

Η ΚΑΙΝΗ
ΔΙΑΘΗΚΗ
ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
ΔΙΓΛΩΤΤΟΣ,
ΤΟΥΤΕΣΤΙ
ΒΛΑΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΛΒΑΝΙΚΗ.
ΜΕΡΟΣ Α.

ΑΓΙΑΤΑ
ΕΡΕ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΓΓΕΛΟΥ Ν. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ

Ε ΖΟΤΙΤ ΣΟΝΕ ΚΕ ΝΑ ΣΠΕΤΟΙ
ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΙΤ
ΜΠΕ ΔΙΦΙΟΥΧΕ,
ΔΟ ΜΕ ΘΕΝΕ
ΦΕΡΚΙΣΤΕ, Ε ΔΕ ΣΚΙΠΕΤΑΡΤΖΕ.
ΠΓΙΕΣ Ι ΠΑΡΡΙ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,
ΤΥΠΟΙΣ Χ. ΝΙΚΟΛΑΙΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ,
(Παρά τῇ Πύλῃ τῆς Ἀγορᾶς, ἀριθ. 420.)

1858.

ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ

ΤΗΣ

ΑΛΒΑΝΗΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ.

Ψηφία. Ὀνόματα.

A.	a.	ἄλφα.
B.	β.	βῆτα.
Π.	π.	πῆ.
Γ.	γ.	γάμμα.
Ε.	ε.	ἑῖν.
Δ.	δ.	δέλτα.
Δ.	δ.	δάλ.
Ε.	ε.	ἑῖφλον
Ε.	ε.	εῦ.
Ζ.	ζ.	ζῆτα.
Η.	η.	ῆτα.
Θ.	θ.	θῆτα.
Ι.	ι.	ῖωτα.
Κ.	κ.	κάππα.
Κ.	κ.	κάφ.
Λ.	λ.	λάμβδα.
Λ.	λ.	λάμ.
Μ.	μ.	μῦ.
Ν.	ν.	νῦ.
Ν.	ν.	νοῦν.
Ξ.	ξ.	ξῖ.
Ο.	ο.	ὀμικρον.
Π.	π.	πῖ.
Ρ.	ρ.	ρῶ.
Σ.	σ.	σίγμα.
Σ.	σ.	σῖν.
Τ.	τ.	ταῦ.
Υ.	υ.	ὑῖφλον.
Φ.	φ.	φῖ.
Χ.	χ.	χῖ.
Χ.	χ.	χῖ.
Ψ.	ψ.	ψῖ.
Ω.	ω.	ὠμέγα.

Ὅλα τὰ ψηφία ταῦτα προσφέρονται καθὼς εἰς τὴν Γραικὴν Γλῶσσαν, ἐξαίρουμένων τῶν ἀκολουθῶν
ἑνέκ, τὰ ὅποια ἐκφράζονται εἰς τὸ Ἀλβανητικὸν ἰδίωμα οὕτως. δηλ.

Π.	π.	ὡς	μπ ἢ b' ἱταλ.	Παρ.	πῖρετ,	Κεφ. 1.	Σπῖχ.	1.	πῖρῖν,	Κεφ. 1.	Στ. 24.	κτλ. (4)
Ε.	ε.	»	γκ ἢ g' ἱταλ.	—	Εἰθ,	—	17.	φᾶζ.	—	2.	—	40. κτλ.
Δ.	δ.	»	ντ ἢ d' ἱταλ.	—	δδ,	—	21.	δῖτε	—	2.	—	4. κτλ.
Ε.	ε.	»	υ θραχὺ ἢ u ἱταλ.	—	Ιούδνε,	—	2.	ἀτῆ	—	1.	—	19. κτλ.
Κ.	κ.	»	κε ἢ c' ἱταλ.	—	ὀάδρετ,	—	14.	ἰθνε	—	2.	—	9. κτλ.
Λ.	λ.	»	λ μακρόν καὶ θαρὺ	—	πόλι,	—	4.	κῆλ,	—	5.	—	12 κτλ.
Ν.	ν.	»	νι ἢ gn. ἱταλ.	—	νέχ,	—	6.	νῖρε,	—	6.	—	24. κτλ.
Ξ.	ξ.	»	sh Ἀγγλικά	—	Κρίστ,	—	4.	Σπῖρετ,	—	1.	—	20. κτλ.
Χ.	χ.	»	χ πλὴν θαυότερον	—	λέχετ,	—	2.	4. χῆρε,	—	4.	—	11. κτλ.

(4) Τὰ σημεῖα ἀναφέρονται εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἁγίου Μαρthaίου.

ΤΟ
ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α'. 1.

ΣΕΝΤΙΟΥΓΓΙΛΙ
Η ΜΑΤΘΕΟΥΣ.

Κρίε ι πάρε α'. 1.

ΒΙΒΛΙΟΣ τῆς γενεαλογίας τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ τοῦ
Ἀβραάμ.

2. Ὁ Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ·
Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακώβ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ·

3. Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρέσ
καὶ τὸν Ζαρά ἐκ τῆς Θάμαρ· Φαρέσ δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἑσρώμ· Ἑσρώμ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἀράμ·

4. Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ·
Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασών·
Ναασών δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών·

5. Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν Βοόζ
ἐκ τῆς Ῥαχάβ· Βοόζ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ὠβήδ ἐκ τῆς Ρούθ· Ὠβήδ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἰεσσαί·

6. Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ
τὸν βασιλέα· Δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς
ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς
γυναικὸς τοῦ Οὐρίου·

7. Σολομών δὲ ἐγέννησε τὸν
Ῥοβοάμ· Ῥοβοάμ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἀβιά· Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά·

8. Ἀσά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ·
Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ· Ἰω-
ράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν·

9. Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ·
Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχαζ· Ἀχαζ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν·

ΚΑΡΤ ἡ γενεαλογίᾳς Ἰησοῦτ Κρί-
στὶτ τῆ κίριτ Δαβίδιτ, ἡ δὲ τῆ κί-
ριτ Ἀβραάμιτ.

2. Ἀβραάμι πόλι Ἰσαάκνε, ἡ Ἰσα-
άκου πόλι Ἰακώβνε· ἡ Ἰακώβι πόλι
Ἰούδνε· ἡ δὲ βελάζεριτ· ἐτίγ·

3. Ἐ Ἰούδα πόλι Φαρέσνε· ἡ δὲ Ζα-
ράνε γκά Θαμάρα, ἡ δὲ Φαρέσι πό-
λι Ἑσρώμνε, ἡ Ἑσρώμ πόλι Ἀρά-
μνε·

4. Ἐ Ἀράμι πόλι Ἀμιναδάβνε, ἡ
Ἀμιναδάβι πόλι Ναασόννε, ἡ Ναασό-
νι πόλι Σαλμόνε·

5. Ἐ Σαλμόνι πόλι Βοόζνε γκά
Ῥαχάβι· ἡ δὲ Βοόζι πόλι Ὀβίδνε γκά
Ρούθι· ἡ Ὀβίδι πόλι Ἰεσέννε·

6. Ἐ Ἰεσέου πόλι Μπρέτνε Δα-
βίδ· ἡ Μπρέτι Δαβιδ πόλι Σολο-
μόνε γκά Φρούαγια ἡ Οὐρίουτ.

7. Ἐ Σολομόνι πόλι Ροβοάμνε, ἡ
Ροβοάμι πόλι Ἀβιάννε, ἡ Ἀβιάι πόλι
Ἀσάννε·

8. Ἐ Ἀσάι πόλι Ἰοσαφίτνε· ἡ Ἰο-
σαφάτι πόλι Ἰοράμνε, ἡ Ἰοράμι πόλι
Ὀζιάννε·

9. Ἐ Ὀζία πόλι Ἰωαθάννε, ἡ Ἰω-
αθάμι πόλι Ἀχαζνε, ἡ Ἀχαζι πόλι
Ἐζεκιάννε·

10 Ἐξεκία, δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσή· Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών· Ἀμών δὲ ἐγέννησε τὸ Ἰωσίαν·

11 Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος.

12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος, Ἰεχονία ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ· Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ·

13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιοὺδ· Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ· Ἐλιακείμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ·

14 Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ· Σαδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ· Ἀχείμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιοὺδ·

15 Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ· Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Μιθθάν· Μιθθάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ·

16 Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα τῆς Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.

17 Πᾶσαι λοιπὸν αἱ γενεαὶ θπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαβὶδ εἶναι γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος, γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ, γενεαὶ δεκατέσσαρες.

18. τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦτο, ἀφοῦ ἡρᾶβωνίσθη ἡ μήτηρ αὐτοῦ Μαρία μετὰ τοῦ Ἰωσήφ, πρὶν συνελθωσιν, εὗρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου.

19. Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων νὰ θεατρίσῃ αὐτὴν, ᾔσπευκε νὰ ἀπολύσῃ αὐτὴν κρυφίως.

20. Ἐνῷ δὲ αὐτὸς διελογίσθη ταῦτα, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη

10. Εἰς Ἐξεκία πόλιν Μανασσῆς ἐκ Μανασσίου πόλεως Ἀμὼν, ἐκ Ἀμὼν πόλεως Ἰωσίου·

11. Εἰς Ἰωσία πόλιν Ἰεχονίου ἐκ δὲ Βελαζερ· ἐτίγ' οὖν ἰσχυρὸν ῥόπον τῆς Βαβυλῶνος.

12. Εἰς πᾶς ῥοπὴν ἐκ Βαβυλῶνος, Ἰεχονία πόλιν Σαλαθιήλ, ἐκ Σαλαθιήλ πόλιν Ζοροβάβελ·

13. Εἰς Ζοροβάβελ πόλιν Ἀβιοῦδ, ἐκ Ἀβιοῦδ πόλιν Ἐλιακίμ, ἐκ Ἐλιακίμ πόλιν Ἀζόρ·

14. Εἰς Ἀζόρ πόλιν Σαδώκ, ἐκ Σαδώκ πόλιν Ἀκίμ, ἐκ Ἀκίμ πόλιν Ἐλιοῦδ·

15. Εἰς Ἐλιοῦδ πόλιν Ἐλεάζαρ, ἐκ Ἐλεάζαρ πόλιν Μιθθάν· ἐκ Μιθθάν πόλιν Ἰακώβ·

16. Εἰς Ἰακώβ πόλιν Ἰωσήφ τὸν οὐρὸν· ἐκ Μαρίας, ἡ ἁγία οὐλὴ Ἰησοῦ καὶ οὐκ ἔστιν ἡ Κρίσις.

17. Εἰς πᾶς πόλιν ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαβὶδ ἡ γενεὰ ἐστὶν δεκάτεσσα, ἐκ Δαβὶδ ἕως Βαβυλῶνος ἐστὶν δεκάτεσσα, ἐκ Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ ἐστὶν δεκάτεσσα.

18. Εἰς τὴν γενεὰν τοῦ Ἰησοῦ Κρίστις οὕτως ἦτο, ἀφοῦ ἡ Μαρία μετὰ τοῦ Ἰωσήφ, πρὶν συνελθωσιν, εὗρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου.

19. Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν, καὶ μὴ θέλων νὰ θεατρίσῃ αὐτὴν, ᾔσπευκε νὰ ἀπολύσῃ αὐτὴν κρυφίως.

20. Εἰς τὴν γενεὰν ταῦτα, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη

κατ' ὄναρ εἰς αὐτόν, λέγων, Ἰωσήφ υἱὲ τοῦ Δαβὶδ, μὴ φοβηθῇς νᾶ πιραλάθῃς Μαριάμ τὴν γυναῖκά σου· διότι τὸ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν εἶναι ἐκ Πνεύματος Ἀγίου.

21. Θέλει δὲ γεννήσει υἱόν, καὶ θέλεις καλέσει τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· διότι αὐτὸς θέλει σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.

22. (Τοῦτο δὲ ὅλον ἔγεινε διὰ νᾶ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος,

23. Ἀΐδου, ἡ παρθένος θέλει συλλάβει, καὶ θέλει γεννήται υἱόν, καὶ θέλουσι καλέσει τὸ ὄνομα αὐτοῦ EMMANΟΥΗΛ, τὸ ὁποῖον μεθερμηνεύομενον εἶναι, Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.)

24. Ἐξεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἔκκμην ὥς προσέταξεν αὐτὸν ὁ ἄγγελος Κυρίου· καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

25. Καὶ δὲν ἐγνώριζεν αὐτήν, ἕως οὗ ἐγέννησε τὸν υἱὸν αὐτῇ· τὸν πρωτότοκον· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ΗΗΣΟΙΝ.

Κεφ. β'. 2.

ΑΦΟΡ δὲ ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδού, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν ἦλθον εἰς Ἱερουσόλυμα, λέγοντες,

2. Ποῦ εἶναι ὁ γεννηθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; διότι εἶδομεν τὸν ἀστέρα αὐτοῦ ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἦλθομεν διὰ νᾶ προσκυνήσωμεν αὐτόν.

3. Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ πάντα ἡ Ἱερουσόλυμα μετ' αὐτοῦ.

Φιοῦμα Εγγε'λ' ἰ Ζότιτ, ἐ ἰθὰ, Ἰωσήφ ἰ πέρρι Δαβίδιτ μῶς οὐ φοβὶκὸ τὲ μάρτζ με βέτεχε φρούανε τάτε Μαριάμε· σὲ ἀγίὸ χε οὐ ἦε, ντὲ ἀγίὸ ἔστε γὰρ Σέντ Σπίρτ.

21. Ε δὲ τὲ πηγίλε δγιαλέ ε τι βέτζ ἔμερινε Ἰησοῦ, σὲ ψε αἰ δὲ τὲ λεφτερόσγε λαὸν ἐτίγ γὰρ φάγετ' ἐτοῦρε.

22. Ε δὲ φίθε κεριὸ οὐ ἦε χε τὲ παφούχτετε ἀγίὸ χε οὐ θὰ γὰρ Ζότι με ἄνε τὲ Ἡροφίτιτ χε θότε.

23. Για Βάτζα δὲ τὲ πένετε με ἄρε, ἐ δὲ τὲ πγιαλέ δγιαλέ ἐ δὲ δὲ τὰ θόνε ἔμεριτ' ἐτίγ Ἐμμανουήλ, χε δὲ τὲ θότε Περντία με νέβετ.

24. Ε σὶ οὐ γκαρ Ἰωσήφ γκα Φιοῦμι, πέρρι σὶ ἐποροσίτε Εγγε'λ' ἰ Ζότιτ, ἐ μούαρ με βέτεχε φρούαν ἐτίγ.

25. Ε νοῦα' ἐ υἰόχου ἀτὲ φάρε, γγερά σὰ πόλι δγιαλέν' ἐσάιγ τὲ πάρεν' ἐ τὲ βέτεμινε, ἐ ἰ θοῦρι ἔμεριν' ἐτίγ Ἰησοῦ.

Κρίε εἰδίτε. β'. 2.

Ε σὶ λέου Ἰησοῦ ντὲ Βηθλεὲμ τὲ Ἰουδέεσε, μπὲ δῖτε τὲ μπρέτιτ Ἡρώδιτ, νὰ ἐ βίγινε τζὰ μαφιῶτγιαρε γὰρ Ἀνατολίχ ντὲ Ἱερουσαλίμ ἐ θοῦνε.

2. Καὶ βάλ ἔστε μπρέτι ἰ Τζι-φοῦτετ χε οὐ λέ; σὲ ψε πάμ ἴλν ἐτίγ ντὲ Ἀνατολή, ἐ ἔρδμ' τι φάλεμι.

3. Ε μπρέτι Ἡρώδη σὶ διφύι κέστούδ οὐ δρόδ, ἐ δὲ πάσκε με ἀτὲ φί' Ἱερουσαλίμ.

4. Καὶ συνάξας πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἠρώτα νὰ μάθῃ παρ' αὐτῶν, ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται.

5. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· διότι οὕτως εἶναι γεγραμμένον διὰ τοῦ προφήτου,

6. «Καὶ σὺ Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα, δὲν εἶσαι οὐδόλως ἐλαχίστη μεταξὺ τῶν ἡγεμόνων τοῦ Ἰούδα· διότι ἐκ σοῦ θέλει ἐξέλθαι ἡγούμενος, ὅστις θέλει ποιμάνει τὸν λαὸν μου τὸν Ἰσραήλ.»

7. Τότε ὁ Ἡρώδης, καλέσας κρυφίως τοὺς μάγους, ἐξηκριβώσε παρ' αὐτῶν τὸν καιρὸν τοῦ φαινομένου ἀστέρος.

8. Καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ, εἶπε, Πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἀφοῦ δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, διὰ νὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ νὰ προσκυνήσω αὐτό.

9. Ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως, ἀνεχώρησαν· καὶ ἰδοὺ, ὁ ἀστήρ, τὸν ὁποῖον εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προεπορεύετο αὐτῶν, ἕως οὗ ἐλθὼν ἐστάθη ἐπάνω ὅπου ἦτο τὸ παιδίον.

10. Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα, ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα.

11. Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, εὗρον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσκύνησαν αὐτό, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, προσέφεραν εἰς αὐτό δῶρα, χρυσὸν καὶ λίθον καὶ σμύρναν.

12. Καὶ ἀποκαλυφθέντες θεόθεν κατ' ὄναρ νὰ μὴ ἐπιστρέψωσι πρὸς τὸν Ἡρώδη, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀ-

4. Εἰ σὺ μπεγιάδῃ φίθς τὲ πάρετ' ἐ Πρίφτερρετ, ἐδὲ τὲ Γραμματέψουριτ' ἐ λαόιτ, ἐ ἰ πίετι ἀτὰ τὲ μψὸν κοῦ θάλε λέχετς Κρίστι.

5. Ε δὲ ἀτὰ ἰ θάνε ἀτίτ, ντὲ Βιθλεὲμ τὲ Ιουδέεσσς· σὲ ἀστοῦ ἔστς ἔκοῦαρς γκά Προφήτη,

6. Ε δὲ τί Βιθλεὲμ βέντ' ἰ Ιουδέεσσς νοῦκε γὲ φάρ ἐβόφελε ντὲ Ζοτερίνγ τὲ Ιουδέεσσς, σὲ ψὲ γκά τέγε δὸ τὲ δάλε ζότ, ἔε ἀτ δὸ τς κουλότγς λαόνε τίμ Ισραήλνς.

7. Αχίερς Ηρώδη θύρρι Μαφιστιγάρετς φσέχουρα, ἐ μψόι μίρρς γκά ἀτὰ κόχενε ἔε κοῦρ οὐ δοῦκ ἔλι.

8. Ε σὺ δερβόι ἀτὰ ντὲ Βιθλεὲμ, οὐ θά· χάϊγδενι νταστὶ ἐ σὺ τὲ μψόνι μίρρς πέρ ἀτὲ τοῦκ ἐξετάζουρε, ἐ σὺ τὰ φέννι, σίλμενι ἐδὲ μούα εἰλῃσι (χαπέρ) ἔε τὲ βίγ ἐ δὲ οὔνε τί φάλεμ.

9. Ε δὲ ἀτὰ σὺ διφιούανε φγιάλετ' ἐ Μπρέτιτ, ἔκνε· ἐ γιά περσερὶ ἔλι ἔε χίσνε πάρρς ντὲ Ἀνατολή, ἐ οὐ ἔκον περπάρα ἀτουρε, γγερὰ σὰ ζπρίτι ἐ μπέτι ἀτγὲ τέκ ἔε δγιάλι σίπερ.

10. Ε σὺ πάνε ἔλε οὐ φεζούανε φάζ τὲ μὰδ φόρτ.

11. Ε σὺ χίνε πρέντα ντὲ ὄτεπὶ, τζιούανε δγιάλενε πάσκε με τέμεν ἐτίγ Μαρίνε, ἐ ῥάνε μπὲ δὲ, ἐ γιοῦ φάλε ἀτίγ· ἐ χάννε χαζινέτ' ἐτουρε, ἐ ἰδάνε δουρετὶ ἄρρ, ἐ δὲ θυμγιάμε, ἐ δὲ σμύρνε.

12. Ε σὺ πάνε μπὲ φιούμε τὲ μῶς κθένενε ντὲ Ηρώδη, ἔκνε ἐ θάνε γκά τγιάτερς οὔδε μπὲ βέντ τὲ

νεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.

13. Ἀποῦ δὲ αὐτοὶ ἀνεχώρησαν, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσήφ, λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεύγε εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἔσο ἐκεῖ ἕως οὗ εἴπω σοι· διότι μέλλει ὁ Ἡρώδης νὰ ζητήσῃ τὸ παιδίον, διὰ νὰ ἀπολέσῃ αὐτό.

14. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ διὰ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον.

15. Καὶ ἦτο ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς τοῦ Ἡρώδου· διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος, Ἀἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.

16. Τότε ὁ Ἡρώδης, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη σφόδρα, καὶ ἀποστείλας ἐφώνευσεν πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν καιρὸν τὸν ὅποιον ἐξηκριβωσεν παρὰ τῶν μάγων.

17. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος,

18. «Φωνὴ ἠκούσθη ἐν Ῥαμὰ, θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολὺς· ἡ Ῥαχὴλ ἔκλαιε τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ δὲν ἤθελε νὰ παρηγορηθῇ, διότι δὲν ὑπάρχουσι.»

19. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ,

20. Λέγων, Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ὕπαγε εἰς γῆν Ἰσραὴλ· διότι ἀπέθανον οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.

21. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ,

τοῦρε.

13. Ε πὰ σὶ ἔκνε ἀτὰ, γιὰ Ἐγγεῖλ' ἐ ζότιτ γοῦ δοῦκ ντὲ ἐν-τερε τὲ Ἰωσήφητ, ἐ ἰθὰ ἑκρέου ἐ μέρρ δγιάλενε ἐ δὲ μέμεν' ἐτίγ ἐ ἔκνε ντὲ Αἴγυπτο, ἐ ρὶ ἀτγέ, γγε-ρὰ σὰ τὲ θὸμ οὔνε, σὲ ψὲ Ἡρώ-δῃ δὲ τὲ κερκόγε δγιάλενε τὰ βρά-σγε.

14. Ε δὲ ἀτ σὶ οὐ γκρε μὀρ-ρὶ δγιάλενε, ἐ δὲ μέμεν' ἐτίγ νάτενε, ἐ βάτε ντὲ Αἴγυπτο.

15. Ε κεντρόι ἀτγέ γγερά ντὲ βδέκεγε τ' Ἡρώδῃτ, κὲ τὲ πα-φούχετε ἀγίο κὲ οὐ θὰ γκὰ ζό-τι μὲ ἀνε τὲ προφήτητ, κὲ θότε, γκὰ Αἰγυπτογια ἐ θύρρα πέρρε τίμ.

16. Αχίερσ σὶ πὰ Ἡρώδῃ κὲ οὐ κιεῖσ γκὰ Μαφιῶτγιάρετε, οὐ ζεμερούα φόρτ, ἐ δερφόι ἐ βρά-ου φίθε δγιέλμτε κὲ κένε ντὲ Βηθ-λεέμ, ἐ δὲ ντὲ φίθε συνόρετ' ἐσάιγ κὲ μπὲ δι βγιέτ ἐ πόστε σὶ κούντρε μπὲ κὲ κὲ γκὰ Μαφιῶτγιάρετε.

17. Αχίερσ οὐ παφούα ἀγίο κὲ οὐ θὰ γκὰ Προφήτη Ἱερεμία, κὲ θόσ,

18. Ζὲ οὐ διφιούα ντὲ Ῥαμὰ, τὲ κιάρε ἐ τὲ οὐλερίγτουρε ἐτὲ βεκούαρ ἐ σούμε Ραχίλι κίαν δγι-έλμτ ἐσάιγ, ἐ νοῦκε δούαγ τὲ πα-ρηγορίσειγ σὲ νοῦκε γιάνε.

19. Ε σὶ βδίκι Ἡρώδῃ, γιὰ Ἐγγεῖλ' ἐ ζότιτ οὐ δοῦκ μπὲ φι-οῦμε ντὲ Ἰωσήφῃ ντὲ Αἴγυπτο.

20. Ε ἰθότε, γκρέου' ἐ μέρ δγιάλενε, ἐ δὲ μέμεν' ἐτίγ, ἐ ἐτζε μπὲ βέντ τὲ Ἰσραήλιτ, σὲ ψὲ βδίκνε ἀτὰ κὲ κερκούγνε σπέρ-τιν ἐ δγάλιτ.

21. Ε δὲ ἀτ οὐ γκρε, ἐ μὀρ-ρὶ δγιάλενε, ἐ δὲ μέμεν' ἐτίγ,

καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ.

22. Ακούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλα-
ος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας
ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
ἐφοβήθη νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ· ἀποκαλυ-
φθεὶς δὲ θεόθεν κατ' ὄναρ, ἀνεχώρη-
σεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας.

23. Καὶ ἐλθὼν κατήχησεν εἰς
πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ· διὰ τὴν
πληρωθῆν τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφη-
τῶν, ὅτι Νιζωραῖος θέλει ὀνομασθῆν.

Κεφ. γ'. 3.

ΕΝ ἐκείναις δὲ ταῖς ἡμέραις ἔρ-
χεται Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, κηρύτ-
των ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας,

2. Καὶ λέγων, Μετανοεῖτε· ἐπει-
δὴ ἐπλησίωσεν ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
ρανῶν.

3. Διότι οὗτος εἶναι ὁ ῥηθεὶς
ὑπὸ Ἡσαίου τοῦ προφήτου, λέγον-
τος, «Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ,
Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου·
εὐθείας κάμετε τὰς τρίβους αὐτοῦ.»

4. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ
ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμή-
λου, καὶ ζώνην δερματίνην περι-
τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφή αὐτοῦ
ἦτο ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον.

5. Τότε ἐξήρχετο πρὸς αὐτὸν
ἡ Ἱερουσόλυμα, καὶ πᾶσα ἡ Ἰου-
δαία, καὶ πάντα τὰ περίχωρα τοῦ
Ἰορδάνου·

6. Καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορ-
δάνῳ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι
τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

7. Ἰδὼν δὲ πολλοὺς ἐκ τῶν Φα-
ρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομέ-
νους εἰς τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπε
πρὸς αὐτοὺς, Γεννήματα ἐχιδνῶν,
τίς ἐδειξεν εἰς ἐσᾶς νὰ φύγητε

ἐξ ἑρδῆς μὲν θέντ τὲ Ἰσραήλιτ.

22. Εἰ οἱ μὲν σὲ μπετερόν ντὲ
Ἰουδαίε Αρχέλαοι ντὲ θέντ τὲ Ἡ-
ρώδιτ παπάιτ σὲ τίγ, οὐ τρέμπ τὲ
βίγ ἀτγὲ, εἰσι γιοῦ δούκ ντ' ἐν-
τερε, θάτε ντὲ σύνορ τὲ Γαλιλαί-
εσσ.

23. Εἰ ἑρδι εἰ κεντροῖ ντὲ κίου-
τὲτ κὲ κιοῦχτε Ναζαρέτ, κὲ τὲ πα-
φούχτε ἀγίῳ κὲ οὐ θα γκά προφήτε-
ριτε, σὲ Ναζαραῖο δὲ τὲ θούχτε.

Κρίσ ἐτρέτε γ'. 3.

Εἰ μὲν τὸ διτ ἀχίερε, ἑρδι Ἰω-
άννη παφεζόρι εἰ κηρύξ ντὲ ἐρεμή τὲ
Ἰουδαίεσσ,

2. Εἰ θόῶτε, μετανοήντι, σὲ ἀφερό
ἔστὲ μπετερόρι εἰ Κίελοστ.

3. Κοίτγ ἔστ ἀτ κὲ οὐθὰ γκά Προ-
φήτη Ἡσαῖα, κὲ θόῶτε. Ζεῖ ἀτίτ κὲ
θερετ ντὲ ἐρημί· δερτόνι οὐθενε ζότιτ,
τὲ πένι τὲ δρεῖγτα μονοπάτετ ἐτίγ.

4. Εἰ ἀτ Ἰωάννη ρόκατ ἐτίγ εἰ
κίσ γκά λέστ' εἰ δὲ Φαμίλεσσ, εἰ δὲ
μπε μὲς τὲ τίγ πρὲξ τὲ λεκούρτε.
Εἰ δὲ τὲ γκρένετ ἐτίγ κὲ βλαστά-
ρε, εἰ δὲ μγιάλτε τ' ἐφχερ.

5. Αχίερε ἑρδε τὰκ ἀτ Φίθ τὲ
Ἱερουσαλίμιτ, εἰ δὲ Φίθ σὰ κένε ἀ-
φερό Ἰορδάνιτ.

6. Εἰ παφεζόνεσσ ντὲ Ἰορδάν γκά
ἀτ, ἐξομολογίσεσνε φάγετ' ἐτοῦ-
ρε.

7. Εἰ οἱ πὰ σιούμεε γκά Φα-
ρισέτε, εἰ Σαδουκέγτε, κὲ βίγνε
ντὲ παφεζίμ τὲ τίγ, οὐ θὰ ἀ-
τοῦρε πγέλατ' εἰ νεπέκαθετ, τζί-
λι οὐ δεφτόι γιούβετ κὲ τὲ κίεμ

ἀπὸ τῆς μελλούσης ὁργῆς;

8. Κάμετε λοιπὸν καρποὺς ἁγίου τῆς μετανοίας.

9. Καὶ μὴ φαντασθῆτε νὰ λέγητε καθ' ἑαυτοῦς, Πιτέρᾳ ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· διότι σᾶς λέγω, ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων νὰ ἀναστήσῃ τέκνα εἰς τὸν Ἀβραάμ.

10. Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίωσις κίτται πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων πᾶν λοιπὸν δένδρον μὴ κέκνον καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

11. Ἐγὼ μὲν σᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος εἶναι ἰσχυρότερός μου, τοῦ ὁποίου δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ βαστάσω τὰ ὑποδήματα· αὐτὸς θέλει σᾶς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ καὶ πυρὶ.

12. Ὅστις κρατᾷ τὸ πτυάριον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ θέλει διακαθαρίσει τὸ ἁλώνιον αὐτοῦ, καὶ θέλει συνάξει τὸν σίτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην· τὸ δὲ ἄχυρον θέλει κατακαύσει ἐν πυρὶ ἀσβέστω.

13. Τότε ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, διὰ νὰ βαπτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ.

14. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἐκώλυεν αὐτὸν, λέγων, Ἐγὼ χρεῖαν ἔχω νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ, καὶ σὺ ἐρχεσαι πρὸς ἐμέ;

15. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἄφες τώρα διότι οὕτως εἶναι πρέπον εἰς ἡμᾶς νὰ ἐκπληρώσωμεν πᾶσαν δικαιοσύνην. Τότε ἀφίνει αὐτόν.

16. Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς, ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ, ἠνοίχθησαν εἰς αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ

γὰρ οὐρσίγα καὶ θγιέν.

8. Ἦνι δὰ πέμμε καὶ τὲ φιάγε μὲ ματανί.

9. Ε μὲς θάι μὲ βέτεχε· καὶ Ἀβράμνε λέμι παπὰ, σὲ ψὲ οὐ θήμ γιούβετ, σὲ Περντία μούντ· ἐ δὲ γὰ κατὰ φούρρε τὲ κρέγε δγιέλμ τ' Ἀβράμνιτ.

10. Για ἐ δὲ σοπάτα ἄφερρ ρέζεσ' σὲ λίσαβετ ἔσπε τζδὸ λίσ καὶ ζλέν πέμμε τὲ μίρρε, πρίτετε, ἐ βίχετε μπε ζγιαρ.

11. Οὐε παφεζότγ γιούβετ μὲ οὐγε, καὶ τὲ μετανοήνι, πὸ αὶ καὶ θγιέν πὰς μέγε ἔσπε μὲ ἰ φόρτε γὰ μέγε ἀτιγ νόκαε γιὰμ ἰ ζότι τὲ μπάιγ κεπούτζετ. Αὶ δὲ τοῦ παφεζόγε γιούβετ μὲ Σπίρτ τὲ Σενγτερούαρε ἐ δὲ μὲ ζγιαρ.

12. Αὶ κα ντὲ δόρρε τὲ τιγ λιοπάτενε, ἐ δὲ τὲ κερρόγε λέμεν' ἐτιγ, ἐ δὲ τὲ βέρρε νταμπάρ φούρετ' ἐτιγ, ἐ κάσπενε δὲ τὰ δγιέε μὲ ζγιαρ τὲ πὰ σούαρε.

13. Αχίερε ἔρδη ἐ δὲ Ἰησοῦ γὰ Γαλιλαία ντὲ Ἰορδάν ντὲ Ἰωάννη, τὲ παφεζόνειγ πρέιγ τίγ.

14. Πὲ Ἰωάννη ἐμποδὶς ἀτὲ ἐ ἰ θόῦτε, οὐνε κάμ ὅτρεγγίμ τὲ παφεζόνεμ πρέιγ τέγε, ἐ τὲ βγιέν τέκ μέγε;

15. Ε δὲ Ἰησοῦ οὐ περφέιτ ἐ ἰ θὰ ἀτιγ, λέ ἀτὸ νταστί· σὲ ἄστω ἔστ' ἐ οὐδεσε ντὲ νέβετ, τὲ πέγεμε φίθε δικαιοσύνη· ἀχίερε ἐλά ἀτὲ.

16. Ε σὶ οὐ παφεζούα Ἰησοῦ, δόλι ἄτε τζάσ γὰ οὐ γετε, ἐ γὰ ἐγιού χάπνε Κίεττε, ἐπὰ σπρίτιν' ἐ Περντί-

καταβαῖνον ὡς περιστερὰν, καὶ ἐρ-
χόμενον ἐπ' αὐτόν.

17. Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐ-
ρανῶν, λέγουσα, Οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς
μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον εὐ-
αρεσθήτην.

Κεφ. δ'. 4.

Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐφέρθη ὑπὸ τοῦ
Πνεύματος εἰς τὴν ἔρημον, διὰ νὰ
πειρασθῇ ὑπὸ τοῦ διαβόλου·

2. Καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσ-
σαράκοντα, καὶ νύκτας τεσσαρά-
κοντα, ὕστερον ἐπείνασε.

3. Καὶ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν ὁ πει-
ράζων, εἶπεν, Ἐὰν ᾔσαι Υἱὸς τοῦ
Θεοῦ, εἰπὲ νὰ γείνωσιν ἄρτοι οἱ
λίθοι οὗτοι.

4. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Εἴ-
ναι γεγραμμένον, «Μὴ ἄρτον μόνον
δὲν θέλει ζῆσαι ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ
μὲ πάντα λόγον ἐξερχόμενον διὰ
στόματος Θεοῦ.»

5. Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ
διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ
στήνει αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ
ἱεροῦ,

6. Καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Ἐὰν
ᾔσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ῥίψον σεαυτὸν κά-
τω· διότι εἶναι γεγραμμένον, «Ὅτι
θέλει προσταξῇ εἰς τοὺς ἀγγέλους αὐ-
τοῦ περὶ σοῦ,» καὶ θέλουσι σὲ ση-
κόνει ἐπὶ τῶν χειρῶν αὐτῶν, διὰ
νὰ μὴ προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν
πόδα σου.»

7. Εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Πά-
λιν εἶναι γεγραμμένον, «Δὲν θέλεις
πειράττει Κύριον τὸν Θεόν σου.»

8. Πάλιν παραλαμβάνει αὐτόν ὁ
διάβολος εἰς ὄρος πολὺ ὕψηλόν, καὶ

σε, καὶ ζῆρῃτι πόσι πελοῦμπε
ἐ ἔρδι μπὲ ἀτέ.

17 Ε γιά ζε γκά Κίσελτε καὶ
θαῖ, κοῦτῃ εἴστε ἰ πέρρι ἡμ ἰ δά-
σouri, καὶ μπὲ τὲ πρέχεμ.

Κρίε ἐκάτεστε. δ'. 4.

Ἀχιέρε Ἰησοῦι οὐ προῦ γκά ὅπρι-
τι ντέ ἐρημι, τὲ φουζίτειγ γκά
ἰ πκουδι.

2. Ε σὶ ἀξερὸί διζέτ διτ ἐ
δὲ διζέτ νέτ, παστάγε ἰ ἔρδι
οῦ.

3. Ε οὐ κιὰς τέκ ἀτ Δγια-
λι ἐ ἰ θά· ντέ εἴστε καὶ γέ πέρρι
ἰ Περντίσε, θουάιγ τὲ πένενε κε-
τὸ φούρρε πούκε.

4. Ε ἀτ οὐ περφέιγκ ἐ ἰ θά,
εἴστε ὅκρουαρε σὲ ἡερίου γιὸ μὲ
πούκε βέτεμε μουντ τὲ ρόγε, πὸ
ἐ δὲ μὲ τζδὸ φγιαλε καὶ δέλλ
γκά φόγια ἐ Περντίσε.

5. Ἀχιέρε ἐ μὸρρι ἀτέ Δγια-
λι, ἐ εἴσπουρι ντέ ὅεντ κιουτέτ
ἐ ἐδοῦρρι μπὲ κουπὲ τὲ κί-
σῆσε.

6. Ε ἰ θά ἀτίγ· ντέ εἴστε καὶ
γὰ ἰ πέρρι ἰ Περντίσε σγιέρρε
βέτεχενε πόστε, σὲ εἴστε ὅκρου-
αρε καὶ δὸ τὲ ποραίτγε ντέ Ε
γγελιτ' ἐτίγ πέρ τι, ἐ δὸ τὲ τὲ
γκρένε ντέ δουάρρ, τὲ μὸς περ-
πιέξ μπὲ φούρρ κέμπενε τέν-
τε.

7. ἰ θά ἀτίγ Ἰησοῦι, παμέτα
εἴστε ὅκρουαρε ἐ δὲ κεγιὸ, τὲ
μὸς πειράξ Ζόντε τέντε Περντίνε.

8. Παμέτα ἐμὸρρι ἀτέ δγιαλι
ἐ ἐχίπεν ντέ ἡε μάλ τὲ λιάρ-

δεικνύει εἰς αὐτὸν πάντα τὰ βασίλεια τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν.

9. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ταῦτα πάντα θέλω σοὶ δώσει, ἐὰν πεσῶν προσκυνήσῃς με.

10. Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτὸν, Ἰπαγε, Σατανᾶ· διότι εἶναι γεγραμμένον, «Κύριον τὸν Θεόν σου θέλεις προσκυνῆσαι, καὶ αὐτὸν μόνον θέλεις λατρεύσει.»

11. Τότε ἀφίνει αὐτὸν ὁ διάβολος· καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσήλθον καὶ ὑπηρετοῦν αὐτόν.

12. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ὁ Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

13. Καὶ ἀφήσας τὴν Ναζαρέτ, ἦλθε καὶ κατώκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν τοῖς ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ·

14. Διὰ τὴν πληρωθῆναι τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου τοῦ προφήτου, λέγοντος,

15. «Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν·

16. Ὁ λαὸς ὁ καθηήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς· μέγα, καὶ εἰς τοὺς καθήμενους ἐν τόπῳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν εἰς αὐτούς.»

17. Ἀπὸ τότε ἤρχισεν Ἰησοῦς νὰ κηρύττῃ καὶ νὰ λέγῃ, Μετανοεῖτε· διότι ἐπλησίησεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

18. Περιπτῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε δύο ἀδελφοὺς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ῥίπτοντας δίκτυον εἰς τὴν θάλασσαν· διότι ἦσαν ἀλιεῖς.

19. Καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Ἐλθετε ὁπίσω μου, καὶ θέλω σᾶς κά-

τε σοῦμε, ἐῖς ὁσφτοὶ ἀτιγ ρίθῃ μπε-
τερίτῃ ἐ γέτῃσῃ, ἐ δὲ ντέρετ ἐ τοῦρε.

9. Εἰ θὰ ἀτιγ, δὲ τῇ τι ἄπ τι, ντῇ βᾶφτῇ τῇ μὲ φάλετῇ μούα ρίθῃ κετό.

10. Αἰχίερε ἰ θότῃ ἀτιγ Ἰησοῦ, χάτῃδε πράπα μέγε σατανᾶ, σὲ ἔ-
στῃ ἔκρουᾶρε, τὴ φάλετῇ ζότιτ σίτ Περντίσῃ, ἐ δὲ ἀτιγ ἑτέμῃ τὴ ἄπτῇ λῃβδίμ.

11. Ατῇ χῆρε ἱκου ἰ πασῶδι γκά ἀτ, ἐ γιά ἔρδῃ ἔγγελλτ' ἐ ἐ ἔερπέγινε.

12. Εἰ σὶ διφίδι Ἰησοῦ σὲ ἰω-
άννη οὐ παραδὲς, ἱκου ἐ βάτε ντῇ Γαλιλαίῃ.

13. Εἰ σὶ ἱκου· γκά Ναζαρέτι ἔρδι ἐ μπέτι ντῇ Καπερναοῦμ ἔ-
ἔστῃ ἄφῃρ δέτιτ, ντῇ συνούαρ τῇ Ζαβουλόνιτ ἐ δὲ τῇ Νεφθαλίμιτ.

14. Ἐτῇ τῇ παφουχέτῃ ἀγίδ ἔ-
οὐ θὰ γκά προφῆτῃ Ἡσαίου, ἔθῃτῃ,

15. Δέου ἰ Ζαβουλόνιτ, ἐ δὲ δέου ἰ Νεφθαλίμιτ, οὐδῇ' ἐ δέτιτ, περτέγ Ἰορδάνιτ, Γαλιλαία ἐ σὲ παπέσῃβετ.

16. Λαοὶ ἔτῃ ντῇ ἔρεσίρε, πᾶ δρίτῃ τῇ μάδε, ἐ δὲ ἀτὰ ἔτῃ
ρίγινε ντῇ ἔρεσι, ἐ δὲ ντῇ σκοτᾶδ
τῇ βδέχῃγεσῃ δρίτῃ φέξι μπᾶ τά.»

17. Αἰχίερε νίσι Ἰησοῦ τῇ διδάξ, ἐ τῇ θόδ' μετανοήσῃ·
σὲ ἄφῃρ ἔστῃ Μπετερία ἐ Κί-
ελβετ.

18. Εσί ἔτῃ Ἰησοῦ ἄφῃρ δέτιτ σὲ Γαλιλαίῃσῃ πᾶ δι βῃ-
λάξῃ Σίμονε ἔτῃ κιούχαιγ Πέ-
τρο, ἐ δὲ Ἀνδρέανῃ βῃλάν' ἐτιγ
ἔτῃ βίγινε ἔγίετῃ ντῇ δέτ, (σὲ κέ-
νῃ πισῃτόρε.)

19. Ε οὐ θὰ ἀτοῦρε, ἔγιανι πᾶς
μέγε, ἐ δὲ τοῦ πῃγ γιούβετ πισῃ-

μει ἀλλεῖς ἀνθρώπων.

20. Οἱ δὲ ἀφήσαντες εὐθὺς τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν αὐτόν.

21. Καὶ προχωρήσας ἐκείθεν, εἰδὲν ἄλλους δύο ἀδελφοὺς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ἐπισκευάζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς.

22. Οἱ δὲ, ἀφήσαντες εὐθὺς τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτόν.

23. Καὶ περιήρχετο ὁ Ἰησοῦς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πάσχον ἀσθένειαν μετὰ τοῦ λαοῦ.

24. Καὶ διῆλθεν ἡ φήμη αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ ἔφερον πρὸς αὐτόν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, ὑπὸ διαφόρων νοσημάτων καὶ βασάνων συνεχομένους, καὶ δαιμονιζομένους, καὶ σεληνιαζομένους, καὶ παραλυτικούς· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.

25. Καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ καὶ Ἰερουσαλὴμ καὶ Ἰουδαίας, καὶ ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

Κεφ. ε'. 5.

ἸΩΝ δὲ τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἀποὺ ἐκάθισεν, πορσῆθον πρὸς αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

2. Καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτούς, λέγων,

3. Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι· διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία

τῶν οὐρανῶν.

20. Εἰ δὲ ἀτὰρ ἄτρε τζάστ λιάνε ῥγιέτετε, ἐ θάνε πὰς τίγ.

21. Εἰ σὶ θάτε με τέγε, πὰ δὲ τὲ γιέρε βελάξερ, Ἰάκωβονε ἐ δὲ Ἰωάννε τὲ πίγτε ἐ Ζεβεδέοσε χὲ ῥίγνε ντὲ θάρκε πάσκε με παπάν· ἐτοῦρε Ζεβεδέονε, ἐ δὲρ-τόγνε ῥγιέτετ' ἐτοῦρε, ἐ ἰ θύρ-ρι ἐ δὲ ἀτά.

22. Εἰ δὲ ἀτὰρ ἄτρε τζάστ λιάνε θάρκενε ἐ δὲ παπάν· ἐτοῦρε, ἐ θάνε πὰς τίγ.

23. Εἰ Ἰησοῦτ φεζδίστε ντὲ περ φίθε Γαλιλαίε, τοῦκ' ἐδιδάξουρε ντὲ Συναγόγε τὲ τοῦρε, ἐ τοῦκ' ἐ ἐκ-κηρύξουρε Οὐγγίλν' ἐ μπρετερίσε, ἐ δὲ ὅερν φίθε σεμούντετ' ἐ λαότ, ἐ φίθε τὲ λίφατε.

24. Εἰ ἔμερ ἰ τίγ μόρρι φίθε συρίανε, ἐ πίγνε ντὲ αὐτ φίθ' ἀτὰ χὲ κένε σεμούρε χέικ, ἐ βασανίσεσινε γκά τζδδ λοτ σε-μούντε, ἐ δὲ γκά δαιμόνε, ἐ δὲ γκά πετάγε, ἐ δὲ γκά τὲ μπά-ιγτουρε, ἐ ἰ ὅερν ἀτά.

25. Εἰ δὲ γκά Γαλιλαία ἔρ-δε οὔμε τούρμερα πὰς τίγ, ἐ δὲ γκά Δεκάπολι, ἐ Ἰερουσαλίμ, ἐ Ἰουδαία, ἐ δὲ περτέιγ Ἰορδάνιτ.

Κρίε ἐπέσετε. ε'. 5.

Εἰ σὶ πὰ τούρμετε χίπι μπ' μάλ, ἐ χενιρσί ἀτγὲ, ἐ ἔρδε τέκ αὐτ μαθητίτ' ἐτίγ.

2. Εἰ σὶ χίπι φόγενε, ἰδιδάξ ἀτά, ἐ οὐ θότ.

3. Λιούμ ἀτὰ χὲ γιάνε τὲ θάρ-φερε ντὲ ὅπριτ, σὲ ἀτοῦρε ἔστε

τῶν οὐρανῶν.

4. Μακάριοι οἱ πενθοῦντες· διότι αὐτοὶ θέλουσι παρηγορηθῆ.

5. Μακάριοι οἱ πρᾶτοι· διότι αὐτοὶ θέλουσι κληρονομήσει τὴν γῆν.

6. Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην· διότι αὐτοὶ θέλουσι χορτασθῆ.

7. Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες· διότι αὐτοὶ θέλουσιν ἐλεηθῆ.

8. Μακάριοι οἱ καθαροὶ τὴν καρδίαν· διότι αὐτοὶ θέλουσιν ἰδεῖ τὸν Θεόν.

9. Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί· διότι αὐτοὶ θέλουσιν ὀνομασθῆ υἱοὶ Θεοῦ.

10. Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης· διότι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

11. Μακάριοι εἰσθε, ὅταν σᾶς ἐνειδίωσι καὶ διώξωσι, καὶ εἰπωσιν ἐναντίον σᾶς πάντα κακὸν λόγον ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ.

12. Χίριστε καὶ ἀγχαλιᾶσθε, διότι ὁ μισθὸς σᾶς εἶναι πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἐπειδὴ οὕτως ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.

13. Σὺς εἰσθε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας διαφθαρῇ, με τί θἐλει ἀλχτισθῆ· εἰς οὐδὲν πλέον χρησιμεύει, εἰμὴ νὰ ῥιφθῇ ἔξω, καὶ νὰ καταπατῆται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

14. Σὺς εἰσθε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Πόλις κειμένη ἐπάνω ὄρους, δὲν δύνανται νὰ κρυφθῇ.

15. Οὐδὲ ἀνάπτουσι λύχνον, καὶ θέτουσιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν λυχνιστάτην καὶ φέγγει εἰς πάντα τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ.

16. Οὕτως ἂς λάμψη τὸ φῶς σᾶς,

μπρετερία ἐ Κίελβετ.

4. Λιούμ ἀτὰ χὲ κιάνε, σὲ ἀτὰ δὸ τὲ πορηγορίσενε.

5. Λιούμ ἀτὰ χὲ γιάνε τὲ οὐρτ ἐ τὲ πούτῃ, σὲ ἀτὰ δὸ τὲ κερδέσινε τὲ μίβρατ' ἐ δέουτ.

6. Λιούμ ἀτὰ χὲ κάνε οὐ ἐ δὲ ἔτ πὲρ τὲ δρεῖγτενε, σὲ ἀτὰ δὸ τὲ γγρόσενε.

7. Λιούμ ἀτὰ χὲ ἐλεήσινε, σὲ ἀτὰ δὸ τὲ ἐλεήσενε.

8. Λιούμ ἀτὰ χὲ κάνε ζέμερε τὲ παστρούρε, σὲ ἀτὰ δὸ τὲ ὁχένε Περντίνε.

9. Λιούμ ἀτὰ χὲ πακτζόγενε ῥότνε σὲ ἀτὰ δὸ τὲ θούχενε τὲ ἰίγτ' ἐ Περντίσε.

10. Λιούμ ἀτὰ χὲ ντίκενε πὲρ τὲ δρεῖγτενε, σὲ ἀτούρε ἔστε μπρετερία ἐ Κίελβετ.

11. Τὲ λιούμουρ γενί κοῦρ τοῦ ὀίγενε γιούβετ νῆρεζίτε, ἐ τοῦ ντγιέχενε, ἐ τοῦ θόνε κόντρε γιούβετ τζδὸ φγιαλέ τὲ λίφε, με τὲ ῤέμε σὲ ψὲ δόϊ μουά.

12. Φέζζορυνε δὲ λιουμπουρόν· σὲ πᾶφα γιούαῖγ ἔστε σούμῃ ντὲ Κίελ. σὲ ἄστου ντόικαν ἐ δὲ Προφήτεριτε χὲ κένε περπάρα γιούβετ.

13. Γιούβετ γενί κρίπ' ἐδέουτ' ἐ κοῦρ τὲ πρίστετε κρίπα, κί' μούντ τὲ κρίπαγῃ τὲ τγιέρα, ζβεγέν με πὲρ τγιέτερ, πὸ τὲ ὀτίχετε γιάστῃ ἐ τὲ σκέλετε γκὰ νῆρεζίτε.

14. Γιού γενί δρίτ' ἐ δινιάσε, σμούν κιουτέτι τὲ φτίχετε κοῦρ ἔστε μπὲ μάγε τὲ μάλλιτ.

15. Ἀς φοτίν ἐ δέζγενε ἐ ἐ βένε ντὲν ἐ μὸδ (σινίχ), πὸ ἐ βένε ντὲ σκμντάν, ἐ ντρίτ μπὲ φίθ' ἀτὰ χὲ γιάνε ντὲ ὀτεπί.

16. Κεῖστου τὲ λάμψη δρίτα

ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, διὰ νὰ ἰδῶσι τὰ καλὰ σας ἔργα, καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα σας τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

17. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον νὰ καταλύσω τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· δὲν ἦλθον νὰ καταλύσω, ἀλλὰ νὰ ἐκπληρώσω.

18. Διότι ἀληθῶς σὰς λέγω, ἔως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἐν, ἡ μία κεραία δὲν θέλει παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως οὗ ἐκπληρωθῶσι πάντα.

19. Ὅστις λοιπὸν ἀθετήσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος θέλει ὀνομασθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὅστις δὲ ἐκτελέσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας θέλει ὀνομασθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

20. Ἐπειδὴ σὰς λέγω ὅτι, ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη σας πλείότερον τῆς τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, δὲν θέλετε εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

21. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη εἰς τοὺς ἀρχαίους, «Μὴ φονεύσῃς,» ὅστις δὲ φονεύσῃ, θέλει εἰσθῆναι ἔνοχος εἰς τὴν κρίσιν·

22. Ἐγὼ ὁμῶς σὰς λέγω, ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος ἀναιτίως κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, θέλει εἰσθῆναι ἔνοχος εἰς τὴν κρίσιν· καὶ ὅστις εἴπῃ πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, «Ρακά, θέλει εἰσθῆναι ἔνοχος εἰς τὸ σινδόνιον·» ὅστις δὲ εἴπῃ, Μωρὲ, θέλει εἰσθῆναι ἔνοχος εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

23. Ἐὰν λοιπὸν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου εἰς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐκεῖ ἐνθυμηθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ,

γιοῦαίγ περπάρα νιέρεζετ, καὶ τὲ ὁόχενε πούνερατε τούαίγ τὲ μίρρατε, λεβδόγενε τάτενε τούαίγ καὶ ἔστε ντὲ Κίελ.

17. Εἰ μὲς θοῖ σὲ ἔρδα τὲ πρίστ Νόμνε, ἃ προφήτεριτε, νοὺκ ἄρτζε τι πρίστ, πό τι δερτόγι.

18. Μὲ τὲ βερτέτα οὐ θὸμ γιούβετ, σὲ γγερά σὰ τὲ πρίστετ Κίελι, ἐ δὲ δέου, καὶ νὲ γιότε, ἃ νὲ κερε δὸ τὲ μὲς πρίστετ γκα Νόμι, γγερά σὰ τὲ πέχενε Ρίθε.

19. Αἱ δὰ καὶ τὲ ζγίδγε νὲ γκα κατὸ πορσι τὲ βόβελια, ἐ τὲ δεδάχε νέρζιτε καστου, αἱ δὸ τὲ θούχετε ἰ βόβελε ντὲ μπρετερι τὲ Κίελβετ. ἐ αἱ καὶ τὲ πέγε ἐ τὲ διδάχεγε, αἱ δὸ τὲ θούχετε ἰ· καὶ ντὲ μπρετερι τὲ Κίελβετ.

20. Εὐ οὐ θὸμ γιούβετ, σὲ ντὲ μὲς τεπερόφτε ἐ δρεῖγα γιοῦαίγ μὲ τέπερ σὲ τὲ γραμματικὸβετ, ἐ τὲ Φαρισεῖγετ δὸ τὲ μὲς χίνι ντὲ μπρετερι τὲ Κίελβετ.

21. Αὐ διφιούατε, σὲ οὐ ἔστε θένε σὲ λιὰστβετ. μὲς βράτζ νιερι, σὲ αἱ καὶ βρέτ, δὸ τὲ γέτε φαγετούαρ ντὲ Φιούικ.

22. Εὐ οὐνε οὐ θὸμ γιούβετ, σὲ τζίλι δὸ καὶ ζεμερόνετε τὲ βελάτ τιγ πὰ φαίγ; δὸ τὲ γέτε φαγετούαρ ντὲ Φιούικ. ἐ δὲ τζίλι δὸ καὶ θότε βελάτ σὲ τιγ ρακά (πρὲ τι,) δὸ τὲ γέτε φαγετούαρ μπά τὰ καὶ Φιουκόγενε ἐ δὲ τζίλι δὸ καὶ τι θότε μορε, δὸ τὲ γέτε φαγετούαρ ντὲ πίσε τὲ ζιγάριτ.

23. Β καὶ δὸ τὲ πίετζ δουρετίνε, (μέσσε, ἃ κερί) τέντε ντὲ θυσιαστήριο (ντὲ κίσε) ἐ ἀγγετέκου· ἰγτόνετζ, σὲ βελάτ ἰτ κα μετὲ μερί.

24 Ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε, πρῶτον φιλιώθητι μετὸν ἀδελφόν σου, καὶ τότε ἔλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου.

25. Εἰρήνευσον μετὸν ἀντιδικόν σου ταχέως, ἐνόσω εἶσαι καθ' ὁδὸν μετ' αὐτοῦ· μήποτε σὲ παραδώσῃ ὁ ἀντιδικὸς εἰς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σὲ παραδώσῃ εἰς τὸν ὑπηρέτην, καὶ ῥιφθῇς εἰς φυλακὴν.

26. Ἀληθῶς σοὶ λέγω, Δὲν θέλεις ἐξέλθει ἐκεῖθεν, ἕως οὗ ἀποδώσῃς τὸ ἔσχατον λεπτόν.

27. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη εἰς τοὺς ἀρχαίους, «Μὴ μοιχεύσῃς.»

28. Ἐγὼ ὁμῶς σᾶς λέγω, ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα διὰ νὰ ἐπιθυμήσῃ αὐτήν, ἥδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

29. Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου ὁ δεξιὸς σὲ σκανδαλίῃ, ἐκβαλε αὐτόν, καὶ ῥίψον ἀπὸ σοῦ· διότι σὲ συμφέρει νὰ χαθῇ ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ νὰ μὴ ῥιφθῇ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς τὴν γέενναν.

30. Καὶ ἐὰν ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σὲ σκανδαλίῃ, ἐκκοψον αὐτήν, καὶ ῥίψον ἀπὸ σοῦ· διότι σὲ συμφέρει νὰ χαθῇ ἐν τῶν μελῶν σου, καὶ νὰ μὴ ῥιφθῇ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς τὴν γέενναν.

31. Ἐρρέθη πρὸς τοῦτοίς, ὅτι ὅστις χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἅς δώσῃ εἰς αὐτήν διαζύγιον.

32. Ἐγὼ ὁμῶς σᾶς λέγω, ὅτι ὅστις χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς λόγου πορνείας, κάμνει αὐτὴν νὰ μοιχεύηται, καὶ ὅστις λάβῃ γυναῖκα κεχωρισμένην, γίνεται μοιχός.

33. Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη

24. Ἀέε ἀτγὲ δουρετίνε τέντε μπὲ θυσιαστήριο (κίσῃ) ἐ ἔτζε με πῆρπάρρα, ἐ παῖγτόου με θελάνα τέντ, ἐ ἀχίερε σὶ τὲ κθένετζ ὀπιγίερε δουρετίνε (μέσνε, ἀκερίνε) τέντε.

25. Παίγτόου με χάζμινε τέντ ὀπέγτ, γγερά σὰ γὲ πᾶσκε με τὲ μπουδέ, σὲ μὸς τὲ ἄπε χάζμι ντὲ φιουκάτεσι, ἐ φιουκάτεσι τὲ ἔπ τὲ κοπιλ ἰ τιγ, ἐ βίχετζ ντὲ χᾶψάνε.

26. Τὲ βερτένε τὲ θὸμ τιγ, σὲ νοῦκε δὸ τε δάλτζ ἀτέγε, γγερά σὰ τὶ παφούατζ φίθῃ.

27. Δίφιούατε χὲ ἔσπε θένε σὲ λιᾷσπεβετ, μὸς κουρβερό.

28. Ε ὦν' οὐ θὸμ γιούβετ, σὲ τζίλι δὸ χὲ βῆστρον φρούα πῆρ δῆσε-οῖμ τὲ σάιγ, πόσι κούρ ἐ κουρβερόι ἀτὲ ντὲ ζέμερε τὲ τίγ.

29. Ντέσπε χὲ σκανδαλὶς τὶ σίου ἵτ ἰ δγαθῆτι πρέε ἀτὲ ἐ ὀτγιέρε γκὰ τέγε, σὲ μὲ μίρρε ἔσπε πῆρ τὶ τὲ χουμπάσε νὲ τζόπε πρέιγ τέγε ἐ τὲ μὸς βίχετε φίθῃ κούρμι ἵτ ντὲ πίσε.

30. Ε δὲ ντὲ σκανδαλὶς τὶ δόρρα γιότε ἐ δγαθῆτα, πρέε ἀτὲ ἐ ὀτγιέρε γκὰ τέγε, σὲ μὲ μίρρε ἔσπε πῆρ τὶ, τὲ χουμπάσε νὲ τζόπε πρέιγ τέγε ἐ τὲ μὸς βίχετε φίθῃ κούρμι ἵτ ντὲ πίσε.

31. Ε δὲ ἔσπε θένε, σὲ ἂν χὲ τὲ λέρ-ρῃ φρούαν' ἐτίγ, λὲ τὶ ἄπε κάρτεν ἐ σὲ ντάριτ.

32. Ε ὦν' οὐ θὸμ γιούβετ, τζίλι δὸ χὲ τὲ ντάγε φρούαν' ἐτίγ, βέ-τεμε ντὲ οὐ κουρβερόφτε, ἐ πῆν ἂν τὲ πένετε κούρβε, ἐ δὲ τζίλι δὸ χὲ τὲ μάρρε φρούα χὲ ρὸν πούρι, ἐκὰ λένε, κιούχετε κουρβιάρ.

33. Πάμετα διφιούατε, χὲ ἔσπε

εἰς τοὺς ἀρχαίους, Μὴ ἐπιорκήσας, ἀλλὰ ἐκπλήρωσον εἰς τὸν Κύριον τοὺς ὅρκους σου.

34. Ἐγὼ ὁμῶς σὰς λέγω, νὰ μὴ ὀμόσῃτε μηδὲν· μήτε εἰς τὸν οὐρανὸν, διότι εἶναι θρόνος τοῦ Θεοῦ·

35. Μήτε εἰς τὴν γῆν, διότι εἶναι ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διότι εἶναι πόλις τοῦ μεγάλου βασιλεως·

36. Μήτε εἰς τὴν κεφαλὴν σου νὰ ὀμόσῃς, διότι δὲν δύνασαι μίαν τρίχα νὰ κάμῃς λευκὴν ἢ μέλαιναν.

37. Ἀλλ' ἃς ἦναι ὁ λόγος σας, Ναί, ναι· Οὐ, οὐ· τὸ δὲ πλεονέτερον τούτων εἶναι ἐκ τοῦ πονηροῦ.

38. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, «Ὁ ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος.»

39. Ἐγὼ ὁμῶς σὰς λέγω, νὰ μὴ ἂν τισταθῇτε πρὸς τὸν πονηρὸν· ἀλλ' ὅστις σὲ ῥηπίσῃ εἰς τὴν δεξιάν σου σιαγὸν, στρέψον εἰς αὐτὸν καὶ τὴν ἄλλην·

40. Καὶ εἰς τὸν θέλοντα νὰ κρίθῃ μετὰ σοῦ, καὶ νὰ λάβῃ τὴν χιτῶνά σου, ἄρας εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἱμάτιον.

41. Καὶ ἂν σὲ ἀγγαρεύσῃ τις μίλιον ἓν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο.

42. Εἰς τὸν ζητοῦντα παρὰ σοῦ διδῆναι καὶ τὸν θέλοντα νὰ δανεισθῇ ἀπὸ σοῦ μὴ ἀποστραφῇς.

43. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, «Ἀγάπα τὸν πλησίον σου,» καὶ μίσει τὸν ἐχθρόν σου.

44. Ἐγὼ ὁμῶς σὰς λέγω, Ἀγαπήτε τοὺς ἐχθρούς σας, εὐλογεῖτε ἐκείνους· οἵτινες σὰς καταρῶνται, εὐεργετεῖτε ἐκείνους· οἵτινες σὰς μισοῦσι, καὶ προσεύχονται ὑπὲρ ἐκείνων· οἵτινες βλάπτουσι καὶ σὰς κατατρέχουσι·

θένε ντὲ τὲ λιχύτε, τὲ μὸς πέττ' ἢ μὲ τὲ ῥέμε, πὸ τὲ θούατ' τὲ ζότι λέτ' ἐτοῦα τὲ θέρτετα.

34. Ἐ οὖν οὐ θόμ γιούβετ, τὲ μὸς πέγι πὲ φάρεσεγε, ἃς μπὲ Κί-ελ, σὲ ἔσττ' Φρὸν ἰ Περντίσε.

35. Ἀς μπὲ δὲ, σὲ ἔσττ' Φρὸν ἰ χέμπεβετ σὲ τίγ, ἃς μπὲ Ἱερουσαλίμ, σὲ ἔσττ' κιοῦτὲτ ἰ μπρέτιτ σὲ μάδ.

36. Τὲ μὸς πέττ' ἃς ντὲ κρίε τὰτ, σὲ νοῦλ' μουντ τὲ πέττ' ἰὲ κί-μα τὲ κάρδε ἃ τὲ ζέζε.

37. Πὸ λὲτὲ γέττ' φγιλίχι γιού-αῖγ, θέρτετ, θέρτετ, ἀγίῳ, γιό. σέψε ἰ τέπερ ἰ κετούρεβετ ἔσττ' σὲ παούδιτ.

38. Διφιούατ' ἢ ἔσττ' θένε, σίου πέρ σι, ἰ δέμπι πέρ δέμπ.

39. Ε οὖνε οὐ θόμ γιούβετ, τὲ μὸς ἰ ῥίγι καρῶι σὲ λίφουτ. πὸ ντὲ τὲ ῥάφτε νίερί σουπλιάκε μπὲ φά-κε τέντε τὲ δγιάθετε, κηῖ ἂτιγ ἰ δὲ τὲ μέγγερενε.

40. Ε δὲ ἀτιγ ἢ δὸ τὲ φιουκό-νεττ' μὲ τίγ, ἰ τὲ τὲ μάρρε φούνε, ἐπι ἰ δὲ χιμίτνε.

41. Ε δὲ ντὲ τὲ ἀγγαρέψτε τί νίερί νίε μίλλ', ἔττ' μὲ ἀτὲ δί.

42. Επὶ ἀτιγ ἢ ἔερκον, δὲ γκα ἢ ἢ ἔερκον τὲ χούχετε γκα τέγε, μὸς κηε κρίετ' μπὲ νίανε.

43. Διγιούατ' ἢ ἔσττ' θένε τὲ δούατ' φιτόνε τέντ, ἰ χάζμινε τὲ μὸς τὰ δούατ'.

44. Ε οὖνε οὐ θόμ γιούβετ, τὲ δόνι χάζμεριτε τοῦαῖγ, τὲ πεκόνι ἀτὰ, ἢ μαλἐκόνεγε γιούβετ, τὲ πέ-νι τὲ μίρρε ἀτοῦρε ἢ σοῦ δούανε, ἰ δὲ τὲ χιούτενι πέρ ἀτὰ ἢ οὐ γκά-σενε, ἰ δὲ οὐ ζπόγεγε γιούβετ.

45. Διὰ νὰ γαίνητε υἱοὶ τοῦ Πα-
τρός σας τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, διό-
τι αὐτὸς ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ
ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέ-
χει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους.

46. Διότι ἐὰν ἀγαπήσῃτε τοὺς ἀ-
γαπῶντάς σας, ποῖον μισθὸν ἔχετε;
καὶ οἱ τελῶναι δὲν κάμνουσι τὸ αὐτό;

47. Καὶ ἐὰν ἀσπασθῇτε τοὺς ἀ-
δελφούς σας μόνον, τί περισσώτερον
κάμνετε; καὶ οἱ τελῶναι δὲν κάμνου-
σιν οὕτως;

48 Ἔστε λοιπὸν σεῖς τέλειοι, κα-
θὼς ὁ Πατὴρ σας ὁ ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς εἶναι τέλειος.

ΚΕΦ. Ϛ'. 6.

ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ νὰ μὴ κάμνητε τὴν
ἐλεημοσύνην σας ἔμπροσθεν τῶν ἀν-
θρώπων, διὰ νὰ βλέπησθε ὑπ' αὐ-
τῶν· εἰ δὲ μὴ, δὲν ἔχετε μισθὸν
πλησίον τοῦ Πατρὸς σας τοῦ ἐν τοῖς
οὐρανοῖς.

2. Ὅταν λοιπὸν κάμνης ἐλεημοσύ-
νην, μὴ σκλίσῃς; ἔμπροσθέν σου,
καθὼς κάμνουσιν οἱ ὑποκριταὶ ἐν
ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς,
διὰ νὰ δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώ-
πων· ἀληθῶς σὰς λέγω, ἔχουσιν ἥϊον
τὸν μισθὸν αὐτῶν.

3. Ὅταν δὲ σὺ κάμνης ἐλεημοσύ-
νην, ἂς μὴ γνωρίσῃ ἡ ἀριστερὰ σου
τί κάμνει ἡ δεξιὰ σου·

4. Διὰ νὰ ἦναι ἡ ἐλεημοσύνη σου
ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ Πατὴρ σου
ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, αὐτὸς θέ-
λει σοὶ ἀνταποδώσει ἐν τῷ φανερῷ.

5. Καὶ ὅταν προσεύχησαι, μὴ
ἔσο ὡς οἱ ὑποκριταί· διότι ἀγαπῶ-
σι νὰ προσεύχωνται ἱστάμενοι ἐν ταῖς

45. Κετὲ πένετι πῖγτ' ἐ γιά-
τιτ σοῦαῖγ καὶ ἔσττε ντὲ Κίελ, σὲ
ἀτ' ἐπ' δέλιγ' ἐτίγ ντὲ τὲ κεκίγ, ἐ
δὲ ντὲ τὲ μίρρε ἐ δὲ σῖνε ἐ ἐπ' ντὲ
τὲ δρέιγτε, ἐ δὲ ντὲ τὲ στρέμπερ.
46. Σὲ ψὲ ντὲ ἔσττε καὶ τὲ δόνι ἀ-
τὰ καὶ οὐ δούανε γιούβετ ὁ κένι ντο-
νὲ πάφε, μὸς νοῦκ' ἐ πέγεγε ἀτὲ ἐ
δὲ Τελῶνεριτε.

47. Εὐ δὲ ντὲ ἔσττε καὶ πούθενι μὲ βε-
λάξερ, τοῦαῖγ βέτμε, τὴ πένι μὲ
τέπερ; νοῦκ' ἐ πέγεγε κεῖτοῦ ἐ δὲ
Τελῶνεριτε;

48 Πέχουσι ἀδὰ τὲ τελιόσουρε,
οἱ κουντρ' ἔσττε ἐ δὲ γιάτι γιού-
αῖγ ἰ Κίελβετ.

Κρίε ἐ Φιάσττε. Ϛ'. 6:

Βεῖτόνι τὲ μὸς· πέγι ἐλεημοσύ-
νε κούαῖγ περπάρα νίερεζετ, πέρ
τὲ δούκουρε ντὰ τὰ σὲ ντὲ πέφτ;
ἀττοῦ νοῦκ' ἐ κένι ντονε πάφε γκὰ
γιάτι γιούαῖγ ἰ Κίελβετ.

2. Πὸ κοῦρ τὲ πέτ' ἐλεημοσύνε,
μὸς διφίνετ' περπάρα βέτεχεσε, σὶ
κούντερε πέγεγε Ὑποκριτέτε πρέντα
ντὲ Συναγόγε, ἐ δὲ μπουδερ, καὶ
τὲ μπουρενε γκὰ νίερεζίτε· βερτέτ
οὐ θὸμ γιούβετ, σὲ ἀτὰ ἐ χουμπά-
σενε πάφεν' ἐτοῦρε.

3. Πὸ τί κοῦρ τὲ κέτ' ἐλεημοσύν,
λέ τὲ μὸς νύοχε δόρρα ἴτε ἐ μέγγε-
ρ, ἀτὲ καὶ πέν' ἐ δ' γιάθιτα.

4. Κετὲ πένετε ἐλεημοσίνοι ἴτ
φῶέχουρ, ἐ γιάτ' ἴτ καὶ σὲχ νιὲ τὲ
φῶέχουρε, ἀτ' δὲ τὲ τὰ ἀπε τί φά-
κεζα.

5. Εὐ δὲ κοῦρ δὲ τὲ φάλετ', τὲ
μὸς πέτ' σὶ Ὑποκριτέτε σὲ ἀτὰ κά-
νε ζακὸν τὲ ρίνε ἐ τὲ φάλενε ντὲ

συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν, δια νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ἀλλ' ὡς σὰς λέγω ὅτι ἔχουσιν ἥδη τὸν μισθὸν αὐτῶν·

6. Σὺ ὅμως, ὅταν προσεύχησαι, εἰσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου, καὶ, κλείσας τὴν θύραν σου, προσευχήθητι εἰς τὸν Πατέρα σου τὸν ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, θέλει σοὶ ἀνταποδώσει ἐν τῷ φανερῷ.

7. Ὅταν δὲ προσεύχησθε, μὴ बातολογήσετε, ὥς οἱ ἐθνικοί· διότι νομίζουν ὅτι μὲ τὴν πολυλογίαν αὐτῶν θέλουσιν εἰσακουσθῆ.

8. Μὴ δμοιωθῆτε λοιπὸν μὲ αὐτοὺς· διότι ἐξεύρει ὁ Πατὴρ σας τί των ἔχετε χρεῖαν, πρὶν σεῖς ζητήσητε παρ' αὐτοῦ.

9. Οὕτω λοιπὸν προσεύχεσθε σεις, Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·

10. Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὥς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·

11. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δός εἰς ἡμᾶς σήμερον·

12. Καὶ συγχώρησον εἰς ἡμᾶς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καθὼς καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμεν εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς ἡμᾶς.

13. Καὶ μὴ φέρῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ἐλευθέρωσον ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· διότι σοῦ εἶναι ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· Ἀμήν.

14. Διότι· ἐὰν συγχωρήσητε εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ πταίσματα αὐτῶν, θέλει συγχωρήσει καὶ εἰς ἐσᾶς· ὁ Πατὴρ σας ὁ οὐράνιος.

15. Ἐὰν ὅμως δὲν συγχωρήσητε

τὴ μπιγίδουρα ἐντὲ πὲρ ἄνε τ' οὐδ' ἀραβέτ, καὶ τὲ σόχενε νιέρεζιτε, μὲ τὲ βερτέτα οὐ θόμ, γιούβετ σὲ ἀτὰ ἐχουμπάσενε πάφεν' ἐτοῦρε.

6. Πὸ τί κοῦρ τὲ φάλειτ, χίρεπρέντα ντὲ ὅτεπὶ τέντε τὲ βόφελενε, ἐ σὶ τὲ μπίλιτ δέρβενε τέντε φάλιου τὲ γιάτι ἴτ, καὶ ρὶ μπὲ τὲ φσέχουρε, ἐ γιάτι ἴτ καὶ σέχ ντὲ τὲ φσέχουρε δὸ τὲ τὰ παφούαγε τί φάκεζα.

7. Εὐ δὲ κοῦρ τὲ φάλενι, μὸς θοῖ φγιαλέ τὲ τέπερα, σὶ κούντρε πέγενε Εθνικότε, σὲ ἀτοῦρε οὐ δούχετε, σὲ κοῦρτε θόνε σοῦμε φγιαλέ δὸ τὲ διφίνενε.

8. Πὸ γιούβετ μὸς οὐ φιάνι ἀτοῦρε, σὲ ψὲ γιάτι γιούαιγ ἰ δι σέιτ οὐ δούχετε, πὰ χερκούαρ ἐκόμα γιούβετ πρέιγ σίγ.

9. Φάλιουνι ἀδὰ γιούβετ χεῖτοῦ. Γιατίινε καὶ γέ μπὲ κίελ, κίόφτε σεντερούαρ ἐμερι ἴτ.

10. Αρτε μπρετερία γιότε· οὐ πέφτε οὐρδερι ἴτ, σὶ κούντρε πένετε ντὲ Κίελ ἀστοῦ ἐ δὲ μπὲ δέ.

11. Επνα νάβετ πούλεν ἐ σότμε καὶ νὰ δούχετε πὲρ φὸς τένε.

12. Εὐ δὲ ντελένα φάγετε τόνα, σὶ κούντρε ντελέγεμε ἐ δὲ νὰ ἀτὰ καὶ φελέγενε ντὲ νέβετ.

13. Εὐ δὲ μὸς ναλεσότητ νέβετ, ντὲ ντονὲ πιρασμό, πὸ σπετόνα νάβετ γκα ἰ λίφου. σὲ γιότεγια εἴστε μπρετερία, ἐ δὲ φουκία, ἐ δὲ λεβδίμι ντὲ γέτε τὲ πὰ σόσουρε, βερτέτ.

14. Σὲ ψὲ ντὲ ντεγέφι νιέρεζετ φάγετ' ἐτοῦρε, ἐ δὲ γιάτι γιούαιγ ἰ κίελβετ δὸ τοῦ ντελέγε γιούβετ.

15. Μὰ ντὲ μὸς ντεγέφι νιέρεζε-

εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰ πταίσματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ Πατὴρ σὰς θέλει συγχωρήσει τὰ πταίσματά σας.

16. Καὶ ὅταν νηστεύητε, μὴ γίνεσθε, ὡς οἱ ὑποκριταί, σκυθρωποί· διότι ἀφανίζουν οὖν τὰ πρόσωπα αὐτῶν, διὰ νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ὅτι νηστεύουσιν· ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι ἔχουσιν ἤδη τὸν μισθὸν αὐτῶν.

17. Σὺ ὅμως ὅταν νηστεύῃς, ἀλείψον τὴν κεφαλὴν σου, καὶ νίψον τὸ πρόσωπόν σου·

18. Διὰ νὰ μὴ φανῇς εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι νηστεύεις, ἀλλ' εἰς τὸν Πατέρα σου τὸν ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ Πατὴρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, θέλει σοὶ ἀνταποδοῦσαι ἐν τῷ φανερῷ.

19. Μὴ θησαυρίζετε εἰς ἑαυτοὺς θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σκώληξ καὶ σκωρία ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διατρυποῦσι καὶ κλέπτουσιν.

20. Ἀλλὰ θησαυρίζετε εἰς ἑαυτοὺς θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὐτε σκώληξ οὔτε σκωρία ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται δὲν διατρυποῦσιν οὐδὲ κλέπτουσιν.

21. Ἐπειδὴ ὅπου εἶναι ὁ θησαυρός σας, ἐκεῖ θέλει εἶσθαι καὶ ἡ καρδιά σας.

22. Ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν λοιπὸν ὁ ὀφθαλμός σου ᾖ ἡναι καθαρὸς, ὅλον τὸ σῶμά σου θέλει εἶσθαι φωτεινόν·

23. Ἐὰν ὅμως ὁ ὀφθαλμός σου ᾖ ἡναι πονηρὸς, ὅλον τὸ σῶμά σου θείλει εἶσθαι σκοτεινόν· Ἐὰν λοιπὸν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ ᾖ ἡναι σκότος, τὸ σκότος πόσον;

24. Οὐδεὶς δύναται δύο κυρίους νὰ δουλεύῃ· διότι ἢ τὸν ἓνα θέλει μισήσει, καὶ τὸν ἄλλον θέλει ἀγα-

πείσει· ἐτοῦρε, ἅς γιὰτι γινοῦνται· δὲ τὲ ντεγέγε φάγετε τοῦ αἰγ.

16. Εἰς κοὺρ ἀφερόνι, μὸς βάρρι πούζενε τοῦαἰγ, οἱ κούντρε πέγενε ὑποκριτέτε· σὲ ἀτὰ λῖβεγενε φάκετ ἐτοῦρε, καὶ τὲ δούλενε ντὲ νιέρεζ σὲ ἀφερόγενε. μὲ τὲ βερτέτα οὐ θόμ γιούβετ, σὲ ἀτὰ ἐχουμπάσενε πάφεν ἐτοῦρε.

17. Πὸ τί κοὺρ δὴ τ' ἀφερότζ, λῖεἰγ κρίτετε τὰτ, ἐ δὲ λῖαἰγ φάκετ ἐτοῦα.

18. Καὶ τὲ μὸς δούλετζ ντὲ νιέρεζ σὲ ἀφερόν, πὸ ντὲ γιὰτι ἴτ καὶ ἔσττε ντὲ τὲ φῶςχοῦρε, ἐ γιὰτι ἴτ καὶ σέχ ἐ δὲ ντὲ τὲ φῶςχοῦρε, δὲ τὲ τὰ παφούαγε τί φάκεζα.

19. Μὸς μπεγίδι γιού φὲ οὔμε μπὲ δὲ, ἀτγὲ καὶ ἐ δὲ κρίμμι ἐ δὲ κοπίτζα ἐ πρίσ, ἐ δὲ ἀτγὲ καὶ ὑπόγενε κουσάρτετε, ἐ βιέδενε.

20. Πὸ μπεγίδιφὲ πὲρ θέτεχε τοῦαἰγ ντὲ κῖελ, ἀτγὲ καὶ ἅς κρίμμι, ἅς κοπίτζα ἐ πρίσ. ἐ ἀτγὲ καὶ κουσάρτετε νοῦλε ὑπόγενε, ἐ νοῦκ' ἐ βιγέδενε.

21. Σὲ ψὲ ἀτγὲ καὶ ἔσττε φέρι γινοῦαἰγ, ἀτγὲ δὲ τὲ γέτε ἐ δὲ ζέμερρα γιούαἰγ.

22. Δρίτ' ἐ κούρμιτ ἔσττε σίου, ἐ ντὲ κίφτε σίου ἴτ ἰ παστρούαρε, φῖθε κούρμι ἴτ δὲ τὲ γέτε ἰ ντρίτοῦρε.

23. Μὰ ντὲ κίφτε σίου ἴτ ἰ λῖφκ, φῖθε κούρμι ἴτ δὲ τὲ γέτε ἰ ἔρετε. ἐ ντὲσττε καὶ δρίτα γιότε ἔσττ' ἔρεσίρε σὰ μὲ τέπερ ἔσττε ἔρεσίρα.

24. Σμοῖν νιέρι τὲ πουνόγε διζοτερίγγ. σὲ γιὰ νιέρινε δὲ τὲ οὐρέγε, ἐ τγιάτερινε δὲ τὲ δόγγε. γιὰ

πήσει· ἢ εἰς τὸν ἕνα θέλει προσκολληθῇ, καὶ τὸν ἄλλον θέλει καταφρονήσει. Δὲν δύνασθε νὰ δουλεύητε Θεὸν καὶ Μαρμωναῖ.

25. Διὰ τοῦτο σᾶς λέγω, Μὴ μεριμνᾶτε περὶ τῆς ζωῆς σας, τί νὰ φάγητε καὶ τί νὰ πίνητε· μηδὲ περὶ τοῦ σώματός σας, τί νὰ ἐνδυθῆτε. Δὲν εἶναι ἡ ζωὴ τιμιώτερον τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος;

26. Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι δὲν σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ Πατὴρ σας ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· σεῖς δὲν εἰσθε πολὺ ἀνώτεροι αὐτῶν;

27. Ἀλλὰ τίς ἀπὸ σᾶς μεριμνῶν δύναται νὰ προσθέσῃ μίαν πῆχυν εἰς τὸ ἀνάστημα αὐτοῦ;

28. Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; Παρατηρήσατε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνουσι· δὲν κοπιᾶζουσιν, οὐδὲ κλώθουσι.

29. Σᾶς λέγω ὁμῶς ὅτι οὐδὲ ὁ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ ἐνεδύθη ὥς ἐν τούτων.

30. Ἀλλ' ἐὰν τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, ὅστις σήμερον ὑπάρχει, καὶ αὔριον ρίπτεται εἰς κλίβανον, ὁ Θεὸς ἐνδύῃ οὕτω, δὲν θέλει ἐνδύσει πολλῶ μᾶλλον ἡμεῖς, ὀλιγόπιστοι;

31. Μὴ μεριμνήσητε λοιπὸν, λέγοντες, Τί νὰ φάγωμεν, ἢ τί νὰ πίωμεν, ἢ τί νὰ ἐνδυθῶμεν;

32. Διότι πάντα ταῦτα ζητοῦσιν οἱ ἐθνικοί· ἐπειδὴ ἔξουρει ὁ Πατὴρ σας ὁ οὐράνιος ὅτι ἔχετε χρεῖαν πάντων τούτων.

33. Ἀλλὰ ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ· καὶ ταῦτα πάντα θέλουσιν ὑμεῖς προστεθῆναι.

ἡμέρινε δὲ τὲ ντερρόγε, ἡ γιάττερινε δὲ τὲ ξεντερόγε. νοῦκε μούντινι τὲ πουνόνι ντὲ νὲ κόχξε Περντίνε, ἡ δὲ Μαρμωνάγε.

25. Πρὸ ἀνταῖγ οὐ θὰμ γιούβετ, μὸς μεντόνε ντὲ σπέρτ τούαῖγ. τζῶδ τὲ χάῖ, ἡ δὲ τζῶδ τὲ πίι, ἡ δὲ ντὲ κούρμ τούαῖγ τζῶδ τὲ βίσινι, μὸς νοῦκ· ἔστε σπέρτι με ἡ ντέρτζουρε γκά τὲ γκρένετε, ἡ δὲ κούρμι γκά τὲ βέσουριτε.

26. Βεῖτόνι ντὲ ζόφ τὲ κίελιτ, ἡ δὲ μπιγίλενε δὲ κούαργενε, δὲ μπεγέδενε ντὰ μπάρε, ἡ γιάτι γιούαῖγ ἡ κίελιτ ἡ οὐσκέν ἀτά. ἡ κίε γιούβετ. νοῦκε πέν φάρκ με τέπερ σὲ ἀτά;

27. Τζίλι γκά γιούβετ με σού-με σολὸ μούντ τὲ μαδόγε ἡ κὲ κοῦτ στάντ' ἐτίγ.

28. Ε δὲ περ τὲ βέσουρε ψὲ μεντόνε νι, βεῖτόνι λιούλετ' ἡ ἀραβετ, κίε μαδόνε· δὲ μουντόχενε δὲ γιέρνε.

29. Ε οὐ θὰμ γιούβετ, ἡ δὲ Σωλομόνι μπὲ φίθε τὲ μὰδ τὲ τίγ σμουντ τὲ βίσεῖγ σὶ ἡ γκά χετῶ.

30. Ε ντὲστὲ ἡ βέσ Περντία χε-στού παρῖερατὲ ἡ ἀρράβετ, ἡ σὸτ γιάνε, ἡ νέσερ βίχενε ντὲ φούρε σού-με με τέπερ γιούβετ πέσε πάχε.

31. Μὸς οὐ μεντόνι σούμε ἡ θόι, τζῶδ τὲ χάμε, ἡ τζῶδ τὲ πίμε, ἡ δὲ τζῶδ τὲ βέσεγε.

32. Σὲ ψὲ φίθε χετὸ Εθνηκότῃ ἡ χερκόγενε, ἡ γιάτι γιούαῖγ ἡ κίελιτ ἡ δι σὲ γιού δούχενε φίθε χετῶ.

33. Πὸ χερκόνι με περπάρα μπρε-τερίν' ἡ Περντίσε, ἡ δὲ τὲ δρέι-γτεν ἐτίγ, ἡ φίθε χετὸ δὲ τοῦ ἡ-πενε γιούβετ.

34. **Μ**ὴ μεριμνήσητε λοιπὸν περὶ τῆς αὔριον· διότι ἡ αὔριον θέλει μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς· ἀρκετὸν εἶναι εἰς τὴν ἡμέραν τὸ κακὸν αὐτῆς.

Κεφ. ζ'. 7.

ΜΗ κρίνετε διὰ τὸ νὰ μὴ κριθῇτε·

2. Διότι μὲ ὁποῖαν κρίσιν κρίνετε, θέλετε κριθῇ· καὶ μὲ ὁποῖον μέτρον μετρεῖτε, θέλει ἀντιμετρηθῇ εἰς ἑσᾶς.

3. Καὶ διὰ τί βλέπεις τὸ ξυλάριον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δὲν παρατηρεῖς;

4. Ἡ πῶς θέλεις εἰπεῖ πρὸς τὸν ἀδελφόν σου, Ἄφες νὰ ἐκβάλω τὸ ξυλάριον ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, ἐνῷ ἡ δοκὸς εἶναι ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου;

5. Ὑποκριτὰ, ἐκβάλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε θέλεις ἰδεῖ καθαρώς διὰ τὸ νὰ ἐκβάλῃς τὸ ξυλάριον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

6. Μὴ δώσητε τὸ ἅγιον εἰς τοὺς κύνας· μὴδὲ ῥίψητε τοὺς μαργαρίτας εἰς τοὺς χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς μὲ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ στραφέντες σὰς διασχίσωσιν.

7. Αἰτεῖτε, καὶ θέλει σὰς δοθῇ· ζητεῖτε, καὶ θέλετε εὐρεῖ· κρούετε, καὶ θέλει ἀνοιχθῇ·

8. Διότι ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει, καὶ εἰς τὸν κρούοντα θέλει ἀνοιχθῇ.

9. Ἡ τίς ἄνθρωπος εἶναι ἀπὸ σᾶς, ὅστις, ἐὰν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ζητήσῃ ἄρτοι, μήπως θέλει δώσει εἰς αὐτὸν λίθον;

34. Μὲ οὐ μεντόνι δὰ πὲρ τὲ νέσερμενε, σὲ ἐ νέσεμεγια δὲ πῆγε-ρε τὲ σάιγτενε. ἐ μὲ ἄφτ ντὲ τζὲδὲ δίτε τὲ κεκιάτ' ἐσάιγ.

Κρίε Εὐτάτετε. ζ'. 7.

Μὲς χίκινι μπὲ φόγε, τὲ μὲς οὐ χέκεγνε.

2. Σὲ ψὲ σὶ κούντρε Φιουκόνι, δὲ τὲ Φιουκόνενη, ἐ δὲ μὲτζ μάτες χὲ μάντινι, δὲ τοῦ μάτετε ἐδὲ γιούβετ,

3. Ε δὲ ψὲ σὲχ φότζοδνε χὲ ἔσπε ντὲ σὶ τὲ βελάιτ σίτ, ἐνούκε βεστρὸν τράνε, χὲ ἔσπε ντὲ σὶ τέντ.

4. Α χίς δὲ τί θούατζ βελάιτ σίτ, λὲ τὲ ντζιέρ γκά σίου ἴτ χάλνε, κούρ γέντετε τράου ντὲ σὶ τέντ;

5. Ὑποκριτὴ (μὲ δὲ φάκε) ντζίρ μὲ περπάρα τράνε γκά σίου ἴτ, πρὰ παστάιγ μπάσε δὲ τὲ μουντζ τὲ ντζιέρτζ χάλνε γκά σίου ἴ σίτ βελά.

6. Μὲς στίνι τὲ σεντεροῦαρατε κένετ, ἐ δὲ μὲς βίι μαργαριτάρετε τοῦαίγ περπάρα δέρραβετ. σὲ μὲς ἴ σκέλγενε ἀτὸ μὲ χέμπε τὲ τούρε, ἐ κθένενε ἐ οὐ τζιαπλόγενε ἐ δὲ γιούβετ.

7. Λίπενι, ἐ δὲ τοῦ ἴπετε γιούβετ. χερκόνι, ἐ δὲ τὲ φένι. πίρι δέρρεσε ἐ δὲ τοῦ χάπετε γιούβετ.

8. Σὲ ψὲ τζίλι δὲ χὲ λίπεν. μέρρ, ἐ δὲ ἄτ χὲ χερκὸν φέν. ἐ δὲ ἀτίτ χὲ τζοκανίς πόρτενε δὲ τί χάπετε.

9. Βάλε γέντετε ἱερί γκά γιούβετ χὲ τὲ χερκόγε πρέιγ σίγ πέρρι ἴ τίγ πούκε, μὲς δὲ τί ἀπε ἀτίγ φούρρ;

10. Καὶ ἐὰν ζητήσῃ ὀψάριον, μήπως θέλει δώσει εἰς αὐτὸν ὄφιν;

11. Ἐὰν λοιπὸν σεῖς, πονηροὶ ὄντες, ἐξεύρητε νὰ δίδητε καλὰς δόσεις εἰς τὰ τέκνα σας, πόσω μάλλον ὁ Πατὴρ σας ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς θέλει δώσει ἀγαθὰ εἰς τοὺς ζητοῦντας παρ' αὐτοῦ.

12. Λοιπὸν πάντα ὅσα ἂν θέλητε νὰ κάμνωσιν εἰς ἐσᾶς οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ σεῖς κάμνετε εἰς αὐτούς· διότι οὗτός ἐστίν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

13. Εἰσελθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· διότι πλατεῖα εἶναι ἡ πύλη, καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ φέρουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἶναι οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς.

14. Ἐπειδὴ στενὴ εἶναι ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ φέρουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἶναι οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν.

15. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ἐσᾶς μὲ ἐνδύματα προβάτων, ἕσθον ὁμῶς εἶναι λύκοι ἄρπαγες.

16. Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν θέλετε γνωρίσει αὐτούς· μήποτε συνάγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σαφύλια, ἢ ἀπὸ τριβῶλων σῦκα;

17. Οὕτω πᾶν δένδρον καλὸν κάμνει καλοῦς καρπούς· τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον κάμνει κακοῦς καρπούς.

18. Δὲν δύναται δένδρον καλὸν νὰ κάμνῃ καρπούς κακοῦς, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν νὰ κάμνῃ καρπούς καλοῦς.

19. Πᾶν δένδρον μὴ κάμνον καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

20. Ἄρα ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν θέλετε γνωρίσει αὐτούς.

10. Ἀ ντὲ χερκόφτε πῖσῃ μὸς δὸ τι ἅπε φιάρπερ;

11. Ντέῳτε γιούβετ, ντονὲ σε γένι τὲ χεκινγ δῖνι τὲ ἱπνι τὲ δένα τὲ μίρρα ντὲ δγιέλμ τούαιγ, σὰ μὲ τέπερ γιάτι γιούαιγ ἰ κίελβετ δὸ τὲ ἅπε τὲ μίρρα ντὰ τὰ χε κερκόγενε γκὰ αἱ.

12. Σὰ δὰ τὲ μίρρα δόνι τὲ γιού πέγενε γιούβετ νιέρεζιτε, τὲ τίλια τὲ πένι ἰ δὲ γιούβετ μπατά, σὲ ψὲ χεγιδ ἔῳτε νόμι ἰ δὲ προφήτερετε.

13. Χῖνι γκὰ δέρρ' ἐγγούῳτε σὲ δέρρα ἔῳτ ἰ φέρρῃ ἰ δὲ οὔδα ἔῳτ' ἰ χάπετε χε πῖε ντὲ πῖσε, ἰ γιάνε θούμ' ἀτὰ χε σκόγενε γκὰ ἀγιδ.

14. Σὲ ἔῳτ' ἐγγούῳτε δέρρα, ἰ δὲ ἰ χαχμέτετζμε οὔδα χε πῖε ντὲ γέτε τὲ πὰ σόσουρε, ἰ γιάνε τὲ πὰ χε ἀτὰ χε ἰ φέγενε ἀτέ.

15. Ε τὲ ρούχени γκὰ προφήτεριτ' ἰ ρέμ, σὲ ἀτὰ βίγενε μπε γιού μὲ λεκούρερα τὲ δέλεβετ, πὸ πέρ πρέντα γιάνε οὐλχερχε ρεμπέγενε.

16. Γκὰ πούνερατ' ἑτοῦρε δὸ τι νίχνι ἀτά. μὸς βγιέλενε γκὰ φέμπατς ρούθ ἰ γκὰ μουρίζατε φίλχ;

17. Κεῳτοῦ νζδὸ λιθ ἰ μίρρε πέν πέμμερα τὲ μίρρα, ἰ λιθ ἰ κάλπετε, πέν πέμμερα τὲ λίφα.

18. Σμουντ λιθ ἰ μίρρε, τὲ πέγε πέμμερα τὲ λίφα, ἄς λιθ ἰ κάλπετε τὲ πέγε πέμμερα τὲ μίρρα.

19. Τζδὸ λιθ χε νούχε πέν πέμμερα, πρίτετε, ἰ βίχετε μπὲ ζιάρ.

20. Γκὰ πέμετε δὰ τὲ τοῦρε, δὸ τι νίχνι ἀτά.

21. Δὲν θέλει εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν πᾶς ὁ λέγων πρὸς ἐμὲ Κύριε, Κύριε· ἀλλ' ὁ πράττων τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

22. Πολλοὶ θέλουσιν εἰπεῖν πρὸς ἐμὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε, Κύριε, δὲν προφητεύσαμεν ἐν τῷ ὀνόματί σου, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξεβάλομεν δαιμόνια, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκίχομεν θύματα πολλὰ;

23. Καὶ τότε θέλω δημολογήσει πρὸς αὐτοὺς, Ὅτι ποτὲ δὲν σᾶς ἐγνώρισα· φεύγετε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

24. Πᾶς λοιπὸν ὅστις ἀκούει τοὺς λόγους μου τούτους, καὶ κάμνει αὐτοὺς, θέλω ὁμοιώσει αὐτὸν μετ' ἀνδρᾶ φρόνιμον, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν·

25. Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ προσέβαλον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ δὲν ἔπεσε· διότι ἦτο τεθεμελιωμένη ἐπὶ τὴν πέτραν.

26. Καὶ πᾶς ὁ ἀκούων τοὺς λόγους μου τούτους, καὶ μὴ κάμνων αὐτοὺς, θέλει ὁμοιωθῆ μετ' ἀνδρᾶ μωρὸν, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον·

27. Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ, καὶ ἐπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέβαλον εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ ἔπεσε· καὶ ἦτο ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη.

28. Ὅτε δὲ ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήττοντο οἱ ὄχλοι διὰ τὴν διδαχὴν αὐτοῦ·

29. Διότι ἐδίδασκεν αὐτοὺς ὡς ἔχων ἐξουσίαν, καὶ οὐχὶ ὡς οἱ γραμματεῖς.

21. Νούχῃ δὲ τὲ χίνε ντὲ μπρε-τερὶ τὲ κίελβετ τζὺδὸ ἵερί χῆ μὲ θόττε μούα, ὁ ζότ, ζότ, πὸ αἶ χῆ πῆν ἀτὸ χῆ δὲ γιάτι ἱμ χῆ ἔσττε ντὲ κίελι.

22. Μπὰ τὲ διττε σοῦμε δὲ τὲ μὲ θόνε, ὁ ζότ ὁ ζότ νούχῃ προφητέψμ νάβει ντὲ ἔμερ τὰτ, ἐδὲ ντὲ ἔμερ τὰτ ντζούαρμ τὲ παούδετε, ἐ δὲ ντὲ ἔμερ τὰτ πῆμ σοῦμε θαυματουργί;

23. Ε ἀχίερε δὲ τοῦ θόμ ἀ-τούρε, σὲ κούρρε νούκ' οὐ νόχα γιούβετ, γιουὶ χῆ πῆγετε τὲ χῆ-κιάτε.

24. Τζίλιδὸ ἔστ' αἶ χῆ διφιδὸν χῆ-τὸ φγιάλετ' ἐμία, ἐ ἰ πῆν ἀτὸ, οὐ δὲ τὰ πῆιγ ἀτὲ τὲ φιάγε μὲ νῆ ἵε-ρί τὲ μέντζουρε, χῆ βούρρι πι-νάν' ἐ ὅτεπίσε τίγ μπὶ φούρρ.

25. Ε δερμόι σίου ἐ ἔρδε λι-οῦμερατε, ἐ φρίγτινε ἔρρετε, ἐ οὐ περποίκινε μπὰ τὲ ὅτεπι, ἐ νούχῃ ρά, σὲ κὲ πινὰ ἐσάιγ μπὶ φούρρ.

26. Ε τζίλι δὲ χῆ διφιδὸν φγι-άλετ' ἐμία, ἐ νούκ' ἰ πῆν ἀτὸ αἶ φιδὸν μὲ ἵερί πὰ μέντ' χῆ βούρ-ρι πινάν' ἐ ὅτεπίσε τίγ μπὶ ρέρρε.

27. Ε δερμόι σίου, ἐ ἔρδε λι-οῦμερατε, ἐ φρίγτινε ἔρρετε, ἐ οὐ περποίκινε μπὰ τὲ ὅτεπι, ἐ ρά, ἐ τὲ φρεμίσουριτ ἐσάιγ οὐ πῆ τὲ μὰδ.

28. Ε οἱ ἰ σάσι Ἰησοῦι χετὸ φγιάλε, οὐ τζιουδίτνε λαοῖ ντὲ διδαχὶ τὲ τίγ.

29. Σὲ ψὲ ἰ διδάξ ἀτὰ οἱ χῆ κίτ ἐξουσί, ἐ γιὸ οἱ διδάζνε γραμ-ματικότε.

Κεφ. ή. 8.

Κρίε ιτέτετε. ή. 8.

ΟΤΕ δὲ κατέβη ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἡ κολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοί.

2. Καὶ ἰδοὺ λεπρὸς ἐλθὼν προσκύνει αὐτὸν, λέγων, Κύριε, ἂν θέλῃς, δύνασαι νὰ με καθαρίσῃς.

3. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ὁ Ἰησοῦς, ἥγγισεν αὐτὸν λέγων, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθὺς ἐκαθαρίσθη ἡ λέπρα αὐτοῦ.

4. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Πρόσεχε μὴ εἴπῃς τοῦτο εἰς μηδέν· ἀλλ' ὕπαγε, δείζον σευατὸν εἰς τὸν ἱερέα, καὶ πρόσφερε τὸ δῶρον, τὸ ὁποῖον προσέταξεν ὁ Μωϋσῆς, διὰ μαρτυρίαν εἰς αὐτοὺς.

5. Ὅτε δὲ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοὺμ, προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν,

6. Καὶ λέγων, Κύριε, ὁ δοῦλός μου κεῖται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος.

7. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ἐλθὼν θέλω θεραπεύσει αὐτόν.

8. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος εἶπε, Κύριε, δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ εἰσέλθῃς ὑπὸ τὴν στέγην μου· ἀλλὰ μόνον εἰπέ λόγον, καὶ θέλει ἰατρευθῇ ὁ δοῦλός μου.

9. Διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω πρὸς τοῦτον, Ὑπαγε, καὶ ὑπάγει· καὶ πρὸς ἄλλον, Ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ πρὸς τὸν δοῦλόν μου, Κάμε τοῦτο, καὶ κάμνει.

10. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἀκολουθῶντας, Ἀληθῶς σὰς λέγω, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ εὗρον τοσαύτη πίστιν.

11. Σὰς λέγω δὲ, ὅτι πολλοὶ θέλουσιν ἐλθεῖ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ

οἱ ζῆριτι αὐτὸ γὰρ μάλλι, ἰ θάνε πὰς σίγ σοῦμε τούρμε.

2. Ε γκα νῆ ἰ φελίκιουρε ἔρδι εἰ γιου φάλλ ἀτίτ, ε θόθ. ζότ, ντῆ δάτζ τι μουντ τῆ με χερότζ.

3. Ε σὶ ντέρι δόρρνε, ε ζούρι ἀτῆ Ἰησοῦτ εἰ θά. δούα, χερόου, ε ἀτῆ τζάστ οὐ χερούα λέπρα ἐτίγ.

4. Ε ἰ θότ' ἀτίγ Ἰησοῦτ. βεσδὸ τῆ μὸς θούατζ νιερίουτ, πὸ χάιτε ε δεφτό βέτεχενε ντῆ πρίφτη, ε σπιγέρε δουρετίνε, ἀτῆ κῆ οὐρδερότ Μωῦσίου πῆρ μαρτυρὶ ντὰ τά.

5. Ε σὶ ρίου Ἰησοῦτ ντῆ Καπερναοῦμ, ἔρδι ντῆ αὐτὶ νῆ ἑκατόνταρχ, ε ἰ λιούτεϊγ.

6. Ε ἰ θόθ, ζότ, ἱμ πῆρρ δέρφετε ντῆ στεπὶ ἰ μπαίγτουρε, ε μουντόετῆ γεμούαρε.

7. Ε δὲ Ἰησοῦτ ἰ θότ' ἀτίγ. οὐν δὸ τῆ βίγ, ε δὸ τὰ σερότγ ἀτέ.

8. Ε δὲ ἑκατόνταρχοὶ οὐ περφετῆκ, ε ἰ θά, ζότ, οὐνε νούχε γιάμ ἰ ζότι κῆ τῆ χίτζ ντῆ στεπὶ τίμε. πὸ θούαίγ φγιάλε βέτεμε, ε ἱμ πῆρρ δὸ τῆ σερόνετῆ.

9. Σὲ ψῆ ε δὲ οὐνε νιερὶ γιάμ ντῆνε ζοτερί, ε κάμ ντένε βέτεχε τίμε τρίμα, ε ἰ θόμ κῆτγ χάϊγδε, ε βέτε, ε τγιάτερετ ἔγια, ε βγιέν. ε δὲ κοπίλιτ σίμ, πῆν κῆτε, ε ε πῆν.

10. Ε δὲ Ἰησοῦτ σὶ διφιδὶ κῆτε οὐ τζιουδιτῆ θότε μπά τὰ κῆ βίγνε πὰς σὶ, μῆ τῆ βερτέτα οὐ θόμ γιούβετ, κῆ ἀς ντῆ Ἰσραὴλ νούχε φέτζε κῆ πῆσε.

11. Πρά ἀντάτγ οὐ θόμ γιούβετ, σὲ δὸ τῆ βίγνε σοῦμε γκα δέλλ,

δυσμῶν, καὶ θέλουσι καθίσει μετὰ τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν·

12. Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας θέλουσιν ἐκβληθῇ εἰς τὸ σκοτός τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

13. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν ἐκατόνταρχον, Ἰπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας ἄς γείνη εἰς σέ. Καὶ ἱκετεύθη ὁ δούλος αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

14. Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πέτρου, εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ κατὰκοιτον καὶ πάσχουσιν πυρετόν·

15. Καὶ ἐπιάσας τὴν χεῖρα αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἐσηκώθη, καὶ ὑπηρετεῖ αὐτούς.

16. Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἑσπέρα, ἐφεραν πρὸς αὐτὸν δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα μετὰ λόγον, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθαράπευσεν.

17. Διὰ τὴν πληρωθῇ τὸ ῥῆθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν, καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν. »

18. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλούς, ὄχλους περὶ ἑαυτὸν, προσέταξε νὰ ἀναχωρήσωσιν εἰς τὸ πέραν.

19. Καὶ πλησιάζας εἰς γραμματεὺς, εἶπε πρὸς αὐτὸν, Διδάσκαλε, θέλω σοὶ ἀκολουθήσει ὅπου ἐὰν ὑπάγῃς.

20. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες ἔχουσι φωλεάς, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατοικίαι· ὁ δὲ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει πού νὰ κλίνη τὴν κεφαλὴν.

21. Ἄλλος δὲ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Κύριε, συγ-

γὰρ περὶ τὸν δειλὸν, ἐδὲ τὸ ῥίγιον, πᾶσαι μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ντὲ μπρετὲρ τὲ Κίελλετ.

12. Εἰ τὲ πύγτε εἰ μπρετερίσε δὲ τὲ βίχενε ντὲ σκοτάδ τ' ἔρετε. ἀτγὲ ἔσττε τὲ κιάρετε, ἐδὲ τὲ δρέδουρετ' εἰ δέμπεβετ.

13. Εἰ ὁ θὰ Ἰησοῦ Ἐκατοντάρχουτ, χάϊδε, ἐλὲ τὲ πένεττε τὰκ τέγε σὶ κούντρε πεισόβι. ἐἴτε τζᾶστ οὐ σερουὰ πῖρρι ἰ τίγ.

14. Εἰ σὶ ἔρδι Ἰησοῦ ντὲ ὅτε πῖ τὲ Πέτροσε, πὰ βγέχερεν' ἐτίγ κὲ δέρφεϊγ ντὲ στρόμπε γκὰ ἔθετε.

15. Εἰ ζοὺ γκὰ δόρρα εἰ ἐλιάνε ἀτὲ ἔθετε, ἐοὺ σερπὲν ἀτοῦρε.

16. Εἰ πὰ σὶ οὐ ἔρρ, ἐοὺ πὲ νάτε, προυνὲ ντὲ ἀτ σούμπε τὲ δαιμονίσουρε, ἐἰ ντζῖρ μετὰ φγιαλὲ βέτεμε τὲ πκούδετε, ἐδὲ ῥίθι ἀτὰ κὲ κένε σμουρέ εἰ σμουράε ἰ σερόντε.

17. Κὲ τὲ δάλλε ἐβερετέτε ἀγίὸ κὲ οὐ θὰ γκὰ προφήτη Ἡσαΐα, κὲ ὁτὲ ἔσττοῦ. ἀτ ναγκρίγτισε μούντετε τόνκ, ἐτὲ λίγκατε νὰ ἰ χόκι.

18. Εἰ σὶ πὰ Ἰησοῦ σούμπε πόττε ῥότουλε τίγ, ἰ πορσίτε κὲ τὲ χίδενε περτέγε.

19. Εἰ νὰ ἔρδι εἰ γιου κιάς νιὲ γκὰ γραμματικότε, ἐἰ θὰ ἀτίγ. δάσκαλ, δὲ τὲ βίγ πὰς τέγε γκὰ δὲ κὲ τὲ βέτζ.

20. Εἰ δὲ Ἰησοῦ ἰ ὁτ' ἀτίγ. δέλεπεράτε κὰνε φωλέτ' ἐδὲ ζόγτ' ἐ Κίελλετ τὲ ντένιουριτ' ἐτοῦρε, πὸ ἰ πῖρρι ἰ ντερίουτ σκὰ κούττε βέρρε κρίετ' ἐ τίγ.

21. Εἰ δὲ νιὲ τυγιάτερ γκὰ Μαθητίτ' ἀτίγ, ἰ θὰ ἀτίγ. Ζὲτ, ἄμπε

χώρησόν μοι νά ὑπάγω πρῶτον καί
νά θάψω τὸν πατέρα μου.

22. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐ-
τὸν, Ἀκολουθε μοι, καὶ ἄφες τοὺς
νεκροὺς νά θάψωσι τοὺς ἑαυτῶν νε-
κροὺς.

23. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον,
ἠκολούθησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

24. Καὶ ἰδοὺ, τρικυμία μεγάλη
ἔγεινεν ἐν τῇ θαλάσῃ, ὥστε τὸ
πλοῖον ἐσκεπάζετο ὑπὸ τῶν κυμά-
των· αὐτὸς δὲ ἐκοιμήατο.

25. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ ἐξύπνισαν αὐτὸν, λέγοντες,
Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, χανόμεθα.

26. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Διὰ
τί εἰσθε δειλοὶ, ὀλιγόπιστοι; Τότε
σηκωθείς ἐπέτιμεσε τοὺς ἀνέμους καὶ
τὴν θάλασσαν, καὶ ἔγεινε γαλήνη
μεγάλη.

27. Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν,
λέγοντες, Ὅποιος εἶναι οὗτος, ὅτι καὶ
οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν
εἰς αὐτόν!

28. Καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς τὸ πέραν
εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ὑ-
πῆντησαν αὐτὸν δύο δαιμονιζόμενοι,
ἐξερχόμενοι ἐκ τῶν μνημείων, ἄγριοι
καθ' ὑπερβολὴν, ὥστε οὐδεὶς ἠδύ-
νατο νά περάσῃ διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης.

29. Καὶ ἰδοὺ, ἔκραξαν, λέγοντες,
Τί εἶναι μεταξὺ ἡμῶν καὶ σοῦ, Ἰη-
σοῦ, γιὰ τοῦ Θεοῦ; ἦλθες ἐδῶ πρὸ
καιροῦ νὰ μᾶς βασανίσῃς;

30. Ἦτο δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀ-
γέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη.

31. Καὶ οἱ δαίμονες παρεκάλουν
αὐτόν, λέγοντες, Ἐὰν μᾶς ἐκβάλῃς,
ἐπίτρεψον εἰς ἡμᾶς νά ἀπέλωμεν
εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων.

32. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὑπά-
γετε. Καὶ ἐκεῖνοι ἐξεληθόντες ὑπῆγαν

οὐρδερ περπάρα τὲ θέτε τὲ κλάῃ
ντὲ θάρρ γιάτνε τίμ.

22. Ε δὲ Ἰησοῦ ἰ θότ' ἀτίγ ἔ-
για πᾶς μέγε, ἐ λὲ τὲ βδέκουριτς
τὲ κλάσνε τὲ βδέκουριτ' ἐτοῦρε.

23. Ε κοῦρ χίρι ἀτ ντὲ θάρκε,
βάνε πᾶς σὶ ἐ δὲ μαθητὶτ' ἀτίγ.

24. Ε γιὰ ἐ οὐ πὲ τερμέτ ἰ μάδ
ντὲ δέτ, ἄξε κὲ ἀφερὸί τὲ μπυῦσεῖγ
βάρκα γκὰ ταλάζετε, ἐ ἀτ φλίγτε.

25. Ε μαθητὶτ' ἐτίγ οὐ κιᾶσνε
πράν' ἀτίγ, ἐ ἐ ζιγίουανε, ἐ ἰ θάνε,
Ζότ, σπετόνα νάβετ, σὲ μπίτεμι.

26. Ε οὐ θὰ ἀτοῦρε· πέσε πᾶ-
ξε, ψὲ γένι κάκε τρέμπελιάκε, ἀ-
χίρε οὐ γκρε, ἐ πορπίτε ἐρρέτε, ἐ
δὲ δέτνε, ἐ οὐ πὲ κουνάτζ' ἐμάδε.

27. Ε οὐ τζούδιτνε νιέρεζιτε, ἐ
θάνε, τζλοὶ νιερί ἔσπε κοῦίγ κὲ ἐ
δὲ ἐρρέτε, ἐ δὲ δέτι ἐ διφύογε;

28. Ε σὶ σκόδι ἀτ μπάνε τὲ τέ-
ιγμε, ντὲ φσιὰτ τὲ Γεργεσινόβετ, ἰ
δούαλε περπάρα τίγ δι τὲ δαιμονί-
σουρε κὲ δίλε γκὰ θάρρετε ἐ πέτ-
γνε σούμε τὲ κεκία κὲ σμούντ τὲ
σκόν νιερί γκὰ ἀγιδ οὐδε.

29. Ε γιὰ, θερρίσνε φόρτ, ἐ θό-
σνε· τζκὲ μὲ νέβετ τί Ἰησοῦ πέρρι
ἰ Περντίσε, ἐρδε κετοῦ τὲ μουντότζ
νάβετ περπάρα κόχσε;

30. Ε μὲ τέιγ γκὰ ἀτὰ κὲ νιὲ
κοπὲ γκὰ σούμε δέρρα· κὲ κουλότνε.

31. Ε δαιμόνετε ἰ λιοῦτεσινε, ἐ ἰ
θόσνε· ντὲ δὲ τὲ νὰ ντζιέρτζ νά-
βετ, ἐπνα οὐδερ τὲ χίγμε ντὲ κετὲ
κοπὲ τὲ δέρραβετ.

32. Ε οὐ θὰ ἀτοῦρε· χάιγδένι ἐ
δὲ ἀτὰ σὶ δούαλε, βάνε ντὲ κο-

εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ ἰδοὺ, ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρηνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθκνον ἐν τοῖς ὕδασι.

33. Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων.

34. Καὶ ἰδοὺ, πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν νὰ μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

Κεφ. θ'. 9.

ΚΑΙ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν.

2. Καὶ ἰδοὺ ἔφερον πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν καίμενον ἐπὶ κλίνῃς· καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν, εἶπε πρὸς τὸν παραλυτικόν, Θάρρει, τέκνον· συγκεχωρημένοι εἰναί εἰς σὲ αἱ ἁμαρτίαι σου.

3. Καὶ ἰδοὺ τινὲς ἐκ τῶν γραμματέων εἶπον καθ' ἑαυτοῦς, Οὗτος βλασφημεῖ.

4. Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, εἶπε, Διατί σεῖς διαλογίζεσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις σας;

5. Διότι τί εἶναι εὐκολώτερον, νὰ εἶπω, Συγκεχωρημένοι εἰναι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ νὰ εἶπω, Ἐγέρθητι καὶ περιπάτει;

6. Ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσητε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας, (τότε λέγει πρὸς τὸν παραλυτικόν,) Ἐγερθεῖς, σῆκωσον τὴν κλίνην σου, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

7. Καὶ ἐγερθεῖς, ἀνεχώρησεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

πὲρ τὴν δέξιν αὐτοῦ. Ἐπεὶ γὰρ εἶδον ὅτι ἡ δέξις αὐτοῦ ἦν ἡ ἀγία, οὐκ ἔδραμον ἐπὶ τὴν ἀγίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ ἐπὶ τὴν δεξιάν αὐτοῦ.

33. Ἐπεὶ οὖν ἀνέβητε καὶ ἡ κοιλία αὐτοῦ, καὶ οἱ βάνε ντὲ κιουτέτ, ῥεφέ-
τινε εἶδον ὅτι οὐκ ἔδραμον ἐπὶ τὴν ἀγίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ ἐπὶ τὴν δεξιάν αὐτοῦ.

34. Ἐπεὶ γὰρ ἡ πόλις ἡ γὰρ εἶδον ὅτι ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν νὰ μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

Κρίε ἐνέντετε θ'. 9.

ΕΠΕΙ ΧΙΡΙ ΝΤΕ ΘΑΡΡΕ Οὐ ΧΟΔ ΠΕΡΤΕΙΓ, ἔβατε ντὲ κιουτέτ τὴν τίγ.

2. Ἐπεὶ ἔβητε τὴν πόλιν ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν νὰ μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

3. Ἀχίερε τὴν γὰρ εἶδον ὅτι ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν νὰ μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

4. Ἐπεὶ δὲ ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν νὰ μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

5. Τὴν γὰρ εἶδον ὅτι ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν νὰ μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

6. Πὸ καὶ τὴν πόλιν ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν νὰ μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

7. Ἐπεὶ οὖν οὐκ ἔδραμον ἐπὶ τὴν ἀγίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ ἐπὶ τὴν δεξιάν αὐτοῦ.

8. Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι θαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ὅστις ἔδωκε τοιαύτην ἐξουσίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

9. Καὶ διαβαίνων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν, εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενόν εἰς τὸ τετλῶνιον, Ματθαῖον λεγόμενον· καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Ἀκολούθει μοι. Καὶ σηκωθείς ἠκολούθησεν αὐτόν.

10. Καὶ ἐνῶ ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἰδοὺ, πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες σηνεκάθηον μετὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Διὰ τί ὁ διδάσκαλός σας τρώγει μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν;

12. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Δὲν ἔχουσι χρειαὶ ἱατροῦ οἱ ὑγιαίνοντες, ἀλλ' οἱ πάσχοντες.

13. Ὑπάγετε δὲ καὶ μάθετε τί εἶναι, «Ἐλεον θέλω, καὶ οὐχὶ θυσίαν»· διότι δὲν ἦλθον διὰ νὰ καλέσω δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

14. Τότε ἔρχονται πρὸς αὐτόν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου, λέγοντες, Διὰ τί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλὰ, οἱ δὲ μαθηταὶ σου δὲν νηστεύουσι;

15. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Μήπως δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ θυμῶνος νὰ πενθῶσιν, ἐνὸς μὲν αὐτῶν ὁ θυμῶς; θέλουσιν ὁμοῦς ἐλθεῖν ἡμέραι, ὅταν ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ θυμῶς, καὶ τότε θέλουσι νηστεύειν.

16. Καὶ οὐδεὶς βάλλει ἐπὶ ῥάμμα ἀγνάφου πανίου ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· διότι ἀφαιρεῖ τὸ ἀναπλήρωμα αὐ-

8. Εὐπὸτα εἶθες οἱ πάντες κατὰ οὐ τοῦ αὐτοῦ, ἐλεῶντες Περνίτιν, καὶ δὲ τὴν τίλιν ἐξουσίαν ντὲ νιέρει.

9. Εὐ οἱ ὅκον Ἰησοῦ ἀτγὲ πὰ νιὲ νιερὶ καὶ ρίγ ντὲ κουμέρκ, ἐ κιούχα-εἰ Μιτθαῖο, ἐ ἰ θὰ, ἔγια πὰς μέγε, ἐ δὲ αἱ οἱ οὐ γκρε, βάτε πὰς σίγ.

10. Εὐ οἱ ἔρδι Ἰησοῦ, ἐ ντὲν ντὲ ὅτεπὶ τὰ τίγ, νὰ ἔρδε ὅου-με κουμερκιάρε, ἐ δὲ φαγετόρε, ἐ ντὲν γνε πὰς κε με Ἰησοῦν, ἐ δὲ με μαθητὶτ' ἐτίγ.

11. Εὐ οἱ πάνες Φαρισεῖγτε, οὐθὰν ἐ μαθητὶβτ σὲ τίγ, ψὲ Δάτκαλι γι-οῦαίγ καὶ πούκα με κουμερκιάρε, ἐ με φαγετόρε,

12. Εὐ δὲ Ἰησοῦ οἱ διφίοι, οὐ θὰ ἀτοῦρε ἀτὰ καὶ γιάνε τὲ ὅεντόσε νού-κα δούχενε γιατρὸ, πὸ ἀτὰ καὶ γιάνε τὲ σεμούρε.

13. Χαίγδενι, ἐ μψόνι τζέῶτε, ἐλεημοσίην δούκ, ἐ γιὸ κουρπάν, σὲ νούκ' ἀτρὶς τὲ θερρὲς ντὲ μετανι τὲ δρέιγτιτε, πὸ φαγετόρετε.

14. Ατὲ χέρε ἔρδε ντὲ αἱ μαθη-τίτ' ἐ Ἰωάννη, ἐ ἰ θάνε, ψὲ νὰ, ἐ δὲ Φαρισεῖγτε ἀφερόγμε ὅουμ ἐ μαθητὶτ' ἐτοῦα νούκ' ἀφερόγνε;

15. Εὐ οὐ θὰ ἀτοῦρε Ἰησοῦ, μὸς μούντγνε ἀτὰ καὶ φτόνενε ντὲ δά-με τ' ἀφερόγνε, ἐ τὲ χελμόνενε, γγερά σὰ φέντετε με τὰ πὰς κε δέν-τερι. πὸ δὲ τὲ βίγνε διτ, κουρ τὲ γκρίχετε γκα ἀτὰ δέντερι, ἐ ἀχίρε δὲ τ' ἀφερόγνε.

16. Εὐ ντονὲ νιερὶ νούκε καπ κουρ-ρε μπὶ ρόπε τὲ βγιέτερε μπαλόμ με τὲ πὰ λιάρε, ἐ τὲ πὰ φερκούρε, σὲ

τοῦ ὑπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ γίνεται σχίσμα χειρότερον.

17. Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μὴ, σχίζονται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχέεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ φθείρονται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς νέους, καὶ ἀμφοτέρω διατηροῦνται.

18. Ἐνῷ αὐτὸς ἐλάλει ταῦτα πρὸς αὐτοὺς, ἰδοὺ ἄρχων τις ἐλθὼν προσεκύνει αὐτὸν, λέγων, Ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἐτελεύτησε πρὸ ὀλίγου· ἀλλὰ ἔλθε καὶ βάλε τὴν χειρὰ σου ἐπ' αὐτήν, καὶ θέλει ζῆσαι.

19. Καὶ σηκωθείς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτὸν, καὶ οἰμαθηταὶ αὐτοῦ.

20. Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ αἰμορροοῦσα δώδεκα ἔτη, πλησιάσασα ὀπισθεν ἤγγισεν τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ.

21. Διότι ἔλεγε καὶ ἔκυτῃν, Ἐάν μόνον ἐγγίσω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, θέλω σωθῆναι.

22. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν αὐτήν, εἶπε, Θάρρει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέ ἔσωσε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

23. Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς, καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον,

24. Λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἀναχωρεῖτε· διότι δὲν ἀπέθανε τὸ κοράσιον, ἀλλὰ κοιμᾶται. Καὶ κτεγέλων αὐτόν.

25. Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐπιάσας τὴν χεῖρα αὐτῆς· καὶ ἐσηκώθη τὸ κοράσιον.

26. Καὶ διεδόθη ἡ φήμη αὐτῇ· εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

27. Καὶ ἐνῷ ἀνεχώρει ἐκείθεν ὁ

ἀγίος δὲ τὲ γκρέρε ἀνετ' ἐ ρόπεσε βγιέτερε· ἐ δὲ τὲ πένετε με λικέτε τὲ τζιέρετε.

17. Ας ντὲ κατζούπε τὲ βγιέτερα βένε βέρρε τέρε, μὰ ντὲ βούφινε, ἐ δὲ κατζούπετε τζίρενε, ἐ δὲ βέρρα δέρδετε. πὺ βέρρε τὲ ρε, βένε ντὲ κατζούπε τὲ ρά, ἐ ρούχενε κὲ τὲ δία.

18. Ε κοὺρ θὸς δι ἡστὸ ντὰ τὰ, νά, ἐ ἔρδι νὲ Ἀρχόντ, ἐ ἰ φάλειγ ἀτιγ, ἐ ἰ θὸς, σὲ βάυζα ἱμε νταστὶ με πάρε με ἔδιχ, πὸ ἔγια ἐ βούρρε μπὶ τὲ δόρρενε τέντε, ἐ δὲ τὲ γγιαλέτε.

19. Ε δὲ Ἰησοῦ οὐ γκρε ἐ βάτε πὰς τιγ, ἐ δὲ μαθητὶτ' ἐ τιγ.

20. Ε γιὰ νὲ φρούα κὲ κὲ σεμούρε διμπεδγιέτ βγιέτ γκά τὲ ργιέδουριτ' ἐφιάκουτ, ἔρδι πράπαζε, ἐ ἰ ζὺ ἀνεν' ἐ ρόπεσε τιγ.

21. Ε θὸς με βέτεχε τὲ σάιγ, ντὲ μούντζια τὲ ζὲ βάτεμε ρόπεν ἐτιγ δὲ τὲ σέρνεμε.

22. Ε δὲ Ἰησοῦ σὶ οὐ κὸς, ἐ πὰ ἀτέ, ἰ θά' μὸς οὐ τρέμπ πίγε, σὲ πῆσα γιότε τὲ σέρρὸι τι, ἐ οὐ σερούα φρούαγια κὲ ἀτέ σαχάτ.

23. Ε σὶ ἔρδη Ἰησοῦ ντὲ στεπὶ τ' Ἀρχόντιντ, ἐ πὰ μιρολογίστρατε με φλογέρε, ἐ δὲ πότενε κὲ πείγνε φέμε τὲ μάδε.

24. Οὐ θὰ ἡτατορε Ἰκενι σὲ ψὲ βάυζα νούκλ· ἔδιχ, πὸ φλῆ. ἐ ἀτά κερκέυνε με τέ

25. Ε σὶ δούαλε γιάυτε πότα, χίρι πρέντα, ἐ ζοὺρι δόρρεν' ἐσαιγ ἐ οὐ γκρε βάυζα.

26. Ε κέγιὸ θαύμε οὐ διφούα μπὲ φιθ' ἀτέ δέ.

27. Ε σὶ σκὸν ἀτγὲ Ἰησοῦ βίγνε

Ἰησοῦς, ἠκολούθησαν αὐτὸν δύο τυ-
φλοὶ, κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἐλέ-
ησον ἡμᾶς, υἱὲ τοῦ Δαβὶδ.

28. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰ-
κίαν, ἐπλησίασαν εἰς αὐτὸν οἱ τυ-
φλοὶ, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰη-
σοῦς, Πιστεύετε ὅτι δύναμαι νὰ
κάμω τοῦτο; Λέγουσι πρὸς αὐτόν,
Ναί, Κύριε.

29. Τότε ἤγγισε τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῶν, λέγων, Κατὰ τὴν πίστιν σας
ἄς γείνη εἰς ἐσᾶς.

30. Καὶ ἠνοίχθησαν αὐτῶν οἱ ὀ-
φθαλμοί. Προσέταξε δὲ αὐτοὺς ἐν-
τόνως ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Προσέχετε
ἄς μὴ ἐξεύρη τοῦτο μηδεὶς.

31. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐξελθόντες διε-
φήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.

32. Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ ἐξήρχοντο, ἰ-
δού, ἔφεραν πρὸς αὐτὸν ἄνθρωπον
κωφὸν δαιμονιζόμενον.

33. Καὶ ἀφοῦ ἐξεβλήθη τὸ δαι-
μόνιον, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύ-
μασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, Ὅτι πατὴρ
δὲν ἐφάνη τοιοῦτον ἐν τῷ Ἰσραὴλ.

34. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, Διὰ
τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων ἐκβάλ-
λει τὰ δαιμόνια.

35. Καὶ περιήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὰς
πόλεις· πάσας καὶ τὰς κώμας, διδά-
σκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ
κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασι-
λείας, καὶ θεραπεύων πάσαν νόσον
καὶ πᾶσαν ἀσθένειαν ἐν τῷ λαῷ.

36. Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους, ἐ-
σπλαγχνίσθη δι' αὐτοὺς, διότι ἦσαν
ἐκκληυμένοι καὶ ἐσκορπισμένοι ὡς
πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.

37. Τότε λέγει πρὸς τοὺς μαθη-
τὰς αὐτοῦ, Ὁ μὲν θαρισμός πολλὸς,
οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι·

38. Παρακαλέσατε λοιπὸν τὸν

πάς σὶ δι' τὴν βέρπερε, τοῦκ' ἐθάρτουρε
ἐ τοῦκ' ἐ θένε. ὦ πῖρρ ἰ Δαβίδιτ, ἐ-
λεήσνα ἐ δὲ νάβετ.

28. Ε σὶ ἐρδι ντὲ ὅτε πῖ ἐρδε ἄ-
φερ τίγ τὲ βέρπεριτε, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦ
ρε. πᾶσόνι γιούβετ σὲ οὔνε μούντ τὲ
πᾶίγ χετέ; Ε δὲ ἀτὰ ἰ θάν' ἀτίγ, πε-
σόγμεμ ζότ.

29. Α χιέρε οὐ ζοῦ μὲ δόρρε σίτ'
έτοῦρε, ἐ οὐ θὰ· σὶ κούντρε πᾶσόνι
γιούβετ, λὲ τὲ πένετ ντὲ γιοῦ.

30. Ε οὐ χάπνε σίτ' ἐτοῦρε, ἐ ἰ-
ησοῦ ἰ ποροίτι μὲ φοβερί, ἐ οὐ θὰ.
βῆστόνι, τὲ μὸς τὰ διφιόγε ἡιερί.

31. Πὸ ἀτὰ σὶ ἱκνε ἀτέγε, βά-
νε ἐ κηρύζνε ἀτὲ μπε φίθ' ἀτὲ δέ.

32. Ε σὶ ἱκνε ἀτέγε, νά, ἐ πρού-
νε ντὲ αἰ ἡιερί βούθ, τὲ σούρδερε ἐ
δὲ τὲ δαιμονίσουρε.

33. Ε σὶ δόλι ἰ παοῦδε φόλι βού-
βι, ἐ φίθε πότα οὐ τζιούδιτνε ἐ θό-
σνε σὲ κούρρε νοῦκ' οὐ δοῦκ' ντιὲ ἐ
τίλε ντὲ Ἰσραήλ.

34. Ε Φαρισίγτε θόσνε· σὲ μὲ
φουκὶ τὲ πάριτ σὲ παοῦδεβετ, ντζιέρ
τὲ παοῦδετ.

35. Ε ἱησοῦ φεζδὶς ντὲ πῆρ φίθε
κιουτέτε, ἐ ντὲ φσιάτρεα, τοῦκ' ἐ
διδάξουρε Οὐγγίλ' ἐ μπετερίσε, ἐ
τοῦκ' ἐ σερουαρὲ τζδὸ σεμούντε, ἐ
τζδὸ τὲ λίφε τὲ λαδίτ.

36. Ε σὶ πὰ τούρμετε, ἰ ἐρδι
λίχτε πῆρ τὰ, σὲ κένε λιάδουρε ἐ
περχάπουρε, πόσι δέντε χὲ σκάνε
τζοπάν.

37. Ατὲ χέρε οὐ θὰ μαθητίβετ
σὲ τίγ, σὲ τὲ κούρρετε ἔσθε σούμεε,
ἐ ἀτὰ χὲ κούαρνε γιάνε τὲ πᾶίε

38. Λιούτσουι δὰ Ζότιτ τὲ σὲ

κύριον τοῦ θερισμοῦ, διὰ νὰ ἀποστεί-
λῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

κόρριτ, καὶ τὲ ντζιέρε ἐργάτε ντὲ τὲ
κόρρὲ τὲ τίγ.

Κεφ. ι. 40.

Κρίε ἐδγιέτετε ι. 40.

ΚΑΙ προσκαλέσας τοὺς δώδεκα μα-
θητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ἐ-
ξουσίαν κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων,
ὥστε νὰ ἐκβάλλωσιν αὐτὰ, καὶ νὰ
θεραπεύωσι πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
ἀσθένειαν.

2. Τὰ δὲ ὀνόματα τῶν δώδεκα
Ἀποστόλων εἶναι ταῦτα· πρῶτος, Σί-
μων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀν-
δρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Ἰάκωβος ὁ
τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ·

3. Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος·
Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης·
Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Λεβ-
βαῖος ὁ ἐπονομασθεὶς Θαδδαῖος·

4. Σίμων ὁ Κανανίτης, καὶ Ἰ-
ούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὅστις καὶ πα-
ρίδωκεν αὐτόν.

5. Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέ-
στειλεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ παρήγγειλεν
εἰς αὐτοὺς, λέγων, Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν
μὴ ὑπάγητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν
μὴ εἰσέλθητε·

6. Ὑπάγετε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ
πρόβια τὰ ἀπυλωτά τοῦ οἴκου
Ἰσραὴλ.

7. Καὶ ὑπάγοντες κηρύττετε, λέ-
γοντες, Ὅτι ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν.

8. Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λε-
προὺς καθαρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε,
δαιμόνια ἐκβάλλετε, δωρεὰν ἐλάβε-
τε, δωρεὰν δότε.

9. Μὴ ἔχετε χρυσόν, μὴδὲ ἄρ-
γυρον, μὴδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας σας.

10. Μὴ σακκίον διὰ τὴν ὁδόν, μὴ

Εἰ σὶ θύρρι τὲ δὶμπεδγιέτε Μαθητὶτ'
ἐτίγ, οὐ δὰ ἐξουσί κόντρε τὲ παού-
δεβετ, καὶ τί ζιπόγενε ἀτὰ, ἐ τὲ σε-
ρόγενε τζδὸ σεμουντε ἐ τζδὸ τὲ
λίφε.

2. Ε δὲ ἔμμερετ' ἐ σε δὶμπεδγιέτ'
Ἀποστόλεβετ γιάνε κετὸ, ἰ πάρι
Σίμονι, καὶ κιοῦχατε Πέτρο. ἐ δὲ
Ἀνδρέα βελάι τίγ Ἰάκωβοι ἰ Ζεβεδέ-
οσε, ἐ δὲ Ἰωάννη βελάι τίγ.

3. Φίλιπποι, ἐ δὲ Βαρθολομαίουα.
Θωμάι, ἐ δὲ ματθαίουα Τελώνη (κου-
μερκιάρι) Ἰάκα βοι ἰ Αλφαίοσε, ἐ δὲ
Λεβαίουα, καὶ κιοῦχατιγ Θαδδαῖο.

4 Σίμωνι Κανανίτη ἐ δὲ Ἰούδα
Ἰσκαριώτι, αἱ καὶ παραδόσι ἀτέ.

5. Κετὰ τὲ δὶμπεδγιέτε ἰ δερ-
φοῖ Ἰησοῦ, σὶ ἰ πορσίτι ἀτὰ, ἐ οὐ θά.
ντὲ οὐδε τὲ Εθνηκόβετ μὸς βίγι,
ἐ δὲ ντὲ κιοутετ τὲ Σαμαρίτεβετ
μὸς χίνι.

6. Πὸ τὲ βένι μὲ σοῦμε ντὲ δέντ
τὲ χούμπουρα τὲ ὅτεπίσ ἐ Ἰσραήλιτ.

7. Ε δὲ σὶ τὲ βένι, τὲ κηρύξνι ἐ
τὲ θόνι, σὲ ἄφερ ἔστε μπρετερία ἐ
Κίελβετ.

8. Ἱ ἐ σερόνι τὲ σεμούρετε, τὲ κε-
ρόνι τὲ λεπρόσουριτε, τὲ γγιάλνι τὲ
βδέκουριτε, τὲ κρένι τὲ παούδετε,
δουρεττί μούαρτε, δουρεττί ἱπνι.

9. Μὸς ποχτίσνι ἀς ἄρρ ἀς ἐρφέντ,
ἀς πακέρ ντὲ πρέζα τοῦαῖγ.

10. Ας τόρβε τὲ χίνι μπουδε

δὲ δύο χιτῶνας, μὴ ὑποδήματα, μὴ δὲ ῥάβδον· διότι ὁ ἐργάτης εἶναι ἄξιος τῆς τροφῆς αὐτοῦ.

11. Εἰς ὁποίαν δὲ πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς εἶναι ἄξιος ἐν αὐτῇ, καὶ ἐκεῖ μείνατε ἑωσὺ ἐξέλθете.

12. Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, χαιρετήσατε αὐτήν.

13. Καὶ ἐὰν μὲν ἡ οἰκία ᾖ ἀξία, ἃς ἔλθῃ ἡ εἰρήνη σας ἐπ' αὐτήν· ἀλλ' ἐὰν δὲν ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη σας ἃς ἐπιστρέψῃ εἰς ἐσᾶς.

14. Καὶ ὅστις δὲν σᾶς δεχθῇ, μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους σας, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας, ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν σας.

15. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, Ἐλαφρότερα θέλει εἶσθαι ἡ τιμωρία ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως εἰς τὴν γῆν τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρρων, παρὰ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην.

16. Ἰδοὺ, ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω ὥς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε λοιπὸν φρόνιμοι ὥς οἰῶφεις, καὶ ἀπολοιὶ ὥς αἱ περισσεραί.

17. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· διότι θέλουσι σᾶς παραδώσει εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν θέλουσι σᾶς μαστιγῶσαι.

18. Καὶ ἐνώπιον ἔτι ἡγεμόνων καὶ βασιλέων θέλετε φερθῇ ἕνεκεν ἐμοῦ, πρὸς μαρτυρίαν εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ ἔθνη.

19. Ὅταν δὲ σᾶς παρὰδίδωσι, μὴ μεριμνήσητε πῶς, ἢ τί θέλετε λαλήσει· διότι θέλει σᾶς δοθῇ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί πρέπει νὰ λαλήσητε.

ας δι' πάλης ῥόπα ἃς κερπούτζε, ἃς στάνη ντὲ δόρρ. σὲ ψὲ πουνετόρι, ἔστ' ἰζότι πὲρ τὲ γκρένετ' ἐτίγ.

11. Ε δὲ νιὲ τζῶδο κιουτέτ ἃ φσι- ἂτ κὲ τὲ βένι, τὲ πίετνι. τζίλι ντὰ τὲ ἔστ' ἰ μίρρ, ἐ ντὲ αἱ τὲ ρίγι, γγε- ρὰ σὰ τὲ ἱλένι.

12. Ε δὲ κοῦρ τὲ χίνι ντὲ ὅτε- πὶ, τὰ οὔρόνι ἐ τὰ πεκόνι.

13. Ε ντὲ κιόφτε ἀγιδ ὅτεπὶ ἐ μίρρε ἐ ἄξιο, λὲ τὲ μπέτετε οὐράτα γιούαῖγ μπὰ τὲ ἐ ντὲ μὸς κιόφτε ἄξιο, λὲ τὲ κθένστε οὐράτα γιούαῖγ μπὲ γιού.

14. Ε δὲ ἰζίλι δὸ κὲ τὲ μὸς πρέ- σε μίρρε γιούβετ' ἐ δὲ τὲ μὸς διφιδὲ ε φγιαλέτε τοῦαῖγ, κοῦρ τὲ ἱλέγι γκὰ ἀγιδ ὅτεπὶ, ἃ γκὰ αἱ κιουτέτ, τὲ ὁκούντι ἐ δὲ κλιούχουρονε γκὰ κέμπετε τοῦαῖγ.

15. Μὲ τὲ βερτέτα οὐ ὁθμ γιού- βετ, σὲ μὲ ἰ πάξε δὸ τέ γέτε μουν- τίμι ντὲ δίτε τὲ φιουκίμει ντὲ βέντ τὲ Σοδόμσε, ἐ τὲ Γομόρσε, σὲ μπὰ τὲ κιουτέτ.

16. Γιὰ, οὔνε οὐ δεροῖγ γιούβετ πόσι δέντε ντὲ μὲς τὲ οὔλκερετ, πέ- χουνι δὰ τὲ μέντζουρε πόσι φερπί- γτε, ἐ δὲ τὲ πούτε πόσι πελούμπατε.

17. Ε δὲ τὲ ρούχενι γκὰ νίερε- ζιτε, σὲ ἀτὰ δὸ τοῦ παραδόσινε ντὲ φιούκερα, ἐ δὸ τοῦ βράχενε γιούβετ ντὲ Συναγόγε τὲ τοῦρε.

18. Ε δὲ δὸ τοῦ ὀπίενε περπάρα μπρέτερετ, ἐ δὲ περπάρα ζοτερίνιετ, σὲ ψὲ δόι μούα, πὲρ μαρτυρὶ ντὰ τὰ, ἐ δὲ ντὲ μιλέτε τὲ τηίερα.

19. Ε κοῦρ τοῦ παρδόσγενε γιού- βετ, μὸς οὐ μεντόνι κίτ, ἐ δὲ τζῶδο περφέφενι, σὲ ψὲ ἀτε χέρε δὸ τοῦ ἱπετε γιούβετ ἀγιδ κὲ δούχτε τὲ περφέφενι.

20. Ἐπειδή σεις δὲν εἰσθε οἱ λαοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Πατρὸς σας, τὸ ὅποιον λαλεῖ ἐν ὑμῖν.

21. Θέλει δὲ παραδῶναι ἀδελφός ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ θέλουσιν ἐπαναστῆ τέκνα κατὰ γονέων, καὶ θέλουσι θανατώσει αὐτούς.

22. Καὶ θέλετε εἶσθαι μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας, ἕως τέλους, οὗτος θέλει σωθῆ.

23. Ὅταν δὲ σὰς διώκωσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην· διότι ἀληθῶς σὰς λέγω, Δὲν θέλετε τελειώσει τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἕως οὗ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

24. Δὲν εἶναι μαθητὴς ἀνώτερος τοῦ διδασκάλου, οὐδὲ δοῦλος ἀνώτερος τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

25. Ἀρκετὸν εἶναι εἰς τὸν μαθητὴν νὰ γείνη ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. Ἐὰν τὸν οἰκοδοσῶσιν ὡς οὐκ ἔβουλ, πόσω μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ;

26. Μὴ φοβηθῆτε λοιπὸν αὐτούς· διότι δὲν εἶναι οὐδὲν κεκαλυμμένον, τὸ ὅποιον δὲν θέλει ἀνακαλυφθῆ· καὶ κρυπτὸν, τὸ ὅποιον δὲν θέλει γνωσθῆ.

27. Ὅ,τι σὰς λέγω ἐν τῷ σκότει, εἵπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὅ,τι ἀκούετε εἰς τὸ ὠτίον, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωματίων.

28. Καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων νὰ ἀποκτείνωσι· φοβηθῆτε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα νὰ ἀπολέσῃ ἐν τῇ γένει.

20. Σὲ νοῦξ γένη γιούβει ἀτὰ κὲ φλιάσενε, πὸ ἔσσε ὀπίρτι ἰ Γιατίτ σοῦγ κὲ φλὲτ μὲ γιού.

21. Ε δὲ δὸ τὲ παραδόσγῃ βελάϊ βελάνε πὲρ βδέεγε, ἑ γιάτι τὲ πύρρῃ, ἑ δὸ τὲ γκρίχενε πύγτε κόντρε περίνιετ, ἑ δὸ τι βράσενε.

22. Ε δὸ τὲ γένη τὲ μτζούαρε γκα τὲ φίθε πὲρ ἔμερ, τίμ, πὸ αἱ κὲ τὲ δουρόγε γγὲρ τὲ πῶτάϊμενε, αἱ δὸ τὲ σώσετε.

23. Ε δε κούρ τοῦ ντιγίελενε γιούβει ντὲ κτετὲ κιουτὲτ, χαῖγδενι ντὲ γιέτερινε, σὲ μὲ τὲ βερτέτα οὐ θόμ γιούβει, νοῦξ δὸ τὲ σόσνι κιουτέτ· ἑ Ἰσραήλιτ, γγέρα σὰ τὲ βίγῃ ἰ πύρρι ἰ νιερύουτ.

24. Νοῦκ' ἔσσε μαθητὶ (κάλφῃ) μὲ ἰ μὰδ σὲ δάσκαλι (οὐστάϊ) τίγ, ἄς κοπίλ μὲ ἰ μὰδ σὲ ζότι τίγ.

25. Μὲ ἄρτ ἰ ἔσσε μαθητιούτ, τὲ πένετε σὶ δάσκαλι τίγ, ἑ δὲ κοπίλιτ σὶ ζότι τίγ. ντὲ ἔσσε κὲ ζόντ' ἑ ὅτεπύς ἑ θάνε Βεελζεβούλ, σὰ τέπερ δὸ τὲ θόνε νιέρεζιτ' ἑ ὅτεπύς τίγ.

26. Ε γιούβει μὸς οὐ τρέμπνι γκα ἀτὰ, σὲ νοῦκ' ἔσσε ντοῦξ ἐμπουλούαρ, κὲ τὲ μὸς ζπουλιόνετε, ἑ ντοῦξ ἐφσέχουρε κὲ τὲ μὸς νίχετε.

27. Ατὸ κὲ οὐ θόμ γιούβει ντὲ ἑρεσί, τί θόϊ ντὲ δρίτε, ἑ ἀτὸ κὲ ντίενι ντὲ βῆτ φσέχουρα, τί θόϊ ἑ τι κηρύξνι ντὲ ὅτεπύρα.

28. Ε μὸς οὐ τρέμπνι γκα ἀτὰ κὲ βράσενε κούρμινε, ἑ νοῦξ μούντγενε τὲ βράσενε ὀπίρτινε, πὸ τὲ τρέμπνι μὲ τέπερ ἀτὲ κὲ μούντ τὲ βέρρε ντὲ πύς ἑ δὲ ὀπίρτινε ἑ δὲ κούρμινε.

29. Δύο στρουθία δὲν πωλοῦνται δι' ἓν ἀσάριον· καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν δὲν θέλει πέσει ἐπὶ τὴν γῆν, ἀνευ τοῦ θελήματος τοῦ πατρὸς σας.

30. Ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς εἶναι πᾶσαι ἡριθμημέναι.

31. Μὴ φοβηθῆτε λοιπόν· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε σεις.

32. Πᾶς λοιπὸν ὅστις μὲ ὁμολογήσῃ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, θέλω ὁμολογήσῃ καὶ ἐγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

33. Ὅστις δὲ μὲ ἀρνηθῇ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, θέλω ἀρνηθῇ αὐτὸν καὶ ἐγὼ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

34. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον νὰ βάλω εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· δὲν ἦλθον νὰ βάλω εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν.

35. Διότι ἦλθον νὰ διαχωρίσω ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς.

36. Καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου θεόλουσιν εἶσθαι οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ.

37. Ὅστις ἀγαπᾷ πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, δὲν εἶναι ἄξιός ἐμοῦ. καὶ ὅστις ἀγαπᾷ υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ, δὲν εἶναι ἄξιός ἐμοῦ.

38. Καὶ ὅστις δὲν λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, δὲν εἶναι ἄξιός ἐμοῦ.

39. Ὅστις εὗρη τὴν ζωὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσῃ αὐτήν· καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ δι' ἐμὲ, θέλει εὐρεῖ αὐτήν.

40. Ὅστις δέχεται ἐσᾶς, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὅστις δέχεται ἐμὲ, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με.

29. Νούχῃ οἵτενε δι ζοῖφ πέρ νῆ ἄσπρῃ; ἐντοῖς γκά ἀτὰ νούχῃ δὸ τῆ πγίερῃ μπῆ δὲ πὰ οὐρδερί τε γιά-τιτ σοῦίγ;

30. Ε γιούβετ ἐ δὲ κίμετ ἐ κόχῃ-σε σοῦαῖγ φίθε γιάνε νεμερούαρῃ.

31. Μὸς οὐ τρέμπνι δὰ, σὲ γκά σοῦμῃ ζοῖφκ πένι φάρκ γιούβετ.

32. Ε τζὸδ ἡερί κῆ δὸ τῆ μο-λόισγῃ μούα περπάρα ἡέρεζετ, δὸ τὰ μολοῖσ ἐ δὲ οὔνε ἀτῆ περπάρα Γιά-τιτ σίμ κῆ ἔστῃε ντῆ Κίελ.

33 Ε τζίλιδὸ κῆ τῆ ἀρνίσετῃ μούα περπάρα ἡέρεζε, δὸ τὰ ἀρνίσεμ ἐ δὲ οὔν' ἀτῆ, περπάρα Γιάτιτ σίμ κῆ ἔστῃε ντῆ Κίελ.

34. Μὸς παντέχνι σὲ ἀρτζε τῆ βῆ πάιχ μπι δὲ. νούκ' ἀρτζε τῆ βῆ πά-κε, πὸ τῆ βῆ θήκῃ.

35. Σὲ ἀρτζε τῆ νταῖγ ἡερίνε κόντρε τέ γιάτι τιγ, ἐ πίγνε κόν-τρε τέμεσε σάιγ, ἐ νούσνε κόντρε βγιέχερσε' ἐσάιγ.

36. Ε τῆ πένενε χαζμερ τῆ ἡερί-ουτ, ἀτὰ κῆ γιάνε ντῆ ὅτεπι τῆ τιγ.

37. Αὶ κῆ δὸ γιάτνε ἄ μέμενε μῆ τέπερ σὲ μούα νούκ' ἔστ' ἰ ζότι πέρ μούα, ἐ αὶ κῆ δὸ τῆ πίρρε ἄ πίγνε μῆ τέπερ σὲ μούα νούκ' ἔστ' ἰ ζότι πέρ μούα.

38. Ε δὲ αὶ κῆ νούκῃ μέρ Κρού-κν' ἐτιγ ἐ τῆ μῆ βίγῃ πὰς, νούκ' ἔστῃε' ἰ ζότι πέρ μούα.

39. Ε δὲ αὶ κῆ δὸ τῆ ρούαγῃ γέ-τεν' ἐτιγ, δὸ τὰ χουμπάσε, ἐ αὶ κῆ τῆ χουμπάσε γέτεν ἐτιγ πέρ μούα, δὸ τὰ φέγῃ.

40. Αὶ κῆ δὸ τῆ πρέσε γιούβετ, αὶ πρέτ μούα, ἐ αὶ κῆ πρέτ μούα, αὶ πρέτ ἀτῆ κῆ μῆ δερφόι μούα.

41. Ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου, μισθὸν προφήτου θέλει λάβει· καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου, μισθὸν δικαίου θέλει λάβει.

42. Καὶ ὅστις ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον μόνον ψυχροῦ ὕδατος εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀληθῶς σὺ λέγω, δὲν θέλει χάσσει τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

Κεφ. ια. 11.

ΚΑΙ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς διατάττων εἰς τοὺς δώδεκα μαθητάς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν, διὰ νὰ διδάσκῃ καὶ νὰ κηρύττῃ ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

2. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσποτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, ἐπεμψε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Σὺ εἶσαι ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν;

4. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἰπάγετε καὶ ἀπαγγείλατε πρὸς τὸν Ἰωάννην ὅσα ἀκούετε καὶ βλέπετε·

5. Τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι· λεπροὶ καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσι· νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται.

6. Καὶ μακάριος εἶναι ὅστις δὲν σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

7. Ἐνῷ δὲ οὗτοι ἀνεχώρουν, ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ λέγῃ πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ τοῦ Ἰωάννου, Τί ἐξηλάθετε εἰς τὴν ἔρημον νὰ ἰδῆτε; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;

8. Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε νὰ ἰδῆτε; ἄνθρωπον ἐνδεδυσμένον μαλακῇ ἱμάτιον;

41. Ἀλλὰ καὶ πρὸς Προφήτην ντέμερρ προφήτην, πάφεν· ἐπὶ προφήτην δὲ τὲ μάρρρε, ἐ δὲ αὐτὸ καὶ τὲ πρέσσε τὲ δρέιγτιν ντέμερρ τὲ σὲ δρέιγτιν, πάφεν· ἐσὲ δρέιγτιν δὲ τὲ μάρρρε.

42. Εἰ δὲ αὐτὸ καὶ τὲ ποτίσῃς ὃν γὰρ καὶ τὰ τὲ βόφελιτς ὃν ποτήρ οὐγε τὲ φτόχετε βέτεμε, μπε ἔμερρ τὲ μαθητίουτ, βερτέτ οὐ θὸμ γιούβετ, σὲ νούχε τὲ χουμπάσε πάφεν ἐτίγ.

Κρίε ἐνεμπεδγιέτετε ια. 11,

ΕΙ ΣΙ ΙΣΟΣΙ ΙΗΣΟΥΙ ΚΕΤΟ ΠΟΡΟΙ ΚΕ ΟΥ ΘΑ ΤΕ ΔΙΜΠΕΔΓΙΕΤΕ ΜΑΘΗΤΙΒΕΤ ΣΕ ΤΙΓ, ΟΥ ΓΚΡΕ ΑΤΕΓΕ, Ε ΒΑΤΕ ΤΕ ΔΙΔΑΞΓΕ Ε ΤΕ ΚΗΡΥΞΓΕ Ε ΔΕ ΝΤΕ ΚΙΟΥΤΕΤΕ ΤΑ ΤΟΥΡΕ.

2. Ε ΙΩΑΝΝΗ ΣΙ ΝΤΓΙΕΟ ΝΤΕ ΧΑΦΑΝΣ ΠΟΥΝΕΡΑΤ· Ε ΚΡΙΣΤΙΤ ΔΕΡΦΟΙ ΔΙ ΓΚΑ ΜΑΘΗΤΙΤ ΕΤΙΓ.

3. Ε Ι ΘΑ ΑΤΙΤ· ΤΙ ΓΕ ΑΤ ΚΕ ΕΣΤΕ ΠΕΡ Τ' ΑΡΔΟΥΡΕ, Α ΤΓΙΕΤΕΡ ΠΡΕΣΕΜΕ;

4. Ε ΔΕ ΙΗΣΟΥΙ ΟΥ ΠΕΡΦΕΪΓΧ, Ε ΟΥ ΘΑ ΑΤΟΥΡΕ. ΣΙ ΤΕ ΒΕΝΙ, ΘΟΙ ΙΩΑΝΝΗΤ, ΑΤΟ ΚΕ ΝΤΙΕΝΙ, Ε ΔΕ ΣΙΧΝΙ·

5. ΤΕ ΒΕΡΠΕΡΕ ΣΟΧΕΝΕ, Ε ΤΕ ΤΖΙΑΛΕ ΕΤΞΕΓΕΝΕ. ΤΕ ΦΑΛΙΧΙΟΥΡΕ ΧΕΡΟΝΕΝΕ, Ε ΔΕ ΤΕ ΣΟΥΡΔΕΡΕ ΦΕΦΕΝΕ, Ε ΤΕ ΒΔΕΚΟΥΡΕ ΓΓΙΑΛΕΝΕ, Ε ΝΤΕ ΤΕ ΒΑΡΦΕΡΕ ΡΕΦΕΝΕΤΕ ΟΥΓΓΙΛΙ.

6. Ε ΔΕ ΙΛΛΙΟΥΜΟΥΡ· ΕΣΤ· ΑΤ ΚΕ ΝΟΥΧΕ ΣΚΑΝΔΑΛΙΣΕΤΕ ΝΤΕ ΜΟΥΑ.

7. Ε ΚΟΥΡ ΙΚΝΕ ΚΕΤΑ ΝΙΣΙ ΙΗΣΟΥΙ ΤΟΥ ΘΟΘ ΠΟΤΕΣΕ ΠΕΡ ΙΩΑΝΝΕ, ΨΕ ΔΟΥΑΛΤΕ ΝΤΕ ΕΡΗΜΙ ΤΕ ΣΙΧΝΙ; ΚΑΛΑΜ ΚΕ ΤΟΥΝΤΕΤΕ ΓΚΑ ΕΒΡΑ;

8. ΒΑΛΕ ΨΕ ΔΟΥΑΛΤΕ ΤΕ ΣΙΧΝΙ; ΝΙ- ΤΕ ΒΕΣΟΥΡΕ ΜΕ ΡΟΦΑ ΤΕ ΠΟΥΤΑ,

τια· ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εὐρίσκονται.

9. Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε νὰ ἰδητε; προφῆτην; ναί, σὰς λέγω, καὶ περισσότερον προφῆτου·

10. Διότι οὗτος εἶναι περὶ τοῦ ὁποίου εἶναι γεγραμμένον, «ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὅστις θέλει κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου.»

11. Ἀληθῶς σὰς λέγω, Μεταξὺ τῶν γεννηθέντων ὑπὸ γυναικῶν δὲν ἠγέρθη μεγαλήτερος Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ· πλὴν ὁ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν, εἶναι μεγαλύτερος αὐτοῦ.

12. Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἕως τοῦ νῦν, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται καὶ οἱ βιασταὶ ἀρπάζουσιν αὐτήν.

13. Διότι πάντες οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου προεφήτευσαν.

14. Καὶ ἐὰν θέλητε νὰ δεχθῆτε τοῦτο, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἥλιος, ὅστις ἔμελλε νὰ ἔλθῃ.

15. Ὅτε ἔχον ὧτα διὰ νὰ ἀκούῃ, ἂς ἀκούῃ.

16. Ἀλλὰ μὲ τί νὰ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; Εἶναι ὁμοία μὲ παιδάκια καθήμενα ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ φωνάζοντα πρὸς τοὺς συντρόφους αὐτῶν,

17. Καὶ λέγοντα, Αὐλὸν σὰς ἐπαίξαμεν, καὶ δὲν ἐχορεύσατε· σὰς ἐθρηνησάμεν, καὶ δὲν ἐκλαύσατε.

18. Διότι ἦλθεν ὁ Ἰωάννης μῆτε τρώγων, μῆτε πίνων· καὶ λέγουσι, Δαιμόνιον ἔχει.

19. Ἦλθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τρώγων καὶ πίνων· καὶ λέγουσιν, Ἰ-

για, ἀτὰρ καὶ βίβλεται· καὶ οὐκ ἔστιν ἡ πόσις καὶ τὸ κρασί· καὶ οὐκ ἐπὶ τῇ πόσει καὶ τῷ κρατί· ἀλλὰ ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ τῇ ἐκτίσει τοῦ πατρὸς τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ.

9. Πὸ τζιδούαλτε τὲ σίχνη; προφῆτ; βερτέτ οὐ θόμ γιούβετ, καὶ μὲ τέπερ γκά προφῆτ.

10. Σὲ Κούιγ ἔστ' αἰ καὶ πέρ τὲ ἔσττε σκρούαρ. γιά, καὶ οὐνε δερβόγ ἔγγελινε τίμ τὲ σκόγε περπάρα τέγε, αἰ δὲ τὲ δερτόγε οὐδνε τέντε περπάρα τέγε.

11. Μὲ τὲ θερτέτα οὐ θόμ γιούβετ, νοὺκ οὐ γκρέ ντοῖε νίερ γκά ἀτὰ καὶ γιάνε λέρβε πρέιγ φράβετ, μὲ ἱμάδ σὲ Ἰωάννη Βαπτισίου, πό μὲ ἰβόφελι ντέμπρετερι τὲ Κιέλβετ, ἔσττε μὲ ἱμάδ γκά αἰ.

12. Εἰ καὶ γκά διτ' τ' ἐ Ἰωάννη Βαπτιστίου γγέρα νταστὶ μπρετερία ἐ Κιέλβετ μίρρετε μὲ τὲ σπείγτούαρε, ἐ ἀτὰ καὶ σπείγτόγενε ἐ ρεμπέγενε ἀτέ.

13. Σὲ φίθε Προφήτεριτε, ἐδὲ νόμι γγέραντε διτ' τὲ Ἰωάννη προφητέφνε.

14. Ε δὲ ντὲ δόι τὰ δέξνι, αἰ ἔσττε Ἥλία καὶ δούαγ τὲ βίντε.

15. Τζίλι καὶ σέττε πέρ τὲ δι φιούαρε, καὶ τὲ διφίογε.

16. Μὰτζ φάρβε νίερ φιάν καὶ γιόσιρ ἐ κατούρε νίερεζετ; κατὰ φιάγενε μὲ ἀτὰ δγιέλμ καὶ ρίνε μπούδε, ἐ θερρέσενε σόκαβετ σὲ τούρε.

17. Ε οὐ θόνε, ἰ ράμ φλοτέρεσε πέρ γιού, ἐ νοὺκα λιούαγτιτε βάλε. οὐ κιάγτιμ γιούβετ, ἐ νοὺκ οὐ χελμούατε.

18. Σὲ ψὲ ἔρδι Ἰωάννη καὶ ἂς χαῖγ ἂς πίγ, ἐ θόνε, τὲ παούδε κα.

19. ἔρδι ἰ πέρ ἰ νίερλουτ, καὶ ἐ δὲ γά, ἐ δὲ πὶ, ἐ θόνε νὰ νίερ γκρέ-

Υἱός, καὶ εἰς θντινα θέλει ὁ Υἱὸς νὰ ἀποκαλύψῃ αὐτόν.

28. Ἐλθετε πρὸς με, πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ ἐγὼ θέλω σᾶς ἀναπαύσει.

29. Ἄρατε τὸν ζυγὸν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ διότι πραῖος εἶμαι καὶ ταπεινὸς τὴν καρδίαν· καὶ θέλετε εὐρεῖ ἀνάπαυσιν ἐν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν.

30 Διότι ὁ ζυγός μου εἶναι καλός, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν·

ἔδὲ ἀτ̄ κ̄ε τ̄ε δόγ̄ε ἰ π̄ρ̄ρι τ̄ε γιὰ δε-
φτόγ̄ε.

28. Ἐγιναν τὰς οὐ φῖθ̄ε σὰ γένι τ̄ε λιόδουρε, ἔδὲ τ̄ε γκαρκούρε, ἔ οὖνε δὸ τοῦ πρέγ̄ε γιούβετ.

29. Μέρ̄ρι ζυγόν̄ε τιμ̄ (τ̄ζέδενε) μπ̄ι κιάφ̄ε τοῦαῖγ, ἔ μψόνι γκᾱ μέγε, σ̄ε οὖνε γιὰμ ἰ πούτε, ἔ ἰ οὐρτε ντ̄ε ζέμερε, ἔ δὸ τ̄ε φ̄νι τ̄ε πρέγ̄ε τουρε ντ̄ε ὄπ̄ριτε τοῦαῖγ.

30. Σ̄ε ψ̄ε ζυγοῖ ἱμ̄ (τ̄ζέδα ἱμε) 'εἴτ' ἰμ̄ρ̄ρε, ἔ δὲ π̄άρ̄ρα ἱμε'εἴτ' ἔλέχε.

Κεφ. ιβ'. 12.

Κρίε ἐδίμπεδγιτέτετε ιβ'. 12.

ΕΝ ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς διὰ τῶν σπαρτῶν ἐν σαββάτῳ· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρ-
χισαν νὰ ἀνασπῶσιν ἀστάχια καὶ νὰ τρώωσιν.

2. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες, εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἰδοὺ, οἱ μαθηταὶ σου πράττουσιν ὅ,τι δὲν συγχωρεῖται νὰ πράττηται τὸ σάββατον.

3. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν ἀνεγνώσατε τί ἐπραξεν ὁ Δαβὶδ, ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;

4. Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔφαγε τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, τοὺς ὁποίους δὲν ἦτο συγκεχωρημένον εἰς αὐτόν νὰ φάγῃ, οὔτε εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ εἰς τοὺς ἱερεῖς μόνους;

5. Ἡ δὲν ἀνεγνώσατε ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι ἐν τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς βεβηλόνοσι τὸ σάββατον ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶναι ἀθῶοι;

6. Σᾶς λέγω δὲ, ὅτι ἐδῶ εἶναι μεγολήτερος τοῦ ἱεροῦ.

7. Ἐὰν ὁμῶς ἐγνωρίζετε τί εἶναι,

Ἀτ̄ε χ̄ερε σκόντε ἱησοῦ τ̄ε Σ̄ετούνε ντ̄ε π̄ερ ἄρ̄ρα τ̄ε μπ̄γιέλα, ἔ μαθη-
τίβ̄ετ σ̄ε τιγ̄ οὐ β̄ιν οὐ, ἔ ζούν̄ε τ̄ε φ̄ερχόγ̄νε κ̄άλερε (οὐ'ετ̄ερα) ἔ τι χ̄αίγ̄νε.

2. Ε̄ σ̄ι ἰ πάν̄ε φαρισεῖγ̄τε, ἰ θ̄αν' ἀτίγ, γιὰ, μαθητ̄ιτ̄ ἐτούα π̄έγενε ἀτ̄ε κ̄ε νοῦλ̄ εἴτε ντεγίρε τ̄ε π̄έγενε τ̄ε Σ̄ετούν̄ε.

3. Ε̄ δ̄ε ἀτ̄ οὐ θ̄α ἀτούρε, νοῦλε διαβάστε τ̄ε σ̄ίχν̄ι τ̄ζ̄π̄ερι Δαβίδ̄ι κοῦρ ἰ ἔρ̄δι οὐγ̄ ἀτίγ, ἔ δ̄ε ἀτούρεβετ κ̄ε κ̄έν̄ε μ̄ε τ̄ε;

4. Κ̄ι' ὅ χ̄ίριν̄ε τ̄ε π̄ιτ̄ε Περντίσε, ἔ χ̄έγκρι πούκετ' ἔ πρόθεσις, κ̄ε σ̄κ̄ε ντεγίρε ντ̄ε ἀτ̄ τι χ̄αίγ, ἄς ντ̄α τ̄α κ̄ε κ̄έν̄ε μ̄ε τ̄ε π̄ά'σ̄κε, π̄ὸ β̄ι-
τ̄ζ̄με ντ̄ε π̄ρίφτερ̄ε β̄έτεμε;

5. Ᾱ νοῦλε διαβάστε ντ̄ε νόμ, σ̄ε ντ̄ε τ̄ε ὀετούν̄ε π̄ρίφτεριτε ντ̄ε κ̄ι-
σ̄ε π̄ε'έγενε τ̄ε ὀετούν̄ε ἔ γιάν̄ε τ̄ε π̄α φ̄άγε.

6. Π̄ὸ εὐν' οὐ θ̄όμ̄ γιούβετ, σ̄ε εἴτε μ̄ε σ̄οῦμε γκᾱ κ̄ί'σα ἔετού.

7. Ε̄ ντ̄ε κ̄ε κ̄ε τ̄ε ν̄όχ̄ετε, τ̄ζ̄ε-

«Ἐλεον θέλω καὶ οὐχὶ θυσίαν,» δὲν ἠθέλετε καταδικάσει τοῦ ἀθώου.

8. Διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κύριος καὶ τοῦ σαββάτου.

9. Καὶ μεταβάς· ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν.

10. Καὶ ἰδοὺ, ἦτο ἄνθρωπος ἔχων τὴν χεῖρα ξηράν· καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, λέγοντες, Συγχωρεῖται τάχα νὰ θεραπεύῃ τις ἐν τῷ σαββάτῳ; διὰ νὰ κατηγορήσωσιν αὐτόν.

11. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τίς ἄνθρωπος ἀπὸ σᾶς θέλει εἶσθαι, ὅστις ἔχων πρόβατον ἓν, ἐὰν τοῦτο πέσῃ ἐν τῷ σαββάτῳ εἰς λάκκον, δὲν θέλει πιᾶσαι καὶ σηκῶσαι αὐτό;

12. Πόσον λοιπὸν διαφέρει ἄνθρωπος· προβάτου! ὥστε συγχωρεῖται ἐν τῷ σαββάτῳ νὰ ἀγαθοποιῇ τις.

13. Τότε λέγει πρὸς τὸν ἄνθρωπον, Ἐκτείνον τὴν χεῖρά σου. Καὶ ἐξέτεινε, καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιής ὡς ἡ ἄλλη.

14. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἐξεληθόντες, συνεβουλεύθησαν κατ' αὐτοῦ, διὰ νὰ ἀπολέσωσιν αὐτόν.

15. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς νοήσας ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας.

16. Καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς αὐστηρῶς διὰ νὰ μὴ φανερώσωσιν αὐτόν.

17. Διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος,

18. « Ἰδοὺ ὁ δούλος μου, τὸν ὅποιον ἔκλεξα, ὁ ἀγαπητός μου, εἰς τὸν ὅποιον ἡ ψυχὴ μου εὐπρεστήθη· θέλω θέσει τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν καὶ θέλει ἐξαγγεῖλαι κρίσιν εἰς τὰ ἔθνη.

ὅτε ἕξει, ἐλεημοσίαν δοῦν, ἡ γὰρ κορυβάν, νοῦλῃ κατηγορίσῃτε τὴν παρ' αὐτοῦ.

8. Σὶ ἰ ζότι· ἐ δὲ σὲ σῆτουνεσε ἵστε ἰ πῖρρι ἰ νερῖου.

9. Ε σὶ ἱκου ἀτέγε, ἔρδι ντὲ συναγοῦαῖγ τὲ τοῦρε.

10. Ε γὰ ἀτγὲ ἵστε νὲ νερὶ καὶ κἰσ δόρρενε τὲ θάτε, ἐ ἐπίετνε ἀτέ, ἐ ἰ θάνε, ντέστε, ντελίερε τὲ σερρό· γενε τὲ σῆτουνε περτὲ κατηγορίσουρε ἀτέ.

11. Ε δὲ αἰ οὐ θὰ ἀτοῦρε, τζῖλι νερὶ γκα γιούβετ δὸ τὲ γέτε, καὶ αἰ τὲ χέτε νὲ δέλλε, ἐ ντὲ ῥάφτε καὶ γιὸ δέλλε ντὲ φρόπε τὲ σῆτουνε, νοῦλῃ δὸ τὰ μπάγε ἀτέ ἐ τὰ γκρέρε;

12. Σὰ δὲ νερῖου πὲν φάρκ γκα δέλεα; πρὰ ἀνταῖγ ἵστε ντελίερε τὲ σῆτουνε τὲ πέγεμε τὲ μῖρρε.

13. Αχίερε ἰ θότ' ἀτῖγ νερῖου, ντὲτ δόρρενε τέντε, ἐ ἐ ντέτι, ἐ γιού καὶ ἐ σῆντόσε σὶ ἐ δὲ τιγιέτερε.

14. Η Φαρῖσεῖγτε σὶ δούαλῃ γιά· στε, οὐ μπεγίουαδε ἐ πένε κουβέντ κόντρ' ἀτῖγ, καὶ τὰ βρῖσνε ἀτέ.

15. Ε δὲ Ἰησοῦ σὶ ἐ διφιδὶ φι· κῖρ' εἰτοῦρε. ἱκου ἀτέγε, ἐ ἰ βάνε πὰς τῖγ σούμε πότε, ἐ ἰ σερρό ἀτὰ τὲ φῖθ.

16. Ε ἰπορσίτι ἀτὰ με φρίκετ, καὶ τὲ μὸς τὰ δεφτόγενε ἀτέ.

17. Κὲ τὲ παφούχτε ἀγῖο καὶ οὐ θὰ γκα Προφήτη Ἡσαΐου, καὶ θετε

18. Γιά, πῖρρι ἱμ αἰ καὶ ζφιδὰ ἰ δάσουρι ἱμ, καὶ μπὲ τὲ πρέχτε σπῖρτι ἱμ, δὸ τὲ βὲ σπῖρτινε τιμ μπὰ τὲ, ἐ δὸ τὲ βεφέγε φιοῦκνε ντὲ φῖθ καὶ μιλέτε.

19. Δὲν θέλει ἀντιλογῆσαι, οὐδὲ πρᾶνυάσει· οὐδὲ θέλει ἀκούσει τις τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἐν ταῖς πλατείαις.

20. Κάλᾱμον συντετριμμένον δὲν θέλει θλάσει, καὶ λινάριον κπινίζον δὲν θέλει σβάσει, ἕωσοῦ ἐκφέρῃ εἰς νίκην τὴν κρίσιν.

21. Καὶ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ θέλουσιν ἐλπίζει τὰ ἔθνη.

22. Τότε ἐφέρθη πρὸς αὐτὸν δαιμονιζόμενος, τυφλὸς καὶ κωφός· καὶ ἰθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε ὁ τυφλὸς καὶ κωφός καὶ ἐλάλει καὶ ἐβλεπε.

23. Καὶ ἐξεπλήττοντο πάντες οἱ ὄχλοι, καὶ ἔλεγον, Μήπως εἶναι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Δαβίδ;

24. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον, Οὗτος δὲν ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, εἰμὴ διὰ τοῦ Βεελζεβοῦλ τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων.

25. Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διλογισμοὺς αὐτῶν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Πᾶσα βασιλεία διαιρεθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, ἐρημοῦται· καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία διαιρεθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, δὲν θέλει σταθῇ.

26. Καὶ ἔὰν ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλῃ, διηρέθῃ καθ' ἑαυτοῦ· πῶς λοιπὸν θέλει σταθῇ ἡ βασιλεία αὐτοῦ;

27. Καὶ ἔὰν ἐγὼ διὰ τοῦ Βεελζεβοῦλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ σας διὰ τίνος ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ θέλουσιν εἰσθαι κριταί σας.

28. Ἀλλ' ἐὰν ἐγὼ διὰ πνεύματος Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν εἰς ἐσᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

29. Ἡ πῶς δύναται τις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δυνατοῦ, καὶ

19. Νούχῃ δὲ τὴ πέγῃ φγιαλέ, ἐ δὲ νούχῃ δὲ τὴ θερρέσῃ, ἄς δὲ τὴ δι-
φίόγῃ νιερί ζέν' ἐτίγ ντὲ οὐδεῖρρα,

20. Καλᾱμ τὲ στίπουρῃ νούχῃ δὲ τὲ θίεγῃ, ἐ λὶ τὲ τιμύσουρῃ νούχῃ δὲ τὲ σιούαγῃ γγέρα σὰ τὲ σόσγῃ Φιού-
κιν' ἐτίγ.

21. Ε δὲ ντέμῃρ τὲ τίγ δὲ τὲ χένῃ ἐλπιδένῃς φ(θ)ε μιλέτετε.

22. Αχίερῃ ἐ προυν' ἀτίγ νῃ τὲ δαιμονίσουρῃ, τέθερπέρε, ἐ δὲ τὲ βουβόσουρῃ ἐ ἐ σερρόι ἀτέ. κάχῃ κῇ ἐ βέρπερι ἐ δὲ ἰ βουβόσουρ, φόλλι ἐ δὲ πᾶ.

23. Ε φ(θ)ε πότα τζιουδίτε σινε ἐ θόσνε, βᾶχῃ μὸς ἔσπε κούγ ἰ πῖρρα Δαβίδιτ;

24. Ε Φαρισέγτε σὶ διφούανῃ. θᾶ-
νε, κούγ νούχῃ ντζγιέρ τὲ παούδετε,
πὸ μὲ ἄνε τὲ Βεελζεβοούλιτ, τὲ πᾶριτ
σὲ παούδεβετ.

25. Ε δὲ Ἰησοῦ σὶ κουπετότ φι-
κίρετ' ἐτοῦρε, οὐ θὰ ἀτοῦρε τζ(δ)δ
μπρετερι κούρ τὲ ντάχτε ντὲ βέ-
τεχῃ τὲ σάιγ νούχῃ κεντρὸν' ἐ δὲ
τζ(δ)δ κιουτέτ, ἄ σπεπὶ κούρ ντάχτε
ντὲ βέτεχῃ τὲ σάιγ, νούχῃ κεντρὸν.

26. Ε ντέσπε κῇ σατανᾶ ντζγιέρ
σατανᾶνε οὐ ντὰ ντὲ βέτεχῃ τὲ τίγ,
κίτ δὰ δὲ κεντρόγῃ μπρετερία ἐτίγ;

27. Ε ντέσπε κῇ μὲ ἄνε τὲ βεελ-
ζεβοούλιτ ντζγιέρ οὔνε τὲ παούδετε,
πίγτε τούαίγ μὲ κῇ ἰ ντζγιέρνε, πρᾶ
ἀντάίγ ἀτὰ δὲ τὲ πένενε Φιουκάτε-
σιτῃ οὔαίγ.

28. Μὰ ντέσπε κῇ οὔνε μὲ σπέρν' ἰ
Περντίσε ντζγιέρ τὲ παούδετε, ἀρ-
ροῦ ἀδὰ ντὲ γιούβετ μπρετερία ἐ
Περντίσε.

29. Ε κίτ μουντ νιερί τὲ χίγῃ
ντὲ σπεπὶ τὲ σὲ φόρτιτ, ἐ τέ ρεμ-

νὰ διαρπάσῃ τὰ σκευὴ αὐτοῦ, ἐὰν
πρῶτον δὲν δέσῃ τὸν δυνατὸν, καί τότε
θέλει διαρπάσει τὴν οἰκίαν αὐτοῦ;

30. Ὅστις δὲν εἶναι μετ' ἐμοῦ
εἶναι κατ' ἐμοῦ· καὶ ὅστις δὲν συνά-
γει μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει.

31. Διὰ τοῦτο σὰς λέγω, Πᾶσα
ἁμαρτία καὶ βλασφημία θέλει συγ-
χωρηθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ἡ κατὰ
τοῦ Πνεύματος ὁμῶς βλασφημία δὲν
θέλει συγχωρηθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

32. Καὶ ὅστις εἶπῃ λόγον κατὰ
τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, θέλει συγ-
χωρηθῇ εἰς αὐτόν· ὅστις ὁμῶς εἶπῃ κα-
τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἀγίου, δὲν θέ-
λει συγχωρηθῇ εἰς αὐτόν, οὔτε ἐν
τούτῳ τῷ αἰῶνι, οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.

33. Ἡ κάμετε τὸ δένδρον καλὸν,
καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν· ἡ κάμε-
τε τὸ δένδρον σαπρὸν, καὶ τὸν καρ-
πὸν αὐτοῦ σαπρὸν· διότι ἐκ τοῦ καρ-
ποῦ γνωρίζεται τὸ δένδρον.

34. Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύ-
νασθε νὰ λαλήτε καλὰ, ὄντες πονη-
ροί; διότι ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς
καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα.

35. Ὁ καλὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ
καλοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας ἐκβάλ-
λει τὰ καλὰ· καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρω-
πος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκ-
βάλλει πονηρά.

36. Σὰς λέγω δὲ, ὅτι διὰ πάντα
λόγον ἄργον, τὸν ὅποιον ἤθελον λα-
λήσει οἱ ἄνθρωποι, θέλουσιν ἀποδώ-
σει λόγον δι' αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.

37. Διότι ἐκ τῶν λόγων σου θέ-
λει δοκιμαθῇ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου
θέλεις καταδικασθῇ.

38. Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν
γραμματέων καὶ Φαρισαίων, λέγον-
τες, Διδάσκαλε, θέλομεν νὰ ἰδῶμεν
σημεῖον ἀπὸ σοῦ.

πέγε· ἐντεῖ· ἐπὶ, ντὲ μὸς λίδτε μὲ περ-
πάρα τὲ φόρτινε, ἐ ἄχίερε τὲ ρεμ-
πέγε· ἐνεν· ἐ ὅτεπίσε;

30. Αἱ χὲ σέῳτε μὲ μούα, κόντρε
μούαετ ἔῳτε ἐ αἱ χὲ νούαε μπεγεῶ
μὲ μούα ἰ περχάπ.

31. Πρὰ ἀντάιγ οὐ θὰμ γιούβετ,
σὲ τζῶδ φαίγ, ἐ τὲ σιάρρε, δὸ τὲ
ντεγένετε ντὲ νιέρεζ· μὰ βλασφημία
ἐ τὲ σιάρρετε τὲ Σέντιτ Σπίρτιτ νού-
αε δὸτοῦ ντεγένετε νιέρεζετ.

32. Ε δὲ τζίλι δὸ χὲ τὲ θότρε
φγιαλε κόντρε Πίρριτ σὲ νιερίουτ, δὸ
τὲ ντελέχενε ἀτίγ. μὰ αἱ χὲ τὲ
θότρε κόντρε ὅπριττ σέντιτ, νούαε
δὸ τὲ ντεγένετε ἀτίτ ἄς κετὲ γέτε,
ἄς ντὰ τὲ χὲ δὸ τὲ βίγε.

33. Α πένι λίσνε τὲ μίρρε, ἐδὲ
πέμμετ ἐτίγ τὲ μίρρα, ἂ πένι λίσνε
τὲ κάλπετε, ἐ δὲ πέμμετ τὲ κάλ-
πετα, σὲ γκά πέμμα νίχετε λίσι.

34. Πγιέλατ· ἐ νεπέρκαβετ, κίῳ
μούντινι τὲ φλίτνι τὲ μίρρα κούρ γένε
τὲ χεκίνγ; γκά τὲ τεπερούαριτ ζέ-
μερεσε φλέτ φόγια.

35. Νιερίου ἰ μίρρε γκά χαζινὲ
ἐ μίρρε ἐζέμερέσε τὲ ντζιερ τὲ μίρ-
ράτε, ἐ νιερίου ἰ λίφε γκά χαζινὲ ἐ
λίφε ντζιερ τὲ λίφατε.

36. Εὐὸ θὰμ γιούβετ σέτζ δὸ φγι-
αλε ἐ πὰ βεγίερε, χὲ τὲ φλιάσενε
νιέρεζιτε, δὸ τὲ ἄπνε λογαρι πέρ
τὲ ντὲ δίτε τὲ φιουκίμειτ.

37. Σὲ ψὲ γκά φγιαλετ· ἐτούα δὸ
τὲ δάλτιζ ἰ δρέιγτε ἐδὲ γκά φγιαλετ·
ἐτούα δὸ τὲ μουντόνετζ.

38. Ατε χέρε οὐπερφέικνε τζὰ γκά
γραμματικὸς ἐ δὲ γκά φαρισεῖγτε
ἐ ἰ θάνε, δάσκαλ, νέβετ δούαμε τὲ
σόχσεμ πρέιγ τίγε νιῶν, (θαύμε).

39. Ἐκεῖνος δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ζητεῖ καὶ σημεῖον δὲν θέλει δοθῆναι αὐτῇ, εἰμὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου.

40. Διότι ὡς ὁ Ἰωνᾶς ἦτο ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτω θέλει εἶσθαι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.

41. Ἄνδρες Νινευίται θέλουσιν ἀναστηθῆναι ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ θέλουσι κατακρίνειν αὐτήν· διότι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωνᾶ· καὶ ἰδοὺ πλείοτερον τοῦ Ἰωνᾶ εἶναι ἐδῶ.

42. Ἡ βασίλισσα τοῦ Νότου θέλει σηκωθῆναι ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ θέλει κατακρίνειν αὐτήν· διότι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς διὰ τὴν ἀκούσῃ τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ, πλείοτερον τοῦ Σολομῶντος· εἶναι ἐδῶ.

43. Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνδρῶν τόπων, καὶ ζητεῖ ἀνάπαυσιν, καὶ δὲν εὐρίσκει.

44. Τότε λέγει, Ἄς ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου, ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὼν, εὐρίσκει αὐτὸν κενόν, σεσσωμένον καὶ ἐστολισμένον.

45. Τότε ὑπάγει καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἄλλα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικοῦσιν ἐκεῖ· καὶ γίνονται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειρότερα τῶν πρώτων. Οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ εἰς τὴν γενεάν ταύτην τὴν πονηράν.

46. Ἐνῷ δὲ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι πρὸς τοὺς ὄχλους, ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ

39. Ε δὲ αὐτὸς οὐ περφέειν, ἐ οὐ θα ατοῦρε, μιλετ ἰ κέικ, ἐ δὲ κουρβγι-
αρ, νισᾶν κερκόν, ἐ νισᾶν δὲ τὲ μὸς
ἰ ἴπετε, πὲρ βέτζμε νισᾶν ἰ προφή-
τιτ Ἰωνάιτ.

40. Σὲ ψὲ σικούντρὲ κὲ Ἰωνάι ντὲ
κάρκ τὲ Κίτιτ (πέσκουτ σὲ μὰδ) τρι
δίτ, ἐ δὲ τρι νὲτ, κὲστού δὲ τὲ γέτε
ἐ δὲ ἰ πέρρι ἰ νιερίουτ ντὲ ζήμερε
τὲ δέουτ τρι δίτ, ἐ δὲ τρι νὲτ.

41. Πούρατ' ἐ Νινεβίσε δὲ τὲ
γκρίχενε μπεῖ Φιούικ με κὲτε μιλετ,
ἐ δὲ τὰ καταδικάσγενε ἀτὲ, σὲ ἀτὰ
μετανοήσε ντὲ τὲ κηρύζουρε τὲ
Ἰωνάιτ ἐ γιὰ κὲτου μὲ τέπερ γκα
Ἰωνάι.

42. Μπρετερέσ' ἐ Ανατολίσε γκα
νοτιά δὲ τὲ γκρίχετε τὲ Φιουκόνε τὲ
μὲ κὲτε φάρρε τὲ νιέρεζετ, ἐ δὲ τὲ
καταδικάσγε ἀτὰ, σὲ ἔρδι γκα ἄνετ'
ἐδέουτ πὲρ τὲ διφούαρ σοφίνε, ἐ τὲ
δίγτουριτ ἐ Σωλομόιτ ἐ γιὰ, κὲτου
μὲ τέπερ γκα Σωλομόι.

43. Μὰ κούρ τὲ δάλε ἰ πεφέρι ἰ
παούδε γκα νιερίου σκόν ντὲ πὲρ βέν-
τε τὲ θάτα πὰ οὔγε, ἐ κερκόν βέντ
τὲ πρέχετε ἐ νούχε φέν.

44. Αἰχίερὲ θότρε, λὲ τὲ κθένεμ
ντὲ ὅτεπὶ τίμε γκα δόλα, ἐ σὶ βγιέν,
ἐ φέν μπράζετε, τὲ φσίγτουρε ἐ τὲ
στολίσουρε.

45. Αἰχίερὲ βέτε, ἐ μέρρ με βέ-
τεχε τὲ τίγ ὅτάτε τὲ τιγιέρε τὲ παού-
δε, μὲ τὲ κελινγ σὲ βέτεχεν' ἐτίγ,
ἐ χίγγενε ἐ ρίνε ἀτγὲ, ἐ πένενε τὲ πα-
ῶτάιγμετ' ἐ ἀτίγ νιερίουτ μὲ τὲ κὲ-
κία σὲ τὲ πάρατε. κὲστού δὲ τὲ γέ-
τε ἐ δὲ ντὲ κὲτε μιλετ τὲ λίφκ.

46. Ε τεκ φλίτ ἀτ ἀκόμα ντὲ
πότρε, νὰ, ἐ ἔρδε μέμα ἐ δὲ ἐλῆα-

ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἴσταντο ἔξω, ζητοῦν-
τες νὰ λαλήσωσι πρὸς αὐτόν.

47. Εἶπε δέ τις πρὸς αὐτόν, Ἰδοὺ,
ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἴ-
στανται ἔξω, ζητοῦντες νὰ λαλήσω-
σι πρὸς σέ.

48. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς πρὸς τὸν
εἰπόντα τοῦτο πρὸς αὐτόν, εἶπε,
Τίς εἶναι ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνας
εἶναι οἱ ἀδελφοί μου;

49. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐ-
τοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, εἶπεν,
Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.

50. Διότι ὅστις κάμῃ τὸ θέλημα
τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς,
αὐτός μου εἶναι ἀδελφός καὶ ἀδελ-
φὴ καὶ μήτηρ.

Κεφ. ιγ'. 13.

ΕΝ ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξελθὼν ὁ Ἰη-
σοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἐκάθητο πλη-
σίον τῆς θαλάσσης.

2. Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτόν
ὄχλοι πολλοί, ὥστε ἐμβὰς εἰς τὸ
πλοῖον ἐκάθητο· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἴ-
στατο ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν.

3. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς
πολλὰ διὰ παραβολῶν, λέγων, Ἰδοὺ,
ἐξῆλθεν ὁ σπείρων διὰ νὰ σπείρῃ.

4. Καὶ ἐνῷ ἔσπειρεν, ἄλλα μὲν
ἔπεσον παρὰ τὴν ὁδόν· καὶ ἤλθον
τὰ πετεινά, καὶ κατέφαγον αὐτά.

5. Ἄλλα δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὰ πε-
τρῶδη, ὅπου οὐκ εἶχον γῆν πολλήν·
καὶ εὐθὺς ἀνεφύσαν. ἐπειδὴ δὲν εἴ-
χον βάθος γῆς·

6. Καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐ-
καυματίσθησαν, καὶ, ἐπειδὴ δὲν εἶχον
ρίζαν, ἐξηράνθησαν.

7. Ἄλλα δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὰς ἀ-

ζερῖτ' ἐτιγ, ἐρίγνε γιάσττε, ἐ ἐ κερ-
κόγνε τι φλίσνε φγιάλε.

47. Εἰ θὰ ἴῃ νιερὶ ἀτίγ, γιά,
μέμα γιόττε, ἐ δὲ βελάζερῖτ' ἐτοῦ,
ρίνε γιάσττε ἐ κερκόγνε τιγ τὲ τὲ
φλιάσνε.

48. Εἰ δὲ αἰ οὐ περφέιτκ, ἐ ἰθὰ
ἀτίγ κὲ γιά θά· τζίλια ἔσττε μέμα
ἴμε, ἐ δὲ τζίλενε γιάνε βελάζερῖτ'
ἐμί;

49. Εἰ σὶ ντέρῖ δόρρεν' ἐ τιγ ντὲ
μαθητίτ' ἐτιγ, οὐ θά· κερὰ γιάνε
μέμα ἴμε, ἐ δὲ βελάζερῖτ' ἐμί.

50. Σὲ ψὲ αἰ κὲ τὲ πέγε θελί-
μεν' ἐ γιάτιτ σίμ κὲ ἔσττε ντὲ χιέλ
αἰ ἔσττε βελαῖ ἴμ δὲ μότρε, ἐ δὲ
μέμα ἴμε.

Κρίε ἐτρεμπεδγιέττε. ιγ'. 13.

Μπα τὲ δίτε ἀχίερε, δόλι Ἰησοῦ γκα
ὅτεπία ἐ ντένι πράνε δέτιτ.

2. Εὐ μπεγιούαδε σοῦμε πόττε
πράνε σίγ, κὰκε κὲ αἰ χίρι ντὲ νὲ
βάρκε τὲ ρίγ, ἐ φίθε πότα κεντρού-
ανε μ.πάνε δέτιτ.

3. Εὐ φόλλι ἀτοῦρε σοῦμε μὲ
παραβολίρα, ἐ οὐ θά· γιά, κὲ δόλι
αἰ κὲ μπιελ τὲ μπγιέλε.

4. Εὐ τέκ μπίτετε αἰ τζὰ φάρρε
ρὰ μ.πάνε οὐδεσε, ἐ ἔρδε ζόγκτ' ἐ
ἐχάκρε.

5. Εὐ τγιάτερ ρὰ μπὶ βέντ κὲ κέ-
νε φοῦρρε, ἀτγὲ κὲ σκὲ σοῦμε πᾶγτε,
ἐ ἄτε τζᾶστ πίου, σὲ ψὲ νούκε κὲ
δέου ἐ θέλε.

6. Εὐ πόκε δόλι (λέου) Διέλι οὐ
δὸκφκ, ἐ σὲ ψὲ νούκε κίτ ρένε οὐ θά.

7. Εὐ τγιάτερ ρὰ μπὲ φέμπα,

κάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι, ἐοὶς οὐ ῥίτις γέμπατε, ἐμπίτις ἀτέ. καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά.

8. Ἄλλα δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν· καὶ ἔδιδον καρπὸν, τὸ μὲν ἑκατὸν, τὸ δὲ ἐξήκοντα, τὸ δὲ τριάκοντα.

9. Ὁ ἔχων ὧτα διὰ νὰ ἀκούῃ, ἀς ἀκούῃ.

20. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταί, εἶπον πρὸς αὐτόν, Διὰ τί λαλεῖς πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβολῶν;

11. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς· Διότι εἰς ἐσᾶ· ἐδόθη νὰ γνωρίσητε τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, εἰς ἐκείνους· ὅμως δὲν ἐδόθη.

12. Διότι ὅστις ἔχει, ἐτι θέλει δοθῇ εἰς αὐτόν, καὶ θέλει περισσευθῇ· ὅστις ὅμως δὲν ἔχει, καὶ ὅ,τι ἔχει θέλει ἀφαιρηθῇ ἀπ' αὐτοῦ.

13. Διὰ τοῦτο λαλῶ πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβολῶν, διότι βλέποντες δὲν βλέπουσι, καὶ ἀκούοντες δὲν ἀκούουσιν, οὐδὲ νοοῦσι.

14. Καὶ ἐκκληροῦται ἐπ' αὐτῶν ἡ προφητεία τοῦ Ἠσαΐου, ἡ λέγουσα, «Μὲ τὴν ἀκοὴν θέλετε ἀκούσει, καὶ δὲν θέλετε ἐννοήσῃ· καὶ βλέποντες θέλετε ἰδεῖ, καὶ δὲν θέλετε καταλάβει.

15. Διότι ἐπαχύνθη ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὲ τὰ ὧτα βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔκλεισαν, μήποτε ἴδωσι μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἀκούσωσι μὲ τὰ ὦτα, καὶ νοήσωσι μὲ τὴν καρδίαν, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰατρεύσω αὐτούς.»

16. Ὑμῶν δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ εἶναι μακάριοι, διότι βλέπουσι· καὶ τὰ ὦτά σας, διότι ἀκούουσιν.

17. Ἐπειδὴ ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι

8. Ἐ γιγάτερ ῥὰ μπι δὲ τὲ μίρρε, ἐ ἵπτε φάρρα πιγέσε, ἢ ἐκίνιτ, ἐ ἢε φιαστὲ διγιέτε, ἐ ἢε τριδιγιέτε.

9. Κοῦτ κα βέσσετε πὲρ διφούαρ, λὲ τὲ διφίόγε.

10. Ε γιού κιὰσνε μαθητιτ', ἐ θάνε ἀτίγ· ψὲ μὲ παραβολίρα οὐ φλὲτ ἀτοῦρε;

11. Ε δὲ ἀὶ οὐ πὲρφέϊφκ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε, γιούβετ οὐ ἔσττε δένε τὲ ἡλχνι· τὲ φσέχουρατ, μπρετερίσε Κίελβετ, ἐ ντὰ τὰ νοὺκ' ἔσττε δένε.

12. Σὲ ψὲ κοῦτ κα, ντὲ ἀὶ δὸ τ' ἵπατε, ἐ δὲ δὸ τὲ τεπερόνετε, ἐ κοῦτ νοὺκ' κα, ἐ δὲ ἀγίὸ κὲ κα δὸ τὲ μίρρετε πρέϊγ σί.

13. Πρὰ ἀντὰίγ μὲ παραβολίρα φλιάτ ντὰ τὰ, σὲ ντόνε, κὲ σὸχενε, νοὺκ' σὸχενε, ἐ ντόνε κὲ διφίόγενε, νοὺκ' διφίόγενε ἐ δὲ νοὺκ' κουπετόγενε.

14. Ε παφούχετε μπὰ τὰ προφητία ἐ Ἠσαΐουτ, κὲ θόττε, μὲ βέσσε δὸ τὲ ντίετι, ἐ δὸ τὲ μὸς διφίόνι, ἐ δὲ μὲ σὶ δὸ τὲ σίχινι, ἐ δὸ τὲ μὸς σίχινι.

15. Σὲ ψὲ οὐ ντράτ ζέμερα ἐ χετίτ λαδίτ, ἐ μὲ βέσσε διφιούανε ρέντε, ἐ σίτ' ἐτοῦρε μπουλιούανε, τὲ μὸς σὸχενε ντόνε χέρε μὲ σὶ, ἐ τὲ μὸς διφίόγενε μὲ ζέμερε ἐ τὲ κθένε, ἐ οὐ τὲ σερρίγ ἀτὰ.

16. Ε γιούβετ λιούμ σίτε τοῦα-ἴγ, σὲ ψὲ σὸχενε, ἐ δὲ βέσσετε τοῦα-ἴγ, σὲ διφίόγενε.

17. Σὲ ψὲ τὲ βερτέτα οὐ θόμ

πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύ-
μησαν νὰ ἴδωσιν ὅσα βλέπετε, καὶ
δὲν εἶδον· καὶ νὰ ἀκούσωσιν ὅσα ἀ-
κούετε καὶ δὲν ἤκουσιν.

18. Σεις λοιπὸν ἀκούσατε τὴν
παραβολὴν τοῦ σπείροντος.

19. Παντὸς ἀκούοντος τὸν λό-
γον τῆς βσιλείας, καὶ μὴ νοούντος,
ἔρχεται ὁ πονηρὸς, καὶ ἀρπάζει τὸ
ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
οὗτος εἶναι ὁ σπαρθεὶς παρὰ τὴν
ὁδόν.

20. Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρ-
θεὶς, οὗτος εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λό-
γον, καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς δεχόμε-
νος αὐτόν·

21. Δὲν ἔχει ὁμῶς ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ,
ἀλλ' εἶναι πρόσκαιρος· ὅταν δὲ γείνη
θλίψις ἢ διωγμὸς διὰ τὸν λόγον,
εὐθὺς σκανδαλίζεται.

22. Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας, σπαρ-
θεὶς, οὗτος εἶναι ὁ ἀκούων τὸν λό-
γον· ἔπειτα ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος
τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου
συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ γίνεται
ἄκαρπος.

23. Ὁ δὲ σπαρθεὶς ἐπὶ τὴν γῆν
τὴν καλὴν, οὗτος εἶναι ὁ ἀκούων τὸν
λόγον, καὶ νοῶν· ὅστις καὶ καρπο-
φορεῖ, καὶ κάμνει, ὁ μὲν ἑκατὸν, ὁ
δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα.

24. Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν
εἰς αὐτοὺς λέγων, ὁμοιωθὴ ἡ βσι-
λεία τῶν οὐρανῶν μὲ ἄνθρωπον, ὁ-
στις ἐσπείρει καλὸν σπόρον ἐν τῷ ἀ-
γρῷ αὐτοῦ.

25. Ἀλλ' ἐνῷ ἐκοιμῶντο οἱ ἄν-
θρωποι, ἦλθεν ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ, καὶ
ἐσπείρει ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σί-
του, καὶ ἀνεχώρησεν.

26. Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος,

γιοῦβεν, καὶ οὖνε προφῆται, ἡ δὲ
τὲ δρεῖγτε δεσποῦναι τὲ σίχνη κατὸ
καὶ σίχνη γιοῦβεν, ἡ νοῦκ' ἡ πάνε, ἡ
τὲ διφιδόνε κατὸ καὶ διφιδόνι γιοῦβεν,
ἡ νοῦκ' ἡ διφιδόνε.

18. Γιούβεν δὰ διφιδόνι παραβλίνο
ἡ μπιγέλσετ, (πούιγκουτ).

19. Ἦε τζίλι δὸ καὶ διφιδόνι φγια-
λεν' ἡ μπρετερῖσε, ἡ νοῦκ' ἡ θε ντε
μέντ' βγιέν διγιάλι ἡ ῥεμπέν ἀτε καὶ
οὐ μπουαλ ντε ζεμερε τὲ τίγ, καγιὸ
ἔστ' ἀγιὸ καὶ οὐ μπουαλ μπάνε οὐ-
δεσε.

20. Εἰ ἀγιὸ καὶ μπουαλ μπι φούρρε,
ἔστ' αὐ καὶ διφιδόνι φγιαλένε ἡ μερρ
σπέιγτ με φεζίμ.

21. Εἰ νοῦκ' καὶ ῥένεντε βέτεχε, πὸ
ἔσττε πὲρ πὰκ κόχχε, ἡ σὶ τὲ πένεττε
ντοῦε στρεγγίμ ἀτὲ ντιγέκουρε πὲρ
φγιαλέ, ἀτε χέρε σκανδαλῖσετε.

22. Εἰ ἀγιὸ φάρρε καὶ οὐ μπουαλ
μπι φέμπα, καγιὸ ἔσττε αὐ καὶ διφιδόνι
φγιαλένε, πὸ σιλοῖτε ἡ κατὰγ γέτετ'
ἡ δὲ φενέστρα ἡ φέριτ, ἐμπίτγενε
φγιαλένε, ἡ πένετ' ἡ πὰ θεγιερε.

23. Εἰ ἀγιὸ καὶ οὐ μπουαλ ντε δὲ τὲ
μῖρρε, ἔστ' αὐ καὶ διφιδόνι φγιαλένε,
ἡ δὲ ἡ βένε ντε μέντ, ἀτιγ δὰ ἡ
προκόψ φάρρα, ἡ πέν ντε νεκίντ, ἡ
ντε φιασττεδιγίεττε, ἡ ντε τριδιγίεττε.

24. Τιγιάτερ παραβολὴ οὐ βοῦ
περπάρα τοῦρε, ἡ οὐ θά, μπρετερῖα
ἡ Κιέλβετ φιάν με ντε νιερί καὶ μπιλ
φάρρε τὲ μῖρρ μπάρρε τὲ τίγ.

25. Εἰ κόχχενε καὶ φλίγνε νιέρεζιτ'
ἐτιγ ἐρδι χάζμι τίγ, ἡ μπόλι ἔφερ-
ρα ντε πὲρ μες τὲ φρούριτ, ἡ ἱκου.

26. Εἰ κοῦρ πίου πάρρι, ἡ πέρι

καὶ ἔκαμε καρπὸν, τότε ἐφάνησαν
καὶ τὰ ζιζάνια.

27. Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι
τοῦ οἰκοδεσπότου, εἶπον πρὸς αὐ-
τὸν, Κύριε, καλὸν σπóρον δὲν ἔσπει-
ρας ἐν τῷ ἀγρῷ σου; πόθεν λοιπὸν
ἔχει τὰ ζιζάνια;

28. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐ-
χθρὸς ἄνθρωπος ἔκαμε τοῦτο. Οἱ δὲ
δοῦλοι εἶπον πρὸς αὐτὸν, θέλεις λοι-
πὸν νὰ ὑπάγωμεν καὶ νὰ συλλέξω-
μεν αὐτά;

29. Ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχί, μήποτε
συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε
μετ' αὐτῶν τὸν σίτον·

30. Ἀφήσατε νὰ συναυξάνωσιν
ἀμφοτέρωθεν μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ
ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ θέλω εἰ-
πεῖ πρὸς τοὺς θεριστάς, Συλλέξατε
πρῶτον τὰ ζιζάνια, καὶ δέσατε αὐτά
εἰς δέσμας, διὰ νὰ κατακαύσητε αὐ-
τά· τὸν δὲ σίτον συναΐζατε εἰς τὴν
ἀποθήκην μου.

31. Ἄλλην παραβολὴν παρήθηκεν
εἰς αὐτοὺς λέγων, Ὁμοία εἶναι ἡ
βασίλειά τῶν οὐρανῶν μὲ κόκκον
σινάπεως, τὸν ὁποῖον λαβὼν ἄνθρω-
πος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ.

32. Τὸ ὁποῖον εἶναι μὲν μικρό-
τερον πάντων τῶν σπερμάτων· ὅταν
ὁμως αὐξηθῇ, εἶναι μεγαλύτερον τῶν
λαχάνων, καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε
ἐρχονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ
κατασκηνοῦσιν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

33. Ἄλλην παραβολὴν εἶπε πρὸς
αὐτοὺς, Ὁμοία εἶναι ἡ βασίλειά τῶν
οὐρανῶν μὲ προζύμιον, τὸ ὁποῖον
λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς τρία μέ-
τρα ἀλεύρου, ἕως οὗ ἔγεινεν ὅλον ἐν-
ζυμον.

34. Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰη-
σοῦς· διὰ παραβολῶν πρὸς τοὺς ὁ-

φάρῤ, ἀχίερε οὐ δούκνε ἐ δὲ ἐφερ-
ράτε.

27. Εἰ σὶ οὐ κιὰσνε κοπίγτε τὲ
ζότι ὅτρεπίσε, ἰ θάν' ἀτίγ, ζότ, νοῦξε
μπόλε φάρῤ τὲ μίρῤ ντάρῤα τὲ
τούα; γκά βάλε γιάν' ἀτὸ ἐφεῤῥα;

28. Εἰ δὲ αἰ θὰ ἀτοῦρε, χάζμ νι-
ερί ἐ πέρι χετῆ· ἐ δὲ κοπίγτ' ἰ θάνε
ἀτίγ, δὸ δὰ τὲ βέμι, τί μπεγεδεμε
ἀτό;

29. Εἰ δὲ αἰ θὰ, γιὸ, σὲ μὲς τούκ'
ἐ περμπεγιέδουρε ἐφεῤῥατε, ὅκούλν:
ἐ δὲ φρούῤῥετὲ μὲ τὸ πάσχε.

30. Λίῤῥι τὲ ρίτενε τὲ δία πὰ-
σκε, γγέρα ντὲ τὲ κόῤῥε, ἐ ντὲ κό-
χε τὲ σὲ κόῤῥιτ, δὸ τοῦ θόμ κόῤῥε-
σετ, μπεγίδνι μὲ περπάρα ἐφεῤῥα-
τε, ἐ λίδνι δόῤῥαζε περ τὲ διγιέ-
φουρε ἀτό, ἐ φρούῤῥετὲ μπεγίδνε μπὲ
ἀμπάρε τὲ μία.

31. Τγιαῖτερ παραβολὴ οὐ βοὺ
περπάρα ἀτοῦρε ἐ οὐ θὰ· μπρετε-
ρία ἐ Κίελβετ φιάν μὲ κόχε τὲ συνά-
πιτ, χὲ ἐ μέῤῥ νιερίου, ἐ ἐμπγιέλ ντὲ
ἄῤῥε τὲ τίγ.

32. Αγιὸ ἔστε μὲ βόφελλε γκά
φίθε φάρῤτε, μὰ κούρ τὲ ρίτετε
ἔστε μὲ μὰδ γκά φίθε λιάχερατε; ἐ
πένετε, λίθ, κάχε χὲ τὲ βίγεγε ζιδίφκτ'
ἐ Κίελιτ, ἐ τὲ ρίνε ντὲ δέφα τὲ τίγ.

33. Τγιαῖτερ παραβολὴ οὐ θὰ ἀ-
τοῦρε, μπρετερία ἐ Κίελβετ φιάν
μὲ προύμε, χὲ σὶ ἐ μέῤῥ φρούαγια
ἐ φῶεχ ἄρέντα ντὲ τρε κίλα μίελ,
γγέρα σὰ τὲ μπρούχετε φίθε.

34. Φίθε χετὸ ἐ θόσ Ἰησοῦ ντὲ
πότε μὲ παραβολίρα ἐ πὰ παρα-

χλους, και χωρις παραβολης δεν ἐλά-
λει πρὸς αὐτούς·

35. Διὰ τὰ πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ
τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Θέλω ἀ-
νοίξει ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα
μου· θέλω ἀπαγγεῖλει πράγματα
κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κό-
σμου.»

36. Τότε ἀφῆσας τοὺς ὄχλους
ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ἰησοῦς, καὶ
προσηλθὼν πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ λέγοντες, Ἐξηγήσον εἰς ἡμᾶς
τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ
ἀγροῦ.

37. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς
αὐτούς, Ὁ σπείρων τὸν καλὸν σπό-
ρον εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου·

38. Ὁ δὲ ἀγρὸς εἶναι ὁ κόσμος·
ὁ δὲ καλὸς σπόρος, οὗτοι εἶναι οἱ
υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνια
εἶναι οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ.

39. Ὁ δὲ ἐχθρὸς, ὅστις ἐσπει-
ρεν αὐτὰ εἶναι ὁ διάβολος· ὁ δὲ
θερισμὸς εἶναι ἡ συντέλεια τοῦ αἰῶνος·
οἱ δὲ θερισταὶ εἶναι οἱ ἄγγελοι.

40. Καθὼς λοιπὸν συλλέγονται
τὰ ζιζάνια καὶ κατακαίονται ἐν πυ-
ρὶ, οὕτω θέλει εἶσθαι ἐν τῇ συν-
τελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου.

41. Θέλει ἀποστείλει ὁ Υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ,
καὶ θέλουσι συλλέξει ἐκ τῆς βασι-
λείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα, καὶ
τοὺς πράττοντας τὴν ἀνομίαν·

42. Καὶ θέλουσι ρίψει αὐτούς
εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ θέλει
εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν
δδόντων.

43. Τότε οἱ δίκαιοι θέλουσιν ἐκ-
λάμψει ὥς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ Πατρὸς αὐτῶν. Ὁ ἔχων ὥτα
διὰ τὰ ἀκοῦν, ἄς ἀκούῃ.

βολίρα σου φύλλι ἀτούρε.

35. Ἐπεὶ τὸ παροῦχος ἐστὶν ἀγὼν καὶ
οὐ θὰ γὰρ Προφήτη, καὶ θόπε, δὲ τὴ
χὰπ φόγετε τίμε με παραβολίρα, ἐ
δὲ τὴ ντζιερ ἀτὸ καὶ κένε φτέχουρε
καὶ περπάρα γέτεσε

36. Αἰχίρε λιὰ πότενε Ἰησοῦν,
ἐ βάτε ντε ὅτεπι, ἐ θάνε ἐ δὲ μα-
θητὶ ἐτίγ πὰς σὶ, ἐ ἰ θάνε, θουαῖ-
γνα νέβετ παραβολίν· ἐ ἔφεράβετ
σ' ἄρρεσε.

37. Εἰ δὲ αἱ οὐ περφέιτε, ἐ οὐ θὰ
ἀτούρε, αἱ καὶ μπόλι φάρρεν· ἐ μίρ-
ρε, ἔστε ἰ πέρρι ἰ νερίου.

38. Εἰ δὲ ἄρρα ἔστε καὶ γέτε
ἐ φάρρ· ἐ μίρρ, γιάνε πίγτ· ἐ
μπετερίσε, ἐ ἔφεράτε γιάνε τὴ
πίγτε ἐ σὲ παούδιτ.

39. Εἰ καὶ καὶ μπόλι ἀτὸ ἔστε
διγίλι, ἐ τὴ κόρρετε ἔστε τὴ σόσου-
ριτ· ἐ γέτεσε, ἐ κόρρεσιτε γιάνε Εἰ-
γεῖγτε.

40. Εἰ σὶ κούντε μπεγίδανε ἔφε-
ράτε, ἐ βίχενε ντε ζιγάρ, ἐ δίφενε,
ἀστού δὲ τὴ γέτε ντε τὴ σόσουρε τὴ
καὶ σάιγ γέτετ.

41. Δὲ τὴ δερφόγε ἰ πέρρι ἰ νε-
ρίου Εἰγγεγιτ· ἐτίγ, δὲ τὴ μπε-
γέδενε γὰρ μπετερι ἐτίγ φίθε σκαν-
δάλετε, ἐ δὲ ἀτὰ καὶ πέγενε παρανο-
μίνε.

42. Εἰ δὲ τὴ βέν· ἀτὰ ντε φούρρε
τὴ ζιγάριτ, ἀτγὲ δὲ τὴ γέτε τὴ κι-
ρετε, ἐ δὲ τὴ δρέδουριτ· ἐ δέμπε-
βετ.

43. Ἀχίρε τὴ δρεῖγτετε δὲ τὴ
λάμπινε· πόσι διέλι ντε μπετερι τὴ
γιάτιτ σὲ τούρε. αἱ καὶ κα βέσε περ
τὴ διφιούρε, καὶ τὴ διφιόγε.

44. Πάλιν ὁμοία εἵναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μεθ' ἡσυχίας καὶ κρυψίως ἐν τῷ ἀγρῷ, τὸν ὅποιον εὐρὺν ἀνθρώπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χάριτος αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πωλεῖ πάντα ὅσα ἔχει, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον.

45. Πάλιν, ὁμοία εἶναι ἡ βασι-
λεία τῶν οὐρανῶν μετ' ἀνθρώπων ἔμ-
πορον, ζητοῦντα καλοὺς μαργαρί-
τας·

46. Ὅστις εὕρων ἓνα πολύτιμον
μαργαρίτην, ὑπῆγε καὶ ἐπώλησε
πάντα ὅσα εἶχε· καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.

47. Πάλιν, ὁμοία εἶναι ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν μετὰ δίκτυον, τὸ ὁποῖον
ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ συνή-
γαγεν ἀπὸ παντὸς εἶδους·

48. Τὸ ὁπῶτον, ἀφοῦ ἐγεμίσθη, ἀνεβίβασταν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, καὶ καθήσαντες, συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ ἀγρεῖα ἐρόψαν ἔξω.

49. Οὕτω θέλει εἶσθαι ἐν τῇ συν-
τελείᾳ τοῦ αἰῶνος· θέλουσιν ἐξέλθαι
οἱ ἄγγελοι, καὶ θέλουσιν ἀποχωρίσει
τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων,

50. Καὶ θέλουσι ῥίψει αὐτοὺς εἰς
τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ θέλει
εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν
ὀδόντων.

51. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐνοήσατε ταῦτα πάντα; Λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Ναί, Κύριε.

52. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὰ περὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν εἶναι ὅμοιος μὲ ἀνθρώπον οἰκοδοσέσμενον, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ νέκτα καὶ παλιν.

53. Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, ἀνέχωρησεν ἐκεῖθεν.

54. Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα

44. Πάμετα μπερετρία ἐ Κίελθε
 Φιὰν μὲ νῆ χαζινὲ τῆ φθῆχουρε
 ντραρρῆ, καὶ σὶ ἐ φέν νιερλου, ἐ φθῆχ,
 ἐ γκά φεζίμι ἰ τὶγ βέτε, ἐ σὰ κα
 ἰ σὲτ τῆ φ10α, ἐ πλὲν ἀτῆ ἄρρε.

45. Πάντα μπερτερία ἐ Κίε-
βητ φιάν με ἔνι ἡιερί παζεφιάν καὶ
ἡερκόν μαργάριτάρε τε μίρρα·

46. Ε σὶ φέτι ἔν μαργαριτάρ
 οὔμε τέ βεγίερε, θάτε ε σίτι φίθ
 σά λίσ, ε ε πλέου άτέ.

47. Πάντα μωρετέρια ἐ Κίελ-
βερτ Γιάν μὲ νῆ ργιέντ, κὲ ἐ βῆνε ντῆ
δὲτ ἐ περμπέγεδ τζὸ φάρρε φέριτ.

48. Ατὲς κοῦρ μπουῶστες, ἐ ντζιέ-
ρενε μπάνε τὲ δέτιτ, ἐ ντζιέρενε
τὲ μίρράτε ντ' ἔνερα, ἐ τὲ λίφατε ἰ
στίανε γιᾶστε.

49. Κεῖτοῦ δὲ τὲ γέτε ντὲ τὲ
σόπουρε τὲ γέτεσε. δὲ τὲ δάλλανε
Ἐγγεῖγτε, ἐ δὲ τὲ ντάγενε τὲ κῆ-
κινγτε γκά μῆς ἰ σὲ δρέγγτεθετ.

50. Ε δὲ τί θένε ἀτὰ ντὲ φούρρε
τὲ ζιγάριτ, ἀτγὲ δὲ τὲ γέττε τὲ
κιάρεττε, ἐ δὲ τὲ δρέδουριτ' ἐ δέμ-
πεδερ.

51. Οὐ θότ' ἰτοῦρε Ἰησοῦ, ἐκου-
πετούατε ῑθῑ ῑετό; ἐ δὲ ἀτὰ ῑ θάν
ἰτῑγ, ῑ κουπετούαμ ὦ ζότ.

52. Ε δὲ αἱ οὐ θὰ αἰτοῦρε, πρὸς
ἀντάγῃ τῶδ' γραμμικὸν καὶ οὐ μόνον
ντὲ μπερετρι τὲ Κίελβετ, αἱ εἰδὼν
μὲ ὅς ζοτ ὅτεπίεπ, καὶ ντζίερ γὰρ
χαζινὲ ἐτίγ τὲ βὰ, εἰ δὲ τὲ βυγιέτερα.

53. Ε σὶ σόσι. Ἰησοῦι χετὸ πα-
ραβολίρα, οὐ γκερὲ ἀτέγε.

54. Ε οὐ ἔρδ: γτὲ πατρίδῃ τῇ

αὐτοῦ, ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐξεπλήττοντο καὶ ἔλεγον, Πόθεν εἰς τοῦτον ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις;

55. Δὲν εἶναι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ τέκτονος; ἡ μήτηρ αὐτοῦ δὲν λέγεται Μαριάμ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας;

56. Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ δὲν εἶναι πᾶσαι παρ' ἡμῖν; πόθεν λοιπὸν εἰς τοῦτον ταῦτα πάντα;

57. Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Δὲν εἶναι προφήτης ἄνευ τιμῆς, εἰμὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

58. Καὶ δὲν ἔκαμεν ἐκεῖ πολλὰ θαύματα διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Κεφ. ιδ'. 14.

ΚΑΤ' ἔκεινον τὸν καιρὸν ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὴν φήμην τοῦ Ἰησοῦ,

2. Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, Οὗτος εἶναι Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, αὐτὴς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ.

3. Διότι ὁ Ἡρώδης συλλαβὼν τὸν Ἰωάννην, ἔδεσεν αὐτὸν, καὶ ἔβαλεν ἐν φυλακῇ, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

4. Διότι ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰωάννης, δὲν σοὶ εἶναι συγκεχωρημένον νὰ ἔχῃς αὐτήν.

5. Καὶ θέλων νὰ θανατώσῃ αὐτὸν, ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, διότι εἶχον αὐτὸν ὡς προφήτην.

τιγ ἡ διδάξ ἀτὰ ντὲ Συναγωγῇ τὲ τοῦρε, σὰ καὶ τζιουδῖτεςιν' ἀτὰ, ἐ θόσν, γκα οὐφέντνε ντὲ κουίγ κά- κα σφία, ἐ δὲ κάλε φουκίρα;

55. Νούκ' ἔσττε κουίγ ἡ πῖρρι μγιέσττριτ, νούκε κιούχατε μέμ' ἐ τιγ Μαρίαμ, ἐ δὲ βελάζεριτ' ἐ τιγ Ιάκωβο ἐ δὲ Ιωσή, ἐ δὲ Σίμων, ἐ δὲ Ιούδες;

56. Ε μότρατ' ἐτιγ νούκε γιά- νε τὲ Fiθa ντὲ νέβετ; γκα οὐ φέν- τνε βάλε Fiθe κατὸ τὲ κουίγ;

57. Ε σκανδαλίσεσινε μπὲ τὲ, ἐ δὲ Ιησοῦ οὐ θὰ ἀτοῦρε, νούκ' ἔσττε Προφήτ ἡ πὰ ντέρτζιουρε, πέρ βέτζ- με ντὲ βέντ τὲ τίγ, ἐ δὲ ντὲ στέ- πι τὲ τίγ.

58. Ε νούκε πέρι ἀτγὲ θαυμα- τουργίρα (νισάνε) οὐόμε, πέρ πα- πεσλέκν' ἐτοῦρε.

Κρίε ἐκάτερμπεδγιέτετε ιδ'. 14.

Αχίερε μπὰ τὲ κόχε, διφὸί Ἡρώδη Τετράχη ζέν' Ιησοῦτ.

2. Ε οὐ θὰ δγιέλματτ σε τίγ, κουίγ ἔσττε Ιωάννη Βαπτιστίου, ἀτ οὐ γκαρὲ γκα τὲ βδέκουριτε, ἐ ἀν- τάίγ πένενε τέκ αἱ Fiθe κατὸ τζουδί.

3. Σε Ἡρώδη ἐζοῦρι Ιωάννε, ἐ ἐ λιθι, ἐ ἐβοῦρι ντὲ χαφάνε πέρ Ἡ- ρωδιάδνε φρούαν' ἐ Φίλιπποῖτ βελάιτ σε τίγ.

4. Σε ἡ θόσ ἀτιγ Ιωάννη, νούκ' ἔσττε ντεγίτερε τέκ τι τὲ κατὲ ἀτέ.

5. Ε δούαίγ τὰ βριτ ἀτέ πὸ τρέ- μπειγ γκα πότα, σε ἐ χίσν' ἀτέ; πόσι; Προφήτ.

6. Ὅτε δὲ ἐτελοῦντο τὰ γενέθλια τοῦ Ἡρώδου, ἐχόρευεν ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἤρρεν εἰς τὸν Ἡρώδην.

7. Ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν εἰς αὐτὴν νὰ δώσῃ ὅ,τι ἂν ζητήσῃ.

8. Ἡ δὲ, παρκκινήθεισα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, Δός μοι, λέγει, ἐδώ ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

9. Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς· διὰ τοὺς ὅρκους ὁμῶς καὶ τοὺς συγκατημένους προσέταξε νὰ δοθῇ.

10. Καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

11. Καὶ ἐφέρθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη εἰς τὸ κοράσιον· καὶ ἔφερεν αὐτὴν πρὸς τὴν μητέρα αὐτῆς.

12. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐσῆκωσαν τὸ σῶμα, καὶ ἔθαψαν αὐτό· καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τοῦτο εἰς τὸν Ἰησοῦν.

13. Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς, ἀνεχώρησεν ἐκείθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτὸν πεζοὶ ἀπὸ τῶν πόλεων.

14. Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς, εἶδε πολλὸν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη δι' αὐτούς, καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν.

15. Ὅτε δὲ ἐγένειεν ἑσπέρα, προσήλθον πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ἐρημος εἶναι ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρήλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, διὰ νὰ ὑπάγῳσιν εἰς τὰς κώμας καὶ ἀγοράσωσιν εἰς ἑαυτοὺς τροφάς.

16. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν ἔχουσι χρεῖαν νὰ ὑπάγῳσι· δότε εἰς αὐτοὺς σεῖς νὰ φάγῳσιν.

6. Ε μπε δῖτε τὲ σὲ λέριτ σὲ Ἡρώδητ, λιούαῖγτι βάλε θάσσεζα ἐ Ἡρωδιάδεσσε ντὲ μὲς τὲ τοῦρε, ἐ πᾶλκεῦ Ἡρώδητ σοῦμε.

7. Πρὰ ἀντάιγ ἰ τάξ, μὲ πὲ κῆ τι ἱπ τζδὸ κῆ τι κερκόν.

8. Ε δὲ ἀγιδ σὶ ἐμφδοὶ μέμ' ἐσάιγ, ἰ θότῃ ἄμῃ μούα κετοῦ ντὲ νιὲ κούπε κρίετ' ἐ Ἰωάννητ Βαπτιστίουτ.

9. Ε μπρέτι οὐ χελμούα· πὸ πέρ πὲ κῆ πέρ, ἐ δὲ πέρ ἀτὰ κῆ ρίγνε μὲ τὲ πᾶσσε. προσίτι κῆ τι ἱπετε.

10. Ε δερφοῖ, ἐ ἰ πρέου κρίετε Ἰωάννητ ντὲ χαψάνε.

11. Ε ἐ προῦνε κρίετ' ἐτίγ ντὲ κούπε, ἐ γιὰ δάνε τζούπεσε, ἐ ἐ προῦρι τὲ ἐμ' ἐσάιγ.

12. Ε βάνε μαθητῖτ ἐτίγ ἐ γκρίγτινε κούρμινε, ἐ ἐ κάλῃ ντὲ βάβρ, ἐ ἔρδε ντὲ Ἰησοῦ ἐ ἰ θάν ἀτὲ κῆ οὐ πῆ.

13. Ε δὲ Ἰησοῦι σὶ διφιδῖ, ἱκου ἀτέγε μὲ θάρχε. ἐ νσένι βέτεμε ντὲ βῆνι κῆ σκὲ νιερί, ἐ σὶ διφούανε πότα, βάνε πὰς σίγ μπε κέμπε γκά κιοιτέτετε.

14. Ε σὶ δόλι Ἰησοῦι πὰ σοῦμε πότῃ, ἐ ἰ ἔρδι λίκζετε πέρ ἀτὰ, ἐ οὐσῆρόι τὲ σέμουρετ' ἐτούρε.

15. Ε σιὸν πὲ νάτῃ (οὐ ἔρρ) γιού κιᾶσν· ἀτίγ μαθητῖτ ἐτίγ, ἐ ἰ θάνε, βέντι ἔστ' ἐρημί, ἐ δὲ κόχα ἔστῃ σκούαρε, λεσδὸ πότενε τῃ βένε ντὲ πέρ φσιᾶτερε, ἐ τὲ πλέγενε τὲ γκρένα πέρ βέτεχε τὲ τοῦρε.

16. Ε δὲ Ἰησοῦι οὐ θότ ἀτοῦρε, νοῦκε· δούχαετῃ τὲ βένε, ἐπουνι γιού τὲ χάνε.

17. Οἱ δὲ λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Ἀνέχομεν ἐδῶ εἰμὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ὀψάρια.

18. Ὁ δὲ εἶπε, Φέρετέ μοι αὐτὰ ἐδῶ.

19. Καὶ προστάξας τοὺς ὄχλους νὰ καθίσωσιν ἐπὶ τὰ χόρτα, καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ δύο ὀψάρια, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησε· καὶ κόψας ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ εἰς τοὺς ὄχλους.

20. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἐθήκωσαν τὸ περισσεύμα τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλήρεις.

21. Ὁ δὲ τρώγοντες ἦσαν ἕως πεντακισχίλιοι ἄνδρες, ἐκτὸς γυναικῶν καὶ παιδιῶν.

22. Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ νὰ ὑπάγωσι πρὸ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν, ἑωσοῦ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους.

23. Καὶ ἀποῦ ἀπέλυσε τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν διὰ νὰ προσευχηθῇ. Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἑσπέρα, ἦτο μόνος ἐκεῖ.

24. Τὸ δὲ πλοῖον ἦτο ἤδη ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης, βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· διότι ἦτο ἐναντίος ὁ ἄνεμος.

25. Ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ὑπῆγε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.

26. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα, ἐταράχθησαν, λέγοντες, ὅτι φάντασμα εἶναι· καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραζαν.

27. Εὐθὺς δὲ ἐλάλησε πρὸς αὐ-

17. Ε δὲ ἀτὰ ἰ θάν' ἀτίγ' νού-
χε' χέμι κειτοῦ, πὲρ βέτζμε πέσε
πούκε, ἐ δὲ δι πίσκ.

18. Ε δὲ Ἰησοῦ οὐ θότε, πὰ
πγιέρμενι ἀτὸ χετοῦ.

19. Ε σὶ ποροῖτι πότενε τὲ ρίγνε
μπὶ πάρερα, ἐ μόρρι πέσε πούχετε,
ἐ δὲ τὲ δι πίσκετε, ἐ βεῖτοῖ ντὲ
Κίελ ἐ ἰ πεκού, ἐ ἰθέου, ἐ οὐ δὰ μα-
θητίβετ πούχετε, ἐ μαθητείγτε ἰ
ντάιγτινε ντὲ πότε.

20. Ε χάγκρε φίθε, ἐ οὐ φρίνε ἐ
γκρίγτινε τζόπατε χὲ οὐ τεπερούανε,
δίμπεδγιέτε κορίνα πλιότ.

21. Ε ἀτὰ χὲ χάγκρε κένε πούρ-
ρα γγέρα πέσε μιγε, πὲρ βέτζμε
φράβετ, ἐ δὲ δγιέμμετ.

22. Ε ἄτε τζάστ ἀναγκάσι Ἰη-
σοῦ μαθητίτ ἐτίγ τὲ χίγνε ντὲ
βάρχε, ἐ τὲ πρέσνε· ἄτε περτέγε
γγέρα σὰ τὲ λεῖσόγε πότενε.

23. Ε σὶ λεῖσοῖ πότενε χίπι ντὲ
μάλλ θέτεμε τὲ πὲν τὲ φάλτουριτ'
ἐτίγ, ἐ σὶ οὐ ἔρρ, μπέτι θέτεμε ἀτγέ.

24. Ε θάρκα ἴστε ἀχίερε ντὲ μὲς
τὲ δέτιτ, ἐ περπίκειγ γκὰ ταλάζετε,
σὲ κὲ ἔρρα κόντρε.

25. Ε ντὲ τὲ κάτερτενε πγιέσε
τὲ νάτεσε, βάτε μπὰ τὰ Ἰησοῦ,
τούχε ἔτζουρε μπὶ δέτ.

26. Ε σὶ ἐ πάνε ἀτὲ μαθητείγτε,
χὲ ἔτζεν μπὶ δέτ, οὐ φρικουάνε, ἐ
θόσνε· σὲ ἔστὲ φαντασί, ἐ γκὰ φρίκα
θύρρε.

27. Ε ἄτε τζάστ οὐ φόλλι ἀ-

τοὺς δ' Ἰησοῦς, λέγων, Θαρσεῖτε· ἐγὼ εἶμαι· μὴ φοβεῖσθε.

28. Ἀποκριθεὶς δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος εἶπε, Κύριε, ἐὰν ᾔῃσαι σὺ, πρόσταξόν με νὰ ἔλθω πρὸς σὲ ἐπὶ τὰ ὕδατα.

29. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐλθέ. Καὶ καταβάς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος παρεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα, διὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

30. Βλέπων ὁμῶς τὸν ἄνεμον δυνατὸν, ἐφοβήθη· καὶ ἀρχίσας νὰ καταποντίζεται, ἔκραξε, λέγων, Κύριε, σῶσόν με.

31. Καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἐπιάσεν αὐτὸν, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας;

32. Καὶ ἀφοῦ εἰσῆλθον εἰς τὸ πλοῖον, ἔπαυσεν ὁ ἄνεμος.

33. Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ, ἐλθόντες, προσεκύνησαν αὐτὸν, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς εἶσαι.

34. Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ.

35. Καὶ γνωρίσαντες αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου ἐκείνου, ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ ἔφεραν πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς πάσχοντας·

36. Καὶ παρεκάλουν αὐτὸν νὰ ἐγγίῃσιν αὐτὸν μόνον τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἤγγισαν, ἰατρεύθησαν.

Κεφ. ιε. 15.

ΤΟΤΕ προσέρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν οἱ ἀπὸ ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, λέγοντες,

2. Διὰ τί οἱ μαθηταὶ σου παραβαίνουναι τὴν παράδοσιν τῶν προ-

τοῦτε Ἰησοῦ, ἐ οὐθὰ· χίνοι θάρος, οὔνε γιάμ, ἐ μὸς οὐ τρέμπνι.

28. Ε Πέτρουα γιου περφέιτχ ἀτιγ, ἐ ἰ θὰ ζότ, ντὲ γέ τι, θούαῖγ-με χὲ τὲ βίγ τέκ τιγ μπι οὔγερα.

29. Ε δὲ αὐτὸν ἰ θότῃ. ἔγια, ἐ δὲ Πέτρουα ζῖρίτι γκα θάρκα, ἐ ἔτῃεν μπι οὔγερα, τὲ βιν ντὲ Ἰησοῦι.

30. Ε σὶ πὰ ἔρρῃνε τὲ φόρτε, οὐ φρικούα, ἐ σὶ νίσι τὲ μπιτείγ, θύρ-ρί, ἐ θὰ, ζότ ὅπετόμῃ.

31. Ε ἄτῃ χέρε Ἰησοῦι ντέρι δόρ-ρῃνε, ἐ ἐ ζούρι, ἐ ἰ θότῃ ντὲ τσὲ δια-τάξε πῆσε πάκε;

32. Ε σὶ χίνε ἀτὰ ντὲ θάρχε, κεντροῦ ἔρῃα.

33. Ε ἀτὰ χὲ κένε ντὲ θάρχε, ἔρδῃ, ἐ γιου φάλνε, ἐ ἰ θόδῃνε, βερ-τὲτ πῖρρι ἰ Περντίσε γέ.

34. Ε σὶ ὀκούανε περτέγε, βάνε ντὲ βέντ τὲ Γενισαρέτιτ.

35. Ε σὶ ἐ νόχνε ἀτὲ πούρατ' ἐ ἀτίτ βέντιτ, δερβούανε ρότουλε Γιθ' ἀτίτ, βέντιτ, ἐ προῦνε ντὲ αὐ Γιθ' ἀτὰ χὲ ἔῃνε χέικ ἐ φεμούαρῃ.

36. Ε ἰ λιούτῃσιν ἀτίγ, χὲ τὲ ζίγνε πεχίν ἐ ρόπεσε τιγ βέτεμε ἐ σὰ χὲ ἐ ζούνε, οὐ σερούανε.

Κρίε ἐπέσεμπεδγιέτετε ιε. 15.

ΑΤΕ χέρε βίγνε τὲ Ἰησοῦι γκα ἱε-ρουσαλίμι Γραμματικότε, ἐ δὲ Φα-ρισείγτε, ἐ ἰ θόνε.

2. Ψὲ μαθητιτ ἀτούα νούχε μπά-γενε πορσίτ' ἐ πλέικετ, σὲ νούχε λιὰ-

σδυτέρων; διότι δὲν νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅταν τρώγωσιν ἄρτον.

3. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τί καὶ σεῖς παραδοκάζετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν σας;

4. Διότι ὁ Θεὸς προσέταξε, λέγων, «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα» καὶ «Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, ἐξάπαντος νὰ θανατόνηται.»

5. Σεῖς ὅμως λέγετε, ὅστις εἴπη πρὸς τὸν πατέρα, ἢ πρὸς τὴν μητέρα, Δῶρον εἶναι ὅ,τι ἤθελες ὠφελῆθαι ἀπ' ἐμοῦ, ἀρκεῖ, καὶ δύνανται νὰ μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ.

6. Καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν σας.

7. Ὑποκριταί, καλῶς προεφήτευσε περὶ ὑμῶν ὁ Ἡσαΐας, λέγων,

8. «Ὁ λαὸς οὗτος μὲ πλησιάζει μὲ τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ μὲ τὰ χεῖλη μὲ τιμᾷ· ἡ δὲ καρδιά αὐτῶν μακρὰν ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.

9. Εἰς μάτην δὲ μὲ σέβονται, διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.»

10. Καὶ προσκαλέσας τὸν ὄχλον, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀκούετε καὶ νοεῖτε.

11. Δὲν μολύνει τὸν ἄνθρωπον τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα, ἀλλὰ τὸ ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο μολύνει τὸν ἄνθρωπον.

12. Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἐξεύρεις ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον τοῦτον ἐσκανδαλίσθησαν;

13. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Πᾶσα φυτεία, τὴν ὁποίαν δὲν ἐφύτευσεν ὁ

γενεὶς δοῦρᾶρτε κοῦρ χάνε πούχε.

3. Εἰ δὲ αὐτὸ οὐ περφέιγκ ἀτοῦρε, εἰ οὐ θά. ψὲ εἰ δὲ γιού νούχε μπάνι πορσί' ἐ Περντίσε, πὲρ πορσί τούαιγ;

4. Σὲ ψὲ Περντία πορσίτι, εἰ θά. ντερὸ παπάνε εἰ δὲ μέμενε τέντε, εἰ δὲ αὐτὸ χὲ θάτε τὲ λίφε παπάιτ ἀ μέμεσε, λὲ τὲ βδέσε μὲ βδέλεγε.

5. Μὰ γιού θόι, κοῦσ τι θότε παπάιτ ἀ μέμεσε, δουλετὶ ἔσotte, τζῶδ τὲ μίρρε κὲ τὲ σόχτζ τι γκά μέγε. εἰ τὲ μὸς ντερόγε παπάν' ἐτίγ, ἀ μέμεν ἐτίγ.

6. Εἰ πρίστε πορσίτ' ἐ Περντίσε, πὲρ πορσί τούαιγ.

7. Ὑποκριτὶγ (μὲ δι φάκε) μίρρε προφητέψι Ἡσαΐου πὲρ γιούβετ, εἰ θά,

8. Κούιγ λαὸ ἀφερόνετε τέκ μέγε μὲ φόγε τὲ τοῦρε, εἰ δὲ μὲ ντερόν μὲ πούζε, εἰ ζέμερα ἐτοῦρε ἔσotte σούμε λιάρφ γκά μέγε.

9. Εἰ δὲ πὰ βεγίερε μὲ φάλλνε κοῦρ διδάξινε διδασκαλί πορσίτ' ἐ νιέρεζετ.

10. Εἰ θύρρι πότενε, εἰ οὐ θά ἀτοῦρε, δέφιόνι, εἰ δὲ κουπετόνι.

11. Νούχε πεφέν νιερίνε, ἀγιδὸ χὲ χλιν μπι φόγε, πὸ ἀγιδὸ χὲ δέλλ γκά φόγια, ἀγιδὸ πεφέν νιερίνε

12. Αχίερε ἐρδε μαθητίτ' ἐτίγ εἰ θάν' ἀτίγ' εἰ διφιύβε σὲ Φαρισεῖγτε, σὶ διφιούανε κέτε φγιαλένε οὐ σκανδαλίσνε.

13. Εἰ δὲ αὐτὸ οὐ περφέιγκ εἰ θά. τζῶδ φυτὶ (βέσotte) χὲ νούκ' εἰ φυ-

Πατήρ μου ὁ οὐράνιος, θέλει ἐκρί-
ζωθῇ.

14. Ἀφήσατε αὐτοὺς· εἶναι ὁδηγοὶ
τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλόν
εἰς ὁδηγῇ, ἀμφοτέρω εἰς βόθρον
θέλουσι πέσει.

15. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε
πρὸς αὐτὸν, Ἐξήγησον εἰς ἡμᾶς τὴν
παραβολὴν ταύτην.

16. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Ἔτι καὶ
σεῖς ἀσύνετοι εἰσθε;

17. Δὲν ἐννοεῖτε ἔτι, ὅτι πᾶν
τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κα-
ταβαίνει εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ ἐκ-
βάλλεται εἰς ἀφροδῶνα;

18. Τὰ δὲ ἐξερχόμενα ἐκ τοῦ
στόματος, ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχον-
ται, καὶ ἐκεῖνα μολύνουσι τὸν ἄν-
θρωπον.

19. Διότι ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρ-
χονται διαλογισμοὶ πονηροὶ, φόνοι,
μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευ-
δομαρτυρίαι, βλασφημίαι.

20. Ταῦτα εἶναι τὰ μολύνοντα
τὸν ἄνθρωπον τὸ δὲ νὰ φάγῃ τις μὲ
ἀνίπτους χεῖρας δὲν μολύνει τὸν
ἄνθρωπον.

21. Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰη-
σοῦς, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρ-
ρου καὶ Σιδωνος.

22. Καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἐ-
ξεληοῦσα ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων
ἐκράυγασε πρὸς αὐτὸν λέγουσα, Ἐ-
λέησόν με, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβὶδ· ἡ
θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται.

23. Ὁ δὲ δὲν ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὴν
λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθη-
ταὶ αὐτοῦ παρεκάλουν αὐτὸν, λέ-
γοντες, Απόλυσον αὐτήν, διότι κρᾶ-
ζει ὀπισθεν ἡμῶν.

24. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Δὲν

τέψι παπαῖ ἰ Κίελβετ, δὸ τὲ ὅκού-
λετς γκά ρένιατς.

14. Λύρρι· ἀ-α, σὲ ἀτὰ γιάνε τὲ
βέρπερε, καὶ δεφτόγενε οὐδενε σὲ
βέρπερετ· ἐῖ βέρπερι ντὲ δεφτόφτε
οὐδενε σὲ βέρπεριτ, καὶ τὲ δι δὸ τὲ
πίενε ντὲ προῦα.

15. Ε Πέτρονα οὐ περφέιφκ, ἐῖ θά
ἀτίγ. Θουάιγνα νέβετ κατὲ παρα-
βολή.

16. Ε δὲ Ἰησοῦ ἰ θά ἐ δὲ πὸ τὲ
πὰ μὲντ γένι ἐ δὲ γιούβετ;

17. Ακόμα νούκς κουπετούατς σὲ
τζδὸ σὰ χίγινε ντὲ φόγε, ντὲ πὰρκ
βένε, ἐ μπάνε τς πόσττερμε δάλλινε,

18. Ε ἀτὸ καὶ δάλλινε γκά φόγια,
δάλλινε γιάστς γκά ζέμερα, ἐ ἀτὸ
πεφέγενε νιερίνε.

19. Σὲ ψὲ γκά ζέμερα δάλλινε
σιλετ τὲ κακία, βρέιλια, μιχίερκ,
κουρβερίρα, τὲ βγιέδουρα, μαρτυρί
τὲ ρέμε, βλασφημίρα.

20. Κετὸ γιάν' ἀτὸ καὶ πεφέγενε
νιερίνε, μὰ τὲ χάγε νιερίου ποῦκς μὲ
δούαρρ τὲ πὰ λιάρα νούκς πεφέχετς.

21. Ε σὶ δόλι ἀτέγε Ἰησοῦ, βάτε
γκά ἀνέτ' ἐ Τύροσε, ἐ Σιδόνεσε.

22. Ε γιὰ νὲ φρούα γκά Χανα-
νά, καὶ δόλι γκά ἀτὸ συνόρε. ἐ θερ-
ρίτ πάστίγ, ἐ θόσ· ἐλεήσε, ζότ,
λίρρι· Δαβιδίτ, πίγια ἱμε δαιμονί-
σετς κέικ.

23. Ε αἰ νούκ' οὐ περφέιφκ ἀ-
σάιγ ἄς νὲ φγιαλέ, ἐ ἔρδε πᾶνε
μαθητιτ ἐτίγ, ἐ ἰ λιούτεσινε. ἐ ἰ
θόσνε· λεσάγε τὲ ἐέγε, σὲ θερρετ
πὰς νέβετ.

24. Ε ἀι οὐ περφέιφκ ἐ θά· νούκ'

ἀπεστάλην, εἰμὴ εἰς τὰ πρόβατα
τὰ ἀπολωλότα τοῦ οἴκου Ἰσραὴλ.

25. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει
αὐτὸν, λέγουσα, Κύριε, βοήθει μοι.

26. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, Δὲν
εἶναι καλὸν νὰ λάβῃ τις τὸν ἄρτον
τῶν τέκνων, καὶ νὰ ρίψῃ εἰς τὰ
κυνάρια.

27. Ἡ δὲ εἶπε, Ναί, Κύριε· ἀλλὰ
καὶ τὰ κυνάρια τρώγουσι ἀπὸ τῶν
ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς
τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν.

28. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
εἶπε πρὸς αὐτήν, ὦ γύναι, μεγά-
λη σου ἡ πίστις· ἃς γείνη εἰς σέ, ὡς
θέλεις. Καὶ ἱατρεύθη ἡ θυγάτηρ αὐ-
τῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

29. Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰ-
ησοῦς, ἦλθε παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς
Γαλιλαίας· καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος,
ἐκάθητο ἐκεῖ.

30. Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ὄχλοι
πολλοί, ἔχοντες μεθ' ἐκυτῶν χωλοῦς,
τυφλοὺς, κωφοὺς, κουλλοὺς, καὶ ἄλ-
λους πολλοὺς, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς
εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐθε-
ράπευσεν αὐτούς.

31. Ὡστε οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν
βλέποντες κωφοὺς λαλοῦντας, κουλ-
λοὺς ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας,
καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξα-
σαν τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ.

32. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπε, Σπλαγ-
χνίζομαι διὰ τὸν ὄχλον, διότι τρεῖς
ἡμέρας μένουσι πηλσίον μου,
καὶ δὲν ἔχουσι τί νὰ φάγωσι· καὶ
νὰ ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις δὲν θέ-
λω, μήποτε ἀποκάνωσι καθ' ὁδόν.

33. Καὶ λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, Πόθεν εἰς ἡμᾶς ἐν

οὐ δερφούατζε, πὸ βέτζμε ντὲ δέντ
τὲ χούμπουρα τὲ ὄτεπίο' ἑ Ἰσραήλιτ'.

25. Ε φρούαγια ἱ φάλειγ ἀτίγ,
ἑ ἱ θόστ, ζότ, ντίχμε μούα.

26. Ε δὲ αὐ γιου περφέιφκ, ἑ
ἱθὰ. νούκ' ἔστ' ἐμῖρῶε τὲ μάρρῶε νι-
ερίου πούχεν' ἐδ ριέλμετ, ἑ τοῦ α
ὄτγιτῶε κένετ.

27. Ε δὲ ἀγιο θὰ, βερτέτ, ζότ,
πὸ ἑ δὲ κέντε χάνε γκά θρίμετε κὲ
ἴινεε γκά σουφράγια ἑ ζοτσερίνετ σὲ
τοῦρε.

28. Α χιέρε οὐ περφέιφκ Ἰησοῦι,
ἑ ἱθὰ ἀσάιγ, ὦ φρούα, πέσα γιότε
ἔστ' ἐμάδε, λὲ τὲ πένετε τέκ τέγε
οἱ κούντρε δὲ τί. ἑ γιου ὄερούα πί-
για ἐσάιγ κὲ ἀτὲ σαχάτ.

29. Ε σὶ οὐ γκερ ἀτέγε Ἰησοῦι,
ἔρδι ἄφερ δέτιτ σὲ Γαλιλέσεε, ἑ χί-
πι ντὲ μάλλ, ἑ ρίγ ἀτγέ.

30. Ε ἔρδε ντὲ αὐ ὄούμεε πότε,
κὲ κίόνε μὲ θέτεχε τὲ τζιάλε, τὲ
βέρπερε, τὲ ὄούρδερε, τὲ κουσπου-
λούαρε, ἑ δὲ ὄούμεε τὲ τγιέρε, ἑ ἱ
χουάδε ἀτὰ περπάρα κέμπεβετ σὲ
Ἰησοῦιτ, ἑ ἱ σερῶι ἀτὰ.

31. Κάκε κὲ οὐ τζιουδίντε φίθε
πότα κουρ πάνε βούβεριτε κὲ φλί-
σνε, τὲ κουσπουλούαρετε τὲ σεντόσε,
τὲ τζιάλετε κὲ ἔτζεῖγγε, ἑ τὲ βέρ-
περιτε κὲ σίχνε, ἑ λεβδούανε Περ-
ντίν' ἑ Ἰσραήλιτ.

32. Ε Ἰησοῦι θύρρι μαθητίτ' ἑ-
τίγ, ἑ οὐ θὰ μὲ βγιέν λίκζετ περ
φίθε κέτε πότε. σὲ γιάνε τρι διτ κὲ
μὲ πρέσνε, ἑ νούχε δούα τι λεσούγ
ἀτὰ πὰ γκερνε, σὲ μὲ οὐ βίγε δίλε
μπούδε.

33. Ε ἱ θόν' ἀτίγ μαθητίτ ἐτίγ.
κούτ τὲ φέγγεμ νάβετ ντ' ἐρημὶ κάκε

τῇ ἐρημίᾳ ἄρτοι τόσοι, ὥστε νὰ χορτάσωμεν τόσον ὄχλον;

34. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἐπτὰ, καὶ ὀλίγα ὀψάκια.

35. Καὶ προσέταξε τοὺς ὄχλους νὰ καθίσωσιν ἐπὶ τὴν γῆν.

36. Καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τὰ ὀψάκια, ἀφοῦ εὐχαρίστησεν, ἔκοψε, καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ εἰς τὸν ὄχλον.

37. Καὶ ἔφαγον πάντες, καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἐσῆκωσεν τὸ περισσεύμα τῶν κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις.

38. Οἱ δὲ τρώγοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες, ἐκτὸς γυναικῶν καὶ παιδίων.

39. Ἀφοῦ δὲ ἀπέλυσε τοὺς ὄχλους, εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια Μαγδαλά.

Κεφ. ις'. 16.

ΚΑΙ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, πειράζοντες αὐτὸν, ἐζήτησαν νὰ δεῖξῃ εἰς αὐτοὺς σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

2. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὅταν γείνη ἑσπέρα, λέγετε, Καλωσύνη· διότι κοκκινίζει ὁ οὐρανός.

3. Καὶ τὸ πρῶτον, Σήμερον χειμῶν· διότι κοκκινίζει σκυθρωπῶν ὁ οὐρανός. Ὑποκριταί, τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ ἐξεύρετε νὰ διακρίνητε, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν δὲν δύνασθε;

4. Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ζητεῖ· καὶ σημεῖον δὲν θέλει δοθῇ εἰς αὐτήν, εἰμὴ τὸ σημεῖον

ᾧ οὐμὲ πούλερα, σὰ τὲ φρίχενε καὶ οὐμὲ νιέρεζ;

34. Εὖ δὲ Ἰησοῦ οὐ θὰ ἄτοῦρε· σὰ πούλερα κίνι; ἐδὲ ἀτὰ ἰ θάνε, ὅτ' αὐτὸς, ἐδὲ πάλεζε πίσκε.

35. Εὖ ποροσίτι φίθε πότνε· τὲ ρίγνε πότνε μπι δέ.

36. Εὖ σὶ μούαρρ τὲ ὅτ' αὐτὸς πούλε· τὲ ἐδὲ πίσκιτε, ἐ σὶ εὐχαριστίσι, ἐ ἰ πεκόι, ἰ θεοῦ ἐ γιου ἀδὰ μαθητίβεν σὲ τίγ, ἐ μαθητέιγ· ἰ δάνε ντὲ φίθε νιέρεζ.

37. Εὖ χάγκρε τὲ φίθε ἐ οὐφρίνε, ἐ γκρίγνι· ἐ τὲ τεπερούαρατ' ἐ τζόπαβετ, ὅτ' αὐτὸς σπόρτα πλιότ.

38. Εὖ ἀτὰ κὲ χάγκρε ἴσνε· κάτερ μίγε πούρρα, πὲρ βέτζμε φράβετ, ἐδὲ δγιέλμετ.

39. Εὖ σὶ λισόι τούρματ' ἐ νιέρεζετ, χίπι ντὲ θάρχε, ἐ θάτε ντὲ συνόρε τὲ Μαγδαλάσε.

Κρίε ἐφιάσσετ πεδγιέτε ις'. 16.

Εἰ ἔρδε πρᾶνε Φαρισεῖγτε, ἐδὲ Σαδουκεῖγτε, ἐ δοκιμάσανε, ἐ ἰ θόσνε ἀτίγ, τὲ γιου δεφτόν ἄτοῦρε νισάν (τζιουδι) γκὰ Κίελι.

2. Εὖ δὲ αἰ οὐ περφέιγ, ἐ οὐ θὰ ἄτοῦρε. κοὐρ ἔρρετε, θότ' δὲ τὲ πένετ· κόχα ἐμίρρε, σὲ ψὲ ἔστ' ἰ κού· τικ Κίελι.

3. Εὖ ντὲ μεγγέε θόι, σὸτ' ἔστ' ἐδίμερ σὲ οὐ γγούικ ἐ οὐ βρε κίελι. νιέρεζ μὲ δι φάκε. (Ὑποκριτέιγ) φάκεν' ἐ Κίελιτ δίνι τὰ νίχνι, ἐ νισά· νετ' ἐ κόχζεβετ νούκε μούντι, τὲ νίχνι;

4. Σόιγ ἰ κέικ ἐδὲ κουρβγιάρ νισάν κερκόν ἐ νισάν δὲ τὲ μὸς τὲ ἔπετε, πὲρ βέτζμε νισάνι ἰ Προ-

Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. Καὶ ἀφήσας φήτιτ Ἰωνάιτ. Ἐἰ λιά ἀτά, ἐἴκου. αὐτοὺς ἀνεχώρησε.

5. Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν, ἐλησμόνησαν νὰ λάβωσιν ἄρτους.

6. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Βλέπετε καὶ προσέχτε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

7. Καὶ ἐκεῖνοι διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς, λέγοντες, Ὅτι ἄρτους δὲν ἐλάβομεν.

8. Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους δὲν ἐλάβετε;

9. Ἔτι δὲν καταλαμβάνετε, οὐδὲ ἐνθυμείσθε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων, καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε;

10. Οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε;

11. Πῶς δὲν καταλαμβάνετε ὅτι περὶ ἄρτου δὲν σᾶς εἶπον νὰ προσέχητε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων;

12. Τότε ἐνόησαν ὅτι δὲν εἶπε νὰ προσέχωσιν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

13. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη τῆς Καισαρείας τῆς Φιλίππου, ἡρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων, Τίνα μὲ λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἶμαι ἐγὼ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;

14. Οἱ δὲ εἶπον, Ἄλλοι μὲν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν· ἄλλοι δὲ Ἡλίαν· καὶ ἄλλοι Ἰερεμίαν, ἢ ἓνα τῶν προφητῶν.

15. Αἰεὶ πρὸς αὐτοὺς, Ἀλλὰ

5. Εἰ σὶ ἔρδε μαθητίτ' ἐτίγ μπάνε τὲ περτέγμε, χαρούανε τὲ μίρρε πούχε μὲ βέτεχε.

6. Εἰ Ἰησοῦ οὐ θὰ ἀτῶρε. βεστόνι, ἐκίνι κουῖγδες γκα προύμμα ἐ Φαρισεῖγет, ἐ δὲ Σαδουκέγет.

7. Εἰ ἀτὰ μεντόνεσινε μὲ βέτεχε τὲ τοῦρε, ἐ θόσινε, σὲ νούχε μούαρρμ πούχε.

8. Εἰ Ἰησοῦ ἐκουπετόιτ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε. ψεμεντόνεμι μὲ βέτεχε τοῦαῖγ πέσε πάχε, σὲ πούχε νούχε μούαρρτε;

9. Ακόμα νούχε κουπετόνι, ἐ νούχε μπάνι μὲντ τὲ πέσε πούχετε, κοῦρ χάγκρε τὲ πέσε μίγετε νιέρεζ, ἐ δὲ σὰ κοφίνα μούαρρτε;

10. Ἀς τὲ σῆτάτε πούχετε, κοῦρ χάγκρε τὲ κάτερ μίγετε νιέρεζ, ἐ δὲ σὰ κοφίνα μούαρρτε;

11. Κις νούχε κουπετόνι 'σὲ νούκ' οὐ θὰτζε γιούβετ πὲρ πούχε, τὲ ρούχени γκα προύμετ' ἐ Φαρισεῖγет, ἐ τὲ Σαδουκέγет,

12. Αχίερε ἐ κουπετούανε σὲ νούκ' οὐ θὰ τὲ ρούχενε γκα προύμετ' ἐ πούχεσε, πὸ γκα διδαχία ἐ Φαρισεῖγет, ἐ δὲ Σαδουκέγет.

13. Εἰ σὶ ἔρδι Ἰησοῦ ντὲ συνόρε τὲ Καισαρίσε σὲ Φιλίπουτ, ἐ πῆσιτ μαθητίτ' ἐτίγ ἐ οὐ θόσ. τζίλινε θόνε νιέρεζιτε μούα σὲ γάμ ἐ πῆρ-ρί ἐ νιέριουτ;

14 Εἰ δὲ ἀτὰ ἐ θάνε, τζὰ θόνε Ἰωάννε Βαπτιστίνε, ἐ τὲ τγιέρε Ἡλίανε. ἐ τὲ τγιέρε πὰ Ἰερεμίανε, ἀ νιέ γκα προφήτεριτε.

15. Οὐ θότ' ἀτοῦρε, ἐ γιούβετ

σεῖς τίνα μὲ λέγετε ὅτι εἰμαι;

16. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων Πέτρος, εἶπε, Σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.

17. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, Μακάριος εἶσαι, Σίμων υἱὲ τοῦ Ἰωνᾶ, διότι σὰρξ καὶ αἷμα δὲν σοὶ ἀπεκάλυψε τοῦτο, ἀλλ' ὁ Πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

18. Καὶ ἐγὼ δὲ σοὶ λέγω, ὅτι σὺ εἶσαι Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτης τῆς πέτρας θέλω οἰκοδομῆσαι τὴν ἐκκλησίαν μου· καὶ πύλαι ᾗδου δὲν θέλουσιν ἰσχύσει κατ' αὐτῆς.

19. Καὶ θέλω σοὶ δώσει τὰ κλειδιά τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὅ,τι ἐὰν δέσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, θέλει εἶσθαι δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὅ,τι ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, θέλει εἶσθαι λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

20. Τότε παρήγγειλεν εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ νὰ μὴ εἰπωσι πρὸς μηδένα, ὅτι αὐτὸς εἶναι Ἰησοῦς ὁ Χριστός.

21. Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ δεικνύῃ εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, ὅτι πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ νὰ πάθῃ πολλὰ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ νὰ θανατωθῇ, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν νὰ ἀναστηθῇ.

22. Καὶ παραλαβὼν αὐτόν ὁ Πέτρος κατ' ὄψαν, ἤρχισε νὰ ἐπιτιμᾷ αὐτόν, λέγων, Γενοῦ ἴλεως εἰς σεαυτὸν, Κύριε· δὲν θέλει γείνει τοῦτο εἰς σέ.

23. Ἐκεῖνος δὲ στραφεὶς εἶπε πρὸς τὸν Πέτρον, Ἰταγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ, σκάνδαλόν μου εἶσαι· διότι δὲν φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

24. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς

τῷ Ἰλὶ θοῖ σὲ γὰρ οὐκ;

16. Εὐὸς προφῆψ Σίμων Πέτρον, ἐ ἰ θὰ· τί γὰρ Κρίστι, ἰ πῖρρι ἰ Περντίσε σὲ φιλᾷ.

17 Ε δὲ Ἰησοῦ οὐ προφῆψ, ἐ ἰ θὰ ἀτίγ· ἰ λιοῦμωρε γὰρ τὶ Σίμων, ἰ πῖρρι ἰωνάιτ, σὲ κούρμ ἐ δὲ φιάκ νούκ' ἰ δὲφτόι ντὲ τὶ κερτό, πὸ παλάι ἴμ, κὲ ἔστε ντὲ Κίελ.

18. Ε δὲ οὐκ τὲ θύμ τίγ, σὲ τὶ γὰρ Πέτρο, ἐ σίπερ μπι κερτὲ φούρρ δὸ τὲ θὲ πινάν' ἐκίσεσε αἶμε, ἐ δὲ ἐρρτ' ἐ πίσεσε δὸ τὲ μὸς μούντγενε τὶ εἴγενε κόντρ' ἀσάιγ.

19. Ε δὸ τὲ τὲ ἀπ τίγ κίτζεσε τὲ μπρετρεῖσ' ἐ' Κίελβετ, ἐ ἀτὲ κὲ τὲ λιδτ' τὶ μπι δὲ, τὲ γέτε λίδουρε ἐ δὲ ντὲ Κίελ, ἐ ἀτὲ κὲ τὲ ζγιδιτ' τὶ μπι δὲ, τὲ γέτε ζγίδουρε ἐ δὲ ντὲ Κίελ.

20. Αχίερε πορσίτι μαθητίτ' ἐ-τίγ, τὲ μὸς θόκ ντοῦκὲ νιερίουτ σὲ αἰ ἔστε Ἰησοῦ Κρίστι.

21. Κὲ ἀτὲ χέρε ζούρι Ἰησοῦ τὲ γιού τρεφόν μαθητίβετ σὲ τίγ, σὲ δούχετε τὲ βέγε αἰ ντὲ Ἱερουσαλὴμ, ἐ τὲ πρεσούγε σούμε γκὰ πλέκτε, ἐ γκὰ τὲ πάρετ' ἐ Πρίφτερετ, ἐ τὲ Γραμματέψουριτε, ἐ τὲ βρίτετε, ἐ τὲ τρέτενε δίτε τὲ γγιάλετε.

22. Ε Πέτρον ἐ μοῦαρ βέτ' ἐ ζοῦ τὰ κερτόν, ἐ τὶ θόσ. κουρτζε βέτεχενε τέντε ζότ, μὸς κίόφτε κερ γιὸ τέκ τέγε.

23. Ε δὲ αἰ οὐ κθὲ ἐ ἰ θὰ Πέτροσε, ἴξε πράπα μέγε σατανᾶ, σκάνδαλ γὰρ ἐ μὲ μποδὶς, σὲ νούκε μεντόνε πούνερατ' ἐ Περντίσε, πὸ πούνερατ' ἐ νιέρεζετ.

24. Αχίερε Ἰησοῦ οὐ θὰ μαθη-

μαθητάς αὐτοῦ, ἔάν τις θέλῃ νὰ ἔλθῃ ὀπίσω μου, ἅς ἀπαρνηθῇ ἑαυτὸν, καὶ ἅς σηκώσῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἅς με ἀκολουθῇ.

25. Διότι ὅστις θέλει νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσῃ αὐτήν· καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, θέλει εὐρεῖ αὐτήν.

26. Ἐπειδὴ τί ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἔάν τὸν κοσμὸν ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί θέλει δώσῃ ἄνθρωπος εἰς ἀνταλλαγὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;

27. Διότι μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ· καὶ τότε θέλει ἀποδώσῃ εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν πράξιν αὐτοῦ.

28. Ἀληθῶς σὰς λέγω, εἶναι τινὲς τῶν ἐδῶ ἱσταμένων, οἵτινες δὲν θέλουσι γευθῇ θάνατον, ἐωσὺς ἰδῶσι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

Κεφ. ιζ'. 17.

ΚΑΙ μεθ' ἡμέρας ἑξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον, καὶ Ἰάκωβον, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀναβιβάζει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν.

2 Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἔγειναν λευκὰ ὡς τὸ φῶς.

3 Καὶ ἰδοὺ, ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς Μωϋσῆς καὶ Ἠλίας συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ.

4 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ ἡμεῖς ἐδῶ ἐάν θέλῃς, ἅς κάμω-

τίβῃς σὲ τίγ. ἀτ' κὲ δὸ τὲ βίγῃ πὰς μέγε, λὲ τὲ ἀρίστες βέτεχον' ἐτίγ, ἐ λὲ τὲ γκρέρε Κρουτκν ἐτίγ, ἐ λὲ τὲ βίγῃ πὰς μέγε.

25. Σὲ ψὲ ἀτ' κὲ δὸ τὲ ρούαγε ὀπίρτιν' ἐτίγ, δούχαετς κὲ τὰ χουμπάσε, ἐ ἀτ' κὲ τὰ χουμπάσε ὀπίρτιν' ἐτίγ, πὲρ μούα δὸ τὰ φέγε.

26. Σὲ ψὲ τζὶ βεγὲν νιερίουτ ντὲ κερδέστε φίθε δινιανε, ἐ τὲ δεμετόν-τὲ ὀπίρτιν' ἐτίγ, ἀτ'ζδὸ τὲ ἄπε νιερίου πὲρ τὲ κεμπιερὲ ὀπίρτιν' ἐτίγ,

27. Σὲ ψὲ ἰ πὶρρί ἰ νιερίουτ κὰ πὲρ τ' ἄρδουρε μὲ φίθε ντὲρρετε, ἐ λεβδίμετε τὲ παπάιτ σὲ τίγ, πάσχε μὲ ἔγγεγτ' ἐτίγ, ἐ ἀχίερε δὸ τὲ ἄπε μπε τζίλε δὸ σὶ κούντρε κὰ πονούαρ.

28. Μὲ τὲ βερτέτα οὐ θὸμ γιούβετ, γιάνε τζὰ γκὰ κετὰ κὲ βίνε κετοῦ, κὲ ἀτὰ δὸ τὲ μὲς σόχονε βδέχεγε, γγέρα σὰ τὲ σόχονε τὲ πὶρρ ἐ νιερίουτ, κὲτὲ βίγῃ ντὲ μπρετερὶ τὲτίγ.

Κρίε Εὐτατεμπεδγιέτετε ιζ'. 17.

Ε πὰς φιάστε δίτετ, μούαρρ Ἰησοῦ Πέτρονε ἐ δὲ Ἰάκωβον, ἐ δὲ Ἰωάννε βελάν' ἐτίγ, ἐ ἰ χίπι ἀτὰ ντὲ νὲ μάλλ τὲ λιάρτε βέτζε μπε νιάνε.

2. Ε οὐ μεταμορφὸς (ντερὸί τὲ πάρετε) περπάρα ἀτοῦρε, ἐ φάκια ἐτίγ ἰντρίτι πόσι Διέλι, ἐ ρόπατ ἐτίγ οὐ πένε τὲ πάρδα πόσι δρίτα.

3. Ε νὰ ἐ οὐ δούκ ντὰ τὰ Μωϋσίου ἐ δὲ Ἠλία, ἐ κουβεντόγιγε πάσχε μὲ τέ.

4. Ε Πέτρονα οὐ περφέιτκ, ἐ ἰθα Ἰησοῦιτ, ζότ, μίρρε ἔστε τὲ βίμε νὰβετ κετοῦ ντὲ δὸ τὲ πέγεμε κετοῦ

μεν ἐδῶ τρεῖς σκηνάς, διὰ σὲ μίαν, καὶ διὰ τὸν Μωϋσῆν μίαν, καὶ μίαν διὰ τὸν Ἡλίαν.

5 Ἐνῷ αὐτὸς ἐλάλει ἐτι, ἰδοὺ, νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκήσεν αὐτούς· καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα, Οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὅποιον εὐηρεστήθην· αὐτοῦ ἀκούετε.

6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταί, ἔπεσον κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.

7 Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίασεν αὐτούς, καὶ εἶπεν, Ἐγέρθητε, καὶ μὴ φοβείσθε.

8 Ὑψώσαντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, δὲν εἶδον οὐδένα, εἰμὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.

9 Καὶ ἐνῷ κατέβχινον ἀπὸ τοῦ ὄρους, παρήγγειλεν εἰς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Μὴ εἰπῆτε πρὸς μηδένα τὸ ὄραμα, ἕως οὗ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀναστήθῃ ἐκ νεκρῶν.

10 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταί αὐτοῦ, λέγοντες, Διὰ τί λοιπὸν λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι πρέπει νὰ ἔλθῃ ὁ Ἡλίας πρῶτον;

11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὁ Ἡλίας μὲν ἔρχεται πρῶτον, καὶ θέλει ἀποκαταστήσει πάντα·

12 Σὰς λέγω ὁμῶς, ὅτι ἦλθεν ἡδὴ ὁ Ἡλίας, καὶ δὲν ἐγνώρισαν αὐτὸν, ἀλλ' ἐπραξαν εἰς αὐτὸν ὅσα ἠθέλησαν· οὕτω καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει νὰ πάθῃ ὑπ' αὐτῶν.

13 Τότε ἐνόησαν οἱ μαθηταί, ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ εἶπε πρὸς αὐτούς.

14 Καὶ ὅτε ἦλθον πρὸς τὸν ὄχλον, ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸν ἄνθρωπος τις, γονυπετῶν εἰς αὐτὸν,

τρὲς τέντα, νιὲ πὲρ τί, ἐ νιὲ πὲρ Μωσίνε, ἐ νιὲ πὲρ Ἡλίαν.

5. Ε τέκ φλίτ αἱ ἀκόμα, νὰ, ἐ ἔρδι νιὲ ρὲ ἐ φέζουρε, ἐ ἰ μπουλιόϊ ἀτὰ ἐ νὰ, νιὲ ζε γκὰ ρέγια χε θόσ· κουϊγ' ἔσττε πῖρρι ἔμ ἰ δάσουρι, χε μπά τε πρέχεμ οὔνε, ἀτίτ τι διφιδάνι.

6. Ε σὶ ἰδιφούανε μαθητείγτε ράνε περμπίς μπι φάκε τε τούρε, ἐ οὐ φρικούανε σούμε.

7. Ε Ἰησοῦϊ ἔρδι πράνε, ἐ ἰ ζούρε ἀτὰ, ἐ οὐ θά· γκρέουνι, μὸς οὐ φρικόνι.

8. Ε κοὺρ γκρίγτινε σίτ' ἐτούρε, σπάνε ντονίε τγιατέρ πὲρ βέτζμε Ἰησοῦνε βέτμε.

9. Ε κοὺρ ζῖριπν' ἀτὰ γκὰ μάλλι, ἰ πορσίτι ἀτὰ Ἰησοῦϊ, ἐ οὐ θά· μὸς θόϊ νιερίου χετὲ χε πάτε γγέρα σὰ τε γγιαλέτε γκὰ τε βδέκουριτε ἰ πῖρρι νιερίου.

10. Ε ἐ πίετν' ἀτὲ μαθητίτ ἐτιγ, ἐ ἰ θάνε· ψὲ γραμματείγτε θόνε δά, σὲ Ἡλία δὸ τε βίγε περπάρα;

11. Ε δὲ Ἰησοῦϊ οὐ περφέιγκ, ἐ οὐθὰ ἀτούρε· σὲ Ἡλία βγιέν περπάρα, ἐ δὸ τε βέρρε φίθε πότνε ντὲ τὰξ.

12. Πὸ οὐ θόμ γιούβετ σὲ Ἡλία ἔρδι ντασῖ· ἐ νοῦκ' ἐ νιόχν' ἀτὲ, ἐ ἰ πένε ἀτιγ, σὰ χε δέσνε. χεστού ἐ δὲ ἰ πῖρρι ἰ νιερίου δὸ τε πεσόγε γκὰ ἀτὰ.

13. Α χιέρε κουπετούανε μαθητείγτε σὲ πὲρ Ἰωάννε βαπτιστίνε γιού θού ἀτούρε.

14. Ε σὶ ἔρδ' ἀτὰ τέκ χε τούρμ' ἐ νιέρεζετ, ἔρδι ντὲ αἱ νιὲ νιερί, ἐ γιού φάλλ.

15. Καὶ λέγων, Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, διότι σεληνιάζεται, καὶ κακῶς πάσχει· διότι πολλάκις πίπτει εἰς τὸ πῦρ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ.

16. Καὶ ἔφερα αὐτὸν πρὸς τοὺς μαθητάς σου, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ θεραπεύσωσιν αὐτόν.

17. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν, Ὡ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε θέλω εἶσθαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε θέλω ὑποφέρει ὑμᾶς; φέρετέ μοι αὐτὸν ἐδῶ.

18. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη τὸ παιδίον ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

19. Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν κατ' ἰδίαν, εἶπον, Διὰ τί ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐκβάλωμεν αὐτό;

20. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τὴν ἀπιστίαν σας· διότι ἀληθῶς σὰς λέγω, Ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, θέλετε εἰπεῖ πρὸς τὸ ὄρος τοῦτο, Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ θέλει μεταβῆ, καὶ δὲν θέλει εἶσθαι οὐδὲν ἀδύνατον εἰς ἐσᾶς.

21. Τοῦτο δὲ τὸ γένος δὲν ἐξέρχεται, εἰμὴ διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας.

22. Καὶ ἐνῷ διέτριβον ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Μέλλει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ παραδοθῇ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων·

23. Καὶ θέλουσι θανατώσει αὐτόν, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν θέλει ἀναστῆθαι. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.

24. Ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὴν Καπερναοὺμ, προσῆλθον πρὸς τὸν Πέτρον οἱ λαμβάνοντες τὰ δίδραχμα, καὶ

15. Ἡ ἰθὺς ζῇ, λέ τὲ τὲ βίγῃ λίκζετῃ πέρ τῖμ πῖρρ, σὲ ἰ ζὲ πῖ-τάγια, ἐ μουντόνετῃ σοῦμε, σοῦμε χέρε πῖε ντὲ ζιγάρ, ἐ σοῦμε χέρε ντὲ οὔγε.

16. Ε ἐ προύβα ἀτὲ ντὲ μαθητῖ τὲ τούα ἐ νοῦκε μούντνε τὰ σερότνε.

17. Ε δὲ Ἰησοῦι οὐ περφέιτκ, ἰθά ὦ σοῖγ ἰ πὰ πέσε, ἐ δὲ ἰ στρέμπερε, γγέρα κοῦρ τὲ γέμ με γιούβετ; γγέρα κοῦρ τὲ οὐ δουροῖγ γιούβετ; πῖ-μανι ἀτὲ χέτου.

18. Ε ἐ κερτόι ἀτὲ Ἰησοῦι, ἐ δόλε γκά ἀί ἰ παοῦδι, ἐ οὐ σερούα ἀτὲ σαχὰτ διγιάλι.

19. Α χιέρς ἔρδε μαθητίτε ντὲ Ἰησοῦι βέτεμε μπὲ νιάνε, ἐ ἰ θάνε. ψὲ νάβετ νοῦκε μούντμ τὰ κρέγεμε ἀτὲ;

20. Ε δὲ Ἰησοῦι οὐ θὰ ἀτοῦρε, σὲ νοῦκε πέσονι μῖρρρ. σὲ οὐ θόμ με τὲ βερτέτα, ντὲ πάτζι πέσε σὰ νιὲ κόκε σινάπιτ, δὲ τὲ θοῖ χετίτ μάλιτ, γκρέου κετέγε, ἐ χὰίδε ἀτγὲ, ἐ δὲ τὰ πέγε, ἐ δὲ τὲ μὸς γέτε ντὲ γιού ντοῖνὲ χὲ τὲ μὸς πένετε.

21. Πὲ κοῦιγ σοῖγ ἰ διγιάγετ νοῦ-κε δὲλλ ντρίσε, πέρ βέτζμε με τὲ φάλτοῦρε. ἐ δὲ με τ' ἀφερούαρε.

22. Ε σὶ βίγνε ἀτὰ ρότσουλ ντὲ Γαλιλαίε, οὐ θὰ ἀτοῦρε Ἰησοῦι δὲ τὲ ἱπετε ἰ κῖρρι νερῖουτ ντὲ δούαρρ τὲ νιέρεζετ.

23. Ε δὲ τὰ βράσενε ἀτὲ, ἐ τὲ τρέτενε δίτε δὲ τὲ γκριχέτε ἐ οὐ χελμούανε σοῦμε.

24. Ε σὶ ἔρδε ἀτὰ ντὲ Καπερναοῦμ. γιού κιάσνε Πέτροσε ἀτὰ χὲ μπεγέδενε χαράτζετε, ἐ ἰ θάνε ἀά-

εἶπον, Ὁ διδάσκαλός σας δὲν πληρώνει τὰ διδραχμα;

25. Λέγει, Ναί. Καί ὅτε εἰσηλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, προέλαβεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοι φαίνεται, Σίμων; Οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι φόρους, ἢ δασμόν; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ξένων;

26. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Πέτρος, Ἀπὸ τῶν ξένων. Εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἄρα ἐλεύθεροί εἶναι οἱ υἱοί.

27. Πλὴν διὰ νὰ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτοὺς, ὕπαγε εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ῥίψον ἄγκιστρον, καὶ τὸ πρῶτον ὀψάριον, τὸ ὁποῖον ἀναβῇ, λάβε, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ, θέλεις εὐρεῖ στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς εἰς αὐτοὺς, δι' ἐμέ καὶ σέ.

ΚΕΦ. ιη'. 18.

ΕΝ ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν, λέγοντες, Τίς ἄρα εἶναι μεγαλῆτερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;

2. Καὶ προσκαλέσας ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν,

3. Καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς σὺ λέγω, εἰ δὲν ἐπιστρέψετε, καὶ γένητε ὡς τὰ παιδιά, δὲν θέλετε εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

4. Ὅστις λοιπὸν ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτος εἶναι ὁ μεγαλῆτερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

5. Καὶ ὅστις δεχθῇ ἐν τοιοῦτον παιδίον εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐμὲ δεχεται.

6. Ὅστις ὁμῶς σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόν-

σκαλι γιούαῖγ νούζε παφούαν χαράτζνε;

25. Οὐ θότς, παφούαν, ἐ κοῦρ χίρι ντὲ ὅτςπι, ἰ θὰ ἀτίγ μὲ περπάρα Ἰησοῦ σι τὲ δούκετς Σίμων; μπρέτεριτ' ἐ δέουτ γκά τζίλετς μάρνε τὲ δένατς ἀ χαράτζνε; γκά κίγτ' ἐτοῦρε, ἀ γκά τὲ χούαῖγτς;

26. Ε ἰ θότ' ἀτίγ Πέτρουα, γκά τὲ χούαῖγτς, ἰ θότ' ἀτίτ Ἰησοῦ' ντὲ ὅτς κευτοῦ τὲ κίγτς γιάν' ἐλεύθερο.

27. Πὸ κὲ τὲ μὸς σκανδαλίσγεμῃ ἀτὰ, χαῖγδε ντὲ δέτ, ἐ βούρρε ἀγγίστρνε, ἐ ἀτὲ πίσκ κὲ τὲ δάλλε περπάρα, γκρέε. ἐ χάπι φόγεν' ἐτίγ, ἐ δὸ τὲ φετζ νίε στατῆρε, ἐ σι τὰ μάρτζ ἀτὲ ἐπουα ἀτοῦρε πέρ μοῦα ἐ δὲ πέρ τίγ.

Κρίε Ετέτεμπεδγιέτετε ιη'. 18

Ατὲ τζάστ ἐρδε μαθητίτε ντὲ ἰησοῦ, ἐ ἰ θάνε· βάλε τζίλι ἔστς μὲ ἰ μὰδ ντὲ μπρετερι τὲ Κίελβετ;

2 Ε Ἰησοῦ θύρρι νίε δγιάλλε, ἐ ἐβοῦρι ἀτὲ στούαρα ντὲ μὲς τὲ τοῦρε.

3. Ε θὰ· μὲ τὲ βερτέτα οὐ θὸμ γιούβετ, ντὲ μὸς οὐ κθέφι, ἐ τὲ πένε σι ἐ δὲ δγιέλμτε, δὸ τὲ μὸς χίρι ντὲ μπετερι τὲ Κίελβετ.

4. Ε ἀτ δὰ κὲ τὲ ταπινόσγε βέτεχεν' ἐτίγ σι κούγ δγιάλλε, ἀτ ἐστς μὲ ἰμὰδ ντὲ μπρετερι τὲ Κίελβετ.

5. Ε ἀτ κὲ τὲ πρέσε νίε τὲ τίλλε δγιάλλε μπὲ ἔμερ τίμ, μὲ πρέτ μοῦα.

6. Ε ἀτ πὰ κὲ τὲ σκανδαλίσγε νίε γκά κετὰ τὲ βόφελιτε, κὲ πρεσόγενε

των εἰς ἔρῃ, συμφέρεῖ εἰς αὐτὸν νὰ κρεμασθῇ μύλου πέτρα ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ νὰ καταποντισθῇ εἰς τὸ πέλαιος τῆς θαλάσσης.

7. Οὐαὶ εἰς τὸν κόσμον διὰ τὰ σκάνδαλα· διότι ἀνάγκη νὰ ἔλθωσι τὰ σκάνδαλα· πλὴν οὐαὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁποίου τὸ σκάνδαλον ἔρχεται.

8. Καὶ ἐὰν ἡ χεὶρ σου ἢ ὁ ποὺς σου σκανδαλίζῃ, ἐκκοψον αὐτά, καὶ ρίψον ἀπὸ σοῦ· καλῆτερον σοὶ εἶναι νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν χωλὸς ἢ κουλλὸς, παρὰ ἔχων δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας νὰ ριθῇς εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον.

9. Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σὲ σκανδαλίζῃ, ἐκβαλε αὐτόν, καὶ ρίψον ἀπὸ σοῦ· καλῆτερον σοὶ εἶναι μονόφθαλμος νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν, παρὰ ἔχων δύο ὀφθαλμούς· νὰ ριθῇς εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

10. Προσέχετε, μὴ καταφρονήσῃτε ἓνα τῶν μικρῶν τούτων· διότι σὰς λέγω, ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς διὰ παντός βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

11. Ἐπειδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθε διὰ νὰ σώσῃ τὸ ἀπολωλός.

12. Τί σὰς φαίνεται; Ἐὰν ἄνθρωπός τις ἔχῃ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλανηθῇ ἐν ἑξ αὐτῶν, δὲν ἀφίκει τὰ ἐννεήκοντα ἐννέα, καὶ ὑπάγων ἐπὶ τὰ ὄρη ζητεῖ τὸ πλανώμενον;

13. Καὶ ἐὰν συμβῇ νὰ εὕρῃ αὐτὸ, ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι χαίρει δι' αὐτὸ μᾶλλον παρὰ διὰ τὰ ἐννεήκοντα ἐννέα τὰ μὴ πεπλανημένα.

14. Οὕτω δὲν εἶναι θέλημα ἔμ-

μπε μούα, ἔστω μὲ μίρρῃ πῆρ τῇ, καὶ τί βάρετε ντὲ κιάρῃ τὲ τὶγ μόλερ ἐ μουλίουτ, ἐ τὲ ὀτίχετε ντὲ φούντ τὲ δέτιτ.

7. Βὲ ντὲ πότε γκα σκανδάλετε. σὲ ἔστω στρεγγίμ τὲ βίγετε σκάνδαλετε πὸ βὲ μπά τὲ νιερί, καὶ γκα ἀτ βγιέν σκανδάλι.

8. Ε ντὲστω καὶ δόρρα γιότε ἀ καμπά γιότε τὲ σκανδαλὶς τί, πρέι ἀτὸ, ἐ ὀτιγίρι γκα βέτεχεγια, σὲ ἔστω μὲ μίρρῃ πῆρ τὶγ τὲ χίτζ ντὲ γέτε ιτζάλε, ἀ πα δόρρε, σὲ τὲ κατζ δι δούάρρ, ἐ δι καμπε, ἐ τὲ βίχειτ ντὲ φλιάλε τὲ πα σόσουρε.

9. Ε ντὲστω σίου ἴτ καὶ τὲ σκανδαλὶς, πρέε ἀτὲ, ἐ ὀτιγίρι γκα βέτεχεγια, σὲ ἔστω μὲ μίρρῃ πῆρ τὶγ τὲ χίτζ ντὲ γέτε μὲ νιὲ σι, σὲ τὲ κατζ δι σι, ἐ τὲ βίχειτ ντὲ πίσε τὲ ζγιαρίτ.

10. Βεῖτρὸνι τὲ μὸς καταφρονίσινι ντοινὲ γκα κατὰ τὲ βόφελιτε, σε οὐ θὸμ γιούβετ καὶ Εγγέλιτ' ἐτοῦρε ντὲ Κιελ κούρ δὸ ὀσχενε φάνεν' ἐ γιάτιτ σίμ, καὶ ἔστω ντὲ Κιελ.

11. Σὲ ἔρδι ἰ πέρρι ἰ νιερίουτ πῆρ τὲ λεφτερόσουρε τὲ χούμπουρενε.

12. Τζιού δούλετε γιούβετ, ντὲ πάστω ντοινὲ νιερί νιεκίντ δέντ, ἐ τι χουμπάσε νιὲ γκα ἀτὸ, νούλε καὶ τὲ νεντεδγιέτ' ἐνέντα, ἐ βέτε ντὲ πῆρ μάλλε τὲ κερκόγε τὲ χούμπουρενε;

13. Ε ντὲ κιόφτε καὶ τὰ Γέγε ἀτὲ, μὲ τὲ βερτέτα οὐ θὸμ γιούβετ, σὲ Γεζόνετε πῆρ ἀτὲ μὲ τέπερ, σὲ πῆρ τὲ νεντεδγιέτ' ἐνέντα, καὶ σκένε χούμ. πουρε.

14. Κεῖτοῦ νούκ' ἔστ' οὐρδερὶ

προσθεν τοῦ Πατρὸς σας τοῦ ἐν οὐ-
ρανοῖς, νὰ ἀπολεσθῇ εἰς τῶν μικρῶν
τούτων.

15. Ἐὰν δὲ ἀμαρτήτῃ εἰς σὲ ὁ ἀ-
δελφός σου, ὕπαγε, καὶ ἔλεγχον αὐτὸν
μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐὰν
σοῦ ἀκούσῃ, ἐκέρδισας τὸν ἀδελ-
φόν σου.

16. Ἐὰν ὅμως δὲν ἀκούσῃ, πα-
ράλαβε μετὰ σοῦ ἓτι ἓνα ἢ δύο,
διὰ νὰ βεβαιωθῇ πᾶς λόγος ἐπὶ
στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν.

17. Καὶ ἐὰν παρακούσῃ αὐτῶν,
εἰπὲ τοῦτο πρὸς τὴν ἐκκλησίαν· ἀλλ'
ἐὰν καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ,
ἂς εἶναι εἰς σὲ ὡς ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ
τελώνης.

18. Ἀληθῶς σὰς λέγω, "Ὅσα
ἐὰν δέσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, θέλουσιν
εἶσθαι δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ
ὅσα ἐὰν λύσῃτε ἐπὶ τῆς γῆς, θέ-
λουσιν εἶσθαι λελυμένα ἐν τῷ οὐ-
ρανῷ.

19. Πάλιν σὰς λέγω, ὅτι ἐὰν
δύο ἀπὸ σὰς συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς
γῆς, περὶ παντὸς πράγματος, περὶ
τοῦ ὁποῖου ἤθελον κάμει αἴτησιν,
θέλει γεῖναι εἰς αὐτοὺς παρὰ τοῦ
Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.

20. Διότι ὅπου εἶναι δύο ἢ τρεῖς
συνηγμένοι εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐκεῖ
εἶμαι ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν.

21. Τότε προσελθὼν πρὸς αὐτὸν
ὁ Πέτρος, εἶπε, Κύριε, ποσάκις ἂν
ἀμαρτήσῃ εἰς ἐμέ ὁ ἀδελφός μου,
θέλω συγχωρήσει αὐτόν; ἕως ἑ-
πτάκις;

22. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς,
Ἄν σοὶ λέγω, ἕως ἑπτάκις, ἀλλ'
ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.

23. Διὰ τοῦτο ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν ὁμοιώθη μὲ ἄνθρωπον βα-

περπάρα· γιὰτιγ τοῦαίγ καὶ ἔστῃ ντῆ
Κίελ, καὶ τῇ χουμπάσε νιῆ γκα χετᾶ
τῇ βόφεγιτῃ.

15. Ε ντέστῃ καὶ τῇ φεγέν τι βε-
λάϊ ἱτ, χαίγδα ἐ κερτόγε ἀτῆ βέτε-
με, τι ἐ δὲ ἀτ πάσκε, ἐ ντῇ τῇ δι-
φιόφτῃ, ἐ κερδέσε βελάνε τέντ.

16. Ε ντῇ μὸς τῇ διφιόφτῃ, μέρρ
μὲ βέτεχε νιῆ ἀ δι βέτε ἀκόμα καὶ
περ πάρα φόγεσε δι ἀ τρε μάρτύρε-
βετ, τῇ κεντρόγε τζδὸ φγιαλε.

17. Ε ντῇ μὸς διφιόφτῃ ἐ δὲ ἀτᾶ,
θοῦαγια Κίσεσε ἐ δὲ λαβίτ, ἐ ντῇ
μὸς διφιόφτῃ ἐ δὲ κίσεσε, λῆ τῇ γέτε
τέκ τέγε οἱ κούντρε ἔστε Εθνηκότ
ἐ δὲ Τελόνι.

18. Σὲ οὐ θὸμ μὲ τῇ βερτέτα, σᾶ
τῇ λίδνι μπι δὲ, δὸ τῇ γένε λίδουρε,
ντῇ Κίελ, ἐ σᾶ τῇ ζγίδνι μπι δὲ δὸ
τῇ γένε ζγίδουρε ἐ δὲ ντῇ Κίελ.

19. Περερι οὐ θὸμ γιούβετ, σὲ
ντέστῃ καὶ τῇ συμφωνίσγενε δι γκα
γιούβετ περ τζδὸ φάρρε πούνε καὶ τῇ
κερκόγενε, δὸ τοῦ πένετ ἀτούρε γκα
γιατί ἱμ καὶ ἔστῃ ντῇ Κίελ.

20. Σὲ τέκ γιάνε δι ἀ τρε μπε-
γέδουρε μπε ἔμερ τιμ, ἀτγῆ ἐ δὲ
οὔνε γιάμ ντῇ μες τῇ τούρε.

21. Ατῇ χέρε γιου κίε ἀτιγ
Πέτρουα, ἐ ἱ θᾶ· ζὸτ, σᾶ χέρε τῇ
φεγέγε τέκ οὐ βελάϊ ἱμ ἔτε γιά ντε-
λέιγ ἀτιγ; γγέρ μπῆ ὅτάτε;

22. Ι θᾶ ἀτῇ Ἰησοῦ· νοῦχῇ τῇ
θὸμ τι γγέρα μπῆ ὅτάτε, πὸ γγέρρα
μπῆ ὅτατεδιγιῇτε χέρε γκα ὅτάτε.

23. Πρᾶ ἀντάϊγ φιάν μπρετερία
ἐ Κίελβετ μὲ νιερί μπρετ, καὶ δέσι

σιλέα, ὅστις ἠθέλησε νὰ θεωρήσῃ λογαριασμὸν μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ.

24. Καὶ ὅτε ἤρχισε νὰ θεωρῇ, ἐφέρθη πρὸς αὐτὸν εἰς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων.

25. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε νὰ ἀποδώσῃ, προσέταξεν ὁ κύριος αὐτοῦ νὰ πωληθῇ αὐτός, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ νὰ ἀποδοθῇ τὸ ὀφειλόμενον.

26. Πεσὼν λοιπὸν ὁ δούλος προσκύνει αὐτὸν, λέγων, Κύριε, μακροθύμησον εἰς ἐμὲ, καὶ πάντα θέλω σοὶ ἀποδώσει.

27. Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου, ἀπέλυσεν αὐτὸν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν εἰς αὐτόν.

28. Ἀφοῦ ὁμοῦς ἐξῆλθεν ὁ δούλος ἐκεῖνος, εὔρεν ἓνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὅστις ἐχρεώσεται εἰς αὐτόν ἑκατὸν δηνάρια· καὶ πιάσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέγων, Ἀπόδος μοι ὅ,τι χρεώσταις.

29. Πεσὼν λοιπὸν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, παρακάλει αὐτόν, λέγων, Μακροθύμησον εἰς ἐμὲ, καὶ πάντα θέλω σοὶ ἀποδώσει.

30. Ἐκεῖνος ὁμοῦς δὲν ἤθελεν, ἀλλ' ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτόν εἰς φυλακὴν, ἕως οὗ ἀποδώσῃ τὸ ὀφειλόμενον.

31. Ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα· καὶ ἐλθόντες ἐφανέρωσαν πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν πάντα τὰ γεγόμενα.

32. Τότε προσκαλέσας αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει πρὸς αὐτόν, Δούλε πονηρὲ, πᾶν τὸ χρέος ἐκεῖνο σοὶ ἀφῆκα, ἐπειδὴ μὲ παρεκάλεις·

τὲ πέν λογαρί με κοπίγτ' ἐτίγ.

24. Ε κοῦρ νίσι τὲ πέν λογαρί ἰ προῦν ἀτίγ νῆ ἡερί κὲ ἰ δούαίγ δγιέτε μίγὲ κουλέτα.

25. Ε σὶ νούκῃ χίθ ἀτ τὲ γιά ἔπ ἐ πορσίτι ἀτὲ ζότι τίγ τὲ σῖτετε ἀι, ἐ δὲ φρούαγια ἐτίγ, ἐ δὲ δγιέλμετε, ἐ δὲ φίθῃ σά χίσι, ἐ τὲ παφούχατε.

26. Ε κοπίλι βὰ πρότε, ἐ ἰ λιούτείγ ἀτίγ, ἐ ἰ θόσ· ζότ, μὸς οὐ ζεμερὸ τέκ μέγε, πὸ πρίτμε, ἐ δὲ τὲ τί ἀπ τὲ φίθα.

27. Ε ζότιτ σατίτ κοπίλιτ ἰ ἔρδι λίκετῃ ἐ ἐλεσότ ἀτὲ, ἐ δὲ φίθῃ πόρτζινε γιά δερότ.

28. Ε σὶ δόλι ἀτέγε ἀτ κοπίλ, φέτι νῆ τγιάτερ κοπίλ σόκν' ἐτίγ, κὲ ἰ δούαίγ ἀτίτ ἡεκίλντ δηνάρε, ἐ σὶ ἐ ζοῦρι ἀτὲ ἐ μπίτ, ἐ ἰ θόσ, ἄμῃ ἀτὸ κὲ μὲ δό.

29. Ε ἀτ κοπίλ σόκου ἰ τίγ σὶ ἰ βὰ ντὲ χέμπῃ τὲ τίγ, ἰ λιούτείγ ἀτίτ, ἐ ἰ θόσ· μὸς οὐ ζεμερὸ τέκ μέγε, πὸ πρίτμε, ἐ δὲ τὲ τί ἀπ τὲ φίθα.

30. Ε ἀτ νούκῃ δούαίγ, πὸ βάτε, ἐ βούρι ἀτὲ ντὲ χαψάνε, γγέρα σὰ τί ἄπῃ ἀτὸ κὲ ἰ δούαίγ.

31. Ε σὶ πάνε κοπίγτ' ἐ τγιέρε ἀτὸ κὲ οὐ κένε, οὐ χελμούανε σούμεε, ἐ ἔρδε, ἐ ἰ βεφίενε ζότιτ σὲ τοῦρε φίθ' ἀτὸ κὲ οὐ κένε.

32. Α χιέρε θύρρι ἀτὲ ζότι τίγ, ἐ ἰ θά· κοπίλ ἰ κέικ, οὔνε τὲ δερόβῃ τί φίθ' ἀτὲ πόρτζ κὲ μὲ δόγε, σὲ ψὲ μοῦ λιούτε.

33. Δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ ἐλεῇς τὸν σύνδουλόν σου, καθὼς καὶ ἐγὼ σὲ ἠλέησα;

34. Καὶ ὀργισθεῖς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τοὺς βασανιστάς, ἕως οὗ ἀποδώσῃ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον εἰς αὐτόν.

35. Οὕτω καὶ ὁ Πατὴρ μου ὁ ἐπουράνιος θέλει κάμει εἰς ἐσᾶς, ἐὰν δὲν συγχωρήσῃτε ἐκ καρδίας σας ἕκαστος εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὰ πταίσματα αὐτῶν.

Κεφ. ιθ'. 19.

ΚΑΙ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας, πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

2. Καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν ὄχλοι πολλοί· καὶ ἠθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.

3. Καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, πειράζοντες αὐτόν, καὶ λέγοντες πρὸς αὐτόν, Συγχωρεῖται εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ διὰ πᾶσαν αἰτίαν;

4. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, Δὲν ἀνεγνώσατε, ὅτι ὁ πλάσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐπλασεν αὐτούς;

5. Καὶ εἶπεν, « Ἐνεκεν τούτου θέλει ἀφήσῃ ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ θέλει προσκολληθῇ εἰς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ θέλουσιν εἶσθαι οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν; »

6. Ὡστε δὲν εἰναι πλέον δύο, ἀλλὰ μία σὰρξ. Ἐκεῖνο λοιπὸν τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος ἂ μὴ χωρίζῃ.

7. Δέγουσι πρὸς αὐτόν, Διὰ τί λοιπὸν ὁ Μωϋσῆς προσέταξε νὰ

33. Νουὺξ δούχαετγ τὲ δερόγῃ ἐ δὲ τί κατρίλιτ ὅκούτ σίτ, κούντρε τὲ δερόβα ἐ δὲ οὐ;

34. Ε σὶ οὐ ζεμερούα ζότι τίγ. ἐ δά ἀτὲ ντὰ τὰ χε μουντύγενε, γγέ-
ρα σὰ τὲ ἄπε φίθ' ἀτὸ χε χιθ ὅρτζ.

35. Κεϋτοῦ ἐ δὲ γιάτι ἱμ ἱ Κιελ-
βετ, δδ τὲ πέγε ντὲ γιούβετ, ντὲ
μὸς; λιάφαζι, τζίλι δδ βέλλάιτ σὲ τίγ
γκὰ ζέμερα γιούαγ, φάγετ' ἐτοῦρε.

Κρίε Ενεντεμπεδγιέτετε. ιθ'. 19.

Ε κούρ σόσι Ἰησοῦτ κατὸ φγιά-
λε, οὐ γκρε γκὰ Ἰαλιλαία, ἐ ἔρδι
ντὲ συνόρε τὲ Ἰουδαίεσε, περτέιγ
Ἰορδάνιτ.

2. Ε ἱ βάνε πὰς σι οὔμε πότε,
ἐ ἱ ὅερόι ἀτὰ ἀτγέ.

3. Ε οὐ κιὰσνε ντὲ ἀὶ Φαρισεῖγ-
τε, ἐ ἐ πιράζν' ἀτὲ, ἐ ἱθόσνε ντὲ
μουντ νιερίου τὲ ντὰγε φρούαν ἐτίγ
μὲ τζδδ λοῖ σεπέπ.

4. Ε δὲ ἀὶ οὐ περφέτγκ, ἐ οὐ θὰ
ἀτοῦρε· νουὺξ διαβάστε, σὲ ἀὶ χε
ἱπέρι χε χέρεν ἐπάρε μάσκούλ ἐ δὲ
φέμερε ἱ πέρι ἀτὰ;

5. Ε θὰ· πέρ χετὲ δδ τὲ λέρε νιε-
ρίου παπὰν' ἐ τίγ ἐ δὲ μέμενε, ἐ δδ
τὲ πασκόνετε μὲ φρούαν' ἐτίγ, ἐ δδ
τὲ γένε τὲ δι νιὲ κούρμ.

6. Νὰ, χε νουὺξ γιάνε δι πὸ νιὲ
κούρμ. ἀτὲ ἀδὰ χε πάσκόι Περντία,
χερίου λὲ τὲ μο; ἐντάγε.

7. ἱ θόν' ἀτίγ· ψὲ Μωϋσίου πορ-
σίτι τάπεμε κάρτε τὲ σενιάριτ, ἐ τὰ

δῶση ἔγγραφον διαζυγίου καὶ νὰ ντάγῃ με.
χωρισθῇ αὐτήν;

8. Λέγει πρὸς αὐτοὺς, Διότι ὁ Μωϋσῆς διὰ τὴν σκληροκαρδίαν σας συνεχώρησεν εἰς ἐσᾶς· ἀπ' ἀρχῆς ὁμῶς δὲν ἔγεινεν οὕτω.

9. Σᾶς λέγω δὲ, ὅτι ὅστις χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἐκτὸς διὰ πορνείαν, καὶ νυμφευθῇ ἄλλην, γίνεταί μοιχός· καὶ ὅστις νυμφευθῇ γυναῖκα κεχωρισμένην γίνεται μοιχός.

10. Λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ἐὰν οὕτως ἔχη ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν γυναῖκα, δὲν συμφέρει νὰ νυμφευθῇ.

11. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Δὲν δύνανται πάντες νὰ δεχθῶσι τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' εἰς ὅσους εἶναι δεδομένον.

12. Διότι εἶναι εὐνοῦχοι, οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτω· καὶ εἶναι εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνοχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καὶ εἶναι εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνοχίσαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὅστις δύναται νὰ δεχθῇ τοῦτο, ἂς δεχθῇ.

13. Τότε ἐφέρθησαν πρὸς αὐτὸν παῖδιά, διὰ νὰ ἐπιθέσῃ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά, καὶ νὰ εὐχηθῇ· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπέπληξαν αὐτά.

14. Πλὴν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀφήσατε τὰ παῖδιά, καὶ μὴ ἐμποδίζετε αὐτά νὰ ἔλθωσι πρὸς ἐμέ· διότι τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

15. Καὶ ἀφοῦ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτά τὰς χεῖρας, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν.

16. Καὶ ἰδοὺ προσελθὼν τις εἶπε πρὸς αὐτὸν, Διδάσκαλε ἀγαθὲ,

8. Οὐ θότ' ἀτοῦρε· σὲ Μωϋσίου γὰρ ζήμερα γιούαιγ, ἐ λῖφα ἐ ἐλέκια οὐ δά οὐρδερ γιούβετ τὲ ντάνι φράτε τούαιγ, πὸ μὲ περπάρα νούχε κὲ ἔξῃτου.

9. Ε δὲ οὐ θὸμ γιούβετ, σὲ αἱ κὲ τὲ ντάγε φρούαν' ἐτίγ πα κένε κουρβερί ντὲ μὲτ, ἐ τὲ μάρρβε τγιάτερ, πένετε μιχὸ (κουρβγιάρ) ἐ δὲ αἱ κὲ τὲ μάρρβε φρούα τὲ ντάρρβε, κὲ ρὸν πούρι σάιγ, πένετε κουρβγιάρ.

10. Ἰθὸν' ἀτίγ μαθίτ' ἐτίγ ντέ· ὅτε ἔξῃτου πούν' ἐ νιερλιουτ μὲ φρούαν' ἐτίγ, νούκ' ἔξῃτ' ἐμίρρβε τὲ μαρτόνετ.

11. Ε δὲ αἱ οὐ θὰ ἀτοῦρε, νούχε μουντ τὰ δέξεϊγνε φίθε κὲ τε φγιάλε, πὲρ βέτζε ἀτοῦρε κὲ γιου ἔξῃτε δένε.

12. Σὲ γιάνε τὲ δρέδουρε, κὲ οὐ λένε ἔξῃτου γὰρ πάρκου ἰ μέμεσε ἐ γιάνε τὲ δρέδουρε, κὲ οὐ δρόδε γὰρ νιέρεζιτε, ἐ γιάνε τὲ δρέδουρε, κὲ δρούαδε βέτεχεν' ἐτοῦρε πὲρ μπρετερίν' ἐ Κιέλβετ, αἱ κὲ μουντ τὲ χίγνε, λὲ τὲ χίγνε

13. Ἀτε χέρε ἰ προύν' ἀτίγ δγιέλμ, κὲ τὲ βίγ μπὰ τὰ δούαρτε, ἐ τί πεκόν, ἐ μαθητίτε ἰ κερτόϊγνε ἀτά.

14. Ε δὲ Ἰησοῦ ἰ οὐ θὰ· λίρι δγιάλμτε, ἐ μὸς ἰ μπάνι ἀτά τὲ βίγνε τεκ μέγε, σὲ τὲ τίλβετ ἔξῃτε μπρετερία ἐ Κιέλβετ.

15. Ε σὶ βούρι μπὶ ἀτά δούαρτρνε, ἰκου ἀτέγε.

16. Ε γὰ νῆ νιερὶ οὐ κιάς ντὲ αἱ, ἐ ἰθα· δάσκαλ ἰ μίρρβε, τζιτὲ

τί καλὸν νὰ πράξω διὰ νὰ ἔχω ζωὴν αἰώνιον;

17. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδαὶς ἀγαθὸς εἰμὶ εἰς, ὁ Θεός. Ἀλλ' ἐὰν θέλῃς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν, φύλαξον τὰς ἐντολάς.

18. Λέγει πρὸς αὐτὸν, Ποίας; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Τὸ «Μὴ φονεύσης· Μὴ μοιχεύσης. Μὴ κλέψῃς. Μὴ ψευδομαρτυρήσης·

19. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα» καὶ «Ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.»

20. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νεανίσκος, Πάντα ταῦτα ἐφύλαξα ἐκ νεότητός μου· τί μοι λείπει ἔτι;

21. Εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν θέλῃς νὰ ἦσαι τέλειος, ὕπαγε, πώλησον τὰ ὑπάρχοντά σου, καὶ δός εἰς πτωχοὺς· καὶ θέλεις ἔχει θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ ἔλθε ἀκολουθεῖ μοι.

22. Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον, ἀνεχώρητε λυπούμενος· διότι εἶχε κτήματα πολλά.

23. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοῦς μαθητὰς αὐτοῦ, Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι δυσκόλως θέλει εἰσελθεῖ πλούσιος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

24. Καὶ πάλιν αἱ· λέγω, Εὐκολώτερον εἶναι νὰ περάσῃ κάμηλος διὰ τρυπήματος βελόνης, παρὰ πλούσιος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

25. Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐξεπλήττοντο σφόδρα, λέγοντες, Τίς λοιπὸν δύναται νὰ σωθῇ;

26. Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατον εἶναι, παρὰ τῷ Θεῷ ὅμως· τὰ πάντα εἶναι δυνατὰ.

μύρρε· τὲ πείγ, καὶ τὲ καμ γέτε τὲ πὰ σόσουρε;

17. Ε δὲ αὐτὸς ἰθὺς ἀπὸ τοῦ μεθούου τὲ μύρρε; ντοῦ σέστ' ἱμύρρε περ βέττμε νιέ, Περντίχ. ἐ ντὲ δὸ τὲ χίττ ντὲ γέτε, ρούαιγ πορσίτε.

18. Ἰ θὸτ' ἀπὸ τοῦ, τζίλιατε; ἐ δὲ Ἰησοῦς ἰθὺς ἀπὸ τοῦ μεθούου τὲ μὸς βράττ νιερὶ, τὲ μὸς κουβερόττ, τὲ μὸς βγιέδττ, τὲ μὸς μαρτυρίττ ρέμ.

19. Τὲ ντερόττ παπάνε, ἐ δὲ μέμενε, ἐ δὲ τὲ δούαττ φιτόνε τέντ σὶ ἐ δὲ βέτεχενε τέντε.

20. Ἰ θὸτ' ἀπὸ τοῦ τριμῶρι, φίθε κατὸ ἰ ρούαιγτα καὶ ντὲ τὲ φὶ τίμ, τζέμε δούχετ' ἀκόμα;

21. Ἰ θὸτ' ἀπὸ τοῦ Ἰησοῦς, ντὲ δὸ τὲ γέττ τέλιο, χᾶιγδε ἐ σὶτ πλιάττκατ ἐτούα, ἐ ἔπουα σὲ θάρφερετ, ἐ δὸ τὲ κατττ χαζινέ ντὲ Κίελ, ἐέγια πὰς μέγε.

22. Ε σὶ διφιδὶ τριμῶρι φγιαλένε, ἰκου χελμούραρ· σὲ κε καὶ κίθ σοῦμε μούλκε.

23 Ε Ἰησοῦς οὐ θὰ μαθητίβειτ σὲ τίγ· μετὲ τὲ βερτέτα οὐ θὺμ γιούβετ, σὲ με ζαχμέτ δὸ τὲ χίγ· ἰ πάτουρι ντὲ μπρέτερι τὲ Κίελβετ.

24. Ε παμέτα οὐ θὺμ γιούβετ· με κολάιγ εστε τὲ σκόγε γκα βέρρα ἐ φελπέρεσε φαμίλια, σὲ τὲ χίγ· ἰ πάσουρι ντὲ μπρετερι τὲ Περντίσε.

25. Ε σὶ διφιδιούανε μαθητίτ' ἐτίγ οὐτζιουδίτιε σοῦμε, ἐ θόσνε· βᾶλε κουῖ μούντ τὲ σόσετε.

26. Ε δὲ Ἰησοῦς ὅτι οὐ σίτε, ἐ βε- ὅττ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε, ντάνε τὲ νιέ- ρεζετ καγιὸ ἔστ' ἐ ζαχμέτμε, πὸ ντάνε τὲ Περντίσε φίθε γιάνε τὲ κολάιγτα.

27. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, εἶπε πρὸς αὐτὸν, ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ σοὶ ἠκολουθήσαμεν· τί λοιπὸν θέλει εἶσθαι εἰς ἡμᾶς;

28. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι σεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης αὐτοῦ, θέλετε καθίσει καὶ σεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ.

29. Καὶ πᾶς ὅστις ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλάσια θέλει λάβει, καὶ ζῶν αἰώνιον θέλει κληρονομήσει.

30. Πολλοὶ ὁμῶς πρῶτοι θέλουσιν εἶσθαι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

Κεφ. κ'. 20.

ΔΙΟΤΙ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶναι ὁμοία μὲ ἀνθρωπὸν οἰκοδεσπότην, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα τῷ πρῶτῷ δυνάμισθῳ ἐργάτας διὰ τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.

2. Ἀφοῦ δὲ συνεφώνησε μετὰ τῶν ἐργατῶν πρὸς ἕν δηνάριον τὴν ἡμέραν, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐξελθὼν περὶ τὴν τρίτην ὥραν, εἶδεν ἄλλους ἰσταμένους ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργοὺς.

4. Καὶ πρὸς ἐκείνους εἶπεν, Ὑπάγετε καὶ σεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὅτι εἶναι δίκαιον θέλω σὰς δῶσει. Καὶ ἐκεῖνοι ὑπήκον.

5. Πάλιν ἐξελθὼν περὶ τὴν ἕκτην

27. Ἀχίερς οὐ περιεφύλαξεν Πέτρον, ἐὶ ἢ θὰ ἀτίγῃ, γὰρ νάβει καὶ ἡ λιὰμ φίθες, ἐξ ἑρμὸς πᾶς τέγε· βάλε τζδὸ τέ γετέ με νέβετ.

28. Εὐ δὲ Ἰησοῦ οὐ θὰ ἀτοῦρε· με τέ βερτέτα οὐ θὰμ γιούβετ, σὲ γιού καὶ ἐρδτε πᾶς μέγε, ντέ γετέ τέ ρέ, κούρ δὸ τέ ρίγε ἡ πῖρρ: νιερίουτ μπὶ φρόν τέ λεδούαρς τέ τίγ, ἀχίερς δὸ τέ ρίνι ἐ δε γιούβετ μπὶ δῖμπεδ-γιέτε φρόνε, τέ φουκόνι τέ δῖμπεδ-γιέτε φιλίτ' ἐ Ἰσραήλνι.

29. Εὐ τζίλι δὸ καὶ λιὰ ὅτεπῖρα, ἀ βελάζερ, ἀ μότρα, ἀ παπᾶ, ἀ μέμε, ἀ ὀγιέλμ, ἀ ἄρρα, πέρ εμμερ τίμ, νιεκίντ πέρ νιέ δὸ τέ μάρρς, ἐ δὲ γετέ τέ πᾶ σόσουρς δὸ τέ κληρονομίσγε.

30. Εὐ δὲ ὅσους καὶ πάρε δὸ τέ πένερε τέ παστᾶίγμε ἐ τέ παστᾶίγμε τέ πᾶρρς.

Κρίε Εὐνεζέμε. κ'. 20.

Σὲ μπρετερία ἐ Κιέλβετ καὶ τέ φιάρε με νιέ νιερί ζὸτ ὅτεπῖετ, καὶ ἀτ δόλι καὶ ντέ μεγγές τέ ζιγ πουνετόρε ντέ βέσσε τέ τίγ.

2. Εὐ οἱ πέρι παζάρ με πουνετόρε γκα νιέ δηνάρ δῖτενε ἡ δερφόι ντέ βέσσε τέ τίγ.

3. Εὐ πᾶ οἱ δόλι ντέ τρέ σαχάτ, πᾶ τέ τγιέρε καὶ ρίγνε ντέ παζάρ πᾶ πούνε.

4. Εὐ δὲ ἀτοῦρε οὐ θὰ χαίγδενι ἐ δὲ γιούβετ ντέ βέστε, ἐ ἀγίὸ καὶ τέ γετέ ἐ οὐδσε, δὸ τοῦ ἀπ ἐ δε γιούβετ. Εὐ δὲ ἀτὰ βάνε.

5. Εὐ πάμετα οἱ δόλι ντέ φιάρε

καὶ ἐννάτην ὥραν ἔκαμεν ὡσαύτως. ὅτε ἔντε νέντε σαχάτ, πέρι αὐτοῦ
οἱ θάμ.

6. Περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν
ἔξελθὼν, εὗρεν ἄλλους ἰσταμένους
ἄργοις, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τί
ἰστασθε ἐδῶ ὅλην τὴν ἡμέραν ἄργοι;

7. Λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Διότι οὐ-
δεὶς ἐμίσθωσεν ἡμᾶς. Λέγει πρὸς
αὐτοὺς, Ἵπάγετε καὶ σεῖς εἰς τὸν
ἀμπελῶνα, καὶ ὅ,τι εἶναι δίκαιον,
θέλετε λάβει.

8. Ἀφοῦ δὲ ἔγεινεν ἐσπέρα, λέγει
ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος πρὸς τὸν
ἐπίτροπον αὐτοῦ, Κάλесον τοὺς ἑρ-
γάτας, καὶ ἀπόδος εἰς αὐτοὺς τὸν
μισθὸν, ἀρχίσας ἀπὸ τῶν ἐσχάτων
ἕως τῶν πρώτων.

9. Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἐν-
δεκάτην ὥραν μισθωθέντες, ἔλαβον
ἀνὰ ἑν δηνάριον.

10. Ἐλθόντες δὲ οἱ πρώτοι ἐνό-
μισαν ὅτι θέλουσι λάβει πλείωτερα·
ἔλαβον ὁμως καὶ αὐτοὶ ἀνὰ ἑν δη-
νάριον.

11. Καὶ λαβόντες, ἐγόγγυζον
κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου,

12. Λέγοντες, Ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχα-
τοι μίαν ὥραν ἔκαμον, καὶ ἔκαμες
αὐτοὺς ἴσους μετ' ἡμᾶς, οἵτινες ἐβα-
στάσαμεν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ
τὸν καύσωνα.

13. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς, εἶπε πρὸς
ἓνα ἐξ αὐτῶν, Φίλε, δὲν σὲ ἀδικῶ·
δὲν συνεφώνησας ἑν δηνάριον μετ' ἐ-
μοῦ;

13. Λάβε τὸ σὸν, καὶ ὑπάγε·
θέλω δὲ νὰ δώσω εἰς τοῦτον τὸν ἑ-
σχατον, ὥς καὶ εἰς σέ.

14. Ἡ δὲν ἔχω τὴν ἐξουσίαν νὰ
κάμω ὅ,τι θέλω εἰς τὰ ἐμά; ἡ ὁ θ-
φθαλμός σου εἶναι πονηρός, διότι
ἐγὼ εἰμαι ἀγαθός;

6. Εἰ οἱ ὅλοι ντὲ τὲ νῆμπεδγιέ-
τενε σαχάτ, γέτι τὲ τυγίρε, καὶ ρί-
γνε πὰ πούνε ἐ οὐ θότ' ἀτοῦρε, ψὲ
ρίνι κατουρὶ φίθε δίτενε πὰ πούνε;

7. Ἡ θάν' ἀτιγ' σὲ νούχε νὰ μπλοῖ
νιερί· οὐ θότ' ἐ δὲ ἀτοῦρε, χαίδενι
ἐ δὲ γιούβετ ντὲ βέστρε, ἐ ἀγιδ καὶ
τὲ γέτ' ἐ οὐδέσε δὸ τὲ μίρρι.

8. Εἰ οἱ οὐ ἔρρ θότ' ἰ ζότι βέστρεσε
πирτόπιτ σε τιγ' θύρρε πουνετόρετε,
ἐ ἔπου ἀτοῦρε πάφενε, ἐ νιθ γκά τὲ
παστάιγμετε, γγέρα ντὲ τὲ πάρετε.

9. Εἰ οἱ ἔρδε ἀτὰ καὶ κίονε ἄρ-
δουρε ντὲ τὲ νῆμπεδγιέτινε σαχάτ,
μούαῤῥε γκά νιὲ δηνάρ.

10. Εἰ οἱ ἔρδε ἐ δὲ τὲ πάρετε,
παντέχνε σὲ δὸ τὲ μίρρε με τέπερ,
ἐ μούαῤῥε ἐδὲ ἀτὰ γκά νιὲ δηνάρ.

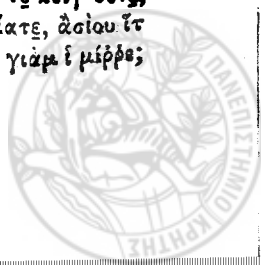
11. Εἰ οἱ ἐμούαῤῥε κιάχεσινε γκά
ζότι ὅτεπίσε,

12. Εἰ θόσνε, σὲ κατὰ τὲ παστάιγ-
μετε νιὲ σαχάτ πουνούανε, ἐ πάῤῥα
με νέβετ ἰ πέρε ἀτὰ καὶ δουρούαμ
μουντίμν' ἐ δίτεσε, ἐ δὲ βάπενε.

13. Εἰ δὲ ἀτὶ οὐ περφέιγκ, ἐ ἰ θὰ
νιέιτ γκά ἀτὰ, μιλ, στὲ δεμετόιγ
τὸ, νούχε πέτε με μούα παζάρ περ νιὲ
δηνάρ;

14. Μέρρ τέντενε ἐ χαίγδε. δούα
τί ἀπ ἐ δὲ κατίτ σὲ παστάιγμιτ οἱ
ἐ δὲ τί.

15. Α νούχε μούν τὲ πέιγ οῦνε,
ἀτὲ καὶ δούα ντὲ τὲ μιάτε, ἀσιου ἰτ
εῖτ' ἰ κέικ, σὲ ψὲ οῦνε γιάμ ἰ μίρρε;

16. Οὕτω θέλουσιν εἶσθαι οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι· διότι πολλοὶ εἶναι οἱ κεκλημένοι, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί.

17. Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητάς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς,

18. Ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει παραδοθῇ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς, καὶ θέλουσι καταδικάσει αὐτὸν εἰς θάνατον.

19. Καὶ θέλουσι παραδώσει αὐτὸν εἰς τὰ ἔθνη διὰ νὰ ἐμπαίξωσι καὶ μαστιγώσωσι καὶ σταυρώσωσι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ θέλει ἀναστηθῇ.

20. Τότε προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν τοῦ Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνούσα, καὶ ζητοῦσα τι παρ' αὐτοῦ.

21. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὴν, Τί θέλεις; Λέγει πρὸς αὐτὸν, Εἰπὲ νὰ καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου, εἷς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἷς ἐξ ἀριστερῶν, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

22. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε, Δὲν ἔξεύρετε τί ζητεῖτε· δύνασθε νὰ πίνητε τὸ ποτήριον, τὸ ὁποῖον ἐγὼ μέλλω νὰ πῶ, καὶ νὰ βαπτισθῇτε τὸ βάπτισμα, τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι; Λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Δυνάμεθα.

23. Καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Τὸ μὲν ποτήριόν μου θέλετε πίνει, καὶ τὸ βάπτισμα τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι, θέλετε βαπτισθῇ· τὸ νὰ καθίσητε ὁμῶς ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἀριστερῶν μου, δὲν εἶναι ἐμοῦ νὰ δώσω εἰμὴ εἰς ὅσους εἶναι ἡτοιμασμένον ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου.

16. Κεῖντο δὲ τὲ γένε τὲ πασταίγμετε τὲ πάρρε ἐ τὲ πάρρετε τὲ πασταίγμε, ὅομε γιάνε τὲ θιράτουρε, ἐ τὲ πάχε γιάνε τὲ ζιγέδουριτε.

17. Ἐ κοὺρ χίπει Ἰησοῦ ντε Ἱεροσόλυμα, μόρρι τὲ διμπεγδγιέτε μαθητίτε μπὲ νιάνε ντε οὔδε, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε.

18. Για κὲ χίπεγεμε ντε Ἱεροσόλυμα ἐ ἰ πέρρι νιερίουτ δὲ τὲ παραδόσετε ντε τὲ πάρεν' ἐ Πρίφτερετ, ἐ ντε τὲ Γραμματέψουριτε, ἐ δὲ τὰ Γιουκὸγνε ἀτὲ πὲρ ὁδέκεγε.

19. Ε δὲ τὰ ἄπνε ντε φιλή τὲ τγιέρα πὲρ τὲ περκέσουρε, ἐ πὲρ τὲ ράχουρε με καμτζι, ἐ πὲρ τὲ μπερθι-ερε ντε κρουτκ, ἐ τὲ τρέτενε διτε δὲ τὲ γγιάλετε.

20. Αχίερς ἔρδι πρὰν' ἀτιγ ἔμμα ἐ πίγεσ ὅε Ζεβεδέουσε, πᾶσχε με δγιέλτ' ἐσάιγ, τί φάλειγ, ἐ τι ἔερκὸν ντοῖε τὲ ἔερκούρε πρέιγ σίγ.

21. Ε δὲ αἱ ἰ θὰ ἀσάιγ, τζδδ; ἰ θότ' ἀτιγ, Ποσίτ, κὲ τὲ ρίνε ἔετὰ δγιέλτ' ἐ μί τὲ δι, νίερι μπάνε τὲ δγιάθετε τέντε, ἐ τγιατέρι μπάνε τὲ μέγγερε, ντε μπρετερι τέντε.

22. Ε δὲ Ἰησοῦ οὐ περφεῖτκ, ἐ ἰ θὰ· νοῦχε δῖνι σέτζ ἔερκόνι. μούννι τὲ πῖνι ποτῆρε κὲ δὲ πῖ οὔνε, ἐ δὲ παφεζόνεμ, κὲ δὲ τὲ παφεζόνεμ οὔνε, τὲ παφεζόνεμ ἐ δὲ γισύβετ; ἰ θάν' ἀτιγ, μούντγερε.

23. Ε οὐ θότ ἀτοῦρε, ποτῆρε τίμ δὲ τὰ πῖνι, ἐ δὲ παφεζόνεμ, ἀτὲ κὲ παφεζόνεμ οὔνε δὲ τὲ παφεζόνεμ, μὰ τὲ ρίνι μπάνε τὲ δγιάθετε τίμ νούχ' ἔστε ἱμεα τοῦ ἄπ, πὲ ἔστε πὲρ ἀτὰ κὲ γιού ἔστε πῆνε φάτι γκά ἁπαῖ ἱμ.

24. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἡγά-
νάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν.

25. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας
αὐτοὺς εἶπεν, Ἐξεύρετε ὅτι οἱ ἄρ-
χοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν
αὐτὰ, καὶ οἱ μεγάλοι καταξουσιάζου-
σιν αὐτά.

26. Οὕτως ὁμοῦς δὲν θέλει εἰσθαι
ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅστις θέλῃ νὰ γείνη
μέγας ἐν ὑμῖν, ἅς ἦναι ὑπηρέτης
ὑμῶν.

27. Καὶ ὅστις θέλῃ νὰ ἦναι πρῶ-
τος ἐν ὑμῖν, ἅς ἦναι δούλος ὑμῶν.

28. Καθὼς ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
δὲν ἦλθε διὰ νὰ ὑπηρετηθῇ, ἀλλὰ
διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ, καὶ νὰ δώσῃ τὴν
ζωὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

29. Καὶ ἐνῷ ἐξήρχοντο ἀπὸ τῆς
Ιεριχῶ, ἠκολούθησεν αὐτὸν ὄχλος
πολύς.

30. Καὶ ἰδοὺ, δύο τυφλοὶ καθή-
μενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι
ὁ Ἰησοῦς διαβαίνει, ἔκραζαν, λέγον-
τες, Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, υἱὲ τοῦ
Δαβὶδ.

31. Ὁ δὲ ὄχλος ἐπέπληξεν αὐτοὺς
διὰ νὰ σιωπήσωσιν· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔ-
κραζον δυνατώτερα, λέγοντες, Ἐ-
λέησον ἡμᾶς, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβὶδ.

32. Καὶ σταθεὶς ὁ Ἰησοῦς, ἔκρα-
ξεν αὐτοὺς, καὶ εἶπε, Τί θέλετε νὰ
σᾶς κάμω;

33. Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Κύριε,
νὰ ἀνοιχθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.

34. Καὶ ὁ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς,
ἤγγισε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν· καὶ
εὐθὺς ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί,
καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν.

24. Εἰ σὺ διφιούανε τὲ δγιέτετε, οὐ
ζεμερούανε πέρ τὲ δι βελάζερ.

25. Εἰ Ἰησοῦι ἰ θύρρι ἀτά, ἐ οὐ
θα· ἐ δῖνι, καὶ ἀρχόντετε ἐ σὲ τιγιέ-
ραβετ φιλί, ἰ οὐρδερόγνε ἀτά, ἐ τὲ
μεδίνγτε ἰ μουντόγνε ἀτά.

26. Μὰ ντὲ γιούβετ νοῦλε δὸ τὲ
γέτε ξεστοῦ, πὸ αἱ καὶ δὸ τὲ πένετε
μὰδ ντὲ γιου, λὲ τὲ γάτε χουσιμε-
κιάρι γιούαιγ·

27. Εἰ δὲ αἱ καὶ δὸ τὲ γέτε ἰ πά-
ρε, λὲ τὲ γέτε κοπίλι γιούαιγ.

28. Σι ἐ δὲ ἰ πῖρρι ἰ νιερίουτ,
καὶ πέρδι τὲ σερπένετε πὸ τὲ σερπέγε,
ἐ δὲ τὲ ἄπε σπῖρτιν ἐτίγ ξεσπερ-
πῖλιμ πέρ σούμε.

29. Εἰ σὺ δούαλε ἀτά γὰ ἱεριχό-
για θάνε πὰς σίγ σούμε τούρμε νιέ-
ρεζετ.

30. Εἰ νὰ δι τὲ θέρπερε ρίγνε ἄ-
φερ οὐδεσε, ἐ σὺ διφιούανε σὲ Ἰησοῦι
σκόν, ἰ θύρρε, ἐ ἰ θόσνε, ἐλεήσνα
νέβετ, ζότ, πῖρρι ἰ Δαβίδιτ.

31. Εἰ τούρμ' ἐ νιέρεζετ ἰ κερτόγν'
ἀτά καὶ τὲ μὸς θερίσνε, ἐ ἀτά με
φόρτ θερίσνε ἐ θόσνε, ἐλεήσνα νέβετ,
ζότ, πῖρρι ἰ Δαβίδιτ.

32. Εἰ σὺ κεντρί Ἰησοῦι ἰ θύρρι-
τά, ἐ οὐ θα· τζόδι τὲ γιου πῖγ
γιούβετ;

33. Εἰ θάν' ἀτίγ· ζότ, τὲ νὰ
χάπνε σίτε τόνα.

34. Εἰ σὺ ἰ ἔρδι λέικ Ἰησοῦιτ,
ζοῦ με δόρρε σίτ' ἐτοῦρε, ἐ πάνε
λαῖρφι σίτ' ἐτοῦρε, ἐ θάνε πὰς σίγ.

Κεφ. κα. 24.

ΚΑΙ ὅτε ἐπλησίασαν εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγὴ πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητάς, λέγων πρὸς αὐτοὺς,

2. Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν καὶ εὐθὺς θέλετε εὐρεῖ ὄνον δεδεμένην, καὶ πωλάριον μετ' αὐτῆς· λύσατε καὶ φέρετέ μοι.

3. Καὶ εἰάν τις σᾶς εἴπῃ τι, θέλετε εἰπεῖν, ὅτι ὁ Κύριος ἔχει χρεῖαν αὐτῶν· καὶ εὐθὺς θέλει ἀποστείλει αὐτά.

4. Τοῦτο δὲ ὅλον ἔγεινε, διὰ τὸ πληρωθῆναι τὸ ρηθὲν διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος,

5. «Εἶπατε πρὸς τὴν θυγατέρα Σιών, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται πρὸς σὲ πρᾶς, καὶ καθημένοιο ἐπὶ ὄνου, καὶ πώλου υἱοῦ ὑποζυγίου.»

6. Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῦ· ὁ Ἰησοῦς,

7. Ἐφεραν τὴν ὄνον καὶ τὸ πωλάριον, καὶ ἔβαλον ἐπάνω αὐτῶν, τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισαν αὐτὸν ἐπάνω αὐτῶν.

8. Ὁ δὲ περισσώτερος ὄχλος ἔστρωσαν τὰ ἱμάτια ἐαυτῶν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἔστρωνον εἰς τὴν ὁδόν.

9. Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προπορευόμενοι καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον, λέγοντες, Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

10. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς Ἱερου-

Κρίσι Εὐτιθέζετ ἐνιέτε, κα. 24.

Ε σὶ οὐ κιάσνε ντὲ Ἱερουσαλὶμ, ἐῖρδε ντὲ Βηθφαγί, ἀφερ μάλλιτ σὲ οὐλίνατ, ἀτὲ χέρε Ἰησοῦ δερβό δι μαθητι, ἐ οὐ θά ἀτοῦρε.

2. Χαῖγδενι ντὲ φσιὰτ χὲ εἴτε περτέιγ γιούβετ, ἐ μὲ νιὲ δὸ τὲ φένι νιὲ φομάρε λίδουρε, ἐ δὲ κρότζνε μὲ τὲ πᾶσχε, ἐ σὶ τὰ ζιγίδνι πίμανι μούα.

3. Ε ντὲ γιού βάστε γιούβετ νιερὶ φὲ, θόι, ζότ' ἰ τοῦρε ἰ δὸ, ἐ δὸ τι δερ-
φόγε ἀτὸ μὲ νιὲ χέρε.

4. Ε δὲ φίθε χεγιό οὐ πὲ, χὲ τὲ παφούχατε ἀγιο χὲ οὐ θά γκά προφήτη, χὲ θότε,

5. Θόι βάσχεζετ τὲ Σιδόνι, γιά, μπρέτι ἰτ θγιέν τεκ τιγ ἰ πούτε, ἐ ἰ χίπουρε καλιούαρ μπι φομάρε, ἐ μπι κρότζ πῖρὸ τὲ φομάρεσε σὲ μουντούαρ.

6. Ε σὶ θάνε μαθητίτε, πένε σὶ κούντρε πορσίτι ντὰ τὰ Ἰησοῦ.

7. Ε προύνε φομάρενε, ἐ δὲ κρότζνε, ἐ θούνε μπι ἀτὸ ρόπατ' ἐτοῦρε, ἐ χίπι σίπερ μπι τό.

8. Ε τούρμ' ἐ νιέρεζετ, ὅτρώγνε ρόπατ' ἐτοῦρε μπουδέ, ἐ τὲ τιγέρε πρίσνε δέφα γκά λίσατε, ἐ ἰ στρόιγνε μπ' οὔδε.

9. Ε τούρματ' ἐ νιέρεζετ χὲ βίγνε περπάρα, ἐ δὲ πράπα, θερίσνε, ἐ θόσνε· Ὡσανὰ τὲ πῖρὸ Δαβίδιτ, ἐ πεκούαρ εἴτ' αἶ χὲ θγιέν μπε ἔμερρ τὲ ζότιτ, ὡσανὰ μπε τὲ λιάρτατε.

10. Ε σὶ χίρι αἶ ντὲ Ἱερουσαλὶμ,

σόλυμα, ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις, λέγουσα, Τίς εἶναι οὗτος ;

11. Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον, Οὗτος εἶναι Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας.

12. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν ἀργυραμοιβῶν ἀνέτρεψε, καὶ τὰ καθίσματα τῶν πωλοῦντων τὰς περυστράς.

13. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Εἶναι γεγραμμένον, « Ὁ οἶκός μου, οἶκος προσευχῆς θέλει ὀνομάζεσθαι » σεῖς δὲ ἐκάματε αὐτὸν « σπηλαιον ληστῶν. »

14. Καὶ προσῆλθον πρὸς αὐτὸν τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.

15. Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια τὰ ὁποῖα ἔκαμε, καὶ τοὺς παῖδας κρίζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας, Ὡσαννά τῷ υἱῷ Δαβὶδ, ἠγανάκτησαν,

16. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Ἀκούεις τί λέγουσιν οὗτοι ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς, Ναί· ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε, « Ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων ἡτοίμασας αἰνεσιν ; »

17. καὶ ἀφῆσας αὐτούς, ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ διενυκτέρευεν ἐκεῖ.

18. Ὅτε δὲ τὸ πρῶτ' ἐπέστρεphen εἰς τὴν πόλιν, ἐπεινάσε·

19. Καὶ ἰδὼν μίαν συκὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἦλθε πρὸς αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐπ' αὐτήν, εἰμὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει πρὸς αὐτήν, Νὰ μὴ γεινῇ πλέον ἀπὸ σοῦ καρπὸς εἰς τὸν αἰῶνα, Καὶ παρευθὺς ἐξηράνθη ἡ συκὴ.

οὐ δρὸδ' εἴθε κιουτέτι, ἐ θόσνε, τζίλι ἔσθε κοῦγ;

11. Ε τούρμωτ' ἐ νιέρεζετ θόσνε, κοῦγ ἔσθε Ἰησοῦ προφήτη, κὲ ἔσθε γκὰ Ναζαρέτι Γαλιλαίεσε.

12. Ε χίρι Ἰησοῦ ντὲ κίσε τὲ Περντίσε, ἐ ντζόρι γιάσθε [Γιθ' ἀτὰ κὲ σίτνε ἐ πλέϊγνε ντὲ κίσε, ἐ δὲ τραπέζετ, ἐ σαράφεβετ γιου ἄ γκρεμίσι, ἐ δὲ φρόντε' ἐ ἀτούρε κὲ σίτνε πελούμπατε.

13. Ε οὐ θότ' ἀτούρε, ἔσθε σκρούρε, « ὅτε πία ἡμε δὲ τὲ κιούχατε ὅτε πὶ ἐ σὲ φάλτουριτ ; » ἐ γιου ἐ πέτε ἀτὲ σπηλὲ τὲ κουσάρεβετ.

14. Ε οὐ κιάσνε ντὲ αἰ τὲ θέρπερε, ἐ τὲ τζάλε ντὲ ἱερὸ, ἐ ἰ σερὸτ ἀτὰ.

15. Ε σὶ πάνε τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ Γραμματικότε κετὸ τζουδύρα κὲ πέρι, ἐ διγέλυμα κὲ θερίσνε ντὲ κίσε, ἐ θόσνε. Ὡσανά τὲ κίρρι Δαβίδιτ, οὐ ζεμερούανε.

16. Ε ἰ θάνε ἀτίγ, ἂ διφιδ σέτζ θόνε κετὰ ; ἐ δὲ Ἰησοῦ οὐ θὰ ἀτούρε· διφιδίφ' νοῦκὲ διαβάστε κοῦρρε, σὲ γκὰ φύγια ἰ φόσνεβετ, ἐ δὲ ἀτούρε κὲ θίθεγενε κιούμεστε δὲ τὲ ντζιγέρ λεβδίμ ;

17. Ε σὶ ἰ λιὰ ἀτὰ δόλι γιάσθε γκὰ κιουτέτι ντὲ Βιθανί ; ἐ μπέτ' ἀτγέ.

18. Ε ντὲ μεγγὲς κοῦρ κθένειγ ντὲ κιουτέτ, ἐ μόρρι οὔγια,

19. Ε σὶ πὰ ντὲ βένε φιλ ντὲ οὐδὲ ἔρδι μπε τὲ, ἐ νοῦκὲ φέτι τγιατέρ μπε τὲ, πέρ βέτζμε φλέταβετ βέτεμα, ἐ ἰ θότε φίκουτ. μὲς οὐ πέφτε πέμε κοῦρρε ντὲ γέτε, γκὰ τέγε, ἐ οὐ θὰ ἀτὲ χέρε φίκου.

20. Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν, λέγοντες, Πῶς παρευθὺς ἐξηράνθη ἡ συκῇ.!

21. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀληθῶς σὰς λέγω, Ἐὰν ἔχητε πίστιν, καὶ δὲν διστάσητε, οὐχὶ μόνον τὸ τῆς συκῆς θέλετε κάμει, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ὅρος τοῦτο ἂν εἴπητε, Σηκώθητι καὶ ῥιφθῇτι εἰς τὴν θάλασσαν, θέλει γίγναι.

22. Καὶ πάντα ὅσα ἂν ζητήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, ἔχοντες πίστιν, θέλετε λάβει.

23. Καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς τὸ ἱερὸν, προσῆλθεν πρὸς αὐτὸν, ἐνῷ ἐδίδασκεν, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντες, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττετε ταῦτα; καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην;

24. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Θέλω σὰς ἐρωτήσῃ καὶ ἐγὼ ἓνα λόγον, τὸν ὁποῖον ἂν μοι εἴπητε, καὶ ἐγὼ θέλω σὰς εἰπεῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττω ταῦτα.

25. Τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου πόθεν ἦτο; ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Καὶ ἐκεῖνοι διελογίζοντο καθ' ἑαυτοὺς, λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, θέλει εἰπεῖν πρὸς ἡμᾶς, Διὰ τί λοιπὸν δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν;

26. Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· διότι πάντες ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην.

27. Καὶ ἀποκριθέντες πρὸς τὸν Ἰησοῦν, εἶπον, Δὲν ἐξεύρομεν. Εἶπε πρὸς αὐτοὺς καὶ αὐτός, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω πρὸς ὑμᾶς ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττω ταῦτα.

28. Ἀλλὰ τί σὰς φαίνεται; Ἀνθρώπος τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν πρῶτον, εἶπε, Τέκνον,

20. Εἰ οἱ πάντε μαθητέιγτε οὐ τζιουδίτνε, ἐ θάνε· κίουσ οὐθὰ φίκου μὲ νίε χέρε;

21. Εἰ ζότι Κρίστ οὐ περφέικ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε· μὲ τὲ βερτέτα οὐ ὀμ γιούβετ, ντὲ πάτζι πέσε ἐ ντὲ μὸς κίοφι μὲ δι ζέμερα, γιὸ βέτεμε χεῖτ ἐ οὐ πὲ ντὲ φίκου δὸ τὲ πένι, πὸ ἐ δὲ χετίτ μάλλιτ ντὲ ἰ θέφτζι, γκρέου ἐ πγίερε ντὲ δὲτ, δὸ τὲ πένετνε.

22. Εἰ σὰ τὲ λίπενι ντὲ τὲ φάλτουρε μὲ πέσε, τὲ φίθα δὸ τὲ μίρρι.

23. Εἰ σὶ ἔρδι αἰ ντὲ κίσε, οὐ κιάσνε ντὲ αἰ τέκ διδάξ τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ πλεκεσίτ ἐ λαδίτ, ἐ ἰ θόσνε· μετζ οὐρδερ πέν χετὸ, ἐ δὲ κούσ τὰ δὲ τὲ χετὲ οὐδε;

24. Εἰ δὲ Ἰησοῦς οὐ περφέίικ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε· δὸ τοῦ πέν ἐ δὲ οὐνε γιούβετ νίε φγιαλε, ἐ ντὲ μὰ θάτζι μούα ἀτὲ, ἐ δὲ οὐνε δὸ τοῦ ὀμ γιούβετ μετζ οὐρδερ πέιγ χετὸ.

25. Παφεζίμι ἰ Ἰωάννητ γκα Κίελι κὲ, ἂ γκα νίερεζετνε; ἐ ἀτὰ μεντόνισνε μὲ βέτεχε τὲ τοῦρε, ἐ θόσνε, ντὲ θάφτζιμ γκα Κίελι, δὸ τὲ νὰ θότνε νέβετ, ψὲ ἀδὰ νούχε πεσούατνε;

26. Εἰ ντὲ θάφτζιμ γκα νίερεζετνε, τρέμπεμι πότενε, σὲ τὲ φίθε, ἐκάνε, Ἰωάννε πῶσι προφήτ.

27. Εἰ γιὸν περφέίκνε Ἰησοῦτ, ἐ ἰ θάν' νούχε δίμε, ἐ δὲ αἰ οὐ θὰ ἀτοῦρε· ἐ δὲ οὐνε νούκ' οὐ ὀμ γιούβετ, σὲ μετζ οὐρδερ πέιγ χετὸ.

28. Τζίου δούατε γιούβετ; νίε νιερί κίσε δι ὀγιέλμ, ἐ γιὸν κιάς σὲ πάριτ, ἐ ἰ θὰ πέρρ, χαιγδε σὸτ, ἐ

ὑπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνί μου.

29. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε. Δὲν θέλω· ὕστερον ὅμως μετανοήσας, ὑπῆγε.

30. Καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν δεύτερον εἶπεν ὡσαύτως. Καὶ ἐκεῖνος ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἐγὼ ὑπάγω κύριε καὶ δὲν ὑπῆγε.

31. Τίς ἐκ τῶν δύο ἔκαμε τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς; Λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Ὁ πρῶτος· λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς οἱ λέγω, ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ὑπάγουσι πρότεροι ὑμῶν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

32. Διότι ἦλθε πρὸς ὑμᾶς ὁ Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν· οἱ τελῶναι ὅμως καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· οἱ δὲ ἰδόντες, δὲν μετεμελήθητε ὕστερον, ὥστε νὰ πιστεύατε εἰς αὐτόν.

33. Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε· Ἦτο ἀνθρωπὸς τις οἰκοδοεσπότης, ὅστις ἐφύτευεν ἀμπελῶνα, καὶ περιέβαλεν εἰς αὐτὸν φραγμὸν, καὶ ἔσκαψεν ἐν αὐτῷ ληνόν, καὶ ὠκοδόμησε πύργον· καὶ ἐμίσθωσεν αὐτὸν εἰς γεωργούς, καὶ ἀπεδήμησεν.

34. Ὅτε δὲ ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργούς, διὰ νὰ λάβωσι τοὺς καρποὺς αὐτοῦ.

35. Καὶ πιάσαντας οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ, ἄλλον μὲν ἔδειραν, ἄλλον δὲ ἐφόνευσαν, ἄλλον δὲ ἐλιθοβόλησαν.

36. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείους τῶν πρώτων· καὶ ἔκκαμον εἰς αὐτοὺς ὡσαύτως.

37. Ὑστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς

κουνὸν ντὲ βῆστέ τιμ.

29. Ε δὲ αὐτοῦ περφέιξ, ἐ ἐθα· νοῦξ δούα, μὲ παστὰίγ ντερού μέν- τνε, ἐ βάτε.

30. Ε γιὰ κιάς ἐ δὲ αὐ εἰτίτ, ἐ ἰ θὰ ἐ δὲ ἀτίγ, αὐτοῦ· ἐ αὐ γιὰ περφέιξ, ἐ ἰ θὰ οὔνε ζατ, ἐ νοῦξε βάτε.

31. Τζίλι δὰ γὰ τὲ δι πέρι θε- λίμενε ἐ αὐ γιάτιτ; ἐ ἰ θάνε ἰ πόρι, οὐ θότ· ἀτούρε Ἰησοῦ, μὲ τὲ βερ- τέτα οὐ θὸμ γιούβετ, σὲ ταλόνεριτε, ἐ δὲ κουρβιάρετε, δὰ τὲ εἶνε μὲ περπάρα σὲ γιούβετ ντὲ μπρατερι τὲ Περντίσε.

32. Σὰ ἔρδι ντέρ γιὰ Ἰωάννη μὲ οὔδε τὲ σὲ δρέιγτεσε ἐ νοῦξ· ἐ πε- σουάτε· ἐ Τελόνετε ἐ δὲ κουρβιάρετε πῆσουανε μπε τὲ, ἐ γιούβετ ντοκὲ σὲ πᾶτε νοῦξ ντερούτε μέντε παστὰίγ τὲ πῆσογτε μπε τὲ.

33. Τγιέτερ παραβολὴ δι· Γιόνι. Ἰὸ νιὲ νιερί ζατ ὅτε πῆιτ, ἐ αὐ βοῦρι (φυ- τέψι) νιὲ βῆστέ, ἐ ἐ θούρε ἀτὲ μὲ φάρδε, ἐρεμὸ μπε τὲ πατητιρ, ἐ κτίσι μπε τὲ πύργα (κούλλε) ἐ ἐδὰ ἀτὲ ντὲ κούιγ, ἐ ἴκου.

34. Ε κοῦρ ἀφερόι κῶχ· ἐ πέρε- βετ, δερῶι κοπίλτ· ἐτίγ ντὲ ποῦι- γκερ τὲ μίρρε πέμμετ ἐτίγ.

35. Ε δὲ ποῦιγκεριτε σὶ ἰ ζούνε κοπίγτ ἐτίγ, νιέρινε ἐ ράχενε, ἐ τγιά- τεριν· ἐ μούάρρε μὲ φούρρε.

36. Πάμετα δερῶι τὲ τγιέρε κοπίγ, μὲ τὲ σούμε σὲ τὲ πάρετ, ἐ οὐ ἀ πένε· ἐ δὲ ἀτούρεβιτ αὐτοῦ.

37. Ε μὲ τὲ παστὰίγμενε δερῶι

αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων, Θέλουσιν ἐντραπῇ τὸν υἱόν μου.

38. Ἀλλ' οἱ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱόν, εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Οὗτος εἶναι ὁ κληρονόμος· ἔλθετε, ἃς φωνεύσωμεν αὐτὸν, καὶ ἃς κατακρατήσωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

39. Καὶ πιάσαντες αὐτὸν, ἐξέβαλον ἐξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἐφόνευσαν.

40. Ὅταν λοιπὸν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί θέλει κάμει εἰς τοὺς γεωργοὺς ἐκείνους;

41. Λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Κακοὺς κακῶς θέλει ἀπολέσει αὐτούς· καὶ τὸν ἀμπελῶνα θέλει μισθώσει εἰς ἄλλους γεωργοὺς, οἵτινες θέλουσιν ἀποδώσει εἰς αὐτὸν τοὺς καρπούς ἐν ταῖς καιροῖς αὐτῶν.

42. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε ἐν ταῖς γραφαῖς, «Ὁ λίθος τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγείνη κεφαλὴ γωνίας» πρὸς Κυρίου ἐγένεν αὐτὴ καὶ εἶναι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;

43. Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ὑμᾶς, ὅτι θέλει ἀφαιρεθῇ ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ θέλει δοθῇ εἰς ἔθνος κάμνον τοὺς καρπούς αὐτῆς.

44. Καὶ ὅστις πέσῃ ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον, θέλει συντριφθῇ· εἰς ὄντινα δὲ ἐπιπέσῃ, θέλει κατασυντρίψει αὐτόν.

45. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ, ἐνόησαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει·

46. Καὶ ζητοῦντες νὰ πιάσωσιν αὐτόν, ἐφθάρησαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ εἶχον αὐτόν ὡς προφήτην.

μπα τὰ τὲ πῖρρ' ἐτίγ, ἐ θά' δὸ τὲ χένε τούρπ γκα πῖρρ' ἡμ.

38. Ε δὲ πούιγχεριτε οἱ πάνε τὲ πῖρρ' θάνε μὲ βέτέχνε τετούρε. κούιγ ἔσττε κληρονόμι, ἔγιανι τὰ θράσμε ἀτέ, ἐ τί μπάγμε κληρονομίν' ἐτίγ.

39. Ε σὶ ἐ ζούνε ἀτέ, ἐκρίνε γιάσττε γκα βέσττε, ἐ ἐ βράνε.

40. Ε πὸ κούρ, τὲ βίγῃ ἰ ζότι ἰ βέσττε, τζὸδ τὲ γιού πέγῃ αἰτούρε πούιγχερετ;

41. ἰ θάτ' ἀτίγ· χετὰ τὲ κεκίγγ σούμε χέικ δὸ τί θράσε, ἐ βέσττενε δὸ τὰ ἄπε ντέ τὲ τγιέρε πούιγχερ, χέ ἀιὰ δὸ τί ἄπενε ἀτίτ πέμμετε μπέ κόχε τὲ τούρε.

42. Θότ' αἰτούρε ἰησοῦ νούχε διαβάστε κούρρε ντέ κάρτερε, ἀτέ φούρρ χέ καταφρονίανε μγιέστρετε, αἰ οὐ πὲ ἐ οὐ βού κριε ντέ κιοῦε, γκα ζότι οὐ πὲ κεγιό, ἐ δούκατε τζιουδι ντέ σὶ τόνα;

43. Πρά ἀντάιγ οὐ ἡὸμ γιούβετ, σὲ μπρετερία ἐ Περντίσε δὸ τὲ γκρίχετε γκα γιούβετ, ἐ δὸ τὲ ἱπετε ντέ μιλέτ, χέ τὲ πέγῃ πέμετ' ἐσάιγ.

44. Ε δὲ αἰ χέ τὲ πγιέρε μπλ χετὲ φούρρ, δὸ τὲ δερμόνετε, ἐ δὲ ντέ τζίλι χέ τὲ πγιέρε σίπερ, ἀτέ δὸ τὰ πέγῃ πλιούχουρ.

45. Ε σὶ ντίνε τὲ πάρετ' ἐπρίφτερετ, ἐ δὲ φαρισεῖγτε παραβολέτ' ἐτίγ, κουνετούανε σὲ πὲρ ἀτὰ ἰ θότε.

46. Ε χερκοίγνε, χέ τὰ ζίνε ἀτέ, πὸ οὐ τρέμνε γκα πότα, σὲ ἐ κίανε ἀτέ πόσι προφήτ.

Κεφ. κβ'. 22.

ΚΑΙ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς· πάλιν εἶπε πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβολῶν, λέγων,

2. Ὡμοιωθή ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μὲ ἀνθρωπίνῳ βασιλεῖ, ὅστις ἔκαμε γάμους εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

3. Καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ νὰ καλέσωσι τοὺς προσκεκλημένους εἰς τοὺς γάμους· καὶ δὲν ᾔθελον νὰ ἔλθωσι.

4. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους, λέγων, Εἰπατε πρὸς τοὺς προσκεκλημένους, Ἰδοὺ, τὸ γεῦμά μου ἡτοίμασα· οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ θρεπτά εἶναι ἐσφαγμένα, καὶ πάντα εἶναι ἑτοιμά· ἔλθετε εἰς τοὺς γάμους.

5. Ἐκεῖνοι ὁμῶς ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ εἰς τὸ ἐμπόριον αὐτοῦ.

6. Οἱ δὲ λοιποὶ, πιάσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὕβρισαν καὶ ἐφόνευσαν.

7. Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη· καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκεῖνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν κατέκαυσε.

8. Τότε λέγει πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, Ὁ μὲν γάμος εἶναι ἑτοιμος, οἱ δὲ προσκεκλημένοι δὲν ἦσαν ἄξιοι.

9. Ἰπάχετε λοιπὸν εἰς τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν εὕρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους.

10. Καὶ ἐξεληθόντες οἱ δούλοι ἐκείνοι εἰς τὰς ὁδοὺς, συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, κακοὺς τε καὶ καλοὺς· καὶ ἐγεμίσθη ὁ γάμος ἀπὸ ἀνακεκλημένων.

11. Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς διὰ

Κρίε Ενῖεζέτ ἐδίτε, κβ'. 22.

ΕΙΗΣΟΥΙ Οὐ ΠΕΡΦΕΙΚ ΠΑΜΕΤΑ ΑΤΟΥΡΕ ΜΕ ΠΑΡΑΒΟΛΙΡΑ, Ε ΟΥ ΘΟΪ,

2. ΜΠΡΕΤΕΡΙΑ Ε ΚΙΕΛΒΕΤ ΚΑ ΤΕ ΓΙΑΡΕ ΜΕ ΝΙΕΡΙ ΜΠΡΕΤ, ΧΕ ΑΤ ΠΕΡΡΙ ΔΑΣΜΕΤ Ε ΔΙΑΛΛΙΤ ΣΕ ΤΙΓ.

3. Ε ΔΕΡΦΟΪ ΚΟΠΙΓΤ' ΕΤΙΓ ΤΕ ΘΕΡΡΙΣΝΕ ΑΤΑ ΧΕ ΚΕΝΕ ΦΤΟΥΑΡΕ ΝΤΕ ΔΑΣΜΕΡΑ, Ε ΝΟΥΧΕ ΔΟΥΑΙΓΝΕ ΤΕ ΕΙΓΝΕ.

4. ΠΑΜΕΤΑ ΔΕΡΦΟΪ ΤΕ ΤΓΙΕΡΕ ΚΟΠΙΓ, Ε ΟΥ ΘΑ, ΘΟΪ ΜΠΑ ΤΑ ΧΕ ΓΙΑΝΕ ΦΤΟΥΑΡΕ, ΝΑ ΧΕ ΔΡΕΚΑ ΓΜΕ ΕΪΤΕ ΧΑΖΕΡ, ΕΙΤΖΕΡΕΤ' ΕΜΙΑ Ε ΔΕ ΠΕΡΑΤ' ΕΜΑΪΓΜΕ ΓΙΑΝΕ ΘΕΡΤΟΥΡΕ Ε ΔΕ ΕΙΘΕ ΣΑ ΔΟΥΧΕΝΕ ΓΙΑΝΕ ΧΑΖΕΡ, ΠΟ ΕΓΙΑΝΙ ΝΤΕ ΔΑΣΜΕΡΑ.

5. Ε ΑΤΑ ΠΕΡΤΟΥΑΝΕ, Ε ΘΒΑΝΕ, ΠΟ ΝΙΕΡΙ ΘΑΤΕ ΝΤΑΡΡΕ ΤΕ ΤΙΓ' Ε ΤΓΙΕΤΕΡΙ ΝΤΕ ΠΡΑΜΑΤΙ ΤΕ ΤΙΓ:

6. Ε ΤΕ ΤΓΙΕΡΕΤΕ ΟΙ ΖΟΥΝΕ ΚΟΠΙΓΤ' ΕΤΙΓ Ι ΘΑΪΓΤΙΝΕ, Ε ΔΕ Ι ΘΡΑΝΕ.

7. Ε ΟΙ ΕΔΙΦΙΔΙ ΜΠΡΕΤΙ ΟΥ ΖΕΜΕΡΟΥΑ, Ε ΔΕΡΦΟΪ ΑΪΚΕΡΕΤ' ΕΤΙΓ, Ε ΘΡΑΝΟ ΑΤΑ ΧΕ ΘΡΑΝΕ ΚΟΠΙΓΤ' ΕΤΙΓ, Ε ΔΕ ΚΙΟΥΤΕΤΝ' ΕΤΟΥΡΕ ΕΠΕΡΒΕΛΙΔΙ.

8. ΑΧΙΕΡΕ ΟΥ ΘΟΤΕ ΚΟΠΙΓΕΤ ΟΕ ΤΙΓ, ΣΕ ΔΑΣΜΑ ΕΪΤΕ ΧΑΖΕΡ, ΠΟ ΑΤΑ ΧΕ ΚΕΝΕ ΤΕ ΦΤΟΥΑΡΕ ΝΟΥΧΕ ΚΕΝΕ ΤΕ ΖΟΤΕ (ΑΞΙΟ.)

9. ΧΑΪΓΔΕΝΙ ΔΑ ΝΤΕ ΠΕΡ ΤΕ ΔΑΛΙΟΥΡΑ ΤΕ ΟΥΔΕΡΑΒΕΤ, Ε ΣΑ ΧΕ ΤΕ ΦΕΝΙ, ΤΙ ΦΤΟΝΙ ΜΠΕ ΔΑΣΜΕΡΑ.

10. Ε ΟΙ ΔΟΥΑΛΕ ΑΤΑ ΚΟΠΙΓ ΜΠΕ ΟΥΔΕΡΑ, ΜΠΕΓΙΟΥΑΔΕ ΕΙΘ' ΑΤΑ ΧΕ ΦΕΝΕ, ΤΕ ΛΙΦΑ Ε ΤΕ ΜΙΡΡΕ, Ε ΟΥ ΜΠΛΙΟΥΑ ΔΑΣΜΑ ΓΚΑ ΑΤΑ ΧΕ ΡΙΓΝΕ.

11. Ε ΟΙ ΧΙΡΙ ΜΠΡΕΤΙ ΤΕ ΘΙΧ ΑΤΑ

νὰ θεωρήσῃ τοὺς ἀνακεκλιμένους, καὶ ῥίγνῃ, πὰ ἀτγὲ νιῆ νιερί καὶ νοῦκῃ εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον μὴ ἐνδεδυμένον χιτῶν θέσους ῥόπα τὲ δάσμεσε.

12. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Φίλε, πῶς εἰσῆλθες ἐνταῦθα μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἀπεστομώθη.

13. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς ὑπηρέτας, Δέσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας, σηκώσατε αὐτὸν, καὶ ῥίψατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

14. Διότι πολλοὶ εἶναι οἱ κεκλημένοι, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί.

15. Τότε ὑπῆγον οἱ Φαρισαῖοι καὶ συνεβουλεύθησαν πῶς νὰ παγιδεύσωσιν αὐτὸν ἐν λόγῳ.

16. Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτὸν τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν, λέγοντες, Διδάσκαλε, ἐξεύρομεν ὅτι ἀληθὴς εἶσαι, καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ δὲν σὲ μέλει περὶ οὐδενός· διότι δὲν βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπου.

17. Εἰπὲ λοιπὸν πρὸς ἡμᾶς, Τί σοὶ φαίνεται; εἶναι συγκεχωρημένον νὰ δώσωμεν δασμὸν εἰς τὸν Καίσαρα, ἢ οὐχί;

18. Γνωρίζας δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν, εἶπε, Τί μὲ πειράζετε, ὑποκριταί;

19. Δεῖξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ δασμοῦ. Οἱ δὲ ἔφεραν πρὸς αὐτὸν δηνάριον.

20. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοῦς, Τίνος εἶναι ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή;

21. Λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Τοῦ Καίσαρος. Τότε λέγει πρὸς αὐτοῦς, Ἀπόδοτε λοιπὸν τὰ τοῦ Καίσαρος εἰς τὸν Καίσαρα, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ εἰς

12. Εἰ θότ' ἀτίτ μιχ, κιθ χίρε καὶ τοῦ, κοῦρ νοῦκῃ καὶ ῥόπα τὲ δάσμεσε; ἐ δὲ αὐτὸν σμεῦντ τὲ φλίτ.

13. Αἰχίερε οὐ θότῃ μπρέτι πουνετόρεβετ, σι τι λίδνι ἀτίτ δοῦκρότῃ, ἐ δὲ χέμπετῃ γκρένι κατῃ, ἐ θίνις γιάτῃ ντὲ ἐρεσίρε τὲ θέλῃ ἀτγὲ δὸ τὲ γέτῃ τὲ κιάρετῃ, ἐ δὲ τὲ δρέδουριτ ἐ δέμπεβετ.

14. Σὲ ψὲ σούμεε γιάνε τὲ φτούαρῃ ἐ τὲ πάχε τὲ ζιγιέδουριτῃ.

15. Αἰχίερε θάνε Φαρισεῖγτῃ, ἐ πένε τὲ μπεγέδουρε, ἐ μεντόνεσινε, κιθ τὰ ζίγνε κατῃ ντὲ φγιάλε.

16. Εἰ δερφούανῃ ντὲ αὐτὸν μαθητῃ· ἐτοῦρε, πάσχε με Ἡρωδιανότε, ἐ ἰθάνε, Δάσκαλ, ἐ δέμε καὶ γὰρ ἐ βερτέτε, ἐ δὲ διδάξ οὐδεν' ἐ Περντίσε με τὲ βερτέτε, ἐ νοῦκῃ καὶ δερτ τι πὲρ ντονιῃ, σὲ νοῦκῃ βεστρόν ντὲ φάκε τὲ νιέρεζετ.

17. Θουαῖγνα δὰ νίβετ, σι τὲ δοῦκατε τι; εἴτ' ἐ οὐδεσῃ τὲ ἀπεμε κήνσο (χαράτζ) ντὲ Καίσαρι, ἀ γιό;

16. Εἰ σὶ νιόχου Ἰησοῦ πονηρίν' ἐτοῦρε, οὐ θὰ, ψὲ με πειράζνι Ὑποκριτέγ (με δὲ φάκε.).

19. Δεφτόμενι ἄσπρεν' ἐ Κήνσοσε, ἐ δὲ ἀτὰ ἰ προύνε νιῆ δηνάρι.

20. Εἰ οὐ θότ' ἀτοῦρε ἐκούιγτ' εἴτῃ καγιδ κόνε ἐ δὲ τὲ σκρούριτῃ μπι τῃ;

21. Ἰ θόν' ἀτίγ' τὲ Καίσαριτ, κατῃ χέρε οὐ θὰ ἀτοῦρε. παφούανι δὰ ἀτὸ καὶ γιάνε τὲ Καίσαριτ, ντὲ Καίσαρι. ἐ ἀτὸ καὶ γιάνε τὲ Περντίσε, ντὲ Περ-

τὸν Θεόν.

22. Καὶ ἀκούσιντες ἐθαύμασαν καὶ ἀφῆσαντες αὐτὸν ἀνεχώρησαν.

23. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσήλθον πρὸς αὐτὸν Σαδδουκαῖοι, οἱ λέγοντες, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάστασις· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες,

24. Διδάσκαλε, ὁ Μωϋσῆς εἶπεν, « ἔάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, θέλει νυμφευθῇ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ θέλει ἀναστήσῃ σπέρμα εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

25. Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἀποῦ ἐνυμφεύθη ἐτελεύτησε καὶ μὴ ἔχων τέκνον, ἀφῆκε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

26. Ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτὰ.

27. Ὑστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.

28. Ἐν τῇ ἀναστάσει λοιπὸν τίνος τῶν ἑπτὰ θέλει εἶσθαι γυνή; διότι πάντες ἔλαβον αὐτήν

29. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Πλανᾶσθε, μὴ γνωρίζοντες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

30. Διότι ἐν τῇ ἀναστάσει οὔτε νυμφεύονται, οὔτε νυμφεύουσιν, ἀλλ' εἶναι ὡς ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν οὐρανῷ.

31. Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, δὲν ἀνεγνώσατε τὸ ῥηθὲν πρὸς Ἰσακ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, λέγοντος,

32. « Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσακ, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ; » Δὲν εἶναι ὁ Θεὸς Θεός νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων.

ντία.

22. Εἰ σὶ ἐντίενε, οὐ τζιουδίενε, ἐ ἐλιάνε ἀτέ, ἐ ἔκνε.

23. Ντά τέ δίτε ἐρδε ντέ ἀτ σαδουκεῖτ, ἀτά κὲ θόνε σὲ νοῦκε γγιαλένε τέ ἐδέκουριτε, ἐ ἐ πίεντε ἀτέ, ἐ ἰ θόνε.

24. Δάσκαλ, Μωσίου θά· ντέ ἐδέκτε νιερί κὲ τέ μὸς λέρρε θυιέλμ, τέ μαρτόνετε με φρούαν ἐτίγ βελάι τιγ, ἐ τέ γγιαλέγε φάρρε ντέ βελάι τιγ.

25. Εἰ πράνε νέβετ κένε ὅτάτε βελάζερ, ἐ σὶ οὐ μαρτούα ἰ πάρρε βδίκ, ἐ σὲ ψὲ νοῦκε χιῖτ φάρρε, λιὰ φρούον' ἐτίγ ντέ βελάι τιγ.

26. Αῶτοῦ ἐ δὲ ἰδίτι, ἐ δὲ τρέτι, γγέρ ντέ τέ ὅτάτε.

27. Εἰ με παῶτάιγε γκά τέ φίθε, βδίκι ἐ δὲ φρούαγια.

28. Εἰ πό κούρ τέ γγιαλένε τέ ἐδέκουριτε, τζίλιτ γκά τέ ὅτάτε δὸ τέ γέτε φρούαγια; σὲ ψὲ φίθε ἐ πάεντε ἀτέ.

29. Εἰ δὲ Ἰησοῦ οὐ περφέιτκ, ἐ οὐ θά ἀτοῦρε. γένι ξεῖιερε, σὲ ψὲ νοῦκε κουπετόνι κάρτερατε ἀς φουκίν' ἐ Περντίσε.

30. Σὲ ντέ κόχε κὲ δὸ τέ γγιαλένε τέ ἐδέκουριτε ἀς μαρτόγενε ἀς μαρτόνετε, πό γιάνε πόσι ἐγγελεῖ ἐ Περντίσε ντέ κίελ.

32. Εἰ περ τέ γγιαλίτουρε τέ σὲ ἐδέκουρετ νοῦκε διαβάστε ἀτέ κὲ ἔστε θένε ντέ γιούδετ γκά Περντία κὲ θότε.

32. Οὐνε γιάμ Περντία ἰ Ἀβραάμιτ, ἐ δὲ Περντία ἰ Ἰσαάκουτ, ἐ δὲ Περντία ἰ Ἰακώβιτ, νοῦκ' ἔστε Περντία, Περντι ἐ σὲ ἐδέκουρετ, πό ἐ σὲ φιάλεβετ.

33. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, ἐξεπλήττοντο διὰ τὴν διδασχὴν αὐτοῦ.

34. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες, ὅτι ἀπεστόμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ὁμοῦ.

35. Καὶ εἰς ἐξ αὐτῶν, νομικὸς, ἠρώτησε πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων,

36. Διδάσκαλε ποία ἐντολὴ εἶναι μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ ;

37. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, « Ἀγάπα Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου. »

38. Αὕτη εἶναι πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή.

39. Δευτέρα δὲ ὁμοίᾳ αὐτῆς, « Ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σε αὐτόν. »

40. Ἐν ταύταις ταῖς δύο ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμονται.

41. Καὶ ἐνῷ ἦσαν συνηγμένοι οἱ Φαρισαῖοι, ἠρώτησεν αὐτοῦς ὁ Ἰησοῦς,

42. Λέγων, Τί σᾶς φαίνεται περὶ ταῦ Χριστοῦ ; τίνας υἱὸς εἶναι ; Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Τοῦ Δαβὶδ.

43. Λέγει πρὸς αὐτοὺς, Πῶς λοιπὸν ὁ Δαβὶδ διὰ Πνεύματος ὀνομάζει αὐτὸν Κύριον, λέγων,

44. « Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Κύριόν μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως οὗ θέσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου ; »

45. Ἐὰν λοιπὸν ὁ Δαβὶδ ὀνομάζῃ αὐτὸν Κύριον, πῶς εἶναι υἱὸς αὐτοῦ ;

46. Καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ν' ἀποκριθῇ πρὸς αὐτόν λόγον· οὐδ' ἐτόλ-

33. Εἰ οἱ διφύοντες τοῦρμετ' ἐνέρεζετ, οὐ τζιουδίτνε ντὲ διδαχὶ τὲ τίγ.

34. Ε Φαριτέιγτε αὶ διφιούανε, καὶ οὐ μπίλι φόγγε Σαδουκέιγτε, οὐ μπεγιοῦαδε τὲ φίθε ντὲ νιὲ βέντ.

35. Ε νιὲ γκα ἀτὰ κὲ διδάξινε νόμανε, ἐ πίετι τσόκ' ἐ γκατγτουρε ἀτὲ, ἐ ἰ θόβ,

36. Δάσκαλ, τζίλια παρσὶ εὔτε νιὲ ἐμάδε ντὲ νόμ.

37. Ε δὲ Ἰησοῦ ἰ θὰ ἀτίτ' « Τὲ δούατζ ζότνε Περντίνε τέντε μὲ φίθε ζέμπερε τέντε, ἐ δὲ μὲ φίθε σπύρτινε τέντ, ἐ δὲ μὲ φίθε μέντιανε τέντε. »

38. Κεγιο εὔτε ἐ πάρρη, ἐ δὲ ἐμάδε πορσί.

39. Ε εἰδίτε καὶ φιάν μὲ ἀτὲ « Τὲ δουατζ φιτάνε τέντ, αὶ ἐ δὲ θέταχενε τέντε. »

40. Ντὲ χετὸ τὲ δι πορσίρα φίθε νόμι, ἐ δὲ προφῆτεριτε βάρρνε.

41. Ε οἱ αὐ μπεγιοῦαδε φαρισεῖγτε, ἰ πίετι ἀτὰ Ἰησοῦ.

42. Ε οὐ θόττε αὶ γιοῦ δούκετε γιοῦβετ περ Κρίστίνε. ἰ κούιγ πέρρ εὔτε; ἰ θάν' ἀτὰ, ἰ Δαβίδιτ.

43. Οὐ θότ' ἀτουρε ψὲ ἀδὰ Δαβίδι μὲ σέντ Σπίρτ, ἐ θερρὰτ ἀτὲ ζότ; ἐ θόττε.

44. Θὰ ζότι, ζάττε σιμ' ρὶ μπά-νε τίμε τὲ δγαθῆτε γγέρα σὰ τὲ θε χάσμεριτ' ἐτοῦ, ντὲνε χέμπε τὲ τούα.

45. Ε ντὲ ἐ θερρὰτ ἀτὲ Δαβίδι ζότ, κισ εὔτε πέρρὶ τίγ;

46. Ε Ντοῦνε νόυκε μούντ τί περ-φέφειγ ἀτίγ φγιαλέ, ἀς κουτουρίσι

μησέ τις ἀπ' ἐκεῖνης τῆς ἡμέρας νὰ ἐρωτήσῃ πλέον αὐτόν.

ΚΕΦ. κγ'. 23.

ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς τοὺς ὄχλους καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

2. Λέγων, Ἐπὶ τῆς καθέδρας τοῦ Μωϋσέως ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι.

3. Πάντα λοιπὸν ὅσα ἂν εἰπῶσι πρὸς ἐσὰς νὰ φυλάττιτε, φυλάττετε καὶ πράττετε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ πράττετε· ἐπειδὴ λέγουσι, καὶ δὲν πράττουσι.

4. Διότι δένουσι φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα, καὶ ἐπιθέτουσιν ἐπὶ τοὺς ὅμους τῶν ἀνθρώπων· δὲν θέλουσιν ὅμως οὐδὲ διὰ τοῦ δακτύλου αὐτῶν νὰ κινήσωσιν αὐτά.

5. Πράττουσι δὲ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν, διὰ νὰ βλέπωνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· καὶ πλατύνουσι τὰ φυλακτήρια αὐτῶν, καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων αὐτῶν.

6. Καὶ ἀγαπῶσι τὸν πρῶτον τόπον ἐν τοῖς δείπνοις, καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς,

7. Καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ νὰ ὀνομάζωνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων 'Ραββί, 'Ραββί.

8. Σεῖς ὅμως μὴ ὀνομασθῆτε 'Ραββί· διότι εἷς ἐστὶν ὁ καθηγητὴς σας, ὁ Χριστός· πάντες δὲ σεῖς ἀδελφοὶ εἰσθε.

9. Καὶ πατέρα σας μὴ ὀνομάσθε ἐπὶ τῆς γῆς· διότι εἷς ἐστὶν ὁ Πατήρ σας, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

10. Μὴδὲ ὀνομασθῆτε καθηγηταί, διότι εἷς ἐστὶν ὁ καθηγητὴς σας, ὁ Χριστός.

11. Ὁ δὲ μεγαλύτερος ἀπὸ ὅσων,

ἵεροὶ καὶ γὰ ἀγιοὶ δότε τὲ πίεσε ἀτὲ μὲ.

Κρίε Ἐνιζέτ ἐτρέτε. κγ'. 23.

Ἀχιέρε Ἰησοῦι οὐ φόβι τούρμαβετ σὲ ἵέρεζετ, ἐ δὲ μαθητίβετ σὲ τίγ.

2. Ε οὐ θά· μπὶ φρόν τὲ Μωϋσί-
ουτ ντέγγνε Γραμματέγγτε, ἐ δὲ Φα-
ρισεῖγγτε.

3. Εἴθε σὰ τὲ θένε ντὲ γιούβετ τὲ
ρούανι, τί ρούανι, ἐ δὲ τί πένι, πὸ
σὶ πούνερατ' ἐ ἀτούρε μὸς πένι, σὲ
ψὲ θόνε ἐ νοῦξε πέγγνε.

4. Σὲ λίδγγνε πάρε τὲ μεδὰ, ἐ
δὲ τὲ βέντα σούμε, ἐ ἰ γκαρκόγγνε
μπὶ κράχε τὲ ἵέρεζετ, πὸ ἄς μὲ ἰ-
στί·ν' ἐτούρε νοῦξε δούανε τί τούντινε
ἀτό.

5. Ἢ δὲ Εἴθε πούνερατ' ἐτούρε ἰ
πέγγνε πὲρ τὲ δούκουρε ντὲ ἵέρεζ,
ἐ ζγερόγγνε φύλακατ' ἐτούρε, ἐ μα-
δόγγνε κλόστ'· ἐ ρόπαβετ σὲ τούρε.

6. Ε δούανε ντὲ τὲ γκρένε τὲ
ρίνε μὲ σίπερ σὲ Εἴθε, ἐ ντὲ τὲ μπε-
γέδουρα τὲ χένε βέντι·ν' ἐ πάρρε.

7. Ε δὲ τὲ πούθουρατε ντὲ πα-
ζάρε, ἐ τὲ θερρίτενε γὰ ἵέρεζίτε,
δάσκαλ, δάσκαλ.

8. Πὸ γιούβετ τὲ μὸς θερρίτενι
δάσκαλλε, σὲ ψὲ ἵε ἔσσε δάσκαλι
γιούαίγ, Κρίστι· ἐ Εἴθε γιούβετ γένι
βελάζερ.

9. Ε δὲ παπὰ τουαίγ τὲ μὸς θερ-
ρίσινι μπὶ δὲ, σὲ ἵε ἔσσε παπὰ γιού-
αίγ, αἱ καὶ ἔσσε ντὲ Κίελ.

10. Ε δὲ τὲ μὸς θερρίτενι τὲ πάρ-
ρε, σὲ ἵε ἔσσε ἰ πάρρι γιούαίγ Κρί-
στι.

11. Ε μὲ ἰ μάδι γὰ γιούβε, λὲ

Θέλει εἶσθαι ὑπηρετῆς σας.

12 Ὅστις δὲ ὑψώσῃ ἐαυτὸν, θέλει ταπεινωθῇ· καὶ ὅστις ταπεινώσῃ ἐαυτὸν, θέλει ὑψωθῇ.

13. Ἀλλ' οὐκ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ σῖς δὲν εἰσέρχεσθε οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίνετε νὰ εἰσέλθωσιν.

14. Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι κατατρώγετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ τοῦτο ἐπὶ προφάσει ὅτι κάμνετε μακρὰς προσευχάς· διὰ τοῦτο θέλετε λάβει μεγαλητέραν καταδίκην.

15. Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι περιέρχεσθε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν, διὰ νὰ κάμνητε ἓνα προσήλυτον· καὶ ὅταν γείνη, κάμνετε αὐτὸν υἱὸν τῆς γεινῆς διπλότερον ὑμῶν.

16. Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, ὀδηγοὶ τυφλοὶ, οἱ λέγοντες, Ὅστις ὁμόσῃ ἐν τῷ ναῶ, εἶναι οὐδέν· ὅστις ὁμῶς ὁμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὑποχρεοῦται.

17. Μωροὶ καὶ τυφλοὶ, διότι τίς εἶναι μεγαλῆτερος, ὁ χρυσοῦς, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἀγιάζων τὸν χρυσόν;

18. Καί, Ὅστις ὁμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, εἶναι οὐδέν· ὅστις ὁμῶς ὁμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὑποχρεοῦται.

19 Μωροὶ καὶ τυφλοὶ, διότι τίς εἶναι μεγαλῆτερος, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἀγιάζον τὸ δῶρον;

20. Ὁ ὁμόσας λοιπὸν ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὁμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ.

21. Καὶ ὁ ὁμόσας ἐν τῷ ναῶ

τὲ γέτε χουσεμκιὰρι γιούαῖγ.

12. Εὐ δὲ αἱ χεῖτε γκέρε βέτεχεν· ἐτίγ, δὲ τὲ οὐνιετε, ἐ αἱ χεῖ τὲ οὐνέιγε βέτεχεν· ἐτίγ δὲ τὲ γκρίχετε.

13. Εὐ δὲ μπεῖ γιούβετ Γραμματικότῃ ἐ δὲ Φαρισεῖγτε Ὑποκριτέιγτε, σὲ μπίλνι μπρετερίν' ἐ Κίελβετ περπάρα νιέρζεστ, σὲ γιούβετ νούκῃ χίνι, ἄς ἀτὰ χεῖ χίγινε νούκ' ἰ λίρι τὲ χίγινε.

14. Βε μπεῖ γιούβετ Γραμματικότῃ ἐ δὲ Φαρισεῖγτε Ὑποκριτέιγτε, σὲ χάνι ὅτεπίτ' ἐ σὲ βάβετ, μὲ ἀφορμί, σὲ λιούτενι οὐόμε, ἐ ἀνταίγ δὲ τὲ μίρρι μὲ τέπερ φινάχ.

15. Βε μπεῖ γιούβετ Γραμματικότῃ, ἐ Φαρισεῖγτε Ὑποκριτέιγτε, σὲ κθένενι δέτνε ἐ δὲ στερένε τὲ πρίρι νιὲ ντὲ πέσε τοῦαῖγ, ἐ κοῦρ τὲ πένετε, ἐ πένι ἀτὲ πίρρ' ἐ πίεςσε δι πγίεςε γὰ βέεχεγια γιούαῖγ.

16. Βε μπεῖ γιούβετ δάσκαλε τὲ βέρπερε, χε θόϊ, αἱ χεῖ τὲ πετόνετε ντὲ Κίσε νούκ ἔστε Γε, πὸ αἱ χεῖ τὲ πετόνετε ντὲ ἄρρ τὲ Κίσεσε, φεγέν.

17. Τὲ πὰ μέντ, ἐ δὲ τὲ βέρπερε, τζίλια ἔστε μὲ μάδε, ἄρρι, ἀ Κίσα χεῖ σεντερὸν ἄρρε;

18. Εὐ δὲ αἱ χεῖ τὲ πετόνετε ντὲ βέντ χεῖ βένε δουρετίνε, νούκ' ἔστε Γε, πὸ αἱ χεῖ τὲ πετόνετε ντὲ δουρετὶ χεῖ ἔστε μπι τὲ φεγέν.

19. Τὲ πὰ μέντ, ἐ δὲ τὲ βέρπερε, τζίλια ἔστε μὲ μάδε, δουρετία, ἀ βέντι χεῖ σεντερὸν δουρετίνε;

20. Σὲ αἱ χεῖ τὲ πετόνετε ντὲ βέντ χεῖ βίχετε δουρετία, πετόνετε μπά τὲ, ἐ δὲ μπι Γιθ ἀτὸ χεῖ γιάνε σίπερ μπι τὲ.

21. Εὐ αἱ χεῖ πετόνετε ντὲ Κίσε,

ὁμνύει ἐν αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν.

22. Καὶ ὁ ὁμώσας ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁμνύει ἐς τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

23. Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι ἀποδεκατίζετε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνιθον καὶ τὸ κύμινον· καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα ἔπρεπε νὰ πράττειτε, καὶ ἐκεῖνα νὰ μὴ ἀφίνητε.

24. Ὁδηγοὶ τυφλοὶ, οἵτινες διῴλίζετε τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνετε.

25. Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι καθρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πινακίου, ἔσωθεν ὁμῶς γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀκρασίας.

26. Φαρισαῖε τυφλὲ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πινακίου, διὰ νὰ γείνη καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρὸν.

27. Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι παρομοιάζετε μὲ τάφους ἀσβεστωμένους, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν ὁμῶς γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν, καὶ πάσης ἀκαθαρσίας.

28. Οὕτω καὶ σεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε εἰς τοὺς ἀνθρώπους δίκαιοι, ἔσωθεν ὁμῶς εἰσθε πλήρεις ὑποκρισεως καὶ ἀνομίας.

29. Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί· διότι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν, καὶ στολιζέτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων·

30. Καὶ λέγετε, Ἐὰν ἤμεθα ἐν

πετόνετε μὲν αὐτῇ, ἐ δὲ ντὲ αὐτῇ καὶ ῥὶ πρέντα μὲν τῇ.

22. Εἰ αὐτῇ καὶ πετόνετε ντὲ Κίεχ, πετόνετε ντὲ φρόν τῇ Περντίσε, ἐ δὲ ντὲ αὐτῇ καὶ ῥὶ σίπερ μὲν τῇ.

23. Βὲ μπε γιούβετ Γραμματικότῃ, ἐ Φαρισεῖγτε ὑποκριτεῖγτε, σὲ δεκατίσιν διγύδισμον, ἐ δὲ μαράϊγνε, ἐ δὲ κίμιον, ἐ μὲ τῇ βέντατ ἐ νόμιτ ἰλιάτῃ, Γιούκνε, ἐ δὲ ἐλεημοσίῃ, ἐ δὲ πέσνε· ἐ δὲ κατὸ δούχαεσ τι πέγνε, ἐ δὲ ἀτὸ τῇ μὲν τῇ λέρρετε.

24. Δάσκαλε τῇ βέρπερε, καὶ ὀτρίδνι κουνούπνε, ἐ Φαμίλενε ἐ χαῖ τῇ τέρρε.

25. Βὲ μπε γιούβετ Γραμματικότῃ, ἐ Φαρισεῖγτε, σὲ παστρόνι τῇ γιάστμεν· ἐ κέλκνι, ἐ δὲ τῇ κούπεσῃ, ἐ πέρ πρέντα γιάνε πλιότ γκά τῇ βεμπέρα ἐ δὲ τῇ λίφα.

26. Φαρισεῖγ ἰ βέρπερε κερὸ μὲν περπάρα τῇ πρέντεν· ἐ κέλκνι, ἐ δὲ τῇ κούπεσῃ, καὶ τῇ πένετῃ ἐ δὲ ἐ γιάστμεγια ἐ πάχμε.

27. Βὲ μπε γιούβετ Γραμματικότῃ, ἐ Φαρισεῖγτε ὑποκριτεῖγτε, σὲ φιάνι μὲν βάρρε τῇ λίερα μὲν κέλκερε, καὶ ἀτὰ περγιάστα δούλενε τῇ πούκουρα, ἐ πρέντα γιάνε πλιότ ἔστερα τῇ σὲ βδέκουρετ, ἐ δὲ τζδόλοὶ τῇ πεφέρα.

28. Αὐτοῦ ἐ δὲ γιούβετ περγιάστα δούλενι ντὲ νιέρεζ τῇ δρέιγτε, ἐ πέρ πρέντα γένι πλιότ γκά δγιάλεζ, ἐ τῇ πεκία.

29. Βὲ μπε γιούβετ Γραμματικότῃ, ἐ Φαρισεῖγτε ὑποκριτεῖγτε σὲ δερτόνι βάρρετ· ἐ προφήτερετ· ἐ στοτίσινι μνημόρετ· ἐ σὲ δρέιγτεβετ.

30. Εἰ θοὶ τῇ γέσμεν νέβετ ντὲ δι·

ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, δὲν ἠθέλομεν εἶσθαι συγκοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν.

31. Ὡστε μαρτυρεῖτε εἰς ἐαυτοὺς, διὰ τοῦτο εἰσθε υἱοὶ τῶν φονευσάντων τοὺς προφῆτας.

32. Ἀναπληρώσατε καὶ σεῖς τὸ μέτρον τῶν πατέρων σας.

33. Ὅφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς θέλετε φύγει ἀπὸ τῆς καταδίκης τῆς γεέννης;

34. Διὰ τοῦτο, ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ἐσᾶς προφῆτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς· καὶ ἐξ αὐτῶν θέλετε θανατώσει καὶ σταυρώσει, καὶ ἐξ αὐτῶν θέλετε μαστιγῶσει ἐν ταῖς συναγωγαῖς σας, καὶ διώξει ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν·

35. Διὰ τὸ νὰ ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον, ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἀβελ τοῦ δικαίου, ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου, υἱοῦ Βαραχίου, τὸν ὁποῖον ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου.

36. Ἀλλοθῶς, σᾶς λέγω, Πάντα ταῦτα θέλουσιν ἔλθει ἐπὶ τὴν γενεάν ταύτην.

37. Ἰερουσαλὴμ, Ἰερουσαλὴμ, ἡ φονεύουσα τοὺς προφῆτας, καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς σὲ, ποσάκις ἠθέλησα νὰ συνάξω τὰ τέκνα σου, καθ' ὃν τρόπον συνάγει ἡ ὄρνις τὰ ὀρνίθια ἐκυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ δὲν ἠθέλησατε;

38. Ἰδοὺ, ἀφίεται εἰς ἐσᾶς ὁ οἰκὸς σας ἔρμος.

39. Διότι σᾶς λέγω, Δὲν θέλετε μὲ ἰδεῖ εἰς τὸ ἐξῆς, ἕως οὗ εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

τὲ τὲ γιάττερετ σένε, νοὺκ' οὐγδίσιμ με ἀτὰ ντὲ φιάκ τὲ προφήττερετ.

31. Κᾶνε καὶ μαρτυροῖσι βέτεχενε τοῦαῖγ, σὲ γένι πῖγτε ἐ ἀτοῦρε καὶ βράνε προφήττεριτε.

32. Εὐ δὲ γιούβετ μπουῶνι μάτε-σιν' ἐ γιάττερετ σουαῖγ.

33. Εἱρεπὶνγ, πγίελατ' ἐ νεπέρ-καβετ, κῖσ δὲ τὲ σπετόνι γκά φιου-κίμι ἐ πῖσεσε.

34. Πρὰ ἀντάιγ, γιὰ οὖνε δερ-φόιγ ντὲ γιούβετ προφήτερ' ἐ δὲ σοφόρα, ἐ δὲ τὲ γραμματέψουρε, ἐ γκά ἀτὰ δὲ τὲ θρίνι, ἐ δὲ τὲ μπερ-θένι ντὲ κρούκ. ἐ δὲ γκά ἀτὰ δὲ τὲ ρίχινι με χαμτζι ντὲ συναγόγερα τοῦαῖγ, ἐ δὲ τὲ ντίκνι κίουτέτ μπὲ κίουτέτ.

35. Κὲ τὲ βίγε σίπερ μπὲ γιού τζδὸ φιάκ ἰ δρέιγτε, καὶ οὐ δερδ σί-περ μπὲ δὲ, καὶ γκά φιάκου ἰ τὲ δρέιγτιτ Ἀβελιτ, γγέρα σὲ φιάκου ἰ Ζαχαρίασε. πῖρριτ σὲ Βαραχίασε ἀ-τιγ καὶ ἐ βράνε ντὲ περ μες τὲ Κῖσε-σε, ἐ δὲ τὲ βέντιτ καὶ βίχετε δουρετία.

36. Μὲ τὲ βερτέτα οὐ θὸμ γιού-βετ, δὲ τὲ βίγενε φίθε κατὸ μπὲ κα-τὲ μιλέτ.

37. Ἰερουσαλὴμ, Ἰερουσαλὴμ, καὶ βράσε προφήττεριτε, ἐ μάρρε με φούρρε ἀτὰ καὶ οὐ δερφούανε τέκ τέ-γε, σὰ χέρε δέσα τὲ μπεγέδε δγιέλμτ' ἐτοῦα, σὶ κούντρε μπεγέδ πούλια ζόιγκτ' ἐσαῖγ περπὸ πέντεβετ ἐ νοῦκε δέστε;

38. Γιά καὶ μπέτετε ὅτεπὶκ γιού-αῖγ ἐ σκρέτε.

39. Σὲ ψὲ οὐ θὸμ γιούβετ, δὲ τὲ μὸς με σίχινι καὶ νταῶτὶ ἐπερπάρρα γγέρα σὰ τὲ θόι. ἰ πεκούαρ ἐστ' αἰ καὶ βγιέν ντέμερ τὲ ζότιτ.

ΚΕΦ. κδ'. 24.

Κρίε Εὐεζέτ ἐκάτεριε. κδ'. 24.

ΚΑΙ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρει ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ· καὶ προσήλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ διὰ νὰ ἐπιδείξωσιν εἰς αὐτὸν τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ.

2. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Δὲν βλέπετε πάντα ταῦτα; ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν θέλει ἀφεθῇ ἐδῶ λίθος ἐπὶ λίθον, ὅστις δὲν θέλει κατακρημνισθῇ.

3. Καὶ ἐνῷ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, προσήλθον πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν, λέγοντες, Εἶπε πρὸς ἡμᾶς, πότε θέλουσι γείνει ταῦτα; καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς παρουσίας σου, καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος;

4. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Βλέπετε μὴ σᾶς πλανήσῃ τις·

5. Διότι πολλοὶ θέλουσιν ἐλθεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, Ἐγὼ εἶμαι ὁ Χριστός· καὶ πολλοὺς θέλουσι πλανήσῃ.

6. Θέλετε δὲ ἀκούσει πολέμους καὶ φήμας πολέμων· προσέχετε μὴ ταρχηθῆτε· ἐπειδὴ πάντα ταῦτα πρέπει νὰ γείνωσιν· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἔτι τὸ τέλος.

7. Διότι θέλει ἐγερθῇ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ θέλουσι γείνει πείναι καὶ λοιμοί, καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους.

8. Πάντα δὲ ταῦτα εἶναι ἀρχὴ ὧδίνων.

9. Τότε θέλουσι σᾶς παραδώσει εἰς θλίψιν, καὶ θέλουσι σᾶς θανατώσει· καὶ θέλετε εἶσθαι μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου.

Εἰ σὶ δόλι Ἰησοῦ εἰ ἱκου γκα Κίπα· ἰ θάνε πρᾶνε μαθητίπ' εἰτίγ, τὲ δεφτόγενε ντὲ αἰ τὲ δερτουάρατ' εἰ Κίσεσε.

2. Εἰ δὲ Ἰησοῦ οὐ θὰ ἀτοῦρε· νοῦκ' ἰ σίχνι φίθε κετὸ; μὲ τὲ βερτέτα οὐ θὸμ γιούβετ, δὸ τὲ μὸς μπέτετε φούρρ μπὶ φούρρ, καὶ τὲ μὸς γκρεμίσετε.

3. Εἰ σὶ ρίγ αἰ σίπερ ντὲ μᾶλλ' τὲ οὐλλίνετ, ἔρδε ντὲ αἰ μαθητίτε θέμεν εἰ θάνε· θουάιγνα νέβετ κοῦρ δὸ τὲ γένε κετὸ; εἰ δὲ τζίλι ἔστε νισάνι τὲ σ' ἄρδουριτ σάτε, εἰ δὲ τὲ σε σόσουρε σε γέτεσε;

4. Εἰ δὲ Ἰησοῦ οὐ περφέιφκ, εἰ οὐ θὰ ἀτοῦρε σίχνι σε μὸς οὐ κέσγνε νιερί.

5. Σὲ δὸ τὲ βίγενε σούμε ντὲ ἔμερ τίμ, εἰ δὸ τὲ θόνε, οὔνε γιάμ Κρίστι, εἰ δὲ σούμε δὸ τὲ κέσγενε.

6. Εἰ δὸ τὲ διφιδόνι λιούφτερα, εἰ δὲ ζέρα τὲ λιούφτεραβετ, βέστρὸνι εἰ μὸς οὐ φρικόνι, σε δούχαενε τὲ πένενε φίθε κετὸ, πὸ ἀκόμα νοῦκ' ἔστε τὲ σόσουριτ' εἰ γέτεσε.

7. Σὲ ψὲ δὸ τὲ γκρίχετε φιλλὶ μπὶ φιλλί, εἰ μπρετερι μπὶ μπρετερι, εἰ δὸ τὲ γέτε οὐρί, εἰ δὲ μουρτάγε ντὲ βέντε βέντε.

8. Εἰ φίθε κετὸ γιάνε τὲ νίσουρατ' εἰ σε δέμπουραβετ.

9. Αἰχίερ δὸ τοῦ ἄπενε γιούβετ ντὲ στρεγγίμε, εἰ δὸ τοῦ θράσενε, εἰ δὸ τὲ γένι τὲ μτζούαρ γκα φίθε φιλίτε περ ἔμερ τίμ.

10. Καὶ τότε θέλουσι σκανδαλισθῇ πολλοί· καὶ θέλουσι παραδώσει ἀλλήλους, καὶ θέλουσι μισήσει ἀλλήλους.

11. Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφητῇ θέλουσιν ἐγερθῇ καὶ πλανήσει πολλούς·

12. Καὶ ἐπειδὴ θέλει πληθυνθῇ ἡ ἀνομία, ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν θέλει ψυχρανθῇ.

13. Ὁ δὲ ὑπομείνας ἕως τέλους οὗτος θέλει σωθῇ.

14. Καὶ θέλει κηρυχθῇ τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ, πρὸς μαρτυρίαν εἰς πάντα τὰ ἔθνη· καὶ τότε θέλει ἔλθῃ τὸ τέλος.

15. Ὅταν λοιπὸν ἴδῃτε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρμώσεως, τὸ λαληθὲν διὰ τοῦ προφήτου Δανιὴλ, ἱστάμενον ἐν τῷ τόπῳ τῷ ἁγίῳ, (ὁ ἀναγινώσκων ἅς ἐννοῇ·)

16. Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἅς φεύγωσιν ἐπὶ τὰ ὄρη·

17. Ὅστις εὐρεθῇ ἐπὶ τοῦ δώματος, ἅς μὴ καταβῇ διὰ νὰ λάβῃ τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.

18. Καὶ ὅστις εὐρεθῇ ἐν τῷ ἀγρῷ, ἅς μὴ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω διὰ νὰ λάβῃ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

19. Οὐαὶ δὲ εἰς τὰς ἐγκυμονούσας καὶ τὰς θηλαζούσας ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

20. Προσεύχεσθε δὲ διὰ νὰ μὴ γείνη ἡ φυγὴ ὑμῶν ἐν χειμῶνι, μηδὲ ἐν σαββάτῳ.

21. Διότι τότε θέλει εἶσθαι θλίψις μεγάλη, ὅποια δὲν ἔγεινεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ θέλει γείνει.

22. Καὶ ἂν δὲν συνετέμνοντο αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, δὲν ἤθελε σωθῇ οὐ-

10. Εἰ ἀτὲ χέρε δὲ τὲ σκανδαλί-
σενε σοῦμε, εἰ δὲ τὲ παραδόσγενε
νιέρι γιάτερινε, εἰ δὲ τὲ μτζόγενε
νιέρι γιάτερινε.

11. Εἰ δὲ τὲ γκρίχενε σοῦμε προ-
φήτερ τὲ βέμ, εἰ δὲ τὲ κέσγενε σοῦμε.

12. Εἰ δὲ σὲ ψὲ δὲ τὲ τεπερόγε
εἰ χέκια, δὲ τὲ φτόχετε δαδουρία εἰ
σὲ σοῦμεβετ.

13. Εἰ ἀτὲ χέ τὲ δουρόγε γγέρα
ντάνε, ἀτὲ δὲ τὲ σόσετε.

14. Εἰ δὲ τὲ διδάξετε κοῦϊγ Οὐγ-
γέλ· ἰ μπρετερίσε μπὲ φίθε δὲ χέ
γιάνε νιέρεζ, πέρ μαρτυρί ντὲ φίθε
μιλέτε, εἰ ἀχίερι δὲ τὲ βίγε τὲ σά-
σουριτ· εἰ γέτεσε.

15. Εἰ πὰ κοῦρ τὲ σίχινι ἰδὸλανε
χέ δεφτόν τὲ σκρετούαριτε, χέ ἔστε
θένε γκα προφήτη Δανιήλ, τὲ βίγε
ντὲ βέντ τὲ σεγγετρούαρε. (ἀτὲ χέ
διαβὰς λὲ τὲ κουπετόγε.)

16. Αἰχίερε ἀτὰ χέ γιάνε ντὲ Ιου-
δαίε, λὲ τὲ ἴκεγενε ντὲ μάλλε.

17. Αἰ χέ φέντετε μπὲ ὅτεπι, λὲ
τὲ μὸς ζπρίτγε τὲ μάρε φέ, γκα ὅτε-
πι ἐτίγ.

18. Εἰ δὲ ἀτὲ χέ ἔστε ντ' ἀρρέ, λὲ
τὲ μὸς κθένετε πράπα τὲ γκρέρε ρό-
πατ' ἐτίγ.

19. Εἰ δὲ βὲ μπὰ τὸ χέ γιάνε τὲ
μπάρσουρα, εἰ μπὰ τὸ χέ κάνε
δγιέλμ μπὲ σίσε ντὰ τὸ δὶτ ἀχίερε.

20. Πὸ λιούτουνι τὲ μὸς πένετε
τὲ ἴκουριτε τοῦαῖγ ντὲ δήμερ, ἅς ντὲ
τὲ ὅετοῦνε.

21. Σὲ ψὲ ἀχίερε δὲ τὲ γέτε
στρεγγίμ ἰ μάδ, χέ ἰ τίλλι νοῦκ' οὐ
πὲ κοῦρρε χέ κοῦρ οὐ πὲ πότα, γγέρα
νταστὶ, εἰ δὲ ἅς δὲ τὲ πένετε.

22. Εἰ δὲ τὲ μὸς κένε σκουρτοῦα-
ρε ἀτὸ δὶτ, σμούντ τὲ σόσεῖγ, τζδὸ

δεμία σάρξ· διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς ὁ-
μως θέλουσι συντηρηθῇ αἱ ἡμέραι
ἐκεῖναι.

23. Τότε ἐάν τις εἴπῃ πρὸς ὑμᾶς,
ἰδοὺ, ἐδῶ εἶναι ὁ Χριστὸς, ἡ ἐδῶ, μὴ
πιστεύσητε.

24. Διότι θέλουσιν ἐγερθῇ ψευδό-
χριστοὶ καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ θέ-
λουσι δεῖξει σημεῖα μεγάλα καὶ τέ-
ρατα, ὥστε νὰ πλανήσωσιν, εἰ δυνα-
τὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς.

25. Ἰδοὺ, προεῖπα πρὸς ὑμᾶς.

26. Ἐάν λοιπὸν εἴπωσι πρὸς ὑ-
μᾶς, ἰδοὺ, ἐν τῇ ἐρήμῳ εἶναι, μὴ ἐ-
ξέλθῃτε· ἰδοὺ, ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ
πιστεύσητε.

27. Διότι, καθὼς ἡ ἀστραπὴ ἐξέρ-
χεται ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ φαίνεται
ἕως δυσμῶν, οὕτω θέλει εἰσθῆαι καὶ
ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

28. Διότι ὅπου εἶναι τὸ πτώ-
μα, ἐκεῖ θέλουσι συναχθῇ οἱ ἄστοί.

29. Εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν θλίψιν
τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ ἥλιος θέλει
σκοτισθῇ, καὶ ἡ σελήνη δὲν θέλει
δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέ-
ρες θέλουσι πέσει ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν θέλου-
σι σαλευθῇ.

30. Καὶ τότε θέλει φανῇ τὸ ση-
μεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ
οὐρανῷ· καὶ τότε θέλουσι θρηνήσαι
πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ θέλου-
σιν ἰδεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρ-
χόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐ-
ρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης
πολλῆς.

31. Καὶ θέλει ἀποστείλει τοὺς
ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φω-
νῆς μεγάλης· καὶ θέλουσι συνάξει
τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσ-

κούρου, πὸ πᾶρ τῆς ζέδουριτε δὲ τῆ
σκουρτόνενε ἀπὸ δῖτ.

23. Αἰχίερε ντὲ θάσττε νιερί γιού-
βετ, κετοῦ ἔσττε Κρίσττι, ἃ κετοῦ,

24. Σὲ ψὲ δὲ τῆ γκρίχενε Κρί-
σττερ τῆ ρέμ, ἐ δὲ προφήτερ τῆ ρέμ,
ἐ δὲ τῆ ἄπενε νισάνε τῆ μεδὰ, ἐ δὲ
τζιουδῖρα, γγέρα σὰ τῆ ζέδουριτε.

25. Γιὰ, κὲ οὐ θάτζε γιούβετ μὲ
περπάρα.

26. Ε πὰ ντὲ οὐ θάφτζινε γιού-
βετ, γιὰ, ντ' ἐρημί ἔσττε, μὲς δῖλλι
γιαῖστε, γιὰ ντὲ καλήρα ἔσττε τῆ
μὲς περόνι.

27. Σὲ σὶ κούντρε δέλλ βερετίμα
γκὰ δέλλ Διέλι, ἐ δούλετε γγερ ἄ-
τγὲ κὲ περυντόν, ἄστου δὲ τῆ γέτε
ἐ δὲ τάρδουριτ ἐ πῖρρίτ σὲ νιερίουτ.

28. Σὲ ψὲ ἀτγὲ κὲ ἔσττε λέσι ἀτ-
γὲ δὲ τῆ μπεγίδενε ἐ δὲ Σκιπόνιατε.

29. Ε μονόνιε πὰς στρεγγίμητ
σ' ἀτοῦρε δῖτετ, δὲ τῆ μὲς ἄπε ντρίτγ
Διέλι· ἐ δὲ χένεζα δὲ τῆ μὲς ἄπε δρί-
τεν' ἐσαίγ, ἐ δὲ οὐλλετὲ δὲ τῆ πῖενε
γκὰ Κιέλι, ἐ δὲ τῆ φόρτατ' ἐ Κιέλ-
βετ δὲ τῆ τούντενε.

30. Αἰχίερε δὲ τῆ δούλετε νισάνι
ἰ σὲ πῖρρίτ νιερίουτ ντὲ Κιέλ· ἐ ἀτὲ
χέρε δὲ τῆ κιάγενε Φίθε φίλίτ' ἐ δέ-
ουτ, ἐ δὲ τῆ σόχενε τῆ πῖρρ' ἐ νι-
ερίουτ κὲ δὲ τῆ ρίγε σῖπερ μπί ρὲ τῆ
Κιέλιτ μὲ φουκί, ἐ δὲ μὲ σούμε
λεβδίμ.

31. Ε δὲ τῆ δερφόγε Ἐγγελιτ' ἐ-
τίγ μὲ ζουρνὰ κὲ κα ζὲ τῆ μαδ, ἐ δὲ
τῆ μπεγέδενε τῆ ζιγέδουριτ' ἐτίγ
γκὰ τῆ κάτερ ἐρρέτε, γκὰ ἀνετ' ἐ

σάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν.

32. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολὴν· ὅταν ὁ κλάδος αὐτῆς γείνη ἤδη ἀπαλός, καὶ ἐκβλαστάνῃ τὰ φύλλα, γνωρίζετε ὅτι πλησιάζει τὸ θέρος.

33. Οὕτω καὶ σεῖς ὅταν ἴδῃτε πάντα ταῦτα, ἐξέστε ὅτι πλησίον εἶναι, ἐπὶ τὰς θύρας.

34. Ἀληθῶς σᾶς λέγω, δὲν θέλει παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως οὗ γείνωσι πάντα ταῦτα.

35. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θέλουσι παρέλθῃ, οἱ δὲ λόγοι μου δὲν θέλουσι παρέλθῃ.

36. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς γινώσκει, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰμὴ ὁ Πατήρ μου μόνος.

37. Καὶ καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρούσα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

38. Διότι καθὼς ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλισμοῦ ἦσαν τρώγοντες καὶ πίνοντες, νυμφεύμενοι καὶ νυμφεύοντες, ἕως τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ Νῶε εἰσῆλθεν εἰς τὴν κιβωτόν·

39. Καὶ δὲν ἐνόησαν, ἕως οὗ ἦλθεν ὁ κατακλισμὸς, καὶ ἐσέκωσε πάντα, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἡ παρούσα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

40. Τότε δύο θέλουσιν εἶσθαι ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἰς παραλαμβάνεται, καὶ ὁ εἰς ἀφίεται.

41. Δύο γυναῖκες θέλουσιν ἀλέθει ἐν τῷ μύλῳ· μία παραλαμβάνεται, καὶ μία ἀφίεται.

42. Ἀγρυπνεῖτε λοιπὸν, διότι δὲν ἐξεύρετε ποῖα ὥρα ἔρχεται ὁ Κύριος ὑμῶν.

Κιέλθῃ, γγέρα ντὲ γιέτερεατ' ἄνετ' ἐ τοῦρε.

32. Ε γκά φίκου κουπετόνι παραβολίνε κούρ δά πένεττε δίφα ἑτίγ ἐπούττε, ἐ ἰ δάλλνε φλέτετε, ἐ δι-φιδόνι σὲ ἄφερ ἔστε τὲ κόρρετε.

33. Αὐτοῦ ἐ δὲ γιούβετ, κούρ τὲ σίχινι φίδε χετό, διφιδόνι σὲ ἄφερ ἔστε μπε διέρρ.

34. Μὲ τὲ βερτέτα οὐ θόμ γιούβετ, δὸ τὲ μὸς σκόγε κούιγ πέρζ ἰ νιέρεζετ, γγέρα σὰ τὲ πένεττε φίδε χετό.

35. Κιέλι ἐ δὲ δέου δὸ τὲ ντερόνε, ἐ φγιαλλεττε ἐμία δὸ τὲ μὸς ντερόνε.

36. Πὸ πέρ ἀτὲ δίτε ἐ δὲ σαχάτ νιερὶ νούχε δι, ἂς Εγγελλιτ' ἐ Κιέλθετ, πέρ βέτζμι γιάτι ἱμ βέτεμε.

37. Ε σὶ κούντρε κένε δίτετ' ἐ ἐ Νόσε, αὐτοῦ δὸ τὲ γέτε ἐ δὲ τ' ἄρδουριτ' ἐ πέρριτ σὲ νιερίουτ.

38. Σὲ σὶ κούντρε κένε ντὲ δίτ περπάρα κατακλησμοίτ, τοῦκ' ἐγκρένε, ἐ τοῦκ' ἐπέρε, μαρτόνεσινε, ἐ μάριτόινε, γγέρα ντὰ τὲ δίτε κὲ χίρι Νώεα ντὲ Κιβοτό.

39. Ε νούχε διφιδούανε γγέρα σὰ ἔρδι κατακλησμοί, ἐ ἰ φρίγιτ τὲ φίδε, αὐτοῦ δὸ τὲ γέτε ἐ δὲ τ' ἄρδουριτ' ἐ πέρριτ σὲ νιερίουτ.

40. Αχίερε δι δὸ τὲ γένε ντ' ἄρρε, νιέρι μίρρετε; ἐ νιέρι λίχετε.

41. Δὶ κὲ πλιούαγενε ντὲ μουλι, νιέρα μίρρετε, ἐ νιέρα λίχετε.

42. Ρ'ίνι ζγούαρε δά, σὲ νούχε ἐ δίνι μπετζε σαχάτ βγιέν ζότι γούαγι.

43. Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι ἐάν τις ἤξωρεν ὁ οἰκοδεσπότης ἐν ποίᾳ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἔρχεται ὁ κλέπτης, ἤθελεν ἀγρυπνήσει, καὶ δὲν ἤθελεν ἀφήσει νὰ διορυχῇ ἡ οἰκία αὐτοῦ.

44. Διὰ τοῦτο καὶ σεῖς γίνεσθε ἑτοιμοί· διότι καθ' ἣν ὥραν δὲν στοχάζεσθε, ἔρχεται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

45. Τίς λοιπὸν εἶναι ὁ πιστὸς καὶ φρόνιμος δούλος, τὸν ὁποῖον ὁ κύριος αὐτοῦ κατέστησεν ἐπὶ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ, διὰ νὰ διδῇ εἰς αὐτοὺς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ;

46. Μακάριος ὁ δούλος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον, ὅταν ἔλθῃ ὁ κύριος αὐτοῦ, θέλει εὑρεῖ πράττοντα οὕτως.

47. Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι θέλει καταστήσει αὐτὸν ἐπὶ πάντων τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ.

48. Ἐν δὲ εἶπη ὁ κακὸς ἐκεῖνος δούλος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, βραδύνει νὰ ἔλθῃ ὁ κύριός μου·

49. Καὶ ἀρχίσῃ νὰ δέρῃ τοὺς συνδούλους, νὰ τρώγῃ δὲ καὶ νὰ πίνῃ μετὰ τῶν μεθύοντων·

50. Θέλει ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου καθ' ἣν ἡμέραν δὲν προσμένει, καὶ καθ' ἣν ὥραν δὲν ἐξέρει.

51. Καὶ θέλει ἀποχωρίσει αὐτὸν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ θέλει θέσει μετὰ τῶν ὑποκριτῶν· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

43. Εἰ δὲ ἀπὲς τὸ δῖναι, σὲ καὶ τὸ δῖναι ἰζότι ὅπως πῶς ντὲτ κόχε τὸ νάτσε βγιέν κουσάρι, δὸ τὸ μὸς φλίγτε, ἐδὸ τὸ μὸς λίγτε τὶ ὁπὸνείγ ὅτῃ ἐτίγ.

44. Πρὸς ἀντάγ ἐδὲ γιούβετ πένουνη· χαζέρ, σὲ μπάτῃ σαχάτ καὶ νούκα παντέλνι ἰ πέρβι νιερύουτ βγιέν.

45. Τζίλι βάλῃ ἔστῃ αἱ κοπίλ ἰ πεσοῦρε ἐδὲ ἰ μέντζουρε, καὶ ἀπὲς, ἐβου πιτρόπ ζότ' ἐτίγ ντὲ κοπίγ τὲ τίγ, τὲ γιού ἀπὲς τὲ γκρένιτ,

46. Ἰλιούμουρι ἔστ' αἱ κοπίλ, καὶ ἀπὲς κούρ τὲ βίγῃ ζότ' ἐτίγ, δὸ τὰ βέγῃ καὶ πέν κεστοῦ.

47. Μὲ τὲ βερτέτα οὐ θόμ γιούβετ, σὲ μπὲ φίθῃ βέν' ἐτίγ δὸ τὰ βέρβῃ ἀπὲς πιτρόπ.

48. Μὰ ντὲ θάῳτῃ αἱ κοπίλ ντὲ ζέμερε τὲ τίγ, σὲ ζότι ἰμ μενὸν τὲ βίγῃ.

49. Εἰ τὲ νίσεγ τὲ βάχε κοπίγτε ὁόχετ' ἐτίγ, ἐ τὲ χάγε, ἐ τὲ πίγῃ πᾶσχε μὲ τὲ δέγμιτε.

50. Δὸ τὲ βίγῃ ζότι ἰ ἀτίγ κοπίλιτ, ντὲ νίε δίτε καὶ σὲ πρέτ, ἐ ντὲ νίε σαχάτ καὶ νούκ' ἐδί.

51. Εἰ δὸ τὰ ντάγε μπὲ δι, ἐ δὲ βέντ' ἐτίγ δὸ τὲ γέτῃ πᾶσχε μὲ ἰποκριτέγτε, ἀτγῃ ἔστῃ τὲ κιάρετῃ ἐδὲ τὲ δρέδουριτ' ἐ δέμπεβετ.

ΚΕΦ. κε'. 25.

Κρίε Εὐαγγέλιον ἐπέσετῃ. κε'. 25.

ΤΟΤΕ θέλω μοιωθῇ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν με δέκα παρθένους, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν, ἐ-

Αἱ κίερε δὸ τὲ φιάγε μπρετερία ἐ κίεβετ με δγιέτε βᾶσχα τὲ πᾶνιόχουρε πούρρε, καὶ ἀπὸ σὶ μούρρε

ξηλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου.

2. Πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν φρόνιμοι, καὶ πέντε μωραί.

3. Αἵτινες μωραί, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν, δὲν ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον.

4. Αἱ φρόνιμοι ὁμοῦς ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν.

5. Καὶ ἐπειδὴ ὁ νυμφίος ἐβράδυνεν, ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκοιμῶντο.

6. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς νυκτὸς ἔγγεινε κραυγὴ, Ἰδοὺ, ὁ νυμφίος ἔρχεται· ἐξέλθετε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ.

7. Τότε ἐσηκώθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι, καὶ ἠτοίμασαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν.

8. Καὶ αἱ μωραὶ εἶπον πρὸς τὰς φρονίμους, Δότε εἰς ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐλαίου σας· διότι αἱ λαμπάδες ὑμῶν σβύνονται.

9. Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι, Μήποτε δὲν ἀρκέσῃ εἰς ἡμᾶς· καὶ εἰς ἐσᾶς· ὅθεν ὑπάγετε ἀλλοῖον πρὸς τοὺς πωλοῦντας, καὶ ἀγοράσατε εἰς ἑαυτάς.

10. Ἐνῷ δὲ ἀπῆρχοντο διὰ τὴν ἀγοράσασιν, ἦλθεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἑτοιμαὶ εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα.

11. Ὑστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι, Κύριε, Κύριε, ἄνοιξον εἰς ἡμᾶς.

12. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀληθῶς σας λέγω, δὲν σας γνωρίζω.

13. Ἀγρυπνεῖτε λοιπὸν, διότι δὲν ἐξεύρετε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

λαμπάδα· ἐτοῦρε, δοῦαί γε τὲ πρίντε δέντερινε περπάρα.

2. Ε γκά ἀτό, τὲ πέσα κένε τὲ μέντζουρα, ἐ τὲ πέσα τὲ μάρρα.

3. Ε ἀτό τὲ μάρρατε, σὶ μούαρε λαμπάδα· ἐτοῦρε, νοῦκε μούάρρε· βάιγ με θέτεχε.

4. Ε τὲ μέντζουρατε μούάρρε· βάιγ ντὲ ἐνε τὲ τοῦρε πάσχε με λαμπάδα· ἐτοῦρε.

5. Ε σὶ οὐ σοῦαλ δέντερι τὲ βιγ, ἰ ζοῦ φιοῦμι τὲ φίθα ἐ φλίγνε.

6. Ε ντὲ μὲς τὲ νάτεσε οὐπὲ νιὲ τὲ θίρτουρε, γιά, δέντερι βγιέν, δίλλι περπάρα ἀτιγ τὰ πρίντε.

7. Ατε χέρε οὐ γκρένε φίθ'· βάια· ζετὲ ἐ ζοῦνε τὲ ντρέϊκνε λαμπάδα· ἐτοῦρε.

8. Ε τὲ μάρρατε οὐ θάνε σὲ μέντζουραβετ, ἐπναι ἐ δὲ νέβετ γκά· βάγι γιοῦαίγ, σὲ λαμπάδατε τόνα νά σοῦχενε.

9. Ε δὲ τὲ μέντζουρατε οὐ περφέϊκνε, ἐ οὐ θάνε, μὲς νοῦκε νά σόσχε νάβετ ἐ δὲ γιοῦβετ, πὸ με μίρρε· χάιγδενι ντὰ τὰ χε σέσενε, ἐ ἡλένι πέρ θέτεχε τοῦαίγ.

10. Ε σὶ ἐάν' ἀτό τὲ πλέϊγνε, ἔρδι δέντερι· ἐ ἀτό κὲ κένε χάζερ, χίνε με ἀτὲ πάσχε ντὲ δάσμερα, ἐ οὐμπι' δέρρα.

11. Ε με παῦτάιγ ἐρδε ἐ δὲ τὲ τγιέρατε βάιζε, ἐ ὁσνε, ζότ, ζότ, χάπνα ἐ δὲ νέβετ.

11. Ε δὲ ἀτ οὐ περφέϊκ, ἐ οὐ θά· με τὲ θερτέτα οὐ θόμ γιοῦβετ, σὲ νοῦκ' οὐ νιέχ γιοῦβετ.

13. Ρίνι· ἐχ ζγιούρε· σὲ νοῦκε δίνι δίτενε, ἀς σαχάτνε, ντὰ τὲ χε βγιέν ἐ πέρρι· ἰ ζιερλουτ.

14. Διότι θέλει ελθεῖ ὡς ἄνθρωπος, ὅστις ἀποδημῶν, ἐκάλεσε τοὺς δούλους αὐτοῦ, καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ.

15. Καὶ εἰς ἄλλον μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, εἰς ἄλλον δὲ δύο, εἰς ἄλλον δὲ ἓν· εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἱκανότητα· καὶ ἀπεδήμησεν εὐθύς.

16. Ἰπῆγε δὲ ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα, καὶ ἐργαζόμενος δι' αὐτῶν ἔκαμιν ἄλλα πέντε τάλαντα.

17. Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο.

18. Ὁ δὲ λαβὼν τὸ ἓν, ὑπῆγε καὶ ἔσκαψεν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

19. Μετὰ δὲ καιρὸν πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων, καὶ θεωρεῖ λογαριασμὸν μετ' αὐτῶν.

20. Καὶ ἐλθὼν ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα, προσέφερεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, Κύριε, πέντε τάλαντα μοὶ παρέδωκας· ἰδοὺ, ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς.

21. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖγε, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· εἰς τὰ ὀλίγα ἐστάθης πιστός, ἐπὶ πολλῶν θέλω σὲ καταστήσει· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου.

22. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ λαβὼν τὰ δύο τάλαντα, εἶπε, Κύριε, δύο τάλαντα μοὶ παρέδωκας, ἰδοὺ ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς.

23. Εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, Εὖγε, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· εἰς τὰ ὀλίγα ἐστάθης πιστός, ἐπὶ πολλῶν θέλω σὲ καταστήσει· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.

24. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ λαβὼν τὸ ἓν τάλαντον, εἶπε, Κύριε, σὲ

14. Σὲ ψὲ πόσοι νιῖς νιερὶ καὶ δούαι· γ τὲ βίγ ντὲ ξενιτὶ, θύρρι κοπίγτ' ἐτίγ, ἔ οὐ δὰ ἀτούρε φῆν' ἐτίγ.

15. Ε νιέριτ ἰ δὰ πέσε κουλέτα, ἔ τγιατέριτ δι, ἔ τγιατέριτ νις, φίθη κουίγτ σὲ κούντρς κίτ φουκίνε, ἔ ἀτς τζάστ ἱκου.

16. Ε αἰ κα μούαρρ τς πέσε κουλέτατε, σὶ θάτε, πουνόι μὲ ἀτό, ἔ φυτόι τὲ τγιέρα πέσε κουλέτα.

17. Αστου ἐδὲ αἰ μὲ τς διά, φυτόι ἔ δὲ αἰ δι τὲ τγιέρα.

18. Ε αἰ κα μόρρι νιέρενε θάτε, ἔ ρεμόι μπε δε, ἔ ἔ φῶεχου ἐρῆνεντ' ἔ ζότιτ σς τίγ.

19. Ε πὰς σούμε κὸχρετ νὰ ἔ βγιέν ἰ ζότι ἀτούρε κοπίγет, ἔ ζου τὲ πῆν μὲ ἀτὰ λογαρί.

20. Ε γιου κιὰς αἰ κα κίθ μάρρς τὲ πέσε κουλέτατε, ἔ προὺ τὲ τγιέρα πέσε κουλέτα, ἔ θὰ ζότ, πέσε κουλέτα μὲ δὲ μούα, θεῖστό, πέσε τὲ τγιέρα κουλέττα φυτόθα μὲ ἀτό.

21. Ε δὲ ζότ' ἰ τίγ ἰ θὰ αἰττ, ἀφερίμ κοπίλ ἰ μίρρς, ἔ δὲ ἰ πεσοῦαρρς ντὲ τὲ πὰκα οὐ πέρρς ἰ πεσοῦαρς, ντὲ τὲ σούμα δὲ τὲ πεσόιγ, χίρε πρέντα νιῖς φεζίμ τὲ ζότιτ σίτ.

22. Ε σὶ γιου κιὰς ἔ δὲ αἰ κα κίθ μάρρς τὲ δι κουλέτατε, ἰ θὰ ζότ, δι κουλέτο μὲ δὲ μούα, θεῖστό ἔ δὲ δι τὲ τγιέρα κουλέτα φυτόθα μὲ ἀτό.

23. ἰ θὰ αἰττ ζότ' ἰ τίγ ἀφερίμ κοπίλ ἰ μίρρς, ἔ δὲ ἰ πεσοῦαρς, ντὲ τὲ πὰκα οὐ πέρρς ἰ πεσοῦαρς, ντὲ τὲ σούμα δὲ τὲ πεσόιγ, χίρε πρέντα ντὲ φεζίμ τὲ ζότιτ σίτ.

24. Ε σὶ γιου κιὰς ἔ δὲ αἰ κα μόρρι νιέρενε κουλέτε, ἰ θὰ ζότ, οὐνε τὲ

ἐγνώρισα ὅτι εἶσαι σκληρὸς ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου δὲν ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν δὲν διεσκόρπισας·

25. Καὶ φοβηθεὶς ὑπῆγα καὶ ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἰδοὺ, ἔχεις τὸ σόν.

26. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτόν, Πονηρὲ δούλε καὶ ἄκνηρὲ, ἤξευρες ὅτι θερίζω ὅπου δὲν ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν δὲν διεσκόρπισα·

27. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ θάλῃς τὸ ἀργύριόν μου εἰς τοὺς τραπέζιτας· καὶ ἐλθὼν ἐγὼ, ἤθελον λάβει τὸ ἐμὸν μετὰ τόκου.

28. Λάβετε λοιπὸν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε εἰς τὸν ἔχοντα τὰ δέκα τάλαντα.

29. Διότι εἰς πάντα τὸν ἔχοντα θέλει δοθῇ, καὶ περισσευθῇ ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὀπίσθιον ἔχει, θέλει ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ.

30. Καὶ τὸν ἀχρεῖτον δούλον ῥίψατε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθαι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὀδόντων.

31. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε θέλει καθίσει ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δόξης αὐτοῦ.

32. Καὶ θέλουσι συναχθῇ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ θέλει χωρίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, καθὼς ὁ ποιμὴν χωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων.

33. Καὶ θέλει στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ ἀριστερῶν.

34. Τότε ὁ βασιλεὺς θέλει εἰπεῖ πρὸς τοὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, Ἐλθετε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κλη-

νοῦχα τὶ καὶ γὰρ ἵκερὶ ἡ πράξις, καὶ κούαρρ' ἀτγὲ καὶ νοῦχῃ μπόλῃ, ἐμπεγέδ' ἀτγὲ καὶ νοῦχῃ περχάπε.

25. Εὐ σὲ ψὲ οὐ τρέμτζε θάϊγτα· ἐσῆχα κουλέτενε τέντε μπε δὲ, βεστό ἐ καὶ τέντενε.

26. Εὐ ζότ' ἡ τίγ οὐ περφέϊκ, ἐ ἡ θὰ ἀτίγ, κοπίλ' ἡ κείκ ἐ δὲ ἱπερτούαρῃ, τὶ δίγε σὲ οὐνε κούαρρ' ἀτγὲ καὶ νοῦχῃ μπόλῃ, ἐ μπεγεδ' ἀτγὲ καὶ νοῦχῃ περχάπα.

27. Δούχαεῖγ δὰ ἐρφέντενε τίμ τὰ βέρρε ντὰ τὰ καὶ λεμπέγενε ἀσπρετε, ἐ σὶ τὲ εἴγε οὐνε, δόγε τὰ μάρρε τίμενε μὲ φαῖγδέ.

28. Μίρρι δὰ γκα ἀτ κουλέτενε, ἐ ἔπνιε ντὲ ἀτ καὶ κα τὲ διγίτε κουλέτατῃ.

29. Σὲ ψὲ ντὲ ἀτ καὶ κα δὲ τὲ ἱπετε, ἐ δὲ τὲ τεπερόνετε ἐ γκα ἀτ καὶ σκα, ἐ δὲ ἀγὶδ κα κα, δὲ τὲ γκριχτε γκα ἀτ.

30. Εὐ δὲ κοπίλν' ἐ πὰ βεγίερῃ ὅτιρῃε γιάστῃ ντὲ σκοτὰλ τὲ θέλε, ἀτγὲ δὲ τὲ γέτε τὲ κιάρετῃ, ἐ δὲ τὲ δρεδουρίτ' ἐ δέμπεθετ.

31. Εὐ δὲ σὶ τὲ εἴγε ἡ πέρρι ἡ νιερίουτ μὲ λεβδίμ τὲ τίγ, ἐ δὲ φίθε σῆνγτερο ἐγγεγίτε μὲ τὲ πάσχε, ἀχίερῃ δὲ τὲ ρίγε μπι φρόν τὲ λεβδίμτ σὲ τίγ.

32. Εὐ δὲ τὲ μπεγίδενε περπάρα τίγ φίθε φιλίτε, ἐ δὲ τὲ βετζόγε ἀτὰ νιέρῃνε γκα γέτερι, σὶ κούντρε βετζιόν τζοπάνι δέντε γκα δίτε.

33. Εὐ δέντε δὲ τὲ βέρρε μπάνε τὲ τίγ τὲ διγιάθετε, ἐ δίτε μπάνε τὲ μέγγενε.

34. Αχίερῃ δὲ τὲ θότε μπρέτε ντὰ τὰ καὶ γιάνε μπάνε τὲ διγιάθετε τὲ τίγ, ἐγιανι γιούβετ τὲ πεκούαρῃ

ρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην εἰς ἐσᾶς βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

35. Διότι ἐπεινῶσα, καὶ μοι ἐδώκατε νὰ φάγω· ἐδίψησα, καὶ με ἐποτίσχετε· ξένος ἤμην, καὶ με ἐφιλοξενήσατε·

36. Γυμνός, καὶ με ἐνεδύσατε· ἡσθένησα καὶ με ἐπεσκέφθητε· ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρὸς ἐμέ.

37. Τότε θέλουσιν ἀποκριθῆ πρὸς αὐτὸν οἱ δίκαιοι, λέγοντες, Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα, καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα, καὶ ἐποτίσαμεν;

38. Πότε δὲ σὲ εἶδομεν ξένον, καὶ ἐφιλοξενήσαμεν; ἢ γυμνόν, καὶ ἐνεδύσαμεν;

39. Πότε δὲ σὲ εἶδομεν ἡσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σέ;

40. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς θέλει εἰπεῖ πρὸς αὐτοὺς, Ἀληθῶς σὺς λέγω, καθ' ὅσον ἐκάμετε εἰς ἕνα τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων εἰς ἐμέ ἐκάμετε.

41. Τότε θέλει εἰπεῖ καὶ πρὸς τοὺς ἐξ ἁριστερῶν, Ἰπάρχετε ἀπ' ἐμοῦ, οἱ κατηγορούμενοι, εἰς τὸ πῦρ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον διὰ τὸν διάβολον καὶ τοὺς ἁγγέλους αὐτοῦ.

42. Διότι ἐπεινῶσα, καὶ δὲν μοι ἐδώκατε νὰ φάγω· ἐδίψησα, καὶ δὲν με ἐποτίσατε·

43. Ξένος ἤμην, καὶ δὲν με ἐφιλοξενήσατε. γυμνός, καὶ δὲν με ἐνεδύσατε· ἡσθενής καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ δὲν με ἐπεσκέφθητε.

44. Τότε θέλουσιν ἀποκριθῆ πρὸς αὐτὸν καὶ αὐτοὶ λέγοντες, Κύριε, πότε σὲ εἶδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα,

ἢ γιὰ τί σὺ, τραπεζῶνι μοσχευόμενος καὶ ἔσθης καὶ ἐπὶ γὰρ γιούβῃ, ἀλλ' ἐν δὲ ἐργῷ δινῶς.

35. Σὲ ψὲ με μοῦαρόν οὐγία, ἐμὲ δάτε τὲ χά· με μοῦαρόν ἔτια, ἐμὲ δάτε τὲ πῖ· γέστε ἐ χοῦαῖγ, ἐμὲ περμπεγιοῦαδτε.

36. Ἰ σθέσους, ἐ με θέστε· οὐ σμεούρτζε ἐ με πάτε κουῖγδες· ντὲ χαψάνε γέστε, ἐ ἔρδτε τέκ μέγε,

37. Ἀχίερε δὲ τὲ περφέερε ντὲ ἀτὲ δρέιγτιτε, ἐ δὲ τὲ θόνε· ζὲτ, κοῦρ τὲ πᾶμ τὲ οὐρρέτε, ἐ τὲ οὐσάι-εμ; ἀ τὲ ἔτουρρε ἐ τὲ δᾶμ ἐ πίβε;

38. Ε δὲ κοῦρ τὲ πᾶμ τὲ χοῦαῖγ, ἐ τὲ περμπεγιοῦαδμ; ἀ τὲ σθέσους ἐ τὲ θέστμ;

39. Α δὲ κοῦρ τὲ πᾶμ τὲ σμεούρε, ἀ τὲ πᾶμ τὲ σμεούρε, ἀ ντὲ χαψάνε ἐ ἔρδμ τέκ τέγε;

40. Ε δὲ μᾶρετὶ δὲ τοῦ περφέερε, ἐ δὲ τοῦ θότ' ἀτοῦρε, με τὲ βερτέτα οὐ, θόμ γιούβετ, σὰ τὲ μίρρε πᾶτε ντὲ νῖε γκὰ ἡστὰ βελαζέρετ' ἐμὶ τὲ θάρρερε τέκ μέγε ἐ πᾶτε.

41. Ἀχίερε δὲ τὲ θότε ἐ δὲ μπὰ τὰ κὲ γιάνε μπάνε τὲ μένρερε, ἱκε-νι γκὰ μέγε γιου τὲ μαλεκούαρε ντὲ ζιγὰρ τὲ πᾶ σούαρρ, κὲ ἔστε πένε χαζερ πέρ δγιαλινε, ἐ δὲ ἔγγε-γιτ' ἐτίγ.

42. Σὲ ψὲ με μοῦαρόν οὐγία, ἐ νοῦλε με δάτε τὲ χάγε· με μοῦαρόν ἔτια, ἐ νοῦλε με δάτε τὲ πῖγε.

43. Ἰ χοῦαῖγ γέστε ἐ νοῦλε με περμπεγιοῦαδτε, ἰ σθέσους, ἐ νοῦλε με θέστμ, ἰ σμεούρε, ἐ ντὲ χαψάνε, ἐ νοῦλε ἔρδτε τὲ με κένι κουῖγδες·

44. Ἀχίερε δὲ τὲ περφέερε ἀτίγ ἐ δὲ ἀτὰ, ἐ δὲ τὲ θόνε· ζὲτ, κοῦρ τὲ πᾶμ τὲ οὐρρέτε, ἀ τὲ ἔτουρρε, ἀ τὲ

ἡ ξένον, ἡ γυμνὸν, ἡ ἀσθενῆ, ἡ ἐν φυλακῇ, καὶ δὲν σὲ ὑπηρετήσαμεν;

43. Τότε θίλει ἀπακριθῆ πρὸς αὐτοὺς, λέγων, Ἀληθῶς σὰς λέγω, καθ' ὅσον δὲν ἐκάμειτε εἰς ἕνα τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ εἰς ἐμὲ ἐκάμειτε.

46. Καὶ θέλουσιν ἀπέλθαι οὗτοι μὲν εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Κεφ. κς'. 26.

ΚΑΙ ὅτε ἐτελείωσεν ὁ Ἰησοῦς πάντα, τοὺς λόγους τούτους, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,

2. Ἐξεύρετε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας γίνεται τὸ πάσχα, καὶ ὁ Χρὶς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται διὰ νὰ σταυρωθῇ.

3. Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα,

4. Καὶ συνεβουλεύθησαν νὰ συλλάβωσι τὸν Ἰησοῦν μὲ δόλον, καὶ νὰ θανατώσωσιν.

5. Ἐλεγον δὲ, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, διὰ νὰ μὴ γείνη θόρυβος ἐν τῷ λαῷ.

6. Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ,

7. Προσῆλθε πρὸς αὐτὸν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου βρυτίμου, καὶ κατέχευεν αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐνῶ ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν.

8. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἠγανάκτησαν, λέγοντες, Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη;

χοαίῃ, ἃ τὲ σβέσσουμε, ἃ τὲ σβέσομεν, ἐβούλε τὲ πέμ. τί χουσιμέτ ἐ ντίχμει;

45. Ἀχίερς δὲ τὲ περφέρετε μπὰ τὰ, ἐ δὲ τοῦ θότς, μὲ τὲ βερτέτα οὐ θόμ. γιοῦετ, σὰ τὲ μίρρε νοῦκε λέτε ντὲ νιὲ γκὰ χετὰ τὲ θάρφεριτε, ἃ; τὲν μέγε νοῦκε πέτε.

46. Εἰ δὲ τὲ βένε χετὰ ντὲ πίσς τὲ πὰ σόσουρε, ἐ τὲ δρέγγιτε ντὲ γέτε τὲ πὰ σόσουρε.

Κρίε Εὐαγγέλιον ἐ Γράσσετε. κς'. 26.

Εἰ σὶ σόσι Ἰησοῦ ἱθὲ χετὸ φιάλε, οὐ θὰ μαθητίβει σὲ τίγ.

2. Β δίνι χε πὰς δι δίτετ' πένετὺ πάσχα. Εἰ πέρρι ἱ νερίουτ ἱπετε τὲ μπερθένετε ντὲ κρούκ.

3. Ἀχίερς οὐ μπεγιοῦαδε τὲ πάρειτ' ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ τὲ γραμματέφουριτε, ἐ δὲ πλέκρειτ' ἐ λκούτ, ντὲ αὐλὴ τὲ σὲ πάρειτ σὲ πρίφτερετ, χε κιοῦχαιγ Καγιάφς.

4. Ε πένε μουθαβερε χε τὲ ζένε Ἰησοῦνε μὲ δγιάλεζι ἐ τὰ θράσανε-

5. Ε δὲ θόσνε μὲς τὰ πέγεμς τὲ κρέμπτενε, σὲ μὲς πένετε καὶ λαμπαλέκ ντὲ πότε.

6. Ε σὶ βάτε Ἰησοῦ ντὲ Βιθανί, ντὲ ὅτεπὶ τὲ Σίμωνιτ σὲ λεπρόσουριτ.

7. Οὐ κιάς ντὲ ἀτ νιὲ φρούα χε χιὸ νιὲ κέλε μὲ μύρο γκὰ ἐστρέιγτα, ἐ ἐ δέρδι σίπερ μπὶ κρίε τὲ τίγ ἀτγὲ τὰκ βίγ.

8. Ε σὶ ἐ πάνε μαθητίτ' ἐτίγ, ο. ζεμερούανε, ἐ θάνε ντὲ σὲ θεγέν χετὰ τὲ χούμπουρε.

9. Διότι ἡδύνατο τοῦτο τὸ μύ-
ρον νὰ πωληθῇ μὲ πολλὴν τιμὴν, καὶ
νὰ δοθῇ εἰς τοὺς πτωχοὺς.

10. Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, εἶπε
πρὸς αὐτοὺς, Διατί ἐνοχλεῖτε τὴν
γυναῖκα; διότι ἔργον καλὸν ἔπραξεν
εἰς ἐμέ.

11. Διότι τοὺς πτωχοὺς πάντοτε
ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν· ἐμὲ ὁμως πάντοτε
δὲν ἔχετε.

12. Ἐπειδὴ χάσασα αὕτη τὸ μύ-
ρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, ἔ-
καμε τοῦτο διὰ τὸν ἐνταφιασμόν
μου.

13. Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅπου ἐὰν
κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ
τῷ κόσμῳ, θέλει λαληθῇ καὶ τοῦτο
τὸ ὅποῖον ἔπραξεν αὕτη εἰς μνημό-
συνον αὐτῆς.

14. Τότε ὑπῆγεν εἰς τῶν δώδεκα,
ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς
τοὺς ἀρχιερεῖς,

15. Καὶ εἶπε, Τί θέλετε νὰ μοὶ
δώσητε, καὶ ἐγὼ θέλω σὰς παραδώσει
αὐτόν; Καὶ ἐκεῖνοι ἔδωκαν εἰς αὐτόν
τριάκοντα ἀργύρια.

16. Καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτηι εὐκαι-
ρίαν διὰ νὰ παραδώσῃ αὐτόν.

17. Τὴν δὲ πρώτην τῶν ἀζύμων
προσῆλθον οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰη-
σοῦν, λέγοντες πρὸς αὐτόν, Ποῦ θέ-
λεις νὰ σοὶ ἐτοιμάσωμεν διὰ νὰ φά-
γῃς τὸ πάσχα;

18. Καὶ ἐκεῖνος εἶπεν, Ὑπάγετε
εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δαίνα, καὶ
εἶπατε πρὸς αὐτόν, Ὁ διδάσκαλος
λέγει, Ὁ καιρὸς μου ἐπλησίασεν·
ἐν τῇ οἰκίᾳ σου θέλω κάμει τὸ πάσχα
μετὰ τῶν μαθητῶν μου.

19. Καὶ ἔκαμον οἱ μαθηταὶ κα-
θὼς παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς·
καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα.

9. Σὲ ψὲ μὸντ τὲ σῖτειγ χεγιδ
μύρο, πὲρ σούμε, ἐ τὲ ἱππεδινε ντὲ
τὲ βάρφερρε,

10. Ε σὶ κουπετόι Ἰησοῦ, οὐ θὰ
ἀτοῦρε· ψὲ ἱπνὶ ζαχμετ ντὲ φρούα-
για; σὲ ψὲ ἀγιδὸ πὲρὶ πούνε τὲ μίρρε
τὲκ μέγε.

11. Σὲ ψὲ τὲ βάρφεριτε ἰ χένι
κούρ δὸ μὲ βέτεχε, ἐ μούα κούρ δὸ
νούχε μὲ χένι.

12. Σὲ ἀγιδὸ χὲ δέρδι χετὲ μύρο
σίπερ μπὶ κούρμ τιμ, πὲρ τὲ κάλ-
τουρε μούα ντὲ βάρρ ἐ πέρι.

13. Μὲ τὲ βερτέττ οὐ θὸμ γιού-
βετ, κουδὸ χὲ τὲ κηρύζετὲ κούιγ
Οὐγγίλ ντὲ φίθε δινιά, δὸ τὲ θούχετὲ
ἐ δὲ κεγιδὸ χὲ πέρρι ἀγιδὸ, πὲρ τὲ
κουϊγτοῦάρρε τὲ σάιγ.

14. Αχίερε βάτε νιὲ γκά τὲ δι-
μπεδγιτέ, χὲ κιούχαεῖγ Ἰούδε Ἰσκα-
ριότ· ντὲ τὲ πάρρετ ἐ πρίφτερετ.

15. Ε οὐ θὰ τζδὸ τὲ μὲ ἱπνὶ
μούα, ἐ οὖνε τὲ προδὸς ἀτὲ ντὲ γιού;
ἐ δὲ ἀτὰ ἰ τάξνε ἀτιγ τριδιγιτέ ἀρ-
γύρια. (τ' ἐρφέντα).

16. Ε χὲ ἀτὲ χίερε κερκὸν κόχε
τὲ προδὸς ἀτὲ.

17. Ε τὲ πάρενε δίτε τὲ λιψό-
βετ, οὐ κιάσνε μαθητίτε τὲ Ἰησοῦ.
ἐ ἰ θάν' ἀτιγ· κού δὸ τὲ τὲ πέγεμε
χαζερ τὲ χὰτζ πάσκανε;

18. Ε δὲ ἀτ οὐ θὰ· χαῖγδενι ντὲ
κιουτέτ τὲ ἄλε τζίλι, ἐ θού ἀτιγ, δά-
σκαλι θότε; κόχα ἱμε ἄφερ ἔσσε, τὲκ
τέγε πέιγ πάσκανε μὲ μαθητίτ' ἐμὶ,
πάσχε.

19. Ε μαθητίτε πένε σὶ κούντρε
ἰ ποροσίτι ἀτὰ Ἰησοῦ, ἐ πένε χαζερ
πάσχενε.

20. Ὅτε δὲ ἐγένεον ἑσπέρα, ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ τῶν δώδεκα·

21. Καὶ ἐνῷ ἔτρωγον, εἶπεν, Ἀληθῶς σὰς λέγω ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν θέλει μὲ παραδώσει.

22. Καὶ λυπούμενοι σφόδρα, ἤρχισαν νὰ λέγωσι πρὸς αὐτὸν ἕκαστος αὐτῶν, Μήπως ἐγὼ εἰμαι, Κύριε;

23. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ πίνακι τὴν χεῖρα, οὗτος θέλει μὲ παραδώσει.

24. Ὁ μὲν Γίδος τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς εἶναι γεγραμμένον περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Γίδος τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται· καλὸν ἦτο εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ἂν δὲν ἤθελε γεννηθῇ.

25. Αποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰούδας, ὅστις παρέδιδεν αὐτὸν, εἶπε, Μήπως ἐγὼ εἰμαι Ῥαββί; Ἀγεί με πρὸς αὐτὸν, Σὺ εἶπας.

26. Καὶ ἐνῷ ἔτρωγον, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν ἄρτον, καὶ εὐλογήσας, ἔκοψε, καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητάς, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου.

27. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς, λέγων, Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες·

28. Διότι τοῦτο εἶναι τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ ὑπὲρ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

29. Σὰς λέγω δὲ, ὅτι δὲν θέλω πίνει εἰς τὸ ἐξῆς ἐκ τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν πίνω αὐτὸ νέον μεθ' ὑμῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς μου.

20. Εἰ σὶ οὐ ἔρρ, ρίγ πάσκε μετὲ διμπεδγιέτε,

21. Ε τέκ χαίγνε ἀτὰ πούχε, οὐ θότε μετὲ βερτέτα οὐ θὸμ γιούβει, σὲ νίε γκά γιούβει δὸ μετὲ παραδόςγε.

22. Ε σὶ οὐ χελμούανς σούμε, νί-σνε νίε γκά νίε τί θόυν' ἀτίγ, μὸς γιάμ οὔνε ζότ;

23. Ε δὲ ἀτ οὐ περφέιγκ ἐ θά· ἀτ χε γγέου δόρρνε πάσκε με μούα ντὲ τσανάχε ἀτ δὸ μετὲ παραδόςγε.

24. Ε ἰ πέρρι ἰ νιερίουτ βέτε, σὶ κούντρ' ἔσπε σκρούαρς πέρ τε, πὸ βέ μπὰ τε νιερί, χε γκά ἀτ παραδόςπε ἰ πέρρι ἰ νιερίουτ, με μίρρε κὲ ντὰ τε κὲ μετὲ μὸς κὲ λέρε ἀτ νιερί.

25. Ε δὲ Ἰούδα ἀτ χε παραδόσι ἀτ, οὐ περφέιγκ ἐθὰ· μὸς γιάμ οὔνε δασκάλ; ἰ θότε ἀτίγ, τί ἐ θό.

26. Ε κούρ χαίγνε ἀτὰ μόρρι Ἰη-σοῦτ πούχνε, ἐ σὶ ἐ πεκόντ, ἐ θεού, ἐ ἐ ἵπε μαθητίβει, ἐ οὐ θά· μίρρι, ἐ χάι, σὲ κούτγ ἔσπε κούρρι ἱμ.

27. Ε μούάρρ ἐ δὲ ποτήρνε, ἐ σὶ εὐχαριστίσι, ἐ δὰ ντὰ τὰ, ἐ οὐ θά· πίγι γκά χεγιὸ μετὲ φίθ.

28. Σὲ χεγιὸ ἔσπε φιάκου ἱμ, ἐ διάτσε σὲ ρε, χε δέρδετε πέρ σούμε, πέρ τε ντεγιέρε φάγετε.

29. Ε δὲ οὐ θὸμ γιούβει, σὲ δὸ μετὲ πὶ σὸτ ἐ πάρρε γκά χεγιὸ πέμ· ἐ δρίσε γγέρα μπὰ τε δίτε κούρ τὰ πὶ ἀτ μετὲ ρε μετὲ γιούβει πάσκε, ντὲ μπρετερετὶ μετὲ γιάτιτ σίμ.

30. Καὶ ἀφ' οὗ ὑμνησαν, ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλχιῶν.

31. Τότε λέγει πρὸς αὐτοῦς ὁ Ἰησοῦς, Πάντες ὑμεῖς θέλετε σκανδαλισθῆναι ἐν ἐμοὶ τὴν νύκτα ταύτην· διότι εἶναι γεγραμμένον, «Θέλω πατάξαι τὸν ποιμένα, καὶ θέλουσι διασκορπισθῆναι τὰ πρόβατα τῆς ποιμνῆς.»

32. Ἀφ' οὗ δὲ ἀναστηθῶ, θέλω ὑπάγειν πρότερον ὑμῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

33. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος, εἶπε πρὸς αὐτόν, Καὶ ἂν πάντες σκανδαλισθῶσιν ἐν σοὶ, ἐγὼ ποτὲ δὲν θέλω σκανδαλισθῆναι.

34. Εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς σοὶ λέγω, ὅτι ταύτην τὴν νύκτα πρὶν φωνάξῃ ὁ ἀλεκτωρ, τρεῖς θέλεις μὲ ἀπαρνηθῆναι.

35. Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Πέτρος, Καὶ ἂν γείνη χρεῖα νὰ ἀποθάνω μετὰ σοῦ, δὲν θέλω σὲ ἀπαρνηθῆναι. Ὁμοίως εἶπον καὶ πάντες οἱ μαθηταί.

36. Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ· καὶ λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς, Καθίσατε αὐτοῦ, ἕως οὗ ὑπάγω καὶ προσευχηθῶ ἐκεῖ.

37. Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, ἤρchiσε νὰ λυπηταί καὶ νὰ ἀδημονῇ.

38. Τότε λέγει πρὸς αὐτοὺς, Περιίλυπος εἶναι ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου, μείνατε ἐδῶ καὶ ἀγρυπνεῖτε μετ' ἐμοῦ.

39. Καὶ προχωρήσας ὀλίγον, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, προσευχόμενος καὶ λέγων, Πάτερ μου, ἐάν ᾔηται δυνατόν, ἅς παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχὶ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ.

30. Εἰ σὶ οὐ φάλλῃς, δοῦαί σοι ἐβάνε ντὲ μάλλ' τὲ Οὐλίνιετ.

31. Αἰχίερε θότε μπὰ τὰ Ἰησοῦ, φίθε γιούβετ δὲ τὲ σκανδαλίσειν μπὲ μούα ντὲ χετὲ νάτε, σὲ ἔστε σκουράρε δὲ τί πῖε τζοπάνιτ, ἐ δὲ τὲ περχάπινε δέντ' ἐ στάνιτ.

32. Εἰ πὰς σὲ γιγιάλτουριτ σ'ιμ δὲ τὲ βέτε μὲ περπάρα σὲ γιούβετ ντὲ Γαλιλαίε.

33. Εἰ Πέτρουα οὐ περφέιτ, ἐ ἰθὺ ἀτίγ, ἐ δὲ τὲ φίθε ντὲ οὐ σκανδαλίτзинε μπὲ τί, οὔνε δὲ τὲ μὸς σκανδαλίσειμ κοῦρρε.

34. Ἰ θὰ ἀτίγ Ἰησοῦ, βερτέτ θὸμ τέκ τίγ· σὲ ντὲ χετὲ νάτε πὰ χεντούαρε ἐ δὲ κοκόσι, τρεῖ χέρε δὲ τὲ μὲ ἀρνίσετζ μούα.

35. Ἰθὸτ' ἐτίγ Πέτρουα, ἐ δὲ ντὲ οὐ δάστε τὲ βδέε μὲ τί πάσκε, δὲ τὲ μὸς τὲ ἀρνίσειμ τί, ἀστοῦ θάνε ἐ δὲ φίθε μαθητίτε.

36. Ατρε χέρε ἑγιέν πάσκε μὲ ἀτὰ Ἰησοῦ ντὲ φσάτ χε κιούχετε Γεθσιμανί, ἐ οὐ θότε μαθητίβετ, βίγι χετοῦ, γγέρα σὰ τὲ βέτε ἀτγὲ τὲ φάλλεμ.

37. Εἰ σὶ μόρρι Πέτρονε, ἐ δὲ τὲ δι δγιέμ' ἐ Ζεβεδέουσε, ζοῦ τὲ χελ·μόνεϊγ, ἐ τὲ πιχέτονεϊγ.

38. Αἰχίερε οὐ θότ' ἀτοῦρε· χελ·μούαρε ἔστε σπῖρτι ἱμ γγέρα ντὲ βδεάχεγε, μπέτουι χετοῦ, ἐ βῖνι ζιγούαρε πάσκε μὲ μούα.

39. Εἰ σὶ βέτε πάσκε μὲ τέγε, βὰ περμῖς μπῖ φάκε τὲ τίγ, τοῦκ' ἐ λιούτουρε, ἐ τοῦκ' ἐ θένε· παπάι ἱμ, ντὲ μούντ τὲ πένετρε, λὲ τὲ σκόγε γκά μέγε κοῦίγ ποτήρ, πὲ γιὸ σὶ δοῦα οὔνε, πὲ σὶ δὲ τί.

40. Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ εὗρίσκει αὐτοὺς κοιμωμένους, καὶ λέγει πρὸς τὸν Πέτρον, Οὕτω δὲν ἠδυνήθητε μίαν ὥραν νὰ ἀγρυπνήσητε μετ' ἐμοῦ;

41. Ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε, διὰ νὰ μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σαρκὶς ἀσθενής.

42. Πάλιν ἐκ δευτέρου ὑπῆγε καὶ προσευχήθη, λέγων, Πάτερ μου, ἐὰν δὲν ἦναι δυνατόν τοῦτο τὸ ποτήριον νὰ παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ, χωρὶς νὰ πίνω αὐτό, γεννηθήτω τὸ θέλημά σου.

43. Καὶ ἐλθὼν εὗρίσκει αὐτοὺς πάλιν κοιμωμένους· διότι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἦσαν βεβαρημένοι.

44. Καὶ ἀφήσας αὐτοὺς, ὑπῆγε πάλιν καὶ προσευχήθη ἐκ τρίτου, εἰπὼν τὸν αὐτὸν λόγον.

45. Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Κοιμᾶσθε τὸ λοιπὸν, καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ ἐπλησίασεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται εἰς χεῖρας ἀμαρτωλῶν.

46. Ἐγέρθητε, ἀς ὑπάγωμεν· ἰδοὺ, ἐπλησίασεν ὁ παραδίδων με.

47. Καὶ ἐνῶ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι, ἰδοὺ, ὁ Ἰουδᾶς εἰς τῶν δώδεκα ἦλθε· καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολλὸς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ.

48. Ὁ δὲ παραδίδων αὐτὸν ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς σημεῖον, λέγων, Ὅντινα φιλήσω, αὐτὸς εἶναι· πιάσατε αὐτόν.

49. Καὶ εὐθὺς πλησιάσας πρὸς τὸν Ἰησοῦν, εἶπε, Χαῖρε, Ῥαββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

40. Ε βγιέν ντὲ μαθητιγ, ἐ ἰ φέν ἀτὰ χε φλίγνε, ἐ ἰθότε Πέτροσε· ξε-
στοῦ νοῦξε μούντε τὲ ρίγετε νιὲ σα-
χάτ τὲ ζιγούαρε πάσχε με μούα.

41. Ῥίνι ζιγούαρε, ἐ λιούτουνι, χε τὲ μὸς ρίγι ντὲ πιραξι, σὲ σπέρτι εἴστ' ἰ φόρτε, ἐ κούρμι νοῦξε μούντ.

42. Πάμετα πέρ σὲ δίτιτ βάτε, ἐ οὐ φάλλ, ἐ θόσ' παπάι ἱμ, ντὲ μὸς μούντ τὲ σκόγε κούιγ ποτήρ γκά μέγε, χε τὲ μὸς ἐ πὶ ἀτὲ λὲ τὲ πένε-
τε οὐρδερι ἱτ.

43. Ε σὶ ἔρδι, ἰ Γέτι περσερὶ χε φλίγνε, σὲ ψὲ κένε βέντουρε γκά Γιούμι σίτ' ἐ τοῦρε.

44. Ε σὶ ἰ λιὰ ἀτὰ, βάτε πάμετα ἐ οὐ λιούτ πέρ σὲ τρίτιτ, τούκ' ἐ θένε ἀτὲ φγιαλέ.

45. Δχίερε ἔρδι ντὲ μαθητιγ τὲ τιγ, ἐ οὐ θὰ ἀτούρε· ἐ δὲ πὸ φλίγι, ἐ πρέχενι, γιὰ, οὐ ἀφερούα κόχα, ἐ ἰ πῖρρι νιερλιούτ ἱπστε ντὲ δούαρρ τὲ φαγετόρβετ.

46. Γκρέουνι, ἐ λὲ τὲ βέμι, νὰ, ἔρδι ἄφερ ἀτ χε δὲ τὲ παραδόσγε μούα.

47. Ε πὰ σόσουρε ἀτ φγιαλένε, νὰ, Ιουδά νιὲ γκά τὲ δίμπεδγιέτε ἔρδι, ἐ δὲ με ἀτὲ πάσχε τούρμ' ἐ μάδε, με θήκερα, ἐ με δρούνιερ γκά τὲ πάρ·τ' ἐ πρίφτερετ, ἐ πλέκτ' ἐ λαόιτ.

48. Ε ἀτ χε παραδόσι ἀτὲ, δὰ ντὰ τὰ νισάν, ἐ οὐ θὰ ἀτὲ χε τὲ πούθ, ἀτ εἴστε πὸ ζίριε ἀτὲ.

49. Ε ἀτε τζάστ οὐ κιάς ντὲ Ιη-
σοῦ, ἐ ἰ θὰ φεζὸ δάσκαλ, ἐ δὲ ἐ
πούθε ἀτὲ.

50. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Φίλε, διὰ τί ἤλθες; Τότε προσελθόντες, ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπίασαν αὐτόν.

51. Καὶ ἰδοὺ, εἰς τῶν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἔσυρε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ κτυπήσας τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως, ἀπέκοψε τὸ ὠτίον αὐτοῦ.

52. Τότε λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐπίστρεψον τὴν μάχαιράν σου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· διότι πάντες ὅσοι πιάσωσι μάχαιραν, διὰ μαχαίρας θέλουσιν ἀπολεσθῆναι.

53. Ἡ νομίζεις ὅτι δὲν δύναμαι ἤδη νὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα μου, καὶ θέλει στήσῃ πλησίον μου περισσοτέρους παρὰ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων;

54. Πῶς λοιπὸν θέλουσι πληρωθῇ αἱ γραφαί, ὅτι οὕτω πρέπει νὰ γένη;

55. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς ὄχλους, Ὡς ἐπὶ λησὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων νὰ μὲ συλλάβητε; καθ' ἡμέραν ἐκαθήμην πλησίον ὑμῶν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ δὲν μὲ ἐπιάσατε.

56. Τοῦτο δὲ ὅλον ἔγινε, διὰ νὰ πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφῆσαντες αὐτόν, ἔφυγον.

57. Οἱ δὲ πιάσαντες τὸν Ἰησοῦν, ἔφεραν πρὸς Καϊάφην τὸν ἀρχιερέα, ὅπου συνήχθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι.

58. Ὁ δὲ Πέτρος ἀκολουθεῖ αὐτὸν ἀπὸ μακρόθεν, ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως· καὶ εἰσελθὼν ἔσω, ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, διὰ νὰ ἴδῃ τὸ τέλος.

50. Εὐδὲ Ἰησοῦς ἰ θὰ ἀτίγ' μίχ ψὲ ἔρδε; ἄτῃ χέρῃ οὐ κιάσνε, ἐ ὅτίνε δούαρρτε μπι Ἰησοῦνε, ἐ ἐ ζούνε.

51. Εὐνὲ γκαῖ ἀτὰ χὲ κένε μὲ Ἰησοῦνε, ντέρι δόρρνε ἐ κρέου θήξεν' ἐτίγ, ἐ φοδίτι κοπίν' ἐ σὲ πάριτ σὲ πρίφτερετ, ἐ ἐ πρέου βῆσ' ἐτίγ.

52. Ατῃ χέρῃ ἰ θότ' ἀτίγ Ἰησοῦς, κθὲ θήξνε ντὲ βέντ τὲ σαίγ, σὲ φίθ' ἀτὰ χὲ ζένε θήξ, μὲ θήξ δὲ τὲ χουμπάσνε.

53. Α τὲ δούχετῃ σὲ νούχῃ μούντ νταστὶ τὶ λιούτεμ γιάτιτ σίμ, ἐ τὲ μὲ δερφόγε μὲ τέπερ σὲ διμπεδγιέτῃ τάγμε ἐγέγετ;

54. Κίς δὰ δὲ τὲ παφούχνε κάρτερτε, σὲ χῆστου δούχοτετ τὲ πῆντε.

55. Ατὲ σαχάτου θὰ Ἰησοῦς τούρμεβετ, πόσι μπε κουσάρ δούαλτε μὲ θήξερα, ἐ δὲ μὲ δρούνιερ τὲ ζέρι μούχ. γκαῖ δίτε μὲ γιούβετ ρίγε, ἐ διδάζεγε ντὲ κίσε, ἐ νούχῃ μὲ ζούτε.

56. Ε χεγίὸ φίθῃ οὐ πῆ, χὲ τὲ παφούχανε κάρτερτε' ἐπροφήτερετ. Ατὲ χέρῃ φίθῃ μαθητείγτε ἐ λιάσε ἀτῃ, ἐ ἱχνε.

57. Ε ἀτὰ σὶ ἐζούνε ἐ προυνε ντὶ Καγιάφα τὲ ἰ πάρι πρίφτερετ, ἀτγὲ χὲ οὐ μπεγιόδε Γραμματείγτε, ἐ δὲ πλεχεσία.

58. Ε Πέτρουα βίγ πὰς σίγ πέρ σὲ λιάρφουτ, γγέρα ντὲ αὐλή τὲ σὲ πάριτ σὲ πρίφτερετ, ἐ σὶ χίρι πρέντα, ρίγ πάσχε μὲ κοπίγ, τὲ σίχ τὲ παστάγμενε.

59. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ θανατώσωσιν αὐτόν·

60. Καὶ δὲν εὗρον· καὶ πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων, δὲν εὗρον. Ἵστερον δὲ προσελθόντες· δύο ψευδομάρτυρες,

61. Εἶπον, Οὗτος εἶπε, Δύναμαι νὰ χαλάσω τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν νὰ οἰκοδομήσω αὐτόν.

62. Καὶ σηκωθείς ὁ ἀρχιερεὺς, εἶπε πρὸς αὐτόν, Δὲν ἀποκρίνεσαι; τί μαρτυροῦσιν οὗτοι κατὰ σοῦ;

63. Ὁ δὲ Ἰησοῦς· ἐσιώπα. Καὶ ἀποκριθείς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπε πρὸς αὐτόν, Σὲ ὀρκίζω εἰς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα, νὰ εἴπῃς πρὸς ἡμᾶς, ἂν σὺ ἦσαι ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

64. Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Σὺ εἶπας· πλὴν σὰς λέγω, Εἰς τὸ ἐξῆς θέλετε ἰδεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

65. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέσχισε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγων, Ὅτι ἐβλασφήμησε· τί χρεῖαν ἔχομεν πλέον μαρτύρων; ἰδοὺ, τώρα ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ.

66. Τί σὰς φαίνεται; Καὶ ἐκεῖνοι ἀποκριθέντες εἶπον, Ἐνοχος θανάτου εἶναι.

67. Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐγρόνθισαν αὐτόν· ἄλλοι δὲ ἐρράπισαν,

68. Λέγοντες, Προφήτευσον εἰς ἡμᾶς, Χριστὲ, τίς εἶναι ὁστις σὲ ἐκτύπησε;

69. Ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθε πρὸς αὐτόν

59. Εὖ σὲ πάρειτ ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ πλεκεσία, ἐ δὲ φίθς συνόδι κερκοῖγγε μαρτυρὶ τὲ ρέμε κόντρ' Ἰησοῦιτ, κὲ τὰ βρίσνε.

60. Εὖ νοῦλῃς φένε, ἐ ντόνε σὲ ἔρδε σούμε μαρτύρε τὲ ρέμ, νεύλῃς φένε, ἐ μὲ παστᾶίγ σὶ ἔρδε δι μαρτύρε τὲ ρέμ·

61. Θάνε' κούιγ, θὰ μούντ τὲ γκρεμὶς Κίθσεν' ἐ Περντίσε, ἐ ντὲ τρὶ διτ τὰ δερτοίγ ἀτέ.

62. Εὖ σὶ οὐ γκρε ἰ πάρι πρίφτερετ, ἰ θὰ ἀτίγ· φάρρε νοῦλῃς περφέε; τζόθνε κστὰ κόντρε τίγ;

63. Εὖ Ἰησοῦι πουσόντε, ἐ οὐ περφέιξ ἰ πάρι πρίφτερετ, ἐ ἰθὰ ἀτίγ, τὲ βὲ μπὲ πὲ Περντίν' ἐ γγιάλῃς, τὲ νὰ θούατζ νέβετ ντὲ γὲ τί κρίστ, ἰ πέρρι ἰ Περετίσε;

64. ἰ θότ' ἀτίγ Ἰησοῦι, τί ἐ θὲ. πὸ οὐ θόμ γιούβετ, κὲ σότι ἐ τούτγε δὸ τὲ σίχνι τὲ πέρρε ἐ νιέριουτ, κὲ. τὲ ρίγε μπάνε τὲ δγιάθετε τὲ φουκίσε, ἐ τὲ βίγε μπὶ ρὲ τὲ Κίλιτ.

65. Αχιέρε ἰ πάρι ἰ πρίφτερετ τζόρι ρόπατ' ἐτίγ, ἐ θόσ. σὲ βλασφημίση ντζὰ δούχαενε μὲ μαρτύρε, νὰ, ντκστὶ ἐ διφούατε βλασφημίν' ἐ τίγ.

66. Σὲ γιού δούχετε γιούβετ, ἐ δὲ ἀτὰ οὐ περφέιφκνε, ἐ θάνε' ἔστε φαγετούαρ πέρ εδέλεγε.

67. Αχιέρε πεστίγτινε μπὲ φάκε τὲ τίγ, ἐ δὲ ἰ θάνε μὲ πουγγί, ἐ δὲ τζὰ ἰ βάνε μὲ σθουπλιάκα.

68. Εὖ θόσνε προφητέψ ντὲ νέβετ Κρίστ, τζίλι ἔστ' αἰ κὲ τὲ ρά.

69. Εὖ Πέτρουα ρίγ γιάστε ντὲ αὐλή, ἐ ἔρδι ἄφερ τίγ ντὲ κοπίλλε,

μία δούλη, λέγουσα, Καὶ σὺ ἦσο μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου.

70. Ὁ δὲ ἠρνήθη ἔμπροσθεν πάντων, λέγων, Δὲν ἐξεύρω τί λέγεις.

71. Καὶ ὅτε ἐξῆλθεν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἐκεῖ, Καὶ οὗτος ἦτο μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου.

72. Καὶ πάλιν ἠρνήθη μεθ' ὅρου, Ὅτι δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον.

73. Μετ' ὀλίγον δὲ προσελθόντες οἱ ἐστῶτες, εἶπον πρὸς τὸν Πέτρον, Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶσαι· διότι ἡ λαλιά σου σὲ κάμνει φανερόν.

74. Τότε ἤρχισε νὰ καταναθεματίζῃ καὶ νὰ ὀμνύῃ, Ὅτι δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον. Καὶ εὐθὺς ἐφώναξεν δ' ἀλέκτωρ.

75. Καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις εἶχεν εἰπεῖ πρὸς αὐτὸν, Ὅτι πρὶν φωνάξῃ ὁ ἀλέκτωρ, τρίς θέλεις μὲ ἀπαρνηθῇ. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω, ἔκλαυσε πικρῶς.

Κεφ. κς'. 27.

ΟΤΕ δὲ ἔγινε πρωτῇ, συνεβουλεύθησαν πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ θανατώσωσιν αὐτόν.

2. Καὶ δέσαντες αὐτόν, ἔφεραν καὶ παρέδωκαν αὐτόν εἰς τὸν Πόντιον Πιλάτον τὸν ἡγεμόνα.

3. Τότε ἰδὼν Ἰουδᾶς ὁ παραδόσας αὐτόν, ὅτι κατεδικάσθη, μεταμεληθεὶς ἐπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἰς τοὺς πρεσβυτέρους,

4. Λέγων, Ἡμαρτον παραδόσας αἷμα ἁθῶν. Οἱ δὲ εἶπον, Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὤφει.

5. Καὶ ρίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ

ἰσθμῷ, ἐδὲ τί γέσσε πάσῃ με ἰησοῦν Γαλιλαίον.

Εἰ πῆρι ἄρνισι περπάρῃ φίθε, ἐθὰ· νοῦλῃ δὲ σὰτζ θούα.

71. Εἰ ἰ δόλι ἀτ ντὲ πόρτε, ἐπὰ ἀτὲ ντὲ τιγίετρε, ἐθόττε ντὰ τὰ χε κένε ἀτγῆ· ἐδὲ κούιγ ἰσ πάσῃ με ἰησοῦν Ναζωρέον.

72. Εἰ πάμετα οὐ ἄρνισ με πῆ, χε νοῦλ· ἐδὲ νιερίνε.

73. Εἰ με νιετζίχεζε. σὶ ἔρδε ἄφερ ἀτὰ χε ρίγνε ἀτγῆ, ἰ θάνε Πέτροσε, βερτῆτ ἐδὲ τί γκά, ἀτὰ γε, σὲ τὲ φύλτουριτε τὰτ τὲ δεφτότ τί.

74. Ατὲ χέρε νίσι τὲ ἀναθεματίσγε ἐτὲ πτόνετε, χε νοῦλ· ἐνὸχ νιερίνε· ἐἀτὲ τζᾶστ χεντόι κοκόσι.

75. Εἰ οὐ κουῖγτοῦα Πέτροα φγιάλεσῃ ἰησοῦιτ, χε ἰ χίσθ θενε ἀτγῆ, σὲ πὰ χεντούαρε κοκόσι, τρὶ χέρε δὸ τὲ με ἄρνισετζ, ἐ δόλι γιάσττε, ἐ κιάου με πιχελίμ.

Κρίε ἔνιεζέτ ἐ ὅτάτετε. κς'. 27.

Εἰ σὶ οὐ πῆ μεγγές, οὐ μπεγιούαδε φίθε τὲ πάρετ· ἐ πρίφτερετ, ἐδὲ πλεχεσία ἐλαόιτ, ἐ κουβεντούανε κόντρε ἰησοῦιτ πῆρ τὲ θράρε ἀτέ.

2. Εἰ σὶ ἐ λίδνε ἀτέ, ἐ ὑπούνε ἐ ἐ δάνε ντὲ ἡγεμόνι Πόντιο Πιλάτουα.

3. Αχίερε σὶ πὰ ἰουδα χε παραδόσι ἀτέ, σὲ οὐ δεμετούα· οὐ μενμενδούα, ἐ κθέου πράπε τὲ τριδιέττε τ' ἐρφέντατε, ντὲ τὲ πάρετ· ἐ πρίφτερετ ἐδὲ ντὲ πλεχεσί.

4. Εἰ οὐ θὰ φεγέβα, χε παραδόσα φιάκ τὲ πὰ φάγε. Εἰ δὲ ἀτὰ ἰ θάνε, τζᾶρετ χέμι νὰ, ντὲ κιάφε τέντα.

5. Εἰ σὶ χόδι ἄσπαρετ ντὲ Κίσε

ναῶ ἀνεχώρησε· καὶ ἀπελθὼν ἐκρεμάσθη.

6. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια, εἶπον, Δὲν εἶναι συγκεχωρημένον νὰ βάλωμεν αὐτὰ εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον· διότι εἶναι τιμὴ αἱματος.

7. Καὶ συμβουλευθέντες ἡγόρασαν μὲ αὐτὰ τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, διὰ νὰ ἐνταφιάζωνται ἐκεῖ οἱ ἕνοι.

8. Διὰ τοῦτο ὠνομάσθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος Ἀγρὸς αἱματος, ἕως τῆς σήμερον.

9. Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου, λέγοντος, «Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ ἐκτιμηθέντος, τὸν ὁποῖον ἐξετίμησαν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ,

10. Καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὼς μοι παρήγγειλεν ὁ Κύριος.»

11. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων, Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Σὺ λέγεις.

12. Καὶ ἐνῷ ἐκατηγορεῖτο ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, οὐδὲν ἀπεκρίθη.

13. Τότε λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Δὲν ἀκούεις πόσα σοῦ καταμαρτυροῦσι;

14. Καὶ δὲν ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν οὐδὲ πρὸς ἓνα λόγον· ὥστε ὁ ἡγεμὼν ἐθαύμαζε πολὺ.

15. Κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν ἐσυνεήθιζεν ὁ ἡγεμὼν νὰ ἀπολῇ εἰς τὸν ὄχλον ἓνα δέσμιον, ὃντινα ᾔθελον.

16. Καὶ εἶχον τότε δέσμιον πε-

ρίτου, ἐ βάρτε ἐ οὐ θούάρρ.

6. Ε δὲ τὲ πάρετ ἐ πρίφτερετ, σὲ μουάρρ ἐ σπρετε, θάνε, νούκ' ἔστ' ἐ οὐδεσε τί βέμε ξετὸ ντὲ Κορβανά, σὲ ψὲ γιάνε τὲ σπερπλίερετ' ἐ φιάκουτ.

7. Ε οἱ πένε κουθεντ, πλένε μὲ ἀτὸ ἄρρην' ἐ κεραμιτζίουτ, πὲρ τὲ κάλτουρε ντὲ θάρρε τὲ χούαιγτε.

8. Πρὰ ἀντάιγ ἰ θόν' ἀσάιγτ ἄρρετ γγέρα σὺτ ἄρρ ἐ φιάκουτ.

9. Α χιέρε παφούα ἀγίὸ κὲ οὐ θὰ γκὰ προφήτη Ἰερεμία, κὲ θότε, μουάρρ τὲ τριδιγιέτε τ' ἐρφέντατε, τὲ σπερπλίερετ' ἐ ἀτιγ κὲ πλένε μὲ παζάρ γκὰ τὲ πῖγτ' ἐ Ἰσραήλιτ.

10. Ε ἰ δάτε ντ' ἄρρε τὲ κεραμιτζίουτ, σὶ κούντρε μὲ δεφτόϊ μουά ζότι.

11. Ε Ἰησοῦ οὐ προὐ περπάρα Ἠγεμόνιτ, ἐ ἐ πῖετι ἀτὲ Ἠγεμόνι, ἐ ἰ θόσ, τί γὰ μπρέτι ἰ Τζιφούτετ; ἐ δὲ Ἰησοῦ ἰ θότ' ἀτιγ' τί ἐ θούα.

12. Ε κοὐρ ἐκαλεζόγινε ἀτὲ τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ πλέκτε, νούκ' ἐ περφέγειγ φάρρε.

13. Α χιέρε ἰ θότε Πιλάτουα, νούκ' ἐ διφιδὸν σὰ θόνε ξετὰ κόντρε τίγ;

14. Ε νούκ'ε γιου περφέειγ ἀτιγ ἄς ντὲ νῖε φγιαλέ, κάκε κὲ οὐ τζιου-δίτ Ἠγεμόνι θούμε.

15. Ε ντὰ τὸ δίτ τὲ πάσκεσε χιότε ζακὸν Ἠγεμόνι κὲ τὲ λεσὸν λαόιτ νῖε τὲ ζιντζίριτ τζιλινέ κὲ τὲ δούαιγνε.

16. Ε ἄτε χέρε χιόνε ντὲ ζιντζίρ

ριβόητον, λεγόμενον Βαραββᾶν.

17. Ἐνῶ λοιπὸν ἦσαν συνηγμένοι εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Τίνα θέλετε νὰ σᾶς ἀπολύσω; τὸν Βαραββᾶν, ἢ τὸν Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν;

18. Ἐπειδὴ ἤξευρεν ὅτι διὰ φθόνου παρέδωκαν αὐτόν.

19. Ἐνῶ δὲ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα, Ἄπεχε τοῦ δικαίου ἐκείνου· διότι πολλὰ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν.

20. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους νὰ ζητήσωσι τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν νὰ ἀπολέσωσι.

21. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἡγεμὼν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο νὰ σᾶς ἀπολύσω; Οἱ δὲ εἶπον, Τὸν Βαραββᾶν;

22. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Τί λοιπὸν νὰ κάμω τὸν Ἰησοῦν, τὸν λεγόμενον Χριστόν; λέγουσι πρὸς αὐτὸν πάντες, Σταυρωθήτω.

23. Ὁ δὲ ἡγεμὼν εἶπε, Καὶ τί κακὸν ἔπραξεν; Οἱ δὲ περισσώτερον ἔκραζον, λέγοντες, Σταυρωθήτω.

24. Καὶ ἰδὼν ὁ Πιλάτος, ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ, ἔνιψε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἔμπροσθεν τοῦ ὄχλου, λέγων, Ἀθῶος εἶμαι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὤψεσθε.

25. Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε, Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἅς ᾔῃαι ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.

26. Τότε ἀπέλυσεν εἰς αὐτοὺς τὸν Βαραββᾶν· τὸν δὲ Ἰησοῦν μαστιγῶσας, παρέδωκε διὰ νὰ σταυ-

ρῇ· τὲ δὲ φρουρᾶς καὶ ἐ θόβης Βαραβᾶ.

17. Εἰ σὶ κείε μπεγέδουρε ἀτά, οὐ θά ἀτοῦρε Πιλάτουα. τζίλινε δόι τὲ οὐ λεσόγι γιούβετ, Βαραβάνε, ἀ Ἰησοῦνε, καὶ κιούχαετ Κρίστι;

18. Σὲ ψὲ ἐκουπετόι καὶ γκά ζηλία ἐ χίθ'ν ἀτὲ παραδόσουρε.

19. Εἰ σὶ ντένι ἀτ μπι φρόν ἰ δερλόι φρούαγια ἐτίγ, ἐ ἰ θά, μὸς οὐ τραζὸ ντὲ πούνερα τὰ τίγ ἱερίουτ' σὲ δρέιγτε, σὲ ψὲ σούμεε πεσόβα σὸτ μπε φιούμεε πὲρ ἀτὲ.

20. Εἰ τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ πλεκεσία μπούθνε κόλινε πόνεσε, καὶ τὲ κερκόγενε Βαραβάνε, ἐ Ἰησοῦνε τὰ βρίσνε.

21. Εἰ δὲ ἡγεμόνι οὐ περφέιφκ, ἐ οὐ θά ἀτοῦρε, τζίλινε δόι γκά τὲ δι τὲ οὐ λεσόγι γιούβετ; ἐ δὲ ἀτά ἰ θάνε, Βαραβάνε.

22. Οὐ θότ' ἀτοῦρε Πιλάτουα τζτά πέτ; δὰ Ἰησοῦνε καὶ κιούχαεσ. Κρίστ; ἰ θάν' ἀτίγ τὲ φίθε· λὲ τὲ μπερθένετε ντὲ Κρούικ.

23. Εἰ δὲ ἡγεμόνι οὐ θά σὰτζ τὲ χέικ πέρρι; ἐ ἀτά μὲ τέπερ θερίσνε, ἐ θόθνε, λὲ τὲ μπερθένετε ντὲ κρούικ.

24. Εἰ σὶ ἐ πὰ Πιλάτουα, καὶ νού· κα μουντ τὲ πέγε φὲ, πὸ μὲ σούμεε καλαμπαλέκ πένετε, μὲρρι οὐγε; ἐ λιάου δουάρρτε περπάρα λαδίτ, ἐ θά' γιάμ πὰ φάιγ γκά φιάκου ἰ λε· τίγ σὲ δρέιγιτ, γιου ἐ πάτζι μπε κιάφε.

25. Εἰ οὐ περφέιφκ φίθε λαδί ἐ θά· φιάκου ἰ ἀτίγ μπι νάβετ, ἐ δὲ μπι δγιέλμ τάνε.

26. Αἰχίερε οὐ λεσόι ἀτοῦρε Βαραβάνε, ἐ Ἰησοῦνε, σὶ ἐ βάχου μὲ καμτζι, ἐ δὰ τὰ μπερθέγγνε ντὲ

ρωθῇ.

27. Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνήθρυσαν ἐπ' αὐτὸν ὄλον τὸ τάγμα τῶν στρατιωτῶν.

28. Καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν, ἐνέδυσαν αὐτὸν χλαμύδα κοκκίνην.

29. Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἔθεσαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον εἰς τὴν δεξιὰν αὐτοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἐνέπαιζον αὐτὸν, λέγοντες, Χαῖρε, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

30. Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν, ἔλαβον τὸν κάλαμον, καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

31. Καὶ ἀφ' οὗ ἐνέπαιζαν αὐτὸν, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἔφεραν αὐτὸν διὰ τὰ σταυρώσωσιν.

32. Ἐνῷ δὲ ἐξήρχοντο, εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνομαζόμενον Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν διὰ τὴν σκώση τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

33. Καὶ ὅτε ἦλθον εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅστις λέγεται Κρανίου τόπος,

34. Ἔδωκαν εἰς αὐτὸν τὴν πίνυ· ὅς μὲν γινόμενος μετὰ χολῆς· καὶ γευθεὶς δὲν ἤθελε τὴν πίνυ.

35. Ἀφ' οὗ δὲ ἐσταύρωσαν αὐτὸν διεμερίσθησαν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον· διὰ τὴν πληρωθῆναι τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου, «Διεμερίσθησαν τὰ ἱμάτιά μου εἰς ἑαυτοὺς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν μου ἔβαλον κλῆρον».

36. Καὶ καθήμενοι, ἐφύλαττον αὐτὸν ἐκεῖ.

37. Καὶ ἔθεσαν ἐπάνωθεν τῆς

Κρούικ.

27. Αἰχίερε τρίματ' ἐ ἡγεμόνιτ, ἐμοῦαῖρρε Ἰησοῦνε ννῆ Πρετόριο, ἐ μπεγιούαδε μπι ἀτὲ φίθῃ ὀόχετε.

28. Ε σὶ ἐ σβέσνε, ἰ βούνε σίπερ ννῆ Χλαμίδῃ τῇ κοῦκε.

29. Ε πλέξνε κουρόρε γκαά Γέμπα, ἐ βούνε μπι κρίε τῇ τιγ, ἐ ἰ δάνε ἐ δὲ καλάμ μπε ὀόρρε τῇ δγιάθετε τῇ τιγ. ἐ πίννε μπε Γιούιβε περπάρα τιγ, ἐ περκέσνε με ἀτὲ ἐ ἰ θόσνε, Γεζὺ ὦ μπρετ ἰ τζιφούτε.

30. Ε σὶ πεστίγνε ντὲ ἀτ μούαῖρρε καλάμνε ἐ ἰ πίννε μπε κόχε τῇ τιγῇ

31. Ε σὶ ἐ περκέσνε ἀτὲ, ἰ ντζούαρε χλαμίδνε, ἐ ἰ βέσνε ρόπατ' ἐ τιγ, ἐ ἐ σπούνε τὰ μπερθείγνε ντὲ Κρούικ.

32. Ε σὶ δούαλε Γένε ννῆ ννερὶ γκαά Κυρίνι, κῆ ἐ θόσνε Σίμον, ἀτὲ μούαῖρρε ἀγκαρί, κῆ τῇ γκρέρε Κρούικν' ἐ τιγ.

33. Ε σὶ ἔρδι ντὲ βῆντ κῆ κιούχατε Γολγοθᾶ, ἀτ ἔσνε κῆ θούχατε βῆντ' ἰ κρέρεβετ.

34. Ι δάνε ἀτιγ τῇ πιγ οὔθουλε τραζούαρε με βερρε, ἐ σὶ ἐβουρί ντὲ Γόγε, νούχε δούαγ τῇ πιγ.

35. Ε σὶ ἐ κρουκιάσνε ἀτὲ, ντάγντινε ρόπατ' ἐ τιγ, σὶ ὀτούνε ὀόρτε, κῆ τῇ παφούχατε ἀγιδ κῆ κῆ θένε γκαά προφήτη, ἰ ντάγνε ρόπατ' ἐ μία με βέτεχε τῇ τούρε, ἐ μπι ρόπε τίμε ὀτίνε ὀόρτ.

36. Ε ρίγνε, ἐ ρούαγνε ἀτὲ ἀτγῇ.

37. Ε βούνε μπι κρίε τῇ τιγ φάγν.

κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν κατηγορίαν αὐ-
τοῦ γεγραμμένην, ΟΥΤΟΣ ΕΣΤΙΝ
ΙΗΣΟΥΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥ-
ΔΑΙΩΝ.

38. Τότε ἐσαυρώθησαν μετ' αὐ-
τοῦ δύο λησται, εἷς ἐκ δεξιῶν, καὶ
εἷς ἐξ ἀριστερῶν.

39. Οἱ δὲ διαβαίνοντες ἐβλασ-
φήμουν αὐτὸν, κινουῦντες τὰς κεφαλὰς
αὐτῶν,

40. Καὶ λέγοντες, Ὁ χαλὼν τὸν
ναδὸν, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδο-
μῶν, σῶσον σεαυτὸν· ἂν ᾦται Υἱὸς
τοῦ Θεοῦ, κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυ-
ροῦ.

41. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιε-
ρεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμμα-
τέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον,

42. Ἄλλους ἔσωσεν, ἐαυτὸν δὲν
δύναται σῶσαι· ἂν ᾦται βασιλεὺς τοῦ
Ἰσραὴλ, ὃς καταβῇ τώρα ἀπὸ τοῦ
σταυροῦ, καὶ θέλομεν πιστεῦσαι εἰς
αὐτόν·

43. Πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν· ὃς
σώσῃ τώρα αὐτόν, ἐὰν θέλῃ αὐτόν·
ἐπειδὴ εἶπεν, Ὅτι Θεοῦ Υἱὸς εἰμαι.

44. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ οἱ λησται οἱ
συσταυρωθέντες μετ' αὐτοῦ, ὠνείδι-
ζον εἰς αὐτόν.

45. Ἀπὸ δὲ ἑκτῆς ὥρας σκό-
τος ἔγεινεν ἐρ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥ-
ρας ἐννάτης.

46. Περί δὲ τὴν ἐννάτην ὥραν
ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ φωνῆς με-
γάλης, λέγων, « Ἥλι, Ἥλι, λαμὰ
σαβαχθανί; » τουτέστι, « Θεέ μου,
Θεέ μου, διὰ τί μὲ ἐγκατέλιπες; »

47. Καὶ τινὲς τῶν ἐκεῖ ἐσώτων
ἀκούσαντες, ἔλεγον, Ὅτι τὸν Ἥλιαν
φωνάζει οὗτος.

ἐτιγ' ὁκρούαρε· ΚΟΙΤῆ ΕΞΤΕ ΙΗ-
ΣΟΥΙ ΜΠΡΕΤΙ Ι ΤΖΙΦΟΥΤΕΤ.

38. Ἀτὲ χέρε οὔμπερβιενε ντὲ
Κρούικ μὲ ἀτὲ πάσχε δι' κουσάρε
νιέρι μπάνε τὲ δγαθῆτε, ἐ νιέρι
μπάνε τὲ μέγγερε.

39. Ε ἀτὰ χὲ ὁκόγγνε ἐ ὁάίγγνε
ἀτὲ, τούκ' ἐ τούντουρε κόχεν' ἐτοῦρε.

40. Ε τούκ' ἐ θένε· τί χὲ γκρεμί-
σγε Κίσενε, ἐ μπὲ τρι' διτ' ἐ δερτόγε,
ὅπετὸ βέτεχενε τέντε· ντὲ γὲ ἰ πῖρρι
Περντίσε, ζῖπριτ γκά Κρούϊκι.

41. ΑἸτοῦ ἐ δὲ τὲ πάρετ' ἐπρί-
φτερετ, ἐ περκέσνε πάσχε μὲ Γραμ-
ματικότε ἐ δὲ μὲ πλεκεσίνε, ἐ θόσνε.

42. Τὲ τγέρὲ ὅπετὸτ, ἐ βέτεχεν'
ἐτιγ' νούχε μούντ τὲ ὅπετὸγνε. ντὲ
ἔσττε μπρέτ ἐ Ἰσραήλιτ, λὲ τὲ ζῖπρέτε
νιαῶτὶ γκά Κρούϊκι, ἐ δὲ τὲ πεσό-
γμε μπε τέ.

43. Κὰ θάρσνε ντὲ Περντία, λὲ
τὰ ὅπετὸγνε νταῶτὶ ἀτὲ νιέσττε χὲ ἐ
δὲ ἀτὲ, σὲ αἰ θὰ· χὲ πῖρρι ἰ Περντίσε
γιάμ.

44. Τὲ τίλιατε θόσττε ἐ δὲ κου-
σάρεττε χὲ κένε κρουκιάσουρε μὲ τὲ
πάσχε, ἐ ἐσάίγγνε ἀτέ.

45. Ε χὲ γκά τὲ φιάσττε σαχάτε,
γγέρα ντὲ νέντε, οὐ πὲ ἐρεσίρε ντὲ
φίθε δέ.

46. Ε μπὲ τὲ νέντενε σαχάτ,
θύρρι Ἰησοῦτ μὲ ζὲ τὲ μᾶδ, ἐ θὰ·
Ἥλι, « Ἥλι, λαμὰ σαβαχθανί, » χὲ δὲ
τὲ θόττε, « Περντία ἰμε, Περντία ἰμε,
Περντία ἰμε, πέρ σὲ μὲ λὲ; »

47. Ε τζὰ γκά ἀτὰ χὲ ῥίγγνε ἀτγὲ,
οἱ ἐδιφιούανε θάνε, σὲ κούγγ θερρέτ
Ἥλιαν.

48. Καὶ εὐθὺς ἔδραμεν εἰς ἐξ αὐτῶν, καὶ λαβὼν σπόγγον, καὶ γεμίσας ὄξους, καὶ περιθέσας εἰς κάλαμον, ἐπότιζεν αὐτόν.

49. Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον, Ἄφες, ἃς ἰδωμεν ἂν ἔρχηται ὁ Ἡλίας νὰ σώσῃ αὐτόν.

50. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, πάλιν κράζας μετὰ φωνῆς μεγάλης, ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.

51. Καὶ ἰδοὺ, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσεισθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν·

52. Καὶ τὰ μνημεῖα ἠνοίχθησαν, καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἀνέστησαν,

53. Καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἐνεφανίσθησαν εἰς πολλοὺς.

54. Ὁ δὲ ἐκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ φυλάττοντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γινόμενα, ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες, Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦτο οὗτος.

55. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαί, ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι· αἷτινες ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὑπηρετοῦσαι αὐτόν.

56. Μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου.

57. Ὅτε δὲ ἐγενεῖν ἐσπέρα, ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τὸ ὄνομα Ἰωσήφ, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐμαθητεύσεν εἰς τὸν Ἰησοῦν.

58. Οὗτος ἐλθὼν πρὸς τὸν Πιλάτον, ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πιλάτος προσέταξε νὰ ἀποδοθῇ τὸ σῶμα.

48. Εἰ ἄτε τζάστ οὐ λεῖσοῦα νιὲ γκά ἀτὰ, ἐ μόρρι νιὲ σφογγάρ, ἐ σὶ ἐμποῦσι μὲ οὐθουλε, ἐ βοῦ ντὲ νιὲ καλάμ. ἐ ἐ ποτίσ ἀτὲ.

49. Εἰ τετγιέρε θάσνε, λέ τε λέμε, τὲ ὄχμμε, ντὲ θγιέν Ηλία τὰ ὀπετόγε ἀτὲ.

50. Εἰ δὲ Ἰησοῦι θύρρι πάμετα μὲ ζὲ τὲ μὰδ. ἐ δὰ ὀπίρτινε.

51. Εἰ γιὰ περδέγια ἐ ναόιτ οὐ τζιούαρ μπὲ δι, κὲ σίπερ ἐ γγέρα περ πὸς ἐ δὲ δέου οὐ τούντ, ἐ φούρρετε οὐ τζάγιτινε.

52. Εἰ δὲ θάρρετε οὐ χάπνε, ἐ δὲ σοῦμε κούρμε τὲ ὀενγτόρεβετ κὲ φλιγνε οὐ γγιάλνε.

53. Εἰ σὶ οὐ γγιάλε γκά θάρρετε, πὰς σὲ γγιάλουριτ' ἐ ἀτίγ, χίνε ντὲ κιουτέτ τὲ ὀεντερούαρς ἐ οὐ δούκνε ντὲ σοῦμε.

53. Εἰ Κίντεσι ἐ δὲ ἀτὰ κὲ κίνε μὲ τὲ πᾶσχε, ἐ ρούαῖγνε Ἰησοῦνε, σὶ πᾶνε τερμέτινε, ἐ δὲ ἀτὸ κὲ οὐ πένε, οὐ φρικουάνε σοῦμε, ἐ θάνε, βερτέτ λίρρι ἰ Περντίσε κὲ κούιγ.

55. Εἰ Ἀτγὲ κένε ἐ δὲ φρά σοῦμε, ἐ βρεῖτρίγνε περ σὲ λιάρφουτ, ἀτὸ ἔρδε πὰς Ἰησοῦιτ γκά Γαλιλαία, ἐ ἰ ὀερπέιγνε ἀτίγ.

56. Πᾶσκε μὲ ἀτὸ ὧ Μαγδαλινὴ Μαρία, ἐ δὲ Μαρία μέμα ἐ Ἰακώβιτ, ἐ δὲ Ἰωσοῦιτ, ἐ δὲ μέμα ἐ πίγχετ σὲ Ζεβεδαίοσε.

57. Εἰ σὶ οὐ ἔρρ, ἔρδι νιὲ νιερὶ ἰ πάτουρε γκά Ἀριμαθία, κὲ κιούχα-εἰγ Ἰωσήφ, κὲ ἐ δὲ ἀτὲ κὲ μαθητὶ ἰ Ἰησοῦιτ.

58. Κούιγ ἔατε ντὲ Πιλάτου, ἐ χερκού κούρμιν' ἐ Ἰησοῦιτ, ἀτὲ χέρε Πιλάτου πορσίτ: τὲ ἴπετε κούρμι.

59. Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὃ ἴωσφ, ἐτύλιξεν αὐτὸ μὲ σινδὼνα καθαράν,

60. Καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ νέῳ αὐτοῦ μνημείῳ, τὸ ὁποῖον ἐλατόμνησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν εἰς τὴν θύραν τοῦ μνημείου, ἀνεχώρησεν.

61. Ἦτο δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνῇ, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

62. Καὶ τῇ ἐπαύριον, ἣτις εἶναι μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τὸν Πιλάτον,

63. Λέγοντες, Κύριε, ἐνεθυμήθημεν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, Μετὰ τρεῖς ἡμέρας θέλω ἀναστῆθαι.

64. Πρόσταξον λοιπὸν νὰ ἀσφαλίσθῃ ὁ τάφος ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλθόντες διὰ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτὸν, καὶ εἰπωσιν πρὸς τὸν λαόν, Ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν· καὶ θέλει εἰσθαι ἡ ἐσχάτη πλάνη χειροτέρα τῆς πρώτης.

65. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Ἐχετε φύλακας· ὑπάγετε, ἀσφαλίσате καθῶς ἐξεύρετε.

66. Οἱ δὲ ὑπήγον, καὶ ἠσφάλισαν τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον, καὶ ἐπιστήσαντες τοὺς φύλακας.

Κεφ. κη'. 28.

ΑΦΟΥ δὲ ἐπέρασε τὸ σάββατον, περὶ τὰ χαράγματα τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνῇ, καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, διὰ νὰ θεωρήσωσι τὸν τάφον.

2. Καὶ ἰδοὺ, ἔγεινε σεισμὸς μέ-

59. Εἰ σὶ μὲρρί κούρμνε Ἰωσήφ, ἐ τιλίξι ντὲ νίε τζαρτζαφ, τὲ παστρούαρε.

60. Εἰ ἐ βουρι ἀτὲ ντὲ θάρρ τὲ τῖγ τὲ ρί, καὶ ἐ χιὺ βεμούαρε ντὲ σπέλε, ἐ σὶ βουρι ιὲς Φούρρ τὲ μὰδ ντὲ δέβρε, ἴκου.

61. Εἰ ἀτγὲ κὲ Μαγδαλινῇ Μαρία, ἐ δὲ τγιάττερα Μαρία, κὲ βίγνε περτόιγ θάρρτι.

62. Εἰ τὲ νέσερμενε καὶ ἔστρε πὰς τὲ πρέμτεσε οὐ μπεγιούαδε τὲ πάρετ ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ φαρισεῖγτε ντὲ Πιλάτουα.

63. Εἰ ἰ θάνε· ζῶτ, οὐ κουῖγτοῦαμ σὲ αἰ φεῖνεστγιάρι θὰ κούρ κὲ ἰ φιάλε, σὲ πὰς τρεῖ δίτετ δὲ τὲ γγιάλεγ.

64. Ποροῖτ δὰ τὲ ρούχετε θάρρ, γγέρα τὲ τρέτενε δίτε· σὲ μὸς βίγενε μαθητέιγτ' ἐτῖγ νάτενε, ἐ ἐ θγιέδνε ἀτὲ, ἐ θόνε τὲ λαοῖ, οὐ γγιάλγκὰ τὲ βδέκουριτε, ἐ δὲ τὲ πένετε φεῖνιέστρε ἐ παῖτάιγμε, μὲ ἐ λίφε σὲ ἐ πάρα.

65. Εἰ δὲ Πιλάτουα οὐ θὰ ἀτοῦρε· κένι κουστοδίνε (τρίματε καὶ ρούαῖγνε) χαῖγδενε, ἐ ρούαῖγνι σὶ κούντρε δίνι.

66. Εἰ δὲ ἀτὰ σὶ θάνε, ρούαῖγνι τινε θάρρε· ἐ βουλιόσνε Φούρρε μὲ κουστοδίνε πάσχε.

Κρίε Εἰνεζέτ ἐτέτετε, κη'.

Ε τὲ σετούνε μπρέμα, κούρ νίσι τε κδίχειγ ἐ Διελια ἐ πάρα δίτε ἐ γιάβεσε, ἐρδι Μαγδαλινῇ Μαρία ἐ δὲ τγιάττερα Μαρία τὲ σίγνε θάρρε

2. Εἰ νὰ ἐ οὐ πὲ τερμὲτ ἰ μὰδ, σὲ

γας· διότι ἄγγελος Κυρίου καταβάς, ἐξ οὐρανοῦ, ἦλθε καὶ ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ.

3. Ἦτο δὲ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἐνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡς χιών.

4. Καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐταράχθησαν οἱ φύλακες, καὶ ἐγείναν ὡς νεκροί.

5. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος, εἶπε πρὸς τὰς γυναῖκας, Μὴ φοβεῖσθε σεῖς· διότι ἐξεύρω, ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε.

6. Δὲν εἶναι ἐδῶ· διότι ἀνέστη, καθὼς εἶπεν· ἔλθετε, ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος.

7. Καὶ ὑπάγετε ταχέως, καὶ εἰπατε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὅτι ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν· καὶ ἰδοὺ, ὑπάγει πρότερον ὑμῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ θέλετε ἰδεῖ αὐτόν· ἰδοὺ, οὕτως εἶπον.

8. Καὶ ἐξεληθῶσαι ταχέως ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἔδραμον νὰ ἀπαγγείλωσι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

9. Ἐνῶ δὲ ἤρχοντο νὰ ἀπαγγείλωσι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἰδοὺ, ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐτὰς, λέγων, Χαίρειτε. Καὶ ἐκεῖναι προσελθούσαι, ἐπίσταν τοῦ πόδα· αὐτοῦ, καὶ προσκύνησαν αὐτόν.

10. Τότε λέγει πρὸς αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἐκεῖ θέλουσι μεῖ ἰδεῖ.

11. Ἐνῶ δὲ αὐταὶ ἀπῆρχοντο, ἰδοὺ, τινὲς τῶν φυλάκων, ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς πάντα τὰ γενόμενα.

ἔγγελ' ἰ ζότιτ ζῆρίτι γκα Κίελι, ἔ ἔρδι ἐ ρουκουλίσι ρούρρε γκα δέρ-
ρα, ἐ δάρρίτ, ἐ ρίγ σίπερ μπι τέ.

3. Ε καὶ πικουρία ἐτίγ πόσι βε-
τετίμε, ἐ τε θέσουριτ ἐτίγ τε πάρδε
πόσι ζόρρα.

4. Ε γκα φρίκ' ἐτίγ οὐ δροῦαδς
ἀτὰ κὲ ρούαίγνε, ἐ οὐ πένε πόσι τε
βδέκουρε.

5. Ε ἔγγελι οὐ περφέιφκ, ἐ οὐ θότς
φράβετ, μὸς οὐ τρέμπνι γιού, σὲ
οὐν' ἐ δι κὲ κερκνίι Ιησοῦνε τε μπερ-
θερίνε ντὲ Κροῦικ.

6. Νούκ' ἔσττε κετοῦ, πὸ οὐγγιάλ,
σι κούντρς θὰ ἔγιανι ἐ σίχνι βέντνε
τέκ κὲ ζότι.

7. Ε χαίγδενι κετὲ τζάστ, ἐ θότς
μαθητίβετ σὲ τίγ, σὲ οὐ γγιαλ γκα
τὲ βδέκουριτε, ἐ γιά βέτε με περπά-
ρα γκα γιούβετ ντὲ Γαλιλαίς ἀτγὲ
δὸ τὰ σίχνι ἀτὲ, γιὰ, οὐ ἀθάτζε
γιούβετ.

8. Ε δούαλς ἀτὲ τζάστ γκα βάρ-
ρί με φρίκς, ἐ δὲ με φάζ τε μάδ, ἐ
βάνε με θράπ τοῦ ρουφέιγνε μαθη-
τίβετ σὲ τίγ.

9. Ε τέκ βείγνε τοῦ ρεφείγνε μα-
θητίβετ σὲ τίγ, νὰ, ἐ οὐ δούαλ περ-
πάρα ντὰ τὸ Ἰησοῦ ἐ οὐ θὰ, φς-
ζόνι. Ε δὲ ἀτὸ οὐ κιάσνε ἐ ἰ ζώννε
κὲμπετ' ἐτίγ, ἐ γιού φάλλε.

10. Ατε χέρε οὐ θότ' ἀτουρε
Ιησοῦ, μὸς οὐ τρέμπνι, πὸ χαίγ-
δενι, ἐ ρεφένι βεζλάζερετ σὲ μί, τε
βίγνε ντὲ Γαλιλαίς, ἐ ἀτγὲ δὸ τε
με σόχενε.

11. Ε κοῦρ βείγν' ἀτὸ, νὰ τζὰ
γκα τρίματς κὲ ρούαίγνε, σὶ ἔρδε
ντὲ κιοιτέτ, δεφτούανε ντὲ τε πάρετ'
ἐ πρίφτερετ, φίθ' ἀτὸ κὲ οὐ πένε.

12. Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ συμβουλευθέντες, ἔδωκαν εἰς τοὺς στρατιώτας ἀργύρια ἱκανά,

13. Λέγοντες, Εἶπατε, ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐλθόντες διὰ νυκτὸς ἔκλεψαν αὐτόν, ἐνῷ ἡμεῖς ἐκοιμώμεθα.

13. Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς θέλομεν πείσει αὐτόν, καὶ ἐσᾶς θέλομεν κάμει ἀμερίμνους.

15. Ἐκεῖνοι δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια, ἔπραξαν ὡς ἐδιδάχθησαν. Καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον.

16. Οἱ δὲ ἑνδεκα μαθηταὶ ὑπῆγον εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος, ὅπου παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς.

17. Καὶ ἰδόντες αὐτόν, προσεκύνησαν αὐτόν· τινὲς δὲ ἐδίστασαν.

18. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς, λέγων, Ἐδόθη εἰς ἐμὲ πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.

19. Πορευθέντες λοιπὸν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,

20. Διδάσκοντες αὐτοὺς νὰ φυλάττωσι πάντα ὅσα παρήγγειλα εἰς ἐσᾶς· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ εἰμὶ μεθ' ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἵωνος. Ἀμήν.

12. Εἰ σὶ οὐ μπεγιοῦαδὲ πᾶσῃ με πλεχεσίνε, ἐ πένε μουσαβερε, οὐ δᾶνε τρίμαβετ σούμε ἄσπρε.

13. Εὐ θάνε, τὲ θότ σὲ μαθητίτ' ἐτιγ ἔρδε νάτενε, κούρ φλέρεμ νάβετ, ἐ ἐ βούαδε ἀτέ.

14. Ε ντοῦ διφιόφτε ξεγιό ντὲ ἡγερόνι, νέβετ ἐ τζιούτγεμε ἀτέ, ἐ γιούβετ οὐ πέγεμε τὲ μὸς κένι ντονε τὲ χέικ.

15. Ε δὲ ἀτὰ σὶ μούαρε ἄσπρετε πένε σὶ κούντρ' ἰ μψούανε, ἐ δόλι ξεγιό φγιαλε γκα τζιφούτε γγέρα σότ.

16. Ε τὲ δίμπεδγιέτε μαθητέτε βάνε ντὲ Γαλιλαίε, ντὲ μάλλ χὲ οὐ θά Ἰησοῦ ἀτοῦρε.

17. Ε σὶ ἐ πάνε ἀτέ, γιου φάλλε, ἐ τζὰ κένε με δι μέντ

18. Ε σὶ ἔρδε ἄφερ Ἰησοῦ, οὐ φόλλι ἀτοῦρε, ἐ οὐ θά· μὲν δᾶ τζδὸ οὔρδε ντὲ δέ.

19. Κατγδενι ἀδᾶ, ἐ διδᾶζνε φιθε φιλίτε, ἐ τὶ παφεζόνι ἀτὰ ντ' ἔμερ τὲ γιάτιτ, ἐ δὲ τὲ Πίριτ, ἐ δὲ τὲ Σέντιγτ Σπίρτ.

20. Ε διδᾶζνε ἀτὰ τὲ ρούαγενε φιθε σὰ οὐ ποροῖτα γιούβετ, ἐ γιὰ οὔνε γιάμ με γιούβετ φιθε δίτε, γγέρα ντὲ τὲ σόσουρε τὲ γέτεσε· βερτέτ.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α'. 1.

ΑΡΧΗ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ·

2. Καθὼς εἶναι γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις, « Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὅστις θέλει κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου. »

3. « Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, εὐθείας κάμψατε τὰς τρίβους αὐτοῦ. »

4. Ἦτο δὲ ὁ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ κηρύττων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

5. Καὶ ἐξήρχοντο πρὸς αὐτὸν ὄλος ὁ τόπος τῆς Ἰουδαίας, καὶ οἱ ἱεροσολυμίται, καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

6. Ἦτο δὲ ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου, καὶ ἔχων ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ τρώγων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον.

7. Καὶ ἐκήρυττε, λέγων, Ἐρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, τοῦ ὁποίου δὲν εἰμαι ἄξιος σκύψας νὰ λύσω τὸ λωρίον τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ.

8. Ἐγὼ μὲν σὰς ἐβάπτισα ἐν ὕδατι· αὐτὸς δὲ θέλει σὰς βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

9. Καὶ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γα-

ΣΕΝΤΙΟΥΓΓΙΔΙ

Ι ΜΑΡΚΟΣ Ε.

Κρίε Επάρε α'. 1.

ΝΙΣΕΤΕ ἐ Οὐγγίλιτ ἐ Ἰησοῦιτ Κρί-
 ὅτιτ Ἠίρριτ σὲ Περντίσε.

2. Σὶ κούντρε ἔστε ὁκρούαρε ντὲ προφήτερ, νὰ, οὔνε δερφόιγ Εγγελίνε τίμ περπάρα φάκσεσ σάτε, ἀτὲ κὲ δὸ τὲ δερτόγε οὔδνε τέντε περπάρα τέγε.

3. Ζὲ νιερίουτ κὲ θερετ ντ' ἐρη-
 μι, πένι φάτι εὔθεν' ἐ ζότιτ, πένι τὲ ὁτροῦαρα μονοπάτετ' ἐτίγ.

4. Οὐ πὲ σὶ παφεζόντε Ἰωάννη
 μπ' ἐρημι, ἐ κηρύξ παφεζίμ τὲ με-
 τανίσε, πὲρ τὲ ντεγίερε φάγετε.

5. Ε βίγνε ντὲ ἀτ Φίθε βέντι Ιου-
 δαίσε, ἐ δὲ ἱεροσολομίτε' ἐ παφεζό-
 νεσῖνε Φίθε πρέιγ σίγ μπὲ λιούμε τὲ
 Ιορδάνιτ, ἐ βεφείγνε φάγετ' ἐτούρε.

6. Ε Ἰωάννη ἴστε βέσσυρε μὲ λὲσ
 τὲ φαμίλισε, ἐ δὲ πὲρὲ τὲ λεκούρτε
 μπὲ μες τὲ τίγ, ἐ δὲ χαῖγτε ἡλα-
 στάρε, ἐ δὲ μγιάλτε τ' ἔφκρε.

7. Ε κηρύξ, ἐ θόστε, βγιέν πάς
 μέγε ἀτ κὲ ἔστε μὶ φουκίτζιμ σὲ οὐ-
 νε, κὲ ἀτίγ νούκὲ γιάμ οὔνε ἰζότι τὲ
 οὔνεμ ἐ τι σγιδρίκν' ἐ ἀεπούτζε-
 ὅστ σὲ τίγ.

8. Σε οὔνε παφεζόβα γιούβετ μὲ
 οὔγε, πὸ ἀτ δὸ τοῦ παφεζόγε γιού-
 βετ μὲ Σπίρτ Σένγτ.

9. Ε μπὰ τὸ διτ, ἐρδι Ἰη-
 σοῦ γκα Ναζαρέτι Γαλιλαίσε, ἐ ορ

λαιλαίας, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην.

10. Καὶ εὐθὺς ἐνῶ ἀνέβαιναν ἀπὸ τοῦ ὕδατος, εἶδε τοὺς οὐρανοὺς σχιζομένους, καὶ τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐπ' αὐτόν.

11. Καὶ φωνὴ ἔγεινεν ἐκ τῶν οὐρανῶν, Σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὅποιον εὐχρησθήσῃ.

11. Καὶ εὐθὺς τὸ Πνεῦμα ἐκβάλλει αὐτόν εἰς τὴν ἔρημον.

13. Καὶ ἦτο ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ· καὶ ἦτο μετὰ τῶν θηρίων· καὶ οἱ ἄγγελοι ὑπηρετοῦν αὐτόν.

14. Ἀφοῦ δὲ παρεδόθη ὁ Ἰωάννης ἤλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ,

15. Καὶ λέγων, Ὅτι ἐπληρώθη ὁ καιρὸς, καὶ ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· μετανοεῖτε, καὶ πιστεῦτε εἰς τὸ εὐαγγέλιον.

16. Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, εἶδε τὸν Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ῥίπτοντας δίκτυον εἰς τὴν θάλασσαν· διότι ἦσαν ἀλιεῖς·

17. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐλθετε ὀπίσω μου, καὶ θέλω σᾶς κάμει νὰ γείνητε ἀλιεῖς ἀνθρώπων.

18. Καὶ εὐθὺς ἀφήσαντες τὰ δίκτυα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτόν.

19. Καὶ προχωρήσας ἐκεῖθεν ὀλίγον, εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ ἐπισκευάζοντας τὰ δίκτυα.

20. Καὶ εὐθὺς ἐκάλεσεν αὐτούς· καὶ ἀφήσαντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζε-

παφεζοῦσα πρέιγ Ἰωάννην μπε Ἰορδάν.

10. Ε ἄτε τζᾶστ σὶ δόλι γκά οὔγετε, πὰ Κίελτε κὲ οὐ χάπνε, ἐ δὲ Σπίρτινε κὲ Ζήριτι μπε τὲ πόσι Πελοῦμπε.

11. Ε οὐ πὲ ζὲ γκά Κίελτε· τί γὲ πῖρρι ἰμὶ δάσουρι, κὲ μπε τίγ πρέ-χεμ.

12. Ε ἄτε τζᾶστ ἐ φκρίγτι ἄτε Σπίρτι μπ' ἐρημί.

13. Ε ἴστε ἀτγὲ ἐρημί διζὲτ διτ, ἐ φουτζίτειγ γκά σατανάι, ἐ ἴστε πᾶσχε μὲ ἐφκρεσίρα, ἐ ἐσερπέιγν' ἄτε ἐγγεῖγτε.

14. Ε πασαντάιγ σὶ οὐ παραδὸς Ἰωάννη, ἐρδι Ἰησοῦ μπε Γαλιλαίε, ἐ κηρὼξ Οὐγγίλ' ἐ μπρετερίσε Περντίσε.

15. Ε θόστ'· σὲ κόχα οὐ σὸς, ἐ μπρετερία ἐ Περντίσε ἄφερ ἔστε, μετανοήσι, ἐ πesonί μπε Οὐγγίλ.

16. Ε τέκ ἔτζεντε μπάνε δέτιτ σὲ Γαλιλαίεσε, πὰ Σίμωνε, ἐ δὲ Ἀνδρέανε βελάν' ἐτίγ κὲ ὅτιγνε ῥγέ-τετε μπε δέτ (σὲ ψὲ κένε πισχετόρε.)

17. Ε οὐ θὰ ἀτοῦρε Ἰησοῦ· ἔγιανι πὰς μέγε, ἐ δὸ τοῦ πείγ γιούβετ τὲ πένεني πισχετόρε τὲ ἡέρεζετ.

18. Ε ἄτε τζᾶστ λιάνε ῥγέτετ' ἐτοῦρε, ἐ βάνε πὰς σίγ.

19. Ε πόνε βάτε πάχεζε μὲ τέγε, πὰ Ἰάκωβονε τὲ πῖρρὲς ἐ Ζεβεδαίωσε, ἐ δὲ Ἰωάννε τὲ βελάν' ἐτίγ, κὲ μπαλόσνε ἐ δὲ ἀτὰ ῥγέτετε μπε βάρχε.

20. Ε ἄτε τζᾶστ ἰ θύρρι ἀτὰ, ἐ σὶ λιάνε παπᾶν' ἐτοῦρε Ζεβεδαίωσε

βεδαίον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μι-
σθωτῶν, ὑπῆγον ὀπίσω αὐτοῦ.

21. Καὶ εἰσέρχονται εἰς Καπερ-
ναοῦμ· καὶ εὐθὺς ἐν τῷ σαββάτῳ εἰς-
ελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν συναγωγὴν
ἐδίδασκε.

22. Καὶ ἐξεπλήττοντο διὰ τὴν
διδασχὴν αὐτοῦ· διότι ἐδίδασκεν αὐ-
τοὺς ὡς ἔχων ἐξουσίαν, καὶ οὐχὶ ὡς
οἱ γραμματεῖς.

23. Καὶ ἦτο ἐν τῇ συναγωγῇ
αὐτῶν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα ἀκά-
θαρτον, καὶ ἀνέκραξε,

24. Λέγων, Φεῦ! τί εἶναι μεταξὺ
ἡμῶν καὶ σοῦ, Ἰησοῦ Ναζαρινέ; ἤλ-
θες νὰ μᾶς ἀπολέσῃς; σὲ γνωρίζω
τίς εἶσαι, ὁ Ἅγιος τοῦ Θεοῦ.

25. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτὸ ὁ Ἰ-
ησοῦς, λέγων, Σιώπα, καὶ ἐξελθε ἐξ
αὐτοῦ.

26. Καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον
ἀφ' οὗ ἐσπάραξεν αὐτόν, καὶ ἔκραξε
μετὰ φωνῆς μεγάλης, ἐξῆλθεν ἐξ
αὐτοῦ.

27. Καὶ πάντες ἐξεπλάγησαν,
ὥστε συνεζήτουν πρὸς ἀλλήλους, λέ-
γοντες, Τί εἶναι τοῦτο; τίς αὕτη ἡ
νέα διδασχὴ; διότι μετ' ἐξουσίας
προστάζει καὶ τὰ ἀκάθαρτα πνεύμα-
τα, καὶ ὑπακούουσιν εἰς αὐτόν.

28. Ἐξῆλθε δὲ ἡ φήμη αὐτοῦ εὐ-
θύς εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γα-
λιλαίας.

29. Καὶ εὐθὺς ἐξελθόντες ἐκ τῆς
συναγωγῆς, ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν
Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου, μετὰ τοῦ Ἰα-
κώβου καὶ Ἰωάννου.

30. Ἡ δὲ πενθερά τοῦ Σίμωνος
ἦτο κατάκοιτος πάσχουσα πυρετόν·
καὶ εὐθὺς ἐλάλησαν πρὸς αὐτόν περὶ
αὐτῆς.

31. Καὶ πλησιάζας ἤγειρεν αὐτήν,

μὲν βάρχε· πᾶσθε μὲ ἐργάτε, ἰ θάν'
ἀτίγ πάς.

21. Ἐ χίνε πρέντα ντέ Καπερ-
ναοῦμ. Ε ἄτε τζῆσot τῆ σετούνε χίρι
μπῆ Συναγόιγ, ἐ διδάξετε.

22. Ε τζιουδίτειγνε μπε διδαχι
τῆ τιγ, σε ἰ διδάξ ἀτά σι νῆε κῆ κα
οὔρδερ, ἐ γιὸ σι Γραμματείγτε.

23. Ε ἴστε ντέ συναγοῦαίγ τῆ
τούρε νῆε νιερὶ κῆ χιῖσ Σπίρτ τῆ πε-
φέρε, ἐ θερρίτ.

24. Ε θόστε· λένα, τζῆ με νέβετ
ῶ Ἰησοῦ Ναζαριότι ἔρδε - ῆ νὰ πρίτζ
νάβετ; οὔνε τῆ δι τιγ σε τζίλι γέ.
Σῆνγτι ἰ Περντίσε.

25. Ε ἐ κερτόι ἀτε Ἰησοῦ. ἐ ἰ
θα· βουδόσου, ἐ διλλ γκα ἀί.

26. Ε σι ἐ δρόδι ἀτε Σπίρτι ἰ
πεφέρε, ὀδλί γκα ἀί τούκ' ἐ οὔλεριγ-
τούρε.

27. Ε οὐ τζιουδίτνε φίθε κάκε κῆ
πιέτισνε νιερὶ με τγιατερνε, ἐ θόσνε,
τζῆστε κεγιό, τζῆστε κεγιό διδασχὴ ἐ
ρε κῆ με οὔρδερι ποροίτ ἐ δε Σπίρτε-
ρατ ἐ πεφέρα, ἐ διφιόγνε ποροίν'
ἐτίγ.

28. Ε ζέρι ἰ τιγ οὐ λιφούα ἄτε
τζᾶπ ντέ περ φίθε βέντε κῆ γιάνε
ἄφερ Γαλιλαίσε.

29. Ε ἄτε χέρε σι δούλε γκα
συναγόγι, θάνε μπε σεπὶ τῆ Σίμω-
νιτ ἐ τῆ Ἀνδρέασε, κάσθε με Ἰακω-
βονε ἐ δε με Ἰωάννε.

30. Ε βγιέχερα ἐ Σίμωνιτ δέρεφγ
γκά ἔθετε, ἐ ἄτε τζῆσot ἰ θόν' ἀτίγ
περ ἀτέ.

31. Ε σι γιού κιῆς ἄφερ, ἐ ζούρε

πιάσας τὴν χεῖρα αὐτῆς· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθὺς, καὶ ὑπηρέτει αὐτούς.

32. Ἀφοῦ δὲ ἔγεινεν ἐσπέρα, ὅτε ἔδυσεν ὁ ἥλιος, ἔφεραν πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς πάσχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους.

33. Καὶ ἡ πόλις ὅλη ἦτο συνημένη ἔμπροσθεν τῆς θύρας,

34. Καὶ ἐθεράπευσε πολλοὺς πάσχοντας διαφόρους ἁρρώστιας· καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλε, καὶ δὲν ἄφινε τὰ δαιμόνια νὰ λαλῶσιν, ἐπειδὴ ἐγνώριζον αὐτόν.

35. Καὶ τὸ πρωῒ, ἐνῶ ἦτο ὀρθρος βαθύς, σηκωθείς ἐξῆλθε, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἐκεῖ προσήυχετο.

36. Καὶ ἔδραμον κατόπιν αὐτοῦ ὁ Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.

37. Καὶ εὐρόντες αὐτόν, λέγουσι πρὸς αὐτόν, Ὅτι πάντες σὲ ζητοῦσι.

38. Καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Ἄ· ὑπάγωμαι εἰς τὰς πλησίον κωμοπόλεις, διὰ νὰ κηρύξω καὶ ἐκεῖ· ἐπειδὴ διὰ τοῦτο ἐξῆλθον.

39. Καὶ ἐκήρυττεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ἐξέβαλλε τὰ δαιμόνια.

40. Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν λεπρὸς, παρακαλῶν αὐτόν, καὶ γονυπετῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ λέγων πρὸς αὐτόν, Ὅτι ἐὰν θέλῃς, δύνασαι νὰ μὲ καθαρίσῃς.

41. Ὁ δὲ Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς ἐξέτεινε τὴν χεῖρα, καὶ ἥγγισεν αὐτόν καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Θέλω, καθάρσθῃ.

42. Καὶ ὡς εἶπε τοῦτο, εὐθὺς ἔφυγεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθαρίσθη.

ἀτὲ γὰρ δόρρα, ἐ ἐγκρίγτι, ἐ ἄτε τζᾶστ ἐ λιὰ ἀτὲ ἔθεα, ἐ ζοῦ ἐ σερπὲν μπά τὰ·

32. Ε οἱ περεντόι Δίελι ἐ οὐ ἔρρ, προῦνε ντὲ αἱ φίθς τὲ σεμούρετε, ἐ δὲ τὲ δαιμονίσουριτε.

33. Ε φίθς κιουτέτι κένε μπεγέ-δουρε μπάνε δέέρρετε.

34. Ε σερρόι σούμς τὲ σεμούρε τζᾶδ λοῖ σεμούντε, ἐ δὲ σούμς τὲ παοῦδς κρέου, ἐ νοῦκ' ἐ λίγ τὲ παοῦδετε τὲ θόσνε περ ἀτὲ σὲ ἐδίγνε.

35. Ε οἱ οὐ ἔκρε νέσερετ σούμς μεγγές, δόλι γιάστε, ἐ βάτε ντὲ νιὲ βῆντ κὲ νοῦκς κένε νιέρεζ, ἐ ἀτγὲ φάλεῖγ,

36. Ε θάνε πὰς σίγ Σίμωνι, ἐ δὲ φίθ' ἀτὰ κὲ κένε πᾶσκς μὲ τέ,

37. Ε οἱ ἐφένε ἰ θάνε ἀτίγ· κὲ τὲ κερκόγενε φίθς.

38. Ε οὐ θότ' ἀτοῦρε· ἔγιανι τὲ βέ-μι μπὲ φτιάτερα τ' ἄφερα, κὲ τὲ κηρύξ ἐ δὲ ἀτγὲ· σὲ οὔνε πὲρ κετὲ (πούνε) δόλα.

39. Ε κηρύξτε μπὲ συναγόγε τὲ τοῦρε, ἐ δὲ μπὲ φίθς Γαλιλαίε, ἐ κρὲν τὲ παοῦδετε.

40. Ε βγιέν ντὲ αἱ νιὲ νιερὶ ἰ λε-πρόσουρε, ἐ ἰ λιούτειγ, ἐ πίγτε μπὲ κέμπε τὲ τίγ, ἐ ἰ θόστε· κὲ ντὲ δάτζ μούντ τὲ μὲ σερρότζ.

41. Ε οἱ ἔρδι χέιχ Ἰησοῦτ, ντέρι δόρρνε, ἐ ἐζοῦρι ἀτὲ, ἐ ἰ θότε, δούα, σερρόου.

42. Ε μὲ τὲ θέν' ἀτ, ἄτε τζᾶτο ἴκου πρέιγ σίγ λέπρα, ἐ οὐ κερούα.

43. Καὶ προστάξας αὐτὸν ἐντό-
νως, εὐθύς ἀπέπεμψεν αὐτόν,

44. Καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Πρόσε-
χε, μὴ εἴπῃς πρὸς μηδένα μηδέν·
ἀλλ' ὑπάγε, δείζον σεαυτὸν εἰς τὸν
ιερέα, καὶ πρόσφερε περὶ τοῦ καθα-
ρισμοῦ σου ὅσα προσέταξεν ὁ Μωϋσῆς
διὰ μαρτυρίαν εἰς αὐτούς.

45. Ἀλλ' ἐκεῖνος ἐξεληθὼν ἤρχισε
νὰ κηρύττῃ πολλὰ, καὶ νὰ διαφημί-
ζῃ τὸν λόγον, ὥστε πλέον δὲν ἠδύνατο
αὐτὸς νὰ εἰσέλθῃ φανερά εἰς τὴν πό-
λιν· ἀλλ' ἦτο ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις,
καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν παντα-
χόθεν.

Κεφ. β'. 2.

ΚΑΙ μεθ' ἡμέρας πάλιν εἰσῆλθεν εἰς
Καπερναούμ· καὶ ἠκούσθη ὅτι εἶναι
εἰς οἶκον.

2. Καὶ εὐθύς συνήχθησαν πολλοί,
ὥστε δὲν ἐχώρουν πλέον αὐτοὺς οὐδέ
τὰ πρόθυρα· καὶ ἐκήρυττεν εἰς αὐτοὺς
τὸν λόγον.

3. Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτόν, φέ-
ροντες παραλυτικόν, βασταζόμενον
ὑπὸ τεσσάρων.

4. Καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ πλησιά-
σωσιν εἰς αὐτόν ἐξ αἰτίας τοῦ ὄχλου,
ἐχάλασαν τὴν στέγην ὅπου ἦτο, καὶ
διατρυπήσαντες, καταβιβάζουσι τὸν
κράββατον, ἐφ' οὗ κατέκειτο ὁ πα-
ραλυτικός.

5. Ἴδων δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν
αὐτῶν, λέγει πρὸς τὸν παραλυτικόν,
Τέκνον, συγκεχωρημένοι εἶναι εἰς σὲ
αἱ ἁμαρτίαι σου.

6. Ἦσαν δὲ τινες τῶν γραμμα-
τέων ἐκεῖ καθήμενοι, καὶ διαλογι-
ζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν,

7. Διὰ τί οὗτος λαλεῖ τοιαύτας

43. Εἰς ἐπορσίτι ἀτὲ μέ κανοσί,
ἄτὲ χέρε ἐ κρέου ἀτὲ γιάστῃ.

44. Εἰ θότ' ἀτιγ' βεῖτρο μίρρε
τὲ μός ἰ θούατζ νιερίουτ φάρεφε, πὸ
χάιγδε ἐ δεφτώ βέτεχενε τέντε ντὲ
πρίφτη, ἐ ὅπγιερε πέρ τὲ κερουαριτε
τάτ, ἀτὸ χὲ πορσίτι Μωϋσίου, πέρ
μαρτυρί τὲ τοῦρε.

45. Εἰ αὖ οἱ δόλι γιάστῃ νίσι τὲ
κηρύξ οὔμε, ἐ τὲ μπιλ φγιαλλενε,
κάχε χὲ νοῦχε μούντ τὲ χίντε ἀ ντὲ
ντονίε κιουτέτ φάκεζα, πὸ ρίγτε γιά-
στῃ μπε βέντ χὲ σκένε νίερεζ, ἐ βί-
γνε ντὲ ἀτ γκά τζδὸ ἄνε τὲ βέντιτ.

Κρίε Εδίτε. 6. 2.

Εἰ πὰς τζὰ δίτετ χίρι πάφενε ντὲ
Καπερναούμ· ἐ οὐ δίφιοῦα σὲ ἔστῃ
ντὲ ὅτεπί.

2. Εἰ ἄτε τζάστ οὐ πέρμπεγιοῦαδε
οὔμε, κάχε χὲ νοῦχε μούντ τί ντζίντε
ἄς βέντι κὲ κὲ πέρπάρα πόρτεσε, ἐ ἰ
διδαξ ἀτὰ διδαχίνε.

3. Εἰ ἔρδε ντὲ ἀτ ἐ ἰ προῦνε νίε τὲ
μπάιγτουρε, χὲ ἐφκρίγνε κάτερ βέτε.

4. Εἰ οἱ σμούντε τὲ κιάσεῖγνε
ἄφερ ἀτιγ γκά τούρμα, ζπουλιούανε
τζάτιν· ἐ ὅτεπίσε χὲ κὲ πρέντα, ἐ οἱ
χάπνε ζπρίτνε ὅτράντε χὲ δέρφεῦχ
μπε τὲ ἰ μπάιγτουρι.

5. Εἰ δὲ Ἰησοῦ οἱ πὰ πέσεν' ἐτοῦ-
ρε, ἰ ὅτε σὲ μπάιγτούριτ, πέρρ, τοῦ
ντεγίνε τίγ χάγετ' ἐτοῦα.

6. Εἰ κένε τζὰ γκά Γραμματέιγτε
χὲ ρίγνε ἀτγέ, ἐ μεντόνείγνε μὲ ζέ-
μερα τὲ τοῦρε.

7. Ψὲ βλασφιμίς κοῦιγ χέστου;

βλασφηημίας; τίς δύναται νά συγχωρή ἁμαρτίας, εἰ μὴ εἰς, ὁ Θεός;

8. Καὶ εὐθὺς νοήσας ὁ Ἰησοῦς διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ ὅτι οὕτω διαλογίζονται καθ' ἑαυτοὺς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τί διαλογίζεσθε ταῦτα ἐν ταῖς καρδίαις σας;

9. Τί εἶναι εὐκολώτερον, νά εἶπω πρὸς τὸν παραλυτικόν, Συγχεχωρημέναι εἶναι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ νά εἶπω, Σηκώθητι, καὶ ἔπαρε τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει;

10. Ἀλλὰ διὰ νά γνωρίσετε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς νά συγχωρῇ ἁμαρτίας, (λέγει πρὸς τὸν παραλυτικόν,)

11. Πρὸς σέ λέγω, Σηκώθητι, καὶ ἔπαρε τὸν κράββατόν σου, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

12. Καὶ ἡγέρθη εὐθὺς, καὶ σηκώσας τὸν κράββατον, ἐξῆλθεν ἐνώπιον πάντων· ὥστε ἐξεπλήττοντο πάντες καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες, ὅτι οὐδέποτε εἶδομεν τοιαῦτα.

13. Καὶ ἐξῆλθε πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.

14. Καὶ διαβαίνων εἶδε Λευὴν τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον εἰς τὸ τελώνιον· καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Ἀκολουθεῖ μοι. Καὶ σηκωθείς ἠκολούθησαν αὐτόν.

15. Καὶ ἐνῷ ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, συνεκάθησαν καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· διότι ἦσαν πολλοί, καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν.

16. Οἱ δὲ γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ἰδόντες αὐτὸν τρώοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἔλεγον πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Διὰ τί με-

τρίζετε μούνην τὴν ντεγέγε φαγε βέτζμε ἡμεῖς, Περντία;

8. Εἴτε τζᾶστ σὶ ἐκουπετόι Ἰησοῦ με Σπίρτ τὲ τίγ, ἕ μεντόν- ντεγνε κἔστου με βέτεχε τὲ τούρε, οὐ θότ' αὐτούρε· ψὲ μεντόνενι κἔτο με ζέμερα τούατγ;

9. Τζᾔστε με κολάιγτζμε τί θόμ σὲ μπάιγτουριτ τοῦ ντεγνε φαγετ' ἐτούα, ἃ τί θόμ γκρέου ἐ μερ ὅτράτ- θινε τέντ, ἐ ἐτζε οὐδέσε σάτε;

10. Πὸ ἕ τὲ σίχνι σὲ ἰ πέρρι νιερίουτ κα οὐδερ μπὶ δὲ τὲ ντεγέγε φαγετε, (ἰ θότε σὲ μπάιγτουριτ.)

11. Τί τὲ θόμ, γκρέου, ἐ μερ ὅτράτνε τέντ, ἐ χαίγδε μπὲ ὅτεπι τέντε.

12. Εἴτε τζᾶστ οὐ γκρέ, ἐ σὶ μόρι ὅτράτνε, δόλι περπάρα σὲ φίθε- βετ, κάκε ἕ οὐ τζιουδίτνε φίθε, ἐ λε- βδότγνε Περντία, ἐ θόδνε· σὲ κἔστου νούχε πὰμ κούρε.

13. Εἰ δόλι πάφνε γκά ἄν' ἐ δέ- τιτ, ἐ φίθε τούρμα θίντε ντε ἄτ, ἐ ἰ διδάξ ἀτά.

14. Εἰτεκ ὁκόντε μπούδε πὰ Λε- βίνε τὲ πέρρι ἐ Αλφαίσε, ἕ ρίγτε μπὲ κουμέρῃ, ἐ ἰ θότ' ἀτίγ· ἔγια πὰς μέγε, ἐ οὐ γκρέ, ἐ βάτε πὰς τίγ.

15. Εἰ κούρ ρίγτε ἀτ ντε μεσά- λε ντε ὅτεπι τὰ τίγ, ρίγνε πὰ- σῃε με Ἰησοῦνε, ἐ δὲ με μαθητίτ' ἐτίγ σούμε κουμερκιάρε ἐ δὲ φινακκιάρε, σὲ ψὲ κένε σούμε, ἐ ἔρδε πὰς τίγ.

16. Εἰ σὶ ἐ πὰν' ἀτε γραμματεῖγ- τε, ἐ δὲ φαρισεῖγτε κἔ χαίγτε πὰσῃε με κουμερκιάρε, ἐ δὲ φινακκιάρε, οὐ θόδνε μαθητίβετ. σῆτίγ, ψὲ γὰ ἐ δὲ

τὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν πῖ αἱ μὲ κουμερκιάρε εἰ δὲ φιναρχιάρε;
τρῶγει καὶ πίνει;

17. Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτοὺς, Δὲν ἔχουσι χρεῖαν ἰατροῦ οἱ ὑγιαίνοντες, ἀλλ' οἱ πάσχοντες· δὲν ἦλθον διὰ νὰ καλέσω δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

18. Οἱ μαθηταὶ δὲ τοῦ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων ἐνήστευον· καὶ ἔρχονται, καὶ λέγουσι πρὸς αὐτόν. Διὰ τί οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ μαθηταὶ σου δὲν νηστεύουσιν;

19. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Μήπως δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος, ἐνὸςψ ὁ νυμφίος εἶναι μετ' αὐτῶν, νὰ νηστεύωσιν; ὅσον καιρὸν ἔχουσι τὸν νυμφίον μεθ' ἑαυτῶν, δὲν δύνανται νὰ νηστεύωσι·

20. Θέλουσιν ὅμως ἐλθεῖ ἡμέραι, ὅταν ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε θέλουσι νηστεύει ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

21. Καὶ οὐδεὶς ράπτει ἐπὶ ῥάμμα ἀγνάφου παντὶ ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μὴ, τὸ ἀναπλήρωμα αὐτοῦ τὸ νέον ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ, καὶ γίνεται σχίσμα χειρότερον.

22. Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μὴ, ὁ οἶνος ὁ νέος διασχίζει τοὺς ἀσκοὺς, καὶ ὁ οἶνος ἐκχέεται, καὶ οἱ ἀσκοὶ φθείρονται, ἀλλὰ πρέπει οἶνος νέος νὰ βάλληται εἰς ἀσκοὺς νέους.

23. Καὶ ὅτε διέβαιναν ἐν σαββάτῳ διὰ τῶν σπαρτῶν, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνῶ ὠδῶσαν, ἤρχισαν νὰ ἀνασπῶσι τὰ ἀσπάρθα.

17. Εἰ δὲ Ἰησοῦι οἱ εἰ δὲ φινάρε οὐ θὰ ἀτοῦρε· τὲ σεντόσσετε νοῦκε δούχενε· γιαντῶ, πὸ ἀτὰ κὲ γιάνε τὲ σεμούρε· νοῦκ' ἀρτζε τὲ θερῆρε μπε μετανὶ τὲ δρέιγτετε, πὸ φγγετόρετε.

18. Εἰ μαθητὶτ' εἰ Ἰωάννητ' εἰ δὲ τὲ Φαρισεῖγет ἀφερόιγνε, εἰ ἔρδε εἰ θόν' ἀτίγ· ψὲ μαθητὶτ' εἰ Ἰωάννητ' εἰ δὲ τὲ Φαρισεῖγет ἀφερόγνε, εἰ μαθητὶτ' ἐτοῦ νοῦκ' ἀφερόγνε;

19. Εἰ δὲ Ἰησοῦτ' οὐ θὰ ἀτοῦρε· μὸς μούντγνε τὲ φτούαριτε μπε δάσμε τ' ἀφερόγνε, γγέρα σὰ ἔσσε δέντερι μὲ τὰ πᾶσσε; σὰ κόχε κᾶνε μὲ βέτεχε τὲ τοῦρε δέντερινε, νοῦκε μούντγνε τ' ἀφερόγνε.

20. Πὸ δὲ τὲ βίγνε δὲτ, κοῦρ τὲ φκρίχετε γκὰ ἀτὰ δέντερι, εἰ ἀχίερε μπά τὸ δὲτ δὲ τ' ἀφερόγνε.

21. Εἰ δὲ ντονῆ νερεῖ νοῦκε βὲ μπουλόμπε τὲ ρὲ εἰ τὲ πᾶ φερκούαρε μπι ρόπε τὲ βγιέτερε, εἰ ντὲ μὸς, μπουλόμα εἰ ρὲ δὲ τὲ πρίσσε ἀτὲ ἄνε τὲ σὲ βγιέτερεσε, κὲ οὐ βοῦ μπι τὲ, εἰ δὲ τὲ πένετε τὲ τζιέρετε μὲ λικζετε.

22. Εἰ δὲ ντονῆ νερεῖ νοῦκε βὲ βέρε τὲ ρὲ μπε κατζιούπε τὲ βγιέτερα, εἰ ντὲ μὸς βέρα εἰ ρὲ δὲ τὲ σπόγγε κατζιούπετε, εἰ δὲ βέρα δὲ τὲ δέρδετε, εἰ δὲ κατζούπετε δὲ τὲ πρίσσε· πὸ βέρα εἰ ρὲ μπε κατζιούπε τὲ ρὰ δούχετε τὲ βίχετε.

23. Εἰ οὐ ντόδ τὲ σκόντε αἱ νιὲ τὲ σέτουνε ντὲ πέρ ἄρρα τὲ μπιγέλα, εἰ νόνε μαθητὶτ' εἰτγ τούκ' εἰ τζοῦρε μπουδὲ τὲ φερκούγνε κᾶλεσε.

24. Καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ, διὰ τί πράττουσιν ἐν τοῖς σάββασις ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν συγχωρεῖται;

25. Καὶ αὐτὸς ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, Ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε τί ἐπραξεν ὁ Δαβὶδ, ὅτε ἔλαβε χρεῖαν, καὶ ἐπέινασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;

26. Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ τοῦ Ἀρχιερέως, καὶ ἔφαγε τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι συγκεχωρημένον εἰμὴ εἰς τοὺς ἱερεῖς· νὰ φάγωσι, καὶ ἔδωκε καὶ εἰς τοὺς ὄντας μετ' αὐτοῦ;

27. Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, Τὸ σάββατον ἐγείνει διὰ τὸν ἄνθρωπον, οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον.

28. Ὡστε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου κύριος εἶναι καὶ τοῦ σαββάτου.

Κεφ. γ'. 3.

ΚΑΙ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν· καὶ ἦτο ἐκεῖ ἄνθρωπος ἔχων ἐξηραμμένην τὴν χεῖρα.

2. Καὶ παρετήρουν αὐτὸν, ἂν ἐν τῷ σαββάτῳ θέλῃ θεραπεύσει αὐτὸν, διὰ νὰ κατηγορήσωσιν αὐτόν.

3. Καὶ λέγει πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἔχοντα ἐξηραμμένην τὴν χεῖρα, Σηκώθητι εἰς τὸ μέσον.

4. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Εἶναι συγκεχωρημένον ἐν σαββάτῳ νὰ ἀγαθοποιήσῃ τις, ἢ νὰ κακοποιήσῃ; Οἱ δὲ ἐσιώπων.

5. Καὶ περιβλέψας αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, λυπούμενος διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Καὶ ἐξέτεινε· καὶ ἀποκατεστάθη ἡ

24. Ε Φαρισεῖται· ἰ θούν' ἀτίγ' βεστρό σέτζ πέγενε τέ σετούνε, ἀτέ χέ νούκ' ἔστ' ἐ οὐδεσε;

25. Ε δὲ αἱ οὐ θού' ἀτούρε· νούχε διαβάστε κούρε σέτζ πέρι Δαβίδι κούρ πάτι στρεγγίμ, ἐ ἰ ἐρδι οὐ ἀτίγ, ἐ δὲ ἀτούρε χέ χιὸ μὲ βέτεχε τέ τιγ;

26. Κούϊσ χίρι μπὲ στεπὶ τέ Περντίσε ντέ κόχε τέ σὲ πάριτ σὲ πρίφτερρετ Αβιάθαριτ, ἐ χάφκρι πούχετ' ἐ πρόθεσιτ, ἀτὸ χέ νούκ' ἴστε ντεγίερε πέρ βέτζμε πρίφτερρετ, ἐ οὐ δὰ ἐ δὲ σόχεβετ χέ πάτι μὲ βέτεχε;

27. Ε οὐ θόστε ἀτούρε· ἐ Σέ-τούνα πέρ νιερίνε οὐπὲ, ἐ γιὸ νιερίου πέρ τέ σετούνεσε.

28. Ε ντ' ἔστε ἀστου, ἰ πύρρι ἰ νιερίουτ ἔστε ζότ ἐ δὲ σὲ σετούνεσε.

Κρίε Ετρέτε. γ' 3

Ε χίρι πάφενε ντέ Συναγούατγ, ἐ ἀτγὲ ἴστε νῆ νιερὶ χέ χιὸ δόρρνε τέ θάτε.

2. Ε βίγνε ρὲ ἀτέ τέ σίχνε ντέ δούαν τὰ σερόν ἀτέ τέ σετούνε, χέ τὰ κλεζζόγνε ἀτέ.

3. Ε ἰ θότε νιερίουτ χέ χιὸ δόρρνε τέ θάτε, γκρέου ἐ ἔγια ντέ μέε.

4. Ε οὐ θότ, ἀτούρε· ἔστε ντεγίερε τέ πέγε νιερίου τέ μίρρε τέ σετούνεσε ἀ τέ πέγε τέ χέικ; τέ σόσγε Σπίρτ, ἀ τὰ χουμπάσγε; ἐ ἀτὰ νούχε φλίσε.

5. Ε σὶ ἰ βεστρόι ἀτὰ μὲ τέ ζεμερούαρε, σὲ ψὲ ἰ ἐλεημονίσειγ πέρ τέ βερπούαριτ' ἐ ζέμερεσε τούρε, ἰ θότε νιερίουτ, Ντέρ δόρρνε τέντε, ἐ ντέρι, ἐ οὐ πὲ δόρρ ἐτίγ ἐ σεντόσε,

χειρ αὐτοῦ ὕγινης ὥς ἡ ἄλλη.

6. Καὶ ἐξεληθόντες οἱ Φαρισαῖοι, συνεβουλευθήσαν εὐθὺς μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν κατ' αὐτοῦ, διὰ νὰ ἀπολέσωσιν αὐτόν.

7. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θαλάσσαν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸν πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,

8. Καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων, καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, ἀκούσαντες ὅσα ἔπραττεν, ἦλθον πρὸς αὐτόν.

9. Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ μένη πλησίον αὐτοῦ ἐν πλοίῳ ἀριον ἐξ αἰτίας τοῦ ὄχλου, διὰ νὰ μὴ συνθλίβωσιν αὐτόν.

10. Διότι ἐθεράπευσε πολλοὺς, ὥς ἐπιπτον ἐπ' αὐτόν, διὰ νὰ ἐγγίωσιν αὐτόν, ὅσοι εἶχον ἄρρωστίας.

11. Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅτε θεώρουν αὐτόν, προσέπιπτον εἰς αὐτόν, καὶ ἔκραζον, λέγοντα, Ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

12. Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτὰ, διὰ νὰ μὴ φανερώσωσιν αὐτόν.

13. Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖ ὅσους αὐτὸς ἤθελε· καὶ ὑπῆγον πρὸς αὐτόν.

14. Καὶ ἐκλεξε δώδεκα, διὰ νὰ ᾔναι μετ' αὐτοῦ, καὶ διὰ νὰ ἀποστέλλῃ αὐτοὺς νὰ κηρύττωσι,

15. Καὶ νὰ ἔχωσιν ἐξουσίαν νὰ θεραπεύωσι τὰς νόσους, καὶ νὰ ἐκβάλλωσι τὰ δαιμόνια·

16. Σίμωνα, τὸν ὁποῖον ἐπωνόμασε Πέτρον·

17. Καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβε-

δοὶ ἐ δὲ τγίετρα.

6. Εἴτε τζάστ σὶ δούαλε Φαρισαίγτε πάσχε με Ἡρωδιανότε. πένε μουσαθερέ κόντρ' ἀτίγ, κὲ τὰ βρίσνε ἀτέ.

7. Εἰ δὲ Ἰησοῦ οὐ χόϊκ μπὲ νιάνε, ἐ βάτε γκὰ ἀν' ἐ δέτιτ πάσχε με μαθητίτ' ἐτίγ, ἐ σούμε τούρμε γκὰ Γαλιλαία βίντε πὰς τίγ, ἐ δὲ γκὰ Ἰουδαία.

8. Εἰ δὲ γκὰ Ἱερουσαλίμι, ἐ δὲ γκὰ Ἰδουμαία, ἐ δὲ γκὰ ἄνετ' ἐ περτέγμε τὲ Ἰορδάνιτ, ἐ δὲ γκὰ ἄνετε κὲ γιάνε ρότουλε Τύροσε, ἐ δὲ Σιδόνεσε, σούμε νιέρεζ σὶ διφούανε ἀτὸ κὲ πέντε Ἰησοῦ, ἐρδε ντέ ἀτ.

9. Εὐὸ θὰ μαθητίβτε σὲ τίγ, κὲ τὲ πρέσε ἀτέ νιὲ βάρχε τὲ χίγιε μπὲ τὲ πὲρ τούρμε, κὲ τὲ μὸς ἐστίπειγνε ἀτέ τούρμ' ἐ νιέρεζετ.

10. Σὲ φὲ σερρότ σούμε, κάχε κὲ πίγιε μπι τὲ, ἀτὰ κὲ χίσινε τὲ χέικ, κὲ τὲ γχίσινε με δόρρε πρέιγ σί.

11. Εἰ Σίριτετ' ἐ πεφέρα πόχ' ἐσίγινε ἀτέ, πίγιε μπὲ χέμπε τὲ τίγ, ἐ θερρίσινε, ἐ θόσνε· Σὲ τί γὲ ἰ πίρρι ἰ Περντισε.

12. Εἰ κερτόν ἀτὰ σούμε, κὲ τὲ μὸς ἐδεφτόγινε ἀτέ.

13. Εἰ σὶ χίπι μπὲ νιὲ μάλλ, θύρρι πὰς τίγ ἀτὰ κὲ δέσι ἀτ, ἐ βάνε ἀφερ.

14. Εἰ σφόδι διμπεδγιέτε, κὲ τὲ γένε πάσχε με τὲ, ἐ δὲ τί δερφόγε ἀτὰ τὲ διδάξεγε.

15. Εἰ δὲ τὲ κένε οὐρδετ τὲ σερρόγινε σεμούντετε, ἐ δὲ τὲ ζπόγινε τὲ παουδέτε.

16. Σίμωνις κὲ ἰ βουρι ἐμερινε Πέτρο,

17. Εἰ οὐ Ἰάκωβονε τὲ πίρρε ἐ Ζε-

δαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ ἐπωνόμασεν αὐτοὺς Βοανεργές, τὸ ὅποιον σημαίνει Υἱοὶ βροντῆς·

18. Καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ Ματθαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ Σίμωνα τὸν Κανανίτην,

19. Καὶ Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην ὅστις καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

20. Καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον τινά· καὶ συναθροίζεται πάλιν ὄχλος, ὥστε αὐτοὶ δὲν ἠδύναντο μὴδὲ νὰ φάγωσιν ἄρτον.

21. Καὶ ὅτε ἤκουσαν οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ, ἐξῆλθον διὰ νὰ πιάσωσιν αὐτόν· διότι ἔλεγον, ὅτι εἶναι ἐξω ἑαυτοῦ.

22. Καὶ οἱ γραμματεῖς, οἵτινες κατέβησαν ἀπὸ Ἱεροσολύμων, ἔλεγον, ὅτι ἔχει Βεελζεβούλ, καὶ ὅτι διὰ τοῦ ἄρχοντος τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

23. Καὶ προσκαλέσας αὐτοὺς, ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς διὰ παραβολῶν, Πῶς δύναται Σατανᾶς νὰ ἐκβάλλῃ Σατανᾶν;

24. Καὶ ἐὰν βασιλεὺς διαίρεθῇ καθ' ἑαυτῆς, ἡ βασιλεία ἐκείνη δὲν δύναται νὰ σταθῇ·

25. Καὶ ἐὰν οἰκία διαίρεθῇ καθ' ἑαυτῆς, ἡ οἰκία ἐκείνη δὲν δύναται νὰ σταθῇ.

26. Καὶ ἂν ὁ Σατανᾶς ἐσθκώθῃ καθ' ἑαυτοῦ καὶ διηρέθῃ, δὲν δύναται νὰ σταθῇ, ἀλλ' ἔχει τέλος.

27. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρπάσῃ τὰ σκεύη τοῦ δυνατοῦ, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἐὰν πρῶτον δὲν δέ-

βεδαίωσῃ, ἐ δὲ Ἰωάννης τὸ βεβλάν' ἐ ἰάκωβου, (ἐ οὐ θυρί ατοῦρε ἔμερε Βοανεργές, καὶ δὸ τὸ θένε τὸ πύγτ' ἐ προυμπουλίμιτ.)

18. Ε δὲ Ἀνδρέαν, ἐ δὲ Φιλίππε, ἐ δὲ Βαρθολομαῖον, ἐ δὲ Ματθαῖον, ἐ δὲ Θωμᾶν, ἐ δὲ Ἰάκωβον τὸν πύρρ' ἐ Ἀλφαίωσ, ἐ δὲ Θαδαῖων, ἐ δὲ Σίμων, Κανανίτν.

19. Β δὲ Ἰσκαριότν, ἰούδην, ἀτὲ καὶ ἐ παραδόσι.

20. Ε βίγενε μπε ὅτεπί, ἐ οὐ περμπεγιουάδε πάφενε τούρμε, κάχε καὶ νούχε μούντν, ἄς πούχε τὸ χάιγν.

21. Ε οἱ διφούαν, κατὸ νιέρεζιτ ἐτίγ, δούχε γιάστν τὰ μπάιγν, ἀτὲ, σὲ θόσν, καὶ δόλι γκά μέντε.

22. Ε Γραμματεῖγτε καὶ ἔρδε γκά ἱερουσαλίμι θόσν, σὲ κα Βεελζεβούλε, ἐ με ἄνε τὸ σὲ πάριτ σὲ παούδε-βει, κρέν τὸ παούδετε.

23. Ε σὶ θυρί ἀτὰ φίθ, οὐ θόσ ατοῦρε με παραβολίρα· κίθ μούντ Σατανάι τὸ κρέγε σατανάν;

24. Ε ντὲ κίφτε καὶ τὸ ντάχετε νιὲ μπρετερί μπε θέτεχε τὸ σάιγ, νούχε μούντ τὸ κεντρόγε ἀγίθ μπρε-τερί.

25. Ε δὲ ντὲ κίφτε καὶ τὸ ντά-χετε νιὲ ὅτεπί μπε θέτεχε τὸ σάιγ νούχε μούντ τὸ κεντρόγε ἀγίθ ὅτεπί.

26. Ε ντὲ οὐ κρέφτε σατανάι κόντρε θέτεχεσε τίγ, ἐ τὸ ντάχετε, νούχε μούντ τὸ κεντρόγε, πὸ ἔσσε σόσσεγ' ἐτίγ.

27. Σμούντ ντονιὲ νιερὶ τὸ χίγν, ντὲ ὅτεπί τὸ σὲ φόριτ, ἐ τὸ μάρρε ἄρμετε, ντὲ μὸς λίδτε με περπάρα

ση τὸν δυνατόν· καὶ τότε θέλει δια-
πάσει τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.

28. Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι πάντα
τὰ ἁμαρτήματα θέλουσι συγχωρηθῆ
εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, καὶ
αἱ βλασφημίαι ὅσας βλασφημήσωσιν·

29. Ὅστις ὁμῶς βλασφημήσῃ εἰς
τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, δὲν ἔχει συγχώ-
ρησιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλ' εἶναι ἔνοχος
αἰωνίου καταδίκης.

30. Διότι ἔλεγον, Πνεῦμα ἀκά-
θαρτον ἔχει.

31. Ἐρχονται λοιπὸν οἱ ἀδελφοί
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ σταθέντες,
ἔξω ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, καὶ ἔ-
κραζον αὐτόν.

32. Καὶ ἐκάθητο ὄχλος περὶ αὐ-
τόν· εἶπον δὲ πρὸς αὐτόν, Ἰδοὺ ἡ μή-
τηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω σὲ
ζητοῦσι.

33. Καὶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς,
λέγων, Τίς εἶναι ἡ μήτηρ μου, ἢ οἱ
ἀδελφοί μου ;

34. Καὶ περιβλέψας κύκλῳ πρὸς
τοὺς καθημένους περὶ αὐτόν, λέγει,
Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί
μου.

35. Διότι ὅστις κάμῃ τὸ θέλημα
τοῦ Θεοῦ, οὗτος εἶναι ἀδελφός μου,
καὶ ἀδελφή μου, καὶ μήτηρ.

Κεφ. δ'. 4.

Καὶ πάλιν ἤρχισε νὰ διδάσκῃ πλη-
σίον τῆς θαλάσσης· καὶ συνήχθη πρὸς
αὐτόν ὄχλος πολὺς, ὥστε εἰσελθὼν
εἰς τὸ πλοῖον, ἐκάθητο εἰς τὴν θάλασ-
σαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἦτο ἐπὶ τῆς
γῆς πλησίον τῆς θαλάσσης.

2. Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς διὰ πα-
ραβολῶν πολλὰ, καὶ ἔλεγε πρὸς αὐ-
τοὺς ἐν τῇ διδασκῇ αὐτοῦ,

τὲ φόρτινε, ἐ παῦτάϊγ τί φκραπίτγε
στεπίν' ἐτίγ.

28. Μὲ τὲ θερτέτα οὐ θῶμ γιού-
βετ, σὲ φίθῃ φάγετε δὸ τοῦ ντεγέ-
νενε πῖγερ σὲ ὑέρεζετ, ἐ δὲ βλα-
σφημίρα σὰ κὲ τὲ βλασφημίσγνε.

29. Πὸ αὐτὲ κὲ τὲ βλασφημίσγνε ντὲ
Σῆγγιτι Σπίρτ, νούκῃ κὰ τὲ ντεγίρε
μπὲ φίθῃ γέττε, πὸ ἔσῃτε φαγετούαρ
πὲρ φιούλ τὲ πὰ σόσουρε.

30. Σὲ ψὲ θόῤνε· Σπίρτ τὲ πε-
φίρε κὰ.

31. Εἰ βίγνε δὰ βελάζεριτε ἐ δὲ
ἐμ' ἐτίγ, ἐ σὶ κεντρούανε γιάῤτε,
δερφούανε ντὲ αὐτὰ θερρίσνε.

32. Ε βίγνε τούρμε ρότουλ ἀτίγ,
ἐ ἰ θάν' ἀτίγ, γιά, ἐμμα γιόττε, ἐ δὲ
βελάζεριτ' ἐτοῦ, τὲ κερκόγνε τί γιά-
ῤτε.

33. Ε οὐ περφέκ ἀτοῦρε, ἐ οὐ
ὀά' τζίλια ἔσῃτε μέμα ἴμε, ἀ βελά-
ζεριτ' ἐμί;

34. Ε σὶ βεῤτροί ρότουλ μπὰ τὰ
κὲ βίγνε πρᾶνε τίγ, θόῤ· νὰ μέμα
ἴμε, ἐ δὲ βελάζεριτ' ἐμί.

35. Σὲ αὐτὲ κὲ τὲ πέγε ἀτὸ κὲ ἰ
πελκέγνε Περντίσε, αὐτὲ ἔσῃτε βελάϊ
ἴμ, ἐ δὲ μότρα ἴμε, ἐ δὲ μέμα.

Κρίε Ἐκάτερτε.

Ε περσερὶ νίσι τὲ διδάξ μπάνε τὲ
δέτιτ, ἐ οὐμπεγιοῦαδῃ ντὲ αὐτὸν οὐμέ
τούρμε, κὰκε σὰ χίρι αὐτὸν μπὲ ὑέ
βάρκῃ, ἐ βίγτε μπὲ δέτ, ἐ φίθῃ τούρμα
βίγνε μπὲ δὲ μπάνε τὲ δέτιτ.

2. Ε ἰ διδάξ ἀτὰ οὐμέ με πα-
ραβολίρα, ἐ οὐ θόῤ ἀτοῦρε μπὲ δι-
δαχ' τὲ τίγ.

3. Ἀκούετε· ἰδοὺ, ἐξῆλθεν ὁ σπείρων διὰ νὰ σπείρῃ.

4. Καὶ ἐνῷ ἔσπειρεν, ἄλλο μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἦλθον τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγον αὐτό.

5. Ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου δὲν εἶχε γῆν πολλήν, καὶ εὐθὺς ἀνεφύη, διότι δὲν εἶχε βάθος γῆς·

6. Καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ἐκαυματίσθη, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε ῥίζαν, ἐξηράνθη.

7. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν αἱ ἀκάνθαι καὶ συνένιζαν αὐτό, καὶ καρπὸν δὲν ἔδωκε.

8. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἔδιδε καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα, καὶ ἔδωκεν ἔν τριάκοντα, καὶ ἔν ἑξήκοντα, καὶ ἔν ἑκατόν.

9. Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, Ὁ ἔχων ὦτα διὰ νὰ ἀκούῃ, ἀς ἀκούῃ.

10. Ὅτε δὲ ἔμεινε καταμόνας, ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν μετὰ τῶν δώδεκα περὶ τῆς παραβολῆς.

11. Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, Εἰς ἐσᾶς ἐδόθη νὰ γνωρίσητε τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· εἰς ἐκείνους δὲ τοὺς ἔξω, διὰ παραβολῶν τὰ πάντα γίνονται·

12. Διὰ νὰ βλέπωσι βλέποντες, καὶ νὰ μὴ ἴδωσι· καὶ νὰ ἀκούωσιν ἀκούοντες, καὶ νὰ μὴ νοήσωσι· μήποτε ἐπιστρέψωσι, καὶ συγχωρηθῶσιν εἰς αὐτοὺς τὰ ἁμαρτήματα,

13. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Δὲν ἐξεύρετε τὴν παραβολὴν ταύτην; καὶ πῶς θέλετε γνωρίσει πάσας τὰς παραβολάς;

14. Ὁ σπείρων, τὸν λόγον σπείρει.

3. Διφιόνι, νὰ, δόλι· ποῦϊγκου πέρ τε μπιγέλε.

4. Ε ἀτγέ τέκ μπίλτε, τζὰ φάρε ρὰ μπούδε, ἐ ἐρδε ζόιγτ' ἐ Κίελιτ ἐ ἐχάγκρε ἀτέ.

5. Ε τγιαότερ ρὰ μπέ θέντ χέ κένε φουόρε, ἀτγέ τέκ σκὲ πάιγτε σοῦμε, ἐ σὲ ψὲ νούλε χιῖθ δὲ τὲ θέλε πίου μὲ νιὲ χέρε.

6. Ε σὶ λέου Διέλι, οὐ ὄκρουμπούα γκὰ θάπα, ἐ σὲ ψὲ νούλε χιῖθ βένε, οὐ θά.

7. Ε τγιαότερ ρὰ μπι φέμπα, ἐ οὐ μαδούανε φέμπατε, ἐ ἐμπίτνε ἀτέ, ἐ νούλε ζούρι ποῦλκε.

8. Ε τγιαότερ ρὰ μπι δὲ τὲ μίρρε, ἐ δὰ φάρε χέ χίπεν, ἐ οὐ στούα, ἐ πέρι κοῦ νιὲ τριδιγίτε, ἐ κοῦ νιὲ Για-ὄτεδιγίτε, ἐ κοῦ νιὲ νιέκιντ,

9. Ε οὐ θόσ ἀτοῦρε· ἀτ χέ κα θέσσε πέρ τε διφιούρε, λὲ τὲ διφιόγε.

10. Ε κοῦρ μπέτι θέτεμε, ἐ πιέν' ἀτέ, ἀτὰ χέ κένε πράνε τίγ πάσκε μὲ τὲ διμπεγγίτε παραβολίνε.

11. Ε οὐ θότ ἀτοῦρε· γιούβετ οὐ ἔστε δένε τὲ νίχι τὲ φσέχουρατ' ἐ μπρετερίτε, ἐ μπὰ τὰ τὲ γιάστε-σμιτε τε φιθα μὲ παραβολίρα πένε.

12. Κὲ τούκ ἐπάρε τὲ ὀόχενε, ἐ τὲ μὸς κουπετόγενε, ἐ τούκ' ἐ ντίερε μὲ θέσσε τὲ ντιέγενε, ἐ τὲ μὸς διφιόγενε, μὸς βίγενε ντέ μέντ, ἐ τοῦ ντεγένε φάγερ' ἐτοῦρε

13. Ε οὐ θότ' ἀτοῦρε, νοῦκ' ἐ δίνι χετὲ παραβολι; ἐ πὸ κιῖθ δὲ τὲ νίχι φιθ παραβολίτε;

14. Ατ χέ μπιγέλλ φγιαλένε, ἔστε ποῦϊγκου.

15. Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἶναι οὗτοι, εἰς τοὺς ὁποίους σπειρεται ὁ λόγος· καὶ ἔταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς ἔρχεται ὁ Σατανᾶς, καὶ ἀφαιρεῖ τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.

16. Καὶ ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πειρώδη σπειρόμενοι εἶναι οὗτοι, οἵτινες, ὅταν ἀκούσωσι τὸν λόγον, εὐθὺς μετὰ χαρᾶς δέχονται αὐτόν·

17. Δὲν ἔχουσιν ὁμως ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλ' εἶναι πρόσκαιροι· ἔπειτα, ὅταν γείνη θλίψις ἢ διωγμὸς διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζονται.

18. Καὶ οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι εἶναι οὗτοι, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον·

19. Καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου, καὶ αἱ ἐπιθυμίαι τῶν ἄλλων πραγμάτων εἰσερχόμεναι συμπνίγουσι τὸν λόγον, καὶ γίνεται ἄκαρπος.

20. Καὶ οἱ εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες εἶναι οὗτοι, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον, καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν, ἢν τρίακοντα, καὶ ἢν ἑξήκοντα, καὶ ἢν ἑκατόν.

21. Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, Μήπως ὁ λύχνος ἔρχεται, διὰ νὰ τεθῇ ὑπὸ τὸν μῦθον ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχὶ διὰ νὰ τεθῇ ἐπὶ τὸν λυχνοστάτην;

22. Διότι δὲν εἶναι τι κρυπτόν· τὸ ὅποιον δὲν θέλει φανερωθῇ οὐδ' ἔγεινέ τι ἀπόκρυφον, τὸ ὅποιον δὲν θέλει ἔλθεῖ εἰς τὸ φανερόν.

23. Ὅστις ἔχει ὦτα διὰ νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ.

24. Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, Προσέχετε τί ἀκούετε· μὲ ὅποιον μέτρον μετρεῖτε, θέλει μετρηθῇ εἰς ἑσᾶς, καὶ θέλει γείναι προσθήκη εἰς ἑσᾶς τοὺς

15. Εἰς τὰ καὶ οὐμπούαλλε μπά-νε τ' οὐδῆσε, γιὰν' ἀτὰ καὶ μπίλλετς φγιαλία, πὸ σὶ ἐ διφιόγενε, ἄτε τζᾶστ βγιέν σατανάτ, ἐ οὐ ἄμερ φγιαλένε, καὶ ἔστε μπγιέλε ντὲ ζέμερα τὲ τούρε.

16. Αὐτοῦ γιὰν' ἐ δὲ χετὰ, καὶ οὐμπούαλλε μπὲ βέντ, καὶ κένε φούρε, ἀτὰ κοῦρ διφιόγενε φγιαλένε, ἐμαρρένε με ντὲ χέρε ἄτε με φεζίμ.

17. Εἰ νοῦξε κάνε ρένε μπὲ βέτε-χε τὲ τούρε, πὸ γιάνε πέρ παχ κό-χε, ἐ κοῦρ πένετε ὅτρεγγίμ, ἀ ντιγιέ-χεγε πέρ φγιαλέ, σκανδαλίσενε με ντὲ χέρε.

18. Κετὰ καὶ γιάνε μπγιαλέ μπὲ φέμπτ, γιὰν' ἀτὰ καὶ διφιόγενε φγιαλένε.

19. Πὸ τὲ λιαζεμούαριτ' ἐ χε-σάιγ γέτετ, ἐ δὲ τὲ φενίεριτ' ἐ φέριτ, ἐ δὲ δεσθιρίμετς καὶ κάνε μπὲ τὲ τγιέρα, σὶ γιου χίγενε πρέντα ἐ μπί-γενε, ἐ πένετε ἐ πὰ βεγίερε.

20. Εἰ χετὰ καὶ γιάνε μπγιέλε μπὲ δὲ τὲ μίρρε, γιὰν' ἀτὰ, καὶ διφιόγενε φγιαλένε, ἐ ἐμαρρένε· ἐ πέγενε φάρε, τζίλι τριδιγιέτε, ἐ τζίλι φιάστὲ διγιέ-τε, ἐ τζίλι ντὲ κίντ.

21. Εἰ οὐ θὸσ ἀτουρε· μὸς βγιέν φωτιά καὶ τὲ βίχετε ντένε ὀνιχ, ἀ ντένε ὅτράτ; νοῦξε βγιέν πέρ τὲ βένε μπὶ ὁαμπτάν;

22. Σὲ ψὲ νοῦκ' ἔστε ντοῦξ ἐ φσέ-χουρε, καὶ τὲ μὸς τὲ δᾶλε μπὲ μεϊγ-δάν, ἄς οὐ καὶ ντοῦξ ἐ φσέχουρε, καὶ νοῦκ' οὐ τζφάκ·

23. Αὐ καὶ κα βέσε πέρ τὲ διφού-αρε, λὲ τὲ διφιόγε.

24. Εἰ οὐ θὸσ ἀτουρε· βίρι ρὲ μίρ-ρε μπὰ τὸ καὶ διφιόν· με ἄτε μάτεσ καὶ μάτνι, με ἄτε δὸ τοῦ μάτετε ἐ δὲ γιούβετ· ἐ δὲ δὸ τοῦ ὁτόνετε γιού-

ἀκούοντας.

25. Διότι ὅστις ἔχει, θέλει δοθῇ εἰς αὐτόν· καὶ ὅστις δὲν ἔχει, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει, θέλει ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ.

26. Καὶ ἔλεγεν, Οὕτως εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ὥς ἐὰν ἄνθρωπος ῥίψῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς,

27. Καὶ κοιμᾶται καὶ σηκώνεται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ, καὶ αὐξάνῃ, καθὼς αὐτὸς δὲν ἐξεύρει.

28. Διότι ὡς ἑαυτῆς ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, ἔπειτα ἀστάχυον, ἔπειτα πλήρη σίτον ἐν τῷ ἀσταχύῳ.

29. Ὅταν δὲ ὠριμάσῃ ὁ καρπὸς, εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, διότι ἦλθεν ὁ θερισμὸς.

30. Ἔτι ἔλεγε, Μὲ τί νὰ ὁμοιωσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ; ἢ μὲ ποῖαν παραβολὴν νὰ παραβάλωμεν αὐτήν;

31. Ἔστι ὁμοία μὲ κόκκον σινάπεως, ὅστις ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, εἶναι μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς·

32. Ἀροῦ δὲ σπαρῇ, ἀναβαίνει, καὶ γίνεται μεγαλύτερος πάντων τῶν λαχάνων, καὶ κάμνει κλάδους μεγάλους, ὥστε ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ δύνανται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ νὰ κατασκηνώσι.

33. Καὶ διὰ τοιούτων πολλῶν παραβολῶν ἐλάλει πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο νὰ ἀκούωσι.

34. Χωρὶς δὲ παραβολῆς δὲν ἐλάλει πρὸς αὐτούς· κατ' ἰδίαν ὁμῶς ἐξήγει πάντα εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ.

35. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτε ἐγεινεν ἐσπέρσ,

βετ καὶ διφιδόνι.

25. Σὲ ἀτίγ καὶ κα, δὸ τί ἵπετε ἐδὲ τγιατέρ, ἐ ἀτίγ καὶ σα, ἐ δὲ ἀγιδ καὶ κα δὸ τί μίρρετε προίγ σί.

26. Ε θόστε· ἡστέυ ξῶτε μπρετερία ἐ Περντίσε, σὶ ὡε ὡερι καὶ τὲ ὡτγιέρε φάρενε μπὲ δέ.

27. Ε φλέ, ἐ γκρίχετε νάτ' ἐ δίτε· ἐ φάρα πιν, ἐ ρίτετε, κοῦρ αὶ σὲ δί.

28. Σὲ ψὲ βετίουτ δέου πγιεῖλ, μὲ περπάρα πάρρ, παστᾶίγ καλλί, ἐ μὲ παστᾶίγ πλιότ μὲ κόκε.

29. Ε σὶ τὲ ζέρε πούχε, ἀτέ χέρε δερφόν δράπερινε, σὲ ἐρδι τὲ κόρρετε.

30. Ε θόστε· μετζ φάρε ὡερι τὰ κέφεμε τὲ φιάγε μπρετερία ἐ περντίσε; ἀ μετζ παραβολί τὰ παρακαρίσγεμε ἀτέ.

31. Πόσι μὲ ὡε κόκε τὲ σινάπιτ, καὶ ἀγιδ κοῦρ μπίλετε μπὲ δέ, ξῶτε μὲ βόφελε γκά φίθε φάρετε καὶ γιάνε μπὲ δέ.

32. Ε κοῦρ τὲ μπίλετε, ρίτετε, ἐ κένετε μὲ μάδε γκά φίθε λιάχερατε, ἐ πέν δέφα τὲ μεδσ, κάκε καὶ μούντγενε ζοίφκτε ἐ Κίελιτ τὲ κέγενε φωλέρα ντένε χιε τὲ σᾶίγ.

33. Ε μὲ σούμε παραβολίρα τὲ τίλια οὐ φλιτ ἀτοῦρε διδαχίνε, σὶ κοῦντρε μούντνε τὲ διφιδόνε.

34. Ε πὰ παραβολί νούκ' οὐ φλιτ ἀτοῦρε· ἐ κοῦρ μπέτείγνε βέτεμε, οὐ ἀ ξιγίστε τὲ φίθα μαθητίβετ σὲ τίγ.

35. Ε σὶ οὐ ἐρρ ἄτε δίτε, οὐ θότ' ἀτοῦρε· λὲ τὲ χιδεμι μπάνε τὲ τείγμε

Ἄς δ' ἐλθωμεν εἰς τὸ πέραν.

36. Καὶ ἀφήσαντες τὸν ὄχλον, παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦτο ἐν τῷ πλοίῳ· καὶ ἄλλα δὲ πλοιαρία ἦσαν μετ' αὐτοῦ.

37. Καὶ γίνεται μέγας ἀνεμοστρόβιλος· καὶ τὰ κύματα εἰσέβαλλον εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε αὐτὸ ἤδη ἐγερμίζετο.

38. Καὶ αὐτὸς ἦτο ἐπὶ τῆς πρύμνης κοιμώμενος· ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον· καὶ ἐξυπνίζουσιν αὐτὸν, καὶ λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Διδάσκαλε, δὲν σὲ μέλει ὅτι χανόμεθα·

39. Καὶ σηκωθείς ἐπετίμησε τὸν ἄνεμον, καὶ εἶπε πρὸς τὴν θάλασσαν, Σιώπα, ἡσύχασον. Καὶ ἔπαισεν ὁ ἄνεμος καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.

40. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τί εἰσθε οὕτω δειλοί; πῶς δὲν ἔχετε πίστιν;

41. Καὶ ἐροβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Τίς λοιπὸν εἶναι οὗτος, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν εἰς αὐτόν;

Κεφ. ε'. 5.

ΚΑΙ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν.

2. Καὶ ὡς ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθὺς ἀπήντησεν αὐτὸν ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος, ἔχων πνεῦμα ἀκάθαρτον,

3. Ὅστις εἶχε τὴν κατοικίαν ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ δέσῃ αὐτὸν οὐδὲ μὲ ἀλύσεις.

4. Διότι πολλάκις εἶχε δεθῇ μὲ ποδόδεσμα καὶ μὲ ἀλύσεις, καὶ διεσπάσθησαν ὑπ' αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις,

τὲ δέτιτ.

36. Εἰ σὶ λιάνε τούρμενε, ἐ μού-
αῖρε ἀτὲ ντὲ θάρχε σὶ κούντρε ἴθ, ἐ
μὲ ἀτὲ πᾶύχε κένε ἐ δὲ τὲ τυιέρα
θάρχα.

37. Εἰ πένετρε θλίμ ἱμάδ μπὲ δὲτ
γκὰ ἔρρα, ἐ χετζίγγε ταλαζετε ἐ
χίγγε πρέντα ντὲ θάρχε, κάχε κὲ πέρ
νιετζίχεζε τὲ μπούσεϊγ.

38. Εἰ αἱ κὲ μπάνε τὲ πράπεσμε
τὲ θάρχεσε μπι νιὲ γιαστὲκ, ἐ φλί-
γτε, ἐ ἐ ζφιούανε ἀτὲ, ἐ ἰ θόνε· δα-
σκάλ νούχε τὲ πρέτ τίγ, κὲ νιεμῆντ
χουμπάσεμς;

39. Εἰ σὶ οὐ γκρε, κερτότ ἔρρενε,
ἐ δὲ δέτιτ ἰ θά· πουῖθ, μὸς οὐ ντί-
εϊγ· ἐ μπέτι ἔρρα, ἐ οὐλὲ πουνάτ·
ἱμάδε.

40. Εἰ οὐ θότ· ἀτούρε· ψὲ ἴνι κὲ-
στοῦ τρεμπελιάχε; κίθ νούχε κίνε
πῆσε;

41. Εἰ οὐ φρικούανε φρίχε τὲ μά-
δε, ἐ θόσνε ἱερί μὲ γιάτρινε, βάλλε
τζίλι ἔστρε κουῖγ, κὲ ἐ δὲ ἔρρα, ἐ δὲ
δέτι ἐ διφιόγενε;

Κρίε Επέσετε. ε'. 5.

Εὐ χόδε μπάνε τὲ τείγμε τὲ δέ-
τιτ, μπὲ φῶιὰτ τὲ Γαδαρινίβετ.

2. Εἰ πόχε δόλι ἀτ γκὰ θάρχα,
ἄτε χέρε ἐ πόκι ἀτὲ νιὲ ἱερί μὲ
Σπίρτ τὲ πεφέρε, κὲ δούαλ γκὰ θάρ-
ρετε.

3. Αἱ χίστε τὲ ντένιουριτ' ἐτίγ
ντὲ θάρρε, ἐ ἄς μὲ ζιντζίρε σμοῦντ
τὰ λιδ ἀτὲ ἱερί·

4. Σὲ ντόνε σὲ εἶλιδε ἀτὲ σούμε
χέρε μὲ ζιντζίρε, ἐ δὲ μὲ χέκουρα
μπὲ χέμπε; ἐ δὲ ζιντζίρετε ἰ κὲ-

καὶ τὰ ποδόδεσμα συνετρίφθησαν. καὶ οὐδεὶς ἴσχυε νὰ δαμάσῃ αὐτόν.

5. Καὶ διαπαντός νύκτα καὶ ἡμέραν ἦτο ἐν ταῖς ὁρεσὶ καὶ ἐν τοῖς μνημείοις, κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν μετὰ λίθους.

6. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμε, καὶ προσεκύνησεν αὐτόν.

7. Καὶ κράζας μετὰ φωνῆς μεγάλης, εἶπε, Τί εἶναι μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ, Ἰησοῦ, Υἱὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἰψίστου; ὀρκίζω σε εἰς τὸν Θεόν, μὴ με βλασάνισῃς.

8. Διότι ἔλεγε πρὸς αὐτόν, Ἐξεληθε ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον.

9. Καὶ ἠρώτησεν αὐτόν, Τί εἶναι τὸ ὄνομά σου; Καὶ ἀπεκρίθη, λέγων, Λεγεὼν εἶναι τὸ ὄνομά μου· διότι πολλοὶ εἴμεθα.

10. Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ, νὰ μὴ ἀποστείλῃ αὐτοὺς ἔξω τῆς χώρας.

11. Ἦτο δὲ ἐκεῖ πρὸς τὰ ὄρη ἀγέλη μεγάλη χοίρων βοσκομένη.

12. Καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες, λέγοντες, Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, διὰ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς αὐτούς.

13. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἐπέτρεψεν εἰς αὐτούς. Καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, (ἦσαν δὲ ἕως δύο χιλιάδες.) καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσῃ.

14. Οἱ δὲ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον, καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Καὶ ἐξῆλθον διὰ νὰ ἰδῶσι τί εἶναι τὸ γεγονός.

ποῦτ, ἐ δὲ χέλουρτ' ἐ κέμπεθε, ἐ ντοῖνῃ σμοῦντ τὰ μπάντε ἀτέ.

5. Εἰ θῆς κόχην νάτ' ἐ δῖτε ρίγτε ντὲ πὲρ μάλλε, ἐ ντὲ πὲρ βάρβε, τούκ' ἐ πέρρε βάτεχεν' ἐτιγ μετὰ φούρε.

6. Εἰ σὶ πὰ Ἰησοῦν πὲρ σὲ λιάρφουτ, οὐ λεῖσούα μετὰ βράπ, ἐ οὐ φάλλ ντὲ ἀῖ.

7. Εἰ σὶ πρίτι μετὰ ζὲ τὲ μάδ, ἐ θὰ τζέ τὲ πὲζ τὶ μετὰ μουά Ἰησοῦ ἐ πῖρρι ἐ Περντίσις τὲ λιάρτε; τὲ πετόγ νιὲ Περντία τὲ μὸς μετὰ μουντόζ.

8. (Σὲ ψὲ ἐ θόθ' ἀτίγ' δὲλλ γιάττε γκά νιερλου Σπίρτ ἐ πεφέρε.)

9. Εἰ πῖετ ἀτέ, τζέττε ἔμερι ἴτ; ἐ οὐ περφέιτ, ἐ θὰ λεγσὸν ἔττε ἐμερι ἴμ, σὲ γέμῃ σούμε.

10. Εἰ λιούτεϊγ ἀτίγ σούμε' ἔττε μὸς ἐ δερφὸν ἀτὰ γιάττε γκά βέντι.

11. Εἰ ἀτγὲ ρότουλ μάλλεβετ ἴττε νιὲ κοπέ δερράβετ ἐμάδε, ἔττε κουλότνε.

12. Εἰ λιούτεϊγν' ἀτίγ θῖθῃ τὲ παούδετε, ἐ θόθον' δερφὸνα νάβετ τὲ χίγμε μπε δερρά, ἐ τὲ ρίμε μπά τὰ.

13. Εἰ ἀτὲ χέρε οὐ δὰ οὐρδερινε ἀτοῦρε Ἰησοῦ. Εἰ σὶ δούαλε Σπίρτετ' ἐ πεφέρε, χίνε μπε δερρά, ἐ οὐ βερσουλ κοπέγια μετὰ βράπ, ἐ οὐ γχερμῖς μπε δέτ, (ἔττε κένε γγέρα δι' μίγε,) ἐ οὐ μπῖννε μπε δέτ.

14. Εἰ ἀτὰ ἔττε κουλότνε δερράτε ἴνε, ἐ θάνε τὲ βεφέιγνε ντὲ κιοῦτετ ἐ δὲ ντὲ φσιάτερε. Εἰ δούαλε τὲ σίχνε τζέττε κενιό ἔττε οὐπέ.

15. Καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσι τὸν δαιμονιζόμενον, ὅστις εἶχε τὸν λεγεῶνα, καθήμενον, καὶ ἐνδεδυμένον, καὶ σωφρονοῦντα· καὶ ἐφοβήθησαν·

16. Καὶ διηγήθησαν πρὸς αὐτοὺς οἱ ἰδόντες, πῶς ἔγεινε τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν δαιμονιζόμενον, καὶ περὶ τῶν χοίρων.

17. Καὶ ἤρχισαν νὰ παρακαλῶσιν αὐτὸν νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

18. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς νὰ ἔλθῃ μετ' αὐτοῦ.

19. Πλὴν ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀφῆκεν αὐτὸν, ἀλλὰ λέγει πρὸς αὐτόν, Ἵπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς οἰκέτους σου, καὶ ἀνάγγειλον πρὸς αὐτοὺς ὅσα ὁ Κύριος σοὶ ἔκχευε, καὶ σὲ ἡλέησε.

20. Καὶ ἀνεχώρησε, καὶ ἤρχισε νὰ κηρύττῃ ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἔκαμεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

21. Καὶ ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς διεπέρασε πάλιν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν πέραν, συνηχθῆ πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς· καὶ ἦτο πλησίον τῆς θαλάσσης.

22. Καὶ ἰδοὺ, ἔρχεται εἰς τῶν ἀρχισυναγῶγων, ὀνόματι Ἰάειρος· καὶ ἰδὼν αὐτόν, πίπτει πρὸς τοῦς πόδας αὐτοῦ·

23. Καὶ παρεκάλει αὐτόν πολλά, λέγων, Ὅτι τὸ θυγάτριόν μου πνέει τὰ λείψια· νὰ ἔλθῃς καὶ νὰ θάλῃς τὰς χεῖράς σου ἐπ' αὐτήν, διὰ νὰ σωθῇ καὶ θέλει ζῆσει.

24. Καὶ ὑπήγαγε μετ' αὐτοῦ καὶ ἠκολούθει αὐτόν ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.

25. Καὶ γυνὴ τις ἔχουσα ῥύσιν

15. Ε βίγεινε τέκ ἴτε Ἰησοῦ, ἐ σόχενε τέ δαιμονίσουρινε ἀτέ χέ κιθ λεγεόνε χέ βίγτε βέσουρε ῥόπατε, ἐ δὲ οὔτετζούαρε, ἐ οὐ φρικούανε.

16. Ε ἀτά χέ ἐ πάννε· οὐ βεφίνε ατούρε τέ φίθα τζού πένε τέ ἰ δαιμονίσουρι, ἐ δὲ τζού πὲ ντέ δέρρα.

17. Ε νίανε τί λιούτεγγ· ἀτίγ, χέ τέ διλλ γκα συνόρετ' ἐτούρε.

18. Ε οἱ χίρι ἀτ μπὲ θάρχε, ἰ λιούτεγγ ἀτίγ ἀτ χέ πὰτ τέ πκούδετε χέ τέ ρίγ πᾶσχε μὲ τέ·

19. Ε Ἰησοῦ νόκ, ἐ λιὰ ἀτέ, πὸ ἰ θι ἀτίγ· χίγδε μπὲ ὅτεπι τέντε, μπὲ νίρεζ τέ τοῦ, ἐ θούαίγ ατούρε σὰ πέρι τέκ τέγε ζότι, ἐ ἰ ἐρδι χείλ περ τί.

20. Ε θάτε· ἐ νίσι τέ βεφέντε ντέ Δεκαπόλ, σὰ πέρι ντέ ἀτ Ἰησοῦ, ἐ τζιουδίτεσινε τέ φίθε.

21. Ε οἱ σκόϊ πάφνε Ἰησοῦ μπάνε τέ περτέγγε με θάρχε, οὐ μπεγιούαδε ντέ ἀτ σούμε τούρμε· ἐ κὲ μπάνε δέτιτ.

22. Ε νά, ἐ θγιέν νιὲ γκα τέ πάρετ' ἐ συναγόγιτ, χέ κιθ ἔμερινε Ἰάειρο, ἐ οἱ ἐ πὰ ἀτέ, ἰ ῥά μπὲ χέμπε τέ είγ.

23. Ε ἰ λιούτεγγ ἀτίγ σούμε, ἐ ἰ θόθ· σὲ θάσεζα ἰμε ἔστε μπὲ τέ βδέκουρε· ντζιτό, ἐ τέ θέτζ μπι τέ δοούαρτε, τέ σπετόγε, ἐ τέ ρόγε.

24. Ε θάτε πᾶσχε με τέ, ἐ γίντ' πὰς οἱ σούμε τούρμε, ἐ ἔστρεγγόγνε ἀτέ.

25. Ε νιὲ φρούα χέ κιθ τέ ργιέ-

αἵματος· δώδεκα ἔτη,

26. Καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολ-
λῶν ἰατρῶν, καὶ δαπανήσασα πᾶσαν
τὴν περιουσίαν αὐτῆς, καὶ μηδὲν ὠ-
φεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χει-
ρον ἐλθοῦσα,

27. Ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ,
ἦλθε μετὰ τοῦ ὄχλου ὀπισθεν, καὶ
ἤγγισε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.

28. Διότι ἔλεγεν, "Ὅτι, καὶ ἂν
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγγίσω, θέλω σωθῆ.

29. Καὶ εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ
τοῦ αἵματος αὐτῆς· καὶ ἡσθάνθη ἐν
τῷ σώματι αὐτῆς ὅτι ἰατρεύθη ἀπὸ
τῆς μᾶστιγος.

30. Καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς νοήσας
ἐν ἑαυτῷ τὴν δύναμιν τὴν ἐξεληθοῦ-
σαν ἀπ' αὐτοῦ, στραφείς ἐν τῷ ὄχ-
λῳ, ἔλεγε, Τίς ἤγγισεν τὰ ἱμάτιά
μου;

31. Καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτὸν οἱ μα-
θηταὶ αὐτοῦ, Βλέπεις τὸν ὄχλον συν-
θλίβοντά σε, καὶ λέγεις, Τίς μοῦ
ἤγγισεν;

32. Καὶ περιέβλεπε διὰ τὴν ἰδὴ
τὴν πράξασαν τοῦτο.

33. Ἡ δὲ γυνὴ, φοβηθεῖσα καὶ
τρέμουσα, ἐπειδὴ ἤξευρε τί ἐγένεεν
ἐπ' αὐτήν, ἦλθε καὶ προσέπεσεν εἰς
αὐτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν πᾶσαν
τὴν ἀλήθειαν.

34. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτήν, Θύ-
γατερ, ἡ πίστις σου σέ ἔσωσεν· ὑπα-
γε εἰς εἰρήνην, καὶ ἔσο ὑγιὴς ἀπὸ τῆς
μᾶστιγός σου.

35. Ἐνῷ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι, ἔρχον-
ται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέ-
γοντες, Ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέ-
θανε· τί πλέον ἐνοχλεῖς τὸν διδά-
σκalon;

36. Ὁ δὲ Ἰησοῦς, εὐθὺς ὅτε ἤκου-
σε τὸν λόγον λαλοῦμενον, λέγει πρὸς

δοῦρε τὴν φίλκον διμπεδγίτε βγιέτ,

26. Ε χίστε χέκιουρε σούμε γκά
σούμε τζεράχε, ε χίτ πρίσσυρε φίθε
γέν' ἐσάγγ πὰ μπρόδουρε, πὸ ἴσσε
ἕρε μὲ χέιχ.

27. Σι διφίλι πέρ Ιησούνε, ἔρδι
πράπαζε ντέ τούρμε, ε ζούρι ρόπεν'
έτιγ.

28. Σε ψε θόσ' ἕ ε δὲ ρόπεν' ε-
τιγ ντέ ζούφτζα, δὲ τὲ σερόνεμ.

29. Ε ἄτε τζάστ γιου θὰ τὲ ργιέ-
δουριτ' ε φίλκοντ σε σάιγ, ε διφίλι
μπὲ κούρμ τὲ σάιγ, σε οὐ σερουα
γκά ἀγιο πλιάφε.

30. Ε Ιησοῦ ἄτε τζάστ σι διφίλι
πρέντα μπὲ βέτεχε τὲ τιγ φουκίνε
ἕ δόλι γκά βέτεχεγια έτιγ, οὐ κθίε
ντέ τούρμε, ε θόσσε, τζίλι μὲ ζούρι
γκά ρόπατε;

31. Ε μαθητίτ' έτιγ ι θόσνε α-
τιγ, σὲχ τούρμενε ἕ τὲ στρεγγόν, ε
θούα τζίλι μὲ ζούρι;

32. Ε βεστρόν ρότουλε τὲ σίχ
ἄτε, ἕ πὲρι χετέ.

33. Ε φρούαγια, σι ἐδίγ ἄτε ἕ
οὐ πὲ μπὲ τὲ, οὐ φρικουά, ε δρίδειγ,
ε ἔρδι ε ι ρὰ μπὲ ἕμπε τὲ τιγ, ε ι
θὰ ἄτιγ φίθε τὲ βερτέτενε.

34. Ε δὲ ἄτ ι θὰ ἄσάιγ, πίγε,
πέσα γίστε τὲ σόσι τί, ἕτζε ντέ τὲ
μύβρε τέντε, ε σερόου γκά τὲ χέιγτε
τάτ.)

35. Ε πὰ σόσυρε ἄτ φγιαλένε
βίγενε γκά ι πάρι συναγώγιτ, ε θόνε,
τὲ βάσζεα γίστε βόικι, ψε ι ἕπ τγια-
τερ ζαχμέτ δασκάλιτ:

36. Ε δὲ Ιησοῦ ἄτε τζάστ πόκε
διφίλι φγιαλένε ἕ θάνε, ι θόσσε σε

τὸν ἀρχισυνάγωγον, Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε.

37. Καὶ δὲν ἀφῆκεν οὐδένα νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὸν, εἰμὴ τὸν Πέτρον, καὶ Ἰακώβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου.

38. Καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ βλέπει θόρυβον, κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά.

39. Καὶ εἰσελθὼν, λέγει πρὸς αὐτοὺς, Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε ; τὸ παιδίον δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται.

40. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. Ὁ δὲ, ἀφ' οὗ ἐξέβαλεν ἅπαντας, παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μεθ' αὐτοῦ, καὶ εἰσέρχεται ὅπου ἔκειτο τὸ παιδίον.

41. Καὶ πιάσας τὴν χεῖρα τοῦ παιδίου, λέγει πρὸς αὐτήν, Ταλιθὰ κουμι, τὸ ὅποιον μεθερμηνεύμενον εἶναι, Κοράσιον, σοὶ λέγω, σηκώθητι.

42. Καὶ εὐθὺς ἐσηκώθη τὸ κοράσιον, καὶ περιεπάτει· διότι ἦτο ἐτῶν δώδεκα· καὶ ἐξεπλάγησαν μὲ ἐκπληξιν μεγάλην.

43. Καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς πολλά νὰ μὴ μάθῃ μὴδείς τοῦτο· καὶ εἶπε νὰ δοθῇ εἰς αὐτήν νὰ φάγῃ.

ΚΕΦ. ς'. 6.

ΚΑΙ ἐξηλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ· καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

2. Καὶ ὅτε ἦλθε τὸ σάββατον, ἤρχισε νὰ διδάσκῃ ἐν τῇ συναγωγῇ· καὶ πολλοὶ ἀκούοντες, ἐξεπλήττοντο, καὶ ἔλεγον, Πόθεν εἰς τοῦτον ταῦτα ;

πάρτι σὲ συναγώγιτ, μὲς οὐ τρέμ πὸ βέτέμε πειού.

37. Ε νούχε λιὰ ἱερί τὲ θίντε πὰς σὶ περβέιζμε Πέτρονε, ἐ δὲ Ἰακωβονε ἐ δὲ Ἰωάννε τὲ βελάν' ἐ Ἰακωβοῦτ.

38. Ε θγιέν μπὲ ὅτεπὶ τὲ σὲ πάρτι σὲ συναγόγιτ, ἐ ὅεχ' οὐόμε νκατοσί, ἐ οὐόμε χὲ κιάννε, ἐ δὲ οὐλερίγνε φόρτ.

39. Ε σὶ χίρι πρέντα οὐ θότ' ἀτούρε' ψὲ νκατοόσενι, ἐ κιάνι; βάσζεζα νούχε βδοίχι, πὸ φλέ.

40. Ε ἐπερκέσνε ἀτὲ' ἐ δὲ ἀτὶ σὶ ἰ κρέου τὲ φθε γιάττε, μὲρρί μὲ βέτεχε τὲ γιάτν' ἐ ὀγιάλιτ, ἐ δὲ μέμενε, ἐ δὲ ἀτὰ χὲ πὰτ μὲ βετεχε, ἐ βάτε πρέντα τέκ κὲ βάσζεζα ὀτρίγτουρε.

41. Ε σὶ ἐζούρι βάσζεζνε γκά ἔρβρα, ἰ θότ' ἀσάιγ' ταλιθὰ κουμι' χὲ δὲ μὲ θένε βάσζεζα (τὶ τὲ θόμ) γκρέου

42. Ε οὐ γκρέ ἄτε τζάστ βάσζεζα μπὲ χέμπε, ἐ ἐτζεντε' σὲ ψὲ ἴστε διμπεδγιέτε θγιέτ', ἐ οὐ τζουδίτνε τζουδί τὲ μάδε.

43. Ε ἰ πορσίτε ἀτὰ οὐόμε, χὲ τὲ μὲς ἐ δίγε ντοιῖε ἱερί χετὲ' ἐ οὐ θὰ τὶ ἄπνε ἀσάιγ τὲ χάγε.

Κρίε Εφιάττετε. ς'. 6.

Ε δόλι ἀτέγε, ἐ βάτε ντὲ πατρίδε τὲ τιγ, ἐ βάνε πὰς τιγ ἐ ἔε μαθητίτ' ἐτίγ.

2. Ε σὶ ἔρδι ἐ ὀτούνα νισί τὲ διδάξ ντὲ συναγοῦαίγ' ἐ οὐόμε κούρ ἐδιφιούανε τζουδίτείγνε, ἐ θόσνε γκά ἰ ἔρδε χετίγ χετὲ; ἐ τζέστε χεγιό

καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα εἰς αὐτόν, ὥστε καὶ θαύματα τοιαῦτα γίνονται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ;

3. Δὲν εἶναι οὗτος ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ δὲν εἶναι αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ἐνταῦθα παρ' ἡμῖν; Καὶ ἔσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.

4. Ἐλεγε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι δὲν εἶναι προφήτης ἄνευ τιμῆς, εἰμὴ ἐν τῇ παρίδι αὐτοῦ, καὶ μεταξὺ τῶν συγγενῶν, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ.

5. Καὶ δὲν ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδὲν θαῦμα νὰ κάμῃ, εἰμὴ ὅτι ἐπὶ ὀλίγους ἀβρώστους ἐπιθέσας τὰς χεῖρας, ἐθεάπευσεν αὐτοίς.

6. Καὶ ἐθαύμαζε διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Καὶ περιήρχετο τὰς κώμας κύκλῳ, διδάσκων.

7. Καὶ προσκαλέσας τοὺς δώδεκα, ἤρχισεν νὰ ἀποστέλλῃ αὐτοὺς δύο δύο· καὶ ἐδίδεν εἰς αὐτοὺς ἐξουσίαν κατὰ τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων.

8. Καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ βασιτάζωσι μηδὲν εἰς τὴν ὁδόν, εἰμὴ ῥάβδον μόνον· μὴ σακκίον, μὴ ἄρτον, μὴ χαλκὸν εἰς τὴν ζώνην.

9. Ἀλλὰ νὰ ἦναι ὑποδεδεμένοι· σκανδάλια· καὶ νὰ μὴ ἐνδύνωνται δύο χιτῶνας.

10. Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, Ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃτε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως οὗ ἐξέλθῃτε ἐκεῖθεν.

11. Καὶ ὅσοι δὲν σᾶς δεχθῶσι, μηδὲ σᾶς ἀκούσωσιν, ἐξερχόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν σας, διὰ μνηστῆριαν εἰς αὐτούς· ἀληθῶς σᾶς λέγω· ἑλαφροτέρα θέλει εἶσθαι ἡ τιμωρία

σοφί, καὶ γινὼ δὲ κατ' ἑαυτὸν; ἐ τζφάρε θυματαουργίαν πένενε γκα δούαρρτ' ἐ κατ' ἑαυτὸν;

3. Νούκ' ἔστε κούτγ αἱ καὶ πέν ἄρκαζε ἰ πῆρρι Μαρίσεσε, ἐ βελαῖ ἰ ἰάκωβούτ, ἐ ἰωσιούτ, ἐ ἰούδεσε ἐ ἰ Σίμωνιτ; ἐνούλε γιάνε μότρατ ἐτίγ κατὸ πᾶτ'ε μὲ νέβετ; ἐ σκανδαλίσεύγε μπε τέ.

4. Ε ἰησοῦτ οὐ θόστ ἀτούρε· σὲ νούκ' ἔστε προφῆτ' ἰ πὰ ντέρτζουρε, περβέτζε μπε κίόφτε ντὲ θέντ τὲ τίγ, ἐ ντὲ ντέρτζ τὲ τίγ, ἐ ντὲ ὅτε-πι τὲ τίγ.

5. Ε νούλε μούντ ἀτγὲ τὲ πέντε ντοῦε θαύμε, περ βέτζε μπε πᾶ-καζε τὲ σεμούρε, βουρι δούαρρτε, ἐ ἰ ὅερότ.

6. Ε τζούδίτεῖγ περ παπέσελέν' ἐτούρε· ἐ φεζδίστε ρότουλε φῶιαιερα-βετ τούκ' ἐδιδάζουρε.

7. Ε θύρρι· τὲ διμπεδγιέτε, ἐ νί-σι τὲ δερβόν ἀτὰ δι· ἐ δι· ἐ οὐ ἴπτε ἀ-τούρε οὐδερ μπι Σπίρτερα τὲ πεφέρα.

8. Ε ἰ πορσίτι ἀτὰ καὶ τὲ μὲς μάρρεν γὲ μπούδε, περ βέτζε μπε ὅτα-πιτ βέτεμε, ἀς τράτγστε, ἀς πούλε, ἀς παχέρ μπε πέρτζ τὲ τούρε.

9. Πὸ τὲ μπάθεινε ὅλλε, ἐ τὲ μὲς κένε δι πάλλε βόπα τερ τὲ βέ-σουρε.

10. Ε οὐ θόστ ἀτούρε· μπε τζόδ ὅτεπι καὶ τὲ χίνι, ἀτγὲ τὲ κεντρόνι γγέρα σὰ τὲ δίλλι ἀτέγε.

11. Ε ἀτὰ καὶ τὲ μὲς οὐ δέζεγε γιούβετ, ἐ δὲ τὲ μὲς οὐ διφίόγεγε γιούβετ, κούρ τὲ δίλλι ἀτέγε, τὲ σκούντι· ἐ δὲ πλούχουρν' ἐ κέμ-πεβετ σούαῖγ, περ ματουρὶ τὲ τούρε· σὲ πὰ γιάτερ οὐ θόμ γιούβετ, καὶ μὲ

εἰς τὰ Σόδομα ἢ Γόμορρα ἐν ἡμέ-
ρα κρίσεως, παρὰ εἰς τὴν πόλιν ἐ-
κείνην.

12. Καὶ ἐξελθόντες, ἐκήρυττον νὰ
μετανοήσωσι·

13. Καὶ ἐξέβαλλον πολλὰ δαι-
μόνια· καὶ ἤλειπον πολλοὺς ἀρρώ-
στοις με ἐλαϊον, καὶ ἐθεράπευον.

14. Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡ-
ρώδης, (διότι φανερόν ἔγεινε τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ,) καὶ ἔλεγεν, Ὅτι Ἰωάν-
νης ὁ Βαπτιστὴς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν,
καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις
ἐν αὐτῷ.

15. Ἄλλοι ἔλεγον, Ὅτι ὁ Ἡλίας
εἶναι. Ἄλλοι δὲ ἔλεγον, Ὅτι προ-
φήτης εἶναι, ἢ ὡς εἰς τῶν προ-
φητῶν.

16. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης εἶπεν,
Ὅτι οὗτος εἶναι ὁ Ἰωάννης, τὸν ὁ-
ποῖον ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· αὐτὸς ἀνέ-
στη ἐκ νεκρῶν.

17. Διότι αὐτὸς ὁ Ἡρώδης ἀπέ-
στειλε καὶ ἐπιάσε τὸν Ἰωάννην, καὶ
ἔδεσεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, διὰ τὴν
Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐπειδὴ εἶχε λάβει
αὐτὴν εἰς γυναῖκα.

18. Διότι ὁ Ἰωάννης ἔλεγε πρὸς
τὸν Ἡρώδην. Ὅτι δὲν σοὶ εἶναι συγ-
κεχωρημένον νὰ ἔχῃς τὴν γυναῖκα τοῦ
ἀδελφοῦ σου.

19. Ἡ δὲ Ἡρωδιάς ἐμίσει αὐτὸν,
καὶ ᾔθελε νὰ θανατώσῃ αὐτόν· καὶ
δὲν ἠδύνατο.

20. Διότι ὁ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν
Ἰωάννην, γνωρίζων αὐτόν ἄνδρα
δίκαιον καὶ ἅγιον· καὶ διεφύλαττεν
αὐτόν· καὶ ἔκαμνε πολλὰ, ἀκούων
αὐτοῦ, καὶ εὐχαρίστως ἤκουεν αὐ-
τοῦ.

21. Καὶ ὅτε ἦλθεν ἀρμόδιος ἡμέ-

τὴν λέχ μουντιμ δὲ τὴν χένε σοδομίτε,
ἔδὲ γομορίτε ντὲ δίτε τὴν Γιούκιτ,
σὲ αἰ κιουτέτ.

12. Εἰ σὶ δούαλε γιάαπτε, βάνε τὴν
κπρύζνε, καὶ τὴν μετανοήσινε.

13. Εἰ σοῦμε τὴν πάουδε ντζούαρε,
ἔ λειῖνγε με βάιγ σοῦμε τὴν σεμούρε,
ἔ ἰ σερρίνγε.

14. Εἰ διφιόι μπρέτι Ἡρώδη (τὴν
ψὲ οὐ διφιόια ἔμερ' ἰτιγ) ἔ θόστε,
σὲ Ἰωάννη καὶ παφῆζόν οὐ γκρε γκα
τὴν βδέκουριτε, πρὰ ἀντάιγ κένενε κα-
τὸ τζουδι πρέγγ σί.

15. Εἰ τὴν τυιέρε πὰ θόσνε, σὲ ἔστ
Ἡλίαγια, ἔ τὴν τυιέρε θόσνε πάμετα
σὲ ἔστε προφήτ, ἀ σὶ νίε γκα πρo-
φῆτεριτε.

16. Εἰ κοῦρ διφιόι Ἡρώδη, θὰ σὲ
Ἰωάννη, καὶ ἰ πρέβα οὔνε καίετε. ἀτ
ἔστε, ἀτ οὐ γγιαλ γκα τὴν βδέκουριτε.

17. Σὲ ψὲ ἀτ Ἡρώδη χίστε δερφού-
αρε ἔ ζοῦρι Ἰωάννε ἔ ἔ λίδι ἀτὲ ντὲ
γαψάνε, πέρ σεπῆπ τὴν Ἡρωδιάδεσε
φρούασε φιλίπουτ βελάιτ, σὲ τιγ, καὶ
ἔ μούαρ ἀτὲ φρούα.

18. Σὲ ψὲ Ἰωάννη ἰ θόστε Ἡρώ-
δητ, νοῦλε τέστε ντεγιέρε, τὴν κατῆ τι
φρούαν' ἔ βελάιτ σίτ.

19. Εἰ Ἡρωδιάδα χίσ ἰνάτ μπῆ τὴν,
ἔ δούαν τὰ βριτ ἀτὲ, πὸ νοῦλε μόντε.

20. Σὲ ψὲ Ἡρώδη ἰ τρέμπειγ Ἰω-
άννιτ, σὲ ἔδιγ ἀτὲ καὶ καὶ ἰερί ἰ δρε-
ῖγτε, ἔ δὲ σένγτ. ἔ ἐμπουρόν ἀτὲ, ἔ
σὶ ἔ μπάν βῆς, πέντε σοῦμε πούνερα
με ἄνε τὴν τιγ, ἔ ἔδιφιόν ἀτὲ με
σοῦμε τ' ἔμπλε.

21. Εἰ σὶ ἔρδι νίε δίτε ἐμπάρε, ἀ-

ρα, καθ' ἣν ὁ Ἡρώδης ἔκαμνεν ἐν τοῖς γενεθλοῖς αὐτοῦ δεῖπνον εἰς τοὺς μεγιστάνας αὐτοῦ καὶ εἰς τοὺς χιλιάρχους καὶ τοὺς πρῶτους τῆς Γαλιλαίας,

22. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ θυγάτηρ αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος, καὶ ἐχόρευσε, καὶ ἤρσεν εἰς τὸν Ἡρώδη καὶ τοὺς συγκαθημένους, εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸ κοράσιον, Ζήτησόν με ὅ,τι νὰ θέλῃς, καὶ θέλω σοὶ δώσει.

23. Καὶ ὤμοσε πρὸς αὐτήν, Ὅτι θέλω σοὶ δώσει ὅ,τι μὲ ζητήσῃς, ἕως τοῦ ἡμίσεος τῆς βασιλείας μου.

24. Ἡ δὲ ἐξελθοῦσα εἶπε πρὸς τὴν μητέρα αὐτῆς, Τί νὰ ζητήσω; Ἡ δὲ εἶπε, Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

25. Καὶ εὐθὺς εἰσελθοῦσα μετὰ σπουδῆς εἰς τὸν βασιλεῖα, ἐζήτησε, λέγουσα, Θέλω νὰ μοὶ δώσῃς πάρυτα ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

26. Καὶ ὁ βασιλεὺς, ἂν καὶ ἐλυπήθη πολὺ, διὰ τοὺς ὅρκους ὁμῶς καὶ τοὺς συγκαθημένους δὲν ἠθέλησε νὰ ἀπορρίψῃ τὴν αἵτησιν αὐτῆς.

27. Καὶ εὐθὺς ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς δῆμιον, προσέταξε νὰ φερθῇ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ.

28. Ὁ δὲ ἀπελθὼν, ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ καὶ ἔφερε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν εἰς τὸ κοράσιον καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν μητέρα αὐτῆς.

29. Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἦλθον, καὶ ἐσῆκωσαν τὸ πτωμα αὐτοῦ, καὶ ἔθεσαν αὐτὸν ἐν μνημείῳ.

χίερε καὶ ἦεν Ἡρώδης φοστὶ πὲρ διτὲ τὲ σὲ λέριτ σὲ τίγ, ἐ θύρρι ἀρχόντετ' ἐτίγ ἐ δὲ χιλιάρχετε, ἐ δε τὲ πάρεσ' ἐ Γαλιλαίεσε.

22. Εἰ οἱ χίρι πρέντα ἐ δὲ βάσεζα ἐ ἀσάιγ Ἡρωδιάδεσε ἐ λιούαιγιτ βάλλε ἐ ἐ πελκέου Ἡρώδητ ἐ δὲ ἀτούρε καὶ κένε μὲ ἀτὲ πᾶσχε ντὲ σουφρά, ἐ θὰ μπρέτι βάσεζεσε, κερκὸ τζῶδ καὶ τὲ δούατζ ἐ δὸ τὲ τὰ ἅπ τίγ.

23. Εἰ ἐπὶ ἀσάιγ πὲ καὶ τζῶδ καὶ τὲ μὲ κερκὸτζ, δὸ τὲ τὰ ἅπ τίγ, ἐ δὲ ντὲ κίφτε Γιούσμεν' ἐμπρετερίσε σίμε.

24. Εἰ δὲ ἀγιὸ οἱ δόλι, γιὰ θὰ μέμεσε σάιγ, τζτὲ κερκὸιγ; ἐ δὲ ἀγιὸ ἐ θὰ κριετ' ἐ Ἰωάννητ Βαπτιστίουτ.

25. Εἰ ἀτὲ τζᾶστ οὐ κθίε ἐ χίρι ντὲ μπρέτι μὲ τὲ σπείγτα, ἐ ἐ κερκὸι, ἐ ἐ θὰ, δούα τὲ μ' ἅπτζ μούα νταστὶ μπε ντὲ κούπε κριετ' ἐ Ἰωάννητ Βαπτιστίουτ.

26. Εἰ μπρέτι ντόνε σὲ οὐ χελμούα σούμε, πὸ πὲρ πὲ καὶ πὲρι, ἐ δὲ πὲρ τούρπ τὰ τούρε καὶ βίγνε μὲ τὲ πᾶσχε, νούχε δέσι τι πρίσ ζέμερενε.

27. Εἰ ἀτὲ τζᾶστ δερβὸι μπρέτι τζελιατ, ἐ ποροίτι τὲ πίρετε κριετ ἐτίγ.

28. Εἰ αἱ οἱ βάτε, ἐ πρέου ἀτ πρέντα ντὲ χαψάνε, ἐ ἐ προύρι κριετ' ἀτίγ, ντὲ μάστρεκ, ἐ γιὰ δὰ ἀτὲ τζούπεσε, ἐ τζούπα γιὰ δὰ μέμεσε σάιγ.

29. Εἰ οἱ ἐδιδιούανε μαθητίτ' ἐτίγ, ἐρδε, ἐγκρίγιτινε κούρμν' ἐ τίγ, ἐ ἐκάλε ντὲ βαρ.

30. Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν πρὸς αὐτὸν πάντα, καὶ ὅσα ἐπραξαν καὶ ὅσα εἰδίδασαν.

31. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐλθετε σεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον, καὶ ἀναπαύεσθε ὀλίγον· διότι ἦσαν πολλοὶ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες, καὶ οὐδεὶς νὰ φάγῃσιν ἡ καίρου.

32. Καὶ ὑπῆγον εἰς ἔρημον τόπον μετὰ τὸ πλοῖον κατ' ἰδίαν.

33. Καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας οἱ ὄχλοι, καὶ πολλοὶ ἐγνώρισαν αὐτόν· καὶ συνέδραμον ἐκεῖ περὶ τὸ πασῶν τῶν πόλεων, καὶ φθάσαντες πρὸ αὐτῶν, συνήχθησαν πλησίον αὐτοῦ.

34. Ἐξελθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη δι' αὐτοὺς, ἐπειδὴ ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα· καὶ ἤρχισε νὰ διδάσκῃ αὐτοὺς πολλὰ.

35. Καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ἤδη παρέλθει ὥρα πολλή, προσελθόντες πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν, Ὅτι ἔρημος εἶναι ὁ τόπος, καὶ παρῆλθεν ἤδη πολλὴ ὥρα·

36. Ἀπόλυσον αὐτοὺς, διὰ νὰ ὑπάγῃσιν εἰς τοὺς πέριξ ἀγροὺς καὶ κώμας, καὶ ἀγοράσωσιν εἰς ἐσπυτοὺς ἄρτους· διότι δὲν ἔχουσι τί νὰ φάγῃσιν.

37. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Δότε σεῖς εἰς αὐτοὺς νὰ φάγωσι. Καὶ λέγουσι πρὸς αὐτόν, Νὰ ὑπάγωμεν ν' ἀγοράσωμεν διακοσίων δηναρίων ἄρτους, καὶ νὰ δώσωμεν εἰς αὐτοὺς νὰ φάγῃσιν;

38. Ὁ δὲ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε καὶ ἴδετε. Καὶ ἀφοῦ εἶδον, λέγουσι, Πέντε, καὶ

30. Εὐ μπεγιοῦαδς ἀποστῶιγτε ντὲ Ἰησοῦ, ἐ ἰ ῥῥοίεν' ἀτιγ τὲ φίθα ἐ δὲ σὰ πένε, ἐ δὲ σὰ διδάξε.

31. Εὐ ὁθὰ ἀτοῦρε, ἔτζεσι γιούβετ βέτζε ντὲ βέντ τὲ σκυούαρς, ἐ πρέχουν πάλλεξε, σὲ κέν' ἀτὰ κὲ βίγνε, ἐ δὲ ἀτὰ κὲ κίεῖγνε κὰκε σούμε, κὲ ἄς πούκε τὲ χὰῖγνε νούκε κίε σὲ κὲ.

32. Εὐ θάνε βέτζε με θάρκε με βέντ τὲ σκυούαρς.

33. Εὐ τούρματ' ἰ πάν' ἀτὰ κούρ βίγτε, ἐ ἐνὶ ὄχνε ἀτὲ σούμε, ἐ οὐ λείκ σούανε ἐ θάν' ἀτγὲ με κέμπε γκά φίθς φσιάτερατε, ἐ ἀρίγτιν' ἀτγὲ με πέρπαρά σὲ ἀτὰ, ἐ οὐ περμπεγιοῦαδς ντὲ ἀτ.

34. Εὐ οἱ δόλι Ἰησοῦ γιάδτε γκά θάρκα, πὰ σούμε τούρμε, Εὐ ἰ ἐρδι κέικ πέρ ἀτὰ, σὲ κένε πῶσι δέντε πὰ δελμίερ, ἐ νίσι τί διδάξ ἀτὰ σούμε.

35. Εὐ οἱ σκόι κὲχα, γιού κιάσνε μαθητίτ' ἐτίγ, ἐ ἰ θάνε' σὲ βέντι ἔστ' ἐρημι, ἐ δὲ κὲχα ἔσττε σκούαρς.

36. Λεῖσὸι ἀτὰ τὲ βένε ῥότουλ φσιάτεραβετ, ἐ κιουτέτεβετ, τὲ πλέγενε πούκερα πέρ βέτρεχε τὲ τοῦρε' σὲ ψὲ σκάνε σέτζ τὲ χάνε.

37. Εὐ δὲ ἀτὶ οὐ περφαίξκ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε' ἐκουνι γιούβετ ἀτοῦρε τὲ χάνε' ἐ δὲ ἀτὰ ἐ θόν' ἀτιγ' τὲ βέμι τὲ πλέγμε δειντ δηνάρς πούκερα, ἐ τοῦ ἀπεμε ἀτοῦρε τὲ χάνε;

38. Εὐ δὲ ἀτὶ οὐ θότ ἀτοῦρε' σὰ πούκερα κένι; χὰῖγδενι ἰσίγινι' ἐ οἱ θάνε' ἐ πάνε, ἐ θάνε' πέσε, ἐ δὲ δι

δύο ὀψάρια.

39. Καὶ προσέταξεν αὐτοὺς νὰ καθίσωσι πάντας ἐπὶ τοῦ χλωροῦ χόρτου συμπόσια συμπόσια.

40. Καὶ ἐκάθισαν πρᾶσαι πρᾶσαι, ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα.

41. Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ δύο ὀψάρια, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησε καὶ κατέκοψε τοὺς ἄρτους, καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, διὰ νὰ βάλωσιν ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ τὰ δύο ὀψάρια ἐμοίρασεν εἰς πάντας.

42. Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἔχρησάνθησαν.

43. Καὶ ἐσθίωσαν ἀπὸ τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις, καὶ ἀπὸ τῶν ὀψαρίων.

44. Ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους ἕως πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

45. Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ νὰ προὔπαιψωσιν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαιδάν, ἕως οὗ αὐτοὺς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον.

46. Καὶ ἀπολύσας αὐτοὺς, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος διὰ νὰ προσευχηθῇ.

47. Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἑσπέρα, τὸ πλοῖον ἦτο ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς.

48. Καὶ εἶδεν αὐτοὺς βασανιζομένους εἰς τὸ νὰ κωπηλατῶσι· διότι ἦτο ὁ ἄνεμος ἐναντίος εἰς αὐτούς· καὶ περὶ τὴν τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς· περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης· καὶ ἤθελε νὰ πέραισιν αὐτούς.

49. Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἐνόμισαν ὅτι εἶναι φάντασμα, καὶ ἀνέκραξαν.

κλιῶν.

39. Εἰ πορεύεσθαι αὐτὰ καὶ τί θένετε ῥίνετε τὴν ψυχὴν σου φρά μπι σου φρά πᾶρρ τὴν ψυχὴν σου.

40. Εὐνέειν πότε τζέτε τζέτε· τζὰ γὰρ ἵκεν, ἐ τζὰ γὰρ πεισεν διγίτε.

41. Εἰ μόρρι τὴν πείρ πούχετε, ἐ δὲ τὴν δι πίσκετε, ἐ οἱ βεστρὶ λίαν ντέρ Κιελ, ἰ πεκί, ἐ ἰ θεοῦ πούχετε, ἐ οὐ ἀδὰ μαθητίβει σὲ τίγ, τί βίγνε περπὰρα αὐτοῦ ἐ δὲ τὴν δι πίσκετε ἰ ντάου ντέρ ψιθ.

42. Εἰ χάγκρε τὴν ψιθ, ἐ οὐ φρίνε.

43. Εἰ γαρίγινε γὰρ τζόπατε διμπεδγιέτε σπόρτα πλιόν, ἐ δὲ γὰρ πίσκετε.

44. Εἰ αὐτὰ καὶ χάγκρε πούχετε ἵδνε γγέρα πείρ μίγε πούρρα.

45. Εἰ ἀτὲ τζάστ ἀναγκάσι μαθητί· ἐτίγ τὴν χίγνε ντέρ θάρκε, ἐ τὴν σκόγνε μὲ περπὰρα περτέιγ ντέρ Βησαιδὰ γγέρα σὰ τὴν λεθόγνε ἀτ τούρμενε.

46. Εἰ αἱ οἱ ἰ λισοὶ αὐτὰ, βάτε μπε μάλλ τὴν φάλειγ.

47. Εἰ οἱ οὐ ἔρρ θάρκα καὶ μπε μὲς τὴν δέτιτ, ἐ αἱ καὶ βέτεμε ντέρ δὲ.

48. Εἰ πὰ αὐτὰ καὶ μουντόντινε τούκ· ἐ χέκιουρ κουπίτε, (σὲ ψὲ ἔρρα καὶ κόντρε ντὰ τὰ), ἐ μπε τὴν κατερτενε τὴν νάτεσε. βάτε μπα τὰ τούκ· ἐ ἔτζουρ μπι δὲτ, ἐ δούαιγ τοῦ σκόν μπε πάρε.

49. Εἰ δὲ αὐτὰ οἱ ἐπὶ ἀτὲ καὶ ἔτζεν μπι δὲτ, οὐ δούκ ντὰ τὰ σὲ ἔστρε φαντασί, ἐ νίονε τὴν θέρσονε.

50. Διότι πάντες εἶδον αὐτὸν καὶ ἐταράχθησαν. Καὶ εὐθὺς ἐλάλησα μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Θαρσείτε· ἐγὼ εἰμι, μὴ φοβείσθε.

51. Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον· καὶ ἔπαυσεν ὁ ἄνεμος. Καὶ ἐξεπλήττοντο καθ' ἑαυτοὺς λίαν καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἐθαύμαζον.

52. Διότι δὲν ἐνόησαν ἐκ τῶν ἄρτων, ἐπειδὴ ἡ καρδία αὐτῶν ἦτο πεπωρωμένη.

53. Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ, καὶ ἐλιμενίσθησαν.

54. Καὶ ὅτε ἐξῆλθον ἐκ τοῦ πλοίου εὐθὺς γνωρίσαντες αὐτὸν.

55. Ἐδραμον εἰς πάντα τὰ περὶχωρὰ ἐκεῖνα, καὶ ἤρχισαν νὰ περιφέρωσιν ἐπὶ τῶν κραμβάτων τοὺς ἄρβώστους, ὅπου ἤκουον ὅτι εἶναι ἐκεῖ.

56. Καὶ ὅπου εἰσῆρχετο εἰς κώμας, ἢ πόλεις, ἢ ἀγροὺς, ἔθετον εἰς τὰς ἀγοράς τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ παρκαλῶν αὐτὸν νὰ ἐγγίῃσιν καὶ τὸ κράσπεδον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἤγγιζον αὐτῷ, ἔθεραπεύοντο.

Κεφ. ζ'. 7.

ΚΑΙ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, καὶ τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἱερουσολύμων.

2. Καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ τρώγοντας ἄρτους μὲ χειρας μεμολυσμένas, τουτέστιν ἀνίπτους, ἐμέμφθησαν αὐτοὺς.

3. (Διότι οἱ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν δὲν νίψωσι μέχρι τοῦ ἀγκῶνος τὰς χεῖρας, δὲν τρώγου-

50. (Σὲ ψὲ ἐ πὰν' ἀτὲ τὲ φῖθ' ἐ οὐ δρόδ'ε), ἐ ἄτ'ε τζ'ἄστ οὐ φόλλι ἄ-τοῦρε, ἐ οὐ θότ'ε· κῖνι θαρδς, σὲ οὖνε γιᾶμ, μὸς οὐ τρέμπνι.

51. Ε χίπι μπὲ τὰ σίπερ μπὲ θάρ'ε, ἐ πουσὶ ἐρ'ε, ἐ κάκε μὲ τέπερ τρομά'ε με θέτε'ε τὲ τοῦρε, ἐ οὐ τζιουδ'ίτνε.

52. Σὲ νούκ' ἐχί'ονε κουπετούαρς μίρ'ε ἀτὲ χὲ οὐ πὲ ντὲ πού'ερα, σὲ οὐ κὲ θερπούαρς ζέμερ' ἐτοῦρε.

53. Ε σὶ οὐ χόδε περτέ'ιγ φιδλίτ, ἔρδε μπὲ θέντ τὲ Γενισαρέτ'ιτ' ἐ ἀτγὲ ἀρά'ενε ντὲ λιμάν.

54. Ε πόκε λού'αλε ἀτὰ γκὰ θάρ-κα, ἄτ'ε τζ'ἄστ ἐνιόχ'νε ἀτὲ.

55. Ε σὶ φεζ'δ'ίονε ντὲ πὲρ φῖθ' ἀτὸ θέντε χὲ κένε ρότουλ, νίανε τὲ κίγνε μπὲ στράτε φῖθ' ἀτὰ χὲ κένε σεμούρς χέι'κ, τέκ δὲ χὲ διφιδ'ίγνε σὲ ἀτγὲ ἐσ'ε.

56. Ε δὲ τέκ δὲ χὲ βίγ ντὲ φσιά-τερα, ἂ ντὲ κιουτέτε, ἂ ντὲ τζιφλί-κε βίγνε οὐδεβετ τὲ σεμούρετε, ἐ ἰλιούτε'ιγ' ἀτίγ, χὲ τί ζίγνε θέτεμε πεκ'ίν' ἐ ρόπαβετ σὲ τίγ, ἐ σὰ χὲ ἐ ζίγνε, θερόνειγνε γκὰ σεμούντα.

Κρίε Εὐτάτετε. ζ'. 7.

Ε οὐ μπ'εγιοῦαδε ντὲ αἱ Φαρισεῖγτε, ἐ δὲ τζ'α γκὰ Γραμματέ'ιγτε, χὲ ἔρδε γκὰ Ἱερουζ'λίμ.

2. Ε σὶ πένε τζ'α γκὰ μαθητ'ί-ετίγ, χὲ χά'ίγνε πού'ε με δούαρ' τὲ πε'ε'ερα (δὲ με θένε τὲ πὰ λιάρα) ἰσά'ίγνι.

3. (Σὲ ψὲ Φαρισεῖγτε, ἐ δὲ φῖθ'ε τζιφούτε, ντὲ μὸς λιάφινε δούαρ'βε γγέ'εα μπὲ πλιούρε, νού'ε χάνε, σὲ

ει, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων.

4. Καὶ ἐπιστρέψαντες ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς, ἐν δὲν νιρθῶσι, δὲν τρώγουσιν· εἶναι καὶ ἄλλα πολλὰ τὰ ὁποῖα παρέλαβον νὰ φυλάττωσι, πλύματα ποτηρίων, καὶ ξεστῶν, καὶ σκευῶν χαλκίνων καὶ κλινῶν).

5. Ἐπειτα ἐρωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, Διὰ τί οἱ μαθηταί σου δὲν περιπατοῦσι κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ μὲ χεῖρας ἀνίπτους τρώγουσι τὸν ἄρτον;

6. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτοῦς, Ὅτι καλῶς προσήτευσεν ὁ Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς εἶναι γεγραμμένον, «Ὁὗτος ὁ λαὸς διὰ τῶν χειλέων μὲ τιμᾷ, ἡ δὲ καρδίᾳ αὐτῶν μακρὰν ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ.

7. Εἰς μάτην δὲ μὲ σέβονται, διδάσκοντες διδασκαλίας, ἐντάλματα ἀνθρώπων.»

8. Διότι ἀφήσαντες τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, πλύματα ξεστῶν καὶ ποτηρίων, καὶ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ κάμνετε.

9. Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ φυλάττητε τὴν παράδοσιν σας.

10. Διότι ὁ Μωϋσῆς εἶπε, «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου.» καὶ, «Ὁ κυχολογῶν πατέρα ἢ μητέρα, ἐξάπαντος νὰ θανατόνηται.»

11. Σεῖς ὁμῶς λέγετε, Ἐὰν ἄνθρωπος εἴπῃ πρὸς τὸν πατέρα ἢ πρὸς τὴν μητέρα, Κορβαῖν, τουτέστι δῶρον εἶναι ὁ, τὴν ἡθελῶς ὠρεληθῇ ἐξ ἐμοῦ, ἀρχεῖ.

ψὲς μπάγενε πορσί' ἐ πλείκετ.

4. Ε δὲ κοῦρ κθένενε γκα παζάρι, ντὲ μὸς οὐ λιάρφινε νοῦλε χάνε, ἐ δὲ σοῦμε τὲ τγιέρα γιάν' ἀτὸ χὲ μούαρε τι βρούαῖγενε, τὲ λιάρα τὲ ποτήρεβετ, ἐ τὲ ξέστραβετ, ἐ τὲ παχέρεβετ, ἐ τὲ στράτεβετ.)

5. Πασανταῖγ ἐ πίσιν' ἀτὲ Φαρισεῖγτε, ἐ δὲ Γραμματεῖγτε, πὲρ σὲ μαθητίτ' ἐτοῦ, νοῖχ' ἐτῆγγενε σὶ κούντρε πορσίτνε πλείκετ, πὸ χάνε ποῦλε μὲ δούαβρ τὲ πὰ λιάρα;

6. Ε δὲ αἱ οὐ περφέιφκ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε· σὲ μίρρε προφητέψι Ησαίου πὲρ γιούβετ φθεχεράχετε, σὶ κούντρ' ἔστε σκρούμερ· κούγ λαὸ μὲ ντερὸν μούα μὲ ποῦλε, ἐ ζέμερ' ἐτοῦρε ἔστε σοῦμε λιάρφ γκα μέγε

7. Ε μὲ τὲ μπράζετε μὲ ντερόγενε, κοῦρ διδάζεγενε διδαχίρα, πορσίτ' ἐ νιέρζετ.

8. Σὲ ψὲ λιάτε πορσί' ἐ Περντίσε, ἐ μπάνι πορσί' ἐ νιέρζετ, τὲ λιάρατ' ἐ ξέστραβετ, ἐ τὲ ποτήρεβετ, ἐ δὲ σοῦμε τὲ τγιέρα ποῦνερα τὲ τίλια σὶ ἐ δὲ χετὸ πένι.

9. Ε οὐ θὸτ' ἀτοῦρε, γιού μίρρε ποῖσινε πορσί' ἐ Περντίσε, πὲρ τὲ βρούαῖγτοῦρε πορσίνε τοῦαῖγ.

10. Σὲ ψὲ Μωϋσίου θὰ ντερό παπάνε τέντ, ἐ δὲ μέμενε τέντε· ἐ δὲ αἱ χὲ τὲ θότε φγάλε τὲ λίφε ντὲ παπαῖ τιγ, ἃ ντὲ μέμ' ἐτίγ, λὲ τὲ μουντόνετε μὲ τὲ βράρε.

11. Ε γιούβετ θὸτ, ντὲ θάστε ντοῖνε νιερὶ γιάτιτ ἃ σέμεσε τζδὸ λοῖ κορπάν (χεγιδ ἔστε δουρετί) κὲ πέγ Περντίσε, δὲ τὲ βεγγε.

12. Καὶ δὲν ἀφίνετε πλέον αὐτὸν
νὰ κάμῃ οὐδὲν εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ
ἢ εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ,

13. Ἀκουοῦντες τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ χάριν τῆς παραδόσεώς σας, τὴν
ὁποίαν παρεδώκατε· καὶ κάμνετε πα-
ρόμοια τοιαῦτα πολλά.

14. Καὶ προσκαλέσας πάντα τὸν
ὄχλον, ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, Ἀκούστέ
μου πάντες, καὶ νοεῖτε.

15. Δὲν εἶναι οὐδὲν εἰσερχόμενον
ἐξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰς αὐτόν, τὸ ὁ-
ποῖον δύναται νὰ μολύνη αὐτόν, ἀλ-
λὰ τὰ ἐξερχόμενα ἀπ' αὐτοῦ, ἐ-
κεῖνα εἶναι τὰ μολύνοντα τὸν ἄν-
θρωπον.

16. Ὁ ἔχων ὧτα διὰ νὰ ἀκούῃ, ἂ,
ἀκούῃ.

17. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον
ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἡρώτων αὐτὸν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς παρα-
βολῆς.

18. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Οὕτω
καὶ σεῖς ἀσύνετοι εἰσθε· δὲν καταλαμ-
βάνετε ὅτι πᾶν τὸ ἐξωθεν εἰσερχόμε-
νον εἰς τὸν ἄνθρωπον δὲν δύναται νὰ
μολύνη αὐτόν·

19. Διότι δὲν εἰσέρχεται εἰς τὴν
καρδίαν αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν·
καὶ ἐξέρχεται εἰς τὸν ἀφεδρῶνα, κα-
θαρίζον πάντα τὰ φαγητά.

20. Ἐλεγε δὲ ὅτι τὸ ἐξερχόμενον
ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, ἐκεῖνο μολύνει τὸν
ἄνθρωπον.

21. Διότι ἐξωθεν ἐκ τῆς καρ-
δίας τῶν ἀνθρώπων ἐξέρχονται οἱ
διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ, μοιχεῖαι, πορ-
νεῖαι, φόνοι,

22. Κλοπαί, πλεονεξίαι, πονη-
ρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, βλέμμα πονη-
ρὸν, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφρο-
σύνη.

42. Ε νούκ' ἐ λίρι μὲ ἀτέ τὲ πέγε
ντοῦνὲ ντίχμῃ ντὲ γιάτι τίγ, ἂ ντὲ
μέμα ἐτίγ.

13. Η ὀκέλνι φγάλεν' ἐ Πιρντίτε
πὲρ ἀτέ πορσί τοῦαίγ, κὲ γιού δάτε·
ἐ ὀούμεε τὲ τίλια σὶ κῆτὸ πῆνι.

14. Ε σὶ θύβρι φίθε τούρμενε, οὐ
θόσ' ἀτούρε· διφόνι μούα τὲ φίθε, ἐ
ἐ μψόνι.

15. Ντοῦνὲ φὲ κὲ ἔσπε γιάσπε
νιερίουτ, ἐ χὶν μπὲ φόγε τὲ τίγ,
νούχε μούντ τὰ πεφέγε νιερίνε, πὸ
ἀτὸ κὲ δάλλενε πρέιγ σιγ, ἀτὸ γιάνε
κὲ ἐ πεφέγενε νιερίνε.

16. Αὶ κὲ κὰ βέζε πὲρ τὲ διφού-
αρε, λὲ τὲ διφίόγε.

17. Ε σὶ ὀκί γκὰ τούρμα, ἐ
ἔρδι ντὲ σπεπὶ, ἐ πῆν' ἀτέ μαθη-
τίτ' ἐτίγ πὲρ παραβολί.

48. Ε οὐ θότ' ἀτούρε· κὰ κὲ τὲ
πὰ μὲντ γένι ἐ δὲ γιούδρε; νούχε
κουπετόνι σὲ φίθ' ἀγίὸ κὲ χὶν τὲ νιε-
ρίου περγιάσπα, νούχε μούντ τὰ πε-
φέγε ἀτέ;

19. Σὲ ψὲ νούχε χὶν ντὲ ζέμερε
τὲ τίγ, πὸ ντὲ πὰρκ, ἐ μπάνε τὲ
πόστερμε δέλλ, γκὰ κερόνενε φίθε τὲ
γκρένατε.

20. Ε οὐ θόῦτε· σὲ ἀγίὸ κὲ δέλλ
γκὰ νιερίου, ἀγίὸ πεφέν νιερίνε.

21. Σὲ ψὲ πῆνταζε γκὰ ζέμερ·
ἐ νιερέζετ, δάλλενε σιλοῖτ' ἐ κῆκία,
μοιχίτε, κουβερίτε, ἐ βρέγελιατε.

22. Κουσερίτε, λαχῆςμῆμετὲ, δρε-
κῆζίτε, φενέσπρατε, δεσπερίμι. Ζηλία,
τὲ σῖάρατε, περιφανία, μαρεζία.

23. Πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσω-
θεν ἐξέρχονται, καὶ μολύνουσι τὸν ἄν-
θρωπον.

24. Καὶ σκηώθεις ἐκείθεν, ὑπάγεις εἰς τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν, δὲν ἤθελε νὰ μάθῃ τοῦτο μηδεὶς· δὲν ἡδυνήθη ὁμῶς νὰ κρυφθῇ.

25. Διότι ἀκούσασα περὶ αὐτοῦ
γυνὴ τις, τῆς ὁποίας τὸ θυγάτριον
εἶχε πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἦλθε καὶ
προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ.

26. Ἦτο δὲ ἡ γυνὴ Ἑλληνίς, Συ-
ροφοίνισσα τὸ γένος· καὶ παρεκάλει
αὐτὸν νὰ ἐκβάλῃ τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς
θυγατρὸς αὐτῆς.

27. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν, Ἄφε, πρῶτον νὰ χορτασθῶσι τὰ τέκνα· διότι δὲν εἶναι καλὸν νὰ λάβῃ τις τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ νὰ ρίψῃ εἰς τὰ κυνάρια.

28. Ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Ναί, Κύριε· ἀλλὰ καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης τρώγουσιν ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν παιδίων.

29. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν, Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὑπαγε· ἐξήλθε τὸ δαιμόνιον ἀπὸ τῆς θυγατρὸς σου.

30. Καὶ ὅτε ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκον
αὐτῆς, εὗρεν ὅτι τὸ δαιμόνιον ἐξῆλθε,
καὶ τὴν θυγατέρα κειμένην ἐπὶ τῆς
κλίνης.

31. Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος, ἦλθε πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἀνά μέσον τῶν ὁρίων τῆς Δεκαπόλεως.

32. Καὶ φέρουσι πρὸς αὐτὸν κω-
φὸν μογιλάον· καὶ παρακαλοῦσιν
αὐτὸν νὰ ἐπιθήσῃ τὴν χεῖρα ἐπ'
αὐτόν.

38. Καὶ παραλαβὼν αὐτὸν κατ'

23. Εἶθ' ἔπειτ' ἐπὶ κακίᾳ πρέντα-
ζιτ δ' ἄλλ' ἐνε γιάσῃ, ἡ πεφύγενε νι-
ρίνε.

24. Ε σὶ οὐ γὰρ ἀτέγε, βάτε
γὰ συνόρε· ἐ Τύρσο, ἐ τὲ Σιδῶνα-
σο, ἐ σὶ χίρι πρέντα ντὲ νιὲ ὅτεπὶ,
νοῦχῃ δούαν τὰ ὄγειτ νιερὶ, πὸ νοῦχῃ
μουντ τὲ μπέτεγ πα νιόγουρε.

25. Σὲ πόκε διδοῖ πέρ ἀτὲ νῆε
φρούχ, καὶ χιὸ βάσσειν, ἐσαῖγ με
Σπῖρτ τὲ πεφέρε, ἔρδι εἰ ρὰ μπὲ
κέυπε τὲ τήγ.

26. (Ε ἀγίὸ φρονία καὶ Ἑλληνίδε
γκά φυλὴ ἐ Σιροφινίκετ) ἐ ἰ λιοῦ-
τέιγ ἀτιγ, καὶ τὲ νιζιρ τὲ παρούδνε
γκά θάσζεζ' ἐσάιγ.

27. Ε δὲ Ἰησοῦς ἰ θὰ ἀσάιγ, λὲ
τὲ γγόςινε μὲ περπάρα δγιέλμετ
σὲ νοῦκ' ἔσττε πούν ἐμίρρε τὲ μάρρε
νιερίου πούλκεν' ἐ δγιέλμετ, ἔ τοῦ α
χίδε κένετ.

28. Ε δὲ ἅγιος οὐ περφέειν, ἐῖ
θα ἀτιγ-θεῖται, ὡς ἴδω, πρὸς δὲ κέν-
τε περπρὸς ντένε σουφρὰ χάνε γκα
θρίμετ' ἐδγίμετ.

29. Εἰ θὰ ἀσάιγ, πῆρ χετῆ
φγιαλῆ χάγδε, δόλι· ἑ παούδι γκά
τζούπα γιότι.

30. Ε σὶ βάτε ντὲ ὄτεπὶ τὲ
σάιγ, φέτι τὲ παούδινε δάλλε εἰ δὲ
τὲ πίγενε χεῖ ὅτε ὀτρίγουρε μπὶ
ὀτράτ.

31. Ε σὶ οὐ καθὶς περσερὶ γὰρ
 συνόρετ' ἐ Τύροσσι, ἐ τῇ Σιδόνεσσιν.
 ἔρδι ντὲ δὲτ τῇ Γαλιλαίεσσιν, τόκ' ἐ
 ὁκούαρς ντὲ πέρ μιν τῇ συνόρεβει αἱ
 Δεκαπόλιν.

32. Ε προυνε ντε αὐ νις τε σούρ-
δερε, ε τε βουδόςουρε, εἰ λιοῦταχνε
αὐτίγ, τε βλιγ δόρρενε μπι τέ,

33. Ε σὶ ἐ γόχε ἀτὲ μπε νιάνε

ιδίαν ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἔβαλε τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὠτα αὐτοῦ· καὶ πτύσας ἤγγισεν τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ,

34. Καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐστέναξε, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ἐφφαθ, τουτέστιν, Ἀνοίχθητι.

35. Καὶ εὐθὺς ἠνοίχθησαν τὰ ὠτα αὐτοῦ· καὶ ἐλύθη ὁ δεσμός τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς.

36. Καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς· νὰ μὴ εἰπωσι τοῦτο εἰς μηδένα· πλὴν ὅσον αὐτὸς παρήγγελλεν εἰς αὐτοὺς, τόσον περισσότερον ἐκείνοι ἐκήρυττον.

37. Καὶ ἐξεπλήττοντο καθ' ὑπερβολὴν, λέγοντες, Καλῶς ἔπραξε τὰ πάντα· καὶ τοὺς κωφοὺς κάμνει νὰ ἀκούωσι, καὶ τοὺς ἀλάλους νὰ λαλῶσι.

ΚΕΦ. η'. 8.

ΕΝ ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, ἐπειδὴ ἦτο πάμπολος ὄχλος, καὶ δὲν εἶχον τί νὰ φάγωσι, προσκαλέσας ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, λέγει πρὸς αὐτοὺς,

2. Σπλαγχνίζομαι διὰ τὸν ὄχλον, ὅτι τρεῖς ἡμέρας μένουσι πλεθρὸν μου, καὶ δὲν ἔχουσι τί νὰ φάγωσι·

3. Καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, θέλουσιν ἀποκάμει καθ' ὁδόν· διότι τινὲς ἐξ αὐτῶν ἦλθον μακρόθεν.

4. Καὶ ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Πέθεν θέλει τις δυνήθῃ νὰ χορτάσῃ τούτους ἀπὸ ἄρτων ἐδῶ ἐπὶ τῆς ἐρημίας;

5. Καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς, Πό-

γὰ τούρμα, ἐ σοῦρι φίστερετε μπε θέσσε τὲ τίγ, ἐ σὶ πῆστίγιτι, ζοῦρι φιούχεν' ἐτίγ.

34. Ε σὶ θεστρόϊ μπε Κίελ, ρε-κόϊ, ἐ ἰ θὰ ἀτίγ, ἐφφαθὰ, κὲ δὸ τὲ θόττε, χάπου.

35. Ε ἄττε τζᾶστ γιου χάπνε ἀ-τίγ θέσσετε, ἐ γιου σγιδ τὲ λιδουριτ ἐ φιούχεςσ τίγ, ἐ φλίτ κερούαρε.

36. Ε ἰ πορσίτι ἀτὰ κὲ τὲ μὸς γιὰ θόσνε ντοῖέιτ, ἐ σὰ ἰ πορσίτι ἀτὰ, κὰκε μὲ τέπερ ἐ κηρύχνε ἀτὰ.

37. Ε κὰκε μὲ τέπερ τζουδίττει-γνε, ἐ θόσνε, ἰ πέρι μίβρε φίθε πού-χετε, ἐ δὲ τὲ σοῦρδεριτε ἰ πέν τὲ ντίεγνε, ἐ δὲ βούβεριτε τὲ φλιάσνε

Κρίε Ετέιτετε, η'. 8

Αὐτὸ δὲτ ἀχίερε, σὲ ψὲ ἴσνε μπεγέ-δουρε, σοῦνε τούρμ' ἐμάδε, ἐ νοῦκε χίσνε σέτζ τὲ χάιγνε, θύρρι Ἰησοῦ μαθητίτ' ἐτίγ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε.

2. Μὲ βγιέν χέικ πέρ χετὲ τούρ-με, σὲ ψὲ γιάνε ἀφερ τρι δὲτ σὺτ, κὲ μὲ πρέσνε μούα, ἐ νοῦκε κάνε σέτζ τὲ χάνε.

3. Ε ντὲ ἰ λεσόφτζα ἀτὰ τὲ βένε μπε ὅτεπιρα τὲ τοῦρε τ' οὔρε-τε' δὸ τὲ παγιαλδίσγενε μπουδὲ γκὰ οὔγια· σέτζα γκὰ ἀτὰ κάνε ἄρδουρε λιάρφουτ.

4. Ε γιου περφέιχν' ἀτίγ μαθη-τίτ' ἐτίγ, γκὰ δὸ τὲ μούντγεμε χε-του ντ' ἐρημι τὲ γκόςγεμε χετὰ μὲ πούχε;

5. Ε ἰ πίες ἀτὰ σὰ πούχε κένι;

σους ἄρτους ἔχετε ; Οἱ δὲ εἶπον, ἔδὲ ἀτὰ ἰ θάνε, στάτε.
Ἐπτά.

6. Καὶ προσέταξε τὸν ὄχλον νὰ καθίσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους, ἀφοῦ εὐχαρίστησεν, ἔκοψε καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, διὰ νὰ βάλωσιν ἔμπροσθεν τοῦ ὄχλου· καὶ ἔβαλον.

7. Εἶχον καὶ ὀλίγα ὀψάρια· καὶ εὐλογήσας, εἶπε νὰ βάλωσι καὶ αὐτά.

8. Ἐφαγον δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν. καὶ ἐσήκωσαν περισσεύματα κλασμάτων, ἑπτὰ σπυρίδας.

9. Ἦσαν δὲ οἱ φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς.

10. Καὶ εὐθὺς ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά.

11. Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἤρχισαν νὰ κάμνωσιν ἐρωτήσεις πρὸς αὐτόν, καὶ ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ σημείον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν.

12. Τότε ἀναστεινάξας ἐκ καρδίας αὐτοῦ, λέγει, Διὰ τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ζητεῖ; Ἀληθῶς σὰς λέγω, Δὲν θέλει δοθῆ εἰς τὴν γενεὰν ταύτην σημείον.

13. Καὶ ἀφήσας αὐτούς, εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν.

14. Ἐλθισμόνησαν δὲ νὰ λάβωσιν ἄρτους, καὶ δὲν εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰμὴ ἓνα ἄρτον.

15. Καὶ παρήγγελλεν εἰς αὐτούς, λέγων, Βλέπετε, προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης τοῦ Ἠρώδου.

16. Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Ὅτι ἄρτους δὲν ἔχομεν.

6. Ε ποροῖτι τούρμενε τὲ ρίγνε πόσττε μπὲ δὲ, ἐ σὶ μόρρι τὲ στάτε πούχετε, ἐ εὐχαριστίσι, ἰ θεοῦ, ἐ οὐ ἀδὰ μαθητίβει σὲ τίγ, τοῦ ἁ βίγνε περπάρα, ἐ οὐ ἁ βούνε περπάρα τούρμεσε.

7. Ε χίθνε ἐ δὲ πάχεξε πίσκ τὲ βόφεγγ, ἐ σὶ ἰ κεκοῖ, θὰ τοῦ ἁ βίγνε ἐ δὲ αὐτὸ περπάρα.

8. Ε χάγκρε, ἐ οὐ φρίνε, ἐ γκρίγτινε, τὲ τεπερούρατ' ἐ τζόπαβετ στάτε ζιμπίλε.

9. Ε ἀσὰ χὲ χάγκρε κένε γγέρα κάτερ μίγε, ἐ ἰ λεσόι ἀτά.

10. Ε ἄτε τζάστ σὶ χίρι ντὲ βάρχε, πάσχε με μαθητί' ἐτίγ, ἐρδι γκὰ ἄν' ἐ Δαλμανουθάιτ.

11. Ε δούαλε φαρισαίγτε, ἐ νίσνε τὲ κερτόγνε με ἀτέ, ἐ τὲ κερκοίγνε γκὰ ἀν νισάν γκὰ Κίελι, τούκ' ἐ φουτζίτουρε ἀτέ.

12. 3 σὶ πτζερετίγτι με Σπίρτ τὲ τίγ, οὐ θόττε τζφάρε νισάν κερκὸν χεῖγδ φιλι; με τὲ βερτάτα οὐ θόμ γιούβετ, σὲ δὲ τὲ μὸς ἰ ἱπετε κἔσαίγ φυλιετ νισάν.

13. Ε σὶ ἰ λιὰ ἀτά, χίρι περσερι ντὲ βάρχε, ἐ βάτε μπάνε τὲ περτέίγμε.

14. Ε χαρούανε τὲ μίρρε πούχε, ἐ νούκε χίθνε τγιατέρ, περ βέτζμε νίε πούχε, χὲ χίθνε ντὲ βάρχε.

15. Ε ἰ ποροῖτι ἀτά, ἐ οὐ θάσ' βεστρόνι, ἐ ρούχουνι γκὰ προύμετ' ἐ Φαρισαίγετ, ἐ δὲ γκὰ προύμετ' ἐ Ηρώδιτ.

16. Ε ἀτά μεντόνεσινε, ἐ θόσνε νίερι με γέτερινε, σὲ πούχε νούχε λέμι.

17. Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς, λέγει πρὸς αὐτοὺς, Τί διαλογίζεσθε, ὅτι δὲν ἔχετε ἄρτους; ἔτι δὲν νοεῖτέ, οὐδὲ καταλαμβάνετε; ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν σας;

18. Ὀφθαλμοὺς ἔχοντες δὲν βλέπετε; καὶ ὧτα ἔχοντες δὲν ἀκούετε; καὶ δὲν ἐνθυμεῖσθε;

19. Ὅτε ἔκοψα τοὺς πέντε ἄρτους εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους πλήρεις κλασμάτων ἐσηκώσατε; Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Δώδεκα.

20. Καὶ ὅτε τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσας σφυρίδας πλήρεις κλασμάτων ἐσηκώσατε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἐπτά.

21. Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, Πῶς δὲν καταλαμβάνετε;

22. Καὶ ἔρχεται εἰς Βηθθαϊδάν καὶ φέρουσι πρὸς αὐτόν τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτόν νὰ ἐγγίσῃ αὐτόν.

23. Καὶ πιάσας τὴν χεῖρα τοῦ τυφλοῦ, ἔφερεν αὐτόν ἔξω τῆς κώμης καὶ πύτας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπέθεσεν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας, καὶ ἠρώτα αὐτόν ἂν βλέπῃ τι.

24. Καὶ ἀναβλέψας, ἔλεγε, Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα βλέπω περιπατοῦντας.

25. ἔπειτα πάλιν ἐπέθεσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔκαμιν αὐτόν νὰ ἀναβλέψῃ· καὶ ἀποκατεστάθη ἡ ὄρασις αὐτοῦ, καὶ εἶδε καθαρῶς ἅπαντας.

26. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτόν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, λέγων, Μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσελθῇς, μηδὲ εἰπῇς τοῦτο εἰς τινα ἐν τῇ κώμῃ.

27. Καὶ ἐξηλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας τῆς

17. Εἰ σὶ ἐ κουπετόν Ἰησοῦ, οὐ θότ' ἀτοῦρε· ψὲ μεντόνενι σὲ σῆνι πούχε; ἀκόμα νούχε κουπετόνι, ἄς σμούντ τὲ διφίόνι; ἐ δὲ πὸ τὲ βέρπερε ἐ κένι ζέμερενε ταύαϊγ;

18. Ντόνε σὲ κίνι σὶ νούχε σίχινι, ἐ δὲ ντόνε σὲ κίνι βέσσε νούχε διφίόνι ἄς μπάνι μέντ;

19. Κούρ θέβα τὲ πέσε πούχετε, ντὲ τὲ πέσε μίγετε, σὰ κανίστρα πλιότ γκά τζόπατε ἔε τεπερούανε, μπεγιούαδτε; ἰ θάν' ἀτίγ διμπέδγιετ.

20. Εἰ κούρ ντάβα τὲ ὅτᾶτε ντὲ τὲ κάτερ μίγετε, σὰ ζιμπίλε πλιότ γκάτζόπατε ἔε τεπερούανε μπεγιούαδτε; ἐ δὲ ἀτά ἰ θάνε, ὅτᾶτε.

21. Εἰ οὐ θότ' ἀτοῦρε, κίτ' οὐχ' ἐ βίρι ντέρ μέντ τούαϊγ;

22. Εἰ βγιέν ντὲ Βιθθαϊδὰ· ἐ ἰ κίεν' ἀτίγ ντὲ τὲ βέρπερε ἐ ἰλιούτεϊγνε ἔε τὰ ζιγ ἀτὲ μὲ δόρρε.

23. Εἰ σὶ ἐ ζούρι γκά δόρρε τὲ βέρπερινε, ἐ κρέου γιάττε γκά φτιάτι, ἐ σὶ πεστίγτι ντὲ σὶ τὲ τίγ, βούρι δούάρρτε μπὶ τὲ, ἐ ἐπίετ ἀτὲ ντὲττε ἔε σῆχ φέ;

24. Εἰ σὶ βεστρόνι ἀτὲ μπε τὲ λιάρτε θότ' ὅτ' ἰνέρεζιτε πόσι λίσᾶ ἔε ἔτζεγενε.

25. Εἰ περσερί ἰ βούρι πάμετα δούάρρτε μπὶ σὶ τὲ τίγ, ἐ ἐπέρι ἀτὲ τὲ σίχ' ἐ οὐ κερούᾶ κᾶνε, ἔε πᾶ φίθε μίρρε ἐ δὲ κερούᾶρε.

26. Εἰ δερφί ἀτὲ ντὲ ὅτεπὶ τὲ τίγ, ἐ ἰ θά' ἄς ντὲ φτιάτ πρέντα τὲ μὸς χίτζ, ἄς ντονιέζιτ μὸς γιά θούατζ ντὲ φτιάτ.

27. Εἰ δόλι Ἰησοῦ, ἐ δὲ μαθητίτ' ἐτίγ ντὲ φτιάτερα τὲ Καισαρίσε ἔε

Καίσαρεως Φιλίππου· καὶ καθ' ὁδὸν ἤρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγων πρὸς αὐτοὺς, τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἶμαι;

28. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν· καὶ ἄλλοι τὸν Ἡλίαν· ἄλλοι δὲ, ἓνα τῶν προφητῶν.

29. Καὶ αὐτὸς λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἀλλὰ σεῖς τίνα με λέγετε, ὅτι εἶμαι; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος, λέγει πρὸς αὐτόν, Σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς.

30. Καὶ παρήγγειλεν αὐστηρῶς εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ λέγωσιν εἰς μηδένα περὶ αὐτοῦ.

31. Καὶ ἤρχισε νὰ διδάσκη αὐτοὺς ὅτι πρέπει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ πάθῃ πολλὰ, καὶ νὰ καταφρονηθῇ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ νὰ θανατωθῇ, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας νὰ ἀνασταθῇ.

32. Καὶ ἐλάλει τὸν λόγον παρήρησά. Καὶ παραλαβὼν αὐτόν ὁ Πέτρος κατ' ἰδίαν, ἤρχισε νὰ ἐπιτιμᾷ αὐτόν.

33. Ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς, καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἐπετίμησε τὸν Πέτρον, λέγων, Ἰπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ· διότι δὲν φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

34. Καὶ προσκαλέσας τὸν ὄχλον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὅστις θέλει νὰ ἔλθῃ ὀπίσω μου, ἅ· ἀπαρνηθῇ ἑαυτὸν, καὶ ἅ· σηκώσῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἅ· με ἀκολουθῇ.

35. Διότι ὅστις θέλει νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος θέλει σώσει αὐτήν.

θοῦχατε· καὶ Φιλίππου· ἐμποῦδε πιεῖ μαθητὴν ἐτίγ, ἐοὺθ ὁ ἀτοῦρε· τζίλε θόνε ὑέρεζιτε σὲ γιάμ οὔνε;

28. Ε δὲ ἀτὰ γιού περφέϊκνε· θόνε σὲ γὲ Ἰωάννη βαπτιστίου· ἐ τὲ τγιέρε Ἡλία, ἐ τὲ τγιέρε ὑέ γκά προφήτετ.

29. Ε δὲ ἀτὸ ὁθότ· ἀτοῦρε· ἐ πό γιούβετ, τζίλι θότ σὲ γιάμ οὔνε; ἐ οὐ περφέϊκ Πέτρουα, ἐ ἰ θότ· ἀτίγ τι γὲ Κρίστι.

30. Ε ἰ ποροίτι ἀτὰ τὲ μὸς θόνε ντονιέιτ περ ἀτέ.

31. Ε νίσι τι διδάξ ἀτὰ, σὲ δούχατε τὲ πεσόγε θούμει πύρρι ἰ νιερύουτ, ἐ τὲ ὅτιρετε πόσσε, ἐ τὲ ὁάχετε γκά πλείκτ' ἐ λαύι, ἐ δὲ γκά τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ γκά γραμματέιγτε, ἐ δὲ τὲ βρίτετε, ἐ πὰς τρεδίτιτ δὲ τὲ γγιάλετ.

32. Ε οὐ φλίτ φγιαλένε φάκεζα, ἐ ἐ μόρρι ἀτέ Πέτρουα μπε ὑιάνε, ἐ νίσι τὰ κερτόν ἀτέ.

33. Ε δὲ ἀτὶ σὶ οὐ κθίε, ἐ θεστροῦ μαθητίτ' ἐτίγ, ἐ κεροτόι πέτρονε, ἐ ἰ θά· χάϊγδε πράπα μέγε σατανᾶ, σὲ νούχε μεντόνε πούνερατ' ἐ Περντίσε, πό τὲ ὑέρεζετ.

34. Ε σὶ θύρρι ἄφερ τίγ τούρμενε, πᾶσκε με μαθητίτ' ἐτίγ, οὐ θά ἀτοῦρε· ἀτὶ κὲ δὲ τὲ βίγνε πὰς μέγε, λὲ τὲ ἀρνίσσε βέτεχεν' ἐτίγ, ἐ λὲ τὲ γκερέρε κερούκν' ἐτίγ, ἐ λὲ τὲ βίγνε πὰς μέγε.

35. Σὲ ἀτὶ κὲ δὲ τὲ ρούαγε βέτεχεν ἐτίγ, δὲ τὰ χουμπάσε, ἐ ἀτ κὲ τὲ χουμπάσε βέτεχεν' ἐτίγ περ μούα, ἐ δὲ περ Οὐγγίλ τίμ, ἀτ δὲ τὰ ρούαγε ἀτέ.

36. Ἐπειδὴ τί θέλει ὠφελῆσαι τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;

37. Ἡ τί θέλει δώσῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς ἀνταλλαγὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;

38. Διότι ὅστις αἰσχυρῇ δι' ἐμὲ καὶ διὰ τοὺς λόγους μου ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἀμαρτωλῷ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει αἰσχυρῇ δι' αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἁγίων ἀγγέλων.

Κεφ. θ'. 9.

ΚΑΙ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι εἶναι τινὲς τῶν ἐδῶ ἰσταμένων, οἵτινες δὲν θέλουσι γευθῇ θάνατον, ἕως οὗ ἰδῶσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐλθοῦσαν μετὰ δυνάμεως.

2. Καὶ μεθ' ἡμέρας ἑξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναβιβάζει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὕψηλόν κατ' ἰδίαν μόνους· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν.

3. Καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔγαιναν στιλπνὰ λευκὰ λίαν ὥς χιῶν, ὅποια λευκαντῆς ἐπὶ τῆς γῆς δὲν δύναται νὰ λευκάνῃ.

4. Καὶ ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ὁ Ἠλίας μετὰ τοῦ Μωϋσέως· καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες μετὰ τοῦ Ἰησοῦ.

5. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Ῥαββί, καλὸν εἶναι νὰ ἡμεθα ἐδῶ· καὶ ἃς κάμωμεν τρεῖς σκηνάς, διὰ σὲ μίαν, καὶ διὰ τὸν Μωϋσῆν μίαν, καὶ διὰ τὸν Ἠλίαν μίαν.

36. Σὲ ψὲ τῷ βίβαν ὑερίου ντὲ κερδέστες φίθῃς δινιάνε, ἐ τὲ δεμετὸν νετὲ Σπίρτιν' ἐτίγ;

37. Α τζὸδ τὲ ἄπε ὑερίου ξε-σπερὶ πλέμ περ Σπίρτ τὲ τίγ;

38. Σὲ τζίλιτ δὸ καὶ τί δίγῃς τοῦρπ περ μοῦα, ἐ δὲ φγιλέτ' ἐμία ντὲ κατὲ σόιγ κουρβγιάρ ἐ δὲ φαγετοῦαρ, ἐ δὲ ἰ πέρρι ὑερίου δὸ τὲ τουρπερό-νετὲ περ ἀτὲ κούρ τὲ δίγῃς, με λεβδίμ τὲ γιάτιτ σὲ τίγ, πᾶσλε με σεγγτό-ρετὲ Ἐγγεῖγ.

Κρίε Ενέντετε. θ'. 9.

Ε οὐ θοῶ ἀτοῦρε· με τὲ βερτέτα οὐ θὸμ γιούβετ' σὲ γιάνε τζᾶ γκά κατὰ καὶ ῥίνε κατου, κα ἀτὰ δὸ τὲ μὸς σό-χινε δδέλεγε γγέρκ σα τὲ σόχινε υπρετερίν' ἐ Περντίσε τ' ἄρδουρε με ρουκί τὲ σάιγ.

2. Ε πὶς φιάτῃς δίτετ μέρρ Ἰη-σοῦ με βέτεχε Πέτρονε, ἐ δὲ ἰά-κωβονε, ἐ δὲ ἰωάννε ἐ ἰ χίπεν ἀτὰ ντὲ νίε μάλλ τὲ λιάρτε βέτεμε, ἐ με-ταμορφόστετε περπᾶρα τοῦρε.

3. Ε οὐ πένε ῥόπατ' ἐτίγ τὲ ντρί-τουρκα, ἐ τὲ πᾶρδα σούμε πόσι ζπό-ρα, τὲ τίλια κα αὶ καὶ ζπάρδ μπὶ δὲ νοῦλε μούντ τί ζπάρδογε καστοῦ.

4. Ε οὐ δοῦκ μπᾶ τὰ Ἠλία πᾶ-σλε με Μωϋσίνε, ἐ κουβεντόγιγε πᾶ-σκε με Ἰησοῦνε.

5. Ε οὐ περφέιτκ Πέτρονα, ἐ ἰ θότ' Ἰησοῦτ, δάσκαλ, μίρρε ἔστε τὲ ῥίμε νάβετ κατου, ἐ τὲ πέγεμε τρι κασόλε, νίε περ τί, ἐ νίε περ Μωϋσί-νε, ἐ δὲ νίε περ Ἠλιάνε.

6. Διότι δὲν ἤξερε τί νὰ εἴπῃ· ἐπειδὴ ἦσαν πεφοβισμένοι.

7. Καὶ νεφέλη ἐπεσκίασεν αὐτούς· καὶ ἦλθε φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα, Οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε.

8. Καὶ ἐξαίφνης περιβλέψαντες δὲν εἶδον πλέον οὐδέν, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἐνυπνίων.

9. Ἐνῶ δὲ κατέβαινον ἀπὸ τοῦ ὄρους, παρήγγειλεν εἰς αὐτούς νὰ μὴ διηγηθῶσιν εἰς μηδέν, ὅσα εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀνασθῇ ἐκ νεκρῶν.

10. Καὶ ἐφύλαξαν τὸν λόγον ἐν ἑαυτοῖς συζητοῦντες πρὸς ἀλλήλους τί εἶναι τὸ νὰ ἀνασθῇ ἐκ νεκρῶν.

11. Καὶ ἡρώτων αὐτὸν, λέγοντες, Διὰ τί λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι πρέπει νὰ ἔλθῃ ὁ Ἡλίας πρῶτον;

12. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὁ Ἡλίας μὲν ἔλθων πρῶτον, ἀποκαθιστᾷ πάντα· καὶ ὅτι εἶναι γεγραμμένον περὶ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι πρέπει νὰ πάθῃ πολλά καὶ νὰ ἐξουδενωθῇ.

13. Σὺς λέγω ὅμως, ὅτι καὶ ὁ Ἡλίας ἦλθε, καὶ ἐπραξάν εἰς αὐτὸν ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς εἶναι γεγραμμένον περὶ αὐτοῦ.

14. Καὶ ὅτε ἦλθε πρὸς τοὺς μαθητάς, εἶδε περὶ αὐτοῦς ὄχλον πολὺν, καὶ γραμματεῖς· κάμνοντες συζητήσεις μετ' αὐτῶν.

15. Καὶ εὐθὺς πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν, ἐγενεον ἐκθαμβος, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν.

16. Καὶ ἡρώτησε τοὺς γραμματεῖς, Τί συζητεῖτε μετ' αὐτῶν;

17. Καὶ ἀποκριθεὶς εἰς ἓκ τοῦ ὄχλου, εἶπε, Διδάσκαλε, ἔφρα πρὸς

6. Σὲ ψὲ νοῦκς διγ τζτὲ θόσ, σὲ ψὲ κένε τὲ φίθε τρομάξουρε γκά φρίκx.

7. Ε οὐ γκρὲ νιὲ μγιέρφουλε, ἔ μπουλιόι ἀτά, ἔ ἐρδι ζε γκά μγιέρφουλα χὲ θόσ· κούγξ ἔσπε πέρρι ἴμ ἰ δάσουρι, ἀτίγ τι διφίονι.

8. Ε ἄτε τζάστ κούρ βεῖτρούανε ρότουλ, νούκς πάνε μὲ ντοινίε, πὲ βέτεμε Ἰησοῦνε μὲ ἀτά πάσχε.

9. Ε σὶ ζπρίτνε ἀτά γκά μάλλι, ἰ πορσίτι ἀτά φόρτ, χὲ τὲ μὸς ρεφέγενε ντοινίετ ἀτὸ χὲ πάνε, πέρ βέτζμε κούρ τὲ γγιάλετε ἰ πέρρι ἰ νιερίουτ γκά τὲ βδέκουριτε.

10. Ε ἀτά ἐμπάιγτινε φγιάλενε φῆχουρε, ἔ ἔρκόγινε τζδὸ μὲ κένε τὲ γγιάλετε γκά τὲ βδέκουριτε.

11. Ε ἐπίετν' ἀτέ, ἔ ἰ θόσνε ψὲ θόνε γραμματεῖγτε, σὲ Ἡλία δὸ τὲ βίγινε προτοπάρε;

12. Ε δὲ αὶ οὐ περφέτκ, ἔ οὐ θά ατούρε· Ἡλία βγιέν περπάρα, ἔ βὲ φίθε κούνερατε μπούδε, ἔ σὶ κούντρ' ἔσπε ὅκρούαρε πέρ τὲ πέρρι ἰ νιερίουτ, δὸ τὲ πεσόγε σούμε, ἔ δὸ τὲ ζεντερόνετε.

13. Πὸ οὐ θόμ γιούβετ, χὲ Ἡλία ἐρδι, ἔ ἰ πένε ἀτίγσά δέσνε, σὶ κούντρε κὲ ὅκρούαρε πέρ ἀτέ.

14. Ε σὶ ἐρδι ντέ μαθητί, πὰ ρότουλ ατούρε σούμε τούρμε νιέρζετ, ἔ δὲ γραμματεῖγ, χὲ ἰ πίετν ἀτά.

15. Ε ἄτε χέρε πόν' ἐπάν' ἀτέ φίθε τούρμα, οὐ τζιουδίτνε, ἔ βέγιγε μὲ βράπ, ἔ ἰ φάλεῖγν' ἀτίγ.

16. Ε ἰ πίετι γραμματεῖγτε τζῆρκόνι μὲ ἀτά;

17. Ε οὐ περφέτκ νιὲ γκά τούρμα, ἔ ἰ θά· δάσκαλ, προύρα δγιάλενε

σὲ τὸν υἱόν μου ἔχοντα πνεῦμα ἁ-
λαλον·

18. Καὶ ὅπου πιάσῃ αὐτόν, σπα-
ράττει αὐτόν· καὶ ἀφρίζει, καὶ τρίβει
τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται·
καὶ εἶπον πρὸς τοὺς μαθητάς σου·
νὰ ἐκβάλωσιν αὐτὸ, ἀλλὰ δὲν ἡ-
δυνήθησαν.

19. Ἐκεῖνος δὲ ἀποκριθεὶς πρὸς
αὐτὸν λέγει, ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως
πότε θέλω εἰσθαι μεθ' ὑμῶν; ἕως
πότε θέλω ὑπομένει ὑμᾶς; φέρετε
αὐτὸν πρὸς ἐμέ.

20. Καὶ ἔφεραν αὐτόν πρὸς αὐτόν·
καὶ ὡς εἶδεν αὐτόν, εὐθύς τὸ πνεῦμα
ἐσπάραξεν αὐτόν· καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς
γῆς, ἐκυλίετο ἀφρίζων.

21. Καὶ ἠρώτησε τὸν πατέρα αὐ-
τοῦ, Πόσας καιροὺς εἶναι ἀφοῦ τοῦτο
ἔγεινεν εἰς αὐτόν; Ὁ δὲ εἶπε, Παι-
δίόθεν.

22. Καὶ πολλάκις αὐτόν καὶ εἰς
πῦρ ἔρριψε καὶ εἰς ὕδατα. διὰ νὰ ἁ-
πολίεσθαι αὐτόν· ἀλλ' ἐὰν δύνασθαι τι,
βοήθησον ἡμᾶς, σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡ-
μᾶς.

23. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐ-
τόν, τὸ, Ἐὰν δύνασθαι νὰ πιστεῦ-
σῃς, πάντα εἶναι δυνατὰ εἰς τὸν
πιστεύοντα.

24. Καὶ εὐθύς κράζας ὁ πατὴρ
τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων, ἔλεγε,
Πιστεύω, Κύριε· βοήθει εἰς τὴν ἀ-
πιστίαν μου.

25. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπι-
συντρέχει ὄχλος, ἐπετίμητε τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἀκαθάarton, λέγων πρὸς αὐτὸ,
Τὸ πνεῦμα τὸ ἁλαλον καὶ κωφόν, ἐγὼ
σὲ προστάζω, Ἐξέλθε ἀπ' αὐτοῦ, καὶ
μὴ εἰσέλθῃς πλέον εἰς αὐτόν.

26. Καὶ τὸ πνεῦμα κράζεν, καὶ
πολλὰ σπαράζεν αὐτόν, ἐξῆλθε· καὶ

τίμη τέκ τέγε, καὶ καὶ Σπίρτ τέ βου-
βόσουρε, ἐ τέ πα φγιαλέ.

18. Ε τέκ δὲ κατὰ λέγε ἀτέ, ἐ
ὅτι μπε δέ, ἐ σκουμόν, ἐ χερτζελίν
δέν πετ' ἐτίγ, ἐ ἰ τίς δίλε, ἐ οὐ θά-
τζε μαθητ. βετ σέ τοῦ, ἐ νοίχε μούν-
τνε νὰ ντζίρε.

19. Ε δὲ ἀτ γιού περφέιτκ ἀτίγ,
ἐ ἰ θόττε· ὦ φυλί ἐ πα πέσε, γγέρα
κούρ δὲ τέ γεμ οὔνε με γιούβετ πά-
σχε; γγέρα κούρ δὲ τοῦ δουρόγι γιού-
βετ; πίριε ἀτέ τέκ μέγε.

20. Ε ἐ προύν ἀτέ ντε ἀτ, ἐ σὶ ἐ
πα ἀτέ ἀτε τζίστ ἐ δρόδι ἀτέ Σπίρ-
τι, ἐ σὶ ρὰ μπε δέ, κιλίτεϊγ ταύκ' ἐ
σκουμούρε.

21. Ε πιέτι γιάντ' ἐτίγ· σὰ μόντ
καὶ καὶ κούρ ἰ φιάου χεγιδ ἀτίγ; ἐ δὲ
ἀτ ἰ θὰ καὶ περ σέ βόφελιτ.

22. Ε σούμε χέρε ἐ στίου ἀτέ ἐ
δὲ μπε ζιγάρ, ἐ δὲ μπ' οὐγερα, καὶ
τὰ χουμπάσι ἀτέ, πὸ τζόυ καὶ μούντ,
ντίχνα νάβετ, ἐ λὲ τέ τέ εἶγε χέιχ
πέρ νάβετ.

23. Ε δὲ Ἰησοῦ ἰ θὰ ἀτίγ, ντε
μούντ τέ περδτζ, σὲ φίθα γιάνε τέ
κολάιγτα ντε ἀτ καὶ πεσόν.

24. Ε ἀτε τζάστ θύρρι με τέ
φόρτε ἰ γιάιι διγίλιτ, ἐ θόττε με
λιότ, πεσόιγ, ὦ ζότ, ντίχμε μούκ
ντε παπέπεσελεκ τίμ.

25. Ε σὶ πα Ἰησοῦ καὶ μπεγι-
δίγινε σούμε ταύμε, ἐ φοβερίζι
Σπίρτιν' ἐ πεφέρε, ἐ ἰ θὰ ἀτίγ' τι
Σπίρτ ἐ βουβόσουρε, ἐ δὲ ἰ σούρ-
δερε, οὔνε τέ πέιγ παρσί, διλλ γκὰ
αὶ ἡερί, ἐ τέ μὸς χίτζ μεντε ἀτ.

26. Ε σὶ πρίτι, ἐ σὶ ἐ δρόδι ἀτέ
σούμε, δόλι· ἐ οὐ πὲ πόσι ἰ βόδκου-

ἐγείνεν ὡς νεκρὸς, ὥστε πολλοὶ ἔλεγον ὅτι ἀπέθινεν.

27. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πιάσας αὐτὸν ἀπὸ τῆς χειρὸς, ἤγειρεν αὐτόν· καὶ ἐσηκώθη.

28. Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν, διὰ τί ἡμεῖς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐκβάλωμεν αὐτό;

29. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Τοῦτο τὸ γένος δὲν δύναται νὰ ἐξελθῇ δι' οὐδενὸς ἄλλου τρόπου, εἰμὴ διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας.

30. Καὶ ἐξελθόντες ἐκεῖθεν διέβηον διὰ τῆς Γαλιλαίας· καὶ δὲν ἤτελε νὰ μάθῃ τοῦτο οὐδεὶς.

31. Διότι ἐδίδασκε τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτούς, Ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ θέλουσι θανατώσει αὐτόν· καὶ θανατωθεὶς τὴν τρίτην ἡμέραν θέλει ἀναστῆθαι.

32. Ἐκεῖνοι ὅμως δὲν ἐνόουν τὸν λόγον, καὶ ἐφοβούντο νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτόν.

33. Καὶ ἦλθεν εἰς Καπερναούμ· καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἠρώτα αὐτούς, Τί διελογίζεσθε καθ' ὅδον πρὸς ἀλλήλους;

34. Οἱ δὲ ἐσιώπων· διότι καθ' ὅδον διελέχθησαν πρὸς ἀλλήλους, τίς εἶναι μεγαλότερος.

35. Καὶ καθίσας ἐκάλεσε τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Ὅστις θέλει νὰ ἦναι πρῶτος, θέλει εἶσθαι πάντων ἑσχατος καὶ πάντων ὑπηρετής.

36. Καὶ λαβὼν παιδίον, ἕστησεν αὐτὸ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν· καὶ ἐναγκαλισθεὶς αὐτό, εἶπε πρὸς αὐτούς,

37. Ὅστις δεσθῇ ἐν τῶν τοιούτων

ρε, χάκε καὶ θόσνε σοῦμε σὲ ἐδίχι.

27. Ε δὲ Ἰησοῦ σὶ ἐ ζοῦρι ἀτὲ γκα δόβρα, ἐ γκρίγτι ἀτὲ, ἐ οὐ γκρε.

28. Ε σὶ χίρι αἰ ντὲ ὅτεπι, ἐ πιέντ' ἀτὲ μαθητίτ' ἐτίγ βέιζε, ψὲ νάβειτ νοῦλζε μούντμ τὰ ντζιέρεμ ἀτὲ;

29. Ε οὐ θὰ ἀτοῦρε· κοῦίγ σιρί τὲ ποῦδίτ, μὲ ντοῖς τγιατέρ νοῦλζε μούντ τὲ δάλλε, βέτζμε μὲ τὲ φάλλε, ἐ δὲ μὲ ἀφερίμ.

30. Ε σὶ δούλζε ἀτέγε, σκόῖγνε ντὲ πέρ μες τὲ Γαλιλαίεζε, ἐ νοῦλζε δούλζι τὰ νίχ ἀτὲ νιερὶ.

31. Σὲ διδᾶξ μθητίτ' ἐτίγ, ἐ οὐ θότ' ἀτοῦρε· σὶ ἰ πύρρι ἐ νιερύουτ, δὲ τὲ ἱπτετ ντὲ δούλζρ τὲ νιέρεζετ, ἐ δὲ τὰ βράτνετ ἀτὲ, ἐ σὶ τὲ βρίτετ, τὲ τρέτενε δίτε δὲ τὲ γγιαάτετ.

32. Ε ἀτὰ νοῦκ' ἐ κουπετόγνε φγιαλένε, ἐ τρέμπεῖγνε τὰ πιέντ' ἀτὲ.

33. Ε ἔρδι ντὲ Καπερναοῦμ· ἐ σὶ χίρι ντὲ ὅτεπι, ἐ πιέτ ἀτὰ, τζμεν-τόνεσιτ μπουδὲ μὲ βέτεχε τοῦαῖγ;

34. Ε ἀτὰ νοῦλζε φλίσε, σὲ ψὲ μπουδὲ πέῖγνε κουβέντ νιέρι μὲ γιάτερνε, σὲ τζίλι ἔστε μί μάδ.

35. Ε σὶ ντέν, θύρρι τὲ διμπε-δγιέτε, ἐ οὐ θότ' ἀτοῦρε· αἰ καὶ δὲ τὲ γέτε ἰ πύρε, λὲ τὲ γέτε μὲ παστὰ-ἱγμὶ γκα τὲ φίθε, ἐ δὲ σερπέτορ' ἰ σὲ φίθεβετ.

36. Ε σὶ μόρρι νιὲ δγιαλέ, ἐ βοῦρι ἀτὲ ὅτρούρα ντὲ μες τὲ τοῦρε· ἐ σὶ ἐ ἀγκαλιάσι ἀτὲ, οὐ θὰ ἀτοῦρε.

37. Αἰ καὶ τὲ δέξε νιὲ γκα τὲ

παιδίων εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐμὲ δέ-
χεται· καὶ ὅστις δεχθῇ ἐμὲ, δὲν δέ-
χεται ἐμὲ, ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαν-
τά με.

38. Ἀπεκρίθη δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ
Ἰωάννης, λέγων, Διδάσκαλε, εἶδο-
μέν τινι ἐλθόντα δαιμόνια εἰς
τὸ ὄνομά σου, ὅστις δὲν ἀκολουθεῖ
ἡμᾶς· καὶ ἐμποδίσαμεν αὐτὸν, διότι
δὲν ἀκολουθεῖ ἡμᾶς.

39. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε, Μὴ ἐμ-
δίχετε αὐτόν· διότι δὲν εἶναι οὐδεὶς
ὅστις θέλει κάμει θυμὰ εἰς τὸ ὄνομά
μου, καὶ θέλει δυνηθῇ εὐθὺς νὰ με
κακολογήσῃ·

40. Ἐπειδὴ ὅστις δὲν εἶναι καθ'
ἡμῶν, εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν.

41. Διότι ὅστις σὺς ποτίσῃ πο-
τῆριον ὕδατος εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐ-
πειδὴ εἴσαθε τοῦ Χριστοῦ, ἀληθῶς σὺς
λέγω, δὲν θέλει χάσει τὸν μισθὸν
αὐτοῦ.

42. Καὶ ὅστις σκανδαλίσῃ ἓνα
τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐ-
μὲ, συμφέρεῖ εἰς αὐτὸν καλῆτερον νὰ
περιτεθῇ μύλου πέτρα περὶ τὸν τρά-
χηλον αὐτοῦ, καὶ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν
θάλασσαν.

43. Καὶ ἐὰν σὲ σκανδαλίξῃ ἡ χεὶρ
σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλῆτερόν σοι
εἶναι νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν κουλ-
λῶς, παρὰ ἔχων τὰς δύο χεῖρας νὰ
ἀπέλθῃς εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ
τὸ ἄσβεστον·

44. Ὅπου εὖ σώληξ αὐτῶν δὲν
τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ δὲν σβύνεται.·

45. Καὶ ἐὰν ὁ ποὺς σου σὲ σκαν-
δαλίξῃ, ἀπόκοψον αὐτόν· καλῆτερόν
σοι εἶναι νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ζωὴν
χωλός, παρὰ ἔχων τοὺς δύο πόδας·
νὰ ῥιφθῇς εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ
τὸ ἄσβεστον.

τίλετε ὀγιέλμ πὲρ ἕμερ τίμ, μούαμ
δὲξ· ἐ ἀὶ χὲ τὲ δέξγε μούα, νούα
δὲξ μούα, πὸ ἀτὲ χὲ μὲ δερφού μούα.

38. Ε οὐ περφέτῃ ντὲ ἀτ Ἰωάννη,
ἐ ἰ θὰ· δάσκαλ, πὰμ νιὲ νιερὶ χὲ
κρὲν τὲ παούδετε μὲ ἕμερ τέντ, χὲ
ἀὶ νούαξ βγιέν πὰς νέσ, ἐ ἐμποδίσμ
ἀτὲ, σὲ νούαξ βγιέν πὰς νέσ.

39. Ε δὲ Ἰησοῦ οὐ θὰ· μὸς ἐμ-
ποδίσινι ἀτὲ, σὲ ὅεῖτε ντονιὲ, χὲ τὲ
ἔεγε θαύμε μὲ ἕμερ τίμ, ἐ τὲ μούν-
τγε παστὰίγ τὲ φλιάσε τὲ χεῖλ πὲρ
μούα.

40. Σὲ ἀὶ χὲ ὅεῖτε κόντρε νέβετ,
ἔῶτε πὲρ ντίγμε τόνε.

41. Σὲ τζίλι δὲ χὲ τοῦ ἄπε γιού-
βετ νιὲ κούπε οὐγε μπε ἕμερ τίμ,
σὲ ψὲ ἵνι τὲ Κρίστῑτ, μὲ τὲ βερτέτα
οὐ θὴμ γιούβετ, δὲ τὲ μὸς χουμπά-
σε μουντίμ· ἐτίγ.

42. Ε δὲ τζίλι δὲ χὲ τὲ σκανδα-
λίσγε νιὲ γκὰ χετὰ τὲ βόφειγτε, χὲ
ἁσούγε μούα, ἔῶτε μὲ μίρρε ντὲ ἀτ
χὲ τί βᾶρετε νιὲ μόχερε μουλρίτ μπε
κιάρε τὲ τίγ, ἐ τὲ στίχετε μπε δέτ.

43. Ε ντὲ τὲ σκανδαλίσ τι δόρρα
γιότε, πρέε ἀτὲ, μὲ μίρρε ἔῶτε πὲρ
τὲ χίιζ ντὲ γέτε μὲ νιὲ δόρρε, σὲ
τὲ χετὲ τὲ δι δούαῖρτε, ἐ τὲ βετς
ντὲ πίσε, ντὲ ζγιαρ τὲ πὰ σόσουρε.

44. Ατγὲ χὲ κρίμπ· ἔτουρε νούαξ
βδὲς, ἐ δὲ ζγιαρ νούαξ σούχετε.

45. Ε ντ' ἔῶτε χὲ τὲ πεγγόν τι
ἔμπα γιότε, πρέε ἀτὲ, μὲ μίρρε ἔῶτε
πὲρ τὲ τὲ χίιζ ντὲ γέτε ἰ τζιάλε, σὲ
τὲ χετὲ τὲ δι ἔμπετε, ἐ τὲ βίχετς
μπε πίσε, ντὲ ζγιαρ τὲ πὰ σόσουρε.

46. Ὅπου « ὁ σκώληξ αὐτῶν δὲν τέλευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ δὲν σβύνεται. »

47. Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σὲ σκανδαλίζῃ, ἐκβαλε αὐτόν· καλῆτε-
ρόν σοι εἶναι νὰ εἰσέλθῃς μονόφθαλ-
μος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πκρά
ἔχων δύο ὀφθαλμούς, νὰ ῥιφθῇς εἰς τὴν
γένεσιν τοῦ πυρός·

48. Ὅπου « ὁ σκώληξ αὐτῶν δὲν τέλευτᾷ καὶ τὸ πῦρ δὲν σβύνεται. »

49. Διότι πᾶς τις μὲ πῦρ θέλει
ἀλατισθῇ, καὶ πᾶσα θυσιὰ μὲ ἄλας
θέλει ἀλατισθῇ.

50. Καλὸν τὸ ἄλας· ἀλλ' ἐὰν τὸ
ἄλας γείνῃ ἀνάλατον, μὲ τί θέλετε
ἀρτύσει αὐτό; ἔχετε ἄλας ἐν ἑαυτοῖς,
καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

ΚΕΦ. ι. 10.

ΚΑΙ σηκωθείς· ἐκείθεν ἔρχεται εἰς τὰ
ὄρια τῆς Ἰουδαίας, διὰ τοῦ πέραν τοῦ
Ἰορδάνου· καὶ συνέρχονται πάλιν ὄχ-
λοι πρὸς αὐτόν· καὶ ὥς ἐσυνειθίζε
πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς.

2. Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι
ἠρώτησαν αὐτόν, ἂν συγχωρῇται εἰς
ἄνδρα νὰ χωρισθῇ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ·
πειράζοντες αὐτόν.

3. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς
αὐτούς, Τί προσέταξεν εἰς ἐσᾶς ὁ
Μωϋσῆς;

4. Οἱ δὲ εἶπον, Ὁ Μωϋσῆς συνεχώ-
ρησε νὰ γράψῃ ἔγγραφον διαζυγίου,
καὶ νὰ χωρισθῇ αὐτήν.

5. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε
πρὸς αὐτούς, Διὰ τὴν σκληροκαρδίαν
σας ἔγραψεν εἰς ἐσᾶς τὴν ἐντολὴν
ταύτην·

6. Ἀπ' ἀρχῆς ὅμως τῆς κτίσε-
ως, ἔρρεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς·

46. Αὐτὸς καὶ κρίμπ' ἐτοῦρε νοῦλε
βδές, ἐ δὲ ζιγιάρι νοῦλε σούχετε.

47. Ε ντ ἔσῃτε καὶ τὲ σκανδαλισ-
τὶ σίου ἱτ, ντζίρε ἀτέ, μὲ μίρρε ἔσῃτε
πὲρ τὶ τὲ χίτς ντὲ μπρετερί τὲ Περ-
ντίσε μὲ νίε σί, σὲ τὲ χέτς τὲ δι σί-
τε, ἐ τὲ εἰχέτς ντὲ πίσε τὲ ζιγιάριτ

48. Αὐτὸς καὶ κρίμπ' ἐτοῦρε νοῦλε.
βδές, ἐ δὲ ζιγιάρι νοῦλε σούχετε.

49. Σὲ τζίλι δὲ μὲ ζιγιάρ δὲ τὲ
κρίπετε, ἐ δὲ τζδὸ κουρπάν μὲ κρίπε
δὲ τὲ κρίπετε.

50. Ε μίρρε ἔσῃτε κρίπα, πὲ ντ
ἔσῃτε καὶ τὲ πένετε κρίπα ἐ πὰ πουλ-
μέτμε, μὲ σὲ δὲ τὰ πουλμίτνι γιού-
βειτ ἀτέ; χίνι μπὲ βέτεχε τούαῖγ κρί-
πε, ἐ χίνι πᾶῖλ νίερί μὲ γιάτερνε.

Κρίε Εδγιέτετε, ι'. 10.

Επὶ οὐ κρὲ ἀτέγε, βγιέν ντὲ συ-
νός· τὲ Ἰουδαίσε, περτέγ Ἰορδά-
νιτ· ἐ πάμετα βίγενε μὲ τὲ πᾶσχε
σοῦμε τούρμε νίερεζιτ, ἐ περσερί ἱ
διδάξ ἀτὰ σί ἐ δὲ περπάρα.

2. Ε σὶ γιου κιᾶσνε πᾶνε Φαρι-
σείγτε, ἐπιέντ' ἀτέ, ντέσῃτε ντεγίρε
τὲ ντάγε πούρρι φρούανε, τούκ' ἐ
φουτζίτουρε ἀτέ.

3. Ε δὲ ἀτ οὐ περφέιτκ, ἐ οὐ θὰ
ἀτοῦρε· τζιου πορσίτι γιούβετ Μωϋ-
σίου;

4. Ε δὲ ἀτὰ ἱ θάνε· Μωϋσίου νὰ
πορσίτι τὲ σκρούαῖγμε κάρτε τὲ σὲ
ντάριτ, ἐτὰ ντάγεμε.

5. Ε δὲ Ἰησοῦ οὐ περφέιτκ, ἐ οὐ
θὰ ἀτοῦρε· σὶ πὰ ζέμερενε τούαῖγ τὲ
λέκενε οὐ σκρόι γιούβετ χέτε πορσί.

6. Πὲ καὶ κούρ οὐ πὲ πλάσι, μά-
σκουλ ἐ δὲ φέμερε ἱ πέρι ἀτὰ Περ-

κληρονομήσω ζωὴν αἰώνιον ;

18. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, Τί μὲ λέγεις ἀγαθόν ; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰμὴ εἷς, ὁ Θεός.

19. Τὰς ἐντολάς ἐξεύρεις, « Μὴ μοιχεύσης· Μὴ φονεύσης· Μὴ κλέψης· Μὴ ψευδομαρτυρήσης· Μὴ ἀποσερήσης· Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. »

20. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ νεότητός μου.

21. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐμβλέψας εἰς αὐτόν, ἠγάπησεν αὐτόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. Ἐν σοὶ λείπει ὑπαγε, πώλησον ὅσα ἔχεις, καὶ δός εἰς τοὺς πτωχούς· καὶ θέλεις ἔχει θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ ἐλθέ, ἀκολουθεῖ μοι σηκώσας τὸν σταυρόν.

22. Ἐκεῖνος ὁμῶς σκυθρωπάσας διὰ τὸν λόγον, ἀνεχώρησε λυπούμενος· διότι εἶχε κτήματα πολλά.

23. Καὶ περιβλέψας ὁ Ἰησοῦς, λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, Πόσον δυσκόλως θέλουσιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ οἱ ἔχοντες τὰ χρήματα ;

24. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐξεπλήττοντο διὰ τοὺς λόγους αὐτοῦ. Καὶ ὁ Ἰησοῦς, πάλιν ἀποκριθεὶς, λέγει πρὸς αὐτοὺς, Τέκνα, πόσον δύσκολον εἶναι νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ οἱ ἔχοντες τὸ θάβρος αὐτῶν εἰς τὰ χρήματα ;

25. Εὐκολώτερον εἶναι κάμηλος νὰ περάσῃ διὰ τῆς τρύπης τῆς βελόνης, παρά πλούσιος νὰ εἰσελθῇ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

26. Ἐκεῖνοι δὲ σφόδρα ἐξεπλήττοντο, λέγοντες πρὸς ἑαυτοὺς, Καὶ τίς δύναται νὰ σωθῇ ;

27. Ἐμβλέψας δὲ εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰη-

γάτεν ἐπὶ αὐτοὺς ;

18. Ἡ δὲ Ἰησοῦς ἰθὺς ἀτιγ, ψὲ μὲ θοῦα τὲ μίρρε; σέσσε ντοῦε ἰ μίρρε, πὲρ βέτζμε ὕε; Περντία.

19. Πορσίτε ἰ δι' μὸς μιχέψ ἰ κούρβερότζ, μὸς βράτζ ὕερί, μὸς βίδ' μὸς πὲν μαρτυρί μὰ τὲ ρέμ' μὸς δεσέροτζ' ντερό παλάνε ἰ δὲ μέμενε τέντε.

20. Ε δὲ αἱ οὐ περφέιτκ ἰ ἰ θὰ ἀτιγ' δάσκαλ χετὸ τὲ φίθα ἰ ρού-αἶγτα χὲ ντὲ τὲ ρὶ τίμ.

21. Ε δὲ Ἰησοῦς οἱ βεστροῖ ντὲ αἱ μὲ οἱ τὲ μίρρε, ἰ δέσι ἀτὲ, ἰ ἰ θὰ ἀτιγ' ἰ δὲ ὕε τὲ λίβεττ' χάιγδε ἰ σὰ χὲ σίτι, ἰ ἐπουα σὲ βάρφερετ, ἰ δὲ τὲ χεττζ χαζινὲ ντὲ Κίελ, ἰ ἔγια, ἰ οἱ τὲ γκρέτζ Κρούικνε, ἔτζε πὰς φιούρμεβετ σὲ μία.

22. Ε δὲ αἱ οὐ βρὲ πὲρ χετὲ φγιαλὲ, ἰ ἴκου χελμούαρ, σὲ ψὲ χί-στε τὲ σούμ.

23. Ε οἱ βεστροῖ ρότουλ Ἰησοῦ· οὐ θὰ μαθητίβετ σὲ τίγ' σὲ τὲ πά-σουριττὲ μὲ σούμ στρεγγίμ. δὲ τὲ χίγινε ντὲ μπρετερί τὲ Περντίσε.

24. Ε μαθητίτε τζοδίτεἰγνε πὲρ φγιαλὲ τὲ τίγ' ἰ Ἰησοῦ πάμετα οὐ περφέιτκ. ἰ οὐ θὰ ἀτοῦρα δγιέλμ, σὰ ζαχμέτ ἔσσε τὲ χίγινε ντὲ μπρετερί τὲ Περντίσε, ἀτὰ χὲ κάνε ὁμούθνε ντὲ τὲ.

25. Μὲ κολάιγτε ἔσσε τὲ σκόγνε φαμίλια ντὲ πὲρ βέρρε τὲ φελπέρ-σε, σὲ τὲ χίγιε ἰ πάσουρι ντὲ μπρε-τερί τὲ Περντίσε.

26. Ε ἀτὰ μὲ τέπερ τζιουδίτεἰγ-νε, ἰ θόδνε μὲ βέτεχε τὲ τούρ' χὲ τζίλι βάλε μόντ τὲ σάσσε;

27. Ε σὲ βεστροῖ μὰ τὰ Ἰησοῦ,

σοῦς, λέγει, Παρὰ ἀνθρώποις εἶναι ἀδύνατον, ἀλλ' οὐχὶ παρὰ τῷ Θεῷ· διότι τὰ πάντα εἶναι δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ.

28. Καὶ ἤρχισεν ὁ Πέτρος νὰ λέγῃ πρὸς αὐτόν, Ἰδοὺ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ σὲ ἠκολουθήσαμεν.

29. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀληθῶς σὰς λέγω, δὲν εἶναι οὐδεὶς ὅστις, ἀφήσας οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναικα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἐνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου,

30. Δὲν θέλει λάβει ἑκατονταπλασίονα τώρα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, οἰκίας καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφάς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς, μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ ἐρχομένῳ αἰῶνι ζωὴν αἰώνιον.

31. Πολλοὶ ὁμῶς πρῶτοι θέλουσιν εἰσθαι ἔσχατοι, καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι.

32. Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱερουσόλυμα· καὶ ὁ Ἰησοῦς προεπορεύετο αὐτῶν, καὶ ἐθαύμαζον, καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα, ἤρχισεν νὰ λέγῃ πρὸς αὐτοὺς τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτόν·

33. Ὅτι ἰδοὺ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει παραδοθῇ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἰς τοὺς γραμματεῖς, καὶ θελοῦσι καταδικάσει αὐτόν εἰς θάνατον, καὶ θελοῦσι παραδῶσει αὐτόν εἰς τὰ ἔθνη·

34. Καὶ θέλουσιν ἐμπαίξει αὐτόν, καὶ μαστιγῶσι αὐτόν, καὶ θέλουσιν ἐμπτύσει εἰς αὐτόν, καὶ θανατώσει αὐτόν· καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν θέλει ἀναστηθῇ.

θότῃ· μπάνε νιέρεζετ σμοῦντ τὲ πένετῃ, πὸ γιὸ μπάνε τὲ περντίσε· σὲ μπάνε τὲ Περντίσε τὲ φίθα γιάνε τὲ κολάιγτα.

28. Ε Πέτρουα νίσι τί θὸς ἀτίγ· γιὰ νάβετ κὲ ἰ λίκμ τὲ φίθα ἐ ἐρδμ πὰς τέγε.

29. Ε δὲ Ἰησοῦι οὐ περφέιγκ, ἐ οὐ θὰ· μὲ τὲ βερτέτα οὐ θὸμ γιούβετ, νοῦκ' ἔστε ντονίε κὲ τὲ λέρσ ὅτεπι, ἀ βελάζερ, ἀ μότρα, ἀ παπα, ἀ μέμε, ἀ Γρούα, ἀ δγιέλμ, ἀ ἄρρα πὲρ μούα ἐ δὲ πὲρ Οὐγγίλ.

30. Κὲ τὲ μὲς μάρρῃ νιέκιντ πὲρ νίε νταστί ντὲ χετὲ γέτε, ὅτεπιρα, ἐ βελάζερ, ἐ μότρα, ἐ μέμε, ἐ δγιέλμ, ἐ ἄρρα, ντὲ μὲς τὲ βδέχεγσε, ἐ δὲ ντὲ γέτε κὲ βγιέν, γέτε τὲ πὰ σόσουρε.

31. Ε ὅουμε γκά τὲ πάρετ δὸ· τὲ πένενε τὲ παστάιγμε, ἐ γκά τὲ παστάιγμιτε τὲ πάρε.

32. Ε ἰσνε μπουδὲ κὲ χίπεϊγνε πρέιγ Ἱερουσαλίμτ, ἐ Ἰησοῦι οὐ ὅκὸν περπάρα ἀτοῦρε, ἐ τζοδιτέιγνε, ἐ ἰ βίγνε πὰς μὲ φρίχε· ἐ σὶ μόρρι πάμετα μπε νιάνε τὲ διμπεδγιέτε, νίσι τοῦ ρεφέν ἀτοῦρε ἀτὸ κὲ δούαίγιε τί βίγνε ἀτίγ.

33. Σὲ γιὰ κὲ θέμι νάβετ λιάρτ ντὲ Ἱερουσαλίμ, ἐ ἰ πῖρρι νιερλιουτ δὸ τὲ ἱπιτε ντὲ τὲ πάρετ· ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ ντὲ Γραμματέιγ, ἐ δὸ τὰ γιουκόγενε ἀτὲ πὲρ βδέχεγε, ἐ δὸ τὰ ἄπνε ἀτὲ ντὲ μιλέτε τὲ γιγέρα.

34. Ε δὸ τὰ περκέσγενε ἀτὲ, ἐ δὸ τὰ βάχγενε μὲ καμτζί, ἐ δὸ τὰ πεστῖγνε μπε φάκε, ἐ δὸ τὰ θράσενε, ἐ τὲ τρέτενε δίτε δὸ τὲ γγιάλετε.

35. Τότε ἔρχονται πρὸς αὐτὸν δ' Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, λέγοντες. Διδάσκαλε, θέλομεν νὰ κάμῃς εἰς ἡμᾶς ὅ, τι ζητήσωμεν.

36. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τί θέλετε νὰ κάμω εἰς ἑσᾶς;

37. Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Δὸς εἰς ἡμᾶς νὰ καθίσωμεν εἰς ἐκ δεξιῶν σου, καὶ εἰς ἐξ ἀριστερῶν σου ἐν τῇ δόξῃ σου.

38. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Δὲν ἐξεύρετε τί ζητεῖτε· δύνασθε νὰ πίνητε τὸ ποτήριον τὸ ὁποῖον ἐγὼ πίνω, καὶ νὰ βαπτισθῇτε τὸ βάπτισμα τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι;

39. Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τὸ μὲν ποτήριον, τὸ ὁποῖον ἐγὼ πίνω, θέλετε πίνειν καὶ τὸ βάπτισμα τὸ ὁποῖον ἐγὼ βαπτίζομαι, θέλετε βαπτισθῇ.

40. Τὸ νὰ καθίσητε ὁμῶς ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ ἀριστερῶν μου, δὲν εἶναι ἐμοῦ νὰ δώσω, ἀλλ' εἰς ὅσους εἵναι ἡτοίμασμένον.

41. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα, ἤρχισαν νὰ ἀγανακτῶσι περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.

42. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλέσας αὐτοὺς, λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἐξεύρετε ὅτι οἱ νομιζόμενοι ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν, κατακυριεύουσιν αὐτά· καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτά.

43. Οὕτως ὁμῶς δὲν θέλει εἶσθαι ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅστις θέλει νὰ γείνη μέγας ἐν ὑμῖν, θέλει εἶσθαι ὑπηρετὴς ὑμῶν.

44. Καὶ ὅστις ἐξ ὑμῶν θέλει νὰ

35. Ἐγίου κιάσνε ἄφερ ἀτιγ Ἰακωβού, ἐ δὲ Ἰωάννη, τὲ πῖγτ' ἐ Ζεβεδαίωσε, ἐ ἰ θόνε· δάσκαλ, δούαμε τὲ νὰ πῆτ'ζ νάβετ ἀτὲ χὲ δὸ τὲ τὲ χερκόγεμε.

36. Ἐ δὲ ἀτ οὐ θὰ ἀτοῦρε· τζδόνι τὲ γιου πῆιγ οὔνε γιούβετ;

37. Ἐ δὲ ἀτὰ ἰ θάν' ἀτιγ· ἔπνα νάβετ χὲ τὲ ρίμε ντὲ μπρετερὶ τέντε νιέρι μπάνε τὲ δγιαθέτε ἐ νιέρι μπάνε τὲ μέγγερε.

38. Ἐ δὲ Ἰησοῦ οὐ θὰ ἀτοῦρε· νοῦχὲ δίγι σέτζ χερκόνι, μούντινι τὲ πῖγι ποτήρε χὲ πῖ οὔνε, ἐ δὲ τὲ παφζόνε νι παφζόμενε χὲ παφζόμενε οὔνε;

39. Ἐ δὲ ἀτὰ ἰ θάν' ἀτιγ, μούντγεμ· ἐ δὲ Ἰησοῦ οὐ θότ' ἀτοῦρε· βερτέτ ποτήρε χὲ πῖ οὔνε, δὸ τὰ πῖγι, ἐ δὲ μὲ παφζίμ χὲ παφζόμενε οὔνε δὸ τὲ παφζόνε νι.

40. Πὸ τὲ ρίγι μπάνε τίμε τὲ δγιαθέτε, ἐ δὲ μπάνε τίμε τὲ μέγγερε, νοῦκ' ἔστε ἱμία τοῦ ἀ ἀπ, πὸ (δὸ τίπετε) ἀτοῦρε χὲ ἔστε πῆρρε γάτι πῆρ τὰ.

41. Ἐ σὶ ἐ διφιούανε τὲ δγιέτε νίονε τὲ ζμερόνι οὔνε πῆρ Ἰακωβονε, ἐ δὲ πῆρ Ἰωάννε.

42. Ἐ δὲ Ἰησοῦ ἰ θύρρι ἀτὰ, ἐ οὐ θὰ, ἐ δίγι γιούβετ χὲ ἀτὰ χὲ βένε ντέρ μέντ τὲ οὔρδερόγενε φυλίτ' ἐ τγίερα, ἀτὰ δεφτόγενε οὔρδερίνε μπῖ τὸ, ἐ τὲ πάρετ' ἐ ἀτοῦρε ἰ μουντόγενε ἀτό.

43. Πὸ ντὲ γιούβετ νοῦχε δὸ τὲ γάτε χεστού· πὸ ἀτ χὲ δὸ τὲ γάτε μὲ μὰδ ντὲ γιούβετ δὸ τὲ γάτε σερπὲ-σὸρι γιούαϊγ.

44. Ἐ δὲ ἀτ γκά γιούβετ χὲ δὸ

γεῖνη πρῶτος, θέλει εἶσθαι δούλος | τὲ γέτε ἰ πάρε δὲ τὲ γέτε κοπίλ ἰ
πάντων. | σὲ φίθεβετ.

45. Διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου | 45. Σὲ ψὲ ἰ πῖρρι ἰ νιερλουτ νούκ'
δὲν ἦλθε διὰ νὰ ὑπηρετηθῇ, ἀλλὰ | ἔρδι τὲ σερπένετὲ πὸ τὲ σερπέγε, ἐ
διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ νὰ δώσῃ | τὲ ἄπε Σπίρτιν' ἐτίγ πὲρ ξεσπερπλίμ
τὴν ζωὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολ- | τὲ σὲ σούμεβετ.

46. Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεριχώ· καὶ | 46. Ε εἰγενε ντὲ Ἱεριχώ ἐ σὶ δόλι
ἐνῷ ἐξήρχετο ἀπὸ τῆς Ἱεριχώ αὐτοῦ | αἱ ἐ δὲ μαθητίτ' ἐτίγ, ἐ δὲ σούμε
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ- | τούρμε γὰρ Ἱεριχόγια, Βαρτίμεοῖ ἰ
χλος ἱκανός, ὁ υἱὸς τοῦ Τιμαίου | βέρπερι ἰ πῖρρι Τιμέοσε, ρίγτε μπά-
Βαρτίμαιος ὁ τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ | νετ' οὐδεσε, ἐ λίπεν.

47. Καὶ ἀκούσας ὅτι εἶναι Ἰησοῦς | 47. Ε σὶ διφίσι σὲ ἔσπε Ἰησοῦ
ὁ Ναζωραῖος, ἤρχισε νὰ κράζῃ καὶ | Ναζαρινού νίσι τὲ θερρίτ, ἐ τὲ θόθ·
νὰ λέγῃ, Υἱὲ τοῦ Δαβὶδ, Ἰησοῦ, ἐ- | Ἰησοῦ ἰ πῖρρι Δαβιδίτ λεῖγμονίσμε
λέησόν με. | μούα.

48. Καὶ ἐπέκλητον αὐτὸν πολ- | 48. Ε ἐ κερτόγιγν' ἀτὲ σούμε, κὲ
λοὶ, διὰ νὰ σιωπήσῃ· ἀλλ' ἐκεῖνος | τὲ πουσόγε. ἐ αἱ σούμε μὲ τέπερ
πολλῶ μᾶλλον ἐκραζεν, Υἱὲ τοῦ Δα- | θερρίτ, ἰ πῖρρι Δαβιδίτ, λεῖγμονίσμε
βιδ, ἐλέησόν με. | μούα.

49. Καὶ σταθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε νὰ | 49. Ε σὶ κεντροῦ Ἰησοῦ, θὰ τὰ
κραγῇ· καὶ κράζουσι τὸν τυφλόν, | θερρίσιν' ἀτὲ, ἐ ἰ θερρέτενε τὲ βέρπε-
λέγοντες πρὸς αὐτὸν, Θάρσει, σηκώ- | ριτ, ἐ ἰ θόθνε, κίγ θαρός, γκρέου, τὲ
θητι· σὲ κράζει. | θερρέτ τιγ.

50. Καὶ ἐκεῖνος ἀπορρίψας τὸ ἰ- | 50. Ε δὲ αἱ σὶ σέσσι Φούνεν' ἐτίγ,
μάτιον αὐτοῦ, ἐσηκώθη καὶ ἦλθε πρὸς | οὐ γκρε ἐ ἔρδι τὲ Ἰησοῦ.

51. Καὶ ἀποκριθεὶς λέγει πρὸς | 51. Ε γιού περφέιφκ Ἰησοῦ, ἐ ἰ
αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Τί θέλεις νὰ σοὶ κά- | θότε· τζόδ τὲ τὲ πέιγ τι; ἐ δὲ ἰ βέρ-
μω; Καὶ ὁ τυφλὸς εἶπε πρὸς αὐτὸν, | περι ἰ θότ' ἀτίγ, δάσκαλ, κὲ τὲ σόχ.

52. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐ- | 52. Ε δὲ Ἰησοῦ ἰ θότ' ἀτίγ,
τὸν, Ἵπαγε· ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε. | χάιδε· πέσα γίγτε τὲ σέσι· τί· ἐ ἀτε
Καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει | τζάστ, πὰ, ἐ βάτε πὰς Ἰησοῦτ μπὲ
τὸν Ἰησοῦν ἐν τῇ ὁδῷ. | οὐδε.

ΚΕΦ. ια'. 11.

Κρίε Εὐεμπεδγιτέτε. ια'. 11.

ΚΑΙ ὅτε πλησιάζουσιν εἰς Ἱερου- | Ε σὶ ἔρδε ἄφερ Ἱερουσαλίμτ ντὲ
σαλήμ, εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν, | Βηθφαγί, ἐ ντὲ Βηθανί, ἄφερ μάλ-
πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀποστέλλει | λιτ σὲ οὐλλίγιετ, δερφόν δι γὰ μα-

δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,

2. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἰπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν· καὶ εὐθὺς εἰσέρχόμενοι εἰς αὐτὴν θέλετε εὗρεῖ πωλᾶριον δεδεμένον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οὐδεὶς ἄνθρωπος ἐκάθισεν· λύσατε αὐτὸ καὶ φέρετε·

3. Καὶ ἂν τις εἴπῃ πρὸς ἑσᾶς, Διὰ τί κάμνετε τοῦτο; Εἶπατε, ὅτι ὁ Κύριος ἔχει χρεῖαν αὐτοῦ· καὶ εὐθὺς θέλει ἀποστείλῃ αὐτὸ ἐδῶ.

4. Καὶ ὑπῆγον, καὶ εὗρον τὸ πωλᾶριον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τῆς διόδου, καὶ λύουσιν αὐτό.

5. Καὶ τινὲς τῶν ἐκεῖ ἰσταμένων ἔλεγον πρὸς αὐτοῦς, Τί κάμνετε λύοντες τὸ πωλᾶριον;

6. Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτοὺς καθὼς παρήγγειλεν ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐτούς.

7. Καὶ ἔφεραν τὸ πωλᾶριον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔβαλον ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἱμάτια αὐτῶν· καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτοῦ.

8. Πολλοὶ δὲ ἔστρωσεν καὶ ἱμάτια αὐτῶν εἰς τὴν ὁδόν· ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἔστρωνον εἰς τὴν ὁδόν.

9. Καὶ οἱ προπορευόμενοι καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες· ἔκραζον, λέγοντες, Ὡσαννὰ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

10. Εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι Κυρίου, τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαβὶδ· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

11. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἄφου περιέβλεψε πάντα, ἐπειδὴ ἡ ὥρα

θητίτ' ἐτίγ.

2. Εὐ οὐ θότ' ἀτοῦρε· χάιγδενι μπὲ φῶιὰτ χῆ ἔσττε περτέιγ γιούδατ, ἐ ἄτε τζᾶστ χῆ τὲ χίινι πρέντα δὸ τὲ φένι νιὲ κρότζ λίδουρε, χῆ μπᾶ τὲ νοῦαε χίπι ντονιὲ νιερί, ἐ σὶ τὰ σγίδνι ἀτέ, πῆριε χετού.

3. Εὐ ντοῦ θάσττε νιερί γιούδατ, ψὲ ἐ πένι χετέ; θόϊ σὲ ἰ δουχαετὲ ζότιτ σὲ τίγ· ἐ ἄτε χῆρε δὸ τὰ δερ-
φόγε ἀτέ χετού.

4. Εὐ βάνε ἐ φένε κρότζνε περγιάσττα δέρεσε λίδουρε, ντὲ νιὲ οὔδε κρούιχεγε, ἐ ἐτγίδνε ἀτέ.

5. Εὐ τζᾶ γκα ἀτὰ χῆ βίγνε ἀγῆ, οὐ θόν' ἀτοῦρε· τζᾶπένι, χῆ σγίδνι κρότζνε;

6. Εὐ δὲ ἀτὰ οὐ θάν' ἀτοῦρε, σὶ κούντρε ἰ πορσίτι Ἰησοῦ, ἐ ἰ λιάν' ἀτὰ.

7. Εὐ ἐ προῦνε κρότζνε ντὲ Ἰησοῦ ἐ θοῦνε μπὶ τὲ ρόπατ' ἐτοῦρε, ἐ ντένι μπὶ τέ.

8. Εὐ σούμε στρόγινε ρόπατ' ἐ-
τοῦρε μπουόδε ἐ τὲ τγιέρε πρίσνε δέφα γκα λίσατε, ἐ ἰ περχάπνε μπουόδε.

9. Εὐ ἀτὰ χῆ βίγνε περπάρα, ἐ δὲ ἀτὰ χῆ βίγνε πῆς θεβρίσνε, ἐ θόβνε· Ὡσαννὰ, ἰ πεκούαρε ἔστ' ἀτὰ χῆ βγιέν μπ' ἔμερ τὲ ζότιτ.

10. Επεκούαρε μπρετερία χῆ βγιέν μπ' ἔμερ τὲ ζότιτ, τὲ γιάτιτ σόνε Δαβίδιτ. Ὡσαννὰ ντὲ μὲ τὲ λιάρτινε Κίεχ.

11. Εὐ χίρι Ἰησοῦ ντὲ Ἱερουσα-
λιμ, ἰ δὲ ντὲ Ἱερό· ἐ σὶ βῆστρόϊ φίδε
ρότουλε, σὲ ψὲ κόχα χῆ ἄφερ μπῆ

ἦτο ἥδη πρὸς ἐσπέραν, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.

12 Καὶ τῇ ἐπαύριον ἀφ' οὗ ἐξῆλθον ἀπὸ Βηθανίας, ἐπείνασε.

13 Καὶ ἰδὼν μακρόθεν συκὴν ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν ἂν τυχὸν εὖρητι ἐν αὐτῇ· καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτήν, οὐδὲν εὗρεν εἰμὴ φύλλα· διότι δὲν ἦτο καιρὸς σύκων.

14. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτήν, Μηδεὶς πλέον εἰς τὸν αἰῶνα νὰ μὴ φάγῃ καρπὸν ἀπὸ σοῦ. Καὶ ἤκουον τοῦτο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

15 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱερουσόλυμα· καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ Ἱερὸν, ἤρχισε νὰ ἐκβάλλῃ τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγαράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ τὰς τραπέζας τῶν ἀργυραμοιβῶν, καὶ τὰ καθίσματα τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς ἀνέτρεψε·

16 Καὶ δὲν ἄφινε νὰ περάσῃ τις σκευὸς διὰ τοῦ ἱεροῦ.

17 Καὶ ἐδίδασκε, λέγων πρὸς αὐτοὺς, Δὲν εἶναι γεγραμμένον, «Ὅτι ὁ οἶκός μου θέλει ὀνομάζεσθαι οἶκος προσευχῆς διὰ πάντα τὰ ἔθνη;» σεῖς δὲ ἐκάμετε αὐτὸν «σπήλαιον λησῶν.»

18 Καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς νὰ ἀπολέσωσιν αὐτόν· διότι ἐφοβούντο αὐτόν, ἐπειδὴ πᾶς ὁ ὄχλος ἐξεπλήττετο εἰς τὴν διδασχὴν αὐτοῦ.

19 Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἐσπέρα, ἐξήρχετο ἔξω τῆς πόλεως.

20 Καὶ τὸ πρῶτον διαβαίνοντες, εἶδον τὴν συκὴν ἐξηραμμένην ἐκ ριζῶν.

21 Καὶ ἐνθυμηθεὶς ὁ Πέτρος, λέγει πρὸς αὐτόν, Ῥαββί, ἰδὲ, ἡ συκὴ, τὴν ὁποίαν κατηράσθης, ἐξηράνθη.

τέρτουρῃ· δόλι ἐ βάτε ντὲ Βηθανί· πᾶσῃς μὲ τὲ διμπεδγιτέ.

12. Ε νέσερετ σὶ δούαλῃ ἀτὰ γκά Βηθανία ἐ μούαρ οὐγια.

13. Ε οὐ πὶ νιὲ φικ πέρ σὲ λιάρ-
φουτ κὲ χίτ φλέτα, οὐ ἀφερούα τὲ
φεν φὲ μπι τὲ· ἐ σὶ ἔρδι μπε τὲ νοῦ-
κὲ φέτι τγιατέρ, πέρ βέτζμε φλέτα,
σὲ νοῦκὲ κὲ κόχ' ἐ φικετ.

14. Ε οὐ περφέτκ Ἰησοῦ μπε τὲ, ἐ θά' μὸς χάγκρετε μὲ νιερί γκά τέγε πέμε ἐ τὲ γέτῃ· ἐ μαθητίτ' ἐτίγ ἐδι-
φιοῦανῃ.

15. Ε βίγενε ντὲ Ἱερουσαλὴμ, ἐ σὶ χίρι Ἰησοῦ ντὲ Ἱερὸ, ζοῦρι τὲ τζιρ γιάστῃ ἀτὰ κὲ σίτνε ἐ πλέγγε ντὲ Ἱερὸ, ἐ δὲ τραπέζετ' ἐ σαράφε-
βετ, ἐ δὲ φρόνετ' ἐ ἀτούρε κὲ σίτνε πελούμπατῃ οὐ ἀ κθεοῦ μπάνε
τγιατέρ.

16. Ε νοῦκὲ λίγτε νιερί κὲ τὲ σκὸν ντοινὲ ἐνε ντὲ πέρ μετς τὲ ναότ.

17. Ε ἰ διδαξ ἀτὰ, ἐ οὐ θόσ, νοῦκ' ἔστῃ σκρούαρε, σὲ στεπία ἴμε δὲ τὲ θούχατε στεπὶ ἐ σὲ φάλτουριτ πέρ φίθε μιλέτε; ἐ γιούβετ ἐ πέτε ἀτὲ σπηλὲ τὲ κουσάρεβετ.

18. Ε διφιόυανε Γραμματεῖγτε, ἐ δὲ τὲ πάρετ' ἐ Πρίφτερετ. ἐ χερκό-
ιγνε μετζ φάρε τρόπο τὰ βρίσνε ἀτὲ, σὲ ψὲ ἰ τρέμπε ἴγν' ἀτίγ σὲ φίθε τούρ-
μα τζουδίτεγνε ντὲ διδαχὶ τὲ τίγ.

19. Ε σὶ οὐ ἔρρ δόλι γιάστῃ γκά χιουτέτι.

20. Ε ντὲ μεγγέτς σὶ σκὸγν' ἀ-
τέγε, πάνε φίκνε κὲ ἴστε θάρρε κὲ γκά ρέγιατε.

21. Ε Πέτρουα οὐ κουγτούα, ἐ θότ' ἀτίγ δάσκαλ, γὰ φίκου κὲ ἰ δὲ νέμενε, οὐ θά.

22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἔχετε πίστιν Θεοῦ.

23 Διότι ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι ὅστις εἶπῃ πρὸς τὸ ὄρος τοῦτο, Σηκώθητι καὶ ῥιφθήτι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ δὲν διστάσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἐκεῖνα τὰ ὅποια λέγει γίνονται, θέλει γέιναι εἰς αὐτὸν ὅ,τι ἐὰν εἴπῃ.

24 Διὰ τοῦτο σὰς λέγω, Πάντα ὅσα προσευχόμενοι ζητεῖτε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ θέλει γέιναι εἰς ἐσᾶς.

25 Καὶ ὅταν ἵστασθε προσευχόμενοι, συγχωρεῖτε, ἐὰν ἔχητέ τι κατὰ τινος, διὰ τὴν συγχωρήσῃ εἰς ἐσᾶς· καὶ ὁ Πατὴρ σας ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τὰ ἁμαρτήματά σας.

26 Ἀλλ' ἐὰν σεῖς δὲν συγχωρῆτε, οὐδὲ ὁ Πατὴρ σας ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς θέλει συγχωρήσῃ τὰ ἁμαρτήματά σας.

27 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱερουσόλυμα· καὶ ἐνῶ περιπάτει ἐν τῷ ἱερῷ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι.

28 Καὶ λέγουσι πρὸς αὐτὸν, Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττεις ταῦτα; καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην διὰ τὴν πράττειν ταῦτα;

29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Θέλω σὰς ἐρωτήσῃ καὶ ἐγὼ ἓνα λόγον· καὶ ἀποκριθῆτέ μοι, καὶ θέλω σὰς εἰπεῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττω ταῦτα·

30 Τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦτο, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκριθῆτέ μοι.

31 Καὶ διελογίζοντο καθ' ἑαυτοὺς, λέγοντες, Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ

22. Εὐὐ πρὸς αὐτοὺς, Ἰησοῦς, ἐὐὐ ὅτ' αὐτοῦρε· κῆνι πῆσε μπῆ Περντίνε.

23. Σὲ μὲ τῆ βερτέτα οὐ θὸμ γιούβετ· κῆ τζίλι δὸ κῆ τῆ θότῃ κῆ-τ.γ μάλλιτ· γκρέου, ἐ πῆιερῃ μπῆ δῆτ ἐ τῆ μὸς κῆτῃ δῆ μέντε ντῆ ζῆ-μερῃ τῆ τῆγ, πὸ τῆ πῆσὸγῃ τῆ αὐτὸ κῆ θότῃ πῆνενε, δὸ τῆ πῆνενε ντῆ αὐτῆ δὸ κῆ τῆ θότῃ.

24. Πρὸ ἀντῆγ οὐ θὸμ γιούβετ· φῆτῃ σὰ τῆ κερκόνι κούρ φάλενι, πῆ-σόνι, σὲ ἰ μῆρῆ, ἐ δὸ τοῦ πῆνενε γιούβετ.

25. Εὐ κούρ τῆ ρῆγῃ ντῆ τῆ φάλλῃ, ντεγῆνι ντῆ κῆνι φῆ χασμερῆ μὲ ντο-νῆ, κῆ τοῦ ντεγῆγῃ γιούβετ ἐ δῆ γῆατῃ γιούαῖγ κῆ ῆτῃ ντῆ Κῆλ φά-γετῃ τούαῖγ.

26. Εὐ ντῆ μὸς ντεγῆφῃ γιούβετ, ἄς γῆατῃ γιούαῖγ κῆ ῆτῃ ντῆ Κῆλ δὸ τοῦ ντεγῆγῃ φάγετῃ τούαῖγ.

27. Εὐ βῆγενε περσερῆ ντῆ Ἱερουσα-λῆμ, ἐ τῆκ ῆτῃντε αἱ ντῆ Ἱερὸ βῆ-γενε ἄφερ τῆγ τῆ πάρετ' ἐ πῆφτε-ρετ, ἐ δῆ Γραμματέγῃτῃ, ἐ δῆ πῆιῃκτε.

28. Εὐ ἰ θόν' ἀτῆγ· μετῆ οὐρδερ πῆν τῆ κῆτῃ; ἐ δῆ τζίλι τὰ δὰ τῆ κῆ-τῆ οὐρδερ τῆ πῆνιζ κῆτῃ;

29. Εὐ δῆ Ἰησοῦ οὐ πρὸς αὐτοὺς· δὸ τοῦ πῆς ἐ δῆ οὐνε γιούβετ ντῆ φῆαλλῃ, ἐ τῆ μὲ πρὸς φῆνι μούα, ἐ δῆ οὐνε δὸ τοῦ θὸμ γιούβετ μετῆ οὐρδερ ἰ πῆτῃ κῆτῃ.

30. Πῆςζῆμι ἰ Ἰωάννητ γκὰ Κῆ-ελτῃ, κῆ, ἄ γκὰ νῆερῆζῆτῃ; πρὸς φῆφῃνι μούα.

31. Εὐ μεντόνῃντε μὲ βῆτεχε τῆ τοῦρε, ἐ θότῃν· ντῆ θῆντῆμ γκὰ Κῆ-

οὐρανοῦ, θέλει εἶπει, διὰ τί λοιπὸν
δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν;

32 Ἀλλ' ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώ-
πων, ἐφοβοῦντο τὸν λαόν· διότι
πάντες εἶχον τὸν Ἰωάννην ὅτι ἦτο
τῶνόντι προφήτης.

33 Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσι
πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Δὲν ἐξεύρομεν. Καὶ
ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς λέγει πρὸς
αὐτοὺς. Οὐδὲ ἐγὼ λέγω πρὸς ὑμᾶς
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττω ταῦτα.

Κεφ. ιβ'. 12.

ΚΑΙ ἤρχισε νὰ λέγῃ πρὸς αὐτοὺς
δ.ὰ παραβολῶν, Ἀνθρωπὸς τις ἐφύ-
τευσεν ἀμπελῶνα, καὶ περιέβλεπεν
εἰς αὐτὸν φραγμὸν, καὶ ἔσκαψεν
ὕπολῃνιον, καὶ ὤκωδόμευσεν πύργον,
καὶ ἐμίσθωσεν αὐτὸν εἰς γεωργοὺς,
καὶ ἀπεδήμησε.

2 Καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν καρ-
πῶν ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς
δοῦλον, διὰ νὰ λάβῃ παρὰ τῶν
γεωργῶν ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμ-
πελῶνος.

3 Ἐκεῖνοι δὲ πιάσαντες αὐτὸν,
ἔδειραν καὶ ἀπέπεμψαν κενόν.

4 Καὶ πάλιν ἀπέστειλε πρὸς
αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· καὶ ἐκείνους
λιθοβολήσαντες, ἐπλήγωσαν τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπέπεμψαν
ἡτιμωμένον.

5 Καὶ πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλον·
καὶ ἐκείνους ἐφόνευσαν· καὶ πολλοὺς
ἄλλους, τοὺς μὲν ἔδειραν, τοὺς δὲ
ἐφόνευσαν.

6 Ἐτι λοιπὸν ἔχων ἓνα υἱὸν
ἀγαπητὸν αὐτοῦ ἀπέστειλε καὶ αὐ-
τὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων,
Ὅτι θέλουσιν ἐντραπῇ τὸν υἱόν μου.

εἰλτε, δὲ νὰ θότε νάβειτ, ἐ πὸ γιου
ψὲ νοῦχε πᾶσοῦατε ἀτίγ;

32. Ε πάμῃτα ντὲ θέντζιμ γκά
νιέρεζιτε, τρέμπειγνε τούρμενε, σὲ
τὲ φίθς ἐ χίτνε Ἰωάννε σὲ κὲ προ-
φῆτ ἰ θέρτετε.

33. Ε γιου περφέτνε ἐ ἰ θάν' ἰη-
σοῦτ'· νοῦκ' ἐδίμς· ἐ δὲ ἰησοῦ οὐ
περφέτνε, 'εἰ οὐ θότ' ἀτοῦρε· ἄς οὔνε
νοῦκ' οὐ θόμ γιούβετ μετζ οὔρδερ ἐ
λέτγ χετό.

Κρίε Εδ:μπεδγιέτετε ιβ'. 12.

Εἰσι τοῦ φλιτ ἀτοῦρε με παραβο-
λίρα, ἐ τοῦ θόσ, νιὲ νισρι φυτέψι
βέστε, ἐ πέρρι βόττου φάρδ, ἐ ρεμὸι
σκέλες, ἐ δερτόι κούλλε, ἐ οὐ ἀδά
πούιγχετ, ἐ ἰλου λιάρφ.

2. Ε μπε κόχε τὲ σὲ βγιελιτ δερ-
φοῖ μπε πούιγκ κοπίλλε, τὲ μάρρε
γκά πούιγχετ πέμε τὲ βέσσιτ.

3. Ε δὲ ἀτὰ σι ἐζούν' ἀτὲ, ἐ ράχνε,
ἐ ἐδερφούανε με δούαρρ μπραζετε.

4. Ε πάφνε δερφοῖ μπά τὰ τγιά-
τερ κοπίλλ, ἐ δὲ ἀτὲ σι ἰ λίγνε με
φούρρε, ἰ τζιγτινε κριετε, ἐ ἐδερφοῦ-
νε τουρπερνούρε.

5. Ε περσερι δερφοῖ τγιάτερ, ἐ δὲ
ἀτὲ ἐ θράνε· ἐ δὲ θούμε τὲ τγιέρε
κὲ δερφοῖ τζὰ ἰ ράχνε ἐ τζὰ ἰ θράνε.

6. Ακόμα δὰ χίσ νιὲ πέρρ τὲ δά-
σουρε τὲ τίγνε, ἐ ἐ δερφοῖ ἐ δὲ ἀτὲ
μπα τὰ μὲ τὲ πασταίγμενε, ἐ θόσ,
σὲ ἀτὰ δὲ τὲ τουρπερόνε, ἐ τὲ
ντερόγνε τιμ πέρρ.

7 Ἐκείνοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Ὅτι οὗτος εἶναι ὁ κληρονόμος· ἔλθετε, ἃς φρονεῖσμεν αὐτὸν, καὶ θέλει εἶσθαι ἡμῶν ἡ κληρονομία.

8 Καὶ πιάσαντες αὐτὸν ἐφόνευσαν, καὶ ἔρριψαν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος.

9 Τί λοιπὸν θέλει κάμει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; Θέλει ἔλθει καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργούς, καὶ θέλει δώσει τὸν ἀμπελῶνα εἰς ἄλλους.

10 Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην δὲν ἀνεγνώσατε «Ὁ λίθος τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἔγεινε κεφαλὴ γωνίας·

11 Παρὰ Κυρίου ἔγεινεν αὕτη, καὶ εἶναι θαυμαστή ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;»

12 Καὶ ἐζήτουν νὰ πιάσωσιν αὐτόν· καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἐπειδὴ ἐνόησαν οἱ πρὸς αὐτοὺς εἶπε τὴν παραβολήν· καὶ ἀφήσαντες αὐτόν, ἀνεχώρησαν.

13 Καὶ ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτὸν τινὰς τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν, διὰ νὰ παγιδεύσωσιν αὐτόν εἰς λόγον.

14 Καὶ ἐκεῖνοι ἐλθόντες, λέγουσι πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, ἐξεύρομεν ἔτι εἶσαι ἀληθής, καὶ δὲν σὲ μέλει περὶ οὐδενός· διότι δὲν βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις· εἶναι συγκεχωρημένον νὰ δώσωμεν δασμὸν εἰς τὸν Καίσαρα, ἢ οὐχί; νὰ δώσωμεν, ἢ νὰ μὴ δώσωμεν;

15 Ὁ δὲ γνωρίσας τὴν ὑπόκρισιν αὐτῶν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον, διὰ νὰ ἴδω.

7. Πὸ ἀτὰ πούιγκερ θάνε μὲ βέ-
τεχε τὲ τοῦρε, σὲ κοῦιγ ἔσττε κλη-
ρονόμι· ἔγιανι τὰ βράσεμμε ἀτέ, ἐ δὸ
τὲ μπέτετε ντὲ νάβετ πγιέσε.

8. Ε οἱ ἐμούαρε ἀτέ, ἐ βράνε, ἐ
ἐ ὅτινε περγιάστα βέσττι.

9. Τζῶδ τοῦ πέγε δὰ ἰ ζότι βέ-
σττι; δὸ τὲ βίγε, ἐ δὸ τὲ χουμπάσε
ἀτὰ πούιγκ, ἐ δὲ βέσττενε δὸ τὰ
ἄπε ντὲ τὲ τγιέρε.

10. Ας χετέ κάρτε νοῦχε διαβά-
στε; ἀτέ φούρρ κὲ ἐ ἔσττινε πόττε
μγιῶτρετε, κοῦιγ οὐ πὲ χρίε ἐ κιούτζ
ἰ κιούσε.

11. Πρέιγ ζήτιτ οὐ πὲ χεγιό, ἐ
ἔστ· ἐ τζιουδίτουρε περπάρα σίβειτ
σόνα;

12. Ε χερκότινε τὰ ζίγν' ἀτέ,
πὸ τρέμπειγνε γκά τούρμα, σὲ ἐκου-
πετούανε, κὲ πὲρ ἀτὰ ἐ θὰ παραβο-
λίνε, ἐ ἐλιάνε ἀτέ, ἐ ἴανε.

13. Ε δερφόγενε τέκ ἀτ τζὰ γκά
Φαρισείγτε, ἐ δὲ Ἡρωδιανότε, κὲ τὰ
ζίγν' ἀτέ μπε ντογιὲ φγιάλε.

14. Ε δὲ ἀτὰ σὶ ἐρδε, ἰ θόν' ἀ-
τιγ' δάσκαλ, νάβετ ἐδίμε κὲ γὲ
ἰβερτέτε, ἐ νοῦχε χερκόν φῆ, σὲ
νοῦχε βέσττρὸν χατέρ· ἐ νιέρζετ,
πὸ διδὰξ δρέιχ οὐδεν' ἐ Περντίσε,
ἔσττε ντεγιέρε τ' ἄπεμε χαράτζνε
Καίσαριτ, ἄ γιό; τὲ ἄπεμε, ἀ τὲ μὸς
ἄπεμε;

15. Ε δὲ ἀτὰ σὶ κουπετό· τὲ φῶε-
χουρεν' ἐτοῦρε, οὐ θὰ ἀτοῦρε· ψὲ μὲ
φουτζίτινι; πίρμενι μούα χετοῦ νιὲ
δηνάρ τὰ σόχ.

16 Καὶ ἐκεῖνοι ἔφεραν. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Τίνος εἶναι ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Τοῦ Καίσαρος.

17 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀπόδοτε τὰ τοῦ Καίσαρος εἰς τὸν Καίσαρα, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ἐθαύμασαν δι' αὐτόν.

18 Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτόν Σαδδουκαῖοι, οἵτινες λέγουσιν ὅτι δὲν εἶναι ἀνάστασις· καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, λέγοντες,

19 Διδάσκαλε, ὁ Μωϋσῆς μᾶς ἔγραψεν, ὅτι ἐὰν ἀποθάνῃ τινὸς ὁ ἀδελφός, καὶ ἀφήσῃ γυναῖκα, καὶ τέκνα δὲν ἀφήσῃ, νὰ λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ νὰ ἐξαναστήσῃ σπέρμα εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

20 Ἦσαν λοιπὸν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβε γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων δὲν ἀφῆκε σπέρμα.

21 Καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ὁ δεύτερος καὶ ἀπέθανε, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκε σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως.

22 Καὶ ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτὰ, καὶ δὲν ἀφῆκαν σπέρμα· τελευταία πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.

23 Ἐν τῇ ἀναστάσει λοιπὸν, ὅταν ἀναστηθῶσι, τίνος αὐτῶν θέλει εἶσθαι γυνή; διότι καὶ οἱ ἑπτὰ ἔλαβον αὐτὴν γυναῖκα.

24 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Δὲν πλανᾶσθε διὰ τοῦτο, μὴ γνωρίζοντες τὰς γραφάς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ;

25 Δίδει ὅταν ἀναστηθῶσιν ἐκ νεκρῶν, οὔτε νυμφεύουσιν οὔτε νυμφεύονται· ἀλλ' εἶναι ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

26 Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι

16. Ε δὲ αὐτὰ ἰ προῦνε, ἐ οὐ θότ' ἀτοῦρε· ἐ κούγια ἔστε χεγιδ κόνε, ἐ δὲ κούγῃ ἔμερε; ἐ δὲ αὐτὰ ἰ θάν' ἀτίγ, γιάνε τὲ Καίσαριτ.

17. Ε δὲ Ἰησοῦι οὐ περφέιτκ, ἐ οὐ θότ' ἀτοῦρε· ἐπνι ἀτὸ χε γιάνε τὲ Καίσαριτ, τὲ Καίσαρι, ἐ ἀτὸ χε γιάνε τὲ Περντίσε, τὲ Περντία· ἐ οὐ κῆιουδίτνε, ἐ λίγνε μέντε μπε τέ.

18. Ε βίγνε ντε ἀτ Σαδουκέιγτε, ἀτὰ χε θόνε σὲ νούχε γγιάλνε τὲ βδέκουριτε, ἐ ἐπιέτν' ἀτέ, ἐ ἰ θάνε,

19. Δάσκλ, Μωσίου νὰ ἔκροῖ νάβετ, σὲ ντὶ βδέκτε ντονιέτ θελάι, ἐ τὲ λέρε φρούαν' ἐτίγ, ἐ τὲ μὸς λέρε δγιέλμ, τὲ μάρβε θελάι τιγ φρούαν' ἐτίγ, ἐ τὲ γγιάλε φάρβε τὲ θελάι τιγ.

20. Κένε δὰ ὀτάτε θελάζερ, ἐ ἰ πᾶρι μάρβε φρούα, ἐ κούρ βδίκι νούχε λιὰ φάρβε.

21. Ε ἐ μάρβε ἐ δὲ ἰ δίτι ἀτέ, ἐ βδίκι, ἄς ἀτ λιὰ φάρβε, ἐ δὲ ἰ τρίτι χεστοῦ.

22. Ε ἐ μούαρβε ἀτέ χε τὲ ὀτάτε· ἐ νούχε λιάνε φάρβε, με παστᾶιγ γκά τὲ φθ ἀτὰ βδίκι ἐ δὲ φρούαγια.

23. Ε πὸ ντὲ τὲ γγιάλτουρε, ἀχίερε χε δὲ τὲ γγιάλνε, ἐ τζίλιτ γκά ἀτὰ δὲ τὲ γέτε φρούα; σὲ χε τὲ ὀτάτε ἐ πάντε ἀτέ φρούα.

24. Ε οὐ περφέιτκ Ἰησοῦι, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε, νούχε γένι γιού τὲ φένερε πέρ χετέ, σὲ φὲ νούχε κουπετόνε κάρτερατε, ἄς φουκίν' ἐ Περντίσε;

25. Σὲ φὲ κούρ τὲ γγιάλνε γκά τὲ βδέκουριτε, ἄς μαρτόνε, ἄς φράτε ἰ ἄπενε ντὲ πούρρα, πὸ γιάνε πόσι ἔγγειγτε χε γιάνε ντὲ Κίελ.

26. Ε πέρ τὲ βδέκουριτε χε

ἀνίστανται, δὲν ἀνεγνώσατε ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ Μωϋσέως, πῶς εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐπὶ τῆς βράτου, λέγων, «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσαάκ, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Ἰακώβ;»

27 Δὲν εἶναι ὁ Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ Θεὸς ζώντων· σεῖς λοιπὸν πλανᾶσθε πολὺ.

28 Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ὅστις ἤκουσεν αὐτοὺς συζητοῦντας, γνωρίζων ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς, ἠρώτησεν αὐτὸν, Ποία ἐντολὴ εἶναι πρώτη πασῶν;

29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν, Ὅτι πρώτη πασῶν τῶν ἐντολῶν εἶναι, «Ἄκουε Ἰσραὴλ· Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶναι εἷς, Κύριος.

30 Καὶ θέλεις ἀγαπᾶς Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου.» Αὕτη εἶναι ἡ πρώτη ἐντολή.

31 Καὶ δευτέρα ὁμοία αὕτη, «Θέλεις ἀγαπᾶς τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν.» Μεγαλητέρα τούτων ἄλλη ἐντολὴ δὲν εἶναι.

32 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ γραμματεὺς, Καλῶς, Διδάσκαλε, ἀληθῶς εἶπας, ὅτι εἶναι εἷς Θεός, καὶ δὲν εἶναι ἄλλος ἐκτός αὐτοῦ.

33 Καὶ τὸ νᾶ ἀγαπᾶς τις αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνείσεως, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεως, καὶ τὸ νᾶ ἀγαπᾶς τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν, εἶναι πλεότερον πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν.

34 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὸν, ὅτι φρονίμως ἀπεκρίθη, εἶπε πρὸς

γγιάλανε νοῦξ· εἶναι διαβάκουρε ντὲ κάρτε τὲ Μωϋσίουτ, ντὲ φέρρξ, κίθ· ἰ φόλλι ἀτίγ Περντία, ἐ ἰ θά, οὔνε γιὰ Περντία ἐ Ἀβράμ, ἐ δὲ Περντία ἐ Ἰσαάκουτ, ἐ δὲ Περντία ἐ Ἰακώβιτ.

27. Νούκ' ἔσττε Περντία, Περντί ἐ σὲ βδέκουρετ, πὸ Περντί ἐ σὲ γγιάλεβετ· γιούβετ ἱνὶ δὰ σοῦμε φενίερε.

28. Ε σὶ γιουὶ ἀφερρύα νίε γκά Γραμματέιγτε, κὲ κίθ διφιούαρξ τὲ πιέτουρατ' ἐ ἀτοῦρε, ἐ κουπετότ' κὲ οὐ περφέιφκ μπὰ τὰ μίρρξ· ἐ πιετι ἀτέ, τζίλια ποροσί ἔσττε ἐ πάρε γκά τὲ φίθα;

29. Ε δὲ Ἰησοῦτ γιουὶ περφέιφκ ἀτίγ· σὲ ἐ πάρα γκά τὲ φίθα ποροσίτε ἔσττε, διφὸ ὦ Ἰσραήλ, ζότι Περντία γιότε, ζότ νίε ἔσττε.

30. Ε δὲ τὲ δούατζ ζόντε Περντίντε τέντε μὲ φίθε ζέμερε τέντε, ἐ δὲ μὲ φίθε Σπίρτ τέντ, ἐ δὲ μὲ φίθε μέντ τέντ, ἐ δὲ μὲ φίθε φουκί τέντε· κέγιό ἔσττε ποροσί ἐπάρε.

31. Ε ἐ δίτε σὶ ἐ δὲ κέγιό, ἔσττε κέγιό· τὲ δούατζ φιτόνε τέντ πόσι ἐ δὲ θέτεχενε τέντε· μὲ ἐμάδε γκά κέτὸ τγιάτερ ποροσί νοῦκ' ἔσττε.

32. Ε δὲ Γραμματέι ἰ θά ἀτίγ, μίρρξ ὦ δάσκαλ, τὲ βερτένε φόλλε, σὲ νίε ἔσττε Περντία, ἐ τγιάτερ νοῦκ ἔσττε πέρ θέτζμε ἀσαίγ·

33. Ε δὲ τὲ δόγε ἀτέ νιερίου μὲ φίθε ζέμερε, ἐ μὲ φίθε μέντ, ἐ μὲ φίθε Σπίρτ, ἐ μὲ φίθε φουκί, ἐ δὲ τὲ δόγε φιτόνε πόσι θέτεχεν' ἐτίγ, ἔσττε μὲ σοῦμε σὲ φίθε δουρετίτε, ἐ φίθε κουρπάνετε.

34. Ε δὲ Ἰησοῦτ σὶ ἐπὰ ἀτέ κέγιουὶ περφέιφκ μέντζουρε, ἰ θά ἀτίγ,

αὐτόν, Δὲν εἶσαι μακρὰν ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς πλέον ἐτόλμα νὰ ἐρωτήσῃ αὐτόν.

35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι υἱὸς τοῦ Δαβὶδ;

36 Διότι αὐτὸς ὁ Δαβὶδ εἶπε διὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, « Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Κύριόν μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως οὗ θέσω τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. »

37 Αὐτὸς λοιπὸν ὁ Δαβὶδ λέγει αὐτὸν Κύριον· καὶ πόθεν εἶναι υἱὸς αὐτοῦ; Καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτὸν εὐχαρίσως.

38 Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, οἵτινες θέλουσι νὰ περιπατῶσιν ἐστολισμένοι, καὶ ἀγαπῶσι τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς,

39 Καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς πρώτους τόπους ἐν τοῖς δεῖπνοις·

40 Οἵτινες κατατρῶγουσι τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ τοῦτο ἐπὶ προφάσει ὅτι κάμνουσι μακρὰς προσευχάς· οὗτοι θέλουσι λάβει μεγαλύτεραν καταδίκην.

41 Καὶ καθίσας ὁ Ἰησοῦς ἀπέναντι τοῦ γαζοφυλακίου, θεωρεῖ πῶς ὁ ὄχλος· ἔβαλλε χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά.

42 Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχή, ἔβαλε δύο λεπτά, τουτέστιν ἓνα κοδράντην.

43 Καὶ προσκαλέσας τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἢ πτωχή ἔβαλε περισσότερον πάντων

νοῦ καὶ γὰρ λιὰρ γὰρ πρετερία ἐπερ ντί σε, ἐνιερί νοῦς εἰς τὸν τὰ πιετ με ἀτέ.

35. Εὐὲ περφέεικ Ἰησοῦ τοῦκ, ἐ διδάξουρε ντέ ἱερὸ, ἐ θὰ κίς θόνε Γραμματεῖγιτε σὲ Κρίστῃ ἔστῃ ἐ πέρρι Δαβίδιτ.

36. Σὲ ψὲ αἰ Δαβίδι θὰ με Σπέρτνε Σένγτ, θὰ Ζότι ντέ Ζότι ἱμ, ρί μπάνε τίμε τὲ δγαίθετε, γγέρα σὰ τὲ βὲ χάζσμεριτ ἐτοῦ περπὸθ ντένε χέμπε τὲ τοῦα.

37. Αἰ ἀδὰ βέτε Δαβίδι, ἐ θότ αἰὲ ζότ, ἐ πὸ γὰρ ἔστῃ πέρρι ἐ τίγ; ἐτούρμ' ἐ σοῦμε ἐ διφιδίγνε ἀτέ με τὲ πελκίερε.

38. Εὐὲ θὸθ ἀτοῦρε ντέ διδαχῇ τὲ τίγ· ρούχουνι γὰρ γραμματεῖγτε, χὲ δούανε τὲ ἐτζεγεγε με στολίρα, ἐ με τὲ περσεντέτουρα μπούδε,

39. Εὐὲ χὲ δούανε βέντν' ἐ πάρε ντέ μεπεγέδεγια, ἐ τὲ ρίνε ντέ κρίς τὲ σουφράσε ντέ φοστίρα·

40. Ατὰ χὲ χάνε ὅτεπὶτ' ἐ φράβετ' σὲ βὰ, φιδόγια σὲ φάλενε σοῦμε, χετὰ δὲ τὲ μουντόνε με σοῦμε.

41. Εὐὲ σὶ ντένε Ἰησοῦ καρὶ κουτίσε χὲ μεπεγίδνε ἐλεημοσύνη, ἐ βίγιτε ρὲ κίς βίγιτε τούρμα ἀσπερε ντέ λουτὶ τὲ ἐλεημοσύνιτ, ἐ σοῦμε τὲ πάσουρε βίγιτε σοῦμε.

42. Εὐὲ σὶ οὐ κίς νιὲ φρούα ἐ βὲ ἐ βάρφερε, βούρι δι ἀσπερε, χὲ ἔστῃ νιὲ κοδράντ.

43. Εὐὲ θύρρι μαθητὶτ' ἐτίγ ἀφερ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε με τὲ βερτέτα οὐ θὸμ γιούβετ, χὲ χεγιδ φρούα ἐ βὲ ἐ βάρφερε βούρι με σοῦμε σὲ φίδε γὰρ

ἔσσι ἐβαλον εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.

44 Διότι πάντες ἐκ τοῦ περισσεύοντος εἰς αὐτοὺς ἔβαλον αὐτῇ δὲ ὁμοῦς ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἔβαλε πάντα ὅσα εἶχεν, ὅλην τὴν περιουσίαν αὐτῆς.

Κεφ. ιγ'. 13.

ΚΑΙ ἐνῶ ἐξήρχετο ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει πρὸς αὐτὸν εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Διδάσκαλε, ἰδὲ, ὅποιοι λίθοι καὶ ὅποια οἰκοδομαί!

2 Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτόν, Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; δὲν θέλει ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθον, ὥστες νὰ μὴ κατακρημνισθῇ.

3 Καὶ ἐνῶ ἐκάθητο εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἡρώτων αὐτόν κατ' ἰδίαν ὁ Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας,

4 Εἰπὲς πρὸς ἡμᾶς, πότε θέλousι γέινει ταῦτα, καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν ταῦτα πάντα μέλλωσι νὰ συντελεσθῶσιν;

5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς, ἤρχισε νὰ λέγῃ, Βλέπετε μὴ σὰς πλανήσῃ τις.

6 Διότι πολλοὶ θέλousιν ἔλθει ἐν τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, Ὅτι ἐγὼ εἰμαι καὶ πολλοὺς θέλousι πλανῆσαι.

7 Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ φήμας πολέμων, μὴ ταράττεσθε· διότι πρέπει νὰ γέινωσι ταῦτα· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἔτι τὸ τέλος.

8 Διότι θέλει ἐγερθῇ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ θέλousι γέινει σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ θέλousι γέινει πείναι καὶ παραχαί. Ταῦτα εἶναι ἀρχαί·

ἀτὰ καὶ θούνε ντὲ κουτὶ τὲ ἐλημοσύνη.

44. Σὲ ψὲ τὲ φίθ· θούνε γκα ἀγιο καὶ οὐ τεπερόν, ἐ καγιὸ γκα λίψεγ' ἐστὶγ βοורי σὰ καὶ χιθ, φίθ· φέν' ἐ-σάιγ.

Κρίε Ετρεμπεδγιέτετε. ιγ'. 13.

Εκουρ δίλλτε αὐ γκα ἱερόι, ἰθότ' ἀ-τιγ νιὲ γκα μαθητίτ' ἐτίγ· δάσκαλ, ὄιχ τζφάρε φούρρε, ἐ δὲ τζφάρε τὲ δερτούρα γιάνε;

2. Ε δὲ Ἰησοῦ οὐ περφέιγ, ἐ ἰθὰ ἀτίγ· ὁεχ κατὸ πινάρα τὲ μεδὰ, δὲ τὲ μὲς μπέτετε φούρρε, καὶ τὲ μὲς φρε-μίστετε.

3. Ε σὶ ρίγτε αὐ ντὲ μάλλ τ' Οὐλ-λίνιστ, καρσί ἱερόιτ, ἐ πῆτν' ἀτὲ μπὲ νιάνε Πέτρουα, ἐ δὲ Ἰάκωβοι, ἐ δὲ Ἰωάννη, ἐ δὲ Ἀνδρέα.

4. Θούαγνα νάβετ κουρ δὲ τὲ πένενε κατὸ, ἐ τζίλι ἔστε νισάνι ἀχίε-ρε καὶ δὲ τὲ πένενε φίθ· κατὸ;

5. Ε δὲ Ἰησοῦ σὶ οὐ περφέιγ μπὲ τὰ, νίσι τοῦ ἰθὲ, βεθτρόνι τὲ μὲς οὐ φενίεγε γιούβετ νισρί.

6. Σὲ ὁόμε δὲ τὲ βίγεγε μπ' ἔ-μερ τίμ, ἐ δὲ ἔθνε, σὲ οὐνε γιάμ, ἐ δὲ τὲ φενίεγεγε ὁόμε.

7. Ε κουρ τὲ ντίενι λιούφτερα, ἐ δὲ ζὲ τὲ λιούφτεραβετ, μὲς οὐ τρέ-μνι, σὲ δούχατε τὲ πένενε κατὸ, πὲ σέστ' ἐ δὲ τὲ σόσουριτ' ἐ γέτεσε.

8. Σὲ δὲ τὲ γκρίχτε φυλὴ σίπερ μπὶ φυλὴ, ἐ μπρετερὶ σίπερ μπὶ μπρετερὶ, ἐ δὲ τὲ πένενε τερμέτε ντὲ τζὰ βέντε, ἐ δὲ τὲ πένετε οὐγε ἐ δὲ νακατοσίρα. Κατὸ γιάν' νίσε-

ωδίνων.

9 Σεις δὲ προσέχετε εἰς ἑαυτοὺς, διότι θέλουσι σᾶς παραδώσει εἰς συνέδριον, καὶ εἰς συναγωγὰς θέλετε δαρθῆναι, καὶ ἐνώπιον ἡγεμόνων καὶ βασιλέων θέλετε σταθῆναι ἐνεκεν ἐμοῦ, πρὸς μαρτυρίαν εἰς αὐτοὺς.

10. Καὶ πρέπει πρῶτον νὰ κυρηχθῇ τὸ εὐαγγέλιον εἰς πάντα τὰ ἔθνη.

11. Ὅταν δὲ σᾶς φέρωσι διὰ νὰ σᾶς παραδώσωσι, μὴ προμεριμνᾶτε τί θέλετε λαλήσει, μηδὲ μελετᾶτε· ἀλλ' ὅ,τι δοθῇ εἰς ἐσᾶς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· διότι δὲν εἰσθε σεις οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον.

12. Θέλει δὲ παραδώσει ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ θέλουσιν ἐπαναστῆ τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θέλουσι θανατώσει αὐτούς.

13. Καὶ θέλετε εἶσθαι μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας ἕως τέλους, οὗτος θέλει σωθῆναι.

14. Ὅταν δὲ ἴδῃτε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρηνώσεως, τὸ λαληθὲν ὑπὸ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἰστάμενον ὅπου δὲν πρέπει, (ὁ ἀναγινώσκων ὡς ἐννοῇ,) τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὡς φεύγωσιν εἰς τὰ ὄρη·

15. Καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος, ὡς μὴ καταβῇ εἰς τὴν οἰκίαν, μηδ' ὡς εἰσέλθῃ διὰ νὰ λάβῃ τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ·

16. Καὶ ὅστις εἶναι εἰς τὸν ἀγρὸν, ὡς μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ὀπίσω διὰ νὰ λάβῃ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ.

17. Οὐαὶ δὲ εἰς τὰς ἐγκυμονούσας, καὶ τὰς θηλαζούσας ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

γιατ' ἐπιχειροῦσι.

9. Πὸ γιούβει βουαῖνι θέτε χενε τουαῖγ' σὲ δὲ τοῦ ἄπενε γιούβει ντὲ βουκαῖτες, ἐ ντὲ μπεγέδεγια δὲ τὲ βίχενι, ἐ δὲ τὲ δῖλλι περπάρᾳ ζοτερίνιεν, ἐ μπρέτερετ περ μούα, καὶ τοῦ γέτε μαρτυρὶ ἀτοῦρε.

10. Ε δὲ τὲ κηρύττετε μὲ περπάρᾳ Οὐγγίλι ντὲ φῖθι φυλίρα.

11. Ε κοῦρ τοῦ ἄπενε γιούβει, ἐ τοῦ ὀπίενε ντὲ χαψάνε, μὲ οὐ μεντόνι μὲ περπάρᾳ τζῶδὲ τὲ θῶι, ὡς μὲ οὐ συλλοήσινι πὸ ἀγίῳ καὶ τοῦ ἵπετε γιούβει μπά τὲ κόχε, ἀτὲ θῶι· σὲ νούχε ἐνι γιούβει καὶ φλίτνι, πὸ ἐστε Σένγι Σπίρτ.

12. Ε δὲ τὲ ἄπενε ντὲ βδέλεγε βελῶι βελάνε, ἐ γιάτι πῖρρε, ἐ δὲ τὲ γκρίχενε δγιέλμτε σίπερ μπι περίνγ, ἐ δὲ τὲ βράσενε ἀτά.

13. Ε δὲ τὲ κένι φῖθι πότενε ἀρμὶλ περ ἕμπερ τίμ· πὸ αἰ καὶ τὲ δουρόγε γγέρα μπάνε, ἀτὲ δὲ τὲ σόστετε.

14. Ε κοῦρ τὲ σῖχνι ἰδῶλενε καὶ δεφτόν τὲ ὀκρετουάριτε, καὶ θὰ προφήτη Δανιὴλ, καὶ τὲ βίγε τέκ νούχε χῖσθεντ (ἀτὲ καὶ διαβάς λέ τὲ νοήτγες) ἀχίερε ἀτά καὶ φένδενε ντὲ Ἰουδαίε, λέ τὲ ἱεργενε ντὲ μάλλε.

15. Ε δὲ αἰ καὶ ἐστὲ μπι ταρατῆ, λέ τὲ μὲς ζῖπρέσε μπε ὅτεπι, ὡς τὲ μὲς χίγες πρέντα τὲ μάρρε φῖ γκα ὅτεπι ἀτίγ.

16. Ε δὲ αἰ καὶ τὲ φέντετε ντὲ ἄρρε λέ τὲ μὲς κθένετε πράπα, τὲ μάρρε ρόπατ' ἐτίγ.

17. Ε βὲ μπά τὸ φρά καὶ γιάνε μὲ πάρρε, ἐ δὲ μπά τὸ καὶ κανε δγιέλμ ντὲ σίσε μπά τὸ δῖτ.

18. Προσεύχεσθε δὲ διὰ νὰ μὴ γείνη ἡ φυγὴ ὑμῶν ἐν χειμῶνι.

19. Διότι αἱ ἡμέραι ἐκείναι θέλουσιν εἶσθαι θλίψις τοιαύτη, ὅποια δὲν ἔγεινεν ἀπ' ἀρχῆς τῆς κτίσεως τὴν ὅποιαν ἔκτισεν ὁ Θεός, ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ θέλει γείνει.

20. Καὶ ἐὰν ὁ Κύριος δὲν ἤθελε συντέμει τὰς ἡμέρας ἐκείνας, δὲν ἤθελε σωθῇ οὐδεμία σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς, τοὺς ὁποίους ἐξέλεξε, συντέμει τὰς ἡμέρας.

21. Καὶ τότε ἐὰν τις εἴπῃ πρὸς ὑμᾶς, Ἰδοὺ, ἐδῶ εἶναι ὁ Χριστός, ἢ, Ἰδοὺ, ἐκεῖ, μὴ πιστεύσητε.

22. Διότι θέλουσιν ἐγερθῇ ψευδοχριστοὶ καὶ ψευδοπροφῆται· καὶ θέλουσι δείξει σημεῖα καὶ τέρατα, διὰ νὰ ἀποπλανῶσιν, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς.

23. Σαῖς ὅμως προσέχετε· ἰδοὺ, σᾶς προεῖπον πάντα.

24. Ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, μετὰ τὴν θλίψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος θέλει σκοτισθῇ, καὶ ἡ σελήνη δὲν θέλει δώσῃ τὸ φέγγος αὐτῆς,

25. Καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ θέλουσι πίπτει, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς θέλουσι σαλευθῇ.

26. Καὶ τότε θέλουσιν ἰδεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης.

27. Καὶ τότε θέλει ἀποσεῖλει τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ.

28. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ὁ κλάδος αὐτῆς γείνῃ ἤδη ἀπαλός, καὶ ἐκβαλστανῇ τὰ

18. Εἰ λιοῦτουνι τὲ μὸς οὐ πένετε τ' ἱκουριτε τούτῳ μὲ δῖμερ.

19. Σὲ μὰ τὸ δῖτ δὸ τὲ γέτε ὅτρεγγίμῃ ἱμάδ, κάκε κὲ ἱτίλλι νούκ' οὐ πὲ κούρε, κὲ ντὲ τὲ νίσουρε τὲ δινιάσε κὲ πέρι Περντία, γγέρα ντα- ὅτι ἄς μὸς οὐ πέφτε.

20. Εἰ τὲ μὸς κῖθ ὅκουρτούρε ζότι δῖτε, δὸ τὲ μὸς ὅπετόντε νιερί, πὸ πὲρ τὲ ζιγέδουριτε, ἀτὰ κὲ ζιγοδι ὅκουρτίτῃ δῖτε.

21. Εἰ ἀχίερε ντὲ γιοῦ θάσπε νιερί γιούβετ, γιὰ, ἄετοῦ ἔστε Κρί- ὅτι, ἄ γιὰ ἀτγὲ, μὸς ἄεσόνι.

22. Σὲ δὸ τὲ γκρίχενε Κρίσπερ τὲ ρέμ, ἐ δὲ προφήτερ τὲ ρέμ, ἐ δὸ τὲ ἄπενε νισάνε, ἐ τζιουδῖρα, πὲρ τὲ φενίερε ντὲ μούντζινε, ἐ δὲ τὲ ζιγέ- δουριτε.

23. Πὸ γιούβετ βεστρονί, γιὰ κὲ οὐ ἂ θάτζε γιούβετ τὲ φίθα μὲ περπάρα.

24. Πὸ μὰ τὸ δῖτ, πὰς ἀτιγ ὅτρεγγίμιτ, Δίελι δὸ τὲ ἔρρετε, ἐ δὲ Χένεζα δὸ τὲ μὸς ἄπε ὀρίτεν' ἐσάιγ.

25. Εἰ δὲ Οὐλλετ' ἐ Κίελιτ δὸ τὲ πένε, ἐ δὲ φουκίτε κὲ γιάνε ντὲρ Κίελ δὸ τὲ τούντενε.

26. Εἰ ἀχίερε δὸ τὲ ὁχενε τὲ πέρρ' ἐ νιερίουτ κὲ βγιέν μπι μγιέρ- φουλα μὲ ὁόμε φουκί, ἐ δὲ λεβδίμ.

27. Εἰ ἄτε χίρε δὸ τὲ δερφόγε Ἐγγεῖγτ' ἐτίγ ἐ δὸ τὲ μπεγέδενε τὲ ζγέδουριτ ἐτίγ γκά τὲ κάτερ ἔρρετε γκά ἄν' ἐ δέουτ, γγέρα μπάνε τὲ Κίελιτ.

28. Εἰ γκά φίκου μφόνη παραβο- λίνε, κούρ ζπούτενε δέφατ' ἐ ντζιέρε φλέτατε, ἐ κουπετόνι σὲ ἄφερ ἔστε

φύλλα, ἐξεύρετε ὅτι πλησίον εἶναι τὸ θέρος.

29. Οὕτω καὶ σεις, ὅταν ἴδῃτε ταῦτα γινόμενα, ἐξεύρετε ὅτι πλησίον εἶναι, ἐπὶ τὰς θύρας.

30. Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι δὲν θέλει παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως οὗ γένωσι πάντα ταῦτα.

31. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θέλουσι παρέλθῃ, οἱ δὲ λόγοι μου δὲν θέλουσι παρέλθῃ.

32. Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς γινώσκει, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν οὐρανῷ, οὐδὲ ὁ Υἱός, εἰμὴ ὁ Πατήρ.

33. Προσέχετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε· διότι δὲν ἐξεύρετε πότε εἶναι ὁ καιρὸς.

34. Ἐπειδὴ τοῦτο θέλει εἶσθαι ὡς ἄνθρωπος ἀποδημῶν, ὅστις ἀφῆκε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς δούλους αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, καὶ εἰς ἕκαστον τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν θυρωρὸν προσέταξε νὰ ἀγρυπνῇ.

35. Ἀγρυπνεῖτε λοιπόν· (διότι δὲν ἐξεύρετε πότε ἔρχεται ὁ κύριος, τῆς οἰκίας, τὴν ἐσπέραν, ἢ τὸ μεσονύκτιον, ἢ ὅταν φωνάξῃ ὁ ἀλέκτωρ, ἢ τὸ πρωί·)

36. Μήποτε ἐλθὼν ἐξαίφνης, σὰς εὕρῃ κοιμωμένους.

37. Καὶ ὅσα λέγω πρὸς εἰσάς, πρὸς πάντας λέγω. Ἀγρυπνεῖτε,

Κεφ. ιδ'. 14.

ΜΕΤΑ δὲ δύο ἡμέρας ἦτο τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα· καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς νὰ συλλάβωσιν αὐτὸν μὲ δόλον καὶ νὰ θανατώσωσιν.

βέρρα.

29. Κεῖντος ἐ δὲ γιούβει, κούρ τὲ σίχινι κετὸ καὶ τὲ πένεβε, ἴχινι σὲ ἀφερ ἔστε μπὲ δῖερ.

30. Μὲ τὲ βερτέτα οὐ θὸμ γιούβει, καὶ δὲ τὲ μὸς σκόγε κούιγ πρὲζ, γγέρα σὰ τὲ πένεβε φίθε κετὸ.

31. Κιέλτε ἐ δὲ Δέου δὲ τὲ σκόγενε, ἐ φγιαλέτ' ἐμία δὲ τὲ μὸς σκόγενε.

32. Πὸ πὲρ ἀτὲ δῖτε, ἐ δὲ πὲρ ἀτὲ σαχάτ νούχε δι νιερί, ἀς ἔγγε-
ιγτε καὶ γιάνε μπὲ Κιέλ, ἀς ἰ πῖρρι, πὲρ βέτζμε γιάτι βέτεμε.

33. Βεῖτόνι, μὸς φλίγινι, ἐ λιού-
τουνι, σὲ νούχε δῖνι κούρ ἔστε κόχα.

34. Πόσι νῆ νιερί καὶ βέτε ντὲ ξενιτὶ, ἐ καὶ λιά στεπίν' ἐτίγ, ἐ δὲ ντὲ κοπίγ τὲ τίγ οὐρδερνε, ἐ δὲ ντὲ τζίλι δὲ πούνεν' ἐτίγ, ἐ πορτάρε ἐ πορσίτι τὲ ρίγε ζγιούαρε.

35. Ρίγι δὲ ζγιούαρε (σὲ νούχε δῖνι τζκόχε θγιέν ἰ ζότι στεπίσε, μπρέμανετ, ἀ ντὲ μὸς τὲ νάτσεσ ἀ κούρ θερρὲτ κοκόσι, ἀ ντὲ μεγγές.)

36. Σὲ μὸς θίγε πὰ παντέχουρε, ἐ οὐ φέγε γιούβει μπὲ φιούμεε.

37. Κετὸ καὶ οὐ θὸμ γιούβει, οὐ ἀθὸμ φίβεβει, ρίγι ζγιούαρε.

Κρίε Ἐκατερμπεδγιέττε. ιδ'. 14.

Επὰς δι δῖτετ καὶ Πάσχα ἐ δὲ λι-
φότε, ἐ τὲ πάρειτ' ἐ Πρίφτερετ, ἐ δὲ
Γραμματεῖγτε κερκόινε κιθ τὰ
ζίγιν' ἀτὲ μὲ δελπερί, ἐ τὰ βρίονε.

2. Ἐλεγον δὲ, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε γείνηθῃ θόρυβος τοῦ λαοῦ.

3. Καὶ ἐνῶ αὐτοὺς ἦτο ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, καὶ ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν, ἦλθε γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου, νάρδου καθαρᾶς, πολυτίμου· καὶ συντρίψασα τὸ ἀλάβαστρον, ἔχυσε τὸ μύρον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

4. Ἦσαν δὲ τινες ἀγανακτοῦντες καθ' ἑαυτοὺς, καὶ λέγοντες, Διὰ τί ἔγεινεν ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου;

5. Διότι ἡδύνατο τοῦτο νὰ πωληθῇ ὑπὲρ τριακόσια δηνάρια, καὶ νὰ δοθῶσιν εἰς τοὺς πτωχοὺς· καὶ ὠργίζοντο κατ' αὐτῆς.

6. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀφήσατε αὐτὴν· διὰ τί ἐνοχλεῖτε αὐτήν; καλὸν ἔργον ἔπραξεν εἰς ἐμέ·

7. Διότι τοὺς πτωχοὺς πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε νὰ εὐεργετήσητε αὐτούς· ἐμὲ ὁμῶς πάντοτε δὲν ἔχετε.

8. Ὅ,τι ἡδύνατο αὕτη, ἔπραξε· προέλαβε νὰ ἀλείψῃ με μύρον τὸ σῶμά μου διὰ τὸν ἐνταφιασμόν.

9. Ἀληθῶς σὰς λέγω, Ὅπου ἂν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔπραξεν αὕτη, θέλει λαληθῇ εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.

10. Τότε ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα, ὑπῆγε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, διὰ νὰ παραδώσῃ αὐτὸν εἰς αὐτούς.

11. Ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν· καὶ ὑπεσχέθησαν νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν ἀργύρια· καὶ ἐζήτηί πῶς νὰ παραδώσῃ αὐτὸν ἐν εὐκαιρίᾳ.

12. Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν

2. Πρὸ θόνης, γινὼ ντὲ τὲ χρέμπτε-
νε, σὲ μὸς πένετὲ νακατοσί ντὲ λαό.

3. Ε κοῦρ ἴστε ἀτ ντὲ Βιθανί, μπε ὅτεπὶ τὲ Σίμωνιτ σὲ λεπρόσου-
ριτ, τέκ βίγτε ἀτ ντὲ σουφρά, ἔρδι
νιὲ φρούα, ἐ χίστε νιὲ γαράφρ πᾶ
δόρρρ, πλιότ με μύρο γκά Νάρδο τὲ
κερούαρρ, ὅοιμρ τὲ ὅτρεγγτε, ἐ σὶ
ἐ θεοῦ γαράφρνε πᾶ δόρρρ, γιὰ δέρδι
μπὶ κρίε τὲ τίγ.

4. Ε κένρ τζᾶ κὲ οὐ ζεμερούανε
με θέτεχε τὲ τοῦρρ, ἐ θόσνε· μπε σὲ
οὐ πὲ τὲ χούμπουριτ' ἐ χεσάιγ μύ-
ροσε;

5. Σὲ χεγιό μούντ τὲ ὅτειγ με
τέπερ σὲ τρεκλίντ δηνάρε, ἐτ' ἵπεεγνε
τὲ βάρφερετ, ἐ ζεμερόνειγνε μπε τέ.

6. Ε Ἰησοῦι θᾶ· λίριε ἀτέ, ψὲ ἰ
ἵπνι ἀσάιγ μουντίμ; τὲ μίρρρ πούνρ
πὲρι μπε μούα.

7. Σὲ τὲ βάρφεριτε ἰ κένι κουρδὸ
με θέτεχε τούαιγ, ἐ κουρδὸ τὲ δόι,
μούντνι τὲ πένι ντὰ τὰ τὲ μίρρρ, πὸ
μούα νούχε με κένι κουρδὸ.

8. Ατὲ κὲ μούντι χεγιό ἐ πὲρι,
αίριγτι με περπάρα τὲ λίεγρ κούρμινρ
τίμ με μύρο, πὲρ τὲ βένρ ντὲ βάρρ.

9. Με τὲ βερτέτα οὐ θόμ γιού-
βετ, τέκ δὸ κὲ τὲ βρφένετρ κούτγ
Οὐγγίλ ντὲ φίθρ πότε, δὸ τὲ κουβεν-
τόνετρ ἐ δὲ τζπὲρι χεγιό κὲ τὲ μπᾶ-
χετε μέντ ἀγιό.

10. Ε Ἰούδα Ἰσκαριώτῃ νιὲ γκά
τὲ διμπεδγιέτε, βάτε ντὲ τὲ πάρετ'
ἐ Πρίφτερετ κὲ τοῦ ἱπ ἀτέ μπε
δούαρρ.

11. Ε ἀτὰ σὶ διφιούανε οὐ φε-
ζούανε· ἐ ἰ τάξνε τὲ ἵπνε ἀτίγ ἄσπερ·
ἐ χερκόν κὲ τοῦ ἰπ ἀτέ μπε δούαρρ
με κολαίγ.

12. Ε δίτεν' ἐ πάρε τὲ λιφόβετ,

ἀζύμων, ὅτε ἐθυσίαζον τὸ πάσχα, λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποῦ θέλεις νὰ ὑπάγωμεν καὶ νὰ ἐτοιμάσωμεν διὰ νὰ φάγῃς τὸ πάσχα;

13. Καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν· καὶ θέλει σᾶς ἀπαντήσῃ ἄνθρωπος βασταζῶν σταμνίον ὕδατος· ἀκολουθήσατε αὐτόν,

14. Καὶ ὅπου εἰσέλθῃ, εἶπατε πρὸς τὸν οἰκοδεσπότην, Ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει, Ποῦ εἶναι τὸ κατάλυμα ὅπου θέλω φάγῃ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου;

15. Καὶ αὐτὸς θέλει σᾶς δεῖξῃ ἄνωγεν μέγα ἐστρωμένον ἑτοιμον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε εἰς ἡμᾶς.

16. Καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ εὔρον καθὼς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα.

17. Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἑσπέρα, ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα.

18. Καὶ ἐνῶ ἐκάθηντο εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἔτρωγον, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν θέλει μὲ παραδώσει, ὅστις τρώγῃ μετ' ἐμοῦ.

19. Οἱ δὲ ἤρχισαν νὰ λυπῶνται, καὶ νὰ λέγωσι πρὸς αὐτὸν εἰς ἕκαστος, Μήπως ἐγώ; καὶ ἄλλος, Μήπως ἐγώ;

20. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Εἰς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβάπτων μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ πινάκιον τὴν χεῖρα.

21. Ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς εἶναι γεγραμμένον περὶ αὐτοῦ· οὐκ εἰς τὸν ἄνθρω-

ποῦ χάριγεν Πάσχενε, ἰθὺν ἀτιγ μαθητὴν· ἐτιγ, καὶ δὲ τὲ βέμι, ἐ τὲ πέγεμε φατὶ τὲ χάτζ Πάσχενε;

13. Ε δερβὸν δι γκα μαθητὴν· ἐτιγ, ἐ οὐ θότ' ἀτοῦρε· ἐτζενι ντὲ κιουτὲτ, ἐ δὲ τὲ πίκετ με γιου νιὲ νιερί χὲ μπάν νιὲ στάμνε μὲ οὕγε, ἐ χὰτζδενι πὰς τίγ.

14. Ε τέκ δὲ καὶ τὲ χίγε θίε ζό- τιτ σὲ στρεπίσε, σὲ δάσκαλι θότε, καὶ ἐστὲ κονάκου καὶ δὲ τὲ χὰ πὰ- σχενε πὰσχε με μαθητῶν· ἐμ;

15. Ε ἀτ δὲ τοῦ δεφτόγε γιού- βετ νιὲ τζαρδὰκ τὲ μὰδ στρουάρε με μεσάλε, φατὶ, ἀτγὲ πένανι φατὶ πὲρ νάβετ.

16. Ε δούαλε μαθητὴν· ἐτιγ, ἐ θάνε ντὲ κιουτὲτ, ἐ φένε σὶ κούντρ' οὐ θὰ ἀτοῦρε· ἐ πένι φατὶ πὰσχενε.

17. Ε σὶ οὐ ἔρρ βγιέν πὰσχε με τὲ διμπεδγιέτε.

18. Ε τέκ ρίγν' ἀτὰ μπὲ σουφρά ἐ χὰίγνε, οὐ θὰ Ἰησοῦτ' με τὲ θερτέ- τα οὐ θὰμ γιούβετ, σὲ νιὲ γκα γιούτ δὲ τὲ μὲ παραδόσε, ἀτ καὶ χὰ με μούα πὰσχε.

19. Ε νίονε τὲ χελμόνεγνε, ἐ τὲ θότ' ἀτιγ νιέσι πὰς γιάτεριτ, μὸς γιάμ οὔνε; ἐ τγιάτερι μὸς γιάμ οὔνε;

20. Ε δὲ ἀτ οὐ περφέιφκ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε, νιὲ γκα τὲ διμπεδγιέτε, ἀτ καὶ γγιέν δόρρενε νιὲ κούπε πὰσχε με μούα.

21. Ε ἰ πύρρι νιερίουτ βέτε σὶ κούντρε· ἐστὲ σκουάρε πὲρ ἀτὲ, πὸ βὲ ἀτιγ νιερίουτ, καὶ πρέιγ ἀτιγ παρα-

πον ἐκείνον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται· καλὸν ἦτο εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκείνον, ὃν δὲν ἤθελε γεννηθῆ.

22. Καὶ ἐνῷ ἔτρωγον, λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον, εὐλογήσας, ἔκοψε, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς, καὶ εἶπε, Λάβετε, φάγετε· τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου.

23. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, εὐχαρίστησε, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς· καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες.

24. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τοῦτο εἶναι τὸ αἱμῶ μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον.

25. Ἀληθῶς; σὰς λέγω, ὅτι δὲν θέλω πίνει πλέον ἐκ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὅταν πίνω αὐτὸ νέον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

26. Καὶ ἀφ' οὗ ὑμνησταν, ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑβραίων.

27. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι πάντες θέλετε σκανδαλισθῆ ἐν ἐμοὶ τὴν νύκτα ταύτην· διότι εἶναι γεγραμμένον, «Θέλω πταῖναι τὸν ποιμένα, καὶ θέλουσι διασκορπισθῆ τὰ πρόβατα.

28. Ἀφ' οὗ ὁμῶς ἀναστηθῶ θέλω ὑπάγει πρότερον ὑμῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

29. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτόν, Καὶ ἐάν πάντες σκανδαλισθῶσιν, ἐγὼ ὁμῶς οὐχί.

30. Καὶ λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς σοὶ λέγω, ὅτι σήμερον τὴν νύκτα ταύτην, πρὶν ὁ ἀλέκτωρ φωνᾷξει δις, τρίς θέλεις με ἀπρηνηθῆ.

31. Ὁ δὲ ἔτι μᾶλλον ἔλεγεν, Ἐάν γείνη χρεία νὰ συναποθάνω μετὰ σοῦ, δὲν θέλω σὲ ἀπρηνηθῆ. Ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.

Ἰδοσετὶς ἰ πῖρρι ἰ νιερίουτ, με μίρρε κὲ πὲρ ἀτὲ νιερί τὲ μὸς κὲ λέρε.

22. Ε τὰκ χάϊγν' ἀτὰ, μὸρρι Ἰησοῦ πούχε, ἰ σὶ ἰ πεκόϊ, ἰ θεού, ἰ οὐ ἀδὰ ἀτοῦρε· ἰ οὐ θὰ· μίρρι, χάϊ, χεγιὼ ἔσττε κούρμι ἱμ.

23. Ε σὶ μὸρρι ποτήρε, ἰ εὐχαριστίσι, οὐ ἀ δὰ ἀτοῦρε, ἰ πίνε πρέϊγ σίγ φίθ.

24. Ε οὐ θὰ ἀτοῦρε· κοῦϊγ ἔσττε φιάκου ἱμ ἰ διγιάτεσε σὲ ρε, κὲ δὸ τὲ δέρδετε πὲρ σοῦμε.

25. Με τὲ βερτέτα οὐ θὸμ γιούβετ, δὸ τὲ μὸς πὶ με γκὰ ζπιγέλ βέσττε γγέρα μπὰ τὲ δίτε, κούρ τὰ πὶ ἀτὲ τὲ ρὲ ντὲ μπρετεροὶ τὲ Περνίσι.

26. Ε σὶ εὐχαριστίσινε δοῦαχε ντὲ μάλλ τὲ οὐλίνιετ.

27. Ε οὐ θὸτ' ἀτοῦρε Ἰησοῦ, κὲ φίθ· δὸ τὲ σκανδαλίσινε πὲρ μοῦα ντὲ χετὲ νάτε· σὶ ἔσττε σκρούαρε, δὸ τὲ φοδὶτ δελμουαρε, ἰ δὸ τὲ περχάπενε δέντε.

28. Ε πὸ πὰς σὲ γγιάλουριτ σίμ, δὸ τὲ βέτε περπάρα γιούβετ ντὲ Γαλιλαίε.

29. Ε Πέτρουκ ἰ θὰ ἀτίγ· ἰ δὲ τὲ φίθ· ντοῦ σκανδαλίτζινε, πὸ οὔνε γιό.

30. Ε ἰ ὀτ' ἀτίγ Ἰησοῦ, με τὲ βερτέτε τὲ θὸμ τίγ, κὲ σὸτ ντὲ χετὲ νάτε, πὰ χεντούαρε ἰ δὲ κοκόσι δι χέρε, δὸ τὲ με ἀρνίσετζ τρι χέρε.

31. Ε ἀτ στόντε ἰ θὸτ' ἰ δὲ ντοῦ δάστε κὲ τὲ βδὲς με τί πάσχε, νοῦχε δὸ τὲ τ' ἀρνίσεμ τίγ· ἰ ἀστοῦ θόσνε· ἰ δὲ τὲ φίθ· τὲ γιέρετε.

32. Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον ὀνομαζόμενον Γεθσημανῇ· καὶ λέγει πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Καθίσατε ἐδῶ, ἕως οὗ προσευχθῶ.

33. Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἤρχισε νὰ ἐκθαμβῇται καὶ νὰ ἀδημονῇ.

34. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Περίλυπος εἶναι ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ἐδῶ, καὶ ἀγρυπνεῖτε.

35. Καὶ προχωρήσας ὀλίγον, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο νὰ παρέλθῃ ἂν ἦναι δυνατόν ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα ἐκείνη.

36. Καὶ ἔλεγεν, Ἀβρᾶ, ὁ Πατὴρ, πάντα εἶναι δυνατὰ εἰς σέ· ἀπομάκρυνον ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· οὐχὶ ὁμως ὅ,τι θέλω ἐγώ, ἀλλ' ὅ,τι σὺ.

37. Καὶ ἔρχεται, καὶ εὕρισκει αὐτοὺς κοιμωμένους· καὶ λέγει πρὸς τὸν Πέτρον, Σίμων, κοιμᾶσαι; δὲν ἠδυνήθης μίαν ὥραν νὰ ἀγρυπνήσῃς;

38. Ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε, διὰ νὰ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

39. Καὶ πάλιν ὑπῆγε καὶ προσυχήθη, εἰπὼν τὸν αὐτὸν λόγον.

40. Καὶ ἐπιστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν κοιμωμένους, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἦσαν βεβαρημένοι, καὶ δὲν ᾔξευρον τί νὰ ἀποκριθῶσι πρὸς αὐτόν.

41. Καὶ ἔρχεται τὴν τρίτην φοράν καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Κοιμᾶσθε τὸ λοιπὸν, καὶ ἀναπαύεσθε· ἀρκετὴ ἦλθεν ἡ ὥρα· ἰδοὺ, παραδίδεται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀμαρτωλῶν.

32. Ε βίγενε ντὲ νιὲ φῶϊατ καὶ κιοῦχαεῖγ Γεθσιμανί· ἐ οὐ θότε μαθητίβετ σὲ τίγ· ῥίγι κατοῦ γγέρα σὰ τὲ φάλεμ.

33. Ε μερρ πάσκε με βέτεχε τὲ τίγ Πέτρουνε· ἐ δὲ Ιάκωβονε· ἐ δὲ Ιωάννε, ἐ ζοῦρι τὲ τρομάξ, ἐ τὲ χελμόνεϊγ.

34. Ε οὐ θότ ἀτοῦρε· σοῦμε χελμούαρε ἔσπε Σπίρτι ἱμ γέρα μπὲ δδέλεγε· μπέτουνι ἐ ῥίτ κατοῦ, ἐ μὸς φλίγι.

35. Ε οἱ βάτε πάχεζε με τέγγ, ῥὰ περμπίς· ἐ φάλεϊγ, ντὲ μούντ, τὲ μερβόνεϊγ γκα ἀὶ κούϊγ σαχάτ.

36. Ε θότε· ἀββα ὦ γιάτ, φίθε τὲ κολάϊγα γιάνε τέκ τι, μερβὸ γκα μέγε κατὲ ποτήρ· πό γιὸ ἀτὲ καὶ δούα οὔνε, πό ἀτὲ καὶ δὸ τι.

37. Ε βγιέν, ἐ ἰ φὲν ἀτὰ καὶ φλίγνε· ἐ ἰ θότε Πέτροσε· Σίμων, φλὲ; νοῦχε μούντε τὲ ῥίγε ζγιοῦαρε νιὲ σαχάτ;

38. Ρίγι ζγιοῦαρε, ἐ δὲ φάλλι, καὶ τὲ μὸς πίνι ντὲ πιραζί· Σπίρτι ἔσπε φατί, πό κούρμι ἔστ· ἰ σμούντουρε.

39. Ε πάμετα βάτε ἐ οὐ φάλλ, τοῦκ· ἐ θένε ἀτὲ φγιαλλε.

40. Ε σὶ οὐ κθίε ἰφέτι ἀτὰ περσε· ρὶ καὶ φλίγνε, (σὲ ψὲ κένε σίτ· ἀτοῦρε ῥευντοῦαρε) ἐ νοῦχε δίγνε τζίτ περφέ· φεσῖν· ἀτίγ.

41. Ε βγιέν τὲ τρέτενε χέρε, ἐ οὐ θότ· ἀτοῦρε· ἐ δὲ πό φλίγι, ἐ πρέ· χενι· σαδὸ, ἔρδι σαχάτι, νὰ, ἰ κίρρι νιερίουτ καὶ ἱπετε μπὲ δούαρρ τὲ φαγετόρεβετ.

42. Ἐγέρθητε, ὑπάγωμεν, Ἰδοὺ, ὁ παραδίδων με ἐπλησίασε.

43. Καὶ εὐθὺς ἐνῶ ἐλάλει ἔτι, ἔρχεται ὁ Ἰούδας, εἷς ὢν τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων.

44. Ὁ δὲ παραδίδων αὐτὸν εἶχε δώσει εἰς αὐτοὺς σημεῖον, λέγων, Ὅτινα φιλήσω, αὐτὸς εἶναι, πιάσατε αὐτὸν καὶ φέρετε ἀσφαλῶς.

45. Καὶ ὅτε ἤλθεν, εὐθὺς πλησίασας εἰς αὐτὸν, λέγει, Ῥαββί, Ῥαββί· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

46. Καὶ ἐκείνοι ἐπέβαλον ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ἐπίασαν αὐτόν.

47. Εἷς δὲ τις τῶν παρ᾽ αὐτῶν οὐρας τὴν μάχαιραν, ἐκτύπησε τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀπέκοψε τὸ ὠτίον αὐτοῦ.

48. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὡς ἐπὶ ληστὴν ἐξηγήθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων νὰ μὲ συλλάβητε;

49. Καθ' ἡμέραν ἤμην πλησίον ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ δὲν μὲ ἐπίασατε· πλὴν τοῦτο ἔργειν διὰ νὰ πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.

50. Καὶ ἀφήσαντες αὐτὸν πάντες, ἔφυγον.

51. Καὶ εἷς τις νεανίσκος ἠκολούθει αὐτόν, περιτετυλιγμένος σινδὼνα εἰς τὸ γυμνὸν σώμα αὐτοῦ· καὶ πιάνουσιν αὐτόν οἱ νεανίσκοι.

52. Ὁ δὲ ἀφήσας τὴν σινδὼνα, ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν γυμνός.

53. Καὶ ἔφεραν τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα· καὶ συνέρχονται πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς.

42. Γκρίχι τὲ βέμι· νὰ, αἱ καὶ δὸ τὲ μὲ ἄπε, ἔρδι ἄφερ.

43. Εἰ ἄτε τζᾶστ πὰ σόσουρε ἀτ φγιαλένε, βγιέν Ἰούδα, καὶ καὶ νιὲ γκα τὲ διμπεδγιέτε, ἐ δὲ πᾶσχε μὲ ἄτε σοῦμε τούρμε μὲ θίχερα, ἐ δὲ μὲ δρούνιε, γκα τὲ πάρετ' ἐ Πρίφτερετ. ἐ δὲ γκα Γραμματέγτε, ἐ δὲ πλείετε.

44. Εἰ αἱ καὶ ἐ παραδόσι ἄτε, οὐ χιῶ δένε ἀτούρε νισᾶν, ἐ οὐ χιῶ θένε· σὲ ἄτε καὶ δὸ τὲ πούθ, αἱ ἔστε ζιριε ἄτε, ἐ σπίριε μὲ καλίμ.

45. Εἰ πόκε ἔρδι, ἄτε τζᾶστ γιού κιάσ ἀτίγ, ἐ ἰ θότε· δάσκαλ, δάσκαλ, ἐ ἐ πούθι ἄτε.

46. Εἰ δὲ ἀτὰ ὅτινε δούαρρτε μπι τὲ ἐ ἐ ζούν' ἄτε.

47. Εἰ νιὲ γκα ἀτὰ καὶ βίγν' ἀτγὲ, κρέου θίχενε, ἐ φοδίτι κοπίλ' ἐ σὲ πᾶριτ σὲ πρίφτερετ, ἐ ἰ κρέου ἀτίγ βέσνε.

48. Εἰ οὐ περφέετ' Ἰησοῦ, ἐ οὐ θὰ ἀτούρε· πόσι μπε κουσάρ δούατε μὲ θίχερα ἐ μὲ δρούνιε τὲ ζίρι μούα;

49. Γκα δῖτα πᾶσχε μὲ γιούβετ γέσσε τούκ' ἐδιδάξουρε ντὲ ἱερὸ ἐ νοῦλε μὲ ζούτε, πὸ δούχατε τὲ δάλλενε τὲ θερτέτα κάρτερατε.

50. Εἰ ἐλιάνε ἄτε τὲ φίθε ἐ ἱκνε.

51. Εἰ νιὲ δγιαλλόσ βίγτε πᾶς τίγ, καὶ καὶ τιλίχουρε μὲ τζαρτζᾶφ μπι λέκουρε, ἐ ἐζέν ἄτε τρίματε.

52. Εἰ δὲ αἱ οἱ λεσσίτ' τζαρτζᾶφνε, ἱκου γκα ἀτὰ λιακουρίκ.

53. Εἰ ἐ σπούνε Ἰησοῦνε τὲκ ἰ πάρι πρίφτερετ, ἐ οὐ μπεγιόδε ἀτγὲ μὲ τὲ πᾶσχε φίθε τὲ πάρετ' ἐπρίφτερετ, ἐ δὲ πλείετε, ἐ δὲ γραμματέγτε.

54. Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτὸν ἕως ἔνδον τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως· καὶ συνεκλήθη μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἐθερμαινετο εἰς τὸ πῦρ.

55. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν διὰ τὰ θανατώσασιν αὐτὸν, καὶ δὲν εὕρισκον.

56. Διότι πολλοὶ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' αἱ μαρτυρίαι δὲν ἦσαν σύμφωνοι.

57. Καὶ τινες σηκωθέντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, λέγοντες,

58. Ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτὸν λέγοντα, Ὅτι ἐγὼ θέλω χαλάσει τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον θέλω οἰκοδομήσει.

59. Πλὴν οὐδὲ οὕτως ἦτο σύμφωνος ἡ μαρτυρία αὐτῶν.

60. Καὶ σηκωθείς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον, ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν, λέγων, Δὲν ἀποκρίνεσαι οὐδέν· τί μαρτυροῦσιν οὗτοι κατὰ σοῦ;

61. Ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ δὲν ἀπεκρίθη οὐδέν, Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἠρώτα αὐτὸν, λέγων πρὸς αὐτὸν, Σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Εὐλογητοῦ;

62. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγὼ εἶμαι· καὶ θέλετε ἰδεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.

63. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διασχίσας τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, λέγει, Τί χρεῖαν ἔχομεν πλέον μαρτύρων;

64. Ἀκούσατε τὴν βλασφημίαν· τί σὺ φαίνεται; Οἱ δὲ πάντες, κατέκριναν αὐτὸν, ὅτι εἶναι ἔνοχος θανάτου.

54. Ε Πέτρον α βίγ πὰς τὴγ πέρ σὲ λιάρφουτ, γγέρεα πρέντα ντὲ ἀβλί τὲ σὲ πάριτ σὲ πρίφτερετ, ἐ ρίγτε παῶκε με κοπιγ, ἐ γκρόχεϊγ μπὲ γιάρ.

55. Ε τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ φίθε μπεγέδεργια χερκοίγνε μαρτυρὶ κόντρ' Ἰησοῦιτ, πέρ τὲ θράρε ἀτὲ, πὸ νοῦκε γέϊγνε.

56. Ε σοῦμε μαρτυρίαν ρέμ, κόντρ' ἀτιγ, πὸ νοῦκε κένε πάραϊγ μαρτυρίτ' ἐτοῦρε.

57. Ε οὐ γκρένε τζά, ἐ μαρτυρίαν ρέμ κόντρ' ἀτιγ, ἐ θάνε,

58. Σὲ νάβετ διφιούαμ ἀτὲ κὲ θόθ' σὲ οὔνε δὸ τὲ πρίθ χετὲ Νχὸ κὲ ἔστε πέρε με δούαρρ, ἐ πέρ τρε διτ δὸ τὲ πέϊγ νιὲ τγιατὲρ τὲ πὰ πέρρε με δούαρρ.

59. Ε ἀς χεῖτοῦ νοῦκε κὸ νιὲ μαρτυρία ἐτοῦρε.

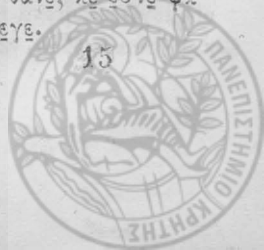
60. Ε σὶ οὐ γκρέ ντὲ μὲς ἰ πάρι ἰ πρίφτερετ, ἐ πιέτι Ἰησοῦνε, ἐ θόθ' νοῦκε περφέρε φάρε; τζμαρτυρὶ θόνε χετὰ κόντρε τέγε;

61. Ε ἀτ' πουῶντε, ἐ νοῦκ' οὐ περφέϊγκ φάρε· ἐ ἐ πιέτι ἀτὲ περσερὶ ἰ πάρι ἰ πρίφτερετ, ἐ ἰ θόθ' ἀτιγ, τὲ γὲ Κρίῦτι ἰ πέρρι ἰ σὲ πεκούαριτ;

62. Ε δὲ Ἰησοῦ ἰ θά, οὔνε γιάμ, ἐ δὲ δὸ τὲ σίχνι τὲ πέρρ' ἐ νιερίουτ τὲ ρίγνε μπάνε τὲ δγιαθετὲ τὲ φουκίσε, ἐ δὲ τὲ βίγνε μπὲ ρὲ τὲ Κίελιτ.

63. Ε ἰ πάρι πρίφτερετ σὶ τζόρι ρόλατὲτιγ, θόθε· τζνά δούχανε μαρτίρενε.

64. Ε διφιούατε βλασφημίαν, τζοῦ δούκετε γιούβετ; ἐ δὲ ἀτὰ τὲ φίθε ἐ ἀποφασίαν ἀτὲ ἐ θάνε, κὲ ἔστε φαγετοῦαρ πέρ ἐδέκεγε.

65. Καὶ ἤρχισαν τινὲς νὰ ἐμπύ-
ωσιν εἰς αὐτόν, καὶ νὰ περικαλύπτω-
σι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ νὰ γρον-
θίζωσιν αὐτόν, καὶ νὰ λέγωσι πρὸς
αὐτόν, Προφήτευσον. Καὶ οἱ ὑπηρεταὶ
ἔτυπον αὐτόν με ῥαπίσματα.

66. Καὶ ἐνῶ ἦτο ὁ Πέτρος ἐν τῇ
αὐλῇ κάτω, ἔρχεται μία τῶν θερα-
παινίδων τοῦ ἀρχιερέως·

67. Καὶ ὅτε εἶδε τὸν Πέτρον
θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα εἰς αὐτόν,
λέγει, Καὶ σὺ ἦσο μετὰ τοῦ Ναζα-
ρηνοῦ Ἰησοῦ.

68. Ὁ δὲ ἠρνήθη, λέγων, Δὲν ἐ-
ξεύρω, οὐδὲ καταλαμβάνω τί σὺ λέ-
γεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προ-
αύλιον· καὶ ὁ ἀλέκτωρ ἐφώναξε.

69. Καὶ ἡ θεραπαινὴ ἰδοῦσα αὐ-
τὸν πάλιν, ἤρχισε νὰ λέγῃ πρὸς
τοὺς παρεστῶτας, Ὅτι οὗτος ἐξ αὐ-
τῶν εἶναι.

70. Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. Καὶ
μετ' ὀλίγον πάλιν οἱ παρεστῶτες
ἔλεγον πρὸς τὸν Πέτρον, Ἀληθῶς
ἐξ αὐτῶν εἶσαι· διότι Γαλιλαῖος εἴ-
σαι, καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει.

71. Ἐκείνος δὲ ἤρχισε νὰ ἀναθε-
ματίζῃ καὶ νὰ ὀμνῇ, Ὅτι δὲν ἐ-
ξεύρω τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, τὸν
ὁποῖον λέγετε.

72. Καὶ ὁ ἀλέκτωρ ἐφώναξεν ἐκ
δευτέρου. Καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος,
τὸν λόγον, τὸν ὁποῖον εἶπε πρὸς αὐ-
τὸν ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι πρὶν ὁ ἀλέκτωρ
φωνάξῃ δις, θέλεις με ἀρνηθῆ τρίς.
Καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ πικρῶς.

Κεφ. ιε'. 15.

Καὶ εὐθὺς τὸ πρῶτ' συνεβουλεύθησαν
οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων
καὶ γραμματέων, καὶ ὅλον τὸ συνέ-

65. Εὐρίσκει τὰ πρῶτα τινὲς ἀπὸ
τῆς φάλαγγος, καὶ τὴν μπουλιδίον σουραίν'
ἐτίγ, ἐπὶ πίνγ, ἀτίγ με σουπλιάκα,
ἐπὶ θόσνε· προφητὲς· ἐπὶ δὲ κοπίγτε
ἐπὶ πίνγ' ἀτίγ με σουπλιάκα.

66. Εὐτεὶ καὶ Πέτρον περιπό-
ντε ἀβλί θγίεν νίε γκά κοπίγτε· ἐπὶ
πάρτι σὲ πρίφτερετ.

67. Εὐ σὶ πὰ Πέτρον καὶ γκρόχέιγ,
ἐπὶ θεστρόν μίρρε· ἀτέ, ἐπὶ θότε· ἐπὶ
τὶ γέσ· πᾶσχε με Ἰησοῦν νάζαρινόνε.

68. Εὐ δὲ ἀρνίσειγ, ἐπὶ θόσ· νοῦχε
δι, ἀς κουπετόιγ ἀπὸ καὶ θούα τί· ἐπὶ
δόλι γιάσχε με ρούγε, ἐπὶ κοκόσι
χεντόι.

69. Εὐ σὶ ἐπὶ ἀτέ περσερι κοπί-
λια, νίσι τοῦ θόσ· ἀτούρε καὶ βίγνε
ἀτγὲ καὶ κοῦιγ γκά ἀτὰ ἔσχε.

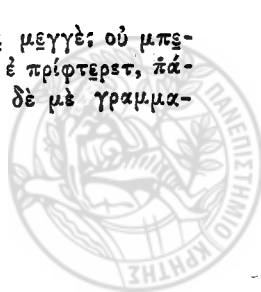
70. Εὐ δὲ πᾶμετα ἀρνίσειγ· ἐπὶ πᾶς
νιετζίχτε ἰ θόνε Πέτρον· ἀτὰ καὶ βίγν'
ἀτγὲ· με τὴν θεστῆτα γκά ἀτὰ γέ·
σὲ Γαλιλαῖο γέ, ἐπὶ φόλτουριτ τὰτ
Γιάν.

71. Εὐ δὲ νίσι τὴν ἀναθεματικὴν, ἐπὶ
πετόνειγ, καὶ σὲ δι κατὲ νιερὶ καὶ θόι.

72. Εὐ πὲρ σὲ δίτιτ χεντόι κο-
κόσι· ἐπὶ οὐ κοῦιγτοῦα Πέτρον φγιά-
λεσσ· καὶ ἰ θὰ ἀτίγ Ἰησοῦ· καὶ πὰ χεν-
τούρε κοκόσι δι χέρε, δὲ τὴν με ἀρ-
νίσειτ μούα τρι χέρε, ἐπὶ νίσι ἐ κιάντε.

Κρίε Επεσε με πιδγιέτετε. ιε'. 15.

Εὐ ἀτε τῆσ' ἀπὸ ντὲ μεγγέ· οὐ μεπ-
γιοῦαδ· τὴν πᾶρετ· ἐπὶ πρίφτερετ, πᾶ-
σχε με πλέιγτε, ἐπὶ δὲ με γραμμα-

δριον, καὶ δέσσαντες τὸν Ἰησοῦν ἔφεραν καὶ παρέδωκαν εἰς τὸν Πιλάτον.

2. Καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτόν, Σὺ λέγεις.

3. Καὶ κατηγοροῦν αὐτὸν οἱ ἄρχιερεῖς πολλὰ.

4. Ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἠρώτησεν αὐτόν, λέγων, Δὲν ἀποκρίνεσαι οὐδέν; ἰδὲ, πόσα σοῦ καταμαρτυροῦσιν.

5. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔτι δὲν ἀπεκρίθη οὐδέν, ὥστε ὁ Πιλάτος ἐθαύμαζε.

6. Κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν ἀπέλυεν εἰς αὐτοὺς ἓνα δέσμιον, ὅντινα ἐζήτουν.

7. Ἦτο δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς δεδεμένος μετὰ τῶν συνωμοτῶν οἵτινες ἐν τῇ σάσει ἐπραζαν φόνον.

8. Καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος, ἤρχισε νὰ ζητῇ νὰ κάμῃ καθὼς πάντοτε ἔκρινεν εἰς αὐτούς.

9. Ὁ δὲ Πιλάτος ἀπεκρίθη πρὸς αὐτούς, λέγων, Θέλετε νὰ σᾶς ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

10. Ἐπειδὴ ἤξευρεν ὅτι διὰ φθόνου παρέδωκαν αὐτόν οἱ ἄρχιερεῖς.

11. Οἱ ἄρχιερεῖς ὁμῶς διήγειραν τὸν ὄχλον νὰ ζητήσωσι νὰ ἀπολύσῃ εἰς αὐτοὺς μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν.

12. Καὶ ὁ Πιλάτος ἀποκριθεὶς πάλιν εἶπε πρὸς αὐτούς, Τί λοιπὸν θέλετε νὰ κάμω τοῦτον τὸν ὁποῖον λέγετε βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

13. Οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν, Σταύρωσον αὐτόν.

14. Ὁ δὲ Πιλάτος ἔλεγε πρὸς αὐτούς, Καὶ τί κακὸν ἔπραξεν; Οἱ δὲ

τεῖγτε, ἐδωκὲν αὐτῷ μπεγέδεγενε, ἐσὶ ἐλίδνε Ἰησοῦνε, ἐσπούνε, ἐε δάνε μπε δούαρρ τὲ Πιλάτοσε.

2. Ε ἐπιέτι ἀτὲ Πιλάτουα, τί γὲ μπρέτι ἱ Τσιφούτε; ἐ δὲ αἱ οὐ περ-
φέιτκ, ἐ ἱ θὰ ἀτίγ, τί ἐ θούα.

3. Ε θόσνε σούμεε κατηγορί κόντρ' ἀτίγ τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ.

4. Ε Πιλάτουα ἐ πιέτι ἀτὲ πά-
φενε, ἐ ἱ θόττ νούτνε περφέε φάρρε;
σιχ μπε σὰ τὲ καλεζόγενε κετὰ τίγ.

5. Ε Ἰησοῦ μὲ νούκ' οὐ περφέιτκ
φάρρε, κάχε· κὲ οὐ τζιουδιτ πιλά-
τουα.

6. Ε ντὲ τζδὸ τὲ κρέμπτε οὐ λε-
σὸν ἀτοῦρε νίε τὲ χαψόσουρε, τζίλινε
δὸ κὲ τὲ ξερκίγνε.

7. Ε κὲ νίε κὲ κιούχαιτγ Βαραββᾶ
λίδουρε ντὲ χαψάνε πάσχε μὲ σόχετ'
ἐτίγ, κὲ χίσνε πέρε θρέσεγε ντὲ να-
κατοσί.

8. Ε σὶ πρίτνε τούρμα, νίσνε τὲ
ξερκίγνε, σὶ κούντρ' οὐ πέντε ἀτοῦρε
κουρδὸ.

9. Ε δὲ Πιλάτουα οὐ περφέιτκ
ἀτοῦρε, ἐ οὐ θὰ δόι τοῦ λεσσίγ γιού-
βετ Μπρέτν' ἐ τζιφούτε;

10. (Σὲ ἐ δίγ κὲ γκά ζηλία ἐ
δάν' ἀτὲ ντὲ αἱ τὲ πάρετ' ἐ πρίφτε-
ρετ.)

11. Ε τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ
βόυνε τούρμενε κὲ τὲ ξερκίγνε πρίγ
σίγ τοῦ λεσὸν μὲ τέπερ Βαραββάνε.

12. Ε Πιλάτουα οὐ περφέιτκ, ἐ
οὐ θὰ ἀτοῦρε πίφενε· τζδὲ δὲ τοῦ
ἀ πέιγ ἀτὲ κὲ θόι Μπρέτ τὲ τζιφού-
τε;

13. Ε δὲ ἀτὰ πάφενε πρίτνε μὲ
φὸρτ, μπερθέε ἀτὲ ντὲ Κρούεκ.

14. Ε Πιλάτουα οὐ θόσ' ἀτοῦρε·
τζτὲ κέιτκ οὐ πέρι; ἐ ἀτὰ μὲ σούμεε

περισσότερον ἔκραξαν,* Σταύρωσον αὐτόν. θερίσῃς μπερθές ἀτὲ ντὲ Κρούικ.

15. Ὁ Πιλάτος λοιπὸν θέλων νὰ κάμῃ εἰς τὸν ὄχλον τὸ ἀρεστὸν, ἀπέλυσεν εἰς αὐτοὺς τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν, ἀφοῦ ἔμαστιγώσεν αὐτόν, διὰ νὰ σταυρωθῇ.

16. Οἱ δὲ στρατιῶται ἔφεραν αὐτὸν ἔνδον τῆς αὐλῆς, τὸ ὅποιον εἶναι τὸ πραιτώριον· καὶ συγκαλοῦσιν ὄλον τὸ τάγμα τῶν στρατιωτῶν.

17. Καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν, καὶ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον βάλλουσι περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ,

18. Καὶ ἤρχισαν νὰ χαιρετῶσιν αὐτόν, λέγοντες, Χαῖρε, βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων.

19. Καὶ ἔτυπτον τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ μὲ κάλαμον, καὶ ἐνέπτυσον εἰς αὐτόν· καὶ γονυπετοῦντες, προσεκύνουν αὐτόν.

20. Καὶ ἀφοῦ ἐνέπαιξαν αὐτόν, ἐξέδυσαν αὐτόν τὴν πορφύραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτόν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔφεραν αὐτόν ἔξω, διὰ νὰ σταυρώσωσιν αὐτόν.

21. Καὶ ἀγγαρεύουσι τινα Σίμωνα Κυρηνάιον διαβαίνοντα, ἐνῷ ἤρχετο ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ, τὸν πατέρα τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, διὰ νὰ σηκώσῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

22. Καὶ φέρουσιν αὐτόν εἰς τὸν τόπον Γολγοθᾶ, τὸ ὅποιον μεθερμηνεύμενον εἶναι, Κρανίου τόπος.

23. Καὶ ἔδιδον εἰς αὐτόν νὰ πῇ οἶνον μεμιγμένον μὲ σμύρναν· ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἔλαβε.

24. Καὶ ἀφοῦ ἐσταύρωσαν αὐτόν, διεμερίζοντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλοντες κλήρον ἐπ' αὐτὰ, τί ἕκαστος νὰ λάβῃ.

15. Ε δὲ Πιλάτος σὲ ψὲ δέει τὲ πὲν ζήμερεν' ἐτούρμεσε, οὐ λεῖπει ἀ-
τούρε Βαραββάνε, ἐ Ἰησούνε σὶ ἐ ρά-
χου μὲ καμτζι, ἐ δὰ τὲ μπερθένειγ,
ντὲ κρούικ.

16. Ε ἐμούαρρὲ ἀτὲ τρίματε ἐ
ἐ σπούνε ντὲ ἀβλι, τὰκ' ἔσττε Πραι-
τόρι, ἐ θερίσενεσ φιθε πιλίκνε.

17. Ε ἐ θέσνε ἀτὲ μὲ ρόπε τὲ
κούκε· ἐ πλέξνε νιὲ κουρόρε γκά γέμ-
πα, ἐ γιά θούνε μπὲ κόλε.

18. Ε νίονε τὰ περσεντέτν' ἀτὲ,
ἐ τί θόσνε, Γεζδ ὦ μπρέτ ἰ τζι-
φούτετ.

19. Ε ρίχνε κόλεν' ἐτίγ μὲ κα-
λάμ, ἐ πεῖττινε μπὲ τὲ, ἐ πίγνε
μπὲ δὲ, ἐ ἰ φάλειγν' ἀτίγ.

20. Ε κούρ περκέσνε μὲ τὲ, ἰ
σβέσνε ρόπεν' ἐκούκε, ἐ ἰ θέσνε ρό-
πατ ἐτίγ, ἐ ἐ ντζούσερ γιάσττε, τὰ
μπερθέιγν' ἀτὲ ντὲ Κρούικ.

21. Ε ἀγγαρέφνε τὰκ ὄκον ἀτέγε
νιὲ Σίμων Κυρινέο (κὲ βίντε γκά
ἄρρα, παπάν' ἐ Ἀλέξανδρετ ἐ δὲ
Ρούφοσε) τὲ μίρρ Κρούικν' ἐτίγ.

22. Ε ἐπίνε ἀτὲ ντὲ βέντ τὲ
Γολγοθᾶτ, κὲ δὲ μὲ θένε βέντ ἰ κρέ-
ρεβετ.

23. Ε ἰ ἴπνε ἀτίγ τὲ πῖγ βέρρε
νακατόσουρε μὲ σμύρνε, ἐ ἀτ νοῦκ' ἐ
μόρρι.

24. Ε σὶ ἐ μπερθίνε ἀτὲ ντὲ
κρούικ, ντάιγτινε ρόπατ ἐτίγ, ἐ θούνε
ἔσττ μπὶ τὸ, τζτὲ μίρρ φιθε κούδ.

25. Ἦτο δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.

26. Καὶ ἡ ἐπιγραφή τῆς κατήγορίας αὐτοῦ ἦτο ἐπιγεγραμμένη, Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

27. Καὶ μετ' αὐτοῦ σταυρόνουσι δύο ληστές, ἓνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἓνα ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ.

28. Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἡ λέγουσα, «Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη.»

29. Καὶ οἱ διαβαίνοντες ἐβλασφήμουσι αὐτόν, κινούντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ λέγοντες, Οὐαί, ὁ χαλὼν τὸν ναόν, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῶν,

30. Σῶσον σεαυτὸν, καὶ κατὰβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.

31. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων, ἔλεγον, Ἄλλους ἔσωσεν, ἐαυτὸν δὲν δύναται νὰ σώσῃ.

32. Ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ ἃς καταβῇ τώρα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, διὰ νὰ ἰδῶμεν καὶ πιστεῦσωμεν. Καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι μετ' αὐτοῦ ὠνεΐδιζον αὐτόν.

33. Ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ἕκτη ὥρα, σκότος ἔγεινεν ἐφ' ὅλην τὴν γῆν, ἕως ὥρας ἐνάτης.

34. Καὶ τὴν ὥραν τὴν ἐνάτην ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ φωνῆς μεγάλης, λέγων, «Ἐλωί, Ἐλωί, λαμμά σαβαχθανί;» τὸ ὅποιον μεθερμηνευόμενον εἶναι, «Θεέ μου, Θεέ μου, διὰ τί με ἐγκατέλιπες;»

35. Καὶ τινες τῶν παρευριστῶν ἀκούσαντες, ἔλεγον, Ἰδοὺ, τὸν Ἠλίαν φωνάζει.

36. Δραμὼν δὲ εἷς καὶ γενόμενος

25. Ε καὶ σαχάτι τρῶ, ἐ ἐ μπερθίενε ἀτὲ ντὲ κρούει.

26. Ε γράμ' ἐ κατηγόρισε τὶγ κὲ ὀκρούορε ΜΠΡΕΤΙ Ι ΤΖΙΦΟΥΤΕΤ.

27. Ε πάσχε μὲ ἀτὲ μπερθίενε ντὲ κρούει δι κουσάρε. νιέρνιε μπάνε τὲ δγιάθετε. ἐ τγιάερινε μπάνε τὲ μέγγερε τὲ τίγ.

28. Ε δόλι ἐ βερτέτε κάρτα κὲ θού ἐ δὲ μὲ παρανόμῃ οὐ μεντιούα.

29. Ε ἀτὰ κὲ ὀκλίγγε οὐδεσε ἐ βλασφημίον' ἀτὲ τούκ' ἐ τούντουρε κόχεν' ἐτούρε μπὲ τὲ, ἐ θόσνε' παπὸ μπὲ τίγ κὲ πρίθ Ναόνε, ἐ μπὲ τρι διτ ἐ δερτόν.

30. Σπετό βέτεχενε τέντε, ἐ ζήριτ γκά κρούκι.

31. Κεστού ἐ δὲ τὲ πάρετ' ἐπρίφτερετ θόσνε τούκ' ἐπερκείδουρε νιέρι μὲ γιάτερινε, πάσχε μὲ γραμματέεγτε' τὲ τγίερε ὀπετόι, ἐ βέτεχεν' ἐτίγ σμουντ τὲ ὀπετόγε.

32. Κρίτσι μπρέτι Ἰσραήλιτ, λὲ τὲ ζήρεσε νταδτι γκά κρούκι, κὲ τὲ ὀόχμε ἐ τὲ πεσόγεμῃ. ἐ δὲ ἀτὰ κὲ κένε μπερθίερε πάσχε μὲ τὲ ντὲ κρούικ, ἐσάιγν' ἀτέ.

33. Ε σὶ οὐ κὲ σαχάτι φιάσθε, οὐ κὲ ἐρεσίρε μπὲ φίθε δὲ, γγέρα μπὲ νέντε σαχάτ.

34. Ε ντὲ τὲ νέντενε σαχάτ, θύρρι Ἰησοῦι μὲ ζὲ τὲ μάδ, ἐ θά' ἐλοί, ἐλοί, λαμμά σαβαχθανί; κὲ δὲ μὲ θένε, ὦ Περντι, ὦ Περντι, ψὲ μὲ λέ;

35. Ε σὶ ἐ διφιούανε τζὰ γκά ἀτὰ κὲ βίγν' ἀτγὲ, θόσνε, γιά, Ἠλίανε θεερέτ.

36. Ε οὐ λεσούα νιέ, ἐ μπουότι

σπόγγον ἀπὸ ὄξους, καὶ περιθέσας αὐτὸν εἰς κάλαμον, ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων, Ἀφήσκιτε, ἃς ἴδωμεν ἂν ἔρχεται ὁ Ἡλίας νὰ καταβιβάσῃ αὐτόν.

37. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐκβαλὼν φωνὴν μεγάλην, ἐξέπνευσε.

38. Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω.

39. Ἰδὼν δὲ ὁ ἐκατόνταρχος, ὁ παριστάμενος ἀπέναντι αὐτοῦ, ὅτι οὕτω κράζας ἐξέπνευσεν, εἶπεν, Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο Υἱὸς Θεοῦ.

40. Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ τοῦ Ἰωσή, καὶ ἡ Σαλώμη.

41. Αἵτινες καὶ ὅτε ἦτο ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἠκολούθουν αὐτόν, καὶ ὑπηρέτουν αὐτόν· καὶ ἄλλαι πολλαί, αἵτινες συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.

42. Καὶ ὅτε ἔγενεν ἡδὴ ἑσπέρα, (διότι ἦτο παρασκευὴ, τρυπέστι, προσάβατον,)

43. Ἦλθεν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ἔντιμος βουλευτῆς, ὅστις καὶ αὐτὸς περιέμενε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· καὶ τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς τὸν Πιλάτον, καὶ ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

44. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν ἂν ἡδὴ ἀπέθανε· καὶ προσκαλέσας τὸν ἐκατόνταρχον, ῥώτησεν αὐτόν, ἂν πρὸ πολλοῦ ἀπέθανε.

45. Καὶ μαθὼν παρὰ τοῦ ἐκατόνταρχου, ἐχάρισε τὸ σῶμα εἰς τὸν Ἰωσήφ.

46. Καὶ οὗτος ἀγοράσας σινδόνα, καὶ καταβιβάσας αὐτόν, ἐτύλιξε μὲν τὴν

νῆε σφογγὰρ οὐθουλε, ἐ σὶ ἐ βουρι ντὲ νῆε καλὰμ, γιὰ ἵπ τὲ πῖγ, ἐ θὸς· λίρι τὲ σὸχέμε, ντὲ βγιέν Ἡλίαγια τὰ ζπρέσγ' ἀτέ.

37. Εἰησοῦι σὶ ντζόρι νῆε ζε τὲ μὰδ δὰ Σπίρτινε.

38. Επερδέγια ἐ ναλίτ οὐ τζιού-αρ μπε δὶ, χε εἰπεριτ, ἐ γγέρα περ-πόσ.

39. Ε σὶ ἐπὰ Κεντυρίονι χε ρίγ καρσί ἀτίγ, χε σὶ θύρβι χεστού δὰ Σπίρτινε, θὰ βερτέτ ἰ πέρβι ἰ Περντίσε χε κούγ νιερί.

40. Ε ἴωνε ἐ δὲ φρά χε βεστροτίγνε πέρ σὲ λιάρφουτ, ἐ πάσχε μὲ ἀτό χε ἐ δὲ Μαγδαλινὴ Μαρία, ἐ δὲ Μαρία μέμ' ἐ Ιάκοβοιτ σὲ βόφελε, ἐ δὲ Ἰωσίουτ, ἐ δὲ Σαλόμι.

41. Ατό χε ἐ δὲ κούρ κέντὲ Γαλιλαίε βίγνε πὰς σίγ, ἐ ἰ ἑερπέιγ' ἀτίγ' ἐ δὲ σούμε τὲ τγιέρα χε πὰν' ἄρδουρε πάσχε μὲ ἀτέ ντὲ Ἱερουσαλίμ.

42. Ε πόχε οὐ ἑρρ' (σὲ ψὲ κὲ ἐπρέμε, ἐ πάρε ἐ σὲ Σετούνεσε.)

43. Ερδὶ Ἰωσήφ χε κὲ γκὰ Ἀριμαθία, πλιάκ πουγιάρ, χε ἐ δὲ αἱ κὲ χε πρίτ μπρετερίν' ἐ Περντίσε, ἐ φουτζότ ἐ χίρι ντὲ Πιλάτου, ἐ χερ-κόϊ κούρμιν' ἐ Ἰησοῦιτ.

44. Ε Πιλάτου οὐ τζιουδίτ ντὲ-στε χε βδίκι, ἐ σὶ θύρβι Κεντυρίονε, ἐ πιάτι πὰ ἀτέ ντὲ βδίκι.

45. Ε σὶ μψότ γκὰ Κεντυρίονι, γιὰ δερσί κούρμινε Ἰωσήφτ.

46. Ε σὶ πλέου νῆε τζαρτζάρ, ἐ σὶ ἐ δερμότ ἀτέ γκὰ Κρούκι, ἐ πῆ-

σινδόν· καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, τὸ ὁποῖον ἦτο λελατομημένον ἐκ πέτρας· καὶ προσέκλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.

47. Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰωσὴ ἐβλεπον ποῦ τίθεται.

Κεφ. ις. 16.

ΚΑΙ ἀφοῦ ἐπέρασε τὸ σάββατον, Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἡ Σαλώμη, ἠγόρασαν ἀρώματα, διὰ νὰ ἔλθωσι καὶ ἀλείψωσιν αὐτόν.

2. Καὶ πολλὰ πρωτὶ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος ἔρχονται εἰς τὸ μνημεῖον, ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος.

3. Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑκυτάς, Τίς θέλει ἀποκυλίσαι εἰς ἡμᾶς τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;

4. Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ὁ λίθος ἦτο ἀποκεκυλισμένος· διότι ἦτο μέγας σφόδρα.

5. Καὶ εἰσελθούσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον εἰς τὰ δεξιὰ, ἐνδεδυμένον στολὴν λευκὴν· καὶ ἐτρόμαξαν.

6. Ὁ δὲ λέγει πρὸς αὐτάς, Μὴ τρομάζετε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἀνέστη, δὲν εἶναι ἐδῶ· ἰδοὺ ὁ τόπος ὅπου ἔθεσαν αὐτόν.

7. Ἀλλ' ὑπάγετε, εἶπατε πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν Πέτρον, ὅτι ὑπάγει πρότερον ὑμῶν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ θέλετε ἰδεῖ αὐτόν, καθὼς εἶπε πρὸς ἐσάς.

8. Καὶ ἐξελθούσαι ταχέως, ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτάς τρόμος καὶ ἐκστασις· καὶ δὲν εἶπον οὐδεν πρὸς οὐδένα· διότι ἐφοβοῦντο.

Ἐτόλμι ντὲ τζαρτζάφ· ἔ ἐ θυοῦρι ἀτὲ ντὲ βάρρ κὲ ἴστε πελεκίσουρε γκαδ ὀπέλε, ἔ λουκουρίσι νιὲ φούρ τὲ μὰδ μπὲ δέρρῃ τὲ βάρρίτ.

47. Ε Μαγδαλινὴ Μαρία ἔ δὲ Μαρία ἔ Ἰωσήιουτ, βεστρίγγνε κοῦ ἔ κλάσενε.

Κρίε Εβιαστὲμπεδγιέτετε. ις. 16.

Ε σὶ ὀκλί Σετούνα, Μαγδαλινὴ Μαρία, ἔ δὲ Μαρία μέμ' ἐ Ἰακοβοῖτ· ἔ δὲ Σαλόμι, πλένε μύρο, τὲ βίγγνε, ἔ τὰ λειγγνε ἀτὲ.

2. Ε δίτεν' ἐπάρε τὲ γιάβῃσε σοῦ- με μεγγᾶς· βίγγνε μπὲ βάρρ, κοῦρ λέου· Δίελι.

3. Ε θόσνε νιέρα γιάτερεσε, κοῦτ δὲ τὲ νὰ ρουκουλίσγε· νάβετ φούρρῃ γκαδ δέρρ' ἔ βάρρίτ;

4. Ε κοῦρ βεστρίγγνε· δόχενε κὲ φούρρι κὲ ὀτεμέγγουρε, σὲ ψὲ σοῦμ' ἱμάδ.

5. Ε σὶ χίνε πρέντα ντὲ βάρρ, δό- χενε νιὲ δγιαλλότ, κὲ ρίγτε μπάνε τὲ δγιαθᾶτε, βέττουρε μὲ ρόπα τὲ πάρ- δα, ἔ οὐ τζουδίτνε.

6. Ε ἀτ' οὐ θότ' ἀτοῦρε· μὰς οὐ τζουδίτνι· Ἰησοῦνε Ναζαρινόνε, τὲ μπερθίερινε ντὲ Κρούτκ χερκόνι, οὐ γγιαλ, σέττε χετοῦ· γιά βέντι τέκ' ἔ χίσνε κάλτουρε.

7. Πὸ χαίγδενι ἔ θότ' μαθητίζετ σὲ τίγ, ἔ δὲ Πέτροσε, σὲ ἀρρίου περπά- ρα γιούβετ, ἔ οὐ πρέτ ντὲ Γαλιλαίε, ἀτγὲ δὲ τὰ ὀχινι ἀτὲ, σὶ κούντρ' οὐ θὰ γιούβετ.

8. Ε σὶ δόαλ' ἀτὸ γκα βάρρ με τὲ ὀπέγγτε, ἱνε· πὸ ἰ μάρρ' ἀτὸ φρί- χε, ἔ δὲ τζουδί, ἔ νοῦλε θάνε νιερλιουτ· ἔ· σὲ ψὲ τρέμπειγγνε.

9. Ἀφοῦ δὲ ἀνέστη τὸ πρῶτ' τῆς πρώτης τῆς ἐβδομάδος, ἐφάνη πρῶτον εἰς τὴν Μαιάν τὴν Μαγδαληνὴν, ἐξ ἧς εἶχεν ἐκβάλλει ἐπτά δαιμόνια.

10. Ἐκείνη ὑπῆγε καὶ ἀπήγγειλε πρὸς ἐκείνους οἵτινες εἶχον σταθῆ μετ' αὐτοῦ, ἐνῷ ἐπένθουν καὶ ἐκλαιον.

11. Καὶ ἐκεῖνοι, ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς, δὲν ἐπίστευσαν.

12. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐφανερῶθη ἐν ἄλλῃ μορφῇ εἰς δύο ἐξ αὐτῶν, ἐνῷ περιεπάτουν καὶ ἐπορεύοντο εἰς τὸν ἄγρον.

13. Καὶ ἐκεῖνοι ὑπῆγχν καὶ ἀπήγγειλαν πρὸς τοὺς λοιπούς· ἀλλ' οὐδὲ εἰς ἐκείνους ἐπίστευσαν.

14. Ὑστερον ἐφάνη εἰς τοὺς ἑνδεκα ἐνῷ ἐκάθηντο εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, διότι δὲν ἐπίστευσαν εἰς τοὺς ἰδόντας αὐτὸν ἀναστάντα.

15. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὑπάγετε εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον εἰς ὅλην τὴν κτίσιν.

16. Ὅστις πιστεύσῃ καὶ βαπτισθῇ, θέλει σωθῇ· ὅστις ὅμως ἀπιστήσῃ, θέλει κατκριθῇ.

17. Σημεῖα δὲ εἰς τοὺς πιστεύσαντας θέλουσι παρακολουθεῖ ταῦτα, Ἐν τῷ ὀνόματί μου θέλουσιν ἐκβάλλει δαιμόνια· θέλουσι λαλεῖ νέας γλώσσας·

18. Ὅφεις θέλουσι πιάνει· καὶ ἐὰν θανάσιμόν τι πίωσι, δὲν θέλει βλάψῃ αὐτούς· ἐπὶ ἄρρώστους θέλουσιν ἐπιθέσει τὰς χεῖρας, καὶ θέλουσιν ἰατρῆσθαι.

19. Ὁ μὲν λοιπὸν Κύριος, ἀφοῦ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς, ἀνελήφθη εἰς

9. Εἰ σὶ οὐ γγιάλ ντὲ μεγγῆς τὲ πάρνευ δίτε τὲ γιάβεσε, οὐ δοὺκ χερὲν' ἐπάρε Μαγδαλινὴ Μικρίασε, καὶ ἰαὶ κίερε τὲ θτάτε ὀγιάγγε.

10. Εἰ ἀγίθ θάτε εὐὸ δά χαπὲρ αὐτοῦρε καὶ ἔνε πάυκα μὲ τὲ καὶ κένε τὲ χελμούρε, εἰ κινέγνε.

11. Εἰ δὲ ἀτὰ σὶ διφιούανε σὲ αὶ ῥόν, ὁ οὐ δοὺκ τέκ' ἀγίθ, νοῦκε δάνε κέσε.

12. Παστόγ οὐ δεφτοῦα μετγιάτερ σουράτ μπὲ δι γκά ἀτὰ καὶ ἔττεινέ, εἰ βίγνε ντὲ ἄρρρε.

13. Εἰ δὲ ἀτὰ σὶ θάνε οὐ βερῖνε σὲ γιέρεθετ, εἰ ἄς αὐτοῦρε νοῦκ' οὐ θάνε κέσε.

14. Εἰ πασαντάγ οὐ δοὺκ μπὰ τὰ τὲ νιερπεδγίετ ἀτγὲ τέκ βίγνε, εἰ κερτὶ σὲ ψὲ νοῦκε πεσοῦανε μπὰ τὰ καὶ εἰ πάνε ἀτὲ τὲ γγιάλτοῦρε, εἰ δὲ πὲρ ζέμερεν' ἐτοῦρε τὲ πὰ κθίερε.

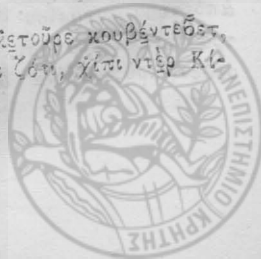
15. Εἰ οὐ θὰ αὐτοῦρε· χάτ' ἐνι ντὲ φίθε πόττε, εἰ κηρύξνι Οὐγγίλε ντὲ φίθε δινιά.

16. Αἱ καὶ τὲ πασόγε, εἰ τὲ παφζόνετ, δὲ τὲ σόσετ, εἰ αἱ καὶ τὲ μὸς πασόγε, δὲ τὲ κολάσετ.

17. Εἰ καὶ τὸ γιάνε θαύμετ καὶ δὲ τὲ θένε πὰς αὐτοῦρε καὶ πασόγνε ντὲ ἕμερ τιμ δὲ τὲ ζτόγνε τὲ πακούδετ, φιούχε τὲ ῥὰ δὲ τὲ φιλάσνε.

18. Περπίνγε δὲ τὲ ζένε μὲ δόρρε, εἰ δὲ ντοῦε τὲ χελμούρε ντὲ πίφτνε, δὲ τὲ μὸς ἰ δεμετόγε μπὲ τὲ σεμούρε δὲ τὲ θένε δούαρρτε, εἰ δὲ τὲ ἑρόνενε.

19. Εἰ πὰς κατοῦρε κουβάντεθ, καὶ οὐ θὰ αὐτοῦρε ζόν, χίπι ντὲρ Κί-

τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν | ἐλ̣ ἐ ντ̣ἐν μ̣πάνε τ̣ ἐ δ̣γιαθ̣ετ̣ε τ̣ ἐ περ-
τοῦ Θεοῦ. ντ̣ισε.

<p>20. Ἐκεῖνοι δὲ ἐξεληθέντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, συνεργούντος τοῦ Κυρίου, καὶ βεβαιούντος τὸ κήρυγμα διὰ τῶν ἐπακολουθούντων θαυμάτων. Ἀμήν.</p>	<p>20. Ἐὰν αἱ δοῦλαὶ κηρύξῃ μὴ τὸ θεῖον, αἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μὴ ζῶσιν, αἱ οὐ βεβαίως φηγάλῃ μὴ θαύματα καὶ πένεργα.</p>
--	---

ΤΟ ΚΑΤΑ ΔΟΥΚΑΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Κεφ. α. 1.

ΕΠΙΒΛΗ πολλοὶ ἐπεχείρησαν νὰ συντάξωσι διήγησιν περὶ τῶν μετὰ πληροφορίας βεβαιωμένων εἰς ἡμᾶς πραγμάτων,

2. Καθὼς παρέδωσαν εἰς ἡμᾶς οἱ ἀπ' ἀρχῆς γενόμενοι αὐτόπται καὶ ὑπηρεταὶ τοῦ λόγου.

3. Ἐράνη καὶ εἰς ἐμὲ εὐλογοῦ,
ὅστις διηρένησα πάντα ἐξ ἀρχῆς
ἀκριβῶς, νὰ σοὶ γράψω κατὰ σειράν
περὶ τούτων, κράτιστε Θεόφιλε·

4. Διὰ τὴν γνῶσιν τὴν βεβαιότητα τῶν πραγμάτων, περὶ τῶν δ-ποιῶν κατηχθήσῃ.

5. ὙΠΗΡΞΕΝ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Ἡ-
ρώδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας
ιερεὺς τις τὸ ὄνομα Ζαχαρίας, ἐκ τῆς
ἐφημερίας Ἀβιά· καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
ἦτο ἐκ τῶν θυγατέρων τοῦ Δαρῶν,
καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἑλισάβετ.

6. Ἦσαν δὲ ἀμφότεροι δίκαιοι.
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, περιπατοῦντες ἐν
πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ τοῖς δι-

ΣΕΝΤΙ ΟΥΓΓΙΑΙ

Ι ΔΟΥΚΑΙΤ.

Κρίε Επάρε, α', 4.

Σὲ ψὲ θοῦνε δόρρε θοῦμε τὲ ρεφέ-
γυνε μὲ τὰξ ἱστορίν' ἔατοῦρε πού-
νεραβετ χὲ νέδετ ἰ δίμε φὀρτ μίρρε.

2. Σι κούντρε νά ι δεφτούανε νά-
βερ ατά χε ι πάνε με σι τε τοῦρε
χε κρίε χέρεσε, ε χε οὔ πένε πουνε-
τόρε τε φγιαλλεσε.

3. Μοῦ δοὺκ ἐδὲ μοῦα μίρρῃ, ὦ
 ἱλιάρτι Θεοφίλ, καὶ ἀρτζε καὶ κρίς χέ-
 ρεσε πας αὐτοῦρε τὴ τι σκουάτγ τι
 νιὲ ἐ γκα νιὲ με τάξ.

4. Κὲ τὲ νύχτ' τὲ βερτένε εἰ
ἀτοῦρε πούνεραβιτ χὲ γὲ διδάζουρε
μπὲ τό.

5. Εἰς αὐτὸν νῦν διτ τὸ Ἡρώδης μπε-
 ρεῖ σὲ Ἰουδαίους, καὶ νῦν πρῶτον καὶ
 κιοῦχαις Ζαχαρίας, γὰρ ἐφημερία ἐ-
 Ἀβιάτ· ἐδὲ φρούραγία ἐτίγ καὶ γὰρ
 ἄγιαντ' Ἀσρώνιτ, ἐδὲ ἔμερ' ἰ σάγ
 Ἡλίσβετ.

6. Εἰ ἴθινε καὶ τὸ διὰ περὶ πάρα Περ-
ντίσας τὸ δρέγντε, ἐξ ἑξέγγινε ντὲ ρίθι
πορσί, ἐ τὸ δρέγντα τὸ ζότιτ πὰ τὸ

καιώμασι τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι.

7. Καὶ δὲν εἶχον τέκνον, καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦτο στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι ἦσαν προβεβηκότες εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτῶν.

8. Ἐνῷ δὲ ἱεράτευεν αὐτὸς ἐν τῇ τάξει τῆς ἑφημερίας αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ,

9. Κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔπεσεν εἰς αὐτὸν ὁ κληρὸς νὰ θυμιάσῃ, εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου.

10. Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ προσήχετο ἔξω ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος.

11. Ἐφάνη δὲ εἰς αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, ἱστάμενος ἐκ δεξιῶν τοῦ θησιαστηρίου τοῦ θυμιάματος.

12. Καὶ ὁ Ζαχαρίας ἰδὼν ἐταράχθη, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.

13. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία· διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου· καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ θέλει γεννήσῃ υἱὸν εἰς σέ, καὶ θέλεις καλεῖσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην.

14. Καὶ θέλει εἶσθαι εἰς σέ χαρὰ καὶ ἀγαλλίας· καὶ πολλοὶ θέλουσιν χαρῇ διὰ τὴν γέννησιν αὐτοῦ.

15. Διότι θέλει εἶσθαι μέγας ἐνώπιον τοῦ Κυρίου· καὶ οἶνον καὶ σίκερα δὲν θέλει πίνει, καὶ θέλει πληρωθῇ Πνεύματος Ἁγίου ἔτι ἐκ κοιλίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

16. Καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ θέλει ἐπιστρέψῃ εἰς Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν.

17. Καὶ αὐτὸς θέλει ἔλθῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἐν Πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλίου, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ τὰς καρδίας τῶν πατέρων εἰς τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἀπειθεῖς εἰς τὴν φρόνησιν τῶν

πατέρων.

7. Ε νούχῃ πάντῃ ἀτὰ δγαλλάε, σὲ ψὲ Ελισάβετγια κὲ ὀτέρπε, ἐ τὲ δι κένε τὲ ὀκούαρ ντὲ μὸτ τὲ τούρε.

8. Ε φιάου τὲκ πέντε ἀὶ πούνετ' ἐ πριφτερίσε (μεῶντε) μπε τὰξ τὲ ἑφημερίσε τίγ, περπάρα περντίσε,

9. Σὶ κούντρ' ἔστε ἀδέι ἰ ἑφημερίσε, οὐ ντὸδ κὲ θυμγιατίε, ἐ χίρε ντὲ Ναὸ (κίσε) τὲ ζότιτ.

10. Ε φθε τούρμ' ἐ λαίττ' ἔσνε κὲ φάλετγνε γιάστε ντὲ κόχε τὲ θυμγιαμέσε.

11. Ε οὐ δοὺκ ντὲ ἀτ' Ἐγγελ' ἰ Ζότιτ κὲ ρίγτε μπάνε τὲ δγαθέτε τὲ θουσιαστίριτ σὲ θυμγιαμέσε.

12. Ε σὶ ἐπὰ Ζαχαρία οὐ δρόδ, ἐ ρὰ μπι τὲ τὲ τρέμπουρε.

13. Ε θὰ Ἐγγεῖ ντὲ ἀτ', μὸς οὐτρέμπ ὦ Ζαχαρία, σὲ οὐ διφιούα τὲ λιούτουριτε τὰτ' ἐ Ελισάβετγια φρούαγια γίότε δὸ τὲ τὲ πγιέλε τι πέρρ, ἐ δὸ τι βετ' ἔμερινε Ἰωάνν.

14. Ε δὸ τὲ γέτε τὲκ τι φεζιμ ἐ λιόδρε, ἐ οὐόμε δὸ τὲ φεζόνε μπε τὲ λέρε τὲ τίγ.

15. Σὲ δὸ τὲ γέτ' ἱμάδ περπάρα ζότιτ, ἐ δὸ τὲ μὸς πίγε ἀς θέρρε ἀς σίκερα, ἐ δὸ τὲ μπουσέτε γκά Σπίρτ Σένγτ κὲ γκά πάρκου ἰ μέμεσε τίγ.

16. Ε οὐόμε γκά πίγτ' ἐ Ἰσραήλ-ιτ δὸ τὲ κθέγε μπε ζότνε περντίν' ἐτούρε.

17. Ε ἀτ' δὸ τὲ βίγε περπάρα ἀ-τιγ μὲ Σπίρτ ἐ μὲ φουκί τὲ Ἡλίσεε, τὲ κθέγε ζέμερατ' ἐ γιάτετ μπι δγιέμ, ἐ τὲ πὰ διφιούαριτε ντ' οὐρετ' ἐ τὲ σὲ δρέιγτεβετ, ἐ τι πέγε

δικαίων, διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ εἰς τὸν Κύριον λαὸν προδιατεθειμένον.

18. Καὶ εἶπεν ὁ Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον, Πῶς θέλω γνωρίσει τοῦτο; διότι ἐγὼ εἶμαι γέρων, καὶ ἡ γυνὴ μου προβεβηκυῖα εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτῆς.

19. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἐγὼ εἶμαι Γαβριὴλ ὁ παρισταμένος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ ἀπεστάλην διὰ νὰ λαλήσω πρὸς σέ, καὶ νὰ σὲ εὐαγγελίσω ταῦτα.

20. Καὶ ἰδοὺ, θέλεις εἰσθαι σιωπῶν, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ λαλήσῃ, ἕως τῆς ἡμέρας καθ' ἣν θέλουσι γέιναι ταῦτα· διότι δὲν ἐπίστευσας εἰς τοὺς λόγους μου, οἵτινες θέλουσιν εκπληρωθῇ εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν.

21. Καὶ ὁ λαὸς περιέμενε τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ὅτι ἐβράδυνεν ἐν τῷ ναῷ.

22. Ὅτε δὲ ἐξῆλθε, δὲν ἠδύνατο νὰ λαλήσῃ πρὸς αὐτοὺς· καὶ ἐνόησαν ὅτι ὀπτασίαν εἶδεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτοὶ ἔκαμνεν εἰς αὐτοὺς νύματα, καὶ διέμενε κωφός.

23. Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

24. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· καὶ ἔκρυπτεν ἑαυτὴν πέντε μῆνας, λέγουσα,

25. Ὅτι οὕτως ἔκαμεν εἰς ἐμέ ὁ Κύριος ἐν ταῖς ἡμέραις καθ' ἃς ἐπέβλεψε νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ ὄνειδος μου μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

26. Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ, ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ὀνομαζομένην Ναζαρέτ.

27. Πρὸς παρθένον ἡρώδωνισμέ-

γάτι ζότιτ λαὸ τὲ δερτούαρ.

18. Ε Ζαχαρία ἰθα Ἐγγελι· κιθ δὸ τὰ κουπετέιγ χετέ πούνε; σὲ οὖνε γιάμ πλιάν, ἐ φρούαγια ἱμε σκούαρς γκά κόχ' ἐσάιγ.

19. Ε γιου περφέιτ Ἐγγελι, ἐ ἰθα ἀτίγ· οὖνε γιάμ Γαβριήλ κὲ ρὶ περ-πάρα Περντίσε, ἐ γιάμ δερφούαρς τὲ τὲ θὸμ τιγ, ἐ τὲ τὲ ἀπ τιγ χετέ χα-ἱερ τὲ μίρρ.

20. Ε δὲ γιά δὸ τὲ πουσὸτζ σὸτ δι ἐ τούτγε, ἐ τὲ μὸς μούντζ τὲ φλιάτζ, γγέρα μπὰ τὲ δίτε κὲ τὲ πένενε χετὸ· σὲ ψὲ νούλξ πσούβε ντὲ φγιάλλε τὲ μία, κὲ δὸ τὲ παφούχενε μπὲ κόχε τὲ τούρε.

21. Ε λαὸς ἐ πρίτνε Ζαχαριάνε, ἐ τζουδίτειγνε πὲρ τὲ μενούαρς τὲ τιγ ντὲ ναὸ (κίση).

22. Ε σὶ δόλι νούλξ μούντ τοῦ φλίτ ἀτούρε, ἐ κουπετούκνε κὲ πὰ ντονὲ τζουδί ντὲ ναὸ· ἐ ἀτ οὐ πέντε ἀτούρε ἰσαρέτ, ἐ μπέτι πὰ φόγε.

23. Ε οὐ πὲ σὶ οὐ σόννε διτ' τ' ἐ πούνσε σὲ πριφτερίσε τιγ, βάτε μπὲ ὅτεπι τὲ τιγ.

24. Ε πὰς χετούρε δίτετ οὐ μπάρσ Ἐλισαβετγια φρούαγια ἐτίγ ἐ φσιχ βίτεχεν' ἐσάιγ πέσε μούαγ, ἐ θόττε.

25. Σὲ χεστού πὲρ ζότι τὲκ μέγε, μπὰ τὸ διτ κούρ δέσι τὲ κθένετγ τὲ βεστρὸν πὲρ τὲ γκριγτούρε δούνενε τίμε γκά ἰνέρεζίτε.

26. Ε ντὲ τὲ φιάστινε μούαγ οὐ δερφούα Ἐγγελι Γαβριήλ γκά Περντίτ, ντὲ νίε κιουτέτ τὲ Γαλιλαίσε, κὲ κιούχατετ Ναζαρέτ,

27. Μπὲ νίε βερφερέσε κὲ κὲ ἀρ-

νην με ἄνδρα ὀνομαζόμενον Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαβίδ· καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου, Μαριάμ.

28. Καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε, Χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένα σὺ ἐν γυναιξί.

29. Ἐκείνη δὲ ἰδοῦσα, διεταράχθη διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ· καὶ διελογίζετο ὅποιος τάχα ἦτο ὁ ἀσπασμὸς οὗτος.

30. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν, Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· διότι εὗρες χάριν παρὰ τῷ Θεῷ.

31. Καὶ ἰδοὺ, θέλεις συλλάβει ἐν γαστρὶ, καὶ θέλεις γεννήσει υἱόν· καὶ ἐλεῖς καλεῖσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ΘΗΣΟΥΝ.

32. Οὗτος θέλει εἶσθαι μέγας, καὶ τίς Ἰψίστου θέλει ὀνομασθῇ· καὶ θέλει δώσει εἰς αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ·

33. Καὶ θέλει βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ δὲν θέλει εἶσθαι τέλος.

34. Εἶπε δὲ ἡ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον, Πῶς θέλει εἶσθαι τοῦτο, ἐπειδὴ ἄνδρα δὲν γνωρίζω;

35. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος, εἶπε πρὸς αὐτὴν, Πνεῦμα Ἅγιον θέλει ἐπέλθαι ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις τοῦ Ἱψίστου θέλει σέ ἐπισκιάσει· διὰ τοῦτο καὶ τὸ γεννώμενον ἐκ σοῦ ἅγιον, θέλει ὀνομασθῇ Τίς Θεοῦ.

36. Καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ συγγενὴς σου, καὶ αὐτὴ συνέλαβεν υἱόν εἰς τὸ γῆρας αὐτῆς· καὶ οὗτος εἶναι μὴν ἔκτος εἰς αὐτὴν τὴν καλουμένην στείραν.

37. Ἀπὸ τοῦ οὐδὲν πρᾶγμα θέλει

βαθυνάσουρε με πούρρε γκα ὅτεπι ἐ Δαβίδιτ κῆ κιούχαεγ Ἰωσήφ, ἐ βερ-
φερέσα κιούχαεγ Μαριάμ·

28. Εἰ σὶ χίρι Ἐγγεῖλι τέκ ἀγὶὸ ἰ θότῃ· Εἰζὸ, ὦ ἐ εἰζούαρε, Ζότι· ἔστῃ πᾶσῃ με τίγ, τί γὰ ἐλεκούαρε ντῆ μες τῇ φράβετ.

29. Εἰ ἀγὶὸ σὶ ἐ πᾶ, οὐ δροδ πέρ κῆτῃ φγιαλλε, ἐ μεντόνεγ με βέτεχε τῇ σᾶίγ, τῇ δὸ τῇ γέτε κιούγ χαιρετισμό.

30. Εἰ Ἐγγεῖλι ἰ θότ' ἀσᾶίγ μὸς οὐ τρέμπ Μαριάμ· σὲ ψὲ φέτε ντέρ ἄφερ Περντίσε.

31. Εἰ γὰρ δὸ τῇ κένετῃ με πᾶρρε, ἐ δὸ τῇ πγιαλτῃ δγιαλλε, ἐ δὸ τῇ βέτῃ ἔμερινε Ἰησοῦ.

32. Κιούγ δὸ τῇ γέτε ἱμάδ, ἐ δὸ τῇ θούχατε ἰ πῖρρ ἰ σὲ λιάρτιτ, ἐ δὸ τῇ ἄπε ἀτίγ Περντία φρόν' ἐ Δαβίδιτ καπᾶτῃ σὲ τίγ.

33. Εἰ δὸ τῇ μπετερόγε μπῆ ὅτεπι τῇ Ἰακώβιτ πέρ φίθῃ γέτε· ἐ μπετερία ἐτίγ νούλε κα τῇ σότουρε.

34. Εἰ δὲ Μαριάμι ἰ θᾶ Ἐγγεῖλι· κιὼ δὸ τῇ γέτε κῆγὶὸ σὲ οὔνε πούρρε νούλε υἱόχ;

35. Εἰ οὐ περφέτῃ Ἐγγεῖλι, ἐ ἰ θότ' ἀσᾶίγ· Σπίρτ Σένγτ δὸ τῇ βίγῃ μπὶ τίγ, ἐ φουκὶ ἐ σὲ λιάρτιτ δὸ τῇ τῇ μπουλιόγε τίγ· πᾶ ἀν-ᾶίγ ἐ δὲ ἀγὶὸ ἀκόμα κῆ τῇ λέγε γκα τέγε Σένγτ, δὸ θούχατε πῖρρ ἰ Περντίσε.

36. Εἰ γὰρ Ἐλισάβετγια φερία γιότε, ἐ δὲ ἀγὶὸ οὐ μᾶρσ δγιαλλε ντ' πλεκερὶ τῇ σᾶίγ· ἐ κιούγ μούσῃγ ἔστῃ ἰ φιάτῃ ἰ ἀσᾶίγ κῆ κιούχαεγ ὅτερε.

37. Σὲ νούκ' ἔστ' ἐ πᾶ μούντουρε

εἶσθαι ἀδύνατον παρὰ τῷ Θεῷ.

38. Εἶπε δὲ ἡ Μαριάμ, Ἰδοὺ ἡ δούλη τοῦ Κυρίου· γένοιτο εἰς ἐμέ κατὰ τὸν λόγον σου. Καὶ ἀνεχώρησεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

39. Σηκωθείσα δὲ ἡ Μαριάμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ὑπῆγε μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν ὄρεινὴν, εἰς πόλιν Ἰούδα.

40. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶνον Ζαχαρίου, καὶ ἠσπάσθη τὴν Ἐλισάβετ.

41. Καὶ ὥς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ.

42. Καὶ ἀνεφώνησε μετὰ φωνῆς μεγάλης· καὶ εἶπεν, Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.

43. Καὶ πόθεν μοι τοῦτο, νὰ ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς με;

44. Διότι ἰδοὺ, καθὼς ἦλθεν ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.

45. Καὶ μακαρία ἡ πιστεύουσα· διότι θέλει γείνει ἐκπλήρωσις τῶν λαληθέντων πρὸς αὐτὴν παρὰ Κυρίου.

46. Καὶ εἶπεν ἡ Μαριάμ, Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον,

47. Καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου εἰς τὸν Θεὸν τὸν σωτῆρά μου·

48. Διότι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ· ἐπειδὴ ἰδοὺ, ἀπὸ τοῦ νῦν θέλουσι με μακαρίζει πᾶσαι αἱ γενεαί·

49. Διότι ἔκαμεν εἰς ἐμὲ μεγαλεῖα ὁ Δυνατὸς, καὶ ἄγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

50. Καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεάς· γενεῶν ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν.

ντονίε πούνε ἄφερ Περντίσε.

38. Ε Μαριάμι ἰθά· γιὰ κοπίλια ἐ Ζότιτ, οὐ πέφτε τέκ μέγε σὶ κούν-τρε θούα· ἐ ἱκου γκά ἀγιδ Ἐγγελι.

39. Ε Μαριάμι οὐ γκρέ μπὰ τὸ διτ, ἐ θάτε μὲ τὲ σκέιγτα μπὲ νίε μάλλ τὲ Ιουδαίσε.

40. Ε χίρι μπὲ στέπι τὲ Ζαχα-ρίασε, ἐ ἰ θότ· Ἐλισάβετσε, Γεζό.

41. Ε πόκε διότι Ἐλισάβετγια Γεζίμν' ἐ μαρίασε χετζέου δγιαλλι ντὲ πάρχ τὲ σάιγ, ἐ οὐ μποῦσ πρέιγ Σένγτιτ Σπίρτ Ἐλισάβετγια.

42. Ε θύρρι μὲ ζὲ τὲ μὰδ, ἐ θά· ἐ πεκούαρε γὲ τὶ ντὲ μὲς τὲ Γράβετ, ἐ δὲ πέμμ' ἐ πάρχουτ σίτ εἴστ' ἐ πεκούαρε;

43. Ε γκά μὲ ἔρδι χεγιδ, τὲ βίγε τέκ οὐ, μὲμ' ἐ Ζότιτ σίμ;

44. Σὲ γιὰ πόκε ἔρδι ζέρι ἰ Γεζί-μιτ σίτ ντὲ θέσε τὲ μία, χετζέου δγιαλλι ντὲ πάρχ τίμ γκά Γεζίμι.

45. Ε ἐλιούμουρα ἀγιδ χὲ πεσού, χὲ δὸ τὲ τελιόσενε ἀτὸ χὲ οὐ φόλλε γκά Ζότι τέκ τίγ.

46. Ε Μαριάμι θά· μαδετζόν Σπίρτι ἱμ Ζότνε.

47. Ε Γεζόνετε Σπίρτι ἱμ μπὲ Ζό-τνε, χὲ μὲ σπετόι μούα.

48. Σὲ ψὲ κθέου σίτε τὲ σίχ μούχ κοπίλεν' ἐτιγ τὲ βόφελνε, σὲ γιὰ χὲ νταστί ἐ σὸτ δι πάρε, δὸ τὲ μὲ θόνε τὲ λιούμουρε Γίθε φυλίτε.

49. Σὲ ψὲ αἱ χὲ εἴστε ἰφόρτε πέρι πούνερα τὲ γεδὰ τέκ οὐ· ἐ ἔμερ' ἰ τίγ εἴστε Σένγτ.

50. Ε δὲ ντεγέσ' ἐτιγ εἴστε πρέζ· πὰς πρέζιτ, μπὰ τὰ χὲ κάνε φρίλεν' ἐτιγ.

51. Ἐνήργησε κραταιῶς διὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ· διεσκόρπισε τοὺς ὑπερηφάνους κατὰ τὰ διανοήματα τῆς καρδίας αὐτῶν.

52. Ἐκρήμηνισε δυνάστας ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσε ταπεινούς.

53. Πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀπὸ ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας ἐξάπέστειλε κενούς.

54. Ἐβοήθησεν Ἰσραὴλ τὸν δούλον αὐτοῦ, ἐνθυμηθεὶς τὸ ἔλεος αὐτοῦ,

55. Καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, πρὸς τὸν Ἀβραάμ, καὶ πρὸς τὸ σπέρμα αὐτοῦ, εἰς τὸν αἰῶνα.

56. Ἐμεινε δὲ ἡ Μαριάμ μετ' αὐτῆς ὡς τρεῖς μῆνας· καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

57. Εἰς δὲ τὴν Ἐλισάβετ συνεπληρώθη ὁ καιρὸς τοῦ νὰ γεννήσῃ καὶ ἐγέννησεν υἱόν.

58. Καὶ ἤκουσαν οἱ γείτονες καὶ οἱ συγγενεὶς αὐτῆς, ὅτι ἐμεγάλυνεν ὁ Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ πρὸς αὐτήν· καὶ συνέχαιρον αὐτήν.

59. Καὶ ἐν τῇ ἐγδόῃ ἡμέρᾳ ἦλθον διὰ νὰ περιτέμωσι τὸ παιδίον· καὶ ὠνόμαζον αὐτὸ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, Ζαχαρίαν.

60. Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ, εἶπεν, Οὐχί, ἀλλ' Ἰωάννης· θέλει ὀνομασθῆναι.

61. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτήν, Ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει ἐν τῇ συγγενείᾳ σου, ὅστις καλεῖται μετ' ὄνομα τοῦτο.

62. Ἡρώτων δὲ διὰ νευμάτων τὸν πατέρα αὐτοῦ, τί ὄνομα ἤθελε νὰ δοθῇ εἰς αὐτό.

63. Καὶ ζητήσας πινακίδιον, ἔγραψε, λέγων, Ἰωάννης εἶναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐθαύμασαν πάντες.

64. Ἐνοήθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ

51. Πέρι πούνερα τὲ φόρτα με λέόρε· τὲ τίγ· περχάπι φοδούλετε με συλοὶ τὲ ζέμεραβετ σὲ τοῦρε·

52. Ζήρίτι τὲ φόρτετε γὰ φρόντετε, ἐ γαρίγι τὲ βόρειγτε.

53. Τ' οὔρετιτε ἰ μπούσι τὲ μίρρα, ἐ τὲ πάσουριτε ἰ δερφύε μπράζετε.

54. Ἰ ντίχου Ἰσραήλιτ βόπιτ σὲ τίγ, τὲ μὸς χαρόγε ἐλεημοσίν' ἐτίγ.

55. (Σὶ κούνιτε οὐ τάξι παπαλάρεβετ σάνε Ἀβραάμιτ ἐ δὲ φάρεσε τίγ) πὲρ φίθε γέτε.

56. Ε μπέτι Μαριάμι με ἀτὲ πάσκε γγέρα μπὲ τρε μούαιγ, ἐ πασαντάιγ οὐ κθίε ντὲ ὅτεπὶ τὲ σάιγ.

57. Ε Ελισάβεσε· ἐ ἔρδι κόχα πὲρ τὲ πγιέλε, ἐ πόλι δγαλλάε.

58. Ε διφιούανε τὲ ἄφεριτε, ἐ φερὶτ' ἐσάιγ, κὲ ὅτὰ Ζότι ἐλεημοσίν' ἐ τίγ τέκ ἀγιό, ἐ φεζόνειγνε πάσκε με ἀτέ.

59. Ε οὐ πὲ ντὲ τὲ τέτενε δίτε, ἔρδε τὲ περιτέμνε δγαλλάνε, ἐ ἰ βίγνε ἔμεριν' ἐτίγ μπὲ ἔμερ τὲ γιάτιτ σὲ τίγ Ζαχαρία.

60. Ε ἔμμα ἐτίγ οὐ περφέιτκ, ἐ θά, γιό, πὸ δὲ τὲ κιοῦχαστε Ἰωάν.

61. Ε ἰ θάν' ἀσάιγ· σὲ νούκ' ἔῶτε νιερί ντὲ φερὶ τοῦαιγ, κὲ τὲ κιοῦχαστε με ἔτετ' ἔμερ.

62. Ε ἰ πείγνε ἰσάρετ ἐ δὲ γιάτιτ σὲ τίγ, τζὸδ κὲ τὲ κιοῦχαστ' ἀτ.

63. Ε σὶ ἔρεκί νις τζόπε δόφε· ἐ ὅκρε, ἐ θόδ, Ἰωάνν ἔστε ἔμερ' ἰ τίγ· ἐ οὐ τζὸδίτνε τὲ φίθε.

64. Ε ἀτε τζίστ γιού χάπ φόγια

πάραυτα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ καὶ ἐτίγ, ἐ δὲ φιοῦχα ἐτίγ· ἐ φλίτ, ἐ λε-
ἐλάλει εὐλογῶν τὸν Θεόν.

65. Καὶ ἔπесε φόβος ἐπὶ πάντας τοὺς γείτονας αὐτῶν καὶ καθ' ὅλην τὴν ὄρεινὴν τῆς Ἰουδαίας διελαλοῦντο πάντα τὰ πράγματα ταῦτα.

66. Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἔ-
βαλον αὐτὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες, Τί ἄρα θέλει εἶσθαι τὸ παιδίον τοῦτο; Καὶ χεῖρ Κυρίου ἦτο μετ' αὐτοῦ.

67. Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐ-
τοῦ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου· καὶ προεφῆτευσεν, λέγων

68. Εὐλογητὴς Κύριος ἐ Θεὸς τοῦ
Ἰσραὴλ, διότι ἐπεσκέφθη καὶ ἔκκαμε
λύτρωσιν εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ·

69. Καὶ ἀνήγειρεν εἰς ἡμᾶς κέρα-
σωτηρίας ἐν τῷ οἴκῳ Δαβὶδ τοῦ δού-
λου αὐτοῦ,

70. Καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος
τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν
αὐτοῦ,

71. Σωτηρίαν ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡ-
μῶν, καὶ ἐκ τῆς χειρὸς πάντων τῶν
μισούντων ἡμᾶς.

72. Διὰ τὴν ἐκπληρώσιν τὸ ἔλκος
αὐτοῦ πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ
νὰ ἐνθυμηθῇ τὴν ἁγίαν διαθήκην
αὐτοῦ·

73. Τὸν ὅρκον τὸν ὅποιον ὤμοσεν
πρὸς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν, ὅτι
θέλει δώσει εἰς ἡμᾶς,

74. Νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἐκ τῆς
χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ νὰ λα-
τρεύωμεν αὐτὸν ἀφρόδως,

75. Ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ
ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς
ζωῆς ἡμῶν.

76. Καὶ σὺ, παιδίον, προφήτης
τοῦ Ἰψίστου θέλεις ὀνομασθῇ· διότι

65. Εἰς τὴν φιοῦχάν ἐ μούαρβ φρί-
κα· ἐ φλίτεϊγνε· ἐ τὸ φγιαλλε ντε εἰς
μὰλλ τὴν Ἰουδαίαν.

66. Εἰς τὴν ἀτὰ καὶ ἐ διφιοῦγνε ἐ
βίγνε ντε μὲντ τὴν τοῦρε. ἐ θόσνε
βάλε τζὸ τὴν γέτε καὶ γιὰλλε; ἐ
δόρρ· ἐ ζότιτ καὶ με τὴν.

67. Εἰ γιὰτι ἐ τὴν Ζαχαρία καὶ
μπερὶ γὰρ Σπέρτ Σίνγτ, ἐπροφητέψι,
ἐ θά.

68. Ἡ λεβδόουρε κιόφτε Ζότι
Περντίτ ἐ Ἰσραήλιτ, σὲ ψὲ καθεὺ σί-
νε, ἐπὰ, ἐ λεφτερόσι λαόν· ἐτίγ.

69. Εἰ γκρίγτι περ νέβετ ντε ὅτε-
πι τὴν Δαβίδιτ· ἐ γιὰλλιτ σὲ τὴν φου-
κι· ἐ δὸ τὴν νὰ σπετόγνε·

70. Σὶ κούντρε πὰτ φόλλε με
φόγνε τὴν Σενγτόρεβετ Προφήτετ καὶ
χέρεν· ἐ πάρε.

71. Γκρίγτι ὁπετίμ τὴν νὰ ὁπε-
τόγνε γὰρ δούαρρτ· ἐ χάσμερετ σόνε,
ἐ δὲ γὰρ εἰς ἀτὰ καὶ νὰ δούανε ντε
κέικ.

72. Τὴν πέγνε ντεγέγε με περὶνγτε
τάνε, ἐ τὴν κουγκτόγνε γιὰτίεν· ἐτίγ
σὲ Σενγτερούαρενε.

73. Πένε καὶ καὶ πετούαρε ντε Ἀ-
βραάμι παπάϊ ἱνε, τὴν νὰ ἱπ νέβετ,

74. Καὶ τὴν νὰ ὁπετόν γὰρ δού-
αρρτ· ἐ χάσμερετ σόνε, ἐ τὰ λεβδό-
γεμε ἀτὲ πὰ φρίκε.

75. Με Σενγτερι ἐ δὲ με τὴν βερ-
τέτε περπάρχ τιγ, εἰς δὲ γέτεσε
σόνε.

76. Εἰ δὲ τὴν γιὰλλε δὸ τὴν κιού-
χαετζ προφήτ· ἐ σὲ λιάρτιτ· ἀε δὸ τὴν

θέλεις προπορευθῇ πρὸ προσώπου τοῦ Κυρίου, εἰς τὸ νὰ ἐτοιμάσῃς τὰς δούδας αὐτοῦ,

77. Εἰς τὸ νὰ δώσῃς γινώσιν σωτηρίας εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ, διὰ τῆς ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν,

78. Διὰ σπλάγχνα ἐλέους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, μὲ τὰ ὅποια ἐπεσκέφθη ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους,

76. Διὰ νὰ φωτίσῃ τοὺς καθημέρους ἐν σκοτει καὶ σκιᾷ θανάτου, ὥστε νὰ κατευθύνῃ τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

80. Τὸ δὲ παιδίον ἠύξανε, καὶ ἐδυναμοῦτο κατὰ τὸ πνεῦμα, καὶ ἦτο ἐν ταῖς ἐρήμοις, ἕως τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐμελλε νὰ ἀναδειχθῇ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

Κεφ. β'. 2.

ΕΝ ἐκείναις δὲ ταῖς ἡμέραις ἐξῆλθε διάταγμα παρὰ τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου νὰ ἀπογραφθῇ πᾶσα ἡ οἰκουμένη.

2. Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ ἐγένετο πρώτη ὅτε ἡγεμόνευε τῆς Συρίας ὁ Κυρήνιος.

3. Καὶ ἤρχοντο πάντες νὰ ἀπογράφωνται, ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν.

4. Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ τῆς πόλεως Ναζαρέτ, εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς τὴν πόλιν τοῦ Δαβὶδ, ἣτις καλεῖται Βηθλεὲμ, (ἐπειδὴ αὐτὸς ἦτο ἐκ τοῦ οἴκου καὶ τῆς πατρὸς τοῦ Δαβὶδ),

5. Διὰ νὰ ἀπογραφθῇ μετὰ τῆς Μαριάμ τῆς ἡρβαβωνισμένης· μὲ αὐτὸν εἰς γυναῖκα, ἣτις ἦτο ἐγκυος.

6. Καὶ ἐνῶ ἦσαν ἐκεῖ, ἐπληρώ-

σκότῃ περπάρα φάσκετε Ζότιτ, τὲ πῆτῃ Φατί οὐδέτ' ἐτίγ,

77. Τὲ ἄπτῃ ντὲ λαὸ τὲ τίγ τὲ δίνε τζέστῃ σπετίμ ἰ τοῦρε, πέρ τὲ ντεγίρε φάγετ' ἐιοῦρε.

78. Μὲ ἄνε τὲ ζέμερρεσε λείγμο-νιάρε τὲ περντίσε σόνε, χὲ μὲ ἀπὸ νὰ πᾶ Διελί χὲ λὲν λιάρταζιτ.

79. Πέρ τὲ ντρίτουρε ντὰ τὰ χὲ ρίγνε ντὲ χίε, ἐ ντὲ σκοτάδ τὲ ὁδέ-κεγρεσε, πέρ τὲ ντρέκιουρε χέμπρεσε τόνα μπρούδε τὲ παίκεσε.

80. Ε δγιάλλι ρίτειγ, ἐ φορτζδ-νεῖγπρέιγ ἀνετ σὲ Σπίρτιτ, ἐ ἴστῃ μπ' ἐρημίρα, γγέρα μπὲ δίτε, χὲ οὐ τζφάτκ αἰ ντὲ ἰσραήλ.

Κρίε Εδίτε, 6. 2.

Ε οὐ πὲ μπά τὸ διτ ἀχίερε, δόλι λι οὐρδερ πρέγτ αὐγουσοῖτ καίσαριτ χὲ τὲ σκρούχαινε πέρ πᾶφε φίθε πό-τα σὰ οὐρδερόντε αἰ.

2. (Κετὰ τὲ σκρούαρε τὲ πάρε, οὐ πῆκουρ χίστ ζστερίν' ἐ συρίσε κυ-ρινιοῖ')

3. Ε βίγνε φίθε τὲ σκρούχατνε, ἐ τὲ ἴπνε ἔμερινε τζίλι δὲ ντὲ κιουτέτ τὲ τίγ.

4. Χίπι ἐ δὲ Ἰωσήφ γκὰ γαλι-λαία πρέγτ ναζαρέτιτ ντὲ Ἰουδαίε ντὲ κιουτέτ τὲ Δαβίδιτ χὲ κιούχατε Βιθλεὲμ (σὲ αἰ ἴθ γκὰ ὅτεπία, ἐ δὲ γκὰ φεμίγ' ἐ Δαβίδιτ.)

5. Τὲ σκρούχατεγ, ἐ τίπ ἔμεριν' ἐτίγ πάσκε μὲ Μαριάμνε, χὲ ἐ χίστ ἄρραβονιάσουρε πέρ φρούα, ἐ ἀγὼ χὲ μὲ πᾶρρε.

6. Ε φίτου κουρ πέν' ἀτὰ ἀτγέ, ἐ

Θησαν αἱ ἡμέραι τοῦ νὰ γεννήσῃ.

7. Καὶ ἐγέννησε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν, καὶ κατέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ· διότι δὲν ἦτο τόπος δι' αὐτοῦ· ἐν τῷ καταλύματι.

8. Καὶ ποιμένες ἦσαν κατὰ τὸ αὐτὸ μέρος διανυκτερεύοντες ἐν τοῖς ἀγροῖς, καὶ φυλάττοντες φυλακὰς τῆς νυκτός· ἐπὶ τὸ ποιμνιον αὐτῶν.

9. Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος Κυρίου ἐξαίφνης ἐφάνη εἰς αὐτοὺς, καὶ δόξα Κυρίου ἔλαμψε περὶ αὐτοὺς, καὶ ἐφωβήθησαν φόβον μέγαν.

10. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβεῖσθε· διότι ἰδοὺ, εὐαγγελίζομαι εἰς ἐσᾶς· χαρὰν μεγάλην, ἥτις θέλει εἶσθαι εἰς πάντα τὸν λαόν.

11. Διότι σήμερον ἐγεννήθη εἰς ἐσᾶς ἐν πόλει Δαβὶδ σωτὴρ, ὅστις εἶναι Χριστὸς Κύριος.

12. Καὶ τούτο θέλει εἶσθαι τὸ σημεῖον εἰς ἐσᾶς, Θέλετε εὐρεῖ βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.

13. Καὶ ἐξαίφνης μετὰ τοῦ ἀγγέλου ἐφάνη πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου, ὑμνοῦντων τὸν Θεόν, καὶ λεγόντων,

14. Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

15. Καὶ καθὼς οἱ ἄγγελοι ἀνχώρησαν ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Ἄς ὑπάγωμεν λοιπὸν ἕως Βηθλεὲμ, καὶ ἂς ἴδωμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο τὸ γεγονός, τὸ ὅποιον ὁ Κύριος ἐφανέρωσεν εἰς ἡμᾶς.

16. Καὶ ἦλθον μετὰ σπουδῆς, καὶ εὗρον τήν τε Μαριάμ καὶ τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ.

7. Ε πόλι τέ πέρρ' ἐσάιγ τέ παρι' ἐ τέ θέτεμινε, ἐ ἐλίδι ἀτέ, ἐ ἐβουρι ντέ φράστ' σέ νούχε κέ βέντ τέκ χίονε κονέφουρε.

8. Ε κένε δελμέρε μπά τὸ ἀνε τὰ τίτ βέντιτ χέ ρούαιγνε με ράδε κοπέτ' ἐ δέντετ φιθ νάτενε ρότουλλ.

9. Ε γιά Εγγελί Ζότιτ οὐ δούκ μπά τὰ ἀφερ, ἐ δρίτε γκά Ζότι ἰθαμπόσι ἀτά· ἐ οὐ φρικουανε φρίχε τέ μάδε.

10. Ε οὐ θότε Εγγελί ἀτουρε, μὸς τρέμπι· σέ ψέ οὐ θαγγελίς γιούβετ φέζιμ. τέ μάδ, χέ τὸ τέ γέτε ντέ φιθ λαό.

11. Σέ οὐ λέου γιούβετ σὸτ ντέ κιουτέτ τέ Δαβίδιτ ἀί χέ οὐ ὅπετόν, ἐ ἀί ἔστε Κρίστι Ζότι.

12. Ε κούιγ ἔστε νισάν μπέ γιούβετ· ὃδ τέ φένι φόσινε τέ φασχιόσουρε, χέ φέντετε ντέ φράστ.

13. Ε ἀχφρα πάσκε με Εγγελίνε φιάου ντε τούρμ' ἀσκέρ Εγγεγετ Κίελετ, χέ λεβδίγνε Ζότνε, ἐ θάσνε,

14. Λεβδίμ ντέ περντία χέ ἔστε μπέ τέ λιάρτινε Κίελ, ἐ πάκα μπέ δε, ντέ νιέρεζ χέ κάνε ζέμερε τέ μίρρε.

15. Ε οὐ πέ σι οὐ χότικνε πρέιγ ἀτουρε Εγγεγιτε, ἐ θάνε νιέρ Κίελ, ἐ νιέρέζιτε δελμέερε θάνε νιέρι με γιάτερινε· λέ τέ βέμι γγέρε μπέ Βιθλεέμ, ἐ τέ ὁόχεμε χετέ πούνε χέ οὐ πέ, σι κούντρε νά ἐ δεφτίε Ζότι νάβετ,

16. Ε ἔρδε με τέ ὁπέιγτα, ἐ φένε Μαριάμνε, ἐ δε Ἰωσήφνε, ἐ δε ὀγιάλ· λενε χέ ἔστε ντέ φράστ.

17. Καὶ ἰδόντες, διεκήρυξαν τὸν λόγον τὸν λαληθέντα πρὸς αὐτοῦ· περὶ τοῦ παιδίου τούτου.

18. Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς.

19. Ἡ δὲ Μαριάμ ἐφύλαττε πάντας τοὺς λόγους τούτους, διαλογιζομένη περὶ αὐτῶν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

20. Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ ὑμνοῦντες τὸν Θεόν, διὰ πάντα ὅσα ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθησαν πρὸς αὐτούς.

21. Καὶ ὅτε ἐπληρώθησαν αἱ ὀκτὼ ἡμέραι διὰ τὰ περιτέμνωσι τὸ παιδίον, ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ ὀνομασθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὶν συληφθῆ ἐν τῇ κοιλίᾳ.

22. Καὶ ὅτε ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῆς, κατὰ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, ἀνεβίβασαν αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, διὰ τὰ παραστήσωσιν εἰς τὸν Κύριον.

23. Καθὼς εἶναι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Κυρίου, «Ὅτι πᾶν ἀρσενικὸν διανοίγον μήτραν, θέλει κληθῆ ἅγιον εἰς τὸν Κύριον».

24. Καὶ διὰ τὰ προσφέρωσι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Κυρίου, «Ζεῦχος τρυγῶνων, ἡ δύο νεοσσὸς περιστερῶν».

25. Καὶ ἰδοὺ, ἦτο ἄνθρωπος τις ἐν Ἱερουσαλὴμ, ὀνομαζόμενος Συμεὼν· καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο δίκαιος καὶ εὐλαβὴς, προσμένων τὴν παρηγορίαν τοῦ Ἰσραὴλ· καὶ Πνεῦμα Ἅγιον ἦτο ἐπ' αὐτόν.

26. Καὶ ἦτο εἰς αὐτὸν ἀποκεκαλυμμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἀγίου, ὅτι δὲν θέλει ἰδεῖ θάνατον πρὶν ἰδῆ τὸν Χριστὸν τοῦ Κυρίου.

17. Β σὶ ἱ πάνε ἱ κιουπετούανς φγιαλλένε κῆ οὐ κῆ θέν' ατοῦρε πέρ κῆτῆ δγιαλλε.

18. Ε φίθ' ἀτὰ κῆ ἐ διφιούανς εὐ τζιουδίτνε, πέρ ἀτὸ κῆ οὐ ρεφίενε ἀτοῦρε δελμέρετε.

19. Ε Μαριάμι ἱ βεῖτρὸν φίθε κῆτὸ φγιαλλε, ἱ ἱμπάν ντῆ ζέμερε τῆ σάιγ.

20. Ε οὐ χόιενε δελμέρετε, τούκ' ἐλεβδούρε, ἱ τούκ' ἐμπούτουρε περνίνε, πέρ φίθ' ἀτὸ κῆ διφιούανς ἱ πάνε, σὶ κούντρ' οὐ κῆ θέν' ατοῦρε μῆ περπάρα.

21. Ε σὶ οὐ μπούσνε τῆ τέτε δῖτε πέρ τῆ πέρεε βέτεχεν' ἱ δγιαλλιτ, ἱ γιού βου ἱμερ' ἐτίγ ἱησοῦ, σὶ κούντρε ἱ κῆ θένε γκῆ Εγγελι, πᾶ κένε δῆ ζένε αὶ ντῆ παρκ τῆ μέμμεσε.

22. Ε κούρ ἐρδῆ δῖτε τῆ κερούαριτ σῆ σάιγ, σὶ κούντρε θόστε νόμι ἱ Μωϋσίουτ, ἐσπούν' ἀτῆ ντῆ ἱερουσαλίμ, τὰ ντζίρε περπάρα Ζότιτ.

23. (Σὶ κούντρ' ἐῖτε ὄκρουρε ντῆ νόμ τῆ Ζότιτ· σῆ τζῶδὸ μάσκουλ κῆ ἐῖλλ περπάρα γκῆ πάρκου ἱ μέμμεσε, δὸ τῆ θούχατε Σῆνγτ ἱ Ζότιτ.)

24. Ε τῆ ἱπνε κουρῆάν σὶ κούντρε ἐῖτε ὄκρουρε ντῆ νόμ τῆ Ζότιτ, ἱῆ παρ τοῦρα, ἱ δῖ λῖτζούνε πῆ λούμπαβετ.

25. Ε γιὰ, ἱῖτε ἱῆ ἱερί ντῆ ἱερουσαλίμ, κῆ κιούχχειγ Συμεών, ἱ κοῦγ ἱερί ἱῖτε ἱ δρέιγτε, ἱ μῆ φρίξε τῆ Περντίσε, ἱ πρίτ παρηγορίν' ἱ ἱεροῦλίτ, ἱ Σπίρτι Σῆνγτ κῆ μᾶ τῆ.

26. Ε ἱ κῆ δεφτούρε ἀτίγ γκῆ Σῆνγτι Σπίρτ, κῆ τῆ μὸς σῖχ βδέλεγε, πᾶ πάρε Κρίστίν' ἱ Ζότιτ.

27. Καὶ ἦλθε διὰ τοῦ Πνεύματος εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ὅτε οἱ γονεῖς εἰσέφεραν τὸ παιδίον Ἰησοῦν, διὰ νὰ κάμωσι περὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ νόμου,

28. Αὐτὸς ἐδέχθη αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε,

29. Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ·

30. Διότι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου,

31. Τὸ ὅποιον ἠτοίμασας ἐνώπιον πάντων τῶν λαῶν·

32. Φῶς εἰς φωτισμὸν τῶν ἐθνῶν, καὶ δόξαν τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ.

33. Καὶ ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐθαύμαζον διὰ τὰ λεγόμενα περὶ αὐτοῦ.

34. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Συμεὼν, καὶ εἶπε πρὸς Μαριάμ τὴν μητέρα αὐτοῦ, Ἰδοὺ, οὗτος καίται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον·

35. (Καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν ῥομφαία θέλει διαπεράσει·) διὰ νὰ ἀνακαλυφθῶσιν οἱ διαλογισμοὶ πολλῶν καρδιῶν.

36. Καὶ ὑπῆρχέ τις Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουὴλ, ἐκ τῆς φυλῆς Ἀσέρ· αὕτη ἦτο πολὺ προεβόηκα εἰς ἡλικίαν, ἥτις ἔζησε μετὰ τοῦ ἁγίου αὐτῆς ἑπτὰ ἔτη ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς.

37. Καὶ αὕτη ἦτο χήρα ὥς ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἥτις δὲν ἀπεμαχρύνετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεύουσα τὸν Θεόν ἐν νηστείαις καὶ προσευχαῖς.

27. Εἰ πρὸς Σίνγτι Σπίρτ ντὲ ναὸ, ἐ κοὺρ ὁποῦνε περίνγτε διγιάλ-
λενε Ἰησοῦνε, καὶ τὲ πέγγ' ἀτὰ πέρ
τὲ σὶ κούντρε καὶ ἀδέτι ἰ νόμιτ.

28. Εἰ ἂν ἐ πρίτι ὅτῃ ντὲ λέρρα
τὲ τιγ, ἐ λεῖδοὶ Περντίνε, ἐ θά.

29. Νταῦνι τὲ λεῖδοὶ ῥόπνε
τέντ, ὦ Ζὸτ, μὲ παῖξ σὶ κούντρε καὶ
θένε.

30. Σὲ πίνε σίτ' ἐμία λεφτερίνε
καὶ οὐ δὰ γκά τέγε.

31. Καὶ ἐ πέρρε φατὶ περπάρα φίθ
φυλίβετ.

32. Δρίτε πέρ τὲ ντρίτουρε φυ-
λίτε, ἐ πέρ ντέρ τὲ λαόιτ σίτ Ἰσρα-
ήλιτ.

33. Εἰ Ἰωσήφ, ἐ δὲ μέμ' ἐτίγ
τζιουδίτεγνε πέρ αὐτὸ καὶ θούχαῶνε
πέρ τέ.

34. Εἰ πεκίε ἀτὰ Συμεῶνι, ἐ θά
ντὲ μέμ' ἐτίγ Μαριάμι, γιὰ κοῦιγ
φέντετ περ τὲ φρεμίσουρε, ἐ πέρ τὲ
χαρίτουρε σοῦμβετ ντὲ Ἰσραὴλ, ἐ δὲ
πέρ νισάν καὶ δὸ τὲ θόνε κόντρε
πέρ τέ.

35. (Εἰ δὲ ντὲ πέρ ζέμερε τέντε
δὸ τὲ ὁκόγε κόρδε) καὶ τὲ τζφάχενε
γκά σοῦμε ζέμερα συλοήρα.

36. Εἰ ὕτε Ἄννα προφητέσα ἐ
λίγ ἐ Φανουήλιτ, πρίγ φυλίς' ἐ Ἀ-
σέριτ, ἀγίὸ καὶ σοῦμε ἐ μότζμε, ἐ
ῥόι μὲ πῶῶρρε τὲ σάιγ ὅτατε γιέτ
γκά βαῶζελέγια ἐσάιγ.

37. Εἰ ἀγίὸ καὶ ἐβὲ γγέρα τετε-
διγιέτε ἐκάτερο ἐγιέτζ, καὶ ἀγίὸ νοῦξε
χίκειγ γκά ναόι τὲ φάλεγ νάτ' ἐ δίτε
μὲ ἀφερίμ ἐ μὲ τὲ λιούτουρα.

38. Καὶ αὕτη φθάσασα ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, ἐδοξολόγει τὸν Κύριον, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πρὸς πάντας τοὺς προσμένοντας λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλήμ.

39. Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσαν πάντα τὰ κατὰ τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν Ναζαρέτ.

40. Τὸ δὲ παιδίον ἡῤῥαξε, καὶ ἐδυναμοῦτο κατὰ τὸ πνεῦμα, πληρούμενον σοφίας· καὶ χάρις Θεοῦ ἦτο ἐπ' αὐτό.

41. Ἐπορεύοντο δὲ οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλήμ ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα.

42. Καὶ ὅτε ἐγένεεν ἐτῶν δώδεκα, ἀφοῦ ἀνέβησαν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς,

43. Καὶ ἐτελείωσαν τὰς ἡμέρας, ἐνῷ αὐτοὶ ὑπέστρεφον, τὸ παιδίον ὁ Ἰησοῦς ἔμεινεν ὀπίσω ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ δὲν ἐνόησεν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

44. Νομίσαντες δὲ ὅτι αὐτὸς ἦτο ἐν τῇ συνοδίᾳ, ἤλθον μιᾶς ἡμέρας ὁδόν· καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν γνωρίμων.

45. Καὶ μὴ εὐρόντες αὐτόν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ ζητοῦντες αὐτόν.

46. Καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας εὗρον αὐτόν ἐν τῷ ἱερῷ, καθήμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτοῦ, καὶ ἐρωτῶντα αὐτούς.

47. Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτόν, διὰ τὴν σύνεσιν καὶ τὰς ἀποκρίσεις αὐτοῦ.

48. Καὶ ἰδόντες αὐτόν, ἐξεπλάγησαν· καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ἡ μήτηρ αὐτοῦ, Τέκνον, διὰ τί ἐπραξας εἰς ἡμᾶς οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου καὶ

38. Ε δὲ ἀγίῳ οὐ δοῦκ ἀτγὲ ἀτὲ σαχάτ, ἐ πέντε εὐχαριστί ντὲ Ζότι, ἐ φλίτ πέρ ἀτὲ φίθβετ ἀτοῦρε χὲ πρίντε ὅπετιμ ντὲ Ἱερουσαλίμ.

39. Ε σὶ ἰ πέντε φίθ' ἀτὸ χὲ θού νόμι ἰ Ζότιτ, οὐ κθίενε ντὲ Γαλιλαίε, ντὲ κιουτὲτ τὲ τοῦρε ντὲ Ναζαρέτ.

40. Ε δγαίλλι ρίτειγ, ἐ φορτζό-νειγ μὲ Σπίρτ, ἐμπούσσειγ μὲ σοφί· ἐ δουρετι Περντίσε κὲ μπὲ τέ.

41. Ε βίγνε περίντ' ἐτίγ γκά μὸτ ντὲ Ἱερουσαλίμ, ντὲ τὲ χρέμτα τὲ πάσχεσε.

42. Ε κούρ οὐ πὲ διμπεδγιέτε βγιέτζ, χίπνε ἀτὰ ντὲ Ἱερουσαλίμ, σὶ κούντρὲ κὲ ἀδέτι ἰ σὲ κρέμπτεσε.

43. Ε σὶ τελειόσε δίτε μπὲ τὲ κθίερὲ τὲ τοῦρε, Ἰησοῦ δγαίλλι μπέτι ντὲ Ἱερουσαλίμ, ἐ νοῦκ' ἐ κουπετότ Ἰωσήφ, ἐ δὲ μέμ' ἐτίγ.

44. Σὲ ψὲ θάνε σὲ ἴστε ἀτ ντὲ ὁ-χερί ἐ ἐτζνε ἡὲ δίτε οὐδὲ ἐ ἐχερκί-γνε ἀτὲ ντὲ φερὶ, ἐ ντὲ τὲ νιόχουρε.

45. Ε σὶ νοῦκ' ἐ φέν' ἀτὲ, οὐ κθί-ενε ντὲ Ἱερουσαλίμ τούκ' ἐ χερκούαρ' ἀτέ.

46. Ε οὐ πέντε τρι δίτ σὰ ἐ φέν' ἀτὲ, ντὲ ἱερὸ χὲ βίγτε ντὲ μὲς τὲ δασκαλεβετ, ἐ ἰ διφιδόν ἀτὰ, ἐ δὲ ἰ πιέτ.

47. Ε τζουδίτειγνε φίθ' ἀτὰ χὲ ἐδιφιδίγν' ἀτὲ, μπὲ οὔρτετζι, ἐ δὲ μπὲ τὲ περφέσιουρε τὲ τίγ.

48. Ε σὶ ἐπάν' ἀτὲ λιάνε μέντε, ἐ ἰ θότε ἔμμα ἐτίγ· πῆρρ, τζνά πέρε νάβετ χεστου; γιὰ γιὰτι ἔτ, ἐ δὲ οὐνε τὲ χερκόγεμε τίγ μὲ πι-

ἐγὼ καταλυπούμενοι σὲ ἐζητοῦμεν. κέλιμ.

49. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τί
μὲ ἐζητεῖτε; δὲν ἐξέυρετε ὅτι πρέπει
νὰ ἡμαί εἰς τὰ τοῦ Πατρὸς μου;

50. Καὶ αὐτοὶ δὲν ἐνόησαν τὸν λό-
γον, τὸν ὁποῖον ἐλάλησε πρὸς αὐτούς.

51. Καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν, καὶ
ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ· καὶ ἦτο ὑποτασ-
σόμενος εἰς αὐτούς. Ἡ δὲ μήτηρ αὐ-
τοῦ ἐφύλαττε πάντας τοὺς λόγους
τούτους ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

52. Καὶ ὁ Ἰησοῦς προέκοπτεν εἰς
σοφίαν, καὶ ἡλικίαν, καὶ χάριν παρὰ
Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

49. Ε οὐ θότ' αἰαῦρε· ψὲ μὲ κερ-
κόγενε γιούβει μούα; νοὺκ' ἐ δέχετε
σὲ εὔνε δὸ τὲ γέμ ντὲ πούνερα τὲ
παπᾶντ σίμ;

50. Ε ἀτὰ νοὺκ' ἐκουπετούανε
φγιαλένε κὲ οὐ θὰ ἀτοῦρε.

51. Ε ζῆρίτι πᾶῶλε μὲ τὰ, ἐ ἔρδι
ντὲ Ναζαρέτ, ἐ ἴστε ντὲ εὐρδερ τὲ
τοῦρε, ἐ ἔμμ' ἐτίγ φίθε κἑτὸ φγιαλλε
ἰ μπεγίλδ' ἐ ἰ μπάντε ντὲ ζέμερε τὲ
σάτγ.

52. Ε Ἰησοῦ τζιούτεγ μπὲ σο-
φί, ἐ μπὲ τὲ ρίτουρε τὲ κούρμιτ, ἐ
μπὲ δουρετὶ περπάρα Περντίσε, ἐ
περπάρα νιέρεζετ.

Κεφ. γ'. 3.

Κρίε Ετρέτε, γ'. 3.

ΕΝ δὲ τῷ δεκάτῳ πέμπτῳ ἔτει τῆς
ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ὅτε ὁ
Πόντιος Πιλάτος, ἡγεμόνευε τῆς Ἰου-
δαίας, καὶ τετράρχης τῆς Γαλιλαίας
ἦτο ὁ Ἡρώδης, Φίλιππος δὲ ὁ ἀδελ-
φός αὐτοῦ τετράρχης τῆς Ἰουραίας
καὶ τῆς Τραχωνιτιδος χώρας, καὶ ὁ
Λυσανίας τετράρχης τῆς Ἀβιληνῆς.

2. Ἐπὶ ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊά-
φα, ἔγεινε λόγος Θεοῦ πρὸς Ἰωάννην
τὸν υἱὸν τοῦ Ζαχαρίου, ἐν τῇ ἐρήμῳ·

3. Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν πε-
ρίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, κηρύττων βά-
πτισμα μετανοίας εἰς ἄφειν ἁμαρ-
τιῶν·

4. Ὡς εἶναι γεγραμμένον ἐν τῷ
βιβλίῳ τῶν λόγων Ἠσαίου τοῦ προ-
φήτου, λέγοντος, «Φωνὴ βοῶντος ἐν
τῇ ἐρήμῳ· Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ
Κυρίου, εὐθείας κάμετε τὰς τρίβους
αὐτοῦ.

5. Πᾶσα φάραγξ θέλει γεμισθῇ,

Ντὲ τὲ πεσεμπεδγιάντε εἰτ τὲ
μπρετερίσε Καίσαριτ Τιδέρικτ. κούρ
μπρετερόν Πιλάτουα γκά Πόντουα
ντὲ Ἰουδαίε· ἐ Ἡρώδη κίῶ Τεταρχίν'
ἐ Γαλιλαίσε, ἐ βελάτ τιγ Φίλιπποι
κίῶ Τεταρχίν' ἐ Ἰουραίσε, ἐ δὲ τὲ
θέντιτ σὲ Τραχωνίσε, ἐ Λυσανίου
κίῶ Τεταρχίν' ἐ Ἀβιλίνσε,

2. Ντὲ κόχε κὲ ἴσνε τὲ πάρε τὲ
πρίφτερετ Ἀννα, ἐ δὲ Καϊάφα, ἔρδι
φγιαλε Περντίσετ μπὲ Ἰωάννε, τὲ πέρρ'
ἐ Ζαχαρίουτ ντ' ἐρημί.

3. Ε βάτε μπὲ φίθ' ἀτὲ βᾶντ κὲ
κὲ ρότουλ Ἰορδάνιτ, τοὺκ' ἐκπρῶξου-
ρε παφεζίμ τὲ μετανίσε, κὲρ τὲ ντε-
γίερε φάγετε.

4. Σὶ κούντρ' ἔῶτε ὁκρούαρε ντὲ
κάρτε τὲ φγιαλέβετ τὲ προφήτιτ Ἠ-
σαίουτ, κὲ θότε· ζὲ νιέρλουτ κὲ θερ-
ρετ ντ' ἐρημί, ἐ θότε· πένι φατὶ οὐ-
δεν' ἐ Ζότιτ, πένι τὲ ἔσεουαρε μο-
νοπάτετ' ἐτίγ.

5. Τζῶδ προύα δὸ πὲ μπούστετε.

καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς θέλει ταπεινωθῇ, καὶ τὰ σκολιὰ θέλουσι γέινει εὐθεία, καὶ αἱ τραχεῖαι ὁδοὶ ὁμαλαί.

6. Καὶ πᾶσιν σὰρξ θέλει ἰδεῖ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ.

7. Ἐλεγε δὲ πρὸς τοὺς ὄχλους τοὺς ἐξερχομένους διὰ τὰ βαπτισθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ἐδειξεν εἰς ἐσθλὰ νὰ φύγητε ἀπὸ τῆς μελλούσης ὥρῃς;

8. Κάμειτε λοιπὸν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανόιας· καὶ μὴ ἀρχίσητε νὰ λέγητε καθ' ἑαυτοὺς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· διότι σὰς λέγω, ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων νὰ ἀναστήσῃ τέκνα εἰς τὸν Ἀβραάμ.

9. Ἦδη δὲ καὶ ἡ ἀξίωσις κείναι πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων· πᾶν λοιπὸν δένδρον μὴ κάμνον καρπὸν καλὸν, ἐκκόπτεται, καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

10. Καὶ ἡρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, Τί λοιπὸν θέλομεν κάμει;

11. Ἀποκριθεὶς δὲ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας ἅς μεταδώσῃ εἰς τὸν μὴ ἔχοντα· καὶ ὁ ἔχων τροφὰς ἅς καμῇ ὁμοίως.

12. Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι διὰ τὸ βαπτισθῶσι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Διδάσκαλε, τί θέλομεν κάμει;

13. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μὴ εἰσπράττετε μηδὲν περισσότερον παρὰ τὸ διατεταγμένον εἰς ἐσθλὰς.

14. Ἠρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατιωτικοὶ, λέγοντες, Καὶ ἡμεῖς τί θέλομεν κάμει; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μὴ βιάσητε μηδένα, μηδὲ συκοφαντήσητε· καὶ ἀρκεῖσθε εἰς τὰ σιτηρέσιά σας.

15. Ἐνῶ δὲ ἐπρόσμενον ὁ λαὸς, καὶ διελογίζοντο πάντες ἐν ταῖς καρδίαις

ἡ δὲ τζῶδ' μάλλ' ἐπρέφ'α δὸ τὲ οὐδ'ε-
τε ἐ οὐδερατε καὶ γιάνε τὲ στρέμπε-
ρα δὸ τὲ κένενε τὲ δρεῖγτα, ἐφρε-
μίνατε δὸ τὲ κένενε οὐδερα τὲ σ-
οῦαρα.

6. Ε δὸ τὲ σέχενε φίθε νιέρεζιτε
ὑπετίμν' ἐ Ζότιτ.

7. Ε θόστε ντὲ τούρμερα καὶ βί-
γνε τὲ παφζόνειγνε πρέγ' σί' πγιέ-
λατ' ἐ νεπέρακαβετ, τζίλι γιουδὲ-
φτοῖ γιούβετ τὲ ἱκενι γκα οὐρφία καὶ
βγιεν μπὲ γιου;

8. Πένι ἀδὰ πέμε τὲ μίρρα τὲ
μετανίσε, ἐ μὸς ζίρι τὲ θότ' με βέτε-
χε τούτοιγ, νέβετ κέμι πακά Αβραά-
μνε, σὲ οὐ θὴμ γιούβετ, καὶ μουντ
Περντία γκα ζετὰ φούρρε τὲ γγιάλγε
δγιέλμ. τ Αβραάμν.

9. Σε ὦε γιὰ ἐ δὲ σοπάτα μπάνε
βρένιαβετ σὲ λίσαβετ ἔσ'τε· ἐ τζῶδ' λίσ
ἀδὰ κενούκαε πέν πέμε τὲ μίρρε, πρί-
τετε, ἐ βίχετε μπὲ ζιγάρ.

10. Ε ἐ πιέτνε ἀτὲ τούρμετε, ἐ ἰ
θόσνε· τζιτὲ κέγεμε νὰ σὰς;

11. Ε ἀτ οὐ περφέι'α ἀτοῦρε, ἐ
οὐ θότε· κοῦ' κα δὲ πάλε βόπα, λὲ τὲ
ἄπε ἀτιγ κα σκα, ἐ δὲ ἀτ κα φὲ
πὲρ τὲ γκρένε, λὲ τὲ λέγε κεστόου.

12. Ε ἐρδε ἐ δὲ κουμεριάρε τὲ
παφζόνισνε· ἐ ἰ θάν' ἀτιγ, δάσκαλ,
τζιτὲ κέγεμε;

13. Ε δὲ ἀτ οὐ θότ' ἀτοῦρε· μὸς
κερκόνι με τέπερ γκα ἀγιὸ κα γένι
πορσίτοῦρε.

14. Ε ἐ πιέτν' ἀτὲ ἐ δὲ τρίματε,
ἐ ἰ θόσνε· ἐ νὰ τζιτὲ κέγεμε; ἐ οὐ
θὰ ἀτοῦρε, μὸς μίρρι με παχίρ φέν·
ἐ κότεσε ἅς τὲ καλεζόνι νιερὶ, πό τὲ
ἰνι χοσνοῦτ ντὲ λιουφὲ τούκιγ.

15. Ε κοῦρ σπερέντε λατὶ ἐ μὲν-
τόνειγνε τὲ φίθε ντὲ ζέμερε τὲ ταῦρε

αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐ-
τὸς εἶναι ὁ Χριστός,

16. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης πρὸς
πάντας, λέγων, Ἐγὼ μὲν σὰς βαπτί-
ζω ἐν ὕδατι· ἔρχεται ὅμως ὁ ἰσχυρό-
τερός μου, τοῦ ὁποίου δὲν εἶμαι ἄξιος
νὰ λύσω τὸ λωρίον τῶν ὑποδημάτων
αὐτοῦ· αὐτὸς θέλει σὰς βαπτίσει ἐν
Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρὶ·

17. Τοῦ ὁποίου τὸ πτυάριον εἶναι
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ θέλει διακαθα-
ρίσει τὸ ἁλῶνιον αὐτοῦ, καὶ θέλει
συναῖξει τὸν σίτον εἰς τὴν ἀποθήκην
αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον θέλει κατακαύ-
σαι ἐν πυρὶ ἀσβέστῳ.

18. Καὶ ἄλλα πολλὰ προτρέπων
εὐηγγελίζετο τὸν λαόν.

19. Ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης,
ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ τῆς Ἡρω-
διάδος τῆς γυναικὸς Φιλίππου τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάντων τῶν
κακῶν ὅσα ἔπραξεν ὁ Ἡρώδης,

20. Προσέθεσε καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι,
καὶ κατέκλεισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ
φυλακῇ.

21. Ἀφοῦ δὲ ἐβαπτίσθη πᾶς ὁ
λαός, βαπτισθέντος καὶ τοῦ Ἰησοῦ,
καὶ προσευχομένου, ἠνοιχθὴ ὁ οὐρανός,

22. Καὶ κατέβη τὸ Πνεῦμα τὸ
Ἅγιον ἐν σωματικῇ μορφῇ, ὡς περι-
στερὰ, ἐπ' αὐτόν· καὶ ἔγενε φωνὴ ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσα, Σὺ εἶσαι ὁ
Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς σὲ εὐηρε-
στήθην.

23. Καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἤρχιζε
νὰ ἦναι ὡς τριάκοντα ἐτῶν, ὧν (κα-
θὼς ἐνομίζετο) υἱὸς Ἰωσῆφ, τοῦ Ἡλίου,

24. Τοῦ Μιθθάτ, τοῦ Λευὶ, τοῦ
Μελχὶ, τοῦ Ἰαννα, τοῦ Ἰωσήφ,

25. Τοῦ Μιτταθίου, τοῦ Ἀμῶς,
τοῦ Ναούμ, τοῦ Ἑσλί, τοῦ Ναγγαί,

πὲρ Ἰωάννης, δάξας μὲς εἶπ' αἱ Κρίστι.

16. Οὐ περφέτῃκ Ἰωάννην βάπτισεν,
ἐοὐ θόσῃτε· οὐνε οὐ παφῆζούγχι γιού-
βεν με οὐγῆ, πὸ θγιέν ἡτέ μὲ φόρτε
σὲ οὐνε· καὶ οὐν· ἀτιγ νούλῃε γιάμ ἰ
ζότι τί ζγιδόρην· ἐ κεπούτῃεβεν
σὲ τιγ, αἱ δὸ τοῦ παφῆζούγχι γιούβεν
με Σπίρτ Σῆνγτ, ἐ δὲ με ζγιάρ.

17. Εἰ αἱ δὸ τὲ χέτε λιοκάτενε
μπε δόρρε τὲ τιγ· ἐ δὸ τὲ κερόγε
λέγεν· ἐτιγ, ἐ δὸ τὲ μπεγέδε
κερούρετε ντ' ἀμπάρ τὲ τιγ· ἐ κά-
σῃτε δὸ τὰ δγιέφε με ζγιάρ τὲ πὰ
σοῦαρε.

18. Εἰ δὲ σοῦμε τὲ τγιέρα πού-
νερα διδάξετε, ἐ μψὸν λαόνε.

19. Εἰ Τετράρχη Ἡρώδη σὲ ψὲ
ἴστε κερούαρε πείγχι σὲ πὲρ Ἡρωδιά-
δενε φρούαν· ἐ Φιλλιππάττ βελάττ σὲ
τιγ, ἐ δὲ πὲρ τὲ τγιέρα τὲ χελία
καὶ χίττ πέρε Ἡρώδη.

20. Σῶι ἐ δὲ χέτε μπε τὲ βάθ, ἐ
μπίλι Ἰωάννε ντὲ χαψάνε.

21. Εἰ βάθ σὲ οὐ παφῆζούανε βάθ
λαόν, οὐ παφῆζούα ἐ δὲ Ἰησοῦ, ἐ σὲ
οὐ φάλλ, τὲ γάπτεγ Κίελι,

22. Εἰ τὲ ζήριτ Σῆνγτι Σπίρτ μπε
τὲ, ἐ μπε τὲ δούλουρε τὲ τιγ, δού-
λεῖγ πόσι πελούμπ· ἐ βάθ τὲ πῆ-
νεῖγ ζε γχά Κίελι, ἐ τὲ θόσ· τί γὲ
πέρρι ἡμ ἰ δασοורי, καὶ μπε τί οὐνε
πρέχμε.

23. Εἰ Ἰησοῦ νίσι τὲ χίστε ἀχίερε
τριδγιέτε θγιέτ μπε τὲ νίσουρε, καὶ
ἴστε (σὲ κούντρ' ἐ θόνσε) ἰ πέρρι ἰ
Ἰωσήφτ, ἰ Ἡλίουτ,

24. ἰ Μιθθάττ, ἰ Λεβίουτ, ἰ
Μελχίουτ, ἰ Ἰαννάττ, ἰ Ἰωσήφτ,

25. ἰ Μιτταθίουτ, ἰ Ἀμώσιτ,
ἰ Ναούμιτ, ἰ Ἑσλίουτ, ἰ Ναγγαίουτ,

26. Τοῦ Μιᾶθ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ Σεμεῖ, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰούδα,

27. Τοῦ Ἰωαννᾶ, τοῦ Ῥησσά, τοῦ Ζοροβάβελ, τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ Νηρί,

28. Τοῦ Μελχι, τοῦ Ἀδδί, τοῦ Κωσάμ, τοῦ Ἐλμωδάμ, τοῦ Ἡρ,

29. Τοῦ Ἰωσῆ τοῦ Ἐλιέζερ, τοῦ Ἰωρεῖμ, τοῦ Ματθάτ, τοῦ Λεοῖ,

30. Τοῦ Συμεών, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰωνάν, τοῦ Ἐλιακίμ,

31. Τοῦ Μελεῖ, τοῦ Μαῖνάν, τοῦ Ματταθῆ, τοῦ Ναθάν, τοῦ Δαβίδ,

32. Τοῦ Ἰεσσαί, τοῦ Ὠβήδ, τοῦ Βοόζ, τοῦ Σαλμών, τοῦ Ναασσών,

33. Τοῦ Ἀμιναδάβ, τοῦ Ἀράμ, τοῦ Ἐσρώμ, τοῦ Φαρέζ, τοῦ Ἰούδα,

34. Τοῦ Ἰακώβ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Θάρα, τοῦ Ναχώρ,

35. Τοῦ Σαρούχ, τοῦ Ραγαῦ, τοῦ Φαλέκ, τοῦ Ἐβερ, τοῦ Σαλά,

36. Τοῦ Καῖνάν, τοῦ Ἀρφαξάδ, τοῦ Σήμ, τοῦ Νῶε, τοῦ Λάμεχ,

37. Τοῦ Μαθουσάλα, τοῦ Ἐνώχ, τοῦ Ἰαρέδ, τοῦ Μαλελεήλ, τοῦ Καῖνάν,

38. Τοῦ Ἐνῶς, τοῦ Σήθ, τοῦ Ἀδάμ τοῦ Θεοῦ.

26. Ἡ Μιᾶθιτ, ἡ Ματταθίουτ, ἡ Σεμετουτ, ἡ Ἰωσήφητ, ἡ Ἰούδαισε.

27. Ἡ Ἰωανναίτ, ἡ Ρησαίτ, ἡ Ζοροβάβελιτ ἡ Σαλαθιήλιτ, ἡ Νηρίουτ,

28. Ἡ Μελχίουτ, ἡ Ἀδδίουτ, ἡ Κωσάμιτ, ἡ Ἐλμωδάμιτ, ἡ Ἡριτ.

29. Ἡ Ἰωσίουτ, ἡ Ἐλιέζεριτ, ἡ Ἰωρείμιτ, ἡ ἡ Ματθάτιτ, ἡ Λεβίουτ,

30. Ἡ Συμεώνιτ, ἡ Ἰουδαίσε, ἡ Ἰωσήφητ, ἡ Ἰωνάνιτ, ἡ Ἐλιακίμιτ,

31. Ἡ Μελεαίτ, ἡ Μαῖνάνιτ, ἡ Ματταθαίτ, ἡ Ναθάνιτ, ἡ Δαβίδιτ,

32. Ἡ Ἰεσσίουτ, ἡ Ὠβήδιτ, ἡ Βοούζιτ, ἡ Σαλμώνιτ ἡ Ναασόνιτ,

33. Ἡ Ἀμιναδάβιτ, ἡ Ἀράμιτ, ἡ Ἐσρώμιτ, ἡ Φαρέζιτ, ἡ Ἰουδέσε,

34. Ἡ Ἰακώβιτ, ἡ Ἰσαάκουτ, ἡ Ἀβραάμιτ, ἡ Θάρεσε, ἡ Ναχώριτ,

35. Ἡ Σαρούχουτ, ἡ Ραγάβιτ, ἡ Φαλέκουτ, ἡ Ἐβέριτ, ἡ Σαλαίτ,

36. Ἡ Καῖνάνιτ, ἡ Ἀρφαξάδιτ, ἡ Σήμιτ, ἡ Νώεσε, ἡ Λαμέχουτ,

37. Ἡ Μαθουσάλεσε, ἡ Ἐνώχουτ, ἡ Ἰάρεδιτ, ἡ Μαλελεήλιτ, ἡ Καῖνάνιτ,

38. Ἡ Ἐνώσιτ, ἡ Σήθητ, ἡ Ἀδάμιτ, ἡ Περντίσε.

Κεφ. δ'. 4.

Κρίε Ἐκάτερε δ'. 4.

Θ δὲ Ἰησοῦς πλήρης Πνεύματος Ἁγίου ὑπέστρεψεν ἀπὸ τὸν Ἰερδάνην· καὶ ἐφέρετο διὰ τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν ἔρημον,

2. Πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου ἡμέρας τεσσαράκοντα, καὶ δὲν ἐφαγεν οὐδὲν τὰς ἡμέρας· ἐκείνας· ἀφοῦ δὲ αὐταὶ ἐτελείωσαν, ὕστερον ἐπείνασε.

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ διάβολος, Ἐάν ἦσαι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ πρὸς τὸν λίθον τοῦτον νὰ γείνη ἄρτος.

4. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς πρὸς

Ε Ἰησοῦ πλιότ γκα Σένγιτ Σπίρτ οὐ κθίε γκα Ἰορδάνι· ἐσπίρειγ πρέιγ Σπίρτιτ ντ' ἐρημί,

2. Ε πέρδιζέτ διτ φουτζίτειγ γκα ἡ παουδι· ἐ σγάγκρι φάρε φε μπά τὸ διτ· ἐ σὶ οὐ σόνεσ ἀτὸ διτ, πασταίγ ἡ ἔρδι οὐ.

3. Εἰ θότ ἀτίγ ἡ παουδι· ντὲ γὲ ἡ πέρρι ἡ Περντίσε, θούαίγ κέτιγ φούβριτ τὲ πέντετς πούλε.

4. Ε γιου πέρφίτκ ἀτίγ Ἰησοῦ ἐ

αὐτὸν, λέγων, εἶναι γεγραμμένον,
«Ὅτι μὲ ἄρτον μόνον δὲν θέλει ζή-
σει ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ μὲ πάντα λό-
γον Θεοῦ.»

5. Καὶ ἀναβιβάσας αὐτὸν ὁ δια-
βολὸς εἰς ἔρος ὑψηλὸν, ἔδειξεν εἰς αὐ-
τὸν πάντα τὰ βασίλεια τῆς οἰκουμέ-
νης ἐν μιᾷ στιγμή χρόνου·

6. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ διάβο-
λος, εἰς σὲ θέλω δώσει ἅπασαν τὴν
ἐξουσίαν ταύτην καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν·
διότι εἰς ἐμὲ εἶναι παραδεδομένη, καὶ
εἰς ὅτινα θέλω, δίδω αὐτήν·

7. Σὺ λοιπὸν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐ-
νώπιόν μου, σοῦ θέλουσιν εἶσθαι
πάντα.

8. Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτὸν εἶ-
πεν ὁ Ἰησοῦς, Ἰπαγε ὀπίσω μου, Σα-
τανᾶ· διότι εἶναι γεγραμμένον, «Θέ-
λεις προσκυνῆσαι Κύριον τὸν Θεόν σου,
καὶ αὐτὸν μόνον θέλεις λατρεύσει.»

9. Καὶ ἔφερεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσα-
λήμ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτε-
ρύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν,
Ἐὰν ᾗσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ῥίψον σε-
αὐτὸν ἐντεῦθεν κάτω·

10. Διότι εἶναι γεγραμμένον,
«Ὅτι εἰς τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ θέλει
προστάξει περὶ σοῦ, διὰ νὰ σὲ δια-
φυλάξωσι.»

11. Καὶ «ὅτι θέλουσι σὲ σηκόνει
ἐπὶ τῶν χειρῶν αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ
προσκοπῇς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.»

12. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐ-
τὸν ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι εἶναι εἰρημένον,
«Δὲν θέλεις πειράσει Κύριον τὸν
Θεόν σου.»

13. Καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσε πάντα
πειρασμὸν ὁ διάβολος, ἀπεμακρύνθη
ἀπ' αὐτοῦ μέχρι καιροῦ.

14. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ὑπέστρεψεν ἐν
τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν

ἰθα· ἔσπε ἄκροαρε· καὶ νοῦλε ρὸν μὲ
ποῦλε βέτεμε νιερίου, πὸ μετ' δὸ
φγιαλε τὲ Περντίσε.

5. Ε σὶ ἐ χίπι ἀτὲ ἰ παούδι ντὲ
νὲ μᾶλλ τὲ λιάρτε, ἰ δεφτόι ἀτίγ· σὰ
τὲ περπγιεκτ' σίνε φίθε μπρετερίτ' ἐ
γέτεσε.

6. Ε ἰ θότ ἀτίγ ἰ παούδι· τί δὸ
τὲ τὰ ἄπ φίθε κετὲ οὐρδερ, ἐ δὲ ντέ-
ρετ' ἐτουρε· σὲ μούα μὲ ἔσπε δένε, ἐ
κούιγτ τὲ δούα οὐνε γιὰ ἄπ ἀτὲ.

7. Τί ἀδὰ ντὲ οὐ οὐνιετ' περπά-
ρα μέγε τὲ μὲ φάλετ', δὸ τὲ γένε
φίθε τὲ τούατε.

8. Ε γιου περφέιτκ ἀτίγ, ἐ ἰ θότ
Ἰησοῦ· ἰχε γκα μέγε σατανᾶ, σὲ ἔσπε
ἄκροαρε· τί φάλετ' Ζότιτ Περντίσε
σάτε, ἐ ἀτίγ βέτεμε· τί πέτ' λεβδίμ,
ἐ λατρί.

9. Ε ἐ προὺ ἀτὲ ντὲ Ἱερουσαλιμ,
ἐ ἰβουρι μπὶ κοῦλμ· τὲ ἱερόιτ, ἐ ἰ θὰ
ἀτίγ· ντὲ γὲ ἰ κίρρι ἰ Περντίσε· φρε-
μὶς βέτεχενε κατεγε περποῦ μπὲ δέ.

10. Σὲ ἔσπε ἄκροαρε· σὲ δὸ τὲ
ποροίτγε Εγγειγτ' ἐτίγ περ τί, καὶ τὲ
τὲ ρούαίγνε.

11. Ε δὲ σὲ δὸ τὲ τὲ γκρένε τί
μπὲ δούαρρ, καὶ τὲ μὲς πέρπγιεκτ' κα-
μπνε τέντε μπὲ φούρρ.

12. Ε γιου περφέιτκ, ἐ ἰ θότ ἀτίγ
Ἰησοῦ, σὲ ἔσπε θένε κάματα, τὲ μὲς
φουτζιτ' Ζότιτ Περντίσε τέντε.

13. Ε σὶ σόσι ἰ παούδι φίθε φου-
τζίτε, ἰκού πρέιγ σὶ γγέρα μπὲ γγιέ-
τέρ κόχε,

14. Ε οὐ κθίε Ἰησοῦ μὲ φουκὶ
τὲ Σπίρτιτ ντὲ Γαλιλαίε, ἐ ζέρι δόλι

Γαλιλαίαν· και ἐξῆλθε φήμη περὶ αὐ-
τοῦ καθ' ὅλην τὴν περίχωρον.

15. Καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς
συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ
πάντων.

16. Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέτ,
ὅπου ἦτο ἀνατεθραμμένος· καὶ εἰσῆλ-
θε κατὰ τὴν συνήθειαν αὐτοῦ εἰς τὴν
συναγωγὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββά-
του, καὶ ἐσηκώθη νὰ ἀναγνώσῃ.

17. Καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸν τὸ βι-
βλίον Ἡσαίου τοῦ προφήτου· καὶ ἀ-
νοίξας τὸ βιβλίον εὗρε τὸν τόπον,
ὅπου ἦτο γεγραμμένος,

18. « Πνεῦμα Κυρίου ἐστὶν ἐπ' ἐμέ·
διὰ τοῦτο μὲ ἔχρισε· μὲ ἀπέ-
στειλε διὰ νὰ εὐαγγελίζωμαι πρὸς
τοὺς πτωχοὺς, διὰ νὰ ἱατρεύσω τοὺς
συντετριμμένους τὴν καρδίαν, νὰ κη-
ρύξω πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους ἐλευθε-
ρίαν, καὶ πρὸς τοὺς τυφλοὺς ἀνάβλε-
ψιν, νὰ ἀποστείλω τοὺς συντεθλασμέ-
νους ἐν ἐλευθερίᾳ,

19. Διὰ νὰ κηρύξω εὐπρόσδεκτον
Κυρίου ἐν αὐτῷ. »

20. Καὶ κλείσας τὸ βιβλίον, ἀπέ-
δωκεν εἰς τὸν ὑπηρέτην, καὶ ἐκάθισεν·
πάντων δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἐν τῇ
συναγωγῇ ἦσαν ἀτενίζοντες εἰς αὐτόν.

21. Καὶ ἤρχισε νὰ λέγῃ πρὸς αὐ-
τοὺς, ὅτι σήμερον ἐπληρώθη ἡ γρα-
φὴ αὕτη εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν.

22. Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν εἰς
αὐτόν, καὶ ἐθαύμαζον διὰ τοὺς λόγους
τῆς χάριτος τοὺς ἐξερχομένους ἐκ τοῦ
στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον, Δὲν εἴ-
ναι οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ;

23. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Βεβαί-
ως θέλετε μὲ εἰπεῖ τὴν παραβολὴν
ταύτην, Ἰατρὰ, θεράπευσον σεαυτὸν·
ὅσα ἠκούσαμεν ὅτι ἔγειναν ἐν τῇ Κα-

πὲρ τῇ ντὲ φίθ' ἀπὸ θέντε ρότουλῃ.

15. Ε ἀτ διδάξ ντὲ συναγόγε τὲ
τοῦρε, ε ντερόνειγ γκα φίθῃ.

16. Ε ἔρδι ντὲ Ναζαρέτ τέκ πὰτ.
κένε ρίτουρε, ε χίρι σὶ κούντρε κὲ
μψούαρῃ, ντὲ συναγοῦαῖγ τὲ ὄετούνε,
ε οὐ γκαρὲ τὲ διαβάς.

17. Ε γιου δὰ ἀτίγ μπὲ δόρρῃ
νιὲ κάρτε ε προφήτιτ Ἡσαίουτ. ε σὶ
ε χάπι κάρτενε, φέτι θέντνε τέκ κὲ
ὄκρουαρῃ.

18. Σπὶρτ' ἰ Ζότιτ μπὶ μούα, πρὰ
ἀντάιγ μὲ χρίσι· τὲ βαγγελίς τὲ θάρ-
φερίτε μὲ κὰ δερφούαρῃ, τὲ ὄερούιγ
ἀτὰ κὲ κάνε ζέμερενε τζόπα τζόπα,
τὲ δεφτέιγ σκλέβετ ὄπετίμν' ἐτοῦρε,
ε τὲ βέρπερετ κὲ τοῦ χάπενε σίτε,
ε τὲ λεφτερός ἀτὰ κὲ γιάνε ντὲ
ὄτρεγγίμ.

19. Πὲρ τὲ διδάξουρε βίτν' ε δε-
ὄερούαρῃ τὲ Ζότιτ, ε δίτεν' ε ὄπε-
τίμιτ.

20. Ε σὶ μπίλι κάρτενε, ε γιὰ
δὰ κοπίλιτ, ντένι μπὲ δὲ ε σίτ' ε
φίθῃ συναγόγιτ κένε κθίερῃ, ε θε-
ὄτρώιγνε μπὲ τέ.

21. Ε νίσι τοῦ θόστῃ ἀτοῦρε· σὲ
σὸτ διφιούατε τὲ βερτέτεν' ε ἡσάιγ
κάρτετ μὲ βέσθῃ τοῦαῖγ.

22. Ε φίθῃ θόσθῃ σὲ κεῖτοῦ ξότῃ,
ε τζουδίτειγνε πὲρ φγιαλλε τέμπλια,
κὲ δίλε γκα δόγ' ἐτίγ, ε θόσθῃ, νοῦκ'
εῖστε κοῦίγ ἰ πὶρρί ε Ἰωσήφτ;

23. Ε οὐ θότ' ἀτοῦρε· βερτέτ δὲ
τὲ μὲ θόι ἡτέτ παραβολί· γιατρὰ,
ὄερὸ βέτεχενε τέντε· φ'θ' ἀπὸ πο-
νέρα κὲ διφιούαμ, κὲ οὐ πένε ντὲ

περναούμ, κάμε καὶ ἰδῶ ἐν τῇ πατρίδι σου. Καπερναοὺμ, πένι εἰ δὲ χετοὺ ντὲ πατρίδῃ τέντε.

24. Εἶπε δὲ, Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι οὐδεὶς προφήτης εἶναι δεκτὸς ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. 24. Εὐ οὐ θά, μὲ τὲ βερτέτα οὐ θὸμ γιούβετ, σὰ ντονιὲ προφῆτ νούκ' ἔστ' ἰ πελκίερε ντὲ πατρίδῃ τὲ τίγ.

25. Καὶ ἐπ' ἀληθείας σὰς λέγω, Πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Ἡλίου, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, καθ' ὃν καιρὸν ἐγεινε πείνα μεγάλη ἐφ' ὅλην τὴν γῆν. 25. Εὐ οὐ θὸμ γιούβετ μὲ τὲ βερτέτα, σοῦμε φρά τὲ θά κένε μπὲ διτ τὲ Ἡλίου ντὲ Ἰσραὴλ, κοῦρ οὐμπλ Κίελι τρι βγιέτ, εἰ δὲ φιάστε μούαγ, σὰ οὐ πὲ οὐ εἰ μάδε μπὲ φίθε δέ.

26. Καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμψθη ὁ Ἡλίας· εἰμὴ εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδῶνος πρὸς γυναῖκα χήραν. 26. Εὐ μπὲ ντονιὲ γκα ἀτὸ νούκ' οὐ δερφούα Ἡλίου, περβέτζμε ντὲ Σάρεπτα βῆντ τὲ Σιδόνεσε μπὲ φρούαν' ἔβέ.

27. Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραὴλ· καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰμὴ Νεεμάν ὁ Σύρος. 27. Εὐ δὲ σοῦμε τὲ λεπρόσουρε κένε ντὲ κόχῃ τὲ προφῆτῃ Ἐλισσαίου ντὲ Ἰσραὴλ, εἰ ντονιὲ γκα ἀτὰ νούκ' οὐ κερούα, περβέτζμε Νεεμάνιτ Σύροσε.

28. Καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ, ἀκούοντες ταῦτα. 28. Εὐ σὶ διφούανε χετο φίθε σὰ κένε ντὲ συναγοῦαγ, οὐ φρίνε φίθε μὲ τὲ ζεμερούαρε.

29. Καὶ σηκωθέντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως· καὶ ἔφεραν αὐτὸν ἕως τῆς ὀφρύος τοῦ ὄρους, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ πόλις αὐτῶν ἦτο ὠκοδομημένη, διὰ τὴν κατακρημνίσωσιν αὐτόν. 29. Εὐ οὐ γκρένε εἰ εἰ κρίνε ἀτὲ περγιάστια κιουτέτιτ' εἰ ἐπρούνε ντὲ ποῦζε τὲ μάλλιτ, τέκ κὲ βένε πινάγια εἰ κιουτέτιτ σὲ τοῦρε, χὲ τὰ γκρεμίτνε ἀτὲ.

30. Αὐτὸς ὁμῶς περάσας διὰ μέσου αὐτῶν, ἐπορεύετο. 30. Εὐ αἰ ὅκκι ντὲ πὲρ μὲς τὲ τοῦρε, εἰ ἴκου.

31. Καὶ κατέβη εἰς Καπερναοὺμ, πόλιν τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. 31. Εὐ ζῆρίτι ντὲ Καπερναοὺμ, κιουτέτ τὲ Γαλιλαίεσε· εἰ διδάξει ἀτὰ τὲ ὅετοῦνατε.

32. Καὶ ἐξεπλήττοντο διὰ τὴν διδαχὴν αὐτοῦ· διότι ὁ λόγος αὐτοῦ ἦτο μετὰ ἐξουσίας. 32. Εὐ τζιουδίτεῖγνε πὲρ διδαχὴ τὲ τίγ χὲ οὐ πέν· σὲ ψὲ διδαχὴ ἐτίγ ἔστ' μὲ ἐξουσί, εἰ μὲ οὐρδερ.

33. Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦτο ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξε μετὰ φωνῆς μεγάλης, 33. Εὐ ἔστε ντὲ συναγοῦαγ ἡνὲ ἡιερί χὲ κίθ Σπίρτ τὲ δαίμονιτ σὲ πεφῆρε, εἰ πρίτι μὲ ζὲ τὲ μάδ.

34. Λέγων, Φεῦ! τί εἶναι μεταξὺ ἡμῶν καὶ σοῦ, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἢ λ- 34. Εὐ θόστε· λένα, τζιέμι νὰ τὲ πέγεμε μὲ τί Ἰησοῦ Ναζαρινό; εἰ

θε·ς νὰ ἀπολέσῃς ἡμᾶς· σὲ γνωρίζω τίς εἶσαι· ὁ Ἅγιος τοῦ Θεοῦ.

35. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Σιωπᾶ, καὶ ἐξέλθε ἐξ αὐτοῦ. Καὶ τὸ δαιμόνιον ἐρρίψεν αὐτὸν εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, χωρὶς νὰ βλάβῃ αὐτὸν παντελῶς.

36. Καὶ ἐξεπλάγησαν πάντες, καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τίς εἶναι ὁ λόγος οὗτος, ὅτι μετὰ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως προσταζει τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, καὶ ἐξέρχονται;

37. Καὶ διεδίδετο φήμη περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου.

38. Σηκωθείς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος· ἡ πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἐκρατεῖτο ὑπὸ πυρετοῦ μεγάλου· καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς.

39. Καὶ σταθεὶς ἐπάνω αὐτῆς, ἐπετίμηκε τὸν πυρετὸν, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· καὶ παρυσθὺς σηκωθείσα ὑπηρέτει αὐτούς.

40. Ἐνῷ δὲ ἔδυνε ὁ ἥλιος, πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας ὑπὸ δικρῶρων νόσων, ἔφεραν αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ἐκεῖνος δὲ ἐπιθήσας τὰς χεῖρας εἰς ἕνα ἑκάστον αὐτῶν, ἐθεράπευσεν αὐτοίς.

41. Ἐξήρχοντο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κράζοντα καὶ λέγοντα, Ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐπιτιμῶν αὐτὰ δὲν ἤρπνε νὰ λαλῶσιν, ἐπειδὴ ἐγνώριζον αὐτὸν ὅτι εἶναι ὁ Χριστὸς.

42. Καὶ ὅτε ἔγεινεν ἡμέρα, ἐξελθὼν ὑπῆγεν εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτουν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ· καὶ ἐκράτουν αὐτόν, διὰ νὰ μὴ ἀναχωρήσῃ ἀπ' αὐτῶν.

43. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὅτι καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις πρέπει νὰ

ἔρδῃς τὲ νὰ πρίτζ νέβεις· οὐν τὲ δι τζίλι γὲ τίγ, Σίνγτι ἰ Περντίσε.

35. Εἰ ἐ κερτότ ἀτὲ Ἰησοῦ, ἐ ἰ θά, πουσιό, ἐ δὶλλ γκά ἀτ. Εἰ σὶ ἐ ὅτιου ἀτὲ μπὲ δὲ ἰ παούδι, δόλι γκά ἀτ πὰ πέρς ντονιὲ τὲ χέικ.

36. Ετρομάζνε τὲ φίθε, ἐ κουθεν- τσίγνε ἰνέρι μὲ γιάττερνε, ἐ θόσνε, τζέσττε κερτίο φγιαλέ, χὲ μὲ οὐρδερ, ἐ μὲ φουκὶ ποροῖτ Σπίρτερρετ' ἐ πε- φέρρα, ἐ δάλλνε;

37. Εζέρ' ἰ τίγ βέιγ τουκ' ἐ περ- χάπουρε μπὲ τζδό βέντ, μπὲ τζδό ἄνε.

38. Ε σὶ οὐ γκρὲ γκά συναγόγι, χίρι ντὲ ὅτπε τὲ Σίμονιτ, ἐ θυγέχερα ἐ Σίμονιτ μπάχειγ γκά ἰνὲ ἔθε ἐ χέκε, ἐ ἰ λιούττειγν' ἀτίγ πέρ ἀτέ.

39. Ε σὶ οὐ χίας μπὶ τὲ, ἐπορ- σίτι ἔθενε, ἐ ἐλίχ ἀτὲ ἄτε τζάστ, ἐ ἀγίο οὐ γκρὲ, ἐ οὐ ὅερπὲν ἀτοῦρε.

40. Ε σὶ περεντόγι Δίελι, φίθε τὰ χίσνε τὲ σεμούρε, μὲ τζδό φάρε σε- μούντερρα, ἰ πίγν' ἀτὰ τέκ ἀτ, ἐ ἀτ σὶ βίγ δούαρτε μπὶ τζδό ἰνὲ γκά ἀ- τὰ, ἰ ὅερὸν' ἀτὰ.

41. Ε δὲ δαιμόνετε δέλλε γκά ὅούμε, ἐ θερρίσνε, ἐ θόσνε· σὲ τί γὲ Κρίστὶ ἰ πέρρι ἰ Περντίσε, ἐ ἰ κερ- τόν, ἐ νοῦκ' ἰ λίγτε ἀτὰ τὲ θόσνε, σὶ κούντρ' ἐδίγνε, χὲ ἀτ ἔσττε Κρίστὶ.

42. Ε σὶ οὐ χίδι, δόλι ἐ θάτε ντὲ βέντ ἐρημὶ, ἐ τούρμετ' ἐκερκέγν' ἀτ, ἐ ἔρδε γγέρρα τέκ κὲ ἀτ, ἐ ἐμ- πάγν' ἀτὲ χὲ τὲ μὸς ἰκεν γκά ἀτὰ.

43. Ε ἀτ οὐ θὰ ἀτοῦρε, χὲ δούχα- τὲ τὲ Βαγγελις μπρετερὶν' ἐ Περντί-

εὐαγγελίσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ εἰς τοῦτο εἶμαι ἀπεσταλμένος.

44. Καὶ ἐκήρυττεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῆς Γαλιλαίας.

Κεφ. ε'. 5.

ΕΝΩ δὲ ὁ ὄχλος συνέθλιβεν αὐτὸν διὰ νὰ ἀκοῇ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, αὐτὸς ἵστατο πλησίον τῆς λίμνης Γεννησαρέτ.

2. Καὶ εἶδε δύο πλοῖα ἰστάμενα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἄλιεῖς ἀποβάαντες ἀπ' αὐτῶν ἐξέπλυναν τὰ δίκτυα.

3. Ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, τὸ ὁποῖον ἦτο τοῦ Σίμωνος, παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ ἀπομακρύνῃ αὐτὸ ὀλίγον ἀπὸ τῆς γῆς. Καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους.

4. Καθὼς δὲ ἔπαυσε λαλῶν, εἶπε πρὸς τὸν Σίμονα, Ἐπανάγαγε τὸ πλοῖον εἰς τὰ βαθεά, καὶ ρίψατε τὰ δίκτυα ὑμῶν διὰ νὰ ὀψηρεύητε.

5. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπε πρὸς αὐτὸν, Διδάσκαλε, δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιᾶσαντες δὲν ἐπιάσαμεν οὐδέν· ἀλλ' ὅμως ἐπὶ τῷ λόγῳ σου θέλω ρίψει τὸ δίκτυον.

6. Καὶ ἀρῶ ἕκαμον τοῦτο, συνέκλεισαν πλῆθος πολὺ ἰχθύων, καὶ διεσχίζετο τὸ δίκτυον αὐτῶν.

7. Καὶ ἕκαμον νεῦμα εἰς τοὺς συντρόφους τοῦ· ἐν τῷ ἄλλῳ πλοίῳ, διὰ νὰ ἔλθωσι νὰ βοηθήσωσιν αὐτούς· καὶ ἦλθον, καὶ ἐγέμισαν ἀμφοτέρω τὰ πλοῖα, ὥστε ἐβυθίζοντο.

8. Ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων Πέτρος, προσέπετε πρὸς τὰ γόνατα τοῦ Ἰησοῦ, λέγων, Ἐξέλθε ἀπ' ἐμοῦ, διότι εἶμαι ἄνθρωπος ἁμαρτωλός, Κύριε.

9. Ἐπειδὴ ἔκκληξίς κατέλαβεν

σε, ἐ δὲ ντὲ τὲ τγιέρατε κιουτέτε, σὲ πὲρ χετὲ γιάμ δερφούαρς.

44. Ε δὲ δάξτε ντὲ συναγόγε τὲ Γαλιλαίεσσ.

Κρίε Επέσετε, ε'. 5.

Ε οὐ πὲ κούρ σὶ περμπεγιοιάδ τούρμα τὲ διγιέγγε φγιαλέν· ἐ Περντίσε, ἐ αἱ ρίγτε μπάνε φιόλλιτ σὲ Γεννησαρέτιτ.

2. Ε πὰ δι βάρκα κὲ ἴσνε μπάνε τὲ φιόλλιτ, ἐ πιθέτορετε σὶ δούαλε γκά ἀτό, λαίγνε ργιέτετε.

3. Ε σὶ χίρι ντὲ νιὲ γκά ἀτό βάρκα κὲ κὲ ἐ Σίμωνιτ, ἐ θόττε τὲ λιαρφὸν πάλεξε γκά δέου, ἐ ντένι ἐ διδάξτε τούρμετε γκά βάρκα.

4. Ε σὶ πουσόι γκά διδαχία ἐ θόττε Σίμωνιτ, χίκνι μὲ πρέντα ντὲ φιόλ, ἐ ὅτιρι ργιέτετε τούτιγ πὲρ φιά.

5. Ε γιου περφέιτκ Σίμωνι, ἐ ἐ θότ' ἀτίγ· δάσκαλ, εἴθε νάτενε οὐ μουντούαμ, ἐ νοῦλε ζοῦμ φὲ, ντόνιε σὲ μὲ φγιαλένε τέντε τὲ ὅτιε ργιέτινε.

6. Ε σὶ πένε κὲτὲ οὐ μπίλε νιὲ τούρμ' ἐμάδε πίσκετ, ἐ οὐ τζιρέιγ ργιέτι τούρε.

7. Ε οὐ πένε ἴσαρετ σόλεβετ κὲ κένε ντὲ τγιέτερενε βάρκε, τὲ βίγνε, ἐ τοῦ ντίγγε ἀτούρε· ἐ ἐρδε ἐ ἰμπούσνε τὲ δι βάρκατε, σὰ κὲ μπίτεσιν ἀτό.

8. Ε σὶ πὰ Σίμων Πέτρουα, ρὰ ντέρ χέμπε τὲ Ἰησοῦτ, ἐ ἐ θότ' διλλ γκά μέγε, ζότ, σὲ γιάμ νιερί φαγετούαρ.

9. Σὲ ψὲ ἐ ζοῦρι ἀτὲ τρομάρα,

αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ, διὰ τὴν ἄγραν τῶν ἰχθύων τὴν ὁποίαν συνέλαβον·

10. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τοὺς υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, οἵτινες ἦσαν σύντροφοι τοῦ Σίμωνος. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβοῦ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους θέλεις ἀγρεύει.

11. Καὶ ἀφ' οὗ ἔφεραν τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφήσαντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτόν.

12. Καὶ ἐνῶ ἦτο ἐν μιᾷ τῶν πλοίων, ἰδοὺ ἄνθρωπος πλήρης λέπρας· καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, ἔπεσε κατὰ πρόσωπον, καὶ παρεκάλεσεν αὐτόν, λέγων, Κύριε, ἐάν θέλῃς, δύνασαι νὰ με καθαρίσῃς.

13. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἤγγισεν αὐτόν, καὶ εἶπε, Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθὺς ἡ λέπρα ἔφυγεν ἀπ' αὐτοῦ.

14. Καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτόν νὰ μὴ εἰπῇ τοῦτο πρὸς μηδένα· ἀλλ' ὕπαγε, λέγει, καὶ δεῖξον σεαυτὸν εἰς τὸν ἱερέα, καὶ πρόσφερε πρὸς τοῦ καθαρισμοῦ σου, καθὼς προσέταξεν ὁ Μωϋσῆς, διὰ μαρτυρίαν εἰς αὐτούς.

15. Ἀλλ' ὅτε μᾶλλον διήρχετο ἡ φήμη περὶ αὐτοῦ καὶ συνθηροῦντο ὄχλοι πολλοί, διὰ νὰ ἀκούωσι, καὶ νὰ θεραπεύωνται ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν.

16. Αὐτὸς δὲ ἀπεσύρετο εἰς τὰς ἐρήμους, καὶ προστήχετο.

17. Καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ἐνῶ αὐτὸς ἐδίδασκεν, ἐκάθηντο Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἵτινες εἶχον ἔλθει ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ· καὶ δυνάμεις Κυρίου ἦτο εἰς τὸ νὰ ἰατρῶν.

ἔδὲ ἀτὰρ καὶ καὶ ἐκείνους μετ' αὐτοῦ, γὰρ φίλῃα ἐμάδε ἐπίσκειτο καὶ ζούνης.

10. Αὐτοῦ ἐδὲ Ἰάκωβος ἐδὲ Ἰωάννης, τὲ πῖγ' ἐ Ζεβεδεοῦς, καὶ κένε σιόκε τὲ Σίμονιτ, ἐ ἰ θότ' Ἰησοῦτ Σίμονιτ· μὲς οὐ τρέμπ σὲ σότ δι ἐ πάρε, δὸ τὲ ζετζ νιέρεζ.

11. Ε σὶ χόκνε βάρκατς μπε δὲ, ἰ λιάνς τὲ φίθ, ἐ θάνε πὰς σίγ.

12. Ε οὐ καὶ κοὺρ φέντεϊγ ἀὶ ντὲ νιὲ κιουτέτ, γιὰ ἐ θγιέν νιὲ νιερὶ μπλιούαρς μὲ λέπρε, ἐ πόκε πὰ Ἰησοῦνς ῥὰ περμπίς, ἐ ἰ λιούτεϊγ, ἐ ἰ θότ' ζότ, ντὲ δάτζ μουντ τὲ μὲ χερότζ.

13. Ε ντέρι δόρρνε, ἐ σὶ ἐ ζοῦρι ἀτὲ μὲ δόρρ, ἰ θὰ δούα κερούου, ἐ ἄτς τζίστ ἱκού λέπρα πρέϊγ σίγ.

14. Ε ἀτ ἐ πορσίτι ἀτὲ τὲ μὲς θότ νιερίουτ· πὸ χάιτε ἐ δεφτὸ βέ-τεχνε τέντε πρίφτιτ, ἐ σπιγιέρς δουρετίνε πὲρ τὲ κερούαρς τὰτ, σὶ κούντρε πορσίτι Μωϋσίου πὲρ μαρτυρὶ τὲ τούρε.

15. Ε ζέρι περχάπεϊγ μὲ τέπερ κουδὸ, ἐ μπεγίδεσνε σούμε τούρμε τὲ διφιδίγνε, ἐ τὲ σερνίσνε πρέϊγ σὶ γκά σεμούντετ' ἐτούρε.

16. Πὸ ἀτ ὅτεμέγγεϊγ ντὲ βέντε καὶ σκένε νιέρεζ, ἐ φάλεϊγ.

17. Ε οὐ καὶ νιὲ δίτε τὰχ διδάξ ἀτ, ἐ ῥίγνε φαρισεῖγτε, ἐ δὲ δασκά-λετ' ἐ νόμιτ καὶ κίθνε ἄρδουρε γκά τζόδ φζιάτ τὲ Γαλιλαίεσς, ἐ τὲ Ιουδαίεσς, ἐ τὲ Ἱερουσαλίμιτ, ἐ φουκὶ ἐ ζότιτ καὶ ἀτγὰ, πὲρ τὲ δένε σέντετ

αὐτοῦς.

18. Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἀνθρώπον, ὅστις ἦτο πα-
ραλυτικός· καὶ ἐζήτουν νὰ φέρωσιν
αὐτὸν ἔσω, καὶ νὰ θέσωσιν ἐνώπιον
αὐτοῦ.

19. Καὶ μὴ εὐρόντες διὰ ποίας
εἰσόδου νὰ φέρωσιν αὐτὸν ἔσω ἐξ αἰ-
τίας τοῦ ὄχλου, ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ δώ-
μα, καὶ διὰ τῶν κεραμίδων κατεβί-
θασαν αὐτὸν μετὰ τοῦ κλινιδίου εἰς
τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ.

20. Καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν,
εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἄνθρωπε, συγχεω-
ρημέναι εἶναι εἰς σὲ αἱ ἁμαρτίαι σου.

21. Καὶ ἤρχισαν νὰ διαλογίζων-
ται οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι,
λέγοντες, Τίς εἶναι οὗτος, ὅστις λαλεῖ
βλασφημίας; τίς δύναται νὰ συγχο-
ρῇ ἁμαρτίας, εἰμὴ μόνος ὁ Θεός;

22. Ποήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς δια-
λογισμοὺς αὐτῶν, ἀπεκρίθη καὶ εἶπε
πρὸς αὐτοὺς, Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς
καρδίαις σας;

23. Τί εἶναι εὐκολώτερον, νὰ εἰπω,
Συγχεωρημέναι εἶναι εἰς σὲ αἱ ἁμαρ-
τίαι σου, ἢ νὰ εἰπω, Σηκώθητι καὶ
περιπάτει;

24. Ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσητε, ὅτι
ἐξουσίαν ἔχει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐπὶ τῆς γῆς· νὰ συγχορῇ ἁμαρτίας,
(εἶπε πρὸς τὸν παραλυτικόν)· Πρὸς
σὲ λέγω, Σηκώθητι, καὶ σήκωσον τὸ
κλινιδίόν σου, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν
οἶκόν σου.

25. Καὶ παρευθὺς ἐγερθεὶς ἐνώπι-
ον αὐτῶν, ἐσήκωσε τὸ κλινιδίον ἐφ' οὗ
κατέκειτο, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὸν
οἶκον αὐτοῦ, δοξάζων τὸν Θεόν.

26. Καὶ ἐκστασις κατέλαβεν ἅ-
παντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν· καὶ
ἐπλήσθησαν φόβου, λέγοντες, Ὅτι εἴ-

αὐτοῦρεθετ.

18. Ἐ γὰρ τὰ ἡέρεζ πίνγε ντὲ
νιέ στράτ νιέ νιερὶ τὲ μπαίγτουρε, ἔ
χερκόινγε τὰ σπίνγν' ἀτὲ πρέντα, ἔ τὰ
βίγινγε περπάρα τίγ.

19. Ἐ σὶ νούχῃς φένε οὐδὲ γκά τὰ
κλίσινε ἀτὲ, πὲρ τούρμῃς τὲ μάδε αἰ
κὲ, χίπινε μπι ὅτεπι, ἔ ἐλλεσούαν' ἄ-
τὲ πᾶσῃς μὲ στράτ γκά κεραμίδετῃς,
ντὲ μὲς τὲ ὅτεπίσε περπάρα Ἰησοῦτ.

20. Ἐ σὶ πὰ πέσεν' ἐτούρε, ἰ θότ'
ἀτίγ· ὦ νιερὶ, τὲ γιάνε ντεγίερε τὴγ
φάγετ' ἐτούα.

21. Ἐ Γραμματεῖγτε νίσινε τὲ μεν-
τόνεινγε, ἔ τὲ θόσνε· τζέσπε κοῦίγ χῆ
φλὲτ βλασφιμίρα; κοῦσ' μουντ τὲ ντε-
γέγε φάγετε, περβέτζμε βέτεμε περ-
ντίσε;

22. Ἐ Ἰησοῦτ σὲ ψὲ κουπετόε σι-
λοῖτ' ἐτούρε, οὐ περφέιγκ, ἔ οὐ θότ'
ἀτούρε· ψὲ μεντόνενι ντὲ ζέμερα τού-
αίγ;

23. Τζίλια ἔσπε μὲ κολάϊγτε, τὲ
θόμ· τὲ κούφινε τεγίερε φάγετ' ἐ τούα,
ἄ τὲ θόμ, γκρέου, ἔ ἔτζε;

24. Πὸ χῆ τὲ σίχινι σὲ ἰ πύρρι νιε-
ρίουτ καὶ ἐξουσί τὲ ντεγέγε φάγετε
μπι δὲ (ἰ θότῃς σὲ μπαίγτουριτ) τί τὲ
θόμ, γκρέου, ἔ μερρό στράτνε τῆντ, ἔ
χαίγδε ντὲ ὅτεπι τέντε.

25. Ἐ σὶ οὐ γκρέ ἀτὲ τζᾶστ περ-
πάρα φίθεβετ, μόρρι στράτθινε χῆ δερ-
φεῖγ μπε τὲ, ἔ βάτε ντὲ ὅτεπι τὲ τίγ
τούκ' ἐλεβδούαρε περντίνε.

26. Ἐ τζιουδίτεινγε, ἔ λίγινε μὲν-
τε τὲ φίθε, ἔ λεβδόινγε περντίνε, ἔ οὐ
μποῦσνε φρίχετ, ἔ θόσνε, σὲ πᾶμ

δομεν παράδοξα σήμερον.

27. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθε, καὶ εἶδε τελώνην τινὰ Λευὴν τὸ ὄνομα, καθήμενον εἰς τὸ τελώνιον, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἀκολουθεῖ μοι.

28. Καὶ ἀφῆσκει ἅπαντα, ἐσηκώθη καὶ ἠκολούθησεν αὐτόν.

29. Καὶ ἔκαμεν εἰς αὐτὸν ὁ Λεὺς ὑποδοχὴν μεγάλην ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦτο πλῆθος πολὺ τελωνῶν, καὶ ἄλλων, οἵτινες ἐκάθηντο μετ' αὐτῶν εἰς τὴν τράπεζαν.

30. Καὶ ἐγόγγυζον οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγοντες, Διὰ τί μετὰ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν τρώγετε καὶ πίνετε;

31. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Δὲν ἔχουσι χρεῖαν ἱατροῦ οἱ ὑγιαίνοντες, ἀλλ' οἱ πάσχοντες.

32. Δὲν ἤλθον διὰ νὰ καλέσω δικαίους, ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετένοian.

33. Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν, Διὰ τί οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου νηστεύουσι συχνά, καὶ κάμνουσι δεήσεις, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ ἰδικοὶ σου τρώγουσι καὶ πίνουντι;

34. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μήπως δύνασθε νὰ κάμητε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος νὰ νηστεύωσιν, ἐνόσω εἶναι μετ' αὐτῶν ὁ νυμφίος;

35. Θέλουσιν ὅμως ἔλθαι ἡμέραι, ὅταν ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος· τότε θέλουσι νηστεύσει ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.

36. Ἐλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς, ὅτι οὐδεὶς βάλλει ἐπὶ ῥάβδα ἱματίου νέου ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μὴ, καὶ τὸ νέον σχίζει, καὶ μετὰ τὸ παλαιὸν δὲν συμφωνεῖ τὸ ἐπὶ ῥάβδα

τζιουδίδρα σὸτ.

27. Εἰ πασαντῶν δόλι, ἐ πὰ νιῆ κουμερκιάρ, καὶ κιούχατεγ Λεβι, καὶ ῥίγτε μπὲ κουμέρκ, εἰ ὁ ἀτίγ, ἔγια πὰς μέγε.

28. Εἰ οἱ λιὰ τὲ φίθα, οὐ γκρέ, ἐ βάτε πὰς τίγ.

29. Εἰ ἰ πέρι φοῦτι τὲ μάδε ἀτίγ Λεβίου ντὲ ὅτεπὶ τὲ τίγ, ἐ ὅνε τούρ- με κουμερκιάρβετ ἐμάδε, ἐ πότεσε τγιέρε, καὶ κένε με τὲ πᾶσχε ντὲ με- σάλε.

30. Εἰ μπζόγνε Γραμματίγ· ἐτούρε, ἐ δὲ Φαρισεῖγτε μπὲ μαθητίτ' ἐτίγ, ἐ οὐ ὅσνε· ψὲ χίτ' ἐ πὶ πᾶσχε με κουμερκιάρε, ἐ με φαγετόρε;

31. Εἰ δὲ Ἰησοῦ οὐ περφέιζκ, ἐ οὐ θὰ ἀτούρε· νούχε δούχαενε τὲ ὅεντό- ὅετ' ἐ γιαντρὸ, πὸ ἀτὰ καὶ κένε τὲ κείκ.

32. Νούκ' ἄρτζε τὲ θερρέε τὲ δρέιγ- τετε ντὲ μετανι, πὸ φαγετόρετε.

33. Εἰ δὲ ἀτὰ ἰ θὰν ἀτίγ, ψὲ μα- θητίτ' ἐ Ἰωάννητ' ἀστὸν ἐ δὲ ἀτὰ τὲ Φαρισεῖγτετ ἀφερόγνε νέντουρε, ἐ δὲ φάλενε, ἐ τὲ τούτε χάνε ἐ πίνε;

34. Εἰ δὲ ἀτ' οὐ ὅτ' ἀτούρε· μὸς μούντι γιούβετ τὲ πένι ὁόλετ' ἐ δέντεριτ' τ' ἀφερόγνε κούρ κένε δέν- τερινε μπάνε τὲ τούρε;

35. Πὸ δὲ τὲ βίγνε δίτ, κούρ τὲ μίρρετε δέντερι γκὰ ἀτὰ, ἐ ἀχίε- ρε μπὰ τὸ δίτ δὲ τ' ἀφερόγνε.

36. Εἰ οὐ ὁ ὅτ' ἀτούρε ἐ δὲ παρα- βολλὶ καὶ ντονιῆ νιερί νούχε κολλισ μπὶ νιῆ ῥόπε τὲ βγιέτρε νιῆ τζόπε γκὰ ῥόπε τὲ ρε ἐ ντὲ μὸς ἐ ῥέγια πρίσ- τε βγιέτερενε ἐ νούκ' οὐγδιῶ μπάλω-

τὸ ἀπὸ τοῦ νέου.

37. Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκούς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ὁ νέος οἶνος θέλει σχίσει τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς θέλει ἐκχυθῆ, καὶ οἱ ἀσκοὶ θέλουσι φθαρῆ.

38. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐλλάτῃται ὁ νέος οἶνος εἰς ἀσκούς νέους· καὶ ἀμφοτέρω διατηροῦνται.

39. Καὶ οὐδεὶς ἀφροῦ πίη οἶνον παλαιόν, θέλει εὐθὺς νέον· διότι λέγει, Ὁ παλαιὸς εἶναι καλῆτερος.

Κεφ. ζ'. 6.

ΚΑΤΑ δὲ τὸ δευτερόπρωτον σάββατον διέβαιναν αὐτοὶ διὰ τῶν σπαρτῶν· καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀνέσπων τὰ στάχυα, καὶ ἔτρωγον, τρίβοντες μὲ τὰς χεῖρας.

2. Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τί πράττετε ὅ,τι δὲν συγχωρεῖται νὰ πράττῃτε ἐν τοῖς σάββασι;

3. Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ τοῦτο δὲν ἀνεγνώσατε τὸ ὅποιον ἐπραξεν ὁ Δαβὶδ, ὁπότε ἐπέινασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες;

4. Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔλαβεν τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως, καὶ ἔφαγε, καὶ ἔδωκε καὶ εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ, τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι συγκεχωρημένον νὰ φάγωσιν εἰμὴ μόνοι οἱ ἱερεῖς;

5. Καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου κύριος εἶναι καὶ τοῦ σαββάτου.

6. Καὶ πάλιν ἐν ἄλλῳ σαββάτῳ εἰσῆλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐδίδασκε· καὶ ἦτο ἐκεῖ ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ἡ δεξιὰ χεὶρ ἦτο ξηρά.

μα ἔρέ.

37. Ἐ ἄς ντοῖνις νούκῃς ὅς βέρρῃς τὲ ρὲ ντὲ κατζούπετ τὲ θγιέτερα, μὰ ντὲ βούφτε δὸ τὲ ὀπόγῃς βέρρῃς ἔ ρὲ κατζούπετε, ἔ δὲ ἀγίῳ δὸ τὲ δέρδετε, ἔ δὲ κατζούπετε δὸ τὲ χουμπάσενε.

38. Πὸ βέρρῃν' ἔ ρὲ ντὲ κατζούπετ τὲ ρὰ δούχατε τὰ βέμε ἔ τὲ δία δὸ τὲ ρούχαενε.

39. Ἐ ἄς ντοῖνις χὲ πὶ βέρρῃς, τὲ θγιέτερῃς ἄτε τζᾶστ δὸ τὲ ρὲ' σὲ ψὲ ὀότε· ἔ θγιέτερῃς ἔστε μὲ μίρρε.

Κρίε Εφιάστεττε, ζ'. 6.

Ἐ τὲ πάρενε ὀετούνε χὲ κὲ γκα ἔ δίτα δίτε ἔ πάσχεσε, οὐ ντόδ τὲ ὀκόν ντὲ πὲρ μὲς τὲ ἄρραβετ σὲ μπιγίλα, ἔ μαθητὶτ' ἐτὶγ μπιγίδνε κάλεσε, ἔ σὶ ἰ φερκότνε μὲ δουάρρ, ἰ χάτνε.

2. Ἐ τζᾶ γκα Φαρισεῖττε οὐ θάν' ἀτοῦρε· ψὲ πένι γιούβετ ἀτὲ χὲ νούκ' ἔστε ντεγίερε τὲ πένετε ντὲ τὲ ὀετούνε;

3. Ἐ οὐ περφέιτκ ἀτοῦρε Ἰησοῦ. ἔ οὐ θά, ἄς χετὲ νούκς διαβάστε χὲ λέρι Δαβίδι, κούρ πάτι οὐ ἀτ, ἔ δὲ ἀτὰ χὲ κένε μὲ τὲ πάσχε.

4. Κιουδὸ χίρι ντὲ ὀτεπὶ τὲ Περντίσε, ἔ μόρρι πούχετ' ἔ πρόθεσιτ ἔ ἰ χάγκρι, ἔ οὐ δὰ ἔ δὲ ἀτοῦρε χὲ κένε μὲ τὲ πάσχε χὲ ἀτὸ σέστε ντεγίερε τὶ χάγε ἰερί, περβέτζμε πρίφτερετ.

5. Ἐ οὐ θόσ ἀτοῦρε· χὲ ἰ πὶρρί ἰ ἰερίουτ ἔστε Ζὸτ ἔ δὲ ἰ σὲ ὀετούνεσε.

6. Ἐ οὐ ντόδ ἔ δὲ ντὲ τγιάτερ τὲ ὀετούνε τὲ χὶν ἀτ ντὲ συναγούατγ, ἔ τὲ διδάξ, ἔ ἀτγὲ κὲ ἰετ ἰερί χὲ χὶσ δόρρῃν' ἔ δγαθῃτε τὲ θάτε.

σαν ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλη-
θος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ιου-
δαίας καὶ Ἰερουσαλὴμ, καὶ τῆς παρχ-
λίας Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἵτινες ἤλθον
διὰ τὸ ἀκούσασιν αὐτὸν, καὶ νὰ ἰ-
σχυρῶσιν ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν.

18. Καὶ οἱ ἐνοχλούμενοι ὑπὸ πνευ-
μάτων ἀκαθάρτων· καὶ ἐθεραπεύοντο.

19. Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει νὰ
ἐγγίξῃ αὐτόν· διότι δύναμις ἐξήρχε-
το παρ' αὐτοῦ, καὶ ἰάτρους πάντας.

20. Καὶ αὐτὸς σηκῶσας τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐ-
τοῦ, ἔλεγε, Μακάριοι σεῖς οἱ πτωχοί,
διότι ὑμετέραν εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ
Θεοῦ.

21. Μακάριοι οἱ πεινῶντες τώρα,
διότι θέλετε χορτασθῆ. Μακάριοι οἱ
κλαίοντες τώρα, διότι θέλετε γελάσει.

22. Μακάριοι εἰσθε ὅταν σᾶς μι-
σήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν σᾶς
ἀφορίσωσι, καὶ ὀνειδίσωσι, καὶ ἐκ-
βάλωσι τὸ ὄνομά σας ὡς κακόν, ἐνε-
κεν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

23. Χαίρετε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
καὶ σκιρτήσατε· διότι ἰδοὺ, ὁ μισθός
σας εἶναι πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· ἐπει-
δὴ οὕτως ἐπρατίον εἰς τοὺς προφή-
τας οἱ πατέρες αὐτῶν.

24. Πλὴν οὐαὶ εἰς ἐσᾶς τοὺς πλου-
σίους, διότι ἀπηλαύσατε τὴν πηρη-
γορίαν σας.

25. Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς οἱ κεχορτασμέ-
νοι, διότι θέλετε πεινᾶσαι. Οὐαὶ εἰς
ἐσᾶς οἱ γελώντες τώρα, διότι θέλετε
πενθῆσαι καὶ κλαῦσαι.

26. Οὐαὶ εἰς ἐσᾶς, ὅταν πάντες
οἱ ἄνθρωποι σᾶς εὐφημῶσιν· διότι

αὐτὸς ἐστὶν ὁ μαθητὴς· ἐτίγ, ἐ δὲ νῦν τοῦρμ'
ἐμάδε· λαίτ· γὰρ Φίθ· ἐντ'· ἰ Ιου-
δαίσε, ἐ δὲ Ἰερουσαλίμ, ἐ δὲ
πρέιγ ἀνέβητ δέτιτ τὲ Τύροσε, ἐ δὲ
τὲ Σιδῶνεσε, καὶ κατὰ ἐρδετὲ διφί-
γνε· ἀτὲ, ἐ τὲ ὁρρόνισσε γὰρ σε-
μούντετ· ἐτοῦρε.

18. Ε δὲ ἀτὰ καὶ πιαζέσσε γὰρ
Σπίρτετ ἐ πεφέρα βίγνε· ἐ ὁρρόν-
ισσε.

19. Ε Φίθε λαοὶ κερκόν τὰ ζιγ με
δόρρε, σὲ ψὲ δέιλτε γὰρ αὐτὸς νῦν φου-
κί, ἐ ἰ ὁρρόν τὲ Φίθ.

20. Ε ἀτὸι γαρίγτι σίτε μπε μα-
θητὴς· ἐτίγ, οὐ θοῦ· λιούμ γιού τὲ
χάρφεριτε, σὲ γιούγια ἐσσε μπρε-
τερία ἐ Περντίσε.

21. Λιούμ γιού καὶ χίνι νταῖτι
οὐ· σὲ δὲ τὲ φρίχι· λιούμ γιού καὶ
κιάι νταῖτι σὲ δὲ τὲ κέσνι.

22. Τὲ λιούμουρ· δὲ τὲ γένι· ἰ-
χίερε κοῦρ τοῦ ζιλόγενε· γιούβετ νῦν-
ρεζίτε, ἐ δὲ κοῦρ τοῦ βετζιλόγενε
γιούβετ, ἐ τοῦ δουνόγενε, ἐ τοῦ
κρέγενε ἔμερινε τούατγ οἱ τὲ λῖφκ ἐ
τὲ ντγέτε περ πελέπ τὲ πῖρρίτ σὲ
νιερίουτ.

23. Φεζόνι μπὰ τὲ δίτε, ἐ χίδι,
σὲ ψὲ, βεστρόνι σὰ ἐμάδε ἐσσε πάφα
γιούαίγ ντὲ Κιέλ, σὲ τὲ τίλιατε πέ-
νε μπε προφήτερ παπαλάρετ· ἐτοῦρε.

24. Πὸ θε μπε γιού τὲ πάσου-
ριτε, σὲ φεζίμνε τούατγ ἐ μούαρτε.

25. Βὲ μπε γιούβετ καὶ γένι
τὲ γκόσσετ· σὲ δὲ τοῦ βίγε οὐ· θε μπε
γιούβετ καὶ κέσνι νταῖτι, σὲ δὲ τὲ
χελμόνενι, ἐ δὲ τὲ κιάι.

26. Βὲ μπε γιούβετ κοῦρ τοῦ πε-
κόγενε, ἐ τοῦ ντερόγενε νῦνρεζίτε, σὲ

οὕτως ἐπραττον εἰς τοὺς ψευδοπροφήτας οἱ πατέρες αὐτῶν.

27. Ἀλλὰ πρὸς ἐσᾶς τοὺς ἀκούοντας λέγω, Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας· ἀγαθοποιεῖτε ἐκείνους οἵτινες σας μισοῦσιν·

28. Εὐλογεῖτε ἐκείνους οἵτινες σας καταρῶνται· καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐκείνων οἵτινες σας βλάπτουσιν.

29. Εἰς τὸν τύπτοντά σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα, πρόσφερε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀραιροῦντος τὸ ἱμάτιόν σου, μὴ ἐμποδίσῃς καὶ τὸν χιτῶνα.

30. Εἰς πάντα δὲ τὸν ζητοῦντα παρὰ σοῦ, δίδε· καὶ ἀπὸ τοῦ ἀραιροῦντος τὰ σὰ, μὴ ἀπαίτει.

31. Καὶ καθὼς θέλετε νὰ πράττωσιν εἰς ἐσᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ σεῖς πράττετε ὁμοίως εἰς αὐτούς.

32. Καὶ ἐὰν ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντάς σας, ποία χάρις χρεωστεῖται εἰς ἐσᾶς; διότι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀγαπῶσι τοὺς ἀγαπῶντας αὐτούς.

33. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῇτε τοὺς ἀγαθοποιῶντάς σας, ποία χάρις χρεωστεῖται εἰς ἐσᾶς; διότι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ πράττουσι.

34. Καὶ ἐὰν δανείζητε εἰς ἐκείνους παρ' ὧν ἐλπίζετε πάλιν νὰ λάβητε, ποία χάρις χρεωστεῖται εἰς ἐσᾶς; διότι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς ἁμαρτωλοὺς δανείζουσιν, διὰ νὰ λάβωσι πάλιν τὰ ἴσα.

35. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς σας, καὶ ἀγαθοποιεῖτε, καὶ δανείζετε, μηδεμίαν ἀπολαβὴν ἐλπίζοντες· καὶ θέλει εἶσθαι ὁ μισθὸς σας πολὺς, καὶ θέλετε εἶσθαι υἱοὶ τοῦ Ὑψίστου· διότι αὐτὸς εἶναι ἀγαθὸς πρὸς τοὺς ἀχαρίστους καὶ κακοῖς.

36. Γίνεσθε λοιπὸν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ πατὴρ σας εἶναι οἰκτίρ-

μοῦ τοῦ πέιγνε ντὲ προφήτερ τὲ βέμ παπαλάρετ' ἐτοῦρε.

27. Πὸ γιούβετ οὐ θὸμ κὲ διφιόνι· δόι χάσμεριτε τούαῖγ'· πένι τὲ μίρρε μπὰ τὰ κὲ νοῦκ' οὐ δούανε γιούβετ.

28. Οὐρόνι ἀτὰ κὲ οὐ νέμ. γενε γιούβετ, ἐοὐ μαλεχόγενε· ἐλιούτουνι πὲρ ἀτὰ κὲ οὐ φουτζίτ. γενε γιούβετ.

29. Ντὲ ἀτ' κὲ τὲ τὲ π. γιέρε τιγ μὲ σουπλιάκε ντὲ νιέρερε φάκε, κθεὶ ἀτιγ ἐδὲ τ. γιάρτερενε· ἐ ἀτιγ κὲ τὲ τὲ μίρρε τιγ φούνερε· λέτ' ἐδὲ κ. μιόσενε.

30. Τζίλιτ δὲ κὲ τὲ κερκόγε, ἐπὶ ἐδὲ ἀτιγ κὲ τὲ μάρρε τὲ τούατε, μὸς γιὰ κερκὸ πράπε.

31. Ε δὲ οἱ κούντρε δότ' οὐ πέ. γενε νιέρεζιτε γιούβετ, ἀστὸν πένι ἐδὲ γιούβετ ἀτοῦρε.

32. Ε ντέσττε κὲ τὲ δόι ἀτὰ κὲ οὐ δούανε γιούβετ, τζδουρετὶ κίνι γιούβετ; σὲ ψὲ ἐδὲ φαγετόρετε δούανε ἀτὲ κὲ ἰ δὲ ἀτὰ.

33. Ε ντέσττε κὲ τὲ πένι τὲ μίρρε μπὰ τὰ κὲ οὐ πέ. γενε γιούβετ τὲ μίρρε, τζπάφε κίνι γιούβετ; σὲ ψὲ ἐδὲ φ. ναχιάρετε τὲ τίλιατε πέ. γενε.

34. Ε ντέσττε κὲ τὲ χούανι μπὰ τὰ κὲ κίνι ὁμοῦθ κὲ τί μίρρι πράπε, τζπάφε κίνι γιούβετ; σὲ ψὲ ἐδὲ φα. γετόρετε χούαγενε φαγετόρεβετ, κὲ τὲ μάρρενε τὲ τίλιατε.

35. Πὸ τὲ δόι χάσμεριτε τούατγ ἐ τοῦ πένι τὲ μίρρε, ἐ τὲ χούανι πὰ ὁμοῦθ τὲ μίρρι· γέ· ἐδὲ τὲ γέτε πάφα γιούατγ ἐμάδε, ἐ δὲ ἰνι τὲ πίγτ' ἐ σὲ λιάρτιτ, σὲ ψὲ ἀτ' ἐσττε ἰ μίρρε μπὰ τὰ κὲ ἐ μτζόγενε, ἐμπὲ τὲ κ. κίνγ.

36. Πένουνι δὰ λειγμούαρε, οἱ κούντρε ἐσττε ἐδὲ παπάι γιούαῖγ

μων.

37. Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ δὲν θέ-
λετε κριθῆ· μὴ καταδικάζετε, καὶ δὲν
θέλετε καταδικασθῆ· συγχωρεῖτε καὶ
θέλετε συγχωρηθῆ.

38. Διδετε, καὶ θέλει δοθῆ εἰς
ἐσᾶς· μέτρον καλὸν, πεπισμένον καὶ
συγκεκαθισμένον καὶ ὑπερεκχυνό-
μενον θέλουσι δώσει εἰς τὸν κόλπον
σας· διότι μὲ τὸ αὐτὸ μέτρον μὲ τὸ
ὁποῖον μετρεῖτε, θέλει ἀντιμετρηθῆ
εἰς ἐσᾶς.

39. Εἶπε δὲ παραβολὴν πρὸς αὐ-
τοὺς· Μήπως δύναται τυφλὸς νὰ ὀδη-
γῇ τυφλόν; δὲν θέλουσι πέσει ἀμφο-
τεροὶ εἰς βόθρον;

40. Δὲν εἶναι μαθητῆς ἀνώτερος;
τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ· πᾶς δὲ τετε-
λειοποιημένος θέλει εἶσθαι ὡς ὁ διδά-
σκαλος αὐτοῦ.

41. Καὶ διὰ τί βλέπεις τὸ ξυλάρ-
ιον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ
σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ σου
ὀφθαλμῷ δὲν παρατηρεῖς;

42. Ἡ πῶς δύνασαι νὰ λέγῃς πρὸς
τὸν ἀδελφόν σου, Ἀδελφε, ἄφες· νὰ
ἐκβάλω τὸ ξυλάριον τὸ ἐν τῷ ὀφθαλ-
μῷ σου, ἐνῷ σὺ δὲν βλέπεις τὴν δοκὸν
τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου; Ἰποκριτὰ,
ἐκβλεπὼν τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀ-
φθαλμοῦ σου, καὶ τότε θέλεις ἰδεῖ κα-
θάρως διὰ νὰ ἐκβάλῃς τὸ ξυλάριον τὸ
ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

43. Διότι δὲν εἶναι δένδρον καλὸν
τὸ ὁποῖον κάμνει καρπὸν σαπρὸν· οὐ-
δὲ δένδρον σαπρὸν τὸ ὁποῖον κάμνει
καρπὸν καλόν.

44. Ἐπειδὴ ἕκαστον δένδρον ἐκ
τοῦ καρποῦ αὐτοῦ γνωρίζεται· διότι
δὲν συνάγουσιν ἐξ ἀκανθῶν σῦκα, οὐ-
δὲ τρυγῶσιν ἐκ βᾶτου σταφύλια.

45. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ

λεῖγμονιάου.

37. Εἰ μὲς χίκνι μπὲ βόγῃ, καὶ τὲ
μὲς οὐ χέικεῖ γνε· μὲς καλεζόνι, τὲ
μὲς καλεζόνενι· ντεγέγι, καὶ τοῦ ντε-
γέγενε.

38. Ἰπνι, ἐ δὲ τοῦ ἴπτε· ἐ δὲ γιού-
βετ· μάτεσ τὲ μίρρε τὲ γγέσουρε, ἐ
τὲ τούντουρε, ἐ τὲ ξεχιλίσουρε δὲ τ·
ἄπενε ντε βι τοῦαῖγ· σὲ μὲ ἀτὲ μά-
τες καὶ μάτνι, μὲ ἀτὲ δὲ τοῦ κθένετε
τοῦ μάτετ· ἐ δὲ γιούβετ.

39. Εὐὸ θὰ ἀτοῦρε ἐ δὲ νιὲ πα-
ρβολί, μὲς μούντ ἐ βέρπερι τὲ χέι-
κγ· τὲ βέρπερινε, νούκς δὲ τὲ πίνε
τὲ δὲ ντε τράπ;

40. Νούκ· ἔσπε μαθητὶ μπὲ δά-
σκαλιν· ἐτιγ· μὰ τζίλι δὲ τὲ γάτε ἐ
σόσουρε σὶ δάσκαλ· ἐτιγ.

41. Εὐὸ ψὲ σῆχ χάλλεγε καὶ ἔ-
σπε ντε σὶ τὲ βελάιτ σίτ, ἐ νούκς κου-
πετόν τράνε καὶ ἔσπε ντε σὶ τέντ;

42. Αὐὸ μούντ τί θουάτζ βελάιτ
σίτ, καὶ ὦ βελά τὲ τζιγέρ χάλλεγε καὶ
ἔσπε ντε σὶ τέντ· κοῦρ νούκς σῆχ τίγ
τράνε καὶ ἔσπε ντε σὶ τέντε; Ἰποκριτὶ
(μὲ δι φάκε) ντζίρ μὲ περπάρὰ τρά-
νε γκά σίρι ἴτ, ἐ ἀχίερε δὲ τὲ σόχτῳ
τὲ ντζιέρτζ χάλλεγε καὶ ἔσπε ντε σὶ
τὲ βελάιτ σίτ.

43. Σὲ ἔσπε ντοῖς λιὸ ἐ μίρρε καὶ
τὲ πέγε πέμμε τὲ κάλπετε· ἄς λιὸ ἐ
κάλπετε τὲ πέγε πέμμε τὲ μίρρε.

44. Τζδὲ λιὸ γκά πέμμα ἐτιγ νί-
χτε, σὲ ψὲ νούκς μπεγέδεγε φιλ γκά
φέμπατε, ἄς γκά φέρβα βγιέλεγε
ροῦσ.

45. Νιερίου ἐ μίρρε γκά χαζινέα ἐ

ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐκφέρει τὸ ἀγαθόν· καὶ ὁ κακὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ κακοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐκφέρει τὸ κακόν· διότι ἐκ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

46. Διὰ τί δὲ μὲ κράζετε, Κύριε, Κύριε, καὶ δὲν πράττετε ὅσα λέγω;

47. Πᾶς ὅστις ἔρχεται πρὸς ἐμὲ, καὶ ἀκούει τοὺς λόγους μου, καὶ κἀμνεὶ αὐτοὺς, θέλω σᾶς δεῖξει μὲ ὁ ποῖον εἶναι ὅμοιος·

48. Εἶναι ὅμοιος μὲ ἄνθρωπον οἰκοδομοῦντα οἰκίαν, ὅστις ἔσκαψε καὶ ἐβάθυνε, καὶ ἐβόηκε θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· ὅτε δὲ ἔγινε πλημμύρα, προσέβαλεν ὁ ποταμὸς κατὰ τῆς οἰκίας ἐκείνης, καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ σαλευσῇ αὐτήν· διότι ἦτο τεθεμελιωμένη ἐπὶ τὴν πέτραν.

49. Ὅστις ὅμως ἀκούσῃ καὶ δὲν κάμῃ, εἶναι ὅμοιος μὲ ἄνθρωπον οἰκοδομήσαντα οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμέλιον· κατὰ τῆς ὁποίας προσέβαλεν ὁ ποταμὸς, καὶ εὐθὺς ἔπεσε, καὶ ἔγινεν ὁ κρημισμὸς τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγας.

Κεφ. ζ'. 7.

ΑΦΟΥ δὲ ἐτελείωσε πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ.

2. Ἐκατοντάρχου δὲ τινος δούλος ὅστις ἦτο πολύτιμος εἰς αὐτόν, κακῶς ἔχων ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ.

3. Καὶ ἀκούσας περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων· παρακαλῶν αὐτόν νὰ ἔλθῃ νὰ διασώσῃ τὸν δούλον αὐτοῦ.

4. Οἱ δὲ ἐλθόντες πρὸς τὸν Ἰησοῦν

μίβρῃς ἐξέμερσε· τίγ ντζγιερ τὲ μίρρενε. ἐ νιερίου ἰ λίφκ γκά χαζινένγια ἐ λίφε ἐξέμερσε τίγ ντζγιερ τὲ λίφενε· σὲ γκά ἀγιοῦ χε τεπερὶν ντὲ ζέμερς φλετ φόγιχ ἐτίγ.

46. Ε ψὲ μὲ θόι γιούβετ μούα Ζότ, ὦ Ζότ, ἐ νούχε πένι ἀπὸ χε οὐ θόμ;

47. Τζίλι δὸ χε θγιέν τέκ οὔ, ἐ διφιδὸν φγιαλέτ' ἐμία, ἐ ἰ πέν ἀπὸ, δὸ τοῦ δεφτόγ γιούβετ μὲ τζίλινε φιδαν.

48. Αἱ φιδαν μὲ νιὲ νιερί χε κοὐρ πέν ὅτεπινε ρεμόν, ἐ θελόν' ἐ θε πι- νάνε μπι ὁπέλε, ἐ κοὐρ ἔρδι οὐγρε, ἐ ἰ ρά λιούμι ἀσάιγ ὅτεπιερ, τμούντι τὰ λιούχν ἀτὲ ὅτεπι, σὲ ψὲ χιῖθ πι- νάνε μπι φούρῳ.

49. Ε αἱ χε διφιδὸν ἐ νούχε πέν, φιδαν μὲ νιὲ νιερί χε πέν ὅτεπινε μπι δὲ πὰ πινὰ· μπά τὲ ρά λιούμι, ἐ ἀτὲ τζάστ ρά, ἐ οὐ πὲ τὲ ράριτ' ἐ ἀσάιγ ὅτεπιερ τὲ μάδ.

Κρίε ἐττάτετε. ζ'. 7.

ΕΙ ΣΙ Ι ΣΟΑΙ ΦΙΘΕ ΦΓΙΑΛΕΤ' ΕΤΙΓ ΘΕΣΣ ΝΤΕ ΤΕ ΛΑΟΙΤ, ΧΙΡΙ ΝΤΕ ΚΑΠΕΡΝΑΟΥΜ.

2. Ε κοπίλι ἰ νιέιτ Εκατοντάρ- χουτ, χε ἐ χιῖθ τὲ δάττουρ, κὲ ὁούμε σεμούρ, ἐ κὲ ἄφερ πέρ τὲ βδέκουρ.

3. Ε σι διφιδὸν χε φλίτνε πέρ ἰη- σούνε, δερφάχντε αἱ γκά πλείτ' ἐ Τζιφούτετ, ἐ ἰ λιούτειγ, χε τὲ βιν ἐ τὲ ὁερὸν κοπίλ' ἐτίγ.

4. Ε δὲ ἀτὰ σι βάνε ντὲ Ἰησοῦι,

13. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος ἐσπλαγχνίσθη δι' αὐτήν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν, Μὴ κλαῖς.

14. Καὶ πλησιάσας ἤγγισεν τὸ νεκροκράββατον· οἱ δὲ βασιάζοντες ἐστάθησαν· καὶ εἶπε, Νεανίσκα, πρὸς σὲ λέγω, σηκώθητι.

15. Καὶ ἀνεκάθησεν ὁ νεκρὸς, καὶ ἤρχισε νὰ λαλῇ· καὶ ἔδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ.

16. Κατέλαβε δὲ πάντας φόβος, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, λέγοντες, Ὅτι προφήτης μέγας ἠγέρθη ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέφθη ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος περὶ αὐτοῦ ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἐν πᾶσι ταῖς περιχώροις.

18. Καὶ ἀπήγγειλαν πρὸς τὸν Ἰωάννην οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων.

19. Καὶ προσκαλέσας ὁ Ἰωάννης δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἐπεμψε πρὸς τὸν Ἰησοῦν, λέγων, Σὺ εἶσαι ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν;

20. Καὶ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι, εἶπον, Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σὲ, λέγων, Σὺ εἶσαι ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν;

21. Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσε πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων, καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ εἰς τυφλοὺς πολλοὺς ἐχάρισε τὸ βλέπειν.

22. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἰπάγετε καὶ ἀπαγγείλατε πρὸς τὸν Ἰωάννην ὅσα εἶδετε καὶ ἤκούσατε, ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται.

13. Εἰ σὶ ἐπ' αὐτὴν Ζότι, ἰ ἔρδι λίκζετ περ τῆ, ἐ ἰ θὰ ἀσάτγ' μὸς κιάτγ.

14. Εἰ σὶ οὐ ἀπεροῦα, ζοῦρι ὀτράτνε μὲ δόρρῃ (ἐ ἀνά κῆ ἐ χίτνε μπε κράχῃ κεντροῦανῃ) ἐ ἰ θὰ τριμδὸρ' τι κῆ θὸμ, γκρέου,

15. Εὐὸ γκρῆ μπε πῖθῃ ἰ βδέκουρι, ἐ νίσι τῆ φλίτ' ἐ γιά δὰ ἀτῆ μέμεσε τίγ.

16. Εἰ ζοῦ τῆ φίθῃ νῆ φρίκῃ, ἐ λεβδόκνῃ· Περντίνῃ, ἐ θόδνῃ· σὲ προφήτ ἱμὰδ οὐ γκρῆ ντέρ νῆ ἐ λῆ κθῆου σίτῃ Περντία μπε λαὸ τῆ τίγ.

17. Εὐὸ περχάπ ἀγίὸ φγιάλῃ περ τῆ ντῆ φίθῃ ἰουδαίῃ, ἐ δὲ ντῆ φίθῃ ἀτῆ βῆντ ῥότουλε.

18. Εἰ μαθητῖτ' ἐ ἰωάννητ ἰ ῥεφίενῃ ἀτίγ περ φίθῃ λετό.

19. Εἰ ἰωάννη σὶ θύρρῃ δι γκά μαθητῖτ ἐτίγ, ἰ δερφέτ ντῆ ἰησοῦτ, ἐ ἰ θόδ'· τί γὰ ἀτῆ κῆ δὸ τῆ βίγῃ, ἀ πρέσεμε τγιάτερ;

20. Εἰ ἀτὰ σὶ θάνῃ τῆκ ἀτῆ ἰ θάνῃ· ἰωάννη Βαπτιστίου νὰ δερφέτ νάβετ τῆκ τέγῃ, τοῦκ' ἐ θένῃ· τί γὰ ἀτῆ κῆ δὸ τῆ βίγῃ, ἀ πρέσεμε τγιάτερ.

21. Εἰ ἀτῆ χῆρῃ ὀερού θούμῃ γκά σεμούντῃ, ἐ γκά πλιάφα, ἐ γνά Σπίρτερῃ τῆ πεφέρα, ἐ μπε θούμῃ τῆ βέρπερῃ δερρού ὀρίτενῃ.

22. Εὐὸ περφέτ·κ ἰησοῦτ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε· σὶ τῆ βένι ῥεφένι ἰωάννητ ἀτὸ κῆ πάτῃ, ἐ δὲ διφίούατῃ, σὲ τῆ βέρπερῃ ὀόχνε, τῆ τζάλλῃ ἐτῆγενε, ἐ τῆ λεπρόσουριτῃ κερόννε, τῆ ὀούρδεριτῃ διφίόγνε, τῆ βδέκουριτῃ γγιάλνε, τῆ βάρφεριτῃ βαγγελίσενε.

23. Καὶ μακάριος εἶναι ὅστις δὲν σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

24. Ἀφοῦ δὲ ἀνεχώρησαν οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Ἰωάννου, ἤρχισεν νὰ λέγῃ πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ τοῦ Ἰωάννου, Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον νὰ ἴδῃτε; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;

25. Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε νὰ ἴδῃτε; ἄνθρωπον ἐνδεδυμένον μαλακὰ ἱμάτια; ἰδοὺ, οἱ λαμπρῶς ἐνδεδυμένοι καὶ τρυφῶντες, εὐρίσκονται ἐν τοῖς βασιλικοῖς παλατίοις.

26. Ἀλλὰ τί ἐξήλθετε νὰ ἴδῃτε; προφήτην; Ναί, σὺ λέγω, καὶ περισσότερον προφήτου.

27. Οὗτος εἶναι περὶ τοῦ ὁποίου εἶναι γεγραμμένον, « Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὅστις θέλει κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου. »

28. Διότι σὺ λέγω, μεταξὺ τῶν γεννηθέντων ἐκ γυναικῶν οὐδεὶς προφήτης εἶναι μεγαλύτερος Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ· πλην ὁ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, εἶναι μεγαλύτερος αὐτοῦ.

29. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας, καὶ οἱ τελῶναι, ἐδικαίωσαν τὸν Θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου.

30. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ ἠθέτησαν εἰς· ἑαυτοὺς τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ.

31. Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος, Μὲ τί λοιπὸν νὰ ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης; καὶ με τί εἶναι ὁμοιοί;

32. Εἶναι ὅμοιοι μὲ παῖδιά καθήμενα ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ φωνάζοντα πρὸς ἄλληλα, καὶ λέγοντα, Αὐλὸν σὺς ἐ-

23. Εἰ λιούμουρ' εἴτ' αἱ καὶ τὲ μὺς σκανδαλίσετε μπε μούα.

24. Εἰ σὶ ἴκνε ἀτὰ καὶ κένε δερ-
φούαρς γὰ Ἰωάννη, νίσι τὲ θόσ' μπε
τούρμ' περ Ἰωάννε· ψὲ δούαλτε τὲ
ὀόχετε ντὲ ἐρημί; καλάμ καὶ τούν-
τετε γὰ ἐρῶ;

25. Μὰ περ σὲ δούαλτε τὲ ὀό-
χετε; νίερί θεόουρε μὲ ρόπα τὲ πού-
τα; γὰ ἀτὰ καὶ κένε ρόπα τὲ νιέρ-
τζουρα, ἐ καὶ ῥόγενε μὲ, χουζούρε, ἀτὰ
γιάνε ντὲ ὅτεπίρα τὲ μπρέτερετ.

26. Πὸ τζέστε καὶ δούαλτε τὲ
ὀόχετε; προφήτ; θερετέτ οὐ θόμ
γιούβετ, ἐ δὲ μὲ τέπερ σὲ προφήτ.

27. Κούγγ εἴτ' αἱ καὶ περ τὲ
εἴστε ὁκούαρς, γὰ οὐνε δερφόγγ
ἔγγελινε τιμ περπάρα φάκεες σά-
τε, ἀτὲ καὶ εἰδ τὲ δερτόγε οὐδενε
τέντε περπάρα τάγε.

28. Σὲ ψὲ οὐ θόμ γιούβετ γὰ
ἀτὰ καὶ λένε γὰ γὰ προφήτ μὲ μὰδ
γὰ Ἰωάννη Βαπτιστίου νοῦκ' εἴστε
ντοῦι· ἐ μὲ ὀότ' ἐλι ντὲ μπρετερετ τὲ
Περντίσε εἴστε μὲ μὰδ σὲ αἱ.

29. Εἰ σὶ λαὸς οἱ διφιόανς, ἐ
δὲ κουμερκιάρετε, δάνε λὲδὶμ Περ-
ντίσε, σὲ ψὲ παφζζόνινονε μὲ παφζ-
ζιμ τὲ Ἰωάννητ.

30. Εἰ Φαρισεῖγτε, ἐ δὲ δασκά-
λετ' ἐ νόμιτ περ δὲμ τὲ τοῦρε λιάνε
σκοπόν' ἐ Περντίσε, σὲ ψὲ νοῦκ' οὐ
παφζζοῦανε πρέιγ αἱ.

31. Εἰ θὰ Ζότι· μὲ σὲ τί σεμπε-
λέιγ νιέρεζιτ' ἐ κατιγ πρέζιτ; ἐ
μετζ φάρε φέριτ σεμπελλέγενε;

32. Ἀτὰ κένε τὲ φιάρε μὲ δγιέλυ.
καὶ ῥίνε μπουδέ, ἐ ὀεῖρρέσενε νιέρι
μὲ γιάτερινε ἐ θόνε· ἐ ῥάμ φλιοέ-

παίξαμεν, καὶ δὲν ἐχορεύσατε· σὰς ἐθρηνωθήσαμεν, καὶ δὲν ἐκλαύσατε.

33. Διότι ἦλθεν Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς μήτε ἄρτον τρώγων, μήτε οἶνον πίνων, καὶ λέγετε, Δαιμόνιον ἔχει.

34. Ἦλθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τρώγων καὶ πίνων, καὶ λέγετε, Ἴδου ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἀμαρτωλῶν.

35. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς,

36. Παρακάλει δὲ αὐτὸν εἰς ἐκ τῶν Φαρισαίων νὰ φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου, ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν.

37. Καὶ ἰδού, γυνή τις ἐν τῇ πόλει, ἥτις ἦτο ἀμαρτωλὴ, μαθοῦσα ὅτι κάθηται εἰς τὴν τράπεζαν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, ἔφερεν ἀλάστρον μύρου·

38. Καὶ σταθεῖσα πλησίον τῶν ποδῶν αὐτοῦ ὀπίσω κλαίουσα, ἤρχισε νὰ βρέχῃ τοὺς πόδας αὐτοῦ μὲ τὰ δάκρυα, καὶ ἐσπόγγιζε μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἤλειφε μὲ τὸ μύρον.

39. Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, λέγων, Οὗτος, ἐὰν ἦτο προφήτης, ἤθελε γνωρίζει τίς καὶ ὅποια εἶναι ἡ γυνὴ, ἥτις ἐγγίζει αὐτὸν, ὅτι εἶναι ἀμαρτωλὴ.

40. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Σίμων, ἔχω νὰ σοὶ εἰπω τί. Ὁ δὲ λέγει, Διδάσκαλε, εἰπέ.

41. Εἴχῃ τις δανειστὴς δύο χρεωφειλέτας· ὁ εἷς ἐχρεώσται δηνάρια

ρεσε, ἐγιούβετε νοῦν· ἐβάλῃ, οὐλερίγτιμ, ἐγιούβετε νοῦν· καίεγτιτε.

33. Σὲ ψὲ ἔρδι Ἰωάννη Βαπτιστοῦ, καὶ ἄς πούκαε σχά, ἄς βέρρε σπὶ, ἐ θότ' σὲ τὲ παούδε κά.

34. Ερδι ἰ πέρρι ἰ νιερίουτ καὶ χά ἐ πι, ἐ θότ' γιὰ νιερί χάμες, ἐ θόρρε πίμες· μίκου ἰ κουμερκιάρεβετ, ἐ δὲ ἰ φαγετόρεβετ.

35. Ε οὐ ντερούα σοφία γκά φιθὲ πρίγτ' ἐσάιγ.

36. Ε ἰ λιούτεϊγ ἀτίγ νιὲ γκά Φαρισεῖγτὲ τὲ χάγε μὲ τὲ πιάσχε, ἐ σὶ χίρι ντὲ ὅτεπι τὲ φαρισεούτ ντένι ντὲ μεσάλε.

37. Ε γιὰ νιὲ φρούα καὶ καὶ φαγετόρε ντὲ κιουτέτ, πόκαε διφιότ καὶ γέντετ ντὲ μεσάλε ντὲ ὅτεπι τὲ φαρισεούτ, μόρρι νιὲ βόφε πὰ δόρρε μὲ μύρο.

38. Ε σὶ κεντροί πράπαζε ἀφερ χέμπεβετ σὲ τίγ τούκ' ἐκίαρρε, νίσι τὲ λιὰφκ χέμπετ' ἐτίγ μὲ λήτ, ἐ τί φσὶν' μὲ λέσερατ' ἐ κρέιτ σὲ σάιγ, ἐ ἰ ποῦθ χέμπετ' ἐτίγ, ἐ ἰ λίεν μὲ μύρο.

39. Ε σὶ ἐπὰ φαρισαίουα, αὐ καὶ ἐ χιθ θήρτουρε ἀτέ, θὰ, μὲ βέτεχε τὲ τίγ ντὲ καὶ κοῦϊγ προφήτ τούαϊγ πὰ διγ τζίλια ἐ τζφάρε φρούα ἐστὶ ἀγίο καὶ ἐ καὶ ἀτέ σὲ ἀγίο ἐστὲ φαγετόρε.

40. Ε οὐ περφέτκ Ἰησοῦ, ἐ ἰ θότ' ἀτίγ, Σίμων, τὲ κάμ πέρ τὲ θένε τίγ νιὲ φγιαλλε· ἐ δὲ αὐτὸ ἰ θὰ, θούαϊγ, δασκάλ.

41. Νιὲ μαμελετζὶ χιθ δι χρεοφιλέτε, νιέρι ἰ δούαϊγ πεσεκιντ δη-

πεντακόσια, ὁ δὲ ἄλλος πεντήκοντα.

42. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον νὰ ἀποδώσωσιν, ἐχάρισεν αὐτὰ εἰς ἀμφοτέρους. Τίς λοιπὸν ἐξ αὐτῶν, εἶπε, θέλει ἀγαπήσει αὐτὸν περισσότερον;

43. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε, Νομίζω ὅτι ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον ἐχάρισε τὸ περισσότερον. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ὁρθῶς ἔκρινας.

44. Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα, εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα, Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; Εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν σου, ὕδωρ διὰ τοὺς πόδας μου δὲν ἔδωκας· αὕτη δὲ μετὰ τὰ δάκρυα ἔβρεξε τοὺς πόδας μου, καὶ μετὰ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐσπόγγισε.

45. Φίλημα δὲν μοι ἔδωκας· αὕτη δὲ, ἀφ' ἧς εἰσῆλθον, δὲν ἔπαυσε καταφιλοῦσα τοὺς πόδας μου.

46. Μετ' ἔλαιον τὴν κεφαλὴν μου δὲν ἤλειψας· αὕτη δὲ μετὰ μύρον ἤλειψε τοὺς πόδας μου.

47. Διὰ τοῦτο, σοὶ λέγω, συγχωρημέναι εἶναι αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς· αἱ πολλαὶ διότι ἠγάπησε πολὺ· εἰς ὅντινα δὲ συγχωρεῖται ὀλίγον, ὀλίγον ἀγαπᾷ.

48. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, Συγχωρημέναι εἶναι αἱ ἁμαρτίαι σου.

49. Καὶ ἤρχισαν οἱ συγκαθήμενοι εἰς τὴν τράπεζαν νὰ λέγωσι κατ' ἑαυτοὺς, Τίς εἶναι οὗτος ὅστις καὶ ἁμαρτίας συγχωρεῖ;

50. Εἶπε δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα, Ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσεν, ὑπάγε εἰς εὐρήνην.

νάρξ, ἐ γιὰτρεῖ πεσδγιέτε.

42. Ε σὲ ψὲ νούχῃ χίῳνῃ ἀτὰ τὲ γιὰ ἱπνῇ, οὐ ἂ δερὸτ χῆ σὲ δίδετ· τζίλι ἀδὰ γκα ἀτὰ, θουαίγμε δὸ τὰ δόγῃ ἀτὲ μὲ σούμῃ;

43. Ε δὲ Σίμωνι οὐ περφέτῃ ε θὰ μὲ δούχετε σὲ αὐτὴν ἡ δερὸτ μὲ τὲ σούμῃνῃ, ἐ δὲ αὐτὴ ἡ θότ' ἀτιγ· μίρῃν οὐ περφέτῃ.

44. Ε σὶ οὐ κθίε γκα φρούαγια, ἡ θότῃ Σίμωνιτ' ἐ σὲχ χετὲ φρούα; χίρα ντὲ στερπὶ τέντε, ἐ τί οὐγῃ ντὲ χέμπῃ τὲ μίχ νούχῃ μὲ δέρδε· ἐ χεγὶο λιάφου χέμπῃτ' ἐμία μὲ λιότ, ἐ δὲ μὲ φθίου μὲ λέσερατ' ἐ κρέιτ σὲ σάγῃ.

45. Τί τὲ πούθουρα νούχῃ μὲ δὲ, ἐ χεγίο χῆ ἀτὲ χέρῃ χῆ ἔρδι νούχῃ πουσόι τοῦκ' ἐ πούθουρε χέμπῃτ' ἐ μία.

46. Μετ' ἐάτῃ χριετῃ τίμ νούχῃ μὲ λέδε, ἐ χεγίο μὲ λέου χέμπῃτ' ἐμία μὲ μύρο.

47. Περ χετὲ πούνῃ τὲ θόμ τίγ, ἡ ντεγένενε φάγετ' ἐσάτῃ τὲ σούματῃ, σὲ ψὲ δέσι σούμῃ· πὰκ δὸ ἀδὰ αὐτὴν ἡ ντεγένενε πὰκ.

48. Ε ἡ θότ' ἀπάγῃ τὲ ντεγένενε φάγετ' ἐτούα.

49. Ε νίσνε ἀτὰ χῆ κένῃ ντὲ φοτὶ τὲ θότῃν μὲ βάτεχε τὲ τοῦρε, τζίλι ἔστῃ κούγῃ χῆ ντεγένῃ ἐ δὲ φάγετῃ;

50. Ε ἡ θὰ φρούασῃ, πῆσα γιότῃ τὲ σόσιτι, χαιγδε μπετὲ τὲ μίρῃν;

Κεφ. η'. 8.

ΚΑΙ μετὰ ταῦτα διήρχετο αὐτός πᾶσαν πόλιν καὶ κώμην, κηρύττων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· καὶ οἱ δώδεκα ἦσαν μετ' αὐτοῦ,

2. Καὶ γυναῖκες τινές, αἵτινες ἦσαν τεθεραπευμένοι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνὴ, ἐκ τῆς ὁποίας εἶχον ἐκβῆ ἑπτὰ δαιμόνια,

3. Καὶ Ἰωάννα ἡ γυνὴ τοῦ Χουζᾶ ἐπιτρόπου τοῦ Ἡρώδου, καὶ Σουσάννα, καὶ ἄλλαι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν.

4. Ἐπειδὴ δὲ συνέτρεχεν ὄχλος πολὺς καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ἀπὸ πάσης πόλεως, εἶπε διὰ παραβολῆς·

5. Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων διὰ νὰ σπείρῃ τὸν σπῆρον αὐτοῦ· καὶ ἐνῶ ἔσπειρεν, ἄλλο μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγον αὐτό·

6. Ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτρην, καὶ ἀναφύεν, ἐξηράνθη, διότι δὲν εἶχεν ἰκμάδα.

7. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὸ μέσον τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυτρώσασθαι αἱ ἀκανθαί, ἀπέπνιξαν αὐτό.

8. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ ἀναφύεν, ἔκαμε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ταῦτα λέγων, ἐφώναζεν, Ὁ ἔχων ὦτα διὰ νὰ ἀκούῃ, ἀς ἀκούῃ.

9. Ἡρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Τί σημαίνει ἡ παραβολὴ αὕτη;

10. Ὁ δὲ εἶπεν, Εἰς ἑσᾶς ἐδόθη

Κρίε Ετέτετε. η'. 8.

Εοὐ πῆ πᾶς ἡτοῦρε, ἐὰν θίγῃ κιουτὲ μπε κιουτὲ, ἐφῆιὰτ μπε φῆιὰτ τοῦκ' ἐ διδάξουρε, ἐ τοῦκ' ἐ βαγγελίσουρε μπερετερίν' ἐ Περνίτσε, ἐ δὲ τὲ διμπεδγιέτε πᾶσᾶς μὲ τῆ.

2. Ε δὲ τζᾶ φρά καὶ πάντε κένε ἔρουαρε γὰ καὶ Σπίρτερε τὲ ἡεῖα, ἐ δὲ γὰ καὶ ἔμεούντερε· Μαρία καὶ κιούχατεγ Μαγδαλινὴ, καὶ γὰ καὶ ἀγιο πάντε δᾶλλε ὅτατε δγιᾶιγ.

3. Ε δὲ Ἰωάννα φρούαγια ἐ Χουζᾶιτ ἐ πιτρόπιτ τὲ Ἡρώδητ, ἐ δὲ Σουσάνα, ἐ δὲ σούμε τὲ τγιέρα, ἀτὸ καὶ ἐ ἔρπείγνε ἀτὲ μὲ φῆ τὲ τοῦρε.

4. Ε σὶ ῥόδι σούμε τούμε, ἐ μπεγίδισνε ντὲ ἀτ γκα ἰέρι κιουτὲτ ἐ γκα τγιᾶτερι, θὰ κατετὲ παραβολί.

5. Δόλι πούγκου τὲ μπίλ φάρρεν' ἐτιγ, ἐ τὲκ μπίλτε ἀτ, τζᾶ ρὰ μπούδε, ἐ οὐ σῆλλ, ἐ ἐχάγκρε ζόιγκτ' ἐ Κίεῖλιτ.

6. Ε τγιᾶτερ ρὰ μπὶ φούρρ ἐ πόκα καὶ κίου οὐ θὰ, σὲ φῆ νούζε καὶ νοτί.

7. Ε τγιᾶτερ ρὰ μπε μὲς τὲ γέμπαβετ' ἐ πόκα καὶ γέμπατε ἐ μπίντε ἀτῆ.

8. Ε τγιᾶτερ ρὰ μπὶ δὲ τὲ μίρρε, ἐ σὶ πίου, κέρι φάρρεν' νίεκιντ πέρ νίε. ἐ σὶ θὰ κατετὲ θύρρι. ἀτ καὶ κα βέσε πέρ τὲ διφίουαρε, καὶ τὲ διφιογῆ.

9. Ε ἐ πῆντ' ἀτῆ μαθητίτ' ἐτιγ, ἐ ἰθόσνε, τζόφρε παραβολίετ ἔσσε καγιό;

10. Ε δὲ ἀτ οὐ θὰ γιούβετ οὐ ἔ-

νὰ γνωρίσητε τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς διὰ παραβολῶν, διὰ νὰ μὴ βλέπωσιν ἐνῶ βλέπωσι, καὶ νὰ μὴ καταλαμβάνωσιν ἐνῶ ἀκούωσιν.

11. Αὕτη γὰρ εἶναι ἡ παραβολή, ὁ σπόρος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.

12. Οἱ δὲ σπειρόμενοι παρὰ τὴν ὁδὸν εἶναι οἱ ἀκούοντες, ἔπειτα ἔρχεται ὁ διάβολος, καὶ ἀφαιρεῖ τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ πιστεύσωσι καὶ σωθῶσιν.

13. Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας εἶναι ἐκεῖνοι οἵτινες ὅταν ἀκούσωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον· καὶ οὗτοι ῥίζαν δὲν ἔχουσιν· οἵτινες πρὸς καιρὸν πιστεύουσι, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀποστίζουσιν.

14. Τὸ δὲ πεσὼν εἰς τὰς ἀκάνθας οὗτοι εἶναι ἐκεῖνοι οἵτινες ἤκουσαν, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου, ὑπάγουσι, καὶ συμπνίγονται, καὶ δὲν τελεσφοροῦσι.

15. Τὸ δὲ εἰς τὴν καλὴν γῆν, οὗτοι εἶναι ἐκεῖνοι οἵτινες ἀκούσαντες τὸν λόγον, κρατοῦσιν ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.

16. Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἀνάψας, σκεπάζει αὐτὸν μὲ σκεῦος, ἢ θέτει ὑποκάτω κλίνης· ἀλλὰ θέτει ἐπὶ τοῦ λυχνοστάτου, διὰ νὰ βλέπωσι τὸ φῶς οἱ εἰσερχόμενοι.

17. Διότι δὲν ὑπάρχει κρυπτόν, τὸ ὁποῖον δὲν θέλει γίνεαι φανερόν· οὐδὲ ἀπόκρυφον, τὸ ὁποῖον δὲν θέλει γίνεαι γνωστὸν, καὶ ἔλθει εἰς τὸ φανερόν.

18. Προσέχετε λοιπὸν πῶς ἀκούετε· διότι ὅστις ἔχει θέλει δοθῇ εἰς αὐτόν, καὶ ὅστις δὲν ἔχει, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον νομίζει ὅτι ἔχει, θέλει ἀ-

στεῖ δέξεσθαι τὴν ἰσχύϊν τὴν φθέρουσαν· ἐμπρετέρως δὲ Περντίσε, ἐπὶ τῆς γιγέρ-
βας οὐ θὼμ μὲ παραβολίρα, καὶ τοῦκ' ἐπάρε τὴν μὸς ὁόχενε, ἐπὶ τοῦκ' ἐδιφι-
οῦρε τὴν μὸς κουπετόγενε.

11. Παραβολία δὲ ἔστω κενιό, φάρρα ἔστω φγιαλία ἐ Περντίσε.

12. Εἰ ἀτὰ καὶ γιάνε μπούδε, γιάν' ἀτὰ καὶ σὶ διφιόγενε, παστάγ θγιέν δγιαλί· ἐ μερρ φγιαλένε γκά ζέμερατ' ἐ τοῦρε, καὶ τὴν μὸς σόσενε με τὴν πεσοῦρε.

13. Εἰ ἀτὰ πὰ καὶ μούρε φγιαλένε μπὶ φούρρ' ἀτὰ κουρ διφιόγενε μάρενε φγιαλένε με φεζιμ, πὸ κατὰ σκάνε ρέ-
νις, τὴν τίλετε πεσόγενε περ τζὰ λό-
χε, ἐ κουρ θγιέν ντοῖς τὴν φουτζιτου-
ρε λιαρφόνερε.

14. Εἰ φάρρα καὶ ρὰ μπὲ φέμπα σεν-
νόν, ἀτὰ καὶ διφιόγενε, πὸ γκά τὴν λια-
κεμούρατ' ἐ φέριτ, ἐ γκά τὴν πελκία-
ρατ' ἐ κασάγ γάτετ, μπίτενε ἐ νούχε
πέγενε τὴν μπρόδουρε.

15. Εἰ ἀγιό καὶ ρὰ μπὲ δὲ τὴν μίρ-
ρε σεννόν ἀτὰ, καὶ τὴν τίλετε σὶ διφιό-
γενε με ζέμερε τὴν μίρρε, μπάγενε
φγιαλένε καὶ διφιόγενε, ἐ πέγενε φάρ-
ρε με ἀνε τὴν δουρίμιτ.

16. Εἰ ντοῖς νούχε δέξ φωτίνε· ἐ
ἐ μπουλιόν ἀτὲ με ντοῖς ἐνε, ἀ ἐ βῆ
ντένε ὅτρατ' πὸ ἐ θε μπὶ ὁαμπτάν,
καὶ τὴν ὁόχενε ὁρίτενε ἀτὰ καὶ χίγενε
ντὲ ὅτεπι.

17. Σὲ νούκ' ἔστω ντοῖς ἐ κρετε,
καὶ νούχε δὲ τὴν τζράχτε, ἀς ἐφθέρου-
ρε, καὶ δὲ τὴν μὸς ἰσχύετε, ἐ τὴν μὸς δού-
χτε.

18. Βεῖτρώι ἀδὰ καὶ διφιόνι· οὐ ἐ
ἀτιγ καὶ κα δὲ τί ἔπετε, ἐ γκά ἀι καὶ
σκά, ἐ δὲ ἀγιό καὶ δούχτε σὲ κα δὲ
τὴν μίρρετε πρέγι σί.

φαιρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ.

19. Ἦλθον δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ δὲν ἠδύναντο διὰ τὸν ὄχλον νὰ πλησιάσωσιν αὐτόν.

20. Καὶ ἀπηγγέλθη πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τινῶν, λεγόντων, Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἵστανται ἔξω, θέλοντες νὰ σὲ ἴδωσιν.

21. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου εἶναι οὗτοι, οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ πράττοντες αὐτόν.

22. Καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐστάλθεν εἰς πλοῖον αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἄς διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης. Καὶ ἐσηκώθησαν.

23. Ἐνῷ δὲ ἔπλεον, ἀπεκοιμήθη. Καὶ κατέβη ἀνεμοστρόβιλος εἰς τὴν λίμνην· καὶ ἐγεμίζετο τὸ πλοῖον, καὶ ἐκινδύνεον.

24. Προσελθόντες δὲ ἐξύπνισαν αὐτόν, λέγοντες, Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα, χανόμεθα. Ὁ δὲ σηκωθείς ἐπετίμησε τὸν ἀνεμον καὶ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος· καὶ ἔπαυσαν, καὶ ἔγεινε γαλήνη.

25. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς, Ποῦ εἶναι ἡ πίστις σας; Καὶ φοβηθέντες ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Τίς λοιπὸν εἶναι οὗτος, ὅτι καὶ τοὺς ἀνέμους προστάζει καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ὑπακούουσιν εἰς αὐτόν;

26. Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἥτις εἶναι ἀντιπέραν τῆς Γαλιλαίας.

27. Καὶ καθὼς ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν ὑπὴντησεν αὐτὸν ἀνθρωπὸς τις ἐκ τῆς πόλεως, ὅστις εἶχε δαιμόνια ἀπὸ χρόνων πολλῶν, καὶ ἱμάτιον δὲν ἐνεδύετο, καὶ ἐν οἰκίᾳ δὲν ἔμεγεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνημασιν·

19. Ἐξῆρδε ντὲ ἀτὶ ἔμμα ἐ δὲ βε-
λάζερετ' ἐ τίγ, ἐ νοῦκῃ μούντνε τὰ
πίχνε ἀτὲ γκά τούρμ' ἐμάδε.

20. Εἰ ῥεφίενε ἀτίγ, ἐ ἰ θάνε μέ-
μα γιότε, ἐ δὲ βελάζερετς τὰτ ῥίνε
γιάστς ἐ δούανε τὲ τὲ σὺχενε τίγ.

21. Ε δὲ ἀτὶ οὐ περφέϊφκ, ἐ οὐ θὰ
ἀτοῦρε· μέμα ἴμε, ἐ δὲ βελάζερετ'
ἐμὶ χετὰ γιάνε, κὲ διφίόγενε φγιαλέν'
ἐ περντίσε, ἐ ἐπέγενε ἀτὲ.

22. Ε γιάου νίε δίτε, ἐ χίπι ἀτὶ ἐ
δὲ μαθητίτ' ἐτίγ ντὲ βάρχε, ἐ οὐ
θότ' ἀτοῦρε· λὲ τὲ χίδεμι μπάνε τὲ
περτέγμε τὲ φιόλιτ' ἐ λεσοῦανε.

23. Ε κοῦρ πένε ἀτὰ πλεχούρε, ἐ
μόρρι φιούμι ἐ ζπρίτι νίε θελίμ ἐρρετ
ντὲ φιόλ' ἐ μπούσινσε οὔγε, ἐ ῥιζι-
κούιγενε.

24. Ε σὶ ἐρδε ἄφερ, ἐ ζγιούανε
ἀτὲ, ἐ ἰ θόνε, δάσκαλ, ὦ δάσκαλ,
μενέντ χουμπάσεμε' ἐ δὲ ἀτ σὶ οὐ
γκρὲ χερτόι ἐρρενε, ἐ δὲ θελίμν' ἐ οὔ-
γιτ' ἐ πουσόι, ἐ οὐ πὲ πουνάτζε.

25. Ε οὐ θὰ ἀτοῦρε· κοῦ ἔστς πέ-
σα γιούαιγ; ἐ οὐ τρέμνε, ἐ οὐ τζιου-
δίτνε, ἐ θόσνε, νίερι μὲ γέτερνε βάλε
τζίλι ἔστς κούιγ, κὲ πορσίτ ἐρρε-
τε, ἐ δὲ οὔγετε, ἐ ἐ διφίόγενε ἀτὲ;

26. Ε οὐ χουάδε ντὲ βέντ τὲ Γα-
δαρινόβετ, κὲ ἔστς περτέγ Γαλι-
λαίσε.

27. Ε πόκε δόλι ἀτ μπὲ δὲ, ἰ δόλι
περπάρα νίε νίερι γκά κιουτέτι κὲ
κίστ τὲ παοῦδε κὲ σούμε μόντζετ, ἐ
ρόπε νοῦκῃ μπὰν ντὲ βέτεχε, ἄς ντὲ
στὲπὶ χίν, πὸ ρίγ ντὲ βάρρε.

28. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, ἀνέκρα-
ξε καὶ προσέπεσεν εἰς αὐτόν, καὶ μετὰ
φωνῆς μεγάλης εἶπε, Τί εἶναι μεταξὺ
ἐμοῦ καὶ σοῦ, Ἰησοῦ, Τίς τοῦ Θεοῦ
τοῦ Ὑψίστου; δέομαί σου, μὴ μὲ βα-
σανίσῃς.

29. Διότι προσέταξεν εἰς τὸ πνεῦ-
μα τὸ ἀκάθαρτον νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ
ἀνθρώπου· ἐπειδὴ πρὸ πολλῶν χρόνων
εἶχε συναρπάσει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεύ-
ετο μὲ ἁλύσεις, καὶ ἐφυλάττετο μὲ
ποδόδεσμα· καὶ διασπῶν τὰ δεσμά,
ἐφέρετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐ-
ρήμους.

30. Καὶ ἠρώτησεν αὐτόν ὁ Ἰησοῦς
λέγων, Τί εἶναι τὸ ὄνομά σου; Ὁ δὲ
εἶπε, Λεγεών· διότι δαιμόνια πολλὰ
εἰσῆλθον εἰς αὐτόν.

31. Καὶ παρεκάλουν αὐτόν νὰ μὴ
προστάξῃ αὐτὰ νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὴν
ἄβυσσον.

32. Ἦτο δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων
πολλῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ
παρεκάλουν αὐτόν νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς
αὐτὰ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς ἐκεῖνους· καὶ
ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὰ.

33. Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, εἰσῆλθον εἰς τοὺς
χοίρους· καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ
τοῦ κρημένου εἰς τὴν λίμνην, καὶ
ἀπεπνίγη.

34. Ἰδόντες δὲ οἱ βοσκοὶ τὸ γε-
νόμενον, ἔφυγον· καὶ ἀπελθόντες ἀ-
πήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς
ἀγρούς.

35. Καὶ ἐξῆλθον διὰ νὰ ἴδωσι τὸ
γεγονός· καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν,
καὶ εὗρον τὸν ἄνθρωπον, ἐκ τοῦ ὁ-
ποίου εἶχον ἐξέλθει τὰ δαιμόνια, κα-
θήμενον παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ,
ἐνδεδυμένον καὶ σωφρονοῦντα· καὶ
ἐροβήθησαν.

28. Εἰ σὺ ἐπὶ Ἰησοῦν· ἰδὼν ντὲρ
ἡμπε, ἐ θύρρι μὲ ζε τὲ μὰδ, ἐ θὰ·
τζκάμ οὔνε τὲ πῆϊγ μὲ τί Ἰησοῦ ἰ πῆρ-
ρι ἰ Περντίσε σὲ λιάρτιτ' τὲ λιούτεμ
τιγ τὲ μὸς μὲ μουντότζ.

29. Σὲ ἐπορσίτι Σπίρτιν' ἐ πεφέρε
τὲ δῖλλ γκά ὑιερίου, σὲ σούμεε βίτερα
ἐ μπάν ἀτὲ, ἐ κὲ λίδουρε μὲ χέκου-
ρα, ἐ ἐ ρούαιγνε ντὲ κούτζουρ, ἐ χε-
πούτ χέκουρατε, ἐ ζπόνειγ γκά ἰπα-
ούδι ντ' ἐρημίρα.

30. Εἰ Ἰησοῦς ἐ πιέτι ἀτὲ, ἐ ἰθὰ·
τζέστε εἰ μπε ἰτ; ἐ δὲ ἀτ ἰ θὰ· Λεγε-
ών' σὲ χίθνε χίρε τεκ αἱ σούμεε τὲ
παούδε.

31. Εἰ λιούτεγ ἀτιγ τὲ μὸς ἐ
πορσίτγε ἀτὰ τὲ χίγνε ντὲ δέτ.

32. Εἰ ἀτγὲ ὑιὲ κοπὲ ἐμάδε
δέρραβετ, ἡ κουλότηνε ντὲ μὰλλ, ἐ ἰ
λιούτιτνε ἀτιγ τοῦ ἄπε οὐρδετ τὲ βέ-
νε μπε δέρρα, ἐ ἰ πορσίτι τὲ βένε.

33. Εἰ δούαλε τὲ παούδετε γκά
ὑιερίου, χίνε ντὲ δέρρα· ἐ οὐ βερσοῦλ
κοπέγια μπι φρεμίνε, ἐ οὐ μπίτ ντὲ
φίλλ.

34. Εἰ σὺ ἐ πάνε ἀτὰ ἡ ρούαιγνε
δέρρατε ἀτὲ ἡ οὐ πὲ, ἰνε ἐ βάνε, ἐ
ρῆφιενε ντὲ κιουτέτ ἐ ντὲ τζιφλίκα.

35. Εἰ δούαλε τὲ σίχνε ἀτὲ ἡ οὐ
πὲ, ἐ ἐρδε τεκ Ἰησοῦ, ἐ φένε νιερίνε
ἡ δούαλε πρέιγ σὺ τὲ παούδετε, ἡ
ρίγτε ντὲ ἡμπε τὲ Ἰησοῦτ, ἐ σούρε,
ἐ οὔρτετζούρε, ἐ οὐ τρέμπε,

36. Διηγῆθησαν δὲ πρὸς αὐτοὺς· καὶ οἱ ἰδόντες, πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονιζόμενος.

37. Καὶ ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδαρηνῶν παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπ' αὐτῶν, διότι κατείχοντο ὑπὸ μεγάλου φόβου· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν.

38. Ὁ δὲ ἄνθρωπος, ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχον ἐξέλθει τὰ δαιμόνια, παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἦναι μετ' αὐτοῦ, ὁ Ἰησοὺς ὅμως ἀπέλυσεν αὐτὸν, λέγων,

39. Ἐπίστρεψον εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα ἔκαμνεν εἰς σὲ ὁ Θεός. Καὶ ἀνεχώρησε κηρύττων καθ' ὅλην τὴν πόλιν ὅσα ἔκαμνεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς.

40. Ὅτε δὲ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς, ἀπεδέχθη αὐτὸν ὁ ὅχλος· διότι πάντες ἦσαν περιμένοντες αὐτόν.

41. Καὶ Ἰδοῦ, ἦλθεν ἄνθρωπος ὀνομαζόμενος Ἰάειρος, ὅστις ἦτο ἄρχων τῆς συναγωγῆς, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, παρεκάλει αὐτόν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

42. Διότι εἶχε θυγατέρα μονογενῆ, ὡς ἑτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν. Ἐνῷ δὲ ἐπορεύετο, οἱ ὄχλοι συνέθλιβον αὐτόν.

43. Καὶ γυνὴ τις ἔχουσα ῥύσιν αἵματος δώδεκα ἔτη, ἥτις δαπανήσασα εἰς ἰατροὺς ὅλον τὸν βίον αὐτῆς, δὲν ἠθύνθη νὰ θεραπευθῇ ὑπ' οὐδενός·

44. Πλησιάζασα ὀπισθεν, ἥγγισε τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ παρעυθὺς ἐστάθη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς.

45. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Τίς μου ἥγγισε; Καὶ ἐνῷ ἠρνοῦντο πάντες, εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ,

36. Ε δὲ ἀτὰρ καὶ ἐ πάντες οὐ δεύοντες αὐτοῦ καὶ οὐ δεύοντες αὐτοῦ.

37. Ε γιού λιοῦτνε ἀτίγ φίθε τούρμα καὶ δόλι γκά θέντι ἱ Γαδαρινόβετ τε ἔλεν γκά ἀτὰρ, σὲ ἱ ζούρι νιὲ φρίκ ἐμάδε· ἐ αὶ χίρι ντὲ θάρχε, ἐ οὐκθε μπε τὲ πράπε.

38. Ε νιερίου καὶ δούαλε πράιγ σὶ τὲ παούδετε, ἱ λιοῦτεγ ἀτίγ τὲ ρίγ με τὲ πάσχε· ἐ ἱησοῦ ἐ λεσού ἀτὲ ἐ ἱ θά,

39. Χαίγδε ντὲ ὅτεπὶ τέντε ἐ ρεφέ σὰ πέρι Περντία πέρ τίγ, ἐ αὶ θάτε, ἐ κηρύξ ντὲ πέρ φίθε κιοῦτετ σὰ πέρι ντὲ αὶ ἱησοῦ.

40. Ε κοῦρ οὐ κήις ἱησοῦ, ἐ πρί· τι ἀτὲ τούρμα, σὲ ψὲ φίθ' ἐ δεσέρό· γνε.

41. Ε γιά θγιέν νιὲ νιερὶ καὶ χίτ' ἐμερινε ἱάτρο, ἐ κοῦγ ἔστε ἱ πάρι ἱ Συναγόγιτ, ἐ σὶ ρά ντὲ ἔκαμπε τὲ ἱησοῦτ, ἱ λιοῦτεγ ἀτίγ, τὲ βίγ ντὲ ὅτεπὶ τὲ τίγ.

42. Σὲ χίτ' νιὲ θάσχετὲ τὲ βέτεμε γγέρα διμπεδγιέτε θγιέτζ, ἐ κέγιθ μενιέντ ἱ βδίτ' ἐ μπούδε τέκ βίγ, ἐ μπιτ ἀτὲ τούμ' ἐ νιέρεζετ.

43. Ε νιὲ φρούα καὶ χίικτε γκά τὲ ῥγιέδουριτ' ἐ φιάκουτ διμπεδγιέτε βγιέτ, ἐ καὶ χίτ' πρίσουρε φίθε φέν' ἐσάίγ ντὲ τζεράχε, ἐ σμουῖντ τὲ σερόνειγ γκά ντοῦι.

44. Σὶ γιού ἀφερούα ἀτίγ πράπα· ξε, ζούρι ἄνεν' ἐ ῥόπεσε τίγ· ἐ ἄτε τζάστ ἱ μπετί τὲ ῥγιέδουριτ' ἐ φιάκουτ σὲ σάίγ.

45. Ε ἱησοῦ θά· τζίλι ἔστ' ἀτ καὶ με ζού μουα; ἐ σὶ θόσνε φίθε σὲ γιό, Πέτροῦα ἐ δὲ θόκτετ' ἐτίγ ἱ θάνε· δά-

Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι σὲ συμπιέζουσι, καὶ σὲ συνθλίβουσι, καὶ λέγεις, Τίς μου ἡγγισεν;

46. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε, Μοῦ ἡγγισέ τις· διότι ἐγὼ ἐνόησα ὅτι ἐξηλθε δύναμις ἀπ' ἐμοῦ.

47. Ἴδοῦτα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι δὲν ἐκρύφθη, ἦλθε τρέμουσα, καὶ προσπεσούσα εἰς αὐτόν, ἀπήγγειλε πρὸς αὐτὸν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ διὰ ποίαν αἰτίαν ἡγγισεν αὐτόν, καὶ ὅτι παρευθὺς ἰατρεύθη·

48. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτήν, Θάρρει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσεν· ὑπάγε εἰς εἰρήνην.

49. Ἐνῶ δὲ ἐλάλει ἔτι, ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου, λέγων πρὸς αὐτόν, Ὅτι ἀπέθανεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ ἐνόχλει τὸν διδάσκαλον.

50. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν, λέγων, Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε, καὶ θέλει σωθῆ.

51. Καὶ ὅτε εἰσηλθεν εἰς τὴν οἰκίαν δὲν ἀφῆκεν οὐδέν· να εἰσέλθῃ, εἰμὴ τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ τὸν πατέρα τῆς κόρης καὶ τὴν μητέρα.

52. Ἐκλαίον δὲ πάντες, καὶ ἐθρήνουν αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπε, Μὴ κλαίετε· δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται.

53. Καὶ κατεγέλων αὐτόν, ἐξεύροντες ὅτι ἀπέθανεν.

54. Ἄλλ' αὐτὸς ἐκβαλὼν ἔξω πάντας, καὶ πιάσας τὴν χεῖρα αὐτῆς, ἐφώναζε, λέγων, Κοράσιον, σηκώθητι.

55. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παρευθὺς· καὶ προσέταξε νὰ δοθῇ εἰς αὐτήν νὰ φάγῃ.

56. Καὶ ἐξεπλάγησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν εἰς αὐτούς, νὰ μὴ εἰπωσιν εἰς μηδέν· τὸ γεγονός.

σκαι, τὲ πουςτὶ τοῦρμα, ἐ τὲ ὅτι πε-
γυνε, ἐ πιετ, σὲ τζίλι μὲ ζουρι;

46. Ε δὲ Ἰησοῦς θά, τζιόκουσ μὲ ζουρί· σὲ οὖνε διφιόβα καὶ δόλι γκά μέγε φουκί.

47. Ε σὶ πὰ φρούαγια καὶ οὐ τζφάκι, ἔρδι τοῦκ' ἐ δρέδουρε, ἐ σὶ βὰ περ-
πάρα τιγ, ἐ ρεφέου ἀτιγ περπάρα φί-
θε λαύτε πὲρ σὲ ἐ ζουρί, ἐ δὲ καὶ κισ
οὐ ὁερούα μὲ νιὲ χέρε.

48. Ε δὲ αἱ ἰθά ἀσαίγ'· λίγθαρος ὦ πίγε, σὲ πῶσα γιότε τὲ σόσι τίγ'·
χαίγδε μπε τὲ μίβρε.

49. Ε πὰ σόσουρε αἱ ἐ δὲ φγια-
λενε, θγιέν· νιὲ γκά ἰ παρί ἰ συναγώ-
γιγ, ἐ ἰ θότ' ἀτιγ, σὲ βδίκι βάσζεζα
γιότε πὸ μὸς μουντὸ δασκάλε.

50. Ε δὲ Ἰησοῦς σὶ διφιόι, γιοῦ
περφέιγ ἀτιγ, ἐ ἰ θά, μὸς οὐ τρέμπ,
πὸ πῶσο βέτεμε,, ἐ δὲ τὲ ὁπετόγε.

51. Ε σὶ χίρι νιὲ ὁτεπὶ νούχε λιὰ
νιερὶ τὲ χιν πρέντα, πὸ Πέτρονε, ἐ δὲ
Ἰάκωβονε, ἐ δὲ Ἰωάννε, ἐ δὲ γιάτν' ἐ
ἰ ἐ μέμεν ἐ βάσζεζε.

52. Ε κιάγιγε φίθε ἐ ρίχεσινε πὲρ
τὲ, ἐ δὲ αἱ οὐ θότε μὸς κιάτ, νούχε
βδίκι, πὸ φλέ.

53. Ε ἐπερχέσνε ἀτὲ σὲ δίγιγε καὶ
βδίκι.

54. Ε αἱ σὶ ἰ ντζόρι τὲ φίθε γιά-
ῶτε, ἐ ἐμπαίγιγ ἀτὲ γκά δόρρα, θίρ-
ρι, ἐ ἰ θά, ὦ τζούπε, γκρέου.

55. Ε οὐ καθὲ ὁπρίτμ μπε τὲ, ἐ οὐ
γγιάλ ἀτὲ χέρε· ἐ πορσίτμ τι ἰπνε ἀ-
σαίγ τὲ χαίγ.

56. Ε οὐ τζιουδίτνε, ἐ λιάνε μέν-
τε περίνγτ εσαίγ· ἐ αἱ ἰ πορσίτμ ἀτὰ
τὲ μὸς θόσνε νιερίουτ ἀτὲ καὶ οὐ πῆ.

Κεφ. θ'. 9.

Κρίε Ενέντετε. θ'. 9.

ΣΥΓΚΑΛΕΣΑΣ δὲ τοὺς δώδεκα μαθητάς αὐτοῦ, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν κατὰ πάντων τῶν δαιμονίων, καὶ νὰ θεραπεύωσι νόσους.

2. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς διὰ νὰ κηρύττωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ ἰατρῶωσι τοὺς ἀσθενοῦντας.

3. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Μὴ βαστάζετε μηδὲν εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ῥάβδους, μήτε σακκίον, μήτε ἄρτον, μήτε ἀργύριον, μήτε νὰ ἔχητε ἀνὰ δύο χιτῶνας.

4. Καὶ εἰς ἣντινα οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε, καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε.

5. Καὶ ὅσοι δὲν σᾶς δεχθῶσιν, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης, ἀποτινάξατε καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν σας διὰ μαρτυρίαν κατ' αὐτῶν.

6. Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο ἀπὸ κώμης εἰς κώμην, κηρύττοντες τὸ εὐαγγέλιον καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.

7. Ἦκουσε δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης πάντα τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ· καὶ ἦτο ἐν ἀπορίᾳ, διότι ἐλέγετο ὑπὸ τινῶν, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀνέστη ἐκ νεκρῶν.

8. Ἰπὸ τινῶν δὲ, ὅτι ὁ Ἡλίας ἐφάνη· ὑπ' ἄλλων δὲ, ὅτι ἀνέστη εἰς τῶν ἀρχαίων προφητῶν.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Ἡρώδης, Τὸν Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δὲ εἶναι οὗτος, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζητεῖ νὰ ἴδῃ αὐτόν.

10. Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀποστολοὶ διηγῆθησαν πρὸς αὐτὸν ὅσα ἔπραξαν· καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς, ἀπελύθη κατ' ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον.

Εὶ σὺ οὖν τὴν διμπεδγιέτε μαθητὶ· ἐτίγ, οὐ δὰ ἀτοῦρε φουκι, ἐ δὲ οὐρδερ μπι φίθ· τὴ παουδέτε, ἐ δὲ τὴ ὀερόγενε σεμουντέτε.

2. Εἰ δερφόι ἀτὰ τὴ κηρύζνε μπρε-τερίν· ἐ Περντίσε, ἐ τοῦ ἱπνε ὀεντέτνε σὲ σεμούρεβετ·

3. Εὐ ὅθ ἀτοῦρε· μὸς μέρρι φάρ-ρε φὲ μπουδέ. ἄς στάπ, ἄς τὸρβε, ἄς πούχε, ἄς ἄσπερ· ἄς δι πάλλς ῥόπα τὴ χίνι.

4. Εὐ δὲ μπὲ τζὸδ ὅτεπι κὲ τὴ χίνι μπέτι ἀτγὲ γγέρα σὰ τὴ δίλλι.

5. Κουδὸ κὲ τὴ μὸς οὐ κιάσγενε γιούβετ, κουρ τὴ δίλλι γκά ἀὶ κιου-τέτ, ὀκούντιν· ἐ δὲ πλιούχουρινε γκά κέμπετε τούαιγ, πὲρ μαρτυρὶ κόντρ' ἀτοῦρε.

6. Εὐ σὶ δούαλς νίσνε τὴ βίγνε ῥότουλε ντέ πὲρ φσιάτερα, τούκ' ἐ-βαγγελίσουρε, ἐ τούκ' ἐσερούαρς πό-τενε μπὲ τζὸδ ἄνε.

7. Εὐ διφιόι Ἡρώδη Τετράρχη ἀτὸ κὲ πένισνε γκά ἀὶ τὴ φίθ· ἐ τζιου-δίτςιγ· σὲ ψὲ θόσνε τζὰ, κὲ Ἰωάννη οὐγκρὲ γκά τὴ βδέκουριτε.

8. Εὐ τζὰ τὴ τγιέρε θόσνε· κὲ οὐ δούκ Ἡλία, ἐ τὴ τγιέρς πὰ κὲ οὐ γκρὲ νιὲ προφῆτ· ἰ λιάσσε.

9. Εὐ ὅθ Ἡρώδη Ἰωάννητ οὖν· ἰ πρέβα κρίτε· πὸ τζίλι ἔσσε κούιγ, κὲ διφιόιγ τὴ θόνε πὲρ τὴ κάκε πού-νερα; ἐ κερκόντε τὰ ὀιχ ἀτέ.

10. Εὐ σὶ οὐ κθίενς ἀποστόγιτε, ἰ ῥεφιενς ἀτιγ φίθ· ἀτὸ κὲ πένε· ἐ σὶ μὸρρι ἀτὰ μὲ βέτεχε, οὐ χόιλ μπὲ νιὲ βέντ τὴ ὀκεούαρς τὴ κιου-

πόλεως τινος ὀνομαζομένης Βηθσαϊδά.

11. Οἱ δὲ ὄχλοι νοήσαντες, ἠκολούθησαν αὐτόν· καὶ δεχθεὶς αὐτοὺς, ἐλάλει πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς ἔχοντας χρεῖαν θεραπείας ἰάτρειεν.

12. Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρχισε νὰ κλίνη· καὶ προσελθόντες οἱ δώδεκα εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰς πέριξ κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς, καὶ νὰ καταλύσωσι, καὶ νὰ εὗρωσι τροφάς· διότι ἐδῶ εἰμεθα ἐν ἐρήμῳ τόπῳ.

13. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Δότε σεῖς εἰς αὐτοὺς νὰ φάγωσιν. Οἱ δὲ εἶπον, Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν πλεיוτερον παρὰ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάγωμεν ἡμεῖς καὶ ἀγοράσωμεν τροφάς δι' ὅλον τὸν λαὸν τοῦτον.

14. Διότι ἦσαν ὡς πεντακισχίλιοι ἄνδρες. Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Καθίσατε αὐτοὺς κατὰ ἑθροίσματα ἀνά πενήκοντα.

15. Καὶ ἔπραξαν οὕτω, καὶ ἐκάθισαν ἅπαντας.

16. Λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ κατέκοψε, καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητὰς διὰ νὰ βάλλωσιν ἔμπροσθεν τοῦ ὄχλου.

17. Καὶ ἔφαγον, καὶ ἔχορτάσθησαν πάντες· καὶ ἐσπῳήθη τὸ περισσεύσανεις αὐτοὺς ἐκ τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνια.

18. Καὶ ἐπ' αὐτὸς προσηύχετο καταμόνας, ἦσαν μετ' αὐτοῦ οἱ μαθηταί· καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς, λέγων, Τίνα με λέγουσιν οἱ ὄχλοι ὅτι εἶμαι;

19. Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον,

τέτις καὶ κιοῖχαστε Βηθσαϊδά.

11. Εἰ σὶ διφιούανε κατετὲ πούνε τούρμετε, ἰ βάνε πὰς σὶ· ἐ σὶ ἰ πρίτι ἀτὰ, οὐ κουβεντὸν ἀτοῦρε πὲρ μπρετερὶ τὲ Περντίσε, ἐ σερόντε ἀτὰ καὶ χίονε ὅτρεγγίμ.

12. Ενίσι δίτα τὲ θίχέιγ· ἐ γιού ἀφερούανε ἀτίγ τὲ διμπεδιγιέτε, ἐ ἰ θόν· ἀτίγ, λεῖδ τούρμενε, τὲ βένε ρότουλε φσιάτεραβετ ἐ τζεφλίκεδετ, τὲ κονέψγενε, ἐ τὲ φέγγε τὲ γκρένε, σὲ κατου γέμι ντὲ βέντ ἐρημί.

13. Εὐ ὀθότ' ἀτοῦρε· ἔπουνε γιούβετ ἀτοῦρε τὲ χάνε. Ἐ δὲ ἀτὰ ἰ θάνε· νούχε κέμι νάβετ κατου μὲ τέπερ πὲρ βέτζε πέσε πούκεβετ, ἐ δὲ δι πίσκειτ· βέτζε ντὲ βάφτζιμ νάβετ τὲ πλέγεμε τὲ γκρένα πὲρ φίθε κατετὲ λαδ.

14. Σὲ ψὲ κένε γγέρα πέσε μίγε πούρρα· ἐ οὐ θὰ μαθητίβετ σὲ τίγ· βίρι ἀτὰ τὲ βίνε τυόφα τούφα γκά πεσεδιγιέτε.

15. Εὐ πένε κατου· ἐ ἰ βούνε ἰ ντείγνε τὲ φίθε.

16. Εὐ σὶ μόρρι τὲ πέσε πούχετε, ἐ δὲ τὲ δι πίσκιτε, ἐ γκρίγι σίτε ντέρ Κιέλ, ἰ πεκόι ἀτό, ἐ ἰ Θεου, ἐ οὐ ἐ ἰπ μαθητίβετ, τοῦ ἀ βίγνε τούρμεσε περπάρα.

17. Εὐ χάγκρε, ἐ οὐ φρίνε τὲ φίθε· ἐ γκρίγινε ἀτὲ καὶ οὐ τεπερόι ἀτοῦρε, διμπεδιγιέτε κοφίνα.

18. Εὐ οὐ πὲ κοῦρ ἀτ καὶ μπὲ ἰάνε καὶ φάλεγ, κέν· ἐ δὲ μαθητίτ· ἐτίγ πάσχε με τὲ· ἐ ἰ πῖτι ἀτὰ, ἐ οὐ θὰ· τζίλι θόνε τούρμετε σὲ γιάμ οὔνε;

19. Εὐ δὲ ἀτὰ οὐ περφέιγνε, ἐ ἰ

Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν· ἄλλοι δὲ, Ἡλ-
λίαν· ἄλλοι δὲ, ὅτι ἀνέστη τις τῶν
ἀρχαίων προφητῶν.

20. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς, Σεις δὲ
τίνα μὲ λέγετε ὅτι εἰμαι; Καὶ ἀπο-
κριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπε, Τὸν Χριστὸν
τοῦ Θεοῦ.

21. Ὁ δὲ προσέταξεν αὐτοὺς σφο-
δρῶς καὶ παρήγγειλε νὰ μὴ εἰπωσιν
εἰς μηδὲνα τοῦτο,

22. Εἰπὼν, ὅτι πρέπει ὁ Υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου νὰ πάθῃ πολλὰ, καὶ νὰ κα-
ταφρονῇ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ
ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ νὰ
θανατωθῇ, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ νὰ
ἀναστῇ.

23. Ἐλεγε δὲ πρὸς πάντας, Ἐάν
τις θέλῃ νὰ ἔλθῃ ἐπίσω μου, ἅς ἀ-
παρνηθῇ ἑαυτὸν, καὶ ἅς σηκώσῃ τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἅς
μὲ ἀκολουθῇ.

24. Διότι ὅστις θέλει νὰ σώσῃ τὴν
ζωὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσῃ αὐτήν·
καὶ ὅστις ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ
ἐνεκεν ἐμοῦ, οὗτος θέλει σώσῃ αὐτήν.

25. Ἐπειδὴ τί ὠφελεῖται ὁ ἄν-
θρωπος, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον,
ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσῃ ἢ ζημιωθῇ;

26. Διότι ὅστις ἐπιοσχυρῇ δι'
ἐμὲ καὶ τοὺς λόγους μου, διὰ τοῦ-
τον ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει ἐ-
παιοσχυρῇ, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ
αὐτοῦ καὶ τοῦ Πατρὸς καὶ τῶν ἁ-
γίων ἀγγέλων.

27. Λέγω δὲ πρὸς ἑσᾶς ἀληθῶς,
Εἶναι τινὲς τῶν ἐδῶ ἱσταμένων, οἵ-
τινες δεν θέλουσι γευθῇ θάνατον,
ἑωσοῦ ἰδῶσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

28. Μετὰ δὲ τοὺς λόγους τούτους
παρῆλθον ἕως ὁκτῶ ἡμέραι, καὶ πα-
ραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην
καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος διὰ

θάνει· Ἰωάννης Βαπτιστίνε, ἐ τὲ τυτέ-
ρε Ἡλίαν, ἐ τὲ τυτέρε, σὲ ντοῦνε
προφῆτ ἰ λιάστῃ οὐ γγιᾶλ.

20. Ε οὐ θότ' ἀτοῦρε· ἐ πό γιού-
βει τζίλι θάι σὲ γιάμ; ἐ οὐ περ-
φέι' x Πέτρου, ἐ ἰ θά· Κρίστῃ ἰ
Περντίσε.

21. Ε ἀτ ἰ φοβερίσι ἀτὰ φόρτ,
ἐ ἰ πορσίτι τὲ μὸς ἐ θόνε ἱερίουτ
ἡετέ.

22. Ε οὐ θά' σὲ ἰ κίβρι ἰ ἱερί-
ουτ δὸ τὲ πεσόγε σούμε ἐ δὸ τὲ στί-
ρετῃ ἐ τὲ ξεντερόνετῃ γκά πλείκτε,
ἐ τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ, ἐ γραμμα-
τέιγτε, ἐ τὲ βρίτετῃ. ἐ τὲ τρέτενε
δίτε τὲ γγιᾶλετῃ.

23. Ε θόστε πὰ ντὲ φίθε· ἀτ ἡ
δὸ τὲ βίγῃ πὰς μέγε, λὲ τὲ ἀρνίσεγ
βέτε' χεν' ἐτίγ, ἐ λὲ τὲ μάρβρε Κρού-
εν' ἐτίγ, δίτε πὲρ δίτε, ἐ λὲ τὲ βίγῃ
πὰς μέγε.

24. Σὲ ψὲ ἀτ ἡ δὸ τὲ σίσεγ
σπίρντιν' ἐτίγ, δὸ τὰ χουμπάσε ἀτέ,
ἐ ἀτ ἡ τὰ χουμπάσε Σπίρντιν' ἐτίγ
πὲρ μούα, κούιγ δὸ τὰ σόσεγ ἀτέ.

25. Σὲ ψὲ τζι βεγὲν ἱερίουτ τὲ
ποχτίσεγ φίθε· δινιάνε, ἐ τὲ χουμ-
πάσε βέτε' χεν' ἐτίγ. ἀ τὰ δεμετόγε.

26. Σὲ ψὲ κούσ δὸ τὲ ἡέτε τοῦρπ
πὲρ μούα, ἐ δὲ πὲρ φγιᾶλετ' ἐμία,
πὲρ ἀτέ δὸ τὲ ἡέτε τοῦρπ ἐ δὲ ἰ
κίβρι ἰ ἱερίουτ κούρ τὲ βίγῃ ντὲ
ντέρ τὲ τίγ, ἐ δὲ τὲ γιάτιτ σὲ τίγ,
ἐ δὲ τὲ σενγτόρεβετ' Ἐγγεγετ.

27. Ε βερτέτ οὐ θόμ γιούβετ,
γιάνε τζᾶ γκά ἡετᾶ ἡ ῥίνε ἡετοῦ,
ἡ ἀτὰ δὸ τὲ μὸς βδέσενε, γγέρα σᾶ
τὲ σό' χενε μπερετρίν' ἐ Περντίσε.

28. Ε σκούανε σὶ θά ἡετὸ φγιᾶλε
γγέρπ τέτῃ διτ, ἐ μόρρι μὲ βέτε' χε
Πέτρονε, ἐ δὲ Ἰωάννε, ἐ δὲ Ἰάκω-
βονε, ἐ χίπι ντὲ μᾶλλ τὲ φᾶλείγ,

νά προσευχηθῇ.

29. Καὶ ἐνῷ προσήχετο, ἤλλοι-
ώθη ἡ ὄψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ *ἐγείναν* λευκὰ ἐξα-
στράπτοντα.

30. Καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο συνε-
λάλουν μετ' αὐτοῦ, οἵτινες ἦσαν Μωϋ-
σῆς καὶ Ἠλίας.

31. Οἵτινες φανέντες ἐν δόξῃ, ἔ-
λεγον τὸν θάνατον αὐτοῦ, τὸν ὅποιον
ἐμελλε νὰ ἐκπληρώσῃ ἐν Ἱερουσαλὴμ.

32. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ μετ' αὐ-
τοῦ ἦσαν βεβαρημένοι ὑπὸ τοῦ ὕπνου·
καὶ ὅτε ἐξύπνησαν, εἶδον τὴν δόξαν
αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς ἰστα-
μένους μετ' αὐτοῦ.

33. Καὶ ἐνῷ αὐτοὶ ἐχωρίζοντο
ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν
Ἰησοῦν, Ἐπιστάτα, καλὸν εἶναι νὰ
ἡμεῖς ἐδῶ καὶ ἂς κάμωμεν τρεῖς
σκηνάς, μίαν διὰ σέ, καὶ διὰ τὸν Μωϋ-
σῆν μίαν, καὶ μίαν διὰ τὸν Ἠλίαν, μὴ
ἐξεύρων τί λέγει.

34. Ἐνῷ δὲ αὐτὸς ἔλεγε ταῦτα,
ἤλθε νεφέλη, καὶ ἐπεσκέασεν αὐτούς·
καὶ ἐφωβήθησαν ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὴν
νεφέλην.

35. Καὶ ἔγεινε φωνὴ ἐκ τῆς νεφέ-
λης, λέγουσα, Οὗτος εἶναι ὁ Υἱός μου
ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε.

36. Καὶ ἀφοῦ ἔγεινεν ἡ φωνή,
εὗρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος. Καὶ αὐτοὶ ἐσι-
ώπησαν, καὶ πρὸς οὐδένα εἶπον ἐν
ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ἐξ ὧν
εἶδον.

37. Τὴν δὲ ἀκόλουθον ἡμέραν,
ὅτε κατέβησαν ἀπὸ τοῦ ὄρους, ὑπὴν-
τησεν αὐτὸν ὄχλος πολὺς.

38. Καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπός τις ἐκ
τοῦ ὄχλου ἀνέκραξε, λέγων, Διδά-
σκαλε, δέξομαί σου, ἐπιβλέψον ἐπὶ τὸν
υἱόν μου, διότι μονογενὴς μου εἶναι.

29. Εὐεῖν τεκ φάλεῖγ αἱ, ἐ γιού
πὲ τε δούκουριτ' ἐ φάχεσε τὶγ τγιά-
τερ λοῖ, ἐ ρόπατ' ἐτὶγ τε πάρδα καὶ
λάμπουρίνε πόσι θετετίμε.

30. Εὐεῖν διὰ πόρρα καὶ κουβεντά-
γνε μετ' ἐ πᾶσχε, ἐ ἀτὰ κένε Μωϋσί-
ου ἐ δὲ Ἠλία.

31. Καὶ ἀτὰ οὐ δούκνε με ντέρ, ἐ
θούνε περ τε δάλλε τε τὶγ καὶ δὸ τε
πὲν ντε Ἱερουσαλήμ.

32. Εὐεῖν Πέτρον, ἐ δὲ ὁόχετ' ἐτὶγ
κένε ρεντουσρε γκαὶ Γιούμι, ἐ οἱ οὐ
ζυγούανε πάνε τε μάδτ' ἐτὶγ, ἐ δὲ
τε διὰ πούρρατε καὶ ρίγνε μετ' ἐ πᾶσχε.

33. Εὐεῖν οὐ ντάνε ἀτὰ πρέτγ
οἱ, ἐ ὁάτε Πέτρον Ἰησοῦτ, δά-
σκαλ, πούν' ἐ μύρρε ἔστε τε ρίμε
νάβετ κατ' οὐ' λε τε πέγμε τρι-
τέντα, νῆ περ τι, ἐ νῆ περ Μωσί-
νε, ἐ νῆ περ Ἠλίαν, καὶ διφίουσρε
σετ' ὁότ.

34. Εὐεῖν τεκ θούτ' αἱ κατὸ φγιάλλε,
οὐ γκαρ νῆ μγιέρφουλε, ἐ ἐ πουστρόι
ἀτὰ, ἐ οὐ τρέμπνε κοὐρ χίνε ἀτὰ,
ντε μγιέρφουλε.

35. Εὐεῖν δόλι νῆ ζε γκα μγιέρφουλα
καὶ θούτ, κοὐτγ ἔστε πύρριμι δάσουρι,
ἀτὶγ τι διφίονι.

36. Εὐεῖν κατὶγ ζέριτ, οὐ ρέντ
Ἰησοῦτ θέτεμε' ἐ ἀτὰ πεσούανε, ἐ
νοὐκ' ἐ θάνε με νιερίουτ μπ' ἀτὸ διτ
φάρε περ ἀτὸ καὶ πάνε.

37. Εὐεῖν πὲ δίτεν' ἐ παστάγμε'
κοὐρ ζπρίσνε ἀτὰ γκα μάλλι, ἐ δόλι
ἀτὶγ μπούδε νῆ τούρμ' ἐμάδε.

38. Εὐεῖν γκα νῆ νιερί γκα τούρμα,
θούρι, ἐ θά' δάσκαλ, τε λιούτεμ
τὶγ, τε βοτουλδτ' σίνε μπὲ πύρρε τιμ,
σε μεῖστε ἐ βέτμε.

39. Καὶ ἰδοὺ, δαιμόνιον πιάνει αὐτὸν, καὶ ἐξαίφνης κράζει, καὶ σπαράττει αὐτὸν μετὰ ἄφρονος, καὶ μόλις ἀναχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ, συντρίβον αὐτόν.

40. Καὶ παρεκάλεσα τοὺς μαθητάς σου διὰ νὰ ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ δὲν ἠδυνήθησαν.

41. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὡ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε θέλω εἶσθαι μεθ' ὑμῶν, καὶ θέλω ὑπομένει ὑμᾶς; Φέρε τὸν υἱόν σου ἐδῶ.

42. Καὶ ἐνῷ αὐτὸς ἔτι προσήρχετο, ἔρριψεν αὐτὸν κάτω τὸ δαιμόνιον, καὶ κατεσπάραξεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπετίμησε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, καὶ ἰάτρευσε τὸ παιδίον, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ.

43. Ἐξεπλήττοντο δὲ πάντες ἐπὶ τὴν μεγαλειότητα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐνῷ πάντες ἐθαύμαζον διὰ πάντα ὅσα ἔκαμιν ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ,

44. Βάλετε σεῖς εἰς τὰ ὦτά σας τοὺς λόγους τούτους· διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει νὰ παραδοθῇ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων.

45. Ἐκεῖνοι ὁμῶς δὲν ἐνόουν τὸν λόγον τοῦτον, καὶ ἦτο ὑποκεκρυμμένος ἀπ' αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ νοήσωσιν αὐτόν· καὶ ἐφοβοῦντο νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτὸν περὶ τοῦ λόγου τούτου.

46. Εἰσῆλθε δὲ εἰς αὐτοὺς διαλογισμὸς, τίς τάχα ἐξ αὐτῶν ἦτο μεγαλῆτερος.

47. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπίασε παιδίον, καὶ ἕστησεν αὐτὸ πλησίον ἑαυτοῦ·

48. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὅστις δεχθῇ τοῦτο τὸ παιδίον εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὅστις δεχθῇ

39. Ε γιά, ἐ ζε ἀτέ ἰ παούδι, ἐ θερρὲτ ἄξαφνα, ἐ ἐ περσκιέν ἀτέ με σκούμε, ἐ με ζι ἐ λε ἀτέ, σι ἐ θερμόν ἐ παστάιγ.

40. Ε οὐ λιούτζε μαθητίβετ σὲ τοῦ, κὲ τὰ ντζίρε ἀτέ, ἐ νοὺκε μούντνε..

41. Ε Ἰησοῦ οὐ περφέγκ, ἐ θά, ὦ φυλλ ἐ πὰ πέσε, ἐ ἐ στρέμπερε, γγέρα κοῦρ δὲ τὲ γέμ με γιού, ἐ τοῦ δουρόιγ γιούβετ; πγιέρρε χετοῦ πίρρε τέντ.

42 Ε τέκ ἀφερόι ἀτ τὲ βιν, ἐ στίου ἀτέ ἰ παούδι μπὲ δὲ, ἐ ἐ περσκιέν· ἐ Ἰησοῦ ἐ πορσίτι σπέρτιν· ἐ πεφέρε με οὐρβι, ἐ ἐ σερβὶ δγιάλνε, ἐ γιά δὰ ἀτέ γιάτιτ σὲ τίγ.

43. Ε τζιουδίτισνε φίθε πὲρ τὲ μάδτ· ἐ Περντίσε· ἐ κοῦρ λίγνε μέντ· τὲ φίθε πὲρ φίθ· ἀτὸ κὲ πέρι Ἰησοῦ, οὐ θὰ μαθητίβετ σὲ τίγ.

44. Πίρι γιούβετ ντὲ βέεσε τούαῖγ χετὸ φγιαλέ, σὲ ἰ πίρρι ἰ νιερίουτ δὲ τὲ ἵπετε ντὲ δούάρρ τὲ νιέρεζετ.

45. Ε ἀτὰ νοὺκε κουπετόιγνε χετὲ κὲ οὐ θά, ἐ κὲ μπουλιούαρε γκά ἀτὰ, κὲ τὲ μὲς ἐ κουπετόιγνε ἀτέ, ἐ τρέμπισνε τὰ πιέντ· ἀτέ πὲρ χετὲ φγιαλέ.

46. Ε συλοήσιονε με βέτεχε τὲ τοῦρε σὲ τζίλι ἕστε μὲ μὰδ ντὲ τά.

47. Ε Ἰησοῦ σι πὰ ἀτὸ κὲ μεντόνισνε με ζέμερε τὲ τοῦρε, μὲρρι γκά δόρρα νιὲ δγιαλλε, ἐ ἐ βουρι μπάνε τὲ τίγ.

48. Ε οὐ θότ· ἀτοῦρε, τζίλι δὲ κὲ τὲ περμπεγάδε νιὲ δγιαλλε τὲ τίλε μπὲ ἕμερ τιμ, περμπεγάδ μούα· ἐ

ἐμὲ, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με· διότι ὁ ὑπάρχων μικρότερος μεταξὺ πάντων ὑμῶν, οὗτος θέλει εἶσθαι μέγας.

49. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν, Ἐπιστάτα, εἰδομέν τινα ἐκβάλλοντα τὰ δαιμόνια ἐν τῷ ὀνόματί σου· καὶ ἐμποδίσασμεν αὐτὸν, διότι δὲν ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν.

50. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Μὴ ἐμποδίζετε· διότι ἥστις δὲν εἶναι καθ' ἡμῶν, εἶναι ὑπὲρ ἡμῶν.

51. Καὶ ὅτε συνεπληροῦντο αἱ ἡμέραι διὰ τὴν ἀναληψήν, τότε αὐτὸς ἔκαμε στερεὰν ἀπόφασιν νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱερουσαλήμ.

52. Καὶ ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ μηνυτάς, οἵτινες πορευθέντες εἰσηλθόντες εἰς κώμην Σαμαρειτῶν, διὰ τὴν κάμωσιν ἐτοιμασίαν εἰς αὐτόν.

53. Καὶ δὲν ἐδέχθησαν αὐτόν, διότι ἐφαίνετο ὅτι ἐπορεύετο εἰς Ἱερουσαλήμ.

54. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, εἶπον, Κύριε, θέλεις νὰ εἰπώμεν νὰ καταβῇ πῦρ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ νὰ ἀφανίσῃ αὐτούς, καθὼς καὶ ὁ Ἠλίας ἔκαμε;

55. Στραφεὶς δὲ ἐπέπληξεν αὐτούς, καὶ εἶπε, Δὲν ἐξέρχετε ποίου πνεύματος εἰσθε σεῖς·

56. Διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἤλθε νὰ ἀπολέσῃ ψυχὰς ἀνθρώπων, ἀλλὰ νὰ σώσῃ. Καὶ ὑπῆγον εἰς ἄλλην κώμην.

57. Ἐνῷ δὲ ἐπορεύοντο, εἶπέ τις πρὸς αὐτὸν καθ' ὁδόν, Θέλω σὲ ἀκολουθήσει ὁπου ἂν ὑπάγῃς, Κύριε.

58. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες ἔχουσι φωλεάς, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατοικίας· ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει ποῦ νὰ

τῆξι· ὁ δὲ τὸν περμπεγέδε μούα, περμπεγέδ ἀτέ· καὶ καὶ δερφοῦαρ μούα· σὲ ἀτὶ καὶ ἔστει μὴ βόφελε ντὲ γιού φίθε, ἀτὶ ἔστει μὴ μάδ.

49. Ἐἰωάννη οὐ περφέεικ ἐ θά· δασκάλ, πὰμ νιὲ νιερί καὶ ντζγερ τὲ παούδετε μπε ἔμερ τεντ, ἐ ἐμποδισμ ἀτέ, σὲ ψὲ νούχε βγιέν πὰς νέβετ.

50. Εἰ θότ' ἀτίγ Ἰησοῦ, μὲς ἐμποδισι ἀτέ· σὲ ψὲ κούθ νούχ' ἔστει κόντρε νάβετ, ἔστει περ νάβετ.

51. Ε κοῦρ οὐ ἀφερούα κόχα τὲ σὲ γκρίτουριτ σὲ τίγ, ἐ ἀτ κθέου φάκεν' ἐτίγ τὲ βίγ ντὲ Ἱερουσαλίμ.

52. Ε δερφότ χαπερδόαρ περπάρα φάκεσε τίγ, ἐ σὶ θάνε χίνε ντὲ νιὲ κιοιτέτ τὲ Σαμαρίτετ τὲ πέγιγε φατὶ ἀτίγ βεντ.

53. Ε νούκ' ἐ δέξνε ἀτέ, σὲ οὐ ἔπτε τὲ νίχνε ἀτὰ καὶ βίγ ντὲ Ἱερουσαλίμ.

54. Ε σὶ πάνε κατέ μαθητίτ' ἐτίγ Ἰάκωβοι, ἐ δὲ Ἰωάννη, ἐ θόνε· Ζδτ, δδ τὲ θόμι τὲ ζπρέσε ζγιαρ γκά Κίε· λι, ἐ τὶ δγιέφε ἀτὰ, σὶ κούντρε πέρι ἐ δὲ Ἠλία;

55. Ε οὐ κθίε ἐ ἐ κερτόι ἀτὰ μὲ φοβερί, ἐ οὐ θά· νούχε δίγι γιού, γκάτζ λοί Σπίριτιτ ἱνι γιού.

56. Σὲ ψὲ ἐ πύρρι ἐ νιερίουτ νούκ' ἔρδι τὲ χουμπάσε ὅπριτε νιέρζετ, πὸ τὲ σόσγε, ἐ θάνε ντὲ τγιάτερ φσιάτ.

57. Ε τὲλ βίγιγε ἀτὰ μπούδε ἐ θότ· τε νιὲ νιερί, Ζδτ, τὲ βίγ πὰς τέγε, κού τὲ βετς τί.

58. Ε ἐ θότ' ἀτίγ Ἰησοῦ· δέλπε· ρατε κανέ φωλέτ' ἐτοῦρε· ἐ δὲ ζόφετ' ἐ Κίε· λιτ τὲ ντένιουρε· ἐ ἐ πύρρι ἐ νιερίουτ νούχε κα κού τὲ κουμπίσγε

κλίνη τὴν κεφαλὴν.

59. Εἶπε δὲ πρὸς ἄλλον, Ἀκούσθαι μοι. Ὁ δὲ εἶπε, Κύριε, συγχώρησόν μοι νὰ ὑπάγω πρῶτον νὰ θάψω τὸν πατέρα μου.

60. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἄφες τοὺς νεκροὺς νὰ θάψωσι τοὺς, ἑαυτῶν νεκρούς· σὺ δὲ ἀπελθὼν κήρυττε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

61. Εἶπε δὲ καὶ ἄλλος, Θέλω σὲ ἀκολουθήσει, Κύριε· πρῶτον ὅμως συγχώρησόν μοι νὰ ἀποχαιρετήσω τοὺς εἰς τὸν οἶκόν μου.

62. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδεὶς βελὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ ἄροτρον, καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω, εἶναι ἀρμόδιος διὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Κεφ. ι. 10.

ΜΕΤΑ δὲ ταῦτα διώρισεν ὁ Κύριος· καὶ ἄλλους ἐβδόμηκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο ἐμπροσθεν αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον, ὅπου ἐμελλεν αὐτὸς νὰ ὑπάγῃ.

2. Ἐλεγε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς, Ὁ μὲν θερισμὸς εἶναι πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· παρακαλέσατε λοιπὸν τὸν Κύριον τοῦ θερισμοῦ νὰ ἀποστείλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

3. Ὑπάγετε· ἰδοὺ, ἐγὼ σᾶς ἀποστέλλω ὡς ἀρνία ἐν μέσῳ λύκων.

4. Μὴ βασιάζετε βαλάντιον, μὴ σακκίον, μὴδὲ ὑποδήματα· καὶ μὴ δένα χαιρετήσητε κατὰ τὴν ὁδόν.

5. Εἰς ἣντινα δὲ οἰκίαν εἰσέρχεσθε, πρῶτον λέγετε, Εἰρήνη εἰς τὸν οἶκον τοῦτον.

6. Καὶ ἐὰν μὲν ἦναι ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, θέλει ἀναπαυθῆ ἐπ' αὐτὸν ἢ

κόλανε.

59. Εἰ θότῃ νίετ' τγιάτεραι, ἔγια πᾶς μέγε· ἔ δὲ αἱ ἰθά, ζότ, ἄμῃ οὐρ-
δερ τὲ βέτε μὲ περπάρῃ τὲ κλάσ τιμ
ἄτ μπε δέ.

60. Εἰ θότ' ἀτίγ Ἰησοῦ, λέ τὲ βδέ-
κουριτε τὲ κλάσινε τὲ βδέκουριτ' ἐ-
τοῦρε· ἔ τί σὶ τὲ βέτζ ρεφε μπρετε-
ρίν· ἔ Περντίσε.

61. Εἰ νίε τγιάτερ ἰθά· ζότ, οὐνε
δὲ τὲ βίγ πᾶς τέγς, πὸ λέμε μὲ περ-
πάρῃ τὲ περσεντέτ ἀτὰ τὲ ὅτεπίσε
σίμε.

62. Εἰ δὲ Ἰησοῦ ἰθὰ ἀτίγ, κοῦρρε
ντοῦιε σὶ τὲ βέρρε δόρρεν· ἐτίγ ντὲ
πάρμεντε, ἔ τὲ κθένετε τὲ βεστρόγῃ
πράπα, σέσσε ἔ ζότι πὲρ μπρετερί τὲ
Περντίσε.

Κρίε Εδγιέτετε. ι. 10.

ΠΑΣΑΝΤΑΓ ζγιόδι Ζότι ἔ δὲ ὅτα-
τεδγιέτε τὲ τγίερε, ἔ ἰ δερφέι ἀ-
τὰ περπάρῃ φάκεσε τγί, γνὰ δι ἔ δι,
ντὲ τζὸδ κιουτέτ ἔ βέντ κῆ δούαν
τὲ βίγ αἱ.

2. Εἰ οὐ θόδ ἀτοῦρε τὲ κοῦρρετε
ῥότε σούμε, πὸ κοῦρρεσιτε γιάννε τὲ
πᾶκε λιούτουι ἀδὰ ζότιτ τὲ σὲ κοῦρ-
ρίτ, κῆ τὲ δερφόγε ἀργάτε ντὲ τὲ κοῦρ-
ρετὲ τγί.

3. Χάδενοι, γιὰ, οὐ δερφέιτ γιού-
βετ οὐνε πόσι ὅτγιεραντὲ μέε τὲ
οὔγκετ.

4. Μὸε μπάι μὲ βέτεχε ἄε κου-
λέτε, ἄε τράιστε, ἄε κεπούτρε ἔ ἄε
τὲ μὸε χαιρετίσινι ντοῦιε μπούδε.

5. Εἰ ντὲ τζὸδ ὅτεπὶ κῆ τὲ χίνι,
πρωτοπάρε θύι, πᾶκια κιοῖφτε ντὲ
ἄετὲ ὅτεπὶ.

6. Εἰ ντὲ κιοῖφτ' ἀτγὲ ντοῦιε πῖρρ
ἰ πᾶκιτ, δὲ τὲ τρέχετε μὲ τὲ πᾶκια

εἰρήνην σας· εἰ δὲ μὴ, θέλει ἐπιστρέψει εἰς ἐσᾶς.

7. Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε τρώγοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν διδόμενα· διότι ὁ ἐργάτης εἶναι ἄξιος τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ· μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν.

8. Καὶ εἰς ἡντινα πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ πᾶς δέχωνται, τρώγετε τὰ παρατιθέμενα εἰς ἐσᾶς,

9. Καὶ ὁραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε πρὸς αὐτοὺς, Ἐπλησίασεν εἰς ἐσᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

10. Εἰς ἡντινα ὁμῶς πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ δὲν σᾶς δέχωνται, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἶπατε,

11. Καὶ τὸν κονιορτὸν ὅστις ἐκολληθῇ εἰς ἡμᾶς ἐκ τῆς πόλεώς σας ἐκτινάσσομεν εἰς ἐσᾶς· πλὴν τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἐπλησίασεν εἰς ἐσᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

12. Σᾶς λέγω δὲ, ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνῃ ἐλαφροτέρα θέλει εἶσθαι ἡ τιμωρία εἰς τὴ Σόδομα, παρὰ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην.

13. Οὐαὶ εἰς σέ, Χοραζὶν· οὐαὶ εἰς σέ, Βηθσαϊδὰ· διότι ἐάν ἐν τῇ Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἤθελον γένειναι τὰ θαύματα τὰ γενόμενα ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν, πρὸ πολλοῦ ἤθελον μετανοήσῃ καὶ ἠμεῖς ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ.

14. Πλὴν εἰς τὴν Τύρον καὶ Σιδῶνα ἐλαφροτέρα θέλει εἶσθαι ἡ τιμωρία ἐν τῇ κρίσει, παρὰ εἰς ἐσᾶς.

15. Καὶ σὺ, Καπερναοὺμ, ἥτις ὑψώθης ἕως τοῦ οὐρανοῦ, θέλεις καταβιβασθῇ ἕως ἄβου.

16. Ὅστις ἀκούει ἐσᾶς, ἐμὲ ἀκούει· καὶ ὅστις ἀθετεῖ ἐσᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἀθετῶν ἐμὲ, ἀθετεῖ τὸν

γιουδαῖον· ἐν τῇ μὲν, δὲ τὴν κθένετε παρὰ μὲν γιούβετε.

7. Εἰ μὲν τὴν ὅτεπι μπέτι, ἡ χάτ, ἐ πῖτ, γκα ἀγῖο κὲ κἀνε, σὲ ψὲ ἀργά-τι ἔστ' ἡ ζότι πὲρ πάφε τὴ τῖγ, ἐ μὲς γκρίχι γκα ὅτεπι πρὲ τγιάτερ ὅτεπι.

8 Εἰ μὲν τζὸδ κιοιτὲτ κὲ τὴ χῖ-νι, ἐ κὲ τὴ οὐ δέξγενε γιούβετε, χατ γκα ἀτὸ κὲ τοῦ θένε περπάρα γιούβετε,

9. Ἐ ὅτερόνι τὴ ὅτεμυρέτ' ἐσάτγ, ἐ θῖτ ἀτοῦρε, κὲ οὐ ἀφερούα μὲν γιούβετε μπερετερία ἐ Περοντίσε.

10. Εἰ ντὲ τζὸδ κιοιτὲτ κὲ τὴ χῖ-νι ἐ τὴ μὲς οὐ δέξγενε γιούβετε, σὶ τὴ δῖλλι ντὲ ρούγρε τὴ σάτγ θῖτ,

11. Εἰ δὲ πλιούχουρινε κὲ κὲ κολίσουρε ντὲνάβετε γκα κιοιτέτι γιού-ατγ, οὐ ἀσκούντγμε γιούβετε· πὸ κὲ τὴ δῖγι σὲ οὐ ἀφερούα μὲν γιούβετε μπερετερία ἐ Περοντίσε.

12. Εἰ οὐ ὁδμ γιούβετε, σὲ μὲ ἡ λέχ ἔσττε μουντίμι ἡ Σοδόμμεσε μπά τὴ δῖτς, σὲ ἀτίγ κιοιτέτιτ.

13. Εἰ βὲ μὲν τῖγ ὦ Χοραζὶν, βὲ μὲν τὴ ὦ Βηθσαϊδὰ, σὲ τὴ κένε πέρ-ρῃ ντὲ Τύρο, ἐ ντὲ Σιδόνε τζιουδίτε κὲ οὐ κένε ντὲρ γιού, κὲ ντὲ χέρς δὲ τὴ κένε ποῦτρεῦρε μὲ θέσ, ἐ δὲ τὴ ρίγνε ντὲ χῖ τὴ μετανοήσνε.

14. Πὸ Τύροσε, ἐ δὲ Σιδόνεσε μὲ ἡ λέχ δὲ τοῦ γάτε μουντίμι ντὲ δῖ-τε τὴ φικίτ, τὴ γιούβετε.

15. Εἰ δὲ τὴ Καπερναοὺμ κὲ οὐ γκρίγτε γγέρα μὲν Κίελ, δὲ τὴ δερ-μότζ γγέρα μὲν πῖσε.

16. Αἱ κὲ οὐδῖφιδὸν γιούβετε, δι-φιδὸν μούα, ἐ αἱ κὲ ξεντερὸν γιούβετε, ξεντερὸν μούα· ἐ αἱ κὲ ξεντερὸν μούα,

ἀποστείλαντά με.

17. Ἰπέστρεψαν δὲ οἱ ἐβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς, λέγοντες, Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσονται εἰς ἡμᾶς ἐν τῷ ὀνόματί σου.

18. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς, Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα.

19. Ἰδοὺ, δίδω εἰς ἐσᾶς τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ πατήτε ἐπάνω ὄρεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ· καὶ οὐδὲν θέλει σᾶς βλάψει.

20. Πλὴν εἰς τοῦτο μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ πνεύματα ὑποτάσσονται εἰς ἐσᾶς· ἀλλὰ χαίρετε μᾶλλον, ὅτι τὰ ὀνόματά σας ἐγράφησαν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

21. Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσθη κατὰ τὸ πνεῦμα ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν, Εὐχαριστῶ σοι, Πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ εἰς νῆπια· ναί, ὦ Πάτερ, διότι οὕτως ἔγεινεν ἀρεστὸν ἐμ. προσθέν σου.

22. Πάντα παρεδόθησαν εἰς ἐμὲ ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς εἶναι ὁ Υἱὸς, εἰμὴ ὁ Πατήρ, καὶ τίς εἶναι ὁ Πατήρ, εἰμὴ ὁ Υἱὸς, καὶ εἰς ὅντινα θέλῃ ὁ Υἱὸς νὰ ἀποκαλύψῃ αὐτόν.

23. Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητάς, εἶπε κατ' ἰδίαν, Μακάριοι οἱ ὀρθαλμοὶ οἱ βλέποντες ὅσα βλέπετε.

24. Διότι σᾶς λέγω, ὅτι πολλοὶ προφητῆται καὶ βασιλεῖς ἐπεθύμησαν νὰ ἴδωσιν ὅσα σεῖς βλέπετε, καὶ δὲν εἶδον· καὶ νὰ ἀκούσωσιν ὅσα ἀκούετε, καὶ δὲν ἤκουσαν.

25. Καὶ ἰδοὺ, νομικός τις ἐσηκώθη, πειράζων αὐτόν καὶ λέγων,

Ξεντερὸν ἀτὲ καὶ με' δερφοὶ μοῦα.

17. Εὐ καὶ ἰένε τὲ ὅτατε δγιέτε με' φεζ' μι, ἐ ἰ θόνε' Ζότ, ἐ δὲ τὲ παούδετε νὰ διφιόγνε νάβετ μπ' ἐμερ τέντ.

18. Εὐ ὁ θότ' ἀτούρε, ἐ ὁόχε σατανάνε καὶ πῖγ γκά Κίελι πόσι ὁκρεπετίμε.

19. Εὐ γιὰ οὐ ἅπ γιούβετ ἐξουσι τὲ ὁκέλι μπὶ φερπίνγ, ἐ μπὶ σφούρκε, ἐ δὲ μπὶ φῖθε φουκὶ τὲ ἀρμῖκουτ, ἐ δὲ τὲ μὸς οὐ δεμετόγε γιούβετ ντογιέ πούνε.

20. Πὸ πέρ κατέ μὸς οὐ φεζόνι· σὲ γιού διφιόγνε γιούβετ τὲ παούδετε πὸ τὲ φεζόνε μὲ τέπερ, σὲ ἔμερετε τούατγ οὐ γιάνε ὁκρούαρε ντὲ Κίελι.

21. Εὐ ἄτε τζᾶστ οὐ μποῦῶ φεζιμ· πρέτγ Σένγτιτ Σπίρτ Ἰησοῦν, ἐ θὰ' λεβδιμ μπὲ τί παπά, Ζότ ἐ Κίελιτ, ἐ δὲ ἰ δέουτ, σὲ ψὲ ἰ φῶέ· χε κατὸ γκά σοφίτε ἐ τὲ κουπτουχριτε, ἐ ἰ ζπουλιόβε ἀτὸ ντὲ τὲ βόγιετγ. Κεῖτοῦ ἐστ' ὦ Γιάτ, σὲ ἀ-ῖτοῦ τὲ πελκέου τί.

22. Μοῦ δάνε φῖθε πούνερατε γκά καπάτ' ἔμ' ἐ ντογιέ νόούχε νίεχ τζέσττε ἰ πῖρρι, πέρ βέτζμε γιάτι, ἐ δὲ τζέσττε ἰ γιάτι, πέρ βέτζμε πῖρρι· ἐ δὲ αὐ καὶ τὲ δόγε πῖρρι τὲ γιὰ ζπουλιόγε.

23. Εὐ σὶ οὐ καθίε πρέτγ μαθητί· βετ οὐ θότε μπὲ νιάνε, λιούμ ἀτὸ σὶ καὶ ὁόχνε ἀτὸ καὶ ὁίχνι γιούβετ.

24. Σὲ οὐ θόμ γιούβετ, καὶ ὁού· με προφήτερ ἐ μπρέτερ δέσνε τὲ ὁίχνε, ἀτὸ καὶ ὁίχνι γιούβετ, ἐ νοὺκ' ἰ πάνε· ἐ τὲ διφιόγνε, ἀτὸ καὶ διφιόνι, ἐ νοὺκ' ἰ διφιόγνε.

25. Εὐ γιὰ, ἐ οὐ καγρὲ νίε δασκάλ ἰ νόμιτ, πέρ τὲ φουτζιτούρε ἀτὲ, ἐ

Αιδάσκαλε, τί πράξας θέλω κληρονομήσει ζῶν αἰώνιον;

26 Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, ἐν τῷ νόμῳ τί εἶναι γεγραμμένον; πῶς ἀναγινώσκεις;

27 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, «Θέλεις ἀγαπᾷ Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου» καὶ «τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.»

28 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν, Ὁρθῶς ἀπεκριθῆς· τοῦτο κάμνε, καὶ θέλεις ζῆσει.

29 Ἀλλ' ἐκεῖνος θέλων νὰ δικαιώσῃ ἐαυτόν, εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Καὶ τίς εἶναι ὁ πλησίον μου;

30 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχὴν, καὶ περιέπεσεν εἰς ληστάς· οἵτινες καὶ γυμνώσαντες αὐτόν, καὶ καταπληγώσαντες, ἀνεχώρησαν ἀφήσαντες αὐτόν ἡμιθανή·

31 Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερέως τις κατέβαινε δι' ἐκείνης τῆς ὁδοῦ· καὶ ἰδὼν αὐτόν, ἐπέρασεν ἀπὸ τοῦ ἄλλου μέρους.

32 Ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης, φθάσας εἰς τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν, ἐπέρασεν ἀπὸ τοῦ ἄλλου μέρους.

33 Σαμαρεΐτης δὲ τις ὁδοιπορῶν, ἦλθεν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦτο, καὶ ἰδὼν αὐτόν ἐσπλαγχνίσθη·

34 Καὶ πλησιάσας ἔδεσε τὰς πληγὰς αὐτοῦ, ἐπιχρών ἐλαιον καὶ οἶνον· καὶ ἐπιθίψας· αὐτόν ἐπὶ τὸ κτήνος αὐτοῦ, ἔφερεν αὐτόν εἰς ξενοδοχεῖον, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ.

35 Καὶ τὴν ἐπαύριον ὅτε ἐξήρχετο, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκεν εἰς τὸν ξενόδοχον, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν,

ὅτι· δασκάλ, τζιτὲ πέγ χε τὲ μάρρ πγ:έσε γάτεν' ἐ πὰ σύσουρε;

26. Ε δὲ αἱ ἰ θότ' ἀτίγ, ντὲ νὸμ τζέσττὲ ὄκρούαρ; κισ̄ διαβάς τίγ;

27. Ε δὲ ἀτ̄ οὐ περφέιφκ, ἐ ἰ θότ-τε· τὲ δούατζ ζόντε περνίντε τέντε μὲ φίθε ζέμερε τέντε, ἐ δὲ μὲ φίθε Σπίρτ τέντ, ἐ δὲ μὲ φίθε φουκί τέντε ἐ δὲ μὲ φίθε μέντι τέντ' ἐ δὲ φιτόνε τέντ σὶ ἐ δὲ βέτεχενε τέντε.

28. Ε ἰ θότ' ἀτίγ, μίρρ̄ οὐ περφέιφ· χετὲ πέν ἐ δὲ τὲ ρότζ.

29. Ε δὲ ἀτ̄ σὶ δούαν τὲ δεφτόν βέτεχεν' ἐτίγ τὲ δρείγτε, ἰ θότ' ἰη-σούιτ, ἐ τζίλι ἔσττὲ φιτόνι λμ;

30. Ε δὲ ἰησοῦι μάρρ̄ι φγιαλένε, ἐ ἰ θότ-τὲ νιὲ νιερί ζπίρτ γκά ἱερουσα-λίμι ντὲ ἱεριχὸ, ἐ ρὰ μπε̄ κουσά-ρε, ἐ ἀτὰ ἐ ρόπν' ἀτὲ, ἐ σὶ ἐ πένε φίθε πλιάφα, ἐ λιάνε τὲ ὀδέκουρε περ-φίσεμ, ἐ ἱνε.

31. Ε οὐ ντὸδ τὲ ὄκον μπάτε οὐδ̄ νιὲ πρίφτ, ἐ σὶ ἐ πὰ ἀτὲ, λιὰ οὐδ̄νε, ἐ ὄκκι.

32. Ἀῦτοῦ ἐ δὲ νιὲ λεβίτ, σὲ ἔρδι μπάτε βέντ, ἐ ἐ πὰ, ὄκὸτ̄ περ-πάρα.

33. Μὰ νιὲ σαμαρίτ χε̄ ὄκον οὐ-δεσε̄ τίγ, ἀρρίου τέκ ἀτ̄, ἐ σὶ ἐ πὰ ἀτὲ, ἐ ἔρδι χε̄τ̄ περ τέ.

34. Ε γιού κιὰς ἐ ἰ λίδι πλιάφατ' ἐτίγ, ἐ ἰ ἔρδι μπὲ τὸ βάτγ ἐ δὲ βέρρε, ἐ σὲ ἐ χίπι ἀτὲ μπε̄ κάφτ̄ε τὲ τίγ, ἔσπούρι ντὲ χάν, ἐ ἐ πὰτ̄, κουγδέσ.

35. Ε δίτεν' ἐπαστάγμε ντζόρι δῑ δηνάρ̄ε, ἐ γιὰ δὰ χαντζιούτ, ἐ ἰ θότ, χίγς κουϊγδέσ ἀτὲ, ἐ τζιτὲ πριτζ

Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ· καὶ ὅ,τι ἂν δαπανήσῃς περιπλέον, ἐγὼ, ὅταν ἐπανάλθω, θέλω σοὶ ἀποδώσει.

36 Τίς λοιπὸν ἐκ τῶν τριῶν τούτων σοὶ φαίνεται ὅτι ἔγεινε πλησίον τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστάς;

37 Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος εἰς αὐτόν. Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ὑπαγε, καὶ σὺ κάμνε ὁμοίως.

38 Ἐνῷ δὲ ἀπῆρχετο αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά· καὶ γυνή τις ὀνομαζομένη Μάρθα, ὑπεδέχθη αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

39 Καὶ αὐτῇ εἶχεν ἀδελφὴν καλουμένην Μαρίαν, ἥτις καὶ καθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ.

40 Ἡ δὲ Μάρθα ἐνησχολεῖτο εἰς πολλὴν ὑπηρεσίαν· καὶ ἐλθούσα ἐμπροσθεν αὐτοῦ, εἶπε, Κύριε, δὲν σὲ μέλει ὅτι ἡ ἀδελφή μου με ἀφήκε μόνην νὰ ὑπηρετῶ; εἰπέ λοιπὸν πρὸς αὐτὴν νὰ μοὶ βοηθήσῃ.

41 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὴν, Μάρθα, Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ ἀγωνίζεσαι περὶ πολλὰ·

42 Πλὴν ἐνός· εἶναι χρεῖα. Ἡ Μαρία ὁμῶς ἐξέλεξε τὴν ἀγαθὴν μερίδα, ἥτις δὲν θέλει ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΙΑ'. ΙΙ.

ΚΑΙ ἐνῷ αὐτὸς προσήχετο ἐν τόπῳ τινί, καθὼς ἔπαυσεν, εἰπέ τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς νὰ προσευχώμεθα, καθὼς καὶ ὁ Ἰωάννης ἐδίδασκε τοὺς μαθητάς αὐτοῦ.

2 Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς, Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε, Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν

μὲ τέπερ, κοῦρ τῆ κθένης· οὔνε δὲ τὲ τί ἅπ τίγ.

36 Τζίλι δὰ γκαῖ χετὰ τὲ τρεῖ τὲ δούκετε τίγ σὲ γιου πῆ φιτὸν ἀτίγ χε δὰ μπέ κουσάρε;

37 Ε δὲ κοῦγῖ ἰ θότῃ· ἀτ χε πέρι μπέ τὲ τὲ μίρρετε· ἐ δὲ Ἰησοῦ ἰ θότ' ἀτίγ· χαῖγδε δὰ, ἐ πέν ἐ δὲ τὲ τὲ τίλιατε.

38 Ε οὐ πῆ κοῦρ ἔτζειγνε ἀτὰ μπουδῆ, ἐ ἀτ χίρι ντῆ νιῆ φῶατ, ἐ νιῆ φρούα χε χιούχαεγ Μάρθε, ἐ πρίτι ἀτῆ μπέ ὅταπὶ τὲ σάτγ.

39 Ε χεγιδ χιῶ νιῆ μότρε χε κιούχαεγ Μαρίε, ἐ χεγιδ σὶ ντένι μπάνε χέμπεβετ σὲ Ἰησοῦτ, διφιδν φγιαλέν' ἐτίγ.

40 Ε Μάρθα μουντόνεγ σοῦμῃ ντῆ πούνε τὲ ὅτεπίσε· ἐ δόλι περπάρα, θότῃ, Ζήτ, νούχε χε κουγδῆς χε μότρε ἴμε με λιὰ βέτῃμε τὲ πουνόγ; θούαγ δὰ ἀσάγ τὲ μάπε δάρβε ἐ τὲ με ντέχνε.

41 Ε δὲ Ἰησοῦ οὐ περφέτῃ, ἐ ἰ θὰ ἀσάγ· Μάρθε, Μάρθε τί χολιάς, ἐ βγιέν ρότουλῃ περ σοῦμῃ πούνερα.

42 Ντόνῃ σὲ νιῆ πούνε βέτῃμε λίψετε· ἐ Μαρία ζγιόδι με τὲ μίρρενε πγιέσε, χε δὲ τὲ μὸς μίρρετε γκαῖ ἀγίό.

Κρίε Εὐεμπεδιγέτετε ια'. ΙΙ.

Ε οὐ πῆ κοῦρ ἔστε αἱ ντῆ νιῆ βεντ ἐ φάλεγ, πόλῃ σόσι τὲ φάλε, τὲ ἰ θότῃ νιῆ γκαῖ μαθητίτ' ἐτίγ, Ζήτ, δεφτόνα νάβετ τὲ φάλεμι, σὶ κοῦντρε οὐ δεφτότῃ ἐ δὲ Ἰωάννη μαθητίβετ σὲ τίγ.

2. Ε οὐ θότ' ἀτοῦρε· κοῦρ τὲ φάλενι θούαγνι, Πάπαῖ ἴνε χε γὲ ντῆρ

τοῖς οὐρανοῖς, ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, γεννηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

3 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδε εἰς ἡμᾶς καθ' ἡμέραν.

4 Καὶ συγχώρησον εἰς ἡμᾶς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν· διότι καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμεν εἰς πάντα ἀμαρτάνοντα εἰς ἡμᾶς· καὶ μὴ φέρῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλ' ἐλευθέρωσον ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

5 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐάν τις ἐξ ὑμῶν ἔχῃ φίλον, καὶ ὑπάγῃ πρὸς αὐτὸν τὸ μεσονύκτιον, καὶ εἴπῃ πρὸς αὐτόν, Φίλε, δάνεισόν μοι τρεῖς ἄρτους,

6 Ἐπειδὴ ἦλθε φίλος μου πρὸς ἐμὲ ἐξ ὁδοπορίας, καὶ δὲν ἔχω τι νὰ θάλω ἐμπροσθεν αὐτοῦ.

7 Καὶ ἐκείνος ἀποκριθεὶς ἔσωθεν εἶπῃ, Μὴ μὲ ἐνόχλει· ἡ θύρα εἶναι ἤδη κεκλεισμένη, καὶ τὰ παιδιά μου εἶναι μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κλίνην· δὲν δύναμαι νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ σοὶ δώσω.

8. Σᾶς λέγω, Καὶ ἂν δὲν σηκωθῇ καὶ δώσῃ εἰς αὐτόν, διότι εἶναι φίλος αὐτοῦ, τοῦλάχιστον διὰ τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ θέλει σηκωθῇ καὶ δώσῃ εἰς αὐτόν, ὅσα χρειάζεται.

9 Καὶ ἐγὼ σᾶς λέγω, Αἰτεῖτε, καὶ θέλει σᾶς δοθῇ· ζητεῖτε καὶ θέλετε εὐρεῖ· κρούετε, καὶ θέλει σᾶς ἀνοιχθῇ.

10 Διότι πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει· καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει· καὶ εἰς τὸν κρούοντα θέλει ἀνοιχθῇ.

11 Καὶ ἂν τις ἐξ ὑμῶν ᾦναι πατὴρ, καὶ οὐκ αὐτοῦ ζητήσῃ ἄρτον, μήπως θέλει δώσῃ εἰς αὐτόν λίθον; καὶ ἂν ἐψάριον, μήπως ἀντὶ ψαρίου

Κίελ, κιόφτε λεβδούαρῃ ἑμερι ἱτ, ἄρδ-
τε μπρετερία γιότε, οὐ πέφτε θελί-
μα γιότε, σὶ ντέρ Κίελ, ἐ δὲ ντέρ δέ.

3. Πούχνε τόνε κὲ νὰ μπάν ἔπνα γκά δῖτε νάβρετ.

4. Ε λένα νάβρετ φάγιτε τόνα, σὲ ψὲ ἐ δὲ νάβρετ λέμε, τζίλιτ δὲ κὲ νὰ κὰ νάβρετ ἐ μὸς νὰ κὰλε νάβρετ ντέρ πιραξί, πὸ ὅπετόνα νάβρετ γκά ἰ λίφου.

5. Ε οὐ θότ' ἀτουῖρε, τζίλι γκά γι-
ούβετ δὲ τὲ κέτε νιὲ μίχ· ἐ δὲ τὲ βέγε τέκ αὐ ντέρ μὲς τὲ νάτσε, ἐ τὶ θότε, μίχ, χούαγεμῃ τρι πούχε,

6. Σὲ νιὲ μίκου ἱμ γκά οὐδα ἔρδι τέκ οὐ, ἐ σκάμ σέτζ τὶ βῆ ἀτιγ περ-
πάρα.

7· Ε αὐ δὲ τὶ περφέετῃ κρένταζι, ἐ τὶ θότε· μὸς μὲ ἐπ ζαχμέτ σὲ ντα-
ὅτι ἔστε πόρτα μπίλτουρε, ἐ δγιέλυτ ἐμὶ κάνε βάρῃ μὲ μούα πάσλε ντέρ στρόμε, νούχε μόντ τὲ γκρίχεμ τὲ τὶ ἅπ τίγ.

8. Οὐ θόμ γιούβετ, ἐ δὲ ντέρ μὸς οὐ γκρέφετῃ τὶ ἅπε ἀτιγ, σὲ ψὲ ἔστε μίχ ἱτιγ, ντόνε σὲ, δὲ τὲ γκρίχετῃ τὶ ἅπε ἀτιγ σὰ ἰ δούχατε, σὲ ψὲ ἔστ' ἰ πὰ τούρπτζιμ.

9. Ε δὲ οὐνε οὐ θόμ γιούβετ, λί-
πενι, ἐ δὲ τοῦ ἱπετε γιούβετ· ἕρκου ἐ δὲ τὲ φένι· τζοκανίσι, ἐ δὲ τοῦ χά-
πετε γιούβετ.

10. Σὲ τζίλι δὲ κὲ λίπεν μέρρ· ἐ αὐ κὲ ἕρκον φέν· ἐ ἀτιγ κὲ τζοκανίς· δὲ τὶ χάπετε.

11. Ε ντέρ ἕρκόφτε ντοῖε δγιάλ-
λε γκά τούαγετῃ γιάτιτ σὲ τίγ πούχε, μὸς δὲ τὶ ἅπε ἀτιγ φουῖρ; ἐ ντέρ ἕρκόφτε πιῖκ, μὸς δὲ τὶ ἅπε ἀτιγ

θέλει δώσει εἰς αὐτὸν ὄφιν

12 Ἡ καὶ ἂν ζητήσῃ ὧν, μήπως θέλει δώσει εἰς αὐτὸν σκορπίον;

13 Ἐν λοιπὸν σεις, πονηροὶ ὄντες, ἐξεύρετε νὰ διδάτῃτε καλὰς δόσεις εἰς τὰ τέκνα σας, πόσω μᾶλλον ὁ Πατὴρ ὁ οὐράνιος θέλει δώσει Πνεῦμα ἅγιον εἰς τοὺς αἰτοῦντας παρ' αὐτοῦ;

14 Καὶ ἐξέβαλλε δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦτο κωφόν· ἀφ' οὗ δὲ ἐξῆλθε τὸ δαιμόνιον, ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι.

15 Τινὲς ὁμῶς ἐξ αὐτῶν εἶπον, Διὰ τοῦ Βεελζεβοῦλ τοῦ ἀρχοντος τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

16 Ἄλλοι δὲ πειραζόντες ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ.

17 Πλὴν αὐτὸς νοήσας τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Πᾶσα βασιλεία διαιρεθεῖσα καθ' ἑαυτῆς, ἐρημοῦται· καὶ οἶκος διαιρεθείς καθ' ἑαυτοῦ, πίπτει.

18 Ἐὰν λοιπὸν καὶ ὁ Σατανᾶς διηρῆν καθ' ἑαυτοῦ, πῶς θέλει σταθῇ ἡ βασιλεία αὐτοῦ; Ἐπειδὴ λέγετε ὅτι ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια διὰ τοῦ Βεελζεβοῦλ.

19 Ἀλλ' ἔάν ἐγὼ διὰ τοῦ Βεελζεβοῦλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ σας διὰ τίνας ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ θέλουσιν εἰσεῖν κριταί σας.

20 Ἀλλ' ἔάν διὰ τοῦ δακτύλου τοῦ Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἐφθασεν εἰς ἐσχὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

21 Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάττῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλὴν, τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ εἶναι ἐν εἰρήνῃ·

22 Ὅταν ὁ ἰσχυρότερος

ντὲ βέντ τὲ πίσκουτ φάρπερ;

12. Α ντὲ κερκόρτε θε, μὲς δὲ τί ἄπε ἀτίγ σφούρα;

13. Ε ντέστε κὲ γιούβετ ντόνε σὲ ἐνι τὲ κερκίνγ, δινι τὲ ἱπνι ντὲ ὀγιέλυ τούαίγ τὲ δένα τὲ μίρρα, σὰ μὲ τέπερ γιάντι γιούαίγ ἐ Κίελιτ, δὲ τὲ ἄπε Σπίρτ Σίνγτ μπά τὰ κὲ γιὰ κερκόγγε ἀτίγ.

14. Ε ἄτε χέρε χιθ ντζιέρε νιὲ τὲ παούδε, κὲ κὲ βουδᾶκ, ἐ κούρ δόλι ἱ παούδι, φόλι βουδι, ἐ τούρμετε οὐ τζιουδίνε.

15. Ε τζα γκά ἀτὰ θάνε· μὲ φουκὶ τὲ βερζεβούλιτ, τὲ σὲ πάριτ σὲ ὀγιάντε, ἱ ντζιέρε ὀγιάντε.

16. Ε τὲ τγιέρε πέρ τὲ πιράζουρε, κερκόγγε πρέεγ οἱ νισάν γκά Κίελι.

17. Ε αἱ σὶ οὐ νίχ λογισμὸτ' ἐ-τοῦρε, οὐ θότ' ἀτοῦρε· τζὸδ μπετερεῖ κούρ τὲ ντάχετε μπε σούμε πγιέσε χουμπέτ· ἐ δὲ τζὸδ ὅτεπὶ ντὲ οὐ ντάφτε γκά βετίου φρεμίσετε.

18. Ε ντέστε κὲ οὐ ντὰ σατανάτ γκά βέτεχ' ἐτίγ, χιθ δὲ τὲ κεντρόγε μπετερεῖα ἐτίγ; σὲ ψὲ θίλ, κὲ μὲ φουκὶ τὲ βερζεβούλιτ ντζιέρ οὔνε τὲ παούδετε.

19. Ε ντέστε κὲ οὔνε ἱ ντζιέρε τὲ παούδετε μὲ φουκὶ τὲ βερζεβούλιτ, πίγτε τούαίγ μετζ φουκὶ ἐ ντζιέρε; πρὰ ἀντάίγ ἀτὰ δὲ τὲ γένε φουκάτερετε τούαίγ.

20. Ε ντέστε κὲ μὲ φιθ τὲ Περντίσε ντζιέρ οὔνε τὲ παούδετε, ἀρρίου ἀδὰ μπετερεῖα ἐ Περντίσε μπε γιούβετ.

21. Κούρ ἐ φόρτι ἀρματόσουρε βούαν ὅτεπὶν' ἐτίγ, γιάνε σόγουρε φίθε πλάσκατ' ἐτίγ κὲ κά.

22. Μὰ ντὲ οὐ ντόδτε τὲ τίγ

αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, ἀφαι-
ρεῖ τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ εἰς τὴν ο-
ποίαν ἐθάῤῥει, καὶ διαμοιράζει τὰ
λάφυρα αὐτοῦ.

23 Ὅστις δὲν εἶναι μετ' ἐμοῦ,
εἶναι κατ' ἐμοῦ· κοί ὅστις δὲν συνά-
γει μετ' ἐμοῦ, σκορπίζει.

24 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα
ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται
δι' ἀνύδρων τόπων καὶ ζητεῖ ἀνά-
παυσιν· καὶ μὴ εὐρίσκον, λέγει, Ἄ-
ὕποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν
ἐξῆλθον.

25 Καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει αὐτὸν σε-
σαρωμένον καὶ ἰστολισμένον.

26 Τότε ὑπάγει καὶ παραλαμ-
βάνει ἐπὶ ἄλλα πνεύματα πονηρό-
τερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοι-
κοῦσιν ἐκεῖ· καὶ γίνονται τὰ ἔσχατα
τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειρότερα τῶν
πρώτων.

27 Καὶ ἐνῶ αὐτὸς ἔλεγε ταῦτα,
γυνή τις ἐκ τοῦ ὄχλου ὑψώσασα φω-
νὴν, εἶπε πρὸς αὐτόν, Μακαρία ἡ
κοιλία ἣτις σὲ ἐβάστασε, καὶ οἱ μα-
στοὶ τοὺς ὁποίους ἐθήλασας.

28 Αὐτὸς δὲ εἶπε, Μακάριοι μάλ-
λον οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ
καὶ φυλάττοντες αὐτόν.

29 Καὶ ἐνῶ οἱ ὄχλοι συνηθροί-
ζοντο, ἤρχησε νὰ λέγῃ, Ἡ γυνὴ αὐ-
τῇ εἶναι πονηρά· σημεῖον ζητεῖ· καὶ
σημεῖον δὲν θέλει δοθῇ εἰς αὐτήν,
εἰμὴ τὸ σημεῖον Ἰωάν· τοῦ προφήτου.

30 Διότι καθὼς ὁ Ἰωάν·ς ἔγεινε
σημεῖον εἰς τοὺς Νινευίτας, οὕτω
θέλει εἶσθαι καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
εἰς τὴν γενεάν ταύτην.

31 Ἡ βασίλισσα τοῦ νότου θέλει
σκηωθῇ ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀν-
θρώπων τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ θέλει

μυλὴν τὴν φόρτι, ἐ τὰ μούντυς ἀτέ,
ἰ μέρρ ἄρμετε χε χιθ ἐμούθνε μπε τὸ,
ἐ ντάν πρέν' ἐτίγ.

23. Αἱ χε σέυτε με μούα, ἔστε
κόντρε μούα, ἐ αἱ χε νούχε μπεγέδ
με μούα, περχάπ.

24. Κούρ τε δάλλε Σπίρτι ἰ πετρε
γκά νιερίου, βέτε ντε περ βέντε τε
θάτα, ἐ χερκόν τε πρέιγτουρε· ἐ σὶ
νούχε φέν, θότε· λὲ τε κθένεμ ντε
στειπὶ τίμε γκα δόλα.

25. Ε σὶ θγιέν, ἐ φέν τε φθίρε, ἐ
τε παστρούρε.

26. Α χιέρε βέτε ἐ μέρρ με βέτε-
χε ἐ δὲ ὅτατε τε τγιέρα Σπίρτερε
με τε χελίνγ σὲ βέτεχεν' ἐτίγ, ἐ χί-
γενε ἐ βίνε ἀτγ· ἐ βένενε τε παστά-
τγμει· ἐ ἀτίγ νιερίουτ με τε λίφα σὲ
τε πάρατε.

27. Ε Φιάου κούρ οὐ θόῤῥε αἱ χε-
τὸ, νιὲ φρούχ πρέντα γκα τούρμα
γχιρίγι νιὲ χε, ἐ ἰ θά ἀτίγ· λιούμ
πάρκου χετὲ κα μπάιγτουρε τίγ, ἐ
δὲ σίσετε χε θίθε.

28. Ε δὲ αἱ θά· με τέπερ γιάνε
τε λιούμτουρε ἀτὰ χε διφιόγενε
φγιάλιν· ἰ Περντίσε, ἐ ἐ βόαγεν·
ἀτέ.

29. Ε κούρ οὐ μπεγιοῦαδε τούρ-
μετε, νίσι τοῦ θόῤῥ· χεγιδ φυλὴ ἔστ·
ἐστρέμπερε· νισάν χερκόν ἐ νισάν δὲ
τε μὲς ἰ ἱπετε ἀσάιγ, πὲ νισάν ἰ
προφήτιτ Ἰωνάιτ.

30. Σὲ σὶ κόντρ' οὐ πὲ νισάν ἰ
Νινεβίτατ Ἰωνάι, χεττοῦ δὲ τε γέτε
ἐ δὲ ἰ πέρρ ἰ νιερίουτ μπε χετὲ
φυλί.

31. Μπερετρέσχ ἐ Νοτίσε δὲ τε
γχιρίγενε νιὲ φρούχ κόντρε νιέρεζετ σὲ
χεσάιγ φυλιετ, ἐ δὲ τι δεμετόγε ἀτὰ·

κατακρίνει αὐτούς· διότι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς, διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος· καὶ ἰδοὺ πλείοτερον τοῦ Σολομῶντος εἶναι ἐδῶ.

32 Οἱ ἄνδρες τῆς Νινευὶ θέλουσιν ἀναστηθῆναι ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ θέλουσι κατακρίνει αὐτήν· διότι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωῶ· καὶ ἰδοὺ, πλείοτερον τοῦ Ἰωῶ εἶναι ἐδῶ.

33 Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἀνάψας θέτει εἰς τόπον ἀπόκρυφον, οὐδὲ ὑπὸ τὸν μύδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν λυχνοστάτην, διὰ νὰ βλέπωσι τὸ φῶς οἱ εἰσερχόμενοι.

34 Ὁ λύχνος τοῦ σώματος εἶναι ὁ ὀφθαλμός· ὅταν λοιπὸν ὁ ὀφθαλμός σου εἶναι καθαρὸς, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου ἦναι φωτεινόν· ἀλλ' ὅταν ᾖναι πονηρὸς, καὶ τὸ σῶμά σου εἶναι σκοτεινόν.

35 Πρόσεχε λοιπὸν μήποτε τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ εἶναι σκότος.

36 Ἐὰν λοιπὸν ὅλον τὸ σῶμά σου ᾖναι φωτεινόν, μὴ ἔχῃς τὸ μέρος σκοτεινόν, θέλει εἶσθαι φωτεινόν ὅλον, καθὼς ὅταν ὁ λύχνος σὲ φωτίσῃ διὰ τῆς λάμπειας.

37 Καὶ ἀφοῦ ἐλάλησας ταῦτα, Φαρισαῖός τις παρεκάλει αὐτὸν νὰ γευματίσῃ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· εἰσελθὼν δὲ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν.

38 Ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν, ὅτι δὲν ἐνέβη πρῶτον πρὶν τοῦ γεύματος.

39 Καὶ ὁ Κύριος εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τώρα σεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἐξώθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πινάκιου καθαρίζετε· τὸ δὲ ἐσωτερικόν σας γέμει ἀρπαγῆς καὶ πονηρίας.

40 Ἄφρονες, ἐκεῖνος ὅστις ἔκαμε τὸ ἐξώθεν, δὲν ἔκαμε καὶ τὸ ἐσωθεν,

σὲ ψὲ ἀγῶ ἔρδι γὰρ ἄν' ἐδέουτ, πὲρ τὲ διφιούαρε σοφίν' ἐ Σολομοῖτ, ἐ γιὰ χετοῦ ἔστε μὲ σούμε σὲ Σολομοῖ.

32. Νιέρεζιτ' ἐ Νινεβίσε δὲ τὲ γκριζενε μπὲ φιούχ κόντρε χεσαίγ φυλίστ, ἐ δὲ τὰ δεμετόγενε ἀτὲ, σὲ ψὲ μετανότηνε μπὲ διδασκί τὲ Ἰωνάιτ ἐ γιὰ μὲ σούμε σὲ Ἰωνάι χετοῦ.

33. Εντονίε κούρ δεζ φωτίνε νοῦκ' ἐ θε ντὲ θέντ τὲ φσέχουρε, ἀς ντένε σινίχ, πὸ μπὲ σαμπτάν, χε τὲ σόχενε δρίτενε ἀτὰ χε χίτενε πρέντα.

34. Φωτὶ ἐ κούρμιτ ἔστε σίρρι. ἐ κούρ τὲ γέτε σίρρι ἔτ ἐ παπτρούαρε, φίθε κούρμι ἔτ δὲ τὲ γέτε ἐ ντρίτουρε· ἐ κούρ τὲ γέτε ἐ λίφκ, ἐ δὲ κούρμι ἔτ δὲ τὲ γέτε ἐ ἐρρέτε.

35. Βεστροδ δὲ τὲ μὲς γέτε δρίτα γιότε σκοτάδ.

36. Ε ντὲ κίφτε φίθε κούρμι ἔτ ἐ ντρίτουρε ἐ τὲ μὲς χέτε ντονίε ἄνε τ' ἐρρέτε, δὲ τὲ γέτε ἐ ντρίτουρε· φίθε, πόσι φωτία κούρ τὲ ντρίτ τιγ μὲ δρίτε τὲ σάιγ.

37. Ε κούρ κουθεντόντε ἐ λιούτεγ ἀτίγ νίε Φαρισέο, χε τὲ σίγ τὲ δρέκεγ μὲ τὲ ἐ σὶ χίρι ντὲ στέπ ντένι ντὲ μεσαλε.

38. Ε Φαρισαίουα σὶ πὰ χε νοῦκ' οὐ λιὰ περπάρα πούχεσε, οὐ τζιουδίτ.

39. Ε δὲ ζότι ἐ θὰ ἀτίγ· νταστί γιούβετ φαρισέιγτε λιάνι τὲ περγιάσσεμεν' ἐ κούπεσε ἐ τὲ σκούρέσε ἐ ἐ πρέντεσμεγία γιούουγ ἔστε πλιότ γὰ τὲ βεμπιέρα ἐ δγαλεζίρα.

40. Τὲ πὰ μέντ, κούσ πέρρι τὲ περγιάσσεμενε, νοῦχε καὶ χε βε αὶ

41 Πλὴν δότε ἐλεημοσύνην τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, καὶ ἰδοὺ, τὰ πάντα εἶναι καθαρὰ εἰς ἑσᾶς.

42 Ἀλλ' οὐαὶ εἰς ἑσᾶς τοὺς Φαρισαίους, διότι ἀποδεκατίζετε τὸ ἥδυσμον καὶ τὸ πῆγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παραβλέπετε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα ἔπρεπε νὰ κάμνῃτε, καὶ ἐκεῖνα νὰ μὴ ἀφήσῃτε.

43 Οὐαὶ εἰς ἑσᾶς τοὺς Φαρισαίους, διότι ἀγαπάτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς.

44 Οὐαὶ εἰς ἑσᾶς, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, διότι εἰσθε ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ὁποῖα δὲν φαίνονται, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω δὲν γνωρίζουσιν.

45 Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν, λέγει πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις.

46 Ὁ δὲ εἶπε, Καὶ εἰς ἑσᾶς τοὺς νομικοὺς οὐαὶ, διότι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ σεῖς μὲ ἓνα τῶν δακτύλων σας δὲν ἐγγίζετε τὰ φορτία.

47 Οὐαὶ εἰς ἑσᾶς, διότι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες σας ἐφόνευσαν αὐτοὺς.

48 Ἄρα μαρτυρεῖτε καὶ συμφωνεῖτε εἰς τὰ ἔργα τῶν πατέρων σας· διότι αὐτοὶ μὲν ἐφόνευσαν αὐτοὺς, σεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα αὐτῶν.

49 Διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπε, Θέλω ἀποστελεῖν εἰς αὐτοὺς προφῆτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν θέλω αἰ φονεύσει καὶ ἐκδιώξει.

ἔδωκε τὴν ἀρέσκουσαν;

41. Ντόντ σὲ ἵπνι ἐλεημοσίᾳ γὰ ἀτὸ καὶ οὐ τεπερόγενε, ἐπατάιγ φίθι γιάνε τὴν παστρουάρα περ γιούβετ.

42. Πὸ θέ μπε γιούβετ φαρισεῖγτε, σὲ ἵπνι τὴν διγιέντ' ἐ διγιόμοσε, ἐ τὴν πῖγανον, ἐ τὴν φίθι λιάχε-ραβετ, ἐ λῖνι φιούινκε ἐ δὲ δασου-ρίν' ἐ Περντίσε' δούχαεῖγ τὴν πῖγετε κατὸ ἐ δὲ ἀτὸ τὴν μὸς ἰ λέρετε.

43. Βὲ μπε γιούβετ φαρισεῖγτε, σὲ δότ' ἐντ' ἐπάρε ντὲ συναγόγε, ἐ δὲ τῶν περσεντέγενε μπ' οὐδερα.

44. Βὲ μπε γιούβετ γραμματεῖγ, ἐ φαρισεῖγ μὲ δι φάκε, σὲ ψὲ ἵνι πᾶσι βάρρετε κὲ νοῦκε δούκενε, ἐ νιέ-ρεζίτε ἐτξεγενε μπὶ τὸ, ἐ νοῦκ' ἰ δίνε.

45. Ε νιέ γὰ δασκάλετ' ἐ νόμιτ οὐ περφέιγ, ἐ ἰ θὰ ἀτίγ' δασκάλ, μὲ κατὸ καὶ θοῦα νὰ ὄν ἐ δὲ νέβετ.

46. Ε δὲ αἰ ἰ θότ'· θέ ἐ δὲ μπε γιούβετ δασκάλετ' ἐ νόμιτ, σὲ γκαρ-κάνι νιέρεζίτε πᾶρρε καὶ νοῦκε γκρί-χενε, ἐ γιούβετ κατὸ πᾶρρε νοῦκε δότ' τὴν γκρίσι ας μὲ φίθι τούαῖγ.

47. Βὲ μπε γιούβετ σὲ ψὲ δερ-τόνι βάρρετ' ἐ προφήτετ, ἐ παπα-λάρετε τούαῖγ ἰ βράνε ἀτά.

48. Μὲ τὴν βερτέα πένι τοῦ νό-χενε πότα. καὶ βερβιόνι πούνετ' ἐ παπαλάρεβετ τούαῖγ· σὲ ἀτὰ ἰ βράνε ἀτά, ἐ γιούβετ οὐ δερτόνι βάρρετ' ἐτοῦρε.

49. Πρὸ ἀντάιγ ἐ δὲ σοφία ἐ Περντίσε θὰ· δὲ τὴν δερφόιγ μπά τὰ προφῆτερ, ἐ δὲ Ἀποστόλε, ἐ γκα ἀτὰ τζὰ δὲ τὴν βράσενε, ἐ τζὰ δὲ τὴν ντιγιέκενε.

50 Διὰ τὴν ἐκζητηθῆ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν, τὸ ἐκχυνόμενον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ κόσμου, ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης,

51 Ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ Ἄβελ, ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου τοῦ φονεῦ θέντος μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ ναοῦ· ναί, σὰς λέγω, θέλει ἐκζητηθῆ ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.

52 Οὐκ εἰς ἑσᾶς τοὺς νομικοὺς, διότι ἀφηρεῖσατε τὸ κλειδίον τῆς γνώσεως· σεῖς δὲν εἰσῆλθετε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐμποδίζετε.

53 Ἐνῷ δὲ αὐτὸς ἔλεγε ταῦτα πρὸς αὐτοὺς, ἤρχισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νὰ διεγείρῳσιν αὐτὸν σφοδρὰ, καὶ νὰ θιάζωσιν αὐτὸν νὰ ἐμιλήσῃ, ἐρωτῶντες περὶ πολλῶν,

54 Ἐνεδρεῦοντες αὐτὸν καὶ ζητοῦντες νὰ ἀρπάσωσι τι ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ, διὰ νὰ κατηγορήσωσιν αὐτόν.

ΚΕΦ. β'. 12.

Ἐν τῷ μεταξὺ αὐτοῦ συνηθροίσθησαν αἱ μυριάδες τοῦ ὄχλου, ὥστε κατεπάτουν ἀλλήλους, ἤρχισε νὰ λέγῃ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Πρῶτον προσέχετε εἰς ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἧτις εἶναι ὑπόκρισις.

2. Ἀλλὰ δὲν εἶναι οὐδὲν κεκαλυμμένον, τὸ ὁποῖον δὲν θέλει ἀνακαλυφθῆ· καὶ κρυπτόν, τὸ ὁποῖον δὲν θέλει γνωρισθῆ.

3. Ὅθεν ὅσα εἶπατε ἐν τῷ σκότει, ἐν τῷ φωτὶ θέλουσιν ἀκουσθῆ· καὶ ὅ,τι ἐλαλήσατε πρὸς τὸ ὠτίον ἐν τοῖς ταμείοις, θέλει κηρυχθῆ ἐπὶ τῶν δωματίων.

50. Κὲ τὲ ἑρκόνετε φιάκου ἰφίθῃ προφήτερετ, ἕ ἔσῃτε δερδουρε ἕ ντὲ τὲ νίσουρε τὲ γέτεσε, γὰ ἕργιὸ φυλί.

51. Κὲ γὰ φιάκου ἰ" Ἀβελιτ γγέρα μπὲ φιάκ τὲ Ζαχαρίτε, ἕ οὐ βρά ντὲ μὸς τὲ θυσιαστήριτ, ἐ τὲ ὅτεπίσε (Περντίσε)· βερπέτ οὐ θὲμ. γιούβετ, δὲ τὲ ἑρκόνετε γὰ ἕργιὸ φυλί.

52. Βὲ μπὲ γιούβετ δασκάλετ' ἐ νόμιτ, σὲ ψὲ μούαρτε κιούτζνε ἐ σὲ δίγτυριτ' ἐ ἕ γιούβετ νούκε χίνι, ἐ δὲ μποδίστε ἀτὰ ἕ ḡγινε.

53. Ε κοὐρ θόῳτε αἱ ἕτὸ μπὰ τὰ, νίσνε γραμματέγτε, ἐ δὲ φαρισαίγτε τὲ ῥίγνε κόντρε μὲ ὅούμ φουκί, ἐ τὰ ἀντραλόσνε ἀτὲ τούκ' ἐ πύέτουρε πὲρ ὅούμ πούνερα.

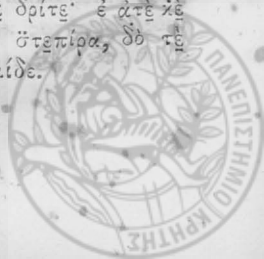
54. Ε ἐ περφιδίγνε ἀτὲ ἐ ἕρφιδίγνε τὲ ντζίρε φὲ γὰ φόγ' ἐτίγ, ἕ τὰ κκλεζόγνε ἀτὲ.

Κρίε Ἐδιμπεδιέτετε. ιβ'. 12.

Ντὲ μὸς τὲ ἕτουρε, οὐ μπὲγιούαδε ὅούμ μίγερα τούρμετ, σὰ ὁἕλνε ἱέρι γιάτερινε· ἐ νίσι τοῦ θόῳ μαθητίβετ σὲ τίγ' πρωτοπάρε ρούαγνι βέτεχενε τούαγ γὰ προύμετ' ἐ φαρισαίγτε, ἕ ἔσῃ ὑποκρισί.

2. Ε νούκ' ἔσῃτε ντοῖς ἐμπουλιούαρε, ἕ τὲ μὸς ζουλιόνετε, ἐ ἐφῶχουρε ἕ τὲ μὸς ῥίχετε.

3. Αντάγ σα θάτε ντ' ἐρεσίρε, δὲ τὲ διφιδόνε ντὲ δρίτε· ἐ ἀτὲ ἕ θάτε ντὲ βεῶ μπὲ ὅτεπίρα, δὲ τὲ διφιδόνετε μπὲ κεραιδέ.

4. Λέγω δὲ πρὸς ἐσᾶς τοὺς φίλους μου, Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτείνοντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ δυναμένων περισσώτερόν τι νὰ πράξωσι.

5. Θέλω δὲ σᾶς δεῖξει ποῖον νὰ φοβηθῆτε· φοβήθητε ἐλεῖνον ὅστις ἀφοῦ ἀποκτείνῃ, ἔχει ἐξουσίαν νὰ ῥίψῃ εἰς τὴν γέενναν· ναί, σᾶς λέγω, τοῦτον φοβήθητε.

6. Δὲν πωλοῦνται πέντε στρουθία διὰ δύο ἀσάρια· καὶ ἔν ἐξ αὐτῶν δὲν εἶναι λεηλοσημονημένον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ·

7. Ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν εἶναι πάντα ἡριθμημένοι. Μὴ φοβεῖσθε λοιπόν· ἀπὸ πολλῶν στρουθίων διαφέρετε.

8. Σᾶς λέγω δὲ, Πᾶς ὅστις μὲ δολογίᾳ ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει ὁμολογήσῃ αὐτὸν ἐμπροσθεν τῶν Ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ.

9. Ὅστις δὲ μὲ ἀρνηθῇ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει ἀρνηθῇ αὐτὸν ἐνώπιον τῶν Ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ.

10. Καὶ πᾶς ὅστις θέλει εἰπεῖ λόγον κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, θέλει συγχωρηθῇ εἰς αὐτόν· ὅστις ὅμως βλασφημῇ κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εἰς αὐτὸν δὲν θέλει συγχωρηθῇ.

11. Ὅταν δὲ σᾶς φέρωσιν εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε πῶς, ἢ τί νὰ ἀπολογηθῆτε, ἢ τί νὰ εἴπητε.

12. Διότι τὸ ἅγιον Πνεῦμα θέλει σᾶς διδάξῃ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ τί πρέπει νὰ εἴπητε.

13. Εἶπε δὲ τις πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ ὄχλου, Διδάσκαλε, εἶπε πρὸς τὸν ἀ-

4. Εὐ δὲ οὐ θοὴν γιούβῃ μίκετ σὲ μὲ, μὲς χίνοι φοίχῃ γὰ ἀτὰ καὶ οὐ θράσυνε κοῦρμινε, ἐ κα παστάγε νού· καὶ κάνε σέ·τ τοῦ πέρυνε μὲ τέπερ.

5. Πὸ οὔνε δὲ τοῦ δεφτόιγ γιούβῃ γὰ τζίλι τὲ κένι φοίχῃ. Τὲ τρέμ·πι ἀτὲ καὶ σὶ τοῦ γκρέρε γέτενε, κα ἐξουσι τὲ θέρε ντὲ πίσ· κατὲ οὐ θοὴν βερτέτ τὲ τρέμ·πι.

6. Νούκ' ἔστῃ βερτέτ δὲ πέσε ζότ'κ ὅτενε πέρ δι ἄσπερ; ἐ ἄς νιὲ γὰ κατὰ νούκ' ἔστῃ χαρούρα περπάρα Περντίσε·

7. Πὸ ἐ δὲ κίμετ' ἐ κρέιτ σου·αἶγ οὐ γιάνε νεμερούαρε· μὲς οὐ τρέμ·πι ἀδὰ σὲ γιούβῃ ἔνι μὲ τὲ λιάρτε γὰ οὔμε ζέτ'κ.

8. Εὐ οὐ θοὴν γιούβῃ, κα τζίλι δὲ κα τὲ κοιντόγε μούα περπάρα νιέρεζετ, ἐ δὲ ἰ κίρρι νιερίουτ δὲ τὰ κοιντόγε ἀτὲ περπάρα Ἐγγεγετ σὲ Περντίσε.

9. Εὐ ἂτ κα τὲ μ'ἀρνίσγε μούα περπάρα νιέρεζετ, ἐδὲ κίρρι νιερίουτ δὲ τ' ἀρνίσγετ περπάρα Ἐγγεγετ σὲ Περντίσε.

10. Εὐ δὲ τζίλι δὲ κα τὲ φλιάσε φγιάλε κόντρε κίρριτ σὲ νιερίουτ, δὲ τὲ ντεγένετε ἀτίγ· μὰ ἀτίγ κα τὲ βλατρημίσε κόντρε Σένγιτ Σπίρτ, δὲ τὲ μὲς ἰ ντεγένετε.

11. Εὐ κοῦρ τοῦ πίνεγ γιούβῃ ντὲ συναγόγε, ἐ περπάρα ἀρχόντεβετ ἐ δὲ ζοτερίνετ, μὲς κίρρι ντέρ μέντ κίτ, ἐ τζφάρε λοτ τὲ περφέφι, ἂ τζτὲ θότ.

12. Σε Σένγιτ Σπίρτ δὲ τοῦ διδά· γε γιούβῃ ἀτὲ χέρε ἀτὰ κα δού·χαρε τὲ θότ.

13. Εὐ ἰ θὰ ἀτίγ νιὲ γὰ τούμα· δασκάλ, θούατ' βελότ σίμ τὲ νταγε

δεσφόν μου νά μοιρασθῇ μετ' ἐμοῦ τήν με μούα κληρονομίαν.

14. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησε δικαστὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς;

15. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Προσέχετε καὶ φυλάττεσθε ἀπὸ τῆς πλεονεξίας· διότι ἐάν τις ἔχῃ περισσά, ἡ ζωὴ αὐτοῦ δὲν συνίσταται ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ.

16. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς παρὰβολὴν, λέγων. Ἄνθρωπου τινὸς πλουσίου εὐτύχτησαν τὰ χωράφια·

17. Καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ, λέγων, Τί νὰ κάμω; διότι δὲν ἔχω ποῦ νὰ συναῶ τοὺς καρπούς μου.

18. Καὶ εἶπε, Τοῦτο θέλω κάμει· θέλω χαλάσει τὰς ἀποθήκας μου, καὶ θέλω οἰκοδομήσει μεγάλητέρας, καὶ συναῶι ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου·

19. Καὶ θέλω εἰπεῖ πρὸς τὴν ψυχὴν μου, Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ ἐναποτεταμιευμένα δι' ἐτὴ πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου.

20. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Θεός, Ἄφρον, ταύτην τὴν νύκτα τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ὅσα δὲ ἠτοίμασας, τίνας θέλουσιν εἶσθαι;

21. Οὕτω θέλει εἶσθαι ὅστις θησαυρίζει εἰς ἑαυτὸν, καὶ δὲν πλουτεῖ εἰς Θεόν.

22. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Διὰ τοῦτο λέγω πρὸς ἑσάς, Μὴ μεριμνᾶτε διὰ τὴν ζωὴν σας, τί νὰ φάγητε· μηδὲ διὰ τὸ σῶμα, τί νὰ ἐνδυθῇτε.

23. Ἡ ζωὴ εἶναι τιμιώτερον τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος.

24. Παρατηρήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι δὲν σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν· ὅτινες δὲν ἔχουσιν ταμίον, οὐδὲ ἀ-

14. Ε δὲ αὐτὸς ἰθα αὐτίγ, ὦ νιερὶ κοῦσὲ μὲ βοῦρι μούα τοῦ φικουκίγ, ἀ τοῦ ντάγ πγίεσς γιούβετ;

15. Ε οὐ θότ ἀτοῦρε· θεῖτρὸνι, ἐ ρούαγιουνι γκά λιαχέμιμι· σὲ ψὲ νούχε κεντρὸν γέτ· ἐ νιερίουτ γκά μπεγέδε· για ἐ φέριτ χέ κά.

16. Ε οὐ θὰ ἀτοῦρε νιὲ παραβολὴ ἐ οὐ θότ· νιέτ νιερίουτ σὲ πάσουρε ἐ πόλι ἄρρα.

17. Ε μεντόνεϊγ μὲ θέτεχε τὲ τίγ, ἐ θόστε, τζιτὲ πέγ; σὲ νούχε κάμ κοῦ τὲ μπεγέδ δρίθερατ ἐμία.

18. Ε θὰ, χεστὸν δὸ τὲ πέγ, τὲ πρίθ ἀμπάρετ ἐμία, ἐ τὲ πέγ μὲ τὲ μεδὰ, ἐ δὸ τὲ μπεγέδ ἀτγὲ φίθε δρίθερατ ἐμία, ἐ δὲ τὲ μίρρατ ἐμία.

19. Ε δὸ τὲ θόμ Σπίρτιτ σίμ, ὦ Σπίρτ, χέ σοῦμε τὲ μίρρα βένε μπε· νιάνε πέρ σοῦμε βίτερα, χά, ἐ πὶ, ἐ πρέγιου, ἐ φέζου.

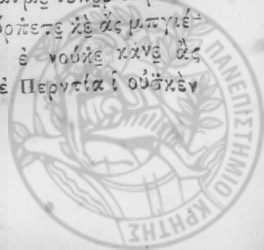
20. Ε ἰθότ ἀτίγ Περντία, ἰ πα μέντ, χετὲ νάτε τὲ κερκόγεγε πρέγ· τέγε Σπίρτινε, ἐ ἀτὸ χέ χέ βένε μπε· νιάνε, τὲ κοῦγτ δὸ τὲ γένε;

21. Κεστὸν βέτα πέρ ἀτέχε μπε· γέδ πέρ βέτεχε, ἐ νούκ' εῖτ' ἰ πά· σουρε πέρ Περντινε.

22. Ε οὐ θότ μαθητίθετ σὲ τίγ· πρὶ ἀντάγ οὐ θόμ γιούβετ, μὲ οὐ συλοήσνι μὲ Σπίρτ τούαγ τζιτὲ χὰ, ἀ τζιτὲ βίονι ντὲ κούρμ τούαγ.

23. Σπίρτι βεγὲν μὲ τέπερ σέτὲ γκρένετε, ἐ δὲ κούρμι μὲ τέπερ σέρότα.

24. Συλοήσνι κούρετε χέ ἀς μπγιέ· λενε, ἀς κούρρενε ἐ νούχε κὰνε ἀς κιλιάρ ἀς ἀμπάρ, ἐ Περντία ἰ οὐτκέν

ἀποθήκην, καὶ ὁ Θεὸς τρέφει αὐτούς·
πόσω μᾶλλον σεῖς διαφέρετε τῶν
πτηνῶν;

25. Καὶ τίς ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύν-
ναι να προσθέσῃ εἰς τὸ ἀνάστημα
αὐτοῦ μίαν πῆχυν;

26. Ἐὰν λοιπὸν οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον
δύνασθε, τί μεριμνᾶτε περὶ τῶν λοι-
πῶν;

27. Παρατηρήσατε τὰ κρίνα πῶς
αὐξάνουσι· δὲν κοπιάζουσιν, οὐδὲ κλώ-
θουσι· ἅς λέγω ὑμῶς, οὐδὲ ὁ Σολομὼν
ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ ἐνεδύθη ὡς ἐν
τούτων.

28. Ἀλλ' ἐὰν τὸν χόρτον, ὅστις
σήμερον εἶναι ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ αὔ-
ριον ῥίπτεται εἰς κλίβανον, ὁ Θεὸς
ἐνδύη οὕτω, πόσω μᾶλλον ἐσᾶς ὀ-
λιγόπιστοι;

29. Καὶ σεῖς μὴ ζητῆτε τί να φα-
γητε, ἢ τί να πίνητε· καὶ μὴ ᾔσθε
μετέωροι·

30. Διότι ταῦτα πάντα ζητοῦσι·
τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ
ἐξέσφρει ὅτι ἔχετε χρεῖαν τούτων·

31. Πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν
τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα θέλουσι
σᾶς προστεθῆ.

32. Μὴ φοβοῦ, μικρὸν ποίμνιον·
διότι ὁ πατὴρ σας εὐδόκησε να σᾶς
δώσῃ τὴν βασιλείαν.

33. Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντά σας,
καὶ δότε ἐλεημοσύνην· Κάμπετε εἰς
ἐαυτοὺς βαλάντια τὰ ὅποια δὲν πα-
λαιῶνται, θησαυρὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
ὅστις δὲν ἐκλείπει, ὅπου κλέπτῃς δὲν
πλησιάζει, οὐδὲ ὁ σκόλῃς διαφθείρει.

34. Διότι ὅπου εἶναι ὁ θησαυρός
σας, ἐκεῖ θέλει εἶσθαι καὶ ἡ καρδία
σας.

ἀτά· σὰ φάρκ πένι γιούβει γὰρ ζῶν-
τες;

25. Κοῦθ' ἔσθε γὰρ γιούθ' καὶ μὲ
σοῦμε τὲ συλοήσουρε τὲ μέντιτ σὲ
τιγ, μούντ τὲ ὅτόγε ντὲ ὅτ'ατ τὲ
τιγ νιὲ καύτ;

26. Ε ντὲ μὲς μούντιν ντὲ τὲ βό-
φελνε, ψὲ θρίντι κόκνε περ τὲ τγιέ-
ρατ;

27. Βεῦτρίνι λιούλετε κιθ' ῥίτενε·
νούχε μουντόνε, ἄς τγιέρενε· ἐ οὐ
ὁδμ γιούβετ, καὶ ἄς Σολωμόνι μὲ φίθ
ντέρ τὲ τιγ οὐ βεῦ σὶ νιὲ γὰρ κατό.

28. Ε ντέρτε καὶ κάρρε, καὶ σὸτ
ἔῶτε ντέρ φούσε, ἐ νέσσε ῥίχετε ντέρ
φούρρε· ἐ βεῦ Περντία καῖτοῦ, σὰ μὲ
τέπερ δὲ τὲ θέσγε γιούβετ κέσε πάχε;

29. Ε δὲ γιούβετ μὲς κερκόι τζτὲ
χαῖ, ἃ τζτὲ πτ, ἐ μὲς δόι τὲ γκρίχι
σοῦμε λιάρτ.

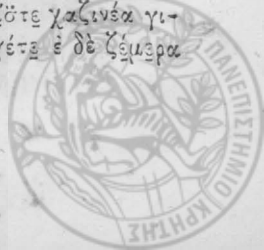
30. Σὲ ψὲ τὲ φίθα κατό πούνερα
νιέρεζιτ· ἐ κεσάιγ γέτετ ἰ κερκόγενε,
μὰ παπάι γιουάιγ ἐδι καὶ οὐ δοῦχνε
φίθ· κατό.

31. Πὸ κερκόνι μπρετερίν ἐ Περ-
ντίσε, ἐ φίθ κατό δὲ τοῦ ἱπνε γιού-
βετ μὲ τὲ ὅτοῦρε.

32. Μὲς οὐ τρέμπ τι ὦ φκρίκ ἰ
βόφελε σὲ καῖτοῦ ἰ πελκίου παπάιτ
σουάιγ τοῦ ἄπε γιούβετ μπρετερίνε.

33. Σίτινι πλιάσκατε τοῦαῖγ καὶ
κίνι ἐῖπνι ἐλεημοσύν· πένι περ θέτε-
χε τοῦαῖγ κουλέτα καὶ ζούχε ὅγιτε-
ρόνε, χαζινὲ ντέρ Κίελ καὶ νούχε
πρίσσε· τέκ νούχε κιάσετε κουσάρ,
ἄς κρίμπι ἐ πρέτ.

34. Σὲ ψὲ τέκ' ἔῶτε χαζινέα γι-
ουάιγ, ἀτγὲ δὲ τὲ γέτε· ἐ δὲ ζέμερα
γιουάιγ.

ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. Βραδύνει νὰ ἔλθῃ ὁ κύριός μου· καὶ ἀρχίσῃ νὰ δέρῃ τοὺς δούλους καὶ τὰς δούλας, καὶ νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίῃ καὶ νὰ μεθύρῃ.

46. Θέλει ἔλθεῖ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου καθ' ἡν ἡμέραν δὲν προτρέπει, καὶ καθ' ἡν ὥραν δὲν ἐξεύρει· καὶ θέλει ἀποχωρίσει αὐτὸν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ θέλει θέσει μετὰ τῶν ἀπίστων.

47. Ἐκεῖνος δὲ ὁ δούλος ὅστις γνωρίσας τὸ θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ, δὲν ἡτοίμασεν, οὐδὲ ἔκαμε κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, θέλει δαρθῇ πολὺ.

48. Ὅστις ὅμως μὴ γνωρίσας ἔπραξεν ἄξια δαρμῶν, θέλει δαρθῇ ὀλίγον. Εἰς πάντα δὲ εἰς τὸν ὅποιον ἐδόθη πολὺ, πολὺ θέλει ζητηθῇ παρ' αὐτοῦ· καὶ εἰς ὅντινα ἐναπιστεύθη πολὺ, περισσότερον θέλουσιν ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ.

49. Πῦρ ἦλθον νὰ θέλω εἰς τὴν γῆν· καὶ τί θέλω, ἐὰν ἤδη ἀνήφθῃ;

50. Βάπτισμα δὲ ἔχω νὰ βαπτίσθω, καὶ πῶς στενοχωροῦμαι ἕως οὗ ἐκτελεσθῇ;

51. Νομίζετε ὅτι ἦλθον νὰ δώσω εἰρήνην ἐν τῇ γῇ; οὐχί, σὰς λέγω, ἀλλὰ διαχωρισμόν.

52. Διότι ἀπὸ τοῦ νῦν θέλουσιν εἶσθαι πέντε ἐν οἴκῳ ἐνὶ διακεχωρισμένοι, οἱ τρεῖς κατὰ τῶν δύο, καὶ οἱ δύο κατὰ τῶν τριῶν.

53. Θέλει διαχωρισθῇ πατὴρ κατὰ υἱοῦ, καὶ υἱὸς κατὰ πατρός· μήτηρ κατὰ θυγατρὸς, καὶ θυγάτηρ κατὰ μητρός· πενθερὰ κατὰ τῆς νόμφης αὐτῆς, καὶ νόμφη κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς.

54. Ἐλεγε καὶ πρὸς τοὺς ὄχλους, "Ὅταν ἴδῃτε τὴν νεφέλην ἀνυψουμένην ἀπὸ δυσμῶν, εὐθὺς λέγετε, Βροχὴ

μερὲς τὴν τιγ, μὲνόν ἡμ' ἵδ' ὅτι τὴ βίγῃ ἐπὶ νίσγῃ τὴν ῥάχῃ κοπίγῃ, ἐ δὲ κοπίγῃ, ἐπὶ τὴ χάγῃ, ἐπὶ τὴ πίγῃ, ἐπὶ τὴ δέχετῃ.

46. Δὸ τὴ βίγῃ ζῶτι ἡ ἀτίγ κοπίλι, ντὰ τὴ δίτῃ καὶ σὲ παντέχ, ἐμπὰ τὴ σαχάτ καὶ νοῦκ' ἐ δὲ δὸ τὰ πένε ἀτὲ δι τζόπα, ἐ πγίεσεν' ἐτίγ δὸ τὰ βέρόρε μὲ τὴ παπῆσετῃ,

47. Εἰ ἀτ κοπίλ καὶ δι θελήμην ἐζότιτ σὲ τιγ, ἐ σῆῦτῃ πέρρε φατὶ, ἐ ἀς κα θάτουρε πὰς θελήμῃσε τιγ δὸ τὴ ρίχετῃ σούμῃ σκοπίνγ.

48. Εἰ ἀτ καὶ σὲ δι ἐ κα πένε πούνερα πέρ τὴ ράχουρε, δὸ τὴ ρίχετῃ πὰςζῃ· ἐ ντὴ τζίλι δὸ κα ῆῦτῃ δένε σούμῃ, σούμῃ δὸ τὴ κερκόνετῃ γνὰ ἀτ· ἐ δὲ ντὴ ἀτ κα ἐπεσοῦανε, ἐ ἡ δάνε σούμῃ, μὲ τέπερ δὸ τὴ κερκόνετῃ ἀτίγ.

49. Ζγιάρ ἄρτζῃ τὴ θῆ μπε δὲ, ἐτζδούα, ντ' ῆῦτῃ καὶ οὐ δεζ νταῦτί.

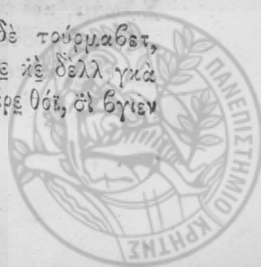
50. Εἰ παφεζῃμ καμ τὴ παφεζόνεμ, ἐ σὰ μουντιμ καμ γγέρα σὰ τὴ σόσετῃ.

51. Παντέχνι σὲ ἄρτζῃ τὴ θῆ μπε δὲ πατῃ; γιό, οὐ θόμ γιούβετ, πό τὴ περτζούαρῃ.

52. Σὲ σὰτ δι ἐ πάρε, δὸ τὴ γένε πῆσε ντὴ νίε ὅτεπὶ περτζούαρῃ, τρε κόντρε δίβετ, ἐ δι κόντρε τρέβετ.

53. Εἰ δὸ τὴ ντάχετῃ καπάι πρέγγ πέρριτ, ἐ πέρρι πρέγγ καπάιτ, ἐ μέμα πρέγγ πίγῃσε, ἐ πίγῃα πρέγγ μέμῃσε, βγιέχερα πρέγγ νοῦσεσε σάιγ, ἐ νοῦσια πρέγγ βγιέχερεσε σάιγ.

54. Εἰ οὐ θόῦτῃ ἐ δὲ τούρμαβετ, καὶ οὐ ὅχι μγιέφουλε καὶ δέλλ γνὰ περρεντόν Αἰετὶ, ἀτῃ χέρε θόα, οὐ βγιεν

ἐρχεται· καὶ γίνεται οὕτω.

55. Καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε, Ὅτι καύσων θέλει εἶσθαι, καὶ γίνεται.

56 Ἰποκριταί, τὰ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ ἐξεύρετε νὰ διακρίνητε, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς δὲν διακρίνετε;

57. Διὰ τί δὲ καὶ ἀφ' ἐαυτῶν δὲν κρίνετε τὸ δίκαιον;

58. Ἐνῷ λοιπὸν ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου πρὸς τὸν ἄρχοντα, προσπάθῃσον καθ' ὁδὸν νὰ ἀπαλλαγῇς· ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε σὲ σύρῃ πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σὲ παραδώσῃ εἰς τὸν ὑπηρέτην, καὶ ὁ ὑπηρέτης σὲ βάλῃ εἰς φυλακὴν.

59. Σοὶ λέγω, δὲν θέλεις ἐξέλθαι ἐκεῖθεν, ἕως οὗ ἀποδώσῃ; καὶ τὸ ἔσχατον λεπτάν.

ΚΕΦ. ιγ'. 13.

ΚΑΤ' ἐκείνον δὲ τὸν καιρὸν ἦλθον τινὲς ἀπαγγέλλοντες πρὸς αὐτὸν περὶ τῶν Γαλιλαίων, τῶν ὁποίων τὸ αἷμα ὁ Πιλάτος ἔμιξε μὲ τὰς θυσίας αὐτῶν.

2. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Νομίζετε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἦσαν ἁμαρτωλοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς Γαλιλαίους διότι ἔπαθον τοιαῦτα;

3. Οὐχί, σὰς λέγω· ἀλλ' ἐὰν δὲν μετανοῇτε, πάντες ὁμοίως θέλετε ἀπολεσθῇ.

4. Ἡ ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτῶ, ἐπὶ τοὺς ὁποίους ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτοὺς, νομίζετε ὅτι οὗτοι ἦσαν ἁμαρτωλοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἱερουσαλὴμ;

ἐ πένετε αὐτοῦ.

55. Εὐκοῦρ σίγῃ καὶ φρενὲς νοτὶ, θάξῃ σὲ βάπτει δὲ τὴ πένει, ἐ πένετε.

56. Νιέρει μὲ δι φάκε, τὲ δούκου-ριτ ἐ δέουτ ἐ δὲ τὲ Κίελιτ διί τὲ νί-χνι, ἐλξτε κόχῃ νταῖτι σὶ νούλῃ μούν-τνι τὲ νίχνι;

57. Ε κίτ νούλῃ μούντνι τὲ νίχνι γκά βετίου τὲ δρέιγτενε;

58. Κοῦρ τὲ βετζ πά μὲ ἀρμίνε τέντ τέκ αἱ καὶ οὐρδερόν, πέν μπού-δε τζδὸ λοῖ πούνε καὶ μούντ τὲ ὅπε-τότζ πρέιγ σὶ σὲ μὸς ντόδετε ἐ τὲ χέιγῃ τιγ τὲ φιοκάτεσι, ἐ φιοκά-τεσι τὲ ἔπ τὲ Τζίρι, ἐ τζίρι τὲ βὲ ντὲ χαφάνε.

59. Τὲ θὸμ τιγ, δὲ τὲ μὸς δάλτζ ἀτέγε, γγέρα σὰ τὲ παφούατζ ἐ δὲ ἄ-σπρεν ἐ πασταίγμε.

Κρίε Ετρεμπεδγιέτετε. ιγ'. 13.

Μπα τὲ κόχῃ κέν' ἀτγὲ περπά-ρα ἐ δὲ τζά καὶ ἰ θόον' ἀτιγ πὲρ ἀτὰ Γαλιλέιγτε, καὶ οὐ περζέου Πιλάτουα φιάκν' ἐτοῦρε πιάσῃ μὲ κουρῇαν τὲ τοῦρε.

2. Ε οὐ περφέιζκ Ἰησοῦι, ἐ οὐ θά ατοῦρε· παντέχνι γιού σὲ κατὰ Γαλι-λέιγτε οὐ πένε μὲ φαγετόρε σὲ γκά φίθε Γαλιλέιγτε, σὲ ψὲ πεσοῦανε τὲ τίλιατε;

3. Γιὸ, οὐ θὸμ γιούβετ· πὸ ντὲ μὸς μετανοήτζι, φίθ' αὐτοῦ δὲ τὲ χου-μπίσνι.

4. Α ἀτὰ τὲ τετεμπεδγιέτε, καὶ ρά μπι τὰ ταράτζα ντὲ Σιλωὰμ, ἐ ἰ θράου ἀτὰ, παντέχνι σὲ κατὰ κένε μὲ φαγετόρε γκά φίθε νιέρειγτε καὶ ρίνε ντὲ Ἱερουσαλίμ;

5. Οὐχί, σῆς λέγω, ἀλλ' ἐάν δὲν μετανοήτε, πάντες ὁμοίως θέλετε ἀπολεσθῆ.

6. Ἐλεγε δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν, εἶχε τις συκὴν πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ· καὶ ἦλθε ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ δὲν εὔρε.

7. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν ἀμπελουργόν, ἰδοὺ τρία ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ δὲν εὕρισκω· ἔκκοψον αὐτήν· διὰ τί καταργεῖ καὶ τὴν γῆν;

8. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει πρὸς αὐτόν, Κύριε, ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν, καὶ βάλω κοπρίαν·

9. Καὶ ἐάν μὲν κάμῃ καρπὸν, καλῶς· εἰ δὲ μὴ, θέλεις ἐκκόψει αὐτήν μετὰ ταῦτα.

10. Ἐδίδασκε δὲ ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν τὸ σάββατον·

11. Καὶ ἰδοὺ, γυνή τις εἶχε πνεῦμα ἀσθενείας δεκαοκτῶ ἔτη, καὶ ἦτο συγκύπτουσα, καὶ δὲν ἠδύνατο παντελῶς νὰ ἀνακύψῃ.

12. Ἰδὼν δὲ αὐτήν ὁ Ἰησοῦς ἐφώναξε, καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν, Γύναι, ἐλευθερωμένη εἶσαι ἀπὸ τῆς ἀσθενείας σου.

13. Καὶ ἔθηκεν ἐπ' αὐτήν τὰς χεῖρας· καὶ παρευθὺς ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζε τὸν θεόν.

14. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι εἰς τὸ σάββατον ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε πρὸς τὸν ὄχλον, Ἐξ ἡμέραι εἶναι, εἰς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐργάζησθε· ἐν ταῦταις λοιπὸν ἐρχόμενοι θεραπεύετε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.

15. Ἀπεκρίθη λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος καὶ εἶπεν, Ἰποκριτὰ, δὲν

5. Γιὸ. οὐ θὴμ γιούβετ' πο ντέ μὸς μετανοήτζι, φίθ' αὐτοῦ δὸ τὲ χουμπίσινι.

6. Ε δὲ οὐ θὴν ἕτετε παραβολὴν νιῆ νερεὶ χιτ' φυτέψουρε ντε βέστετε τὲ τιγ νιῆ φικ, ἐ ἔρδι τὲ κερκόν μπὲ τὲ πέμμε ἐ νούχε φέ-ι.

7. Ε ἰ θὸτ ἀτιγ κὲ πουνὸν βέῤτε-νε' γιὰ, τριβγιέτ' εἰγ ταὺν' ἐ κερκού-αρὲ πέμμε μπὲ ἕτετε φικ, ἐ νούχε φέγ'· πρέε ἀτέ, ψε τὲ λέρε ἐ δὲ βέντνε σκρέτ;

8. Ε δὲ αἰ οὐ περφέιγκ, ἐ ἰ θὰ ἀ-τιγ· ζὸτ, λέε ἀτέ ἐ δὲ ἕτετε βίτ' γγέ-ρα σὰ τὲ ῥεμδιγ ῥότουλε τιγ, ἐτὶ ὅτιε πλέχε·

9. Ε ντε κέρτε πέμμε, μίρρε, ἐ ντε μὸς τὰ πρέτζ ἀτέ μόντε κὲ θγιέν.

10. Ε κὲ κὲ διδάξε ντε συναγού-αιγ νιῆ τὲ σέτουνε.

11. Ε γιὰ ἐ θγιέν νιῆ φρούα κὲ χιτ' τατεμπεδγιέτε θγιέτ' νιῆ Σπίρτ κὲ ἐμπάν τὲ σεμούρε· ἐ κὲ καμπουργιά-σουρε, ἐ νούχε μούντ τὲ γκριγ σίτε φάρεσε λιάρτιτ.

12. Ε σὶ ἐ πὰ ἀτέ Ἰησοῦ, ἐ θύρρι ἄφερ, ἐ ἰ θὰ ἀσάγ' ὦ φρούα, γὲ λε-σούαρε γκά σεμούντα γιόττε.

13. Ε θούρι δούαρτ' ἐτιγ σίπερ μπὲ τὲ, ἐ ἀτε τζάστ οὐ γκρε λιάρτ, ἐ οὐ ντριέτ, ἐ λεβδὸν Περντίνε.

14. Ε ἰ πάρι ἰ συναγόγιτ οὐ περ-φέιγκ τοὺν' ἐ ζεμερῶαρε σὲ ψε ἐ σερρότ' Ἰησοῦ τὲ σέτουνε ἐ θὸσ ντε τούρμε, φιάττε διτ γιάνε κὲ μπὲ ἕτετ' ἐ οὐδσε τὲ πουνόγμε ντε ἕτετ δὰ ἔγιανι, ἐ σερρόουνι, ἐ γιὸ ντε διττε τὲ σέτουνε.

15. Ε δὲ ζότι γιὸν περφέιγκ ἀτιγ, ἐ ἰ θὰ, ὦ νερεὶ μὲ δι φάκε τζίλι δὲ

λύσει ἔκπαιτος ὑμῶν ἐν τῷ σαββάτῳ τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης, καὶ φέρων ποτιζεῖ;

16. Αὕτη δέ, οὕσα θυγάτηρ τοῦ Ἀβραάμ, τὴν ὁποῖαν ὁ Σατανᾶς ἐδεσεν ἰδοὺ δεκαοκτὼ ἔτη, δὲν ἔπρεπε νὰ λυθῇ ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;

17. Καὶ ἐνῷ αὐτὸς ἔλεγε ταῦτα, κατησχύνοντο πάντες οἱ ἐναντίοι αὐτοῦ· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρε δι' ὅλα τὰ ἐνδοξα ἔργα τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ.

18. Ἔλεγε δὲ, Μὲ τί εἶναι ὁμοία ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ; καὶ μὲ τί νὰ ὁμοιώσω αὐτήν;

19. Εἶναι ὁμοία μὲ κόκκον σινάπεως, τὸν ὁποῖον λαβὼν ἄνθρωπος ἐρρίψεν εἰς τὸν κῆπον αὐτοῦ· καὶ τῷξησε καὶ ἔγαγεν δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκήνωσαν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

20. Καὶ πάλιν εἶπε, Μὲ τί νὰ ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ;

21. Εἶναι ὁμοία μὲ προζύμιον, τὸ ὁποῖον λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς τρία μέτρα ἀλεύρου, ἕως οὗ ἀνέβη ὅλον τὸ φθόραμα.

22. Καὶ διήρχετο τὰς πόλεις καὶ κώμας διδάσκων, καὶ ὁδοιπορῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ.

23. Εἶπε δὲ τις πρὸς αὐτὸν, Κύριε ὀλίγοι ἄρα εἶναι οἱ σωζόμενοι; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς,

24. Ἀγωνίζεσθε νὰ εἰσέλθητε διὰ τῆς στενῆς πύλης· διότι πολλοὶ, σὰς λέγω, θέλουσι ζητᾶναι νὰ εἰσέλθωσι, καὶ δὲν θέλουσι δυνηθῇ.

25. Ἀφοῦ σηκωθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἀρχίσπῃ νὰ στέκησθε ἔξω, καὶ νὰ κρούητε τὴν θύραν, λέγοντες, Κύριε, Κύριε, ἀ-

γκὰ γιούβειτ νούχῃς ζυῖδ καν' ἐτίγ, ἀ φουάρε γκὰ φράστῃ τὲ ὄετούνε, ἔ ἔ ὄπις τι ἄπε οὕγε;

16. Ε κατέτῃ ἔτῃ ε πύγ' ε Δ-βραάμῃτ ἔτῃ ε κα λίδουρε σατανάι γιά τετεμπεδγίετῃς βγίετ, νούχῃς δούχαετῃ τὲ ζυῖδεῖγ γκὰ ἔετῃ τὲ λίδουρε ντῃ δίετῃ τὲ ὄετούνε.

17. Ε κοῦρ θόστῃ αἱ ἔετῃ φγιάλῃς τουρπερόνισῃς ἀτῃ ἔτῃ ἔτῃς κόνωρ' ἀτίγ' ε φίθῃ τούρμα φεζόνισῃς πέρ φίθῃ πούνῃς ε ντέρτζουρα ἔτῃ πένισῃς πρέτῃ σί.

18. Ε θόστῃ μετῃ φάρῃ φέτῃ κα τὲ φιάρῃς μπερετῃρῃ ε Περντίσε; ε μετῃ φάρῃς πούνῃς τῃ παραπαρῃς ἀτέ;

19. Κα τὲ φιάρῃς με φάρῃς τὲ σινά-πιτ, ἔτῃ ε μύρι νίε νίετῃ. ε ε μπόλε ντῃ κόφστῃ τὲ τίγ, ε οὐ ρίτ, ε οὐ πῃ πῃμ ἔμῃδε, ε ἔρδε ε ντέγῃς ντῃ δέφα τὲ σάιγ ζόετ' ε Κίελετ.

20. Ε πάφνε θῃ μετῃ φάρῃς πούνῃς τὲ παραπαρῃς μπερετῃρῃ ε Περντίσε;

21. Κα τὲ φιάρῃς με ἀτῃ προύμῃς ἔτῃ νίε φρούα ε νακατόσι με τρε μάτῃς-σε μίελ, γγέρα σῃ οὐ μπροῦ φίθῃ.

22. Ε βίγ τοῦκ ε διδάξουρε κιου-τέτ μετῃ κιουτέτ, ε φῃῃτ μετῃ φῃῃτ, ε πῃν οὐδῃ πρέτῃ Ἱερουσαλίμῃτ.

23. Ε τζῖδ τζῖλι ε θῃ ἀτίγ, Ζότ, ντῃ γιάνῃς τὲ πῃλῃς ἀτῃ ἔτῃ σόσενῃς, ε δῃ ἀτῃ θῃ ἀτοῦρε.

24. Φορτζόουνι τὲ χῖνι, ντῃ πῃρ δέρρε τὲ γγούστῃς σῃ ψῃ οὐ θόμ γιού-βετ, ἔτῃ οῦμῃς δῃ τὲ κερκόγεῃς τὲ χῖ-γενῃς, ε δῃ τὲ μὸς μούνγεῃς.

25. Κοῦρ τὲ γκρίχετῃς ε ζότῃ ε ὄτῃς-πίσε, ε τὲ μπῃλῃς δέρρεῃς, δῃ τὲ ζῖ-ρι τὲ βίγῃ γιάστῃς, ε τῃ πῃρι δέρρεῃς-τούκ' ε θῃνῃ Ζότ, ὦ Ζότ, χάπνα νῃ-

νοιξον εἰς ἡμᾶς, καὶ ἐκεῖνος ἀποκριθεὶς· βετ· ἐ ἀτ δὸ τοῦ περφέρετε, ἐ δὸ τοῦ
σᾶς εἶπη, Δὲν σᾶς ἐξεύρω πόθεν εἰσθε· θότῃ γιούβετ νοῦκ' οὐ δι γιούβετ γκά
γίνι.

26. Τότε θέλετε ἀρχίσειν ἂ λέγητε, 26. Ἀ χιέρε δὸ τῇ νῆσιν τῇ θότῃ νᾶ
ἐφάγομεν ἐμπροσθέν σου καὶ ἐπίομεν, χάγκρεμ περπάρα τέγε, ἐ πίμ, ἐ δὲ
καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδιδάχης. ντῇ βούγερα τόνα διδάξε.

27. Καὶ θέλει εἰπεῖ, Σᾶ· λέγω, δὲν 27. Ε δὸ τοῦ θότῃ· οὐ θόμ γιού-
σᾶς ἐξεύρω πόθεν εἰσθε· φύγετε ἀπ' βετ, χῇ νοῦκ οὐ δι γκά γίνι γιούβετ·
ἐμοῦ, πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. μερφόουν γκά μέγε γιούβετ χῇ πέγε-
τῇ παρανομίτε.

28. Ἐκεὶ θέλει εἶσθαι ὁ κλυθμός 28. Ἀ τγῇ δὸ τῇ γίτε τῇ κιάρετε
καὶ ὁ τριγμός τῶν ὀδόντων, ὅταν ἴδῃτε ἰ τῇ δρεδουριτ ἐ δέμπεβετ κοῦρ τῇ σί-
τὸν Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, καὶ χν· Ἀβραάμνε, ἐ δὲ Ἰσαάκνε, ἐ δὲ Ἰα-
πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ κιώβνε, ἐ δὲ Γίθῃ προφήτετε ντῇ μπρε-
τοῦ Θεοῦ, ἐαυτοῦ· δὲ ἐκβαλλομένου· τερε τῇ Περντίσε, ἐ γιούβετ τοῦ
ἔξω. ντζιέρερε γιάττε.

29. Καὶ θέλουσιν ελθεῖ ἀπὸ ἀνθ- 29. Ε δὸ τῇ βίγερε πότε γκά δέλλ,
τολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἐ δὲ γκά περντόν Διέλι, ἐ πρέγ γε-
νότου, καὶ θέλουσι καθίσει ἐν τῇ βα- ρίοντ ἐ νοτίσε, ἐ δὸ τῇ ρίνε ντῇ μπρε-
σιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. τερε τῇ Περντίσε.

30. Καὶ ἰδοὺ, εἶναι ἔσχατοι, οἵτινες 30. Ε γιά, γιάνε τῇ παῦτάτμε,
θέλουσιν εἶσθαι πρῶτοι, καὶ εἶναι πρῶ- χῇ ἀτᾶ δὸ τῇ γένε τῇ πάρε, ἐ γιάνε
τοι, οἵτινες θέλουσιν εἶσθαι ἔσχατοι. τῇ πάρε χῇ ἀτᾶ δὸ τῇ γένε τῇ παῦτά-
τμε.

31. Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν προ- 31. Μπᾶ τῇ δῖτε ἐρδε ἀφερ τζᾶ
σῆλθον τινὲς Φαρισαῖοι, λέγοντες πρὸς γκά Φαρισαῖτε, ἐ ἰθὺν ἀτίγ, δέλλ,
αὐτόν, Ἐξελθε, καὶ ἀναχώρησον ἐν- εἰνε χιτέγε, σὶ Ἡρώδη δὸ τῇ τῇ ἐρά-
τεῦθεν, διότι ὁ Ἡρώδης θέλει νᾶ σὲ σῇ τίγ.

32. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἰπά- 32. Ε οὐ θότ' ἀτοῦρε, χῇτεγδενι ἐ
γετε καὶ εἶπατε πρὸς τὴν ἀλώπεκα θότῃ χῇσατγ δέλπερεσε· γιά χῇ ντζιέρ
ταύτην, ἰδοὺ, ἐκβάλλω δαιμόνια, καὶ τῇ πκοῦδετε, ἐ δὲ πέγῃ σῆρίμε σὸτ ἐ
κάμνω θεραπείας σήμερον καὶ αὔριον, δὲ νέσερ, ἐ τῇ τρέτανε δῖτε τελίσεμ.

33. Πλὴν πρέπει ἐγὼ σήμερον καὶ 33. Πὸ πέρ σὸτ ἐ δὲ νέσερ ἐ πέρ
αὔριον καὶ τὴν ἐφεξῆς ἡμέραν νᾶ ὑπά- δῖτενε χῇ ἐγιέν δούχασε τῇ πέγῃ οὔ-
γω· διότι δὲν εἶναι δυνατόν προφήτης δνε τίμε· σὲ ἰούχε μούντ τῇ ἐρίτετε
νᾶ ἀπολεσθῇ ἔξω τῆς Ἱερουσαλὴμ. προφήτ περγιάστᾳ Ἱερουσαλίμτ.

34. Ἱερουσαλὴμ Ἱερουσαλὴμ, ἡ 34. Ἱερουσαλίμ, Ἱερουσαλίμ, χῇ
φονεύουσα τοὺς προφήτας, καὶ λιθο- βρετ προφήτετε, ἐ χῇ ὅτιπ με Γούρρε
βολοῦτα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐ- ἀτᾶ χῇ δερφόνερε τέκ τέγε· σᾶ χῇρε
τὴν, ποσάκις ἠθέλησα νᾶ συναῶω τὰ δέσᾳ τῇ μπιγέδ· δγιέλμτ' ἐτοῦα, σὶ

τέκνα σου, καθ' ὃν τρόπον ἡ ὄρνις τὰ ὀρνίθια ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ δὲν ἠθελήσατε;

35. Ἰδοὺ σὰς ἀφίεται ὁ οἶκός σας ἔρημος, Ἀληθῶς δὲ σὰς λέγω, ὅτι δὲν θέλετε μὲ ἰδεῖ ἕως οὗ ἔλθῃ ὁ καιρὸς, ὅτε θέλετε εἰπεῖ, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

ΚΕΦ. ιδ'. 14.

ΚΑΙ ὅτε ἦλθεν αὐτὸς εἰς τὸν οἶκον τινὸς τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων τὸ σάββατον διὰ τὰ φάγη ἄρτον. ἐκεῖνοι παρετήρουν αὐτόν.

2. Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ὑδρωπικός ἦτο ἔμπροσθεν αὐτοῦ.

3. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους, λέγων, Εἴναι τάχα συγκεχωρημένον τὰ θεραπεύει τις ἐν τῷ σαββάτῳ; Οἱ δὲ ἐσιώπησαν.

4. Καὶ πιάσας ἰάτρευσεν αὐτόν, καὶ ἀπέλυσεν.

5. Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπε, Τίνος ἡμῶν ὁ ὄνος ἢ ὁ βοῦς θέλει πέσει εἰς φρέαρ, καὶ δὲν θέλει εὐθὺς ἀνασῦρει αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;

6. Καὶ δὲν ἠδυνήθησαν τὰ ἀνταποκριθῶσιν εἰς αὐτόν πρὸς ταῦτα.

7. Εἶπε δὲ παραβολὴν πρὸς τοὺς κεκλημένους, ἐπειδὴ παρετήρει πῶς ἐξέλεγον τὰς πρωτοκαθεδρίας, λέγων πρὸς αὐτούς·

8. Ὅταν προσκληθῇς ὑπὸ τινος εἰς γάμους, μὴ καθίσθης εἰς τὸν πρῶτον τόπον, μήποτε εἶναι προσκεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ ἐντιμότερός σου,

9. Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ὅστις ἐκά-

κούντρει μπεγέδ πούλια ζότιγ, ἐσάιγ, ντένε πέντε τὲ σάιγ, ἐ νούχ, δέστε.

35. Γιὰ χὲ οὐ λίχετε ὅτε πιά γιού-αἶγ ἐ ὅκρετε, ἐ οὐ θὲμ γιούβετ μὲ τὲ βερτέτα, χὲ νούχ, δὲ τὲ σίχνι μούα μὲ γγέρα σὰ τὲ βίγ, χὲ τὲ μὲ θόι, ἐ πεκούαρ, αἶ χὲ βγιέν μ' ἐμερ τὲ Ζότιτ.

Κρίε Ἐκατέρμπεδγιέτετε ιδ'. 14.

Εκὸρ θάτε αἱ ντέ ὅτε πὶ τὲ νιέτ γκά τὲ πάρετ' ἐ Φαρισεῖγ, τὲ ὅ-τούνε τὲ χάιγ πούχ, ἐ ἀτὰ ρίγνε, ἐ βεῖστρόγνε ἀτέ.

2. Ε γιὰ νιέ νιερὶ ἰδροπικιάσουρε, ἱ βγὲν περπάρα ἀτίγ.

3. Ε οὐ περφέιγ Ἰησοῦ ἐ θὰ μπε δάσκαλ, τὲ νόμιτ, ἐ δὲ μπε φαρισεῖγ, ντ' ὅτε ντεγίερ, τὲ ὅτε τούνε τὲ ὅτε αἰγτουριτε; Ε ἀτὰ πουῖτῶνε.

4. Ε ζούρι ἐ ἐ ὅτε ἀτέ, ἐ δὲ ἐ λεῖσθι.

5. Ε οὐ περφέιγ μπε τὰ, ἐ θὰ, τζίλιτ γκά γιούβετ ντέ ἱ βάρτε ντέ πούσ φομάρι, ἀ κάου, ἐ νούχ, δὲ τὰ ντζιέρ, ἀτέ ἀτε τζάστ ντέ δίτε τὲ ὅτε τούνε;

6. Ε ἂς ντέ χετὸ νούχ, μούντνε τι περφέιγνε ἀτίγ.

7. Ε οὐ θόστε ἐ δὲ τὲ σὲ φτούαρ, ντέ φοστὶ παραβολὴ, σὲ ψὲ πὰ χὲ ζγι-δνε βέντετ' ἐ πάρα, ἐ οὐ θὰ ἀτούρε.

8. Κοὺρ τὲ φτόνετζ γκά νιερὶ μπε δάσμε, μὸς ριτζ ντέ βέντ τὲ πάρε, σὲ μὸς ντόδετε ἐ κα φτούαρ, ἱ ζότι ἱ ὅτε πῖσε ντούνε μὲ τὲ ντέρτζουρε γκά τέγε.

9. Ε οἱ τὲ βίγ, αἶ χὲ κα φτούαρ

λεσε σὲ καὶ αὐτὸν, σοὶ εἶπη, Δὸς τόπον εἰς τοῦτον· καὶ τότε ἀρχίσει· μὲ αἰσχύνῃ νὰ λαμβάνῃς τὸν ἔσχατον τόπον.

10. Ἀλλ' ὅταν προσκληθῇς, ὕπαγε καὶ καθίσον εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, διὰ νὰ σοὶ εἶπη ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος· ὅστις σὲ ἐκάλεσε, Φίλε, ἀνάβη ἀνωτέρω. Τότε θέλεις ἔχει δόξαν ἐνώπιον τῶν συγκαθημένων μετὰ σοῦ.

11. Διότι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν θέλει ταπεινωθῇ· καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν θέλει ὑψωθῇ.

12. Ἐλεγε δὲ καὶ πρὸς ἐκείνους ὅστις προσεκάλεσεν αὐτὸν, Ὅταν κάμνης γεῦμα ἢ δεῖπνον, μὴ προσκάλει τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μηδὲ γείτονας πλουσίους· μήποτε καὶ αὐτοὶ σὲ ἀντικαλέσωσι, καὶ γείνη εἰς σὲ ἀνταπόδοσις.

13. Ἀλλ' ὅταν κάμνης ὑποδοχὴν, προσκάλει πτωχοὺς, θεβλαμμένους, χωλοὺς, τυφλοὺς·

14. Καὶ θέλεις εἶσθαι μακάριος· διότι δὲν ἔχουσι νὰ σοὶ ἀνταποδώσωσιν· ἐπειδὴ ἡ ἀνταπόδοσις θέλει γένηται εἰς σὲ ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.

15. Ἀκούσας δὲ ταῦτα εἰς τῶν συγκαθημένων, εἶπε πρὸς αὐτὸν, Μακάριος ὅστις φάγη ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

16. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἀνθρωπὸς τις ἔκαμε δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλοὺς.

17. Καὶ ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου, διὰ νὰ εἶπη πρὸς τοὺς κεκλημένους, Ἐρχεσθε, ἐπειδὴ πάντα εἶναι ἤδη ἑτοιμα.

18. Καὶ ἤρχισαν πάντες μὲ μίαν γνώμην νὰ παραιτῶνται. Ὁ πρῶτος

τίγ ἐδὲ ἀπὲς, δὸς τὲ τῇ θότῃ τίγ, λῆ βέντ χετίγ ἐ ἀχίρε με τούρπ δὸς τῇ ρίτζ ντῇ βέντ τῇ παστάιγμε.

10. Πὸ κούρ τῇ φτόνετζ, χάιγδε ἐ ρὶ ντῇ βέντ τῇ παστάιγμ, κῆ κούρ τῇ βίγῃ αὶ κῆ τῇ κὰ φτούαρῃ τίγ, τῇ τῇ θότῃ τίγ, μίκ, ὅκὸ μὲ λιάρτ' ἀχίρε δὸς τῇ τῇ γέτῃ τίγ ντῇ περπάρᾳ φίθῃ· βετ ἀτούρε ρίνε ντῇ κῆ μεσάλε.

11. Σὲ τζίλι δὸς κῆ λιαρτζὸν βέτε· χεν' ἐτίγ, δὸς τῇ οὐνιετε, ἐ αὶ κῆ οὐνιετε, δὸς τῇ γκρί· χετε.

12. Εἰ θὸς ἐδὲ ἀτίγ κῆ ἐ χιῶ θίρτουρε ἀπὲς, κούρ τῇ κῆτζ δρέχε, ἀ δάρε. μὸς φτὸ μίκτ' ἐτοῦ, ἀς βελά· ζερὶ ἐτοῦ, ἀς φερὶ ἐτοῦ, ἀς φιτόνε τῇ πάσουρε, σὲ μὸς ντόδετε ἐ τῇ φτό· γενε ἐ δὲ ἀτὰ τίγ, ἐτῇ παφούχατε φοῦτῖα φίοτε.

13. Πὸ κούρ τῇ κῆτζ φοῦτῖ· θύρρε τῇ θάρρερε, σακάτερ, τῇ τζιάλλε, ἐ τῇ βέρρερε.

14. Εἰ δὸς τῇ γέτζ ἐ λιούμουρε σὲ νοῦκε κάνε τῇ τὰ ξεσπερπλέγεγε τίγ, ἐ δὸς τῇ τῇ ξεσπερπλένετε τίγ κούρ τῇ γγιάλενε τῇ δρέιγτετε.

15. Εἰ σὶ διφιδὶ νιῇ γκὰ τῇ φτού· σριτε ντῇ φοῦτῖ χετὸ, ἐ θότ' ἀτίγ, λιούμ αὶ κῆ τῇ χάγῃ πούκε ντῇ μπρε· τερὶ τῇ Περντῖσε.

16. Εἰ δὲ αὶ ἐ θότ' ἀτίγ, νιῇ νιερὶ πῆρι νιῇ δρέχε τῇ μάδε, ἐ φτόϊδούμε.

17. Εἰ δερφόι κοπίλ ἐτίγ ντῇ κὸ· χε τῇ δρέχεσε τοῦ θὸς σὲ φτούαρῃ· ἔγιανι σὲ μενιέντ τῇ φίθα γιάνε φατῖ.

18. Εἰ ζούνε τῇ φίθῃ πῆρ νιῇ φγιά· λε τῇ χίχισνε· ἐ πᾶρι ἐ θότ' ἀτίγ· κῆ·

εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἀγρόν ἡγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκη νὰ ἐξέλθω καὶ νὰ ἴδω αὐτόν· παρακαλῶ σε, ἔχε με παρητημένον.

19. Καὶ ἄλλος εἶπεν, Ἡγόρασα πέντε ζεύγη βοῶν, καὶ ὑπάγω νὰ δοκιμάσω αὐτά· παρακαλῶ σε, ἔχε με παρητημένον.

20. Καὶ ἄλλος εἶπε, Γυναῖκα ἐνυμφεύθην· καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ ἔλθω.

21. Καὶ ἐλθὼν ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλε πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε πρὸς τὸν δούλον αὐτοῦ, Ἐξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, καὶ εἰσάγαγε ἐδῶ τοὺς πτωχοὺς καὶ βεβλαμμένους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς.

22. Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος. Κύριε, ἔγεινεν ὡς προσέταξας, καὶ εἶναι ἔτι τόπος.

23. Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δούλον, Ἐξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμαῖς, καὶ ἀνάγκασον νὰ εἰσέλθωσι, διὰ νὰ γεμισθῇ ὁ οἶκός μου.

24. Διότι σὰς λέγω, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων θέλει γευθῇ τοῦ δείπνου μου.

25. Ἦρχοντο δὲ μετ' αὐτοῦ ὄχλοι πολλοί· καὶ στραφεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς,

26. Ἐάν τις ἔρχεται πρὸς με, καὶ δὲν μισθῇ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν, ἂν δύναται νὰ ᾖ μαθητής μου.

27. Καὶ ὅστις δὲν βαστάζει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, δὲν δύναται νὰ ᾖ μαθητής μου.

βα νῆς ἄρρε, ἐ καμ ὅτρεγγιμ τὲ βέτε τὰ ὅχ ἀτὲ τὲ λιούτεμ, τὲ μὲ ντεγέτζ.

19. Ε νῆς τγιάτερ ἰ θά, κλέβα πέσ πέντε κέ, ἐ δὸ τὲ βέτε τί ὅχ ἀτά, τὲ λιούτεμ τὲ μὲ ντεγέτζ.

20. Ε νῆς τγιάτερ θά, μόρρα φρούα· πρὰ ἀντάτγ νούχῃ μούντ τὲ βίγ.

21. Ε σὶ ἔρδι ἀτ κοπίλ ἰ ρεφού λῆτο ζότιτ σὲ τίγ· ἀχίερε οὐ ζεμερούα ζότι ἰ ὅτεπίσε, ἐ ἰ θότῃ κοπίλιτ σὲ τίγ, χαίγδε. σπείγτο, ντὲ πέρ ὀέσε, ἐ ντὲ πέρ βρούγα τὲ κιουτέτιτ, ἐ κάλ· με λῆτου πρέντα τὲ βάρφπερε, σακάτερ, τὲ τζάλε, ἐ τὲ βέρπερε.

22. Ε ἰ θότῃ κοπίλι ζότιτ, ἐ πέρα σὶ κούντρε μὲ πορσίτε, ἐ τεπερὸν ἐ δὲ βέντ.

23. Ε ἰ θότῃ ζότι κοπίλιτ, διλλ μπούδερα, ἐ μπὲ φάρδε, ἐ ἀναγκάσι τὲ βίγενε, λῆ τὲ μπλιόνετῃ ὅτεπίγια ἴμε.

24. Σὲ οὐ θόμ γιούβετ, λῆ ντονῆ γκά ἀτὰ νιέρεζιτ· ἐ φτούαρῃ δὸ τὲ μὸς χάγῃ δρέκνετῃ τίμε.

25. Ε βίγ μὲ τὲ πᾶσῃ τούρμ' ἐ· μάδε νιέρεζετ, ἐ σὶ οὐ κθίε οὐ θότ' ἀτούρε.

26. Ντὲ βγιέν νιερί τέκ οὔνε, ἐ νούχῃ μετζὸν παπάν' ἐτίγ, ἐ δὲ μέμενε, ἐ δὲ φρούανε, ἐ δὲ ὀγιέλμτῃ, ἐ δὲ βελάξεριτε, ἐ δὲ μότραπε, ἐ ἀκόμα ἐ δὲ Σπίρτιν' ἐ τίγ νούχῃ μούντ τὲ γέτε μαθητίου ἴμ.

27. Ε δὲ ἀτ λῆ νούχῃ μιρό μπὲ κρά· χε Κρούλιν' ἐτίγ, ἐ μὲ βγιέν πᾶς μέγε, νούχῃ μούντ τὲ γέτε μαθητίου ἴμ.

28. Διότι τίς ἐξ ὑμῶν, θέλων νὰ οἰκοδομήσῃ πύργον, δὲν κάθηται πρῶτον καὶ λογαριάζει τὴν δαπάνην, ἂν ἔχη τὰ ἀναγκαῖα διὰ νὰ τελειώσῃ αὐτόν;

29. Μήποτε ἀποῦ βάλλῃ θεμέλιον, καὶ δὲν δύναται νὰ τελειώσῃ αὐτόν, ἀρχίσωσι πάντες οἱ βλέποντες νὰ ἐμπαίζωσιν αὐτόν, λέγοντες,

30. Ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρχισεν νὰ οἰκοδομῇ, καὶ δὲν ἡδυνήθη νὰ τελειώσῃ.

31. Ἡ τίς βασιλεὺς ἐπάγων νὰ πολεμήσῃ ἄλλον βασιλέα, δὲν κάθηται πρότερον καὶ σκέπτεται, ἂν ἦναι δυνατὸς μὲ δέκα χιλιάδας νὰ ἀπαντήσῃ τὸν ἐρχόμενον κατ' αὐτοῦ μὲ εἴκοσι χιλιάδας;

32. Εἰ δὲ μὴ, ἐνῶ αὐτὸς εἶναι ἐτι μακρὸν, ἀποστέλλει πρέσβεις καὶ ζητεῖ εἰρήνην.

33. Οὕτω λοιπὸν πᾶς ὅστις ἐξ ὑμῶν δὲν ἀπαρνέεται πάντα τὰ ἑαυτοῦ ὑπάρχοντα, δὲν δύναται νὰ ᾔναι μαθητὴς μου.

34. Καλὸν τὸ ἅλας· ἀλλ' ἐὰν τὸ ἅλας διαφθάρῃ, μὲ τί θέλει ἀρτυθῇ;

35. Δὲν εἶναι πλέον χρήσιμον οὐτὲ διὰ τὴν γῆν, οὐτὲ διὰ τὴν κοπρίαν· ἔξω ρίπτουσιν αὐτό. Ὁ ἔχων ὧτα διὰ νὰ ἀκούῃ, ἄς ἀκούῃ.

ΚΚΦ. ιε'. 15.

ΕΠΛΗΣΙΑΖΟΝ δὲ εἰς αὐτὸν πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ, διὰ νὰ ἀκούωσιν αὐτόν.

2. Καὶ διεγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, λέγοντες, Ὅτι οὗτος ἁμαρτωλὸς δέχεται, καὶ συντρώγει μετ' αὐτῶν.

28. Σὲ ψὲ τζίλι γκά γιούβετ κοῦρ δὲ πέγς νίε ταράτζε, νοῦχς ρὶ πρωτοπάρε τὲ συλοήσεγς ξοδίνε χε δουχατε, ε ντὲ κά μὲ σὲ τὰ σόσγς;

29. Σὲ μὲς οἱ τὲ βέρβε πινάνε ε τὲ μὲς μούντγς τὰ σόσγς, νίσγνεγς φίθ' ἀτὰ χε ε σόχνεγς τὲ κέσγνεγς μὲ πὲ,

30. Ε τὲ θόνς· κοῦγ νιερί ζοῦρε τὲ δερτόν στέπλ, ε νοῦχς μούντι τὰ σός.

31. Α τζίλι ἔστ' αἱ μπρέτ, χε κοῦρ δὲ τὲ πέγς λιούφτε μὲ νίε τγιατερ μπρέτ, νοῦχς ρὶ πρωτοπάρε τὲ συλοήσετε, ντὲστ' ε ζότι τὲ δάλλε περπάρα μὲ δγιέτε μίγς τγιατεριτ χε βγιέν μπλ τὲ μὲ νιεζέτ μίγς;

32. Ε ντὲ μὲς κοῦρ ἔστ' αἱ ἀκόμα λιάρφ, δερτόν ἐλτζι ε ἰ λιούτετε τὲ πέγς πάλχ.

33. Κεῖστοῦ δὰ τζίλι δὲ γκά γιούβετ χε νοῦχ' ἰ μτζόν φίθ' ἀτὸ χε κά, νοῦχς μούντ τὲ γέτε μαθητίου ἱμ.

34. Ε μίρβε ἔστε κρίπα· πὸ ντὲ κίφτς κρίπα ε πὰ πουλμίμε, μὲ σὲ δὲ τὲ κρίπετε;

35. Νοῦκ' ἔστ' ε βεγίερε ἄς πέρ δὲ ἄς πέρ πλέχε, πὸ ε στένεγς ἀτὲ πὸ· στέ αἱ χε κά βέσς πέρ τὲ διφούαρς, λὲ τὲ διφούγε.

Κρίε Επεσεμπεδγιέτετε ιε'. 15.

Ε γιού ἀφερούανς ἀτιγ φίθε κουμερκιάρετε ε δε φαγετόρετε, πέρ τὲ διφούαρς ἀτέ.

2. Ε Φαρισέιγς ἐδὲ Γραμματέιγς τε μουρμουρίανς, ε θόσνε· σὲ κοῦιγ μέρρ' ἄφερ φαγετόρετε, ε χὰ πᾶσχε μὲ ἰά.

3. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέγων,

4. Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν, ἐὰν ἔχῃ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ χάσῃ ἓν ἐξ αὐτῶν, δὲν ἀφίνει τὰ ἐννενηκονταεπένεα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ὑπάγει ζητῶν τὸ ἀπολωλός, ἕως οὗ εὕρῃ αὐτό;

5. Καὶ εὐρὼν αὐτὴ, βάλλει ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ, χαίρων·

6. Καὶ ἔλθων εἰς τὸν οἶκον, συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων πρὸς αὐτοὺς, Συγχαρήτέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός.

7. Σὰς λέγω ὅτι οὕτω θέλει εἰσθαῖ χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ διὰ ἓνα ἁμαρτωλὸν μετανοοῦντα μάλλον, παρὰ διὰ ἐννενηκονταεπένεα δικαίους, οἵτινες δὲν ἔχουσι χρεῖαν μετανοίας·

8. Ἡ τίς γυνὴ ἔχουσα δέκα δραχμάς, ἐὰν χάσῃ δραχμὴν μίαν, δὲν ἀνάπτει λύχνον, καὶ σαρόνει τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως ὅτου εὕρῃ αὐτήν;

9. Καὶ ἀποῦ εὕρῃ, συγκαλεῖ τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας, λέγουσα, Συγχαρήτέ μοι, διότι εὗρον τὴν δραχμὴν τὴν ὁποίαν ἔχασα.

10. Οὕτω, σὰς λέγω, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ διὰ ἓνα ἁμαρτωλὸν μετανοοῦντα.

11. Εἶπε δὲ, Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς.

12. Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν πρὸς τὸν πατέρα, Πάτερ, δός μοι τὸ ἀνήκον μέρος τῆς περιουσίας. Καὶ διεμοίρασεν εἰς αὐτοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ.

13. Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας συνή-

3. Εὐὸ θυοῖ ἀτοῦρε περπάρα ἕπετ πορὰβολι. ἐ οὐ θά.

4. Τζίλι ἡερί πρέιγ γιούβετ τὲ ἕτε ἡεκίντ δέντ, ἐ ντὲ χούμπτε ἡιὲ γκά ἀτό, νούχε λὲ τὲ νεντ-δγιέτ' ἐνέντα ντ' ἐρημί, ἐ νούχε βάτε τὲ ἡερκόγε τὲ χούμπουρενε γγέρα σὰ τὰ φέγε ἀτέ;

5. Εὐ σὶ τὰ φέγε, ἐ βὲ μπὲ κράχε τὲ τίγ τουκ' ἐ φεζούαρ.

6. Εὐ σὶ τὲ θίγε μπὲ σπεπί, θερ-ρότ μίχτε ἐ δὲ φιτόντε' ἐ οὐ θότ' ἀτοῦρε' φεζόουνι λάσχε με μούα, σὲ φέττ δέλλενε τίμε τὲ χούμπουρενε.

7. Οὐ θόμ γιούβετ' σὲ ἡετοῦ δό τὲ γέτε φεζίμ ντέρ Κιελ περ ἡιὲ φαγετούαρ ἡε μετανοῆς, σὲ περ νεντ-δγιέτ' ἐνέντε τὲ δρέιγτε ἡε νούχε κάνε χρι περ μετανί.

8. Α τζίλια ἔστ' ἀγίό φρούα ἡε τὲ χίστε δγιέτε δραχμίρα, ἐ τὲ χουμπίτ ἡιὲ δραχμί, νούχε δέζ φωτίνε, ἐ νούχε φθίν σπεπίνε, ἐ νούχε ἡερκόν με κουγδὲς γγέρα σὰ τὰ φέγε;

9. Εὐ σὶ τὰ φέγε, θερρότ μίκατε, ἐ δὲ φιτόντε, ἐ οὐ θότ' φεζόουνι λάσχε με μούα, τὲ φέττ δραχμίνε ἡε πάττε χούμπουρε.

10. Κετοῦ οὐ θόμ γιούβετ, φεζίμ πένετε περπάρα ἡεγγεγετοσὲ περνίσε, περ ἡιὲ φαγετούαρ ἡε μετανοῆς.

11. Εὐ θά' ἡιὲ ἡερί χίτ δὲ δγιέλμ.

12. Εὐ με ρίου γκά ἀτὰ ἰθόττε σὲ γιάττ, τάτε' νέμε πγέπεν' ἐ φέρετ ἡε με πίσε ἐ οὐ ντάου ἀτοῦρε φένε.

13. Εὐ πὰς γιό θούμε δίτετ ἰ

ἔας πάντα ὁ νεώτερος υἱός, ἀπεδήμη-
σεν εἰς χώραν μακράν· καὶ ἐκεῖ διε-
σκόρπισε τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ζῶν
ἀσώτως.

14. Αφοῦ δὲ ἐδαπάνησε πάντα, ἔ-
γινε πείνα μεγάλη ἐν τῇ χώρᾳ ἐκεί-
νῃ, καὶ αὐτὸς ἤρχισε νὰ στερεῖται.

15. Τότε ὑπῆγε καὶ προσεκολλήθη
εἰς ἓνα τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκεί-
νης, ὅστις ἐπεμφεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀ-
γροὺς αὐτοῦ διὰ νὰ βόσκη χοίρους.

16. Καὶ ἐπεθύμει νὰ γεμίσῃ τὴν
κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ζυλοκεράτων
τὰ ὅποια ἐτρωγον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς
ἔδιδεν εἰς αὐτόν.

17. Ἐλθὼν δὲ εἰς ἐκυτὸν, εἶπε, Πόσοι
μισθωτοὶ τοῦ πατρὸς μου, περισσεύου-
σιν ἄρτον, καὶ ἐγὼ χάνομαι ὑπὸ τῆς
πεινῆς!

18. Σηκωθείς θέλω ὑπάγει πρὸς
τὸν πατέρα μου, καὶ θέλω εἰπεῖ πρὸς
αὐτόν, Πάτερ, ἡμάρτον εἰς τὸν οὐρα-
νὸν καὶ ἐνώπιόν σου·

19. Καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ
ὀνομασθῶ υἱός σου· κάμε με ὡς ἓνα
τῶν μισθωτῶν σου.

20. Καὶ σηκωθείς ἦλθε πρὸς τὸν
πατέρα αὐτοῦ. Ἐνῶ δὲ ἀπείχεν ἐτι μα-
κράν, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ
ἐσπλαγχνίσθη· καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν
ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατερί-
λησεν αὐτόν.

21. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ υἱός,
Πάτερ, ἡμάρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ
ἐνώπιόν σου, καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄ-
ξιος νὰ ὀνομασθῶ υἱός σου.

22. Καὶ ὁ πατὴρ εἶπε πρὸς τοὺς
δούλους αὐτοῦ, Φέρετε ἔξω τὴν στο-
λὴν τὴν πρώτην, καὶ ἐνδύσατε αὐτόν,
καὶ δότε δχατυλίδιον εἰς τὴν χεῖρα
αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πό-
δας.

μπεγιοῦδι· $\text{F}\theta\Xi$ μὲ ῥίον πῖρρ' ἐ ἴκου,
ἐ θάτε ντὲ θέντ' τὲ λιάρφ'· ἐ ἀτγὲ
περχάπι φέν' ἀτίγ, ντὲ πούνερα τὲ
λίφ'.

14. Ε σὶ ἐ πρίσι ἀτ' $\text{F}\theta\Xi$, οὐ πὲ
οὐ ἐμάδε μπὰ τὲ θέντ'· ἐ ἀτ' νίσι τὲ
μὸς χίθ'.

15. Ε θάτε ἐ οὐ κολλίς μὲ νιὲ γκά
φθιατάρετ' ἐ ἀτίγ θέντιτ, ἐ ἐ δερ-
φόι ἀτὲ ντὲ τζιφλίκ' τὲ τίγ τὲ ρούαν
δέρρατε.

16. Ε χίθ' δεσέρριμ τὲ γγὸς πάρ-
κουν' ἐτίγ γκά λέντετε καὶ χάιγνε
δέρρατε, ἐ νοὺκ' ἰ ἵπτε νιερί ἀτίγ.

17. Ε σὶ ἔρδι ντὲ θέτεχε τὲ τίγ,
θα, σὰ ροφετάρε ντὲ ὅτεπὶ τὲ παπάιτ
σίμ κάνε πούχε καὶ οὐ τεπερόν, ἐ
οὐνε χετοῦ δδὲ οὐρίετ;

18. Αδ τὲ γκρίχεμ τὲ θέτε τὲ
παπάι ἴμ, ἐ τὶ θὸμ, παπά· φεγέθα
κόντρε Κιέλιτ, ἐ δὲ κόντρε τέγε.

19. Ε μὲ νοὺχε γιάμ ἰ ζότι τὲ
κιούχαεμ πῖρρι ἴτ'· πέμε πόσι νιὲ
γκά ροφετάρετ' ἐτούα.

20. Ε οὐ γκρε ἐ ἔρδι ντὲ παπάι
τίγ· ἐ σὶ καὶ ἀκόμα λιάρφ' γκά ἀτ',
ἐ πὰ ἀτὲ παπάι τίγ, ἐ ἰ ἔρδι χείχ
πὲρ τὲ· ἐ οὐ λεθούα ἐ ἰ θτίου δούαβ-
ρτε μπὲ κιάφε τὲ τίγ, ἐ ἐ πούθε
ἀτὲ.

21. Ε ἰ πῖρρι ἰ θότ' ἀτίγ· παπά,
φεγέθα κόντρε Κιέλιτ, ἐ δὲ κόντρε
τέγε, ἐ νοὺχε γιάμ ἰ ζότι μὲ τὲ κιού-
χαεμ πῖρρι ἴτ'.

22. Ε παπάι οὐ θότε σερπετό-
ρεβετ σὲ τίγ· κρένι γιάδε μὲ τὲ
μῖρρατε ρόπα, ἐ θίθνιε ἀτὲ, ἐ θίρρι
οὐνάχε μπὲ δόρρε τὲ τίγ· ἐ τὲ μπά-
θουρα ντὲ χέμπε τὲ τίγ.

23. Καὶ φέροντες τὸν μόσχον τὴν σιτευτὴν, σφάζατε, καὶ φαγόντες αὐτὴν εὐφρανθῶμεν.

24. Διότι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦτο, καὶ ἀνέζησεν· καὶ ἀπολωλὼς ἦτο, καὶ εὗρέθη. Καὶ ἤρχισαν νὰ εὐφραίνωνται.

25. Ἦτο δὲ ὁ πρεσβύτερος αὐτοῦ υἱὸς ἐν τῷ ἀγρῷ· καὶ καθὼς ἐργαζόμενος ἐπλησίασεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἤκουσε συμφωνίαν καὶ χορούς.

26. Καὶ προσκαλέσας ἑνα τῶν δούλων ἠρώτα τί εἶναι ταῦτα;

27. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦλθε· καὶ ἐσφαξεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὴν σιτευτὴν, διότι ἀπῆλαυσεν αὐτὸν ὑγιαίνοντα.

28. Καὶ ὠργίσθη, καὶ δὲν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ. Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ παρεκάλει αὐτόν.

29. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς τὸν πατέρα, Ἰδοὺ, τόσα ἔτη σὲ δουλεύω, καὶ ποτὲ ἐντολήν σου δὲν παρέβην· καὶ εἰς ἐμὲ οὐδὲ ἐρίφιον ἔδωκας ποτὲ, διὰ νὰ εὐφρανθῶ μετὰ τῶν φίλων μου.

30. Ὅτε δὲ ὁ υἱὸς σου οὗτος, ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἐσφαξας δι' αὐτὸν τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν.

31. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶσαι· καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ εἶναι·

32. Ἐπρεπε δὲ νὰ εὐφρανθῶμεν καὶ νὰ χαρῶμεν, διότι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦτο, καὶ ἀνέζησεν· καὶ ἀπολωλὼς ἦτο καὶ εὗρέθη.

ΚΕΦ Ις'. 16.

Ἐλεγε δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Ἦτο ἄνθρωπός τις πλούσιος,

23. Ἐκείνι ἐτίζον· ἐ οὐσκίερε με φρουρε, ἐ θεέρρις· ἐ τὲ χαμε, ἐ τὲ φεζόνεμι.

24. Σὲ κούιγ πέρρι ἱμ, καὶ ἐ ἐδέ-
κουρε, ἐ πὰ ρόν, ἐ ἰ χούμπουρε, ἐ οὐ φέντ' ἐ νίονε τὲ φεζόνιονε.

25. Ε κίρρι μὲ μάδ' ἰ τιγ κέμπ' ἄρρε, ἐ μπὲ τὲ κθίερε πόκα οὐ ἀφρουρά στέπισε, διφίσι τὲ χεντούαρα ἐ ἐάλερα.

26. Ε σὶ θύρρε νίε γκα κοπίγτε, ἐ πιέτι τζδὸ τὲ γένε χετό.

27. Ε δὲ αὶ ἰ θά ἀτίγ· σὲ ἐσ-
λαῖ ἰτ ἐρδι, ἐ θεέρρι παπάι ἰτ ἐτίζον· ἐ οὐ σκίερε με φρουρε. σὲ ψὲ ἐ πρίτι χτέ με σεντέτ.

28. Ε αὶ οὐ ζεμερούα, ἐ νούχε δούαν τὲ χίν πένετα, ἐ παπάι τιγ, δόλι γιάσττε, ἐ ἰ λιούτεγ ἀτίγ.

29. Ε αὶ οὐ περφέιχ, ἐ ἰ θά παπάιτ σὲ τιγ· γιά, κάκε βγιέτ τὲ πουνόιγ τί, ἐ ντουίε πορσί νούχε τὲ σκέλια, ἐ μούα νούχε με δὲ κούρε νίε χέτζ, τὲ φεζόνεμι με μίχτ' ἐμί.

30. Ε κούρ ἐρδι κούιγ πέρρι ἰτ, χὲ τὲ χάχκρι φένε με φρά τὲ λίφα, ἰ θεέρρις ἀτίγ ἐτίζον· ἐ οὐσκίερε με φρουρε.

31. Ε δὲ αὶ ἰ θότ' ἀτίγ· πέρρι, τι κουρδὸ με μούα πάσχε γὰ, ἐ φθί τὲ μιάτε τὲ τούατε γιάνε.

32. Πὸ ἴστε ἐ οὐδέσε τὲ πέγχε-
με φοῖτι ἐ φεζίμ, σὲ ψὲ κούιγ ἐσ-
λαῖ ἰτ καὶ ἐ ἐδέκουρε ἐ πὰ ρόν, ἐ οὐ φέντ.

Κρίε Εφιαῖτεμπεδγιέτετε. ις'. 16.

Ἐ θόῖτε ἐ δὲ ντὲ μαθητίτ' ἐ-
τίγ· νίε νιερὶ καὶ ἐ πάσουρε, αὶ κί-

11. Ἐὰν λοιπὸν εἰς τὸν ἄδικον μαμωνᾶ δὲν ἐφάνητε πιστοὶ, τὸν ἀληθινὸν πλοῦτον τίς θέλει σᾶς ἐμπιστευθῇ;

12. Καὶ ἐὰν εἰς τὸν ξένον δὲν ἐφάνητε πιστοὶ, τίς θέλει σᾶς δώσει τὸ ἰδικόν σας;

13. Οὐδεὶς δοῦλος δύνатаι νὰ δουλεύῃ δύο κυρίους· διότι ἢ τὰν ἓνα θέλει μισήσῃ, καὶ τὸν ἄλλον θέλει ἀγαπήσῃ· ἢ εἰς τὸν ἓνα θέλει προσκολληθῇ, καὶ τὸν ἄλλον θέλει καταφρονήσῃ. Δὲν δύνασθε νὰ δουλεύητε Θεὸν καὶ μαμωνᾶ.

14. Ἦκουεν δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι, φιλάργυροι ὄντες· καὶ περιεγέλων αὐτόν.

15. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Σεῖς εἰσθε οἱ δικαιοφρονεῖς ἐκυτοῦς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων· ὁ Θεὸς ὁμῶς γνωρίζει τὰς καρδίας σας· διότι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων εἶναι ὑψηλόν, βδελυγμὰ εἶναι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

16. Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως Ἰωάννου ὑπῆρχον· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς τις βιάζεται νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

17. Εὐκολώτερον δὲ εἶναι ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ νὰ παρέλθωσι, παρὰ μία κεραία τοῦ νόμου νὰ πέσῃ.

18. Πᾶς ὅστις χωρίζεται τὴν γυναικα αὐτοῦ καὶ νυμφεύεται ἄλλην, μοιχεύει· καὶ πᾶς ὅστις νυμφεύεται κεχωρισμένην ἀπὸ ἀνδρὸς, μοιχεύει.

19. Ἦτο δὲ ἄνθρωπός τις πλούσιος, καὶ ἐνεδύετο πορφύραν καὶ στολὴν βυσσίνην, εὐφραίνόμενος καθ' ἡμέραν μεγαλοπρεπῶς.

νιὲ τὲ σούμενε;

11. Ε ντέστ' ἀδὰ, κὲ νοῦκ' οὐ δοῦκτε τὲ πέσεσε νιὲ γὲ κὲ κὰ γὰ ἀδικί, τζίλι δὸ τοῦ πεσόγε γιούβετ μπὲ τὲ βερτέτενε;

12. Ε ντέστ' ἀδὰ κὲ νοῦκ' οὐ δοῦκτε τὲ πέσεσε νιὲ τὲ χουαῖνε, τζίλι δὸ τοῦ ἀπὲ γιούβετ τουαῖνε;

13. Ντοῖνι ἔρπετοῦαρ νοῦκὲ μούντ τὲ ἔρπέγε δι ζοτερίνγ· σὲ ψὲ γὰ δὸ τὲ μὸς δόγε νιέρινε, ἐ δὸ τὲ δόγε τγιτέρινε· γὰ δὸ τὲ πελκὲγε νιέρινε, ἐ δὸ τὲ μὸς πελκὲγε τγιτέρινε· νοῦκὲ μούντι τὲ πουνόνι Περντίσε, ἐ δὲ μαμονάνε· (λιακεμίμενε.)

14. Εἰ διφιόγνε φίθι κὰτὸ ἐ δὲ Φαρισεῖγτε, κὲ κένε τὲ ἔτρεῖγτε, ἐ περκέσνε μὲ τέ.

15. Ε οὐ θότ' ἀτοῦρε, γιούβετ γίνι ἀτὰ κὲ δεφτόνι βέτεχενε τουαῖγ τὲ δρέγτε περπάρα νιέρεζετ· μὲ Περντία νιέχ ζέμερατε τουαῖγ, σὲ ψὲ ἀγίο κὲ ἔσπε ἐ λιάρτε περπάρα νιέρεζετ, περπάρα Περντίσε ἔστ' ἐ ντγιέτε.

16. Νόμι· ἐ δὲ προφῆτετε γγέρα τὲ Ἰωάννη κένε· κὲ ἀχίερε ἐ παστάγε διδάζετε μπρετερία ἐ Περντίσε, ἐ τζίλι δὸ μὲ ἔτρεγγίμ χίν μπὲ τέ.

17. Μὲ κολαῖγτε ἔσπε τὲ ἔκὸγε Κίελι ἐ δὲ δέου, ἀ τὲ πγιέρε μπὲ δὲ νιὲ μάγε γὰ νόμι.

18. Τζίλι δὸ κὲ ζπὸν φρούαν' ἐ-τιγ, ἐ μαρτόνετε γὲ τγιάτερ ἔσπε κουρβγιάρ· ἐ δὲ τζίλι δὸ κὲ μὲρρ φρούα τὲ ζπούαρε γὰ πούρρι, ἐ τὲ πὰ ντάρε, πὲν κουρβερί.

19. Κὲ νιὲ νιερὶ ἰ πάσουρε, ἐ βί-σείγ μὲ πορφύρε, ἐ δὲ μὲ βίσνι, ἐ πὲν φοστίρα τὲ μεδὰ γὰ δίτα.

20. Ἦτο δὲ πτωχός τις ὀνομαζόμενος Λάζαρος, ὅστις ἔκειτο πεπληγμένος πλησίον τῆς πύλης αὐτοῦ,

21. Καὶ ἐπεθύμει νὰ χορτασθῇ ἀπὸ τῶν ψυγίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἔγλειφον τὰς πληγὰς αὐτοῦ.

22. Ἀπέθανε δὲ ὁ πτωχός, καὶ ἐφέρθη ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη.

23. Καὶ ἐν τῷ ᾄδῃ ὑψώσας τοῦ· ὀφθαλμούς αὐτοῦ ἐνῶ ἦτο ἐν βασάνοις βλέπει τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ τὸν Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ.

24. Καὶ αὐτὸς φωνάζας εἶπε, Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον τὸν Λάζαρον, διὰ νὰ βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ εἰς ὕδωρ, καὶ νὰ καταδρόσισῃ τὴν γλῶσσάν μου· διότι βασανίζομαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ.

25. Εἶπε δὲ ὁ Ἀβραάμ, Τέκνον, ἐνθυμήθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ ὁ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· τώρα οὗτος μὲν παρηγορεῖται, σὺ δὲ βασανίζεσαι.

26. Καὶ ἐκτὸς τούτων πάντων, μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα εἴναι ἐστηριγμένον, ὥστε οἱ θέλοντες νὰ διαβῶσιν ἐντεῦθεν πρὸς ἐσᾶς, νὰ μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκείθεν νὰ διαπερῶσι πρὸς ἡμᾶς.

27. Εἶπε δὲ, Παρκαλῶ σι λοιπόν, πάτερ, νὰ πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου·

28. Διότι ἔχω πέντε ἀδελφούς· διὰ νὰ μαρτυρήσῃ εἰς αὐτοὺς, ὥστε νὰ μὴ ἔλθωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου.

29. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀβραάμ,

20. Ε καὶ ἀτὰρ νῆς νῆρὶ καὶ κιοῦ-
χαεῖγ Λάζαρο, καὶ δέοφειγ ντὲ πόρτε
τὲ τίγ, πλιὺτ με πλιὰτ.

21. Ε δὲ πέρων τὲ γρήγειγ γκά θρί-
μετὲ καὶ λίγνε γκά μεσάλα ἐ σὲ πᾶ-
σουριτ· πὲ ἐ δὲ κέντε βίγνε ἐ ἰ λε-
πίγνε πλιάφατ· ἐτίγ.

22. Ε ἐρδι κόχα καὶ ἐδίκι ἰ θάρ-
ρερι, ἐ ἐ σπῖγνε Εγγεγτε ἀτὲ ντὲ
ἴ τὲ Αβραάμιτ· ἐ βδίκι· ἐ δὲ ἰ πᾶ-
σουρι, ἐ ἐ κάλε ντὲ θάρρ.

23. Ε γκρίγτι σίτ· ἐ τίγ ντὲ
πίσε καὶ κὲ, σὲ κὲ ντὲ μουντίμ, ἐ
σὲχ Αβραάμνε πέρ σὲ λιάρφουτ, ἐ
δὲ Λαζαρίνε ντὲ ἴ τὲ τίγ·

24. Ε αἰ θύρρι ἐ θά· γιάτ Αβρα-
άμ, λὰ τὲ τὲ βίγνε κέλι πέρ μουά,
ἐ δερφὸ Λαζαρίνε, τὲ γγιέγε μάγεγ·
ἴσῃτῖτ σὲ τίγ με οὔγε, ἐ τὲ με λιάρφ-
γε φιούχνε τίμε· σὲ δίφεμ ντὲ κετὲ
φλιάχε.

25. Ε δὲ Αβραάμι ἰ θότ· πῖρρ,
κουιγτόου σὲ τί ἰ μόρρε τὲ μῖρρατ.
έτοῦα ντὲ γέτε τέντε· ἄστοῦ ἐ δὲ
Λάζαρι τὲ κελιάτε· ἐ νταστὶ κούγ
πρέχετε, ἐ τί χεῖ μουντίμ.

26. Ε δὲ μπι ἴθῃ κετὸ, ντὲ με-
τοῦαγ ἐ δὲ νέβετ ἔσῃε νῆς γκρε-
μίν· ἐμάδε. καὶ τὲ μὸς μούντγνε τὲ
σκόγγνε ἀτὰ καὶ δούανε τὲ βίγνε κε-
τέγε ντὲ γιου, ἀς ἀτὰ καὶ δούανε τὲ
βίγνε γκά γιούδετ ντὲ νέ.

27. Ε δὲ αἰ ἰ θότ· οὔνε τὲ λιού-
τεμ, ὦ γιάτ, τὰ δερφότ· ἀτὲ ντὲ
ὑτεπὶ τὲ πακάτ σίμ.

28. Σὲ κάμ πέσε βελάζερ, καὶ
τοῦ δερφτόγε ἀτοῦρε πέρ κετὲ, καὶ τὲ
μὸς βίγνε ἐ δὲ ἀτὰ κετού ντὲ κετὲ
βέντ τὲ μουντίμιτ.

29. Ἰ θότ· ἀτίγ Αβραάμι· κἀνε

ἔχουσι τὸν Μωϋσῆν καὶ τοὺς προφή-
τας ὅς ἀκούσωσιν αὐτούς.

30. Ὁ δὲ εἶπεν, Οὐχὶ πᾶτερ, Ἀ-
βραάμ· ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν ὑπά-
γῃ πρὸς αὐτούς, θέλουσι μετανοῆται.

31. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν, Ἐάν τὸν
Μωϋσῆν καὶ τοὺς προφήτας δὲν ἀ-
κούωσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἀναστηθῇ ἐκ
νεκρῶν, θέλουσι πεισθῇ.

ΚΕΦ. ΙΖ' 17.

Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἀδύνα-
τον εἶναι νὰ μὴ ἐλθῶσι τὰ σκάνδαλα·
πλὴν οὐαὶ εἰς ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁ
ποίου ἔρχονται.

2. Συμφέρει εἰς αὐτόν νὰ κρεμα-
σθῇ περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ μύλου
πέτρα, καὶ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν,
παρὰ νὰ σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν
τούτων.

3. Προσέχετε εἰς ἑαυτούς. Ἐάν
δὲ ὁ ἀδελφός σου ἁμαρτήσῃ εἰς σέ,
ἐπίπληξον αὐτόν· καὶ ἐάν μετανοήσῃ
συγχώρησον αὐτόν.

4. Καὶ ἐάν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας
ἁμαρτήσῃ εἰς σέ, καὶ ἐπτάκις τῆς
ἡμέρας ἐπιστρέψῃ πρὸς σέ, λέγων,
Μετανοῶ, θέλεις συγχωρήσει αὐτόν.

5. Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν
κύριον, Αὐξήσον εἰς ἡμᾶς τὴν πίστιν.

6. Ὁ δὲ κύριος εἶπεν, Ἐάν εἴχετε
πίστιν ὡς κόκκον σινάπης, ἠθέλετε
εἰπεῖ εἰς τὴν συκάμινον ταύτην, Ἐκ-
ριζώθητι, καὶ φυτεύθητι εἰς τὴν
θάλασσαν· καὶ ἠθελε σὰς ὑπακούσει.

7. Τίς δὲ ἀπὸ σᾶς ἔχων δούλον
ἀροτριῶντα, ἢ ποιμαίνοντα, θέλει
εἰπεῖ πρὸς αὐτόν εὐθὺς ἀφοῦ ἔλθῃ ἐκ
τοῦ ἀγροῦ, Ἰπαγε κάθισον νὰ φάγῃ;

Μωϋσίνε, ἔ δὲ προφήτετε, λὲ τοῦ
διφιόγενε ἀποῦρε.

30. Εδὲ αὐτὸς ἰθὰ, γιὰ, ὦ γιὰ
Ἀβραάμ, πὸ ντὲ θάρτες ἵερεῖ μπά
τὰ γὰ τὲ θδέκουριτε, δὸ τὲ μετα-
νοήσενε.

31. Εἰ θότ' ἀτίγ, ντὲ μὸς διφιό-
γενε Μωϋσίουτ, ἔ δὲ προφήτεβετ.
ἔ δὲ γὰ τὲ θδέκουριτε ντὲ οὐγ-
γιάλτε ἵερεῖ νοῦλῃ δὸ τὲ πετόγενε.

Κρίε Εὐτατε μπεδγιότετε. ιζ'. 17.

Εὐ οὐ θότε μαθητίβετ νοῦκ' εὔτε
μουμκίμ τὲ μὸς βίγενε σκανδάλετε·
πὸ θὲ ἀτίγ κὲ πρέλγ σὶ βίγενε.

2. Μὲ μίρρε κὲ πὲρ τὲ κὲ τί κὲ
λίδουρε μπε κιάφε τὲ τίγ ἵεθὲ θούρ
μουλρίοιτ, ἔ τὲ κὲ χέδουρε ντὲ δὲτ,
σὲ τὲ πένετε σκάνδαλο ντὲ ἵεθὲ γὰ
κὲτὰ τὲ θόβετετε.

3. Κίε κουλγδὲς θέτεχενε τού-
αγ' ἔ ντὲτίτε κὲ τὲ φεγέγε θελάι
ἵτ τέκ τέγε, κερτόγε ἀτέ· ἔ ντὲ με-
τανοήστε, τὰ ντεγέτζ ἀτέ.

4. Εδὲ ντὲ φεγέφτε ὅτατε χέρε
δίτενε κόντρε τέγε, ἔ ὅτατε χέρε
δίτενε τὲ κθένετε τέκ τι, ἔ τὲ θότε·
μετανοή· τὰ ντεγέτζ ἀτέ.

5. Ε ἀποστόγιτε ἰ θάνε Ζότιτ·
ὅτόνα νάβετ πέσε.

6. Ε οὐ θὰ Ζότι, ντὲ κέσσετε πέ-
σε σὰ κὲσε σινάπιτ, δὸ τὲ θόσσετε
κὲτὶγ λίσσιτ μάνιτ, σκούλιου, ἔ φυ-
τέφου ντὲδδτ, ἔ δὸ τοῦ διφιόν' γιού-
βετ.

7. Ε τζίλι εὔτε γὰ γιούβετ κὲ
κὰ ἵεθὲ ὅρεπεταῦαρ κὲ λιρόν ντάρρε,
ἔ κὲ ρόαν δέντε, κούρ κθένετ' αὐ
γὰ ἄρρε ἰ θότε μὲ ἵεθ, ἔγια, ἔ ρί-
ντε μετάλε;

8. Καὶ δὲν θέλει εἰπεῖ πρὸς αὐτόν, Ἐτοίμασον τὶ νὰ δειπνήσω, καὶ περιζωσθεῖς ὑπηρετεῖ με, ἐωσοῦ φάγω καὶ πῖω, καὶ μετὰ ταῦτα θέλεις φάγει καὶ πῖναι σύ;

9. Μήπως γνωρίζει χάριν εἰς τὸν δούλον ἐκεῖνον, διότι ἔκαμε τὰ διαταχθέντα εἰς αὐτόν; Ἀνὴρ μοὶ φαίνεται.

10. Οὕτω καὶ σὺ, ὅταν κάμῃς πάντα τὰ διαταχθέντα εἰς ἐσά, λέγετε, ὅτι δούλοι ἀχρεῖοι εἰμεθα· ἐπειδὴ ἐκάμαμεν, ὅτι ἐχρεωστοῦμεν νὰ κάμωμεν.

11. Καὶ ὅτε αὐτὸς ἐπορεύετο εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, διέβαινε διὰ μέσου τῆς Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας.

12. Καὶ ἐνῶ εἰσῆρχετο εἰς τινὰ κώμην ἀπήντησαν αὐτὸν δέκα ἄνθρωποι λεπροὶ, οἵτινες ἐστάθησαν μακρόθεν·

13. Καὶ αὐτοὶ ὄψωσαν φωνὴν, λέγοντες, Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς.

14. Καὶ ἰδὼν εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὑπάγετε καὶ δεῖξτε ἐκυτοὺς εἰς τοὺς ἱερεῖς. Καὶ ἐνῶ ἐπορεύοντο ἐκαθαρίσθησαν.

15. Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ἰδὼν ὅτι ἱατρεύθη, ὑπέστρεψε μετὰ φωνῆς μεγάλης· δοξάζων τὸν Θεόν·

16. Καὶ ἔπεσε κατὰ πρόσωπον εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἦτο Σαμαρεῖτης.

17. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Ἀνὴρ ἐκαθαρίσθησαν οἱ δέκα; οἱ δὲ ἐννέα τοῦ εἶπαι;

18. Δὲν εὐρέθησαν ἄλλοι νὰ ὑποστρέψωσι διὰ νὰ δοξάσωσι τὸν Θεόν, εἰμὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος;

19. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Σηκωθείς ὑπάγε· ἡ πίστις σου σέ ἔσωσεν.

8. Ε νούκ' ἰ θότ' ἀτίγ μὲ τέπερ ἔμεε δάρχε, ἐ περβίσου τὲ μὲ πῆτζ χουσεμ, γγέρα σά τὲ χά ἐ τὲ πῖ· ἐ παστάγε δὸ τὲ χὰτζ ἐ τὲ πῖτζ ἐ δὲ τίγ;

9. Μὸς ἰ νῆχ ντοῦνῆ χατέρ ἀτίγ ἔρεπτόριτ, σὲ ψὲ πέρρι ἀτὸ κὲ ἐ πορσίτι ἀτὲ, μὲ δούλετς γιό.

10. Κεῖτοῦ ἐ δὲ γιούβετ κούρ, τὲ πᾶνι φῖθ' ἀτὸ κὲ οὐ πορσίτγανε γιούβετ, θόι σὲ γέμι κοπίγ τὲ πᾶ θεγίρε, σὲ ψὲ ἀτὸ κέῖμε πόρτζ τὲ κέγερ πῆμ.

11. Ε κούρ βίντε ἀὶ ντὲ Ἱερουσαλὴμ, ὅκον ντὲ πῆρ μὲς τὲ σαμαρίσε, ἐ τὲ Γαλιλαίσε.

12. Ε κούρ δὸ τὲ χῖν ἀὶ ντὲ νῆ φῖτάτ, δούλε πῆρπᾶρα τίγ ὀγιέτς νῆρεζ τὲ λεπρόσουρε, ἐ ἀτὰ κεντρούανε πῆρ σὲ λιάρφουτ.

13. Ε γκρίγινε ζένε, τούκ' ἐ θένε· Ἰησοῦ δάσκαλ, λὲ τὲ τὲ βίγε κέκ πῆρνέβετ.

14. Ε σὶ ἰ πᾶ, οὐ θὰ ἀτουρε· χᾶτγδεν, ἐ δεφτόνι βέτεχανε τού· αἱγ ντὲ πρίφτερ' ἐ τέκ βίγν' ἀτὰ μπούδε, οὐ κερούανε.

15. Ε νῆ γὰ ἀτὰ, σὶ πᾶ κὲ οὐ ἔρερούα, οὐ κθίε ἐ λεβδὸν Περντίνε μὲ ζὲ τὲ μᾶδ.

16. Ε ρᾶ περμπῖς περπᾶρα κέμ πεβετ σὲ Ἰησοῦιτ, ἐ εφχαριστίς ἀτὲ· ἐ ἀὶ κὲ Σαμαρίτ.

17. Ε δὲ Ἰησοῦς οὐ περβέιτχ ἐ, θὰ· νούκ' οὐ κερούανε τὲ ὀγιέτς; ἐ πὸ τὲ νέντετς κού γιάνε;

18. Νούκ' οὐ φέντετς τὲ κθένεσινε τὲ ἱπνε λεβδιμ. Περντίσε, πῆρ βέτζ· με χετίγ σὲ χουαῖγιτ;

19. Ε ἰ θὰ ἀτίγ, γκρέου, ἐ χᾶτγ· δε· κέσεχ γιότς τὲ σόσι τίγ.

20. Ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς, καὶ εἶπε, Δὲν ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ οὕτως, ὥστε νὰ παρατηρῇται·

21. Οὐδὲ θέλουσιν εἰπεῖν, Ἰδοὺ ἐδῶ εἶναι, ἢ, Ἰδοὺ ἐκεῖ· διότι ἰδοὺ, ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐντὸς ὑμῶν.

22. Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, θέλουσιν ἔλθει ἡμέραι, ὅτε θέλετε ἐπιθυμήσει νὰ ἴδῃτε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· καὶ δὲν θέλετε ἰδεῖν.

23. Καὶ θέλουσι σὰς εἰπεῖν, Ἰδοὺ, ἐδῶ εἶναι, ἢ, Ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ ὑπάγητε, μηδ' ἀκολουθήσητε.

24. Διότι ὡς ἡ ἀστραπὴ ἡ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν λάμπει εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ.

25. Πρῶτον ὅμως πρέπει αὐτῆς νὰ πάθῃ πολλὰ, καὶ νὰ καταφρονηθῇ ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.

26. Καὶ καθὼς ἐγένινεν ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Νῶε, οὕτω θέλει εἶσθαι καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

27. Ἐτρωγον, ἔπινον, ἐνούμφευον, ἐνουμφεύοντο, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ Νῶε εἰσῆλθεν εἰς τὴν κιβωτόν· καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας.

28. Ὀμοίως καὶ καθὼς ἐγένινεν ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Αἰῶντος· ἔτρωγον, ἔπινον, ἡγόραζον, ἐπώλουν, ἐρύτευον, ἀποδοδόν·

29. Καθ' ἣν δὲ ἡμέραν ἐξῆλθεν ὁ Αἰὼς ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ καὶ θειὸν ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας.

20. Εἰ σὶ ἐπιέτνε πὰ Φαρισεῖγτε, κοὐρ ἔσπε πὲρ τ' ἄρδουρε μπερερία ἐ Περντίσε. οὐ περφέλ'α ἀτούρε, ἐ οὐ θά· μπερερία ἐ Περντίσε νοῦξε ἐγιέν με τέ πέρρε φατί.

21. Ἄς νοῦξε θόνε· γιάβουα ἔσπε τοῦ, ἄ γιάβουα ἀτγέ· σὲ ψὲ γιά μπερερία ἐ Περντίσε ντέ μες τοῦαῖγ ἔσπε.

22. Εὐ οὐ θά ἐ δὲ μαθητίβετ, δὸ τέ βίγενε διτ καὶ τέ δεσπερόνι τέ σί· χνι νίε γκά δίτε τέ πέρρετ σὲ νιερύ· ουτ ἐ δὸ τέ μὸς ἐ σί· χνι.

23. Εὐ δὸ τοῦ θόνε γιούβετ, γιά· βουα τοῦ, ἄ, γιάβουα ἀτγέ· μὸς βίε, ἄς μὸς ἰ ντίκνι πὰς ἀτά.

24. Σὲ ψὲ σὶ κούντρε λαμπουρίτ· βετετίμα γκά νιέρα ἄν' ἐ Κίε· λῖτ, ἐ γγέρα μπάνε γιιάτερ φέξ, ἔσπε τοῦ δὸ τέ γέτε ἐ δὲ ἰ πέρρε ἰ νιερύουτ ντέ δίτε τέ τίγ.

25. Πὸ περπάρα δούχατε τέ πε· σόγε αἰ σούμε, ἐ τέ στρίρετε πό· σπε, γκά ἔσπε φυλί.

26. Εὐ σὶ κούντρε φιάου ντέ διτ τέ Νῶεσε· ἔσπε τοῦ δὸ τέ γέτε ἐ δὲ ντέ διτ τέ πέρρετ σὲ νιερύουτ.

27. Χάτνε, ἐ πίννε, μαρτόγνε, ἐ μαρτόνιννε, γγέρα μπά τέ δίτε καὶ χίρι Νῶεα ντέ κιβωτό· ἐ ἐρδι κατακλυσμύ, ἐ ἰ χούμπι τέ φίθε.

28. Κεσπε τοῦ φιάου ἐ δὲ ντέ διτ τέ Αἰώτι· χάτνε, ἐ πίννε, πλέτνε, ἐ σίτνε, φυτέφνε, ἐ δεσπετόγνε σπε· πέρα.

29. Πὸ ἄτε δίτε καὶ δόλι Αἰώτι γκά Σοδόμα, ῥὰ σὶ ἰ ζιγάρτε ἐ ἰ σκιοῦφουρτε γκά Κίε· λῖ, ἐ ἰ χούμπι φίθε.

30. Ὡσαύτως θέλει εἶσθαι καθ' ἣν ἡμέραν ὁ Τίος τοῦ ἀνθρώπου θέλει φανερωθῇ.

31. Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὅστις εὖρεθῇ ἐπὶ τοῦ δώματος, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἃς μὴ καταβῇ διὰ τὴν λάβην αὐτὰ· καὶ ὅστις ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁμοίως ἃς μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ὀπίσω.

32. Ἐνθυμεῖσθε τὴν γυναῖκα τοῦ Ἀώτ.

33. Ὅστις ζητήσῃ τὴν σωσὴν τὴν ζῶν ἑαυτοῦ, θέλει ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὅστις ἀπολέσῃ αὐτήν, θέλει διαφυλάξῃ αὐτήν.

34. Σᾶς λέγω, ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ θέλουσιν εἶσθαι δύο ἐπὶ μιᾶς κλίνης· ὁ εἰς παραλαμβάνεται, καὶ ὁ ἄλλος ἀφίνεται..

35. Δύο γυναῖκες θέλουσιν ἀλῆθει δμου· ἡ μία παραλαμβάνεται· καὶ ἡ ἄλλη ἀφίνεται.

36. Δύο θέλουσιν εἶσθαι ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἰς παραλαμβάνεται καὶ ὁ ἄλλος ἀφίνεται.

37. Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσι πρὸς αὐτόν, Ποῦ, Κύριε; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὅπου εἶναι τὸ σῶμα, ἐκεῖ θέλουσι συναχθῇ οἱ αἰετοί.

ΚΕΦ. ιη'. 18.

Ἐλεγε δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς περὶ τοῦ ὅτι πρέπει πάντοτε τὰ προσεύχωνται, καὶ τὰ μὴ ἀποκάμνωσι,

2. Λέγων, Κριτὴς τις ἦτο ἐν τινὶ πόλει, ὅστις τὸν Θεὸν δὲν ἐφοβεῖτο, καὶ ἄνθρωπον δὲν ἐντρέπετο.

3. Ἦτο δὲ χήρα τις ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει· καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτόν, λέγουσα, Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου.

30. Κεῖντος ἐτίλια δὲ τὲ γέτε μπε δίτε κὲ δὲ δεφτόνετε ἰ πέρρι ἰ νιερίουτ.

31. Μπα τὲ δίτε αἰ κὲ τὲ φέντετε μπι ταρατζε, ἐ τὲ χάτε μπε ὅτεπι ρόπατ' ἐτίγ, λὲ τὲ μὸς ζῆρεσε τί μάρρε ἀτὸ· ἐ αἰ κὲ φέντετε ντ' ἄρρε, ἀτὸς ἐ δὲ αἰ λὲ τὲ μὸς χθένετε πράπε.

32. Μπαί μὲντ φρούαν' ἐ Ἀώτιτ.

33. Τζίλι δὲ κὲ χερκὸν τε ὅπετόγε Σπίρτιν' ἐ τίγ, δὲ τὲ χουμπάσε ἀτε, ἐ τζίλι δὲ κὲ τὰ χουμπάσε ἀτε, δὲ τὰ ρούχε ἀτε.

34. Ε οὐ θὸμ γιούβετ, κὲ ντὲ κὲτε νάτε δι δὲ τὲ γένε ντὲ νιὲ στρόμε, νιέρι δὲ τὲ μίρρετε, ἐ τγιατέρι δὲ τὲ λίχετε.

35. Δι δὲ τὲ γένε πᾶσχε κὲ τὲ πλιούαγνε, νιέρα δὲ τὲ μίρρετε, ἐ τγιατέρα δὲ τὲ λίχετε.

36. Δι δὲ τὲ γένε ντ' ἄρρε νιέρι δὲ τὲ μίρρετε, ἐ τγιατέρι δὲ τὲ λίχετε.

37. Ε γιού περφέεχνε, ἐ ἰ θάν, ἀτίγ· κοῦ, ὦ Ζότ; ἐ δὲ αἰ οὐ θότ ἀτοῦρε· τέκ ξεσε κουφώμα, ἀτγὲ δὲ τὲ μπεγίδενε ἐ δὲ σκιπύνιατε.

Κρίε Ετετεμπεδγιέτετε. ιη'. 18.

Ε οὐ θότ ἀτοῦρε ἐ δὲ παραβολὴ πὲρ τὲ φάλτουρε φίθε νιέ, ἐ τὲ μὸς λιόδενε.

2. Τούκ' ἐ θένε· ντὲ νιέ κιουτέτ κὲ νιέ Φιουκάτας, κὲ νούχε τρέμπεγ Περντίσε, ἃς κίτ τούρπν' ἐ νιέρεζετ.

3. Ε μπα τὲ κιουτέτ ὅτε νιέ φρούα ἐβε, ἐ ἀγίὸ βίγ τέκ αἰ, ἐ θότ· πέμε Φιούκ με ἀρμίνε τιμ.

6. Καὶ μέχρι τινός δὲν ἠθέλησε· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ἂν καὶ τὸν Θεὸν δὲν φοβῶμαι, καὶ ἄνθρωπον δὲν ἐντρέπωμαι,

5. Τοῦλάχιστον ἐπειδὴ μὲ ἐνοχλεῖ ἡ χήρα αὕτη, ἃς ἐκδικήσω αὐτήν, διὰ νὰ μὴ ἔρχηται πάντοτε καὶ μὲ βασανίζῃ.

6. Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος, Ἀκούσατε τί λέγει ὁ ἄδικος κριτής.

7. Ὁ δὲ Θεὸς δὲν θέλει κάμει τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ, τῶν βοῶντων πρὸς αὐτὸν ἡμέραν καὶ νύκτα, ἂν καὶ μακροθυμῇ δι' αὐτούς;

8. Σᾶς λέγω, ὅτι θέλει κάμει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ταχέως. Πλὴν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὅταν ἔλθῃ ἄρᾳ γε θέλει εὐρεῖ τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

9. Εἶπε δὲ καὶ πρὸς τινας, τοὺς θαρρόντας εἰς ἑαυτούς, ὅτι εἶναι δίκαιοι, καὶ καταφρονούντας τοὺς λοιπούς, τὴν παραβολὴν ταύτην.

10. Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν διὰ νὰ προσευχηθῶσιν· ὁ εἰς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος τελώνης.

11. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς προσήυχετο καθ' ἑαυτὸν ταῦτα. Εὐχαριστῶ σοι, Θεέ, ὅτι δὲν εἰμαι καθὼς οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ καθὼς οὗτος ὁ τελώνης.

12. Νηστεύω δις τῆς ἐβδομάδος, ἀποδεκατίζω πάντα ὅσα ἔχω.

13. Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἰστάμενος δὲν ἠθέλεν οἰδὲ τοὺς ὀφθαλμούς· νὰ ὑψώσῃ εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ, λέγων, Ὁ Θεός, ἐλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

14. Σᾶς λέγω, Κατέβη οὗτος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δεδικαιωμένος μᾶλλον, παρὰ ἐκεῖνος· διότι πᾶς ὁ ὑψῶν

4. Εἰ πὲρ σοῦμε κόχῃ νούχῃ δέσι τι πέν· μὲ τὲ παστάγιμενε θότῃ μὲ βέτεχῃ τὲ τίγ· ντόνε σὲ Περντίσε σὶ τρέμπεμ, εἰ γκαῖ νιερί νούχῃ κάμ τούρη,

5. Μὰ σὲ ψὲ μὲ βεντόν χεγιδ Φρούα ἐβί, λὲ τί πέτγ Φιούινε· χὲ τὲ μὸς βίγῃ φίθῃ νίε, τὲ μὲ τζιάγῃ κρίετῃ.

6. Εἰ διφιούατε, θὰ Ζότι, σὲτζ θὰ Φιουκάτεσι εἰ στρέμπερε.

7. Εἰ πὸ Περντία δὸ τὲ μὸς πέγῃ Φιούινε τὲ ζιγίδουρετ σὲ τίγ, χὲ θερρῆσενε ντὲ αἱ διτ εἰ νάτε· εἰ δὸ τὲ πὲρ τόγῃ πὲρ δέμ τὲ τούρε;

8. Οὐ θὴμ γιούβετ χὲ δὸ τὲ πέγῃ Φιούεαν· ἐτούρε σπέγῃτ· πὸ κούρ τὲ βίγῃ εἰ πῆρβι· εἰ νιερίουτ, δὸ τὲ φέγῃ βάλῃ πέσενε μπεῖ δέ;

9. Εἰ θὰ εἰ δὲ χετὲ παραβολὴ πὲρ τζὰ χὲ χίονε ὁμοῦθ μπεῖ βέτεχῃ τὲ τούρε, σὲ κένε τὲ δρέιγτε, εἰ σιάγνε τὲ τγιέρετε.

10. Δὲ νιέρεζ χίπνε ντὲ ἱερὸ τὲ φάλισνε, νιέρι Φαρισαῖο, εἰ τγιατέρι κουμερκιάρ.

11. Φαρισαῖουα χεντροῖ εἰ φάλειγ χετὸ μὲ βέτεχῃ τὲ τίγ· ὦ Περντί τὲ λεβδύγ, σὲ νούχῃ γιάμ σὶ νιέρεζιτ· εἰ τγιέρε· βέμπερε, τὲ στρέμπερε, κουρβιγάρῃ, ἃς σὶ εἰ δὲ κούγῃ Κουμερκιάρ.

12. Αἱερόγῃ δι χέρε μπεῖ γιάβε, ἀπ τὲ δγιέτετενε ντὲ σὰ φὲ χὲ κάμ.

13. Εἰ κουμερκιάρῃ κεντροῖ πὲρ σὲ λιάρφουτ, εἰ νούχῃ δούαγῃ ἃς σίτε τὲ γκρίγ ντὲ Κίελ· πὸ βίχτε Φιδέν· ἐτίγ, εἰ θόσ· ντεγέμε, ὦ Περντί, μούα φαγετούαρῃ.

14. Οὐ θὴμ γιούβετ, χὲ κούγῃ οὐ κθὲ εἰ δρέιγτε ντὲ στεπὶ τὲ τίγ, εἰ γιὸ τγιατέρι. Σὲ τζίλι δὸ χὲ γκρεῖ

ἐαυτὸν, θέλει ταπεινωθῇ· ὁ δὲ ταπεινῶν ἐαυτὸν, θέλει ὑψωθῇ.

15. Ἐφσρον δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ τὰ βρέφη, διὰ τὰ ἐγγίξῃ αὐτά· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταί, ἐπέπληξαν αὐτούς.

16. Ὁ Ἰησοῦς ὁμῶς προσκαλέσας αὐτά, εἶπεν, Ἀφήσατε τὰ παιδιὰ νὰ ἔρχωνται πρὸς ἐμὲ, καὶ μὴ ἐμποδίζετε αὐτά· διότι τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

17. Ἀληθῶς σὰς λέγω, Ὅστις δὲν δεχθῇ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παῖδιον, δὲν θέλει εἰσελθεῖ εἰς αὐτήν.

18. Καὶ ἄρχων τις ἠρώτησεν αὐτήν, λέγων, Διδάσκαλε ἀγαθε, τί νὰ πράξω διὰ τὰ κληρονομήσω ζωὴν αἰώνιον;

19. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Τί μὲ λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰμὶ ἐγώ, ὁ Θεός.

20. Τὰς ἐντολάς ἐξεύρεις «Μὴ μοιχεύσης· Μὴ φονεύσης· Μὴ κλέψης· Μὴ ψευδομαρτυρήσης· Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου.»

21. Ὁ δὲ εἶπε, Ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ νεότητός μου.

22. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἐτι ἂν σοὶ λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον, καὶ διχομοίρασον εἰς πτωχοὺς, καὶ θέλεις ἔχει θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ ἐλθέ ἀκολουθεῖ μοι.

23. Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα ἔγεινε περίλυπος· διότι ἦτο πλούσιος σφόδρα.

24. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον, εἶπε, Πῶς δυσκόλως θέλουσιν εἰσελθεῖ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ οἱ ἔχοντες τὰ χρήματα.

ἔβετε· ἔτιγ, δὸτ ἐ γκαρεμίστε, ἐ αἱ χε οὐν βέετε· ἔτιγ, δὸτ ἐ γκαρί· χετε.

15. Εἰ ἐ πίνετε ἀτίγ, ἀκόμα ἐ δὲ φόσνιετε, καὶ τὶ ζίγ ἀτά, ἐ σὶ πάντε μαθητί· ἔτιγ, ἐ χερτοῦαντε ἀτά.

16. Εἰ Ἰησοῦ ἐ θυρρί ἀτά, ἐ ἰ· ἀλίρι θυγιέλμτε τὲ βίγιεντε τέκ οὐ ἐ μὸς ἐ μπάνι ἀτά, σὲ τὲ τίλλεβετ ἔσ· τε μπρετερία ἐ Περντίσε.

17. Μὲ τὲ βερτέτα οὐ θυμ γιού· βετ, σὲ αἱ χε τὲ μὸς δέζεγε μπρετε· ρίν· ἐ Περντίσε πόσι φόσνι· δὸτ τὲ μὸς χίγιε μπὲ τέ.

18. Εἰ ἐπίετι ἀτὲ νιὲ γκα· τὲ πά· ρετε, ἐ θά· ὦ δάσκαλ ἐ μίρρε· τζτε· πῆτεγ οὐνε καὶ τὲ μάρρ πγιέσε γέτεν· ἐ πὰ σόσουρε;

19. Εἰ δὲ Ἰησοῦ ἐ θά· ἀτίγ· ψὲ μὲ θυόα τὲ μίρρε· ντονιὲ νουκ· ἔσ· τ· ἐ μίρρε· πὲρ βέτ· ζμε περντίσε βέτεμε.

20. Πορτίτε ἐ δι, μὸς κουρβερό, μὸς θρά, μὸς βίδ, μὸς πῆν μαρτυρί· τὲ βέμε· ντερό· πᾶπάντε τέντ, ἐ δὲ μέμενε τέντε.

21. Εἰ δὲ δι ἐ θά· τὲ φίθα· κετὸ ἐ καμ· ρούαίγ· τουρε καὶ μπὲ τὲ ρὶ τίμ.

22. Εἰ σὶ δι· φίοί· κετὸ Ἰησοῦ, ἐ θά· ἀτίγ, ἐ δὲ νιὲ ἀκόμα τὲ λίψετε τίγ· σὶτ· φίθε· σὰ καὶ, ἐ ντάγιουα σὲ θάρ· φερετ, ἐ δὸτ· κετ· ζ· χαζινὲ ντὲ· κίελ, ἐ ἔγια· πὰς μέγε.

23. Εἰ αἱ σὶ δι· φίοί· κετὸ, οὐ χέλ· μουκα, σὲ ψὲ καὶ σούμ· ἐ πᾶσουρε.

24. Εἰ σὶ ἐ πὰ· ἀτὲ Ἰησοῦ, καὶ οὐ χελμούα, θά· σὲ μὲ σούμε· ζαχ· μέτ· δὸτ· τὲ χίγιεντε ἀτά καὶ κᾶνε· φί, ντὲ μπρετερί· τὲ Περντίσε.

25. Διότι εὐκολώτερον εἶναι νὰ περάσῃ κάμηλος διὰ τρύπης βελόνης, παρά πλούσιος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

26. Εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες, Καί τις δύναται νὰ σωθῇ;

27. Ὁ δὲ εἶπε, Γὰ ἀδύνατα παρά ἀνθρώποις εἶναι δυνατὰ παρά τῷ Θεῷ.

28. Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος, Ἰδοῦ, ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ σὲ ἠκολουθήσαμεν.

29. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι δὲν εἶναι οὐδεὶς ὅστις ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ γονεῖς, ἢ ἀδελφοὺς, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ,

30. Ὅστις δὲν θέλει ἀπολαύσει πολλαπλάσια ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ ἐρχομένῳ αἰῶνι ζωὴν αἰώνιον.

31. Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἰδοῦ, ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ θέλουσιν ἐκτελεσθῇ πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν εἰς τὸν Ἰῶν τοῦ ἀνθρώπου.

32. Διότι θέλει παραδοθῇ εἰς τὰ ἔθνη, καὶ θέλει ἐμπαιχθῇ, καὶ ὕβρισθῇ, καὶ ἐμπτυσθῇ.

33. Καὶ μαστιγώσαντες θέλουσι θανατώσει αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ θέλει ἀναστῇ.

34. Καὶ αὐτοὶ δὲν ἐνόησαν οὐδὲν ἐκ τούτων· καὶ ἦτο ὁ λόγος οὗτος κεκρυμμένος ἀπ' αὐτῶν, καὶ δὲν ἐνόουν τὰ λεγόμενα.

35. Ὅτε δὲ ἐπλησίαζεν εἰς τὴν Ἱερικὴν, τυφλὰς τις ἐκάλυτο παρά τὴν ὁδὸν ζητῶν.

25. Μὲ κολαίγῃτε ἔσθε τὲ σκόγη φαμίλια ντὲ πὲρ βέρρε τὲ φελπέρεσε, σὲ τὲ χίγῃς ἰ πάσουρι ντὲ μπερετρί τὲ Περντίσε.

26. Ε ἀτὰ κὲ διφιδίγνε θάνε· ἐ κοῦσ μουντ τὲ σόσετε;

27. Ε δὲ αὶ οὐ θά, ἀτὸ κὲ ὀγιάνε τὲ κολαίγῃτα μπάνε τὲ νιέρεζετ, γιάνε τὲ κολαίγῃτα μπάνε τὲ Περντίσε.

28. Ε Πέτρουκ ἰ θότε· γιὰ νάβητ κὲ ἰ λιὰμ τὲ φίθα, ἐ ἔρδμ πὰς τέγε.

29. Ε δὲ αὶ οὐ θάτ' ἀτοῦρε· μὲ τὲ βερτέτα οὐ θάμ γιούβετ, σὲ νοῦκ' ἔσθε ντονίε κὲ κὰ λένε ὅτεπὶ, ἀ περίνγ, ἀ βελαζερ, ἀ φρούα, ἀ δγιέλμ, πὲρ δασοῦρι τὲ μπερετερίσε σὲ Περντίσε.

30. Κὲ τὲ μὸς μάρρε μὲ σούμε ντὲ κετὲ λόχε, ἐ γέτε τὲ πὰ σόσουρε ντὲ γέτε κὲ βγιέν.

31. Ε σὶ μόρρι τὲ διμπεδγιέτε μπε νιάνε, οὐ θάτ' ἀτοῦρε· γιὰ, κὲ βέμι ντὲ Ἱερουσαλίμ, ἐ δὸ τὲ παφούχαε νε φίθ' ἀτὸ κὲ γιάνε σκούαρε γκὰ προφήτετε πὲρ τὲ πῖρρ ἐ νιέριουτ.

32. Σὲ ψὲ δὸ τὲ ἴπετε ντὲ δούαρρ τὲ σὲ παπέσεβετ, ἐ δὸ τὲ περκέσετε, ἐ δὸ τὲ πεστίχετε.

33. Ε σὶ τὰ βάχνε μὲ καμτζί, δὸ τὰ βράσεν' ἀτέ, ἐ τὲ τρέτενε δίτε δὸ τὲ γγιάλετε.

34. Ε ἀτὰ νοῦξε κουπετούανε φάρε φὲ γκὰ κετὸ· ἐ κὲ κειγὶ φηιάλε ἐ φσέχουρε γκὰ ἀτὰ, ἐ νοῦκε νοήσε ἀτὸ κὲ οὐ θούχαε νε.

35. Ε κοῦρ οὐ ἀφερούα αὶ ντὲ Ἱερικό, νιὲ ἰ βέρπερε ρίγτε μπούδε ἐ λίπεν.

36. Ἀκούσας δὲ ὄχλον διαβαίνοντα, ἡρώτα τί εἶναι τοῦτο.

37. Ἀπήγγειλαν δὲ πρὸς αὐτόν, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος διαβαίνει.

38. Καὶ ἐφώναξε, λέγων, Ἰησοῦ, τί ἐ τοῦ Δαβὶδ, ἐλέησόν με.

39. Καὶ οἱ προπορευόμενοι ἐπέπληττον αὐτόν διὰ τὴν ἀσυνέτην· ἀλλ' αὐτὸς πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν, Τί ἐ τοῦ Δαβὶδ, ἐλέησόν με.

40. Στάθεις δὲ ὁ Ἰησοῦς προσέταξε τὴν φερόμεν πρὸς αὐτόν· καὶ αὐτοῦ ἐπλησίασεν, ἡρώτησεν αὐτόν,

41. Λέγων, τί θέλεις τὴν σὺν καμῶν; Ὁ δὲ εἶπε, Κύριε, τὴν ἀναβλέψω.

42. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσε.

43. Καὶ παρευθὺς ἀνέβλεψε, καὶ ἡκουλούθει αὐτόν δοξαζόντων τὸν Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἤνευσε τὸν Θεόν.

ΚΕΦ. ιθ'. 19.

Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχά.

2. Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ὀνομαζόμενος Ζακχαῖος, ὅστις ἦτο ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦτο πλούσιος.

3. Καὶ ἐζήτην τὴν Ἰησοῦν τίς εἶναι· καὶ δὲν ἠδύνατο διὰ τὸν ὄχλον, διότι ἦτο μικρὸς τὸ ἀνάστημα.

4. Καὶ δραμὼν ἐμπρὸς ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν διὰ τὴν ἰδέσθαι αὐτόν· ἐπειδὴ δι' ἐκείνης τῆς ὁδοῦ ἔμελλε τὴν περάσθαι.

5. Καὶ ὡς ἦλθεν εἰς τὸν τόπον, ὁ Ἰησοῦς ἀναβλέψας εἶδεν αὐτόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ζακχαῖε, κατὰ βά-

36. Εἰ σὺ διδῶς τούρμην καὶ ὄχλον, πῶς τὴν ἑξῆς ἔχει;

37. Εἰ ὁρῶντες ἀτίγ καὶ ὄκοντες Ἰησοῦ Ναζαρινό.

38. Εἰ θύρῃ, ἐ θῶ, Ἰησοῦ ἐ πύρρῃ Δαβιδίτ, λείγουσιν μὴ.

39. Εἰ ἀτὰ καὶ βίγνῃ περπῶρα ἐ κερκόγν' ἀτὲ τὲ πουτόν· ἐ ἀτ φίθῃ καὶ θέρρῃτ με τέπερ· ἐ πύρρῃ Δαβιδίτ, λείγουσιν μὴ.

40. Εἰ Ἰησοῦ κεντρώ, ἐ πορσίτι τὲ γὰρ πένε ἀτὲ περπῶρα, ἐ κούρ ἔρδῃ ἀτ ἄφερ, ἐ πῆτι ἀτῆ;

41. Εἰ θῶ, τζῶ τὲ τὲ πένε τί; ἐ δὲ ἀτ ἐ θῶ, Ζῶτ, τὲ ὁδῶ.

42. Εἰ δὲ Ἰησοῦ ἐ θῶ ἀτίγ· ὅτι, πῶσα γιότῃ τὲ ὁπῆτό τί.

43. Εἰ ἄτῃ τζῶτ πᾶ ἀτ. ἐ ἐ βίγνῃ πᾶς σὶ, τούκ' ἐλῆβδούαρῃ Περντίνῃ· ἐ φίθῃ λαοῖ σὶ πάνε κατῆ, δάνε λεβδῖμ Περντίνῃ.

Κρίε Ενντεμπεδγέτετε. ιθ'. 19.

Εἰ σὺ χίρι ντὲ Ἱεριχά, ὄκοντες ντὲ περ μὲς τὲ κιοτέτετ.

2. Εἰ γὰρ, καὶ ντὲ ντὲ, καὶ κιοχάετγ Ζακχαῖο, ἐ ἀτ ἴσῃτ ἐ πᾶρι ἐ κουμερκιάρῃβετ, ἐ ἴσῃτ σούμ' ἐ πάσουρε.

3. Εἰ δὲ σῆρὸν τὲ ὅτι Ἰησοῦν ντὲ φάκε, ἐ νοῦλῃ μούντ γκα τούρμα, σὲ ψὲ καὶ ἐ βότῃλλε ντὲ ὅτᾶτ.

4. Εἰ ὁκῶ περπῶρα, ἐ χίπι μπε καὶ μάνετ, τὰ ὅτι ἀτῆ, σὲ γκα ἀγῖο οὐδὲ δούατ τὲ ὄκον.

5. Εἰ σὺ ἔρδῃ μπά τὲ βέντ, γκαρίγτι σῖτῃ Ἰησοῦ, ἐ ἐ πᾶ ἀτῆ, ἐ θῶτῃ Ζακχαῖο, ὁπῆτό, ζῆριτ

ταχέως· διότι σήμερον πρέπει νὰ μείνω ἐν τῷ οἴκῳ σου.

6. Καὶ κατέβη ταχέως, καὶ ὑπέδεχθη αὐτὸν μετὰ χαρᾶς.

7. Καὶ ἰδόντες ἅπαντες ἐγόγγυζον, λέγοντες, Ὅτι εἰς ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον εἰσῆλθε νὰ καταλύσῃ.

8. Σταθεὶς δὲ ὁ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν κύριον· Ἰδοὺ, τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδω εἰς τοὺς πτωχοὺς· καὶ ἐὰν ἐσυκοφάντησά τινα εἰς τι ἀποδίδω τετραπλοῦν.

9. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι σήμερον ἐγενεῖ σωτηρία εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς τοῦ Ἀβραάμ εἶναι.

10. Διότι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθε νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ σώσῃ τὸ ἀπολωλός.

11. Καὶ ἐνῷ αὐτοὶ ἤκουον ταῦτα, προσθέσας εἶπε παραβολὴν, διότι ἦτο πλησίον τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ αὐτοὶ ἐνόμιζον ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔμελλεν εὐθὺς νὰ φανῇ.

12. Εἶπε λοιπὸν, ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ὑπῆγεν εἰς χώραν μακράν, διὰ νὰ λάβῃ εἰς ἑαυτὸν βασιλείαν, καὶ νὰ ὑποστρέψῃ.

13. Καὶ καλέσας δέκα δούλους ἑαυτοῦ, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Πραγματευθήτε ἕως οὗ ἔλθω.

14. Οἱ συμπολιταὶ αὐτοῦ ὁμῶς ἐμίσουν αὐτὸν, καὶ ἀπέστειλαν κατόπιν αὐτοῦ πρέσβεις, λέγοντες, Δὲν θέλομεν τοῦτον νὰ βασιλεύσῃ ἐφ' ἡμᾶς.

15. Καὶ ἀφοῦ ὑπέστρεψε λαβὼν τὴν βασιλείαν, εἶπε νὰ προσκληθῶσι πρὸς αὐτὸν οἱ δούλοι ἐκεῖνοι, εἰς

μπερὶ δὲ, σὲ σὺτ δὸ τὲ κονέψ ντὲ ὅτε-πὶ τέντε.

6. Βζήριτι μὲ τῆ ὀπέϊγτα, ἐ ἐ-πρίτι ἀτὲ μὲ φεζίμ.

7. Ε οἱ πάνε ξετὲ μουργουρίσνε φίθε, ἐ θόσνε, κὲ βάτε τὲ κονέψγε ντὲ ὅτεπὶ τὲ νιέϊτ νιερίουτ φαγε-τόριτ.

8. Ε Ζακχαίουα, δόλι περπάρα Ζότιτ, ἐ ἰ θότῃ γιά, κὲ οὔνε ὦ Ζότ, φίσμεν' ἐ φέριτ σίμ ἐ ἀπ μπε τὲ θάρφερε' ἐ ντὶ κάμ μάρρε νιερίουτ φὲ μὲ τέπερ γκά χάκα, γιά ἀπ πρά-πε κάτερ πγίεσε.

9. Ε δὲ Ἰησοῦτ ἰ θότ' ἀτίγ, σὺτ ξεγιδ ὅτεπὶ μόρρι ὀπετίμνε, σὲ ψὲ ἐ δὲ κοῦτγ ἰ πέρρι' Ἀβραάμιτ ἔσῃτε.

10. Σὲ ἰ πέρρι νιερίουτ ἔρδι τὲ ξερκόγε, ἐ τὲ σόσγε ἀτὰ κὲ κένε τὲ χούμπουρε.

11. Ε οἱ διφιούανε ἀτὰ ξετὸ, ὅτ' ἰ θὰ νιὲ παραβολί, σὲ ψὲ ἴστε ἀτ' ἀφερ Ἱερουσαλίμιτ, ἐ σὲ ψὲ πε-σσίγν' ἀτὰ σὲ ἄτε τζᾶστ δούαιγ τὲ τζφάκειγ μπρετερία ἐ Περντίσε.

12. Θὰ δὰ νιὲ νιερί πουμεράρ βά-τε ντὲ νιὲ βέντ τὲ λιάρφε τὲ μίρρ νιὲ μπρετερί πέρ βέτεχε τὲ τίγ, ἐ τὲ κθένειγ πάφνε.

13. Ε οἱ θύρρι διγιέτε γκά σερ-πετόρετ' ἐτίγ, οὐ δὰ ἀτούρε διγιέτε μνάρα, ἐ οὐ θότ' ἀτούρε' πουνόνι ξετὸ γγέρα σὰ τὲ κθένεμ.

14. Ε φσιατάρετ' ἐτίγ νοῦκ' ἐ δούαιγνε ἀτὲ, ἐ δερφούανε πλεκεσι πὰς τίγ, ἐ θόσνε' νοῦκε δούαμε ξετὲ τὲ μπρετερόγε μπε νέβετ.

15. Ε οἱ μόρρι μπρετερίνε, ἐ οὐ κθίε, ποροίτι τὲ θερρίσνε τέκ ἀτ' ξε-τὰ σερπετόρε, κὲ οὐ χίσ δένε ἀσπε-

τοὺς ὁποίους ἔδωκε τὸ ἀργύριον, διὰ νὰ μάθῃ τί ἐκέρδησεν ἑκαστος.

16. Καὶ ἦλθεν ὁ πρῶτος, λέγων, Κύριε, ἡ μὲν σου ἐκέρδησε δέκα μνᾶς.

17. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Εὖγε, ἀγαθὲ δούλε· ἐπειδὴ εἰς τὸ ἐλάχιστον ἐφάνης πιστὸς, ἔχει ἐξουσίαν ἐπάνω δέκα πόλεων.

18. Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων, Κύριε ἡ μὲν σου ἔκαμε πέντε μνᾶς.

19. Εἶπε δὲ καὶ πρὸς τοῦτον, Καὶ σὺ γενοῦ ἐξουσιαστὴς ἐπάνω πέντε πόλεων.

20. Ἦλθε καὶ ἄλλος, λέγων, Κύριε, ἰδοὺ ἡ μὲν σου, τὴν ὁποίαν εἶχον πεφυλαγμένην ἐν μανδηλίῳ.

21. Διότι σὲ ἐφοβούμην· ἐπειδὴ εἶσαι ἄνθρωπος αὐστηρὸς· λαμβάνεις ὅ,τι δὲν κατέβαλες, καὶ θερίζεις ὅ,τι δὲν ἐσπειρας.

22. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Ἐκ τοῦ στόματός σου θέλω σὲ κρίνει, ποὴν ἔδωκε· ἤξευρες ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος αὐστηρὸς, λαμβάνων ὅ,τι δὲν κατέβαλον, καὶ θερίζων ὅ,τι δὲν ἐσπειρα·

23. Διὰ τί λοιπὸν δὲν ἔδωκας τὸ ἀργύριόν μου εἰς τὴν τράπεζαν, ὥστε ἐγὼ ἐλθὼν ἤθελον συνάξαι αὐτὸ μετὰ τοῦ τόκου;

24. Καὶ εἶπε πρὸς τοὺς παρστώτας, Ἀφαιρέσατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε εἰς τὸν ἔχοντα τὰς δέκα μνᾶς.

25. (Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς.)

26. Διότι σὰς λέγω, ὅτι εἰς πάντα τὸν ἔχοντα θέλει δοθῇ ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὅ,τι ἔχει θέλει ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ.

27. Πλὴν τοὺς ἐχθροὺς μου ἐκεί-

τε, τὲ μὴδὲν σὲ τζ φιτίμ χιῖσ πένε φίθε κούσ

16. Ε βγιέν ἰ πάρι ἐ θόττε, ζότ, μνάγια γιότε τζόι δγιέτε τὲ τγιέρα.

17. Ε ἰ θότ' ἀτίγ, μίρρε πέρ τι κοπίλ ἰ πεσοῦαρε, σὲ ψὲ ντὲ τὲ πά-
χενε οὐ πέρρε ἰ πέσεσε δὲ τὲ γέτζ
ζότ ντὲ δγιέτε κιουτέτε.

18. Ε βγιέν ἰ δίτι, ἐ θόττε· ζότ, μνάγια γιότε, τζόι πέσε μνάρα.

19. Ε ἰ θά ἐ δὲ ἀτίγ, ἐ δὲ τίγ δὲ τὲ γέτζ ζότ ντὲ πέσε κιουτέτε.

20. Ε βγιέν τγιατέρ, ἐ θόττε· ζότ, γιὰ μνάγια γιότε, χὲ ἐ ρούαίγτα πε-
σγιέλε ντὲ νιὲ δεότεμέλλ.

21. Σὲ ψὲ οὐ τρέμτζε τίγ, σὲ γὰ
νιερί ἰ ἄσπρε, γκρε ἀτὲ χὲ νούχε
βουρε, ἐ κούαρρ ἀτὲ χὲ νούχε μπόλε.

22. Ε ἰ θότ' ἀτίγ, γκά φγιάλια
ὅτε δὲ τὲ τὲ φικαίγ τι σερπετόρ ἰ
λίγκ, ἐ δίγε χὲ γιὰμ οὐνε νιερί ἰ ἄ-
σπρε, ἐ γκρε ἀτὲ χὲ σβούρρα, ἐ κού-
αρρ ἀτὲ χὲ νούχε μπόλα.

23. Ε ψὲ νούχε δὲ ἄσπρετ' ἐμία
ντὲ σαραφι, χὲ ντὲ τὲ κθίερσ τίμ
δόγτ τι μάρρε μὲ δγιαφούαρ;

24. Ε οὐ θότ' ἀτοῦρε χὲ κένε
περπάρα, μέρρι γκά ἀτ μνάνε, ἐ ἐπ-
γιανι ἀτίγ χὲ κά τὲ δγιέτε μνάτε.

25. Ε γιου περφέτνε ἀτίγ, ζότ, ἀτ
κά δγιέτε μνάρα.

26. Ε οὐ θόμ γιούβετ, χὲ τζίλιτ
δὲ χὲ κά δὲ τί ἱπετε, ἐ γκά ἀτ χὲ
σκά, ἐ δὲ ἀγιδ χὲ κά, δὲ τὲ μίρρετε
πρέιγ σί.

27. Πὲ σὰ πέρ ἀτὰ χάσμεριτ'

νους οἵτινες· δὲν μὲ ἠθέλησαν νὰ βασιλεύσω ἐπ' αὐτοὺς, φέρετε ἐδῶ, καὶ κατασφάζατε ἐμπροσθέν μου.

28. Καὶ εἰπὼν ταῦτα, προεχώρει, ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα.

29. Καὶ ὡς ἐπλησίασεν εἰς Βηθαγῆ καὶ Βηθανίαν, πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ,

30. Εἰπὼν, Ἵπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην· εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβαίνοντες θέλετε εὐρεῖ πωλᾶριον δεδεμένον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οὐδεὶς ἄνθρωπος ἐκάθισέ ποτέ· λύσατε αὐτό, καὶ φέρετε.

31. Καὶ ἔάν τις σὰς ἐρωτήσῃ, Διὰ τί λύετε αὐτό; οὕτω θέλετε εἰπεῖ πρὸς αὐτόν, Ὅτι ὁ Κύριος ἔχει χρεῖαν αὐτοῦ.

32. Ἵπῃσαν δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι καὶ εὗρον καθὼς εἶπε πρὸς αὐτούς.

33. Καὶ ἐνῷ ἔλυον τὸ πωλᾶριον, εἶπον πρὸς αὐτοὺς οἱ κύριοι αὐτοῦ, Διὰ τί λύετε τὸ πωλᾶριον;

34. Οἱ δὲ εἶπον, Ὁ Κύριος ἔχει χρεῖαν αὐτοῦ.

35. Καὶ ἔφεραν αὐτὸ πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ῥίψαντες ἐπὶ τὸ πωλᾶριον τὰ ἱμάτια αὐτῶν, ἐπεκάθισαν τὸν Ἰησοῦν.

36. Ἐνῷ δὲ ἐπορεύετο, ὑπέστρωνον τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰς τὴν ὁδόν.

37. Καὶ ὅτε ἐπλησίαζεν ἤδη εἰς τὴν κατάβασιν τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ἤρχισαν ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες νὰ ὑμνῶσι τὸν Θεὸν μεγαλοφώνως διὰ πάντα τὰ θαύματα τὰ ὁποῖα εἶδον,

38. Λέγοντες, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου· εἰρήνη ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.

ἐμὶ, καὶ νοῦν δέσυνε τὴν μπρετεροῦν μπε τὰ, πέρμενι χετού, ἐ θέρρι περπάρα μέγε.

28. Εἰ σὶ θὰ χετὸ, ὅκοντε περπάρα σὲ τγιέρεβετ, ἐ χίπεν ντὲ Ιερουσαλίμ.

29. Εἰ κοὐρ οὐ ἀφερούα ντὲ Βιθαγί, ἐ ντὲ Βηθανί, ντὲ μάλλ καὶ θούχαετς ἰ οὐλίετ, δερφοῖ δι γκά μαθητί· ἐτίγ.

30. Εἰ οὐ θὰ, χάιγδενι ντὲ φῶιὰτ τὲ περτέγμε, ἐ σὶ τὲ χίνι ἀτιγὲ, δὸ τὲ φένι νίε κρότζ λιδουρε, καὶ ἐ δὲ σκά χίπουρε μπι τὲ νιερί, ζιγιδνις ἀτὲ, ἐ πέρμανι χετού.

31. Εἰ ντοῦ πῖετς νιερί γιούβετ, ψὲ ἐ ζιγιδνι χετού, δὸ τί θοῖ ἀτιγ· σὲ ἰ δούχαετς ζότιτ σὲ τίγ.

32. Εἰ σὶ θάνε ἀτὰ καὶ ἰ δερφοῖ, ἐ φένε σὶ κούντρ' οὐ θὰ ἀτοῦρε.

33. Εἰ κοὐρ ζιγιδνις ἀτὰ κρότζνε, οὐ θάν' ἀτοῦρε ζοτερίνγτ' ἐτίγ, ψὲ ἐ ζιγιδνι κρότζνε;

34. Εἰ δὲ ἀτὰ οὐ θάνε, καὶ ζότιτ σὲ τίγ ἰ δούχαετς.

35. Εἰ ἐ προύνε ἀτὲ τὲκ Ἰησοῦ, ἐ σὶ ὅτινε ἀτὰ ῥόπατ' ἐτοῦρε μπι κρότζνε, χίπενε μπι τὲ Ἰησοῦνε.

36. Εἰ ἀτέγε καὶ ὅκοντε ἀτ, ὅτρώγνε πότα ῥόπατ' ἐτοῦρε μπ' οὐδε.

37. Εἰ κοὐρ οὐ κιὰ; ἀτ μπε τὲ ζήριτοῦρε τὲ μάλλιτ σὲ οὐλίετ, νίσιε φίθι τοῦρμα ἐ μαθητίβετ τὲ λεβδόγνε Περντίνε τοῦκ' ἐφεζούαρε μὲ ζὲ τὲ μὰδ πέρ φίθ' ἀτὸ τζιουδίσκ καὶ πάνε.

38. Εἰ θόσνε ἰ πεκούαρε μπρέτι, ἀτ καὶ θγιέν μπε ξμερ τὲ ζότιτ, παίχ ντέρ Κίελ, ἐ λεβδιμ ντὲ μὲ τὲ λιάρτε.

39. Καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν, διδάσκαλε, ἐπίπληξον τοὺς μαθητάς σου.

40. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Σὰς λέγω, ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι θέλουσι φωνάζει

41. Καὶ ὅτε ἐπλησίωσεν, ἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτήν.

42. Λέγων, Εἴθε νὰ ἐγνώριζες καὶ σὺ τοῦλάχιστον ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ τὰ πρὸς εἰρήνην σου ἀποβλέποντα· ἀλλὰ τώρα ἐκρύφθησαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου·

43. Διότι θέλουσιν ἐλθεῖ ἡμέραι ἐπὶ σέ, καὶ οἱ ἐχθροὶ σου θέλουσι κάμει χαράκωμα περὶ σέ, καὶ θέλουσι σέ περικυκλώσει, καὶ θέλουσι σέ στενοχωρήσει πανταχόθεν·

44. Καὶ θέλουσι κατεδαφίσει σέ, καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ δὲν θέλουσιν ἀφίσει ἐν σοί λίθον ἐπὶ λίθον· διότι δὲν ἐγνώρισας τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκέψεώς σου.

45. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν, ἤρχισε νὰ ἐκβάλλῃ τοὺς πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας,

46. Λέγων πρὸς αὐτοὺς, Εἶναι γεγραμμένον, «Ὁ οἶκός μου εἶναι οἶκος προσευχῆς»· σεῖς δὲ ἐκάμετε αὐτὸν «σπήλαιον ληστῶν.»

47. Καὶ ἐδίδασκε καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ ἐζήτουν νὰ ἀπολέσωσιν αὐτόν·

48. Καὶ δὲν εὗρισκον τὸ τί νὰ πράξωσι· διότι πᾶς ὁ λαὸς ἦτο προσηλωμένος εἰς τὸ νὰ ἀκούῃ αὐτόν.

39. Εἰ τὰ γὰρ Φαρισαῖοι παύσαρε με τούρμε ἰ θόν' ἀτιγ' δασκάλ, κερτό μαθητί' ἐτούα.

40. Εἰ γιου περφέτ' ἀτοῦρε, εἰ οὐ θά' οὐ θόμ γιούβετ, κὲ ντὲ που-βόφτιζινε κετὰ, δὲ τὲ θερρέσενε φούρ-βετε·

41. Εἰ σὶ οὐ ἀφερούκ, εἰ πὰ κιου-τέννε, κιάου πὲρ τὲ,

42. Εἰ θά' σὲ τὲ νόχγε εἰ δὲ τίγ, εἰ δὲ ντὲ κετε δίτε, ἀτὲ κὲ θγιέν πὲρ τὲ μίρρε τέντε· μὰ νταστὶ κεγιὸ ἔστε μπουλιούκρε γκὰ σίτ' ἐτούα.

43. Σὲ ψὲ δὲ τὲ βίγενε διτ πὲρ τί, κούρ τὲ τὲ πρετγιέλλενε χά-σμεριτ' ἐτοῦ με χεντέκ, εἰ τὲ τὲ μπουλιόγενε ρότουλε, εἰ τὲ τὲ στρεγ-γόγενε μπὲ τὲ φιθ' ἄνε.

44. Εἰ τὲ τὲ γκερμισγενε πὲρ δέουτ τί, εἰ δὲ δγιέλεμτ' ἐτούα με τί πᾶσχε, εἰ δὲ τὲ μὸς λένε τέκ τέγε φούρρ' μπὶ φούρρ' σὲ ψὲ νούχε νόχχε κόχενε τὲ πάριτ κὲ οὐ πὲ τέκ τέγε.

45. Εἰ σὶ χίρι ντὲ ἱερὸ, ζούρι τὲ κρέν γιάστε ἀτὰ κὲ σίτνε εἰ πλείγενε πρέντα μπὲ τέ.

46. Εἰ οὐ θὸς ἀτοῦρε· ἔστε σκουράρε, στέπια ἱμε, ἔστε στέπλι εἰ σὲ φάλτουριτ, εἰ γιούβετ εἰ πέτε ἀτὲ σπιλλὲ τὲ κουσάρεβετ.

47. Εἰ διδάξτε γκὰ δίτε ντὲ ἱερὸ· πὸ τὲ πάρετ' εἰ πρίφτερετ, εἰ δὲ γραμματέιγτε, εἰ δὲ τὲ πάρετ' εἰ λαδίτ, κερκόιγενε τὰ χουμπίσνε ἀτὲ.

48. Εἰ νούχε δίγνε σέτζ τὲ πέτ-γνε πὲρ τὲ, σὲ φιθὲ λαδί ρίγτε με φόγε χάπετε τὰ διφιδν ἀτὲ.

ΚΕΦ. κ'. 20.

Και ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ἐνῷ αὐτὸς ἐδίδασκε τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐηγγελίζετο, ἦλθον ἐξαίφνης οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων.

2. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, λέγοντες, Εἰπὲ πρὸς ἡμᾶς, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττεις ταῦτα; ἢ τίς εἶναι ὅστις σοὶ ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην;

3. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Θέλω σᾶς ἐρωτήσαι καὶ ἐγὼ ἓνα λόγον, καὶ εἰπάτέ μοι.

4. Τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦτο ἢ ἐξ ἀνθρώπων;

5. Οἱ δὲ ἐσυλλογίσθησαν καθ' ἑαυτοὺς, λέγοντες, Ὅτι ἐὰν εἰπώμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, θέλει εἰπεῖν, Διὰ τί λοιπὸν δὲν ἐπιστεύσατε εἰς αὐτόν;

6. Ἐὰν δὲ εἰπώμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, πᾶς ὁ λαὸς θίλει μᾶς λιθοβολήσει· ἐπειδὴ εἶναι πεπεισμένος ὅτι ὁ Ἰωάννης εἶναι προφήτης.

7. Καὶ ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν ἐξεύρουνσι πόθεν ἦτο.

8. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Οὐδὲ ἐγὼ σᾶς λέγω ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ πράττω ταῦτα.

9. Ἕρχισθε δὲ νὰ λέγη πρὸς τὸν λαὸν τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωπός τις ἐφύτευεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐμίσθωσεν αὐτὸν εἰς γεωργοὺς, καὶ ἀπεδήμησε πολὺν καιρὸν.

10. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν καρπῶν ἀπέστειλε πρὸς τοὺς γεωργοὺς δούλον, διὰ νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος· οἱ γεωργοὶ ὁμῶς δείραντες αὐτὸν ἐξαπέστειλαν κενόν.

11. Καὶ πάλιν ἐπεμύσεν ἄλλον δοῦ-

Κρίε ἐνιζέετε, κ'. 20.

Εντὲ τίε γὰρ ἀπὸ διτ, τέκ διδάξ αἱ λαόνε ντέ ἱερὸ, ἐ βαγγελισ, οὐμπεγίουαδε τέ πάρετ' ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ γραμματεῖγτε, με πλεκερίνε κάσχε.

2. Ε ἐ πῖετνε ἀτὲ ἐ ἰ θάνε· θού-αἶγνα νέβετ μετζ οὐρδερ πέν τι χετὸ πούνερα; ἀ τζίλι εῖστ' ἀτ χέ τέ δα τι χετὲ οὐρδερ;

3. Ε οὐ περφέτκ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε· δὸ τοῦ πῖε; ἐ δὲ οὖνε γιούδετ νῖε φγιάλε, ἐ τέ μὰ θούανι.

4. Παφεζίμι ἰωάννητ γὰρ Κίελι κέ, ἀ γὰρ νῖερέζιτε;

5. Ε ἀτὰ μεντόνῳνε με ἐτέτχε τέ τοῦρε, ἐ θόσνε· σὲ ντέ θάρτζιμ γὰρ Κίελι, δὸ τέ νὰ θότε, ψὲ ἀδὰ νούκ' ἰ πεσοῦατε ἀτίγ;

6. Ε πὰ ντέ θάρτζιμ γὰρ νῖερέζιτε, δὸ τέ νὰ θράσε νάβετ εἴθε λαότ με φούρρε· σὲ οὐ ἴτε μπούσουρε κόκα σὲ ἰωάννη ἴσ προφήτ.

7. Ε οὐ περφέτκνε, νούχε δῖμε σὲ γάχα εῖστε.

8. Ε δὲ ἱησοῦ οὐ θὰ ἀτοῦρε· ἀ οὖνε οὐ θόμ γιούδετ, μετζ οὐρδερ ἰ πῖεγ χετό.

9. Ε νῖσι τέ θόσ λαότ χετὲ παρβολι, νῖε νῖερί θούρι νῖε ἐῖστε· ἐ οὐ ἀδὰ ἀτὲ ποῖγχετ· ἐ ἀτ ἐάτε τζὰ βγῖετ ντέ τγιάτερ ἐντ.

10. Ε μπὲ κόχε δερφέι νῖε κοπῖλ ντέ πούγκ χέ τι ἴπνε ἀτίγ γὰρ πέμετ· ἐ ἐῖστικ· ἐ πούγκτε σὶ ἐ βάχνε ἀτὲ, ἐ δερφούανε με δούάρρ μπράζιτε.

11. Ε κερσερί δερφέι ἐ δὲ νῖε

λον· πλὴν αὐτοὶ δαίρυντες· καὶ ἐκεῖνον καὶ ἄτιμάσαντες, ἐξαπέστειλαν κενόν.

12. Καὶ πάλιν ἐπεμψε τρίτον· ἀλλ' ἐκεῖνοι καὶ τοῦτον πληγώσαντες ἀπαδίσαν.

13. Εἶπε δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, Τί νὰ κάμω; ἃς πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἵσως ἰδόντες τοῦτον θέλουσιν ἐντραπή.

14. Πλὴν ἰδόντες αὐτὸν οἱ γεωργοί, διελογίζοντο καθ' ἑαυτοὺς λέγοντες, Οὗτος εἶναι ὁ κληρονόμος· ἔλθετε, ἃς φονεύσωμεν αὐτόν, διὰ τὴν γαίην ἡμῶν ἢ κληρονομίαν.

15. Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, ἐφόνευσαν. Τί λοιπὸν θέλει κάμει εἰς αὐτοὺς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος;

16. Θέλει ἔλθει καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ θέλει δώσει τὸν ἀμπελῶνα εἰς ἄλλους. Ἀκούσαντες δὲ εἶπον, Μὴ γένοιτο.

17. Ὁ δὲ ἐμβλέψας εἰς αὐτοὺς εἶπε, Τί λοιπὸν εἶναι τοῦτο τὸ γεγραμμένον « Ὁ λίθος, τὸν ὁποῖον ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἔγενε κεφαλὴ γωνίας; »

18. Πᾶς ὅστις πέσῃ ἐπὶ τὸν λίθον ἐκεῖνον θέλει συντρίφθῃ· εἰς ὅτινα δὲ ἐπιπέσῃ θέλει κατασυντρίψει αὐτόν.

19. Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς νὰ θάλωσιν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ· πλὴν ἐφοδῆθησαν τὸν λαόν· διότι ἐνόησαν ὅτι πρὸς αὐτοὺς εἶπε τὴν παραβολὴν ταύτην.

20. Καὶ παραφυλάξαντες ἀπέστειλαν ἐνεδρευτάς, ὑποκρινομένους

τγιαῖτες κοπίλ· ἐὰν οἱ ἐράχυνε ἐδὲ ἀτέ, ἐξεντερούανε, ἐδιρφούανε μὲ δοῦρρ μπράζετε.

12. Ε περερι δερφοί ε δε νιε τε τρετε· ἐδὲ ἀτὰ σὶ ἐπλιαφόνε ε δε χετε· ἐνιζούανε γιαῖτε.

13. Ε θὰ ἰ ζότι ἰ βέῖτιτ· τζτε πῆιγ; δὸ τε δεοφῶιγ πῆρρε τιμ τε δάσουρινε· μπάσε σὶ τε σόχυνε χετε, δὸ τε τουρπερόνει.

14. Ε κούιγκιε σὶ ἐπάνε ἀτε, συλωήσινε μὲ βέτεχε τε τούρε, ἐ θάνε· κούιγ ἔστ' ἰ ζότι βέῖτιτ, χε ἰ πῆι πγίεσ· ἔγιανι τὰ θράσεμε ἀτε, τε νὰ μπέτετε νέβει κληρονομία.

15. Ε σὶ ἐ νιζούανε ἀτε γιαῖτε γκα βέῖτι, ἐ θράνε· τζδδ του πέγε δὰ ατούρε ἰ ζότι βέῖτιτ;

16. Δὸ τε βίγε, ἐ δὸ τε σιούανε χετὰ κούιγκ· ἐ δὸ τὰ ἀπε βέῖτενε σὲ τγιέρεβετ, ἐ ἀτὰ σὶ διφιούανε χετε θάνε· μὸς κίωφε κούρε χεγιό πούνε.

17. Ε δὲ ἀτ σὶ οὐ κθίε, ἐ βέ· στρί μπε τὰ, οὐ θὰ· τζέστε δὰ χεγιό χε ἔστε σκρούανε· φούρρ χε ἐ στίνε πῶτε μγιέστρετε χε πέγνε ετῆπιτε, κούιγ οὐ πῆ κινυτζ ἰ κιο· ἄεσε;

18. Ε τζίλι δὸ χε τε πγιέρε μπι ἀτε φούρρ δὸ τε θερμόνετε, ἐ μπι τζίλινε δὸ χε τε πγιέρε αἱ, δὸ τὰ πέγε πλιούχουρ.

19. Ε σε πάρετ' ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ γραμματέιγτε κερκόγιγε τε στίγνε δοῦρρτε μπι τε ἀτε τζαστ· πὸ οὐ τρέμπνε γκα λαοῖ· σε ψε ἐ· νιόχνε χε πέρ ἀτὰ ἐ θὰ χετε παρα· βολί.

20. Ε σὶ ρίγνε τῶα· ἐ ρούαγι· τουρε δερφούανε κουλρούζε, χε δε·

ὅτι εἶναι δίκαιοι, ἐπὶ σκοπῷ νὰ πιάσωσιν αὐτὸν ἀπὸ λόγου, διὰ νὰ παραδώσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἡγεμόνος.

21. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, διδάσκαλε, ἐξεύρομεν ὅτι ὁρθῶς ὁμιλεῖς καὶ διδάσκεις, καὶ δὲν βλάπεις εἰς πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις.

22. Εἶναι συγκεχωρημένον εἰς ἡμᾶς νὰ δώσωμεν φόρον εἰς τὸν Καίσαρα, ἢ οὐχί;

23. Ἐννοήσας δὲ τὴν πανουργίαν αὐτῶν εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τί μὲ πειράζετε;

24. Δεῖξατέ μοι δηνάριον· τίνας εἰκόνα ἔχει καὶ ἐπιγραφή; Καὶ ἀποκριθέντες εἶπον, Τοῦ Καίσαρος.

25. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἀπόδοτε λοιπὸν τὰ τοῦ Καίσαρος εἰς τὸν Καίσαρα, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Θεόν.

26. Καὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ πιάσωσιν αὐτὸν ἀπὸ λόγου ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ· καὶ θαυμάσαντες διὰ τὴν ἀπόκρισιν αὐτοῦ, ἐσιώπησαν.

27. Προσελθόντες δὲ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἵτινες ἀρνοῦνται ὅτι εἶναι ἀνάστασις, ἠρώτησάν αὐτὸν,

28. Λέγοντες, Διδάσκαλε, ὁ Μωϋσῆς μᾶς ἔγραψεν, Ἐάν τις ὁ ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀποθάνῃ ἄτεκνος, νὰ λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ νὰ ἐξαναστήσῃ σπέρμα εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

29. Ἦσαν λοιπὸν ἐπὶ τὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα, ἀπέθανεν ἄτεκνος.

30. Καὶ ἔλαβεν ὁ δευτέρος τὴν

φύλιν· ἔτσιχεν' ἐτούρε πὲ γιάνε νιέρεζ τὲ δρέιγτε· καὶ τὰ ζίγνε ἀτὲ ντὲ ντοινὲ φγιαλέ, ἐ τὰ ἱπνε ἀτὲ ντὲ δούαρρ τὲ ζοτερίσι, ἐ δὲ ντὲ δούαρρ τὲ μπρέτιτ.

21. Εἰ ἐ πιέντε ἀτὲ, εἰ θάνε· δασκάλ, νάβειτ εἰ δίμε καὶ τί φλέτ ἐ διδάξ τὲ δρέιγτενε, ἐ νοῦκε μπάν χατὲρ νιέριουτ, πὸ δεφτόν οὐδεν' ἐ Ζότιτ μὲ τὲ βερτέτα.

22. Ἐῦτε νταγίρε τ' ἄπεμε νάβειτ πάφε ντὲ Καίσαρι, εἰ γιό;

23. Εἰ σὶ οὐ κουπετόι ατοῦρε δρεχεζίνε, οὐ θά ατοῦρε, ψὲ μὲ φουτζίνι;

24. Ἀσφτόμενι νιὲ δηνάρ· ἐ κοῦγια ἔστε κόνα, ἐ δὲ ἔμερι καὶ κα κοῦιγ σίπερ, γιου περφέιγνε ἐ ἐ θάνε· ἐ Καίσαριτ.

25. Εἰ δὲ ἀτ οὐ θά ατοῦρε· ἐπνι εἰδὰ ἀτὸ κα γιάνε τὲ Καίσαριτ τὲ Καίσαρι, ἐ ἀτὸ κα γιάνε τὲ Περντίσε, ντὲ Περντία.

26. Εἰ νοῦκε μούντε τὰ ζίγνε μπὲ φγιαλλε περπάρα λαόιτ· ἐ σὶ οὐ τζιουδίτενε νιὲ τὲ περφέφουρε τὲ τίγ πουσιόανε.

27. Εἰ σὶ δούαλε περπάρα τζάγκά Σαδουκέιγτε (ἀτὰ κα νοῦκε πεσόγνε σε δὸ τὲ γέτε τὲ γγιαλτουρε) ἐ πιέντ' ἀτὲ.

28. Εἰ ἐ θάνε· δασκάλ, Μωϋσίου νὰ λιὰ νάβειτ σκρούρε, καὶ ντὲ ἐ βδέκτε ντοινέιτ βελάϊ, καὶ ἔστ' ἐ μαρτούρε ἐ τὲ μὸς λέρε διγιέμ, τὲ μάρρὲ φρούαν' ἐτιγ ἐ βελάϊ τιγ, ἐ τὲ λέρε φάρρὲ βελάϊτ σε τίγ.

29. Κένε δὲ στάτε βελάζε, ἐ ἐ πάρι μόρρι φρούα, ἐ βδίκι πὰ διγιέλλμ.

30. Εἰ ἐ μόρρι ἐ δίτι φρούανε, ἐ

γυναῖκα καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος·

31. Καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ· καὶ δὲν ἀφῆκαν τέκνα, καὶ ἀπέθνον.

32. Ὑστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.

33. Ἐν τῇ ἀναστάσει λοιπὸν, τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; διότι καὶ οἱ ἑπτὰ ἔλαβον αὐτήν γυναῖκα.

34. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου νομφεύουσι καὶ νομφεύονται·

35. Οἱ δὲ καταξιοθέντες νὰ ἀπολαύσωσιν ἐκείνον τὸν αἰῶνα καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν, οὔτε νομφεύουσιν, οὔτε νομφεύονται.

36. Διότι οὔτε νὰ ἀποθάνωσι πλέον δύνανται, ἐπειδὴ εἶναι ἰσχύγελοι· καὶ εἶναι υἱοὶ τοῦ Θεοῦ, ὄντες υἱοὶ τῆς ἀναστάσεως.

37. Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ ὁ Μωϋσῆς ἐφανερώσεν ἐπὶ τῆς θάτου, ὅτε λέγει Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ Ἀβραάμ καὶ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσαάκ καὶ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰακώβ.

38. Ὁ δὲ Θεὸς δὲν εἶναι νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων· διότι πάντες, ζῶσιν ἐν αὐτῷ.

39. Ἀποκριθέντες δὲ τινες τῶν γραμματέων εἶπον, Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας.

40. Καὶ δὲν ἐτόλμων πλέον νὰ ἑρωτῶσιν αὐτὸν οὐδέν.

41. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς, Πῶς λέγουσι τὸν Χριστὸν, ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Δαβὶδ;

42. Καὶ αὐτὸς ὁ Δαβὶδ λέγει ἐν τῇ διβίῳ τῶν Ψαλμῶν, «Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν Κύριόν μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου,

43. Ἐωρὸς θέσω τοὺς ἐχθρούς

δὲ κούγῃ βδοῖκα πὰ δγιέλλμ.

31. Εἰ ἐ μὲρρί ἀτῆ ἐ δὲ ἰ τρέτι, ἐ χεστόυ ἐ δὲ τῆ στάτε, ἐ νοῦχῃ λιάνε δγιέλλμ, ἐ βδοῖκνε.

32. Εἰ παῦτάγε γκα τῆ φίθῃ βδοῖκα ἐ δὲ φρούρχια.

33. Εἰ ντῆ τῆ γγιάλτουρε δα τῆ σῆ βδέκουρετ, τζίλι γκα ἀτὰ δὲ τὰ χέτε φρούα; σὲ χῆ τῆ στάτε ἐ κάτνε ἀτῆ πῆρ φρούα.

34. Εἰ δὲ Ἰησοῦ οὐ περφέγκ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε· δγιέλλμτ' ἐ χεσάγκ γέτετ μαρτόγενε· ἐ δὲ μαρτόνενε.

35. Μὰ ἀτὰ τῆ γιάνε φιοκούαρε πῆρ ντὰ τῆ γέτετ τῆ ζότε, ἐ τῆ γγιάλνε γκα βδέχῃ γκα ἄς μαρτόγενε ἄς μαρτόνενε.

36. Σὲ ἄς τῆ βδέσνε μούνγενε μὲ πὸ γιάνε πάρατγ μὲ βγγέγτε, ἐ γιάνε πῆγτ' ἐ Περντίσε, κοῦρ γιάνε τῆ πῆγτ' ἐ σῆ γγιάλτουριτ.

37. Εἰ πὰ χῆ γγιάλνε τῆ βδέκουριτε, ἐ δὲ Μωϋσίου ἐ δεφτόι μπάνε τῆ φέρῃτε, κοῦρ θύτε Ζότνε, Περντίν' ἐ Ἀβραάμιτ, ἐ Περντίν' ἐ Ἰσαάκουτ, ἐ Περντίν' ἐ Ἰακώβιτ.

38. Εἰ Περντία νοῦκ' ἔστ' ἐ σῆ βδέκουρετ, πὸ ἰ σῆ φιάλεβετ, σὲ ψῆ πῆρ ἀτῆ γιάνε τῆ φίθῃ τῆ φιάλε.

39. Εἰ οὐ περφέκνε τζὰ γκα Γραμματίγτε, ἐ ἰ θάνε· δασκάλ, μὲρρῆ θέ.

40. Εἰ νοῦχῃ φουτζὸν μὲ τὰ πῆτ ἀτῆ νῆρὶ φῆ.

41. Εἰ οὐ θὰ ἀτοῦρε· κίθ θόνε Κρίττνε χῆ ἔστῃ πῆρ ἰ Δαβίδιτ;

42. Εἰ βέτε Δαβίδι θότε ντῆ κάρτε τῆ Ψαλμόβετ· Θὰ Ζότι, Ζότιτ σίμ· ῖ μπάνε τίμε τῆ δγιάθετ,

43. Γγέρκ σὰ τῆ βῆ ἀρμῖκτ' ἐ-

σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

44. Ὁ Δαβὶδ λοιπὸν ὀνομάζει αὐτὸν Κύριον· καὶ πῶς εἶναι υἱὸς αὐτοῦ;

45. Καὶ ἐνῶ ἤκουε πᾶς ὁ λαὸς εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ,

46. Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, οἵτινες θέλουσι νὰ περιπατήσιν ἐστολισμένοι, καὶ ἀγαπήσιν ἀσπασμούς· ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς πρῶτους τόπους ἐν τοῖς δεῖπνοις.

47. Οἵτινες κατατρώγουσι τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ τοῦτο ἐπὶ προφάσει ὅτι κάμνουσι μακρὰς προσευχάς. Οὗτοι θέλουσι λάβει μεγαλύτεραν καταδίκην.

ΚΕΦ. κἀ. 21.

ΑΝΑΒΛΕΨΑΣ δὲ εἶδε τοὺς πλουσίους τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.

2· Εἶδε δὲ καὶ χήραν τινὰ πτωχὴν βάλλονσαν ἐκεῖ δύο λεπτὰ,

3. Καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι ἡ πτωχή αὕτη χήρα ἔβαλε περισσότερον πάντων.

4. Διότι ἅπαντες οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύματος αὐτῶν ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ· αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἔβαλεν ὅλην τὴν περιουσίαν ὅσῃν εἶχε.

5. Καὶ ἐνῶ τινὲς ἔλεγον περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι εἶναι ἐστολισμένον μετέλλουσι ὠραίους καὶ ἀφιερώματα, εἶπε,

6. Ταῦτα τὰ ὅποια θεωρεῖτε, θέλουσιν ἐλθεῖ ἡμέραι, εἰς τὰς ὁποίας δὲν θέλει ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθον, ὅστις δὲν θέλει κατακρημνισθῇ.

7. Ἠρώτησαν δὲ αὐτόν, λέγοντες, Διδάσκαλε, πότε λοιπὸν θέλουσι

τοὺς πόσι φρονεῖν ντὲς κέμπε τὲ τοῦα. 44. Δαβίδι δὲ ἐθετ' ἀτὲ, Ζήτ, ἐκίθ' ἔστ' ἀτὲ πᾶρι τίγ;

45. Ε τὲλ διφιόντε φίθε λαοί, θὰ μαθητίθετ σὲ τίγ·

46. Ροῦαγιουσι γὰρ Γραμματεῖγ-τὲ, καὶ δοῦανε τὲ ἐτζεγενε με ρόπα τὲ φιάτα, ἐδοῦανε τὲ περσεντέτγενε πότα μπουδερὰ, ἐδὲ βέντετ' ἐπάρα ντὲ τὲ μπεγέδουρα, ἐ τὲ βίνε ντὲ κρίς τὲ μεσάλλεβετ ντὲ φοσίρα.

47. Β ἀτὰ καὶ με σεπὲπ καὶ φάλινε σούμε χάνε ὅτεπὶτ' ἐ σὲ βάβετ' ἕστὰ ἰδὸ τὲ μάρρνε μουντίμνε με τὲ τάπερε.

Κρίς Εἰλεζέτ ἐνέτετ· κἀ. 21.

Ε σὶ γκρίγτι σίτε, ἐ βίγτε ρὲ, πὰ τὲ πάσουριτε καὶ βίγνε δουρετίτ' ἐ-τοῦρε ντὲ κουτὶ τ' ἐλεημοσύνητ.

2. Β πὰ ἐδὲ νίε φρούα τὲ βὲ τὲ θάρρερε καὶ βουρί ἀτγὲ δι ἄσπερε,

3. Ε θὰ βερτέτ οὐ θὸμ γιούβετ, καὶ κεγίὸ ἐ βέγια ἐ θάρρερε βουρί με σούμε σὲ φίθε.

4. Σὲ φίθε κατὰ βούνε ντὲ δουρετί τὲ Περνίσιε γὰ ἀγίὸ καὶ οὐ τεπερὸν' ἀτοῦρε· ἐ κεγίὸ γκα τὲ πὰ πάτουριτ ἐ σάτγ βουρί φίθ' ἀτὲ φί καὶ κίθ.

5. Ε κοῦρ θόσνε τζὰ πὲρ ἱερὸ (κίθ) σὲ ἔστε δεφτούρε με φούρρε τὲ μίρρα, ἐ στολίσουρε με δουρετίρα, οὐ περφέκ.

6. Κετὸ καὶ σίχινι γιούβετ, δὸ τὲ βίγνε διτ, καὶ δὸ τὲ μὸς μπέτετε φούρρ μπι φούρρ, καὶ τὲ μὸς πένετε θρίμε.

7. Ε ἐπιέτν' ἀτὲ, ἐ ἰ θάνε· δα-σκάλ, κοῦρ ἀδὰ δὸ τὲ πένενε κατὸ;

γίνειν ταῦτα· καὶ τί τὸ σημεῖον, ὅ-
ταν μέλλωσι ταῦτα νὰ γείνωσι·

8. Ὁ δὲ εἶπε, Βλέπετε μὴ πλα-
νθῆτε· διότι πολλοὶ θέλουσιν ἐλθεῖν
ἐν τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες, Ὅτι
ἐγὼ εἰμαι· καὶ ὁ καιρὸς ἐπλησίασε.
Μὴ ὑπάγητε λοιπὸν ἐπίσω αὐτῶν.

9. Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους
καὶ ἀκαταστασίας, μὴ φοβηθῆτε·
διότι πρέπει ταῦτα νὰ γείνωσι πρῶ-
τον· ἀλλὰ δὲν εἶναι εὐθὺς τὸ τέλος.

10. Τότε ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, Θέ-
λει ἐγερθῇ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασι-
λεῖα ἐπὶ βασιλείαν.

11. Καὶ θέλουσι γίνειν κατὰ τό-
πους σεισμοὶ μεγάλοι, καὶ πείναι καὶ
λοιμοὶ, καὶ θέλουσιν εἶσθαι φθῆτρα
καὶ σημεῖα μεγάλα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ.

12. Πρὸ δὲ τούτων πάντων θέ-
λουσιν ἐπιβάλλει ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας
αὐτῶν, καὶ θέλουσι σᾶς καταδιώξει,
παραδίδοντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυ-
λακὰς, φερομένους ἔμπροσθεν βασι-
λέων καὶ ἡγεμόνων, ὅνεκεν τοῦ ὀνό-
ματός μου.

13. Καὶ τοῦτο θέλει ἀποβῆ εἰς
ἐσᾶς πρὸς μαρτυρίαν.

14. Βάλτε λοιπὸν εἰς τὰς καρ-
δίας σας, νὰ μὴ προμελετᾶτε τί
νὰ ἀπολογηθῆτε·

15. Διότι ἐγὼ θέλω σᾶς δώσει
στόμα καὶ σοφίαν, εἰς τὴν ὁποίαν
δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ ἀντιλογησω-
σιν, οὐδὲ νὰ ἀντισταθῶσι πάντες οἱ
ἐναντίοι σας.

16. Θέλετε δὲ παραδοθῇ καὶ ὑπὸ
γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν
καὶ φίλων· καὶ θέλουσι θανατώσει
τινὰς ἐξ ὑμῶν.

17. Καὶ θέλετε εἶσθαι μισρούμε-

ναι· ἐπεὶ τῷ ἰσχυρῷ καὶ ἰσχυροῦ
ἐν ἡμῖν· καὶ τὸ ἰσχυρὸν ἐν ἡμῖν
ἐν ἡμῖν· καὶ τὸ ἰσχυρὸν ἐν ἡμῖν·

8. Εἰ δὲ αὐτὸ οὐ θά· κίνοι κοινῶς
τὴν μὲν φρεσίν, σὲ σοῦμε δὲ τὴν βί-
γενε ντὲ ἔμερ τιμ, ἐ τὴ θόνη· σὲ γιάμ
οὔνε ἐ κόχα οὐ ἀφερούα, μὲς βίγι δά
πας ἀτοῦρε.

9. Εἰ δὲ κοῦρ τὴ διφίονι λιούφτε-
ρα ἐ κιάρτζερα, μὲς οὐ τρέμπνι, σὲ φέ
ἔστὸ δὲ τὴ πένινε πρωτοπάρε· πὸ
νοῦκ' ἔστὲ μὲ νίε χέρε σόσεγια.

10. Αὐτὴ χέρε οὐ θοῦ ἀτοῦρε δὲ
τὴ γκρίχετε νίε φυλί κόντρε τγιάτρε-
σὲ φυλί, ἐ νίε μπρετζερί, κόντρε τγιά-
τρεσὲ μπρετζερί.

11. Εἰ δὲ τὴ γένε τερμέτε τὴ με-
δὰ ντὲ σοῦμε βέντε, ἐ οὔγε, ἐίμουρ-
τάχερα, ἐ νισάνε τὴ φρικουάρα ντέρ
κίελ, ἐ τζιουδύρα τὴ μεδὰ.

12. Εἰ περπάρα φίθε χετούρεβετ,
δὲ τὴ βένε μπὲ γιούβετ δούάρβτ' ἐ-
τοῦρε, ἐ δὲ τοῦ ντγιέκενε, ἐ δὲ τοῦ
ὑπένε ντὲ συναγώγε, ἐ ντὲ χαψάνα,
ἐ τοῦ ζῆρανίσγενε ντὲ μπρετζερί, ἐ
ντὲ τὴ πάρε πέρ ἔμερ τιμ.

13. Εἰ χεγίτ δὲ τὴ βίγι πέρ μαρ-
τυρί τοῦαίγ.

14. Βίρι δὰ κεντρίμ ντὲ ζέμερα
τοῦαίγ, τὴ μὲς σιλοήσινι μὲ περπάρα
σέτζ δὲ τὴ περφέγενη.

15. Σὲ ψὲ οὔνε δὲ τοῦ ἀπ γιούβετ
φόγε ἐ δὲ σοφί, χὲ μπὰ τὴ δὲ τὴ μὲς
μούντγενε τὴ ῥίνε κόντρε, ἐ τὴ περ-
φέγενη ἀρμίκτε τοῦαίγ.

16. Εἰ δὲ τὴ προδόσενι ἐ δὲ γὰ
παπαλάρετε τοῦαίγ, ἐ δὲ γὰ βῆ-
λάζερετε, ἐ δὲ γὰ φερία, ἐ δὲ γὰ
μίχτε, ἐ τζὰ γὰ γιούβετ δὲ τοῦ βρά-
σενε.

17. Εἰ δὲ τὴ γένι τὴ μτζούρε γὰ

νοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου·

18. Πλὴν θριξέκ τῆς κεφαλῆς σας δὲν θέλει χιθῆ.

19. Διὰ τῆς ὑπομονῆς σας ἀποκτήσατε τὰς ψυχὰς σας.

20. Ὅταν δὲ ἴδητε τὴν Ἱερουσαλὴμ περικυκλωμένην ὑπὸ στρατοπέδων, τότε γνωρίζετε ὅτι ἐπλησίασεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς.

21. Τότε οἱ ὄντες ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἃς φεύγωσιν εἰς τὰ ὄρη· καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἃς ἀναχωρῶσιν ἐξω· καὶ οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἃς μὴ ἐμβαίνωσιν εἰς αὐτήν.

22. Διότι ἡμέραι ἐκδικήσεως εἶναι αὐταί, διὰ τὰ πληρωθῶσι πάντα τὰ γεγραμμένα.

23. Οὐαὶ δὲ εἰς τὰς ἐγκυμονούσας καὶ τὰς θηλαζούσας ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· διότι θέλει εἶσθαι μεγάλη στενοχωρία ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὄργη κατὰ τοῦ λαοῦ τούτου.

24. Καὶ θέλουσι πέσει ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ θέλουσι φερθῆναι αἰχμάλωτοι εἰς πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἡ Ἱερουσαλὴμ θέλει εἶσθαι πατομένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἕως οὗ ἐκπληρωθῶσιν οἱ καιροὶ τῶν ἐθνῶν.

25. Καὶ θέλουσιν εἶσθαι σημεῖα ἐν τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ σελήνῃ καὶ τοῖς ἄστροις· καὶ ἐπὶ τῆς γῆς στενοχωρία ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ, καὶ θέλει ἡχεῖ ἡ θάλασσα καὶ τὰ κύματα·

26. Οἱ ἄνθρωποι θέλουσιν ἀποψυχεῖν ἐκ τοῦ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων δεινῶν εἰς τὴν οἰκουμένην· διότι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν θέλουσι σαλευθῆ.

27. Καὶ τότε θέλουσιν ἰδεῖν τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.

28. Ὅταν δὲ ταῦτα ἀρχίσωσι νὰ

ῖθι· πότα πὲρ ἕμερ τίμ.

18. Μὰ νὴ κίμι γὰρ κρίετε τοῦ-
ατ· δὲ τὲ μὲς χουμπάσε.

19. Εὐ μὲ ὑπομονὴν τούτῃ, δὲ
τὲ φυτόνι Σπύριτετὲ τούτῃ.

20. Εὐ κοῦρ τὲ δίχινι πὰ Ἱερουσα-
λίμνι πεῖττιέλτουρε γὰρ ἀσκέρετε,
ἄττι χέρε κουπετόνι· σὲ εἴτ' ἄφερ τὲ
ῖκρετούαρτ ἐσαῖγ.

21. Ἀχίερε ἀτὰ κὲ φέντενε ντὲ
Ιουδαίε, λὲ τὲ ἰλῆγενε ντὲ μάλλε, ἐ
ἀτὰ κὲ γιάνε πρέντα μπὲ τὲ, λὲ τὲ
χίκενε μπὲ νιάνε· ἐ ἀτὰ κὲ φέντενε ντὲ
φῶιὰτρε λὲ τὲ μὲς χίγενε μπὲ τέ.

22. Σὲ ἄττο γιάνε δίτε ἐ τεκδι-
κῆσουριτ, κὲ τὲ πρφούχαενε ῖθι· ἀτὸ
κὲ γιάνε ῖκρούαρε.

23. Εὐ βὲ μπὰ τὸ φρά κὲ γιάνε
μὲ πάρε, ἐ μπὰ τὸ κὲ κἄνε ὀνιέλμ
μπὲ σίσε μπὰ τὸ δῖτ· σὲ ψὲ δὲ τὲ
γέτε ὀτρεγγίμ. ἰμὰδ μπὲ δὲ, ἐ δὲ
οὐρὸν μπὲ ἄτετ λαό.

24. Εὐ δὲ τὲ εἰδέσενε μὲ θήλε, ἐ
δὲ τὲ σκλαβόσενε ντὲ ῖθις φυλίρα· ἐ
Ἱερουσαλίμινι δὲ τὲ σῆελετε γὰρ τὲ
τγιέρα φυλί, γγέρα σὰ τὲ σόσενε
μότε ἐ ἄετούρε φυλίβετ.

25. Εὐ δὲ τὲ γένε νιῶάνε ντὲ Διέλ,
ἐ ντὲ Χένεζε, ἐ ντὲ ὕλλε· ἐ ντὲ δὲ
ῖθις φυλίτε μπὲ τὲ δρέδουρε γὰρ
φρίκα κὲ πέν πρέγγ φεμίμιτ σὲ δέ-
τιτ ἐ πρέγγ θελίμιτ.

26. Τὲ εἰδέσενε νιῶεζίτε γὰρ
φρίκα, ἐ γὰρ ἀτὸ κὲ πρέσενε τὲ βί-
γενε ντὲ ῖθις δινιὰ· σὲ ψὲ δὲ τὲ
τούντενε φουκίτ' ἐ Κίελβετ.

27. Εὐ ἀχίερε δὲ τὲ σόχενε τὲ
πῖρρ ἐ ἱερίουτ τὲ βίγε μπὲ νὴ ρὲ
μὲ σούμε φουκί, ἐ μὲ ἐτέρ.

28. Εὐ κοῦρ τὲ νίσεγε ἄττο πού-

γίνονται, ἀνακύψατε καὶ σηκώσατε τὰς κεφαλὰς σας· διότι πλησιάζει ἡ ἀπολύτρωσίς σας.

29. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς παραβολὴν, ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα·

30. Ὅταν ἤδη ἀνοίξωσι, βλέποντες γνωρίζετε ἀφ' ἑαυτῶν ὅτι ἤδη τὸ θέρος εἶναι πλησίον.

31. Οὕτω καὶ σεις, ὅταν ἴδῃτε ταῦτα γινόμενα, ἐξεύρετε ὅτι εἶναι πλησίον ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

32. Ἀληθῶς· σὺ λέγω, ὅτι δὲν θέλει παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, ἕως οὗ γείνωσι πάντα ταῦτα.

33. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ θέλουσι παρέλθῃ, οἱ δὲ λόγοι μου δὲν θέλουσι παρέλθῃ.

34. Προσέχετε δὲ εἰς ἑκυτοὺς, μήποτε χαρυνθῶσιν αἱ καρδίαι σας ἀπὸ κραιπλής καὶ μέθης καὶ μερμυγῶν βιωτικῶν, καὶ ἐπέλθῃ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς· ἡ ἡμέρα ἐκείνη.

35. Διότι ὥς παγὶς θέλει ἐπέλθῃ ἐπὶ πάντα τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς.

36. Ἀγρυπνεῖτε λοιπὸν δεόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ τὴν καταξίωσίν τε τὴν ἐκφυγῆναι πάντα ταῦτα τὰ μέλλοντα τὴν γείνωσι, καὶ τὴν σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

37. Καὶ τὰς μὲν ἡμέρας ἐδίδασκεν ἐν τῷ ἱερῷ· τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος διενυκτέρευεν εἰς τὸ ὄρος τὸ ὀνομαζόμενον Ἐλζιὼν.

38. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήρχετο πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ διὰ τὴν ἀκοὴν αὐτόν.

νερα τὲ πένενε, βεῖτρὸνι λιάρτ ἐ γκρίνι κρίετς τούαγ· σὲ ψὲ ὀπετίμι γιούαγ ἔστ' ἄφερ.

29. Εὐὸ θὰ ἀτοῦρε νιὲ ποραβολί· βεῖτρὸνι φίκνε ἐ δὲ φίθς λίσατς.

30. Κοὺρ κρέγετς πουπούκετς, σίχνι βετίουτ, ἐ κουπετόνι, κὲ ἔστς ἄφερ τὲ κόβρετς.

31. Κεῖτοῦ ἐ δὲ γιούβετ, κοὺρ τὲ σίχνι κετὸ κὲ τὲ πένενε, διφίόνι σὲ ἄφερ ἔστς μπερετρία ἐ Περντίσε.

32. Μὲ τὲ βερτέτα οὐ θὴμ γιούβετ, κὲ δὸ τὲ μὸς σκόγε κούγ πρεζ, γγέρα σὰ τὲ πένενε φίθς.

33. Κίεχι ἐ δὲ δέου δὸ τὲ σκόγενε, ἐ φγιαλέτ' ἐ μία δὸ τὲ μὸς σκόγενε.

34. Ρίγι ζφιούαρς μπε βέτεχε τούαγ τὲ μὸς οὐ βεντόνετς ζέμερατς τούαγ μπε τὲ πύρρς, ἐ μπε τὲ δέιγ-τοῦρε, ἐ μπε συλοῇ τὲ κεσάγ γέτετ, ἐ γιού βίγς σίπερ μπι γιού μὲ ξαφνὶ ἀγιδ δίτε.

35. Σὲ ψὲ δὸ τὲ βίγς πόσι λιάρκ κὲ δὸ τὲ πγίερα μπι φίθ ἀτὰ κὲ ρίνε μπι φίκε τὲ φίθς δέουτ.

36. Ρίγι ἀδὰ ζφιούαρς μπε τζδὸ κόχς τούκ' ἐ λιούτοῦρε κὲ τὲ πέχχι τὲ ζότς πέρ τ' ἔκουρε φίθς κετὸ κὲ γιάνε πέρ τὲ πένε, ἐ τὲ ρίγι περ-πάρα πύρριτ σὲ νιερίουτ.

37. Εὐ κοὺρ ἔστς δίτε ρίγτε Ἰη-τούι, ἐ διδάξ ντὲ ἱερό· ἐ νάτενε διλλ ἐ πέντε τὲ ντένιουριτς ντὲ μάλλ κὲ κιούχετς ἰ Οὐλίγιετ.

38. Εὐ φίθς λαὸι βίγ κὲ μεγγές τὰκ αἱ ντὲ ἱερό, τὰ διφίόγιν' ἀτέ.

ΚΕΦ. κβ'. 22.

[Κρίε Ενεζέτ ε δίτε. κβ'. 22.]

ΕΠΑΝΗΣΙΑΖΕ δὲ ἡ ἐορτὴ τῶν ἀζύμων, ἡ λεγομένη Πάσχα.

2. Καὶ ἐξήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς νὰ θανατώσωσιν αὐτόν· διότι ἐφοβοῦντο τὸν λαόν.

3. Εἰσῆλθε δὲ Σατανᾶς εἰς τὸν Ἰούδαν τὸν ἐπονομαζόμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα.

4. Καὶ ὑπῆγε καὶ συνελάλησε μετὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν στρατηγῶν τὸ πῶς νὰ παρδῶσῃ αὐτὸν εἰς αὐτούς.

5. Καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνεφώνησαν νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν ἀργύριον.

6. Καὶ ἔδωκεν ὑπόσχεσιν· καὶ ἐξήτει εὐκαιρίαν νὰ παραδῶσῃ αὐτὸν εἰς αὐτοὺς χωρὶς θορύβου.

7. Ἦλθε δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ θυσιάσωσι τὸ πάσχα.

8. Καὶ ἀπέστειλε τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, εἰπὼν, Ἰπάγετε καὶ ἐτοιμάσατε εἰς ἡμᾶς τὸ πάσχα, διὰ νὰ φάγωμεν.

9. Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ποῦ θέλεις νὰ ἐτοιμάσωμεν;

10. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἰδοὺ, ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν πόλιν, θέλει σᾶς συναπαντήσῃ ἄνθρωπος βαστάζων σταμνίον ὕδατος· ἀκολουθήσατε αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου εἰσέρχεται·

11. Καὶ θέλετε εἰπεῖ πρὸς τὸν οἰκοδεσπότην τῆς οἰκίας, Ὁ διδάσκαλος σοὶ λέγει, Ποῦ εἶναι τὸ κατάλυμα, ὅπου θέλω φάγει τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου;

12. Καὶ ἐκείνο, θέλει σᾶς δεῖξει

Κοὺ ἀφερούα ε χρέμπτεα ε λιφό-
βετ, κῆ θούχατε πασχε.

2. Ε χερκότηνε τῆ πάρετ' ε πρί-
φτερετ, ε δὲ γραμματεῖγτε μετ-
φάρε λοι πούνε τὰ ἐρίσνε ἀτῆ· σὲ ψὲ
τρέμπιδνε γκα λαδί.

3. Ε χίρι σατανάι ντῆ Ἰούδα, κῆ
κίουχαεῖγ Ἰσκαριώτ, κῆ αἰ κῆ νιέ γκα
τῆ διμπεδγιέτῆ.

4. Ε βάτε, ε κουβεντίε μὲ τῆ
πάρετ' ε πρίφτερετ, ε μὲ τῆ πάρετ'
ε βέντιτ, μετ' φάρε πούνε τοῦ αἰ ἱπ
αἰ ἀτῆ μπῆ δόρρε ἀτοῦρε.

5. Ε οὐ φῆζούανε ε πένε κουβεντ
τῆ ἱπνε ἀτίγ ἄσπερε.

6. Ε οὐ στερῆ, ε χερκόν κόχῆ τοῦ
αἰ ἱπ ἀτῆ ἀτοῦρε μπῆ δόρρε πὰ να-
κατοσί.

7. Ε ἐρδι δίτῆ ε λιφόβετ κῆ μπὰ
τῆ δούχαεῖγ τῆ θέρρε πῆρ πάσχε.

8. Ε δερφόι Πέτρονε, ε δὲ Ἰωάν-
νε, ε οὐ θά· χαίγδενι, ε πένανι φατῆ
πάσχενε, τῆ χάμε.

9. Ε δὲ ἀτὰ ἰ θάν' ἀτίγ, κοὺ δὲ
τῆ πέγεμε φατί;

10. Ε δὲ αἰ οὐ θά ἀτοῦρε· γιά,
μὲ τῆ χίγτοῦρε τῆ πάρε τοῦαῖγ ντῆ
κιουτέτ, δὲ τῆ πίκενι μὲ νιέ νιερί κῆ
μπὰν νιέ στάμνε μὲ οὔγε, χαίγδενι
πὰς ἀτίγ, ντὰ τῆ ὅτεπῆ κῆ τῆ χίγε.

11. Ε δὲ τῆ θόι ζότιτ σὲ ὅτε-
πίσε, δασκάλι τῆ θότῆ τίγ, ἱκοὺ ἔστῆ
τῆ ντένιουριτῆ τῆκ δὲ τῆ χά πὰ-
σῆνε πᾶσχε μὲ μαθητίτ' ἐμί;

12. Ε αἰ δὲ τοῦ δεφτόγε γιού-

ἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε.

13. Ἀποῦ δὲ ὑπῆγον, εὗρον καθώς εἶπε πρὸς αὐτούς· καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.

14. Καὶ ὅτε ἦλθεν ἡ ὥρα, ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι μετ' αὐτοῦ.

15. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Πολλὸ ἐπεθύμησα νὰ φάγω τὸ πάσχα τοῦ με σᾶς, προτοῦ νὰ πάθω·

16. Διότι σᾶς λέγω, ὅτι δὲν θέλω φάγει πλέον ἐξ αὐτοῦ, ἕως οὗ, ἐκπληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.

17. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, εὐχαρίστησε καὶ εἶπε, Λάβετε τοῦτο καὶ διαμοιράσατε εἰς ἀλλήλους.

18. Διότι σᾶς λέγω, ὅτι δὲν θέλω πίνει ἀπὸ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως οὗ ἔλθῃ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

19. Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας ἔκοψε, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτούς, λέγων, Τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο κάμνετε εἰς τὴν ἰδικήν μου ἀνάμνησιν.

20. Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον, ἀφοῦ ἐδείπνησαν, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον εἶναι ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον.

21. Πλὴν ἰδοὺ, ἡ χεὶρ ἐκείνου ὅστις με παραδίδει εἶναι μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης.

22. Καὶ ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει κατὰ τὸ ὠρισμένον· πλὴν οὐαὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, δι' οὗ παραδίδεται.

23. Καὶ αὐτοὶ ἤρχισαν νὰ συζητῶσι πρὸς ἀλλήλους, τὸ, ποῖος τάχα ἦτο ἐξ αὐτῶν ὅστις ἐμελλε νὰ κάμῃ τοῦτο.

ὅς τις τζαρδὰκ τὲ μὰδ τὲ ὀτρούαρς, ἀτγὲ τὲ πένι φατί.

13. Ε οἱ θάνε φένε σὶ κούντρειοῦ θὰ ἀτοῦρε· ἔ πένε φατί πάσχαζε.

14. Ε κοὺρ ἔρδι κόχα, ντένι ντέ μεσάλε, ἐ δὲ τὲ δέμπεδγιέτε ἀποστόγιτε κάσχε με τέ.

15. Ε οὐ θὰ ἀτοῦρε, με σοῦμε δεσέρημ δέσα τὲ χά χετέ πάσχε με γιούβετ κάσχε, με περπάρα τὲ πεσοῦαριτ σίμ.

16. Σὲ οὐ θὸμ γιούβετ, χε νού· χε δὲ τὲ χά με γκά ἀγιδ, γγέρα σὰ τὲ μπουσέτε ἀγιδ ντέ μπρετερί τὲ Περντίσε.

17. Ε σὶ μόρρι ποτήρε, ἐφχαριστίσι ἐ θὰ, μέρρι χετέ, ἐ νιάνιε νιέρι με γιάτερινε.

18. Σὲ οὐ θὸμ γιούβετ, χε δὲ τὲ μὸς πὶ γκατζ πγιελ ἐξότι, γγέρα σατέ βίγε μπρετερία ἐ Περντίσε.

19. Ε μόρρι πούλε, ἐ σὶ ἐφχαριστίσι. ἐ θεοῦ, ἐ οὐ ἀδὰ ἀτοῦρε, ἐ οὐ θὰ, κοῦγ ἔσσε κοῦρμι ἔμ, χε ἔπετε πὲρ γιούβετ· χετέ πένι πὲρ τὲ μπαίγτοῦρε μὲντ μούα.

20. Αὐτοῦ ἐ δὲ ποτήρε σὶ δερκόγιτι, ἐ θὰ, κοῦγ ἔσσε ποτήρι ἐ διγιάτσε σε ρὲ μπὲ φιάκ τιμ, χε δὲ τὲ δέρδετε πὲρ γιούβετ.

21. Πὸ γιά, δόρρ' ἐ ἀτιγ χε δὲ τὲ με παραδόσγε με μούα κάσχε ντέ μεσάλε.

22. Ε σὰ πὲρ τὲ πύρρ' ἐ νιέρι· οὐτ ἀ βέτε σε κούντρ' ἔσσε θένε, πὸ βὲ μπὰ τὲ νιέρι, χε πρέιγ σὶ παραδόσσε.

23. Ε ἀτὰ ζοῦνε τὲ χερκόγιγε νιέρι με γιάτερινε, θάλε τζιλι γκά ἀτὰ ἔσσε κοῦγ χε δὲ τὰ πέγε χετέ.

24. Ἐγείνε δὲ καὶ φιλονεικία μεταξύ αὐτῶν περὶ τοῦ, τίς ἐξ αὐτῶν νομίζεται ὅτι εἶναι μεγαλύτερος.

25. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτά· καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτὰ δομαζονται εὐεργέται.

26. Σεῖς ὁμως οὐχὶ οὕτως· ἀλλ' ὁ μεγαλύτερος μεταξύ σας ἂς γείνη ὡς ὁ μικρότερος· καὶ ὁ προεστάμενος ὡς ὁ ὑπηρετῶν.

27. Διότι τίς εἶναι μεγαλύτερος, ὁ καθήμενος εἰς τὴν τράπεζαν, ἢ ὁ ὑπηρετῶν; οὐχὶ ὁ καθήμενος; ἀλλ' ἐγὼ εἶμαι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ ὑπηρετῶν.

28. Σεῖς δὲ εἴθε οἱ διαμεινάντες μετ' ἐμοῦ ἐν ταῖς πειρασμοῖς μου·

29. Ὅθεν ἐγὼ ἐτοιμάζω εἰς ἐσᾶς βασιλείαν, ὡς ὁ πατήρ μου ἡτοίμασεν εἰς ἐμέ,

30. Διὰ τὴν νὰ τρώγητε καὶ νὰ πίνετε ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐν τῇ βασιλείᾳ μου· καὶ νὰ καθίσετε ἐπὶ θρόνων, κρίνοντας τὰς δώδεκα φυλάς τοῦ Ἰσραὴλ.

31. Εἶπε δὲ ὁ Κύριος, Σίμων, Σίμων, ἰδοὺ, ὁ Σατανᾶς σᾶς ἐζήτησε, διὰ νὰ σᾶς κοσκινίσῃ ὡς τὸν σίτον.

32. Πλὴν ἐγὼ ἐδεήθην περὶ σοῦ διὰ νὰ μὴ ἐκλείψῃ ἡ πίστις σου· καὶ σὺ, ὅταν ποτὲ ἐπιστρέψῃς, στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου.

33. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν, Κύριε, ἔτοιμος εἶμαι μετὰ σοῦ νὰ ὑπάγω καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον.

34. Ὁ δὲ εἶπε, Σοὶ λέγω, Πέτρε, δὲν θέλει φωνάζει σήμερον ὁ ἀλέκτωρ, πρὶν ἀπαρνηθῆς τρίς ὅτι δὲν με γνωρίζεις.

35. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὁ

24. Εὐὶ κὲ δὲ κιάρτε ντὲ πέρ μες τὲ τούρε μπὶ χετὲ, τζίλι πρέιγ ἀτούρε δούχετε τὲ γέτε μὶ μᾶδ.

25. Εὐὶ δὲ αὶ οὐ θὰ ἀτούρε· μπρέτερντ' ἐ φυλίβητ σὲ τγίερα ἰ ζαπετόγεγε μὲ φουκί, ἐ ἀτὰ κὲ ἰ οὐρδερόγεγε ντὲ ἀτὸ θόνε σὲ οὐ πέγγεγε τὲ μίρρε.

26. Εὐ ντέρ γιουδ νούκ' ἔστε χεστού· πὸ αὶ κὲ ἴσσε μὶ μᾶδ ντέρ γιουδ, λὲ τὲ πένετς πόσι μὲ ἰ βόβελι, ἐ ἰ. πάρνι πόσι σερρετόρι.

27. Σὲ ψὲ κούσ' ἔστε με ἰμᾶδ, αὶ κὲ ρὶ ντὲ μεσάλε, ἀ αὶ κὲ σερπίν; νούκ' ἔστε μὶ μᾶδ αὶ κὲ ρὶ; ἐ οὐνε γιάμ ντὲ μες τούσεγ πόσι ντὲ κὲ σερπέν.

28. Εὐ γιούβητ γίνι ἀτὰ κὲ λίν, μπέτούρε ἰάσσε με μούα ντὲ πιρασμόνε τὲ μία.

29. Εὐ σὶ κούντρε μὲ ἰέρι μούα φατὶ παπά ἰμ μπρετερίνε, ἀτούε ἐ δὲ οὐνε δὸ τοῦ ἀ κέιγ γιούβητ,

30. Κὲ τὲ χάι, ἐ τὲ πίγι ντὲ μεσάλε τίμε. ντὲ μπρετερὶ τίμε, ἐ τὲ ρίγι μπὶ διμπεδγίετς φρόνε, τὲ Γιουκόνι τὲ διμπεδγίετς φυλίτ' ἐ Ἰσραήλιτ

31. Εὐ ἰ θὰ Ζότι, Σίμωνιτ, Σίμων, γιά, στανάι κερκόν τοῦ σίσεγε γιούβητ σὶ κούντρε, σίσεγεγε φρούρετε.

32. Εὐ οὐνε οὐ λιούττς πέρ τι κὲ τὲ μὸς τὲ τὲ λίψγε κέσα γιότε, ἐ ντὸ ντὲ χέρε κούρ τὲ κθένετς, στερεὸς βέλαζερντ' ἐτούα.

33. Εὐ δὲ αὶ ἰ θότ' ἀτὶγ Ζήτ, γιάμ φατὶ τὲ θέτε μὲ τι ἰάσσε ἐ δὲ ντὲ χασπίνε ἐ δὲ ντὲ βδέλεγε.

34. Εὐ δὲ αὶ ἰ θότς, τὲ θόμ τι ὦ Πέτρο, δὸ τὲ μὸς κέντόγε κοκόσι σὸτ περπάρα σὲ τι τὲ μ' ἀρνίσετς τρὶ χέρε, κὲ σμὲ κὲ νιόχουρε.

35. Εὐ οὐ θὰ ἀτούρε· κούρ οὐ

τε σᾶς ἀπέστειλα χωρὶς θαλαντίου, δερλῶδα γιούβετ πὰ κουλέτε, ἐ πὰ καίσακκίου καὶ ὑποδημάτων, μήπως τόρβε, ἐ πὰ χεπούτζε, οὐ λίφι γέ ἐστερήθητε τινός; Οἱ δὲ εἶπον, Οὐ-κούρρε; ἐ δὲ ἀτὰ ἰ θάνε, νούχε νὰ δενός. λίφι γέ.

36. Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς. Ἄλλὰ τώρα, ὅστις ἔχει θαλάντιον, αἱ χε κα νίε κουλέτε, λὲ τὰ ἄς λάβη αὐτὸ μεθ' ἑαυτοῦ ὁμοίως καὶ σακκίον· καὶ ὅστις δὲν ἔχει, ἄς πωλήσῃ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἄς ἀγοράσῃ μάχαιραν.

37. Διότι σᾶς λέγω, ὅτι ἐτι-το τὸ γεγραμμένον πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ εἰς ἐμὲ, τὸ, α Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· διότι τὰ περὶ ἐμοῦ γεγραμμένα λαμβάνουσι τέλος.

38. Οἱ δὲ εἶπον, Κύρις, ἰδοὺ ἐδῶ δύο μάχαιραι. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἰκανὸν εἶναι.

39. Καὶ ἐξελθὼν ὑπῆγε κατὰ τὴν συνήθειαν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν· ἐκολούθησαν δὲ αὐτὸν καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

40. Ἀφοῦ δὲ ἦλθεν εἰς τὸν τόπον, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Προσέχεσθε, διὰ νὰ μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν.

41. Καὶ αὐτὸς ἐχωρίσθη ἀπ' αὐτῶν ὡς λίθου βολήν, καὶ γονατίσας προσεύχετο,

42. Λέγων, Πάτερ, ἂν θέλῃς ν' ἀπομακρύνῃς τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν οὐχὶ τὴ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν ἄς γένη.

43. Ἐφάνη δὲ εἰς αὐτὸν ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐπισχῶν αὐτόν.

44. Καὶ ἐλθὼν εἰς ἀγωνίαν, προσήχετο θερμότερον. Ἐγείνα δὲ ὁ ἰδρώς αὐτοῦ ὡς θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες εἰς τὴν γῆν.

45. Καὶ σπικωθεὶς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἦλθε πρὸς τοὺς μαθητάς

36. Εὐ οὐ θὰ ἀτοῦρε· πὸ νταῶτι αἱ χε κα νίε κουλέτε, λὲ τὰ μάρρρε, χεῖτοῦ ἐ δὲ τόρβε· ἐ αἱ χε νούχε κα, λὲ τὲ ὅτσε χεμίσην ἐτίγ, ἐ λὲ τὲ πλέγε θήκε.

37. Σὲ ψὲ οὐ θὸμ γιούβετ, σὲ δούχαετὲ τὲ παφούχαετὲ μπε μούα ἐ δὲ χεγιδὸ χε ἔῶτε ὅκρουαρε· χε ἐ δὲ μὲ τὲ πὰ νόμτε οὐ νεμφοῦα· σὲ ψὲ πούνετὲ κὲ κένε περ μούα γιάνε μπε τὲ σόσουρε τὲ τοῦρε.

38. Εὐ δὲ ἀτὰ ἰ θάνε· Ζήτ, γιὰ δι θήχερα χετοῦ· ἐ δὲ αἱ οὐ θὰ ἀτοῦρε· σαδὸ ἔστε.

39. Εὐ οἱ δόλι· βάτε οἱ κούντρε χεῖτ ἀδέτνε ντὲ μάλλ τ' Οὐλίνιετ· ἐ ἰ θάνε πὰς ἀτίγ ἐ δὲ μαθητίτ' ἐτίγ.

40. Εὐ πὸχε θάτε ντὲ θέντ, οὐ θότ ἀτοῦρε· φάλλιουνι χε τὲ μὸς χίνι ντὲ πιραξί.

41. Εὐ δὲ οὐ λιρφοῦα γκα ἀτὰ σὰ τὲ ὅτιετ νίε φοῦρρ, ἐ ρὰ μπε φιούνε, ἐ φάλετγ,

42. Εὐ ὅῶτε· καλὰ, ντὲ δὸ λιρ-τὸ γκα μέγε χετὲ ποτήρ· μὰ λὲ τὲ μὸς πένετὲ θελίμα ἴμε, πὸ γιό-τεα.

43. Εὐ οὐ δούκ ντὲ αἱ νίε Εγγεῖλ γκα Κίελι, περ τὲ φορτζούαρε ἀτέ.

44. Εὐ οἱ ἔρδι μπε ὅτρεγγίμ, φά-λετγ μὲ νέντουρε· ἐ γιού πὲ γιέρεσ' ἐτίγ πόσι πίκια φιάκουτ χε πίγνε μπε δέ.

45. Εὐ οἱ οὐ γκρε γκα τὲ φάλλ-τουριτε, ἐ ἔρδι ντὲ μαθητίτ' ἐτίγ,

αὐτοῦ, καὶ εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης.

46. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τί κοιμᾶσθε; σηκώθητε καὶ προσεύχεσθε, διὰ νὰ μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

47. Ἐνῶ δὲ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι, ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας, εἰς τῶν δώδεκα, ἤρχετο πρὸς αὐτῶν, καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ φιλήσῃ αὐτόν.

48. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἰούδα, μὲ φίλημα παραδίδεις τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου;

49. Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τί ἔμελλε νὰ γείνη. εἶπον πρὸς αὐτόν, Κύριε, νὰ κτυπήσωμεν μὲ τὴν μάχαιραν;

50. Καὶ ἐκτύπησεν εἰς ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν.

51. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀφήσατε ἕως τούτου· καὶ πάσας τὸ ὠτίον αὐτοῦ, ἱάτρευσεν αὐτόν.

52. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς ἐλθόντας ἐπ' αὐτόν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγούς· τοῦ ἱεροῦ καὶ ποιεσβυτέρους, ὧς ἐπὶ ληστήν ἐξήλθετε μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων;

53. Καθ' ἡμέραν ἤμην μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ δὲν ἠπλώσατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. Ἀλλ' αὕτη εἶναι ἡ ὥρα σας, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκοτός.

54. Συλλαβόντες δὲ αὐτόν, ἔφερον καὶ εἰσήγαγον αὐτόν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως. Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν.

55. Ἀφοῦ δὲ ἀνάψαντες πῦρ ἐν τῷ μέσῳ τῆς αὐλῆς συνεκάθισαν, ἐκάθηντο ὁ Πέτρος ἐν μέσῳ αὐτῶν.

46. Ε οὐ θὰ αὐτοῦρ· ψὲ φλέρη; γκρίχι, ἐ φάλλιουνι, τὲ μὲς χίνι ντὲ πιραζί.

47. Ε πὰ σόσουρ· ἐ δὲ αὐτὸ φηγά-λενε, νὰ ἐ ἀρρίου νιὲ τούρμε νιὲ-ρεζετ, ἐ δὲ αὐτὸ κὲ θούχαγι Ιούδε, κὲ κὲ νιὲ γκα τὲ διμπέδγιέτε, βίντε περπάρα αὐτοῦρ· ἐ οὐ ἀφερούα ντὲ Ιερύτι, ἐ δούαν τὰ πούθ ατὲ.

48. Ε δὲ Ιησοῦτὶ ἰθὰ ἀτίγ· Ιούδε· μὲ νιὲ τὲ πούθουρ παραδὸς τὲ πῖρρ· ἐ νιερύουτ;

49. Ε σὶ πάν' αὐτὰ κὲ κένε ρό-τουλ' ἀτίγ, ατὲ κὲ δὸ τὲ πένειγ, ἰ θάν' ἀτίγ, Ζότ, δὸ τοῦ πῖμε μὲ θήχε;

50. Ε νιὲ γκα αὐτὰ ἰ ρὰ μὲ θήκε κοπίλιτ τὲ σὲ πάριτ σὲ πρίφτερετ, ἐ ἰ πρέου ἀτίγ βέσν' ἐ δγιαθέτε.

51. Ε Ιησοῦτὶ οὐ περφέιτκ, ἐ θὰ, σκδὸ γγέρα χετού· ἐ ζοῦρι βέσν' ἐ ἀτίγ, ἐ γιὰ ἔερύτι ατὲ.

52. Ε οὐ θότ· Ἰησοῦτὶ τὲ πάρε-βετ σὲ πρίφτερετ, ἐ τὲ πάρεβετ σὲ Ιερύτι, ἐ πλέκετ κὲ κένε ἀρδουρ μπε τὲ, πόσι μπε νιὲ κουσάρ δούαλ-τε, ἀρματόσουρ μὲ θήχερα, ἐ μὲ σκοπίνγ;

53. Κούρ φέντεσε οὔνε μὲ γιού-βετ γκα δίτκ ντὲ Ιερὸ, νούκε ὅτιτε δούαρρτε μπε μούα· πὸ κσιγιδ ἔστ· κόχα γιούαγι, ἐ δὲ φουκὶ ἐ ἐρ-σίρεσε.

54. Ε σὶ ἐ ζούνε ατὲ, ἐ ὅπ οὐν' ατὲ πρέντα ντὲ ὅτεπὶ τὲ σὲ πάριτ σὲ πρίφτερετ· ἐ Πέτρουα βίγ πὰς σὶ πέρ σὲ λιάρφουτ.

55. Ε σὶ δέζνε ζιγάρ ντὲ μὲς τὲ βάθιτ, ἐ ντῆγιγν αὐτὰ, ντῆνι ἐ δὲ Πέτρουα ντὲ μὲς τὲ τούρε.

56. Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν μία τις δούλη καθήμενον πρὸς τὸ φῶς, καὶ ἐνατενίσασα εἰς αὐτὸν, εἶπε, Καὶ οὗτος ἦτο μετ' αὐτοῦ.

57. Ὁ δὲ ἠρνήθη αὐτὸν, λέγων, Γύναι, δὲν γνωρίζω αὐτόν.

58. Καὶ μετ' ὀλίγον ἄλλος τις, ἰδὼν αὐτόν, εἶπε, Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶσαι. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Ἄνθρωπε, δὲν εἰμαι.

59. Καὶ ἄφου ἐπέρασεν ὡς μία ὥρα, ἄλλος τις διίσχυρίζετο, λέγων, Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦτο· διότι Γαλιλαῖος εἶναι.

60. Εἶπε δὲ ὁ Πέτρος, ἄνθρωπε, δὲν ἐξεύρω τί λέγεις. Καὶ παρευθὺς ἐνῶ αὐτὸς ἐλάλει ἔτι, ἐφώναζεν ὁ ἀλέκτωρ.

61. Καὶ στραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέβλεψεν εἰς τὸν Πέτρον· καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὅτι εἶπε πρὸς αὐτὸν, ὅτι πρὶν φωνάζῃ ὁ ἀλέκτωρ, θέλεις μὲ ἀπαρνηθῇ τρίς.

62. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέτρος ἐκλαυσε πικρῶς.

63. Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ κρατοῦντες τὸν Ἰησοῦν ἐνέπαιζον αὐτὸν δέροντες·

64. Καὶ περικαλύψαντες αὐτόν, ἐρράπιζον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἡρώτων αὐτόν, λέγοντες, Προφήτευσον, τίς εἶναι ὅστις σὲ ἐκτύπησε.

65. Καὶ ἄλλα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

66. Καὶ καθὼς ἔγεινεν ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀνεβίβασαν αὐτόν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν, λέγοντες,

67. Σὺ εἶσαι ὁ Χριστός; εἶπε πρὸς ἡμᾶς. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοῦ,

56. Ε πόκς ἐ πὰ ἀτὲ νιὲ κοπίλε καὶ ρίγτε μπάνε τὲ ζγιαρίτ, ἐ βεστρότ ἀτὲ μίρρε, ἐ θὰ· ἐ δὲ κούιγ μὲ ἀτὲ πάσχε κέ.

57. Ε ἀτ ἐ ἀρνίσι ἀτὲ, ἐ θὰ· νούκ' ἐ δι ὧ φρούα ἀτὲ.

58. Ε πέρ νιὲ τζίλε σι ἐ πὰ ἀτὲ νιὲ τγιατέρ, θὰ· ἐ δὲ τίγ γκα ἀτὰ γέ· ἐ Πέτρουα θὰ, σγιάμ ὧ νιερί.

59. Ε σὶ ὁκοῖ ἄφερ νιὲ σαχὰτ ἐ παστάγε, βεβαιὸς νιὲ τγιατέρ, ἐ θόστε· βεστρέτ ἐ δὲ κούιγ κὲ μὲ ἀτὰ, σὲ ψὲ ἔστε Γαλιλαῖο.

60. Ε Πέτρουα ἰ θότ· νιερί, νού· καὶ δι σέτζ θούα· ἐ ἀτὲ τζάστ πὰ σόσουρ αἰ ἔστὲ φγιάλε, κεντόι κο· λόσι.

61. Ε Ζότι σὶ οὐ κθίε βεστρότ Πέτρονε, ἐ Πέτρουκ οὐ κουϊγτούα φγιάλλεσε Ζότιτ, καὶ ἰ θὰ ἀτίγ, σὲ πὰ κεντούαρ, δὲ κοκόσι, δὲ τὲ μ' ἀρνίσετζ τρὶ χέρε.

62. Ε σὶ δόλι γιάστὲ Πέτρουα, κίχου μὲ πιχῆλιμ.

63. Ε ἀτὰ πούρρα καὶ μπαῖγνε ἰητούνε λίδουρε, ἐ περκέσνε ἀτὲ, ἐ ἐρίγνε.

64. Ε ἰ μπουλιόιγνε σίτ' εἰιγ, ἐ ἰ πίγνε σουπλιάα φάκεβετ, ἐ ἐπιέντε, ἐ ἰ θόσνε· προφητέψ σὲ τζί· λι ἔστ' αἰ καὶ τὲ ρά.

65. Ε δὲ τὲ τγιέρα βλασφιμί· ρα θόσνε κόντρε τίγ.

66. Ε σὶ οὐ κθὶ, ἐ οὐ πὲ δίτε, οὐ μπεγιόδ φίθ· πλεκξσία ἐ λαδίτ ἐ τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ, ἐ γραμ· ματέιγτε, ἐ ἐ σπούνε ἀτὲ ντὲ μπε· γέδεγε τὲ τούρε, ἐ ἰ θόσνε,

67. Ντὲ γὲ τὲ Κρίστι θού· αἰγνα ἐ δὲ νάβετ; ἐ οὐ θότ ἀ·

Ἐάν σο; εἶπω, δὲν θέλετε πιστεύσει·

68. Ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, δὲν θέλετε μοι ἀποκριθῆ, οὐδὲ θέλετε μὲ ἀπολύσει.

69. Ἀπὸ τοῦ νῦν θέλει εἶσθαι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ.

70. Εἶπον δὲ πάντες, Σὺ λοιπὸν εἶσαι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Σαῖς λέγετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι.

71. Οἱ δὲ εἶπον, Τί χρεῖαν ἔχομεν πλέον μαρτυρίας; διότι ἡμεῖς αὐτοὶ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

ΚΕΦ. κγ. 23.

Τότε ἐσηκώθη ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν, καὶ ἔφεραν αὐτὸν πρὸς τὸν Πιλάτον.

2. Καὶ ἤρχισαν νὰ κατηγορῶσιν αὐτὸν, λέγοντες, Τοῦτον εὗρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος, καὶ ἐμποδίζοντα τὸ νὰ δίδωσι φόρους εἰς τὸν Καίσαρα, λέγοντα ἑαυτὸν ὅτι εἶναι Χριστὸς βασιλεὺς.

3. Ὁ δὲ Πιλάτος ἠρώτησεν αὐτὸν, λέγων, Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτὸν εἶπε, Σὺ λέγεις.

4. Καὶ ὁ Πιλάτος εἶπε πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους, Οὐδὲν ἐγκλημα εὗρίσκω ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ.

5. Οἱ δὲ ἐπέμεινον, λόγοντες, Ὅτι ταράττει τὸν λαόν, διδάσκων καθ' ὅλην τὴν Ἰουδαίαν, ἀρχίτας ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἔω; ἐδῶ.

6. Ὁ δὲ Πιλάτος ἀκούσας Γαλιλαίαν, ἠρώτησεν ἂν ὁ ἀνθρώπος εἴναι Γαλιλαῖος.

7. Καὶ μαθὼν ὅτι εἶναι ἐκ τῆς

τοῦρε· ντοῦ ἃ θάφτρια γιούδετ, γιούδ δὸ μὸς μὲ πῆσόνι.

68. Ε δὲ ντὲ γιού πιέττιζα δὸ τὲ μὸς μὲ περφέφενι, ἄς δὸ τὲ μὸς μὲ λῆσόνι.

69. Μὰ νταστί ἐ παστάγε, δὸ τὲ ρίγε ἰ Πιρρί νιερίουτ μπάνε τὲ δγαθάετε τὲ φουκίσε; Περντίσε.

70. Ε ἰ θάνε τὲ φίθ, τί ἀδά γὲ ἰ πῆρρι ἰ Περντίσε; ἐ δὲ ἀτ οὐ θά ἀτοῦρε· γιούδετ θάι σὲ οὐνε γιάμ.

71. Ε δὲ ἀτὰ θάνε, τζνὰ δοῦχατε μὲ μαρτυρία, νάβετ διφιούαμ γκά βέτε φάιγ' ἐτίγ.

Κρίε Ενεζέτ ἐτρέτε. κγ'. 23.

Εἰ σὶ οὐ γκρένε φίθε τούρμ' ἐ ἀτοῦρε, ἐ προύνε ἀτὲ τὲ Πιλάτουα.

2. Ε νίθνε τὰ καλεζόινγε ἀτὲ ἐ τὲ θόθνε· χετὲ ἐ φέμ χε νὰ νακατὸς φυλίνε τένε, ἐ μποδὶς τὲ παφούαἱγμ; Καίσαριτ τὲ δένετ· ἐ χε θόττε ἐτέχεχεν' ἐτίγ σὲ ἔσπε Κρίστ μπρέτ.

3. Ε δὲ Πιλάτουα ἐ πιέτι ἀτὲ, ἐ ἰ θά, τί γὲ Μπρέτι ἰ Τζιφούτετ; ἐ δὲ ἀτ γιού περφέιφκ ἀτίγ, ἐ ἰ θά, τί ἐθούα.

4. Ε δὲ Πιλάτουα οὐ θά τὲ πῆρεβετ σὲ πρίφτερετ, ἐ δὲ τούρμεβετ νούχε φάιγ ντοῦε φάιγ μπε χετὲ νιερί.

5. Ε ἀτὰ ὅτρεγγόνιθνε μὲ φόρτ, ἐ θόθνε· χε νακατὸς λαόνε, τούκ' ἐδιδάξουρε ντὲ πῆρ φίθ' Ἰουδαίε, σὶ νῖσι γκά Γαλιλαία γγέρα χετού.

6. Ε Πιλάτουα σὶ διφίθ Γαλιλαίε, πιέτι πᾶ ντ' ἔσπε νιερίου γκά Γαλιλαία.

7. Ε σὶ μψόι σὸ ἔσπε ντένε οὐρ

ἐπικρατείας τοῦ Ἡρώδου, ἐπεμψεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἡρώδην, ὅστις ἦτο καὶ αὐτὸς ἐν Ἱερουσαλὺμοις ἐν ταῦταις ταῖς ἡμέραις.

8. Ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη πολὺ· διότι ἤθελε πρὸ πολλοῦ νὰ ἴδῃ αὐτὸν, ἐπειδὴ ἤκουε πολλὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἠλπίζε νὰ ἴδῃ τί θαῦμα γινόμενον ὑπ' αὐτοῦ.

9. Ἡρώτα δὲ αὐτὸν μὲ λόγους πολλούς· πλὴν αὐτὸς δὲν ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν οὐδέν.

10. Ἰσταντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, κατηγοροῦντες αὐτὸν ἐντόνως.

11. Ἀφοῦ δὲ ὁ Ἡρώδης μετὰ τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ ἐξουθένησεν αὐτὸν, καὶ ἐνέπαιξεν, ἐνέδυσεν αὐτὸν λαμπρὸν ἱμάτιον, καὶ ἐπεμψεν αὐτὸν πάλιν πρὸς τὸν Πιλάτου.

12. Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ἡμέρᾳ ὁ Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώδης ἐγαίναν φίλοι μετ' ἀλλήλων· διότι πρότερον ἦσαν εἰς ἔχθραν πρὸς ἀλλήλους.

13. Ὁ δὲ Πιλάτος συγκαλέσας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἀρχοντας καὶ τὸν λαόν,

14. Εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐφέρατε πρὸς ἐμὲ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ὡς στασιάζοντα τὸν λαόν· καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἐνώπιόν σας ἀνακρίνας, δὲν εὗρον ἐν τῷ ἄνθρωπῳ τούτῳ οὐδὲν ἐγκλημα ἐξ ὧσων κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ.

15. Ἀλλ' οὐδὲ ὁ Ἡρώδης· διότι οὐκ ἐπεμψα πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδοὺ, οὐδὲν ἄξιον θανάτου εἶναι πεπραγμένον ὑπ' αὐτοῦ.

16. Ἀφοῦ λοιπὸν παιδεύσω αὐτὸν, θέλω ἀπολύσει.

17. Ἐπρεπε δὲ ἀναγκάτως νὰ ἀπολύῃ εἰς αὐτοὺς ἓνα ἐν τῇ ἐορτῇ.

δεο τ' Ἡρώδης ἐ δερβόι αὐτὸν περὶ τὴν Ἡρώδη, καὶ γέντειγ ἀχίωρε ἐ δὲ αὐτὸν ντὲ Ἱερουσαλὴμ μπ' αὐτὸ δῖτ.

8. Ε Ἡρώδη, σὶ ἐ πὰ Ἰησοῦς, οὐ φεζούα ὀούμε· σὲ ψὲ ὀούμε κόχε δὲ ὀερὲν τὰ ὀιχ αὐτὲ, σὲ ψὲ χι διφιούαρ καὶ θόσνε ὀούμε περ τὲ, ἐ ὀπερὲν τὲ ὀιχ καὶ τὲ ἰένειγ ντοῦνὲ θαῦμα γκα αὐτ.

9. Ε ἐπιέτι αὐτὲ ὀούμε τὲ πιέτουρα· ἐ αὐτὸν νούκα γιού περφέιγ αὐτὶγ ἄς ντὲ ντοῦνὲ.

10. Ε κένε περπάρα τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ γραμματεῖγτε, καὶ ἐ καλεζόινγε αὐτὲ ὀούμε φόρτ.

11. Ε Ἡρώδη μὲ ἀσκέρ, ἐτιγ σὶ ἐ ξεντερόι αὐτὲ, ἐ ἐ περκέσι, πορσίτι τι θίσνε αὐτὶγ ῥόπα τὲ μίρβα ἐ ἐ δερβόι αὐτὲ τὲ Πιλάτουα.

12. Ε αὐτὲ δῖτε οὐ κένε μὲλ Πιλάτουα μὲ Ἡρώδνε νίερι μὲ γιάτερινε· σὲ μὲ περπάρα κένε ντὲ χάσμερ.

13. Ε σὶ μπεγιόδι Πιλάτουα τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ ἀρχόντετ ἐ δὲ λαόνε,

14. Οὐ θὰ αὐτοῦρε· μὲ προύτε μούα περπάρα κατὲ νίερι, πόσι να κατοῦιάρ τὲ λαόιτ· ἐ γιά οὔνε ἐ πιέτα περπάρα γιούβετ, ἐ νούκα φέτζε μπε κατὲ νίερι ντοῦνὲ φάιγ γκα αὐτὸ καὶ ἐ καλεζόνι γιούβετ.

15. Ε ἄς Ἡρώδη φέτι φέ· σὲ ψὲ τὰκ αὐτὸν οὐ δερβόι γιούβετ, ἐ γιά καὶ νούκα πὰτ ἰέρβε ντοῦνὲ φάιγ καὶ τι ἰγιέρε ὀδέλεγε.

16. Δὸ τὰ ῥήγ αὐτὲ, πρὰ δὸ τὰ λεπόιγ.

17. Ε χίστε ἐ δὲ ὀτραγγίμ τὲ γιού λεπτόν αὐτοῦ γκα χαψίνα,

18. Πάντες δὲ ὁμοῦ ἀνέκραζον, λέγοντες, Σήκωσον τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ εἰς ἡμᾶς τὸν Βαραββᾶν.

19. Ὅστις διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ διὰ φόνον ἦτο βεβλημένος εἰς φυλακὴν.

20. Πάλιν λοιπὸν ὁ Πιλάτος ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς, θέλων νὰ ἀπολύσῃ τὸν Ἰησοῦν.

21. Οἱ δὲ ἐφώναζον, λέγοντες, Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν.

22. Ὁ δὲ καὶ τρίτην φοράν εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Καὶ τί κακὸν ἔπραξεν οὗτος; οὐδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρον ἐν αὐτῷ· ἀφοῦ λοιπὸν παιδεύσω αὐτόν, θέλω ἀπολύσει.

23. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐπέμενον μὲ φωνὰς μεγάλας, ζητοῦντες νὰ σταυρωθῇ· καὶ αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων ὑπερίσχυον.

24. Καὶ ὁ Πιλάτος ἀπεφάσισε νὰ γείνῃ τὸ ζήτημα αὐτῶν.

25. Καὶ ἀπέλυσεν εἰς αὐτοὺς τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς τὴν φυλακὴν, τὸν ὁποῖον ἐζήτην, τὸν δὲ Ἰησοῦν, παρέδωκεν εἰς τὸ θέλημα αὐτῶν.

26. Καὶ καθὼς ἔφεραν αὐτὸν ἔξω, ἐπίασαν Σίμωνα τινὰ Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ, καὶ ἔθεσαν ἐπάνω αὐτοῦ τὸν σταυρόν, διὰ νὰ φέρῃ αὐτὸν ὁπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.

27. Ἠκολούθει δὲ αὐτὸν πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καὶ γυναικῶν, αἰτινες καὶ ὠδύροντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν.

28. Στραφεῖς δὲ πρὸς αὐτάς ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Θυγατέρες τῆς Ἰερουσαλὴμ, μὴ κλαίετε δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δι' ἐαυτάς· κλαίετε καὶ διὰ τὰ τέκνα σας,

νῆς διὰ τὴν ντὲ δὶ τὲ τὲ σὲ χρέμπτεσε.

18. Εἰθὲς τούρμετε μπεγέδουρε καὶ θύρρε ἐ θάνε· γκρένα χετὲ γκα μέσι, ἐ λεσίονα νέβετ Βαραβάνε.

19. Κούγγ εἴτε θένε ντὲ χαψάνε πὲρ ντὲ νακατοσι χετὲ πὲρ ντὲ κιουτὲτ, ἐ πὲρ ντὲ βρέγγελε.

20. Επερσερί οὐ θὰ Πιλάτου, σὲ δοῦαν τὲ λιπὸν Ἰησοῦνε.

21. Κατὰ περτίτνε, ἐ θύρρε· μπερθέε ντὲ Κρούιχ, μπερθέε ντὲ Κρούιχ.

22. Εδὲ Πιλάτου οὐ θὰ ατοῦρε πὲρ σὲ τρέττ· σὲ τζτὲ χεῖχ· καὶ χεῖρρε κούγγ· νοῦξε φέγγ τικ αἶ ντοῦε φαίγγ πὲρ βδέκεγε· τὰ βλαχὰ ατὲ πρὰ τὰ λεστέγγ.

23. Εατὰ ἐ στρεγγέγγ· ατὲ μὲ τέπερ μὲ τὲ θύρρε τὲ φόρτε ἐ χερκεῖγγε καὶ τὲ μπερθέεγγ ντὲ Κρούιχ· ἐ σὰ βίγγε πο ὁτόνεγγε τὲ θίρτουρατ ἐ σὲ πάρεβετ σὲ πρίφτερετ, ἐ δὲ τὲ τούρμεσε.

24. Εδὲ Πιλάτου ἀποφασίσι, καὶ τοῦ πένεγγ ἀγιδ καὶ δοῦαγγε.

25. Εοὐ λεστέ ατοῦρε ατὲ καὶ θένε ντὲ χαψάνε πὲρ νακατοσι καὶ πὲρ βρέγγελε, καὶ ἐ χερκεῖγγ ατὰ· ἐ Ἰησοῦνε ἐ δὲ ντὲ θελήμνε τὲ τοῦρε.

26. Εκοῦρ ἐ σπίνγε ατὲ ζοῦνε ντὲ Σίμων γκα Κυρίνι καὶ χθένεγγ γκα ἄρρα, ἐ ἐ βούνε ατγγ μπερ κράχε Κρούιχνε τὰ πγγ πὰς Ἰησοῦτ.

27. Εβίγγε πὰς τγγ δούμε τούρμε λαόιτ ἐ φράβετ· ἐ ατὸ ἐ κιάγγε, ἐ πρίτεσσνε πὲρ τέγγε.

28. ΕἸησοῦσι σὶ οὐ κθίε μπὰ τὸ, οὐ θὰ· πγγιατ· ἐ Ἰερουσαλίμ, μὲς κιάγγε πὲ μοῦα, πὰ κιάγγε πὲρ βέτεγγε· καὶ δὲ πὲρ δγγέλλμ τοῦαγγ.

29. Διότι ἰδοὺ, ἔρχονται ἡμέραι, καθ' ἃς θέλουσιν εἰπεῖ, Μακάριαι αἱ στείραι, καὶ αἱ κοιλίαι οἷτινες δὲν ἐγέννησαν, καὶ οἱ μαστοὶ οἷτινες δὲν ἐθάλασαν.

30. Τότε θέλουσιν ἀρχίσαι νὰ λέγωσιν εἰς τὰ ὄρη, Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς· καὶ εἰς τὰ βουνά, Σκεπάσατε ἡμᾶς.

31. Διότι, ἂν εἰς τὸ ὑγρὸν ξύλον πράττωσι ταῦτα, τί θέλει γεῖναι εἰς τὸ ξηρὸν;

32. Ἐφέροντο δὲ καὶ ἄλλοι δύο μετ' αὐτοῦ, οἷτινες ἦσαν κακοῦργοι, διὰ νὰ θανατωθῶσι.

33. Καὶ ὅτε ἤλθον εἰς τὸν τόπον τὸν ὀνομαζόμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν, καὶ τοὺς κακούργους, τὸν μὲν ἐκ δεξιῶν, τὸν δὲ ἐξ ἀριστερῶν.

34. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγε, Πάτερ, συγχώρησον αὐτούς· διότι δὲν ἐξουρουνε τί πράττουσι. Διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἔβαλον κλῆρον.

35. Καὶ ἴστατο ὁ λαὸς θεωρῶν. Ἐνέπαιζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες μετ' αὐτῶν, λέγοντες, Ἄλλους ἐσωσαν ἃς σῶση ἑαυτὸν, ἐὰν οὗτος ᾖ καὶ ὁ Χριστὸς, ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ.

36. Ἐνέπαιζον δὲ αὐτὸν καὶ οἱ στρατιῶται, πλησιάζοντες καὶ προσφέροντες ὄξος εἰς αὐτόν,

37. Καὶ λέγοντες, Εἰς σὺ ἦσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτὸν.

38. Ἦτο δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπάνωθεν αὐτοῦ με γράμματα Ἑλληνικὰ καὶ Ῥωμαϊκὰ καὶ Ἑβραϊκὰ, ΟΥΤΟΣ ΕΣΤΙΝ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

39. Εἰς δὲ τῶν κριμασθέντων κακοῦργων ἐβλασφήμει αὐτόν, λέγων, Εἰς σὺ ἦσαι ὁ Χριστὸς, σῶσον

29. Σὲ ψὲ γὰρ βίγανε διτ καὶ δὸ τὲ θόνε· λιούμ ὀτέρπατε, ἐ πάρκατε καὶ νοῦλε κάνε πριέλε, ἐ σίσατε καὶ νοῦλε γιάνε θίθουρε.

30. Αχίερε δὲ τὲ ζένε τὲ θόνε μάλλεβετ, πῆρι μπὶ νέβετ, ἐ πρίφεβετ μπουλιόνανι νάβετ.

31. Σὲ ψὲ ντὲ πέγγε τὲ τίλια πούνερα ντὲ δροῦ τὲ νόμμε, ντὲ τὲ θάτενε τζὸδὰ τὲ πένετε;

32. Ε βίγνε πάσχε μὲ τὲ ἐ δὲ διτεγίερε καὶ κένε φιαχέτορε τὲ βρίτεσινε πάσχε μὲ τὲ.

33. Ε κοῦρ βανε ντὲ βέντ καὶ κιοῦχαεῖγ ἰ κρέβεβετ, ἀγὲ ἐμπροβίανε ἀτὲ ντὲ Κρούκ, ἐ δὲ φιαχέτορετὲ νιέρινε μπάνε τὲ διγιάθετε, ἐ νιέρινε μπάνε τὲ μέγγερε.

34. Ε Ἰησοῦ ἰ θὸς, παπὰ ντεγέτ ἀτά· σὲ ψὲ νοῦλε δίνε σὰτζ πέγγε· ἐ σὶ ντάγτινε ρόπατ' ἐτίγ, ὅτιγνε ὄορτε.

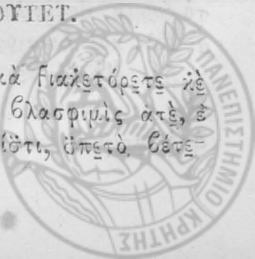
35. Ε λαὸτ ρίγτε, ἐ θεῶτρόν ἐ πάσχε μὲ ἀτά ἐ δὲ ἀρχόντετε ἐ περκέσνε, ἐ θόσνε, τὲ τιέρε ὀπετόν, καὶ τὲ ὀπετόγε ἐ δὲ θέτεχεν' ἐτίγ, ντέσθε καὶ ἰγ Κρίστι ἰ ζιγέδουρι ἰ περντίσε.

36. Ε κέσνε μὲ ἀτὲ ἐ δὲ τρίματε, ἰ κιάσεγνε ἄφερ, ἐ ἰ ἰπνε ἀτίγ οὐβουλε.

37. Ε ἰ θόσνε· ντὲ γὲ τὲ τι μπρέτιν ἐ Τσιφούτετ, ὀπετό θέτεχνε τέντε

38. Ε κίσνε βένε μπὶ τὲ νιὲ τὲ ὀκρούρε περκίστε, λατινέριστε, ἐ δὲ τζιφουτερίστε· ΚΟΥΜ' ΕΣΤΕ ΜΠΡΕΤΙ Ε ΤΣΙΦΟΥΤΕΤ.

39. Ε νιέρι γὰρ φιαχέτορετὲ καὶ κένε βάρτουρε, ἐ βλασφήμεισ ἀτὲ, ἐ θὸς· ντὲ γὲ τὲ Κρίστι, ὀπετό θέτε-

σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς.

40. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄλλος ἐπέ-
πληττεν αὐτὸν, λέγων, Οὐδὲ τὸν
Θεὸν δὲν φοβεῖσαι σὺ ὅστις εἶσαι ἐν
τῇ αὐτῇ καταδίκῃ;

41. Καὶ ἡμεῖς, μὲν δικαίως· διότι
ἄξια τῶν ὅσα ἐπράξαμεν ἀπολαμ-
βάνομεν· οὗτος ὅμως οὐδὲν ἁτοπον
ἐπράξε.

42. Καὶ ἔλεγε πρὸς τὸν Ἰησοῦν,
Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς
ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

43. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς,
Ἀληθῶς σοὶ λέγω, σήμερον θέλεις
εἶσθαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῇ παραδείσῳ.

44. Ἦτο δὲ ὡς ἕκτη ὥρα, καὶ
ἔγινε σκότος ἐφ' ἑλὼν τὴν γῆν ἕως
ὥρας ἐνάτης.

45. Καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος· καὶ
ἐσχίσθη εἰς τὸ μέσον τὸ καταπέτα-
σμα τοῦ ναοῦ·

46. Καὶ φωνάξας μὲ φωνὴν με-
γάλῃν ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Πάτερ, εἰς
χειράς σου παραδίδω τὸ πνεῦμά μου.
Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν.

47. Ἰδὼν δὲ ὁ ἐκατόνταρχος τὸ
γεγόμενον ἐδόξασε τὸν Θεόν, λέγων,
Ὅντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο δίκαιος.

48. Καὶ πάντες οἱ ὄχλοι οἱ συ-
νεληθόντες εἰς τὴν θεωρίαν ταύτην,
βλέποντες τὰ γεγόμενα, ὑπέστρεφον
τύπτοντες τα στήθη αὐτῶν.

49. Ἰσταντο δὲ μακρόθεν πάντες
οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες
αἷτινες συνηκολούθησαν αὐτὸν ἀπὸ
τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἔβλεπον ταῦτα.

50. Καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ τις Ἰωσήφ
τὸ ὄνομα, ὅστις ἦτο βουλευτὴς, ἀνὴρ
ἀγαθὸς καὶ δίκαιος,

51. (Οὗτος δὲν ἦτο σύμφωνος με-
τὴν βουλὴν καὶ τὴν πράξιν αὐτῶν),
ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰου-

χένος τέντε· ἐ δὲ νάβετ.

40. Ε τγιέτερι γιὰ πέρφειν μὰ
τὲ κερτοῦαρ ἐ εἰ θὰ ἄς τί νοῦξ ἐ
τρέμπε Περντίσε κὲ φέντε ντὲ τὲ τίλ-
λε μουντίμ;

41. Ε σὰ πὲρ νέβετ κὲ μὲ χά-
κς· σὲ ψὲ μάρβρεμ ἀτὸ κὲ πουνούαμ,
ἐ κούγ νοῦξ κὲ ντοῦξ τὲ κέιχ.

42. Ε εἰ θὸς Ἰησοῦτ. Ζὸτ κούγ-
τόμ μούα, κούρ τὲ βιτζ ντὲ μπρετ-
ρί τέντε.

43. Ε εἰ θὸτ' ἀτίγ Ἰησοῦτ, βερτέτ
τὲ θὸμ τίγ, κὲ σὸτ· δὸ τὲ γέτζ κὰ-
θὰ μὲ μούα ντὲ παραδῖς.

44. Ε κὲ γγέρα μπὲ φιάττε σα-
χάτι, ἐ οὐ πὲ σκοιάδ μπὲ πὲ φίθ
δὲ, γγέρα μπὲ νέντε σαχάτ.

45. Ε Διάλι οὐ ἔρρ, ἐ κιούλμ' ἐ
Ναότ οὐ τζιούαρ ντὲ μές.

46. Ε Ἰησοῦτ σὶ θύρρι μὲ ζὲ τὲ
μὰδ, θὰ, Πατὰ, ντὲ δούαρρ τὲ τοῦα
δὸ τὲ λὲ Σπίρτινε τίμ' ἐ τέκ θὸς
κὲτὸ δὰ Σπίρτινε.

47. Ε σὶ πὰ Κίντεσι ἀτὲ κὲ οὐ
πὲ, λεβδὰ Περντίνε, ἐ θὰ· βερτέτ
κούγ νιερί κὲ εἰ δρέιγτε.

48. Ε φίθ τούρμετ κὲ κίθνε
ἄρδουρ ἀτγὲ, πὲρ τὲ πάρε κὲτὲ πού-
νε, σὶ πάνε κὲτὸ κὲ πένειγνε κὲνισνε
πράπε τοῦκ μὲ ράχουρ φιόκζν' ἐτοῦρε.

49. Ε φίθ τὲ νόχουριτ' ἐτίγ ρί-
γνε πὲρ σὲ μερφούαριτ, σὶ ἐ δὲ φράτε
κὲ κίθν' ἄρδουρ πὰς σὶ γὰ Γαλι-
λαία, ἐ ὅλγνε κὲτὸ πούνερα.

50. Ε γὰ νιὲ νιερί κὲ κούχαεῖγ
Ἰωσήφ, κὲ κὲ νιὲ γὰ φιουκάτεσιτε,
νιερί εἰ μίρρε, ἐ δὲ εἰ δρέιγτε,

51. (Κούγ νοῦξ κὲ ντὲ μούα-
βερε ἐ ντὲ πρᾶξ τὲ τοῦρε) γὰ Ἀρι-
μαθίχ, κιουτέτ εἰ Ἰουδαίσε, κὲ ὅπε-

δαίων, ὅστις καὶ αὐτὸς περιέμενε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

52. Οὗτος ἐλθὼν πρὸς τὸν Πιλάτον ἐζήτησε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

53. Καὶ καταβάσας αὐτὸ ἐτύλιξεν αὐτὸ μὲ σινδόνα, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνημείῳ λελατομημένῳ, ὅπου οὐδεὶς ἔτι εἶχεν ἐνταφιασθῆ.

54. Καὶ ἦτο ἡμέρα παρασκευῇ, καὶ ἐξημέρονη σάββατον.

55. Ηκολούθησαν δὲ καὶ γυναῖκες, αἵτινες εἶχον ἐλθεῖ μετ', αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, καὶ εἶδον τὸ μνημεῖον, καὶ πῶς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ.

56. Καὶ ἀφοῦ ὑπέστρεψαν, ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα· καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.

ΚΕΦ. κδ'. 24.

ΤΗΝ δὲ πρώτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος, ἐν ᾗ ἦτο ὁρθρὸς βαθὺς, ἦλθον εἰς τὸ μνῆμα, φέρουσαι τὰ ὅποια ἡτοίμασαν ἀρώματα· καὶ ἀλλὰ τινὲς μετ' αὐτῶν.

2. Εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου.

3. Καὶ εἰσελθοῦσαι δὲν εὗρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.

4. Καὶ ἐνῶ ἦσαν ἐν ἀπορίᾳ περὶ τούτου, ἰδοὺ, δύο ἄνδρες ἐστάθησαν ἔμπροσθεν αὐτῶν μὲ ἱμάτια ἀστράπτοντα.

5. Καθὰ δὲ αὗται ἐφοβήθησαν, καὶ ἐκλινον τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, εἶπον πρὸς αὐτάς, Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν;

6. Δὲν εἶναι ἐδῶ, ἀλλ' ἀνέστη. Ἐνθυμήθητε πῶς ἐλάλησε πρὸς ἐσᾶς, ἐνῶ ἦτο ἔτι ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ,

ρὲν ἐ δὲ κοῦνι μπερετρίν' ἐ Περντίσε.

52. Κοῦνι δόλι περπύρα Πιλάτοσε, ἐ χερκεὶ κούρμιν ἐ Ἰησοῦτ.

53. Ε οἱ ἐ ζήριτι ἀτὲ, ἐ πεθτόλι μὲ νιῆ τζαρτζάφ, ἐ ἐ βουρι ἀτὲ ντὲ νιῆ βεβρὶ τὲ πελεκίσουρε, κὲ νούκ κὲ βένε ντ' ἀτὲ ντονιῆ νιερι κούβρε.

54. Ε ἀγιο κὲ δίτε Εμπρέπτε, ἐ μενιῆτ νίσιεγ ἐ Στεούνα.

55. Ε οἱ ἐρδε πὰς οἱ ἐ δὲ φράτε, κὲ χίονε ἀρδουρε παῦλε μὲ τὲ γκα Γαλιλαία, πάνε βάρρε, ἐ δὲ κοὺ κάλε κούρμιν' ἐτίγ.

56. Ε μπε τὲ κθίερε πένε φατὶ ἀρόμετε, ἐ μύρατε· ἐ σὲ ψὲ κὲ ἐ Στεούνε νούκε λιούαγιτινε οἱ κούντρε θού νόμι.

Κρὶς Εὐαγγέλιον ἐκάτερε. κδ'. 24.

Ε τὲ πάρεν' ἐ γιάβεσε, πὰ κδίρε δε, βάνε ντὲ βιχρὲ ἐ προύνε ἀρόματε κὲ πάνε πένε φατὶ, ἐ δὲ τζάτὲ γιέρε μὲ ἀτὸ πάσχε.

2. Ε φένε-φούβρε κὲ κὲ γκρίγτουρε γκα βάρρε.

3. Ε οἱ χίνε πρέντα νούκε φένε κούρμινε τὲ Ζότιτ Ἰησοῦτ.

4. Ε τεκ ρίγνε ἐ τζιουδίεσνε ἀτὸ περ χετὲ, νὰ, ἐ οὐ δούκνε ἀφερ ἀτουρε δι κούβρα μὲ ρόπα κὲ βεττε-τίγνε.

5. Ε οἱ οὐ φρικούανε ἀτὸ, ἐ οὐ γνε φάκενε ντὲ δε, οὐ θόν' ἀτουρε ψὲ χερκόνι γιούβετ ντὲ τὲ βδέκουρε, ἀτὲ κὲ ἔστ' ἐ φιάλε;

6. Νούκ ἔστ' αἱ χετοῦ, πὸ οὐγγι-ἀλ, κοῦγτόδουни τζιου κα θένε γιούβετ, κούρ κὲ ἀκόμα ντὲ Γαλιλαίε,

7. Λέγων, ὅτι πρέπει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ παραδοθῇ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἀμνηστῶν, καὶ νὰ σταυρωθῇ, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν νὰ ἀναστῇ.

8. Καὶ ἐνεθυμήθησαν τοὺς λόγους αὐτοῦ.

9. Καὶ ἀφ' οὗ ὑπέστρεψαν ἀπὸ τοῦ μνημείου, ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα πρὸς τοὺς ἑνδεκα καὶ πάντας τοὺς λοιπούς.

10. Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ μετ' αὐτῶν, αἵτινες ἔλεγον ταῦτα πρὸς τοὺς ἀποστόλους.

11. Καὶ οἱ λόγοι αὐτῶν ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡς φλυαρία, καὶ δὲν ἐπίστευον εἰς αὐτάς.

12. Ὁ δὲ Πέτρος σηκωθείς ἔδραμεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ σάβανα κείμενα μόναν καὶ ἀνεχώρησε θαυμάζων καθ' ἑαυτὸν τὸ γεγονός.

13. Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἐπορεύοντο ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ὀνομαζομένην Ἐμμαοὺς, ἀπέχουσαν ἑξήκοντα στάδια ἀπὸ Ἱερουσαλήμ.

14. Καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων.

15. Καὶ ἐνῶ ὠμίλουν καὶ συνδιέλεγοντο, πλησιάσας καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο μετ' αὐτῶν.

16. Ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκράτουντο διὰ νὰ μὴ γνωρίσωσιν αὐτόν.

17. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς, Τίνες εἶναι οἱ λόγοι οὗτοι, τοὺς ὁποίους συνομιλεῖτε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες, καὶ εἰσθε σκυθρωποί;

18. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἰς, ὀνομα-

7. Κὲ οὐ θί· ἔσπε χρία τὲ ἵπετε ἰ πῆρρι νιερίουτ ντὲ δούαβρ' τὲ νιερζετ φουναχκιάρε, ἐ τὲ μπερθένετε ντὲ κροῖκ' ἐ τὲ τρέτενε δῖτε τὲ γγιάλετε.

8. Ε οὐ κουῖγτούανε φγιάλεβετ σὲ τίγ.

9. Ε σὶ οὐ κθίενε γκά θάρρι ρεφίενε φῖθῃ ξετὸ τὲ νιεμπεδγιέτεβετ, ἐ δὲ φῖθῃ σὲ τγιέρεβετ.

10. Ε αὐτὸ κὲ οὐ ρεφίενε ξετὸ ἀποστόγετ κένε Μαγδαλινὴ Μαρία, ἐ δὲ Ἰωάννα, ἐ δὲ Μαρία ἐ Ἰωμ' ἐ Ἰακώβιτ, ἐ δὲ τὲ τγιέρατε κὲ κένε μὲ τὸ πάσκε.

11. Ε ξετὸ φγιάλε οὐ δούκνε περπάρα ἀτοῦρε πόσι μαρζι, ἐ νούκε δάνε ἰσσε μ πὲ τθ.

12. Ε Πέτρουκ οὐ γκρε ἐ θάτε ντὲ θάρρ' μὲ θράπ, ἐ σὶ οὐ οὐγν' ὁῆχ' τζαρτζάφετε, μπὲ δὲ θέτεμε· ἐ οὐ κθίε πράπε, ἐ τζιουδίτεγ μὲ θέτεχε τὲ τίγ πὲρ αὐτὸ κὲ οὐ πένε.

13. Ε νλ, δι γκά ἀτὰ κὲ θί γεγε ἀτὲ δῖτε ντὲ νιὲ φῦιατ κὲ κὲ λιάρφ γκά Ἱερουσαλίμι φιαῶτεδγιέτε στάδε, κὲ κιούχαεγ Ἐμμαοὺς,

14. Ε ξετὰ κουβεντόγνε, νιέρι μὲ γιάτερινε πὲρ φῖθῃ ξετὸ κὲ φιάγτινε.

15. Ε τέκ κουβεντόγνε ἀτὰ, ἐ ρεφέγνε νιέρι γιάτεριτ, οὐ ἀφερούα ἐ δὲ Ἰησοῦ ἐ θίγ μὲ τὰ πάσκε.

16. Ε σίτ' ἐτοῦρε οὐ κένε θαμπόσουρε κὲ τὲ μὸς ἐ νίχνε ἀτέ.

17. Ε οὐ θότ' ἀτοῦρε τζκουβέντε γιάνε ξετὸ κὲ πένε νιέρι μὲ γιάτερινε τοῦκ' ἐ ἔτζουρε, ἐ ψὲ γίνε τὲ χελούαρε;

18. Ε νιέρι γκά ἀτὰ κὲ κιούχαεγ

ζόμενος Κλεόπας, εἶπε πρὸς αὐτὸν, Σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ δὲν ἔμαθες τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις;

19. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ποῖα; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν, Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὅστις ἐστάθη ἀνὴρ προφήτης, δυνάτης ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ.

20. Καὶ πῶς παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς καταδικὴν θανάτου, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.

21. Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ μέλλων νὰ λυτρώσῃ τὸν Ἰσραὴλ. Ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις πᾶσι, τρίτῃ ἡμέρᾳ εἶναι σήμερον αὕτη, ἀφοῦ ἐγένεον ταῦτα.

22. Ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέπληξαν ἡμᾶς, αἵτινες ὑπῆγον τὴν αὐγὴν εἰς τὸ μνημεῖον.

23. Καὶ μὴ εὐροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἤλθον, λέγουσαι ὅτι εἶδον καὶ ὀπτασίαν ἁγγέλων, οἵτινες λέγουσιν ὅτι αὐτὸς ζῇ.

24. Καὶ τινες τῶν ἡμετέρων ὑπῆγον εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτω, καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον· αὐτὸν ὅμως δὲν εἶδον.

25. Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὡ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τὴν καρδίαν εἰς τὸ νὰ πιστεύητε εἰς πάντα ὅσα ἐλάλησαν οἱ προφῆται.

26. Δὲν ἔπρεπε νὰ πάθῃ ταῦτα ὁ Χριστὸς, καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;

27. Καὶ ἀρχίσας ἀπὸ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν, διηρμήνευσεν εἰς αὐτοὺς τὰ περὶ ἑαυτοῦ γεγραμμένα ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς.

Κλεόπας, οὐ περὶ αὐτοῦ, ἐ ἰ θότ' ἀτίγ, τί θέτεμε γέ ἰ χούαίγ ντὲ Ἱερουσαλίμ, ἐ νούκς δι ἡετὸ κὲ γιάνε πένε μπὲ τὲ ντὲ κὲτὸ δίτ;

19. Ε οὐ θότ' ἀτοῦρε· τζιλιατε; ἐ δὲ ἀτὰ ἰ θάν' ἀτίγ· πούνερατὲ κὲ οὐ πένε ρότουλε Ἰησοῦίτ Ναζαρέουτ, κὲ κὲ προφῆτ ἰ φόρτε, ντὲ πούνε, ἐ δὲ ντὲ φγιαλὲ, περπάρᾳ Περντίσε, ἐ δὲ φίθε λαόιτ.

20. Ε δὲ κίϋ τὲ πάρετ' ἐ κρίφτε-ρετ ἐ δὲ ἀρχόντετὲ τάνε ἐ δάνε ἀτὲ τὲ μουντόντετὲ μὲ ἐδέλεγε, ἐ ἐμπερ-θίενε ἀτὲ ντὲ Κρούτλ.

21. Ε ντὲ κέμῃ ὁμοῦθ σὲ ἀτ ἔ-στε κὲ δὲ τὲ λεφτερότγς Ἰσραήλανε πὲ νταστὶ πὲρ θέτζε κὲτοῦρε τρὶ δίτ κα σὲτ κὲ κούρ οὐ πένε κὲτό.

22. Μὰ ἐ δὲ τζὰ φρά γκά νέβετ νὰ ντζούαρὲ γκά μέντε, σὶ θάνε κὲ μεγγέσενε ντὲ βάρρ.

23. Ε σὶ νούκ' ἐ φένε κορμίν' ἐ-τίγ ἔρδε ἐ θάνε κὲ πάνε ἐ δὲ τὲ δού-κουρὲ Εγγεγετ κὲ θόϋνε, σὲ ἀτ ἔϋτ' ἰ φιάλε.

24. Ε θάνε τζὰ γκά νέβετ ντὲ βάρρ, ἐ φένε κὲϋτοῦ, σὶ θάν' ἐ δὲ φράτε, πὲ ἀτὲ νούκ' ἐ πάνε.

25. Ε δὲ ἀτ οὐ θότ' ἀτοῦρε, ὦ τὲ πὰ μέντ, ἐ τὲ μενούχερ πρέγγ ζέμε-ρετ, κὲ τὲ πσόννι ντὲ φίθ' ἀτὸ κὲ θάνε προφῆτετ.

26. Νούκς δούχαεῖγ τὲ πσόνν Κρί-στι τὲ τίλια, ἐ κὲϋτοῦ τὲ χίν ντὲ κὲϋδίμ τὲ τίγ.

27. Ε νίσι κὲ γκά Μωϋσίου, ἐ γκά φίθε προφῆτετ, ἐ οὐ ξιγίς ἀτοῦρε ντὲ φίθε κάρτερα, ἀτὸ κὲ κένε θένε πὲρ τέ.

28. Καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὴν κώμην ὅπου ἐπορεύοντο· καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο ὅτι ὑπάγει μακρότερα.

29. Καὶ πηρέβιασαν αὐτὸν, λέγοντες, Μαῖνον μεθ' ἡμῶν, διότι πλησιάζει ἡ ἑσπέρα, καὶ ἐκκλινεν ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσῆλθε διὰ νὰ μείνη μετ' αὐτῶν.

30. Καὶ ἀφοῦ ἐκάθισε μετ' αὐτῶν εἰς τὴν τράπεζαν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησε, καὶ κόψας ἔδιδεν εἰς αὐτούς.

31. Αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐγνώρισαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἔγεινεν ἄφαντος ἀπ' αὐτῶν.

32. Καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους, δὲν ἑκαίετο ἐν ἡμῖν ἡ καρδία ἡμῶν, ὅτε ἐλάλει πρὸς ἡμᾶς καὶ ὁδὸν, καὶ μᾶς ἐξήγει τὰς γραφάς;

33. Καὶ σηκωθέντες τῇ αὐτῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἑνδεκα, καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν.

34. Οἳτινες ἔλεγον, Ὅτι ὄντως ἀνέστη ὁ Κύριος, καὶ ἐφάνη εἰς τὸν Σίμωνα.

35. Καὶ αὐτοὶ διηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ πῶς ἐγνώρισθη εἰς αὐτοὺς ἐνῷ ἔκοπτε τὸν ἄρτον.

36. Ἐνῷ δὲ ἐλάλουν ταῦτα, αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐστάθη ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς, Εἰρήνη ὑμῖν.

37. Ἐκεῖνοι δὲ ἐκπλαγέντες καὶ ἔμβροχοι γενόμενοι, ἐνόμιζον ὅτι ἔβλεπον πνεῦμα.

38. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, Διὰ τί εἰσθε τεταραγμένοι; καὶ διὰ τί ἀναβαίνουνσιν εἰς τὰς καρδίας σας διαλογισμοί;

39. Ἰδέτε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι αὐτὸς ἐγὼ εἰ-

28. Εὐὸ ἀφεροῦναι ντὲ φῶιὰτ κῆ βίγνε· ἐ ἀτ δρεφτὸν σίκουρ δὸ τὲ βίγ μὲ τέγε.

29. Ε ἀτὰ ἐ ὅτρεφούανε ἀτῆ, ἐ ἰ θόσνε· μᾶτεου μὲνέβετ· σὲ ψὲ οὐ ἔρρ, ἐ οὐ θίε δῖτα· ἐ χίρι τὲ βίγ μὲ τὰ πᾶσῃε.

30. Ε φίκου κοῦρ ντῆνι ἀτ ντὲ με- σᾶλῃ μὲ ἀτὰ πᾶσῃε, μόρρι πούανε, ἐ ἐ πῆκλῖ, ἐ σὶ ἐ θεου, ἐ βοῦ περ- πᾶρα ἀτοῦρε.

31. Ε ἀχίερε οὐ χάπνε σίτ' ἐτοῦ- ρε, ἐ ἐνύχνε ἀτῆ, πό ἀτ οὐ χούμπι γκᾶ σίτ' ἐτοῦρε.

32. Ε ἀτὰ θᾶνε ὑίερι μὲ γιάτερινε, νοῦλῃ νὰ δῖφεῖγ ζέμερα γίννε ντὲ βέ- τεχε τόνε, κοῦρ νὰ κοῦβῆντὸν μᾶ· ὅ- δε, ἐ νὰ ζτουλιὸν νάβετ κάρτερατε;

33. Ε οὐ γκρένε ἀτῆ τζᾶστ, ἐ οὐ κθένε ντὲ Ἱερουταλῖμ, ἐ φένε μᾶγέ- δουρε πᾶσῃε τὲ νῖεμπεδγιέτε, ἐ δὲ ἀτὰ κῆ κένε μὲ τὰ,

34. Κῆ θόσνε, σὲ Ζότι μὲ τὲ βερ- τέτα οὐγγιᾶλ, ἐ γιοῦ δούκ Σίμωνιτ.

35. Ε ἀτὰ γιοῦ ρεφῆγνε ἀτὸ κῆ οὐ φικίγτινε μπούδε· ἐ δὲ κῖσ ἐ πά- τνε ὑόχοουρε ντὲ τὲ θιερρε τῆ· κούεσε.

36. Ε τέκ κοῦβεντόγνε ἀτὰ κῆτὸ κοῦβῆντε, θέτε ἀτ Ἰησοῦ κεντρώ ντὲ μῆς τὲ τοῦρε· ἐ οὐ θότ' ἀτοῦρε· πᾶ- ικ μᾶ πῆ γιοῦβετ.

37. Ε ἀτὰ σὶ οὐ τρέμπνε οὐόμε, ἐ οὐ φοικούανε, οὐ δούκῖγ σίκουρ σῖ- χνε ντοῦε Σπίρτ.

38. Ε οὐ θότ' ἀτοῦρε· ψὲ γένι τὲ νακατόσουρε, ἐ ψὲ χίπεγνε ντὲ ζέ- μερα τοῖαῖγ σολοῖρα;

39. Σίχνι δούαρτ' ἐμίτ, ἐ δὲ κῆμπετ' ἐμίτ, σὲ οὔνε γιάμ ἀτ βέρε-

μαι· ψηλαφήσατέ με καὶ ἰδέτε· διότι πνεῦμα σάρκα καὶ ὁστέα δὲν ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα.

40. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.

41. Ἐνῷ δὲ αὐτοὶ ἠπίστουν ἐτι ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμάζον, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐχέτε τι φαγώσιμον ἐνταῦθα;

42. Οἱ δὲ ἔδωκαν εἰς αὐτὸν μέρος ὀπτοῦ ἰχθύος, καὶ ἀπὸ κρηθρῶν μέλιτος.

43. Καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.

44. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς, Οὗτοι εἶναι οἱ λόγοι τοῦ, ὁποῖους ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς, ὅτε ἤμην ἐτι μεθ' ὑμῶν, ὅτι πρέπει νὰ πληρωθῶσι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Μωϋσέως καὶ προφῆταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ.

45. Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν, διὰ νὰ καταλάβωσι τὰς γραφάς.

46. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ὅτι οὕτως εἶναι γεγραμμένον, καὶ οὕτως ἔπρεπε νὰ πάθῃ ὁ Χριστὸς, καὶ νὰ ἀναστῇ ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,

47. Καὶ νὰ κηρυχθῇ ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοια καὶ ἄφεσις ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, γινομένης ἀρχῆς ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ.

48. Σεῖς δὲ εἰσθε μάρτυρες τούτων.

49. Καὶ ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς μου ἐφ' ὑμᾶς· σεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλὴμ, ἕως οὗ ἐνδυθῇτε δύναμιν ἐξ ὕψους.

50. Καὶ ἔφερεν αὐτοὺς ἔξω ἔως εἰς Βηθανίαν· καὶ ὑψώσας τὰς χεῖρας αὐτοῦ, εὐλόγησεν αὐτοὺς.

51. Καὶ ἐνῷ εὐλόγει αὐτοὺς ἀπι-

ζήρμενι με δόρρε, ἐ σίχημενι· σὲ Σπίρτι νοῦξε καὶ ρίθ, ἐ δὲ ἑστέρα, σὶ κούντρῃ σίχνη μουά ἔε κάμ.

40. Ε σὶ οὐ θά ἡετό, οὐ δεφτοῦ ἀτοῦρε δούαρτε ἐ δὲ ἡέμπετε.

41. Ε τέκ νοῦξε ἡεσούγν' ἐ δὲ ἁ· τὰ, ἐ κένε γιούετε βετίουτ γκα ῥαζι. οὐ θότ' ἀτοῦρε· ἡίνι ῥε ἡετοῦ πέρ τε γκρέε;

42. Ε δὲ ἁτὰ ἰ ντζούαρε περπάρα νῆε τζόπε πιθκ τέ πγιέκουρε, ἐ δὲ πῖτε μγούλτε.

43. Ε σὶ ἐ μάρρε, ἐ χάγκρι περπάρα τοῦρε.

44. Ε οὐ θότ' ὅτοῦρε· ἡετό γιάνε πόνερατε ἔε οὐ θόεε οῦνε γιούετ κούρ γιόε ριθῃ ἡέ με γιού, σὲ δούχαετ τέ παφούχνεε ριθ' ἀτό ἔε γιάνε σκρούρε νῆε νῆκ τέ Μωϋσίουτ, ἰ νῆε προφῆτε, ἐ νῆε ψαλμόρα πέρ μουά.

45. Ἀχίρε οὐ χάπι μέντιεν' ἀ· τοῦρε, ἔε τέ κουπετόγνε κάρτερατε.

46. Ε οὐ θά ἀτοῦρε· σὲ ἡετοῦ εὔτε σκρούρε, ἐ ἡετοῦ δούχαετ τέ ἡερόν Κούετι, ἐ τέ γγούλεγ γκα τέ βέεκουρετε τέ τρέενε δῖτε.

47. Ε τέ διδάζεγ ντ' ἔμερ τέ τῇ μετανι, ἐ τέ ντεγίρε τέ φάγεβετ νῆε ριθῃ φυλίρα, ἐ δὲ τέ νῖονι γιούετ γκα Ἱερουσαλίμ.

48. Ε γιούετ· ὁ τέ γένι μαρτύρε τέ ἡετοῦρε πόνεραβετ.

49. Ε γκα οῦνε ἔε δεφτόγ μπῆ γιούετ τάζεγεν' ἐ Παπάιτ σῖμ· ἐ γιούετ ρῖγι νῆε κιοτέτ Ἱερουσαλίμ γγέ·α σά τέ βῖεβενι φουκὶ λιάρταζιτ.

50. Ε ἰ σπούρι ἀτὰ γιάετε γγέ·α μπῆ Βιθανι, ἐ σὶ γκαρίγι δούαρρτ' ἐ· τιγ, ἰ πεκόι ἀτὰ.

51. Ε ἀτγῆ τέκ πεκόντε ἀτ ἀτὰ,

χωρίσθη ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο οὐκ ἔχοντα πρέϊγ τοῦρε, ἐ εἶντε σίπαρ εἰς τὸν οὐρανόν. πρέϊγ Κίελιτ.

52. Καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτόν, ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ οὐ κθίενε ντῆ Ἱερουσαλὴμ με φεζίμ τε μετὰ χαρᾶς μεγάλης. μάδ.

53. Καὶ ἦσαν διαπνυτὸς ἐν τῷ τοῦκ' ἐ λεβδούαρ, ἐ τοῦκ' ἐ πεκούαρ Θεόν. Ἀμήν. Περντίνε. Βερτέτ.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

ΚΕΦ. δ. 1.

ΕΝ ἀρχῇ ἦτο ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦτο παρὰ τῷ Θεῷ, καὶ Θεὸς ἦτο ὁ Λόγος.

2. Οὗτος ἦτο ἐν ἀρχῇ παρὰ τῷ Θεῷ.

3. Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγενίαν· καὶ χωρὶς αὐτοῦ δὲν ἐγενίεν οὐδὲ ἐν τῷ ὅποιον ἐγενίεν.

4. Ἐν αὐτῷ ἦτο ζωὴ, καὶ ἡ ζωὴ ἦτο τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων.

5. Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φέγγει, καὶ ἡ σκοτία δὲν κατέλαβεν αὐτό.

6. Ἰπῆρξεν ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὀνομαζόμενος Ἰωάννης.

7. Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, διὰ νὰ μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, διὰ νὰ πιστεύωσι πάντες δι' αὐτοῦ.

8. Δὲν ἦτο ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλὰ διὰ νὰ μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός.

9. Ἦτο τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, τὸ ὅποιον φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.

10. Ἦτο ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ὁ κόσ-

ΣΕΝΤΙ ΟΥΓΓΙΑ

Ι ΙΩΑΝΝΗΤ.

Κρίε Επάρε. α'. 1.

Κε περπάρ ἐ Φγιαλλία, ἐ Φγιαλλία ἐ με Περντίνε πᾶσῃ, ἐ Φγιαλλία ἐ Περντίνε.

2. Κεγίτ ἐ κε περπάρ πᾶσῃ με Περντίνε.

3. Τε φίθα πρέϊγ ἀσάτγ οὐ πένε, ἐ πᾶ ἀτῆ νοῦκ' οὐ κε ντοῖε γκά σά γιάνε πέρρε.

4. Μπᾶ τε ἴστε γέτα, ἐ γέτα ἐ δρίτ' ἐ νιέρεζετ.

5. Κ δρίτα λάμψ ντῆ ἐρεσίρε, ἐ ἐρεσίρε σμούντ τὰ μπάγε ἀτέ.

6. Κε ντῆ νιερὶ δερφούαρ γκά Περντίνε, ἐμερ' ἰτίγ Ἰωάνν.

7. Κούτγ ἐρδι πέρ μαρτυρί, τε μαρτυρίσγε πέρ δρίτε, κε τε πεσόγε-νε φίθε με ἀνε τε τίγ.

8. Αἱ νοῦκε κε δρίτα, πὸ πέρ τε δένε μαρτυρί πέρ δρίτε.

9. Ἰστε δρίτα ἐ βερτέτε, κε ντρίτ τζδὸ νιερὶ κε βγιέν ντῆ κετέ γέτε.

10. Ντῆ πότε κε, ἐ πότα πρέϊγ

σμος ἔγεινε δι' αὐτοῦ καὶ ὁ κόσμος· δὲν ἐγνωρίσεν αὐτόν.

11. Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι δὲν ἐδέχθησαν αὐτόν.

12. Ὅσοι δὲ ἐδέχθησαν αὐτόν, εἰς αὐτοῦ· ἔδωκεν ἐξουσίαν νὰ γείνωσι τέκνα Θεοῦ, εἰς τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

13. Οἵτινες οὐχὶ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν·

14. Καὶ ὁ Λόγος ἔγεινε σὰρξ, καὶ κατώκησε μεταξὺ ἡμῶν, (καὶ εἶδομεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ τοῦ Πατρὸς,) πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας.

15. Ὁ Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐφώνηξε, λέγων, Οὗτος ἦτο· περὶ οὗ εἶπον. Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, εἶναι ἀνώτερός μου, διότι ἦτο πρότερός μου.

16. Καὶ πάντες ἡμεῖς ἐλάβομεν ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος.

17. Διότι καὶ ὁ νόμος ἐδόθη διὰ τοῦ Μωϋσέως· ἡ δὲ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια ἔγεινε διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

18. Οὐδεὶς εἶδε ποτε τὸν Θεόν· ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς· ἐκεῖνος ἐφανερώσεν αὐτόν.

19. Καὶ αὕτη εἶναι ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱερουσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευῖτας, διὰ νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτόν, Σὺ τίς εἶσαι;

20. Καὶ ὡμολόγητε, καὶ δὲν ἠρνήθη· καὶ ὡμολόγησεν, ὅτι δὲν εἰμαι ἐγὼ ὁ Χριστός.

21. Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, τί λοιπόν; Ἡλίας εἶσαι σὺ; καὶ λέγει,

οὐ καὶ πῆρ' ἔσθ', ἐκὼτα νοῦκ' ἐνὸχου ἀτέ.

11. Ντὲ τὲ τίγτε ἐρδι, ἐ τὲ τίγτε ἀτὲ νοῦκ' ἐ δέξνε.

12. Εὐσὰ χὲ ἐ δέξνε ἀτὲ, οὐ δὰ ἀτοῦρε ἐζουτὲ τὲ πένιωνε πῖγτ' ἐ Περντίσε, μπ' ἀτὰ χὲ πεσῶανε μπ' ἐ-μερ τὲ τίγ.

13. Ατὰ ἀ· πρέγγ φιάκουτ, ἀς πρέγγ θελίμετ σὲ κούρμιτ, ἀ· πρέγγ θελίμετ σὲ κούρριτ, πό πρέγγ Περντίσε λένε.

14. Ε φγιαλία οὐ πὲ νιαρί, ἐ ντῆνι μπὲ νέβετ ντὲ κούρμ τὲ νιαρίουτ, (ἐ πὰμ λεβδίμν' ἐτίγ, πόσι λεβδίμ τὲ πῖρριτ σὲ θέτεμε γκά παπάι) πλιότ μὲ δουρετί, ἐ μὲ τὲ βερτέτε.

15. Ἰωάννη ἐπ μαρτυρί πὲρ ἀτὲ. ἐ θῆβρὲτ ἐ θάτε κούγγ τῷ αἰ χὲ πὲρ τὲ θάττ'· αἰ χὲ δὸ τὲ εἶγε πὰς μέγε, οὐ πὲ περπάρα μέγετ, σὲ ἴτετ ἐ πὰρι ἱμ.

16. Ε γκά ἀγίο χὲ ἱ τεπερὸν ἀ-τίγ, μούαρμ τὲ φίθε νέβετ, ἐ δουρετί ντάγε δουρετίσε.

17. Σὲ νόμι οὐ δὰ μὲ ἄνε τὲ Μωϋσίουτ, δουρετία ἐ δὲ ἐ βερτέτε οὐ πὲ γκά Ἰησοῦ Χριστότ.

18. Περντίνε νιούε νοῦκ' ἐ πὰ κούρε, ἐ θέτεμ Πῖρρ χὲ ἔσττε ντὲ φί τὲ πικάιτ, ἀτ νὰ ἐ ζῆουλλιότ.

19. Ε χεγὴ ἔσττε μαρτυρία χὲ δὰ Ἰωάννη, ἄτε χέρε χὲ δερφούνε τζι-φούτε γκά Ἱερουσαλίμ Πῖρφτερ ἐ δὲ Λεβίτερο, χὲ τὰ πῖντν' ἀτὲ τζίλι γέ τί;

20. Ε μαρτυρίσι, ἐ νοῦκ' ἀρίσι· ἐ μαρτυρίσι, ἐ θὰ· σὲ νοῦκε γιάμ οὔνε Κρίστι.

21. Ε ἐ πῖντν' ἀτὲ· τζθούχ τι δά; μὸς γὰ Ἡλία τί; ἐ οὐ θάτε· νοῦ-

Δὲν εἶμαι. Ὁ Προφήτης εἶσαι σύ; καὶ ἀπεκρίθη, Οὐχί.

22. Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτόν, Τίς εἶσαι; διὰ νὰ δώσωμεν ἀποκριθῆν εἰς τοὺς ἀποστειλαντας ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ;

23. Ἀπεκρίθη Ἐγὼ εἶμαι « φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἐυθύνετε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, » καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης.

24. Οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων.

25. Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, διὰ τί λοιπὸν βαπτίζεις, ἐὰν σὺ δὲν ᾦς ὁ Χριστὸς, οὔτε ὁ Ἡλίας, οὔτε ὁ προφήτης;

26. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰωάννης, λέγων, Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· ἐν μέσῳ δὲ ὑμῶν ἵσταται ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον οἱ εἶς δὲν γνωρίζετε.

27. Αὐτὸς εἶναι ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ὅστις εἶναι ἀνώτερός μου· τοῦ ὁποῖου ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λύσω τὸ λωρίον τοῦ ὑποδήματος αὐτοῦ.

28. Ταῦτα ἔγειναν ἐν Βηθθαβαρᾷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦτο ὁ Ἰωάννης βαπτίζων.

29. Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει, Ἰδοὺ ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου.

30. Οὗτος εἶναι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον, Ὁπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ, ὅστις εἶναι ἀνώτερός μου, διότι ἦτο πρότερός μου.

31. Καὶ ἐγὼ δὲν ἐγνώριζον αὐτόν· ἀλλὰ διὰ νὰ φανερωθῇ εἰς τὸν Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ βαπτίζων ἐν τῷ ὕδατι.

32. Καὶ ἐμαρτύρησεν ὁ Ἰωάννης, λέγων, ὅτι εἶδον τὸ Πνεῦμα κα-

τὰ γινάμ'· μὲς γὰρ τί Προφήτης; ἐ σὺ περφέεις γινάμ'.

22. Μὲ παστάγεις ἰθάν' ἀτίγ'· τζί-λι γέ; καὶ τὲ περφέεσαι μπά τὰ καὶ νὰ ξερφοῦναι νάβει; τζιθούα πὲρ βέταχε τέντε;

23. Ε θότ' οὔνε γιάμ ζέρι ἀτίγ καὶ θερρέτ ντ' ἐρημί· σεσόνι οὐδεν' ἐ Ζότιτ· σὶ κούντρ' θὰ προφήτηγ Ἡσαΐα.

24. Ε κατὰ καὶ κένε ξερφοῦσαι εἶνε γκά ἔρεσι ἰ Φαρισεῖγες.

25. Ε ἐπιέν' ἀτέ, ἐ ἰ θάν' ἀτίγ· πὸ ψὲ παφεζόν, κούρ νούκα γέ· τί Κρίστι, ἀ; Ἡλία, ἀ; Προφήτη;

26. Ε δὲ Ἰωάννη οὐ περφέεις ἐ σὺ θὰ ἀτοῦρε· οὔνε παφεζόν ντ' οὔγε· πὸ ντὲ πὲρ μὲ; τοῦαῖγ εἴτε νίε, καὶ γιούβει σὲ νίχνι.

27. Ατ εἴτε καὶ βγιέν πὰς μέγε, καὶ ἀτ εἴτε πέρρε μὲ περπάρα γκά μέγε· καὶ οὐν' ἀτίγ νούκα γιάμ ἰ Ζότιτ· τί ζγιδό ρίπατ' ἐ ὀπίκαβει σὲ τίγ.

28. Κατὸ οὐ πένε ντὲ Βηθθαβαρᾷ, περτέγ Ἰορδάνιτ, τὰ καὶ Ἰωάννη καὶ παφεζόν.

29. Δίτεν' ἐ νέσερμε σὲχ Ἰωάννη Ἰησοῦν καὶ βίντε τὰ καὶ, ἐ θότ'· γιά λέγγι ἰ Περντίσε, ἀτ καὶ γκρέ φάγετ' ἐ φίθ' πότρε.

30. Κούτ' εἴτ'· ἀτ καὶ πὲρ κατὲ θάτζε οὔνε, πὰς μέγε βγιέν νίερί καὶ εἴτε πέρρε περπάρα μέγε, σὲ ψὲ καὶ μὲ περπάρα σὲ γέσσε οὔνε.

31. Ε οὔνε νούκ' ἐ νύχα ἀτέ, πὸ πὲρ τὲ τζφάκιουρε ντὲ Ἰσραὴλ, πρὰ ἀντάιγ ἀρτζε οὔνε, ἐ παφεζόνιγ ντούγε.

32. Ε μαρτυρίσι Ἰωάννη, ἐ θὰ σὲ πάτζε Σπίρτνε καὶ ζήρίτι πόσι πε-

ταβαίνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν.

33. Καὶ ἐγὼ δὲν ἐγνώριζον αὐτόν· ἀλλ' ὁ πέμψας με διὰ νὰ βαπτίζῃ ἐν ὕδατι, ἐκεῖνος μοι εἶπεν, Εἰς ὅτινα ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαίνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτος εἶναι ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

34. Καὶ εἶδον καὶ ἐμαρτύρησα, ὅτι οὗτος εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

35. Τῇ ἐπαύριον πάλιν ἵστατο ὁ Ἰωάννης καὶ δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

36. Καὶ ἐμβλέψας εἰς τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα, λέγει, Ἰδοὺ ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ.

37. Καὶ ἤκουσαν αὐτόν οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντα, καὶ ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν.

38. Στραφεῖς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἰδὼν αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει πρὸς αὐτοὺς, Τί ζητεῖτε;

39. Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ῥαββί, (τὸ ὅποιον ἐρμηνευόμενον λέγεται, Διδάσκαλε,) ποῦ μένεις;

40. Λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἐλθετε καὶ ἴδετε. Ἦλθον καὶ εἶδον ποῦ μένει· καὶ ἔμειναν παρ' αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ἡ δὲ ὥρα ἦτο ὡς δεκάτη.

41. Ἦτο Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σίμωνος Πέτρου εἰς ἐκ τῶν δύο, οἵτινες ἤκουσαν περὶ αὐτοῦ παρα τοῦ Ἰωάννου, καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν.

42. Οὗτος πρῶτος εὗρεκα τὸν ἐξαυτοῦ ἀδελφὸν Σίμωνα, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Εὗρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, τὸ ὅποιον μεθερμηνευόμενον εἶναι ὁ Χριστός.

43. Καὶ ἔφερεν αὐτόν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἐμβλέψας δὲ εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς εἶπε, Σὺ εἶσαι Σίμων, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωνᾶ· σὺ θέλεις ὀνομασθῆναι

λοῦμπε· πρὶν Κίελιτ, ἐ κεντρεῖ μπι τέ.

33. Ε οὐνε νοὺκ' ἐ ἰνὸγα ἀτέ, πο ἰτᾶς με σόλιμοῖα τέ παφεζόγιντ' οὐγᾶ, αὶ με θὰ μούα' μπ' ἀτέ κὲ τέ ὑδότης τέ ζῆρεῖς Σπίρτι, ἐ τέ κεντρώγε μπι τέ, κοῦιγ εἴτ' αὶ κὲ παφεζόν με Σπίρτ' Σένγτ.

34. Ε δὲ οὐνε ἐ πάτζε, ἐ δάτζε μαρτυρίνα, σὲ κοῦιγ εἴτε ἰ πέρρι ἰ Περντίσε.

35. Ε νέσερετ περσερί, τέκ βίγτε Ἰωάννη, ἐ δὲ δι γκὰ μαθητίτ' ἐτίγ.

36. Ε τέκ εἰοῦρι ρὲ Ἰησοῦνε, κὲ ὑκόντε ἀτγᾶ, θὰ γιάβουα κέγγι ἰ Περντίσε.

37. Ε διφιοῖανε φγιαλέτ ἐτίγ τέ δι μαθητίτ' ἐτίγ, ἐ θάνε πὰς Ἰησοῦιτ.

38. Ε σὶ οὐ κθίε Ἰησοῦι, ἐ ἰ πὰ ἰτᾶ κὲ βίγνε πὰς σὶ, οὐ θὰ ἀτοῦρε.

39. Τζῆροκόνι; ἐ δὲ ἀτὰ ἰ θάν' ἀτῖγ Ραββί, (κὲ δὲ με θένε Δασκάλ) κοῦ εἴτε τέ ντένιουριτς τάτ;

40. Οὐ θὰτ' ἀτοῦρε ἔγιανι ἐ εἰχνι βάνε ἐ πάνε τέκ χιῶ τέ ντένιουριτς· ἐ μπέτνε πρᾶνε τίγ φιθ' ἀτέ δίτε· ἐ σαχᾶ κὲ γγέρα διγίετε.

41. Ε ἰέρε γκὰ ἀτὰ τέ δι ἴτε Ἀνδρέα ἰ βελᾶτ Σίμων Πέτροσε, κὲ χιῶνε διφιοῖανε φγιαῶετ γκὰ Ἰωάννη, ἐ χιῶνε θάτορε πὰς τίγ.

42. ἰ πὰρι μπ' ἀτέ κὲ οὐ πόιζ κοῦιγ με τέ, κὲ αὶ Σίμωνι βελᾶτ τίγ, ἐ ἰ θάτ' ἀτίγ· Φέμ Μεσίανε, κὲ θούχατε Κρίῶτι.

43. Ε ἐ προῦρι ἀτέ τέκ Ἰησοῦι· ἐ σὶ ἐβοῦρι ἀτέ ρὲ Ἰησοῦι μίρρε, ἰ ὀβ-τέ· τί γὲ Σίμωνι ἰ πέρρι Ἰωάνιτ, τί δὲ τέ κιοῦχαετζ Κηφᾶ, κὲ ξηγις

Κηρᾶς, τὸ ὅποιον ἐρμηνεύεται Πέτρος.

44. Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὕρισκεν τὸν Φίλιππον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Ἀκολουθεῖ μοι.

45. Ἦτο δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαιδᾶ, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου.

46. Εὕρισκεν Φίλιππος τὸν Ναθαναήλ, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἔγραψεν ὁ Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὕρηκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωτῆφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ.

47. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ναθαναήλ, Ἐκ Ναζαρέτ δύναται νὰ προσέλθῃ τί ἀγαθόν; Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Φίλιππος, Ἐρχου καὶ ἰδὲ.

48. Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναήλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ ἰδοὺ ἀληθῶς Ἰσραηλῆτης, εἰς τὸν ὁποῖον δόλος δὲν ὑπάρχει.

49. Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ναθαναήλ, Ποθεν μὲ γινώσκεις; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Πρὶν ὁ Φίλιππος σὲ φωνάζῃ, οὐτα ὑποκάτω τῆς συκῆς, εἶδόν σε.

50. Ἀπεκρίθη ὁ Ναθαναήλ, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Ῥᾶβδί, σὺ εἶσαι ὁ Τίς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

51. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἐπειδὴ σοὶ εἶπον, Εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μεγαλῆτερα τούτων θέλεις ἰδεῖ.

52. Καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, Ἀληθῶς. ἀληθῶς σὰς λέγω, Ἀπὸ τοῦ νῦν θέλετε ἰδεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Πέτρο.

44. Εὐ τὲ νῆσιρμενε δέσσι Ἰησοῦ τὲ εἰγ ντὲ Γαλιλαίᾳ· ἐ οὐ πότῃ μὲ Φίλιππον, ἐ ἰ θότ' ἀτίγ' ἔγια πὰς μέγε.

45. Εὐ Φίλιπποι ἔσσε γὰρ Βηθσαιδίγια, γὰρ φθαίτι ἰ Ἀνδρέασε, ἐ ἰ Πέτροσε.

46. Ἐν Φίλιπποι Ναθαναήλνε, ἐ ἰ θότ' ἀτίγ' ἔσμ ἀτὲ, καὶ πὲρ τὲ σκρόθ Μωϋσίου ντὲ νόμ, ἐ δὲ προσφῆτεριτε, Ἰησοῦνε τὲ πῖρρ' ἐ ἰωσήφητ γὰρ Ναζαρέτι.

47. Εἰ θότ' ἀτίγ Ναθαναήλ· γὰρ Ναζαρέτι μουντ τὲ δάλλε ντοῦε ἐμῖρρε; ἰ θότ' ἀτίγ Φίλιπποι, ἔγια, ἐ εἰχ.

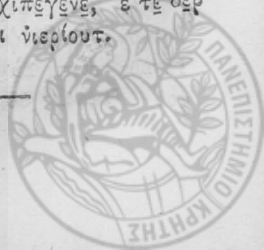
48. Εὐ πὰ Ἰησοῦ Ναθαναήλνε καὶ δὲν τὲκ ἀί τὰ ἔν, ἐ θὰ πὲρ τὲ γὰ Ἰσραηλῆτ, ἰ βερτέτε, καὶ μπε τὲ νούκ' ἔσσε δγιαλᾶζι.

49. ἰ θότ' ἀτίγ Ναθαναήλ· γὰρ σὲ μὲ ἰεχ; γιού περφέετκ Ἰησοῦ, ἐ ἰ θότ' ἀτίγ, καὶ πὰ θύρτουρε δὲ τί Φίλιπποι, κοὐρ γέσσε ντὲνε φίκ, τὲ πᾶτζε τί.

50. Οὐ περφέετκ Ναθαναήλ, ἐ ἰ θότ' ἀτίγ· ἀάσκαλ τί γὲ ἰ πῖρρι ἐ Περντίσε τί γὲ μπερέτι ἐ Ἰσραηλῆτ.

51. Οὐ περφέετκ Ἰησοῦ, ἐ ἰ θότ' ἀτίγ· σὲ φὲ τὲ θᾶτζε τί, τὲ πᾶτζε ντὲνε φίκ, πᾶσθ; δὲ τὲ σὸχτζ πούνερα μὲ τὲ μεδᾶ σὲ ἱετό.

52. Εὐ ἰ θότ' ἀτίγ· βερτέτ βερτέτ οὐ θᾶμ. γιούβετ· καὶ νταῶτι ἐ τούτγε δὲ τὲ εἰχν· Κίελινε χάπετε, ἐ δὲ Ἐγγεγιτ' ἐ Περντίσε τὲ χίπεγενε, ἐ τὲ δερ μόγενε τὲκ ἰ πῖρρι ἱερτίου.

ΚΕΦ. β'. 2.

Κρίε Εδίτε. β'. 2.

ΚΑΙ τὴν τρίτην ἡμέραν ἔγεινε γάμος ἐν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας· καὶ ἦτο ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ.

2. Προσεκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον.

3. Καὶ ἐπειδὴ ἔλειπεν ὁ οἶνος, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτὸν, Οἶνον δὲν ἔχουσι.

4. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Τί εἶναι μετὰξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ, γύναι; δὲν ἦλθεν ἐτι ἡ ὥρα μου.

5. Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ὑπηρέτας, Ὅτι σὰς λέγῃ κἄμστε.

6. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαὶ λίθιναι ἕξ κεῖμεναι κατὰ τὸ ἔθος τοῦ καθαρισμοῦ τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἑκάστη δύο ἢ τρία μέτρα.

7. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ ἐγέμισαν αὐτάς ἕως ἄνω.

8. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἀντλήσατε τώρα καὶ φέρετε πρὸς τὸν ἀρχιτρίκλινον. Καὶ ἔφεραν.

9. Καθὼς δὲ ὁ ἀρχιτρίκλινος ἐγεύθη τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον μεταβεβλημένον, καὶ δὲν ἤξευρε πόθεν εἶναι, (οἱ ὑπηρέται ὅμως ἤξευρον οἱ ἀντλήσαντες τὸ ὕδωρ,) φωνάζει τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος,

10. Καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν, Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον βάλλει, καὶ ἀφοῦ πῖωσι πολλὸν, τότε τὸν κατώτερον· σὺ ἐρύλαξας τὸν καλὸν οἶνον ἕως τώρα.

11. Ταύτην τὴν ἀρχὴν τῶν θαυμάτων ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφάνερωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

Επὶ τὴν τρίτην δὲ τὴν ἡμέραν ἐγένετο γάμος ἐν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, ἐκεῖ καὶ ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ Ἰησοῦ.

2. Εὐ οὐ φτοῖα ἐ δὲ Ἰησοῦ, ἐ δὲ μαθητῆτ' ἐτίγ μπε δάσμε.

3. Εὐ σὶ νίσσι βεῖρρα τὲ σόσεϊγ, θόττε ἔμμα ἐ Ἰησοῦτ ντε ἀτ, βεῖρρε νοῦξε κἄνε.

4. Ιθότ' ἀσάιγ Ἰησοῦτ' τζῆε μὲ μοῦα τὲ πῆτζ τί, ὦ φρούα, ἐ δὲ σκὰ ἄρδουρε κόχα ἱμε.

5. Οὐ θόττε ἔμμα ἐτίγ ἀτούρε κῆ περλέινγε; ἔνι ἀτῆ κῆ δὲ τοῦ θόττε ἀτ.

6. Εὐ ἀτγὲ φέντεσινε φιάττε κιοῦπε τὲ φούρβτα πῆνε φατὶ πῆρ τὲ λίφρε τὲ τζιφούτετ, κῆ ντζινε πῆρντα γιὰ δι' ἀ γιὰ τρε μᾶτρε.

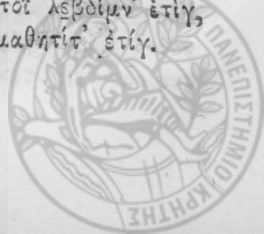
7. Οὐ θότ' ἀτούρε Ἰησοῦτ' μπουῦνι κιοῦπετε μὲ οὔγε, ἐ ἰ μπουῦνε γγέρα μπε γκρούχε.

8. Εὐ οὐ θότ' ἀτούρε νίτζρι νταῦτί, ἐ πῆρρι τὲ κιλιαρτζίου· ἐ ἰ προῦνε.

9. Εὐ κιλιαρτζίου πόκε ἐ βοῦρι μπε κούχε οὔγετε κῆ κῆ πῆρρε βεῖρρε, (ἐ νοῦκ' ἐ διγ γιὰ κῆ, ἐ περλέπορετε ἐ δίγνε κῆ κῆσνε μπάροτρε οὔγετε) θεῖρετ κιλιαρτζίου δέντερινε.

10. Εὐ ἰ θότ' ἀτίγ' τζῆδὸ ἱερί βῆ βεῖρρεν' ἐ μῆρρε μὲ περπᾶρα, ἐ κούρ τὲ δέχενε, ἀτε χῆρε θε τὲ λίφνε· ἐ τι ρούαῖγτε βεῖρρεν' ἐμῆρρε γγέρα νταῦτί.

11. Κεῖστοῦ Ἰησοῦτ' ζοῦρι τὲ πῆν μὲ περπᾶρα θαύμερα ντε Κανὰ τὲ Γαλιλαίας, ἐ δεφτόσι λεβδῖμ' ἐτίγ, ἐ πῆσοῦανε ντε ἀτ μαθητῆτ' ἐτίγ.

12. Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καπερναοὺμ, αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐχὶ πολλὰς ἡμέρας.

13. Ἐπλησίαζε δὲ τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς.

14. Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς, καὶ τοὺς ἀργυραμοιβοὺς καθημένους.

15. Καὶ ποιήσας μάστιγα ἐκ σχοινίων, ἐδίωξε πάντας ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὰ πρόβατα καὶ τοὺς βόας· καὶ τὰ νομίσματα τῶν ἀργυραμοιβῶν ἔχυσε, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέτρεψε·

16. Καὶ πρὸς τοὺς πωλοῦντας τὰς περιστερὰς εἶπε, Σηκώσατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ κἀμνενε τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου.

17. Τότε ἐνεθυμῆθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι εἶναι γεγραμμένον, «Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου με κατέφαγεν.»

18. Ἀπεκρίθησαν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Τί σημεῖον δεικνύεις εἰς ἡμᾶς, διότι κἀμνεις ταῦτα;

19. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Χαλάσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν θέλω ἐγείρει αὐτόν.

20. Καὶ οἱ Ἰουδαῖοι εἶπον, Πῶς τεσσαράκοντα καὶ ἑξ ἔτη ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ θέλεις ἐγείρει αὐτόν εἰς τρεῖς ἡμέρας;

21. Ἐκεῖνος ὅμως ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ.

22. Ὅτε λοιπὸν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐνεθυμῆθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγε πρὸς αὐτούς· καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὴν γραφὴν, καὶ εἰς

12. Πὰς ἡσάγχ' ζῆρίτι ντὲ Καπερναοὺμ, ἀτ' ἐ δὲ ἔμμ' ἐτίγ, ἐ δὲ θελάζερετ' ἐτίγ· ἐ ἀτγὲ μπέτνε πὰκ δίτ.

13. Ε καὶ ἄφερ Πάσχα ἐ τζιφούτετ' ἐ Ἰησοῦ βάτε ντὲ Ἱερουσαλίμ.

14. Ε φέτι ντὲ ἱερὸ ἀτὰ καὶ σίνε καὶ, ἐ δὲντ, ἐ πελούμπα, ἐ δὲ σαράφετε καὶ ρίγνε ντὲ πάγγο.

15. Ε εἰ πὲρι νιὲ καμτζὶ πρέτγ κουλμάκουτ' ἰντζόρι τὲ φίθε γιάστε, γκαὶ ἱερῷ· ἐ δὲ δέντε, ἐ δὲ κέτε, ἐ δὲ ἀσπρετ' ἐ σαράφεβετ οὐ ἀ δέρδι, ἐ δὲ πάγγατ' οὐ ἀ κῆουμπάνε τγιάτερ.

16. Ε δὲ ἀτοῦρε καὶ σίνε πελούμπατε οὐ θὰ, γκρίνι κατὸ κατέγε· ἐ μὸς πένι ὅτεπιν' ἐ παλάιτ σίμ, ὅτεπὶ τὲ σὲ σίτουριτ ἐ σὲ πλέριτ.

17. Ε οὐ κουίγτουανε μαθητίτ' ἐτίγ, καὶ ἔσπε ἔκρουαρε. Ζηλία ἐ ὅτεπισε σάντε με τρέτι μούα.

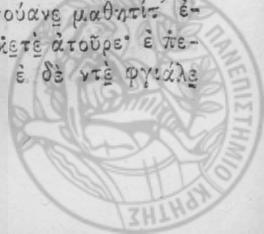
18. Ε οὐ περφέτνε τζιφούτε, ἐ ἰ θάν' ἀτίγ· τζιφάρε νισάνιτ δερτόν ντὲ νέβετ, καὶ μουντ τί πὲτζ κατό;

19. Ε οὐ περφέτνε Ἰησοῦ, ἐ οὐ θὰ ἀτοῦρε· πρίνι κατὲ Ναὸ, ἐ μπετρί δίτ δὲ τὰ γκρε ἀτὲ μπε καμπε.

20. Ε δὲ τζιφούτε ἰ θάνε· μπε διζέτ ἐ φιάστε βγιέτ οὐ δερτόπα κουίγ Ναὸ, ἐ τί απὲ τρί δίτ δὲ τὰ γκρετζ ἀτέ;

21. Ε ἀτ' ὁδὸ πὲρ Ναὸ τὲ κούριμτ σὲ τίγ.

22. Ε κούρ οὐ γγιαλ γκα τὲ βδέκουριτε εὐ κουίγτουανε μαθητίτ' ἐτίγ καὶ οὐ κίσθνε κατὲ ἀτοῦρε· ἐ πεσοῦανε ντὲ κάρτε, ἐ δὲ ντὲ φγάλε

τὸν λόγον τὸν ὅποιον εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. καὶ θὰ Ἰησοῦ.

23. Καὶ ἐνῶ ἦτο ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, βλέποντες αὐτοῦ τὰ θαύματα τὰ ὅποια ἔκαμνεν.

24. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰησοῦς δὲν ἐνεπιστεύετο εἰς αὐτοὺς, διότι ἐγνώριζε πάντας·

25. Καὶ διότι δὲν εἶχε χρεῖαν διὰ νὰ μαρτυρήσῃ τις περὶ τοῦ ἀνθρώπου· ἐπειδὴ αὐτὸς ἐγνώριζε τί ἦτο ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου.

ΚΕΦ. γ'. 3.

Ἦτο δὲ ἀνθρωπὸς τις ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὀνομαζόμενος, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων.

2. Οὗτος ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν διὰ νυκτός, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ῥαββί, ἐξέύρομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἦλθες διδάσκαλος· διότι οὐδεὶς δύναται νὰ κάμνῃ τὰ σημεῖα ταῦτα τὰ ὅποια σὺ κάμνεις, ἐὰν δὲν ἦναι ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ.

3. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἀληθῶς, ἀληθῶς σοὶ λέγω, ἐὰν τις δὲν γεννηθῇ ἄνωθεν, δὲν δύναται νὰ ἴδῃ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

4. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος, Πῶς δύναται ἄνθρωπος νὰ γεννηθῇ γέρων ὢν; μήποτε δύναται νὰ εἰσέλθῃ δευτέραν φοράν εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ νὰ γεννηθῇ;

5. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς, ἀληθῶς σοὶ λέγω, ἐὰν τις δὲν γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

6. Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σα-

23. Ε ντὲ κόχῃ πα καὶ ἴσῃτε ντὲ Ἱερουσαλὴμ πὲρ πάσῃς, ἐπὲρ τὲ κρέμπενε, σοῦμα πᾶσανε ντ' ἔμερ τὲ τίγ σὶ ὅτιχνε νιῶάνετῃ καὶ πὲν αὐτ'.

24. Ε αὐτ' Ἰησοῦτ νούκῃ πᾶσὸν βέ-τεχέν' ἐτίγ μπ' ἀτὰ' σὲ ψὲ ε νίχνε ἀτὲ τὲ φίθῃ.

25. Ε σὲ ψὲ νούκῃ κίθ' χρία καὶ τὲ ἵπ ντοῦτῃ τγιάτερ μαρτυρὶ πὲρ νίθ' τγιέτερ· σὲ ψὲ γκά βέτῃ βετίου ε διγ σέτῃ κα πρέντα μπὲ νιερίνε.

Κρίε Επρέτῃ. γ'. 3.

Ἦ καὶ νίθ' νιερὶ γκά ἔρεσι ἡ Φαρισεί-γετ, καὶ κιοῦχαεῖγ Νικόδημο, γκά τὲ πάρετ' ε Τσιφούτετ.

2. Κοῦιγ ἔρδι νάτενε τεκ Ἰησοῦτ, ε ἡ θότ' ἀτίγ· δάσκαλ, ε δίμε κα γὲ δερφούαρῃ γκά Περντία, πὲρ τὲ δι-δάξουρε, σὲ ψὲ ντοῦτῃ σμουντ τὲ πᾶ-γε κατὸ θαύματῃ κα πὲν τί, ντὲ μὸς πάρετῃ Περντίε κα βέτεχε.

3. Ε γιοῦ περφέτῃκ Ἰησοῦτ, ε ἡ θότ' ἀτίγ· βερτέτ βερτέτ τὲ θόμ τίγ, ντὲ μὸς λέφετ νιερὶ σίπερετ, νούκῃ μουντ τὲ ὁόχῃ μπρετερίν' ε Περντίε.

4. ἡ θότ' ἀτίγ Νικόδημοῖ, κίθ' μουντ κοῦρῃ νίθ' νιερὶ τὲ λέγε πὲρ σὲ δίτιτ κοῦρ ὅτε πλιάκ; μὸς μουντ αὐτὲ χίγε πὲρ σὲ δίτιτ νίθ' πᾶρκ τὲ μέ-μεσε τίγ, ε τὲ λέγε περσερί;

5. Γιὸν περφέτῃκ Ἰησοῦτ, βερτέτ βερτέτ τὲ θόμ τίγ· κοῦθ' νούκῃ λέν πὲρ τὲ δίτιτ πρέιγ οὔγιτ, ε πρέιγ Σπίρτιτ σένγιτ, νούκῃ μουντ τὲ χίγε ντὲ μπρετερί τὲ Περντίε.

6. Τζὸ καὶ ἴσῃτε λέο πρέιγ κοῦρ-

κός, εἶναι σὰρξ, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος, εἶναι Πνεῦμα.

7. Μὴ θαυμάσῃς ὅτι σοι εἶπον, Πρέπει νὰ γεννηθῇτε ἄνωθεν.

8. Ὁ ἄνεμος ὅπου θέλει πνέει, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλὰ δὲν ἐξεύρεις πόθεν ἔρχεται, καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως εἶναι πᾶς ὅστις ἐγεννήθη ἐκ τοῦ Πνεύματος.

9. Ἀπεκρίθη ὁ Νικόδημος καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Πῶς δύνανται νὰ γείνωσι ταῦτα;

10. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Σὺ εἶσαι ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα δὲν ἐξεύρεις;

11. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σοὶ λέγω, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐξεύρομεν λαλοῦμεν, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶδομεν μαρτυροῦμεν· καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν δὲν δέχεσθε.

12. Ἐάν τὰ ἐπίγεια σὰς εἶπον, καὶ δὲν πιστεύητε, πῶς, ἐάν σὰς εἶπω τὰ ἐπουράνια, θέλετε πιστεύει;

13. Καὶ οὐδεὶς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰμὴ ὁ καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ.

14. Καὶ καθὼς ὁ Μωϋσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτω πρέπει νὰ ὑψωθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

15. Διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

16. Διότι τόσον ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε ἔδωκε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, διὰ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

17. Ἐπειδὴ δὲν ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, διὰ

μιτ, κοῦρι εἶπτε, ἐ τζὸδ κὲ εἶπτε λέρε πρέιγ Σπίρτιτ, Σπίρτ εἶπτε.

7. Μὸς οὐ τζιουδὶτ ντὲ τὲ θάτζε τιγ, κὲ δούχατε τὲ λέχενι γιούβετ σίπεριτ.

8. Εἶρρα τὰκ δὸ φριν, ἐ δὲ ζέν' ἐσαίγι γιὰ διφιδόν, πὸ νοῦχε δι γκὰ βγιάν, ἐ δὲ κοῦ βάτε· ἡεῖτου εἶπτε ἐ δὲ τζίλι δὸ κὲ εἶπτε λίρε πρέιγ Σπίρτιτ.

9. Γιου πέρφειγκ Νικόδημοι, ἐ ἰ θότ' ἀτιγ· κίτ μούντγινε τὲ πένεγε ἡετό;

10. Γιου πέρφειγκ Ἰησοῦι, ἐ ἰ θότ' ἀτιγ, τί γε δάσκαλι ἐ Ἰσραήλιτ, ἐ νοῦχε κουπετόν ἡετό;

11. Βερετ, βερετ τὲ θόμ τιγ· σὲ νάβετ ἀτὸ κὲ δίμε κουβεντόγεμε, ἐ ἀτὸ κὲ ἡέμι πάρε μαρτυρίογεμε, ἐ γιου νοῦκ' ἴπνε πέσε ντὲ μαρτυρί τόνε.

12. Ε ντέετ κὲ οὐ θάτζε γιούβετ πέρ πούνερα τὲ δέουτ, ἐ νοῦχε μὲ πέσουάτε, ντοῦ θάφτζα γιούβετ πούνερατ ἐ Κίελιτ δὸ τὲ πέσόνι;

13. Ε ντοῦνὲ νοῦχε χίπι ντὲρ Κίελ, πέρ βέτζμε ἀτιγ κὲ ζίπριτι γκὰ Κίελι, ἰ πέρρι ἡερίουτ, κὲ εἶπτε ντὲρ Κίελ.

14. Ε σὶ κούντρε γκρίγιτ Μωυσίου φιάρπερινε ντ' ἐρκεμὶ, ἡεῖτου δούχατε τὲ γκρίχετε ἐ δὲ ἰ πέρρι ἡερίουτ.

15. Κὲ τὲ μὸς χουμπάσε τζίλι δὸ κὲ τὲ πέσόγε τεκ αὶ, πὸ τὲ ἡέτε γέτεν' ἐ πὰ σόσουρε.

16. Σὲ ψὲ Περντία κἄκε ἐ δέουτ πότενε, σὰ κὲ δὰ τὲ πέρρ' ἐτιγ τὲ βέτεμινε, κὲ τζίλι δὸ κὲ τὲ πέσόγε ντὲ αὶ τὲ μὸς χουμπάσε, πὸ τὲ ἡέτε γέτεν' ἐ πὰ σόσουρε.

17. Σὲ ψὲ νοῦχε δερφόι Περντία τὲ πέρρ' ἐτιγ ντὲ πότε, κὲ τὲ δίμε-

νά κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλὰ διὰ νὰ σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.

18. Ὅστις πιστεύει εἰς αὐτὸν, δὲν κρίνεται· ὅστις ὁμῶς δὲν πιστεύει, εἶναι ἤδη κεκριμένος, διότι δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

19. Καὶ αὕτη εἶναι ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ εἰ ἄνθρωποι ἠγάπησαν τὸ σκότος μᾶλλον παρὰ τὸ φῶς· διότι ἦσαν πονηρὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

20. Ἐπειδὴ πᾶς ὅστις πράττει φαῦλα, μισεῖ τὸ φῶς, καὶ δὲν ἔρχεται εἰς τὸ φῶς, διὰ νὰ μὴ ἐλεγχθῶσι τὰ ἔργα αὐτοῦ.

21. Ὅστις ὁμῶς πράττει τὴν ἀλήθειαν, ἔρχεται εἰς τὸ φῶς, διὰ νὰ φανερωθῶσι τὰ ἔργα αὐτοῦ, ὅτι ἐπράχθησαν κατὰ Θεόν.

22. Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς· καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετ' αὐτῶν, καὶ ἐβάπτιζεν.

23. Ἦτο δὲ καὶ ὁ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν πλησίον τοῦ Σαλείμ, διότι ἦσαν ἐκεῖ ὕδατα πολλὰ· καὶ ἦρχοντο καὶ ἐβαπτίζοντο.

24. Ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης δὲν ἦτο εἰς βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν.

25. Ἐγίνε λοιπὸν συζήτησις περὶ καθαρισμοῦ παρὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰωάννου μετ' Ἰουδαίους τινάς·

26. Καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ῥαββί, ἐκεῖνος ὅστις ἦτο μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν ὁποῖον οὐ ἐμαρτύρησας, ἰδοὺ οὗτος· βαπτίζει, καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν.

27. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης καὶ εἶπε, Δὲν δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ λαμβάνῃ οὐδὲν, ἐὰν δὲν ἦναι δεδομένου·

τόγε πότεν, πὸ καὶ τὸ σώσεται πότα με ἄνε τὲ τίγ.

18. Αἱ καὶ πῶσόν τέκ αἱ, νοῦκ' ἔστιν δεμπετούαρ· ἐ αἱ καὶ νοῦκ' πῶσόν, καὶ νταστὶ ἔστιν δεμπετούαρ, σὲ ψὲ νοῦκ' πιστὶ μπὲ ἕμερ τὲ κίβριτ σὲ πικρτίσ· σὲ θέτεμιτ.

19. Εἰ τὲ δεμπετούαρτε ἔστιν ντὲ κατὲ, σὲ δρίτα ἔρδι ντὲ πότε, ἐ ἰέριτε δέσινε με σούμε ἐρσείρενε, σὲ δρίτενε· σὲ ψὲ κένε τὲ κακία πούνερατ' ἐτοῦρε.

20. Σὲ ψὲ τζίλι δὲ καὶ πουνὸν πούνερα τὲ λίφα, νοῦκ' δὲ δρίτενε, ἐ νοῦκ' ἐγιέν ἄφερ δοίτεσε, καὶ τὲ μὸς τζφάκενε πούνερατ' ἐτίγ.

21. Εἰ αἱ καὶ πουνὸν σὲ κούντρε ἔστιν ἐθερτέα, ἐγιέν ἄφερ δρίτεσε, καὶ τὲ δούκενε πούνερατ' ἐτίγ, καὶ γιάνε πέβρε σὲ δὲ Περντία.

22. Πασκντάγ' ἐάτε Ἰησοῦ, ἐ δὲ μαθητίτ' ἐτίγ ντὲ Ἰουδαίε, ἐ ἀτγὲ ντένι καὶσὲ με τὰ, ἐ παφεζόν.

23. Ἰστε ἐ δὲ Ἰωάννη καὶ παφεζόν μπὲ Αἰνῶν, ἄφερ Σαλέμιτ, σὲ ψὲ ἀτγὲ κένε οὔγερα σούμε, ἐ εἴγνε ἐ παφεζόντενε.

24. Σὲ ψὲ νοῦκ' ἔστιν θένε ἐ δὲ ντὲ χαψάνε Ἰωάννη.

25. Εἰ οὐ καὶ κιάρτε περὶ τὲ λιάρε ντὲ μες τὲ μαθητίθετ σὲ Ἰωάννητ, ἐ δὲ τζιφούτετ.

26. Εἰ θένε ντὲ Ἰωάννη, ἐ ἰθάν' ἀτίγ, Δακκάλ, αἱ καὶ καὶ καὶσὲ με τι περτέγ' Ἰορδάνητ, καὶ περ ἀτὲ δὲ μαρτυρὶ τί, γιά, κούτγ παφεζόν, ἐ τίθε πότα θένε τὲ αἱ.

27. Εἰ οὐ περφέιτ' Ἰωάννη, ἐ θά· νοῦκ' μούντ τὲ μάβρε ὑνέριου νταίε πούνε, ντὲ μὸς ἐ ἔστιν δένε ἀτίγ γκά

εἰς αὐτὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

28. Σεις αὐτοὶ εἰσθε μάρτυρες μου ὅτι εἶπον, δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι εἶμαι ἀπεσταλμένος ἔμπροσθεν ἐκείνου.

29. Ὅστις ἔχει τὴν νόμφην, εἶναι νυμφίος· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἱστάμενος καὶ ἀκούων αὐτὸν, χαίρει καθ' ὑπερβολὴν διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. Αὕτη λοιπὸν ἡ χαρὰ ἡ ἰδική μου ἐπληρώθη.

30. Ἐκεῖνος πρέπει νὰ αὐξάνῃ, ἐγὼ δὲ νὰ ἐλαττώνομαι.

31. Ὁ ἐρχόμενος ἀνωθεν, εἶναι ὑπεράνω πάντων· ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς εἶναι, καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ· ὁ ἐρχόμενος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, εἶναι ὑπεράνω πάντων,

32. Καὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον εἶδε καὶ ἤκουσε, τοῦτο μαρτυρεῖ· καὶ οὐδεὶς δέχεται τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ.

33. Ὅστις δεχθῇ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ, ἐπεσφράγισεν ἔτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀληθής.

34. Διότι ἐκεῖνος τὸν ὅποῖον ἀπέστειλεν ὁ Θεός, τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ λαλεῖ· ἐπειδὴ ὁ Θεός, δὲν δίδει εἰς αὐτὸν τὸ Πνεῦμα μὲ μέτρον.

35. Ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱόν, καὶ πάντα ἔδωκεν εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ.

36. Ὅστις πιστεύει εἰς τὸν Υἱόν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὅστις ὅμως ἀπειθεῖ εἰς τὸν Υἱόν, δὲν θέλει ἰδεῖ ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπάνω αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Δ'. 4.

ΚΑΘΩΣ λοιπὸν ἔμαθεν ὁ Κύριος, ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι ὁ Ἰησοῦς πλειοτέρους μαθητὰς κάμνει καὶ βαπτίζει παρὰ ὁ Ἰωάννης,

Κιέλι.

28. Γιούθεται θέτε μὲ γίνε μαρτύρῃ, καὶ θαύζε· σὲ νοῶν γὰμ οὐκ ἐκρίσθη, πὸ γὰμ ἡ δερφούαρς τὴ σκοδῖγ περπάρῃ τίγ.

29. Αἱ καὶ κα νούσανε, δέντερ ἐστὲ· μὰ μίκου ἡ δέντεριτ καὶ ρὶ μπε χέμπε περ τὴ διφιούαρς ἀτίγ, μπούστετε μὲ φεζίμ περ ζε τὴ δέντεριτ· κούιγ ἀδὰ φεζίμι ἱμ ἐστ' ἡ σόσουρε.

30. Αἱ δούχαστε τὴ ρίτετε, ἐοὐνε τὴ οὐνιεμ.

31. Αἱ καὶ ἐγιέν λιάρταζιτ, ἐστὲ σίπερ μπι φίθῃ τὴ τυγιέρετε· ἐ καὶ κα ἐγιέν γκα δέου, ἐστ' ἡ δέουτ, ἐ γκα τὴ δέουτ κουθεντόν· αἱ κα ἐβγιέν γκα Κιέλι, ἐστὲ σίπερ μπι φίθῃ τὴ τυγιέρετε.

32. Ε ἀτέ κα κα πάρε, ἐ κα διφιούαρς. ἀτέ μαρτυρί· ἐ ντονιέ νού· κα ἐπ πέσε ντέ μαρτυρὶ τὴ τίγ.

33. Αἱ κα πεσὸν μαρτυρίν· ἐτίγ, δεφτόν, κα Περντία ἐστ' ἡ βερτέτε.

34. Σὲ ψὲ αἱ κα οὐ δερφούα γκα Περντία, φγιαλέτ· ἐ Περντίσε θότε· σὲ ψὲ Περντία νούκῃ γὰ ἐπ Σπίρτινε μὲ μέρε.

35. Πιακάι ἐ δὸ τὴ πέρρε, ἐ γὰ δὰ φίθῃ πούνερατε ντέ δόρρε τὴ τίγ.

36. Αἱ κα πεσὸν ντέ ἡ πέρρε κα γέτε τὴ πὰ σόσουρε, μὰ κούσ νούκῃ ἐπ πέσε μπε τὴ πέρρε, δὸ τὴ μὸς σόχῃ γέτε, πὸ οὐρφὶ ἐ Περντίσε μπέτετε μπι τέ.

Κρίε Ἐκάτερετε. Δ'. 4.

Ε σὶ κουπετόι Ζότι σὲ Φαρισεῖγτε κίτνε διφούαρς καὶ Ἰησοῦτ πέν μὲ σούμε μαθητὶ ἐ παφεζόν σὲ Ἰωάννην,

2. (Ἄν καὶ ὁ Ἰησοῦς αὐτὸς δὲν ἐδάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·)

3. Ἀρῆκε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

4. Ἐπρεπε δὲ νὰ περάσῃ διὰ τῆς Σαμαρείας.

5. Ἐρχεται λοιπὸν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Σιχάρ, πλησίον τοῦ ἀγροῦ τὸν ὁποῖον ἐδώκεν ὁ Ἰακώβ εἰς τὸν Ἰωσήφ τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

6. Ἦτο δὲ ἐκεῖ πηγή τοῦ Ἰακώβ. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν κεκοπιζκῶς ἐκ τῆς ἐδοιπορίας ἐκάθητο οὕτως εἰς τὴν πηγήν. Ὥρα ἦτο περίπου ἑκτῇ.

7. Ἐρχεται γυνὴ τις ἐκ τῆς Σαμαρείας διὰ νὰ ἀντλήσῃ ὕδωρ. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Δός μοι νὰ πῶ.

8. Διότι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶχον ὑπάγει εἰς τὴν πόλιν, διὰ νὰ ἀγοράσωσι τροφάς.

9. Λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις, Πῶς σὺ, Ἰουδαῖος ὢν, ζητεῖς νὰ πῆς παρ' ἐμοῦ ἥτις εἰμαι γυνὴ Σαμαρεῖτις; Διότι δεν συκοινωνοῦσιν οἱ Ἰουδαῖοι μετ' αὐτῶν Σαμαρεῖτας.

10. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν, Ἐὰν ᾔξευρες τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς εἶναι ὁ λέγων σοι, Δός μοι νὰ πῶ, σὺ ἤθελεις ζητήσαι παρ' αὐτοῦ, καὶ ἤθελε σοὶ δώσει ὕδωρ ζῶν.

11. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ, Κύριε, οὔτε ἀντήλημ' ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ εἶναι βαθύ· πῶθεν λοιπὸν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν;

12. Μήπως οὐ εἶσαι μεγαλύτερος τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὅστις ἐδώκεν εἰς ἡμᾶς τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἔπιεν ἐξ αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ;

13. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε

2. (Ντόκιε σὲ Ἰησοῦ νούχε παφεζὼν βέτε, πὸ μαθητὶτ' ἐτίγ.)

3. Εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἐβάτε πάφενε ντὲ Γαλιλαίαν.

4. Εἰ καὶ χρία τὲ ὁκόντε αἰ ντὲ πέρ Σαμαρί.

5. Κοδι ἀδὰ ντὲ κιοτὲτ τὲ Σαμαρίσε, κὲ θούχατε Σιχάρ, ἀφερ βέντιτ κὲ πῑτ δένε Ἰακώβη πῑρρίτ σε τίγ Ἰωσήφτ.

6. Εἰ ἀτγὲ κὲ πούζι ἰ Ἰακώβιτ' ντένι δὰ Ἰησοῦ σὶ κὲ λιόδουρε γκὰ οὔδα ἀτγὲ ντὲ πούζ' ἐ σαχάτι κὲ γγέρο μπε φιάστε.

7. Βγιέν ντὲ φρούα γκὰ Σαμαρία πέρ τὲ ντζγιέρε οὔγε, ἐ Ἰησοῦ ἰ θότ' ἀτάτγ' νέμε τὲ πῑ.

8. Σὲ ψὲ μαθητὶτ' ἐτίγ πάνε βάτουρε ντὲ κιοτὲτ, πέρ τὲ πλέρε τὲ γκρένα.

9. Εἰ θότ' ἀτίγ φρούαγια Σαμαρίτε, κῖδ' ἄρχὸν τί κὲ γὲ τζιφούτ' οὔγε πρέγγ' μέγε κὲ γιάμ' φρούα Σαμαρίτε; σὲ τζιφούτ'ε νούχε νακατόσενε μετ' Σαμαρίτ.

10. Εἰ γιὸν πρὸφέτ'κ Ἰησοῦ, ἐ ἰ θότ' ἀτάτγ' τὲ νούχε τί δουρετίν' δ' Περντίσε, ἐ δὲ τζῖλι ἔστ' αἰ κὲ τὲ θότ'ε τί, νέμε τὲ πῑ, τί δέσε τί ἄρχ' κήγε ἀτίγ, ἐ αἰ δέσ' τὲ τὲ ἰπ' τί οὔγε τὲ φιάλε.

11. ἰ θότ' ἀτίγ φρούαγια Ζότ, τί κουβὰ ὁκὲ, ἐ δὲ πούζι ἔστ' ἰ θέλε· γκὰ ἐ κὲ οὔγετ' ἐ φιάλε;

12. Μῖος γὲ τί μὲ μὰδ γκὰ γιάτι ἔνε Ἰακώβι, κὲ νὰ δὰ νέβετ' ἀτετὲ πούζι, ἐ δὲ αἰ γκὰ κούτγ' πῑου, ἐ δὲ θυγιέλ- μετ' ἐτίγ, ἐ δὲ ἀαφετὶ ἐτίγ;

13. Γιὸν πρὸφέτ'κ Ἰησοῦ, ἐ ἰ θὰ

πρὸς αὐτήν, Πᾶς ὅστις πίνει ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, θέλει διψῆσαι πάλιν,

14. Ὅστις ὁμως πῖνῃ ἐκ τοῦ ὕδατος τὸ ὁποῖον ἐγὼ θέλω δώσει εἰς αὐτόν, δὲν θέλει διψῆσαι εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὕδωρ τὸ ὁποῖον θέλω δώσει εἰς αὐτόν θέλει γεῖναι ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀναβλύζοντος εἰς ζωὴν αἰώνιον.

15. Λέγει πρὸς αὐτόν ἡ γυνή, Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, διὰ νὰ μὴ διψῶ, μηδὲ νὰ ἐρχωμαι ἐδῶ νὰ ἀντλῶ.

16. Λέγει πρὸς αὐτήν ὁ Ἰησοῦς, Ἰπαγε κάλεσον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἔλθε ἐδῶ.

17. Ἀπεκρίθη ἡ γυνή καὶ εἶπε, Δὲν ἔχω ἄνδρα. Λέγει πρὸς αὐτήν ὁ Ἰησοῦς, Καλῶς εἶπας, ὅτι δὲν ἔχω ἄνδρα·

18. Διότι πέντε ἄνδρες· ἔλαβες, καὶ ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἔχεις τώρα, δὲν εἶναι ἀνὴρ σου· τοῦτο ἀληθὲς εἶπας.

19. Λέγει πρὸς αὐτόν ἡ γυνή, Κύριε, βλέπω ὅτι σὺ εἶσαι προφήτης.

20. Οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς τοῦτο τὸ ὅρος προσεκύνησαν· καὶ σεῖς λέγετε ὅτι ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις εἶναι ὁ τόπος, ὅπου πρέπει νὰ προσκυνῶμεν.

21. Λέγει πρὸς αὐτήν ὁ Ἰησοῦς, Γύναι, πίστευσόν μοι, ὅτι ἐρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε εἰς τὸ ὄρος τοῦτο, οὔτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα θελετε προσκυνῆσαι τὸν Πατέρα.

22. Σεῖς προσκυνεῖτε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἐξεύρετε· ἡμεῖς προσκυνούμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐξεύρομεν· διότι ἡ σωτηρία εἶναι ἐκ τῶν Ἰουδαίων.

23. Πλὴν ἐρχεται ὥρα, καὶ ἡδὴ εἶναι, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνῆται· θέλουσι προσκυνῆσαι τὸν Πατέρα ἐν

ἀσάτῃ· τζῖλι δὲ καὶ πὶ γὰ κατὰ οὔγε, πὰ δὲ τὶ βίγε ἐτ.

14. Μὰ τζῖλι δὲ καὶ τὲ πίγε γὰ κατὰ οὔγε καὶ τὶ ἀπ οὔνε ἀτίγ, δὲ τὲ μὸς κατὲ ἐτ ντὲ γάτε τὲ πὰ σόσουρε· πὸ οὔγετε καὶ δὲ τὸ ἀπ οὔνε ἀτίγ, δὲ τὲ πένετε ντὲ· ἀὶ βγίεδεγε ντὲ γάτε τὲ πὰ σόσουρε.

15. Ἰ θότ' ἀτίγ φρούαγια· Ζότ, νέ-με μούα καὶ τὰ οὔγε κατὲ μὸς μὲ βίγε ἐτ, ἐ τὲ μὸς βίγ κατὰ τὲ ντζιέρ οὔγε.

16. Ἰ θότ' ἀσάτῃ Ἰησοῦ· χαίγδε, θῶρρι πούρριτ σίτ, ἐ βγιζ κατὰ.

17. Οὐ περφέετ φρούαγια ἐ θά, νούκα καμ πούρρε· ἰ θότ' ἀσάτῃ Ἰησοῦ· μίρρε θέ, σὲ νούκα καμ πούρρε.

18. Σὲ ψὲ πέσε πούρρα πάτε, ἐ νταῖτὶ ἀτὲ καὶ κα, νούκ' ἐῶτε πούρρι ἰτ· κατὲ βερτέτ ἐ θέ.

19. Ἰ θότ' ἀτίγ φρούαγια, Ζότ, ὁδ καὶ προφῆτ γέ τί.

20. Παπαλάρετε τάνε ντὲ κατὲ μάλλ οὐ φάλλε, ἐ γιούβετ θά καὶ ντὲ Ἱερουσαλὶμ ἐῶτε βέντι καὶ δούκατε τὲ φάλεμι.

21. Ἰ θότ' ἀσάτῃ Ἰησοῦ, ὦ φρούα, κασόμε, σὲ βγιέν κόχε καὶ ἀς μπὲ κατὲ μάλ, ἀς ντὲ Ἱερουσαλὶμ δὲ τὲ φάλλι παπάιτ.

22. Γιούβετ λεβδόνη ἀτὲ καὶ νούκα δίγι, νέβετ λεβδόγεμε ἀτὲ καὶ δίμε, σὲ ὁπετίμι ἐῶτε γὰ κατὰ τζιφούτε.

23. Πὸ βγιέν κόχε, ἐ δὲ νταῖτὶ ἐῶτε, καὶ ἀχίερε λεβδόρετ' ἐ βερτέτε, δὲ τὲ λεβδόγεμε παπάνε με Σπίρτ, ἐ

πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· διότι ὁ Πατὴρ τοιοῦτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν.

24. Ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα· καὶ οἱ προσκυνοῦντες αὐτόν, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ πρέπει νὰ προσκυνῶσι.

25. Λέγει πρὸς αὐτόν ἡ γυνή. Ἐξεύρω ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας, ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, θέλει ἀναγγεῖλαι εἰς ἡμᾶς πάντα.

26. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς. Ἐγὼ εἶμαι, ὁ λαλῶν σοι.

27. Καὶ ἐπάνω εἰς τοῦτο ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι ἐλάλει μετὰ γυναικός· οὐδεὶς ὅμως εἶπε, Τί ζητεῖς; ἢ, Τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς;

28. Ἀφῆκε λοιπὸν ἡ γυνὴ τὴν ὑδρίαν αὐτῆς, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους,

29. Ἐλθετε νὰ ἰδῇτε ἄνθρωπον, ὅστις μοὶ εἶπε πάντα ὅσα ἔγραφα· μήπως οὗτος εἶναι ὁ Χριστός;

30. Ἐξῆλθον λοιπὸν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἦρχοντο πρὸς αὐτόν.

31. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ οἱ μαθηταὶ παρεκάλουν αὐτόν, λέγοντες, 'Ραββί, φάγε.

32. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐγὼ ἔχω φαγητὸν νὰ φάγω τὸ ὅποιον σεῖς δὲν ἐξεύρετε.

33. Ἐλέγον λοιπὸν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους, Μήπως τις ἔφερε πρὸς αὐτόν νὰ φάγῃ;

34. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Τὸ ἐμὸν φαγητὸν εἶναι νὰ πράττω τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ νὰ τελειώσω τὸ ἔργον αὐτοῦ.

35. Δὲν λέγετε σεῖς, ὅτι τέσσαρες μῆνες εἶναι ἔτι, καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; Ἰδοὺ, σὰς λέγω, ὑψώσατε τοὺς ὀφθαλμούς σας, καὶ ἰδέτε τὰ χωράφια,

μὲ τῇ θερμότητι· σὲ ψὲ πακαὶ τὲ τίλῃ ἄερκὸν ἀτὰ καὶ λεβδόγενε ἀτέ.

24. Περντία ἔστε Σπίρτ, ἐ ἀτὰ καὶ ἐ λεβδόγενε ἀτέ, δούχατε τὰ λεβδόγενε μὲ Σπίρτ, ἐ μὲ τῇ θερμότητι.

25. Ἰ θότ' ἀτίγ φρούαγια· ἐ δι καὶ βγιέν Μεσία καὶ θούχατε Κρίστ· κοὺρ τῇ βίγῃ αὐ, δὸ τῇ νὰ ἰ διφτόγε νέβετ τῇ φίθα.

26. Ἰ θότ' ἀσάτιγ Ἰησοῦ, οὐνε γιάμ καὶ κουβεντόγ μὲ τί·

27. Ε μπὶ κατὲ φγιαλλε ἔρδε μαθητίτ' ἐτίγ, ἐ οὐ ζγιουδίτνε καὶ κουβεντὸν μὲ νίε φρούα· πὸ ντονίε σὶ θά, τζῆερκὸν, ἀ τζκουβεντὸν μὲ ἀτέ;

28. Μὰ φρούαγια λιὰ στάμνεν' ἐσάτιγ, ἐ βάτε ντῇ κιουτέτ, ἐ οὐ θότῃ νίερεζετ,

29. *Εγιανι, τῇ σίχνι νίε νιερί καὶ μὲ θά μοθα σὰ πούνερα πάτζε πέρρε, μὸς ἔστε βάλῃε κούτγ Κρίστῃ;

30. Δούαλε δὰ γκα κιουτέτι, ἐ βίγνε τῇ ἀτ.

31. Ε ντῇ μὲς τῇ ἑστοῦρε, ἰ λιούτειγν' ἀτίγ μαθητίτ' ἐτίγ, ἐ ἰ θόσνε, δασκάλ, καὶ παλέζε πούλε.

32. Ε δὲ ἀτ οὐ θά ἀτοῦρε· οὐνε κάμ νίε φέλε τῇ χά, καὶ γιούβετ νοῦκ' ἐ δίνι.

33. Ε μαθητίτε θόσνε νίερί μὲ γιάτερινε· μὸς ἰ προὐ βάλε νιερί ἀτίγ πῆρ τῇ γκρένε;

34. Οὐ θότ' ἀτοῦρε Ἰησοῦ, τῇ γκρένετε τιμ ἔστῃ, καὶ τῇ πέτιγ θελίμεν' ἐ ἀτίγ καὶ μὲ κα δερφούαρῃ, ἐ τὲ τελίος ἀτίγ πούνεγε.

35. Νοῦλε θόί γιούβετ, σὲ πὰς κάτερ μούαγετ βγιέν τῇ κόρρετε; γιά, καὶ οὐθὲμ γιούβετ, γκρίγι σίτε τοῦαίγ, ἐ βίρι ρέ φοῦερατε, καὶ οὐ

ὅτι εἶναι ἤδη λευκὰ πρὸς θερισμόν. ζῆλός τις ἔσται πρὸς τὸν κούαρτον.

36. Καὶ ὁ θερίζων λαμβάνει μισθόν, καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον· διὰ τὴν χάριν τοῦ καὶ ὁ σπείρων καὶ ὁ θερίζων.

37. Διότι κατὰ τοῦτο ἀληθεύει ὁ λόγος, ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων.

38. Ἐγὼ σὺ ἀπέστειλα νὰ θερί-
ζητε ἐκεῖνο εἰς τὸ ὅποιον σεῖς δὲν
ἐκοπιάσατε· ἄλλοι ἐκοπίασαν, καὶ
σεῖς εἰσῆλθετε εἰς τὸν κόπον αὐτῶν.

39. Ἐξ ἐκείνης δὲ τῆς πόλεως
πολλοὶ τῶν Σαμαρειτῶν ἐπίστευσαν
εἰς αὐτὸν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναι-
κὸς μαρτυροῦσης, ὅτι μοὶ εἶπε πάντα
ὅσα ἔπραξα.

40. Καθὼς λοιπὸν ἦλθον πρὸς
αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, παρεκάλουν
αὐτὸν νὰ μείνῃ παρ' αὐτοῖς. Καὶ
ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας.

41. Καὶ πολλοὶ πλείότεροι ἐπίστει-
σαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ.

42. Καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα ἔλεγον,
ὅτι δὲν πιστεύομεν πλέον διὰ τὸν
λόγον σου· ἐπειδὴ ἡμεῖς ἠκούσαμεν,
καὶ γνωρίζομεν ὅτι οὗτος εἶναι ἀλη-
θῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

43. Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐ-
ξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν
Γαλιλαίαν.

44. Διότι αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐμαρ-
τύρησεν, ὅτι προφήτης ἐν τῇ πατρίδι
αὐτοῦ δὲν ἔχει τιμὴν.

45. Ὅτε λοιπὸν ἦλθεν εἰς τὴν
Γαλιλαίαν, ἐδίδχθησαν αὐτὸν οἱ Γαλι-
λαιοὶ, ἰδόντες πάντα ὅσα ἔκαμεν
ἐν Ἱερουσολύμοις κατὰ τὴν ἑορτήν·
ὅτι καὶ αὐτοὶ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

36. Εὐδὲ αὐτὸς κούαρτὸς μὲρ πάφενε,
ἐμπειγὰδ κόχρε πέρ γέτε τε πὰ σό-
σουρε· ἔε τε φεζόνενε· πὰσῃς αὐτὸς
μπγιελ, ἐ δὲ αὐτὸς κούαρτ.

37. Σὲ ψὲ μπετὲ χετὲ δελλ ἐ βερ-
τέτε φγιάλια ἔε θοτὲ· σὲ τγιατερ
ἔστ' αὐτὸς κούαρτ, ἐ τγιατερ αὐτὸς
κούαρτ.

38. Οὐνε οὐ δερφόβα γιούβετ τε
κούαρτ· αὐτὸς κὲ νοῦχε κένι γιούβετ
πουνούαρτ· μπετὲ τὲ τγιατέρ οὐ μουν-
τούανε, ἐ γιούβετ χίτε ντὲ μουντίμ
τὲ τοῦρε.

39. Εὐ γὰρ αὐτὸς κισυτὲτ σοῦμε κε-
σοῦανε ντὲ αὐτὸς γὰρ Σαμαρίτε πέρ
φγιάλε τε φρούασε, κὲ θοῦ, σὲ μὲ θὰ
φίθῃ σὰ πὰτῃς κέρρε.

40. Εὐ σὶ ἔρδε δὰ Σαμαρίτε τὲκ
αὐτὸς, ἐ λιοῦτεσιν' ἀτιγ κὲ τὲ κεντῶν
μπὰ τὰ, ἐ μπετὲ ἀτγὲ δι δίτ.

41. Εὐ μὲ σοῦμε κισοῦανε μπετὲ
γὰρ φγιάλια εἰτγ.

42. Εὐ ἐ θόσνε φρούασε, νάβετ
νοῦχε κισόγμε μπε γὰρ φγιάλια γιό-
τε, σὲ νέβετ θέτε διφιοῦαμ, ἐ δὲ πὰμ,
σὲ κούιγ ἔστ' αὐτὸς κὲ βερτέτε αὐτὸς
λεφτερός πότενε, Κρίστι.

43. Εὐ πὰς σὲ δι δίτετ δόλι ἀτέγε,
ἐ βάτε ντὲ Γαλιλαίε.

44. Σὲ βέτ' αὐτὸς Ἰησοῦ θεοκίωσι,
κὲ προφήτ ντὲ θέντ ιὲ τγ νούχε κὰ
ντέρ.

45. Εὐ σὶ ἔρδι ντὲ Γαλιλαίε, ἐ
πρίτ' αὐτὸς Γαλιλαίγτε, ἀτὰ πὰτνε
πάρε F(Θ) αὐτὸς κὲ κέρρε ντὲ Ἱερου-
σαλὶμ ντὲ δίτε τὲ σὲ κρέμπτεσ· σὲ
ψὲ ἐ δὲ αὐτὸς πὰνε βάτορε ντὲ τὲ
κρέμπτε.

46. Ἦλθε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἔκαμε τὸ ὕδωρ οἶνον. Καὶ ἦτό τις βασιλικὸς ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ὁ υἱὸς ἐσθένει ἐν Καπερναούμ.

47. Οὗτος ἀκούσας ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὑπῆγε πρὸς αὐτόν, καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ καταβῇ καὶ νὰ ἰατρεύσῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· διότι ἐμελλε νὰ ἀποθάνῃ.

48. Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν, Ἐὰν δὲν ἴδῃτε σημεῖα καὶ τέρατα, δὲν θέλετε πιστεύσει.

49. Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ βασιλικὸς, Κύριε, κατὰ βᾶ πρὶν ἀποθάνῃ τὸ παιδίον μου.

50. Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ἰπαγε, ὁ υἱὸς ζῇ. Καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν λόγον τὸν ὅποιον εἶπε πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέχωρει.

51. Ἐνῷ δὲ οὗτος ἤδη κατέβαινεν, ἀπήντησαν αὐτόν οἱ δούλοι αὐτοῦ, καὶ ἀπήγγειλαν, λέγοντες, Ὅτι ὁ υἱὸς σου ζῇ.

52. Ἠρώτησε λοιπὸν αὐτοῦ τὴν ὥραν καθ' ἣν ἔγεινε καλῆτερα· καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ὅτι χθὲς τὴν ἐξδόμην ὥραν ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός.

53. Ἐνόησε λοιπὸν ὁ πατήρ ὅτι ἔγεινε τοῦτο κατ' ἐκείνην ὥραν, καθ' ἣν ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, Ὅτι ὁ υἱὸς σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ὅλη οἱ οἰκία αὐτοῦ.

54. Τοῦτο πάλιν δευτέρον θαῦμα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, ἀφοῦ ἦλθεν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

46. Ἐρδι δὰ Ἰησοῦτ περσερί ντὲ Κανὰ τὲ Γαλιλαίεσσ, ἀτγὲ καὶ πέρρι οὔγετε βέρβε· ἔ καὶ ντὲ νιερὶ ἰ μπρέ- τιτ, καὶ χιτ δγιαλέν· ἐτιγ σεμούρε ντὲ Καπερναούμ.

47. Κούιγ σὶ διφιότ τὲ θόωνε καὶ Ἰησοῦτ πὰτ ἄρδουρε γκα Ἰουδαία ντὲ Γαλιλαίε. βάτε ντὲ αὐ, ἔ ἰ λιούταγ· ἀτιγ, καὶ τὲ βιγ τὲ σερὸν τὲ πέρρι· ἐτιγ, καὶ καὶ πέρ τὲ βδέκουρε.

48. Ε δὲ Ἰησοῦι ἰ θότ· ἀτιγ, γιού ντὲ μὸς πάφτιζ· θαύμερα ἔ τζιουδύρα, νιούε πεσόνι.

49. Ἰ θότ· ἀτιγ νιερίου ἰ μπρέτιτ, Ζότ, ἔγια πὰ βδέκουρε δὲ δγιαλέ ἱμ.

50. Ἰ θότ· ἀτιγ Ἰησοῦι, χάιγδε, πέρρι ἱτ ρόν· ἔ δὰ πέσε νιερίου μπὲ γγιαλέ, καὶ ἰ θὰ ἀτιγ Ἰησοῦι, ἔ βάτε.

51. Ε κοὺρ καὶ ἄφερ ὅτεπία, οὐ ποίκεν με τὲ καπίγτ· ἐτιγ· ἔ ἰ θάνε. καὶ πέρρι ἱτ ρόν.

52. Ε ἰ πιέτι ἀτὰ ντὲτζ κόχε νισὶ τὲ πένεγ με μίρρε· ἔ ἰ θάν· ἀτιγ καὶ δγιαλένιε μπὲ ὅτὰτε σαχάτ ἔ λιὰ ἀτὲ ἔθεα.

53. Ε κουπετότ γιὰτι καὶ ἀγίὸ καὶ ἐτίλια κόχε καὶ ἰ θὰ ἀτιγ Ἰησοῦι, καὶ πέρρι ἱτ ρόν, ἔ πεσότ αὐ ἔ δὲ φιθ· ὅτεπία ἐτιγ.

54. Κεγιό καὶ θαύμε ἐδίτε καὶ πέρρι Ἰησοῦτ περσερί σὶ οὐ κτίε γκα Ἰουδαία ντὲ Γαλιλαίε.

ΚΕΦ. ε. 5.

ΜΕΤΑ ταῦτα ἦτο ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα.

2. Εἶναι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις πλυσίον τῆς προβατικῆς πόλης κολυμβήθρα, ἣ ἐπονομαζομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, ἔχουσα πέντε στοάς.

3. Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, οἵτινες περιέμενον τὴν κίνησιν τοῦ ὕδατος.

4. Διότι ἄγγελος κατέβαινε κατὰ καιρὸν εἰς τὴν κολυμβήθραν, καὶ ἐτάραττε τὸ ὕδωρ· ὅστις λοιπὸν εἰσήρχετο πρῶτος μετὰ τὴν παραχρὴν τοῦ ὕδατος, ἐγίνετο ὑγιὴς ἀπὸ ὅποιανδὴ ποτε νόσον ἔπασχεν.

5. Ἦτο δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπος· τις τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη πάσχων ἀσθενειαν.

6. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ ἐξεύρων ὅτι πολὺν ἤδη καιρὸν πάσχει, λέγει πρὸς αὐτόν, Θέλεις νὰ γένης ὑγιής;

7. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ ἀσθενῶν, Κύριε, ἄνθρωπον δὲν ἔχω, διὰ νὰ με βάλῃ εἰς τὴν κολυμβήθραν, ὅταν παραχθῇ τὸ ὕδωρ· ἐνῷ δὲ ἔρχομαι ἐγὼ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει.

8. Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ἐγέρθητι, σήκωσον τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει.

9. Καὶ εὐθὺς ἔγεινεν ὁ ἄνθρωπος ὑγιής, καὶ ἐτήκωσε τὸν κράββατον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει. Ἦτο δὲ σάββατον ἐκείνην τὴν ἡμέραν.

10. Ἐλεγον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς τὸν θεωρούμενον, Σάββατον εἶναι δὲν σοὶ εἶναι συγκεχωρημένον

Κρίε Επέσειε, ε. 5.

Επὶ πᾶς ἡγετοῦρε καὶ ἐκρέμπετε ἐ τζιφούτετ, ἐ Ἰησοῦτ' ἐάτε ντὲ Ἱερουσαλίμ.

2. Εἰ ἀτγὲ ντὲ Ἱερουσαλίμ ἔστε κολυμβίθρε ἐ πῖσχετ ἄφερ ντὲ δέρβε τὲ δέλεβετ, καὶ θούχαετε τζιφουτεριστ Βιθεσδά· καγιὸ κα πῆσε κουπέρα.

3. Εἰ μπὰ τὸ δέρφετγ τούρμ' ἐμάδε τὲ σεμούρρε, τὲ δέρπερετ, τὲ τζιάλεβετ, τὲ μπατγτουρετ, καὶ πρίσνε τὲ λιούαν' οὔγετε.

4. Σὲ ψὲ Ἑγγέλι ζῆρίτ μπὲ νῆς κόχε ντὲ κολυμβίθρε, ἐ νακατὸς οὔγετε. ἐ τζίλι δὸ καὶ τὲ ζῆρίτ ἐ πάρε μπὲ τὲ πας τὲ νακατόσουριτ σὲ οὔγιτ, ὑερόνετγ γκα τζδὸ σεμούντε καὶ τὲ κα μπαίγτουρε.

5. Εἰ ἀτγὲ κα νῆς νιερί κα καϊσ ὄκουαρὲ τριδγέτ' ἐ τῆτε θγιέτ ντὲ σεμούντε τὲ τίγ.

6. Εἰ Ἰησοῦτ' οἱ ἐ πὰ κατὲ κα δέρφετγ, ἐ οἱ ἐ νύοχω κα καϊσ οὔμμε κόχε, ἐ θότ' ἀτίγ' δὸ τί τὲ ὑερόνετζ;

7. Γιὸν περφέιτκ ἀτίγ' ἐ σεμούρε, Ζὸτ, νούχε καμ νιερί κα τὲ μὲ χέδγε ντὲ κολυμβίθρε κούρ τὲ νακατόσετς οὔγετε· σὲ ψὲ κούρ κιάσεμ οὔνε τγιατέρ ζῆρετ μὲ περπάρα γκα μέγε.

8. Ἰ ὀθ' ἀτίγ' Ἰησοῦτ' γκρέου, ἐ μὲρ ὀτράτνε τέντ, ἐ καίγδε.

9. Εἰ ἀτε τζάστ οὐ κα ἐ ὑεντόσε νιερίου, ἐ γκρέγτι ὀτράτθιν' ἐτίγ, ἐ ἐτζεν· ἐ ἀγιὸ δίτε ἔστε ἐ Σῆτῶνε.

10. Εἰ ἀντάιγ' ἐ θόσνε τζιφούτε νιερίουτ κα οὐ ὑερόνα· ἔστ' ἐ ὀετούνε, ἐ νούκ' ἔστε ντεγιέρε κα τὲ γκρέτς

νά σκώσῃς τὸν κράββατον.

11. Απεκρίθη πρὸς αὐτοὺς, Ὁ ἱα-
τρεύσας με, ἐκείνος μοι εἶπε, Σκώσων
τὸν κράββατόν σου, καὶ περιπάτει.

12. Ἠρώτησαν λοιπὸν αὐτὸν, Τίς
εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὅστις σοὶ εἶπε, Σκώ-
σω τὸν κράββατόν σου, καὶ πε-
ριπάτει;

13. Ὁ δὲ ἱατρευθεὶς δὲν ἤξευρε
τίς εἶναι· διότι ὁ Ἰησοῦς ὑπεξήλθεν,
ἐπειδὴ ἦτο ὄχλος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ.

14. Μετὰ ταῦτα εὕρισκει αὐτὸν
ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπε πρὸς
αὐτόν, Ἰδοὺ, ἔγεινες ὑγιής, μηκέτι
ἁμάρτανε, διὰ νὰ μὴ σοὶ γείνη τι
χειρότερον.

15. Ἐπῆγε λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος, καὶ
ἀνήγγειλε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ
Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἱατρεύσας αὐτόν.

16. Καὶ διὰ τοῦτο κατέτρεχον
τὸν Ἰησοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἐζήτουν
νὰ θανατώσωσιν αὐτόν, διότι ἔκαμνε
ταῦτα ἐν σαββάτῳ.

17. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη πρὸς
αὐτοὺς, Ὁ Πατὴρ μου ἐργάζεται ἕως
τώρα, καὶ ἐγὼ ἐργάζομαι.

18. Διὰ τοῦτο λοιπὸν μάλλον ἐ-
ζήτουν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ θανατώσωσιν
αὐτόν, διότι οὐχὶ μόνον παρέβαινε
τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἑαυ-
τοῦ ἔλεγε τὸν Θεόν, ἴσον μὲ τὸν
Θεὸν κάμνων ἑαυτόν.

19. Απεκρίθη λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ
εἶπε πρὸς αὐτοὺς. Ἀληθῶς ἀληθῶς
σὰς λέγω, Δὲν δύναται ὁ Υἱὸς νὰ
πράττῃ οὐδὲν ἄφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν δὲν
βλέπῃ τὸν πατέρα πράττοντα τοῦ-
το· ἐπειδὴ ὅσα ἐκείνος πράττει,
ταῦτα καὶ ὁ Υἱὸς πράττει ὁμοίως.

20. Διότι ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν
Υἱόν, καὶ δεικνύει εἰς αὐτόν πάντα
ὅσα αὐτὸς πράττει· καὶ μεγαλύτερα

ἔστράτνε.

11. Εἰ ἀὶ γιου ἡερφέιξ ἀτοῦρε·
αἱ καὶ μὲ ἔερόι μου, οἱ μὲ θὰ μουά
γκρὲ ἔστράτθινε τέντ, ἐ χαίγδε.

12. Ε πῑέντνε δὰ ἀτῆ, τζῑλι ἔστνε
κούιγ ὑιερί καὶ τῆ θὰ τίγ, γκρὲ ἔστρά-
τνε τέντ, ἐ ἔτξ;

13. Ε ὑιερίου καὶ οὐ ἔερούα, νοὺκ·
ἔδιγ τζῑλι ἱὸ· σὲ ψῆ Ἰησοῦ καὶ στεμέ-
γγουρε γκα τούρμα καὶ καὶ μπὰ τῆ βέντ.

14. Πχοαντάιγ ἐ φέν ἀτῆ Ἰησοῦ
ντῆ ἱερὸ, ἐ ἰ θότ' ἀτιγ' βεστρὸ, οὐ
ἔερόβε· μὸς καὶ τζ μὲ φάγε, καὶ πῆ
μὸς τῆ τῆ βίγνε ντοῖς γιὰττερ μὲ ἐ
λίκα.

15. Ε ὑιερίου βάτνε, ἐ οὐ βεφίου
τζιφούτετ, σὲ Ἰησοῦ ἔστνε αἱ καὶ ἐ
ἔερόι ἀτῆ.

16. Πρὰ ἀντάιγ ἐ κτίκνε Ἰησοῦνε
τζιφούτε, ἐ κερκοίγνε τὰ βρίσνε ἀτῆ,
σὲ ψῆ πέν κατὸ τῆ ἔετουνε.

17. Ε Ἰησοῦ οὐ περφέιξ ἀτοῦρε·
Ἰαπάι ἱμ γγέρα μπῆ σὸτ πουνόν, ἐ
δὲ αῦνε πουνόβγ.

18. Πρὰ ἀντάιγ κερκοίγνε τζιφού-
τε μὲ τέπερ τὰ βρίσνε ἀτῆ, σὲ ψῆ
νοῦλς πρίθ· βέτεμε τῆ ἔετουνε, πὸ
θὸς μὲ τέπερ παπὰ τῆ τίγνε Περ-
ντίνε, ἐ πέν βέτεχενε πάρα μὲ Περ-
ντίνε.

19. Οὐ περφέιξ δὰ Ἰησοῦ, ἐ οὐ
θότ' ἀτοῦρε· βερτέτ, βερτέτ οὐ θόμ
γιούβετ· νοῦλς μουντ ἰ πῑρρί τῆ πῆγνε
ντοῖς πούνε βετίουτ, ντῆ μὸς πάφτε
παπὰνε τῆ πῆγνε σὲ ψῆ ἀτὸ καὶ πέν
παπὰ, αἱτοῦ ἐ δὲ ἰ πῑρρί κατὸ πέν.

20. Σὲ ψῆ παπὰ ἐ δὸ τῆ πῑρρς,
ἐ φῑθ' ἀτὸ καὶ πέν αἱ, γιὰ δεφτόν α-
τιγ, ἐ δὲ μὲ τῆ μεδὰ πούνερα δὲ τι

τούτων ἔργα θέλει δείξει εἰς αὐτόν, διὰ νὰ θαυμάζητε σεις.

21. Ἐπειδὴ καθὼς ὁ Πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτω καὶ ὁ Υἱὸς οὕστινας θέλει ζωοποιεῖ.

22. Ἐπειδὴ οὐδὲ κοῖνει ὁ Πατὴρ οὐδένα, ἀλλ' εἰς τὸν Υἱὸν ἔδωκε πᾶσαν τὴν κρίσιν·

23. Διὰ νὰ τιμῶσι πάντες τὸν Υἱόν, καθὼς τιμῶσι τὸν Πατέρα. Ὁ μὴ τιμῶν τὸν Υἱόν, δὲν τιμᾷ τὸν Πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν.

24. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι ὁ ἀκούων τὸν λόγον μου, καὶ πιστεύων εἰς τὸν πέμψαντά με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν δὲν ἔρχεται, ἀλλὰ μετέβη ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν.

25. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ ἤδη εἶναι, ὅτε οἱ νεκροὶ θελοῦσιν ἀκούσει τὴν φωνὴν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες θελοῦσι ζῆσαι.

26. Διότι καθὼς ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ εἰς τὸν Υἱόν νὰ ἔχῃ ζωὴν ἐν ἑαυτῷ·

27. Καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν εἰς αὐτόν νὰ κρίνῃ καὶ κρίσιν, διότι εἶναι Υἱὸς ἀνθρώπου.

28. Μὴ θαυμάζετε τοῦτο· διότι ἔρχεται ὥρα, καὶ ἦν πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις θελοῦσιν ἀκούσει τὴν φωνὴν αὐτοῦ·

29. Καὶ θελοῦσιν ἐξέλθαι οἱ πρᾶξαντες τὰ ἀγαθὰ εἰς ἀνάστασιν ζωῆς· οἱ δὲ πρᾶξαντες τὰ φαῦλα, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.

30. Δὲν δύναμαι ἐγὼ νὰ κρίνω ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν. Καθὼς ἀκούω, κρίνω· καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία

δεσφτόγῃ ἀτίγ, καὶ τὴν τζιουδίτενι γιούβετ.

21. Σὲ ψὲ οἱ κούντρε γγιαλ παπάε· τὴν εὐδέκουριτε, εἰ πέντ τὴν ρόγενε, κεστὸν εἰ δὲ ἰ πέρρι πέν τὴν ρόγενε ἀτὰ καὶ δὸ.

22. Σὲ ψὲ παπάε νοῦχε φιουκὸν ντοῦνις, πὸ φίθς φιουίικνε γιά κα δένε σὲ πέρριτ·

23. Καὶ τὴν ντερόγενε τὴν φίθς τὴν πέρρις, οἱ κούντρε ντερόγενε εἰ δὲ παπάνε· αὐτὸ καὶ νοῦχε ντερόν τὴν πέρρις, νοῦχε ντερόν παπάνε καὶ εἰ δερφόι ἀτέ.

24. Βερτέτ, βερτέτ οὐ θὸμ γιούβετ, σὲ αὐτὸ καὶ διφιδὸν φγιαλένε τῆμε, εἰ πσοδὸν ντὲ αὐτὸ καὶ μὲ δερφόι μούα, κα γέτε τὴν πὰ σόσουρε, εἰ μπε φιούεχ νοῦχε βγιέν, πὸ ὅκον γκα εὐδέγια μπε γέτε.

25. Βερτέτ, βερτέτ οὐ θὸμ γιούβετ, κα βγιέν κόχε, εἰ δὲ νταῖτι εἰστέ, κα κούρ τὴν διφιδόγενε τὴν εὐδέκουριτε ζέν· εἰ πέρριτ σὲ περοντίσε· εἰ ἀτὰ κα τὴν κένε διφιούαρς δὲ τὴν ρόγενε.

26. Σὲ ψὲ οἱ κούντρε εἰ κα παπάε γέτενε μπε βέτεχε, κεστὸν γιά δὰ εἰ δὲ σὲ πέρριτ τὰ κέτε γέτενε μπε βέτεχε.

27. Εἰ δὰ οὐρδεσ ἀτίγ τὴν πέγε εἰ δὲ φιούιχ, οἱ πέρρι ντερίουτ κα εἰστέ.

28. Μὸς οὐ τζιουδέινι μπε κέτε, σὲ βγιέν κόχε κούρ φίθ' ἀτὰ κα γιάνε ντὲ βάρρις δὲ τὴν διφιδόγενε ζέν' ἀτίγ.

29. Εἰ δὲ τὴν δάλλενε γιάστέ ἀτὰ κα κένε πέρρις πούνερα τὴν μίρρα, τὴν γγιαλένε πέρ τὴν ρούαρς· εἰ ἀτὰ κα κένε πέρρις τὴν κελιάτε, τὴν γγιαλένε πέρ τὴν δεμετούαρς.

30. Νοῦχε μουντ οὔνε τὴν πέγγ ντο· νις πούνε γκα βετίου· οἱ κούντρε διφιδὸν φιουκόνεγ, εἰ φιούκι· εἰμ εἰστέ· εἰ

εἶναι· διότι δὲν ζητῶ τὸ θέλημα τοῦ ἐμοῦ, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με Πατρός.

31. Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου δὲν εἶναι ἀληθής.

32. Ἄλλος εἶναι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ· καὶ εἰςέρω ὅτι εἶναι ἀληθής ἡ μαρτυρία τὴν ὁποίαν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

33. Σεῖς ἀπεστείλατε πρὸς τὸν Ἰωάννην, καὶ ἐμαρτύρησεν εἰς τὴν ἀλήθειαν.

34. Ἐγὼ δὲ παρὰ ἀνθρώπου δὲν λαμβάνω τὴν μαρτυρίαν· ἀλλὰ λέγω ταῦτα διὰ νὰ σωθῇτε σεῖς.

35. Ἐκεῖνος ἦτα ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φέγγων· καὶ σεῖς ἠθελήσατε, νὰ ἀγαλλιασθῇτε πρὸς ὦραν εἰς τὸ φῶς αὐτοῦ.

36. Ἀλλ' ἐγὼ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μεγαλητέραν τῆς τοῦ Ἰωάννου· διότι τὰ ἔργα τὰ ὅποια μοι ἔδωκεν ὁ Πατὴρ διὰ νὰ τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα τὰ ὅποια ἐγὼ πράττω, μαρτυροῦσι περὶ ἐμοῦ, ὅτι ὁ Πατὴρ μὲ ἀπέσταλκε.

37. Καὶ ὁ πέμψας με Πατὴρ, αὐτὸς ἐμαρτύρησε περὶ ἐμοῦ. Οὕτως φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσατε πῶποτε, οὕτως ἔψιν αὐτοῦ εἶδετε.

38. Καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ δὲν ἔχετε μένοντα ἐν ἑαυτοῖς· διότι σεῖς δὲν πιστεύετε εἰς τοῦτον, τὸν ὅποιον ἀπεκρίνατε ἀπέσταλκε.

39. Ἐρευνάτε τὰς γραφάς, διότι σεῖς νομίζετε ὅτι ἐν αὐταῖς ἔχετε ζωὴν αἰώνιον· καὶ ἐκεῖνα εἶναι αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ.

40. Πλὴν δὲν θέλετε νὰ ἔλθῃτε πρὸς ἐμὲ, διὰ νὰ ἔχητε ζωὴν.

δρεῖγτε· σὲ ψὲ νοῦκὲ χερκὸίγ ἀτὲ καὶ δοῦα οὖνε· πὸ ἀτὲ καὶ δὸ παπάι ἡ καὶ μὲ δερφάι μουα.

31. Ντῆστε οὖνε καὶ τ'ἀπ μαρτυρί. πὲρ βέτεχε τίμε· μαρτυρία ἡμε νοῦκ' ἔστ'· ἐ βερτέτε.

32. Τγιατέρῃστ' αἱ καὶ ἐπ μαρτυρί πὲρ μουα, ἐ δὲ ἐ δι καὶ ἔστε μαρτυρί ἐ βερτέτε ἀγίῳ μαρτυρί καὶ ἐπ αἱ πὲρ μουα.

33. Γιούβετ πάτε δερφούαρε τὲ πιέσετ Ἰωάννε, ἐ αἱ δὲ μαρτυρί μπὲ τὲ βερτέτε.

34. Μὰ οὖνε νοῦκὲ μάρρ μαρτυρί γκα νίε νιερὶ· πὸ κατὸ οὐ θόμ, καὶ τὲ σόσενι γιούβετ.

35. Αἱ ἴστε λαμπάδα ἐδέζουρε καὶ φέζτε· ἐ γιούβετ δέστε τὲ φεζό- νιστε πὲρ πάκ κόχε μπὲ δρίτε τὲ τίγ.

36. Πὸ οὖνε κάμ νίε μαρτυρί, μὲ τὲ μάδε σὲ τὲ Ἰωάννητ'· σὲ ψὲ πού- νερατὲ καὶ μὲ δὲ παπάι μουα τὲ τε- λειὸς ἀτὸ, πούνερα καὶ πῆγ οὖνε βέτε, δεφτόγενε πὲρ μουα, καὶ μὲ κα δερ- φούαρε παπάι.

37. Β δὲ παπάι. καὶ μὲ κα δερ- φούαρε μουα, αἱ θέτε δὲ μαρτυρί πὲρ μουα· ἐ γιούβετ ἄς γιὰ χίνι διφιού- ἀρρὲ ζέν' ἐτίγ κούρε, ἄς γιὰ χίνι πάρρε φάκεν' ἐτίγ.

38. Ε φγιαλλεν' ἐτίγ νοῦκ'· ἐ χίνι τὲ ντένιουρε μπὲ γιούβετ· σὲ ψὲ ἀτὲ. καὶ δερφάι αἱ γιούβετ ντὲ αἱ νοῦκὲ κα- σόνι.

39. Χαίγδενι, ἐ βίρρι ρὲ κάρτερα- τε, σὲ ψὲ γιούβετ θύι σὲ χίνι μπὲ τὸ γένεν' ἐ πὰ σόσουρε· ἐ ἀτὸ γιάνε καὶ μαρτυρίσγενε πὲρ μουα.

40. Ε νοῦκὲ δοῦ τὲ χίνι τεκ μέ- γε, καὶ τὲ χίνι γέτε.

41. Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων δὲν λαμβάνω·

42. Ἀλλὰ σὰς ἐγνώρισα, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς.

43. Ἐγὼ ἦλθον ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς μου, καὶ δὲν μὲ δέχσθε· ἔὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι ἑαυτοῦ, ἐκεῖνον θέλετε δεχθῆ.

44. Πῶς δύνασθε εἰς νὰ πιστεύσητε, οἵτινες λαμβάνετε δόξαν ὁ εἰς παρὰ τοῦ ἄλλου, καὶ δὲν ζητεῖτε τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ;

45. Μὴ νομίζετε ὅτι ἐγὼ θέλω σὰς κατηγορήσει πρὸς τὸν Πατέρα· ὑπάρχει ὁ κατήγορός σας, ὁ Μωϋσῆς, εἰς τὸν ὅποιον εἰς ἡλίπισατε.

46. Διότι, ἔὰν ἐπιστεύετε εἰς τὸν Μωϋσῆν, ἠθέλετε πιστεύσει εἰς ἐμέ· ἐπεὶ δὴ περὶ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν.

47. Ἐὰν δὲ εἰς τὰ γεγραμμένα ἐκείνου δὲν πιστεύητε, πῶς θέλετε πιστεύσει εἰς τοὺς ἰδικούς μου λόγους;

ΚΕΦ. ζ'. 6.

ΜΕΤΑ ταῦτα ἀνεχώρησεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας, τῆς Τιβεριάδος·

2. Καὶ ἠκολούθει αὐτὸν ὄχλος πολὺς, διότι ἐβλεπον τὰ θαύματα αὐτοῦ τὰ ὅποια ἔκαμνεν ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων.

3. Ἀνέβη δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

4. Ἐπλησίαζε δὲ τὸ πάσχα, ἡ εορτὴ τῶν Ἰουδαίων.

5. Ὑψώσας λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἰδὼν ὅτι πολὺς ὄχλος

41. Εὐνὲ νοῦκῃ δέξεμ ντέρε κῆ βγιέν γκα νιέρεζιτε.

42. Πὸ οὐ κάμ νιόχουρε γιούβετ κῆ νοῦκῃ κίνι ντὲ θέτεχε τούαῖγ δα-σουρίν· ἐ Περντίσε.

43. Οὐνῆ ἄρτζε ντ' ἔμερ τὲ πα-πάιτ σίμ, ἐ νοῦκῃ μὲ δέξνι'μούα, ντ' ἄρτε ντονίε τγιατέρ μπε ἔμερ τὲ τίγ, ἀτὲ δὸ τῆμίρρι.

44. Κιῶ μούντι γιούβετ τὲ πα-σόνι, καθὼ ἕρχόνι ντέρ νιέρι γκα γιάτερι, ἐ νοῦκῃ ἕρχόνι ἀτὲ ντέρ κῆ βγιέν βέτεμε γκα Περντία;

45. Μὸς θέε σὲ οὐνῆ δὸ τοῦ καλε-ζόγ γιούβετ περπάρα παπάιτ· κα κοῦτ τοῦ καλεζόγε γιούβετ, ἀτ Μωϋσίου κῆ γιούβετ κίνι ὁμούθνε ντὲ ἀτ.

46. Σὲ ψὲ τὲ χέσσετε πεσοῦαρε ντὲ Μωϋσίου, ἐ δὲ τέκ μέγε δὸ τὲ χέσσετε πεσοῦαρε· σὲ ἀτ περ μούα πὰτ ὄκρουαρε.

47. Ε ντὲ μὸς πεσόνι μπὰ τὸ κῆ κα ἀτ ὄκρουαρε, κιῶ δὸ τὲ πεσόνι μπὲ φγιάλλε τὲ μία;

Κρίε Εφιάσττετε ζ'. 6.

Πασαντάιγ θάτε Ἰησοῦ περτέιγ δέτιτ σὲ Γαλιλαίεσε, δὸ μὲ θένε τὲ Τιβεριάδεσε.

2. Εἰ βιν πὰς τίγ νιὲ τούρμ' ἐ-μάδε, σὲ ψὲ ὀίχνε θαύμερατ' ἐτίγ κῆ πέν μπε τὲ σεμούρε.

3. Ε χίπι Ἰησοῦ μπε νιὲ μάλλ, ἐ ντένι ἀτγὲ πάσχε μὲ μαθητίτ' ἐτίγ.

4. Ε ἀφερόντε πάσκα, ἐ κρέμπτια ἐ τζιφούτετ.

5. Ε σὶ γαρίγτι σίτε Ἰησοῦν, ἐ πὰ κῆ βιν τούρμ' ἐμάδε ντὲ ἀτ, ἐ θύτε

ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς τὸν Φίλιππον, Πόθεν θέλομεν ἀγοράσαι ἄρτους, διὰ νὰ φάγωσιν οὗτοι;

6. (Ἐλεγε δὲ τοῦτο δοκιμάζων αὐτόν· διότι αὐτὸς ἤξευρε τί ἔμελλε νὰ κάμῃ.)

7. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν ὁ Φίλιππος, Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι δὲν ἀρκοῦσιν εἰς αὐτούς, διὰ νὰ λάβῃ ὀλίγον τι ἕκαστος αὐτῶν.

8. Λέγει πρὸς αὐτόν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου,

9. Ἐδῶ εἶναι ἓν παιδάριον, τὸ ὁποῖον ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους, καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί εἶναι εἰς τοσούτους;

10. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς, Κάμετε τοὺς ἀνθρώπους νὰ καθίσωσιν. Ἦτο δὲ ὁ ὥρος πολλὸς ἐν τῷ τόπῳ. Ἐκάθισαν λοιπὸν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ἕως πεντακισχίλιοι.

11. Καὶ ἔλαβεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἄρτους, καὶ εὐχαριστήσας, διεμοίρασεν εἰς τοὺς μαθητάς, οἱ δὲ μαθηταὶ εἰς τοὺς καθημένους· ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον.

12. Ἀφοῦ δὲ ἐχορτάσθησαν, λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ. Συνάξατε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, διὰ νὰ μὴ χαθῇ τίποτε.

13. Ἐσύναξαν λοιπὸν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, τὰ ὁποῖα ἐπερίσσευσαν εἰς τοὺς φαγόντας.

14. Οἱ ἄνθρωποι λοιπὸν, ἰδόντες τὸ θαῦμα τὸ ὁποῖον ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον, Ὅτι οὗτος εἶναι ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ μέλλων νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον.

15. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν γνωρίσας ὅτι μέλλουσι νὰ ἔλθωσι, καὶ νὰ ἄρ-

Φίλιπποι· μὲν τζιάνε δὲ τὲ πλέ- γεμε πούλε, καὶ τὲ χάνε κατὰ;

6. (Ἐλεγε δὲ τοῦτο δοκιμάζων αὐτόν, ὅτι αὐτὸς εἴδει τί ἔμελλε νὰ κάμῃ.)

7. Γιου περφέειν ἀτίγ Φίλιπποι· δίκιντ δηνάρε πούλε νούλε σὸς περ κατὰ· καὶ τὲ μάρρε τζιλι δὲ γκα κατὰ νίε τζιλε.

8. Ἰθότ' ἀτίγ νίε γκα μαθητίτ' ἐτίγ, Ἀνδρέου ἱ βελαί ἱ Σίμων Πέτροσε.

9. Ἐστε κατου νίε διγαλλε κα κα πέσε πούλε τὲ ἔλπα, ἐ δὲ δι πύκ· πὸ τζιγάνε κατὸ ντὲ κάκε νιέρεζ;

10. Ε οὐ θότ' Ἰησοῦ· πουσίτνε νιέρεζιτε σὲ ρίνε μπε δὲ· ἐ κα πάρρ σούμε μπα τὲ βέντ. Ντέϊγνε δὲ νιέρεζιτε κα κένε γγέρα πέσε μίγε.

11. Ε Ἰησοῦ μάρρε πούλετε· ἐ σὶ ἐφχαριστίσι οὐ ἀδ' μαθητίβετε, ἐ μαθητέϊγτε οὐ ἀ ντάνε ἀτοῦρε κα ρίγνε, ἀστού ἐ δὲ γκα πύκκιτε, σὰ δούαϊγ φίθε κούσ.

12. Ε σὶ οὐ φρίνε, οὐ θότε μαθητίβετε σὲ τίγ· περμπεγίδνι τζόπατε κα τεπερούανε, τὲ μὸς χουμπάτε φέ.

23. Ε δὲ ἀτὰ ἱ μπεγιούαδε, ἐ μπουόνε διμπεθγιέτε κοφίνα τζό. περα, γκα τὲ πέσε πούλετ' ἐ ἔλπα, κα τεπερούανε γκα ἀτὰ κα χάγκρα.

14. Ε νιέρεζιτε σὶ πάν' ἀτὲ θαύμε κα πέρρε Ἰησοῦ, θόσνε· σὲ κούϊγ εἴστε μὲ τὲ βερτέτα ἀτ προφήτ κα δούαϊγ τὲ θίν ντὲ πότε.

15. Μὰ Ἰησοῦ σὶ ἐ νόχου κα δὲ τὲ θίγνε τὰ μίρρε ἀτὲ μὲ παχίε, ἐ

πάσωσιν αὐτὸν διὰ τὸ νὰ κάμωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.

16. Καθὼς δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν·

17. Καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καπερναούμ· Καὶ εἶχεν ἤδη γείνει σκότος, καὶ ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶχεν ἐλθεῖ πρὸς αὐτούς·

18. Καὶ ἡ θάλασσα ὑψόνετο ἐπειδὴ ἔπνεε δυνατὸς ἄνεμος.

19. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐκωπηλάτησαν ὥς εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα στάδια, βλέπουσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ πλησιάζοντα εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐφοβήθησαν.

20. Ἐκείνος δὲ λέγει πρὸς αὐτούς, Ἐγὼ εἰμαι, μὴ φοβεῖσθε,

21. Ἦθελον λοιπὸν νὰ λάβωσιν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον· καὶ παρευθὺς τὸ πλοῖον ἔφθασεν εἰς τὴν γῆν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπῆγαινον.

22. Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἱστάμενος πέραν τῆς θαλάσσης, ὅτε εἶδον ὅτι πλοιάριον ἄλλο δὲν ἦτο ἐκεῖ, εἰμὴ ἓν ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἰσῆλθε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ μόνον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀνεχώρησαν·

23. (Ἦλθον δὲ ἄλλα πλοιάρια ἐκ τῆς Τιβεριάδος πλησίον τοῦ τάπαι ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, ἀφοῦ ὁ Κύριος εὐχαρίστησεν·)

24. Ὅτε λοιπὸν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἰσῆλθον καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἦλθον εἰς Καπερναοὺμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν.

25. Καὶ εὐρόντες αὐτὸν πέραν

τὰ πᾶντες μπρέτ, οὐ ὅτε μέγα πὰ αὐτὸν μᾶλλον θέτεμε.

16. Ε κοὺρ οὐ ἔρρ ζπρίτνε μαθητίτ' ἐτίγ μπάνε δέτιτ.

17. Ε οἱ χίνε ντέ θάρχε βέιγνε περτέγε δέτιτ ντέ Καπερναοὺμ· ἐ κὲ ἰέβρε ἀχίερε ἐρεσίρε, ἐ νοῦκε πὰτ βάτουρε μπὰ τὰ Ἰησοῦ·

18. Ε δέτι νακατόσαιγ, σὲ ψὲ φρίντε ἔρρ ἐμάδε.

19. Ε οἱ βάνε γγέρα μπε νιζέτ ἐ πέσε, ἀ τριδιγιέτ σταδε, ὁόχενε Ἰησοῦνε κὲ ἐτζεν μπι δέτ, ἐ κὲ βιν ἄφερ θάρχεσε, ἐ φρικουάνε.

20. Ε δὲ αἱ οὐ θότ' ατοῦρε· οὔνε γιάμ, μὸς οὐ τρέμπνι.

21. Ε ἀτὰ δέονε τὰ μίρρε ἀτέ ντέ θάρχε, ἐ ἀτε τζάστ οὐ φέντ θάρκα μπε δὲ, μπ' ἀτέ βέντ κὲ χίονε πέρ τε βάτουρε.

22. Ε νέσερετ τούρμα κὲ κίθ μπέτουρε περτέιγ δέτιτ, οἱ πὰ κὲ νοῦκ' ἴστε ἀτγὲ τγιατέρ θάρχε, πέρ βέτζμε νιζέ κὲ μπε τε χίνε μαθητίτ' ἐτίγ, ἐ δὲ κὲ νοῦκε χίρι ἐ δὲ Ἰησοῦ ντέ θάρχε με μαθητίτ' ἐτίγ, πὸ θέτεμε μαθητίτ' ἐτίγ βάνε,

23. Πὸ ἐρδε τε τιγέρα θάρκα γκά Τιβεριάδα, ἄφερ βέντιτ, τεκ χίονε γκρένε πούχενε, κοὺρ ἐρχαριστίσι Ζότι.

24. Σὶ πάνε δὰ τούρμα κὲ νοῦκ' ἔστ' ἀτγὲ ἀς Ἰησοῦ, ἀς μαθητίτ' ἐτίγ, χίινε ἐ δὲ ἀτὰ ντέ θάρκα, ἐ ἔρδε ντέ Καπερναοὺμ τούκ' ἐ κερκούαρε Ἰησοῦνε.

25. Ε οἱ εἰς ἐ νὲ ἀτέ περτέιγ δέτιτ

τῆς θαλάσσης, εἶπον πρὸς αὐτόν, Ῥαββί, πότε ἤλθες ἐδῶ;

26. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς, ἀληθῶς· σὰς λέγω, μὲ ζητεῖτε, οὐχὶ διότι εἶδετε θαύματα, ἀλλὰ διότι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε.

27. Ἐργάζεσθε μὴ διὰ τὴν τροφήν τὴν φθειρομένην, ἀλλὰ διὰ τὴν τροφήν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, τὴν ὅποιαν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θέλει σὰς δώσει· διότι τοῦτον ἐσφράγισεν ὁ Πατήρ, ὁ Θεός.

28. Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτόν, Τί νὰ κάμωμεν διὰ νὰ ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ;

29. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Τοῦτο εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, νὰ πιστεύσητε εἰς τοῦτον τὸν ὅποιον ἐκεῖνος ἀπέστειλε.

30. Τότε εἶπον πρὸς αὐτόν, Τί σημεῖον λοιπὸν κάμνεις σὺ, διὰ νὰ ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν εἰς σέ; τί ἐργάζεσαι;

31. Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς· εἶναι γεγραμμένον, « Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς· νὰ φάγωσιν. »

32. Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς, ἀληθῶς· σὰς λέγω, Δὲν ἔδωκεν εἰς ἐσάς· τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ Μωϋσῆς· ἀλλ' ὁ Πατήρ μου σὰς δίδει τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν.

33. Αἰτί· ὁ ἄρτος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δίδων ζωὴν εἰς τὸν κόσμον.

34. Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτόν, Κύριε, πάντοτε δὸς εἰς ἡμᾶς τὸν ἄρτον τοῦτον.

35. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς·

ἐάν' ἀτίγ' Ἀσκαλ, κύρ· ἔρδε χε-
τούς;

26. Οὐ περφέϊψκ ἀτοῦρε Ἰησοῦς· ἐ οὐ θότ· βερτέτ, βερτέτ οὐ θάμ γιούβετ, μὲ χερκόνι μούα γιὸ σὲ ψὲ πάτ· θαύμαρα, πὸ σὲ ψὲ χέγκρετε γκά πούκετε, ἐ οὐ γκόςτε.

27. Μὲς φυτόνι τὲ γκρένετε χέ ἔκόν, πὸ τὲ γκρένετε χέ δουρὸν γγέ-
ρα ντὲ γέτε τὲ πᾶ σόσουρε, ἀτὲ χέ
δ' τοῦ ἀπε γιούβετ ἰ πέρβι νιερίουτ·
σὶ μπε χετὲ βουρι βούλεν' ἐτίγ Πᾶ-
καὶ Περντία.

28. ἰ θάν' ἀδὰ ἀτίγ, τζτὲ πέγεμε,
χέ τὲ πουνόγεμε πούνερατ' ἐ Περ-
ντίσε;

29. Οὐ περφέϊψκ Ἰησοῦς, ἐ οὐ θότ' ἀτοῦρε· χεγίὸ ἔστε πούν' ἐ Περντίσε,
χέ τὲ πέσόνι ντὲ ἀτ χέ δερφὺ ἀτ.

30. Πὸ ἀτὰ ἰ θάν' ἀτίγ, τζθαύμε
ἔν τι ἀδὰ, χέ τὲ σόχεμε, ἐ τὲ πᾶ-
σόμε; τζἔν τι;

31. Πᾶκαλάρετε τένε χάγκρε Μά-
νενε ντ' ἐρημῖ, σὶ κούντρ' ἔστε σκροβ-
αρε, Οὐ δὰ ἀτοῦρε τὲ χάτγνε πούχε
γκὰ Κίελι.

32. Οὐ θότ' ἀτοῦρε Ἰησοῦς, βερ-
τέτ, βερτέτ οὐ θάμ γιούβετ, νούκ' οὐ
ἀ δὰ γιούβετ Μωϋσίου πούκενε πρέτγ
Κίελιτ' πὸ παπατ' ἡμ. οὐ ἐπ γιούβετ
πούκεν' ἐ βερτέτε πρέτγ Κίελιτ.

33. Σὲ ψὲ πούκ' ἐ Περντίσε ἔστ'
ἂτ χέ κα ζήρίτουρε γκά Κίελι, ἐ ἐπ
τὲ βούαριτε ντὲ πότε.

34. Εἰ δὲ ἀτὰ ἰ θάν' ἀτίγ, Ζήτ,
ἔμνα νάβετ κουρδὸ χετὲ πούχε.

35. Εἰ δὲ Ἰησοῦς οὐ θότ' ἀτοῦρε·
οὔνε γιάμ πούκ' ἐ γέτεσε· ἂτ χέ βγιέν

ὅστις ἔρχεται πρὸς ἐμὲ, δὲν θέλει πει-
νάσει· καὶ ὅστις πιστεύει εἰς ἐμὲ, δὲν
θέλει διψήσῃ πώποτε.

36. Πλὴν σὰς εἶπον, ὅτι καὶ με-
εἶδετε καὶ δὲν πιστεύετε.

37. Πᾶν ὅ,τι μοι διδίδει ὁ Πατήρ,
πρὸς ἐμὲ θέλει ἔλθῃ· καὶ τὸν ἐρχό-
μενον πρὸς ἐμὲ δὲν θέλω ἐκβάλλει
ἔξω.

38. Διότι κατέβην ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ, οὐχὶ διὰ τὰ κάμω τὸ θέλημα
τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πα-
ψαντός με.

39. Τοῦτο δὲ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ
πέμψαντός με Πατρός, πᾶν ὅ,τι μοι
ἔδωκε, νὰ μὴ ἀπολέσω οὐδὲν ἐξ αὐ-
τοῦ, ἀλλὰ νὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ
ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

40. Καὶ τοῦτο εἶναι τὸ θέλημα
τοῦ πέμψαντός με, πᾶς ὅστις βλέ-
πει τὸν Υἱὸν καὶ πιστεύει εἰς αὐτόν,
νὰ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ θέλω
ἀναστήσει αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

41. Ἐγὼ γὰρ, λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι
περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν, Ἐγὼ εἶμαι ὁ
ἄρτος ὁ καταβάς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

42. Καὶ ἔλεγον, Ἀὐτὸς εἶναι οὗτος
Ἰησοῦς, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ ὁποί-
ου ἡμεῖς γνωρίζομεν τὸν πατέρα καὶ
τὴν μητέρα· πῶς λοιπὸν λέγει οὗτος,
ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατέβην;

43. Ἀπεκρίθη λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ
εἶπε πρὸς αὐτούς, Μὴ γογγύζετε
μεταξὺ σας.

44. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἔλθῃ πρὸς
ἐμὲ, ἐὰν δὲν ἔλκυσῃ αὐτόν ὁ Πατήρ
ὁ πέμψας με· καὶ ἐγὼ θέλω ἀνα-
στήσαι αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

45. Εἶναι γεγραμμένον ἐν τοῖς
προφήταις, «Καὶ πάντες θέλουσιν
εἰσθαι διδασκτοὶ τοῦ Θεοῦ.» Πᾶς
λοιπὸν ὅστις ἀκούσῃ παρὰ τοῦ Πα-

τὸς μέγε, δὲ τὸ μὲν λέγει οὐ· ἐδὲ
τὴν λέξιν περὶ μου· δὲ τὸ μὲν λέ-
γει ἐκ κοῦρῃ.

36. Πὸ οὖν οὐ θάττει γιούβει, λέ-
γει δὲ μὲ πᾶτε μου, ἐδὲ νοῦν περὶ.

37. Εἰθ' ἀτὲ λέγει μὲ ἐπ' μου πα-
τὴρ τὸς μέγε δὲ τὸς βίγει, ἐ οὖν δὲ
τὸς μὲς ντζίερ γιούβει ἀτὲ λέγει βίγει
τὸς μέγε.

38. Σὲ ψὲ ζήριτα γὰ Κίελι, γιὸ
λέγει τὸς λέγει ἀτὲ λέγει οὖν, πὸ ἀτὲ
λέγει δὲ ἀτὲ λέγει καὶ δερφοῦρε.

39. Εὐ λέγει ἔστι θελίμ' ἐ πα-
τὴρ λέγει μὲ καὶ δερφοῦρε, λέγει γὰ
εἰθ' ἀγίὸς λέγει μὲ δὲ ἀτὲ μου τὸς
χομπὰς εἰ γὰ ἀγίὸς, πὸ τὰ γιγιάλ
ἀτὲ ντὲ δίττε τὸς πασταίγμε.

40. Εὐ λέγει ἔστι θελίμ' ἐ ἀτίγ
λέγει μὲ καὶ δερφοῦρε μου λέγει τζίλι δὲ
λέγει εἰ τὸς πέρρε, ἐ περὶ ντὲ ἀτὲ, τὸ
λέγει γέττεν' ἐ πὰ σόσουρε· ἐ οὖν δὲ
τὰ γιγιάλ ἀτὲ ντὲ δίττε τὸς πασταίγμε.

41. Εὐ μουρμουρίσιν δὲ μὲ τὸς πέρ
λέγει τζιφοῦρε. σὲ ψὲ θά' οὖν γιὰ μ
ἀγίὸς πούλε λέγει ζήριτι γὰ Κίελι.

42. Εὐ θόσιν νούλ' ἔστι κοῦργ
Ἰησοῦ ἐ πέρρε Ἰωσήφ, λέγει νέβετ λε-
τίγ ἐ δίμει παπάνε ἐ δὲ μέμεινε· κίθ
θόττε δὲ κοῦργ σὲ καμ ζήριτουρε γὰ
Κίελι;

43. Οὐ περφέιττε ἀδὰ Ἰησοῦ ἐ
οὐ θά' ἀτοῦρε, μὲς μουρμουρίσιν νίερε
μὲ γέτερινε.

44. Ντοῖε νοῦλε μόντ τὸς βίγει
τὸς μέγε, ντὲ μὲς ἐ χέιττε ἀτὲ παπάν
λέγει μὲ καὶ δερφοῦρε μου, ἐ ἀτὲ δὲ τὰ
γιγιάλ οὖν ντὲ δίττε τὸς πασταίγμε.

45. Εὐττε σκουράρε ντὲ προφήτε
δὲ τὸς γένε εἰθὲ δασκαλέφουρε γὰ
Περντία· τζίλι δὲ ἀδὰ λέγει τὸς δι-
γιόγει ἐ τὸς μπόγει γὰ παπάν βίγει

πρὸς καὶ μάθη, ἐρχεται πρὸς ἐμέ.

46. Οὐχὶ ὅτι εἶδέ τις τὸν Πατέρα, εἰμὴ ἐκεῖνος ὅστις εἶναι παρὰ τοῦ Θεοῦ· οὗτος εἶδε τὸν Πατέρα.

47. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σὰς λέγω, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον.

48. Ἐγὼ εἶμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς.

49. Οἱ πατέρες σας ἐφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀπέθانون.

50. Οὗτος εἶναι ὁ ἄρτος ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, διὰ νὰ φάγη τις ἐξ αὐτοῦ καὶ νὰ μὴ ἀποθάνῃ.

51. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ καταβὼς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Ἐάν τις φάγη ἐκ τούτου τοῦ ἁρτου, θέλει ζῆσαι εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ὁ ἄρτος δετὸν ὅποιον ἐγὼ θέλω δώσει, εἶναι ἡ σὰρξ μου, τὴν ὁποίαν ἐγὼ θέλω δώσει ὑπὲρ τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου.

52. Ἐμάχοντο λοιπὸν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες, Πῶς δύναται οὗτος νὰ δώσῃ εἰς ἑμᾶς νὰ φάγωμεν τὴν σάρκα αὐτοῦ;

53. Εἶπε λοιπὸν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σὰς λέγω, Ἐάν δὲν φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίητε τὸ αἷμα αὐτοῦ, δὲν ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.

54. Ὅστις τρώγει τὴν σάρκα μου, καὶ πίνει τὸ αἷμά μου, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ θέλω ἀναστήσει αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

55. Διότι ἡ σὰρξ μου ἀληθῶς εἶναι τροφή, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς εἶναι πόσις.

56. Ὅστις τρώγει τὴν σάρκα μου, καὶ πίνει τὸ αἷμά μου, ἐν ἐμοὶ μένει, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ.

57. Καθὼς μὲ ἀπέστειλεν ὁ Ζῶν Πατήρ, καὶ ἐγὼ ζῶ διὰ τὸν Πατέρα, οὕτω καὶ ὅστις μὲ τρώγει, θέλει ζῆ-

τεκ οὗ.

46. Γιὰ σὲ καὶ πάρε ντοῦξ παπάνε, πέρ θέτουμε αὐτὸ καὶ ἔστει γκα Περντίτ· κούτγ ἐ κα πάρε παπάνε.

47. Βερτέτ, βερτέτ οὐ θὰμ γιούβετ, αὐτὸ καὶ πρεσὸν μπὲ μοῦα, καὶ γέτε τε πὰ σόσουρε.

48. Οὐνε γιάμ ποῦκα ἐ γέτεσε.

49. Παπαλάρετε τούτγ χάγκρε Μάννε ντ' ἐρημῇ, ἐ βδίκνε.

50. Κούτγ ἔστει ποῦκα καὶ ζήριτε γκα Κίελι, καὶ τε μὸς· βδέσε αὐτὸ καὶ τε χάγρε πρέτγ σέ.

51. Οὐνε γιάμ ποῦκα ἐ φιάλε καὶ ζήριτε γκα Κίελι· αὐτὸ καὶ τε χάγρε γκα καγιὸ ποῦξ, δὸ τε βόγρε ντὲ γέτε τε πὰ σόσουρε, ἐ ποῦκα καὶ δὸ τὰ ἀπ οὐνε κούρμι ἱμ ἔστει, καὶ δὸ τὰ ἀπ οὐνε πέρ σπετιμ τε λότσε.

52. Ετζερούτε φκριντέσινε νίετ με γιάτερινε, ἐ θόσνε· κισ μουντ κούτγ τε νὰ ἄπε νέβετ κούρμιν' ἐτίγ τε χάμνε.

53. Οὐ θὰτ' ἀδὰ ατοῦρε Ἰησοῦ· βερτέτ, βερτέτ οὐ θὰμ γιούβετ, ντὲ μὸς χέγκρετζε κούρμιν' ἐ πέρριτ σὲ νιερίουτ, ἐ δὲ τε πίγι φιάκν ἐτίγ, νούξ καὶ γέτε μπὲ βέτεχε τούτγ.

54. Αὐτὸ καὶ κα κούρμνε τιμ, ἐ δὲ πὶ φιάκνε τιμ, καὶ γέτε τε πὰ σόσουρε, ἐ οὐνε δὸ τὰ γγιζλ ἀτὲ μπὲ δίτε τε πασταίγμε.

55. Σὲ ψὲ κούρμι ἱμ με τε βερτέτα ἔστει τε γκρένε, ἐ δὲ φιάκου ἱμ με τε βερτέτα ἔστει τε πέρρε.

56. Αὐτὸ καὶ κα κούρμνε τιμ ἐ δὲ πὶ φιάκνε τιμ, μπέτετε τεκ μέγε, ἐ δὲ οὐνε τεκ αὐτ.

57. Σὶ κούντρε με δερφόν μοῦα αὐτὸν παπάτ καὶ ρόν, ἐ δὲ οὐνε βότγ πέρ παπάνε, αὐτοῦ ἐ δὲ αὐτὸ καὶ τε χάγ.

σει καὶ ἐκεῖνος δι' ἐμέ.

58. Οὗτος εἶναι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· οὐχὶ καθὼς οἱ πατέρες σὰς ἔφαγον τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον· ὅστις τρώγει τοῦτον τὸν ἄρτον, θέλει ζῆται εἰς τὸν αἰῶνα.

59. Ταῦτα εἶπεν ἐν τῇ συναγωγῇ διδασκῶν ἐν Καπερναούμ.

60. Πολλοὶ λοιπὸν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀκούσαντες εἶπον, Σκληρὸς εἶναι αὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται νὰ ἀκούῃ αὐτάν;

61. Νοήσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ, ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτούς, Τοῦτο σὰς σκανδαλίζει;

62. Ἐὰν λοιπὸν θεωρῆτε τὸν γῆλον τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦτο τὸ πρότερον;

63. Τὸ πνεῦμα εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζῶοποιεῖ, ἡ σὰρξ δὲν ὥρσει οὐδέν· οἱ λόγοι τοῦ ὁποῖου ἐγὼ λαλῶ πρὸς ἐσᾶς, πνεῦμα εἶναι καὶ ζῶη εἶναι.

64. Πλὴν εἶναι τινὲς ἀπὸ σᾶς οἵτινες δὲν πιστεύουσι. Διότι ἤξευρον ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἶναι οἱ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς εἶναι ὁ μέλλων νὰ παραδώσῃ αὐτόν.

65. Καὶ ἔλεγε, Διὰ τοῦτο σᾶς εἶπον, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμέ, ἐὰν δὲν εἶναι δεδομένον εἰς αὐτὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς μου.

66. Ἐκτοτε πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ δὲν περισπάτουσαν πλέον μετ' αὐτοῦ.

67. Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς δώδεκα, Μήπως καὶ σεῖς θέλετε νὰ ὑπάγητε;

68. Ἀπεκρίθη λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ὁ Σίμων Πέτρος, Κύριε, πρὸς τίνα θέλω μὲν ὑπάγει; λόγους ζωῆς αἰωνίου ἔχεις,

μοῦσα δὲ τὲ ῥόγες, μὲ ἄνε τιμέ.

58. Κεγὼ εἴτ' ἀγίῳ πούλῃ καὶ ζῶριτι γὰρ Κίελι, νούλῃ δὲ τὲ γέτε σὶ ἐ παπαλάρεβεν σουατῃ, καὶ χάγκρε Μάννε. ἐ ἐδίκνε· ἀὶ καὶ γὰρ κατε πούλῃ δὲ τὲ ῥόγες γέτε τὲ πὰ σόσουρε.

59. Κετὸ οὐ θὰ ἀὶ κούρ διδάζτε ντὲ Συναγοῦαῖγ τὲ Καπερναούμι.

60. Αντάιγ σοῦμε γὰρ μαθητίτ' ἐτίγ, σὶ διφιόανε, θάνε· ἐ ἄσπρε εἴτε καγιὸ φγιαλλά· κοῦθ μούντ τὲ διφιόγε ἀτίγ;

61. Ε σὶ νόχου Ἰησοῦ βετίουτ, καὶ μουμουρίσε μαθητίτ' ἐτίγ πέρ κατε, οὐ θὸτ ἀτούρε· κέρ κατε σκανδαλίσι γιούβετ;

62. Ε ντέστε δὰ καὶ τὲ σίχινι τὲ πέρ· ἐ νιερίουτ, καὶ τὲ χίπεγε τέκ ιθ καὶ περπάρα;

63. Σπίρτι εἴτ' ἀὶ καὶ ἐπ γέτενε, κούρμι νούλε βεγὲν φάρρε φε, φγιαλάτε καὶ οὐ θὸμ. οῦνε γιούβετ, γιάνε Σπίρτ, ἐ δὲ γέτε.

64. Πὰ γιάνε τζὰ γὰρ γιούβετ καὶ νούλε πρσόγνε, σὲ ψὲ Ἰησοῦ ἐ διγ καὶ κρεί χέρεσε τζίλετε γιάν' ἀτὰ καὶ νούλε πρσόγνε, ἐ δὲ τζίλι ιθ ἀὶ καὶ δούατῃ τὰ παραδὸς ἀτέ.

65. Ε θὸθ, ἀντάιγ οὐ θάτρε γιούβετ, σὲ νούλε μούντ τὲ βίγε νιερί τέκ οὐ, ντὲ μὸς ἐ κίσφτε δέν' ἀτίγ γὰρ παπαί ἱμ.

66. Καὶ ἀχέρε ἐ παστάγε σοῦμε γὰρ μαθητίτ' ἐτίγ, οὐ χότινε μπε τὲ πράπε, ἐ νούκ' ἐτζέγνε μὲ μὲ τὲ πᾶσχε.

67. Ε ἀντάιγ οὐ θὰ τὲ διμπε-δγιέτεβεν Ἰησοῦ, μὸς· δόγι ἐ δὲ γιούβετ τὲ βίγι;

68. Ε γιού πρφέιτκ ἀτίγ Σίμων Πέτρου· Ζὸτ, ντὲ τζίλι τὲ θέμι; τὲ καὶ φγιαλέ τὲ γέτεσε πὰ σόσουρε.

69. Καὶ ἡμεῖς ἐπιστεύσαμεν καὶ ἐγνωρίσαμεν ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος.

70. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἀνέκλεξα ἐγὼ ἐσθ᾽ τοὺς δώδεκα, καὶ εἰς ἀπὸ σᾶς εἶναι διάβολος;

71. Ἐλέγε δὲ τὸν Ἰουδᾶν τοῦ Σίμωνος τὸν Ἰσκαριώτην· διότι οὗτος, εἰς ὧν ἐκ τῶν δώδεκα, ἐμελλε νὰ παραδώσῃ αὐτόν.

ΚΕΦ. 5. 7.

ΚΑΙ περιπατεῖ ὁ Ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· διότι δὲν ἤθελε νὰ περιπατῇ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ἐπειδὴ οἱ Ἰουδαῖοι ἐζήτουν νὰ θανατώσωσιν αὐτόν.

2. Ἐπλησίαζε δὲ ἡ ἐορτὴ τῶν Ἰουδαίων, ἡ σκηνοπηγία.

3. Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτόν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Μετάβηθι ἐντευθεν καὶ ὑπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, διὰ νὰ ἰδῶσι καὶ οἱ μαθηταὶ σου τὰ ἔργα σου τὰ ὅποια κάμνεις·

4. Διότι οὐδεὶς πράττει τι κρυφίως, καὶ ζητεῖ αὐτὸς νὰ ᾔνκι φανερός. Ἐὰν πράττῃς ταῦτα, φανέρωσον σεαυτὸν εἰς τὸν κόσμον.

5. Διότι οὐδὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν.

6. Λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ὁ καιρὸς ὁ ἰδικός μου δὲν ἦλθεν ἔτι, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ἰδικός σας εἶναι πάντοτε ἑτοιμος.

7. Δὲν δύναται ὁ κόσμος νὰ μισῇ ἐσθ᾽· ἐμὲ ὅμως μισεῖ, διότι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶναι πονηρά.

8. Σεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἐορτὴν ταύτην· ἐγὼ δὲν ἀναβαίνω ἔτι εἰς τὴν

69. Ε νέζετ πεσούαμ, ἐ νόχμ, σὲ τί γέ Κρίστι ἰ πέρρι Περντίσε Γιάλε.

70. Οὐ περφέεικ ἀτοῦρε Ἰησοῦ· νοὺκ' οὐ ζήσῃδα οὖνε γιούβετ τὲ διμπεδγιέτε, ἐ νῆε γκά γιούβετ ἔσσε δγιάλ;

71. Ε οὐ θὰς Ἰουδᾶνε, τὲ πέρρι ἑ Σίμωνητ Ἰσκαριώτηνε· σὲ κοῦιγ, καὶ κὲ νῆε γκά τὲ διμπεδγιέτε, δοῦαιγ τὰ προδοῦς ἀτέ.

Κρίε Εὐτάτετε. 5. 7.

1. Ε πᾶς χετοῦρε βιγ Ἰησοῦ τοῦκ' ἔτζουρε ντέ πέρ Γαλιλαίε, σὲ νοῦξε δοῦαιγ τὲ βιγ ντέ Ἰουδαίε, σὲ ψὲ ἐ χερκίγιν' ἀτέ τζιφούτε τὰ βρίνε.

2. Ε ἐ κρέμπτεα ἐ τζιφούτετ, ἐ τέναθετ, ἴθ ἀρερ.

3. Ε ἰ θόν' ἀτιγ βελάζερετ' ἐτιγ· ἴλε χετέγε, ἐ χάιγδε ντέ Ἰουδαίε, καὶ τὲ σόχενε ἐ δε μαθητίτ' ἐτοῦ πούνετε καὶ πέν τί.

4. Σε ντοῦξε καὶ δὸ τὰ μπούργενε πότα, οἱ κέν πούνετ' ἐτιγ ἴφσέ-χουρκ, ντέ κέν τὲ τίλια πούνερα, δε-ρτὸ βέτεχενε τέντε ντέ πότε.

5. Σε ψὲ ἄς βελάζερετ' ἐτιγ νοῦξε πεσσίγνε ντέ αἱ.

6. Αντάιγ οὐ θότ' ἀτοῦρε Ἰησοῦ· νοὺκ' ἔρδι ἐ δὲ κόχα ἴμε, μὰ κόχα γιούαιγ ἔσσε κορδοῦ φατί.

7. Νοῦξε μόντ πότα τοῦ μτζόγε γιούβετ· μὰ μούα μὲ μτζόν, σὲ ψὲ οὖνε πῆιγ τὲ δοῦλενε πούνετ' ἐσάγκ καὶ γιάνε τὲ χεχία.

8. Χάιγδενι γιούβετ ντέ χετέ τὲ κρέμπτε, οὖνε νοῦξε βέτε ντέ χετέ

εορτήν ταύτην, διότι ὁ καιρός μου δὲν ἐπληρώθη ἔτι.

9. Καὶ ἀποῦ εἶπε ταῦτα πρὸς αὐτοῦς, ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

10. Ἀποῦ δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν εορτήν, οὐχὶ φανερώς, ἀλλὰ κρυφίως πως.

11. Οἱ Ἰουδαῖοι λοιπὸν ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ εορτῇ, καὶ ἔλιγον, Παῦ εἶναι ἐκεῖνος;

12. Καὶ ἦτο πολὺς γογγυσμὸς περὶ αὐτοῦ μεταξὺ τῶν ὄχλων· ἄλλοι μὲν ἔλεγον, Ὅτι εἶναι καλός· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, Οὐχὶ ἄλλα πλανᾷ τὸν ὄχλον.

13. Οὐδεὶς ὁμῶς ἐλάλει παρρησίᾳ περὶ αὐτοῦ, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

14. Καὶ ἐνῶ ἡ εορτὴ ἦτο ἤδη περὶ τὰ μέσα, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκε.

15. Καὶ ἐθαύμαζον οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες, Πῶς οὗτος ἐξεύρει γράμματα ἐνῶ δὲν ἔμαθεν;

16. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἡ ἰδική μου διδασχὴ δὲν εἶναι ἐμοῦ, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με.

17. Ἐάν τις θέλῃ νὰ κάμῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ, θέλει γνωρίσει περὶ τῆς διδασχῆς, ἃν ἦναι ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἢ ἂν ἐγὼ λαλῶ ἀπ' ἐμαυτοῦ.

18. Ὅστις λαλεῖ ἀφ' ἐαυτοῦ, ζητεῖ τὴν δόξαν τὴν ἰδικήν του· ὅστις ὁμῶς ζητεῖ τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτὸν, οὗτος εἶναι ἀληθής, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ δὲν ὑπάρχει.

19. Ὁ Μωϋσῆς δὲν σᾶς ἔδωκε τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἀπὸ σᾶς ἐκπληροῖ τὸν νόμον. Διὰ τί ζητεῖτε νὰ με θανατώσῃτε;

20. Ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος καὶ εἶπε,

τὴν κρέμπτει, σὲ νοῦκ' ἔστειμπούτιουρ' ἐδὲ κόχα ἴμε.

9. Εἰ σὶ θὰ μπά τὰ ἕξτο, μπέτε ντὲ Γαλιλαίε.

10. Μὰ πόκε βάνε θελάζερετ' ἐτίγ. Ἀχίερς βάτε ἐδὲ ἀὶ ντὲ τὴν κρέμπτει, γιὸ φάκεζα, πὸ σὶ φῶε-χουρα.

11. Εἰ τζιφούτε ἐχερκόιν' ἀτὲ ντὲ δίτε, τὲ σὲ κρέμπετε, ἐθόυνε-κού ἔστ' αἱ;

12. Εἰ πένειγ νῆς μουρμούρ' ἐμά-δε ντὲ τούμερα πέρ τὲ τζὰ θόυνε, σὲ ἔστει μίρρε' ἐτὲ τυιέρς πὰ θόυνε· γιὸ· πὸ φένεν τούμενε.

13. Πὸ ντοῦνὲ νοῦξε κουβεντὸν μὲ λερτερι πέρ ἀτὲ γκά φρίκ' ἐτζιφούτετ.

14. Σὶ σκούανε δὰ φίσματ' ἐσὲ κρέμπεβετ, χίπι Ἰησοῦ ντὲ ἱερὸ, ἐδιδάξετ.

15. Εἰ τζιουδίτινε τζιφούτε, ἐθόυνε· κιὼ δὲ κούεγ γραμματὶ πὰ μπούαρς;

16. Εἰ δὲ Ἰησοῦ οὐ περφέετκ μπά τὰ, ἐοὐ θότε· τὲ διδάζουριτε τίμ, νοῦκ' ἔστει τίμτε, πὸ ἀτίγ κὲ μὲ κὰ δερφούαρς.

17. Ντὲ δὸ νιερί τὲ πέγε θελίμεν' ἐ ἀτίγ, δὸ τὲ νιόχε ντὲ ἔστει ἡεγιδ διδαχί ἐ Περντίσε, ἀοῦνε κουβεντόιγ πρέιγ θετίουτ.

18. Αὶ κὲ κουβεντὸν πρέιγ θετίουτ, ἡερκὸν ντέρ' ἐτίγ· μὰ κούσ κερκὸν ντέρ' ἐ ἀτίγ κὲ ἐ κὰ δερφούαρς ἀτὲ, κούεγ ἔστ' ἰ βερτετέ, ἐ σκὰ τὲ ῥέμε μπὲ τέ.

19. Νοῦκ' οὐ δὰ Μωϋσίου γιού-βετ νόμνε, ἐ ντοῦνὲ γκά γιούσ σὲ ρούαν νόμνε; ψὲ ἡερκόνι τὲ μὲ βρίνι;

20. Γιὸν περφέετκ τούμα, ἐ ἰ θὰ,

Δαιμόνιον ἔχεις. Τίς ζητεῖ νὰ σὲ θανατώσῃ;

21. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐν ἔργον ἔκαμον, καὶ πάντες θαυμάζετε.

22. Διὰ τοῦτο ὁ Μωϋσῆς σὰς ἔδωκε τὴν περιτομήν, (οὐχὶ ὅτι εἶναι ἐκ τοῦ Μωϋσέως, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων,) καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον.

23. Ἐὰν λαμβάνῃ ἄνθρωπος περιτομήν ἐν σαββάτῳ, διὰ νὰ μὴ λυθῇ ὁ νόμος τοῦ Μωϋσέως, ὀργίζεσθε κατ' ἐμοῦ διότι ἔκτισον ὁλόκληρον ἄνθρωπον ὑγιῇ ἐν σαββάτῳ;

24. Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε.

25. Ἐλεγον λοιπὸν τινὲς ἐκ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, Δὲν εἶναι οὗτος τὸν ὅποιον ζητοῦσι νὰ θανατώσωσι;

26. Καὶ ἰδοὺ, παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ δὲν λέγουσι πρὸς αὐτὸν οὐδέν. Μήπως τῶνδ' ἐγνώρισαν οἱ ἄρχοντες, ὅτι οὗτος εἶναι ἀληθῶς ὁ Χριστός;

27. Ἀλλὰ τοῦτον ἐξεύρομεν πόθεν εἶναι· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχεται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν εἶναι.

28. Ἐφώνηξε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπε, Καὶ ἐμεῖ ἐξεύρετε, καὶ πόθεν εἶμαι ἐξεύρετε· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ δὲν ἦλθον, ἀλλ' εἶναι ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, τὸν ὅποιον σεῖς δὲν ἐξεύρετε.

29. Εἰγὼ ὁμῶς ἐξεύρω αὐτόν, διότι παρ' αὐτοῦ εἶμαι, καὶ ἐκεῖνος μὲ ἀπέστειλεν.

30. Ἐζήτουν λοιπὸν νὰ πιάσωσιν αὐτόν· καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν πῃ χειρὰ, διότι δὲν εἶχεν ἐλθεῖν ἔτι ἡ ὥρα αὐτοῦ.

31. Πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον, Ὅτι

τί γὰρ ἱζίντόσουρε, κοῦᾶ ἁρκὸν τὲ τὲ βράσε;

21. Οὐ περφέιγκ Ἰησοῦι, ἐ οὐ θότ' αἰτοῦρε· νιὲ πούνε βέτεμε πέρρα, ἐ φίθε τζιουδίτενι.

22. Ντόνε σὲ Μωϋσίου, οὐ δὰ γιούβετ περιτομίνε (γιὸ σὲ ἔστε γκά Μωϋσίου, πὸ γκά πὰπκλάριτε) ἐ γιὸδ περιτέμνι νιερὶ τὲ Σιτούνε.

23. Ε ντέστε κὲ περιτέμνετε νιερίου τὲ Σιτούνε, κὲ τὲ μὸς πρίστε νόμι ἱ Μωϋσίουτ· ψὲ ζεμερόνι μπε μούα, σὲ σερόβα φίθε νιὲ νιερὶ τὲ Σιτούνε;

24. Μὸς Γιουκόνι σὶ κούντρ' οὐ δούξετε, πὸ Γιουκόνι μὲ Γιουῶκ τὲ δρέιγτε.

25. Ε θόδνε τζᾶ Ἱεροσολιμίτ, νούκ' ἔστε κούιγ κὲ ἐ ἁρκόγινε τὰ βρίσνε;

26. Ε γιὰ, τέκ κουθεντὸν φάκεζα, ἐ σὶ θόνε φάρρε φί ἀτιγ' βάλε μὸς ἐ νύοχ' ἁρχόντετε, κὲ αἱ ἔστε μὲ τὲ βερτέτα Κρίστι;

27. Πὸ ξετὲ ἐ δίμε γκά ἔστε· ἐ Κρίστι κούρ τὲ βίγνε νούκ' ἐ δι νιερὶ γκά ἔστε.

28. Θύρρι ἀδὰ ντὲ ἱερὸ Ἰησοῦι τοῦκ' ἐ διδάξουρε, ἐ θόδ' ἐ δὲ μούα μὲ νίχνι, ἐ δὲ γκά γιάμ μὲ νίχνι, ἐ οὖνε νούκὲ κὰμ ἁρδουρε γκά θέτεχεγια ἔμε, πὸ ἔστ' ἱ βερτέτε αἱ κὲ μὲ κὰ δερφούρε, κὲ γιούβετ σὰ νίχνι ἀτὲ.

29. Μὰ οὖν ἐ νύοχ ἀτὲ σὲ γιάμ γκά αἱ, ἐ αἱ μὲ κὰ δερφούρε μούα.

30. Αντάτγ ἐ ἁρκόγιγ' ἀτὲ τὰ ζίγινε, μὰ ντοινὲ σχόδι δόβρενε μπι τὲ, σὲ ψὲ νούκὲ κίτ' ἁρδουρε σαχάτι ἱ τίγ.

31. Ε θούμε γκά τούρμα πεσοῦ-
ανε ντὲ αἱ ἐ θόδνε· σὲ κούρ δὸ τζ

ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μήπως θέλει χάμει θυμάτα πλείονα τούτων τὰ ποῖα οὗτος ἔκαμει;

32. Ἦκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τὸν ὄχλον ὅτι ἐγόγγυζε ταῦτα περὶ αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλαν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας, διὰ νὰ πιάσωσιν αὐτόν.

33. Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐτι ὀλίγον κερὶν εἶμαι μεθ' ὑμῶν, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψντά με.

34. Θέλετε μὲ ζητήσαι, καὶ δὲν θέλετε μὲ εὑρεῖ· καὶ ὅπου εἶμαι ἐγὼ, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε.

35. Εἶπον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἀλλήλους, Ποῦ μέλλει οὗτος νὰ ὑπάγῃ, ὥστε ἡμεῖς δὲν θέλομεν εὑρεῖ αὐτόν; Μήπως μέλλει νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς διασπαρμένους μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, καὶ νὰ διδάσκῃ τοὺς Ἑλληνας;

36. Τίς εἶναι οὗτος; ὁ λόγος τὸν ὁποῖον εἶπε, Θέλετε μὲ ζητήσαι, καὶ δὲν θέλετε μὲ εὑρεῖ; καὶ, ὅπου εἶμαι ἐγὼ, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε;

37. Κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τὴν μεγάλην τῆς ἐορτῆς ἵστατο ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραζε, λέγων, Ἐάν τις διψᾷ, ἃ· ἔρχεται πρὸς ἐμέ, καὶ ἄς πίνῃ.

38. Ὅστις πιστεύει εἰς ἐμέ, κηθῶς· εἴπεν ἡ γραφὴ, ποταμοὶ ὕδατος ζῶντος θέλουσι βεῦναι ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ.

39. (Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος, τὸ ὁποῖον ἐμελλον νὰ λαμβάνωσιν οἱ πιστεύοντες· εἰς αὐτόν διότι δὲν ἦτο ἔτι δεδομένον Πνεῦμα Ἅγιον· ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς ἔτι δὲν ἔδοξασθαι.)

40. Πολλοὶ λοιπὸν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον, ἔλεγον, Οὗτος

βίγῃ Κρίστι, μὲς δὲ τὲ πέγῃ μὲ ὁόμε τζουδῖρα γκα ἕτεῳ ἕε ἀέρι κοῦγ;

32. Διφιούανε Φαρισεῖγτε τὲ μουρμουρίσουρι· ἐ τούρμεσε πὲρ ἀτέ· ἐ δερφούανε Φαρισεῖγτε· ἐ τὲ πάρετ· ἐ πρίφτερετ ἡνέρεζ, ἕε τὰ ζίγν' ἀτέ.

33. Οὐ θὰ ἀδὰ αὐοῦρε Ἰησοῦ, ἐ δὲ πὰκ κόχῃ γιάμ με γιούβετ, ἐ παστάγε θέτε τέκ ἀτ ἕε με καὶ δερφούαρε.

34. Δὲ τὲ μὲ ἕερκόνι, ἐ δὲ τὲ μὲς μὲς φένι· ἐ ἀτγῃ ἕε γιάμ οὔνε, γιούβετ νοῦῃε μούντινι τὲ βίγι.

35. Ε τζιφούτε θόβνε ἡνέρι μὲ γιάτερνε· κοῦ δὲ τὲ θέγε κοῦγ, ἕε νέβετ δὲ τὲ μὲς ἐ φέγγεμῃ ἀτέ; βάλε μὲς δὲ τὲ θέγε ντὲ φυλῖρα τὲ περχάπουρα τὲ Ἑλλήνεβετ, ἐ τὲ διδάγγε Ἑλλήνετε;

36. Τζδὲ μὲ θένε ἕεγιδ φγιαλέ ἕε θ· δὲ τὲ μὲ ἕερκόνι μούα, ἐ δὲ τὲ μὲς μὲς φένι· ἐ τέκ γιάμ οὔνε, γιούβετ σμούντινι τὲ βίνι;

37. Ε δίτεν· ἐ παστάγμε τὲ μάδνε τὲ σὲ ἕρέμπτεσε, γκούλι ἕεμπεν Ἰησοῦ, ἐ θούρρι μὲ φήρετ, ἐ θόβτε· κοῦτ κα ἕτ, λὲ τὲ βίγῃ τέκ οὔ, ἐ λὲ τὲ πίγῃ.

38. Ατῖγ ἕε πεσὸν μπε μούα (σὶ κοῦντρε θὰ κάρτα) δὲ τί ργιέδεγε λιούμερα γκα πάρκου ἰ τίγ οὔγιτ σὲ φιάλε.

39. (Ε ἕετὲ ἐ θὰ πὲρ Σπίρτ ἕε δούαγγε τὲ μίβρε· ἀτὰ ἕε πεσούγγε ντὲ ἀτ, σὲ ψὲ ἐ δὲ σὰε δένε Σῆινγιτ Σπίρτ, σὲ σὰε ἐ δὲ νιερούαρε Ἰησοῦ.)

40. Αντάγ ὁόμε γκα τούρμα, σὶ διφιούανε ἕετὲ φγιαλέ, θόβνε· κοῦγ

εἶναι ἀληθῶς ὁ προφήτης.

41. Ἄλλοι ἔλεγον, Οὗτος εἶναι ὁ Χριστός. Ἄλλοι δὲ ἔλεγον, Μήγαρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ἔρχεται ὁ Χριστός;

42. Δὲν εἶπεν ἡ γραφή, ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος τοῦ Δαβὶδ, καὶ ἀπὸ τῆς κόμης Βηθλεὲμ ὅπου ἦτο ὁ Δαβὶδ, ἔρχεται ὁ Χριστός;

43. Σχίσμα λοιπὸν ἔγεινε μεταξὺ τοῦ ὄχλου δι' αὐτόν.

44. Τινὲς δὲ ἔξ' αὐτῶν ἤθελο. νὰ πιάσωσιν αὐτόν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας.

45. Ἦλθον λοιπὸν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ ἐκεῖνοι εἶπον πρὸς αὐτοὺς, Διὰ τί δὲν ἐφέρετε αὐτόν;

46. Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται, Οὐδέποτε ἐλάλησεν ἄνθρωπος οὕτω, καθὼς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.

47. Ἀπεκρίθησαν λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς οἱ Φαρισαῖοι, Μήπως καὶ σεῖς ἐπλανήθητε;

48. Μήπως τίς ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων;

49. Ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος, ὅστις δὲν γνωρίζει τὸν νόμον, εἶναι ἐπικατάρατοι.

50. Λέγει ὁ Νικόδημος πρὸς αὐτοὺς (ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτόν διὰ νυκτός, εἰς ὧν ἐξ αὐτῶν),

51. Μήπως ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν δὲν ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον, καὶ μάθῃ τί πράττει;

52. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Μήπως καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶσαι; ἐρευνήσου καὶ ἰδὲ, ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας δὲν ἠγέρθη.

53. Καὶ ὑπῆγεν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

ἔστω μὲ τὲ θάρτετε προφήτη.

41. Ε τεγίερε θόσνε· κούγῃ ἔστω Κρίστῃ· ἐ τεγίερε πὰ θόσνε· σὲ μὸς βγιέν Κρίστῃ γὰ Γαλιλαία;

42. Νούχῃ θότε κάρτα, σὲ γὰ φάρβ' ἐ Δαβιδίτ, ἐ δὲ γὰ κιοουτέτῃ ἱ Βιθλεείμτ τὲκ ρίγ Δαβίδι, βγιέν Κρίστῃ;

43. Ε οὐ πὲ τὲ σκίερε ντὲ τούρμε πὲρ τέ.

44. Ε τζὰ γὰ ἀτὰ δούαίγνε τὰ ζίγν' ἀτέ· πὸ ντονίε νούχῃ βούρι δούαρτε μπὶ τέ.

45. Οὐ κθιένε δὰ κοπίγτε τὲ ντὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ, ἐ ντὲ Φαρισέτγ· ἐ ἀτὰ οὐ θάνε χετουρε· ψὲ νούκ' ἐ προύτε ἀτς.

46. Οὐ περφέιγκνε κοπίγτε· ντονίε ἱερί σκὰ φόλτουρε. χεστού κούρβε, σὶ κούγῃ ἱερί.

47. Ε Φαρισεέγτε γιου περφέιγκνε ἀτουρε, μὸς γίνι φενίερε μπάσε ἐ δὲ γιού;

48. Μὸς πεσσί ντὲ ἀτ ντονίε γὰ ἀρχόντετε, ἢ γὰ Φαρισεέγτε;

49. Πὸ χεγιδ τούρμα, χὲ νούχῃ κουπετόν νόμνε, ἔστ' ἐ μαλεκούαρε.

50. Οὐ θότ' ἀτουρε Νικόδημοῖ, χὲ πὰτ ἀρδουρε νάτενε ντὲ ἀτ, ἐ χὲ κὲ ἱε γὰ ἀτὰ.

51. Μὸς νόμι γιουαῖγ δεμετόν ἱερίνε. πὰ διφιούαρε ἀτέ μὲ περπάρα, ἐ πὰ ἱνόχουρε σενζ πέν;

52. Γιου περφέιγκνε, ἐ ἱ θάν' ἀτίγ, μὸς γὲ ἐ δὲ τί γὰ Γαλιλαία; χερκὸ κάρτερατε, ἐ σῖχ, χὲ προφῆτ γὰ Γαλιλαία νούκ' οὐ γκρέ.

53. Ε οὐ κθίε φιθὲ κούσ ντὲ ὅτε· πὶ τέ τίγ.

ΚΕΦ. 5'. 8.

Κρίε Ετέτετε. 5'. 8.

0 ΔΕ Ἰησοῦς ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν.

2. Καὶ τὴν αὐγὴν ἤλθε πάλιν εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν· καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς.

3. Φέρουσι δὲ πρὸς αὐτόν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι γυναῖκα συλληφθεῖσαν ἐπὶ μοιχείᾳ· καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν τῷ μέσῳ,

4. Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ συνελήφθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη.

5. Ἐν δὲ τῷ νόμῳ ὁ Μωϋσῆς προέταξεν ἡμᾶς· νὰ λιθοβολῶνται αἱ τοιαῦται· σὺ λοιπὸν τί λέγεις;

6. Ἐλέγον δὲ τοῦτο δοκιμάζοντες αὐτόν διὰ νὰ ἔχωσι νὰ κατηγορῶσιν αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κύψας κάτω, ἔγραψε διὰ τοῦ δακτύλου εἰς τὴν γῆν.

7. Καὶ ἐπειδὴ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν, ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὅστις ἀπὸ σᾶς εἶναι ἀναμάρτητος, πρῶτος ἂς ῥίψῃ τὸν λίθον ἐπ' αὐτήν.

8. Καὶ πάλιν κύψας κάτω, ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν.

9. Ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι, ἐξήρχοντο εἰς ἕκαστος, ἀρχίσαντες ὑπὸ τῶν προσθετέρων ἕως τῶν ἐσχάτων· καὶ ἔμεινε μόνος ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἡ γυνὴ ἵσταμένη ἐν τῷ μέσῳ.

10. Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ μὴ ἰδὼν μηδένα πλὴν τῆς γυναίκος, εἶπε πρὸς αὐτήν, Γύναι, ποῦ εἶναι ἔκκενοι οἱ κατήγοροί σου; δὲν σὲ κατεδίκασεν οὐδεὶς;

11. Καὶ ἐκεῖνη εἶπεν, οὐδεὶς, Κἀ-

Ε Ἰησοῦς θάτε ντὲ μάλλ τ' οὐλίναε.

2. Ε ὁύμε μεγγές οὐ κθίε περσε-
ρί ντὲ ἱερὸ, ἐ φίθε λατὶ θιγ τὲκ αἱ,
ἐ ντὲν ἐ ἰ διδάξ ἀτά.

3. Ε Γραμματέιγτε ἐ δὲ Φαρι-
σείγτε προύνε τὲκ αἱ νίε φρούα, κὲ
πάνε ζένε τὲ κουρβερὶ, ἐ σὶ ἐ κεν-
τρούανε ἀτέ ντὲ μέε,

4. Ἰ θόν' ἀτίγ· Δάσκαλ, κεργιὸ
φρούα νταστὶ οὐ ζοῦ ντὲ κουρβερὶ.

5. Ε Μωϋσίου νὰ κα ποροίτουρε
νάβετ ντὲ νόμ, κὲ τὲ τίλιατε τί
μπουλιόγενε με φούρρ· πὸ τί τζιθούαι

6. Ε κερτέ ἐ θόσνε πὲρ τὲ φιουτζί-
τουρε ἀτέ, κὲ τὲ μούννε τὰ καλε-
ζόγγνε ἀτέ· μὰ Ἰησοῦ οὐ οὐνγ μπὲ
δέ. ἐ σκρούαν με φίστ μπὶ δέ.

7. Ε σὶ ῥίγγε ἐ πιέτν' ἀτά φίθε
νίε ἀτέ, γκρίγτι κρίετς ἐ οὐ θότ' ἀ-
τούρε· ἀτ κὲ ἔστε γκα γιούβετ ἰ πα
φάιγ κὲ τὲ στιγίερε πρωτοπάρε μπὶ
τὲ φούρρ.

8. Ε περσερὶ οὐνὶ κόκνεε ἐ σκρούαν
μπὲ δέ.

9. Ε ἀτά, πόκε διφιούνεε κερτέ, ἐ
δὲ φικίρι τοῦρε ἰ σιάν, νίσεε νίε γκα
νίε τὲ δίλλε γιάστς, κὲ γκα πλέικτε
γγέρα ντὲ τὲ παστάγιμτε· ἐ μπέτε
Ἰησοῦ θέετμεε, ἐ δὲ φρούαγια κὲ κεν-
τρόν ντὲ μέε.

10. Ε σὶ γκίγτι κρίετς Ἰησοῦ, ἐ
σπα ντονίε πὲρ θέτςε φρούασε, ἰ θότ'
ἀσάιγ· ὦ φρούα, κού γιάν' ἀτά κὲ τὲ
καλεζόγγνε, ντονίε στέ δεμετόι τί;

11. Ε δὲ ἀγὶὸ θά· ντονίε Ζότ' ἐ

ριε. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν, Οὐδὲ ἐγὼ σὲ καταδικάζω· ὕπαγε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς μὴ ἁμάρτανε.

12. Πάλιν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς, λέγων, Ἐγὼ εἶμαι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὅστις ἀκολουθεῖ ἐμὲ, δὲν θέλει περιπατήσει εἰς τὸ σκότος, ἀλλὰ θέλει ἔχει τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

13. Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι, Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου δὲν εἶναι ἀληθής.

14. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Καὶ ἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου εἶναι ἀληθής· διότι ἐξεύρω πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω· σεῖς ὅμως δὲν ἐξεύρετε πόθεν ἔρχομαι καὶ ποῦ ὑπάγω.

15. Σεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε· ἐγὼ δὲν κρίνω οὐδένα.

16. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἐγὼ κρίνω, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ εἶναι ἀληθής· διότι μόνος δὲν εἶμαι, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ὁ πέμψας με.

17. Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ ὑμῶν εἶναι γεγραμμένον, Ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία εἶναι ἀληθινή.

18. Ἐγὼ εἶμαι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἑμαυτοῦ, καὶ ὁ πέμψας με Πατὴρ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ.

19. Ἐλέγον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν, Ποῦ εἶναι ὁ Πατὴρ σου; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὐτε ἐμὲ ἐξεύρετε, οὔτε τὸν Πατέρα μου· ἐὰν ᾔδειναι ἐμὲ, ᾔθελον ἐξεύρει καὶ τὸν Πατέρα μου.

20. Τούτους τοὺς λόγους ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ θησαυροφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτὸν, διότι δὲν εἶχεν ἴσθαι ἔτι ἡ ὥρα αὐτοῦ.

21. Εἶπε λοιπὸν πάλιν πρὸς αὐ-

τὸν Ἰησοῦς· ἰδοὺ ἡ ὥρα· ἀκούτε· ἃς οὐνε σὲ δεῖ μετῴγει· τί· χαίρει· ἐμὸς φέρε με.

12. Περσέει Ἰησοῦς οὐ φόλι ἀποῦρε, ἐ οὐ θά· οὐνε γιάμ δρίτα ἐ πότσε· ἀὶ χε ἐγιέν πὰς μέγε, δὲ τὲ μὸς ἐτζεγε ντ' ἐρεσίρε, πὸ δὲ τὲ χέτε δρίτεν· ἐγέτεσε.

13. Αντάιγ· ἰ θάν· ἀτιγ φαρισάιγ· τε· τί ἐπ μαρτυρί πέρ βέτεχε· τέντε· μαρτυρία γίότε σέστ'· ἐ βερτέτε.

14. Οὐ περφέιγ· Ἰησοῦς, ἐ οὐ θότ' ἀποῦρε· ντόνε σὲ οὐνε ἀπ μαρτυρί πέρ βέτεχε τίμε, ἐ βερτέτε· ἔσττε μαρτυρία ἱμε· σὲ ψε· ἐ δι γκά κὰμ ἄρδουρε, ἐ κού βέτε· μὰ γιούβετ νοῦ· χε· δίγι γκά ἐιγ οὔνε, ἐ κού βέτε.

15. Γιούβετ· Γιουκόνι· οἱ κούντρ'· οὐ θόττε· κούρμι, οὔνε νταστὶ νοῦχε· Γιουκόνιγ ντοῦιέ.

16. Ε· δὲ ντὲ Γιουκόφσια οὔνε, Γιούκια ἱμε· ἔστ'· ἐ βερτέτε· σὲ νοῦχε· γιάμ· βέτεμε, πὸ οὔνε· ἐ δὲ γιάτι ἱμ· χε· μὲ κὰ δερφούρε.

17. Ε· δὲ ντὲ νόμ· τούαιγ· ἔσττε· ὅκρουρε, χε μαρτυρία· ἐ δι νίρεζετ· ἔστ'· ἐ βερτέτε.

18. Γιὰμ οὔνε· δὲ ἀπ μαρτυρί πέρ βέτεχε τίμε, ἐ ἐπ μαρτυρί πέρ μουα· πακάι· χε· μὲ δερφόνι.

19. Ε· δὲ ἀτὰ· ἰ· θάν· ἀτίγ· κού· ἔσττε· πακάι· ἱτ· οὐ περφέιγ· Ἰησοῦς, νοῦχε· νίχι· ἃς· μουα, ἃς· πακάνε· τίμι· τὲ νίόχετε· μουα, δὲ τὲ χέετε· ἰόν· χουρε· ἐ δὲ πακάνε· τίμ.

20. Κετὸ· φγάλε· θά· Ἰησοῦς· ντὲ· Γαζοφυλακί, κούρ· διδάξ· ντὲ· ἱερὸ, ἐ ντοῦιέ· νοῦκ'· ἐ ζούρι· ἀτὲ, σὲ νοῦχε· κίσι· ἄρδουρε· ἐ δὲ σαχάτ'· ἐτίγ.

21. Οὐ θὰ· πάφεγε· ἀποῦρε Ἰησοῦς.

τοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ θέλετε με ζητήσῃ, καὶ θέλετε ἀποθάνει ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ ὑμῶν. Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε.

22. Ἐλεγον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι, Μήπως θέλει θανατώσῃ ἑαυτὸν, καὶ διὰ τοῦτο λέγει, Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε;

23. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Σεῖς εἰσθε ἐκ τῶν κάτω, ἐγὼ εἶμαι ἐκ τῶν ἄνω. Σεῖς εἰσθε ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.

24. Σὰς εἶπον λοιπὸν ὅτι θέλετε ἀποθάνει ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν· διότι ἐὰν δὲν πιστεύσῃτε ὅτι ἐγὼ εἶμαι, θέλετε ἀποθάνει ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν.

25. Ἐλεγον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν, Σὺ τίς εἶσαι; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι σὰς λέγω ἀπ' ἀρχῆς.

26. Πολλὰ ἔχω νὰ λέγω, καὶ νὰ κρίνω περὶ ὑμῶν· ἀλλ' ὁ πέμψας με εἶναι ἀληθής· καὶ ἐγὼ ὅσα ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον.

27. Δὲν ἐνόησαν ὅτι ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς περὶ τοῦ Πατρὸς.

28. Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ὅταν ὑψώσῃτε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε θέλετε γνωρίσει ὅτι ἐγὼ εἶμαι, καὶ ἀπ' ἑμαυτοῦ δὲν κάμνω οὐδὲν, ἀλλὰ καθὼς με ἐδίδαξεν ὁ Πατὴρ μου, ταῦτα λαλῶ.

29. Καὶ ὁ πέμψας με εἶναι μετ' ἐμοῦ· δὲν με ἀφῆκεν ὁ Πατὴρ μόνον· διότι ἐγὼ κάμνω πάντοτε τὰ ἀρεστὰ εἰς αὐτόν.

30. Ἐνῷ ἐλάλει ταῦτα, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

31. Ἐλεγε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τοὺς πιστεύσαντας εἰς

οὐνε μὲν ἐντὶ ἐσέτε, ἐ δὲ τὲ με κερκόνι μούα, ἐ δὲ τὲ βδίσινι ντὲ φάιγ τούαιγ· τὲκ ἐσέτε οὐνε, γιούβετ σμούντινι τὲ βίνι.

22. Αντάιγ θόσνε τζιφούτε· μὸς δὲ τὲ βράσε βέτεχεν· ἐτίγ, ἐ βόττε, τὲκ ἐσέτε οὐνε, σμούντι γιούβετ τὲ βίνι;

23. Ε οὐ θότ' ἀτούρε· γιουὶ γίνι γκά τὲ πύστρεμιτε, οὐνε γιάμ γκά τὲ λιάρτρεμιτε· γιουὶ γίνι γκά κξιγιὸ δινιά, οὐνε σγιαμ γκά κξιγιὸ δινιά.

24. Αντάιγ οὐ θάτζε γιούβετ, ἐ δὲ τὲ βδίσινι μπὲ φάγε τούαιγ· σὲ ψὲ ντὲ μὸς πεσόφτζι ἐ οὐνε γιάμ, δὲ τὲ βδίσινι μπὲ φάγε τούαιγ.

25. Ε ἰ θότ'ν· ἀτίγ· τί τζίλι γέ; ἐ δὲ Ἰησοῦ οὐ θά ἀτούρε· ἀτὶ γιάμ ἐ οὐα κουβεγντόιγ γιούβετ κὲ χέρεν· ἐπάρε.

26. Σούμε κάμ τὲ θόμ περ γιούβετ, ἐ τοῦ δεμετσίγ· πὸ ἀτὶ κὲ μὲ δερφόι ἔστ· ἰ βερτέτε· ἐ οὐνε ἀτὸ ἐ διφίόβα γκά ἀτὶ, ἀτὸ θόμ ντὲ τὸττε.

27. Ε ἀτὰ νούλε κουπετούαν, ἐ περ παπάν, οὐ θότ' ἀτούρε.

28. Αντάιγ οὐ θά ἀτούρε Ἰησοῦ· κούρ τὲ γκρίρρι γκά δέου τὲ πύρρ· ἐ νιερίουτ, ἀχίερε δὲ τὲ νίχινι σὲ οὐνε γιάμ, ἐ βετίουτ νούλε πέιγ ντονὲ πούνε, πὸ φλιάς σὶ κούντρε μὲ διδάξι μούα παπάι ἤμ.

29. Ε ἀτὶ κὲ μὲ δερφόι, ἔσττε μὲ μούα· νούλε μὲ λιὰ μούα βέτεμε παπάι· σὲ ψὲ οὐνε πέιγ κουρδὸ ἀτὸ κὲ ἰ πελκέγενε ἀτίγ.

30. Ε κούρ θότ' ἀτὶ κὲ τὸ φριάλε, σούμε πεσοῦαν, ντὲ ἀτὶ.

31. Ε οὐ θότ' ἀδὰ Ἰησοῦ ἀτούρε τζιφούτετ ἐ πάνε πεσοῦαρε ντὲ ἀτὶ·

αὐτὸν, Ἐὰν σεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ
τῷ ἐμῷ, εἰσθε ἀληθῶς μαθηταί μου·

32. Καὶ θέλετε γνωρίσει τὴν ἀλή-
θειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια θέλει σᾶς ἐλευ-
θερώσει.

33. Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν, Σπέρ-
μα τοῦ Ἀβραάμ εἴμεθα, καὶ δὲν ἐ-
γείναμεν δούλοι εἰς οὐδένα πώποτε·
πῶς σὺ λέγεις, ὅτι θέλετε γείνει ἐ-
λευθεροί;

34. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ
Ἰησοῦς, Ἀληθῶς, φληθῶς σᾶς λέγω,
ὅτι πᾶς ὅστις πράττει τὴν ἁμαρτίαν,
δούλος εἶναι τῆς ἁμαρτίας.

35. Ὁ δὲ δούλος δὲν μένει πάντο-
τε ἐν τῇ οἰκίᾳ· ὁ υἱὸς μένει πάν-
τοτε.

36. Ἐὰν λοιπὸν ὁ Υἱὸς σᾶς ἐλευ-
θερώσῃ, ὅντως ἐλευθεροί θέλετε εἴ-
σθαι.

37. Ἐξέρω ὅτι εἰσθε σπέρματα
τοῦ Ἀβραάμ· ἀλλὰ ζητεῖτε νὰ μὲ
θανατώσητε, διότι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς δὲν
χωρεῖ εἰς ἐσᾶς.

38. Ἐγὼ λαλῶ ὅ,τι εἶδον πλη-
σίον τοῦ Πατρὸς μου· καὶ σεῖς ὁμοί-
ως κάμνετε ὅ,τι εἶδετε πλησίον τοῦ
πατρὸς σας.

39. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον πρὸς
αὐτὸν, Ὁ πατὴρ ἡμῶν εἶναι ὁ Ἀ-
βραάμ. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς,
Ἐὰν ᾔσθε τέκνα τοῦ Ἀβραάμ, τὰ ἔρ-
γα τοῦ Ἀβραάμ ἠθέλετε κάμνει.

40. Τώρα δὲ ζητεῖτε νὰ μὲ θανα-
τώσητε, ἄνθρωπον ὅστις σᾶς ἐλάλη-
σα τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν ἤκουσα
παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο ὁ Ἀβραάμ
δὲν ἔκαμε.

41. Σεῖς κάμνετε τὰ ἔργα τοῦ
πατρὸς σας. Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐ-
τὸν, Ἡμεῖς δὲν ἐγεννήθημεν ἐκ πορ-
νείας· ἕνα πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν.

ντὲ ροδαγτισι φγιαλέτ' ἐμίμ γιούβετ,
δὸ τὲ γίνι μαθητίτ' ἐμί τὲ βερτέτε.

32. Ε δὸ τὲ νίχνι τὲ βερτέτενε,
ἐ ἐ βερτέτα δὸ τοῦ λεφτερόσγς γιού-
βετ.

33. Γιου πρφέίτκς ἀτίγ· γέμι
γκὰ φάρρ' ἐ Ἀβραάμιτ, ἐ νοῦκ' οὐ
ἔμ κούρρῃ σκλέδ ντὲ ντουῖε, κῖσ
ἀδὰ θούα τί, δὸ τὲ λεφτερόσι;

34. Οὐ πρφέίτκ μπά τὰ Ἰησοῦτ'
βερτέτ, βερτέτ οὐ θὸμ γιούβετ, κῆ
τζίλι δὸ κῆ πῆν φάτγνε, ἔστε σκλάβ
ἰ φάγιτ.

35. Ε σκλάβι νοῦκς κεντρὸν φίθς
νιῆ μπε ὅτρεπί· κίρρι κεντρὸν φίθς νιῆ
ντὲ ὅτρεπί.

36. Ανιᾶγ ντου ὀπετόφτε κίρρι
γιούβετ, δὸ τὲ γίνι μὲ τὲ βερτέτε τὲ
ὀπετούαρ.

37. Ε δι κῆ γίνι γκὰ φάρρ' ἐ Α-
βραάμιτ· πὸ κερκόνι τὲ μὲ βρίτνι
μούα, σὲ ψὲ φγιαλία ἴμε νοῦκς χῖν
μπε γιούβετ.

38. Οὔνε θὸμ ἀτὲ κῆ κάμ πάρε
μπάνε τὲ παπάίτ σίμ· ἀστοῦ ἐ δὲ
γιου ἀτὲ πῆνι κῆ μψούατε γκὰ πα-
πάι γιούαίγ.

39. Γιου πρφέίτκνε ἀτίγ, ἐ ἰ
θάνε· παπάι ἴνε ἔστ' Ἀβραάμι· οὐ
θὸτ' ἀτοῦρε Ἰησοῦτ' τὲ γέσσετε πῖγτ'
ἐ Ἀβραάμιτ, δὸ τὲ πέγετε ποδνετ' ἐ
Ἀβραάμιτ.

40. Μάνταστὶ κερκόνι τὲ μὲ βρί-
τνι μούα, νιερί κῆ οὐ θάτζε γιούβετ
τὲ βερτέτενε. κῆ διφίδοα γκὰ Περ-
ντία· κῆτὲ Ἀβραάμι νοῦκ' ἐ κέρρι.

41. Γιούβετ κῆνι πούνερατ' ἐ πα-
πάιτ σοῦαίγ· γιου πρφέίτκν' ἀτίγ·
νέβετ σγέμι γκὰ φάρρς κουρβερίσς·
νιῆ παπά θέτεμε κέμι, Περντίνε.

42. Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν ὁ Θεὸς ἦτο πατὴρ σας, ἠθέλετε ἀγαπᾶ ἐμέ διότι ἐγὼ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἔρχομαι· ἐπειδὴ δὲν ἦλθον ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἀλλ' ἐκεῖνος μὲ ἀπέστειλε.

43. Διὰ τί δὲν γνωρίζετε τὴν λαλίαν μου; διότι δὲν δύνασθε νὰ ἀκούητε τὸν λόγον μου.

44. Σεῖς εἰσθε ἐκ πατρὸς τοῦ διαβόλου, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς σας θέλετε νὰ πράττητε. Ἐκεῖνος ἦτο ἀπ' ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνος, καὶ δὲν μένει ἐν τῇ ἀληθείᾳ· διότι ἀλήθεια δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῷ. Ὅταν λαλήσῃ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ· διότι εἶναι ψεύστης, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ τοῦ ψεύδους.

45. Ἐγὼ δὲ διότι λέγω τὴν ἀλήθειαν, δὲν μὲ πιστεύετε.

46. Τίς ἀπὸ σᾶς μὲ ἐλέγχει περὶ ἁμαρτίας; ἐὰν δὲ ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί σεῖς δὲν μὲ πιστεύετε;

47. Ὅστις εἶναι ἐκ τοῦ Θεοῦ, τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο σεῖς δὲν ἀκούετε, διότι ἐκ τοῦ Θεοῦ δὲν εἰσθε.

48. Ἀπεκρίθησαν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Δὲν λέγομεν ἡμεῖς καλῶς, ὅτι Σαμαρεῖτης εἶσαι σὺ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις;

49. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ δαιμόνιον δὲν ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν Πατέρα μου, καὶ σεῖς μὲ ἀτιμάζετε.

50. Καὶ ἐγὼ δὲν ζητῶ τὴν δόξαν μου· ὑπάρχει ὁ ζητῶν καὶ κρίνων.

51. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σᾶς λέγω, Ἐάν τις φυλάξῃ τὸν λόγον μου, θάνατον δὲν θέλει ἰδεῖ εἰς τὸν αἰῶνα.

52. Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτὸν οἱ

42. Ὁ Ἰησοῦς οὐ θόγ' ἀτοῦρε· ντὲ καὶ Περντία παπαῖ γιουαῖγ, πὰ γέτρε· δὸ τὲ μὲ δόγετε μούα· σὲ οὖνε γκα Περντία δόλλα, ἐ ἀρτζε· σὲ ψὲ νοῦχε καμ ἀρδουρε βετίουτ, πὸ ἀτ μὲ δερφότ μούα.

43. Περ τζφάρε πούνε νοῦχε κουπετόνι γιούβετ φιούχενε τίμε; σὲ ψὲ νοῦχε μούντινι τὲ ντίενι φγιαλένε τίμε.

44. Γιούβετ χίνι πὲρ παπὰ δγιαλίνε· ἐ δὸ τὲ πένι ἀτὸ χὲ δεσσερόν παπαῖ γιουαῖγ· ἀτ ἰὸ χὲ βράου νιερίνε χὲ χέρεν' ἐ πάρε, ἐ ντὲ τὲ βερτέτε νοῦχε κεντρόι, σὲ ψὲ σῆστ' ἐ βερτέτε ντὲ ἀτ' κουρ φλὲτ φενιέστρενε, φλὲτ ἀτὲ χὲ φιὰν ἀτιγ, σὲ ψὲ ἔσττε φενιέστγιαρ, ἐ δὲ παπαῖ ἰ φενιέστρενε.

45. Πὸ μούα νοῦχε μὲ πεσόνι, σὲ ψὲ οὐ θὸμ τὲ βερτέτενε.

46. Κουῖσ γκα γιουῖσ μὲ κερτόν πὲρ φαῖγ; ἐ ντοῦ θὸμ τὲ βερτέτενε, πὲρ σὲ γιούβετ νοῦχε μὲ πεσόνι μούα;

47. Αὐ χὲ ἔσττε γκα Περντία, φγιαλέτ' ἐ Περντίσε διφιδόν' γιούβετ ἀντάιγ νοῦκ' ἰ διφιδόνι, σὲ ψὲ σγίνι γκα Περντία.

48. Γιουῖ περφέτκνε τζιφούτε, ἐ ἰ θάν' ἀτιγ, νοῦχε θόμι νάβετ μίρρε, σὲ τὲ γὲ νίε Σαμαρίτ, ἐ ἰ τζιντόσουρε;

49. Οὐ περφέτκνε Ἰησοῦι, οὖνε σγιαμ ἰ τζιντόσουρε, πὸ ντερόιγ παπάνε τίμ, ἐ γιούβετ μὲ ξεντερόνι μούα.

50. Μὰ οὖνε νοῦκ' ἐ ζὲ φίλ ντέρρε τίμ, ἔσττε κουῖσ ἐ κερκόν ἐ δὸ τὲ πέγε φιουῖλ.

51. Βερτέτ, βερτέτ οὐ θὸμ γιούβετ, κουῖσ τὲ βούαγε φγιαλένε τίμε, δὸ τὲ μὸς σόχε βδέχεγε ντὲ γέτε τὲ πὰ σόσουρε.

52. ἰ θόνε δὰ ἀτιγ τζιφούτε,

Ἰουδαῖοι, Τώρα κατελάβομεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ὁ Ἀβραάμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις, Ἐάν τις φυλάξῃ τὸν λόγον μου, δὲν θέλει γευθῇ θάνατον εἰς τὸν αἰῶνα.

53. Μήπως σὺ εἶσαι μεγαλύτερος τοῦ Πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανε; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· σὺ τίνα κάμνεις σεαυτὸν;

54. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Ἐάν ἐγὼ δοξάζω ἑμαυτὸν, ἡ δόξα μου εἶναι οὐδέν· ὁ Πατὴρ μου εἶναι ὅστις με δοξάζει, τὸν ὁποῖον σεῖς λέγετε ὅτι εἶναι Θεός σας.

55. Καὶ δὲν ἐγνωρίσατε αὐτὸν, ἐγὼ ὅμως γνωρίζω αὐτόν· καὶ ἐάν εἶπω ὅτι δὲν γνωρίζω αὐτόν, θέλω εἶσθαι ὁμοίός σας, ψεύστης· ἀλλὰ γνωρίζω αὐτόν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ φυλάττω.

56. Ὁ Ἀβραάμ ὁ πατὴρ σας εἶχεν ἀγαλλίασιν νὰ ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν· καὶ εἶδε, καὶ ἐχάρη.

57. Εἶπον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν, Πεντήκοντα ἔτη δὲν ἔχει; ἔτι καὶ εἶδες τὸν Ἀβραάμ;

58. Εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς, ἀληθῶς σας λέγω, Πρὶν γένῃ ὁ Ἀβραάμ ἐγὼ εἶμαι.

59. Ἐσῆκωσαν λοιπὸν λίθους διὰ νὰ ῥίψωσι κατ' αὐτοῦ· πλὴν ὁ Ἰησοῦς ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, περᾶσας διὰ μέσου αὐτῶν· καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν.

ΚΕΦ. θ'. 9.

ΚΑΙ ἐνῷ ἀνεχώρει, εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς.

2. Καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Ῥαββί, τίς ἥμαρτεν, ὅςτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ,

νταῦτι πᾶ ἐνόημι, καὶ τί γὰρ ἵτζαν· τούτους. Ἀβραάμ ἐδίκει, ἐδὲ προφήτεριτε, ἐ τί θούα· κοῦδ ρούαν φγιαλνε τίμε, δὸ τῆ μὸς χάγε ἐδέλεγε ντῆ γέτε τῆ πᾶ σόσουρε.

53. Μὴς γὰρ τί μὲ μᾶδ σὲ Ἀβραάμ, παπάι ἱνε, καὶ ἐδίκει; ἐδὲ προφήτεριτε ἐδίκνε, τζίλινε ἐ πῆν τί βέτεχενε τέντε;

54. Οὐ περφέτκ Ἰησοῦ, ντῆ ντε-ρόιγ οὔνε βέτεχενε τίμε, ντέρβρια ἱμε σέστες ξε, ἔστε παπάι ἱμ αὶ καὶ με ντε-ρόν· αὶ καὶ θέι γιούβετ σὲ ἔστε Περ-ντία γιουάιγ.

55. Ε νούκ' ἐ νόχτε ἀτέ, μᾶ οὔνε ἐ νόχ ἀτέ· ἐ ντῆ θάφτζια καὶ σὲ νόχ ἀτέ, δὸ τῆ γέμ ξε ντε ἔτγιαρ πόσι γιούβετ· πὸ ἐδὲ ἀτέ, ἐ φγιαλέν' ἐτίγ ἐ ρούαίγ.

56. Ἀβραάμ παπάι γιουάιγ φαζ τῆ μᾶδ ἐ πᾶτ, καὶ τῆ οἶχ δίτενε τίμε; ἐ δὲ ἐ πᾶ, ἐ οὐ ξεζούα.

57. Ἰ θάνε πᾶ τζιφούτ' ἀτίγ, ἐ δὲ πεσεδγιέτε ἐγιέτζ σγῆ, ἐ καὶ πάρε Ἀβραάμνε;

58. Οὐ θότ' ἀτοῦρε Ἰησοῦ· βερ-τέτ, βερτέτ οὐ θόμ γιούβετ, σὲ πᾶ πάρρε δὲ Ἀβραάμ, γιάμ οὔνε.

59. Ἀνκάιγ μούαρρε φούρρε τῆ πίγνε μπι τέ· μᾶ Ἰησοῦ οὐ φῆεχ, ἐ δό-λι γκά ἱερόι, ἐ ἔκοι ντῆ περ μες τῆ τοῦρε, ἐ ἀστοῦ βάτε.

Κρίε Ενέντετε. θ'. 9.

Ε μπε τῆ ὁκούρε πᾶ νιῆ νιερὶ τῆ βέρπερε, καὶ γκά τῆ λέρρετ' ἐτίγ.

2. Ε ἐ πῆέν' ἀτέ μαθητίτ' ἐτίγ, ἐ ἱ θάνε, Δασκάλ, τζίλι φαγέου, κοῦιγ, ἀ πῆρίνγτ' ἐτίγ, καὶ τῆ λέχετε ἱ βέρ-

ὥστε νὰ γεννηθῇ τυφλός;

3. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς. Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλὰ διὰ νὰ φανερωθῶσι τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

4. Ἐγὼ πρέπει νὰ ἐργάζωμαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα οἱ εἴναι ἡμέρα· ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται νὰ ἐργάζεται.

5. Ἐνὸς εἰμαι ἐν τῷ κόσμῳ εἴμαι φῶς τοῦ κόσμου.

6. Ἀποῦ εἶπε ταῦτα, ἔπτυσσε χαμαί, καὶ ἔκαμε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ.

7. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἵπαγε νίφθητι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, (τὸ ὅποιον ἐρμηνεύεται ἀπσταλμένος). Ἵπῃγε λοιπὸν καὶ ἐνίφθη, καὶ ἤλθε βλέπων.

8. Οἱ δὲ γείτονες, καὶ οἱ ὅσοι ἔβλεπον αὐτὸν πρότερον ὅτι ἦτο τυφλός, ἔλεγον. Δὲν εἶναι οὗτος ὅστις ἐκάθητο καὶ ἐζήτη;

9. Ἄλλοι ἔλεγον, Ὅτι οὗτος εἶναι· ἄλλοι δὲ, Ὅτι ὁμοίος αὐτοῦ εἶναι· ἐκεῖνος ἔλεγεν, Ὅτι ἐγὼ εἰμαι.

10. Ἐλεγον λοιπὸν πρὸς αὐτόν, Πῶς ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί σου;

11. Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς ἔκαμε πηλὸν, καὶ ἐπέχρισε τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ μοι εἶπεν, Ἵπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, καὶ νίφθητι. Ἀποῦ δὲ ὑπῆγα καὶ ἐνίφθην, ἀνέβλεψα.

12. Εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτόν, Ποῦ εἶναι ἐκεῖνος; Λέγει, Δὲν ἐξεύρω.

13. Φέρουσιν αὐτὸν τὸν ποτὲ τυφλὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους.

14. Ἦτο δὲ σάββατον, ὅτε ἔκαμε τὸν πηλὸν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἠνοιξε

πῆρε;

3. Οὐ περφέεικ Ἰησοῦ, ἀς κούγ φεγγέου, ἀς περρίνγτ' ἐτίγ· πὸ κὲ τὲ τζφάκνε πούνετ' ἔ Περντίσε μπὲ τέ.

4. Δούχατε τὲ πέγγ οὔνε πούνετ' ἔ ἀτίγ κὲ μὲ δερφοί γγέρα σὰ ἔστε δίτε· βγιέν νάτε, κούρ σμουντ τὲ πουνόγς ντοιέ.

5. Γγέρα σὰ γιάμ ντὲ πότε, γιάμ δρίτ' ἔ πότεσε.

6. Ε σὶ θὰ χετό· πεστίγιτι μπὲ δὲ, ἔ πέρρι μὲ πεστίμε λιούτζε, ἔ λεου λιούτζεσε μπι σὶ τὲ σὲ βέρπεριτ.

7. Ε ἰ θότ' ἀτίγ· χάγγδε, λιάου ντὲ Κολυμβίθε τὲ Σιλωάμιτ, (κὲ δὸ μὲ θάνε ἰ δερφούαρ) ἔ σὶ βάτε, ἔ οὐ λιὰ, οὐ κθίε τούκ' ἔ πάρε.

8. Αντάγγ Γιτόντε, ἔ δὲ ἀτὰ κὲ ἔ χίσε παρε ἀτὲ περπάρα κὲ ἰθ ἰ βέρπερε, θόσνε· νούκ' ἔστε κούγ κὲ ρίγ, ἔ λίπεν;

9. Τζὰ θόσνε· κὲ κούγ ἔστε· ἔ τεγγιέρε πὰ, κὲ τγιάτερ κὲ ἰ Γιὰν ἀτίγ ἔστε· μὰ αἰ θόσσε, σὲ οὔνε γιάμ.

10. Ε ἰ θόν' ἀτίγ, κίθ τοῦ χάπνε σίτε:

11. Οὐ περφέεικ αἰ ἔ θὰ, νίε νιερί κὲ θούχατε Ἰησοῦ, πέρρι λιούτζε, ἔ μὲ λεου σίτε, ἔ μὲ θὰ· χάγγδε ντὲ Κολυμβίθε τὲ Σιλωάμιτ, ἔ λιάου· ἔ βάγγτα, ἔ οὐ λιάτζε, ἔ σόχ.

12. Ατὲ χέρε ἰ θάν' ἀτίγ, κού ἔστ' αἰ; οὐ θότε, νούκε δὲ.

13. Ε προῦν' ἀτὲ κὲ κὲ νίε χέρε ἰ βέρπερε ντὲ Φαρσιέγγ.

14. Ε κούρ πέρρι λιούτζεσε Ἰησοῦ, ἔ ἰ χάπι ἀτίγ σίτε, ἔσ δίτ' ἔ Σ-

τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

15. Πάλιν λοιπὸν ἡρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι, πῶς ἀνέβλεψε. Καὶ ἐκεῖνος εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Πηλὸν ἐβαλεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοῦς μου, καὶ ἐνίφθην, καὶ βλέπω.

16. Ἐλεγον λοιπὸν τινὲς ἐκ τῶν Φαρισαίων, Οὗτος ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι παρὰ τοῦ Θεοῦ, διότι δὲν φυλάττει τὸ σάββατον. Ἄλλοι ἔλεγον, Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς νὰ κάμνη τοιαῦτα θαύματα; Καὶ ἡ το σήσιμα μεταξὺ αὐτῶν.

17. Λέγουσι πάλιν πρὸς τὸν τεϋϋλὸν, Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἡνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς σου; Καὶ ἐκεῖνος εἶπεν, Ὅτι προφῆτης εἶναι.

18. Δὲν ἐπίστευσαν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦτο τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος.

19. Καὶ ἡρώτησαν αὐτοὺς, λέγοντες, Οὗτος εἶναι ὁ υἱὸς σας, τὸν ὁποῖον σεῖς λέγετε ὅτι ἐγεννήθη τυφλός; πῶς λοιπὸν βλέπει τώρα;

20. Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτοὺς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον, Ἐξεύρομεν ὅτι οὗτος εἶναι ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι ἐγεννήθη τυφλός.

21. Πῶς δὲ βλέπει τώρα δὲν ἐξεύρομεν· ἢ τίς ἡνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲν ἐξεύρομεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε· αὐτὸς περὶ ἐαυτοῦ θέλει λαλῆσαι.

22. Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, διότι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἐπειδὴ ἤδη εἶχον συμφωνήσει οἱ Ἰουδαῖοι, εἰάν τις ὁμολογήσῃ αὐτὸν Χριστὸν νὰ γαῖνῃ ἀποσυναγάγωγος.

23. Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον, Ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε.

τοῦνε.

15. Περσερὶ πᾶ ἐ δὲ Φαρισαῖ γτε ἐ πῖετν· ἄτε, μετὶ παρ' αὐτῶν ποῦνε ποῦντις δρίτενε· ἐ δὲ αὐτῶν θὲτ ἀποῦρε· λιοῦττε βοῦνι μπὶ σὶ τῇ μῖα, ἐ οὐ λιαττε, ἐ ὁχ.

16. Αντάιγ τζᾶ γκα· Φαρισαῖ γτε θόσνε· κοῦγ νιερὶ, κὲ νοῦκε ποῦνν τῇ Σῆτοῦνε, νοῦκ· ἔστε γκα Περντία, τεγῆρε θόσνε· κῖτ μούντ νῆ νιερὶ φαγετούρ τε πῆγε τε τίλια τζιουδῖρα; ἐ κὲ μπᾶ τὰ τε ὁκίρε.

17. Αντάιγ ἰ θόνε περσερὶ σὲ βέρπερ· τὶ τζιούα περ ἀτῇ, κὲ τῇ χάπ· σῖτ· ἔτουα; ἐ δὲ αὐτῶν σὲ προφῆτ ἔστε.

18. Πὸ τζιφούτε νοῦκε πῆσουανε περ ἀτῇ σὲ κὲ ἰ βέρπερε, ἐ ποχτίσις δρίτενε, γγῆρα σὰ θόρρε περῖνγτ· ἐ ἀτῇ κὲ οὐ ἔρουα γκα βερπετζίρα.

19. Ε ἐ πῖετν· ἀτᾶ, ἐ οὐ θάνε· κοῦγ ἔστε πῆρρι γιούαγ, κὲ θάτ γιούβετ σὲ λέου ἰ βέρπερε· κῖτ ἀδᾶ ὁχ νταστῖ;

20. Γιὸ περῆεφνε ἀποῦρε περῖνγτ· ἔτιγ, ἐ οὐ θάνε· νὰ ἐ δίμε κὲ κοῦγ ἔστε πῆρρι ἔνε, ἐ δὲ κὲ λέου ἰ βέρπερε.

21. Μὰ κῖτ ὁχ νταστῖ νοῦκ· ἐ δίμε· ἀ κοῦτ ἰ χάπ· ἀτῇ σῖτε, νὰ σὲ δίμε, αὐτῶν ἔστε ποῦρρε, πῖετνι ἀτῇ, ἐ αὐτῶν τοῦ θάτ περ βέτεχε τῇ τίγ.

22. Κεῖτοῦ θάνε περῖνγτ· ἔτιγ, σὲ ψὲ κῖσνε φρίκε γκα τζιφούτε· σὲ ψὲ κῖσνε πῆρρε κοῦβεντ τζιφούτε κὲ ντὲ νῖοχτε ἀτῇ νιερὶ περ Κριῦ τὰ ντζίρε γκα Συναγώγ.

23. Πρᾶ ἀντάιγ θάνε περῖνγτ· ἔτιγ· σὲ ἔστε ποῦρρε, ἐ πῖετνι ἀτῇ.

24. Ἐφώναζαν λοιπὸν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἦτο τυφλός, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Δόξασον τὸν Θεόν· ἡμεῖς ἐξεύρομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ἁμαρτωλός.

25. Ἀπεκρίθη λοιπὸν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Ἄν ἦναι ἁμαρτωλός δὲν ἐξεύρω· ἐν ἐξεύρω, ὅτι ἤμην τυφλός, καὶ τώρα βλέπω.

26. Εἶπον δὲ πρὸς αὐτόν πάλιν, Τί σοι ἔκαμε; πῶς ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς σου;

27. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς, Σας εἶπον ἥδη, καὶ δὲν ἠκούσατε· διὰ τί πάλιν θέλετε νὰ ἀκούητε; μήπως καὶ σεῖς θέλετε νὰ γείνητε μαθηταὶ αὐτοῦ;

28. Ἐλοιδόρησαν λοιπὸν αὐτόν, καὶ εἶπον, Σὺ εἶσαι μαθητῆς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως εἴμεθα μαθηταί.

29. Ἡμεῖς ἐξεύρομεν ὅτι πρὸς τὸν Μωϋσῆν ἐλάλησεν ὁ Θεός· τοῦτον ὁμῶς δὲν ἐξεύρομεν πόθεν εἶναι.

30. Ἀπεκρίθη δὲ ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐν τούτῳ μάλιστα εἶναι τὸ θαυμαστόν, ὅτι σεῖς δὲν ἐξεύρετε πόθεν εἶναι, καὶ ἠνοιξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς.

31. Ἐξεύρομεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλοὺς ὁ Θεός δὲν ἀκούει· ἀλλ' ἐάν τις ἦναι θεοσεβής, καὶ κάμνη τὸ θέλημα αὐτοῦ, τοῦτον ἀκούει.

32. Ἐκ τοῦ αἰῶνος δὲν ἠκούσθη, ὅτι ἠνοιξέ τις ὀφθαλμούς γεγεννημένου τυφλοῦ.

33. Ἐὰν οὗτος δὲν ἦτο παρὰ Θεοῦ, δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ οὐδέν.

34. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον πρὸς αὐτὸν, Σὺ ἐγεννήθης ὄλος ἐν ἁμαρτίαις, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ

24. Εὐφρόνῃ δὲ πᾶρ σὲ δίτιτ νισ-
ρίνε ἀτὲ κὲ κὲ ἰ βέρπερε· ἐ ἰ θάν' ἀ-
τιγ' ἐπ λεβδίμ Περντίσε· νὰ ἐ δίμε κὲ
κούιγ νιερί ἔσττε φαγετούαρ.

25. Οὐ περφέιγκ ἀτ' αὐτοῦρε, ἐ οὐ
θόττε· ντέσττε φαγετούαρ, νοὺκ' ἐ δι,
ἔσττε δι, κὲ γέσσε; ἰ βέρπερε, ἐ νταστὶ
σόχ.

26. Εἰ θάν' ἀτιγ περσερε, τζ' ἔπερι
τέκ τέγε; κίθ' τὲ χάπι σίτ' ἐτούα;

27. Οὐ περφέιγκ αὐτοῦρε· οὐ θά-
τζε μὲ περπάσα γιούβετ, ἐ νοὺκε δι-
φιούατε· ψὲ δάτ' τὰ διφιόνι περσερε,
μὸς δότ' τὲ πένενη ἐ δὲ γιούβετ μα-
θητίτ' ἐτίγ;

28. Μὰ ἀτὰ ἐ σάιγτινε ἐ ἰ θάνε·
τὶ γὲ μαθητίου ἰ τιγ, ἐ νάβετ γέμι
μαθητέιγ τὲ Μωϋσίουτ.

29. Νὰ ἐδίμε κὲ μὲ Μωϋσίνε
κουβεντί Περντία· μὰ ἔσττε νοὺκ' ἐ
δίμε γκά ἔσττε.

30. Οὐ περφέιγκ νιερίου, ἐ οὐ θότ'
αὐτοῦρε· ἔγειδ' ἔσττε τζιουδία, κὲ γιού-
βετ σὲ δίγι γκά ἔστ' ἀτ', ἐ μούα μὲ
χάπι σίτε.

31. Μὰ ἐ δίμε κὲ Περντία νοὺκε
διφιδὸν φαγετόρετε, πὸ κούθ ντερὸν
Περντίνε, ἐ πέν ἀτὸ κὲ δὸ Περντία,
ἔσττε γ διφιδόν·

32. Κὲ κούρ ἔσττε γέτα, νοὺκ' ἔ-
σττε διφιούαρε τὲ θόνε κὲ τὲ ἔεττε χά-
πουρε ντονίε σίτ' ἐ ἀτιγ κὲ κὰ λέρρε
ἰ βέρπερε.

33. Ντὲ μὸς ἔθ' κούιγ γκά Περ-
ντία νοὺκε μούντ τὲ πέν γὲ φάρρε.

34. Γιὸν περφέιγκνε, ἐ ἰ θάν' ἀ-
τιγ' τὶ οὐ λέβε ἰ τέρε μπουλιούα-
ρε μὲ φάγε ἐ τὶ νὰ διδάξ νέβετ; ἐ ἐ

ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

35. Ἦκουσαν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὐρών αὐτόν, εἶπε πρὸς αὐτόν, Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ;

36. Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε, Τίς εἶναι, Κύριε, διὰ νὰ πιστεύσω εἰς αὐτόν;

37. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν, Καὶ εἶδες αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ, ἐκεῖνος εἶναι.

38. Ὁ δὲ εἶπε, Πιστεύω, Κύριε. Καὶ προσεκύνησεν αὐτόν.

39. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ διὰ κρίσιν ἤλθον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, διὰ νὰ βλέπωσιν οἱ μὴ βλέποντες, καὶ νὰ γείνωσι τυφλοὶ οἱ βλέποντες.

40. Καὶ ἤκουσαν ταῦτα ὅσοι ἐκ τῶν Φαρισαίων ἦσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Μήπως καὶ ἡμεῖς εἴμεθα τυφλοὶ;

41. Εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν ᾔσθε τυφλοὶ, δὲν ᾔθέλατε ἔχει ἁμαρτίαν· τώρα ὁμῶς λέγετε, ὅτι βλέπομεν· ἡ ἁμαρτία σας λοιπὸν μένει.

ΚΕΦ. Ι. 10.

ΑΛΗΘΩΣ, ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅστις δὲν εἰσέρχεται διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνει ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος εἶναι κλέπτης καὶ ληστής.

2. Ὅστις ὁμῶς εἰσέρχεται διὰ τῆς θύρας, εἶναι ποιμὴν τῶν προβάτων.

3. Εἰς τοῦτον ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει· καὶ τὰ πρόβατα τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούουσι· καὶ τὰ ἑαυτοῦ πρόβατα κράζει κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά.

4. Καὶ ὅταν ἐκβάλῃ τὰ ἑαυτοῦ πρόβατα, ὑπάγει ἔμπροσθεν αὐτῶν· καὶ τὰ πρόβατα ἀκολουθοῦσιν αὐτόν,

ντζούαρς ἀτὲ γιάστς.

35. Διφιδί Ἰησοῦ καὶ ἐ ντζούαρς ἀτὲ γιάστς, ἐ σὶ οὐ πόικ με τὲ, ἰ θὰ ἀτίγ' πςὸν τὶγ μπὲ τὲ πῖρρ' ἐ Περ- ντίσς;

36. Γιὸν περφέιτκ ἀτ, ἐ ἰ θότ' τζίλι ἔστς, Ζότ, καὶ τὲ πςόιγ ντὲ ατ.

37. ἰ θότ' ἀτίγ Ἰησοῦ· ἐ δὲ ἐ κα πάρρς ἀτὲ, ἐ δὲ αὶ κα κουβεντόν με τὶ, αὶ βέτς ἔστς.

38. Ε δὲ αὶ ἰ θὰ· πςόιγ, ὦ Ζότ· ἐ βὰ μπὲ δὲ ἐ γιὸν φάλλ.

39. Ε θότ' Ἰησοῦ· οὔνε κάμ ἄρ- δουρε ντὲ κατὲ δινὰ τὲ πῖιγ Γιούικ· καὶ τὲ σόχενς ἀτὰ κα νούκς σίχνε, ἐ ἀτὰ κα σόχενς τὲ βερπόνενς.

40. Ε διφιούανς τζὰ γκά Φαρισέ- ιγτς, καὶ κένς με τὲ, ἐ ἰ θάν' ἀτίγ' μθς γέμει ἐ δὲ νὰ τὲ βέρπες;

41. Οὐ θότ' ἀτοῦρς Ἰησοῦ· τὲ γέ- ὀστς τὲ βέρπες, νούκς κίςτς φάιγ' μὰ νταστὶ κα θότ' σὲ σόχενς· μπέτε- τς, ἀδὰ φάγι γιούαϊγ.

Κρίς Εδγιέτετε, ἰ. 10.

Βερτέτ, βερτέτ οὐ θόμ γιούβετ· ἀ- κα σίχιν γκά δέρρα ντ' ἀβλι τὲ δέντ- τετ, πὸ χίπεν γκά τγιάτερ ἄνε, ἀ ἔστς κουσάρ, ἐ χαϊγδούτ.

2. Μὰ αὶ κα χῖν γκά δέρρα, ἔστς δελμούαρ ἰ δέντς.

3. Κετίγ ἰ χάπ πορτάρι, ἐ δὲ δέντς διφιόγενς ζέν' ἐτίγ· ἐ δὲ δέντ' ἐτίγ ἰ θέρρὲτ μπὲ ἔμερ, ἐ ἰ ντζιέρ ἀτὸ γιάστς.

4. Ε κοῦρ ἰ ντζιέρ γιάστς δέντ' ἐτίγ, σκὸν περπάρα τοῦρε· ἐ δέντς ἰ βένς πὰς ἀτίγ, σὲ ἰ νιόχενς ἔκν.

διότι γνωρίζουσι τὴν φωνὴν αὐτοῦ.

5. Ἐνόν ὁμως δὲν θέλουσιν ἀκο-
λουθῆσαι, ἀλλὰ θέλουσι φύγει ἀπ' αὐ-
τοῦ· διότι δὲν γνωρίζουσι τὴν φω-
νὴν τῶν ξένων.

6. Ταύτην τὴν παραβολὴν εἶπε
πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι ὁμως
δὲν ἐνόησαν τί ἦσαν ταῦτα τὰ ὅποια
ἐλάλει πρὸς αὐτοὺς.

7. Εἶπε λοιπὸν πάλιν πρὸς αὐτοὺς
ὁ Ἰησοῦς, Ἀληθῶς, ἀληθῶς σὰς λέ-
γω, ὅτε ἐγὼ εἰμαι ἡ θύρα τῶν προ-
βάτων.

8. Πάντες ὅσοι ἤλθον πρὸ ἐμοῦ,
κλέπται· εἶναι καὶ λησταί· ἀλλὰ δὲν
ἤκουσαν αὐτοὺς τὰ πρόβατα.

9. Ἐγὼ εἰμαι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ
ἐάν τις εἰσέλθῃ, θέλει σωθῇ, καὶ θέ-
λει εἰσελθεῖ καὶ ἐξέλθῃ, καὶ θέλει
εὐρεῖ βοσκήν.

10. Ὁ κλέπτης δὲν ἔρχεται,
εἰμὴ διὰ νὰ κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀ-
πολέσῃ· ἐγὼ ἤλθον διὰ νὰ ἔχωσι
ζωὴν, καὶ νὰ ἔχωσιν αὐτὴν ἐν ἀ-
φθονίᾳ.

11. Ἐγὼ εἰμαι ὁ ποιμὴν ὁ κα-
λός· ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἐάλλει ὑπὲρ τῶν προβάτων.

12. Ὁ δὲ μισθωτός, καὶ μὴ ὢν
ποιμὴν, τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι τὰ πρό-
βατα ἰδικὰ του, θεωρεῖ τὸν λύκον
ἐρχόμενον, καὶ ἀφίνει τὰ πρόβατα,
καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐ-
τὰ, καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα.

13. Ὁ δὲ μισθωτός φεύγει, διότι
εἶναι μισθωτός, καὶ δὲν μέλει αὐτὸν
περὶ τῶν προβάτων.

14. Ἐγὼ εἰμαι ὁ ποιμὴν ὁ κα-
λός, καὶ γνωρίζω τὰ ἐμὰ, καὶ γνω-
ρίζομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν.

15. Καθὼς μὲ γνωρίζει ὁ Πατὴρ,
καὶ ἐγὼ γνωρίζω τὸν Πατέρα· καὶ

ἐτίγ.

5. Μὰ νοῦκε δὲ τὲ θένε πὰς σὲ
χοῦαγιτ, πὸ δὲ τὲ ἔλεγετε πρέγγ σι,
σὲ ψὲ ζέν· ἐ σὲ χοῦαγετ νοῦκ· ἐ νιό-
χενε.

6. Κετὲ παριμί οὐ θὰ ἀτοῦρε Ἰη-
σοῦ· πὸ ἀτὰ νοῦκε κουπετούανε σὲ ἱ-
κένε ἀτὸ καὶ οὐ θὼς ἀτοῦρε.

7. Οὐ θότς δὰ ἀτοῦρε περσερί
Ἰησοῦ, θερετέτ, θερετέτ οὐ θὼμ γιού-
βετ, καὶ οὔνε γιάμ δέρεβα ἐ δέντετ.

8. Εἴθε σὰ κάνε ἄρδουρε περπάρα
μέγε, γιάνε κουσάρε ἐ δε χαϊνδούτ,
πὸ σοῦ διφιούανε ἀτοῦρε δέντε.

9. Οὔνε γιάμ δέρεβα, κοῦς τὲ σκό-
γε ντὲ περ μούα. δὲ τὲ σπετόγε· ἐ
δὲ τὲ χίγε πρέντια, ἐ δὲ τὲ δάλλε, ἐ
δὲ τὲ φέγε τὲ κουλότουρε.

10. Κουσάρι νοῦκε βγιέν, πὸ περ
τὲ βγιέδουρε ἐ τὲ θέργε, ἐ τὲ χουμ-
μπάσε· οὔνε ἄρτζε καὶ τὲ κένε γέτε,
ἐ τὲ γένε ντὲ τὲ στούαρε.

11. Οὔνε γιάμ δελμούαρι ἰ μίρ-
βε, δελμούαρι ἰ μίρβε, ἐε Σπίρτιν· ἐ-
τίγ περ δέντ· ἐτίγ.

12. Μὰ ρογετάρι, ἐ αἱ καὶ σέστε
δελμίερ, αἱ καὶ σγιάνε τὲ τίγτε δέν-
τε, σέχ καὶ βγιέν οὔλκου, ἐ λε δέντε
ἐ ἔλεν, ἐ οὔλκου βεμπέν ἀτὸ, ἐ περ-
χάπ δέντε.

13. Ε ρογετάρι ἔλεν, σὲ ψὲ ἔστε
ρογετάρ, ἐ σκὰ σουλοῖ περ δέντ.

14. Οὔνε γιάμ δελμούαρι ἰ μίρβε,
ἐ νιόχ τὲ μιάτε, ἐ τὲ μιάτε μὲ νιό-
χενε μούα.

15. Σι κούντρε μὲ νιέχ μούα πα-
τάρ, ἐ δε οὔνε νιόχ παπάνε, ἐ θε

τὴν ψυχὴν μου βάλλω ὑπὲρ τῶν προβάτων.

16. Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω. τὰ ὅποια δὲν εἶναι ἐκ τῆς αὐτῆς ταύτης· καὶ ἐκεῖνα πρέπει νὰ συνάξω· καὶ θέλουσιν ἀκούσει τὴν φωνὴν μου· καὶ θέλει γέινει μία ποίμνη, εἰς ποιμὴν.

17. Διὰ τοῦτο ὁ Πατὴρ με ἀγαπᾷ, διότι ἐγὼ βάλλω τὴν ψυχὴν μου, διὰ νὰ λάβω αὐτὴν πάλιν.

18. Οὐδεὶς ἀφαιρεῖ αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ βάλλω αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ· ἐξουσίαν ἔχω νὰ θάλω αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν νὰ λάβω αὐτήν. Ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ Πατρὸς μου.

19. Σχίσμα λοιπὸν ἔστιν· πάλιν μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων διὰ τοὺς λόγους τούτους.

20. Καὶ ἔλεγον πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, Δαιμόνιον ἔχει· καὶ εἶναι μαινόμενος· τί ἀκούετε αὐτόν;

21. Ἄλλοι ἔλεγον, Οὗτοι οἱ λόγοι δὲν εἶναι δαιμονιζομένου· μήπως δύναται δαιμόνιον νὰ ἀνοίγῃ ὀφθαλμοὺς τυφλῶν;

22. Ἐγένιναν δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν ἱεροσολύμοις, καὶ ἦτο χειμὼν.

23. Καὶ ὁ Ἰησοῦς περιεπάτει ἐν τῷ ἱερῷ, ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Σολομῶντος.

24. Περιεκύκλωσαν λοιπὸν αὐτόν οἱ Ἰουδαῖοι· καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν, Ἔως πότε κρατεῖς ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν ψυχὴν ἡμῶν; ἐάν σὺ ᾔσῃ ὁ Χριστὸς, εἰπὲ πρὸς ἡμᾶς παβῆσις.

25. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Σὰς εἶπον, καὶ δὲν πιστεύετε. Τὰ ἔργα τὰ ὅποια ἐγὼ κάμνω ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς μου, ταῦτα μαρτυροῦσι περὶ ἐμοῦ.

26. Ἀλλὰ σεῖς δὲν πιστεύετε· διότι δὲ εἰσθε ἐκ τῶν προβάτων τῶν

Σπίρτιν· τίμ πὲρ δέντ τὲ μία.

16. Ε καὶ ἐ δὲ τὲ τγιέρα δέντ, ἔξ ἀτὸ σγιάνε γκά κούτγ φρίκ· πὸ ἐ δὲ ἔξτὸ δούγαστε ἔξ τὲ μπεγεδ οὔνε, ἐ δὸ τὲ μὲ διφιόγενε ζένε τιμ. ἐ δὸ τὲ πένετὲ νιὲ φρίκ βέτεμε, ἐ νιὲ δελμίερ.

17. Πρὰ ἀντάτγ μὲ δὸ μούα παπάι, σὲ ψὲ οὔνε βὲ Σπίρτιν τιμ, ἔξ τὰ μάρρ πάφενε ἀτέ.

18. Ντοῖνε σμαμὲρ μούα ἀτέ, πὸ οὔν· ἐ λὲ ἀτέ γκά θετίου· ἔστε ντούρδερ τιμ τὰ λὲ ἀτέ, ἐ ντούρδερ τιμ τὰ μάρρ ἀτέ πάφενε· ἔξτὸ ἔστε πορσία ἔξ καὶ μάρρ γκά παπάιτμ.

19. Τὲ ὄκίερὲ πὰ οὐ λὲ ντὲ τζίφουτ πὲρ ἔξτὸ κουβέντε.

20. Σὲ ψὲ θόσνε οὔμε γκά ἀτά, ἀτ ἔστ' ἰ τζιντόσουρε· ἐ κα χούμπουρε μέντ ἐτίγ· τζρίγι· ἐ ἰ διφιόνι ἀτίγ;

21. Τὲ τγιέρὲ πὰ θόσνε ἔξτὸ κουβέντε νούχε γιάνε τὲ σὲ τζιντόσουρε· μὸς μούντ ἰ παοῦδι τὲ χάπγε σίτ· ἐ σὲ θέρπερετ;

22. Ε κένινε ντ' ἱερουσαλίμ τὲ κρέμπτετ· ἐ ἐγγενίβετ, ἐ κα δίμερ.

23. Ε Ἰησοῦ ἔτzen ντὲ πὲρ ἱερὸ, ντὲ κουπὲ τὲ Σωλομόντ·

24. Ε πουστρούανε δὰ ἀτέ τζίφουτε ρότουλε, ἐ ἰ θόσν· ἀτίγ· γγέρα κουρ μπάν Σπίρτιν· τόνε βάρτουρε; ντὲ γὲ τὲ Κρίστι, θουάϊγνα· νέβετ φάκεζα.

25. Οὐ περφέιτκ ἀτοῦρε Ἰησοῦ, οὐ θάτζε γιούβετ, ἐ νούχε πεσόνι· πούνετὲ ἔξ πείγ οὔνε μπε ἔμερ τὲ παπάιτ σίμ, ἀτὸ φλιάσενε πὲρ μούα.

26. Πὸ γιούβετ νούχε πεσόνι, σὲ ψὲ σγίνι γκά δέντ· ἐμία, σὶ κούντρε

ἐμῶν, καθὼς σὰς εἶπον.

27. Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ ἀκούουσι τὴν φωνήν μου, καὶ ἐγὼ γνωρίζω αὐτά· καὶ μὲ ἀκολουθοῦσι.

28. Καὶ ἐγὼ δίδω εἰς αὐτὰ ζωὴν αἰώνιον· καὶ δὲν θέλουσιν ἀπολεσθῆ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐδεὶς θέλει ἀρπάσει αὐτὰ ἐκ τῆς χειρὸς μου.

29. Ὁ πατήρ μου ὅστις μοὶ ἔδωκεν αὐτά, εἶναι μεγαλύτερος πάντων· καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρπάσῃ ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Πατρὸς μου.

30. Ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν εἰμεθα.

31. Ἐπίασαν λοιπὸν πάλιν οἱ Ἰουδαῖοι λίθους, διὰ νὰ λιθοβολήσωσιν αὐτόν.

32. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα εἰς ἐσὰς ἐκ τοῦ Πατρὸς μου· διὰ ποῖον ἔργον ἐξ αὐτῶν μὲ λιθοβολεῖτε;

33. Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες, Περὶ καλοῦ ἔργου δὲν σὲ λιθοβολοῦμεν, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ διότι σὺ ἄνθρωπος ὢν, κάμνεις σεαυτὸν Θεόν.

34. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοῦ· ὁ Ἰησοῦς, Δὲν εἶναι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, «ἐγὼ εἶπα Θεοὶ εἰσθε;»

35. Ἐὰν ἐκείνους εἶπε θεοὺς, πρὸς τοὺς ὁποίους ἔγεινεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν δύναται νὰ ἀναιρεθῇ ἡ γραφή,

36. Ἐκείνον τὸν ὁποῖον ὁ Πατήρ ἡγίασε, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, σεῖς λέγετε, "Οτι βλασφημεῖς, διότι εἶπον, Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμαι;

37. Ἐὰν δὲν κάμνω τὰ ἔργα τοῦ Πατρὸς μου, μὴ πιστεύετε εἰς ἐμέ.

38. Ἀλλ' ἂν κάμνω, ἂν καὶ εἰς ἐμέ δὲν πιστεύητε, πιστεύσατε εἰς τὰ ἔργα· διὰ νὰ γνωρίσητε καὶ πι-

νὸ θάττῃς γιούβετ.

27. Δέντ' ἐμία. διδιόγενε ζένε τιμ, ἐ δὲ οὔνε ἐ νιόχ ἀτά, ἐ ἀτὸ βίγενε πὰς μέγε.

28. Ε δὲ οὔνε οὐ ἀπ ἀτοῦρε γέτε τε πὰ σόσουρε, ἐ δὲ τε μὸς χουμπάσενε γέτε πὰς γέτετ, ἐ δὲ τε μὸς ἰ ρεμπέγε ἀτὸ ντοῖνε γκα δόρρα ἱμε.

29. Παπάι ἱμ κὲ μὲ δὰ μούα, ἔ- ὅτε μὲ μὰδ σὲ φίθε, ἐ ντοῖνε σμούντ τι ρεμπέγε γκα δόρρ ἐ παπάιτ τιμ.

30. Οὔνε ἐ δὲ παπάι νιὲ πούνε γέμι.

31. Αντάιγ πὰ μούαρρε φούρρε τζι φούτε, τε φοδίτνε μπὲ τέ.

32. Οὐ περφέιτκ ἀτοῦρε Ἰησοῦτ' οὔμνε πούνερα τε μίρρα οὐ δεφτόβα γιούβετ γκα πακάι ἱμ· πέρ τζίλενε γκα ἔετὸ πούνερα μὲ φοδίτνι μούα μὲ φούρρε;

33. Γιὸν περφέιτκνε ἀτιγ τζι- φούτε, ἐ ἰ θάνε, πέρ πούνε τε μίρρε στέ πίμε μὲ φούρρε τιγ, πὸ πέρ βλασφημὶ, ἐ δὲ σὲ ψὲ τιγ, ντόνε σὲ γὲ νιερὶ, πέρ βέτεχενε τέντε Περντί.

34. Οὐ περφέιτκ ἀτοῦρε Ἰησοῦτ' νοὺκ' ἔ- ὅτε σκρούαρε ντὲ νόμ τοῦαῖγ, οὔνε θάττῃς κὲ γιου γίνι Περντίρα;

35. Ντέσ- τε κὲ θὰ Περντίρα ἀτά, κὲ κουβεντόι Περντία μὲ τὰ ἐ νοῦκε μούντ' τε θότε ντρίσε κάρτα.

36. Ατὲ κὲ σενγτερόι παπάι, ἐ ἐδερφόι ντὲ πότε, γιούβετ θόι, κὲ βλασφημῖς, σὲ ψὲ οὐ θάττῃς, κὲ πίρ- ρι ἐ Περντίσε γιάμ;

37. Ντέ μὸς πέιγ πούνετ' ἐ πα- πάιτ σίμ, μὸς μὲ πesonί.

38. Μὰ ντέσ- τε κὲ ἰ πέιγ, τζδοῖ τε πesonί μούα, πesonί ντὲ πούνερα τε μία, κὲ τε ἴχνι, ἐ τε πesonί κὲ

στεύσητε, ὅτι ὁ Πατὴρ εἶναι ἐν ἐμοί, παλάϊ ἔσθε τὲκ οὗ, ἐ οὐ τὲ παλάϊ.
καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ.

39. Ἐζήτουν λοιπὸν πάλιν νὰ πιά-
σωσιν αὐτόν· καὶ ἐξέφυγεν ἐκ τῆς χει-
ρὸς αὐτῶν.

40. Καὶ ὑπῆγε πάλιν πέραν τοῦ
Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐθά-
πτιζε καταρχὰς ὁ Ἰωάννης· καὶ ἐ-
μεινεν ἐκεῖ.

41. Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν,
καὶ ἔλεγον, ὅτι ὁ Ἰωάννης μὲν οὐδὲν
θαῦμα ἔκαμε· πάντα ὁμῶς ὅσα εἶπεν
ὁ Ἰωάννης περὶ τούτου, ἦσαν ἀληθινά.

42. Καὶ ἐκεῖ ἐπίστευσαν πολλοὶ
εἰς αὐτόν.

ΚΕΦ. ΙΑ. 11.

ΗΤΟ ΔΕ ΤΙΣ Ἀσθενὴς, Λάζαρος, ἀπὸ
Βηθανίας, ἐκ τῆς κώμης τῆς Μαρίας
καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς.

2. (Ἡ δὲ Μαρία ἦτο ἡ ἀλείψασα
τὸν Κύριον μὲ μύρον καὶ σπογγίσασα
τοὺς πόδας αὐτοῦ μὲ τὰς τρίχας αὐ-
τῆς, τῆς ὁποίας ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος
ἠσθένει).

3. Ἀπέστειλαν λοιπὸν αἱ ἀδελφαὶ
πρὸς αὐτόν λέγουσαι, Κύριε, ἰδοὺ,
ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷς ἀσθενεῖ.

4. Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν,
Αὕτη ἡ ἀσθένεια δὲν εἶναι πρὸς θά-
νατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θε-
οῦ, διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ
δι' αὐτῆς.

5. Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρ-
θαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν
Λάζαρον.

6. Καθὼς λοιπὸν ἤκουσεν ὅτι ἀ-
σθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινε δύο ἡμέρας ἐν
τῷ τόπῳ ὅπου ἦτο.

7. Ἐπειτα μετὰ τοῦτο λέγει πρὸς
τοὺς μαθητάς, Ἄς ὑπάγωμεν εἰς τὴν

39. Ε ἡερκότεγνε πὰ περσερι τὰ
ζίγνε ἀτὲ πὸ δόλι γκα δόρρ ἐτοῦρε.

40. Ε βάτε πάφενε περτέγ Ιορ-
δάνητ, ντὰ τὲ βέντ κὲ κὰ περπρα
Ιωάννη, ἐ παφζόν, ἐ μπέτι ἀτγέ.

41. Ε βάνε σούμεε τὲκ ἀτ, ἐ θόσ-
νε· σὲ Ιωάννη νούκὲ πέρρι ντοῖνὲ θαύ-
με· μὰ σὰ θὰ πὲρ κὲτὲ Ιωάννη, ἴσνε
τὲ βερτέτα.

42. Ε πesusανε σούμεε ἀτγὲ τὲκ
ἀτ.

Κρίε Ενιμπεδγιτέτετε ΙΑ. ΙΙ.

Κὲ σεμούρε νιὲ Λάζαρ γκα Βιθανία,
γκὰ φσιάτι ἰ Μαρίσε, ἐ δὲ ἰ Μάρ-
θεσε μότρεσε σάιγ.

2. (Ε Μαρία ἰσ ἀγιὸ κὲ λέου Ζό-
τνε μὲ μύρο, ἐ ἰ φσίου κέμπετ' ἐτιγ
μὲ λέσσερατ' ἐ κρέιτ σὲ σάιγ, ἐ βε-
λαί κεσάγια κὲ σεμούρε.).

3. Δερφοῦανε δὰ μότρατε ντὲ ἀτ,
τὶ θόσνε· Ζὸτ, γιὰ ἀτ κὲ δὸ τι, ἔσθε
σεμούρε.

4. Ε σὶ διφιότ Ιησοῦ, θὰ· κειγιὸ
σεμουντὲ νούκ' ἔσθε πὲρ βδέλεγε, πὸ
πὲρ λεβδιμ τὲ Περντίσε, κὲ τὲ λε-
βδόνετὲ ἰ πέρρι ἰ Περντίσε μὲ ἄνε
τασάιγ.

5. Ε ἰ δούαγ Ιησοῦ Μάρθενε, ἐ
δὲ μότρεν' ἐσάιγ, ἐ δὲ Λάζαρινε.

6. Ε πόκε διφιότ δὰ κὲ ἔσθε σε-
μούρε, ντένι ἀχίερε μπὰ τὲ βέντ δὲ
δίτ.

7. Ε πασανταίγ οὐ θότε μαθητί-
βετ' λὲ τὲ θέμι περσερι ντὲ Ιουδαίε.

Ἰουδαίαν πάλιν.

8. Αέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταί, Ῥαββί, τώρα ἐζήτουν νὰ σὲ λιθοβολήσωσιν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ;

9. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Δὲν εἶναι δώδεκα αἱ ὥραι τῆς ἡμέρας; ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, δὲν προσκόπτει, διότι βλέπει τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου.

10. Ἐάν τις ὁμῶς περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, διότι τὸ φῶς δὲν εἶναι ἐν αὐτῷ.

11. Ταῦτα εἶπε, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἀλέξανδρος ὁ φίλος ἡμῶν ἐκοιμήθη· ἀλλὰ ὑπάγω διὰ νὰ ἐξυπνίσω αὐτόν.

12. Εἶπον λοιπὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Κύριε, ἂν ἐκοιμήθῃ θέλει σωθῇ.

13. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶχεν εἰπεῖ περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι ὁμῶς ἐνόμισαν ὅτι λέγει περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου.

14. Τότε λοιπὸν εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ, Ὁ Ἀλέξανδρος ἀπέθανε.

15. Καὶ χαίρω διὰ σῆς, διὰ νὰ πιστεύσατε, διότι δὲν ἤμην ἐκεῖ· ἀλλ' ἄς ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν.

16. Εἶπε δὲ ὁ Θωμᾶς, ὁ λεγόμενος Δίδυμος πρὸς τοὺς συμμαθητάς, Ἄς ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς· διὰ νὰ ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

17. Ἐλθὼν λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς, εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας· ἔχοντα ἤδη ἐν τῷ μνημείῳ.

18. Ἦτο δὲ ἡ Βηθανία πλησίον τῶν Ἱερουσολύμων ἀπέχουσα ὡς δεκαπέντε στάδια.

19. Καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἔχον ἐλθεῖ πρὸς τὴν Μάρθαν καὶ Μαρρίαν, διὰ νὰ παρηγορησῶσιν αὐτάς· περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν.

8. Ἰ θὸν' ἀτίγ μαθητίτε· Δάσκαλ, ντασ'τὶ τὲ κερκούγνε τί τὲ τὲ βρίσνε τζιφούτε μὲ φούρρε, ἐ περσερὶ βέτε ἀτγέ;

9. Οὐ περφέιτκ Ἰησοῦτ' νοῦκε καὶ διμπεδγιέτε σαχάτ δίτα; κοῦρ ἔτζεν νιερίου δίτνε, νοῦκε σκοντάψ' σὲ ψὲ ὅεχ δρίτεν' ἐ χετὰτγ δινιάσε.

10. Μὰ κοῦρ τὲ ἔτζεγε νιερί νάτνε, σκοντάψ, σὲ ψὲ σκά δρίτε μπὲ βέτεχε.

11. Κετὸ θά' ἐ πασαντάτγ οὐ θότ' ἀτούρε· Ἀλέξανι μίκου ἔνε φγιέτι· πὸ βέτε τὰ ζιγίότγ ἀτὲ γκαὶ φιούμι.

12. Ἰ θάνε δὰ μαθητίτ' ἐτίγ· Δάσκαλ, νιὲ φλέ, δὸ τί γέτε περ ὅεντέτ.

13. Μὰ Ἰησοῦτ' οὐ θά περ ὁδέχεγε τὲ τίγ, ἐ ἀτούρε γιού δούκ σὲ οὐ θότ περ τὲ φλέτουριτ' ἐ φιούμιτ.

14. Αχίερε πὰ οὐ θά ἀτούρε Ἰησοῦτ' χάπετε· Ἀλέξανι βῆδι.

15. Ε κάμ φεζίμ περ γιούβετ (χὲ τὲ πεσόνι) χὲ οὔνε σγέσε ἀτγέ, πὸ χαιγδενι τὲ βέμι τέκ ἀτ.

16. Θότε δὰ Θωμάτ χὲ Θούχαετγ Δίδυμο ὁδέχεβτ σὲ τίγ· χαιγδενι τὲ βέμι ἐ δὲ νά, τὲ ὁδέσεμμε πάσκε με ἀτέ.

17. Ε κοῦρ ἔρδι ἀτγὲ Ἰησοῦτ', ἐ φέτι ἀτὲ χὲ χιόνε σκούρε κατέρ διτ χὲ κὲ νιὲ βάρρ.

18. (Ε Βιθανία κὲ ἄφερ γκα Ἱερουσαλίμι γγέρα πεσεμπεδγιέτε στάδε.

19. Ε ὁόμε γκα τζιφούτε βάνε τὲ Μάρθα ἐ τὲ Μαρία χὲ τί παρηγορίσνε ἀτὸ πὲρ βελάν' ἐτούρε.

20. Ἡ Μάρθα λοιπὸν καθὼς ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐρχεται, ὑπήντησεν αὐτόν· ἡ δὲ Μαρία ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ.

21. Εἶπε λοιπὸν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, ἐὰν ἦτο ἐδῶ, ὁ ἀδελφός μου δὲν ἤθελεν ἀποθάνει.

22. Πλὴν καὶ τώρα ἐξεύρω, ὅτι ὅσα ζητήσης παρὰ τοῦ Θεοῦ θέλει σοὶ δώσει ὁ Θεός.

23. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Ὁ ἀδελφός σου θέλει ἀνάστηθαι.

24. Λέγει πρὸς αὐτόν ἡ Μάρθα, Ἐξεύρω ὅτι θέλει ἀναστηθῆναι ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

25. Εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καὶ ὁ ἀποθάνων θέλει ζῆσαι.

26. Καὶ πᾶς ὅστις ζῇ καὶ πιστεύει εἰς ἐμὲ, δὲν θέλει ἀποθάνει εἰς τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο;

27. Λέγει πρὸς αὐτόν, Ναί, Κύριε, ἐγὼ ἐπίστευσα, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.

28. Καὶ ἀφ' οὗ εἶπε ταῦτα, ὁ πῆγε καὶ ἐφώνησε Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς κρυφίως· καὶ εἶπεν, Ὁ διδασκαλός ἤλθε, καὶ σὲ καλεῖ.

29. Ἐκεῖ· καὶ καθὼς ἤκουτε, σκόνεσται ταχέως· καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν.

30. (Δὲν εἶχε δὲ ἐλθεῖν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦτο ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτόν ἡ Μάρθα.)

31. Οἱ Ἰουδαῖοι λοιπὸν οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραγορῶντες αὐτὴν ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ἐσηκώθη ταχέως καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτὴν, λέγοντες Ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, διὰ τὸ καλεῖσθαι ἐκεῖ.

20. Ἡ Μάρθα πῶς διψᾷ καὶ θυγνέται Ἰησοῦ, ἡ δὲ Μαρία περπάρει ἐν τῇ ντὲ ὅτεπὶ.

21. Ἰ θότ· δὲ Μάρθα Ἰησοῦτ, Ζήτ, τὲ γέσσε καίτου, νοῦλ· δούαίγ τὲ βδίσ βελάτ· μ.

22. Πὴ ἐ δὲ νταῦτὶ ἐ δὲ, σὲ σὰ καὶ οἱ κερκότης Περντίσε δὲ τὲ τί ἀπε τὶγ Περντία.

23. Ἰ θότ· ἀσάίγ Ἰησοῦτ· δὲ τὲ γγιαάλετε βελάτ· μ.

24. Ἰ θότ· ἀτὶγ Μάρθα· ἐ δὲ καὶ δὲ τὲ γγιαάλετε, ντὲ τὲ γγιαάλουρε τὲ δίτεσε παστάτ· μ.

25. Ἰ θότ· ἀσάίγ Ἰησοῦτ· οὔνε γιάμ τὲ γγιαάλουριτε, ἐ δὲ γέτα· κοῦσ πῶσὸν μπε μούα, ἐ δὲ ντὲ βδέκτε, δὲ τὲ βόγε.

26. Ἐ τζῶδ νισρὶ καὶ βόν, ἐ πῶσὸν μούα, νοῦλ· βδὲς ντὲ γέτε τὲ πὰ σόσουρε· πῶσὸν τί καίτε;

27. Ἰ θότ· ἀτὶγ Μάρθα, βερτετ ὦ Ζήτ, οὔνε πῶσὸν καὶ τί γὰρ Κρίστι· ἰ πῆρρὶ ἰ Περντίσε, καὶ καὶ ἀρδουρε ντὲ κάτε.

28. Ἐ οἱ θὰ καίτ· φγιαάλες Ἰησοῦ, ἐ θύρρὶ φθέχουρα Μαρίαν· μότρεν· ἐσάίγ, ἐ ἰ θὰ· ἔσσε καίτου Δάσκαλῖ, ἐ τὲ θερρέτ.

29. Ἀγὶδ πῶλ· διφία, οὐ γκαρὲ μὲ τὲ ὅπαίγτα, ἐ θάτ· τεκ αἱ.

30. (Σὲ ψὲ ἐ δὲ νοῦλ· κλῖ· χίρε Ἰησοῦ ντὲ φῶιτ, πὸ ἰῶ ντὲ βῆντ καὶ ἐ πῶλ· ἀτὲ Μάρθα.)

31. Ἐαντάίγ τζιρούτε καὶ ἰῶνε μὲ τὲ ντὲ ὅτεπὶ ἐ ἐπαρηγορίσε ἀτὲ, οἱ κᾶνε Μαρῖαν· καὶ οὐ γκαρὲ μὲ τὲ ὅπαίγτα, ἐ δὲλ· γιάτ· τε, ἰ θάν· ἀσάίγ πᾶς, σὲ ψὲ συλοῦσε καὶ θέτε ντὲ θάρρ· τὲ κιάρε καίγε.

32. Ἡ Μαρία λοιπὸν καθὼς ἤλθεν ὅπου ἦτο ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν, ἔπασεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, λέγουσα πρὸς αὐτόν, Κύριε, ἐάν ἦσο ἐδῶ, ὁ ἀδελφός μου δὲν θήλειν ἀποθάνει.

33. Ὁ δὲ Ἰησοῦς καθὼς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν, καὶ τοὺς ἐλθόντας μετ' αὐτῆς Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐστέναζεν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, καὶ ἐπαράχθη.

34. Καὶ εἶπε, Πῶς ἐβόλατε αὐτόν; Λέγουσι πρὸς αὐτόν, Κύρις, ἐλθέ καὶ ἰδὲ.

35. Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς.

36. Ἐλέγον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι, ἰδὲ πόσον ἠγάπα αὐτόν.

37. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον Δὲν ἠδύνατο οὗτος, ὅστις ἠνοίξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ νὰ κάμῃ. ὥς τε καὶ οὗτος νὰ μὴ ἀποθάνῃ;

38. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν πάλιν στενάζων ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. Ἦτο δὲ σπήλαιον, καὶ ἔκειτο λίθος ἐπ' αὐτοῦ.

39. Λέγει ὁ Ἰησοῦς, Σηκώσατε τὸν λίθον. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀποθανόντος, ἡ Μάρθα, Κύριε, ὅζαι ἤδη· διότι εἶναι τεσσαρῶν ἡμερῶν.

40. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Δὲν σοὶ εἶπον, ὅτι ἐάν πιστεύσῃς, θέλεις ἰδεῖ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ;

41. Ἐσήκωσαν λοιπὸν τὸν λίθον, ὅπου ἔκειτο ὁ ἀποθανών. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, εἶπε, Πάτερ, εὐχαριστῶ σοί, ὅτι μου ἤκουσας.

42. Καὶ ἐγὼ ἐγνώριζον ὅτι πάντοτε μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸδ' περιεστώτα εἶπον τοῦτο, διὰ νὰ πιστεῦσώσιν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας.

32. Ἡ Μαρίαγια πόκε βᾶτε τέκ καὶ Ἰησοῦι, ἐ πόκε ἐ πὰ ἀτέ, βὰ περμπις ντέρ χέμπε τέ τιγ, ἐ ἰ θότ' Ζότ, τέ γέυε χετου, νούχε δούαιγ τέ ὁδὶς βελατ ἱμ.

33. Ε Ἰησοῦι σὶ ἐ πὰ ἀτέ χε κιάν, ἐ δὲ τζιφούτε χε χέιν ἄρδουρε με τέ χε κιάιγνε, ἰ ἔμπόι μπὲ ζέμπερε, ἐ δρόδι βέτεχεν' εἰγ.

34. Ε θά' κοῦ ἐ χίνι βένε ἀτέ ἰ θόν' ἀτίγ' Ζότ, ἔγια, ἐ σίχ.

35. Ε Ἰησοῦν ἐ μούαβρε λιότε.

36. Ανταίγ θότνε τζιφούτε, σίχνι σὰ ἐ δούαιγ ἀτέ.

37. Μὰ τζὰ τετγιέρε γκα ἀτὰ θίνε· νούχε μόντ κοῦιγ χε χάπι σίτ' ἐ σὲ βέρπεριτ, τέ λέν χε τέ μὲς ὁδὶς ἐ δὲ κοῦιγ;

38. Μὰ Ἰησοῦι περσερι τούκ' ἐ ἔμπόυαρε μπὲ ζέμπερε, βγιέν μπὲ βάρβ, χε χε νιὲ σπηλὲ, ἐ μπὰ τέ κα βένε νιὲ φούρβ σίπερ.

39. Ε θότ' Ἰησοῦι γκρίνι φούρβε, ἰ θότ' ἀτίγ ἐ μότ' ἐ σὲ βδέκουριτ Μάρθα, Ζότ, καλλπέτε νταῶτὲ, σὲ ἔυτε κάτερ δίτζ.

40. ἰ θότ' ἀσάιγ Ἰησοῦι· νούχε τέ θάτζε τιγ, χε νιὲ πεσόφτζ δὲ τέ ὑόγτζ λῆβδὶμν' ἐ Περντίσε;

41. Γκρίγτινε δὰ φούρβε τέκ δέρφειγ ἰ βδέκουρι, ἐ Ἰησοῦι γκρίγτι σίτε λάρτ, ἐ θά' απὰ τ' ἐφχαριστίς τιγ, σὲ ψὲ με δῆφιβε.

42. Πὸ εὐν' ἐ δίγ^ε χε κουρδὸ με δῖφιν μούα· μὰ ἐ θά' ζε πῶ τοῦρμε χε φέντετε χέτου ρότουλε, χε τέ πῶ τόγνε σὲ τὲ με χε δερφούαρε.

43. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, μετὰ φωνῆς μεγάλης ἐκράυατε, Ἀάαα, Ἀάαα, διὰ τὸ ἐλθεῖν ἐξω.

44. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας μετὰ τὰ σάβανα· καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦτο περιδεδεμένον μετὰ στυδῆριον. Ἀέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Λύσατε αὐτὸν καὶ ἀφήσατε νὰ ὑπάγῃ.

45. Πολλοὶ λοιπὸν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες εἶχον ἐλθεῖν εἰς τὴν Μαρίαν, καὶ εἶδον ὅσα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

46. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους, καὶ εἶπον πρὸς αὐτοὺς ὅσα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς.

47. Συνεπρόττησαν λοιπὸν συνέδριον οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, καὶ ἔλεγον, Τί κάμνομεν; διότι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ θαύματα κάμνει.

48. Ἐν ἀφῆσωμεν αὐτὸν οὕτω, πάντες θέλουσι πιστεύσαι εἰς αὐτόν· καὶ θέλουσιν ἐλθεῖν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀρχνῆσαι καὶ τὸν τόπον ἡμῶν καὶ τὸ ἔθνος.

49. Εἰς δὲ τις ἐξ αὐτῶν, ὁ Καϊάφας, ὅστις ἦτο ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Σαίς δὲν ἐξεύρετε τίποτε;

50. Οὐδὲ συλλογίζεσθε, ὅτι μᾶλλον συμφέρει νὰ ἀποθάνῃ εἰς ἄνθρωπος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ νὰ μὴ ἀπολεσθῇ ὅλος τὸ ἔθνος.

51. Τοῦτο δ' ἄρ' ἐαυτοῦ δὲν εἶπεν, ἀλλ' ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου προεφήτευσεν ὅτι ἐμελλεν ὁ Ἰησοῦς νὰ ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους.

52. Καὶ οὐχὶ μόνον ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ συνάξῃ εἰς ἑν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα.

43. Εὐ οὐ θὰ χετὸ, θύρρι μετὰ τὴν τὴν μαδ, Ἀάαα, διὰ τὸ ἐλθεῖν.

44. Εὐ δόλι ἐ βδέκουρι λίδουρς κέμπετε, ἐ δὲ δούαβρετ μετὰ πασκα. ἐ δὲ φάκε τὴν κὲ πῆστυγίλε μετὰ δεσταμέλ· οὐ θότ' ἀτούρε Ἰησοῦ· ζῖδινε ἀτὲ, ἐ λῖβριε τὴν βέγε.

45. Αντάιγ θούμε γκα τζιφούτῃ κὲ πῆτνε ἀρδουρῃ τὴν Μαρία, ἐ πάν' ἀτὲ κὲ πῆβρι Ἰησοῦ, πῆσουάνε ντὲ ἀτ.

46. Μὲ τζὲ γκα ἀτὰ βάνε ντὲ Φαρισαίγ, ἐ οὐ βεφίαν' ἀτούρε ἀπὸ κὲ πῆβρι Ἰησοῦ.

47. Οὐ μπεγιοῦαδε δὲ πῆρ χετὲ πῶνε τὴν πᾶρετ' ἐ πρίφτερετ. ἐ δὲ Φαρισαίγτε, ἐ θόδνετ τζὲ πῆγεμε; σὲ ψὲ κούγῃ ἡερί πῆν ἀούμε νισάνε, ἐ θάύμερα,

48. Ντὲ ἐλιάφτζιμα ἀτὲ χεστού, δὲ τὴν πῆσόγενε φῖθε ντὲ ἀτ, ἐ δὲ τὴν βίγενε Ῥωμάνε-ε τὴν νὰ σκούλγενε ἐ δὲ βῆντε, ἐ δὲ φιλίνε τένε.

49. Μὰ νῆ γκα ἀτὰ κὲ κιοῦχα-εἰγ Καγιαφ, κὲ ἔδ' ἐ πᾶρι ἐ πρίφτερετ ἐ ἀτὴν μότιτ, οὐ θότ' ἀτούρε γιού νούκς δῖγι φάρβε φέ.

50. Α· σολοῦσιν, κὲ ἔστ' ἐμπᾶρε πῆρ νέβετ τὴν βδέσε νῆ ἡερί πῆρ φῖθε λαόνε, ἐ τὴν μὸς χοσμπάσε φῖθε φιλία.

51. Εὐ χετὲ νούκ' ἐ θὰ βέτεχεγια εἰτῖγ· πὸ σὲ ψὲ κὲ ἐ πᾶρι ἐ πρίφτερετ ἐ ἀτὴν μότιτ, προφητέφι, κὲ δούχαίγ τὴν βδῖς Κρίστι πῆρ φυλί.

52. Εὐ γιὸ πῆρ φυλί βέτεμε, πὸ ἐ δὲ πῆρ τὴν περμπεγέδουρς φῖθε πᾶσῃς δγιάμτ' ἐ Περντίσε κὲ κένε περχά-πουρῃ.

53. Ἀπ' ἐκείνης λοιπὸν τῆς ἡμέρας συνεβουλευθήσαν, διὰ νὰ θανάτωσωσιν αὐτόν.

54. Ὅθεν ὁ Ἰησοῦς δὲν περιπατεῖ πλέον παρῥησίᾳ μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν εἰς τὸν τόπον πλησίον τῆς ἐρήμου εἰς πόλιν λεγομένην Ἐφραῖμ, καὶ ἐκεῖ διέτριβε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

55. Ἐπλησίαζε δὲ τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων· καὶ πολλοὶ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου εἰς Ἱερουσόλυμα πρὸ τοῦ πάσχα, διὰ νὰ καθαρίσωσιν ἑαυτούς.

56. Ἐζήτουν λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους ἱστάμενοι ἐν τῷ ἱερῷ, Τί σὰς φαίνεται; ὅτι δὲν θέλει ἔλθαι εἰς τὴν ἑορτήν;

57. Εἶχον δὲ δώσει προσταγὴν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐάν τις μάθῃ ποῦ εἶναι, νὰ μηνύσῃ, διὰ νὰ πιάσωσιν αὐτόν.

ΚΕΦ. ιβ'. 12.

Ο ἸΗΣΟΥΣ λοιπὸν πρὸ ἐξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν ὅπου ἦτο ὁ Λάζαρος ὁ ἀποθνῶν, τὸν ὁποῖον, ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν.

2. Καὶ ἔκαμον εἰς αὐτὸν δεῖπνον ἐκεῖ. καὶ ἡ Μάρθα ὑπηρέτει· ὁ δὲ Λάζαρος ἦτο εἰς ἐκ τῶν συγκαθημένων μετ' αὐτοῦ.

3. Τότε ἡ Μαρία λαβοῦσα μίαν λίτραν μύρου νάρδου καθαῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ μετὰ τὰς τρίχας αὐτῆς ἐσπόγγισε τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπλήσθη ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ μύρου.

4. Λέγει λοιπὸν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ Ἰούδας Σίμωνος ὁ Ἰσκαριώτης, ὅστις ἔμελλε νὰ παρα-

53. Εἰς γὰρ ἀγίῳ δίδτε πένε μου-
θαβερε καὶ τὰ θρίσνε ἀτέ.

54. Ἰησοῦι ἀδὰ νοῦκ' ἔτξεν με
φάκεζα ντε πέρ τζιφούτ, πὸ ἱκου ὁ
βάτε ντε νῆ θέντ ἄφερ ἐρημίσε,
ντε κιουτέτ καὶ κιούχαεγ' Ἐφραῖμ·
ἐ ἀτγὲ ρίγ πάσχε με μαθητίτ' ἐτίγ·

55. Εἰς ἄφερ πάσκα ἐτζίφου-
τετ' ἐ χίπνε σούμσε γκα ἀτ θέντ ντε
Ἱερουσαλὶμ περπέρα πάσχεσε πέρ τῆ
παστρούαρς θέτεχαν' ἐτούρε.

56. Εἰ ἐ κερκότγνε Ἰησοῦνε· ἰὸ
θόσνε ὑέρι με γιάτερινε τέκ βίγνε
ντε Ἱερὸ, κλῖσ οὐ δούλετε γιούβετ, καὶ
τῆ μὸς βίγνε θάχε ντε τῆ κρέμπτε.

57 Εἰ τῆ πάρετ' ἐ πρίφτερετ' ἐ
δὲ Φαρισείγτε πάνε δένε πορσί, σὲ
κούσ τὰ δίγνε σὲ κού εἰσ' ἀτ, τοῦ βί-
φέγνε, καὶ τὰ ζέν' ἀτέ.

Κρίε Εδιμπεδγ:άτετε. ιβ'. 12.

Ἰησοῦι δὲ με περπέρα φιάσσε δίδτε
σὲ πάσχεσε ἔρδι ντε Βιθανί τέκ κα
Λάζαρι θδέκουρε με πάρε, καὶ ἐ πατ
γγιάλτουρε γκα θάρρι.

2. Εἰ πένε ἀτίγ ἀτγὲ φοῦττι, ἐ
Μάρθα σερπέν ντε μεσάλε, ἐ Λάζαρι
κὲ νῆ γκα ἀτὰ κα βίγνε πάσχε με
τῆ ντε μεσάλε.

3. Εἰ Μαρία σὶ μόρρι ὑῆ λίτρε
μύρο τῆ ντζιγίρε γκα Νάρδο τῆ κε-
μούαρς ἐ τῆ στρέγτε, λέου κέμπτε
ἐ Ἰησοῦι, ἐ γιά φόσιου κέμπτε' ἐτίγ
με λέσσερα τῆ σάιγ' ἐ ὅτεπία οὐ
μποῦσ γκα μυρουδιά ἐ μύροσε.

4. Θόττε δὲ ὑῆ γκα μαθητίτ' ἐ-
τίγ, Ἰούδα ἐ Σίμωνιτ Ἰσκαριώτ' ἀτ
δὲ δούαίγ τὰ παραδὸς ἀτέ.

δώση αὐτόν,

5. Διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον δὲν ἐπωλήθη τριακόσια δηνάρια καὶ ἐδόθη εἰς τοὺς πτωχοὺς;

6. Εἶπε δὲ τοῦτο, οὐχὶ διότι ἔμελλεν αὐτὸν περὶ τῶν πτωχῶν, ἀλλὰ διότι ἦτο κλέπτης, καὶ εἶχε τὸ γλωσσόκομον, καὶ ἐβάσταζε τὰ βαλλόμενα εἰς αὐτό.

7. Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἄφες αὐτήν· εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου ἐφύλαξεν αὐτό.

8. Διότι τοὺς πτωχοὺς πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ ὅμως πάντοτε δὲν ἔχετε.

9. Ἐμαθε δὲ ὄχλος πολλὸς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι εἶναι ἐκεῖ καὶ ἦλθον οὐχὶ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλὰ διὰ νὰ ἴδωσι καὶ τὸν Λάζαρον, τὸν ὁποῖον ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν.

10. Συνεβουλεύθησαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς, διὰ νὰ θανατώσωσι καὶ τὸν Λάζαρον·

11. Διότι πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων δι' αὐτὸν ὑπήγαινον, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

12. Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολλὸς, ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα,

13. Ἐλάβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτοῦ καὶ ἔκραζον, ὡσαννὰ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ.

14. Εὐρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὄναριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς εἶναι γεγραμμένον,

15. « Μὴ φοβοῦ· θύγατερ Σιών, ἰδοὺ, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πώλου ὄνου. »

16. Ταῦτα ὁμοῦς δὲν ἐνόησαν οἱ

καὶ ψὲ νοῦκ' οὐ οἶτ' ἔστι μύρα τρεκίντ δηνάρε, ἐ τίπειγνε ντὲ τὲ θάρφερε;

6. Εἰ χετὲ ἐ θὰ, γιὸ σὲ ψὲ χιὸ σιλοὶ πὲρ τὲ θάρφερε, πὸ σὲ ψὲ κὲ κουσάρ, ἐ χιὸ κουλέτενε, ἐ μπάν αὐτὸ κὲ βίγνε πρέντα.

7. Θότ' ἀδὰ Ἰησοῦ· λίρριε ἀτὲ, πὲρ ντὲ δίτε τὲ σὲ κάλτouriτ σιμ ντὲ θάρρ ἐ δούαιγτι τὰ πέγε χετὲ.

8. Σὲ ψὲ τὲ θάρφερτε κουρδὸ μὲ βέτεχε τούκιγ ἰ χίνι, πὸ μούα σμε χίνι κουρδὸ.

9. Εἰ μψόι δὰ σοῦμε τούρμε γκα τζιφούτε χὲ ἰσ μπά τὲ βέντ' ἐ ἐρδε γιὸ πὲρ Ἰησοῦνε βέτεμε, πὸ τὲ σίγχε ἐ δὲ Λάζαρινι χὲ ἐ γγιαλί γκα τὲ βόεκουριτε.

10. Εἰ τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ κένε κουβέντ τὲ θρίσνε ἐ δὲ Λάζαρινε,

11. Σὲ ψὲ σοῦμε γκα τζιφούτε πὲρ τὲ πάρρ ἀτὲ βίγνε, ἐ πεσοῦγνε ντὲ Ἰησοῦ.

12. Τὲ νέσερμενε σοῦμε τούρμε, καὶ πάτν' ἀρδουρε ντὲ τὲ κρέμπε, σι διφισῶανε χὲ θγιέν Ἰησοῦ ντὲ ἰερουσαλίμ,

13. Μούάρρε δέφατ' ἐ κουρμάβετ, ἐ ἰ δούαλε ἀτίγ περπάρε, ἐ θερρίσνε. ὡσαννὰ, ἐ πεκούρε ἀτ' ἐ θγιέν μπε ἔμερ τὲ Ζότιτ, μπρέτι ἰ Ἰσραήλιτ.

14. Εἰ Ἰησοῦ σι φέτι ὡ ἐ Κρότζ, ντέν μπι τὲ, σι κούντρ' ἔστε σκουάρε,

15. Μὸς οὐ τρέμπ ὡ πίγε ἐ Σιῶνιτ· γιὰ, μπρέτι ἔτ θγιέν, καλιοσάρ μπε ὡ ἐ κρότζ τὲ φομάρετε.

16. Εἰ μαθητίτ' ἐτίγ νοῦκ' ἰ κου-

μαθῆναι αὐτοῦ κατ' ἀρχάς· ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐνεθυμήθη· ἔσαν ὅτι ταῦτα ἦσαν γεγραμμένα δι' αὐτόν, καὶ ταῦτα ἔκαμον εἰς αὐτόν.

17. Ἐμαρτύρει λοιπὸν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ, ὅτι ἐφώναξε τὸν Λάζαρρον ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἀνέστησεν αὐτόν ἐκ νεκρῶν.

18. Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτὸν ὁ ὄχλος, διότι ἤκουσεν ὅτι ἔκαμε τὸ θαῦμα τοῦτο.

19. Οἱ Φαρισαῖοι λοιπὸν εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Βλέπετε ὅτι δὲν ὠφελεῖτε οὐδέν· ἰδοὺ ὁ κόσμος ἀπίστω αὐτοῦ ὅτι ηὐγην.

20. Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες μετὰ τῶν ἀναβαινόντων διὰ νὰ προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ·

21. Οὗτοι λοιπὸν ἦλθον πρὸς τὸν Φίλιππον τὸν ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, λέγοντες, Κύριε, θέλομεν νὰ ἰδῶμεν τὸν Ἰησοῦν.

22. Ἐρχεται ὁ Φίλιππος καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἀνδρέαν· καὶ πάλιν ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ Φίλιππος λέγουσι πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

23. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς, λέγων, Ἦλθεν ἡ ὥρα διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

24. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σὰς λέγω· ἔάν τις ἀποθάνῃ ἐν τῷ κόσμῳ, αὐτὸς μένει· ἔάν τις ὁμῶς ἀποθάνῃ, πολλὸν καρπὸν φέρει.

25. Ὅστις ἀγαπᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, θέλει ἀπολέσῃ αὐτήν· καὶ ὅστις μισεῖ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ· τοῦτο, εἰς ζωὴν αἰώνιον θέλει φυλάξαι αὐτήν.

26. Ἐάν τις ὑπηρετῇ τις, ἐμὲ δὲ ἀκολουθεῖ· καὶ ὅπου εἰμι ἐγώ, ἐκεῖ

πετάσκει καὶ ἐγὼ· ἐπάρε· πρὸ κοῦρ οὐ ντερρύουα Ἰησοῦ, ἀχέρε οὐ κοῦιγ· τοῖαντε καὶ ἀπὸ κένε σκούρε περ ἀ· τὲ ἐ κατὸ ἰ πένε ἀτίγ.

17. Ε τοῦρμα καὶ καὶ με ἀτὲ μαρτυρίαν, καὶ Λάζαρινε ἐ θύρρι γὰρ θάρρι, ἐ ἐ γυιάλι ἀτὲ γὰρ τὲ ἐδέκουριτε.

18. Πρὸ ἀντάιγ ἰ δόλι περπάρα ἀτίγ τούρμα, σὲ ψὲ διφώτ καὶ πέρρι ἀτὲ κατὲ θαύμα.

19. Ε φαρισάιγτε θάνε νίερί με γιάτρινε· σίχνι· καὶ νούκα πείγμε γὲ νάβητ φάρρε· γὰρ πότα ἐένε παρ ἀτίγ.

20. Ε κένε τζὰ Ἑλλήνε γὰρ ἀτὰ καὶ χίθνε ἀρδουρε τὲ φάλισνε ντὲ τὲ κρέμπτε.

21. Κατὰ δὰ γιού κιάθνε Φίλιπποιτ καὶ καὶ γὰρ Βηθσαϊδάγια ἐ Γαλιλαίεσσ· ἐ ἰ λούτεϊγν· ἀτίγ, ἐ ἰ θόθνε, Ζότ, δούαμε τὲ σόχμε Ἰησοῦνε.

22. Βγιέν Φίλιπποι, ἐ ἰ θότ· Ἀνδρέας, ἐ καὶ Ἀνδρέα ἐ δὲ Φίλιπποι ἰ θότ· Ἰησοῦιτ.

23. Ε δὲ Ἰησοῦ γιού περφέιτκ ἀ· τοῦρε ἐ οὐ θότ· ἐρδι κόχα καὶ τὲ ντεφρόνετε ἰ πέρρι νιερύουτ.

24. Βερτέτ, βερτέτ οὐ θόμ γιού· βετ· ντὲ μὸς ράφτε μπὲ δὲ κόκια ἐ φρούριτ, ἐ τὲ ἐδέττε, ἀγίθ βέτεμε μπέτετε· μὰ ντὲ βδέκτε πέν σούμε κόκα.

25. Αἰ καὶ δὲ Σπίρτιν· ἐτίγ, δὲ τὰ χουμπάσε ἀτὲ· ἐ αἰ καὶ οὐρρέν Σπίρτιν· ἐτίγ ντὲ κατὲ δινιά, δὲ τὰ σπετόγ· ἀτὲ περ γέτε τὲ πὰ σόσουρε.

26. Κοῦσ με ὁρπέν μουα, καὶ καὶ βίγνε παρ μέγε· ἐ ἀτγ καὶ γιάμ· οὔνε.

θέλει εἶσθαι καὶ ὁ ὑπηρετῆς ὁ ἐμός· καὶ ἐάν τις ἐμὲ ὑπηρετῇ, θέλει τιμήσει αὐτὸν ὁ Πατήρ.

27. Τώρα ἡ ψυχὴ μου εἶναι παραγμένη· καὶ τί νὰ εἶπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην.

28. Πάτερ, δόξα σὸν σου τὸ ὄνομα. Ἦλθε λοιπὸν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Καὶ ἐδόξασα, καὶ πάλιν θέλω δοξάσει.

29. Ὁ ὄχλος λοιπὸν, ὁ παρестῶς καὶ ἀκούσας, ἔλεγεν ὅτι ἔγεινε βροντή. Ἄλλοι ἔλεγον, Ἄγγελος ἐλάλησε πρὸς αὐτόν.

30. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἡ φωνὴ αὕτη δὲν ἔγεινε δι' ἐμὲ, ἀλλὰ διὰ σᾶς.

31. Τώρα εἶναι κρίσις τοῦ κόσμου τούτου· τώρα ἰ ἀρχῶν τοῦ κόσμου τούτου θέλει ἐκδηληθῇ ἔξω·

32. Καὶ ἐγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, θέλω ἐλκύσει πάντας πρὸς ἐμαυτόν.

33. (Τοῦτο δὲ ἔλεγε δεικνύων μὲ ποῖον θάνατον ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ.)

34. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ ὄχλος, Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου, Ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ πῶς σὺ λέγεις, Ὅτι πρέπει νὰ ὑψωθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; τίς εἶναι οὗτος ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου;

35. Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐτι ὀλίγον καιρὸν τὸ φῶς εἶναι μεθ' ὑμῶν. Περιπατεῖτε ἐν ὁσῷ ἔχετε τὸ φῶς, διὰ νὰ μὴ σᾶς καταφθάσῃ τὸ σκότος· καὶ ὅς τις περιπατεῖ ἐν τῷ σκότει, δὲν ἐξεύρει ποῦ ὑπάγει.

36. Ἐν ὁσῷ ἔχετε τὸ φῶς, πιστεῦετε εἰς τὸ φῶς, διὰ νὰ γέννητε υἱοὶ τοῦ φωτός. Ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύφθη ἰπ' αὐτῶν.

ἰστέ· δὲ τὲ γέτε· ἰ δι· αἰ· ἡ ἐρπὲν· μούα· ἰ κοῦθ'· τὲ μὲ ἀερπέγε· μούα, δὲ τὰ ντερρόγε· αἰτὲ παπαῖ.

27. Νταστί Σπάρτι ἰμ· μούδ· δρόδ· ἔτζ· τὲ θόμ; ὦ παπα, σπετόμε· γκα· κοῦγ· σαχάτ·· μὰ ἀνταῖγ· ἀρτῆ· ντὲ· ἄετῆ· σαχαί.

28. Ὡ παπα, ντερρόδ· ἐμερινε· τέντ· ἔρδι· ἀχέρε· ζε· γκα· Κίε· λῖ, ἰ δὲ· ἰ ντερ· ρόδ· ἰ, ἰ δὲ· πάφενε· δὲ τὰ ντερρόγ·

29. Ε· τοῦρμα· ἡ· ρίγν'· ἀτγὲ, ἰ· ἡ· δι· φιούανε, θόδνε· πὲ· οὐ· πὲ· φεμίμ, τετγιέρε· θόνε, Εγγε· λ'· ἰ· φόλλι· ἀτίγ·

30. Οὐ· περφέτ· ἰ· ἰησοῦ· ἰ, ἐ· οὐ· θότ·· νοῦκ·· οὐ· πὲ· πὲρ· μούα· κοῦγ· ζε, πὲ· πὲρ· γιούβετ·

31. Νταστί· ἔστ·ε· φιού· ἰ· ἡ· παῖγ· δι· νιάσε, νταστί· ἀρχόντι· ἰ· ἡ· σάγ· δι· νιάσε· δὲ τὲ· χί·δετε· γι·α·στ·ε·

32. Ε· οὔνε· κοῦρ· τὲ· γα·ρί·χε·μ· λι· ἀρτ· γκα· δέου, φίθ· δὲ· τι· χέ·κ· πὰς· βε·τίουτ·

33. (Ε· ἡ·ε·τ·ε· ἰ· θόδ·, πὲρ· τὲ· σενού·α·ρε· με·τ'· φάρρ·· ἡ·δ·έ·λε·γε· δὲ τὲ· βό·δ·ε·).

34. Γι·οῦ· περφέτ· ἰ· ἀτίγ· τοῦρμα·· νά·βε·τ· δι·φια·ώ·μ· γκα· νό·μ· ἡ· Κρί·σ·τι· ρον·γέ·τ·ε· πὰς· γέ·τε·τ·· ἰ· κί·σ· θού·α· τί·γ·, ἡ· δού·χα·τε· τὲ· γα·ρί·χε·τε· ἰ· πὲρ·ρ· ἰ· νι·ε·ρί·ου·τ·; τζί·λῖ· ἔ·στ·ε· κοῦγ· ἰ· πὲρ·ρ· ἰ· νι·ε·ρί·ου·τ·;

35. Οὐ· θότ·· ἀδ· ἰ· ἀ·τοῦρε· ἰ·ησοῦ·· ἰ· κό·μα· πὰ·χ·ζ·ε· κό·χε· ἔ·στ·ε· μὲ· γι·ού·βε·τ· δρί·τα, ἔ·τζ·ε·νι· γγέ·ρα· σὰ· κί·νι· δρί·τε, τὲ· μὲ·δ· οὐ· ζέ·ρε· γι·ού·βε·τ· ἐρε·σί·ρα, ἐ·αἰ· ἡ· ἔ·τζ·ε·ν· ντ'· ἐρε·σί·ρε, νοῦ·κ·ε· δι· σὲ· κοῦ· βέ·τε·

36. Γγέ·ρα· σὰ· κί·νι· δρί·τε·νε, π·ε· σόνι· μ·πὲ· δρί·τε, ἡ· τὲ· πέν·ε·νι· τὲ· πί·γ·τ'· ἰ· δρί·τε·σε· ἡ·ε·τ·ὲ· θὰ· ἰ·ησοῦ·, ἰ· βά·τ·ε· ἰ· οὐ· φῶ·τ·χ· π·ρί·γ· σού·ρ·ρε·σ·

37. Ἀλλ' ἐνῷ ἔκαμε τόσα θαύματα ἐμπροσθεν αὐτῶν, δὲν ἐπίστευον εἰς αὐτόν·

38. Διὰ τὴν πληρωθῆναι τὸν λόγον τοῦ προφήτου Ἠσαίου, τὸν ὁποῖον εἶπε, «Κύριε, τίς ἐπίστευσεν εἰς τὸ κήρυγμα ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίον τοῦ Κυρίου εἰς τίνα ἀπεκαλύφθη;»

39. Διὰ τοῦτο δὲν ἠδύναντο νὰ πιστεῦσαι, διότι πάλιν εἶπεν ὁ Ἠσαίας,

40. «Ἐτύφλωτε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐσκήρυξεν τὴν καρδίαν αὐτῶν, διὰ τὴν μὴ ἰδῶσι με τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ νοήσωσι με τὴν καρδίαν, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰατρεύσω αὐτούς.»

41. Ταῦτα εἶπεν ὁ Ἠσαίας, ὅτε εἶδε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ.

42. Ἀλλ' ὅμως καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· πλὴν διὰ τοῦ Φαρισαίους δὲν ὠμολόγουν, διὰ τὴν μὴ γινώσκειν ἀποσυγῶγος.

43. Διότι ἠγάπησαν τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μάλλον παρὰ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

44. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔκραξε καὶ εἶπεν, Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, δὲν πιστεύει εἰς ἐμὲ, ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με·

45. Καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ, θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με.

46. Ἐγὼ ἦλθον φῶς εἰς τὸν κόσμον, διὰ τὴν μὴ μείνῃ ἐν τῷ σκότει πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ.

47. Καὶ ἐάν τις ἀκούσῃ τοῦ λόγου μου, καὶ δὲν πιστεύσῃ, ἐγὼ δὲν κρίνω αὐτόν· διότι δὲν ἦλθον διὰ τὴν κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλὰ διὰ τὴν σῶσω τὸν κόσμον.

37. Ἐν τῷ σὲ πύρρι κάκε θαύματα τὲ μεδὰ αἱ περπάραι αὐτοῦρε, νοῦκε πεσοῦνανε ντὲ αἱ.

38. Κὲ τὲ παφούχατε φγιαλία ἐ προφήτητ Ἠσαίουτ, κὲ πὰτ θένε; Ζότ, κοῦτ' ἀσσί ατέ κὲ διφίότ γκά νέσ; ἐ μπὲ τζίλινε ἔσπε ζκουλιούαρε φουκία ἐ Ζότιτ;

39. Πρὰ ἀντάτγ νοῦκε μούντρε τὲ πεσόγινε; σὲ ψὲ πάμετα θὰ Ἠσαίου.

40. Οὐ θερπόι αὐτοῦρε σίτε, ἐ οὐ φουρε-ζότ ζέμερενε. κὲ τὲ μὲς ὁ-χενε με σί, ἐ τὲ μὲς διφίόγενε με ζέμερε; ἐ τὲ κθένε; ἐ τὲ θεροίγ ατά.

41. Κετὸ θὰ Ἠσαίου κοῦρ πὰ ντέρρ' ἐτίγ, ἐ φόλλι περ τέ.

42. Ντόνε σὲ ἐ δὲ γκά ἀρχόν-τετε πεσοῦνανε ὁῦμε ντὲ αἱ· πὸ γκά φοίκ' ἐ φαρισείγετ νοῦκ' ἐ μολοθήνε, κὲ τὲ ρὸς ἰ ντέρρε γιόσπε γκά Συνα-γώγι.

43. Σὲ ψὲ δέσπε με τέπερ ντέρρ' ἐ νίερεζιτ σὲ ντέρρ' ἐ Περντίσε.

44. Ἐ Ἰησοῦε θύρρι με φόρτ ἐ θὰ· αἱ κὲ πεσὸν μπὲ μούα, νοῦκε πεσὸν μπὲ μούα, πὸ μπὰ τὲ κὲ με δερφού μούα.

45. Ἐ δὲ αἱ κὲ σέχ μούα, σέχ ατέ κὲ με δερφού μούα.

46. Οῦνε ἀρτζε δρίτε ντὲ δινιά, κὲ κοῦτ' τὲ πεσόγιε μπὲ μούα τὲ μὲς μπέτετε ντὲ μὲς τ' ἐρεσίρεσε.

47. Ἐ τζίλι δὲ κὲ τὲ με διφίόγε φγιαλίε, ἐ τὲ μὲς πεσόγιε, οῦνε νοῦκ' ἐ φουκίγι ατέ, σὲ ψὲ νοῦκ' ἀρτζε περ τὲ φουκούαρε πότενε, πὸ περ τὲ σού-σουρε πότενε.

48. Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ, καὶ μὴ δεχόμενος τοὺς λόγους μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος τὸν ὁποῖον ἐλάλησα, ἐκεῖνος θέλει κρίνει αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

49. Διότι ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ δὲν ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με Πατὴρ, αὐτὸς μοι ἔδωκεν ἐντολήν, τί νὰ εἴπω, καὶ τί νὰ λαλήσω·

50. Καὶ ἐξέφωρ ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ εἶναι ζωὴ αἰώνιος. Ὅσα λοιπὸν λαλῶ ἐγὼ, καθὼς μοι εἶπεν ὁ Πατὴρ, οὕτω λαλῶ.

ΚΕΦ. ιγ'. 13.

ΠΡΟ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ἐξέφωρ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτοῦ διὰ νὰ μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν Πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδικούς του τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, μέχρι τέλους ἠγάπησεν αὐτούς.

2. Καὶ ἀφοῦ ἔγεινε δεῖπνος, (ὁ δὲ διάβολος εἶχεν ἤδη θάλει εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἰούδα Σίμωνος τοῦ Ἰσκαριώτου, νὰ παραδώσῃ αὐτόν·)

3. Ἐξέφωρ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντα ἔδωκεν εἰς αὐτόν ὁ Πατὴρ εἰς τὰ χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθε, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει,

4. Ἐγείρεται ἐκ τοῦ δεῖπνου, καὶ ἐκδύεται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λαβὼν προσόψιον διεζώσθη.

5. Ἐπειτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρχισε νὰ νίπτῃ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ νὰ σπογγίζῃ μετὰ τὸ προσόψιον μετὰ τὸ ὁποῖον ἦτο διεζωσμένος.

6. Ἐρχεται λοιπὸν πρὸς τὸν Σίμωνα Πέτρον· καὶ λέγει πρὸς αὐτόν ἐκεῖνος, Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας;

48. Αἱ καὶ ὅτις πόσῃ μοῦα, ἐνοῦ καὶ δὲξ φγιαλέτ' ἐμῖα, καὶ κοῦσ' τὰ φιουκόγῃ ἀτέ· φγιαλία ἔμε καὶ θάτζε, ἀγίῳ δὲ τὰ φιουκόγῃ ἀτέ, μπε δῖτε τὲ παστάιγμε.

49. Σὲ οὖνε πρέιγ βετίουτ νοῦκῃ θάτζε φὲ πὸ παπάι καὶ μὲ δερφὸι μοῦα, ἀτ μὲ πορσίτι μοῦα τζῆτε θόμ, ἐ τζῆτε κουβεντόιγ.

50. Εἰ ἐ δὲ καὶ πορσί ἐτίγ ἔσῃτε γέτ' ἐ πὰ σόσουρε· ἀτὸ ἀδὰ καὶ θόμ οὔνε, σὶ κούντρε μὲ θὰ μοῦα παπάι, ἄστου οὐ ἀ θόμ.

Κρίε Ετρεμπεδγιέτετε ιγ'. 13.

Επερπάρᾳ σὲ κρέμπτεσε τὲ πά· ὄξεσε, σὶ ἐ διγ Ἰησοῦ καὶ ἔρδι λόχα ἐτίγ τὲ σκὸν γκά καγίῳ δινὰ τὰ παπάι, σὲ ψὲ ἰ δέσι τὲ τίγτε καὶ κένε ντὲ πότε, ἐ ἰ δέσι γγέρα μπε τὲ παστάιγμενε.

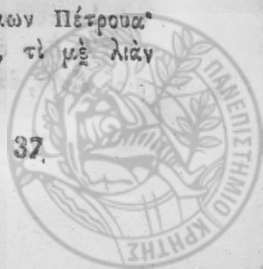
2. Ε κοῦρ οὐ πὲ δάρκε, (διγιάλι πὰτ βένε μὲ περπάρᾳ ντὲ ζέμερε τὲ Ἰούδεσε σὲ Σίμωνητ Ἰσκαριώτητ, καὶ τὰ παραδὸς ἀτέ)

3. Σὲ ψὲ ἐ διγ Ἰησοῦ, καὶ γὰ δὰ φίθῃ πούνετῃ παπάι μπε δούαρρ τὲ τίγ· ἐ καὶ καὶ ἄρδουρε γκά Περντία, ἐ τὲ Περντία βίγ,

4. Γκρίχετῃ γκά δάρκα, ἐ σὶ ντζόρι ρόπατ· ἐτίγ μόρρι νῆ φουτὰ, ἐ γγέσι θέτεχενε.

5. Παστάγε βοῦρ· οὔγε ντὲ νῆε μάφε, ἐ ζοῦ τὲ λιὰν κέμπτετ' ἐ μαθητίβετ σὲ τίγ· ἐ τὲ φσὶν μὲ φουτὰ καὶ ἔσ γγέσουρε.

6. Βγιέν ἀδὰ τὲ Σίμων Πέτρον· ἐ ἰ θότ' ἀτίγ ἀτ· Ζότ, τὲ μὲ λιὰν μοῦα κέμπτετε;

7. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, *Ἐκεῖνα τὸ ὅποιον ἐγὼ κάμνω σὺ δὲν ἐξεύρεις τώρα, θέλεις ὁμῶς γνωρίσει μετὰ ταῦτα.*

8. Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Πέτρος, Δὲν θέλεις νίψῃς τοὺς πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ἐάν δὲν σὲ νίψω, δὲν ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ.

9. Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Σίμων Πέτρος, Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας, καὶ τὴν κεφαλὴν.

10. Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ὁ ἀλουμένος δὲν ἔχει χρεῖαν εἰμὴ τοὺς πόδας νὰ νιφθῇ, ἀλλ' εἶναι ὁλος καθαρός· καὶ σεῖς εἰσθε καθαροί, ἀλλ' οὐχὶ πάντες.

11. Διότι ἤξευρεν ἐκείνον ὅστις ἔμελλε νὰ παραδῶσθαι αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπε, Δὲν εἰσθε πάντες καθαροί.

12. Ἀποῦ λοιπὸν ἐνίψῃ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καθίσας πάλιν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ἐξεύρετε τί ἔκαμον εἰς ἐσᾶς;

13. Σεῖς μὲ φωνάζετε, Ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος· καὶ καλῶς λέγετε, διότι εἰμαι.

14. Ἐάν λοιπὸν ἐγὼ, ὁ Κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, σὰς ἐνίψω τοὺς πόδας, καὶ σεῖς χροωσθεῖτε νὰ νίπτητε τοὺς πόδας ἀλλήλων.

15. Διότι παράδειγμα ἔδωκα εἰς ἐσᾶς, διὰ νὰ κάμνητε καὶ σεῖς, καθὼς ἐγὼ ἔκαμον εἰς ἐσᾶς.

16. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σὰς λέγω, δὲν εἶναι δούλος ἀνώτερος τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος ἀνώτερος τοῦ πέμψαντος αὐτόν.

17. Ἐάν ἐξεύρητε ταῦτα, μακάριοι εἰσθε, ἐάν κάμνητε αὐτά.

7. Γιου̑ περιφρίξῃς ἐῖς ἰθὺς ἀτίγῃ Ἰησοῦς· ἀτὲ καὶ πάλιν οὖνε, τί νταῖνι νοῦκ' ἐ κουπετόν, πὸ πασαντέγῃ δὸ τὰ κουπετότζ.

8. Ἰ θὸτ' ἀτίγ Πέτρουα· δὸ τὲ μὸς λιὰτζ ἔμπετ' ἐμία ντὲ γέτε πὰς γέτετ'· γιου̑ περιφρίξῃς ἀτίγ Ἰησοῦς ντὲ μὸς τὲ λιαφτζια, νοῦκ' ἐ πγίσεσ με μούα.

9. Ἰ θὸτ' ἀτίγ Σίμων Πέτρουα· Ζὸτ, γιὸ θέτμε ἔμπετε, πὸ ἐ δὲ δοῦαῖρτζ ἐ δὲ κόλανε.

10. Ἰ θὸτ' ἀτίγ Ἰησοῦς· ἐ λιάρρι νοῦκ' ἐ κα χρεῖα τὲ λιὰχτετ περ θέτμε ἔμπεβετ, πὸ ἔστε φίθς ἐ κερούαρς· ἐ δὲ γιούβετ τὲ κερούαρς γίνι, πὸ γιὸ φίθς.

11. Σὲ ψὲ ἐ διγ ἀτὲ καὶ ἐ προδὸς ἀτὲ, ἐ ἀντογῃ ἰθὰ, καὶ νοῦκ' γίνι φίθς τὲ κερούαρς.

12. Ε σὶ οὐ λῆου δὰ ἔμπετ' ἀτοῦρε, ἐ θέσ· ρόκατ' ἐτίγ, ντέγι πᾶ ντὲ μεσάλε, ἐ οὐ θὸτ' ἀτοῦρε· κουπετόνι κατὲ καὶ οὐ κέρρα οὔνε γιούβετ;

13. Γιου̑ μὲ θερρίνι μούα, Δασκάλ, ἐ Ζὸτ, ἐ μίρρς θέτ, σὲ ψὲ γιάμ.

14. Ντέῖτε ἀδὰ καὶ οὔνε οὐ λιὰβχ ἔμπετε τοῦαγ. Ζὸτι, ἐ δὲ Δασκάλι, δοῦχατε καὶ τὲ λιάνι· ἐ δὲ γιούβετ ἔμπετ' ἐ νίερι γιάτεριτ.

15. Σὲ οὐ ἡκτζ οὔνε γιούβετ ἔμπλε, καὶ σὶ κόντρε πέρρα οὔνε ντέρ γιούβετ, τὲ πένι ἐ δὲ γιούβετ.

16. Βερτέτ, ἔερτέτ οὐ θὸμ γιούβετ, νοῦκ' ἔστε κοπιλλ μὲ μὰδ σὲ ζότι τίγ. ἀς ἐ δερφούαρς μὲ μὰδ σὲ εἰ καὶ ἐ δερφὲτ ἀτὲ.

17. Ντὲ κουπετούατε γιου̑ κατὲ, δὸ τὲ γίνι τὲ λιούμoure, ντὲ κούφε καὶ τὲ πένι αὐτό.

18. Δὲν λέγω τοῦτο περὶ πάντων ὑμῶν· ἐγὼ ἐξεύρω ποίους· ἐκλεξά· ἀλλὰ διὰ τὴν πληρωθῆναι τὴν γραφὴν, ἡ ὅτι τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον, ἐσθίωσιν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. »

19. Ἀπὸ τοῦ νῦν σὺ λέγω τοῦτο πρὶν γείνη, διὰ τὴν πιστεῦσατε ὅταν γείνη, ὅτι ἐγὼ εἰμι.

20. Ἀληθῶς, ἀληθῶς, σὺ λέγω, ὅστις δέχεται ὄντινα πέμψω, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὅστις δέχεται ἐμὲ, δέχεται τὸν πέμψαντά με.

21. Ἀρῶ εἶπε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, ἐταράχθη τὴν ψυχὴν, καὶ ἐμαρτύρησε καὶ εἶπεν, Ἀληθῶς, ἀληθῶς, σὺ λέγω, ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν θέλει με παραδῶσαι.

22. Ἐβλεπὼν λοιπὸν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀποροῦντες περὶ τίνος λέγει.

23. Ἐλάθηντο δὲ κεκλιμένοι εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἰησοῦ εἰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον ἠγάπη ὁ Ἰησοῦς.

24. Νέμει λοιπὸν πρὸς τοῦτον ὁ Σίμων Πέτρος διὰ τὴν ἐρωτήσιν τίς εἶναι ἐκεῖνος περὶ τοῦ ὁποίου λέγει.

25. Καὶ πεσὼν ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στήθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει πρὸς αὐτὸν, Κύριε, τίς εἶναι;

26. Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς, Ἐκεῖνος εἶναι, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ βάψας τὸ ψωμίον θέλω δῶσαι. Καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδει εἰς τὸν Ἰούδαν Σίμωνος τὸν Ἰσκαριώτην.

27. Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσηλθὼν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. Λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι κάμνεις, κάμε ταχύτερον.

28. Τοῦτο ὁμῶς οὐδεὶς τῶν καθημένων ἐνόησε πρὸς τί εἶπε πρὸς αὐτόν.

18. Νούνη· θὸμ πὲρ φῖθς γιούδερ, οὐκ' ἰ δι ἀτὰ καὶ ζφῖδδα, πὸ δουχατὲ καὶ τὲ δῆλλε· ἐ βερτέτε κάρτα· νῆ καὶ καὶ πούλανε με μούα γκέρτε θούνη τρεν· ἐ ἐμπέσε τῆ γόντρε μέγε.

19. Καὶ νταστὶ οὐ θὸμ γιούδερ, πὰ φῖαρε δὲ, καὶ κοῦρ τὲ φῖαρεν τὲ πεσόν καὶ οὐνε γιάμ.

20. Βερτέτ, βερτέτ οὐ θὸμ γιούδερ καὶ αὐ καὶ δὲ· ἀτὲ καὶ δὲ τὲ δερ· φότγ οὐνε, μούα δὲ· ἐ αὐ καὶ δὲ· μούα, δὲ· ἀτὲ καὶ δερ· φότ μούα.

21. Εἰ σὶ θὰ κατὸ Ἰησοῦ, οὐ νακατὸ· κέρνταζι, ἐ μαρτυρίζι· ἐ θὰ, βερτέτ, βερτέτ οὐ θὸμ γιούδερ, σὶ νῆ γὰ γιούδ· δὲ τὲ με παραδόσε μούα.

22. Εἰ μαθητὴ βερτέτ· γινε νῆρ γιάτερινε, ἐ νούνη δῆνε πὲρ τζῖλινε θότ.

23. Εἰ νῆ γὰ μαθητὴ καὶ καὶ ἰ δάτουμε γὰ Ἰησοῦ, καὶ κουμπίζουμε ντὲ φῖ τὲ τῆγ.

24. Εἰ κέρρ· νόμμε Σίμων Πέτρον, καὶ τὰ πιστ· τζῖλιν εἶτ' αὐ, καὶ θότ· πὲρ τῆ.

25. Εἰ σὶ βὰ αὐ μπὶ φῖαρε· τὲ Ἰησοῦ· ἐ θότ· ἀτῆγ· Ζότ, τζῖλιν εἶτ·

26. Γιού περ· φῖαρε Ἰησοῦ, ἐ ἰ θὰ· αὐ εἶτ· καὶ σὶ τὲ γγῖετγ οὐνε νῆ τζόπε πούκα, δὲ τὲ γὰ· ἂπ'· ἐ σὶ ἐ γγῖου πούκα, γὰ ἐπ· λούδεσε κέρρ·τ σὲ Σίμων·τ Ἰσκαριώτην.

27. Εἰ πὰς ἀσῆγ καπ·τζῖατ·εσ· ἀ· χῆρα χῆρ· ντὲ αὐ σατανά, ἐ Ἰησοῦ ἰ θότ· ἀτῆγ· ἀτὲ καὶ καὶ πὲρ τὲ κένε, κένε ἐπῆτγ.

28. Πὸ ντοῦνε γὰ ἀτὰ καὶ κένε ντὲ μετὰ·ε σκουπετόι πὲρ σὶ ἰ θὰ· ἀτ· τῆγ.

29. Διότι νυν ἐνὸμιζον, ἐπειδὴ ὁ Ἰούδας εἶχε τὸ γλωσσόκομον, ὅτι λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἀγέρασον ὧσων ἔχομεν χρεῖαν διὰ τὴν ἐορτήν· ἢ νὰ δώσῃ τι εἰς τοὺς πτωχοὺς.

30. Λαβὼν λοιπὸν ἐκεῖνος τὸ ψωμῖον, ἐξῆλθεν εὐθύς· ἤτο δὲ νύξ.

31. Ὅτε λοιπὸν ἐξῆλθε λέγει ὁ Ἰησοῦς, Τώρα ἐδοξάσθη ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ.

32. Ἐὰν ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς θέλει δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ, καὶ εὐθύς θέλει δοξάσει αὐτόν.

33. Τεκνία, ἔτι ὀλίγον εἴμαι μεθ' ὑμῶν. Θέλετε μὲ ζητήσῃ· καὶ καὶ ὥς εἶπον πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Ὅτι, ἔκου ὑπάγω ἐγὼ, σεῖς δὲν δύνασθε νὰ ἔλθητε, καὶ πρὸς ἐσᾶς λέγω τώρα.

34. Ἐντολὴν κινήν σᾶς δίδω, Νὰ ἀγαπάτε ἀλλήλους· καθὼς ἐγὼ σᾶς ἠγάπησα, καὶ σεῖς νὰ ἀγαπάτε ἀλλήλους.

35. Ἐκ τούτου θέλουσι γνωρίσει πάντες, ὅτι εἰσθε μαθηταὶ μου, ἐὰν ἔχητε ἀγάπην πρὸς ἀλλήλους.

36. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Σίμων Πέτρος, Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκρίθη εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ὅπου ὑπάγω, δὲν δύνασαι τώρα νὰ με ἀκολουθήσῃς· ὕστερον ὅμως θέλεις με ἀκολουθήσει.

37. Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Πέτρος, Κύριε, διατί δὲν δύναμαι νὰ σὲ ἀκολουθήσω τώρα; τὴν ψυχὴν μου θέλω βάλλει ὑπὲρ σου.

38. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ψυχὴν σου θέλεις βάλλει ὑπὲρ ἐμοῦ; Ἀληθῶς, ἀληθῶς σοὶ λέγω, δὲν θέλεις φωνάζει ὁ ἀλέκτωρ, ἐνωσθὲ μετ' ἀπεκρηνθῇ. τρίς.

29. Εἰς τὰ οὐ συλοήσῃς, καὶ σὲ ψὲ λέει Ἰούδας κουλέτεν, ἰθα Ἰησοῦ εἰ τιγ' πλένα γὰ ἀπὸ καὶ νὰ δούχημεν, ντὲ τὲ κρέμπτεν· ἀ τ' ἄπερ τὲ τὲ βάρφρετ.

30. Μὰ ἀτ' πόκε μόρρι καπτζιάτεν, ἀτὲ τζᾶστ ἴκου, ἐ καὶ δὲ νάτε.

31. Εἰ πόκε δόλι δὰ ἀτ, ὁτὲ Ἰησοῦ, νταῦτὶ οὐ ντερούα ἰ κίρρι νιερίουτ· ἐ δὲ Περντία οὐ ντερρόουα μπὲ τέ.

32. Ντοῦ ντερρόουα Περντία μπὲ τὲ ἐ δὲ Περντία δὸ τὰ ντερρόουα ἀτὲ μπὲ βέτεχε τὲ σάιγ, ἐ ἀτὲ τζᾶστ δὸ τὰ ντερρόουα ἀτὲ.

33. Δυῖελλμ, ἐ δὲ πάχεζε κόχε γιάμ με γιούβετ· δὸ τὲ με κερκόνι, ἐ κούντρε θάτζε τζιφούτετ, καὶ τέκ τὲ βέτε οὔνε, γιούβετ σμουόντι τὲ βίτι, ἐ δὲ γιούβετ οὐ θὸμ νταῦτὶ.

34. Νιὲ πορσὶ τὲ βὲ οὐ ἀπ νταῦτὶ γιούβετ, καὶ τὲ δόλι νιέρι γιάτερινε σὶ κούντρ' οὐ δέωκ οὔνε γιούβετ, ἀπτοῦ ἐ δὲ γιούβετ τὲ δόλι νιέρι γιάτερινε.

35. Νιὲ κατὲ δὸ τοῦ νιόχενε φίβε, καὶ γίνι μαθητίτ' ἐμὶ ντὲ πάτζι, δαῦουρὶ νιέρι με γιάτερινε.

36. Ἰ ὁτ' ἀτίγ Σίμων Πέτρουα· Ζὸτ, κοὺ βέτε; γιὸν περφέιτκ ἀτίγ Ἰησοῦ· τέκ βέτε οὔνε, νοῦχε μόντ τὲ με βίτζ πὰς νταῦτὶ, πο παδτάγε δὸ τὲ με βίτζ πὰς.

37. Ἰ ὁτ' ἀτίγ Πέτρουα· Ζὸτ, ψὲ νοῦχε μόντ τὲ βίγ πὰς τέγε νταῦτὶ; Σπίρτινε τίμ δὸ τὰ βὲ πὲρ τίγ.

38. Γιὸν περφέιτκ ἀτίγ Ἰησοῦ· Σπίρτινε τέντ δὸ τὰ βέτζ πὲρ μούα; βερτέτ, βερτέτ τὲ θίμ τίγ. δὸ τὲ μὸς κεντόγε κοκόσι, γέρα σὲ τὲ μ' ἀρνίσετζ τρι χέρε.

ΚΕΦ. ιδ'. 14.

Κρίε Εκατεμπεδυγείτε. ιδ'. 14.

Ἄς μὴ ταράττηται ἡ καρδιά σας· πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε.

2. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρὸς μου εἶναι πολλὰ οἰκήματα· εἰ δὲ μὴ ᾔθελον σᾶς εἰπεῖ ὑπάγω νὰ σᾶς ἐτοιμάσω τόπον.

3. Καὶ ἀφοῦ ὑπάγω καὶ σᾶς ἐτοιμάσω τόπον πάλιν ἔρχομαι, καὶ θέλω σᾶς παραλάβει πρὸς ἑμαυτὸν, νὰ ᾔσθῃ καὶ σεῖς ὅπου εἰμαι ἐγώ.

4. Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ἐξεύρετε, καὶ τὴν ὁδὸν ἐξεύρετε.

5. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Θωμᾶς, Κύριε, δὲν ἐξεύρομεν ποῦ ὑπάγεις· καὶ πῶς δυνάμεθα νὰ ἐξεύρωμεν τὴν ὁδόν;

6. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμαι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν Πατέρα, εἰμὴ δι' ἐμοῦ.

7. Ἐὰν ἐγνωρίζετε ἐμὲ, καὶ τὸν Πατέρα μου ἠθέλητε γνωρίσει· καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν γνωρίζετε αὐτὸν, καὶ εἰδότε αὐτόν.

8. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Φίλιππος, Κύριε, δεῖξον εἰς ἡμᾶς τὸν Πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡς ἡμᾶς.

9. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Τόσον καιρὸν εἰμαι μεθ' ὑμῶν, καὶ δὲν με ἐγνώρισας Φίλιππε; ὅστις εἶδεν ἐμὲ, εἶδε τὸν Πατέρα· καὶ πῶς σ' λέγει; Δεῖξον εἰς ἡμᾶς τὸν Πατέρα;

10. Δὲν πιστεύεις ὅτι ἐγὼ εἰμαι ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ εἶναι ἐν ἐμοί; τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐγὼ λαλῶ πρὸς ὑμᾶς, ἀπ' ἑαυτοῦ δὲν λαλῶ· ἀλλ' ὁ Πατὴρ ὁ μένων ἐν ἐμοί, αὐτὸς ἐκτελεῖ τὰ ῥεγα.

Ἀλλὰ τὸ μὲν οὐ τρουμπουλόνετε ζήμε· ρα γιούατε, πᾶσόνι μπε Περντίνε, ἔδὲ μπε μοῦα πᾶσόνι.

2. Ντὲ ὅτεπὶ τὲ παπάιτ σίμ, σού· με νομὲ γιάνε, ἐντὲ μὲς. δὸ τοῦ χέ· ὅτε θένε γιούβετ, βέτε τὲ πέτεγ φατὲ βέντ περ γιούβετ.

3. Ε κοῦρ τὲ βέτε, ἐ τοῦ πέτεγ φατὲ γιούβετ βέντ, βίγ περσερὶ ἐ δὸ τοῦ μαρρ γιούβετ με βέτεχε, καὶ τὰκ τὲ γέμ οὔνε, τὲ γίνι δὲ ἐ γιούβετ.

4. Ε δὲ τὰκ βέτε οὔνε ἐ δίγι, ἐ δὲ οὔθενε ἐ δίγι.

5. Ι θότ' ἀτίγ Θωμά· Ζότ, νοῦχε δίμε κοῦ βέτε, ἐ κιὼ μούντγεμε τὲ δίμε οὔθενε;

6. Ι θότ' ἀτίγ Ἰησοῦ οὔνε γιάμ οὔδα, ἐ δὲ ἐ βερετέτα, ἐ δὲ γέτα· ντο· νιὲ σβέτε τὲ παπάι, περ βέτμε με ἄνε τίμε.

7. Τὲ νιόχετε μοῦα, δὸ τὲ νιόχετε ἐ δὲ παπάνε τίμ· ἐ δὲ καὶ νταῶτι ἐ νίχνι ἀτὲ, ἐ δὲ ἐ κίνε πάρε ἀτὲ.

8. Ι θότ' ἀτίγ Φίλιππο· Ζήτ, δε· ρτόνα νάβετ παπάνε; ἐ νὰ ἔστε σα· δὸ.

9. Ι θότ' ἀτίγ Ἰησοῦ· κάκε κόχε γιάμ με γιούβετ πᾶσῃς, ἐ νοῦχε με νιόχε, ὦ Φίλιππο; ἀτ καὶ πᾶ μοῦα, πᾶ παπάνε· ἐ κιὼ τι θούα, δερτόνα νάβετ παπάνε;

10. Νοῦχε πᾶσόν καὶ οὔνε γιάμ τὲ παπάι, ἐ παπάι ἔστε τὰκ οὔ; φγιάλε· τε καὶ οὔ θόμ γιούβετ, νοῦκ ἰ θόμ γκά βετίου· πὸ παπάι καὶ ἔστε τὰκ οὔ, ἀτ ἰ πέν πούνετε.

11. Πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ εἶναι ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μὴ, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι.

12. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅστις πιστεύει εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα τὰ ὅποια κάμνω καὶ ἐκεῖνος θέλει κάμει, καὶ μεγαλύτερα τούτων θέλω κάμει· διότι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα μου.

13. Καὶ ὅ,τι ἂν ζητήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, θέλω κάμει τοῦτο, διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ Πατὴρ ἐν τῷ Υἱῷ.

14. Ἐάν ζητήσητέ τι ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ θέλω κάμει αὐτό.

15. Ἐάν με ἀγαπάτε, τὰς ἐντολάς μου φυλάσσετε.

16. Καὶ ἐγὼ θέλω παρακαλέσαι τὸν Πατέρα, καὶ θέλει σᾶς δώσει ἄλλον Παράκλητον, διὰ νὰ μένη μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

17. Τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τὸ ὅποιον ὁ κόσμος δὲν δύναται νὰ λάβῃ, διότι δὲν βλέπει αὐτὸ, οὐδὲ γνωρίζει αὐτό· σεῖς ὅμως γνωρίζετε αὐτό, διότι μένει μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐν ὑμῖν θέλει εἶσθαι.

18. Δὲν θέλω σᾶς ἀρῇσει ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ἐσᾶς.

19. Ἐτι ὀλίγον, καὶ ὁ κόσμος πλέον δὲν με βλέπει· σεῖς ὅμως με βλέπετε· διότι ἐγὼ ζῶ, καὶ σεῖς θέλετε ζῆ.

20. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ σεῖς θέλετε γνωρίσει, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἐν τῷ Πατρὶ μου, καὶ σεῖς ἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν.

21. Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ φυλάττων αὐτάς, ἐκεῖνος εἶναι ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με, θέλει ἀγαπηθῇ ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου· καὶ ἐγὼ θέλω ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ θέλω φαν

11. Πιστεύομεν μοῦα καὶ οὐνε γιάμ τε παπάι, ἐ παπάι μπὲ μοῦα ἔσσε· ἐ ντὲ μὸς, συλοήσιν κατὸ πούνετε, ἐ πεσόμμεν μοῦα.

12. Βερτέτ, βερτέτ οὐ θάμ γιούβετ, κοῦσ πεσόν μπὲ μοῦα, πούνετε καὶ πέιγ οὐνε, ἐ δὲ αἱ δὸ τι πέγε· ἐ δὲ με τὲ μεδὰ γκά κατὸ δὸ τὲ πέγε, σὲ ψὲ οὐνε βέτε τὲ παπάι ἱμ.

13. Ε τζδὸ καὶ τὲ κερκόνι μπὲ ἔμερ τίμ. δὸ τοῦ ἁ πέιγ οὐ κατὲ· καὶ τὲ ντεβρόνετε παπάι μπὲ τὲ πέρρε.

14. Ε ντὲ κερκόφτι ντοῖνε πούνε μπὲ ἔμερ τίμ. δὸ τοῦ ἁ πέιγ οὐνε.

15. Ντὲ με δόι μοῦα, ρούαν πορσίτ' ἐμία.

16. Ε οὐνε δὸ τι λιούτεμ παπάι, ἐ δὸ τοῦ ἁπὲ τγιέτερ Παράκλητο γιούβετ, καὶ τὲ γέτε πάσκε με γιούβετ ντὲ γέτε τὲ πᾶ σόσουρε.

17. Σπίρτιν' ἐ σὲ βερτέτεσε, καὶ αἰε πότα σμουντ τὰ μάρρε, σὲ ψὲ νοῦκ' ἐ σὲχ αἰε, ἁ· ἐ νίεχ αἰε· μὰ γιού ἐ νίχιν αἰε, σὲ ψὲ με γιούβετ φέντετε, ἐ μπὲ γιού δὸ τοῦ γέτε.

18. Δὸ τὲ μὸς οὐ λὲ γιούβετ τὲ χάρφερε· κθένεμ μπὲ γιού.

19. Ε δὲ πὲρ νίε τζίχε, ἐ πότα με νοῦκε με σὲχ· μὰ γιούβετ με σίχιν· σὲ ψὲ οὐνε ρόιγ, ἐ δὸ τὲ ρόνι ἐ δὲ γιούβετ.

20. Μπᾶ τὲ δίτε δὸ τὲ νίχιν γιούβετ, καὶ οὐνε γιάμ μπὲ παπάνε, ἐ γιούβετ μπὲ μοῦα, ἐ οὐνε μπὲ γιούβετ.

21. Αἱ καὶ μπᾶν πορσίτ' ἐμία ἐ ρούαν ἀτό, αἱ ἔσσε καὶ με δὸ μοῦα· ἐ αἱ καὶ με δὸ μοῦα, δὸ τὲ δούχετε γκά παπάι ἱμ, ἐ δὲ οὐνε δὸ τὰ δούα αἱτε, ἐ ἀτίγ δὸ τὲ δεφτότε βέτεχενε

νερῶσει ἑμαυτὸν εἰς αὐτόν.

22. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰουδας (οὐχὶ ὁ Ἰσκαριώτης), Κύριε, τί συμβαίνει ὅτι μέλλεις νὰ φανερώσης σεαυτὸν εἰς ἡμᾶς, καὶ οὐχὶ εἰς τὸν κόσμον;

23. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Ἐάν τις με ἀγαπᾷ, τὸν λόγον μου θέλει φυλάξει, καὶ ὁ Πατὴρ μου θέλει ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτόν θέλομεν ἔλθει, καὶ ἐν αὐτῷ θέλομεν κατοικήσει.

24. Ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου δὲν φυλάττει. Καὶ ὁ λόγος τὸν ὅποιον ἀκούετε δὲν εἶναι ἰδικὸς μου, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με Πατρός.

25. Ταῦτα ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς, ἐνῷ εὐρίσκομαι μεθ' ὑμῶν.

26. Ὁ δὲ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ ὅποιον θέλει πέμψῃ ὁ Πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος θέλει σᾶς διδάξει πάντα, καὶ θέλει σᾶς ὑπενθυμίσει πάντα ὅσα εἶπον πρὸς ἐσᾶς.

27. Εἰρήνην ἀφίνω εἰς ἐσᾶς, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδω εἰς ἐσᾶς· οὐχὶ καθὼς ὁ κόσμος δίδει σᾶς δίδω ἐγώ. Ἄς μὴ ταράττηται ἡ καρδίᾳ σας, μηδὲ ἂς δειλιά.

28. Ἰκούσατε ὅτι ἐγὼ σᾶς εἶπον, Ἰπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ἐσᾶς. Ἐάν με ἠγαπάτε, ἠθέλετε χαρῇ ὅτι εἶπον, Ἰπάγω πρὸς τὸν Πατέρα· διότι ὁ Πατὴρ μου εἶναι μεγαλῆτερός μου.

29. Καὶ τώρα σᾶς εἶπον πρὶν γείνη, διὰ νὰ πιστεύσητε ὅταν γείνη.

30. Δὲν θέλω πλέον λαλήσει πολλά μεθ' ὑμῶν· διότι ἔρχεται ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου, καὶ δὲν ἔχει οὐδὲν ἐν ἐμοί.

31. Ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσῃ ὁ κόσμος, ὅτι ἀγαπῶ τὸν Πατέρα, καὶ

τίμι.

22. Ἰθὺτ' ἀτίγ' Ἰούδα (γιὸ Ἰσκαριώτη) Ζήτ, πὲρ τζοφάρδε πούνε κῆ δὸ τὲ δεφτότζ βέτεχενε τέντε ντὲ νέβετ, ἐ γιὸ ντὲ πότε;

23. Γιὸν περφέτ'κ Ἰησοῦ, ἐ ἰ θότ' ἀτίγ' κοῦτ' μὲ δὸ μούα, δὸ τὲ βούαχε φγιαλένε τίμι· ἐ παπαῖ ἱμ δὸ τὰ δόγε αἰτὲ, ἐ δὸ τὲ βίγεμε ντὲ αἰ ἐ δὸ τὲ λέγεμε τὲ ντενιούριτε μπάνε τίγ.

24. Κοῦτ' νούχε μὲ δὸ μούα, νούχε βούαν φγιαλέτ' ἐμία· ἐ φγιαλία κῆ διφιόνι νούχ' ἔστ' ἐμία, πο ἐ παπαῖτ κῆ μὲ κα δροτούαρε.

25. Κετό οὐ θάτζε γιούβετ, κοῦρ γέντεσσε μὲ γιού.

26. Μὰ Παράκλητοι, Ξένγι Σπίρτ, κῆ δὸ τὲ δερβόγε παπαῖ μπε ἔμερ τίμ. αἰ δὸ τοῦ διδάζε γιούβετ φίτς, ἐ δὸ τοῦ κοῦιγτόγε γιούβετ, φίθ' ἀπὸ κῆ οὐ θάτζε γιούβετ.

27. Παῖνετ' οὐ λὲ γιούβετ, παῖνετ' τίμς οὐ ἀπ οὔνε γιούβετ, γιὸ σὶ κούντρε ἐ ἐπ' ὅστα. οὐὰ ἀπ γιούβετ· λὲ τὲ μὸς δρίδετε ζέμερα γιούαίγ, ἂς τὲ μὸς τρέμπετε.

28. Διφιόσατε κῆ οὐ θάτζε οὔνε γιούβετ· βέτε, ἐ βίγ ντὲ γιού. ντὲ μὲ δόγετε δὸ τὲ φεζόνιετε, σὲ ψὲ οὐ θάτζε, βέτε τὲ παπαῖ, σὲ ψὲ παπαῖ ἱμ ἔστε μὲ μὰδ σὲ οὔνε.

29. Ε νταστὶ οὐ θάτζε γιούβετ πα πέρρε, ἐ κοῦο τὲ πένενε τὶ πεσόνι.

30. Νούχε δὸ τὲ κουθεντόιγ μὲ σοῦμε μὲ γιούβετ, σὲ ψὲ βγιέν ἀρ· χόντι ἰ ξεσαίγ δινιασε, ἐ σκά τὲ πέγε μὲ μούα φάρρε.

31. Πὸ κῆ τὲ νιόχενε πότα, κῆ οὔνε δούα παπάνε, ἐ σὶ κούντρε μὲ

καθώς με προσέταζεν ὁ Πατήρ, οὕτως κάμνω. Ἐγέρθητε, ἅς ὑπάγωμεν ἐν-
τεῦθεν.

ΚΕΦ. ιε'. 15.

Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἄμπελος· ἡ ἀληθινὴ, καὶ ὁ Πατήρ μου εἶναι ὁ γεωργός.

2. Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, ἐκκόπτεται αὐτό· καὶ πᾶν τὸ φέρον καρπὸν, καθαρίζει αὐτό, διὰ τὴν φέρη πλείοτερον καρπὸν.

3. Τώρα σεῖς εἰσθε καθαροὶ διὰ τὸν λόγον τὸν ὁποῖον ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς.

4. Μείνατε ἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς τὸ κλῆμα δένδυνεται νὰ φέρη καρπὸν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν δὲν μείνῃ ἐν τῇ ἄμπελῳ, οὕτως οὐδὲ σεῖς, ἐὰν δὲν μείνητε ἐν ἐμοί.

5. Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἄμπελος, σεῖς τὰ κλήματα· ὁ μένων ἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολὺν· διότι χωρὶς ἐμοῦ δὲν δύνασθε νὰ κάμετε οὐδέν.

6. Ἐὰν τις δὲν μείνῃ ἐν ἐμοί, ρίπτεται ἔξω ὡς τὸ κλῆμα, καὶ ξηραίνεται· καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ ρίπτουσιν εἰς πῦρ, καὶ καίονται.

7. Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοί καὶ οἱ λόγοι μου μένωσιν ἐν ὑμῖν, θέλετε ζητεῖν, ὅτι ἂν θέλητε, καὶ θέλει γέινει εἰς ἐσᾶς.

8. Ἐν τούτῳ δοξάζεται ὁ Πατήρ μου, εἰς τὸ νὰ φέρητε καρπὸν πολὺν· καὶ οὕτως θέλετε εἶσθαι μαθηταὶ μου.

9. Καθὼς ἐμὲ ἠγάπησεν ὁ Πατήρ, καὶ ἐγὼ ἠγάπησα ἐσᾶς, μένατε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου.

10. Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου φυλάττετε, θέλετε μένειν ἐν τῇ ἀγάπῃ μου· καθὼς ἐγὼ ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς τοῦ

ποριστῆναι μοῦ· παπαί, ἡ ἐξουσία τοῦ πείλῃ· γὰρ καὶ τὸ ἐλάττωμα ἡ ἐξουσία.

Κεῖς Ἐπιστολῆς διὰ τὴν κεφ. 15.

Οὐνε γὰρ βέβαιον· βεβαιότερον, ἐ γὰρ τὸ ἐξουσία τοῦ πείλῃ.

2. Τὸ δὲ δὴ καὶ νοῦν καὶ πέντε οὐ πέμμε, ἐ καὶ πόσιν ἀπὸ τῆς δὲ δὴ καὶ πέντε πέμμε, ἐ καὶ πόσιν ἀπὸ τῆς δὲ καὶ πέντε πέμμε.

3. Γιὸν νῆστι γίνι τὸ κερούαρε με ἂν τὸ φημί καὶ οὐ θάττει γιούβει.

4. Κεντρὸν μπε μοῦ, ἐ δὲ οὐνε μπε γιού· σὶ κούντρε δὴ καὶ νοῦν μόντ· γὰρ βέβαιον καὶ πέντε πέμμε νῆ μπε κεντρόφτε νῆ βέβαιον καὶ πέντε γιούβει νῆ μπε κεντρόφτε τὸ οὐ.

5. Οὐνε γὰρ βέβαιον, ἐ γιούβει δὴ καὶ καὶ κεντρὸν μπε μοῦ, ἐ μπε τὸ καὶ κεντρόφτε οὐνε, καὶ πέντε πέμμε σὶ πέντε καὶ μοῦ καὶ νοῦν μόντ· τὸ πέντε φημί καὶ πέντε.

6. Αὐτὸ καὶ τὸ μπε κεντρόφτε τὸ οὐνε, δὲ τὸ χίδεται πόσιν πόσιν δὴ καὶ, ἐ δὲ τὸ θάττει, ἐ ἡ μπε γένει ἀπὸ, ἐ ἡ βέβαιον μπε καὶ πέντε δὴ καὶ.

7. Νῆ κεντρόφτε μπε μοῦ, ἐ φημί καὶ καὶ κεντρόφτε με γιούβει. τὸ δὲ φημί πέντε δὴ καὶ, ἐ τὸ κερούαρε, δὲ τοῦ πέντε γιούβει.

8. Μπε καὶ οὐ καὶ πέντε καὶ πέντε, ἐ τὸ πέντε καὶ πέντε καὶ πέντε.

9. Σὶ κούντρε με δὴ καὶ καὶ καὶ, ἀπὸ τὸ ἐ δὲ οὐνε οὐ δὴ καὶ γιούβει, κεντρὸν νῆ καὶ πέντε καὶ πέντε.

10. Ε νῆ καὶ πέντε καὶ πέντε καὶ πέντε, δὲ τὸ κεντρὸν νῆ καὶ πέντε καὶ πέντε, σὶ κούντρε καὶ πέντε καὶ πέντε.

Πατρός μου, καὶ μένω ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτοῦ.

11. Ταῦτα ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς διὰ νὰ μείνῃ ἐν ὑμῖν ἡ χαρὰ μου, καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν νὰ ᾖ πληρής.

12. Αὕτη εἶναι ἡ ἐντολή μου, νὰ ἀγαπάτε ἀλλήλους, καθὼς σὺς ἠγάπησα.

13. Μεγαλητέραν ταύτης ἀγάπην δὲν ἔχει οὐδεὶς, τοῦ νὰ θάλῃ τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.

14. Σεῖς εἰσθε φίλοι μου, ἐὰν κάμνητε ὅσα ἐγὼ σὺς παραγγέλλω.

15. Δὲν σὺς λέγω πλέον δούλους, διότι ὁ δούλος δὲν ἐξεύρει τί κάμνει ὁ κύριος αὐτοῦ· ἐσᾶς δὲ εἶπον φίλους, διότι πάντα ὅσα ἤκουσα παρὰ τοῦ Πατρὸς μου, ἐφανερώσα εἰς ἐσᾶς.

16. Σεῖς δὲν ἐξελέξατε ἐμὲ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξέλεξα ἐσᾶς, καὶ σὺς διέταξα, διὰ νὰ ὑπάγητε σεῖς καὶ νὰ κάμνητε καρπὸν, καὶ ὁ καρπὸς σας νὰ μένῃ ὥστε, ὅτι ἂν ζητήσητε παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐν τῷ ὀνόματί μου, νὰ σὺς δώσῃ αὐτό.

17. Ταῦτα σὺς παραγγέλλω, νὰ ἀγαπάτε ἀλλήλους.

18. Ἐὰν ὁ κόσμος σὺς μισῇ, ἐξερέτε ὅτι ἐμὲ πρότερον ὑμῶν ἐμίσησεν.

19. Εἰν ἦσθε ἐκ τοῦ κόσμου, ὁ κόσμος ἤθελεν ἀγαπᾶν τὸ ἰδικόν του· ἐπειδὴ ὁμοῦ, δὲν εἰσθε ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἐγὼ σὺς ἐξέλεξα ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τούτο σὺς μισαὶ ὁ κόσμος.

20. Ἐνθυμεῖσθε τὸν λόγον, τὸν ὁποῖον ἐγὼ εἶπον πρὸς ἐσᾶς. Δὲν εἶναι δούλος μεγαλήτερος τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Ἐὰν ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ σὺς θέλουσι διώξει· ἐὰν τὸν λόγον μου ἐφύλαξαν, καὶ τὸν ὑμέτερον θέλουσι φυλάξει.

παπαὶτ σίμ, ἐ λεντρούγ ντὲ δαῦουρὶ τὲ τίγ.

11. Κετὸ οὐ θάτζε γιούβετ, κὲ τὲ φεζόνι γιού φεζίμνε τίμ, ἐ φεζίμνε γιούατγ τὲ γέτε ἰ πλιότε.

12. Κεγιό εὔτε πορσία ἔμε, κὲ τὲ δὲ νιέρι γιάτερινε, σὶ κούντρε οὐ δέσια γιούβετ.

13. Ντοῦνὲ νούχε κα μὲ τὲ μάδε δαῦουρὶ τὲ κεγιό, κὲ τὲ λέρε νισρὲ κόλνε πέρ μὶκ τὲ τίγ.

14. Γιούβετ μὶκ τὲ μίτε γίμ ντὲ λέφτζι ἀτὸ κὲ πορσίτ οὐνε γιούβετ.

15. Νούκ' οὐ θερρὲς μὲ γιούβετ, ὅρρε, σὲ ὅρρετὸρὶ νούχε δι σέτζ πὲν ζάτι ἰ τίγ πὸ οὐνε οὐ θάτζε γιούβετ μὶκ, σὲ ψὲ φὲ ἀτὸ κὲ διφίόβα γκά κακί ἔμ, οὐ ἀδεφτόβα γιούβετ.

16. Γιούβετ νούχε μὲ ζφιούαδτε μούα, πὸ οὐν' οὐ κάμ ζφέδουρε γιούβετ. ἐ οὐ βοῦρρὰ γιούβετ' κὲ τὲ βίγι, ἐ τὲ πένι πέμμε, ἐ πέμμα γιούαίγ τὲ γάτ' ἐ δουρούαζιμ' ἐ ἀντάτγ τζδὸ φὲ κὲ τὲ κερκόνι γκά παπαὶ μπε ἔμπερ τίμ, δὸ τοῦ ἂ ἀπὲ γιούβετ.

17. Κετὸ οὐ πορσίτ γιούβετ, κὲ τὲ δέσι νιέρι γιάτερινε.

18. Ντὲ οὐ οὐρρὲν γιούβετ πότα, ἐ δίγι κὲ περπάρα γκά γιούβετ μὲ οὐρρὲου μούα.

19. Ντὲ γέβετε πρέτγ πότε, πότα δούαίγ τὲ δούαν πύνεν' ἐ σάίγ· πὸ σὲ ψὲ σίγι πρέίγ πότεσε, πὸ οὐν' οὐ κάμ ζφέδουρε γιούβετ γκάμμεσι πότεσε, ἀντάτγ οὐ οὐρρὲν γιούβετ πότα.

20. Μπάνι μὲντ φγιαλένε κὲ οὐ θάτζε οὐνε γιούβετ ὅεττε κοπίλλ μὲ μὰδ σὲ ζότι ἰ τίγ ντὲ ντέλινε μούα, δὸ τὲ ντγμέλενε ἐ δὲ γιούβετ' ντὲ ρούαίγτινε φγιαλένε τίμε, δὸ τὲ ρούαίγνε ἐ δὲ τρούαίγνε.

21. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα θέλουσι κάμει εἰς ἰσᾶς διὰ τὸ ὄνομα μου, διότι δὲν ἐξεύρουσι τὸν πέμψαντά με.

22. Ἐὰν δὲν ᾔθλον καὶ ἐλάλησα πρὸς αὐτοὺς, ἁμαρτίαν δὲν ᾔθελον ἔχει· τώρα ὅμως δὲν ἔχουσι πρόφασιν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν.

23. Ὁ μισῶν ἐμὲ, καὶ τὸν Πατέρα μου μισεῖ.

24. Ἐὰν δὲν ἔκαμνον μεταξὺ αὐτῶν τὰ ἔργα τὰ ὅποια οὐδεὶς ἄλλος ἔκαμιν, ἁμαρτίαν δὲν ᾔθελον ἔχει· ἀλλὰ τώρα καὶ εἶδον καὶ ἐμίσησαν κατ' ἐμὲ καὶ τὸν Πατέρα μου.

25. Ἀλλὰ τοῦτο ἔγραψα, διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ λόγος, ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν· ὅτι ἐμίσησαν με ὁμοῦσαν. »

26. Ὅταν ἔμω· ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, τὸν ὅποιον ἐγὼ θέλω πέμψαι πρὸς ἰσᾶς παρὰ τοῦ Πατρὸς, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τὸ ὅποιον ἐκπορεύεται παρὰ τοῦ Πατρὸς, ἐκεῖνος θέλει μαρτυρήσῃ περὶ ἐμοῦ.

27. Ἀλλὰ καὶ σὺ, μαρτυρεῖτε, διότι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ εἴσθε.

ΚΕΦ. ΙΕ'. 16.

ΤΑΥΤΑ ἐλάλησα πρὸς ἰσᾶς, διὰ νὰ μὴ σκανδαλισθῇτε.

2. Θέλουσι σὺς κάμει ἀποσυναγωγῶν· μάλιστα ἔρχεται ὥρα, καθ' ἣν πᾶς ὅστις σὺς θανατώσῃ θέλει νομίσει διτι προσφέρει λατρείαν εἰς τὸν Θεόν.

3. Καὶ ταῦτα θέλουσι σὺς κάμει, δοῦναι δὲν ἐγνώρισαν τὸν Πατέρα, οὐδὲ ἐμὲ.

4. Ἀλλὰ ταῦτα εἶπον πρὸς ἰσᾶς, διὰ νὰ ἐθουλήσῃ οὕτως, ὅταν ἔλθῃ

21. Πῶς εἶθε ἤξετό δὸ τοῦ α' πέγνε γιούβετ περ σεπὲπ τὲ ἔμεριτ σῆμ, σὲ ψὲ νοῦλ' ἐ δίνε ἀτὲ ἕ μὲ δερφὸι μούα.

22. Τὲ μὸς ἔῃς ἀρθουρε, ἐ τὲ μὸς οὐ ἔῃς θέν' ἀτουρε, δὸ τὲ μὸς ἔῃς φαῖγ' μὰ νταστὶ προφᾶς νοῦλ'ε κᾶνε περ φάγ' τὲ τουρε.

23. Αὐτὸ ἔῃς οὐβῆεν μούα, ἐ δὲ πᾶ πάνε τιμ. οὐβῆεν.

24. Τὲ μὸς ἔῃς πᾶσουρε πέββε μᾶ τὰ πούνερα τὲ τίλια ἔῃς κούββε νῆρε σὶ πέββε, δὸ τὲ μὸς ἔῃς φάγ', μὰ νταστὶ ἐ δὲ ἰ πάνε, ἐ δὲ μὲ οὐβῆεν ἐ δὲ μούα, ἐ δὲ πᾶ πάνε τιμ.

25. Πῶ δούχατε τὲ δᾶλλε ἐ βερ- τέτε ἀγίὸ φγιαῖε ἔῃς ἔυτε θκυούρε ντὲ νὴμ τὲ τουρε· μὲ οὐβῆεν πᾶ τοῦ- τῃς πᾶ τῃχού.

26. Μὰ κούρ τὲ βίγῃς Παράκλη- τοῖ, ἔῃς δὸ τοῦ δερφὸγ οὔνε γιούβετ γκᾶ παπάι. (Σπῖρτι ἰ σὲ βερτέτετε, ἔῃς ἐκπορέβετε γκᾶ παπάι)· ἀτὲ δὸ τὲ ἀπε μαρτυρὶ περ μούα.

27. Ε δὲ γιού ἱπνι μαρτυρὶ, σὲ ψὲ γίνι μὲ μούα ἔῃς μὲ τὲ νίσουρε.

Κεῖς Εἰσᾶς τῃς πεδγῆτε τε. ιε'. 16.

Κεῖς οὐ θάτζε γιούβετ ἔῃς τὲ μὸς σκανδαλίσεινε.

2 Δὸ τοῦ ντ' ἔῃς γιούβετ γκᾶ Συναγώγετε, πὸ ἐ δὲ δὸ τὲ βίγῃς κόχῃ, ἔῃς κούσ τοῦ θράσῃ γιούβετ τὲ πᾶσούε ἔῃς πᾶν ντὲββ Περντίσε.

3: Ε ἔῃς δὸ τοῦ α' πέγνε γιού- βετ, σὲ ψὲ νοῦλ'ε νύχνε πᾶ πάνε, ἔῃς μούα.

4. Πῶ ἔῃς οὐ α' θάτζε γιούβετ, ἔῃς κούρ τὲ βίγῃς κόχῃ τὲ κούχτόνε.

ἡ ὥρα, ὅτι ἐγὼ εἶπον πρὸς ἐσᾶς. Δὲν εἶπον δὲ ταῦτα πρὸς ἐσᾶς ἐξ ἀρχῆς διότι ἤλπην μὲν ὑμῶν.

5. Τώρα δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ σὺδεῖς ἐξ ὑμῶν με ἐρωτᾶ, Πού ὑπάγας;

6. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς ταῦτα, ἡ λύπη ἐγέμισε τὴν καρδίαν σας.

7. Ἐγὼ ὥσως τὴν ἀλήθειαν σὰς λέγω· συμφέρει εἰς ἐσᾶς νὰ ἀπέλθω ἐγὼ· διότι, ἐάν δὲν ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος, δὲν θέλει ἔλθει πρὸς ἐσᾶς· ἀλλ' ἀφοῦ ἀπέλθω, θέλω πέμψαι αὐτὸν πρὸς ἐσᾶς.

8. Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος θέλει ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἀμαρτίας, καὶ περὶ δικαιοσύνης, καὶ περὶ κρίσεως.

9. Περί ἀμαρτίας· μὲν, διότι δὲν πιστεύουσιν εἰς ἐμὲ.

10. Περί δικαιοσύνης· δὲ, διότι ὑπάγω πρὸς τὸν Πιτέρα μου, καὶ πλέον δὲν με βλέπετε.

11. Περί δὲ κρίσεως, διότι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκρίθη.

12. Ἐτι πολλὰ ἔχω νὰ εἶπω πρὸς ἐσᾶς, δὲν δύνασθε ὁμῶς τώρα νὰ βαστάζητε αὐτά.

13. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, θέλει σᾶς ὁδηγήσῃ εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· διότι δὲν θέλει λαλήσῃ ἀπ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἀνακούσῃ θέλει λαλήσῃ· καὶ θέλει σᾶς ἀναγγεῖλαι τὰ μέλλοντα.

14. Ἐκεῖνος θέλει δοξάζει ἐμὲ, διότι ἐκ τοῦ ἐμοῦ θέλει λάβεῖν, καὶ ἀναγγεῖλαι πρὸς ἐσᾶς.

15. Πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, ἐμοῦ εἶναι· διὰ τοῦτο εἶπον, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ θέλει λάβεῖν, καὶ ἀναγγεῖλαι πρὸς ἐσᾶς.

ἀπὸ, καὶ οὐκ ἀπὸ τῆς θένος γινώσκου· καὶ ἐκ τῆς θένος γινώσκου· καὶ ἐκ τῆς θένος γινώσκου· καὶ ἐκ τῆς θένος γινώσκου.

5. Μὴ νταστὶ· θέτε τὰ καὶ ἐκ με δεσφότη, ἐ ντονὶε γὰρ γινώσκου νούε με καὶ μερὸν καὶ θέτε;

6. Πὸ σὲ ψὲ οὐ θάττῃ γινώσκου κατὸ πούνερα, οὐ μπουλιότ ζήμερεν τοῦτῃ γέλοι.

7. Μὰ οὖν οὐ θάμ γινώσκου τὴ θερ· τέτενε, σὲ ψὲ εἶπ' ἐ βεγίτερε μπε γινώσκου τὴ θέτε οὖνε, σὲ ντὲ μὸς θάφριζα οὖνε Πιράκλητοι δὲ τὴ μὸς θάγε μπε γινώσκου, ἐ ντὲ θάφριζα οὖνε, δὲ τὰ δεσφότη ἀτὲ μπε γινώσκου.

8. Ε πόκε τὴ θίγε αἰ, δὲ τὴ περτόγε πότνε περ φάτῃ, ἐ περ τὴ δρέγῃ τε ἐ περ φινώτῃ.

9. Σὰ περ φάτῃ, σὲ ψὲ νούε περ σόγενε μπε μούα.

10. Ε περ τὴ δρέγῃ τε, σὲ ψὲ οὐνε θέτε τὴ παπαῖ ἐμ, ἐ νούε με θίχνι με.

11. Ε περ φινώτῃ πὰ, σὲ ψὲ ἀρχόντι ἐ χεσαῖγ δινάσε, οὐ δεμετούα.

12. Ε δὲ σούμε τετγίτερε καμ περ τὴ θένε γινώσκου, πὸ νούε μούνε τε μπάι νταστὶ.

13. Μὰ κούρ τὴ θίγε αἰ, Σπύριτ ἐ σὲ θερτέτερε, δὲ τοῦ δεσφότη γινώσκου φίθε τὴ βερτέτερε, σὲ ψὲ δὲ τὴ μὸς θίθε γὰρ θετίου, πὸ δὲ τὴ θότε φίθ' ἀπὸ καὶ δὲ τὴ διφίόγε, ἐ δὲ τοῦ δεσφότη γινώσκου φίθ' ἀπὸ καὶ δὲ τὴ θίγενε.

14. Αἰ δὲ τὴ ντερρόγε μούα, σὲ ψὲ γὰρ ἐμεν δὲ τὴ μαρρε, ἐ δὲ τοῦ δεσφότη γινώσκου.

15. Φίθε σὲ κα παπαῖ τὴ μίατε γιάνε, πρὰ ἀντάτῃ θάττῃ καὶ δὲ τὴ μαρρε γὰρ τὴ μίατε, ἐ δὲ τοῦ δεσφότη γινώσκου.

16. Ὀλίγον ἔτι, καὶ δὲν μὲν βλέπετε· καὶ πάλιν ὀλίγον, καὶ θέλετε μὲ ἰδεῖ· διότι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα.

17. Τότε τινὲς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Τί εἶναι τοῦτο τὸ ὅποιον μᾶς λέγει, Ὀλίγον, καὶ δὲν μὲ βλέπετε· καὶ πάλιν ὀλίγον, καὶ θέλετε μὲ ἰδεῖ· καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα;

18. Ἐλεγον λοιπὸν, Τοῦτο τί εἶναι τὸ ὅποιον λέγει, τὸ ὀλίγον; Δὲν ἐξεύρομεν τί λαλεῖ.

19. Ἐνόησε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ᾔθελον νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Περὶ τοῦτου συζητήτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον, Ὀλίγον, καὶ δὲν μὲ βλέπετε, καὶ πάλιν ὀλίγον, καὶ θέλετε μὲ ἰδεῖ;

20. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σὰς λέγω, ὅτι σεῖς θέλετε κλαῦσαι καὶ θρηνῆσαι, ὁ δὲ κόσμος θέλει χαρῇ· καὶ σεῖς θέλετε λυπηθῆ· ἡ λύπη σας ὅμως θέλει μεταβληθῆ εἰς χαράν.

21. Ἡ γυνὴ ὅταν γεννᾷ λύπην ἔχει, διότι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ἀφ' οὗ ὅμως γεννήσῃ τὸ παιδίον, δὲν ἐνθυμεῖται πλέον τὴν θλίψιν, διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.

22. Καὶ σεῖς λοιπὸν τώρα μὲν ἔχετε λύπην· πάλιν ὅμως θέλω σὰς ἰδεῖ, καὶ θέλει χαρῇ ἡ καρδιά σας, καὶ τὴν χαρὰν σας οὐδεὶς ἀφαιρεῖ ἀπὸ σας.

23. Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ δὲν θέλετε ζητήσῃ παρ' ἐμοῦ οὐδέν. Ἀληθῶς, ἀληθῶς, σὰς λέγω, ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσετε παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐν τῷ ὀνόματί μου, θέλει σὰς δώσει.

24. Ἔως τώρα δὲν ᾔτήσατε οὐδέν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε καὶ θέ-

16. Περὶ νῆστις ἔτι, ἐ νούχῃ μὲ σίχινι ἐ πέρ νῆστις ἔτι, ἐ δὲ τὴ μὲ σίχινι, σὲ ψὲ οὖνε βέτε τὴ παπᾶ.

17. Θάνε δὰ τζὰ γκά μαθητῆς· ἐτίγ νῆρι μὲ γιάτερνε, τζῆστε κεγιδὲ νὰ θότε νέβετ πέρ νῆστις ἔτι, ἐ νούχῃ μὲ σίχινι, ἐ πὰ πέρ νῆστις ἔτι, ἐ δὲ τὴ μὲ σίχινι ἐ κε οὖνε βέτε τὴ παπᾶ;

18. Θόσνε δὰ τζῆστε κεγιδὲ νὰ θότε νῆστις ἔτι, ἐ νούχῃ κουπετόγεμνε σὲτς ὅτε.

19. Ε νύχου δὰ Ἰησοῦ ἐ δούατνε τὰ πιέντ' ἄτε, ἐ οὐ θότ' αὐτοῦρε, πέρ κετὲ κερκόνι νῆρι μὲ γιάτερνε, σὲ ψὲ οὐ θάτς γιούβετ, πέρ νῆστις ἔτι, ἐ νούχῃ μὲ σίχινι, ἐ πὰ πέρ νῆστις ἔτι, ἐ δὲ τὴ μὲ σίχινι;

20. Βερτέτ, βερτέτ οὐ θόμ γιούβετ, ἐ γιούδ δὲ τὴ κιάτ' ἐ δὲ τὴ μυρολοῦνι, πότα δὲ τὴ φεζόνετε ἐ γιούβετ δὲ τὴ χελμόνε, πὸ χέλμυ γιούβετ δὲ τὴ κλένε ντὲ φεζίμ.

21. Φροῦαγια κοῦρ πγιῆλ καὶ χέλμ, σὲ ψὲ ἔρδι κόχ' ἐσᾶτ' πὸ κοῦρ τὴ πγιῆλε δγαλλνε, νούκ' ἐ κουγτόνετ τὴ μὲ στρεγγίμνε, γκά φεζίμ, σὲ ψὲ οὐ λιὲ νῆρι ντὲ πότε.

22. Ε δὲ γιούδ δὰ νταῦτ' ἐνὶ χέλμ, μὰ δὲ τοῦ σὸχ' περσερὶ ἐ δὲ τοῦ φεζόνετε ζῆμερα γιούατ, ἐ φεζίμνε τούατ' δὲ τὴ μὲς ἐ μάρρε νῆρι γκά γιούδ.

23. Ε μὰ τὴ δῖτε δὲ μὲς μὲ πιέντι μούα πέρ ντοῦνὲ πούνε, βερτέτ, βερτέτ οὐ θόμ γιούβετ, ἐ τζὲδ φάρε πούνε ἐ τὴ κερκόνι παπᾶτ' μπε ἔμερ τιμ, δὲ τοῦ ἄ ἄπε γιούβετ.

24. Γγέρα νταῦτ' ἐ νούχῃ κερκούατ ντοῦνὲ πούνε ντ' ἔμερ κίμ' κερ-

λατε λαμβάνει, διὰ νὰ ᾔται πλήρης ἡ χαρά σας.

25. Ταῦτα διὰ παρομιῶν ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, ὅτε δὲν θέλω σᾶς λαλήσει πλέον διὰ παρομιῶν, ἀλλὰ παρρησίᾳ θέλω σᾶς ἀναγγεῖλαι περὶ τοῦ Πατρὸς.

26. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ θέλετε ζητήσῃ ἐν τῷ ὀνόματί μου· καὶ δὲν σᾶς λέγω, ὅτι ἐγὼ θέλω παρακαλέσῃ τὸν Πατέρα περὶ ὑμῶν.

27. Διότι αὐτὸς ὁ Πατὴρ οἷς ἀγαπᾷ, ἐπειδὴ σεις ἠγαπήσατε ἐμὲ, καὶ ἐπιστεύσατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον.

28. Ἐξῆλθον παρὰ τοῦ Πατρὸς, καὶ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίνω τὸν κόσμον, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα.

29. Λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ἰδοὺ, τώρα παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ οὐδεμίαν παρομιάν λέγεις.

30. Τώρα γνωρίζομεν ὅτι ἐξεύρεις πάντα, καὶ δὲν ἔχεις χρεῖαν νὰ σὲ ἐρωτᾷ τις. Ἐκ τούτου πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες.

31. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Τώρα πιστεύετε;

32. Ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα καὶ ἡδη ἦλθε, νὰ σκορπισθῇτε ἐκαστος εἰς τὰ ἴδια, καὶ νὰ ἀφήσετε ἐμὲ μόνον· ἀλλὰ δὲν εἶμαι μόνος, διότι ὁ Πατὴρ εἶναι μετ' ἐμοῦ.

33. Ταῦτα ἐλάλησα πρὸς ἐσᾶς, διὰ νὰ ἔχητε εἰρήνην ἐν ἐμοί. Ἐν τῷ κόσμῳ θέλετε ἔχει θλίψιν· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ ἐνίκησα τὸν κόσμον.

κόνι, ἐ δὲ τὸ μίρρι· καὶ τὴ γέτε φεζί· μι γιούαϊγ πλιότ.

25. Κετὸ οὐ θάτζε γιούβετ με παριμίρα, πὸ θγιέν κόχῃ καὶ τὴ μὸς οὐ θὸμ με γιούβετ με παριμίρα, πὸ φάκεζα δὸ τοῦ θὸμ γιούβετ πὲρ παπάνε.

26. Μπὰ τὲ δίτε δὲ τὲ χερκόνι μπ' ἔμερ τιμ, ἐ νοὺκ' οὐ θὸμ γιούβετ σὲ οὐνε δὲ τι λιούτεμ παπάιτ πὲρ γιούβετ.

27. Σὲ ψὲ αἱ παπάϊ βέτε οὐ δὲ γιούβετ σὲ ψὲ γιούβετ δέσσε μοθα, ἐ πεσοῦατε, καὶ οὐνε γὰ Περντία δόλα.

28. Δόλα γὰ παπάι, ἐ ἄρτζε ντὲ πότῃ· ἐ λὲ περσερὶ πότνε, ἐ βέτε τὲ παπάϊ.

29. Ἰθὸν' ἀτιγ μαθητίτ' ἐτιγ· γιὰ, νταῶτι φάκεζα νὰ κουβεντὸν, ἐ ντοῦε παριμὶ νοὺκ' νὰ θοῦα.

30. Νταῶτι ἐ νόχμ καὶ ἰ δι τὲ φέθα, ἐ νοὺκ' καὶ χρία καὶ τὲ τὲ πίεςε νιερὶ· πὲρ κατὲ πεσόγεμ καὶ γὰ Περντία δόλα.

31. Οὐ περφέζα ἀτοῦρε Ἰησοῦ· νταῶτι πεσόνι;

32. Γιὰ, θγιέν κόχῃ, ἐ δὲ νταῶτι ἔρδι, καὶ τὲ περχάπι φέθε κοῦσ ντὲ βέντ τὲ τιγ, ἐ μοῦα τὲ με λίρι βέτμε ἐ νοὺκ' γὰμ βέτμε, σὲ ψὲ παπάϊ ἔσσε με μοῦα.

33. Κετὸ οὐ θάτζε γιούβετ, καὶ τὲ χίνι παίμ μπὲ μοῦα· ντὲ πότῃ ὅτρε γίμ δὲ τὲ χίνι, πὸ χίι θαρὸς, οὐνε ἐ μούντα πότνε.

ΚΕΦ. ις'. 17.

Κρίε Εἴστατεμπεδγιέτετε ις'. 17.

ΤΑΥΤΑ ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν

Κετὸ θὰ Ἰησοῦ ἔ γκρίγι σίτ' ἐτίγ· λιάρτ μπὲ Κίελ, ἐ θὰ· παπά, ἔρδι.

οὐρανόν, καὶ εἶπε, Πάτερ, ἤλθεν ἡ ὥρα· δόξασον τὸν γίόν σου, διὰ νὰ σε δοξάσῃ καὶ ὁ γίός σου.

2. Καθὼς ἐδωκας εἰς αὐτὸν ἐξουσίαν πάσης σαρκός, διὰ νὰ δώσῃ ζωὴν αἰώνιον εἰς πάντας ἄνθρωπους· ἐδωκας εἰς αὐτόν.

3. Αὕτη δὲ εἶναι ἡ αἰώνιος ζωὴ, τὰ νὰ γνωρίζωσι σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ τὸν ὁποῖον ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν.

4. Ἐγὼ σὲ ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς· τὰ ἔργον ἐτελείωσας τὰ ὁποῖον μοι ἔδωκας διὰ νὰ κάμω.

5. Καὶ τώρα δοξαζήν με σὺ, Πάτερ, πλησίον σου με τὴν δόξαν τὴν ὁποίαν εἶχον παρὰ σοὶ πρὶν γεῖν ὁ κόσμος.

6. Ἐφνέρωσα τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς ἀνθρώπους· τοὺς ὁποίους μοι ἔδωκας ἐκ τοῦ κόσμου. Ἰδικοὶ σου ἦσαν καὶ εἰς ἐμὲ ἔδωκας αὐτούς, καὶ τὸν λόγον σου ἐφύλαξαν.

7. Τώρα ἐγνώρισαν ὅτι πάντα ἄνθρωποι ἔδωκας παρὰ σοῦ εἶναι.

8. Διότι τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους μοι ἔδωκας, ἔδωκα εἰς αὐτούς· καὶ αὐτοὶ ἐδέχθησαν, καὶ ἐγνώρισαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξηλθόν· καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας.

9. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν παρακαλῶ· δὲν παρακαλῶ περὶ τοῦ κόσμου, ἀλλὰ περὶ ἐκείνων ταῦς ὁποίους μοι ἔδωκας, διότι ἰδικοὶ σου εἶναι.

10. Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ εἶναι, καὶ τὰ σὰ ἐμὰ· καὶ ἐδοξάσθην ἐν αὐτοῖς.

11. Καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλ' οὗτοι εἰναι ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς σέ. Πάτερ ἄγε, φύλαξον αὐτούς ἐν τῷ ὀνόματί σου, τοῦ ἀπολείου· μοι ἔδωκας

κόχα, ντερρόν κίρρε τέντ, καὶ τὲ τὲ ντερρόγγε τίγ ἐ δὲ κίρρε ἴτ.

2. Σὶ κούντρ' ἰ δὲ ἀτίγ ἐξουσί μπι φίθ· νιέρεζ, καὶ τάπε γέτεν· ἐ πὰ σόσουρε μπι φίθ' ἀτὰ καὶ ἐ καὶ δένε ἀτίγ.

3. Ε γάτα ἐ πὰ σόσους εὔτε κεργιό, καὶ τὲ ἰόχενε τίγ Περντίν' ἐ θερτέτε τὲ θέτεμενε, ἐ δὲ Ἰησοῦνε Κρίστινε καὶ θερφόθε τίγ.

4. Οὔνε τὲ ντερρόθα τὲ μπι δέ· πούνενε ἐ κέρρα καὶ μὲ πάτε δένε μούα περ τὲ κέρρε.

5. Ε ντερτὶ ντερρόμε μούα τί ὦ Πατὰ ἄφερ τέγε, μὲ ἄτε ντερρ καὶ πὰτζε ἄφερ τέγε πὰ κένε δε πότα.

6. Δεφτόθα ἔμερινε τέντ μπα τὰ νιέρεζ καὶ μὲ πάτε δένε μούα γκά πότα· τὲ τούτε κένε, ἐ μὲ δὲ ἀτὰ μούα, ἐ φγιαλένε τέντε ἐ ρούαῖγτινε.

7. Νταρτὶ νιάχνε καὶ φίθ' ἀπὸ καὶ μὲ πάτε δένε, γκά τέγε γιάνε.

8. Σὲ ψὲ φγιαλέτε καὶ μὲ δὲ μούα, οὐ ἀ δάτζε ἀποῦρε· ἐ ἀτὰ ἰ μούαρρε, ἐ νιόχνε μὲ τὲ θερτέτε, καὶ γκά τέγε· δόλα, ἐ κέσουάνε καὶ τί μὲ καὶ θερφούαρρε.

9. Οὔνε περ ἀτὰ τὲ λιούτεμ, περ πότε νούχε τὲ λιούτεμ, πὸ περ ἀτὰ καὶ πάτε δένε μούα, σὲ ψὲ γιάνε τὲ τούατε.

10. Ε φίθε τὲ μιάτε, τὲ τούατε γιάνε, ἐ τὲ τούατε τὲ μιάτε· ἐ γκά ἀτὰ γιάμ ντερρόουρε.

11. Ε οὔνε νούχε γιάμ μὲ ντε πότε, ἐ κερτὰ ντε πάτε γιάνε, ἐ οὔνε βίγ τεκ τέγε· Πατὰ ἰ σενγτερούαρρε, ραῦαῖγ ντε ἔμερ· τέντ ἀτὰ καὶ πάτε δένε μούα, καὶ τὲ γένε νι· σὲ κούντρε

διὰ νὰ ἦναι ἐν καθῶς ἡμεῖς.

12. Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐφύλαττον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· ἐκείνους τοὺς ὁποῖ-
ους μοι ἔδωκας ἐφύλαττα, καὶ οὐδεὶς
ἐξ αὐτῶν ἀπώλεσθη, ἐμὴ ὁ οὐὶς τῆς
ἀπωλείας, διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ Γραφή.

13. Τώρα δε ἔρχομαι πρὸς σέ, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, διὰ
νὰ ἔχωσι τὴν χαρὰν μου πλήρη ἐν
ἑαυτοῖς.

14. Ἐγὼ ἔδωκα εἰς αὐτοὺς τὸν λό-
γον σου· καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐ-
τοὺς, διότι δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου.
καθὼς ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐκ τοῦ κόσμου.

15. Δὲν παρακαλῶ νὰ σηκώσῃς
αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλὰ νὰ φυ-
λάξῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ.

16. Ἐκ τοῦ κόσμου δὲν εἶναι, κα-
θὼς ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐκ τοῦ κόσμου.

17. Ἀγίζσον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ
σου· ὁ λόγος ὁ ἰδικός σου εἶναι ἀλά-
θεια.

18. Καθὼς ἐμεῖ ἀπέστειλεις εἰς τὸν
κόσμον, καὶ ἐγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς
εἰς τὸν κόσμον.

19. Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἀγιάζω
ἑμαυτὸν, διὰ νὰ ἦναι καὶ αὐτοὶ ἡγια-
σμένοι ἐν τῇ ἀληθείᾳ.

20. Καὶ δὲν παρακαλῶ μόνον πε-
ρὶ τούτων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πι-
στευσόντων εἰς ἐμὲ διὰ τοῦ λόγου
αὐτῶν.

21. Διὰ νὰ ἦναι πάντες ἐν καθῶς
σὺ, Ἰησὺς, εἶσαι ἐν ἐμοὶ καὶ ἐγὼ ἐν
σοί, νὰ ἦναι καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν,
διὰ νὰ πιστεύσῃ ὁ κόσμος ὅτι σὺ με
ἀπέστειλεις.

22. Καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν τὴν ὁποι-
αν μοι ἔδωκας, ἔδωκα εἰς αὐτοὺς· διὰ
νὰ ἦναι ἐν, καθὼς ἡμεῖς εἴμεθα ἐν

23. Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ ἐν

γέμει νὰ.

12. Κούρ γέμει ντὲ πότε πότῃ
μὲ τὰ, οὐν ἰ ρούαγι ἀτὰ ντ' ἔμερ
τέντ' ἀτὰ καὶ μὲ πᾶτα δένε ἰ ρούαγι
ἰ ντουῖε γκα ἀτὰ νούκε χούμπι, πέρ
βέτμε ἀτὶγ πῆρριτ σὲ χούμπιγε-
σε καὶ τὲ δάλλε κάρτα ἐ βερτέτε.

13. Ε νταῖτι πὰ βιγ τέκ τῆ, ἰ
κατὸ ἰ θόμ ντὲ πότε καὶ τὲ λῆνε μπε
βίτεχε τὲ τούρι γέζιμνε τίμ τῆ
πλιότε.

14. Οὐν' οὐ πᾶτς δέν' ἀτούρε
φγιαλένε τέντε, ἰ πότα ἰ οὐρρέου ἀτὰ,
σε ψὲ νούκε γιάνε γκα πότα, σὶ κούν-
τρε σγιαμ ἂς οὐνε γκα πότα.

15. Νούκε τὲ λιούτεμ καὶ τὲ
γκρέζτ ἀτὰ γκα πότα, πο τί ρούατς
ἀτὰ γκα ἰ λῖφσι.

16. Γκα πότα νούκε γιάνε σὶ κούν-
τρε σγιαμ ἂς οὐνε γκα πότα.

17. Σινγετρώι ἀτὰ ντὲ τὲ βερτέτε
τέντε, φγιαλία ὅτε εὔτ' ἐ βερτέτε.

18. Σὶ κούντρε δερφόβε τί μούα
ντὲ πότε, αὐτοῦ ἰ δὲ οὐνε ἰ δερφό-
βα ἀτὰ ντὲ πότε.

19. Ε πέρ ἀτὰ οὐνε σινγετρώι
βέτεχενε τίμ, καὶ τὲ γένε ἰ δὲ ἀτὰ
τὲ σινγετρώαρε ντὲ τὲ βερτέτε.

20. Οὐ νούκε λιούτετ πέρ κατὰ
βέτεμε, πὸ ἰ δὲ πέρ ἀτὰ καὶ δὲ τὲ
κεσόγενε μπε μούα μὲ φγιαλέ τὲ κε-
τούρε.

21. Κὲ τὲ γένε τὲ φῖθε νῆ, σὶ κούν-
τρε γὰ τί, πᾶπᾶ, μπε μούα, ἰ οὐνε
μπε τί καὶ τὲ γένε ἰ δὲ ἀτὰ νῆ μπε
νέβετ, καὶ τὲ κεσόγενε πότα σὲ τί μπε
δερφόβε.

22. Ε οὐνε ντέρρε καὶ τί μὲ δὲ μούα
οὐ ἰ δατῆς ἀτούρε καὶ τὲ γένε νῆ,
σὶ κούντρε γέμι νέβετ νῆ.

23. Οὐνε μπὰ τὰ, ἰ τί μπε μούα

ἐμοί· διὰ νὰ ᾖναι τετελειωμένοι εἰς ἔν, καὶ νὰ γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας, καὶ ἡγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἡγάπησας.

24. Πάτερ, ἐκείνους τοὺς ὁποίους μοι ἔδωκας, θέλω, ὅπου εἶμαι ἐγώ, νὰ ᾖναι καὶ ἐκεῖνοι μετ' ἐμοῦ· διὰ νὰ θεωρῶσι τὴν δόξαν μου, τὴν ὁποίαν μοι ἔδωκας, διότι μὲ ἡγάπησας πρὸ καταβολῆς κόσμου.

25. Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος δὲν σε ἐγνώρισεν, ἐγὼ δὲ σε ἐγνώρισα, καὶ οὗτοι ἐγνώρισαν ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας.

26. Καὶ ἐφανέρωσα εἰς αὐτοὺς τὸ ὄνομά σου, καὶ θέλω φανερώσει διὰ νὰ ᾖναι ἡ ἀγάπη μὲ τὴν ὁποίαν μὲ ἡγάπησας ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ ἐν αὐτοῖς.

ΚΕΦ ιη'. 18.

ἈΦΟΥ εἶπε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς, ἐξῆλθε μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, ὅπου ἦτο κήπος, εἰς τὸν ὁποῖον εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

2. Ἦξευρε δὲ τὸν τόπον καὶ Ἰούδας ὁ παραδίδων αὐτόν· διότι πολλὰκις συνῆλθεν ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

3. Ὁ Ἰούδας λοιπὸν λαβὼν τὸ τάγμα, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ φαρισαίων ὑπηρέτας, ἐρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὤπλων.

4. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐξεύρων πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτόν, ἐξῆλθε, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς· τίνα ζητεῖτε;

5. Απεκρίθησαν πρὸς αὐτόν, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἰμι. Ἦσασθε δὲ

καὶ τὲ γένε· τελειόσουρε μπε νῆς, καὶ τὲ νιόχης· ἐ δὲ πότα, σὲ τί μὲ δερφέβε, ἐ ἰ δέσε ἀτά, σὶ κούντρε δέσε μούα.

24. Πάτᾶ, οὐνε δούα, ἀτᾶ καὶ μὲ δὲ μούα, τὲ γένε· ἐ δὲ ἀτά μὲ μούα, ἀτᾶ τὲκ γιάμ οὐνε· καὶ τὲ σόχενε ντέρρε τιμ, καὶ μὲ δὲ μούα τί, σὲ ψὲ μὲ καὶ δάσουρε μούα πᾶ πένε· ἐ δὲ πότα.

25. Πατᾶ ἰ δρέιγτε, πότα νοῦχες τὲ νιόχου τί, μᾶ οὐνε τὲ κάμ νιόχουρε, ἐ δὲ κατὰ ἐ κάνε νιόχουρε καὶ τί μὲ δερφέβε.

26. Ε πέρρα, ἐ δὲ τὲ πέγγ τὲ νιόχενε ἀτὰ ἐμερινε τέντ, καὶ τὲ γέτῃ μᾶ τὰ δάσουρία καὶ μὲ τὲ μὲ δέσε μούα, ἐ οὐ· μᾶ τᾶ.

Κρίε Ετατεμπεγιέτετ ιη'. 18.

Σὶ θᾶ κατὸ Ἰησοῦ, δόλι πάσκε με μαθητίτ'· ἐτίγ περτέγε γκα πρὸι ἰ Κεδρόνιτ, τὲκ κα νῆς κόφῳτε, ἐ μᾶ τὲ χίρι ἀτ, ἐ δὲ μαθητίτ'· ἐτίγ.

2. Ε κατὲ ἔντ ἐ διγ ἐ δὲ Ἰούδα καὶ δούατῃ τὰ προδὸς ἀτῃ· σὲ ψὲ σούμ με χέρε χιθ βάτουρε Ἰησοῦ ἀτῃ πάσκε με μαθητίτ'· ἐτίγ.

3. Ε Ἰούδα σὶ μόρρι τρίματε, ἐ δὲ κοπιγ γκα τὲ πάρετ'· ἐ πρίφτερετ, ἐ γκα φαρισείγτε, βάτε ἀτῃ μὲ φανᾶρε, ἐ μὲ λαμπάδα, ἐ μὲ ἄρμε.

4. Μᾶ Ἰησοῦ καὶ ἰ διγ φῖθ' ἀτῃ κα δὲ τί βίγνε σίπερ, δόλι περπάρα, ἐ οὐ θάτ' ἀτοῦρε· τζίλινε κερκόνι;

5. Γιού περφέιγνε ἀτίγ Ἰησοῦνε Ναζαρινόνε· οὐ θάτ' ἀτοῦρε Ἰησοῦν οὐνε γιάμ· ἐ κα μὲ ἀτᾶ πᾶτᾶ ἐ

μετ' αὐτῶν καὶ Ἰούδας ὁ παραδίδων, δὲ Ἰούδα, καὶ ἐ παραδόσθε αὐτὲν αὐτόν.

6. Καθὼς λοιπὸν εἶπε πρὸς αὐτοὺς, ὅτι ἐγὼ εἶμαι, ἀπεσύρθησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσον χαμαί.

7. Πάλιν λοιπὸν ἠρώτησεν αὐτοὺς, τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον.

8. Ἀπεκρίθη δ' Ἰησοῦς, Σὺς εἶπον, ὅτι ἐγὼ εἶμαι. Ἐν λοιπὸν ἐμὲ ζητῆτε, ἀφήσατε τούτους νὰ ὑπάγωσι·

9. Διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ λόγος, τὸν ὁποῖον εἶπεν, ὅτι ἐξ ἐκείνων τοὺς δ-ποίους μοι ἔδωκας, δὲν ἀπώλεσα οὐδένα.

10. Τότε δ' Σίμων Πέτρος ἔχων μάχαιραν ἔσυρεν αὐτήν, καὶ ἐκτύπησε τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον τὸ δεξιόν. Ἦτο δὲ τὸ ὄνομα τοῦ δούλου Μάλχος.

11. Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Πέτρον, Βάλε τὴν μάχαιραν σου εἰς τὴν θήκην. Τὸ ποτήριον τὸ ὁποῖον μοι ἔδωκεν ὁ Πατήρ, δὲν θέλω πίνει αὐτό;

12. Τὸ τάγμα λοιπὸν καὶ ὁ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδεσαν αὐτόν,

13. Καὶ ἔφεραν αὐτόν εἰς τὸν Ἄνναν πρῶτον· διότι ἦτο πενθερὸς τοῦ Κατὰφα, ὅστις ἦτο ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου.

14. Ἦτο δὲ ὁ Κατὰφας ὁ συμβουλευσας τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι συμφέρει νὰ ἀπολεσθῇ εἰς ἄνθρωπος ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

15. Ἠκολούθει δὲ τὸν Ἰησοῦν δ' Σίμων Πέτρος, καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦτο γνωστός εἰς τὸν ἀρχιερέα, καὶ εἰσῆλθε μετὰ τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ

6. Ε πόκε οὐ θά ἀτοῦρε, σὲ αὖνε γιάμ, οὐ χόϊκνε μπὲ τὲ πράπε, ἐ ρά-νε μπὲ δέ.

7. Περσῆρι πὰ ἰ πιέτι ἀτὰ, τζίλε χερκόνι; ἐ ἀτὰ ἰ θάνε, Ἰησοῦνε Ναζα-ρινόνε.

8. Οὐ περφέϊκ Ἰησοῦ; οὐ θάτζε γιούδετ, οὖνε γιάμ, ντὲ χερκόνι ἀδὰ μουα, λίρι κατὰ τὲ βένε.

9. Κὲ τὲ παφούχατε φγιαλία καὶ θά· σὲ γκά ἀτὰ καὶ μπὲ δέ, ναύκε χούμπα ντοῦι.

10. Μὰ Σίμων Πέτρουα σὲ χιτθόηκε, ἐ ντζόρι ἀτὲ γκά μίλι, ἐ φο-δίτι κοπίλν' ἐ σὲ πάριτ σὲ πρίφτε-ρετ, ἐ ἰ πρέου ἀτιγ βέσν' ἐ δγιαθε-τὲ· ἐ ἔμερ ἰ κοπίλιτ καὶ Μάλχο.

11. Πὲ Ἰησοῦ ἰ θότρε Πέτροσε· βουόρρε θήκενε τέντε ντὲ μίλ' ποτή-ρε καὶ μὲ δὰ μουα παπάι, τὲ μὸς ἐ πὶ ἀτὲ;

12. Ε τρίματε, ἐ δὲ Χιλιάρχου ἐ δὲ κοπίγτ' ἐ τζιφούτετ ἐ ζούν Ἰησοῦνε, ἐ ἐ λίδνε.

13. Ε πρωτοπάρε ἐ ὁποῦνε ἀτὲ τὲ Ἄννα· σὲ ψὲ ἴσθε βγιέχερι ἰ Καϊάφρεσε, ἐ κούτγ καὶ μπὰ τὲ μὸτ ἰ Πάρε ἰ πρίφτερετ.

14. Ε Κατὰφα ἴσθε ἀτ καὶ οὐ δὰ τζιφούτετ νασιχάτ, σὲ ἴσθε πούν' ἐ βεγίερε τὲ χουμπάσε. ἦε ἡερί περ φίθε λαόνε.

15. Ε Σίμων Πέτρουα εἰγ πὰς Ἰησοῦιτ, ἐ δὲ τυγιάτερι μαθητὴ· ἐ κού-ιγ μαθητὴ καὶ ἰ ἡύχορε μὲ τὲ πά-ριν' ἐ πρίφτερετ, ἐ χίρι καὶ καὶ μὲ Ἰησοῦνε ντὲ ἀβλί τὲ σὲ πάριτ ἐ πρί-

ἀρχιερέως.

ὁ δὲ Πέτρος ἵστατο ἔξω πλῆ-
σιον τῆς θύρας. Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ μα-
θητὴς ὁ ἄλλος, ὅστις ἦτο γνωστὸς
εἰς τὸν ἀρχιερέα, καὶ ὠμίλησεν εἰς
τὴν θυρωρὸν καὶ εἰσέγαγε τὸν Πέτρον.

17. Λέγει λοιπὸν ἡ δούλη ἡ θυρω-
ρος πρὸς τὸν Πέτρον, Μήπως καὶ σὺ
εἶσαι ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ ἀνθρώ-
που τούτου; Λέγει ἐκεῖνος, Ἀὖν εἰμι.

18. Ἰσταντο δὲ οἱ δούλοι καὶ οἱ
 ὑπηρέται, οἵτινες εἶχον κάμει ἀνθρα-
 κίαν, διότι ἦτο ψύχος, καὶ ἐθερμαί-
 νοντο· καὶ μετ' αὐτῶν ἵστατο ὁ Πέ-
 τρος καὶ ἐθερμαίνετο.

19. Ὁ ἀρχιερεὺς λοιπὸν ἠρώτη-
σε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐ-
τοῦ καὶ περὶ τῆς διδασχῆς αὐτοῦ.

20. Απεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰη-
σοῦς, Ἐγὼ παρήρησά ἐλάλησα εἰς τὸν
κόσμον· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαχα ἐν τῇ
συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου οἱ
Ἰουδαῖοι συνέρχονται πάντοτε, καὶ
ἐν κρυπτῷ δὲν ἐλάλησα οὐδέν.

24. Τί με ἐρωτᾷς; ἐρώτησεν τοὺς ἀκούσαντας, τί ἐλάλησα πρὸς αὐτούς· ἰδοὺ οὗτοι ἐξεύρουσιν ὅσα εἶπον ἐγώ.

22. Ὅτε δὲ εἶπε ταῦτα, εἰς τῶν ὑπηρετῶν ἱστάμενος· πλῆθειον ἔδωκε ῥάπισμα εἰς τὸν Ἰησοῦν, εἰπὼν, Οὕτως ἀποκρίνεσαι πρὸς τὸν ἀρχιερέα;

23. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰη-
σοῦς, Ἐὰν κακῶς ἐλάλησα, μαρτύ-
ρησον περὶ τοῦ κακοῦ· ἂν δὲ καλῶς,
τί μὲ δέρις ;

24. Εἶχε δὲ ἀποστείλει αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.

25. Ὁ δὲ Σίμων Πέτρος ἵστατο καὶ ~~ἀπο~~βραβεύεται· εἶπον λοιπὸν πρὸς αὐτόν, Μήπως καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθη-

φτῶρετ.

16. Ε Πέτρουα χεντρού γιάσττε ἀ-
φερ πόρτεσε· δόλι δα μαθητίου τυά-
τερ ατ ζε κε ι νιοχουρς τε ι πάρι ι
πρίφτερετ, ε ι θα πορτάρεσε, ε ε κά-
λι Πέτρονε πρέντα.

17. Ε κοπίλια πορτάρε ἰ θά Πέ-
τροσε· μὲς γέ βάλλε· ἐ δὲ τιγ γκά μα.
θητίτ· ἐ ἀντιγ νισρίουτ; ἐ ἀν οὐ πέρ-
φέττε, νούκε γιάμ.

[illegible]

19. Ε πτέτι ἀδὰ ἰ παρί ἰ πρίφτε-
ρετ ἰησοῦτε πέρ μαθητίτ' ἐτίγ, ἐ δὲ
πέρ διδαχί τέ τίγ.

20. Εἰς τοῦτο γὰρ παρῆλθεν ἅπλη-
 οῦς φάσκεζα κοινῇ νόθῳ ντὲ πότῃ,
 οἷον διδάξαι κοινῇ ντὲ Συναγωγῇ,
 ἐδὲ ντὲ ἱερὸν τὸν μπεγίδονε γὰρ
 τζῶδ' ἄνῃ τζιφούτῃ, ἐντὲ τὸ πῶ-
 γουρὲ νοῦνθι θάττῃ ντονιὲ φιάλῃ.

24. Περ σὲ με πιετ μούα; πιετ
 χετὰ καὶ διφιούανε σέτζ οὐ θάτζε ἀ-
 τοῦρε· γιά, χετὰ ἐ δίνε σέτζ θάτζε
 οὔνε.

22. Ε σὶ θὰ αἶ χεῖτό, νιὲ γὰρ ὄρ-
πετόρετε καὶ φέντεσινε ἀτγὲ ἰδὰ νιὲ
σιουπλιάχῃ Ἰησοῦτ, εἰ ἰ θὰ' χεῖτοῦ
περφέρε νιὲ ἰ πάρι ἰ πρίφτερε;

23. Γιού πῆρφέιζ ἀτιγ ἰησοῦ:
ντῆ φόλλια λίκζτε, δῆφτόμε τῆ λί-
φνε, μά ντῆ φόλλια μίρρῆ, ψῆ μέ
ρέχ;

24. Ε Άννα πὰ ἐδερχοῖ ἀτὲ λί-
δουρε τὲ Καϊάφα ἰ πάρι ἐ πρίφτερετ.

25. Ε Σίμων Πέτρον αἰνεῖτε, ὁ
 γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ θάνατος δὲ ἀντὶ τοῦ
 ὅτι ἐστὶς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ
 κατασκευαστὴς τοῦ ναοῦ τοῦ
 τοῦ θεοῦ.

τῶν αὐτοῦ εἶσαι; Ἡρνήθη ἐκεῖνος, ἐ ἀρνίσι ἐ θά' νούχε γιάμ.
καὶ εἶπε, Δὲν εἶμαι.

26. Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, ὅσις ἦτο συγγενὴς ἐκείνου, τοῦ ὁποίου ὁ Πέτρος ἀπέκοψε τὸ ὠτίον, Δὲν σὲ εἶδον ἐγὼ ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ;

27. Πάλιν λοιπὸν ἠρνήθη ὁ Πέτρος, καὶ εὐθὺς ἐφώναζεν ὁ ἀλέκτωρ.

28. Φέρουσι λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦτο δὲ πρωΐ, καὶ αὐτοὶ δὲν εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, διὰ νὰ μὴ μινανθώσιν, ἀλλὰ διὰ νὰ φάγωσι τὸ πᾶσχα.

29. Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ Πιλάτος, πρὸς αὐτοὺς, καὶ εἶπε, Τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου;

30. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἐὰν οὗτος δὲν ἦτο κακοποιῶς, δὲν ἠθέλωμεν σοὶ παραδῶσαι αὐτόν.

31. Εἶπε λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Λάβετε αὐτόν σεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον σας κρίνατε αὐτόν. Εἶπον δὲ πρὸς αὐτόν οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἐξουσίαν νὰ θανατώσωμεν οὐδέναν.

32. Διὰ νὰ πληρωθῇ ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον εἶπε δεικνύων μὲ ποῖον θάνατον ἐμελλε νὰ ἀποθάνῃ.

33. Εἰσῆλθε λοιπὸν πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον ὁ Πιλάτος, καὶ ἐφώναξε τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;

34. Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ἀφ' ἐξουτοῦ λέγεις σὺ τοῦτο, ἢ ἄλλοι σοὶ εἶπον περὶ ἐμοῦ;

35. Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος, Μήπως ἐγὼ εἶμαι Ἰουδαῖος; τὸ ἔθνος τὸ ἰδικόν σου καὶ οἱ ἀρχιερεῖς σὲ

26. Θότῃ νὲ γὰρ ὁρπετόρετ' ἐ πρίφτιτ σὲ πάρε, ἔε κὲ φερὶ ἰ ἀτιγ ἔε ἰ πρέου θένε Πέτρουα· νούχε τὲ πᾶτξῃ οὔνε τί μὲ ἀτὲ πᾶσχα ντὲ κόφῳτῃ;

27. Ε Πέτρουα ἐ ἀρνίσι περσερι, ἐ ἀτὲ τζᾶστ ἔνετόξ κοκόσι.

28. Ε πίενε δὰ Ἰησοῦνε γὰ Καϊάφα ντὲ Πραιτούαρ, ἐ κὲ μεγγετ, ἐ ἀτὰ νούχε χίνε ντὲ πραιτούαρ ἔε τὲ μὸς περφέχιονε, πὸ ἔε τὲ χάιγνε πᾶσχα.

29. Δόλι ἀδὰ Πιλάτουα γιάῳτῃ μ.πὰ τὰ, ἐ οὐ θὰ· τζκαλεζὶ χίνι κόντρε ἔετιγ νιερίουτ;

30. Γιου πέρφέιφνε, ἐ ἰ θὰν' ἀτιγ' τὲ μὸς κὲ κούιγ νιερί ἔε πὲν τὲ χέιχ, νούχε τὰ χέσεμ δένε μπε δούαρρ τὲ τούα.

31. Οὐ θότ' ἀδὰ ἀτουρε Πιλάτουα, μέρρις ἀτὲ γιούβετ ἐ φιοκόνιε ἀτὲ σὶ κούντρε χίνι νόμνε τούατγ' μὰ τζιφούτῃ ἰ θὰν' ἀτιγ' σέῳτῃ ντεγίερῃ ντὲ νέβετ τὲ βράσεμνε ντονέ.

32. Κὲ τὲ παφούχαεγ φγιαλία ἔε θὰ Ἰησοῦ, ἔε σενὸν μετζ φᾶρε βδέ-ἔεγε δούαίγ τὲ βδὶς.

33. Ε Πιλάτουα χίρι περσερι ντὲ πραιτούαρ, ἐ θύρρι Ἰησοῦνε, ἐ ἰ θὰ ἀτιγ' τί γὲ μπερέτι ἰ τζιφούτῃ;

34. Γιου περφέιφκ ἀτιγ Ἰησοῦ γὰ βετίου ἐ θούα τί ἔετῃ; ἀ τὲ γιέρῃ τὲ θάνε τί πέρ μουα;

35. Οὐ περφέιφκ Πιλάτουα· μὸς γιάμ οὔνε τζιφούτ; φυλία ὅτε, ἐ δὲ τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ τὲ δάνε τιγ

παρέδωκαν εἰς ἐμέ· τί ἔκαμες;

36. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ δὲν εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· ἐὰν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ ἦτο ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, οἱ ὑπηρετοί μου ἠθελον ἀγωνίζεσθαι, διὰ νὰ μὴ παραδοθῶ εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Τώρα δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ δὲν εἶναι ἐντεῦθεν.

37. Καὶ ὁ Πιλάτος εἶπε πρὸς αὐτόν, Λοιπὸν βασιλεὺς εἶσαι σύ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεὺς εἰμαι ἐγώ. Ἐγὼ διὰ τοῦτο ἐγεννήθην, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ μαρτυρήσω εἰς τὴν ἀλήθειαν. Πᾶς ὅστις εἶναι ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει τὴν φωνὴν μου.

38. Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Πιλάτος, Τί εἶναι ἀλήθεια; καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν ἐξῆλθε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἐγὼ δὲν εὐρίσκω οὐδὲν ἔγκλημα ἐν αὐτῷ.

39. Εἶναι δὲ συνήθεια εἰς ἐσᾶς, νὰ σᾶς ἀπολύσω ἓνα ἐν τῷ πάσχα· θέλετε λοιπὸν νὰ σᾶς ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;

40. Πάλιν λοιπὸν ἐκράυγασαν πάντες, λέγοντες, Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. Ἦτο δὲ ὁ Βαραββᾶς ληστής.

ΚΕΦ. ιθ'. 19.

ΤΟΤΕ λοιπὸν ἔλαβεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐμασίγωσε.

2. Καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἔθεσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν ἱμάτιον πορφυροῦν.

3. Καὶ ἔλεγον, Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδον εἰς αὐτὸν βλαφήματα.

4. Ἐξῆλθε δὲ πάλιν ἔξω ὁ Πιλά-

μπὲ δούαβρ τὲ μία· τζῆπερ τί;

36. Οὐ περφέιηκ Ἰησοῦ, μπρετερία ἱμε σέῃτε γκαῖ κεγιὸ πότε, τὲ κε γκαῖ κεγιὸ πότε μπρετερία ἱμε, τρίματ' ἐμὶ δὸ τὲ λεφτόγινε κὲ τὲ μὲς πῆε ντὲ δούαβρ τὲ τζιφούτετ' πὸ ντα-ὄτι μπρετερία ἱμε σέῃτε κρετέγε.

37. Ἰ θόττε δὰ ἀτίγ Πιλάτουα· μπρετ ἀδὰ γὲ τί; γιου περφέιηκ Ἰησοῦ· τί ἐ θούκ κὲ γιάμ οὔνε μπρετ' οὔνε περ κρετὲ πούνε οὐ λίντζε, ἐ περ κρετὲ ἀρτζε ντὲ πότε, κὲ τ' ἀπ μαρτυρὶ μπὲ τὲ θερτέτε· ἀτ' κὲ ἔῃτε γκαῖ ἐ θερτέτα, διφιδὸν ζένε τίμ.

38. Ἰ θότ' ἀτίγ Πιλάτουα· τζέῃτ' ἐ θερτέτα; ἐ πόκε θὰ κρετὲ, δόλι περ-σερὶ τὲ φὲν τζιφούτε, ἐ οὐ θότ' ἀτου-ρε' οὔνε νούκὲ φέιγ ντονιὲ φάτγ μπὲ τέ.

39. Νταὄτι χίνι νιὲ ἀδὲτ, κὲ τοῦ λεῃόγ νιὲ νιερὶ ντὲ πάσχε· δόι ἀδὰ τοῦ λεῃόγ γιούβετ Μπρέτν' ἐ τζιφούτετ;

40. Θούρρε πὰ φιθε νιέρει πὰς γιά-τερριτ, ἐ θάνε· γιὸ κρετὲ, πὸ Βαραβάν· ἐ Βαραβᾶν ἔῃ νιὲ κουσάρ.

Κρίε Ενεντεμπεδγιέτετε. ιθ'. 19.

Ἀχίερε ἐ μούρρι Πιλάτουα Ἰησοῦνε, ἐ ἐ ράχου.

2. Ε τρίματε πλέξνε νιὲ κουρόρε πρέιγ ἑμπάβετ ἐ γιά θούνε ντὲ κό-κρε τὲ τίγ· ἐ δὲ ἰ θέῃνε νιὲ ρόπνε τὲ κούκε.

3. Ε θόῃνε· φεζὸ ὦ Μπρετ ἐ τζιφούτετ, ἐ ἰ ἱπνε ἀτίγ ὄουπλιάκα.

4. Δόλι δὰ περσερὶ Πιλάτουα

και λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἴδου, σὰς φέρω αὐτὸν ἔξω, διὰ νὰ γνωρίσητε ὅτι οὐδὲν ἔγκλημα εὐρίσκω ἐν αὐτῷ.

5. Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθιναν στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἑμάτιον. Καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Ἰδε ὁ ἄνθρωπος.

6. Ὅτε δὲ εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρεταί, ἐκραύγασαν λέγοντες, Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Λάβετε αὐτὸν σεῖς, καὶ σταυρώσατε· διότι ἐγὼ δὲν εὐρίσκω ἐν αὐτῷ ἔγκλημα.

7. Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν πρέπει νὰ ἀποθάνῃ, διότι ἔκαμεν ἑαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

8. Ὅτε δὲ ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον μᾶλλον ἐφοβήθη.

9. Καὶ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον, καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Πόθεν εἶσαι σὺ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρισὶν δὲν ἔδωκεν εἰς αὐτόν.

10. Λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ὁ Πιλάτος, Πρὸς ἐμὲ δὲν λαλεῖς; δὲν ἐξεύρεις ὅτι ἐξουσίαν ἔχω νὰ σὲ σταυρώσω, καὶ ἐξουσίαν ἔχω νὰ σὲ ἀπολύσω;

11. Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Δὲν ἔχεις οὐδεμίαν ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ, ἐν δὲν σοὶ ἦτο δεδομένον ἀνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδίδων με εἰς σέ, ἔχει μεγαλύτεραν ἀμαρτίαν.

12. Ἐκτοτε ἐζήτει ὁ Πιλάτος νὰ ἀπολύσῃ αὐτόν· οἱ Ἰουδαῖοι ὁμως ἔκραζον λέγοντες, Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, δὲν εἶσαι φίλος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὅστις κάμνει ἑαυτὸν βασιλέα

παραγιάζεται, ἐ οὐ θότ' αὐτοῦρε· γιὰ, καὶ οὐ ἂ ντζιέρ ἀτὲ γιάστε γιούβετ, καὶ τὲ κουπετόνι σὲ οὐνε λούλε φέιγ ντο-νιὲ φάιγ μπὲ τέ:

5. Δόλι δὰ γιάστε Ἰησοῦ βέδου-ρε μὲ κουρόρε τὲ φέμπτε, ἐ μὲ ρόπε τὲ κούκε· ἐ οὐ θότ' αὐτοῦρε· γιάδουα νιερίου.

6. Μὰ πόκε ἐ πὰν' ἀτὲ τὲ πάρεν' ἐ πρίφτερετ, ἐ δὲ κοπίγτε, θύρρε μὲ φόρτ ἐ θάνε· μπερθέε μπὲ Κρουτίκ, μπερθέε μπὲ κρουτίκ· οὐ θότ' αὐτοῦρε Πιλάτου· μίρριε γιούβετ ἀτὲ, ἐ μπερ-θένιε μπὲ κρουτίκ· σὲ οὐνε νούλε φέιγ ντονιὲ φάιγ μπὲ τέ.

7. Γιου περφέεφνε ἀτιγ τζιφούτε· νέβετ ἕμει νόμ, ἐ σὶ κούντρ' ἔστε νόμι ἱνε ἰ δούχαετ τὲ δόδεσ, σὲ πέρρι βέτεχεν' ἐτιγ πέρρι τὲ Περντίσε.

8. Κουρ διφιόι δὰ Πιλάτουα χετὲ φγιαλέ, οὐ τρέμπ μὲ τέπερ.

9. Ε χίρι περσερί ντὲ πραιτούαρ, ἐ ἰ θότ' Ἰησοῦτ' γκα γὲ τί; μὰ Ἰη-σοῦκ νούκ' ἰ δὰ ἀτιγ τὲ περφέφουρε.

10. Αντάιγ ἰ θὰ ἀτιγ Πιλάτουα· μούα νούλε μὲ φλέτ; νούκ' ἐ δὲ καὶ κάμ οὐρδερ τὲ τὲ μπερθέιγ τί μπὲ κρουτίκ, ἐ δὲ οὐρδερ κάμ τὲ τὲ λε-τόγ τί;

11. Γιου περφέεφκ Ἰησοῦτ' νούλε δὲ τὲ χέστε ντονιὲ οὐρδερ μπὲ μούα, ντὲ μὲς κὲ δένε τὲκ τέγε λιάρταζ· πρὰ ἀντάιγ αἱ καὶ μὲ δὰ μούα ντὲ δούαρρ τὲ τούα, ἔστε φαγετούαρ ντὲ φάιγ τὲ μάδ.

12. Κὲ ἀχίερε ἐ παδτάγε χερχὸν Πιλάτουα τὰ λεσιὸν ἀτὲ, ἐ τζιφούτε θερρίνε, ἐ θόσνε· ντὲ λεσόφτζ χετὲ, σγὲ μίκου ἰ Καίσαριτ' σὲ ψὲ τζιλι δὲ καὶ πὲν μ πρὲτ βέτεχεν' ἐτιγ, βέτε

ἀντιλέγει εἰς τὸν Καίσαρα.

13. Ὁ Πιλάτος λοιπὸν ἀκούσας τοῦτον τὸν λόγον, ἔφερεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος, εἰς τὸν τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ.

14. Ἦτο δὲ παρασκευὴ τοῦ Πάσχα, καὶ ὥρα περίπου ἕκτη· καὶ λέγει πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σας.

15. Οἱ δὲ ἐκραύγασαν, Ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Πιλάτος, Τὸν βασιλέα σας νὰ σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, Δὲν ἔχομεν βασιλέα, εἰμὴ Καίσαρα.

16. Τότε λοιπὸν παρέδωκεν αὐτὸν εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ σταυρωθῇ. Καὶ παρέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγαγον.

17. Καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, ὅστις λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ.

18. Ὅπου ἐσταύρωσαν αὐτόν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο, ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν.

19. Ἐγράψε δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος, καὶ ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἦτο δὲ γεγραμμένον. ΙΗΣΟΥΣ Ο ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

20. Καὶ τοῦτον τὸν τίτλον ἀνέγνωσαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων· διότι ἦτο πλησίον τῆς πόλεως· ὁ τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦτο γεγραμμένον Ἑβραϊστὶ, Ἑλληνιστὶ, Ῥωμαϊστὶ.

21. Ἐλεγον λοιπὸν πρὸς τὸν Πιλάτον οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων, Μὴ γράψῃς, Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

κόντρῃ Καίσαρι.

13. Σὺ διδίδι δὰ κατὲ φγιαλὲ Πιλάτουα, ἐ ντζόρι γιάστῃ Ἰησοῦνε, ἐ ντένι μπὲ βίμε ντὲ βέντ κὲ θούχαετῃ Λιθόστροτο, ἐ Τζιφουτερίστ Γαββαθᾶ.

14. Ε ἱθ' ἐ Πρέμπτε ἐ πάσχεσε, ἐ σαχάτι γγέρα μπὲ φιάστῃ· ἐ οὐ θότῃ τζιφούτετ, γιά, μπρέτι γιούαλιγ.

15. Ε ἀτὰ θύρρῃ, μέρρῃ μέρρῃ, μπερθὲς ἀτὲ μπὲ κρούϊκ· οὐ θότ' ἀ- τοῦρε Πιλάτουα· μπρέτνε τούαϊγ τὲ μπερθὲϊγ μπὲ κρούϊκ· οὐ περφέϊκνε τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ, νούκε χέμι μπρέτ πὲρ βέτῃς Καίσαρι.

16. Ατὲ χέρε δὰ, ἐ δὰ ἀτὲ μπὲ δουάρρ τὲ τοῦρε τὲ μπερθένειγ ντὲ κρούϊκ, ἐ ἐμουάρρῃ Ἰησοῦνε ἐ ἐ ὀπίγνε.

17. Ε μπάϊγ κρούϊκν' ἐτιγ μπὲ κράχῃ ἐ δόλῃ· τὲ βιγ ντὲ βέντ κὲ θούχαετῃ ἰ κρέρεβετ, ἐ τζιφουτερίστ Γολγοθᾶ.

18. Ατγὲ τὲκ ἐ μπερθίνε ἀτὲ μπὲ κρούϊκ, ἐ δὲ πάσχε με τὲ δι τετγιέρῃ, νιὲ τέγε, ἐ νιὲ χετέγε, ἐ ντὲ μέσ Ἰησοῦνε.

19. Ε δὲ Πιλάτουα ὅκροϊ νιὲ κάρτῃ, ἐ γιά βούρι μπὲ κρούϊκ ἐ ἱθ' ὅκρούαρῃ· ΙΗΣΟΥΙ ΝΑΖΩΡΕΟΥ ΜΠΡΕΤΙ Ι ΤΖΙΦΟΥΤΕΤ.

20. Ε χετὲ κάρτῃ ἐ διαβάσνε ὁοῦ· με γκά τζιφούτῃ· σὲ ψὲ κὲ ἄφερ γκά κιοιτέτι βέντι κὲ οὐ μπερθίε Ἰησοῦι ντὲ κρούϊκ· ἐ ἱθ' ὅκρούαρῃ Τζιφουτερίστ, Ἑρκιότ, ἐ δὲ Λατινερίότ.

21. Αντάϊγ ἰ θόσνε Πιλάτοσε τὲ πάρετ' ἐ πρίφτερετ σὲ Τζιφούτετ, μὲς ὅκρούαϊγ Μπρέτι ἰ Τζιφούτετ,

ων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπε, Βασιλεὺς εἶμαι τῶν Ἰουδαίων.

22. Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος, Ὁ γέγραφα, γέγραφα.

23. Οἱ στρατιῶται λοιπὸν, ἀφοῦ ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔκαμον τέσσαρα μερίδια, εἰς ἕκαστον στρατιώτην ἓν μερίδιον, καὶ τὸν χιτῶνα· ἦτο δὲ ὁ χιτὼν ἄρβραχος, ἀπὸ ἀνωθεν ὁλος ὕφαντός.

24. Εἶπον λοιπὸν πρὸς ἀλλήλους, Ἄς μὴ σχίσωμεν αὐτὸν, ἀλλ' ἄς ρίψωμεν λαχὸν περὶ αὐτοῦ, τίνας θέλει εἶσθαι· διὰ τὸ νὰ πληρωθῇ ἡ γραφὴ ἢ λέγουσα, « Διεμερίσθησαν τὰ ἱμάτιά μου εἰς ἑαυτοὺς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμὸν μου ἔβαλον κλῆρον. » Οἱ μὲν λοιπὸν στρατιῶται ταῦτα ἔκαμον.

25. Ἰσταντο δὲ πλησίον τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ γυνὴ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ.

26. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν ὡς εἶδε τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παριστάμενον τὸν ὁποῖον ἠγάπα, λέγει πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, Γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου.

27. Ἐπειτα λέγει πρὸς τὸν μαθητὴν, Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητὴς εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.

28. Μετὰ τοῦτο γινώσκων ὁ Ἰησοῦς, ὅτι πάντα ἤδη ἐτετέλεσθησαν, διὰ τὸ νὰ πληρωθῇ ἡ γραφὴ λέγει, Αἰψῶ.

29. Ἐκεῖτο δὲ ἐκεῖ ἀγγεῖον πλῆρες ὀξους· καὶ ἐκεῖνοι γεμίσαντες σπόγγον ἀπὸ ὀξους καὶ περιθέσαντες εἰς ὕσσωπον, προσέφεραν εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ.

30. Ὅτε λοιπὸν ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε, Τετέλεσται· καὶ κλῖνας

πρὸ καὶ αἰ θά, μπρέτι ἰ Τζιφούτς γιαμ.

22. Οὐ περφέϊκ Πιλάτου· ἀτὲ καὶ σκρόβα, σκρόβα.

23. Ε τρέματε πόκι ε μπερθίενς Ἰησοῦνς ντὲ κρούτζ, μούαρς ρόπατ' ἐτίγ· (εἰ πένς κάτερ πγίεσε, νιὲ πγίεσε πέρ τζδὸ τριμ·) ε δὲ χιτόνς, ε χιτόνι καὶ πὰ τὲ κίπουρε, πὸ οὔαρς γκά ἄνα ε σίπερμε μπὲ τὲ πόωτς.

24. Ε ἀντάιγ θάνς νιέρι μὲ γιάτερινς· λὲ τὲ μὸς τὰ τζιγέρεμε ἀτὲ, πὸ λὲ τὲ ὅτιεμε σιδρτ πέρ τὲ, τζιλιτ τι πγιέρε· πέρ τὲ δάλλε ε θερτέετς κάρτα καὶ θὸς, ντάιγτινς ρόπατ' ε· μία νιέρι μὲ γιάτερινς, ε ὅτινς ὅρτι μπὲ ρόπε τίμε· κατὸ ἀδὰ πένς τριματς.

25. Ε ἄφερ Κρούικιτ σὲ Ἰησοῦτ ρίγν' ε ἔμμ' ἐτίγ, ε δὲ μὸτρ' ε σέμετς τιγ, Μαρία ε Κλοπαίτ, ε δὲ Μαγδαλινὴ Μαρία.

26. Ἰησοῦ ἀδὰ σὶ πὰ μέμενε, ε δὲ Μαθητὴν' ε δάσσυρε καὶ καὶ μπανε, ἰ θότς μέμεσε τιγ, Γρούα, γιά ἰπὸρρι ἔτ.

27. Ε παστάιγ ἰ θότς μαθητίουτ, γιά μέμα ὅτε· ε καὶ ἀτὲ χέρε, ε μὸρρί ἀτὲ μαθητίου ντὲ. ὅτεπὶ τὲ τιγ.

28. Πὰς κασάιγ σὶ ε νιόχου Ἰησοῦ καὶ ἀχίερς κένς σόσυρε φίθε, καὶ τὲ παφούχαεγ κάρτα, θότς, κάμ. ἔτ.

29. Ε καὶ βένς ἀτγὲ νιὲ ἔνε πλιότ με οὔθουλς· ε ἀτὰ σὶ βουτίσνε νιὲ σφογγάρ ντ' οὔθουλς, ε ε τιλίζνε ντὲ καλάμ, γιά προυνς ντὲ φύγε τὲ τιγ.

30. Ε πόκε μὸρρί οὔθουλενε Ἰησοῦ, θά, οὐ τελειόσνε· ε σὶ οὔγνι κό-

τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

31. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, διὰ νὰ μὴ μείνωσιν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπειδὴ ἦτο παρασκευὴ, (διότι ἦτο μεγάλη ἐκείνη ἡ ἡμέρα τοῦ σαββάτου.) παρεκάλεσαν τὸν Πιλάτον διὰ νὰ συνθλασθῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ νὰ σηκωθῶσιν.

32. Ἦλθον λοιπὸν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου συνέθλασαν τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος μετ' αὐτοῦ.

33. Εἰς δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὧς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα, δὲν συνέθλασαν αὐτοῦ τὰ σκέλη.

34. Ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν ἐκέντησα μὲ λόγχην τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.

35. Καὶ ὁ ἰδὼν μαρτυρεῖ, καὶ ἀληθινὴ εἶναι ἡ μαρτυρία αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖνος ἐξέουρει ὅτι ἀληθεῖαν λέγει, διὰ νὰ πιστεύσῃτε σὺς.

36. Διότι ἔχειναν ταῦτα, διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ γραφή, «Ὅσοι οὖν αὐτοῦ δὲν θέλει συντριφθῇ.»

37. Καὶ πάλιν ἄλλη γραφή λέγει, «Θέλουσιν ἐπιβλέπει εἰς ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐξεκέντησαν.»

38. Μετὰ δὲ ταῦτα Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας (ὅστις ἦτο μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος ὁμῶς διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων,) παρεκάλεσε τὸν Πιλάτον νὰ σηκώσῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ὁ Πιλάτος ἔδωκεν ἅδελαν. Ἦλθε λοιπὸν καὶ ἐσήκωσε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

39. Ἦλθε δὲ καὶ ὁ Νικόδημος, (ὅστις εἶχεν ἐλθεῖ πρὸς τὸν Ἰησοῦν διὰ τοῦ σκότους κατ' ἀρχάς,) φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλῆος ἕως ἐκ τὸν λίτρας

ἕνε δὲ Σπίρτινε.

31. Μὰ τζιφούτε, καὶ τὲ μὸς μπέ-τισνὲ ντὲ κρούικ κούρματε τὲ Σετού-νε, σὲ ψὲ ἱὲ ἐ Πρέμπτε (σὲ διτ' ἐ ἀσάιγ ἐ Σετούνετ καὶ ἐ μάδε) γιού-λιούτνε Πιλάτοσε πὲρ τὲ θιερὲ αὐτοῦ-ρε κόφσῃτε ἐ τὲ γκρίχενε.

32. Βάνε δὲ τρίματε, ἐ ἰ θιενε κό-φσῃτε σὲ πάριτ, ἐ δὲ τγιατέρετ καὶ καὶ μπερθιερὲ πᾶσχε μὲ τὲ μπὲ κρού-ἱχε.

33. Μὰ πόκε ἐρδε τέκ Ἰησοῦ, σὶ ἐ πάνε ἀτὲ καὶ πᾶτ βδέκουρε ἀτὲ χέ-ρε, νοῦκ' ἰ θιενε ἀτιγ κόφσῃτε.

34. Πὸ νιὲ γκα τρίματε, ἐ χάπι πρίνιεν' ἐτίγ μὲ θιὲ, ἐ ἀτὲ τζᾶστ δόλι γιάκ ἐ δὲ οὔγε.

35. Εκουῖ ἐ πᾶ ἐ δεφτόν' ἐ μαρ-τυρία ἐτίγ εἴστ' ἐ βερτέτε, ἐ ἀτ' ἐ δι κα θότε τὲ βερτέτενε καὶ τὲ πᾶ-σόνι ἐ δὲ γιούβετ.

36. Σὲ ψὲ χετὺ οὐ πένε, καὶ τὲ δάλλε κάρτα ἐ βερτέτε· δὲ τὲ μὸς θίχτετε ντονιὲ γκα ἐστῆρατ' ἐτίγ.

37. Ε πάφνε τγιατέρε κάρτε θότε· δὲ τὲ βεστρόγενε μπὰ τὲ καὶ ἐ κᾶνε ὀπούαρνε.

38. Πᾶς χετούρε Ἰωσήφ γκα Ἀρι-μαθαί (μαθητίου ἰ Ἰησοῦτ, πὸ ἰ φέ-χουρε πὲρ φρίχε τὲ Τζιφούτετ) γιού-λιούτ Πιλάτοσε πὲρ τὲ μάρρε κούρ-μιν' ἐ Ἰησοῦτ, ἐ ἰ δὲ οὔρδετ Πιλά-τουα· βάτε ἀδὰ ἐ ἐ γκρίτ κούρμιν' ἐ Ἰησοῦτ.

39. Ερδι ἐ δὲ Νικόδημοι (ἀτ καὶ πᾶτ βάτουρε νάτενε τέκ Ἰησοῦ χέρεν ἐ πάρε) ἐ προῦ νιὲ μίγμε τὲ σμύρνε-σε ἐτ' ἀλόιτ γγέρα μπὲ νιὲ κίντ λίτρε.

40. Ἐλάβον λοιπὸν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔδεσαν αὐτὸ με σάβανα μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς εἶναι συνήθεια εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ ἐνταφιάζωσιν.

41. Ἦτο δὲ ἐν τῷ τόπῳ, ὅπου ἐταυρώθη, κήπος, καὶ ἐν νῷ κήπου μνημεῖον νέον, εἰς τὸ ὅποιον οὐδεὶς ἔτι εἶχε τεθῆ.

42. Ἐκεῖ λοιπὸν ἔθεσαν τὸν Ἰησοῦν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, διότι ἦτο πλησίον τὸ μνημεῖον.

ΚΕΦ. κ'. 20.

ΤΗΝ δὲ πρώτην τῆς ἐβδομάδος Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον τὸ πρῶτ', ἐνῶ ἐτι ἦτο σκότος, καὶ βλέπει τὸν λίθον σηκωμένον ἐκ τοῦ μνημείου.

2. Τρέχει λοιπὸν καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν Σίμωνα Πέτρον, καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν, τὸν ὅποιον ἡγάπα ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Ἐσήκωσαν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ δὲν ἐξεύρομεν ποῦ ἔθεσαν αὐτόν.

3. Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον.

4. Ἐτρέχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέτρεξε ταχύτερον τοῦ Πέτρου, καὶ ἦλθε πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον.

5. Καὶ παρακύψας, βλέπει κείμενα τὰ σάβανα· δὲν εἰσῆλθεν ὅμως.

6. Ἐρχεται λοιπὸν ὁ Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτόν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ σάβανα κείμενα,

7. Καὶ τὸ σουδάριον, τὸ ὅποιον ἦτο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, κείμενον οὐχὶ ὁμοῦ μετὰ τὰ σάβανα, ἀλλὰ χωρι-

40. Ε μούαρρῃ· ἀδὰ κούρμιν' ἐ Ἰησοῦτ', ἐ ἐ πεστούαλε ἀτὲ με τζαρτζάφε πάσχε με μυρουδι, σὶ κούντρε ἐ κάνε ἀδέτνε τζιφούτε τὲ κλάσενε ντὲ θάρρ.

41. Ε ντὲ ἔεντ κὲ οὐ μπερθίε μπὲ κρούτλ ἰσ κόφῳτε, ἐ ντὲ κόφῳτε θάρρ ἰ ρι, κὲ ἐ δὲ νούχε κὲ ἔενε ντερι μπὲ τὲ.

42. Ατγὲ δὰ περ τὲ Πρέμπτε τὲ Τζιφούτετ, ἐ θούνε Ἰησοῦνε, σὲ ψὲ κὲ ἄφερ θάρρ.

Κρίε Βνιεζέτετε. κ'. 20.

Ε τὲ πάρενε δίτε τὲ γιάβεσε Μαγδαληνὴ Μαρία ἔατε κὲ μεγγες πὰ κιδίρε· ἐ δὲ ντὲ θάρρ· ἐ σὲχ κὲ κὲ γκρίγτουρε φούρι γκά θάρρ.

2. Οὐ λεσούα δὰ ἐ ἔατε τὲ Σίμων Πέτρουκ, ἐ δὲ τὲ γιάτερι μαθητ κὲ χιτ Ἰησοῦ· τὲ δάσουρε, ἐ οὐ θότ ατούρε· ἐ γκρίγτινε Ζόντε γκά θάρρ· ἐ νούχε δίμε κού ἐ θούνε ἀτὲ.

3. Δόλι δὰ Πέ-τρουα, ἐ δὲ γιά-τερι μαθητὴ, ἐ δίγινε ντὲ θάρρ.

4. Ε θραπετόγινε τὲ δι πάθλε, πὴ ἀτ μαθητίου γιάτερ θραπετότ με φόρτ σὲ Πέτρουα, ἐ ἀρρίου με περπάρα ντὲ θάρρ.

5. Ε σὶ οὐ αὐγ πὰ τζαρτζάφετε στίρε μπὲ νιάνε· πὴ νούχε χίρι ντὲ θάρρ.

6. Ερδι δὰ ἐ δὲ Σίμων Πέτρουα τούκ' ἐ ἔτζουρε πὰς ἀτίγ, ἐ χίρι ντὲ θάρρ, ἐ σὲχ τζαρτζάφετε μπὲ νιάνε.

7. Ε δὲ δεστεμέλε κὲ πὰτ ἔενε μπὶ κρίε τὲ τίγ, κὲ νούχε κὲ πά-σχε με τζαρτζάφε, πὴ πεστέγγαλουρε

στά τετυλιγμένον εἰς ἓνα τόπον.

8. Τότε λοιπὸν εἰσηλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητῆς, ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδε, καὶ ἐπίστευσε.

9. Διότι δὲν ἐνόουν ἔτι τὴν γραφὴν, ὅτι πρέπει αὐτός νὰ ἀναστηθῇ, ἐκ νεκρῶν.

10. Ἀνεχώρησαν λοιπὸν πάλιν εἰς τὰ ἴδια οἱ μαθηταί.

11. Ἡ δὲ Μαρία Ἰτατο πλησίον τοῦ μνημείου κλαίουσα ἔξω· ἐνῷ λοιπὸν ἔκλαιεν, ἔκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον,

12. Καὶ εἶλεψε δύο ἀγγέλους με λευκὰ ἱμάτια καθημένους, ἓνα πρὸς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἓνα πρὸς τοὺς πόδας, ἐκεῖ ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

13. Καὶ λέγουσι πρὸς αὐτὴν ἐκείνοι, Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει πρὸς αὐτοὺς, Διότι ἐσήκωσαν τὸν Κύριόν μου, καὶ δὲν ἐξεύρω ποῦ ἔθεσαν αὐτόν.

14. Καὶ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἱστάμενον, καὶ δὲν ᾔστευεν ὅτι εἶναι ὁ Ἰησοῦς.

15. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Γύναι τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; Ἐκεῖνη νημίζουσα ὅτι εἶναι ὁ κηπουρὸς, λέγει πρὸς αὐτόν, Κύριε, ἐὰν σὺ ἐσήκωσας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθεσας αὐτόν, καὶ ἐγὼ θέλω σηκῶσαι αὐτόν.

16. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Μαρία. Ἐκείνη στραφείσα, λέγει πρὸς αὐτόν, Ῥαββουνί· τὸ ὅποιον λέγεται, Διδάσκαλε.

17. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, Μῆμου ἄπτου· διότι δὲν ἀνέβην ἔτι πρὸς τὸν Πατέρα μου· ἀλλ' ὑπαγε πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπέ πρὸς αὐτοὺς, Ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου καὶ Πατέρα σας, καὶ Θεόν μου καὶ Θεόν σας.

ντὲ νῆς θέντ μπὲ νιάνε.

8. Ἀτὲ χέρε δὰ χῆρι ἐ δὲ τγιατῆρι μαθητὶ καὶ πὰτ ἀρδουρὲ μὲ περπάρα ντὲ θάρρ, ἐ πὰ, ἐ πετόϊ.

9. Σὲ ψὲ σὲ διγνε ἐ δὲ κάρτενε, καὶ αἱ δούχαεῖγ τὲ γγιαλεῖγ γκα τὲ βδέκουριτε.

10. Οὐ κθίενε δὰ περσερι μαθητέγτε ντὲ ὅτεπι.

11. Ἐ Μαρίαγια ρίγτε περγιαῖστα θάρρι, ἐ καίγ. ἐ τεκ κιάντε, οὕγι κόλινε ντὲ θάρρ.

12. Ἐ ὅτ' ἐγγεῖγ' ἐάθουρε ντὲ τὲ κάρδα, καὶ ρίγνε νιέρι γκα κρέι, τγιατῆρι γκα κέμπετ ἀτγὲ τεκ κὰσουρε κένε κούρι ἰ Ἰησοῦτ.

13. Ἐ αὐτὰ ἰ θάνε ἀσάγ' ὦ φρούα, ψὲ κιάν; οὐ θότ' αὐτοῦρε· σὲ ψὲ γκρίγτινε Ζόντε τιμ, ἐ νούλε δὲ σὲ κού ἐ δούν' ἀτὲ.

14. Ἐ πόκε θὰ κρετὸ οὐ κθίε μπὲ τὲ πράπε, ἐ ὅτ' Ἰησοῖνε μπὲ κέμπε· πὸ νούλ' ἐ νιόχου καὶ κὲ Ἰησοῦ.

15. ἰ θότ' ἀσάγ' Ἰησοῦτ ὦ φρούα, ψὲ κιάν; τζίλε κερκόντι; ἐ ἀγιο παντέχου σὲ κὲ ζότι ἰ κὸφῶτιτ, ἰ θότ' ἀτίγ, Ζότ, ντὲ μόρρε τὲ ἀτὲ, θούαίγμε κού ἐ θούρρε ἀτὲ, ἐ οὕνε δὲ τὰ γκρε ἀτὲ.

16. ἰ θότ' ἀσάγ' Ἰησοῦ, Μαρίε· οὐ κθίε ἀγιο· ἐ ἰ θότ' ἀτίγ· Ῥαβουνί, καὶ δὲ μὲ θένε, Δάσκαλ.

17. ἰ θότ' ἀσάγ' Ἰησοῦ, μὸς μὲ ζε, σὲ ψὲ νούλε καμ χίπουρε ἐ δὲ τὲ παπαῖ ἱμ· πὸ χαίγδε ντὲ βελάζερ τὲ μί, ἐ θούαγιου ἀτοῦρε· χίπεῖγ τὲ παπαῖ ἱμ, ἐ παπαῖ γιούαίγ, ἐ τὲ Περντία ἱμε, ἐ Περντία γιούαίγ.

18. Ἐρχεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἀπαγγέλλει πρὸς τοὺς μαθητάς, ὅτι εἶδε τὸν Κύριον καὶ ὅτι εἶπε ταῦτα πρὸς αὐτήν.

19. Τὸ ἐπείρας λοιπὸν τῆς ἡμέρας ἐκείνης· τῆς πρώτης τῆς ἑβδόμης, ἐνῶ αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι, ὅπου οἱ μαθηταὶ ἦσαν συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐστάθη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Εἰρήνη ὑμῖν.

20. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν λοιπὸν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον.

21. Εἶπε δὲ πάλιν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς με ἀπέστειλεν ὁ Πατήρ, καὶ ἐγὼ πέμπω ἐσᾶς.

22. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνερίστη καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς, Λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον.

23. Ἄν τινων συγχωρήσῃτε τὰς ἀμαρτίας, εἶναι συγχωρημέναι εἰς αὐτούς· ἄν τινων κρατῇτε, εἶναι κρατημέναι.

24. Θωμᾶς δὲ, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, δὲν ἦτο μετ' αὐτῶν, ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς.

25. Ἐλθόν λοιπὸν πρὸς αὐτὸν οἱ ἄλλοι μαθηταί, Εἶδομεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς, Ἐὰν δὲν ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ θάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ θάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὴν αὐτοῦ, δὲν θέλω πιστεύσει.

26. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. Ἐρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἐνῶ αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι, καὶ

18. Βάτε Μαγδαληνὴ Μαρία, τοῦ ὀφείγῃς μαθητίσθαι, καὶ πὰ Ζόντς, ἐξέτο ἡ θὰ ἀσάιγ.

19. Εἰ οὐ ἐρρὸ ἀτὲ δίτε τὲ κάρειν' ἐ γιάβεσσ· κοὐρ κένε δίσρετς ἀπίλτουρε, τὰκ κένε μπεγέδουρε μαθητέιγτε γὰκ φοίκα ἡ Τζιφούτετ, ἐρδι Ἰησοῦ, ἐ ντένι ντέ μες τὲ τοῦρε, ἐ οὐ θότ' ἀτοῦρε· Πάικ μπὲ γιούβετ.

20. Εἰ οὐ θὰ ξετὲ. οὐ δεφτόι ἀτοῦρε δούρβρετς, ἐ δὲ πρίνιεν' ἐτίγ· ἐ οὐ φεζόνανς μαθητέιγτε· οἱ πάνε ζόντς.

21. Οὐ θότς δὲ περτερι ἀτοῦρε Ἰησοῦ· πάλι μπὲ γιούβετ· οἱ κούντρε με δεφτόι μόικ παλάι, ἐ δὲ οὐν' οὐ δερφότς γιούβετ.

22. Εἰ οὐ θὰ κετὸ, φοίγτι μπὲ τὰ, ἐ οὐ θότ' ἀτοῦρε· μέρρι Σπίρτ Σέινγτ.

23. Κούιγτ τὲ ντεγένι φάγτε. ἡ γιάνε ντεγίρετς, ἐ κούιγτ τὲ γὰ μπάλ, ἡ γιάνε μπάιγτουρε.

24. Εἰ Θωμάς ἡνὲ γὰ τὲ διμπεδγιέτς καὶ κιοῦχετῖγ δίδυμο, νοῦκ' ἔτ με ἀτὰ πὰ ἡ καὶ κοὐρ ἐρδι Ἰησοῦ.

25. Εἰ ἡ θότς ἀτίγ τὲ τιγίρετς μαθητί· πὰμ Ζόντς, μὰ αἰ οὐ θὰ ἀτοῦρε· ντέ μὸς· πάτζια ντέ δούρβρ τὲ τίγ πλιᾶφεν' ἐ περόναβετ, ἐ τὲ βὲ φίστινς· τίμ ντέ θένι τὲ περόναβετ, ἐ τὲ θὲ δόρβρενς τίμ ντέ πρίνιε τὲ τίγ, νοῦκ' ἐ πσοῖγ.

26. Εἰ πὰς τέτρεδίτετ πάμετς κένε 'μαθητίτε ντέ σπεπὶ, ἐ δὲ Θωμάς πὰ ἡ καὶ μετὰ βγιέν Ἰησοῦ ντόνε σὲ κένε ντε διερρὲτς μπίλ τς, ἐ κεντρετ ντέ

ἰστάθη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν, Εἰρήνη ὑμῖν.

27. Ἐπειτὰ λέγει πρὸς τὸν Θωμᾶν, Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ἰδῶ, καὶ ἰδὲ τὰς χεῖράς μου· καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ θάλε εἰς τὴν πλευράν μου· καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός.

28. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.

29. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐπειδὴ με εἶδες, Θωμᾶ, ἐπίστευσας· μακάριοι οἱ ὅσοι δὲν εἶδον, καὶ ἐπίστευσαν.

30. Καὶ ἄλλα πολλὰ θαύματα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, τὰ ὅποια δὲν εἶναι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

31. Ταῦτα δὲ ἐγράφησαν, διὰ νὰ πιστεῦσῃτε ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ πιστεύοντες· νὰ ἔχητε ζωὴν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

ΚΕΦ. κά.

ΜΕΤΑ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητὰς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος· ἐφάνέρωσε δὲ οὕτως·

2. Ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος καὶ Θωμᾶς· ὁ λεγόμενος Αἰδύμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

3. Λέγει πρὸς αὐτοὺς Σίμων Πέτρος, Ὑπάγω νὰ ἀλιεύσω. Λέγουσι, πρὸς αὐτόν, Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς μετὰ σοῦ. Ἐξῆλθον καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον αὐτοῦ, καὶ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα δὲν ἐπιάσαν οὐδέν.

μὲς, ἐ οὐ θὰ· πάλι μπε γιούβετ.

27. Ε παστὰτγ ἰ θότε Θωμάτ, ἰγίέρε φίττινε τέντ χετιῦ ἐ σιχ δού-
αῤῥτ' ἐμ' ἐ πγίέρε δόβῤῥνε τέντε, ἐ
βοῤῥῤε ντὲ πρόντε τίμε, ἐ μὸς οὐ πέν
ἰ πὰ πέσε, πὸ κεσό.

28. Ε οὐ περφέτγ Θωμάτ, ἐ ἰ θότ'
ἀτιγ· Ζότι ἱμ, ἐ δὲ Περντία ἱμε.

29. Ι θότ' ἀτιγ ἱησοῦ, σὲ ψὲ μὲ
πὲ Θωμάτ, κεσόβε· λιούμ ἀτὰ κὲ νού-
κὲ πάνε, ἐ κεσούανε.

30. Γιάνε ἐ δὲ οὔμυε τὲ γγιέρα
νιῤῥιάνε κέῤῥῤ γκα ἱησοῦ περπᾶρα
μαθητίβετ σὲ τίγ, κὲ σγιάνε ὤκρούα-
ρε ντὲ χετὲ κάρτε.

31. Ε χετὸ οὐ ὤκρούανε, κὲ τὲ πε-
σόνι, σὲ ἱησοῦ ἐῤῥτε Κρίστι ἰ κέῤῥῤ ἰ
Περντίσε· ἐ κὲ σι τὲ κεσόνι ντ' ἱμερ
τὲ τίγ, τὲ χίνι γάτε τὲ πὰ σόσουρε.

Κρίε Εἰκὲζετ εἰκίετ, κά. 21.

Πὰς χετοῦρε δεφτόι περσεῖ βέτε-
χεν' ἐτίγ ἱησοῦ ντὲ μαθητὶ τὲ τίγ
ντὲ δὲτ τὲ Τιβεριάδεσε· ἐ ἐδεφτόι
χεῤῥτοῦ·

2. Κένε φίθε πᾶσῃε Σίμων Πέ-
τρουα, ἐ δὲ Θωμάτ κὲ κινούχαετγ δίδυ-
μο, ἐ δὲ Ναθαναήλ κὲ κὲ γκα Κα-
νάγια ἐ Γαλιλαίσε, ἐ δὲ κίγτ' ἐ Ζε-
βεδαίωσε· ἐ δὲ δι τὲ γγιέρε γκα μα-
θητίγτ' ἐτίγ.

3. Οὐ θότ' ἀτοῦρε Σίμων Πέτρουα,
βέτε τὲ φιουατγ πῖσῃ· ἰθὸν' ἀτιγ· βί-
γεμε, ἐ δὲ νὰ μὲ τι πᾶσῃε· δούαλε
ἐ χίπνε μὲ τὲ ὀπείγτᾶ ντὲ βᾶρχε,
ἐ ἀτὲ νάτε νούκε ζοῦνε φὲ φᾶῤῥε.

4. Ἀφοῦ δὲ ἐγεινεν ἡδὴ πρῶτ', ἐστάθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· δὲν ἐγνώριζον ὁμῶς οἱ μαθηταὶ ὅτι εἶναι ὁ Ἰησοῦς.

5. Λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Παιδιά, μήπως ἔχετε τι προσφάγιον; Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτὸν, Οὐχί.

6. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, Ῥίψατε τὸ δίκτυον εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου, καὶ θέλετε εὐρεῖ. Ἐβρίψαν λοιπὸν, καὶ δὲν ἠδυνήθησαν πλέον νὰ σύρῳσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων.

7. Λέγει λοιπὸν πρὸς τὸν Πέτρον ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον ἡγάπα ὁ Ἰησοῦς, Ὁ Κύριος εἶναι. Ὁ δὲ Σίμων Πέτρος ἀκούσας ὅτι εἶναι ὁ Κύριος, ἐξώσθη τὸ ἐπένδυμα, (διότι ἦτο γυμνός,) καὶ ἔβριψεν ἐκυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν.

8. Οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ ἦλθον μετὰ τὸ πλοῖάριον, (διότι δὲν ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ἔως δικαιοσύνης πῆχας,) σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων.

9. Καθὼς λοιπὸν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακίαν κειμένην, καὶ ὀψάριον ἐπικειμενον, καὶ ἄρτον.

10. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Φέρετε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων, τὰ ὅποια ἐπιάατε τώρα.

11. Ἀνέβη Σίμων Πέτρος, καὶ ἔσυρε τὸ δίκτυον ἐπὶ τῆς γῆς, γέμον ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν καὶ ἐνῶ ἦσαν τόσοι, δὲν ἐσχίσθη τὸ δίκτυον.

12. Λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, Ἐλθετε, γευματίσατε. Οὐδεὶς ὁμῶς τῶν μαθητῶν ἐτόλμα νὰ ἐξετάσῃ αὐτὸν, Σὺ τίς εἶσαι; ἐξεύροντες ὅτι εἶναι ὁ Κύριος.

4. Ε πόκε οὐ κδι, Ἰησοῦ πῖγ μπά-νε τὲ δέτιτ, πὸ μαθητεύγτε νοῦκ' ἐ νιόχνε κὲ κὲ Ἰησοῦ.

5. Οὐ θότ' ἀδὰ ἀτοῦρε Ἰησοῦ· δγιέλμ, κίνι εἰς κίφως πὲρ τὲ γκρένε; γιού περφέεγκνε ἀτίγ, γιό.

6. Ε δὲ ἀτ οὐ θὰ ἀτοῦρε· στίρβι ργιέτνε μπάνε τὲ δγιάθετε τὲ θάρ-κσε, ἐ δὸ τὲ φένη· ἐ στίνε δὰ, ἐ νοῦ-κὲ μούτνε μὲ τὰ χίκνε ἀτὲ γκὰ πί-σκιτ' ἐ σούμε.

7. Ε μαθητίου κὲ κὲ ἰ δάτοῦρε γκὰ Ἰησοῦ ἰ θόττε Πέτροσε· Ζότι ε-στ' ἐ Σίμων Πέτροσα, πόκε διφιδίσε Ζότι εὔτε, βουῖρβι ράσνε μπε κὲ κὲ (σε ψὲ ἰσ λιακουρίζ) ἐ οὐ χὸδ ντὲ δέτ.

8. Ε τὲ γγιέρετε μαθητεύγ ἐρδε μὲ θάρκ (σε σκένε λιάρφ γκὰ δέου, πὸ γγέρα δίκιντ κούτ) ἐ χίκνε ργι-έτνε κὰκὲ μὲ πύκ.

9. Ε πόκὲ δούκλε μπε ρε, σὸχνε φατὶ θυγγίλλ δέζουρε, ἐ μπὶ ἀτὸ κὲ θέε ντὲ πύκ, ἐ δὲ κούκ.

10. Οὐ θότ' ἀτοῦρε Ἰησοῦ· κίρβι γκὰ κίσκιτε κὲ ζούτε νταστί.

11. Χίπι Σίμων Πέτροσα, ἐ χόκι ργιέτνε μπε δὲ, πλιότ μὲ νεκίντ ἐ πεσεδγιέτ ἐ τρε πύκ τὲ μεδίγ· ντόνε σκένε κὰκε, νοῦκ' οὐ τζιούαρ ργιέτι.

12. Οὐ θότ' ἀτοῦρε Ἰησοῦ· ἐγιανι τὲ δρελένι· ἐ νοῦκὲ φουζὸν ντοῦκ γκὰ μαθητεύγτε τὰ ξετάς ἀτὲ, τζίλι γὲ τί; σε ψὲ ἐ δίγνε κὲ κὲ Ζότι.

13. Ἐρχεται λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον, καὶ δίδει εἰς αὐτοὺς, καὶ τὸ ὄψάριον ὁμοίως.

14. Αὕτη ἦτο ἡδὴ τρίτη φορά καθ' ἣν ὁ Ἰησοῦς ἐφανερώθη εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, ἀφοῦ ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν.

15. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐγευματίσεν, λέγει πρὸς τὸν Σίμωνα Πέτρον ὁ Ἰησοῦς, Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με περιττότερον τούτων; Λέγει πρὸς αὐτόν, Ναι Κύριε, σὺ ἐξέουρεις ὅτι σὲ ἀγαπῶ. Λέγει πρὸς αὐτόν, Βόσκει τὰ ἀρνία μου.

16. Λέγει πρὸς αὐτόν πάλιν δευτέρην φοράν, Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; Λέγει πρὸς αὐτόν, Ναί, Κύριε· σὺ ἐξέουρεις ὅτι σὲ ἀγαπῶ. Λέγει πρὸς αὐτόν, Ποίμαινε τὰ πρόβατά μου.

17. Λέγει πρὸς αὐτόν τὴν τρίτην φοράν, Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με; Ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπε πρὸς αὐτόν τὴν τρίτην φοράν, Ἀγαπᾷς με; καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, Κύριε, σὺ ἐξέουρεις τὰ πάντα· σὺ γνωρίζεις ὅτι σὲ ἀγαπῶ. Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Βόσκει τὰ πρόβατά μου.

18. Ἀληθῶς, ἀληθῶς σοὶ λέγω, ὅτε ἦτο νεώτερος, ἐξώνυμος σκευτὸν, καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ἀφοῦ ὁμοῦς γηράσῃς, θέλεις ἐκτείνειν τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος θέλει σὲ ζῶσει, καὶ θέλει σὲ φέρει ὅπου δὲν θέλεις.

19. Εἶπε δὲ τοῦτο, δεικνύων μὲ ποῖον θάνατον μέλλει νὰ δοῦνται τὸν Θεόν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, λέγει πρὸς αὐτόν, Ἀκολουθεῖ μοι.

20. Στραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος, βλέπει ἀκολουθοῦντα τὸν μαθητὴν, τὸν ὁποῖον ἠγάπησεν ὁ Ἰησοῦς, ὅστις καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δαίπνῳ ἐπὶ τὸ στῆ-

13. Κιάσετε δὲ Ἰησοῦι, ἡ μετ' ἡμῶν, ἡ οὐ ντάν ἀταῦρε, ἀττοῦ εἰ δὲ πίσκνε.

14. Κεγίῳ ἔστ' ἐ τρέτα χέρε καὶ οὐ δεφτοῦα Ἰησοῦι ντὲ μαθητεῖγ τὲ τίγ· σὶ οὐ γγιᾶλ γκα τὲ βδέκνυριτε.

15. Εἰ σὶ οὐ δρέκνε, ἡ θότῃ Ἰησοῦι Σίμων Πέτροσε· Σίμων ἡ πῖρρι ἡ Ἰωνᾶτ, με δὲ μούα με τέπερ σὲ χετᾶ; ἡ θότ' ἀτίγ, με τὲ βερτέτα ὦ Ζότ· τί εἰ δὲ καὶ τὲ δούα τι· ἡ θότ' ἀτίγ· κουλὸτ ὅτγ· ἐράτ' ἐμία.

16. ἡ θότ' ἀτίγ πὲρ σὲ δίτιτ, Σίμων ἡ πῖρρι ἡ Ἰωνᾶτ, με δὲ μούα; ἡ θότ' ἀτίγ· με τὲ βερτέτα, ὦ Ζότ, τί εἰ δὲ καὶ τὲ δούα τι· ἡ θότ' ἀτίγ· κουλὸτ δέτ' ἐμία.

17. ἡ θότ' ἀτίγ τὲ τρέτανε χέρε, Σίμων ἡ πῖρρι Ἰωνᾶτ, με δὲ μούα; οὐ χελμούα Πέτρουα, σὲ ψὲ ἡ θά ἀτίγ τὲ τρέτανε χέρε, με δὲ μούα; εἰ ἡ θά ἀτίγ· Ζοτ, τί εἰ δὲ τὲ φ(θ)α, τί εἰ νῆχ καὶ τὲ δούα τι· ἡ θότ' ἀτίγ Ἰησοῦτ· κουλὸτ δέτ' ἐμία.

18. Βερτέτ, βερτέτ τὲ θόμ τιγ, κούρ γέτῃ με ἰρρι εἰ γγέτῃε βίτεχε-νε, εἰ ἔτῃε τέα δόγε· μὴ κούο τὲ μπλιᾶκετῃ, δὲ τὲ ντρετῃ δούα ῥέτ' ἐτούα, εἰ δὲ τὲ τὲ γγέτῃε τγιάτερ, εἰ δὲ τὲ βέτῃ τέα νούλῃ δὲ.

19. Εἰ χετὲ γιᾶ θά τὲ σενὸν μετῃ φάρε βδέκνε δούαίγ τὲ ντερδὸν Περ-ντίνῃ· εἰ σὶ θά κατὲ, ἡ θότ' ἀτίγ, ἐγια πᾶς μέγε.

20. Εἰ Πέτρουα σὶ οὐ κθίε μπὲ τὲ πράτῃ σῆχ καὶ ἡ βιν πᾶς αἱ μαθητεῖα καὶ καὶ ἡ δαῖσῃε τὲ Ἰησοῦι, αἱ καὶ πᾶτ ὁ ἄρε μπὲ φηῖ τὲ τίγ, εἰ πᾶτ θένε.

θος αὐτοῦ, καὶ εἶπε, Κύριε, τίς εἶναι ὁ παραδίδων σε ;

21. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Πέτρος, λέγει πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, οὗτος δὲ τίς ;

22. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Ἐὰν αὐτὸν θέλω νὰ μένη ἕωσοῦ ἔλθω, τί πρὸς σέ ; σὺ ἀκολούθει μοι.

23. Διεδόθη λοιπὸν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος δὲν ἀποθνήσκει. Ὁ Ἰησοῦς ὁμοῦς δὲν εἶπε πρὸς αὐτὸν, ὅτι δὲν ἀποθνήσκει, ἀλλ' Ἐὰν θέλω αὐτὸν νὰ μένη ἕωσοῦ ἔλθω, τί πρὸς σέ ;

24. Οὗτος εἶναι ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων, καὶ γράψας ταῦτα καὶ ἐξεύρομεν, ὅτι εἶναι ἀληθὴς ἡ μαρτυρία αὐτοῦ.

25. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ, ὅσα ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς, τὰ ἅποια ἐὰν γραφθῶσι καθ' ἑν. οὐδ' αὐτὸς ὁ κόσμος νομιζῶν θέλει χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. Ἀμήν.

Ζὸτ, τζίλι εὔτ' αἱ χεῖρὲς δὲ τῆ πα-
ραδόσγεις ;

21. Σὶ πὰ χεῖτῃ Πέτρουα, ἰθότ' Ἰη-
σοῦτ' Ζὸτ, πέρ χεῖτῃ τζῶδ τῇ γέτῃ ;

22. Ἰθότ' αἰγῇ Ἰησοῦι, οὔτῃ δάτζια
οὔν χεῖ τῇ μπέτετε αἱ γγέρα σὰ τῇ
βίγ τζτῇ βεγὲν τίγ ; τί ἔγια πὰς μέγε.

23. Αντάιγ οὐ χὰπ. χεγίῳ φγιαλε
ντῇ βελάξερ, σὲ αἱ μαθητῇ νούχῃ βδὲς
ἐ νούχῃ θὰ Ἰησοῦι σὲ νούχῃ βδὲς, πὸ
ντῇ δάτζια χεῖ τῇ μπέτετε αἱ γγέρα
σὰ τῇ βίγ, τζτῇ μπρόδουρ χεῖ τί ;

24. Κούιγ εὔτῃ μαθητῇ, χεῖ ἐπ
μαρτυρῇ πέρ χετὸ, ἐ χεῖ σκρόι χετὸ· ἐ
δὲ ἐ δίμῃ χεῖ εὔτ' ἐ βερτέτε μαρτυρία
εἰτίγ.

25. Γιάνῃ ἐ δὲ τῇ τγίερα πούνῃ-
ρα ἁέρῃ γκὰ Ἰησοῦι, χεῖ τῇ κὲ τῇ
σκρούχισνῇ ντῇ γκὰ ντῇ, πεσόιγ χεῖ ἄς
βίθῃ δέου σμούντ τί ντζίγ κάρτερα
χεῖ δέσνῃ τῇ σκούχισνῇ. Βερτέτ.

